

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

ROČNÍK XIV.

REDAKTOR PROF. DOMINIK PECKA

Technicky řídil a část hlídkovou vedl Miloš Krejza

1 9 3 3

Majitel a vydavatel: Ústředí katolického studentstva československého. — Odpovědný redaktor JUC. Alexej Jaroš. — Tiskla Československá akciová tiskárna v Praze.

O B S A H

BÁSNĚ:

David Lad.: Podzim	69
— Večernice	141
— Fata Morgana	205
Dobrovská Naša: Věkům	67
Eida L.: Zimní ráno	81
H...čka Vladimír: Prameny	130
— Manie	143
— Osířelí	174
Kostomlatský M. V.: Svět zapomíná	76
— Květ za oknem	108
— Otcí	136
— Je život cesta	172
— Tvoje oči	230
Krejza Miloš: Volání doufajícího	43
— O divné loutně a duši	36
— O černém kříži	46
— Kdo vůdcem bude mi?	78
Lipský J. A.: Nálada	134
— Večer	176
L. L. A.: Hřbitov	80
— Večerní melodie	109
— Zimní pláč	169
— Dvojí ples	194
— Smír úsměvu	236
Lazar Pavel: Sv. František	39
Lotte Paul: Modlitba	77
Makarius J.: Jarní chvíle	265
Marek Jaroslav: Echo	166
Miriam: První láska	48
— Studentská	206
Moravcová Eva: V zadumání	293
Nadezd'a Z.: Nevím	237
Němeček Josef: O mír duše	66
— Vzpomínka vranovská	74
— Růžové záclony	138
— Příběh	163
— Pozdní příchod	203
— Chiméry	290
Novák M.: U roentgenu	208
N—ská H.: Vzpomínka	271
Pavlin Ant.: Kající se zástup	3
— Jas nad obzorem	70
— Tak včera v osamění duše snila... pyšná	145
Posměváček: Báseň posměšná	207
Riasnoviech L.: Odídem	234
— Spomienky	299
Šlávský Jánuš: Jitřní idyla	272
Tichý Ota: Desiluse	167
— Motiv	269
U. J.: Konec	6
Valoušek Jenda: Obrázek z prázdnin 1932	7
— Podzim	35
— Jiřiny	204
Vlach Frant.: Kam?	105
Vlček Václav: Výkřiky a smích	168
Vřesina J. PhDr.: Vydechla Svůj Život jako vůni	260

V. T. (Arěv): Štěstí	268
Z—íček S.: V kraji tkalců	98
Z Jenda: Dvacet let	274
Zeitig U. N.: Adagio	164
— Lento	164

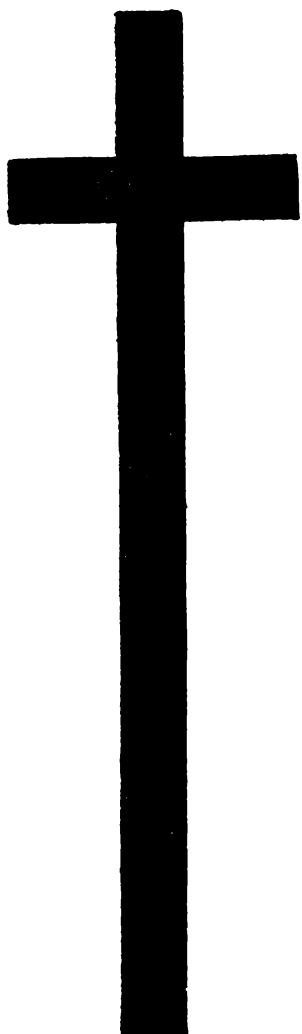
HLÍDKY:

Kulturní: 30, 60, 82, 115, 153, 179, 206, 242, 276, 306.	
Duchovní: 25, 57, 147, 182, 210, 245, 279, 308.	
Cyrilo-methodějská: 59, 90, 122, 159, 187, 211, 247, 283, 310.	
Dívčí: 27, 59, 91, 123, 160, 217, 251, 311.	
Organisační: 27, 57, 86, 119, 156, 184, 213, 248, 284, 313.	
Zahraniční: 31, 61, 93, 123, 160, 188, 220, 252, 286, 319.	
Dopisy: 32, 63, 94, 125, 149, 189, 221, 254, 287, 320.	

ČLÁNKY:

Audience u pana presidenta	302
Aljoša: Veselé putování	81, 114, 144
Bližkowski E.: Bezejmenný	99
Boháč Msgre: Proč je nám zapotřebí Říma?	161
Bossuet J. B.: Utrpení Kristovo	238
Břeh Miloslav: Vzpomínka	273
Čada Jaromír: Hora krásy	164
Černý Václav: Studentské sebevědomí	24
Čerovský Jan: Ve zlatém poli s černou orlicí	
— Tvůj prapor posud nad námi se chvěje	18
Dandistl A.: Modrá brigáda na Urálu	230
Daňha Alfons P.: Nové metody	3
— Ideál služby	80
Gaube Otto Msgre prof.: Věda a víra	225
— Helenský sen	257
Gregor Bohumil: Podzimní stromy v meditaci	
— kněze	37
Gide André: O přiznání k radosti	135
Gordin Vlad.: Podzimní paprsek	39
Horký Jos.: Pohádka o srnce	260
Hořina M. dr.: Požehnání a příkaz Říma	275
Hrdý Adolf: Pracovní konference a valná hromada na Velehradě 1932	8
J. A.: In memoriam biskupa Brynychy	101
Jaroš Alexej: Pán všeho stvoření mu slavně požehnal	2
Jaroš Alexej: XII. kongres Pax Romany v Bordeaux a Lurdech	15
Jitzovský Eda: Sport a my	105
— Hory, lyže, sníh	169
— Sport a my II.	200
— Kantor	235
J. U.: Rozpravky zo Slovenska	52
Jurák Karel: Vzpomeň si!	236
— Lucerna ardens et lucens	239
K. Marta: Nás v srdci hrála láska	289

Kanut Jeronym: List z deníku	204	Proteus: Bludovský mlýn	132
Kocich B. prof.: Naše studentské úkoly školské	174	— Smrt Václava Sámka	177
Kozlíček: Smutek dětství	304	— Karel Fabián	196
Kramoliš Vincenc prof.: Domov znavených duší	76	— Dva obrazy	293
— Immaculata	162	Rameau Jean: Černý šašek	110
Krejza Miloš: Hle, já posílám vás	6	Reban K.: Velký vlastenec	168
— Zmařená oběť	146	Resl Josef P.: Naším milým studentům	33
L. G.: Služebník Terpsichory	42	Resoluce sjezdu katol. studentstva na Velehradě	10
— Síla lesa	52	Schwarz Frant.: Německé museum v Mnichově	53
— Bílá laň	229	Skála Vítězslav: Noční lov	263
Lesch W.: Chlapecká ctižádost mužů	141	— Bdělý finančník	294
Lipmann H.: Pravdivá historie o Křištofu Kolombovi	136	S. S. O.: Věroučné rozdíly mezi církví západní a východní	50
Lipský J. A.: Spor o zimu	134	Stín Jan: České misionářky	43
— Osud	143	Svatováclavský vzkaz katol. mládeže veřejnosti	36
— Večer v ulici	177	Šafář J.: Původ prvních rostlin	46
— Osmnáctý máj	299	Šnévajs Alois PhC: IV. kongres slovanských katol. akademiků a seniorů v Záhřebě	54
M.: Halo, myslivci!	44	Tichý Ota: Osud	167
— Krátká návštěva v klášteře	45	Tomáš P.: V Lužici	12
— Před vánocemi	112	T—šar Alois: Hasnoucí světla	13
— Umění vázati kytice	142	— Jiskry v duši	66
Mára Václav: Slepý otec	7	— Skryté cesty	109
— Vlaštovka švitorka	48	Vaár Jakob: Osud	70
Mělnický V.: Ze vzpomínek	173	— Samotářský motiv	166
M. R.: Prší	108	Věk J.: Bude, či nebude?	203
— Píseň o červeném květu	202	— Nevíte?	295
M. V.: Z mého deníku	105	Věk Ah. 1933: Slepec	300
Nadezd'a F.: O bledém princí	51	Vitoušek: Film	107
Němeček Jos.: Odešla	100	V—slav J.: Zvony	268
Nováček O. dr.: Zrození primána	74	Weirich Marco dr.: Italská poctivost	5
Pecka Dominik: Jedné paraboly smyl paterý, čili o jednom světcí nezpřístupitelném	34	Wilde Oskar: Básně v prose	145
— Nesmrtelnost	65	Záhorák A.: Pavouk skrytý	98
— Patronance sv. Josefa Kupertinského	67	Zet H.: Přes Alpy k moři	41
— Odosobnění	97	Z—íček S.: Petr Denk	137
— Světlo světa	129	— Sv. Jan pod Skalou	198
— O Jitru	193	— Stíny světla	272
— Student si volí povolání	289	Zima Václav: Hovory s budoucností	36
Perditus: Z myšlenek E. Hella o vědách přírodních	71	— Stíny velikosti	102
— Dostojevský křesťan	78	— Advokát chudých	195
— Církev a svět. moci 115, 138, 226, 266, 290	290	— Rozdavač světla	233
Proteus: Domovník	107	— Geniální šašek	269
		Zitko J. prof.: Louise Lateau	130

Jitro

časopis katol. studentstva

JITRO

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. Redakce: Praha II., Spálená ul. 15.
Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny
206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro studenty na rok
Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zapraviti.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z obsahu:

Alexej Jaroš: **Pán všeho stvoření mu slavně požehnal.** - *Alfons Daňha:* **Nové metody.** - *Adolf Hrdý:* **Pracovní konference a valná hromada sjezdu ÚKSČs. na Velehradě.** - *Alexej Jaroš:* **XII. kongres Pax Romany v Bordeaux a Lurdech.**

Milý čtenáři!

Dostáváš do ruky 1. číslo jediného studentského katolického časopisu „Jitro“, který je vypraven podle zkušeností, nabytých již v minulých letech. Znáš jej? Když ne, vezmi a čti a uvidíš, že Ti bude nejlepším přítelem a rádcem.

Vy, kteří jej již dobře znáte, jistě zůstanete mu i nadále věrni a budete se snažiti, aby co nejvíce vašich známých se s ním obeznámilo. - PROPAGUJTE „JITRO“! - PIŠTE DO „JITRA“!

Odměny:

Kdo získá 5 odběratelů, má na půl roku „Jitro“ předplaceno.
Kdo získá 10 odběratelů, má na celý rok předplaceno.
Kdo získá přes 15 odběratelů, dostane ještě plnicí péro.

Nová obálka Jitra jest prací kol. Ing.C. Stan. Langra z Brna, člena ústředního výboru. Z několika došlých návrhů rozhodli jsme se pro tento. Sdělte nám, jak se Vám nová obálka líbí a zda dobře symbolicky vystihuje poslání našeho Jitra.

Abiturienti, akademici,

kteří budete hledati byty v Praze, obraťte se na sociální odbor ÚKSČs ve Spálené ul. č. 15 (I. patro ve dvoře, telef. 449-10), který vám poradí bezplatně o bytech v katolických rodinách!

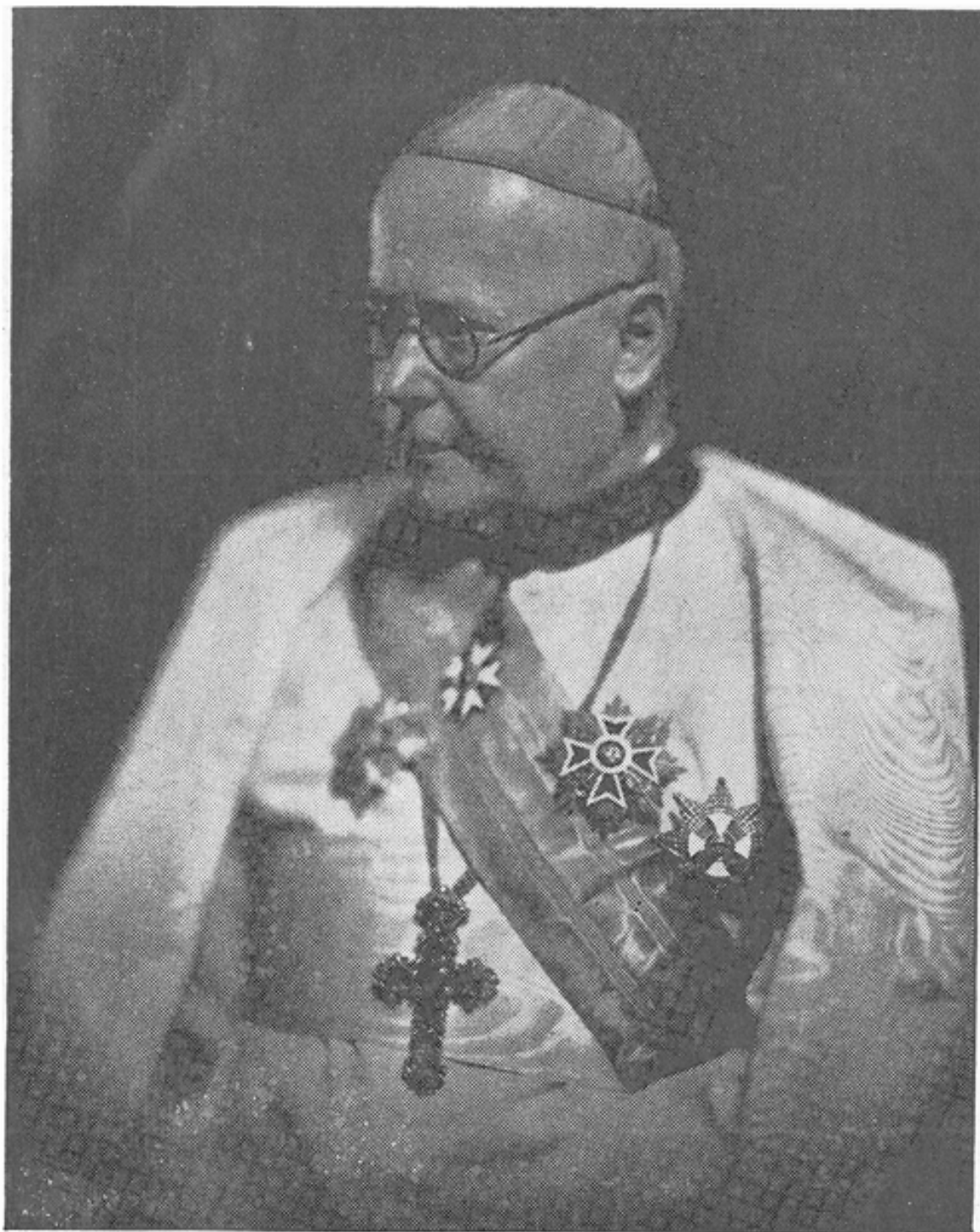
JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIV.

V Praze v září 1932.

Číslo 1.

J. M. OPAT DR. METHOD ZAVORAL.

Pán všeho stvoření mu slavně požehnal . . .

K sedmdesátinám Jeho Milosti Theol. et Phil. Dra Methoda Zavorala, opata kanonie strahovské.

Každý, kdo má to štěstí častěji vidati nejdůstojnějšího pana opata strahovského, byl jistě překvapen jubileem, které oslavil dne 28. srpna t. r. ve své residenci pod ušlechtilými báněmi klenotnice svatonorbertské — kláštera strahovských premonstrátů. Vždyť celý jeho zjev, práce i vystupování vyzařují tolik energie a mladistvého zápalu, že zde možno mluvit o zvláštních milostech, jimiž Všemohoucí obdařuje jubilujícího »bílého opata«. Již tedy 70 let požehnané životní dráhy, poseté květy s radostí pro radost jiným, vykonané práce! Ano, léta plynou neúprosňe, nemají však vlivu na to zlaté kněžské srdce, které zůstává mládo a svěží, otevřené všem, kdož je hledají. A potřebují je mnozí!

Náš jubilant spatřil po prvé světlo světa dne 28. srpna 1862 v Neveklově, vysvěcen na kněze roku 1885, načež po krátkém kaplanování byl po 16 let profesorem a českým kazatelem v Jihlavě. Od této doby datuje se jeho kazatelský věhlas a dodnes jest nejlepším českým kazatelem. Opatem starobylého královského kláštera strahovského byl zvolen v roce 1906. Od tohoto roku jest velmi pečlivým strážcem kulturních a uměleckých pokladů strahovských. Za své vlády dal obnoviti monumentální Strahov a uspořádal světoznámou jeho obrazárnu. Jako by se za jeho časů oděl náš český Sion do nového roucha staré slávy. První vláda československá povolala jej do revolučního Národního shromáždění, aby pomáhal svými bohatými zkušenostmi na vybudování základů naší mladé republiky. V prvních volbách byl zvolen senátorem, avšak později dráhy politické zanechal, ač jeho státnický rozhled jest velmi široký. V roce 1928 promován na čestného doktora Almae Matris Carolinae.

Mnohostranná jest práce, kterou nejdůst. pan opat až do dnešního dne vykonal pro Církev a Vlast. Jeho činnost církevně-literární vyvrcholuje nejvzácnějšími sbírkami homiletickými. Má velké zásluhy na poli činnosti sociální a charitativní, neboť nejen že velmi štědře podporuje různé lidumilné ústavy, nýbrž sám jest v nich i činným. Tak na př. jest vrchním ředitelem Hradčanského ústavu slepých dětí, při němž je též zřízena Zavoralova mateřská škola. Tyto dítky těší se takové lásce pana opata, že v Praze jim říkají »zavoralčata«.

Neocenitelné jsou však jeho vysoké zahraniční styky, jimiž navazuje a utužuje cenná

přátelství našemu státu za hranicemi. Nejznámější jest »bílý opat« v Rumunsku, o jehož kulturní sblížení s naším národem pečuje jako dlouholetý předseda »Československo-rumunského ústavu« v Praze. Lásku spojeneckého národa rumunského získal si již za hrůz světové války, kdy ve svém klášteře poskytl přístřeší raněným vojínům rumunským a sám o ně pečoval. Do rumunštiny přeložil několik vzácných perel naší literatury a zvláště »Babičku« Boženy Němcové. Rumunští studenti, kteří ho neméně milují jako studenti naši, nazvali svůj spolek jménem »Abatele Zavoral«. Za tyto své zásluhy byl vyznamenán nejvyššími poctami: jmenován řádným členem Rumunské akademie věd a umění, universita v Kluži ho povýšila na doktora honoris causa, král Carol II. propůjčil opatu Zavoralovi řád Rumunské koruny.

Ale i vyznamenání jiných států vedle insignií církevních skvějí se na jeho bělostném rouše řehole premonstrátské.

Velmi vřelý jest jeho vztah k našemu katolickému studentstvu. Psalo-li se mnoho oslavných článků při jeho jubileu, zapomnělo se v nich na to, co znamená jubilant pro studentstvo. Pro snahy katolického studentstva měl a má vždy veliké porozumění. A bývá jako starostlivý otec často v kruhu studentském! Tak jsme ho viděli před prázdninami na Slovanském ostrově, kdy katolické studentstvo manifestovalo proti ateismu, o prázdninách opět krásně promlouval ke studentstvu na Štramberku, když se tam zahajoval nábožensko-kulturní kurs katolického studentstva. A maně vzpomínám slov, jež studentstvu napsal pan opat do prvního čísla loňského Jitra: »Pro Vás nemáme svobodných katolických škol a nemáme pro Vás katolických universit. A jestliže přesto přece se sdružujete a Krista-Krále volíte svým vůdcem a světlem a svrchovaným Pánem, co krásné odhodlanosti, co mužné statečnosti je v tom sdružování Vašem!« Jak hřejivá to slova! A dvojnásob hřejivá, uvědomíme-li si, že právě z vysokých kruhů vane k nám mladým chlad neporozumění. Avšak katolické studentstvo musí v budoucnosti ukázati, že si uznání svého velkého přítele opravdu plně zaslouží. Jeho slova nás zavazují k nové práci, k novému snažení.

Kéž milostivý Bůh ještě dlouhá léta žehná hojnými milostmi vznešeného opata českého Sionu!

Ant. Pavlín:

Kající se zástup.

*Ve hladu smyslů a rozchvění těl nám do krásy rozkvítal hřích — —
V předsíni jeho jsme stáli se ztajeným dechem a
zírali přes práh do přítí, jež tajemství hořelo stínem,
roznícen každý, však zamklé tich a zmítaný ve víru vůle a
podzemních sil.*

*Satan nám zatemnil zraky a Tvé jméno vymazal z řeči;
do pěsti sevřel nám ruku a zavlékl do temna přes práh,
zemdlené oparem hříchů, však ještě se bránící v hrůze.
Duše se skryly ve hlubinách srdcí a lkaly nad vítězstvím hmoty.*

*Míjely prokleté chvíle běsnění temnot, jež uspalo duši;
divoká vzplanula noc, děsivá bezmocí, miháním světél a stínů.*

*Zmučené vrhla nás budova hříchů, že opodál klesli jsme v zemi.
V tajemných interieurech nitra ozval se velký Tvůj hlas
a valil se klenutím duše jak zmocněná ozvěna hřímavých ran,
že zaplavil tělo i duši a do zraků vlil nám hnus této chvíle.
Za dveřmi Satan se chechtal, do tváře vichr nám vyl,
temnotou mraků se do hněvu setmělo nebe.*

*Žár krve ulehl a v rozčarování se odplazilo vzepětí smyslů —
Bolem a bázní se dusily duše — — —
Bouř černých lític se do nitra zaryla, hnala nás světem,
požářem svědomí vybuchlo srdce a planulo v mukách — — —
Příroda štvála nás z náruče svojí a věci vše mhouřily zraky,
vody se chvěly před zjevením znečištěného — — —
Noci nás dlouhé tížily bolestným břemenem viny,
ve vásách duší, čistých dřív, zaschla nám krev a povadly květy.
Na místa provinění svého zřeli jsme v pláči,
v modlitbách podřati, šileli hrůzou před hrozbou Tvojí.
My v samotách poznali, že před hněvem Tvým
nás neskryje záštita dlaní, že zraky Tvé trestající
vniknou i v doupatá země a vženou nás ve propast pekel.*

*V kajících duších uhas již plameny žhavé proudy vod živých
a Milost svou daruj nám znovu, ó Věčný.*

Alfons Daňha:

Nové metody.

(Reminiscence na III. prázdninový kurs katolického učitelstva na Sv. Kopečku.)

Prázdniny! Slovo čarovné, protože jest symbolem oddechu, občerstvení. Nemůže přece člověk »věčně se dřít«. Jistě. Ale toto prázdninové »dolce far niente« stalo se přece mnohým k lepšímu pojetí. Pěstují turistiku, skauting. Jede se za hranice. O prázdninách každoročně se »sjezdí« a na všech stranách jsou kongresy. A známe dobře tyto zájezdy. Nesou a přece nenesou tolik kulturního, co by měly. — Jsou prázdniny! Čestnou vý-

jimkou zůstanou v našem katolickém kulturním snažení exerciční kursy. Ty jistě chtějí býti a budou nánosem nejvyššího, nadpřirozeného idealismu — Božího. Pro všechny? Kdo to vše chápe? Jak dlouho vydržíme v plném duchovním napětí a mlčení my, co žijeme a tyjeme z překotného ruchu? — Nové názory, nové potřeby, proto nové metody! Letos už po třetí katolické učitelstvo uspořádalo svůj »vzdělávací prázdn-

ninový kurs« na Sv. Kopečku u Olomouce. Ač tuze jsme přivykli všemu možnému říkati »kurs«, »prázdninové kursy« posledního ražení nejsou ani plýtváním slova »kurs«, ba ani nevměstnate do toho slova vše, co prakticky, takticky a skoro stoprocentně pod devisou »kurs« i letos bylo provedeno na Sv. Kopečku.

Rodina, t. j. společnost stejně smýšlejících katolicky, učitelsky, odborářsky i ideálně — 150 mladých lidí — žije po 14 dní společně, nenuceně, dobrovolně na jednom místě pod dost strohým vedením přípravného 6členného výboru a plní doslovně bohatý a těžký program kursovní, při němž bylo absolvováno 43 přednášek nejrozmanitějšího nábožensko-kulturního a vědeckého rázu. Kurs tedy není ani skautský tábor, ani snad posluchárna universitních extensí. Je v pravém slova smyslu rodinné soužití za společným ideálem: jít za každou cenu do nitra věcí v rámci ovšem moderním. Rámec moderní tvoří především dobře volené místo kursu. Prvním a kolébkou kursů byl Frýdlant nad Ostravicí, t. j. provinciální dům Milosrdných Sester sv. Karla Bor., které s nevšedním porozuměním nabídly nám první útočiště. Ještě dnes první kursisté (laiků bylo tehdy 45, řeholních sester 26) vzpomínají na Frýdlant jako na útulné »hnízdečko« lásky, pohostinství a pozornosti. Pro druhý kurs vyhlédli jsme si památný Český Krumlov, kde v historických zdech bytovalo 120 kursistů (sester řeholních bylo jen 10). Letos barokní Sv. Kopeček se svojí jubilující slávou (200 let od korunovace Madony svatokopecké) viděl už 150 účastníků. Dobře volené místo dává už podnět k hlavní myšlence každého kursu. První byl informativní vůbec; druhý nesl devisu: Vlastivěda jižních Čech; třetí měl ráz pedagogický. Přednášky, jež jsou nejpestřejšího druhu, mají a musí být vždy uzpůsobeny prostředí učitelskému — jeho tendencím i působení. Slovem praktické! Vedle universitních profesorů přednášejí odborní učitelé — »odborní« ovšem ve svém oboru, takový odborný učitel Krejčíř, Hrbáček, Kachlík atd., známí sociologové, pedagogové, řečníci i vědci rádi ve svých výkladech kursistům podávali jádro svých vědomostí: prof. Dr. Vašek, Dr. Závadský, Dr. Braitó, Dr. Habáň, Dr. F. X. Novák, odborný učitel a spisovatel Albert Vyskočil, MUDr. Hynek, Dr. Do-

ležal, Dr. Krlín, prof. Karel Reban, Dr. Cinek, Dr. Peřich atd. Podle mého názoru — a stojím v přípravách kursovních už od roku 1930 — je to jedinečný katolický fakt u nás, který shromáždil už tolik mladých, ideálních a něco znamenajících lidí, by na »svém« foru mohli s tribuny katolické říci: budujeme opravdu svou katolickou mladou generaci. A není to prozřetelné, že děje se to právě před posluchači — katolickými učiteli a vychovateli naší budoucnosti? Na př. letos na Sv. Kopečku sešlo se 8. srpna okolo odborného učitele Alberta Vyskočila nadšených 10 mladých literátů. Sami si řekli, že taková »slezina« nebude už tak hned.

Jak naznačil jsem, byl by kurs výjimečně ideový. Pravá výplň a náplň kursu je však ona radostná nálada náboženská. Řekl bych, to je charakteristické těchto kursů. Povznesená, nenáročná, neegoistická, sebe ve všem takřka nabízející se duše, jako by vdechla se do každého kursisty. Mluvil jsem na kursech s přčetnými hosty — a to vynikajícími kulturními a politickými pracovníky, kteří všeobecně a spontánně zdůrazňovali onu zvláštní pružnost programu a zároveň prostosrdečnou náladu kursovní. A při tom, obzvláště letos, zachováván program skoro na minuty. Pohotovost vedení kursovního zde ovšem hraje hlavní roli. Ono skautské: »Buď připraven — na vše!« zde v ideovém prostředí dosaženo! Mezi kursisty — vyjma malinké procento — není vůbec stíznosti, mrzutosti, špatné náladovosti — ač přece někteří starší kursisté tu jsou. Je tu na 90 procent mládí. Proto ochota k oběti, všech při velké zmalátnělosti na 3denních exkursích! Ano, exkurse! Program kursu tím plně zpestřen. Není dne na kursu, aby hned po něm nebylo kratší nebo delší exkurse, vědecké: přírodopisné, geologické, historické. Každá exkurse má svůj určitý cíl: buď prohlídku důležitého bodu topografického neb náboženského. K němu pravidelně váže se jedna přednáška. Vyvrcholení však celého kursu bývá eminentně náboženské. Není vždy stejné. Frýdlant měl pout na Radhošť, kde v 11 hodin na svátek Nanebevzetí P. Marie sloužil jsem za hrozné nepohody mši sv. a symbolicky Svantovítovi modernímu odpověděli jsme světlem idealismu, prýstícího z kursů. Vyvrcholením krumlovského kursu byla idyla v

Kájově, kde zasvětili jsme své kursy v barokním kostelíčku poutním Nejsv. Panně. Vřesová Studánka uprostřed Jeseníků a v klínu tajemných hvozdů byla svědkyní, kde Sedmibolestné Máti přinesli kursisté III. kursu všechnu lásku a obětavost ke katolickému apoštolátu. — Denní promluvy při mši sv. a denní večerní adorace před Nejsv. Svátostí byly beze sporu všem kursistům chvilkou zapomenutí na všechn rmut, žal a bol životní. Společné sv. přijímání na konci kursů bývá krásnou korunou kursů. — Denně přistupovalo k sv. přijímání na I. kursu 50—35 kursistů; letos 60—70. Letos celkem bylo 900 sv. přijímání. Zájem o náboženský život stoupá stálou přítomností kněze, duchovního vůdce kursu. Bez tohoto stal by se ovšem kurs pouhým řečníštěm a málo plodným seminářem katolické kultury. Theorie a praxe katolická! Ale vždy pod zorným úhlem živelné, mladé radosti! Idealism s realismem! Život, jak je, s referáty doцентů, jak být má!

A kdo vše vede na kursu? Přesně rozdělená práce — divide et impera! — me-

Dr. Marco Weirich:

Italská poctivost.

Dva veselé obrázky.

Bohužel očekávám, že tento titul čtenáře překvapí. Je to vysvětlitelné; na naši zeměkouli jsou mezi námi lidmi dvě zla, jež zaviňují podobné předsudky, od národa k národu rád člověk zevšeobecnuje a co jest horšího — dává takto zevšeobecněné, zfalšované pojmy do tisku! Že v tom největší vinu má tisk, může ještě lidstvo potěšiti; lidé nejsou tak špatní, jak se na papíře tiskne; a všechny národní nevraživosti jsou spíše v tisku než v lidech.

Že Italové jsou samí podvodníci, je rovněž tak nesprávným, jako je nepřesným říci, že my Češi jsme všichni nevraživí lidé. Jsou to naši krajané, kteří mi tvrdí poslední předsudek, který nikdy nepřijmu: nepopírám, že za svého pobytu dvouletého v Čechách — a mimo to v samé Praze — jsem měl štěstí potkati se výlučně s boдрými lidmi; je sice pravda, že člověk odtržený tolik let od vlasti tím více ji miluje a si ji vymaluje živějšími barvami. Snad by ani neškodilo, kdyby k vůli bratrské svornosti celý československý národ byl odveden na jeden, dva roky do dálné ciziny.

zi 6členný výbor, který je jedinou vůlí, rozhodující bez dlouhého rokování, jak bývá zvykem v našich korporacích. Vůle — které každý kursista se ochotně podrobí, protože ví, že mezi všemi i vedoucími vládne aspoň na 14 dní idea katolického komunismu — lásky.

To pravil jsem Vám, drazí moji přátelé, abyste i Vy se rozhodli pro příští prázdniny. Ovšem u nás už vede Štramberk! Letošní kurs ASS Příbor atd. učinil první pokus. Následujte! Dávám námět po svých zkušenostech! Vy za rámec kursu vezměte skauting a jemu dejte na kursu vyplň ideovou!

Pište mně osobně kdokoliv, co o tom soudíte. Nebojte se mně! Jen ven se svými názory! Chci vás slyšet! Svůj plán pro vás a příští prázdniny už mám. Chci ho doplnit vašimi návrhy a přáními. Všichni na exerciciích jste nebyli. Někteří ani nechtějí. Proto mé otázky v úvodu tohoto článku. — Tudíž kursy prázdninové budou vašimi! Nenahradí exercicie, ale připraví. Nové ideje, nové metody pro vás!

Ale teď nechme všeho, co žije na papíře, a podívejme se na dva skutečné příběhy.

Jedna americká dáma jela jednou v římské tramvaji. Najednou si všimla, že jí chybí peněženka. Samozřejmě bylo křiku dost; a poněvadž se to stalo v Itálii a mimo to v samém Římě, nadávala na ty lazzaroni, nadávka, které každý Ital dobře rozuměl v té spoustě jejich anglických nadávek. A kdo dovedl »slyšeti mezi řádkami«, rozuměl i tomu, že americká dáma dala na pranýř krádež jako italskou národní zvláštnost. — Skutečně to tvrdila svým americkým přízvukem a názvoslovím. Nezbývalo jí než jíti na policejní ředitelství a udati nejenom krádež, — ale také svoje ohrazení proti tomu italskému národnímu zlu. Na štěstí v tom okamžiku přišel detektiv, který přivedl i zloděje s peněženkou. Detektiv po vykonaných formálnostech odevzdal peněženku dámě; tato ji ihned prohlédla a byla šťastna, že v ní našla všecko, aniž by scházel jeden haléř. Plna radosti chtěla dáti detektivovi pěkný obnos jako odměnu za jeho bdělou a skvě-

lou akci. Policejní agent, který neviděl jenom zloděje při skutku, ale také tuto dámu při slovech, odvětil: »Signora, nemohu to přijmouti; dělal jsem svou povinnost. Jen mám čest vám říci, že zloděj není Italem, ale — Maďarem! —

Druhá událost se stala jednomu našemu krajanovi, mému příteli K. z Čech, který studoval na římské akademii umění. Byl nadaným malířem a měl ryzí české, idealistické srdce. Naši slovanští přátelé ho přivedli k nám. Když chtěl nás navštívit po druhé, zabloudil a nemohl najít cestu k naší uličce. Viděl mládence, obrátil se na něho, aby mu ukázal cestu. Tento mu ihned vysvětlil, a poněvadž náš Pepíček — jak jsme ho nazývali — viděl, že zdvořilý Ital byl

skoro v hadrech, nemohl vzdorovati vnuknutím svého ušlechtilého srdce, vyňal z kapsy peněženku, hledal jednu liru a dal ji Italovi. Nedošel ještě deseti kroků, když Ital mu zavolal: »Signore, Signore...!« a dal se do běhu. Ubohý Pepíček si myslil: »Co chce ten chlapík, není spokojen ani jednou lirou?« a po této kratičké úradě dal se i on do spěchu a musil zvýšiti rychlost, jelikož ten mladý Ital nepřestal ho pronásledovati. Pepíčkově bylo opravdu u srdce zle, tím více, když Ital ho dohonil. »Signore,« řekl, »vy jste se mýlil, dal jste mně deset lir!«

Překvapení bylo opravdu veliké a milé a Pepíček rád vyměnil desítku s jedničkou, vždyť i on byl chudákem....

J. U.:

Konec.

*Uvadly růže na rtech tvých,
dýchám dech květin vybledlých
a očí neživých se ptám,
na líce bledé ozpomínám.*

*Odnesl vítr květů běl,
o loučení se rozepěl,
o víně ohnivém pěl jat,
v němž dech tvůj šumí rozehráť.*

*Na lukách kvítí odkvete,
ozpomenu na chvíle prokleté,
na mstu a nervů bílý žár,
těch oznětů rudých na požár.*

*Zazpívám píseň veselou,
vzteky očí zuby rozmelou
na písek cest a zahrádek,
na dětskou příchut pohádek.*

Miloš Krejza:

Hle, já posílám vás - - -

Říkáte program. Program katolického studentstva? Je jasný — je to čestná a nekompromisní práce. Je to program apoštolů Stojanových.

Kristus, posílá své učedníky, řekl jim: »Hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky. Budou vás vydávati v radách, bičovati ve shromážděních a budete nenáviděni pro jméno mé.« »Ven ze škol vyženou vás, ano, přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že tím Bohu sloužil.« To byl příslib Kristův sv. apoštolům. A nám katolickým studentům arcibiskup Stojan do kolébky nevložil prachových peřinek a vzácného krajkoví, ale mnohé těžké chvíle, ústrky, posměch a pohrdání.

Stojan snil o silné a vyspělé katolické mládeži a Stojan v ni i věřil, ale předem předpověděl všechny ty nesnáze, jež čekají nás — jeho učedníky.

Nuže, neplatí všechno to, co řekl Kristus apoštolům, neplatí to i o nás? Vy

všichni, kteří šíříte čistou ideu Božského Spasitele, vy všichni pracovníci v odborech, ať již kulturním, organizačním, vy všichni, kteří se hlásíte k učení a ke jménu Kristovu, opakují, vy všichni jste zakusili ta mnohá příkoří, ten přílib Kristův i Stojanův.

»Jako ovce mezi vlky — — —«, říká Kristus Pán. I my, přicházejíce s čistým, upřímným srdcem, přišli jsme mezi tupitele a hanobitele toho, jež my hlásáme, po jehož návratu do rodin, do národa, do srdcí a do duší voláme. Spílá se nám nevlastenců, zrádců historie a nadává se nám reakcionářů. Jen vy všichni vzpomenejte, zvláště vy, kteří jste z krajů, kde Kristus a jeho sv. náboženství se stali opovrhnutou popelkou. Cítíte, vy pracovníci na poli naší kultury, jak veliké to proroctví Kristovo i Stojanovo? Ze škol nás již téměř vyhnali, když potupili kříž Kristův. A to vše jménem Komenského, který si přál svobodnou školu, ale zdali

bez Krista, bez kříže? Tam až naši pokrokaři nedospěli. »Budete v nenávisti pro jméno mé.« Zas si vzpomeňte, ale usmějme se. Vždyť naše dílo nese zdárné ovoce a odměnu, již Kristus Pán slíbil: »Kdo mě vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem svým, jenž je v nebesích.«

Nuže, na svá místa, kulturní pracovníci!

Kulturní odbor, toť avantgarda. Být všude, toť zákon.

My chceme být dobrými dětmi naší svaté církve katolické. Chceme být i jejími rytíři a proto budeme i bojovat, t. j. uvědomovat, apoštolovat a nikdy se nebát otevřeně vyznat Krista a víru jeho.

Nesmíme se již spokojit s úspěšnou činností vnitřní. My se musíme nadále organisovat již nejen jako spolek, ale i jako akce.

A to je příští práce kulturního odboru — účinnost myšlenková, která se mu-

si spojit s účinností organizační a toť úkol odboru organizačního.

K těmto úkolům však jest potřeba lidí celých, opravdových. Sv. Pavel ve svém listě k Římanům říká: »Ne ten jest Žid, který jest zjevně, aniž to jest obřezání, kteréž bývá zjevně na těle. Ale ten jest Žid, kterýž vnitřně je Židem, obřezání máje srdečné v duchu a ne podle litery; jehož chvála ne z lidí jest, ale z Boha.« (Ep. ad. Rom. cap. III.)

Jest nám třeba lidí upřímných. Žádáme lidi celé, ne hluše reprodukující, ale zodpovídající. Různá může býti práce, ale vše musí směřovat k jednomu cíli. Zas říká sv. Pavel: »Jako tělo jedno jest a mnoho údů má, všichni pak údové, ačkoliv jich mnoho jest, přece jen jedno tělo jsou.«

Do práce, kulturní odbore a vy všechny odbory ostatní a vy všichni údové, k dobré prosperitě těla!

Jenda Valoušek:

Obrázek z prázdnin 1932.

Severní Moravo —

*ty lesy a hory
velebné hovory
vedu já s vámi.*

*Na horách člověk nechal by oči
až celý svět se v pohádce točí.
Kámen je bez srdce,
ale vy hory máte srdce!*

*Jeseníky jak ruce sepjaty do sebe
a z nich tak blízko je do nebe:
Nechceme mřít,
jen šťastně žít
jak lidi na horách.*

Václav Mára:

Slepý otec.

Po celé prázdniny si hrávaly pod mými okny dvě roztomilé holčičky.

Byly prosté, jak polní kvítí a švitořivé, jak vlaštovky, jež se vracejí každého jara pod náš krov, aby živily mláďata a chytaly mouchy. Matka nám vždycky říkala, že nesmíme rušit vlaštovky, když mají mladé, poněvadž s nimi k nám přicházejí Boží požehnání.

Vlaštovka je pták Boží.

Lidé jsou děti Boží. Nikdy jsem na ně zle nepohlédl, třebas svým štěbetáním nelahodily mému sluchu, znavenému již zvuky, jež neslyšíme, jež však nutně zaznívají jako dopro-

vod velkého Sboru, jenž zpívá o radosti a bolesti života.

Pohlížel jsem někdy dlouho na hrající si holčičky, ale zrak můj často přešel přes ulici naproti a pozoroval jsem muže statného, jenž se zalíbením se díval na svoje dítky; byl to otec těchto dvou dívek.

Hrůza s lítostí však vždycky tlačila mi do očí slzy a musel jsem přikrýt tvář a odklonit ji tam, kde se protínají tři přímky v jednom bodě.

Ten otec byl slepý! A přece se dovedl dívat na svoje děti celé hodiny, hovořiti na ně

Dva přátelé studentstva na velehradském sjezdu:
 Msgre Jan Boháč a P. Method Klement O. S. B.
 v kruhu Ligistů.

a zdálo se, že je šťasten. Se svatou trpělivostí snášel bídu a útrapy, jež mu udělila hrůza moderní války a jež mu nemohly zahojiti vy-
 moženosti vědy lékařské, ani moderní tech-
 niky.

Jak byl ubohý a veliký, věda kterak dů-
 stojná a přece tak bezmocná a malicherná.

Tu jsem zase jedenkrát přistoupil k oknu
 a viděl slepého otce, kterak se nevidomě dí-
 vá určitým směrem dolů po cestě! Ne, nedívá
 se, nevidí, proběhlo mi myslí, jen jeho sluch
 horečně pracuje. Snad hledá svýma slepýma

očima svoje děti, které tu ani neslyší. Snad se
 strachuje o ně jeho starostlivé srdce a tuší,
 že jim někde hrozí nebezpečí.

Najednou se však jeho tvář neobyčejně
 rozjasnila, učinil neurčitý krok ku předu a v
 tom se již ozval na cestě slabý dívčí hlas:
 »Tati, koho vyhlížíš?!«, a drobné krůčky se
 rozběhly vstříc svému otci.

»Na vás jsem čekal, poupátka moje!« pro-
 mluvil a slza radosti se mu zableskla v oku.
 Vztáhl ruce po svých dětech a šťasten hladil
 jejich kučeravé vlásky.

V tu chvíli jsem počal váhati. Vidí nebo
 nevidí! Na chvíli se mi zdálo, že je musí vi-
 dět, vždyť samo jeho dítě se ho tázalo, koho
 vyhlíží, není možné, aby byl nevidoucí, Bůh
 není tak krutý, aby mu nedopřál pohlédnouti
 na vlastní dítky.

Avšak ihned jsem podobné myšlenky za-
 pudil. Nedalo mi to však. Snad jsou mu pro-
 zřetelností Boží dopřány okamžiky Světla,
 kdy i on může shlédnouti svoje největší štěstí.

To vše trvalo jen několik vteřin a násle-
 dující chvíle mi dokázala ihned skutečnosti!
 Štěbetavé holčičky si odváděly za ruce svého
 slepého otce domů.

Nebylo pro něho Světla, byla jen tma,
 tma v jeho očích, ale jas a záře radosti a spo-
 kojenosti v jeho srdci.

Ubohý člověk, přece však nejšťastnější
 otec!

Adolf Hrdý:

Pracovní konference a valná hromada na sjezdu ÚKSČs. na Velehradě 8.-10. července 1932.

O sjezdu samém bylo již dosti refero-
 váno v denním katol. tisku a proto zmíním
 se jen o pracovní konferenci a valné hro-
 madě, aby všechno členstvo bylo podrobně-
 ji informováno o průběhu jich jednání.

Pracovní konference zahájena 9. čer-
 vence v 9 hod. dopoledne ve Slovanském
 sále kol. předsedou JUC. Emilem Zava-
 dilem za účasti 106 delegátů a 44 účast-
 níků. Z hostů zvláště byli uvítáni: Dele-
 gace slovenského Ústredie vedená drem
 Vaškem, dr. Heger, dr. Mikulka a pozdě-
 ji dostavivší se P. Novotný, P. Bureš a
 prof. Svozil. Při zahájení pracovní kon-
 ference zdůrazňuje kol. předseda vý-
 znam tohoto sjezdu, který bude příkla-
 dem plnění praktického unionismu, do-
 jde-li k schválení stanov Ústřední rady
 katol. studentstva v ČSR. Jednání pra-
 covní konference řídilo se přesně dle
 předem již vypracovaného programu. —
 Zprávy funkcionářů nebyly čteny, poně-

vadž vyšly tiskem a byly předem všem
 delegátům rozdány. Ke zprávám funkci-
 onářů byly četné dotazy, které byly vše-
 chny zodpověděny. Bez debaty vzata na
 vědomí zpráva zapisovatele, tisková, ar-
 chivní a zprávy jednotlivých odborů:
 kulturního a školského, dívčího, zahra-
 ničního a poutního.

Nyní dochází k nejživějšímu a také
 nejdůležitějšímu jednání, k projednává-
 ní stanov Ústřední rady katol. student-
 stva v ČSR. Slova ujímá se vůdce sloven-
 ské delegace a zdůrazňuje nutnost jedno-
 ty slovenského i českého katolicismu. —
 Ihned rozprádá se živá debata, do níž
 zasahují: kol. Hořina, kol. dr. Friedl, kol.
 Fiala, dr. Krlín a j. Debata stává se
 ostrou, dochází k ostré výměně názoru,
 slovenská delegace prohlašujíc, že doho-
 da u nich byla bez debaty schválena, de-
 monstrativně odchází a žádá o oficielní
 sdělení výsledku v této věci. Poněvadž

dobu pokročila a bylo nutno ustanovit jednotlivé sekce: kulturní a tiskovou, organizační, dívčí a sociální na odpoledne, byla pracovní konference přerušena.

V jednání pokračováno po 2. hodině. Ke slovu připuštěni jen ti, kteří se přihlásili ke slovu dopoledne. Kol. Zavadil odpovídá na všechny návrhy, stanovy Ústřední rady katol. studentstva v ČSR. měnící nebo doplňující tím, že stanovy mohou být buď přijaty a nebo zavrhnuty tak, jak jsou pracovní konferencí předloženy. Na konec debaty přihlásil se ke slovu kol. dr. Drobný, jako referent celého jednání se Slováky a snaží se vyvrátit všechny chyby, vytýkané stanovám a tím debata skončena. Žvolení skrutátoři, kteří shodují se na počtu 115 delegátů. Kol. předseda prohlašuje, že jsou přítomny dvě třetiny delegátů a pracovní konference je tudíž schopna rozhodnouti o změně stanov, kterou přijetí návrhu Ústř. rady nutně s sebou přináší. Dáno hlasovati a návrh přijat 89 hlasy. Někteří delegáti s kol. p. Rybou v čele odcházejí a Č. L. A. podává minoritní votum, žádajíc protokolování dle jmen. Tím skončen jeden z nejdůležitějších momentů celého jednání na sjezdu ÚKSCs, kterému se mělo dostati definitivní sankce teprve na valné hromadě. Na to vycházejí jednotliví delegáti na svěží vzduch, aby si trochu zchladili své poněkud rozpálené hlavy. Velehradské nádvoří oživilo hloučky studentů, kteří hlasitě debatovali. Na všech byla viděti horečná činnost a možno s uspokojením konstatovati, že všichni přítomní byli si vědomi vážnosti okamžiku, kdy se rozhodovalo o věci, o které snila generace před námi a která bude oceněna teprve budoucností. Po delší přestávce zahájena jednání v sekcích, pracovní konferencí stanovených.

O půl 7. hod. večer scházejí se delegáti k zasedání v plenu, kde měl býti připraven návrh kandidátky nového výboru pro valné shromáždění. Podány byly dvě kandidátky. Jedna odstupujícím výborem a druhá kol. Fialou. Kandidátka navržená odstupujícím výborem schválena proti 6 hlasům a tím jednání v pracovní konferenci skončeno.

Druhý den opět ve Slovanském sále zahajuje kol. Zavadil o čtvrt na 11. hod. XIX. řádnou valnou hromadu ÚKSCs. Po zapění svatováclavského chorálu vítá hosty: J. M. kanovníka Světlíka, Msgr. J. Boháče, rektora P. Habeše, P. Klemen-

Delegace bratří Slováků na velehradském sjezdu. V první řadě: JUC. Fero Galan, předseda Ustředie slov. katol. studentstva v Bratislave, Dr. Anton Vašek, Dr. Jos. Cieker a JUC. Novák. Za nimi uprostřed předseda Ústředí JUC. Emil Zavadil.

ta, prof. Hegra, prof. Jemelku, slovenskou delegaci, dr. Plocka, P. Chýlka atd. Slavnostní řeč přednesl dr. Krlín, který ukazoval na těžkou dobu, v níž katol. studentstvo žije. Krásný cíl, který si vytkl: »Vírou obrodit národ«, jest úkolem těžkým a nelze jej dosáhnouti přes noc. Je zapotřebí důkladné přípravy, a dlouhé drobné a soustavné práce. Je nutno následovati skvělého příkladu katolíků ve Francii a v Německu, kteří již před 70 lety uposlechli výzvy velkého papeže Lva XIII., kteří pochopili, že je jim třeba uvědomělé katol. inteligence, aby se mohli uplatniti v kulturním a v politickém životě. S velkou pečlivostí jali se vychovávat katol. stud. mládež a ovocem jejich práce je to, že katol. inteligence zaujímá u nich nejdůležitější místa. Rovněž katol. studentstvo čsl., které jest největší nadějí národa a katolíků zvláště, má veliké a vznešené postavení. Ale musí začítí obrodou nejprve u sebe, musí se důkladně připravit na svoje vůdcovské poslání, musí věnovati svůj zájem celému studentstvu Republiky čsl. A končí slovy: »Kdyby měl být udělán jen krok k tomu cíli, který jste si vytkli, pak ti hosté, kteří vás dnes navštívili, nesčetní přátelé, které máte kolem sebe, budou míti z obrody radost a vy sami budete míti v srdci pokoj, jakého svět dáti nemůže.«

Po projevu dr. Krlína pokračováno v jednání. Zprávy funkcionářů, jež vyšly tiskem a na pracovní konferenci byly prodebatovány, nebyly čteny. Kol. Stupka prohlašuje, že revisoři vykonali

revisi pokladny a vše shledali v naprostém pořádku. V tištěné pokladní zprávě bylo nedopatřením tiskárny několik chyb, ale v knihách pokladních není rozporu a proto navrhuje, aby celému výboru bylo uděleno absolutorium. Návrh s potleskem přijat. Odstupující předseda kol. Zavadil děkuje všem za spolupráci v uplynulém správním období a prosí o návrh kandidátky. Kol. Langr přednáší návrh tak, jak byl připraven pracovní konferencí. Jednomyslně byli zvoleni: předsedou JUC. Alexej Jaroš, I. mpř. ThC. Alois Šnévajs, II. mpř. JUDr. František Stupka, I. tajemníkem JUst. Adolf Hrdý, II. tajemníkem MUst. Vladimír Zavadil, I. pokladníkem JUC. Ferd. Brůna, II. pokl. PhC. M. Cásek. Členy výboru: IngC. Frant. Hradil, zástupce bohoslovců (bude jmenován), Marie Skuhrovcová, Vlad. Sychra, IngC. St. Langr. Náhradníky: JUst. Jos. Bauzet, Anna Pecková, Marie Hladíková, MUC. Miloš Krejza. Revisoři účtů: JUC. Jar. Bouzek, JUC. Emil Zavadil. Do smírčí a čestné rady: P. Alfons Daňha, dr. Josef Hronek, dr. Václav Plocek, dr. Josef Jurča, dr. St. Suchánek a dr. Petr Levíček.

Nově zvolený předseda, ujímaje se funkce, děkuje odstupujícímu předsedovi a slibuje mu, že bude dále budovati na základech, které on a jeho předchůdci položili.

Na to následují jednotlivé pozdravy. Jménem J. E. arcibiskupa dra Prečana zdraví valnou hromadu kanovník Světlik a přeje celému našemu hnutí Božího požehnání. Dále zdraví valnou hromadu Msgre J. Boháč, říd. uč. Zelnitzius, známý archeolog, za katol. učitelstvo, rektor P. Habeš, jenž děkuje, že si Ústředí k letošní val. hromadě volilo posv. Velehrad. P. Klement si stěžuje, že není možno mezi tolika studenty nalézt opravdové pra-

covníky a tím odůvodňuje svá přímá slova, že katol. studentstva není. Pozdravné projevy dále učinili: dr. Vašek za Sekretariát slovanských akademiků, dr. Mariko Weirich za katol. ital. akademiky, dr. Drobný za katol. Omladinu, kol. MUC. Dvořáček za SKM, dr. Sadovská, prof. Chybík za absolventy hospodářské školy, kol. Mores za klub lidových akademiků a Msgre Hegr, rektor koleje Sušilovy.

Pracovní konference doporučuje pak valné hromadě schválení stanov Ústřední rady katol. studentstva v ČSR., které potleskem přijaty s výhradou minoritního vota: ČLA, Růže Sušilovy Praha, SSS Hradec Králové, SSSm České Budějovice, SSSm Plzeň, SSS Jilemnice, SSSd Kutná Hora, SSS Pardubice a SSS Litovel.

Tato sdružení prohlašují, že nejsou proti spolupráci se Slováky, naopak, že si ji přejí, ale nemohou souhlasit s některými body navržených stanov Ústřední rady.

Tím se ovšem na věci nic nemění a stanovám Ústřední rady dostává se definitivní sankce.

Resoluční komise navrhuje resoluci, která je výsledkem jednání na pracovní konferenci.

Na konec navrhnu, aby všem, kdož zaslali pozdravné příписy k valné hromadě, bylo písemně poděkováno a aby byly zaslány pozdravné telegramy J. Sv. papeži Piu XI. prostřednictvím nunciatury, Msgru Petru Ciriáckimu, Msgru Šrámkovi, J. E. arcibiskupu dr. Kordačovi, presidentu republiky a všem biskupům a arcibiskupům. Návrh schválen a tím program vyčerpán. Zapěním státních hymen valná hromada zakončena a tím také opravdu velmi zdařilý sjezd.

(Podle stenogr. zápisu kol. Jarůška.)

Resoluce sjezdu katol. studentstva na Velehradě.

1. Hnutí katolického studentstva budiž více eucharistické. Nechť jsou všude zřízeny co nejdříve eucharistické kroužky a v nich ať se usiluje o měsíční sv. přijímání a alespoň o měsíční eucharistickou promluvu.

2. Mariánské studentské pouti, jako letos v květnu, nechť se stanou tradicí katol. studentského hnutí.

3. Z každého ASS neb SSS, jež je organizováno v Ústředí katol. studentstva,

nechť je zasílán ke konci správního roku do Ústředí výkaz počtu členů, kteří se zúčastnili exercicií.

4. Nechť každý katolický student a studentka má hlubokou vážnost, úctu, vděčnost a poslušnost ke svým duchovním rádcům. Ať není jednoho katol. studenta, který by neplnil náboženských povinností a nechoval se slušně a poctivě. Špatný příklad ničí apoštolát ostatních kolegů a kolegyně.

5. Katolické studentstvo staví se zcela do služeb myšlenky unionistické a chce svojí spoluprací přispěti k jejímu zdárnému uskutečnění.

6. V době všeobecné specialisace a maximálního vypětí civilisace žádá Ústředí katol. studentstva, aby jednotliví funkcionáři ASS a SSS působili na vůdce katolického hnutí ve svém kraji, t. j. v první řadě na vldpp. katechety a ostatní duchovní, aby jim vysvětlili stav náboženských, kulturních a sociálních poměrů v místě, aby zde mohli zahájit pravidelnou Katolickou akci slovem, tiskem a osobním stykem.

7. Katolické studentstvo chce paralyzovati soustavný boj atheismu proti křesťanství a sice těmito prostředky:

- a) veřejnými projevy,
- b) přednáškami,
- c) smírnou modlitbou.

8. Valné shromáždění Ústředí katol. studentstva bere na vědomí nespokojenost mladých akademiků se současným katolickým tiskem moravským a žádá, aby katoličtí činitelé v celé ČSR celou svojí vahou se zasadili o programové vybudování řádného denního i týdenního tisku. Toto nechť se děje posíláním mladých inteligentů ke studiu žurnalistiky do ciziny a dostatečným finančním zajištěním katolických žurnalistů a redaktorů.

9. Katolické studentstvo žádá, aby při theologických fakultách byla zavedena univerzitní publika, jichž účelem by bylo

- a) prohloubení vzdělání v dogmatice a morálce,
- b) discipliny hlávané na jiných fakultách usměrňovati filosofií křesťanskou.

10. Katolické studentstvo přičiní se o uspořádání celostátního sjezdu katolické mládeže v příštím roce, aby tak byla do-

kumentována jednota katolického studentstva s katolickou mládeží vůbec.

11. Katolické studentstvo staví se v sociálním ohledu proti levé frontě charitativní činnosti Katol. akce. Účelu tohoto chce dosáhnouti:

- a) pořádáním sociálních kursů neb účastí na nich,
- b) zastoupením ÚKSČs. v sociálních institucích,
- c) zřízením sociálních odborů v akademických spolcích,
- d) věnováním části Mikulášského daru na sociální účely.

12. Valné shromáždění žádá, aby pensionováním přesloužilých veřejných úředníků byla umožněna existence mladé středoškolské a akademické inteligence.

13. Katolické studentky studují vlastní stavovské zájmy a proto:

- a) budou pořádati několikadenní kurzy prázdninové s duševním i tělesným osvěžením,
- b) chtějí během roku soustavně se prohlubovati v náboženských a kulturních otázkách,
- c) rozšíří a prohloubí Dívčí hlídku v »Jitře« pravidelným referováním o svých družkách doma i v zahraničí,
- d) budou v těsném spojení s katolickými intelektuálkami,
- e) zřídí podle možnosti při svých SSS sociální kroužky, v nichž budou prakticky prováděti charitativní činnost.

Tuto resoluci ve všech jejích bodech předkládá katolické studentstvo jako výtěžek jednání říšské pracovní konference celé katolické veřejnosti a jako proklamaci svých snah; bere ji pro sebe jako závazné směrnice další práce a prohlašuje, že se vynasnaží, aby společnou práci jak Ústředí, tak jednotlivých sdružení co v největší míře obsah této resoluce byl realizován.

Ústředí katol. studentstva byl zaslán tento projev díků:

P r a h a, 27. VII. 32.

Ústředí katolického studentstva československého

Praha II., Spálená 15.

Obdržel jsem oba vaše holdující telegramy ze sjezdu velehradského; vzdávám za ně vřelé díky a ujišťuji vás, že zpravím Jeho Svatost o ušlechtilých citech katolického studentstva československého, jehož bohumilým snahám žehnám z té duše

Nuncius Ciriaci.

V Lužici.

O velikonocích vypomáhal jsem svému příteli P. Františkovi v duchovní správě. Došel právě dopis z Lužice, ve kterém ho kolega ze studií zval na návštěvu. »Františku, já pojedu s Tebou,« řekl jsem mu a hned jsme prohlíželi kalendář a hledali týden, kdyby by to bylo nejlepší zajetí do Lužice a poznati krásný kraj i tamější lid. Vždyť od orelského sletu v Praze viděl jsem stále v duchu malebný kraj lužický, slyšel několik přednášek o posledních polabských Slovanech, proto tím více chytil jsem se příležitosti — dva více vidí, čeho si nevšimne jeden — toho si všimne druhý.

Vyjeli jsme 8. srpna. Počasí nebylo slibné. Tu a tam otevřelo se okno a ozval se výsměšný hlas: »Mokrý déšť«, nebo: »Počkejte, až se změni počasí«. Leč nedbali jsme výsměchu ani napomenutí a byli jsme vděčni milému Černému Karolovi, že nás vzal do své Alfky a ujížděl s námi přes Vysoké k Liberci. Mlha se mohla krájet a ve Vysokém nezahledli jsme ani Kramářovy vily, ač jindy vévodí svému okolí. V Přířovicích bylo již lépe. Mlha klesala, začaly se rýsovat vrcholky jizerských hor; zdálo se nám, že velryby plují po mlhavém moři.

Města mýjela a my octli jsme se v krátkosti v Liberci. Přijeli jsme několik minut před odjezdem vlaku. Několika skoky byli jsme u pokladny a vlak nás unášel k Žitavě. Byl jsem zvědav v Žitavě na celní prohlídku. Celní úředník jen mrkl po našem zavazadle pod paží, mávl rukou a my se klidně ubírali do Žitavy. Cílem naším byl Oybin. Poněvadž autobus odjížděl až za dvě hodiny, měli jsme dosti času prohlédnouti si město. Procházeli jsme se tedy s Františkem ulicemi, tu a tam se zastavili před výkladem a srovnávali ceny naše s tamějšími, postáli jsme delší dobu před radnicí a vzpomínali dob, kdy město patřilo ke koruně české. Dokončili jsme procházku městem, nasedli do autobusu a zvolna šinuli jsme se zahrady žitavskými k Oybinu. Konečně zastavili jsme se na poslední stanici. Vystoupili jsme a prohlíželi okolí. Domníval jsem se, že jsem někde v Prachovských skalách, leč prapory na hotelích mi připomenuly, že stojíme na říšské půdě. Minuli jsme dva, tři hotely a stoupali jsme po schodech ve skále vytesaných na Oybin. Oybin nevyniká ani rozměrem, ani výškou, ale láká svou historií. Hned na úpatí upoutala naši pozornost evang. modlitebna — stará dřevěná stavba ze 17. stol. V několika minutách byli jsme nahoře, na místech,

kde kdysi stál slavný český král Karel IV., který na Oybině založil klášter a kostelík. Dnes jen holé stěny tyčí smutně k nebesům a hlásají zašlou slávu. V museu na Oybině našli jsme spoustu věcí v neladu a skladu z doby husitské i pozdější. Myslel jsme si v duchu: »Kdyby to byly památky německé, jistě by našly vhodnějšího umístění.« Zvláštního rozhledu není s Oybinu, okolní vrcholky s Hochwaldem jsou vyšší, Oybin sám má asi 450 m. Trosky chrámové na mě divně působily; zamýšlení vraceli jsme se zpět do Žitavy, zakoupili lístky a odpoledne odjížděli jsme do H., kde nás již na nádraží očekával bodrý Lužičan, p. farář Č. Milé bylo přivítání na faře, kde na prahu vítala nás jeho stará matka svým milým úsměvem a lužickým pozdravem: »Vítejte nám.« Po malém občerstvení šli jsme se svým hostitelem na »Mnišonc« (Mönchberg). Schylovalo se již k večeru a proto jsme pospíchali, abychom ještě před západem podívali se na Horní Lužici. Věru nebyli jsme zklamáni. Lužických vesnic nebylo příliš vidět, ty se skrývaly skromně každá za kopečkem. Horní Lužice vroubena kolem dokola vrchy, mezi nimiž vynikají Bělobog a Černobog. Bělobog jest pro Lužičany naším Blaníkem. Horní Lužice vroubena kolem dokola svůj den, aby vysvobodili lid svůj. K severu rýsoval se v posledních paprscích Budišín, město slávy, ale i tragedie národa lužicko-srbského. Pozdě vraceli jsme se se svým hostitelem. Každý z nás byl zabrán do svých myšlenek, jeden druhého nechtěl rušiti. Večer dlouho hovořili jsme o poměrech náboženských, národních a školských na Lužici. »Kdybychom my, Lužičané, byli všichni katolíci, nebáli bychom se budoucnosti a doufali bychom, že budeme žítí. Ale tak — —?« Hostitel smutně svěsil hlavu. V náboženském ohledě jsou Lužičané rozděleni. Všechny čítá se úředně na 80.000. Katolíků je 15.000 a v životě národním jsou vedoucími. Ostatní jsou protestanté.

Nemohl jsem usnouti. Hlavou vířily různé myšlenky. Vstával jsem v domněnce, že prší. To zatím blízký potůček zpíval svou píseň a šelest stromů ho doprovázel. Studený vzduch vnikal do pokoje. Rychle jsem ukončil svou toaletu, vzal brevír a šel do kostela. Ponenáhlu trousili se vesničané. Většina přistoupila ke sv. přijímání. Jejich zbožné chování v kostele mne překvapilo. Tak mnohý křesťan u nás byl by zahanben. Po mši sv. s několika jsme pohovořili. Byli mezi nimi Češi od Trutnova,

kteří tam před lety byli přivedeni firmou Fal-tis. Dále Lužičané, Poláci, Němci. Všichni se jako katolíci dobře snášeli. Po snídani jeli jsme autobusem do Budišína.

Budišín není již městem lužickým. Kdy-bys nezahlédl krojů lužických, nevěděl bys, že tam ještě Lužičané dýchají. 5—10% všeho o-byvatelstva městského jsou snad Lužičané. Na náměstí mají svůj dům, »kafejovnu« a srb-skou lužickou banku. Bohužel banka měla nesvědomitého ředitele, ten zavinil její pád. Němci se radují a Lužičané smutně se ohlížejí po pomoci. Pomohou ti, kteří byli původci, že banka byla zřízena? Pomůže Praha, v kte-rou nyní Lužičané doufají? Od srbského do-mu ubírali jsme se k mostu přes Sprévu. S mo-stu jest pěkný pohled na staré město — Oten-burk, který postaven na skále a dosud úplně zachován. I část hradeb jest úplně zachována. Věděl Otta, kde staví hrad; poznali to i Hu-sité, kteří marně Otenburk obléhali. Nedobyli ho a Otenburk dále vévodil lužickému kraji a poněmčoval lužický lid. Cesta hradem vedla nás k lužickému hřbitovu. Uprostřed stojí tro-sky chrámu sv. Mikuláše, který ve válce trice-tileté byl zničen. V lodi a kolem chrámu hro-by Lužičanů, kteří tam sní svůj poslední sen. Průvodce nás vyzval, abychom se postavili v místo, kde stával hlavní oltář. Poslechli jsme. Rozhlédli jsme se po lodi. Neubránili jsme se slzám a neubrání se jim nikdo. Po pravé stra-ně pyšně pní Otenburk, po levé straně za Sprévou lze spatřiti stopy starého lužického hradu, dávno rozbořeného. Potom prohlédli jsme si dům sv. Cyrila a Metoděje, kde kato-líci lužickosrbští mají svoji tiskárnu. Tam tiskne se »Katolski posol«, který přijde do každé lužické katolické rodiny. Naším kato-líkům mohou býti lužičtí katolíci vzorem. Pak prohlédli jsme si kostel sv. Petra, kostel P. Marie a jiné budovy městské. Odpoledne byli jsme s prohlídkou hotovi. Trochu jsme se po-silnili a vlakem jeli do Būriboru, abychom navštívili tamější vlastence na faře a ve škole. Náhodou setkali jsme se tam s redaktorem p.

B. z Prahy. Přišli jsme v okamžik, kdy p. re-daktor B. pronesl: »Škoda, že vy Lužičané. nejste všichni katolíci.« Podotkl jsem k tomu: »Ano, zde to uznáváte a doma v Praze, jak píšete?« V Bor... jsme se mile pobavili a na-večer celkem unaveni vraceli se se svým ho-stitelem. Druhý den navštívili jsme několik vesnic lužických, všude jsme byli mile vítáni i pohoštění — tu a tam prohlédli si stará lu-žická hospodářství, lužickou Grychtu atd. a tak po přátelském rozhovoru večer zakotvili opět v Budišíně, kde jsme přenocovali, aby-chom časně ráno pokračovali v cestě do Luži-ce Dolní. Těžko jsme se večer loučili se svým dobrým průvodcem.

Časně ráno jsme vstávali veselí, cítili jsme již ve vzduchu pěkný den. A nezklamali jsme se. Zastavili jsme se v Kulově, prohlédli si pa-mátný kulovský kostel, navštívili tamějšího vlastence, faráře Krále a potom přes Hródk (Spremburg) pokračovali jsme v cestě do Chošebuze. Dnešní Chošebuz nemá již význa-mu pro živel slovanský. Jenom jména »Wen-denkirche«, »Wendengasse« hlásají, že tam Lužičané byli. Bylo to ve čtvrtek, kdy bývá trh, a tu měli jsme příležitost spatřiti některé lužické kroje venkovane, které přicházely do města. Za Chošebuzí počínají pověstná Blota, německy Spreewald. Spréva tu činí ohromnou síť kanálů, prý tři sta — samo čer-tovo spřežení prý vyoralo tolik cest. Co jinde cesta neb pěšinka, to zde řeka. Lužičtí Srbové tam žijí svým způsobem a živí se chovem do-bytka a hlavně zelinářstvím, které dovážejí hlavně do Berlína. Spojení se děje malými člunky. Pět hodin ztrávili jsme na lodičce, navštívili několik vesniček, jako Lědy, Střel-nici a j. a po Botnici vraceli se do Lübben a potom přes Muskau, Görlitz, Löbau do Ži-tavy.

Dnes sedím a vzpomínám na svůj výlet do Lužice; vidím před sebou několik nadšenců lužických z řad kněžských a učitelských a sly-ším jejich otázku: »Budeme žítí?«

Alois T—šar:

Hasnoucí světla.

Několik vzpomínek k úmrtí mistra E. Treglera.

Paprsky zapadajícího červencového slunce zaplavovaly svým jasnem zalesněné chlupy a vdechovaly drobným krůpějím dešťovým pří-dech spektrálních barev. Byly předzvěstí ti-chého večera, jenž vracel upracovaným dla-ním potřebnou posilu. Lid vracel se spokoje-ně s polí. Mně však bylo teskno a v hlavě hu-čela mi slova — matka umírá! Tehdy napo-

sledy se políbila láska a bolest. Láska odešla a bolest zůstala. Z klenby žití vysunul se úhel-ní kámen. Prchal jsem tehdy po zasmušilých polí. Byl večer bez hvězd a u srdce usedal led opuštěnosti. Od té doby uplynulo pět roků.

Byl opět smutný večer. Kráčel jsem sám akátovou alejí a vyhraboval z popela své duše jiskry, pro něž kdysi hořelo mé srdce. Vyno-

řily se celé trsy vzpomínek a řada jmen provanula mile duší, jako sladká harmonie a v tomto dlouhém řetězu spatřil jsem zlatý článek, jenž byl mocným svorníkem s něčím vyšším v bouřích mládí, kdy nutkal zrádný hlas člověka, aby se zhanobil a zahubil. A tímto pojítkem byl mistr Eduard Tregler, jehož jméno zářilo dnes v mé duši intenzivněji nežli jindy, jméno, k němuž jsem po odchodu matčině přilnul celou bytostí. A bylo mi tak teskně, tak rád bych byl objal tohoto vzácného muže a řekl mu, čím pro mne byl. — Usínal jsem tento večer s posvátnou skoro vzpomínkou na mistra.

Ráno byly dojmy večera poněkud slabší a zapomněl jsem na ně téměř úplně, když šel jsem na návštěvu k profesoru Hradilovi. Tu však mne něco nemile překvapilo. Profesor jindy usměvavý, zdál se mi býti zladěný do moll a na otázku, proč je tak zamlklý, řekl suše: »Tregler je mrtev.« Těžko vylicíti onu bolest, která mne zchvátila při tomto strašném výroku. Bylo mi, jako by v plénu u ohromných varhan rozezvučel někdo celou klaviaturu a s tímto vzrušujícím pocitem dívali jsme se mlčky jeden na druhého, až konečně z tohoto víru tónů zableskla z mé duše jako zmenšený trojzvuk, žádající usmíření, otázka: Je to pravda?

Eduard Tregler! Kdo to byl, chápou v plném slova smyslu pouze ti, kdož jej znali, milovali a ztratili. Denní listy jen stručně ocenily tohoto vynikajícího umělce. Pravého ocenění se dostane mistru v dědicích jeho myšlenek a uměleckých idejí, které přetrvají časy. Přehlédneme-li životní dílo mistrovo, máme před sebou něco obrovitého; ani ne pokud se rozsahu, ale spíše obsahu týká. Tregler patří k oněm velikánům, kteří v době všeobecného myšlenkového i uměleckého chaosu šli svou cestou, mluvili svou řečí a nedali se svést dnešním pokusnictvím, hledajícím stále nový výraz hudebního projevu, jež namnoze směřuje k hotovým nemožnostem. Toho všeho on, jako pravý umělec, byl vřdycky dalek. Již z otcovského domu si odnesl zdravý hudební cit, jenž se bohatě rozvínoval na znamenité varhanické škole pražské, kde působila na něho celá řada vážných umělců, zejména pak Zd. Skuherský.

Již tehdy se dalo očekávat, že z mladého adepta varhanní hry bude něco neobyčejného. Po absolvování školy byl nějaký čas varhaníkem v dominikánském kostele v Praze. Do této doby spadají prvá jeho díla z oboru hudby chrámové, jež se pronikavě liší od sou-

dobé tvorby. Vyznačují se zpěvností, jemnými disonancemi a zejména skvělým doprovodem varhanním. Než pro Treglera nestačilo toto místo, které povznesl na uměleckou výši doby a mile uvítal zprávu o uprázdněném místě dvorního varhaníka v Drážďanech. Přihlásil se ke zkoušce a geniální varhaník Straube byl oslněn jeho improvisací ve volném stylu a jedinečným podáním Schumanovy fugy na jméno Bach do té míry, že ho uznal za nejzpůsobilejšího ze všech uchazečů. Než dlouho mistr v cizině se neudržel. Bylo mu teskně po vlasti a ustavičně se zhoršující choroba otcova přiměla jej k tomu, že za dvě léta se vzdal tohoto výnosného, ale především čestného místa. Potom jako klavírní virtuos podnikal umělecké cesty. Doba tohoto údobí života mistrova vyznačuje se poměrně nejmenší činností skladatelskou. Před světovou válkou stal se profesorem varhanické školy v Brně a později profesorem klavíru, varhan a improvisace na konservatoři tamtéž. Zde stojíme u Treglera jako učitele. O jeho učitelských schopnostech svědčí nejlépe ti, které vychoval. Hra jeho žáků-varhaníků vyznačuje se vyrovnaností, důmyslnou invencí a skvělou improvisací. Tito pak na něho vzpomínají nejvíce. Bylť on přítel těch, které vychovával. Kdo se k němu utekl o radu, setkal se vždy s jeho velkomyslností. Byl to prostě zjev, při čemž maně vzpomínáte na jiného mistra varhan — Caesara Francka. Tak jako tento velikán hledal odplatu za vše, co pro své žáky vykonal, v jejich oddanosti a vděčnosti, tak i Tregler neměl větší radosti nad tu, když viděl, že svěřenci s láskou studují to, z čeho on takřka žil.

Pokud se díváme na Treglera jako člověka, vidíme v něm vzácný rys české hodré duše. Zdobila ho největší okrasa pravých velikánů — skromnost. Tak prostý, jak on, dovede býti jen pravý umělec, který své umění dal do služeb Nejvyššího a to náš mistr dovedl. On byl jedním z těch, kdož nás svým uměním přivedli k branám ráje, od nichž nás odehnal hřích. On miloval umění, jež bylo odstínem Světla. On pro umění žil. I když zákeřná žaludeční rakovina ničila organismus a oslabovala ducha, nedovedla přece mistra zkrusiti docela. Když jsem před dvěma roky obdržel od něho dopis, v němž se zmínil o neurčité chorobě, nemyslel jsem na nic vážnějšího. Teprve, když nedávno prof. Hradil mi sdělil, že potkal ne Treglera, ale pouze jeho stín, tu jsem vytušil, že tehdejší dopis hlásil počátek konce. Dotrpěl. Tam v Bystřici pod H. za smutného deštivého večera loučila se s ním duše, aby šla ke Světlu, které on svým uměním chválil.

XII. kongres Pax Romany v Bordeaux a Lurdech.

I.

Mezinárodní organizace katolického studentstva, »Pax Romana«, v níž i naše Ústředí jest organizováno, svolala letos svůj tradiční kongres na půdu přátelské Francie, do Bordeaux a Lurd. Byl to tedy *congrès pèlerinage* — kongres spojený s poutí k Panně Marii Lurdské. Základním mottem kongresu bylo téma: Církev a problém míru. Měla tedy tato pout ku Královně Míru své hluboké zdůvodnění.

Kongres konal se v první polovině srpna t. r. za účasti 20 národních delegací. Československými delegáty byli: dr. Jožo Cieker z bratislavského Ustredie a JUC. Alexej Jaroš za pražské Ústředí. Vlastní kongres byl zahájen po zasedání výkonného výboru Pax Romany (comité-directeur) dne 9. srpna v koleji St. Genès slavnými bohoslužbami, které celebroval Msgre de la Serre, generální duchovní rádce katolického studentstva francouzského. Abbé Gremaud, generální tajemník P. R., pronesl nadšené kázání, navázav na slova Kristova: Já vám dávám přikázání nové: milujte se vespolek! Po bohoslužbách konalo se slavnostní plenární zasedání za předsednictví viceděkana medicínské fakulty bordeauxské university dra Guyota, který v zahajovacím proslovu vyličil život italského studenta Pietra Giorgia Frassati-ho, jednoho z prvních průkopníků Pax Romany, který zemřel roku 1925 ve věku 24 let života plného zbožnosti, milosrdné lásky a čistoty. — Jménem arcibiskupa bordeauxského uvítal kongresisty generální vikář Msgre Juilles. Nato podle starého obyčeje následovaly pozdravy a projevy zástupců jednotlivých států a národů podle alfabetického pořádku. Po úmluvě obou našich Ústředí na loňském kongresu ve Fribourgu postupuje čl. delegace na Pax Romaně jednotně a projev pronáší jednou Slovák, jednou Čech. Letos učinil projev předseda pražského Ústředí Jaroš. Všechny projevy byly glosovány ve francouzském tisku i nekatolickém. Mohutný ohlas způsobily zejména hluboce procítěné projevy a příписy kardinálů a primasů jednotlivých států, předčítané delegáty těchto států. Této význačné cti na mezinárodním fóru dostalo se zejména prof. Bulloughovi z university v Cambridge, jenž tlumočil poselství arcibiskupa westminsterského, J. E. kardinála Bourne; maďarský delegát přečetl přípis J. E. kardinála-primasa maďarského, polský mluvčí Swierszałski byl pověřen přednésti dopis

J. E. kardinála Hlonda a Ukrajinec Hrab dopis metropolity ukrajinského. Litva a Uruguay zaslaly telegramy. — Jednací řečí P. R. jest francouzština, pomocnými jazyky angličtina a němčina.

Z tohoto slavnostního shromáždění zaslány holdovací telegramy Svatému Otci, J. E. Msgre Maglionimu, apoštolskému nunciovi v Paříži a J. E. Msgre Bessonovi, biskupu ženevskému a lausannskému a fribourgskému, jakožto čestnému předsedovi P. R.

Odpoledne byla recepcce v Obchodní komoře a večer přednášel prof. dr. Steffens z university v Münsteru na téma: »La Nation Chretienne de l'ordre international.«

Druhý den sjezdu byl zahájen mší svatou slouženou za padlé ve světové válce. Pak zasedala komise pro duševní spolupráci. Před polednem odjeli účastníci kongresu autokary do Saint Emilion, kde byli hosty poslance abbé Bergeye, známého vůdce katolíků francouzského Jihozápadu. Toto město, v němž náš hostitel jest farářem, vyniká chrámovými památkami z X. až XIII. století a historie jeho má své kořeny již v době galsko-románské. Založeno bylo anachoretou sv. Emilianem.

Abbé Bergey, jenž dával na počest kongresu banket, pronesl ke shromážděnému studentstvu, téměř všech národů evropských, jejichž státy většinou všechny poznal na svých cestách, strhující řeč s vervou jihofrancouzského temperamentu, v níž rýsoval v nových myšlenkách poslání intelligence vysokoškolské na poli mezinárodního sblížení a vybízel posluchače k lásce k jejich vlastem, které všechny v sobě chovají mnoho krás, všechny mají svaté právo na život, všechny vyzařují naději, že vykonají velké věci. Povzbuzoval však též k lásce k míru, k pravému míru, který může dát Kristus a uskutečňovati jen ti, kteří jsou jeho vyznavači.

Elektrisoání jeho nadšenými slovy vraceli se účastníci sjezdu do Bordeaux a k večeru prohlédli si jeho památky. Večer uspořádáno improvizované, ale zato velmi srdečné soirée národních a studentských písní a tanců.

Následující den 11. srpna věnován opět vážné práci v komisích. Nejprve komise finanční, pak se radily národní delegace a odpoledne zasedala komise misijní, v níž největší pozornost vzbudil abbé Rossel, misijní sekretář P. R. Uvedu dva praktické pokyny, jež předložil abbé Rossel akademikům. Doporučuje, aby katolické rodiny během prázdnin přijímaly dosud nepokřtěné studenty z

misijních území a tak usnadňovaly jejich konverzi křesťanským způsobem života v rodině. Dále doporučuje zřizování ústavů, a to hlavně v přístavních městech, pro péči o studentskou mládež pohanskou. Takový studentský institut již existuje, na př. v Marseilli. Po druhé přednášce, kterou za nepřítomného duchovního rádce de la Fédération britannique des Etudiants catholiques P. Martindale S. J. přečetl prof. Bullough (téma: Psychologické a morální podmínky uskutečnění mezinárodního pořádku), zasedaly současně komise: pro reditu in unitatem Ecclesiae (unijní) a komise tisková.

Pokud se týče komise unijní, je významno, že se jí věnují povětšinou Slované a také předsedou jest dr. Ljubomír Marakovič ze Záhřebu. Komise řešila povětšinou otázky formálního poměru svého ku comité directeur. Praktické návrhy unijní práce podal P. Kowalski S. J., duchovní vůdce polské delegace. Nutno konstatovati, že činnost komise nerozvinula dosud svou činnost tak, aby to odpovídalo významu idey unionistické a nelze než doporučiti k prohloubení práce této komise navázání spolupráce s velehradskými unionistickými kongresy, které jsou světovým tribunálem unionistických problémů a snah. A katol. studentstvu čsl. plyne povinnost úžeji spolupracovati s Apoštolátem sv. Cyrila a Metoděje, více se zajímati o unionistické kongresy na Velehradě a v jich duchu pomáhati uskutečniti dílo Unie. Tím i splníme požadavky Pax Romany v tomto ohledu na nás kladené.

Nejdůležitějším činem komise tiskové bylo zřízení mezinárodního sekretariátu katolického tisku vysokoškolského (Secrétariat international de presse universitaire catholique čili S. I. P. U. C.) v Lille. Na kongresu v Bordeaux byla uspořádána výstavka studentského tisku, na níž zastoupeno i Jitro, Rozvoj a ukázky naší ediční činnosti.

Příštího dne přesídlil kongres ze žhavého Bordeaux pod vlahé stráně Pyrenejí, do Lurd. Na cestě stavili jsme se v moderním a výstavném Pau, hlavním to městě hrdé Béarnie. Zde konala se na počest kongresu recepce na radnici, kde uvítal účastníky jménem p. starosty jeho náměstek. Městská správa dávala též na počest kongresu oběd. Pak jsme si prohlédli památný hrad Jindřicha IV. a pokračovali v cestě do Lurd. Večer toho dne, jakož i další večery svého pobytu zúčastnili se kongresisti grandiosních světelných průvodů.

Dne 13. srpna obětoval v jeskyni mariánské J. E. Msgr. Gelier, biskup tarbský a lurdský, mši svatou za mír a všichni přistoupili

ku Stolu Páně. Poté přijal nejdůstojnější pan biskup ve své zahradě celý kongres a promluvil s francouzskou srdečností, dav si před tím představiteli zástupce všech delegací. Odpoledne pak předsedal třetí přednášce, kterou přednesl předseda Ústředí katolického studentstva francouzského, Max Légendre na téma: »Bezprostřední úkoly studentstva sdruženého v Pax Romana.« Přednášející nastínil, kterak realizovati dílo míru. Doporučuje nejdříve poznati individuálním i kolektivním studiem katolické učení o sociálním, národním a mezinárodním řádu, učení to obsažené v evangeliu, o dílech sv. Augustina a sv. Tomáše Akv., precisované encyklikami velkých papežů. Ndp. biskup Gerbie zdůraznil význam slov řečnickových a poukázal na nutnost lásky a milosrdenství v dílu mírovém.

Odpoledne konán ještě průvod s Nejsvětější Svátostí na Esplanadě. V neděli dne 14. srpna sloužil v basilice generální tajemník Pax Romany abbé Gremaud slavnou mši sv., po níž se konalo závěrečné plenární shromáždění a přijaty jednomyslně resoluce XII. kongresu.

V poledne předsedal ndp. biskup Gerlier banketu a udělil slovo několika řečníkům. Za sekretariát slovanských organizací promluvil dr. Cieker z Bratislavy a zval na kongres sekretariátu do Záhřebu. Ku konci se velmi srdečně rozhovořil sám pan biskup a důstojně zakončil kongres.

Účastníci zůstali většinou v Lurdech a teprve 15. srpna večer, v den Nanebevzetí P. Marie se rozjžděli.

II.

S činností Pax Romany — mám na mysli stálý sekretariát ve švýcarském Fribourgu — můžeme býti letos úplně spokojeni. Dala podnět a pomohla uskutečniti několik centrálních organizací katolického studentstva v různých státech, zvětšila počet zastoupených národních složek a vedla čilé styky s federacemi, které nejsou dosud jejími členy (na př. Mexiko, secrétariat Ibéro-Americain, který sdružuje katol. studentstvo všech jihoamerických států). Založila dále již zmíněný tiskový sekretariát, který bude míti značný význam pro poznávání zahraničních poměrů kulturních, náboženských, sociálních atd. Přípravuje se sekretariát sociální a pro zimní období studijní týdny (semaines d'études) v Polsku (Krakov), v Rakousku (Víděň), Belgii a Švýcarsku. Pracuje se na uskutečnění prázdninových kursů na katolických universitách pro cizí studentstvo. Též mezinárodními institucemi studentskými i nestudent-

Delegáti slovanských národů na Pax Romaně v Bordeaux v koleji St. Genès před pomníkem padlých učitelů a žáků této koleje. V přední řadě zleva do prava: 1. dr. Jos. Cieker (ČSR), 3. prof. dr. Ljubomír Marakovič (Jugoslavie), 5. MUDr. Godard, předseda Pax R. (Alžír), 8. Nlk. Hrab (Rusín); v druhé řadě: 1. Charles Pieńkowski, vůdce polské delegace, 3. Alexej Jaroš (ČSR). Ostatní vesměs Poláci.

skými, jakož i universitním sdružením pro Společnost národů (F. U. I.) jest Pax Romana již náležitě respektována a zvláště letos byla jimi zvána všude tam, kde se jednalo o stěžejní otázky mezinárodní: sociální a duševní spolupráce, odzbrojení atd.

Naše delegace na kongrese nebyla sice tak početná jako léta jiná, což lze přičísti snížené podpoře se strany kompetentních úřadů. Přesto však snažila se vykonati, co bylo v jejích silách. V direktoriu zastupoval nás kol. dr. Cieker. Ale i soukromě se sekretáři P. R.,

zvláště s R. Salatem, bylo hodně jednáno. Sekretariát P. R. usiluje totiž o uspořádání jednoho z příštích kongresů v Praze. Navrhován rok 1934. To však nemohla naše delegace přijmouti, neboť převzetí kongresu není ani tak problémem finančním, jako spíše organizačně-technickým, a k tomu jest zapotřebí přípravy alespoň tříleté. Náš zahraniční odbor není také na té výši, aby plně mohl vykonati sám tak rozsáhlé přípravy. Navrhli jsme tedy direktoriu rok 1935 s výhradou, že dosáhneme souhlasu svých Ústředí a ve smyslu nedávného min. nařízení též zásadního souhlasu ministerstva zahraničních záležitostí. Převzetím kongresu Pax Romany splnili bychom nejen svou povinnost jako katolíci, nýbrž i svou povinnost národní a slovanskou, zvláště když i složky slovanských studentských organizací si toho vroucně přejí. A že náš mladý stát potřebuje stále a stále propagaci, o tom jsme se i ve Francii velmi dobře přesvědčili. Chopíme se tedy této vhodné příležitosti?

V direktoriu P. R. sice pro příští rok zastoupení nemáme, neboť počet míst jest daleko menší, než počet sdružených národností a tyto se tedy střídají. Avšak tento ústupek byl se strany direktoria vykoupen závazkem,

že v příštím roce dostane se Československu místopředsednictví a pro rok 1935 předsednictví; toto ovšem jen bude-li ve zmíněném roce kongres u nás.

Pro příští rok jest předsedou Pax Romany dr. Lambert Schauss z Lucemburku, kde bude též příští kongres. Poměr naší delegace k ostatním byl velmi srdečný. Nebylo žádné výjimky. Téměř se všemi delegacemi jsme jednali a mnohde nabízena srdečná spolupráce. I kolegové z Maďarska se velmi živě o naše hnutí zajímali a delegát »Americany« nás vřele zval do Budapešti na listopadový jejich sjezd. Nebylo zde žádného nedorozumění, čemuž tak na dřívějších kongresech nebylo.

Avšak nejživější a nejupřímnější přátelství jsme navázali, ba spíše již navázané utužili, s nejčetnější slovanskou delegací bratří Poláků, jejichž milý duchovní vůdce P. Kowalski S. J. stal se i naším duchovním »správcem«.

Kongres Pax Romany jest vděčným polem, na němž se dá vykonati mnoho dobrého, jen z nabytých zkušeností na dřívějších kongresech mělo býti více vytěženo.

Jan Čeřovský:

„Ve zlatém poli s černou orlicí Tvůj prapor posud nad námi se chvěje. . .“

Poznámky ke dni svatováclavskému.

Slavnost Svatého Václava, Dědice České země, výrazně zahajuje poprázdninové období podzimní chuti k práci. Vůdce Rytířstva vyjíždí na knížecím bělouši a vztyčuje svaté kopí s nebeskou korouhvicí. Pamětliv nepřemožitelné zálohy nejbližšího dne, zasvěceného Sv. Michalu, vojvodovi armád andělských, s plnou jistotou vítězství vlévá do kolísavých srdcí svých budoucích sílu nesmrtelného chorálu, píseň, jež narovnává tělo k pevnému postoji, vzbouzí z ochablosti, pobízí k rozběhu a k vytrvalosti v díle.

Takový je Svatý Václav ve všech verších, kresbách i melodiích, jež byly kdy věnovány jeho oslavě. Kníže rytířů, statečných bojovníků Kříže, vladař Míru a dobré vůle, který žehná práci a oroduje o Milost Hospodinovu. Hymna, znějící mu ke cti a chvále, rozšiřuje hrud' každého Čecha, její tóny nalévají pěnivou chut' vše obejmout v jediném rozmachu vášnivého chtění, vše obsáhnout jediným pohybem rukou a jediným velikým slovem, zachytit a poznat veškerou krásu, zara-

dovat se nad úsměvem každé chudobky, vyssát a pojmout veškerou prchavou šťávu skvělosti, unikající a vystřikující z puklin pozemského bytí, pochopit všechna tajemství, porozumět každému pohledu, všemi radostmi se napojit a rozpálit se soucitem s každou bídou a bolestí, všechny hořkosti protrpět v heroické síle odevzdanosti, pohlédit každíčkou nádheru a nasytit se veškerou moudrostí věků.

Svatý Václav, který z rukou svaté své báby zachytil tajemnou číši Velkých našeho rodu, věrně uchoval vzácný odkaz pokladu Víry; přijal katakombní kahan krásného plamene prvního zápalu našeho křesťanství a stal se výrazem a ztělesněním české touhy, spontánní české duše křesťanské, národním světce a ustavičným vládcem svého lidu ve všech dobách dějin. Jeho postava jasně vyjadřuje naši národní linii, linii češství. Svatý Václav je herold češství a ochránce výbojů českého ducha; praví rytíři češství krácejí v jeho šlépějích.

K mystické vládě Svatého Václava se

hlásil Svatý Vojtěch se svou družinou; pochopil mluvu a pokyn Václavova života, jeho ruka se zachytila hrobu národního knížete. Ke cti a slávě Svatého Václava káže biskup Vojtěch, přijímaje z dávno vystydých rukou velikého Mučedníka meč Víry a odívaje se jeho pancířem Spravedlnosti; stává se »útěchou voje«, vojska, jehož vůdcem je Václav, ideál českého Rytíře takový, jako je Vojtěch obrazem českého Mnicha. Svatý Vojtěch připjal ke kopí Svatého Václava drahocennou korouhev duchovní touhy.

Stejně jako Svatý Vojtěch se obracely k světlu osobnosti Václavovy po staletí našeho trvání všechny horoucí duše, jež si uvědomily svůj úkol, postavení svého národa a smysl života v tomto čtverci našeho kraje. Za svatým Vojtěchem vidíme Blahoslaveného Šebíře, Jindřicha Zdíka, císaře Karla, Bohuslava Balbína, Antonína Podlahu a tisíce jiných Božích bojovníků, rytířů češství, vzácná jména proslulá i zapomenutá a neznámá světu, jež jsou naplněním domácí statečnosti. Hořící srdce, jež bila pod praporem svatováclavským, aby ve všem byl oslaven Bůh, aby byl mír a pokoj v naší zemi. Nepřemožitelné a zářící vojsko generací, zpívající v jediném souzvuku společný nesmírný chorál.

Můžeme však už od časů Svatého Václava a Svatého Vojtěcha sledovat zlé stíny zasmušilé linie pudového nihilismu a rozkladu, rodové skepse a negace, jež nejvíce zatemnily dobu, od tohoto druhého tábora honosně vyhlašovanou za nejslavnější etapu našich dějin. Linie Boleslavů a nepřátel Svatého Vojtěcha... Ocítáme se snad nad roklinami, stržemi a propastmi národní kletby, chceme-li rozřešit záhadu tohoto tajemného rozkolu, který tak dobře cítili básníci? Je to snad jen přirozené utrpení lidstva, vyhnaného z ráje a bloudícího v údolích tmy a slz?

Známe ten divný průvan, který tak často zafičí z koutů a rozsedin, ty nepřátelské pohledy, které jako bychom neustále cítili v zádech, ale marně pátráme po divokých očích, jež je vysílají. Ta česká prostřednost, nestálost a polovičatost, tak chvalně proslulá — jak ji krátce vystihl Viktor Dyk v »Smutné písni vesnického šprýmaře«. To vzájemné neporozumění, bolestné a trpké a osudné, jehož je právě v Čechách nesmírná úroda. A mohli bychom uvažovat o povětrí

České země, v němž prý se podle Jaroslava Durycha odehrála část zápasu Archanděla Michala se Satanem, o pohan-ských Čechách, o »rodové kletbě« a »národním fatu«, o děsivém domácím nepochopení všeho velkého a opravdového, jež vyštvalo mohutné a tvůrčí osobnosti, ryzí a ucelené, ať myslíme na Svatého Vojtěcha anebo třeba na Julia Zeyera.

Kdo zabil, neví se, však něco zabito,
kdo vinen, neví se, však dávno bolí to.
Kdo zaklel, neví se, však zaklet dvůr je
ten —

napsal zas jinde Viktor Dyk, básník tak citlivý k všem proudům v hlubinách národní bytosti.

Zvláště dnes, v těžkých soumracích Evropy, je náš národ strašlivě rozeklán. Už dávno nejsme jako rodina, jež se po práci schází u jednoho společného ohně, u jedné vatry, nemáme společného chrámu. (Viz slova Ot. Březiny v XIII. Šlěpých Jak. Demla, str. 26.) A příkop se ustavičně prohlubuje, vzájemné odcizování roste. Víte dobře, jaká je oficiální tradice úřední a státní, propagovaná ve všech školách, hlásaná všude v tisku. Slyšíme od dětí i od ctihodných osob ty krvavé nesmysly, vražedné pro samu podstatu národa. Můžeme se jen dívat, jak se tato rozkladná krev podivuhodně snáší v jednom hnízdě a na jedné větvi s bezbožectvím (jež je ostatně jejím konečným důsledkem), s bestialitou a bahnivostí kanálové mlsnoty.

Jakmile se národ ve většině odchýlil od své pravé linie, od pravých vůdců, musíme se bát o jeho budoucnost. Je pošetilé a hříšně pohodlné, uklidňovat se a těšit z osmdesáti procent katolíků, z této domnělé většiny, ze zdánlivě zdravého jádra. To jsou papírové pohádky, je to setrvačnost zpožděných. »Tuhle leží ten Jan Nepomucký, ale my máme svého Jana a to je ten náš, ten pravý,« vykládá moudře a klidně sokolský mladík ve svatovítské katedrále v pravé lodi chrámové poblíž stříbrného sarkofágu Svatého Jana skupině svých druhů. To je hlas většiny národa.

Ale netečnost k vůdcům pravým vede k netečnosti úplné. Tomuto hygienickému století je chladno u hrobů našich Světců, táhne to u Svatého Víta i u Svatého Jiří. Veseleji než v studených kostelích staré víry, jež se přežila, bývalo v křepčení kolem hranic před 6. červencem, při oslavách onoho podivného ideo-

loga, nervosního bakaláře a demagogického kazatele, který sám nevěděl, co by měl vlastně chtít. Falešní vůdcové však brzy ztratí půvab. Zbývá absolutní nevědomost a tupost, mrtvá a banální pustota Ducha. Důslednějším a »lepší« zří do této nehybnosti alespoň mdlý svit rozličných znamení zoufalství či anarchie, nejčastěji emblém krvavé hvězdy, i obrací se k prorokům nové víry. Ti ovšem, kdo neodmítnou Milosti Boží, jasně si uvědomí celou svou katastrofu a ubohost a kajícím obejmu stěžen Kříže, v němž jest jediná spása a naděje.

Semena rozkladu a bacily negace se však stále rozsévají. Naši lidé tak rádi často zdůrazňují jako velikou slávu a pozoruhodnost místní krajiny její dějinnou souvislost s husitstvím, s t. zv. reformací, s Jednotou bratrskou. Radují se, když něco má vzor nebo počátek v Táboritech, v Chelčickém. Zbožňují pobělohorské eksulanty. Kde je nějaká jeskyně, je vyhlášena za úkryt a modlitebnu pronásledovaných Českých bratrů. Pravé Čechy prý ničili a vraždili krvelační katolíci. S takovým veřejným a zákonitým lakováním národa setkáváte se na každém rohu. I ve vlastních řadách, kde také často není nouze o to naše banální a dýchavičné vlastenčení školské výchovy, stylu Václava Beneše Třebízského, z pohádek o Žižkovi a o Růžovém paloučku, z kronik našeho drahého Mistra Aloisa Jirásky, z výtečných románů Jindřicha Šimona Baara. Tito přátelé, i když sebevíc milují vlast, ve skutečnosti jí škodí a ubližují; to je ta největší tragika.

Linii rozkladu a nesvornosti nemůžeme nazvat tradicí. Pravá tradice musí být tvořivá, slučující, životná. Naše národní tradice jest jediná, je to tradice katolická. Katolictví a češství splývá u nás v jedinou souvislou a nerozlučnou tvářnost. Každý národ nemá takového štěstí. Je to zvláštní dar Boží, že nám opravdové a vroucí katolictví splývá s pravým nacionalismem.

Musíme však přesně rozlišovat; tradice ještě není náboženství. Základ je ve věrnosti Kristu, kterou je třeba zachovat stůj co stůj. Bylo by nemravné, kdyby se někdo u nás »hlásil ke katolictví« jen a pouze proto, že je to zároveň naše národní náboženství, že je to víra velikých lidí národa. Byli bychom Kristu věrni,

i kdybychom žili v úplném pohanství, kdyby Jej všichni kolem nás opustili a zradili, kdybychom měli proti sobě celý národ, kdybychom byli zcela osamoceni? Vmysleme se do úporných a těžkých bojů takové Svaté Ludmily, matky národa, v mlhách pohanství. Svatý Václav bojuje téměř proti všem a umírá za Víru, nikoli za pouhou nějakou politiku své vlády. Mučedníkem jej učinila slavná smrt pro Víru, na to se tak rádo zapomíná. Anebo, dovedeme pochopit, co statečnosti je v průbojném činu Blah. Mladý a jejího bratra Křišťana, kteří první z naší země vcházejí do přísnosti klášterní?

Musíme si uvědomit, že moc naší národní tradice vyrůstá právě z důsledného, naprostého, úplného křesťanství a katolictví, že její první podmínkou je intenzivní duchovní život. Zejména dnes je zapotřebí jasně vidět tuto samozřejmost, kdy tolik ztrácíme smysl pro věci nejsvětější, kdy masám zevšedněly nejskvělejší zázraky, nejpodivuhodnější Tajemství, kdy jsme si zmechanisovali Kristova přikázání, kdy národ už není ohromen a přitahován Láskou Kristovou, kdy už nečteme v knihách Písma Svätého. — Snad nám imponuje harmonický řád Církve, její pevnost ve zmatcích, neporušitelnost jejího učení, její ustavičná vítězství nad světem a ďáblem, hrdinství jejích mučedníků, vnější velikost jejích světců. Podobně snad máme k Církvi jen jakýsi vztah nacionální. Ale zapomínáme, že veškerá ta vnější sláva jen vyplývá z podstaty křesťanství, k níž je pouze přidána. Ale my jsme už dávno ztratili smysl pro věrný život podle Evangelia, pro Milost Svátostí, pro Lásku k Bohu.

I mezi t. zv. katolickými studenty často zaslechneme poznámku o pokrytectví či svatouškovství těch, kdo častěji chodí k Svatému Přijímání, kdo se častěji zpovídají, kdo dávají důsledně i ve vnějším životě najevo vnitřní pevné zásady křesťanské. A mnohdy se na takový úsměšek nikdo ani neozve z bázně, aby mu také nehodili na krk signum svatouška. Chybí nám vážnost a hloubka, opravdovost a touha, která přivádí nevěrce opět k pramenům Života, vášnivost, s níž se Krista drží konvertité, kteří prošli utrpením zkoušek, gehennami duchovního bloudění a trosečnictví.

Tak často se omezujeme na povrch,

jen na tu vnější jakousi »Katolickou akci«, na »apoštolát«, na veřejnou činnost, na tisk atd., zapomínajíce, že to vše musí tryskat z hloubky, z nitra, že nám chybí to hlavní. Onu první podmínku, onen základ všeho jsme ztratili. A to musíme nejprve hledat v své národní tradici, tu opravdovost a upřímnost minulých časů, ty příklady Světců, nesčetná povzbuzení a roznícení k větší statečnosti, která můžeme vyvážit z pokladnic svých dějin. Naši domácí Světcí a veličáni jsou především vůdci k nebeskému Městu.

V podivném smutku, zmatení a pokolení procházíme tajemnými sály Historie, otvíráme obrovské folianty v závratných řadách knih nesmírných biblioték, vypisujeme zapomenuté příběhy a namáháme se porozumět dávným traktátům o životě přeshlých generací. V této době marnivé a hnidopišské, směšně slovné a zmatené, pyšné na hříšnost a jalovost, kdy se zdá, že už nikdo nedovede obětovat vše, aby všechno získal, kdy už není stavitelů chrámů, kdy vám nikdo za živý svět nenamaluje obraz, před nímž by se dovedly modlit zástupy — v smutku této doby co útěchy a posily máme ukryto v tkanivu dějin, v celé té mravenčí práci Bezejmenných, ve všech slavných životech, jež jako by se byly odehrály k našemu povzbuzení. Ani sami dosud netušíme, kolik jedinečných podnětů a motivů k nové práci je skryto v naší domácí minulosti a v každém jejím odkazu, co je tam uloženo vzpruhy k silnějšímu náboženskému životu.

Mnozí s údivem pohlíží na Irsko, nazývané »ostrovem Světců«, zemí, prosyčenou krví mučedníků, »kde co Irčan, to katolík«. Díváme se na Irsko jako na div světa. A přece, zda ve středověku, v tom zářivém a krásném středověku se Evropa nedívala na »Svatou Českou zemi«? I Čechy jsou »ostrovem Světců«, jen s tím rozdílem, že o našich Svatých málokterý Čech co ví. Neznáme vlastní minulosti, proto je nám pohádkou, když čas od času někdo upozorní na zástup Světců v X. a XI. století, na ty skvělé zjevy úsvitu národa. Bolestná slova Křišťanova platí podnes, a platí mnohonásobně. Vzbudí ohromnou pozornost, když některý horlitel objeví českého básníka barokového. Všichni se radují, jako by se neměli do hloubi duše stydět za to, že

je teprve třeba objevovat domácí básníky nebo domácí Světce. Řada lidí se raduje nad objevem, a pak se zase zapomene, jako by se nikdy nebylo nic stalo. A posvátné odrazy minulosti zůstávají jakýmsi krásným tajemstvím několika nadšenců. — Kdo si uvědomuje, že i Čechy jsou zemí Mučedníků, že každá hrouda do sebe vsákla svatou krev tisíců obětovaných za dob zběsilosti husitů a protestantů. Kdo si na to vzpomene?

Bohuslav Balbín, autor díla »Bohemia Sancta«, znal na 150 osob české krve, které pokládal za hodné cti oltáře. Nejsou známi ani nejvýznačnější z našich Světců, ani takový Svatý Vojtěch, nikdo nic neví o zakladateli pražského biskupství, první poutnici do Říma, abatyši Blahoslavené Mladě, jíž se netečností národa dosud nedostalo úředního církevního uznání veřejné úcty — jak bychom tedy chtěli, aby někdo znal takového Svatého Anastázia z družiny Vojtěchovy, preláta neobyčejného významu, anebo Blah. Vintíře, mnicha a poustevníka, hloupými lidmi vyhlášeného za zrádce, anebo řadu ctihodných převorek kláštera doksanského, Blah. Abrahama ze Střelmy, velký počet svatých jesuitů, misionářů Chanovského, Kravařského atd.?

Kolik síly je skryto na pražském vrchu hradčanském, na tomto nejkrásnějším poutním místě České země! Hradčany, toť naše Hora Svatých. Jen vystupte, kdo jste k čemu, onou královskou cestou Malé Strany k Hradu, kolem sloupu Bolestné Panny Marie Einsiedelské, jež se Svatým Václavem vítá všechny poutníky. Poutníky, nikoli turisty, kteří hnusně a odporně oblézají architektury a běhají podle průvodců za prosulými pohledy a za pověstnými atrakcemi. Poutník proletí v mysli cestou kolem Karmelu a Lorety přes Sion s rakví Svatého Norberta až nahoru k archisteriu Svatého Vojtěcha v Břevnově a vykročí kolem hradní kaple Sv. Petra a Pavla do tichého dómu k hrobům Světců Václava, Vojtěcha a Pěti bratří, Víta, Jana, Zikmunda, čtrnácti biskupů, mezi nimiž první je Blah. Šebíř, ke kapli, kde v hrobce odpočívá biskup Podlaha, veliký poutník za slávou České země, k mausoleu domácích králů, ke gotickým náhrobkům našich knížat, k obrazu Věra Ikon, památce na zbožného Karla, kolem starých řezeb a fresek, obrazů a

mříží. Nezapomenete ani na relief Svátého Svoráda, vystupujícího z řezaných dveří kanovnické kaple pod kruchtou Wohlmuthovou. A jdete dál ke Všem Svatým, abyste poklekli u chudičkého, odstrčeného hrobu Svátého Prokopa, a k Svátému Jiří, ke hrobům Sv. Ludmily, Blah. Mlady, knížat, vévodů, abatyší, do těchto katakomb národa, které jsou ustavičnou připomínkou osmi století života národního parthenonu benediktinek Miladiných, zrušeného právě před stopadesátí lety.

Mohli bychom velmi dlouho putovat po skvostech ostatní Prahy, Kutné Hory, Olomouce, gotického Slovenska, barokové Moravy, jižních Čech, Karlštejnu... Je možno čerpat ze středověkého umění plastik a soch, z barevných zázraků takového Třeboňského Mistra nebo Dětřicha Pražského. Máme neocenitelné poklady poesie, slovesného umění legend, homilií a hymnů středověkých, takovou Legendu o Sváté Kateřině, nebo zas barokové krásy, na něž upozorňuje tak příkladně a horlivě prof. Dr. Vašica. Co pro nás znamenají domácí písně, národní chorály a starobylá hudba církevní, hluboká a tak úžasně vznešená a krásná, anebo zapomínané tradice našich slavných opatství a klášterů, dosud žijících anebo čekajících na čas obnovy, ať je to Břevnov, náš nejstarší monastýr a odkaz Svátého Vojtěcha, Sázava svatoprokopská, opuštěný Třebíč, Kladruhy, Rajhrad či premonstrátský Strahov a Želiv, anebo skvosty cistercienského výboje žáků Svátého Bernarda ve Zlaté Koruně a ve Vyšším Brodě...

Naši katolickou národní tradici tvoří vše, co nás vzpřimuje a těší, to jsou ty hlubiny duše národa, z níž se vyřinuly nedolatelné tóny našich písní a hudba našich skladatelů, vše, co u nás inspirovalo básníky a vůbec všechny umělce, kteří kdy zabloudili do našich krajin. Je to v první řadě celá doba předhusitská, jež nám zůstává hlavním pramenem osvětlení — od doby románské, spojující postavou Svátého Vojtěcha Čechy se Slovenskem, až po dobu umírání celé vznesené kultury karolinské pod krutými ranami husitského běsnění. Z těchto nevyčerpatelných zdrojů vyvažovala svou posilu katolická reformace doby pobělohorské se svým Balbínem, Krugeriem, Tannery atd. Podrobné studium baroka a »Temna« zas jen vede k tomuto údobí

domácí slávy. A obrátíme se ve své dnešní práci snad pro útěchu a sílu jinam?

*

Byla v loňském ročníku tohoto časopisu přestřelka o tom, jsou-li či nejsou u nás katoličtí studenti. Byly vysloveny velmi oprávněné pochybnosti o jejich existenci, poněvadž nebylo vidět činů, důstojných jejich jména a poslání. Podniky, jež se organisují pouze proto, »aby se něco dělalo«, to jsou právě »davové scény«, jež odpuzují. Vy, kteří se troufáte nazývat katolickými studenty, musíte dokázat činy, průbojem, skutečnou a solidní prací, ne resolucemi a sehraným divadlem, že jste na světě a že chcete, aby se s vámi počítalo.

V dobách národního obrození to byli studenti, kteří drobnou a téměř nenápadnou prací po vsích a městečkách probouzeli český lid. Studenti za vedení zkušených a vidoucích buditelů nám vrátili národ. Jak je jasné poslání katolických studentů! Dnes je třeba podobného díla průkopnického, jako v oněch časech. Od osoby k osobě, tiše, neunavně a vytrvale, bezpečně. A můžeme říci, že dnes jde o víc, než tehdy před sto lety.

Ještě dnes se leckdy vyskytne případ, že katolík sedá na lep ubohým povídkám a stydí se za své náboženství, stydí se, že také patří k Církvi. Ani »katoličtí studenti«, obtěžovaní, bohužel, v svých školských ústavech úředními povídly dějepisu, přírodních věd atd. s prastarými pilulkami zpátečnických nevěrců, nejsou si dobře vědomi síly své Víry. Přirozenou a samozřejmou skutečností, že pořádný Čech musí být nutně nejdříve důsledným katolíkem, chápe dosud příliš málo našich lidí. Ještě nejspíš se setkáváte s odporným vlastenčením známého druhu, s pošetilostí či bezpátečností těch, kdo si myslí, že jsou vlastenci a že hájí národ či co, když jsou pro pravost Rukopisů a když vyhledávají všechny možné záludnosti v celém národním životě; potkáváte takové »katolíky«, kteří normální nacionalismus přehánějí v směšnost šovinismu, kteří drží palec každému fašistovi a jsou rozdurděni i na Svátého Otce, když se brání proti mussolinovskému teroru. Jejich katolictví je bleskurychle v loji, jakmile se sáhne na jejich bludné fantomy. Takoví katolíci z »Action Française« jsou výstražným příkladem. Nikdy se nesmí zapomínat, že středem všeho je Kristus.

že člověk je nejprve křesťan a katolík, a pak teprve příslušník nějakého národa — zcela rozdílně od rozličných našich vlasteneckých baarovských teorií.

Katoličtí studenti se musí varovat veškerého kompromisnictví s českou laciností, bulvárností, průměrností. Nesmějí stát v koutku a mlčet ke všem lžím a pitomostem, jež proti nám chrlí učené huby. Mezi učeností a pravdou je rozdíl, jak známo. S veškerým důrazem je třeba vystupovat proti každému překrucování a lhaní. Jan Scheinost znamenitě řekl v loňských »Hovorech s generací před námi« v tomto listě, že čeští katolíci si musí být stále vědomi, že oni jsou vlastním národem, i když je jich menši-

statě jediná společná touha a že všichni zápasí na jediném podkladě, i když si toho navzájem nejsou vědomi a když si každý vytvoří pojetí vlastní.

Skutečný a široký program je v osobnostech a v poslání našich Světců, v oné svatováclavské linii pravého češství. Svatý Václav však musí být opravdovým vzorem, ne snad líbeznou mythologickou postavou z národní epiky. Svatý Václav je radostný ideál rytíře Božího, plného úsměvů a oddaného Službě Boží. Chtějí-li se naši katoličtí studenti projevit v práci Katolické akce, oné veliké Akce, nikoli nějakých malinkých podniků, musí se každý z nich stát alespoň panošem svatováclavským. Kolik oběta-

Účastníci pracovního sjezdu moravského studentstva na Štramberku.

na. A to musí být ustavičným povzbuzením i napomenutím katolických studentů, chtějí-li přiložit ruku k pozitivním buditelským činům.

*

Shrneme-li výsledky a poučení těchto několika úvah, jež nám napadají v myšlenkách o linii svatováclavské korouhve, můžeme zběžně nahodit několik čar do plánu činnosti nové, dorůstající generace katolické inteligence. Je zajisté vyloučeno chtít přesně rýsovat nějaké programy budoucí práce, neboť individualita jednotlivců si nemůže dávat předpisovat a o nějaké stádové a masové hnutí není možno stát; ale domníváme se, že každou generaci žene do boje v pod-

vosti a jisté hrdinskosti předpokládá tato Služba, ví snad každý z výkladů o rytířském ideálu středověkém, který, prosím, neumřel a není přežitkem ani ve XX. století.

Nejprve musí každý sám něco znát a umět a pak teprve ať jde k jiným »apostolovat«. Je nutno, aby každý byl celý katolík, přesně znalý organismu Církve a kánonů, jimiž se má řídit. Případy, aby »katolický student« se s úsměskem a pohrdavě vyjadřoval o Svátostech, o církevních obřadech, aby projevoval zásadní ignoranci ve věcech náboženských a církevních, se přirozeně vyskytovat nesmějí, jak snad není třeba příliš zdůrazňovat. Základem všeho je důsledný a

opravdový duchovní život křesťanský podle Evangelia, posilovaný příklady katakomb a našich Světců.

Národní minulost budiž útěchou a posílením v dnešních zápasech. Je zapotřebí studia historie, ale nikoli historie pro historii, nýbrž pro život. Je nutno studovat, křísit a vyhrabávat zasypané skvosty, zapomenutá díla velikých stavitelů, kteří vytvořili českou kulturu. Katolická sláva naší národní minulosti budiž oživena. Mladá inteligence katolická nechť se stará o vzkříšení významu našich památných míst, o korektury rozšířeného pojetí domácích dějin (jak znamenitě pracuje na př. Dr. Jan Strakoš v Kroměříži v studiu národního obrození), o probuzení staletých tradic našich klášterů, v nichž se udržuje krásný zvyk, že o svátku Svatého Václava se skládají slavné sliby a novici přijímají řeholní roucho. Zvláště tam, kde se obnovuje dávná řeholní přísnost, nesmějí se poklady klášterní kultury nechat ležet bez užitku. Je třeba obnovovat význam poutních míst, budit úctu národních Světců. Nezmohli jsme se dosud ani na to, abychom postavili kříže na místech, odkud duše Mučedníků v dobách husitských z plamenů hranic a s obtížných větví stromů vzlétaly k nebeskému dvorstvu po bok Svatému Václavu. Každý den památky některého z našich Svatých budiž chvílemi utvrzení ve všech plánech, nadějích, předsevzetích, dnem posílení veškerých dobrých snah a každé svaté touhy.

Je snad možno doufat, že ve všeobecné pustotě alespoň někdo přece porozumí hlasům, jež naléhavě upozorňují na potřebu práce, aktivity, opravdovosti, Katolické akce, že všechna ta slova nezůstanou marným voláním, odrážejícím

se od hluchých stěn a zanikajícím bez jakékoli známky pochopení nebo reakce v úplné netečnosti »katolických studentů«. Stačí, dovede-li porozumět jediný člověk, aby si vzal pro sebe, co je mu k užitku. Ovšem, každý sám musí to vše prožít, každý se musí sám vyhranit. Ale záleží nám tolik na kvalitě zdravé, vybrané menšiny katolické — vždyť ona rozhodne o budoucnosti národa. Má se snad i při tomto snažení vyplnit trpký osud, tak častý v naší zemi, vyslovený bolestnými verši Viktora Dyky v »Prohraných kampaních«:

Hlas, který mluví, dozní bez ozvěny,
meč, který řinčí, druha neslyší . . .

napsanými v nářku nad osamoceností každého, kdo v Čechách bojuje o vyšší cíle, o ideje — sám, bez pomoci druhů, bez přátel, bez opory, bez porozumění?

Nejde o nic jiného, než o nové pokřesťanění a o záchranu České země, jejíž obyvatelstvo většinou už ani neví, co to křesťanství vlastně je. Jde o skutečnou, pozitivní a usilovnou práci, plnou námahy a obětavosti, o kladný životní výraz. Zamýšlet se nad hlubinami češství, zahledět se na poselství slavného praporu Starých, na příklad Svatého Václava, zaposlouchat se nad hudbou lesů, hor, luk a strání našeho kraje, pochopit správně řeč celé národní tradice, prýstící z hloubek duchovního života, očistit se vnitřně ode všeho smetí onoho druhého, rozkladného tábora — a vycítit zas tu pravou naši linii, cele se přimknout k sboru vojstva svatováclavského. V době polovičatosti a povrchnosti, jíž všichni trpíme, obrátit se k vůdcům Svatým a vlastní, novou tvorbou jasného, ideálního a ustavičného mládí odpovédět na volání minulých věků.

Václav Černý:

Studentské sebevědomí.

Nazval-li jsem nadpis těchto řádků — studentské sebevědomí — nechci mluvit o nějakém sebevědomí třídním ve smyslu o třídění stavů v lidské společnosti, poněvadž jako lidé jsme si všichni před Bohem stejní, ať student, profesor, úředník, doktor práv, lékař, boháč nebo žebrák, chci se zmínit dnes o mravním a společenském sebevědomí studenta nebo studentky.

V dnešní době všeobecné mravní laxnosti a lhostejnosti číhá na všech stranách mladým

duším velké nebezpečí, poněvadž nejen že se budou muset zodpovídat jednou ze svého počínání před Bohem, ale také se často vyrazují ze slušné společnosti do budoucnosti. Je bolestným zjevem, když člověk slyší z úst studentky — abiturientky, že pojem mravnosti identifikuje s pojmem inteligence.

Stalo se mi totiž o letošních prázdninách, že jsem vytýkal jedné dívce, aby se vystříhala společnosti toho a toho pána, třebas měl již dávno doktorský diplom v kapse, ale jeho po-

věst ve společnosti a mravní byla velmi chatrná, odpověděla mi ona abiturientka gymnasia, že pan doktor X. Y. je docela inteligentní muž.

Nuže, proti jeho inteligenci nechci namítat naprosto nic, ačkoliv nesmíme přece akademické diplomy pokládati za vysvědčení s výborným prospěchem v inteligenci, chci se jen zmínit o tom, že často právě tito t. zv. inteligenti mají velmi málo společného s mravností.

Proto student a studentka nechť jsou si vždy vědomi toho, že první podmínkou jejich úspěchu, jak ve studiu, tak i ve společnosti, je mravní čistá stránka jejich osoby.

Dívka pak obzvláště nechť je si vědoma svého dívčího já a nikdy svých vnějších krás ať se nesnaží užívat jako působivých prostředků na své učitele, neboť jednak to s ní roste a potom se vydává v nebezpečí, že bude označována jménem, jež nechci vyslovit. Nechť si žádná z dívek nemyslí, jestliže s ní budou snad opovrhovati notoričtí puritáni, že bude vážena od osob, jí rovných v ohledu mravním.

Právě skutečnost nám ukazuje, že muži nejuvolněnějších mravů a kteří mají, jak se

říká, nejvíce za sebou, ti právě mívají nejprísnejší požadavky v ohledu mravním na dívky při vstupu do stavu manželského.

Student rovněž tak nechť se vystříhá společnosti, jež velmi zakrytým způsobem dovedou dráždit jeho smyslnost a udržuje si stále vyhraněné svoje mravní studentské sebevědomí.

Není to snadné a lehké odolávat právě v určitém věku různým vzrušením těla, ale proti tomu je jediný lék: práce. Soustavná svědomitá práce, která ti zaručuje jednak kladný výsledek tvého studia, jednak mravní výši důstojnou katolického studenta, čímž si připravuješ tak důležité místo v lidské společnosti, které budeš jednou jako hotový člověk zastávat. Buď si vědom také toho, že na tebe pohlíží tvoji vrstevníci, kteří nestudují, třebaš se k tomu někdy nechtějí hlasitě přiznat, a běrou si z tvého jednání příklad.

Nuže ty, katolický studente a katolická studentko, musíš být vzorem svým spolužákům a spolužákyním ve všem! Nejen ve škole, ve studiu, ale také, a to v prvé řadě, v ohledu mravním, v ohledu osobního vystupování a jednání!

Duchovní hlídka

Ant. Pavlín:

Kristus v nás.

On dle svatého zaslíbení svého bydlí v srdci našem, spojený v tajemnou jednotu s nejčistší částí naší bytosti. Miluje ticha samoty. Tehdy promlouvá k nám řečí beze slov a my posloucháme se zraky sklopenými v nitro. A není duše lidské, která by se nezastavila po cestách smrtící poušti v oasách samoty, vyprahlá touhou, klesající žízni. Každá se vrhá chtivě ke pramenům vody živé, jejíhož množství neubývá, jejíž hloubky se nedohledí nemocné naše zraky. Z Jeho podstaty tryskají proudy, zalévající vadnoucí květiny duší.

Některé duše uléhají ve stínu palem Snění a Rozjímání, smysly zhrouceny v sebe a nazírají niternými silami tuch.

Přicházejí světla nestvořená a oslepující smrtelné zraky. Vinou se akkordy tónů, které nedoznívají resonancí v hrubém našem sluchu a mizejí do prázdna kolem nás. neslyšitelný nešťastníkům neposlouchajícím. Niterným hmatem vystupujeme bezprostředně bytí Jeho v sobě, ačkoliv to nemůžeme zhmotnit slovem, tvarem, tónem. Odtud nářek geniův nad únikem Nepostižitelného. Odtud jejich touha po rosných okamžicích inspirace, vůle setrvati v tomto soužití s Ním do věčnosti a nevrátiti se z těchto rozletů po kosmu duše ke prahům tělesnosti.

On je touhou geniů a touhou duší svatých. Jenom že jedni se k Němu nechtějí přiznat otevřeně, hledají Ho po cestách lidských; a proto hladí-

na jejich nadprůměrného nitra je rozbourěna víchem nadlidské touhy po Něm, vzpíná se novými a novými vlnami citů, které chvějí do dalek a tříští se o břehy Nepoznatelná. Druzí zaslechli Jeho hlas ve slovech Evangelia, hlásí se k Němu otevřeně a trpí pro Něho. A proto hladina duše jejich je klidná, vody čisté; kdesi hluboko v nich zrcadlí se obraz Jeho.

Oč šťastnější jsou ti, kteří mohou zřít stále na Jeho zjev nad ty, kteří zahlédnou pouze zkrslé reflexy Jeho jasu, které ihned mizejí a zanechají je v marné touze?

Většina duší opouští oasv ticha, samoty a vychází zase do závějí hříchů, do hluku světa za pozemskými cíli. Přes duši jejich valí se vlny tělesnosti, před níž pravá Krása a Čistota ustupuje zastrašena do nehlubších záhybů nitra, odkud slyšeti lze její hlas jako výstrahy svědomí a tíha vin.

On je jako čistá svíce, zářící plamenem Lásky k nočním tmám a lákající jasně živé tvory. Vejděme do samého středu tohoto plamene Milosti — zakusíme nepatrné bolesti umrtvování těla a duchovní očisty, ale pak se proměníme v plamen, jas, žár.

Pětiletka proti náboženství.

V sovětském ruském Svazu mají vypracovanou pětiletku, podle níž v roce 1932 stane se náboženství jen pohádkou, bájí a mythem. Sovětská mládež prý nebude již o náboženství vědět a pokud bude mít nějaké náboženské znalosti, budou to pro ni jen výplody lidského ducha, jež patří do sféry pověstí a mytů.

Tak si to aspoň představují representanti a organizátoři pětiletky na vyhlazení jakéhokoliv náboženství na sovětsko-ruském území. Nechceme

prorokovati, do jaké míry se jim to splní, ale zdá se nám, že doba pěti let je přece jen v životě národa více než krátká pro takový myšlenkový převrat, a zvláště u národa ruského, který vždy měl ve svém charakteru národní povahy význačný a důležitý rys náboženský, rys filosofující o otázkách metafysických, znak hloubavosti.

Nepravděpodobnost uskutečnění této these se nám zdá dnes tím větší, uvážíme-li, že dnes ruského člověka zajímají jen a jen dvě věci: Chléb a Bůh. Jak touží zničený ruský člověk po pokrmu těla, kterého se mu skutečně vážně již nedostává, tak touží ruská duše i po pokrmu duchovním, po slově Božím. A marné jsou všechny programy, uvážíme-li, že ztroskotaly i takové pětiletky, jež přinášely, objektivně posuzováno, skutečně potřebné věci pro národ po stránce technické zůstaly, že ztroskotaly podniky, jež by byly rozhodně prospěly lidu, jak potom může se uskutečnit s kladným výsledkem pětiletka taková, jež je namířena proti ideji, již si ruský člověk vyrvatí nedá. Nechtěl-li ruský člověk, ruský sedlák pracovat na stavbě svého, relativně řečeno, lepšího, jak bude potom pracovat na boření svých statků náboženských.

Toto nás však ještě nesmí ukolébati naději, že v Rusku se nic nestane. Je sice pravda, že víru ze srdcí lidem nikdo nikdy nemůže vyrvat, je však také pravda, že ruský lid žije bez jakékoli náboženské podpory a mladá generace vyrůstá již, vulgárně řečeno, jako kůl v plotě.

Kostely jsou rozbořeny nebo zabráný pro podniky státní nebo přeměněny na divadla a biografy, v nichž se předvádějí tendence, protináboženské kusy, kněží rozeznání, vyvraždění a žalářování.

Ruský člověk, zachoval-li si dosud víru v Boha, nemůže nikde svému Bohu pocty vzdávat, může se svým Bohem jen tajně v myšlenkách obírat. To však je málo. Víme, jaké jsou poměry náboženské a mravní u nás, a to se nesmíme ani odvažiti, chtít srovnávat poměry ruské s našimi, nuže, snadno si každý může udělati představu o tom, jak to teprve vypadá a bude vypadati na Rusi, kde několik milionů bratří slovanských umírá bídou těla i ducha, otrávených několika židovskými pacholkami, kteří mají plná ústa lásky a bratrství a rovnosti, uvnitř však jsou vlci ti nejhltaavější.

Nemůžeme svým bratřím pomoci přímo a vytrhnouti je z tohoto ohně bezvěří, můžeme se však modliti k svatým bratřím slovanským, sv. Cyrilu a Metoději, aby se přimlouvali u Boha, aby svou prozřetelností zasáhl mocnou rukou a vyrvál miliony duší ze spárů bezvěrecké krutosti.

—np—

Duchovních cvičení pro katolickou mládež v Hradci Králové zúčastnilo se: v I. turnu od 29. června do 3. července 61 studentů a jiných; ve II. turnu od 3. do 7. července 141 dívek; ve III. turnu od 7. do 9. července 70 studentek a dívek. — Promluvy ve všech turnech konal P. František Žák T. J. z Prahy. — K prosbě o příspěvky na exercicie uveřejněné v svolání přispěla mládež poučovská viktuáliemi v ceně přes 200 Kč a částku 300 Kč; ve II. turnu sebraly účastnice mezi sebou 70 Kč. Mimo to Nejmenovaná darovala v Borromaeu 20 Kč. — Obětavé mládeži poučovské a jejímu duchovnímu vůdci dp. kaplanu Františku Benešovi, jakož i exercitantkám II. turnu a všem ostatním srdečně »Zaplat' Pán Bůh!«

Exercicie pro školní mládež z důležitých důvodů letos konány nebudou! Připomínáme, že je zřízen v Hradci Králové exerciční sekretariát diecéšní za účelem propagace duchovních cvičení pro všechny stavy a věky, pro obojí pohlaví, jehož vedením pověřen jest Msgre Jan Černý, kanovník. Aby konání duchovních cvičení bylo umožněno, budou zavedeny strádanky na exercicie, pomocí jichž ti, kdož se budou chtít duchovních cvičení zúčastniti, budou si strádati potřebné částky na výlohy s exerciciemi spojené. Jakmile sekretariát vejde v činnost, bude vše bližší oznámeno v katolickém tisku.

VI. unionistický kongres konal se letos ve dnech 14.—17. července opět na posvátném Velehradě. S upřímnou radostí viděli jak účastníci jeho z bezprostředního poznání, tak nejširší katolická naše veřejnost z tiskových referátů, že velkolepá myšlenka věroučného sjednocení oddělených bratří východních s církví Kristovou blíží se každým novým — a platí to zejména o kongresu tomto — unionistickým sjezdem zvolna sice, pro mnohé a těžké překážky, avšak vytrvale a hybně k svému uskutečnění. Sjezdy velehradské, jakési to pracovní konference duchovní a duševní elity slovanských národů východních, jižních a západních, vzešlé z iniciativy zesnulého arcibiskupa a blahé paměti dra Antonína Cyrila Stojana, jsou dnes již, třebas teprve v počtu malém, za pozornosti a sympatií celého katolického světa a »sub auspiciis« samého Svatého Otce, dílem, majícím svou tradici a nesmírný význam. Po té stránce zvláště sjezd letošní nebývalým počtem účastníků — téměř 300 —, řadou cenných a hlubokých referátů v plénu i sekcích, významnými projevy v pozdravech ústních i písemných a vůbec v celém duchu svého jednání převyšil všechny dosavadní. V tomže týdnu, ve kterém na Velehradě konalo svoje výroční valné shromáždění katolické studentstvo čsl., zahájen byl, po předchozím sjezdu bohosloveckém, unionistický šestý sjezd velehradský nřdp. arcibiskupem olomouckým drem Leopoldem Prečanem, který ve velebné basilice cyrilometodějské ve středu večer vyprošoval pomoc Ducha svatého svatému dídlu cyrilometodějskému. A pak již ve čtvrtek ráno po mši sv., celebrované v ritu byzantskoslovanském řdp. biskupem Kurtěvem z Plovdivu, začalo se vlastní jednání sjezdové ve Slovanském sále papežské koleje velehradské. Vítali se navzájem mezi sebou staří známí ze sjezdů dřívějších, noví se opět seznamovali. Mluví se všemi jazyky slovanskými a lidé, dotud sobě neznámí, cítí se vespolek poutání neviditelným, avšak mocným poutem duchovního bratrství, lásky a zánícení pro velkou ideu sjednocení. Mezi četnými účastníky, převážně kněžími, světskými i řádovými, možno viděti mnohou vynikající osobnost duchovní i laickou od nás i ze zahraničí. Za předsednickým stolem zasedá všechen přítomný episkopát a výkonným předsedou v plénu je sám řdp. arcibiskup dr. Prečan. Nemožno mi na tomto místě jménem uváděti všechny ty, jejichž přítomnost již sama o sobě svědčí o důležitosti kongresu, ale z nich alespoň některé dlužno vyjmenovati. Tak vedle arcibiskupa dra Prečana a obou olomouckých biskupů, Stavěla a dra Schinzla, sjezdu se účastnili: biskup trnavský dr. Pavel Jantausch, košický Josef Čárský, nově vysvěcený biskup řeckokatolický Msgre Alexander Stojka z Užho-

rodu, biskup dr. Josafat Kocylovský z Přemyšlu, biskup Pejev O. Cap ze Sofie, biskup C. Kurtěv z Plovdivu, opati emauzský Vykoukal, rajhradský Hlobil, starobrněnský Bařina. Řádů zastoupeno čtrnáct! Zastoupena celá řada domácích i zahraničních bohosloveckých fakult a katolických universit. Zastoupeny: Rusko, Bulharsko, Jugoslavie, Rakousko, Francie, Německo, Belgie, Anglie, Polsko, Maďarsko a velká delegace z Říma. Z našich universitní profesor dr. Dvorník z Prahy, dr. Alfred Fuchs, dr. Josef Krlín, olomoučtí universitní profesori dr. Vařica, dr. Cinek, dr. Matocha, dr. Žůrek z Bělska a mnozí jiní. Po volbě čestného a výkonného předsednictva sjezdu a přečtení papežského breve arcibiskupem Prečanem následuje dlouhá řada pozdravných připisů a projevů z celého světa, katolíků i pravoslavných. Mezi projevy je i pozdrav sjezdu za katolické studentstvo čl., jež na celém kongresu zastupoval první místopředseda ŮKSČs. v Praze. Po pozdravech ujal se hned slova první referent v plenu pan profesor dr. Spáčil T. J. z Říma na téma: »O víře podle názorů východní theologie.« Odpoledne v sekcích historické a liturgické promluví dr. Stanislav Tyškěvič T. J., profesor římské gregoriánské university, benediktin P. Placidus de Meester z Říma a P. David Balfour z Amay sur Meuse. Přednáška nepřítomného sarajevského profesora dra Kamberra byla přečtena. Referenty v následujících dnech byli: známý unionistický pracovník, profesor z Lublaně Mšgre dr. Grivec: »Církev, tělo Kristovo a idea koncilů«; dr. M. Gordillo T. J. z Říma z papežského východ. ústavu: »O všeobecných sněmeh jako pomocných prostředcích k rozšíření víry podle pojmu východních bohoslovců«. Dále rektor Papežského východního ústavu dr. Emilian Herman: »O studijních ústavech římských«, v sekcích pak prof. dr. Fr. Dvorník z Prahy, velvarský kaplan dr. východní theologie Ant. Salajka, docent dr. Pawlowski z Varšavy, lublinský universitní profesor dr. Niechaj, Rus dr. Jiří Maklakov z university v Lille a děkan Cyrilometodějské fakulty v Olomouci universitní profesor dr. J. Vařica. V sobotu velmi zajímavý ruský referát měl profesor dr. Jiří Maklakov, po něm poslední referáty sjezdové dr. Sypij ze Lvova, spisovatel dr. Valerij Vilinský, P. Severin Salaville a varšavský profesor dr. Kwiatkowski. Všechny přednášky a sjezdové jednání děje se v jazyku latinském, toliko pozdravy v rodné řeči delegátů. Referáty jsou stručné, jasné a téma vyčerpávající. Budou, jako obvykle, uveřejněny v celém rozsahu v »Acta conventus Velehradensis«. Večer každého dne sjezdového byly v basilice před vystavenou velebnou Svátostí hluboké meditativní promluvy dra M. Gordilla. V závěru celého letošního sjezdu konány valné hromady Ůstředí Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, Akademie velehradské, unionistických ústavů zahraničních a porady odborníků. V neděli po slavných bohoslužbách byla poslední slavnostní schůze, na níž schváleny všechny sjezdové resoluce; protestováno v nich především proti nevěreckému boji na Rusi a dány další směrnice praktické činnosti na poli unionismu. — VI. sjezd unionistický je ukončen a je nutno v ještě větší míře pracovati dále v jeho intencích, aby kongres příští, sedmý, dál se za podmínek slovanské unii víry mnohem příznivějších, na podkladě práce, jež bude s to, aby konečný cíl jednoho ovčince a jednoho pastýře v pravé církvi přiblížila s pomocí Boží co nej-

více. Velký úkol čeká zde zejména katolickou inteligenci a speciálně studentstvo, jemuž se naskýtá mnoho možností drobné, ale významné práce v cyrilometodějských kroužcích jednotlivých sdružení. Nejen srdce láskou planoucí, nýbrž i dělné ruce a svoje vzdělání musíme cele dáti do služeb vznešené ideje unionistické. —ajs.

Jakých dívek je nám třeba?

Učených? Ne! Je jich dosti a společnost i věda nemá z nich velký prospěch. Přeučené slečny bývají jen na obtíž svému okolí.

Krásných? Krása, jaký to pomíjející dar. Může mít něco, co je tak dočasné, trvalou cenu?

Bohatých? Peníze nejsou všechno. Což není nejvíce nespokojených a nešťastných právě mezi lidmi bohatými?

Nepotřebujeme dívek učených ani krásných a bohatých, ale potřebujeme dívky:

Zbožné, jejichž duše by harmonisovaly s Bohem. Jen ta dívka bude dobrou ženou, plnící své povinnosti, která věrně plní své povinnosti k Bohu. Kdo není věren Bohu, nebude ani věren člověku.

Nevinné a čisté. Co může býti krásnější ozdobou katolické dívky, než její nevinnost. Čistá duše zbožné dívky jest věru obrazem hodným Boha a rozumný jinoch ničeho jiného u dívky si neváží.

Vzdělané. Vzdělání nikdy by se nemělo podceňovati. Ale buďte si vědomy toho, že je nutno úměrně s rozumem vzdělávati i srdce. U dívky předem srdce a potom teprve rozum.

Skromné a pracovité. Které nenosí každou hypermoderní vymoženost a které nevidí smysl života v kdejaké tancovačce a zábavě. Potřebujeme dívky, jejichž pečlivost by se nevztahovala jen k jejich toaletám a osobním choutkám, ale které by se s láskou staraly o všechny své domácí, ba i cizí trpící a zestárlé.

Srdčné a veselé. Jichž ústa mluví to, co srdce cítí. Veselé, které neklesají pod sebemenším křížkem, ale svou radostí ze života dovedou zpříjemnit život nejen sobě, ale i jiným. Radost ze života je však kvátkem čistého srdce!

Nakonec volám k vám, vy katolické dívky-studentky, chloubte a naděje našeho národa, nedejte si nikdy, nikdy vzíti to, co je nejkrásnější ozdobou každé dívky, nevinnost, čest a svatou víru. Pak nebudete hříčkou vášně, ale budete úctu a obdiv vzbuzující.

ýra.

Kolegyně a kolegové!

Nechci nic napřed slibovat, ale prohlašuji, že budu ze všech sil a podle svého nejlepšího svědomí pracovati v Ůstředí a že nikdy vaši důvěru, kterou jste mně projeвили na Velehradě, nezklamu.

V čem bude spočívat naše organizační činnost?

Na prvním místě bude to **řádný spolkový život** sdružení. Nově zvolení funkcionáři vypracují vždy na čtvrt roku program činnosti celého sdružení a zašlou jej do Ústředí. Členské schůze nejméně jednou za 14 dní musí mít vždy pečlivě připravený program. Nikdy nesmějí scházeti náboženské přednášky duchovního rádce, neboť prvním naším cílem je nabýti náležitého náboženského vzdělání.

Ve sdruženích musí panovat **kázeň a veselost**. Kázeň dobrovolná a radostná. Pro některé snad nucená, ale kázeň musí být. Při vši práci ve sdružení bud'te si vědomi toho, že pracujete na společném velkém díle záchrany národa.

Organizační styk musí být chápán vážně, povinnosti musí býti vykonány přesně a rychle. Nesmí se stát, aby některá sdružení neodeslala dotazník včas a nebo vůbec neodpověděla.

V přesném vykonávání povinností budu neúprosný a bez milosti budu pranýřovat nejen nedbalá sdružení, ale hlavně jich funkcionáře.

První povinností funkcionářů sdružení bude:

Uspořádati během září valné hromady.

Oznámiti do Ústředí její datum (včas!)

Podati o ní zprávu s oznámením nového výboru. Odeslati nprání.

Povinnosti členstva na začátku školního roku:

Rozšířit »Jitro« mezi spolužáky.

Každý organizovaný člen musí odebrati »Jitro«! Zaslati do Ústředí adresy katol. studentů, kteří »Jitro« neznají.

Propagovat Mikulášský dar.

Máme velké úkoly, velké cíle a k jich splnění potřebujeme finančního podkladu. Vybíráni Mikulášského daru není hantou, ale ctí. Proto ať není letos jediného katol. kostela, ve kterém by se nevybíralo na Mikulášský dar.

Doba podzimní volá nás k cílevědomé práci. Každý na své místo! Strach, nedůvěra a nečinnost musí zmizet z našich řad. Přihlásili jsme se k činnosti! Vznešený náš cíl! Proto vpřed a nikdy zpátky! Když Bůh s námi, kdo proti nám?

Váš

Adolf Hrdý, tajemník.

IX. sjezd slovenského katolického studentstva konal se v Bánské Bystrici ve dnech 1. až 5. července tohoto roku. Krásná středoslovenská Bystrica v malebném údolí hronském byla vskutku šťastně voleným místem pro sjezdování bratří Slováků. A přimyslíme-li si k té překrásné přírodní scenérii dějinný význam tohoto města působení Moysesova a Sládkovičova, je to vše již samo o sobě bohatou dojmovou výplní sjezdu i jinak velmi zdařilého. Zahájen byl v přeplněném sále Národního domu předsedou Ústredie katol. studentstva slovenského v Bratislavě kol. Fero Galanem. Byla přítomna řada vzácných hostů, významných osobností katolického života slovenského, delegace Ústředí katolického studentstva čl. v Praze (Zavadil, Šnévajs, Jaroš, Hrdý), České ligy akademické (kol. Hořina), Moravana v Brně a sekce Moravskoslezské, delegace polská, Jihoslované a jiní. Z projevů vzácný byl svými myšlenkami projev báňskobystrického biskupa Mariana Blahy a dále pozoruhodná, temperamentní slova poslance Msgra Andreje Hlinky. Za české a moravské studentstvo projevy učinili kol. E. Zavadil, dr. Drobný a kol. Hořina. V so-

botu 2. července po bohoslužbách zasedaly ve spolkovém domě Tovaryšského spolku komise, z nichž sociální řešila praktické náměty pro sociální zlepšení postavení studentstva, dnes všeobecně kritického a pro slovenského studenta zvláště neutěšeného. Některé svépomocné akce, najmě v sjednávání levných nebo bezplatných obědů a večeří v bratislavských rodinách a restauracích, bytů a mnoha jiných výhod ukazují, že sociální práce bratří Slováků, třeba není ještě vždy na výši, jde intensivně a správně kupředu. Zajímavá byla i jednání komisí zahraniční, jejíž důležitost je bezesporně značná a činnost dosavadní účtyhodná, dále středoškolské, zabývající se otázkou organizačního podchycení a zformování středoškoláků, v čemž jsme my mnohem pokročilejší a vyspělejší; zajímavé bylo sledování zprávy a čilé debaty v komisích, na příklad tiskové (též problém dvojí vrstvy čtenářstva — tříd nižších a vyšších — studentského časopisu, jako u nás při »Jitře«), lidovýchovné, propagující praktickou osvětovou a vzdělávací práci studentstva mezi venkovským lidem, a posléze jí blízké komise kulturně-náboženské. Po dni práce byla osvěžením jednak k večeru návštěva tábora katolických skautů s ukázkami her a zábav skautských, jednak přátelský večírek, ztrávený v animované zábavě s bratry Slováky i zahraničními delegacemi. V neděli ráno po polní mši svaté, sloužené ndp. biskupem Blahou, a kázání Msgra Hlinky, šlo se průvodem městem do Národního domu, kdež konáno slavnostní valné shromáždění Ústredie katolického studentstva slovenského, na němž po krásné, nadšené a myšlenkově bohaté slavnostní řeči při volbách opětne zvolen předsedou kolega JUC. Fero Galan. Pokračováním vlastního sjezdu byly skautské slavnosti v Beluši, kamž se odebrala z Bystrice většina účastníků. Přejeme bratrskému Ústredie v Bratislavě, aby jeho letošní valné shromáždění a pracovní sjezd v Bánské Bystrici byly skutečně významným mezníkem a příslibem další, ještě zdařilejší činnosti slovenského katolického studentstva, jemuž ze srdce přejeme »Zdař Bůh!« —ajs.

Sjezd katol. novinářů a spisovatelů v Olomouci

Ve dnech 4.—6. července byl letošního roku uspořádán v staroslavné Olomouci sjezd katolických žurnalistů a spisovatelů. Doba sama vyvolala si potřebu katolického tisku pevně organizovaného a zásluhou právě generace mladší, za podpory osvědčených pracovníků v žurnalistice, byl tento prvý sjezd uspořádán. Sešla se tu generace stará, starší i ti nejmladší. Spojila je však přes rozdíly věkové jediná a vedoucí idea: pracovat pro šíření a upevnění víry v srdcích těch, kteří jsou dnes zaplavováni tiskem bezvěreckým a protináboženským. V rámci sjezdu byla konána též valná hromada Družiny liter. a umělecké v Olomouci, katolických novinářů, při níž jednání zahájil vdp. kanovník Světlík. Hned po zahájení valné hromady promluvil krásná slova o požadavcích katolického tisku J. M. arcibiskup olomoucký Dr. Prečan. Dále přednášel spisovatel Vilém Bitnar na thema: Přehled katolické žurnalistiky od jejích počátků až do dnešní doby, a šéfredaktor Lidových Listů Dr. Josef Doležal o úkolech a programu katolické žurnalistiky do budoucnosti. Výsledek jednání byl shrnut do obsáhlé resoluce, již přednesl Dr. Josef Krčin. Resoluce je velmi obsáhlá a věcná. Ještě se k ní v našem časopise obsírněji vrátíme. Celým jed-

náním vanul duch pocitu společné práce a odpovědnosti, s jakou nutno v činnosti katolické žurnalistiky přistupovati, aby mohla prakticky zápoliti s žurnalistikou protikatolickou.

Kdo se zajímá o studium na polských universitách, nechť se obrátí na Ústředí katol. stud., Praha II., Spálená 15, které dá informace.

Sjezd slovanských bohoslovců na Velehradě.

Ve dnech 12. a 13. července konal se na Velehradě sjezd slovanských bohoslovců, velmi hojně navštívený nejen bohoslovci, ale i významnými hosty téměř všech slovanských i jiných národů. Zahájen byl průvodem od Cyrilly, po němž v basilice uvítal bohoslovce P. Škarek, provinciál Tovaryšstva Ježíšova. Po vzývání Ducha svatého zahájil jednání předseda sjezdu, universitní profesor dr. Cinek z Olomouce. Bohoslovce pozdravili pak zástupcové přerůzných institucí. Msgre Jemelka, tajemník Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, zdůraznil význam apoštolské práce cyrilometodějské a poukázal na praktické úkoly, které na tom poli čekají nové dělníky. Slovinec dr. Prešern, který podobně jako někteří jiní hosté přijel již na Velehrad na unionistický kongres, jenž se konal bezprostředně po bohosloveckém sjezdu, tlumočil pozdrav bohoslovců jugoslávských. Bývalý ruský ministr vyučování Kartašev, nyní profesor pravoslavné duchovní akademie v Paříži, praví, že jeho touhou již v Petrohradě byl Velehrad, což se mu právě splnilo. Nazýváje se »romantikem unionismu« prolašuje, že dějiny rozdělily pravoslavné a katolíky, ale vnitřní spojení lásky trvá dále. Za místní kolej pozdravil sjezd rektor P. Habeš. Za Ústředí katolického studentstva v Praze pronesl projev nově zvolený předseda Alexej Jaroš; přimlouval se za lepší spolupráci bohoslovců se studentstvem zvláště ve Sdruženích a poukázal na vážnou snahu našeho studentstva po vnitřní obrodě, což jeví se příkladně v poslední jeho akci. Jeho slova ostřeji pronesená byla podle prácní předsedajícího dra Cinka podnětem k debatě na pracovní konferenci. Za slovenské bohoslovce promluvil člen početné slovenské delegace, bohoslovec z Trnavy. Nato se dostavil do schůze bulharský biskup slovanského obrádu Msgre Kurtěv ze Sofie, který pozdravil vřele shromáždění. Pak následovaly pozdravy bohoslovců z Hradce Králové, Brna, Spišského Podhradí a Českých Budějovic. Jen bohoslovci z Prahy nevyslali bohužel svou delegaci, což na sjezdu bylo konstatováno. — Večer vzdána pietní pocta arcibiskupu Stojanovi u jeho hrobu v Královské kapli.

Druhý den sjezdový byl vyplněn přednáškami: dra Ant. Salajky o ekumenickém koncili v církvi řecko-ruské, dra V. Vilinského o situaci pravoslavi v Rusku. Další projevy pronesli: za německé bohoslovce pražské bohoslovec Rokyta, za ivovské bohoslovce dr. Slipyj; dále dr. Alfred Fuchs, dr. M. Mikulka, dr. S. Brait, P. Let Daniševič z Bratislavy, jménem ruských emigrantů (katol.) v Berlíně dr. Pusino a jiní. Odpoledne též přednesl latinsky svou přednášku o spolupráci bohoslovců a akademiků na poli unionismu universitní profesor dr. Grivec z Lublaně. Po přednášce byla pracovní konference, na níž přednesl bohoslovec Skalník z Brna referát o Museu, časopisu slovanských bohoslovců. Zde se rozvinula debata, do níž zvláště zasáhl s novými náměty P. Chýlek z Přerova a P. Method Klement z Břevnova, který při-

nesl sjezdu pozdrav od Legio Angelica. Přítomný předseda Ústředí přednesl konkrétní návrhy ku vzájemné spolupráci s bohoslovci.

Do programu sjezdu byla zařaděna umělecky hodnotná akademie, již se zúčastnili význační hosté unionistického kongresu, jehož se též mnoho bohoslovců zúčastnilo.

Na sjezdu slovanských bohoslovců bylo předneseno mnoho dobrých námětů a bude na bohoslovcích nejvíce záležeti, aby je prakticky realizovali.

A.

Důvěrná porada k I. říšskému sjezdu katol. mládeže v Příbyslavi. 18. července 1932 byli svoláni zástupci všech organizací katol. mládeže české a moravské do Příbyslavi, aby se zúčastnili důvěrné porady k I. říšskému sjezdu katol. mládeže čsl., který bude uspořádán 1. a 2. července 1933 v Praze. Tento sjezd má býti prvním velkým podnikem Říšského svazu katol. mládeže čsl. Prozatím ustanoven jen pořadatelský výbor, do něhož každá organizace! UKSČs, SKM, SKO, Orel a Katol. Skaut jmenovala 2 zástupce. Do 15. září 1932 bude každé z jmenovaných organizací jmenovati ještě 3 zástupce, z nichž bude zvolen výkonný výbor I. říšského sjezdu katol. mládeže čsl. Program celého sjezdu byl vypracován jen v hlavních rysech, k definitivnímu ustanovení výkonného výboru dojde 28. září 1932 v Čes. Třebové, kde se sjedou všichni jmenovaní zástupci mládeže a potom teprve bude započato s přípravnými pracemi. UKSČs. zastupovali předseda JUC. Alex. Jaroš a tajemník JUC. Adolf Hrdý.

—dy.

Pracovní sjezd na Štramberku. V rámci národních oslav na Kotouči uspořádalo ASS Příbor ve dnech 31./VII.—3./VIII. kulturně-náboženský kurs na Štramberku za účasti všech SSS a ASS z celé Moravy. Duchovního vedení kursu ujal se pan prof. Dominik Pecka, který přednesl celkem čtyři náboženské referáty, dr. Řehulka přednesl referát týkající se sociálních problémů dneška a pan odborný učitel Fr. Hanzelka podal přehled moderní katol. literatury. Slavnostní zahájení kursu byl přítomen J. M. dr. M. Zavoral, opat strahovský, který učinil významný projev, v němž zdůraznil, že zůstane vždy věrným a vděčným přítelem katol. studentstva, vděčným proto, že jest opravdu v dnešní době podivuhodné, co idealismu a nadšení je v jeho řadách. Kursu účastnilo se na 50 studentů a studentek. Delegáty vyslala tato sdružení: ASS Místek (2), ASS Hronice (1), ASS Uh. Hradiště (1), SSS Příbor (32), SSS Val. Meziříčí (1), SSS Frenštát p. R. (2), SSS Kroměříž (1), SSSm Brno (1), SSSd Brno (1), Nový Jičín (2) a Moravan SKA (1). Ústředí zastupovali I. místopředseda PhC. Alois Šnévajs a I. tajemník Adolf Hrdý. Na konec je nutno konstatovati, že je opravdu velmi zdravým zjevem v našem hnutí, že již sama sdružení chápou se iniciativy k pořádání pracovních sjezdů a kursů. Bylo by si jen přátí, aby zážného příkladu ASS Příbor následovala i ostatní sdružení.

—dy.

ASS Nové Město na Moravě konalo 13. srpna 1932 svoji X. řádnou valnou hromadu, kterou zahájil místopředseda pan profesor J. Jebavý za účasti patnácti členů. Potom následovala jednatelelská zpráva dra Stupky. Sdružení rozvinulo svoji činnost hlavně v podzimním a zimním období, potom však tato činnost poněkud ustala. V činnosti vzdělávací a náboženské byl významný vánoční cyklus přednášek. Referovali: ThDr.

F. Heĝer, JUDr. Josef Kadlec a Msgre F. Světlik. Hojná byla také činnost kulturní a společenská: 28. října sešlo Sdružení Medkovo drama: »Válka a srdce«, 15. srpna sehraha veselohra »Tři mládenci«, jejímž autorem je člen Sdružení kol. J. Juda. Kromě toho byly pořádány taneční hodiny, vánoční večírek, 3. ledna taneční věneček a v únoru večírek na oslavu jubilea dp. A. Mühlera, zdejšího faráře. Na pracovní konferenci v Brně a na valnou hromadu ÚKSČ byli vysláni delegáti. Po zprávě jednatelské následují zprávy pokladníka a revisora. Pak přikročeno k volbám výboru a zvolení: předsedou JUDr. Fr. Stupka, profesor Josef Jebavý místopředsedou a Ing. St. Jan Kocián jednatel. Po volných návrzích byla schůze skončena. F.

Kongres Sekretariátu slovanských katolických akademických organizací koná se letos v Záhřebu začátkem září. Ústředí vysílá svého delegáta a jednoho referenta. O tomto kongresu přineseme podrobnější referát v příštím čísle.

Literární hlídka

Adolf Gajdoš: **Pokorné soužení.** — Básně s frontispicem Hynka Poláška. Vydala 1932 »Novina«, tisk. a vyd. podniky v Brně, kiosk 7. — Básník věnoval tuto sympatickou sbírku básní básníku Jos. Alex. Galuszkovi, dáváje tak najevo svoje vřelé sympatie mladé poesii polské. Dopis od přítele Horáčka, otištěný jako úvod, dobře charakterisuje spřízněné duše, hluboce nábožensky založené, a podává nám dobrý klíč k tajemství a bojům duše na cestě k Bohu, v nichž autor sbírky básní, Adolf Gajdoš, již zvítězil, naleznuv Boha ve výkladu církve katolické, zatím co přítel Horáček ještě nenalezl milosti pravého poznání, což pokornými slovy přiznává, ale má pevnou víru, že se mu to podaří. Sbírnka básní je logicky rozčleněna a některé jsou skutečné perly, svěcené krví ze zdrásané duše na cestách za Bohem a zavlažované slzami pokory básníka, spočínuvšího v náručí Absolutna. Je to skutečně »pokorné soužení«, jímž básník prochází, jak to vidíme v básních »Návrat ztraceného syna«, »Pokoušení a úsměv Boha«, »Hledání zlatého klíče«, »Pískle u cesty«, »Ukřižovaný«, »Zoufalství básníka Josefa Chaloupky«. Nacházíme zde jakousi dobu s vnitřním přerodem mladého katolického prosaisty Jana Čepa. Je málo skutečných umělců, u nichž přerod od tmy ke světlu jde tak rukou v ruce s kvalitou uměleckého růstu, jako se mi to jeví právě u těchto dvou. »Adorace Panny Marie« a »Hymnus Panně Marii« jsou důkazem hlubokého procítění mariánského kultu. Celou sbírkou zaznívá tón bolesti. Není to však jen bolest pasivní, nýbrž bolest aktivní, bolest plodná a očisťující, bolest vykoupení. Tento tón bolesti dodává sbírce básní právě onoho pravého posvěcení, jež velmi mocně proniká i do duše čtenáře a činí ho tak spoluúčastným právě pokorné bolesti vykoupení. Po stránce formální nejsou všechna čísla naprosto dokonalá, jsou tu však básně, v nichž se ozývá lehkost tónu lidové písně a ty dostatečně vyváží některé nedostatky jiných. Právě-li se v úvodu, že sbírka je dobrá, odvažují se tvrditi, že víc než dobrá. Je v ní promítnut

skutečný obraz trpící a vítězíci duše člověka-básníka. Dokonalý lept pokorné dívky, obklopené duhou barvy naděje, od Hynka Poláška, je důstojným uměleckým i symbolickým doplňkem »Pokorného soužení«. Úprava je vzorná a důstojná obsahu. Je to kniha, kterou musíš čísti několikrát a pak teprve ji pochopíš. V. Černý.

Sigrid Undsetová: **Kristina Vavřincová.** Svazek 1., díl II. Paní. — Vyšlo u Lad. Kuncíře v Praze II., Voršilská ulice, ve sbírce »Knihy nové doby«. — Jestliže v prvním díle vylíčila spisovatelka pestré pohnutý obraz mladé dívky Kristiny Vavřincové, v druhém díle líčí Kristinu jako paní, jako trpící matku, jež trpí za svoje poklesky mládí. Hříchy mládí musí býti odpykány velkými bolestmi, jimiž Kristina v manželství je navštěvována a pronásledována. Atmosféra smyslnosti, v níž žije Kristina jako svobodná a jež dýše velmi intenzivně z dílu prvního, v druhém již znatelně slábne a již zcela jiná myšlenková náplň sálá se stránek dílu druhého. Zde se již osoby dívají skutečnými očima na život a podvědomí ovládané prvem sexu a sensu ustupuje nutně prvku chladného rozumového uvážení, který, nemá-li se státi osudným, nutně musí býti doplňován náboženskými prvky víry v odpuštění a očistění od hříchu. Úvahy o životě, dialogy o velikosti lásky Boží a milosrdenství Božím jsou důležitými partiemi dílu druhého. Jestliže Kristina jako paní neznala slůvka pokory, jako matka je si plně vědoma jeho obsahu, ba až příliš, skoro na újmu umělecké stavby celého díla. Neboť tento kontrast pokory a osobní hrdoosti a ješitnosti je až příliš vyhnán do nejkrajnějších mezí, myslím, že i na úkor pravděpodobnosti skutečnosti. Možno však i tuto rozdílnost vysvětliti právě z Kristinina mateřství, z její úžasné vědomé lásky k svým dětem, jaké nenalézáme již u jejího muže, snad právě autorka, sama žena, dovedla se daleko lépe vcítiti v duši matky než muž, jemuž tyto city je jistě dáno prožívat i jiné formě. Zde konečně možno vidět tu větší pružnost ženské duše, schopné reagovati vždy intenzivněji na dojmy a city úplně kontradiktorní. Ozývá se z její duše ono Goethovo »ewig weibliches« i věčně ženské nestálé, vždy však se cele odevzdávající a stejné silně milující, jakož i nenávidějící. Neznám, co obsahují další části, ale Kristina Vavřincová Sigrid Undsetové je kniha, jež se musí čísti od počátku až do konce velmi pozorně a tvoření úsudků nutno ponechat i vždy až ke konci, aby snad čtenář a spíše ještě čtenářka nebyli zlákáni momentální sofistikou a filosofií, již si svoje počínání osoby zúčastněné v románě vysvětlují, omlouvají a odůvodňují svoje činy a jednání. Je to kniha, již by měl dnes každý student a studentka studovati a aplikovati si mnohé situace na svoje poměry, které jsou vždy stejné a právě tak lidské jak na severu, tak i u nás ve střední Evropě. Kniha mohu starším studentům a studentkám plně doporučiti, nutno ji však čísti tak, jak jsem se již zmínil. V. Černý.

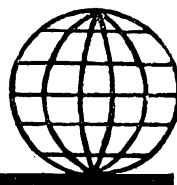
Paul Keller: **Tři prsteny.** Přeložil Karel Vrátný. Vydalo nakladatelství Kropáč a Kucharický v Praze, 1931. Dnes, v době, kdy běží o odstranění § 144, přichází tato kniha právě tyto dny zemřelého autora svým obsahem mezi čtenáře. Je zde ukázáno na hrůzu vraždy nenarozených dětí, trest však není konečně úměrný hříchu těch, kteří jej spáchali. Autor sám v knize otázku § 144 nevyřešil. Má-li býti tento palčivý pro-

blém vyřešen, nutno jej řešiti s hlediska náboženského, jakékoli životní filosofování přináší s sebou vždy možnost východu a nebezpečí není odstraněno. Po stránce formální by se dalo knize leccos vytknouti. Dokud však lidská společnost nebude poslušna zákonů Božích, zákony lidské nikdy tento problém spravedlivě nevyřeší. Cena Kč 10.—. —vč—

Josef Florián ze Staré Říše rozeslal opět svým přátelům několik krásných knih: *Píseň veselé chudiny*, staročeská báseň, v původním znění vydaná redakcí prof. dra Josefa Vašici v úmoru l. P. 1932 jako 111. svazek Dobrého Díla. Cena Kč 9.—, 8.50, 4.— a 3.—. Stran 24. — Jako 112. svazek Dobrého díla vychází po delším čase opět větší publikace: *Arnošt Hello: Misky váhy*. Vyšlo ve Staré Říši v květnu 1932. Přeložil Josef Florián. 22. Kurs obsahuje Humberta Cleissaca »Poselkyni Božské politiky« *O Panně Orleánské*. Z franštiny přeložil Josef Florián. Kurs 23. Josef Mayer: *Fysiognomie* sv. Kateřiny Sienské. Z němčiny přeloženo od Samuela Vernerera. Konečně Kurs 24. obsahuje: *Liturgie jako hra* a *Křesťanství a kultura* od R. Guardiniho. Kromě toho vyšla ve Staré Říši »Píseň o svatého Prokopa kněžství« od Bedřicha Bridla T. J. jako první soukromý tisk dra J. Vašici na památku 25. výročí jeho kněžského svěcení. — 24. archy jarní léta Páně 1932 obsahují smuteční oznámení smrti Pavly Kytlicové s její poslední edicí *Nesnadná rovnováha čili Nazitří* po obrácení od Honnerta, *Novinářství* od Kierkegaard, *Moiše Nadir* od Blumenfelda, *O ztraceném groši* od Matthiesena, *Malomocní* od Štechové. *Orientace* a *zbytečné povídání* o Jaroslavu Durychovi a *Silvestru Braitovi*. — 25. archy k letnicím 1932. Básně od Frödinga a Feta, *Tajemství obchodu* od Skácelíka, *Dary Ducha* svatého od Jana à Sto Thoma, *Tělo a duše* od Honnerta, *Flétna*, *znějící do noci* od Azorína, *Orientace*, *Ruměje* a ovšem... *Protokol Durych*. — Nové dílo Jakuba Demla: *Katolický sen*. Vyšlo jako 2. svazek souborných spisů Jakuba Demla 1932. Vydal sám autor v Tasově v počtu 1000 výtisků. Na skladě u slečny Anny Demlové v Brně, Ugartova 18. Kniha, která potěší.

Eduard Wilde: Skřítek. Veselohra o třech jednáních. Z estonštiny přeložil prof. Josef Obr. Nákladem České grafické Unie a. s. v Praze, 1931. — Zakladatel estonského realismu a největší jeho reprezentant v románové tvorbě, Eduard Wilde, pokusil se též se zdarem o drama. Celkem napsal tři dramatická díla: *Tahamata ime* (*Nedosažitelný zázrak*), *Pisuhänd* (*Skřítek*) a *Side* (*Tkanička*). *Pisuhänd* (*Skřítek*) je první literární dílo estonské, jež bylo přeloženo do češtiny známým odborníkem estonských poměrů profesorem Josefem Obrem. Je to společenská veselohra a svojí přísnou fysiologií osob, dialogisací a mistrně propracovanými osobami řadí se k nejlepším estonským veselohrám. Právě zásluhou profesora Obru byla nám poslední dobou přiblížena poněkud literatura estonská. Profesor Obr též jako jedinečný znalec estonských poměrů napsal důkladně zpracované všestranné pojednání o Estonsku do Ottova slovníku naučného, kterážto práce vyšla též samostatně jako separát. Za svoje zásluhy o Estonsko dostal v dubnu tohoto roku profesor Josef Obr řád Estonského kříže II. třídy. —np—

Z domova i ciziny

Pout katolických Francouzů do Československa. V první polovině srpna zajela do naší vlasti větší výprava francouzských katolíků, čítající celkem sto osob, mezi nimiž se nacházelo kromě významných osobností z církevních, literárních, žurnalistických, průmyslových, inženýrských a advokátních kruhů i šedesát studentů a studentek. Výprava byla vedena známým konferenciérem P. Josefem Dassonvillem T. J. a věnovali se jí v Československu zvláště dr. Jan Jiří Rückl a L. Šafránek. Na jejich počest byla osvětlována Praha a při různých recepcích naši francouzští přátelé dostali se do osobního styku s osobnostmi našeho kulturního života, zvláště při velmi zdařilé gardenparty na Strahově u opata dra M. Zavorala, při recepci u primátora Baxy a na večírku v sídle francouzského spolku v Praze »Amitiés Catholiques Françaises de Prague«, kde jménem Ústředí katolického studentstva československého uvítal je francouzským proslovem dr. Marko Weirich ze zahraničního odboru. Ostatní dny věnovali naši francouzští přátelé prohlídce města a výletům do okolí, jako na Svatou Horu a na Karlštejn. Výprava se odebrala potom do Brna, odkud navštívila Olomouc, Svatý Kopeček, kde bylo jim připraveno nadšené uvítání. Pout skončila zájezdem na Velehrad, kde se loučila se zastupci našeho katolického života, plně uspokojena bohatými dojmy, které si odnesla z naší vlasti. Přes Vídeň a Innsbruck vrátili se naši francouzští přátelé domů do své vlasti. Tato vzácná návštěva, už pro význačné osobnosti z francouzského katolického života, které se jí zúčastnily, nabyla neobyčejného významu pro náš stát na mezinárodním fóru, poněvadž právě zvýšená maďarská zahraniční propaganda se ráda pochlubila francouzským přátelstvím. Proto v takové příležitosti československý katolicismus měl zase po nesčetných jiných případech možnost ukázat, že skutečně státotvorně pracuje, a to ne slovy, ale skutky.

Zahraníční hlídka

Nové naděje Pax Romany. Pod přímou iniciativou Pax Romany připravuje se založení Federace katolického studentstva v Bulharsku, s počátku sice nepočetné, ale přece již to znamená krok na Východ a kromě toho Federace bude zajišťovat význačnou úlohu mezi katolickou menšinou bulharskou. Ve Švýcarsku byla založena Federace katolických studentek, která má speciální poslání spolupracovatí úžeji s P. R. a s federacemi jiných zemí. Za pobytu sekretářů Pax R. (abbé Gremaud a R. Salat) bylo rozhodnuto v Montrealu založit ústřední Federaci studentstva francouzského v Kanadě, kde existují dosud jen lokální sdružení bez vzájemné spolupráce. K založení dojde již v září tohoto roku. Asociace katolického studentstva byly nově založeny

v Kapském Městě (Capetown) v Jižní Africe a v Mangalore v Přední Indii. V uplynulém roce se utvořila též Federace katolického studentstva uruguayského. O jejím přijetí rozhodlo generální shromáždění P. R. právě na letošním kongresu. Je to první sdružení jihoamerické, které vstoupilo do Pax Romany. Dále přijal poslední kongres v Bordeaux-Lurdech za člena P. R. la Fédération roumaine des Etudiants catholiques du rite gréco-uni a vyslovil zásadní připuštění »Emericany«, maďarské federace, která bude přijata definitivně po dobrozdání již existující »Confederatio Studentium Hungariae Catholica«. JŠ.

Zero:

Propagace.

Do školy vezmu Jiter pět,
na hřiště počet týž,
ve schůzi nechám prohlížet
alespoň deset již.

Výsledkem redakci překvapím:
já, kamarád a každý odběratel Jitra,
prosíme, abyste dalších padesát
poslali čísel, ale hned zítra.

—»«—

Jitro podle přání jistých dívek. Propagujeme Jitro mezi studentkami. Jsou to studentky z kláštera, tedy blízké duchu Jitra, jen je tedy získat pro těch několik KČ, povídáme si a začínáme. Zdá se, že chápou, o co se jedná, aby odebíraly časopis. Dobrá. Katolický časopis. A píše se tam o Nekolným? Bude tam fotografie Svobody, Kádi a Hampachra? Ještě několik otázek sype se na naši hlavu. Podíváme se s přítelem na sebe: Inu, také katolické dívky jsou »moderní«! X.

Kolego J. Valoušku a všichni stejného smýšlení, zdá se, že chybuješ v základu svého názoru. Přiznám se, že mne překvapila tvá slova, a jsou to slova, která píšeš jako odpověď na můj dopis: »myslíš, že nám stačí, když napíšeš: buďte hrdými na to, že jste katolíky«? A ty nejen že tuto otázku necháváš nezodpověděnu, ty ji neguješ s velkou určitostí. »To nám naprosto nestačí!« Nestačí vám tedy vědomí katolíků, co tedy žádáte? Žádáte svůj časopis. Máte jej. S tím časopisem jste nespokojeni. Je málo studentský, je ale hodně katolický. Chcete, aby byl více studentský a méně katolický. V tom vidíte pravou chybu, proč se Jitro nechte. Poněvadž redaktor a jiní chtějí vás vychovati katolíky tělem i duší, studenty, jakých dnes je málo, poněvadž vy máte býti, nebo alespoň někteří z vás, vůdci katolíků u nás, proto tedy, poněvadž vás k tomu vychovávají, odmítáte tuto výchovu. Vám nemožno býti hrdými na to, že jste katolíky (nechápete poslání studenta-katolíka), poněvadž vám nedáváme to, co vy si přejete: studentský ráz a genre v Jitře. Vidiš, milý kolego, to je chyba v základu tvého názoru. Tys žádal, aby se redaktor nad tvým dopisem zamyslel a Ty jsi můj odbyl s pohotovostí, alespoň v něčem, když většinu připouštíš, jej zamítnouti. Tolik jsem chtěl říci tím, že jsem domyslel, co jsi svými řádky naznačil. Toužíš-li

více zvědět z mého názoru, jsem ochoten soukromě s tebou jej sdělit, poněvadž vidím, že nejsi nevšímavý, ale hledáš.. Zde však již Jitro zůstává poněkud stranou, ježto je pouze prostředkem k výchově katolických studentů a my bychom sdělili si vzájemně základ této výchovy. Nebo má i o tomto tématu býti v Jitře debata? Věz však, že v tom, že jsem katolickým studentem, není jen má hrdost, ale celé mé štěstí.

Emil Zavasil.

Jednomu i mnohým.

Nevěřme nikomu na světě širém,
zrádci jsou všude, i v našem šiku,
studente katolíku,
pryč z tábora zednářských firem!

Zero.

—»«—

Při úředních dnech bude upozorněno na kulturně výchovný význam rozhlasu. Pořadatelstvo »Týdne propagace československého rozhlasu«, který bude uspořádán s bohatým, zvláště pestrým a zábavným programem v rámci letošního Pražského podzimního veletrhu a Radiotrhu, obrátilo se zvláštním přípísem na zemské úřady o povolení vysílání do ulic ve dnech od 4. do 11. září t. r. Zemské úřady zvláštním přípísem doporučují všem okresním úřadům, městským radám, policejním ředitelstvím a komisařstvím, aby toto povolení radioobchodníkům, vzhledem k tomu, že jde o akci všeobecně prospěšnou, udělily tak, aby byla celá akce všeobecně podporována. Současně vyzývají příslušné úřady, aby při úředních dnech upozornily starosty a jiné činitele na kulturně výchovný význam rozhlasu. Čin tento možno jen vítati, neboť ukazuje, jak správně naše Zemské úřady chápou význam a poslání rozhlasu, který skutečně stává se velmi důležitým kulturním činitelem, jehož význam nelze podceňovati.

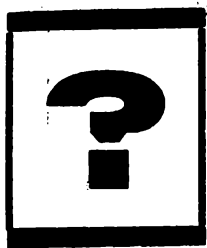
Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jediné v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

Hádanky, žert a vtip

Řídí Vojt. Maňoušek, redaktor, Doubravice nad Svítavou. Tam zasílejte příspěvky, řešení a dotazy týkající se této rubriky!

Čtenáři - hádankáři!

Přebíráám vedení rubriky po váž. kol. JUC. Emilu Zavadiilovi, vyslovuje jemu i vám díky za práci pro »Jitro«, jehož hádanky byly na časové úrovni a doufám, že naše heslo: »Výš a dál!« uskutečníme. Zvu srdečně dosavadní spolupracovníky k vytrvalé a pilné činnosti, pište své ná-

vrhy, rozšiřujte okruh hádankářů »Jitra« a tím »Jitro« samé! Těším se na vaše dopisy, přeji v novém škol. roce zdaru a trpělivosti u knih. Nezapomínejte na rubriku, vaše přání a stesky uvedeme na pravou míru. Zdraví

Vojt. Maňoušek, redaktor.

— »O« —

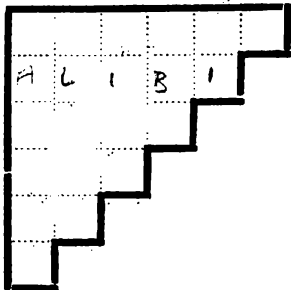
1. Záhadný nápis. — Cyril Tichý, Brno.

VÝNOS RÁJE: PŮJDE/FIN DO BRÁNY.

2. Rebus popisný. — Jaroslav Šnajdr.

Profesor-hádankář zkoušel žáky ze zeměpisu a ptá se, kde leží: dvě stejné předložky, vápník a čtyři hlásky? — Žák, hád. fanoušek, hned na to: »V Mexicu.« — A měl pravdu!

3. Roháček. — K. Č., Praha.

ženské jméno
důkaz neviny
kuchyň. nádoba
slov. částice
část. příklonná
známá spojka

4. Výpustka.

JUC. Emilu Zavadiilovi Vanda Borkovcová.

Rostlinka je pěkná, v lesích roste —
bez paty zas sloupů části prosté.

5. Permutovka. — Cyro Šamo.

1 2 3 4 česká řeka
3 4 1 2 uherský král
4 1 3 2 evropský ostrov
2 3 4 1 biblická osoba

6. Přesmyčky literární.

Studentům z Boskovic: Geršl.

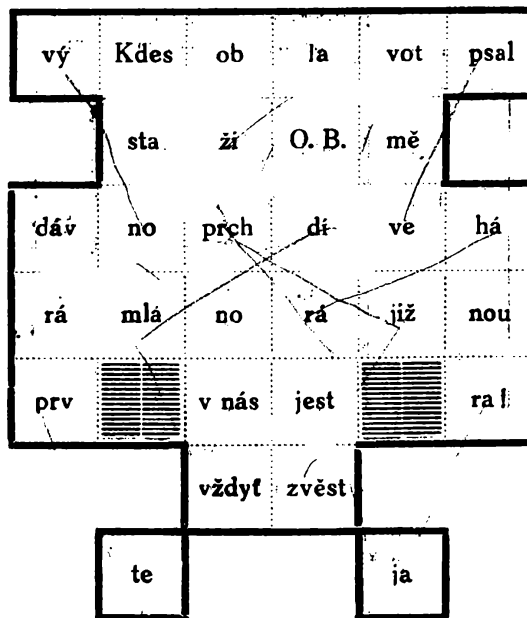
1. Co sál Jana Vydry? Lékař! ^(v)
2. Byl slavný Jakub O. Los? (y = e)

7. Ráček. — Karel Skočdopole, Polná.

1 2 3 zbraň žižkovských bojovníků
3 2 1 vystavěna od zedníků.

8. Koníček.

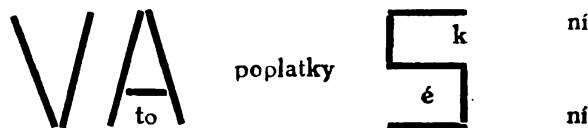
Chovankám v Levoči Oldř. Buráň.

9. Darvinka. — Prof. Stan. Antonický.

Co Baťa nedovede a my ano! Za 6 minut
zrobít z PASTI BOTU?

10. Rebus časový. — Cid, Tišnov.

11. Háčkovka. — Al. Dohnal, Val. Meziříčí.

Přchlo léto smavé i prázdniny drahé,
vše — — — zašlý již . . .
— — — nastává, list opadává,
zimě jsme stále blíž —

12. Skrývačka. — Jiří Plachetský, Třebíč.

Jan úd si zlomil.

Výbornou pomůckou

každému hádankáři jest zábavně - poučný

Sborník VTIP SE! -

Četné soutěže o ceny knižní a věcné, návod k tvorbě a řešení hádanek (celý) vás upoutají. Řada fot hádankářů, zábavná četba! Pro čtenáře „Jitra“ místo Kč 9.- jen Kč 6.-.

DOPISNICE

hádkářů Nov. Národa a spolupracovníků Sborníku. 10 ks s pošt. 4 Kč. Celkem 12 druhů. Zašle redaktor rubriky.

13. Doplnovačka s tajenkou.

Studujícím latiny věnuje P. J. H.

×	a		biblické jméno	latinsky
×		s	vláha, krůpěj	
×	b	l	příslovce ukaz.	
×		l	nebeské těleso	
×	u		časové příslovce	
×	l	i	zájmeno táz.	
×	u		předložka	

14.—15. Rebusy.

Aldej a A. Kaštiáková, Levoča.

R TTT T 3

16. Sloučenka. — Bohuše: Jaromíra.

Příslavec času a k tomu zpětně ostrá hrana, předložka vzadu: jest město Podkarpatska.

17. Přesmyčka zeměp. — A. Kameník.

KOVÁŘSKÝ MARS

Listárna hádanek: Řešení z č. 5.—10. s výsledkem slosování uveřejním později. Příspěvatelé prosím o strpení, dojde vše na řadu v dalších číslech. — **Hád. práce pište na zvláštní listky** (10×8 cm), řešení hádanek zvláště na papír a sdělení pro redaktora také zvlášť, pro jednodušnost a usnadnění práce. Podepište se plnou adresou, pište po jedné straně papíru, řádně frankujte dopisy (těžší 20 g Kč 1.30). — Řešení há-

18. Pádovka. — J. Pochopová.

1. p. když myslivec nachystá, nedivte se, smrt je jistá —
2. p. nemůže se již nikdy víc laňka, srna ani zajíc...

19. Záménka. — P-y, Plzeň.

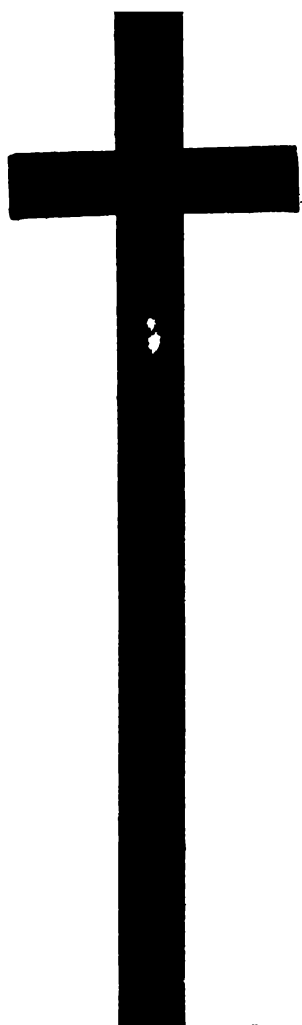
Ten si nohy neumáčí
kdo má dobré 1234,
písničku si zapět může,
kdo zná dobře 5234.

20. Křížový aritmogrf. — Zd. Quitt.

				1						
				10	2	11				
				12	11	3	8	11		
				8	13	5	4	6	14	11
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	2	15	5	6	16	8	11			
		17	10	7	8	13				
			13	8	13					
				9						

souhláska
bibl. osoba
rybářská loď
starověké město
čes. spisovatel
polské město
evropský stát
sidlo zraku
samohláska

danek bude se zasílati vždy ze 3 čísel najednou (1.—3.) do vypsání lhůty. 5 řešitelů a 2 pilní přispívatelé obdrží vždy za tato 3 čísla odměny věcné a knižní vyplaceně. Přejete-li si odpověď na dotaz, připojte lístek neb známku! — Do rubriky mi zasílejte různé a libivé žerty a vtipy ze stud. života! Kreslíře prosím o kresbu záhlaví naší rubriky. 3 nejlepší práce budou odměněny. Potřebuji již pro 2. číslo! Nuže, do práce!

Jitro

časopis katol. studentstva

J I T R O

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zapraviti.

Redakční závěrka vždy 28. předcházející měsíc.

Z obsahu :

P. Josef Resl: Naším milým studentům. - Prof. Dominik Pecka: Jedné paraboly smysl paterý, čili o jednom světcí nezpřístupnitelném. - Václav Zima: Hovory s budoucností? - Boh. Gregor: Podzimní stromy v meditaci kněze. - Jan Stín: České misionářky. - Básně.

Změna v redakci.

Od příštího čísla rediguje »Jitro« profesor P. Dominik Pecka, jemuž zasílejte příspěvky na adresu: Jihlava, Nerudova ul. čís. 28. Příspěvky pro hlídku organizační, dívčí, Cyrilo-methodějskou, zahradniční a j. zasílejte na Ústředí katol. studentstva v Praze II., Spálená 15 s poznámkou, o kterou hlídku jde. Pan prof. Pecka povede též hlídku kulturní, kterou hodlá zavést i rubriku »Dopisy« (místo Řádků nelitostných), kde budou studenti řešiti akutní otázky, které je zajímají.

Ústředí katol. stud.

Toto číslo redigoval bohoslovec V á c l a v Z i m a.

Z redakčního stolu.

J. Val. Ze zaslaných básní neuveřejním pouze »Automobil«. Zdá se, že upadáš příliš do slepého následování moderních autorů. Neškodilo by více myšlenkové a formální kázně. Leo G. Báseň »Píseň léta« nelze otisknout. Stejně tak báseň »Západ«. Ještě příliš slabé. Prosa »Večer« podle místa někdy bude uveřejněna. M. V. Kostoml. Snad bude otisknuto, bude-li místo. Mohlo by být lepší. Pište dále! Zd. Zahr. Báseň »Zklamání« jsem neuveřejnil. Příliš prázdné, myšlenkově i formálně ztrnulé. Nejde to. Boh. Greg. »Podzimní stromy« jsou dobré, otisknuto. Posílejte dále! Dp. prof. Neuž. Cestopis, bohužel, nelze otisknout. Není místa pro tak dlouhé články. JUC. R. Kalh. Zprávy se hodí. Dále! Pište po jedné straně pa-

píru! Vl. Dobr. Podle místa někdy se uveřejní. L. Dav. Básně »Večernice«, »Říjen«, »Podzim« atd. budou podle možnosti uveřejněny. Můžete se státi pravidelným přispivatelem, jen pište, ale také prosu. D. Bělehr. »Marnost«. I to Vaše veršování je marnost. Mnohé si odporuje. I formálně nedokonalé. A myšlenkově úžasně slaboučké. Napřed musíte vyjít z cvičební lázně a pak teprve možno otiskovat. Adresa? Podpis? M. Dvoř. »Modlitba večerní« a »Nekamenujte proroky« bude snad podle místa uveřejněno. Trpíte přílišným napodobováním Ot. Březiny. Neškodí to, ale užívat s mírou! Pište a posílejte dále. Forma by měla být lepší. Zet 11. Přes Alpy k moři. Otisknuto. L. Grün. Služebník Terpsichory. Otisknuto.

Zaplaťte předplatné přiloženou složenkou!

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIV.

V Praze v říjnu 1932.

Číslo 2.

P. Josef Resl:

Naším milým studentům.

Mám rád studentskou otevřenost a upřímnost, i když v zápalu horlivosti pro dobrou věc trochu přestřelí, přijímám rád, když nás starší v dobré vůli třeba ostře kritisují a považují za nesprávné, když se každý jejich názor a úsudek, vyšlý z čisté horlivosti, odbývá jako nezkušený. Jsou věci, k jejichž pochopení není třeba zvláštních zkušeností, stačí jasný pohled, nezatížený předsudky, pohodlným zvykem a zastaralou myšlenkovou šablonou, stačí odvaha viděti a říci pravdu; a ten jasný pohled a tu odvahu mívá právě mládí — ale musí to být mládí čisté!

Čtu proto rád studentské »Jitro«; zajímá mě v něm zvláště rubrika: »Řádky nelitostné«, protože v ní upřímně a bez přetvářky odhalují své touhy i své nedostatky a chyby. Protivní jsou pouze studenti v póze dospělých mudrlantů, odbývající všechno s tupým pesimismem, prázdni domýšlivci se svou lacinou »vědou«, předčasní »básníci« a »spisovatelé«, horlíci pro perversní »umění«, frajeři, holkaři a flákači, kterým celý život je blbou psinou, takže s nimi nelze o vážných věcech mluvit, jednostranní sportáči, jimž celý život je sportem, ulejšváci vědy, kteří studují, jen aby nějak ošidili tvrdý život, chleběčkáři, studující jen proto, aby se doškrábali na sociálním žebříku do třídy buržoustů, což jest jejich nejvyšším životním cílem. O protivných studentkách, které se navzájem neustále vydražďují k drzému smíchu, zakrývajíce tak svou vnitřní chudobu a pohrůbávajíce svou dívčí krásu, už ani nemluším.

Proč je dnes tak málo studentů s živým zájmem o veliké věci Boží a o rozšíření říše Kristovy? Proč i mezi katolickými studenty je tolik náboženské vlažnosti a prostřednosti, a následkem toho charakterových nedochůdcat, takže jich nelze dobře upotře-

biti při velké stavbě říše Boží? Proč tak zřídka se nalezne jeden, který má odvahu, probíti se k Pravdě celé a jasné?

Když jsem byl studentem, považoval jsem skoro za urážku, mluvil-li se mnou někdo o budoucím povolání se stanoviska materiálních výhod, na něž jsem si umínil kašlati. Dnes je cílem většiny, jak se mi zdá, najít nějakou službu na lepším sociálním stupínku, při čemž je úplně lhostejno, je-li to služba židovskému kapitálu, vydrídušství, nemravnosti a bezvěrectví — jen když je to t. zv. lepší služba. Tak hrozná je bezzádnost a bezpáteřnost mladých studovaných lidí a jejich »katolických« starostlivých tatínků a maminek, tak hrozná je moderní otrokářství studované společenské smetánky a studovaného proletariátu! Kolik schopných mladých lidí sedí v bezbožeckých bankách, ve všelijakých židovských, kapitalistických, znemravňujících podnicích, kde nepřímou pracují pro udržování nespravedlivého a nemravného řádu, jsouce kolečky stroje, pracujícího konec konců pro bolševismus! Co dobrého by mohli vykonati, kdyby své síly a schopnosti, jež nepřímou slouží d'áblu, dali aspoň nepřímou do služeb víry a dobra! Dali si už tito lidé, šťastní, že udělali kariéru a že jsou dobře zapláceni, jednou důležitou otázku: Komu vlastně sloužíme? Je tohle služba, na niž mohou býti hrdi před celou společností a před Bohem? Není to bídné duchovní otroctví, zahalené do šatů slušného společenského postavení? Dokud tohle ponižující otroctví nebude překonáno, nebude konec nezaměstnanosti a nespokojenosti studovaného proletariátu a poloproletariátu, a hnusného rvaní o lepší společenské stupínky. A překonati je mohou jen katoličtí studenti, až pochopí pravou svou budoucí velikost Božích a její velikou slávu. A tu slávu na-

jdou, až poznají, že dnešní moderní svět nemající žádných pevných, absolutních hodnot, je samý chaos, myšlenkový a mravní rozvrat, a že v tom všeobecném rozvratu je jen jediná Společnost, založená na Skále.

Nejpotřebnější prací je tudíž dnes dáti všechny své mladé síly s nadšením a cele do služby této jediné Zachránkyňě. Služba Církvi Boží je dnes nejdůležitější, největší a nejčestnější službou, neboť je to služba Bohu. Kdo jí slouží, ten ví, komu slouží, a může být hrd na svou svobodu dítek Božích, že neotročí světu, technice, strojům, fabrikám, bankám, kapitalistům, stranám a všemu tomu, čeho se zmocnil ďábel, aby tím zotročil lidstvo.

Hledáme dnes mladé lidi, kterým tato svoboda dítek Božích je vyšším statkem, než slušné společenské postavení za cenu duchovního otroctví, jež zavládlo skoro ve všech zaměstnáních a

stavech; — hledáme mladé lidi, kteří mají odvalu, vědomě a nadšeně dátiveškeré své síly a schopnosti do služeb Pravdy Boží, do služeb Krista Krále a do služeb Jeho duchovní Říše, která jediná je hodna, aby se pro ni žilo, trpělo a umíralo. My starší, kteří se snažíme podle sil svých sloužiti Kristu v této svaté říši, klesáme již umdleni na líše, táhnouce těžce svou brázdou, protože je nás málo a svatý úkol náš přesahuje naše síly. A tu se ohlížíme toužebně po pomocnících, doufajíce, že v době nezaměstnanosti by se mohli snáze nalézt. Hledáme mezi těmi, kteří stojí na tržišti bez zaměstnání, mladé katolické nadšence, ochotné jíti na vinici Páně, aby se s námi dali do služby Pravdě, nehledíce na odměnu časnou, kterou jim bohužel, zajistiti nemůžeme; hledáme studenty, kteří z čistého ideálního zájmu s vědomím o absolutní ceně Pravdy si zvolí tuto nejvyšší, nejčestnější a nej-svobodnější službu!

Prof. Dominik Pecka:

Jedné paraboly smysl paterý, čili o jednom světcí nezpřístupitelném.

Praví se, že Napoleon prohrál bitvu u Lipska jen proto, že ho štípala v botě blecha.

Opravdu, zdá se, že něco takového vždy tužil. Mezi jeho dicty čteme také tento výrok: Vyšší moc mne žene k cíli, jehož neznám; pokud nebude dosažen, budu nezranitelný, nikdo se mnou nepohne; až jí nebudu již potřebný, muška postačí, aby mne porazila. (Josef Florian, Dicta napoleonská, Stará Říše 1925, p. 34.)

Nebyla-li to muška, byla to bleška. Historie to ovšem nepřipustí: od které pak doby rozhodují blechy o osudu světa? Historie tedy nanejvýš chce uznati, že blecha u Lipska je symbol nebo eufemism. Vězte tedy, že Napoleon měl tehdy jakousi ošklivou nemoc, takže nemohl dobře seděti na koni a proto prohrál. Vida!

Tu blechu vymyslel nějaký zlomyslník. Napoleon a blecha. Nehledejme v tom historii, hledejme v tom psychologii.

Napoleon je sebecit, jistota, sebevědomí. V jeho slovníku není slova nemožnost. Blecha je parazit. Může zbaviti člověka síly a rozvahy. Blecha je princip záškodný v duši: sebeironie, sebeobžaloba, temné vědomí slabosti, zbabělost. To je jeden výklad.

Druhý: příběh s blechou může být jakousi

orchestrací známé melodie: Homo sum et nil humani a me alienum puto. Jsem člověk, nedivte se mým lidským slabostem! Nikdo není hrdinou v očích svého sluhu. Nikdo není povznesen nad tak zvanou všednost. Povýšenost stoiků byla bídná pósa a podvod. Aureoly a vůbec všechny podstavce, konsoly, výstupky, všechny triky s nadživotní velikostí, náramnými rozpřahy, širokými rozmachy a divokými pohledy jsou vynálezem špatných umělců. Takhle se snad lidé tvářili, ale takovými nebyli.

Třetí smysl paraboly o Napoleonovi a bleše je v tom, že je rozdíl mezi hrdinností a divadelností. Starí generálové se dávali nositi na nosítkách do boje a nedali se odnésti, dokud jim koule nerozbila hlavu nebo neutrhla nohu. Mansfeld umírá stoje s mečem v ruce. Cyrano de Bergerac se potýká s přeludem smrti. To se dobře hodí do divadla. Ale blecha v botě Napoleonově ukazuje, že ne každý může ukázati sílu ducha gestem efektním či grandiosním, ne každý že může státi na piedestalu slávy se všemi atributy velikosti. Jsou boje skryté a temné, jsou slabosti a slabůstky, jsou nesnáze tělesné a poruchy fyziologické, za které se člověk stydí, k jichž přiznání se nehodí žádný z divadelních posun-

ků, před zrcadlem naučených, a k jichž překonání je potřebí veliké trpělivosti a síly. Hrdina nebude vždy hodnocen podle toho, co velikého vykonal kolem sebe, ale podle toho, co ubohého překonal v sobě.

Čtvrtý smysl paraboly je v tom, že nemá smyslu. Boj činí člověka necitelným nejen k malým, ale i k velikým bolestem. Zde by mohli mluvit ti, kteří v ohni necítili zranění, ti, kteří v zahloubání vědeckém nepozorovali nebezpečnost, ti, kteří v tvůrčím nadšení zapomínali jísti a spát. V tom směru je parabola o bleše psychologicky nesprávná. Štípání blechy cítí lenoši, změkčilci, staré babý a tibetští mniši. Aby člověk ucítil blechu, na to je třeba času. Ale ti, kteří myslí, pracují a bojují, nemají času.

Pátý smysl paraboly se netýká Napoleona. Jako nevěříme, že by Napoleon prohrál bitvu u Lipska jen proto, že ho štípala blecha, tak pochybujeme, že by jiné bitvy byl vyhrál jen proto, že ho blecha neštípala. Pátý smysl je pouze v tom, že člověk nehrdinský sotva může mít důvod, aby se nechal štípati blechami. Může jej však mít člověk hrdinný.

Takový člověk umíral na schodišti chrámu Trinità dei Monti v Římě též rok, kdy Napoleon opouštěl Brienne, aby se odebral na vojenskou školu do Paříže. Jmenoval se Benedikt Josef Labre.

Vizte kontrast: nejneznámější člověk století Encyklopedie odchází, nejslavnější muž Století Revoluce přichází.

Benedikt Josef Labre nebyl ani filosofem, ani řečníkem, ani spisovatelem. Jeho jména nenajdete v naučných slovnících.

Putoval do Říma, modlil se u dveří chrámových, strádal, trpěl, žráh hmyzem.

A přece není zapomenut. Církev má pronikavý pohled. Církev má věrnou pamět. I když má tolik starostí pozemských, nezapomíná blech, jež trápily římského žebráka.

Zkusme říci: Svatý Napoleon! Nemožno. Napoleon Veliký — snad. Zkusme říci: Svatý Benedikt Josef Labre! Jazyk se nevzpírá. (E. Hello, Le Siècle. Les hommes et les idées, Paris 1920, Perrin & Cie, p. 159.)

Proč zvěčnila Církev památku toho chudáka ve století techniky, průmyslu, obchodu? To proto, že vše, za čím se honíme, není nic. Co prospěje člověku?

»Ubožáku!« řekl kdosi soucitně svatému Benediktu, potkav ho na ulici. Odpověděl mu: »Ubožák jest jen ten, jehož Bůh na věky zavrhl.«

Toto dictum znamená nekonečně více, než všechny vokabuláře výroků Napoleonových.

Velikost jest jen ubohostí, není-li v ní lásky k Bohu. Jen takovou máš cenu, jakou máš v úsudku Božím.

Svatý Benedikt Josef Labre je světec ne-civilní, nepřibližitelný, nezpřístupitelný. Jeho kanonisace je políčkem době, v níž mravnost nahrazena jest hygienou a ctnost obratností. Lidem, jejichž náboženstvím jest kult těla, nemůže tento světec býti sympatický. Jakýpak to vzor? Jakýpak to příklad? Jakýpak to ideál? budou volati pohoršení neúpravností jeho vousu.

Nuže, těmto lidem, naskrz zdravotnickým, nelze nic jiného raditi, než aby si pečlivě vychytávali své blechy — ať už skutečné či symbolické.

Jenda Valoušek:

Podzim.

*Jako panenky
v růžovém krinolinu
na lukách ocúny tančí.*

*Se stromů prší zlatý déšť listů
do příkopů,*

— melancholická ukolébavka podzimu —

*Bělostné dívčí ruce vyklepávají
na černé klaviatuře vzpomínky
na léto.*

*A na jedné noze ocúny
jak růžová děvčátka
z prázdnin u vody na
lukách tančí —*

v smutečních písních podzimu . . .

Svatováclavský vzkaz katolické mládeže veřejnosti.

Příliš živě sledujeme a v ohledu sociálním a hospodářském namnoze sami citelněji ostatních složek národa prožíváme my, mladí katolíci, současnou, tak těžkou a všeobecnou krizi. S naprostou nedůvěrou hledíme na prostředky, jimiž se strany činitelů dnes rozhodujících se usiluje o ozdravení poměrů.

Postrádáme léku nezákladnějšího, jehož účinnost prokázala staletí v dobách svých nejtěžších. Znamenáme úmyslné přehlížení lékaře, jehož autorita, byť nesympatická modernímu bezvěří, je svými božskými předpisy jedině zárukou lepší doby a základem opětného a trvalého blaha lidské společnosti a tudíž i našeho národa.

Proto s heslem:

„Kristus střed života! Kristus střed práce!“

voláme my mladí, shromáždění v den sv. Václava na společné schůzi zástupců Sdružení katolické mládeže a Ústředí katolického studentstva, mládež všech stavů a krajů do Prahy na manifestační a pracovní sjezd katolické mládeže ve dnech 1. a 2. července 1933.

Zveme k tomuto společnému sjezdu všecku mládež z Čech, země Moravsko-slezské a Slovenska, zvláště mládež sdruženou v Orle, Katolické Omladině, katol. Skautu a v Ústredie Slov. katol. studentstva, Sdružení slovenskej katolíckej mládeže. Zveme všechny mladé, schopné energie a oběti k akci výhradně katolické a již v tomto slavnostním svolání voláme ke všem: Na šťastnou shledanou v Praze v příštím roce v prvních dnech červencových!

Na svátek svatého Václava 1932.

***Ústředí katolického studentstva
v Praze.***

***Sdružení katolické mládeže
v Československu.***

Václav Zima:

Hovory s budoucností.

Svatá Terezie Ježíškova napsala v jednom dopise slova, jež přímo otřásají duší svou silou: »Jaké blaho, trpěti pro toho, kdo nás miluje až k šílenství, a platiti za pošetilce v očích světa! Každý soudí podle sebe, a protože jest svět pošetilý, přirozeně i nás tak nazývá.«

Tento aforism veliké Svěťice překvapuje úžasným pohledem do budoucnosti. A velmi krásně zachycuje stav století, kdy svět zdá se býti veřejnou arénou, na níž jest urážen a tupen Ježíš Kristus. Tradice soustředění duchovního, tradice školy Svatých, v níž Kříž jest jedinou knihou učebnou, ztratila v dnešní době svou linii a přetrhla se. Svět se zmítá v bolestných křech pohanské modloslužby a zednářské nevěry, jejímž základním principem jest usmrtiti stůj co stůj v lidské duši přirozenou touhu a žízeň po Bohu.

A takové jsou hovory přítomnosti. Strašlivé rozleptávání mladých duší, zakotvujících v brlozích demokracie a humanity, vědomí a úsilovné vraždění všech vyšších snah a naprosté popření Autority Boží. Přítomnost nezná Boha. Nezná Věčnosti. Nezná Nesmrtelnosti.

Nad zoufalou a prohnitou Evropou, jejíž úroda jest dokonale rozezrána kobyilkami a housenkami, šklebí se příšerná diktátorská tvář rudého nebezpečí, za níž se skrývají vrazi, zloději a zkrachované existence, diktující dnes světu! A první, kdo trpí touto rozeklaností a nepřičetností doby, jsou přirozeně mladí lidé, zárodky a buňky inteligence, protože o jejich duše jest vrhán los a o jejich sílu duchovní rve se svět. A tak, zatím co miliony mladých řítí se slepě za leskem moderních hesel a ideálů, u paty Kříže, jenž jest

balsámem pro všechny rány, scházejí se ti, kteří věří, ti, kteří jsou pošetilí pro Krista, ti, kteří chtějí trpět pro Ježíše, jenž je miluje až k šílenství! Je jich hrstka jako kdysi byla hrstka prvních křesťanů a mučedníků Božích v katakombách, ale jejich hovory jsou hovory s budoucností.

Jejich ideály a jejich utrpení, jejich malý počet a jejich láska k duším nemocným nutno zdůrazniti jako znamení dětí Božích. A to jest to, co oceňuje Církev a co odměňuje Bůh. To jest to, čemu lze se naučit jen ve škole Svatých učitelů, jimž Bůh viditelným způsobem dal svou missi k vyučování! To jest to, čemu se říká *specificum* křesťanství a co jest třeba úpěnlivě se modlit.

Budoucnost jest daleká, ale její příznaky a její ohromující příchod lze tušiti i ve zmatku a chaosu dneška. Jak je třeba té opravdové katolické velikosti mezi našimi bojovníky Kříže Kristova! Jak je třeba trpět pro Ježíše a státi se pošetilým v očích světa! Jak nesmírnou cenu má tato podivuhodná metoda školy svaté Terezie Ježíškovy, jejímž posláním bylo »milovati Ježíše a působiti, aby byl milován.«

Zda v této prosté větě není v zhuštěné formě obsaženo vše z toho, co je základem Katolické akce a velkého apoštolátu lidských duší? Zda není v té dikci všechna příchut' a sladkost veliké budoucnosti, na kterou se tolik těšíme a kterou tak dychtivě, s otevřeným nitrem a žíznící duší očekáváme? A zda není v těch slovech i palčivý osten zklamání a bolesti a nedůvěry, vzpomene-li se, že by se mohlo státi, že by se nenalezl nikdo, kdo by miloval Ježíše a působil, aby byl milován, kdo by se nebál jíti po skrytých, zavátých šlépějích hrdinných Světců Božích? Zda nelze se chvítiti o budoucnost a zda není třeba

pracovati již teď na tom, aby její příchod byl příchodem Království Božího?

Tisíce otázek vzbuzuje tato prostá věta a tisíce odpovědí předpokládá. Ale jedna odpověď jest nejjistější a nejvážnější: Nelze ztráceti ani vteřinu různými úvahami a debatami, ale nutno se připravit na budoucnost, jež rozhodne o vítězství.

Hovory s budoucností jsou hovory vážné. Protože tu nejde o nic malého a podřadného, ale tu jde o základní principy společenského života a o boj mezi dvěma světovými názory: křesťanským a nevěreckým, materiálním.

Také studentstvo stává se středem mnohých problémů. Právě proto, že ono jest zárodkem inteligence, bude jednou rozhodovati o mnohých otázkách důležitých a rozhodujících. A tu je třeba mluvit ke katolickým studentům, aby oni pochopili jasně a zřetelně cíl celého svého hnutí. Aby neváhali bojovati pro Toho, který jest Pravda sama a který jest mezníkem mezi přítomností a budoucností, na níž čekáme jako na vykoupění zmateného a prokletého času. Ale toto vykoupění závisí na síle a počtu bojujících katolíků, prostých skepse a vlažnosti, malomyslnosti a zbabělosti, kterou až k zalknutí dýcháme a v níž dnes žijeme.

Hovory s budoucností jsou především hovory s katolickým duchem a katolickou silou. Nenalezne-li se a budou-li vyrůstati stále jen zákrsky a pahýly katolické velikosti, budou podle toho jistě i výsledky práce a všech snah.

Zda proto není dobře, aby v takových hovorech s budoucností převládal jeden akord, zakotvující na větě Ježíšově, jenž řekl: »Vezmi kříž svůj a následuj mě!« A zda není v tomto Kříži, v přilnutí k němu a v naprostém, důsledném následování Ježíše Krista zdroj síly a útěchy a posily pro budoucnost?

Bohumil Gregor:

Podzimní stromy v meditaci kněze.

Vyňato z románu »Přátelství srdcí«, část III. (Deník P. Jiřího.)

Pozdní krása tenhle podzim! Ale krása skutečná, ne pouze imaginární ve stínu či lesku letního slunce, krása vířící životem a chladností barev! Na zprahlých, žlutých stráních fialovým nachem vydechuje suchou vůni stále zelený vřes, rozsáhlé parky i malinké zahrádky křičí směšnou a přece pohádkovou paletou japonských chrysantem, čínských geranií a vonných vesperidek. Stromy slaví svůj maškarní karneval za vysokých tónů se-

verní mlhy a silného štípání mrazu a jsou tak opity vůní večerní páry, že samy dávají větru na pospas krásu svých těl; smutně pak, ponuře a hrozivě rvou se s lupičem zeleni, mladosti své a prázdnými větvemi prosí a vzlykají nad hnilobou šatů svých, jež milosrdná zima dlouho nechce pokrýti čistotou a balsámem své moci.

Co jsou ty podzimní stromy?!

Jsou nešťastnou upomínkou vlastní důvěry

v našeptavače bezuzdných veselí. Jsou zoufalým procitnutím z opilosti vlastního těla, jsou řevem k vesmíru pro vlastní hanbu své vůle i svých citů, jsou zkamenělou kráskou, jež dala svůj panenský šat ve výsměch řezavým zubům smyslných větrů... jsou ztrnulé bolem nad zápachem hniloby bývalé své zdoby, jsou černé a ošklivé pro bývalou krásu a čistotu, jsou ztvrdlé za trest nadužitě bývalé ohebnosti a svižnosti svých paží...

Kdo že jsou podzimní stromy?!

Jsouce bez plodů, prázdný ptačích hnízd a ptačího zpěvu, jsou otazníkem svého života a vykřičníkem smrti, jež přichází tiše a tajně, jako když se objevuje utrašeným lodníkům za bouřlivé noci Jižní kříž. Jsou živými giganty věčným svým vzdorem proti zlodějům své krásy a mladé hebkosti. Jsou věrní strážci svého domova i svých hrobů... jsou pomníky budoucí slávy, poněvadž porostou kombinálními kruhy za jarní a letní síly a jasu...

Co mi připomínají holé a smutné podzimní stromy?!

Věky a staletí, přes něž černá a krvavá pára lidských hříchů přehnala se jak podzimní tažení ptáků... Osudy kolektiva i jednotlivců, kteří zaslepeni vínem rozkoše, házeli do proudu lidského života své talenty a pak zavírali se těžce do bolu a hanby své, jako ty podzimní lípy... Život mých bratří, kteří se vzdorem vrhli se v zápas s prokletým Větre, zapomněli na Slovo, s Nímž vrhali se v boj a pak uschli a plakali jako ty naše duby

Život můj, jenž kdysi byl bílý a vonný, kvetl a sílil mízou lásky a přátelství... a dnes, ztvrdlý a ošlehán, stojím smutně na hoře svých ideálů, patře s krvavou tváří na úpatí svých snů, kde hnijí první úsměvy dětství a myšlenky čistých mých rtů... Jsem také tak hrozný a smutný jako ty podzimní stromy? Stojím sám — a zvedám své zkornatělé paže k Tobě, Bože, ... jsem černý a zsinálý... ale jsem citlivý a hrdý čistotou svých úmyslů, silou své vůle a přátelstvím nevinných duší...

Ta chladná podzimní krása! Ty trpící podzimní stromy! Tak vznešené je všechno a přece — tak uslzené, tmavé a bolestné! Kdysi jsem si napsal do deníku, že podzim je mnohem ohnivější léta, že jeho barvy jsou pro oko sametovější a intenzivnější nežli pestrost a vonná jednoduchost jara... Dnes

bych vše přetrhal, roztrhal..., protože podzim je studený, zamračený a trpký, a je — s těmi stromy — bolestnou skutečností mého kněžského života.

Tři roky po svatém vysvěcení a už tolik zoufalství, tolik bolestí a tolik zklamání! Tři roky zápasu se světem, s ďáblem a s hrůzou před opuštěností a samotou. Co splnilo se mi z mých ideálů, jak daleko jsem přivedl sobě svěřený lid?! Skála je měkčí a led je teplejší nežli lidské srdce! A přece tolik je miluji, přece pro ně všechno jsem opustil. Pro jejich malomocný pláč, pro jejich ztrhaný zrak a zlostně sevřené pěsti obětoval jsem se, netouže po ničem jiném než po jejich srdcích, po jejich šťastném tlukotu krve, po jejich bolestech, které jsem vssával do vlastních žil, po jejich křížích, jež všechny jsem kladl na svůj nachově rudý, po jejich duševní kráse a čistotě, která se rozplynula v strašnou hnilobnou a bahnitou poušť...

Chtěl jsem jim svolati do duší pokoj a mír, dáti jim do srdcí lekníny zázračných hlubin a vůni jasmínů a nebeské chvojky... chtěl jsem je učiti vinout se kolem Betlema a líbat sladkou Golgotu, chtěl jsem jim být berdukem, lilii s nachovým pestíkem, zárovkou milosti Božích a výtahem z čerčených hlubin... a oni — můj Bože — bili mne do očí bez slzí, jež jsem byl vypálil nadšením pro ně..., srdce mi rvali satanskou mluvou a smáli se, když já u paty Golgaty klesl a prosil za ně...

Co jsem Vám učinil? Lásku mi vracíte otrávenou slinami svých zlotřilých útrob do zmodralé barvy, aby zdusila tlukot celého života! Jste vrahy svých vlastních pastýřů duší, kteří Vám nesli vše, co dostali od svatého Kříže a Poslední Večeře, jste horší nežli pohanští císařové, ač chcete mít svědomí čisté, jak večerní mrazová obloha..., jste ohromnou nestvůrou kdysi obrazu Božího... a přece Vás miluji, přece bych za Vás dal poslední vzdech a poslední částku své živoucí lymfy —!

Jsem jako ty podzimní stromy!

Otrhán, zoufale a vzdorně vztyčený, černý a suchý, chmurný a křehký —, jasný svou konstrukcí myšlenek a silou své vůle...

A podzimní stromy jsou přece tak krásné, snad proto, že jsou tak melancholické a tak kontemplativní...

Pavel Lazar:

Svatý František.

*Stín noci příšerné dnes děsí svět,
vzlyk zbožných srdcí proměnil se v dým.
Zlý vítr nevěry již zlomil mnohý květ
a vysmál se všem Víry tajemstvím.*

*A přece nade vším a nad vši světa tmou
jak démant — Svatých Církve — září lesk,
jak magnet, lákající silou svou,
jas útěchy, jež plaší hříšný stesk.*

Vlad. Gordin:

Podzimní paprsek.

Jitro plakalo tichými slzami pozdního podzimu. Do železné střechy tloukl drobný déšť. Okna byla zamžena. Za síťovou přepážkou z tenkého měděného drátu 24. poštovního oddělení jako o závod klepaly telegrafní aparáty.

Často zaskřípalo péro, namáčené do inkoustu. Tvrdě dopadalo poštovní razítko na měkké obálky. Čtvercovitá, malinká okénka se otevírala, sklapla závora, zavírala se. »Doporučené zásilky«, »Doporučené a cenné dopisy«, »Prodej známek« — ostře vystupovaly černé nápisy na bílých destičkách. U dopisů poste restante nad velkým stolem poblíže okna seděla mladá žena, sehnutá tak, že jí nebylo viděti do obličeje, přebírala a třídila obálky a dopisnice po písmenách. Hodiny v dlouhé skříní, které visely na šedě natřené zdi se žlutým pruhem uprostřed, pomalu tloukly jedenáct. Žena zdvihla oči. Napřímila se. Lhostejným pohledem obešla celou místnost a opět se vrátila a přehazovala obálky, jako by to byly hrací karty. Dopisnice, dopisy v bleděmodrých, zelenavých, šedých a bílých obálkách — stejnoměrně je přebírala svýma malinkýma ručkama každého jitra po patnáct let, bez oddechu. Jednotvárné, nudné dny trapné osamocení, a stále stejně až do konce... A možná, že ho ani nebude, možná, že není žádné hranice? Dlouhá nit myšlenek se pojednou zpřetrhala. Zvláštní dopis s razítkem »Nizza« s cizozemskou modrou známkou v rohu. »Komu je adresován?« Bleděmodrá čtvercová obálka ocitla se v hubených rukách. Kousek obálky odstával a tudy nesměle vykukoval bílý lupínek narcisu — něžná, sotva znatelná narcisová vůně.

»Valentinu Adamoviči Rudkovskému« — četla tiše a v mysli dodala: »Od milované dívenky, něžné a bílé, jako kvíteček.«

Modré ženiny oči zaplály radostným pla-

*Jak velký mezi nimi svatý František!
Ten! který chudobě se odevzdal,
ten, který ctností přemoh' ďábla vztek
a o duše se silou vůle rval!*

*Krev stigmat svatých vysílá svou rudou zář,
tep srdce vzníceného chvěje hábitem.
Třpyt Lásky Boží zalil svatou jeho tvář
a duše — Víry plná — vzlyká jásotem!*

mínkem. Tváře zrudověly. Zvedla hlavu, sama sebe přivedla do rozpaků. Uši jí zčervenaly. Uvadlý obličej zjasněl, ožil, omládl o mnoho let.

»Z pohádkové země věčného léta, věčného azurového nebe — posílá dívenka svému miláčkovi pozdrav, vpletený do bílých narcisů.«

Srdce ustrašeně zatlouklo. Na chvíli ztratila dech z tohoto neočekávaného vytržení, jako by snad celá ta věc týkala se jí samotné. Patnáct let žije svým šedým, malým, jednotvárným životem — a najednou dopis, nic víc než dopis s modrou známkou a narcisem uvnitř, cizí písmo — cizímu člověku, kterého si také nemůže představit, přeměnilo ji; vrátilo jí patnáct let života. Ve chvíli cítila se býti dvacetiletým smíškem, veselou, smějící se každé hlouposti, protože má v duši radost, všechn cit je přeplněn radostí.

»Kam mám položit dopis? ... Zvláště... Jakou radost bude mít ten člověk... Možná, že on je tak krásný, jako ona... Vysoký, urostlý, bledého obličeje. Jeho malá černá bradka činí jej poněkud starším... A pohled, ach, pohled... Jistě, že přichází nyní sem? ...«

Srdce se poděsilo, přestalo tlouci.

Šedé, teplé oči objevily se v malinkém okénku. Dobrý úsměv ležel na smutné tváři. »Jak pravidelné brvy!«

»Není tu dopis poste restante Valentinu Adamoviči Rudkovskému?«

»Ano, ano,« rychle, radostně odpověděla.

Pospíchala ihned podat dopis, ač nebylo třeba takové hbitosti — byla rozčilená. Trásl se jí ruce. Čtvercová bleděmodrá obálka zasvítla u okénka. Pak se okénko hlučně zavřelo. Se zardělou tváří utkvěla na hromádce dopisů na stole. Za chvíli prudce se obrátila, běžela k okénku a potichu je pootevřela. Muž, který stál k ní obrácen svými širokými

zády, pozorně něco skrýval do kapsy. Neotočil se, nepohlédl již na ženu.

Dveře se otevřely, hlučně zapadly, až se zatřásla okna.

Malá, uvadlá tvářička, která ještě nepoznala radosti — nikdy jí nikdo nemiloval — přitiskla se k chladnému mokrému sklu a dívala se na ulici.

Na střeše šuměl déšť. Nesměle klepal telegraf. Temnými úderý dopadalo razítko na tlusté obálky. V krátkých přestávkách skřípala péra po papíře.

To je tak... To je tak... To je tak... To je tak... šeptaly si hodiny na zdi.

Probudil se zimní, těžký den. Sníh padal bez konce, padal do očí. Rohy čtvercovitých skel v oknech potáhly se lehkými bílými kapradinami. Ulice i domy se schoulily, aby jim bylo teplo, do bílého huňatého kožichu a tiše podřimovaly.

»Do dvacátého čtvrtého oddělení, do dvacátého čtvrtého oddělení!« — vykřikoval voutsatý vrátný se zlýma nevyspalýma očima.

Svazovali balíky. Někde řinčeli řetězem. Spadly přeplněné zásuvky. Za drobnými okénky prodávali známky a vydávali stvrzenky. Protivně všechny probouzelo poštovní razítko — ťuk-ťuk... ťuk-ťuk... Černý, široký stůl »poste restante« stál osamoceně. Hladce učesaná hlava mladé ženy byla hluboce skloněná. Židle skřípala a kolébala se na všechny strany. V odkvetlé tváři, která nikdy neviděla slunce, bylo tolik stesku. Černé obočí bylo drsně staženo. Dobré, hluboké, modré oči pozorně pročitaly adresy. Tenké prsty přebíraly dopisy, zařazovaly je podle písmen.

Patnáct let žila jako stroj... Pracovala přesně osm hodin denně... Kolem ní bylo vše tak beznadějně šedé a nudné — prsten pevně přiléhající, nemající začátku ani konce... Dlouho se nemohla smířiti s takovým živořením, potom všechno umřelo, ustydlo. Všechno se stalo lhostejným... A tu pojednou odněkud zaskvítil paprsek, bledý, podzimní paprsek. Cizí radost osvětlila mrak na její duši.

Nástěnné hodiny šeptaly jednotvárně:

— Je to tak... Je to tak... Je to tak...

Hlavou táhly se jí vzpomínky posledních tří měsíců, trhaly se, navazovaly jedna na druhou. Jako by život mladé ženy se začínal od té chvíle, kdy přišlo první psaní s bílými lístky něžného narcisu — ze země slunce, z azurné Nizzy.

»Poste restante Valentinu Adamoviči Rudkovskému.« Pamatovala si, kolik jich celkem přišlo... Deset... Patnáct... Dvacet pět...

Čtyřicet... Šedesát. Odkryla malinko jeho duši. Zpozorovala, která se chvěly prsty mužné ruky, když otvíraly obálku. Pozorovala, viděla, kdy měnil se výraz jeho obličeje. Měla radost z dopisů, plných vřelé lásky, byla smutna, byly-li v dopisování přestávky... Oh ano, ano, ona vše věděla, třebaže nikdy v životě nesměla by s ním mluvit, zptati se na něco... A neviditelná nit napjala se mezi nimi a svými konci je svázala.

Doma i v úřadě přemýšlela pouze o jediném. Prvého dne její fantasie vymalovala jí krásnou, zřídka kdy se objevující lásku mladé, jako jarní konvalinka rozkvetlé dívenky, nesmělou, něžnou lásku. A ona tomu byla tolik ráda, že svět zdál se pro ni býti krásnější. Náhle počaly dopisy přicházeti méně často. Přes to přicházel on, přepadlý a smutný, každého dne. Jeho oči prosily, jako by ona mu mohla pomoci.

Již tři měsíce brzy vstává, pospíchá z domova, v úřadě netrpělivě přecházejíc z rohu do rohu, čeká poštu. Pak rukama rozčilením se třesoucíma přebírá cizí dopisy, hledá, ostrým pohledem hledá známou bleděmodrou obálku; dětská, neumělá písmena, známá jména... Již jsou tomu dva týdny — a dopis nepřišel.

Přikrčena a zádumčiva, v černém šatu, seděla mladá žena hluboko sehnuta nad stolem a bedlivě přebírala dopisy — nudné, cizí, protivné dopisy. Rušily ji, zastavovaly cestu jejího vyzvědačství. Perlička se ztratila ve smetích a to ji tolik mrzelo.

»Co je to?« zašeptala v úžasu. Oči se rozšířily, vytřeštily strachem. Srdce se tak zazmítalo, že se jí zdálo, že vyskočí. Byla to obálka z Nizzy, o trochu větší, bílá s černým okrajem. Do očí tloukl neznámý rukopis: »Valentinu Adamoviči Rudkovskému.« Náhle pocítila něčí pohled. Vzhledla. On, ano, on stál u malého okénka. Nesměle vztáhl ruku. Podle kruhů pod očima a zoufalství ve zracích poznala, že on již všechno ví. Mlčky podala mu smuteční dopis. Potom skoro neslyšně zašeptala:

»Ona umřela?«.

Nerozuměl. Nedostala odpovědi.

Odešel od okénka. Obrátil se zády. Hlava sklonila se k rameni, jako by se chránila před ranou. Vysoký muž se podepřel o zed' a temně, třesoucím se hlasem zavzlykal.

Ze zapomenuté, otevřené obálky v jeho ruce — padaly lístečky uschlých květů, nepohřbený prach mrtvé lásky.

Obličej mladé ženy zežloutl a zvráskovatěl,

jako citron. Oči zchladly. Rukama se pevně zachytila stolu. Srdce přestalo tlouci. Krk tísnil tuhý, naškrobený límec. Modravou mlhou plazila se k ní, přibližovala se, objala ji obluda se stem očí.

»Och, chce nyní umrtviti moji duši. A život bude opět jako dříve šedý, nudný, nikomu užitečný — bez tepla, bez jediného paprsku slunce... Oh, vy minulé dni stáří,

Zet H.:

Přes Alpy k moři.

Nečekejte, prosím, nějaké zeměpisné líčení o tom, jak která hora v Alpách jest vysoká, jak dlouho do léta jest na ní sníh, jakou plošnou rozlohu mají rakouská jezera, kolik hospod připadá ve štyrských a tyrolských vesnicích na jednoho obyvatele nebo kolik obyvatelů na jednoho holiče, tohleto já opravdu nevím. Chci se toliko pokusiti o to, abych vám sdělil své dojmy s cesty Praha—Celovec—Terst—Benátky—Inšpruk—Mnichov—Praha a popsal vám, jak pěkně se může vydařiti výlet, je-li společnost složena ze samých dobrých a dobromyslných lidí.

Vůdce naší výpravy pozval pět svých známých na zahraniční cestu. Jeli jsme vozem Škoda, majíce za volantem dobrého a zkušeného šoféra.

Jeti s naším hostitelem není však věc zvláště snadná. Není možno uvelebiti se zcela pohodlně v autu jako host a říci si: já jsem pozván, teď krásně pojeďu a o nic se nebudu starati. Náš hostitel a vůdce výpravy nerozumí v tomto směru žádnému pohodlí. Úlohy a povinnosti nás všech rozdělil hned před odjezdem: jeden z nás dělal intendanta výpravy, jiný pobočníka, třetí pozorovatele, čtvrtý tlumočníka a pátý ubytovatele. A v těchto svých funkcích jsme se časně ráno vyřítili 80 km rychlostí z Prahy, kterážto rychlost na tábořské silnici byla šikovností šoféra a milým a přátelským povzbuzováním se strany pasažérů ještě zvýšena o dalších 10—15 km. Dokonce náš sympatický šofér zvýšil výkonnost vozu na italských překrásně upravených silnicích na 120 km za hodinu. Jest dosud nerozřešena otázka, zdali jediným důvodem byla jeho vděčnost k nám, že jsme mu od rána druhého dne říkali »pane řediteli« nebo zdali přece jen k tomu více přispěl stav italských silnic.

Památnosti Vídně a Benátek znáte z Čechovy básně »Ve stínu lípy« a proto vám je nebudu líčiti znova. Je to tam do dneška všechno stejné, jak to tenkrát našel Čechův krej-

dni bez vzrušení a radosti, kdy člověk zvolna se rozkládá! Je nutno od vás utéci — kam však? ... Obluda se stem očí hlídá svoji kořist. Neopustí jí již nikdy, ne...«

Telegraf klepal, zdálo se, že v dálce.

Hodiny na ponuré zdi ve žluté skřínce septem tvrdily:

— Je to tak... Je to tak... Je to tak... Je to tak...

čík na vandru. Důležitější bude sděliti vám útrapy jednotlivých pasažérů, které byly spojeny s výkonem jejich funkcí. Nejčastěji od vůdce výpravy musil vyslechnouti trpké výčitky pozorovatel. Ten místo aby si pečlivě všímal, kterými vesnicemi projíždíme, kolik je kilometrů do hlavního města, kde je křižovatka a pod., obracel se od šoféra na nás dozadu a — maje velikou zálibu ve zpěvu — prozpěvoval do sluncem prozářeného ovzduší poslední šlágry, které vůbec zná. A on jich zná opravdu hodně.

Po posilnění püllitrem třeboňského piva blížili jsme se k hranicím. Hranice jsme překročovali s lehkým srdcem a hlavně s lehkým svědomím. Stalo se tak zvláště proto, že jsme měli lehkou kapsu, neboť pečlivá československá finanční správa dva dny před tím snížila dovolenou mez valut na Kč 1000.— pro jednu osobu. Protože jsme jeli jen na několik dnů, nepotřebovali jsme použití různých triků pasažérů a nedali jsme si peníze ani do gum vozu ani do holicího mýdla ani do podrážek.

Každý jsme si vzali jinou valutu (československou, rakouskou, italskou a německou) a všechny peníze jsme důvěřivě svěřili intendantu výpravy. Ten kupoval benzin, hádal se s italskými pumpaři, kteří by byli někdy chtěli dáti o 10 litrů benzínu méně, platil jídlo a noclehy a pak — pak doma v Praze prováděl vyúčtování. Tři dny a tři noci nejedl a nepil a jen převáděl šilinky na liry, liry na marky, marky na Kč a Kč na účty jednotlivých účastníků. Když však toto obratně sestavené vyúčtování předložil pasažérům, byl zahrnut přívalem nelichotivých slov, z jichž významu porozuměl, že mu nevěří, že by byli mohli tolik utratit. Nyní chodí náš intendant po Praze a jejím okolí s hlavou svěšenou a chce svůj úřad soudcovský zaměnit za povolání národohospodáře. Přemýšlí totiž o zavedení jednotné mezinárodní měny a chce se na tento problém habilitovati. Věříme sice, že

se tím profesorem nár. hospodářství stane, ale jsme přesvědčeni, že se svým problémem mezinárodního dorozumění půjde do hrobu.

Jeden z účastníků jest bývalý námořní důstojník, který po 12 letech opět spatřil u Terstu moře. Byl dojat a toto dojetí ho mocně provázelo až do Benátek, kdež chtěl zase po letech ponořit své tělo do slané vody vzpomínaje na to, jak ho kdysi shodili na rovníku s paluby válečné lodi do moře.

Počasí se však v Benátkách podstatně zhoršilo, Lido bylo liduprázdné a tak se náš hrdina vykoupal alespoň ve vaně v hotelu, aby se doma mohl pochlubit, že se koupal, když ne v moři, tedy aspoň u moře. Měl však z toho přece jen zkaženou náladu a svou zlost si vy-lil na jednom svém kolegovi tím, že ho vy-fotografoval v okamžiku, kdy tento vesele rozmlouval v Padově se dvěma Francouzka-mi a obrázek poslal manželce postiženého.

Těžkou úlohu měl také ubytovatel naší vý-pravy. Musil najít vždycky takovou míst-nost, kde by se dobře jedlo, kde by bylo pří-jemné posezení a pobavení, musil hledat ho-tel, kde by se dobře a lacino bydlilo, musil vyhledat kavárnu, kde by se společnost po celodenní jízdě dobře rozptýlila, zkrátka po-vinností bylo zde velmi mnoho, při čemž sebe menší nedostatek byl mu předhazován po celý zbytek cesty.

Nejzodpovědnější byla však úloha vůdce výpravy. Udržet pohromadě pět či vlastně šest lidí, kteří měli vždy po příjezdu do urči-

tého města nejružnější zájmy (jeden by byl nejraději všechno fotografoval, druhý by byl rád jezdil nad terstským přístavem hydroplá-nem, třetí by se byl jen koupal — viz výše — atd.), vtisknouti všemu radostný ráz výletu (on byl jediný, který si nedal na hlavu deku, když nám v Německu do otevřeného vozu začlo důkladně pršet) a udržovati svou auto-ritou vše tak, aby to klapalo. Zvykli jsme si na jeho striktní příkazy během cesty: rychle vystupovat, držet se pohromadě, dávat co nej-méně příčiny k tomu, aby se o nás psalo v no-vinách pod rubrikou »Naši v cizině«, a velmi pečlivě jsme sledovali pohyb jeho rukou v autu. Hned vysvětlím, proč. Zvednutí pravé neb levé ruky znamenalo, že na té či oné straně jest něco pěkného k spatření: buď sta-rá ruina nebo novější zámek, ale nejčastěji hezká dívka, ať již půvabná Rakušanka nebo černovlasá a ztepilá Italka.

Cesta nám utekla jako pěkná pohádka, i na méně příjemné příhody — jako na př. na tu, když nám u České Kubice nechtěl v noci roz-spalý nájemce benzinové pumpy prodati pohonné látky pro naše vozidlo, posílaje nás ke všem kozlům a učinil tak teprve, když jsme si přivedli četnickou asistenci, — vzpo-mínáme s úsměvem na rtech.

Jsme opět v Československu a proto jest nutno na konec — vzhledem k obsahu před-posledního odstavce — zdůrazniti, že se nám přesně podle pravidla: všude dobře, doma nejlépe líbí a že ze všech dívek jsou nejhezčí ty naše.

L. G.:

Služebník Terpsichory.

Osvětlená okna sálu křičí do vlhké tmy. Mlha zahluje žárovky pouličních lamp. Čer-né příznaky sloupů se tyčí vzhůru, tmavé a ponuré. Plazí se nahoru do tmy, jako by šly dále a dále, do nekonečna. Stříbrné závoje se táhnou ovzduším, padají níže, tísní, dusí. Tmavé stíny chodců se potácejí po dlažbě.

A zase čtyři hořící okna. Pronikají tmou, oslepují. Pod žhanoucími koulemi žárovek se mihají taneční páry. Objevují se, mizejí, za-se se objevují, shlukují a rozptylují, sledová-ny svými stíny, svíjejícími se na vlhkém dláždění. Zableskne se oko, zasvítlí perly zubů a zase vše mizí v divém rejži.

V mlze stojí muž. Jeho horečně se lesknou-cí oči jsou upřeny do oken. Vzpomíná...

Vždyť to zrcadlo podlahy, ten divoký rej, to byl kdysi jeho svět! — Kdysi!

A nyní?

Stíny u jeho nohou se zmítají, proplétají — tanec d'áblů. Žárovky, rozpálené k prask-nutí, metají blesky, štípají mu do očí, vnikají do mozku, do krve. Oh, Bože, vždyť i v žilách mu proudí a vře to rozzhavené sklo. A mlha tak tíží!

Muž se zachvěl a s jeho tváří spadly dvě kalné krůpěje. Pojednou pronikly okny ve-selé tóny houslí a klavíru. Udeřily! Muž se-bou trhl, z hrdla vyrazil sten a zhroutil se na dlažbu.

Shluk chodců.

Několik temných Stínů se sklonilo nad le-žícím tělem.

Jeho oči se bolestně upřely na zářící okna a z hrudi mu unikl vzdech: »O, má Terpsi-chore!« Hlava se mu zvrátila nazad a na ble-dých rtech se objevila červená skvrna.

V stříbrném závoji zalkala krůpěj rudého kříže. Dva reflektory se prosmykly tmou a chladné, žluté světlo záchranné stanice ozářilo bledé čelo v rukou mlčících Stínů.

Tělo zmizelo.

Na jeho místě tančí stíny. Žlutá světla lamp se vznášejí volně, bez opory, stále výš... A

za nimi nahoru letí pruhy sloupů, pohlcovány nocí.

Zavřenými okny pronikají do tmy vášné zvuky tanga.

Na chodníku, pod nohama spěchajících Stínů, se rozplývá žhavá, rudá kapka krve — poslední pozdrav Terpsichore.

Miloš Krejza:

Volání doufajícího.

Slyš, Hospodine, volání mé k Tobě!

Slyš, Bože věčný, šepot duše mé,

slyš, Hospodine, volání mé v této těžké době!

Slyš, Hospodine, kajícího, jenž se modlí.

Ty, Bože spravedlivý, bezbožnosti nemilující,

jenž zatracuješ ukrutnosti i lstivé ohavnosti,

lži mluvu i bláznivé zlatým modlám se klanějící,

dej v neskonalém milosrdenství Tvém ať v Tvůj vejdu chrám,

bych v bázni Tvé se blížil k pravdě jediné a přesvaté,

jež křídla zlaté brány pootvírá k věčným dálavám.

Proved' mě, Hospodine, zástupy těch nespravedlivých,

ostříhej cestu pokory mé, čist ať k Tobě přikleknu,

svým štítem přívětivosti mě ochraň od nešlechtných.

Ó, věčný Bože, doufajícím v Tebe brány nezavírej,

zachovej čistotu a víru ve věčnost v srdci jejich,

ó, Bože, k Tobě o chléb věčný modlícím se požehnej!

Jan Stín:

České misionářky.

Vnitrozemský stát československý, malý uprostřed velmocí evropských, známý ještě k tomu v cizině jen svým husitstvím, vstoupil podzimem letošního roku mezi ony státy, které náboženství nejen přijímají, ale je i produkuje. Sémě Cyrila a Methoděje přenáší se dále do zámořských krajín, příklad sv. biskupa Vojtěcha, českých kněží Doubravy a Dagmary v dávné historii, došel i dnes obětavých následovnic. Pravíme-li obětavých, činíme tak ne z důvodu chvály, ale pro opravdovou oběť se strany oněch 6 ctihodných sester kongregace Neposkvrněného početí Panny Marie, které v září v den Povýšení svatého kříže opouštěly Přerov směrem k Bohumínu

a Hamburku, aby lodí se dostaly do Britské Guiany, jejich působiště.

Náš národ nemá zájmů hospodářských, průmyslových na této cizí půdě a ani je míti nemůže, jako evropské velmocí, které mají na tom zájem, aby svými misionáři přinesly pohanským obyvatelům svých kolonií náboženství a s ním kulturu. A jestliže přece našly se bytosti, do cizích krajín šly, jest tedy nutné hovořiti o jejich opravdové oběti a lásce k práci pro Krista — pro Církev svatou.

České misionářky.

Kdo pak by neznal dp. P. Řehoře a mnoho jiných! Což to nejsou čeští misionáři? Jsou, ale ti pracují pod správou a vedením ci-

zích institucí misijních. Ctihodné sestry však budou samy tvořit nad kolonií Malaica dozor. A jelo jich nyní jen 6, ale 3 již jsou úplně připraveny je následovat a jiných desítky se v klášteře v Přerově připravují. Vždyť taková příprava není jednoduchá. Předně je nutné učit se dokonale angličtině. Misionář však musí umět i vědět mnoho různých a různých prací. Proto ctih. sestry mají ošetřovatelský kurs, lékárnický kurs, kurs první pomoci, všestranné studium místa, kam jsou posílány. Dále jest mnoho řemeslných prací, jimž naučiti se jest velmi záhodno: natěračství, košíkářství, rohožkářství, pracím polním, všem pracím domácím, správě obuvi, knihařství, preparování brouků atd. Není tedy divu, že příprava trvá dvě léta. Předběžné vzdělání ctihodných sester, z nichž některé působily na periferiích měst mezi chudinou, jiné jako učitelky, opět jiné jako kuchařky, usnadňuje jim jejich poslání.

Kolik v nás mladých je idealismu. A hleďte! Tyto ctihodné sestry přešly ke skutkům. Ptejte se, co je k tomu pohnulo? Naleznete zde nějaký jiný zájem, nežli ten prospěti a

obětovati se službě Bohu? Exempla trahunt.

V tuto chvíli, kdy naše první české misiónářky zahajují svoji činnost daleko za mořem, vzpomeňme toho, co ve zprávách o apoštolcích víry bylo opomenuto. Vzpomeňme jejich dlouhé přípravy náboženské. Čtyři z těchto, až na dvě, nepřesahují třicátý rok. A jdou rozdávati. Jdou sítí ovoce lásky Kristovy, kterého samy v hojnosti zakusily. Jdou vyzařovati paprsky učení Spasitelova a láskou získávati Jemu oddané zastánce a bojovníky. Jak samy Jej musí milovati! Jdou rozsévati ctnost. Co bojů jich stálo umění dokonalého ovládnutí vůle. Jdou hlásati mír slovy Ježíšovými, jak šťastny musejí býti uvnitř. Dívky, hoši, chcete slova, toužíte po krasořečnění? Zde máte skutky. Z posledních dnů příklady. Žádáte více?

Nuže, apoštolujte. Konejte misie doma, mezi svými kolegy a kolegyněmi. Nezáskáte však nikoho, nebudete-li jako těchto 6 českých misiónářek: nejprve nádrž, a pak potrubím, podle sv. Bernarda. Modlete se za práci svou, i práci ctihodných sester, které nechť jsou vám vždy příkladem.

M.:

Halo, myslivci! . . .

Městský stavitel Andrea Lippi pravil mně jednoho dne: »Pojďte se mnou na hon, vím o kapitálním srnci.«

»Kapitální, kapitální!« — odvětil jsem, uznávaje. — Za čtrnáct dní přenocovali jsme u starého vesnického učitele, kterému honitba patřila. V pokojích visely obrazy žen a vousatých mužů uprostřed mohutných parohů.

Budíček byl nařízen na půl třetí. »Musí to být?« ptal jsem se. »Musí. Nemůžeme nikdy dosti záhy na šoulačku.«

Andra Lippi a já spali jsme v témže pokoji. Totiž, on spal a já naslouchal, jak chrápe a v posteli se převaluje, po celou noc, až zařinčel budíček.

Ráno jsme měli radost, že káva v termové láhvi byla ještě teplá. Žena učitele přišla v selském nočním oděvu k oknu a volala nás. »Halo, myslivci, halo!«

»Halo, halo!« zavolal Andrea Lippi v odpověď. Potichu přidal však k tomu ještě něco jiného. Měl na sobě zelený plášť, ručnici, hůl se sklápovacím sedátkem a polní kukátko; já jen vypůjčený plášť a právě takové polní kukátko, ručnice jsem neměl, chtěl jsem se jen dívat.

První půlhodiny pokoušel jsem se sklo

ostře nařídit; v následující počala proskakovati rosa mými polobotkami do punčoch.

»Srnci stojí venku v poli,« poznamenal Andrea Lippi ukázav na vroubkovanou prohlubeninu na holé zemi. »Vysoká,« řekl odbornicky. Nevěděl jsem, co mysliveckého odpovědět a odvětil jsem: »Kapitální«.

U keře chybí kůra; to jak vytlouká jelen své paroží.

»Kapitální, kapitální...«

Na pokraji lesa kývala skupina bzučícími čmeláky obletovaných jahod; lepší jahoda v hrsti, než jelení lůž na keři. Cítil jsem, že Andrea Lippi shledává mé počínání nemyslivelyckým. — Později jedl sám také.

Dvě hodiny táhli jsme vlhkou rosou, žaludek prázdný, nohy šplechtaly, a slunce vycházelo. O srnci ani vidu.

Jednou zaznělo z lesa »hé, bé«. — »Aha,« pravil Lippi, »cítila nás vysoká a hubuje.«

Potkali jsme mladého čeledína a tlustou děvečku s kosami, košem a láhví.

Srnci nepřišli. Před námi vlnilo se šťavnaté zelené žitné pole. Usedli jsme uprostřed červeného vlčího máku, chrpy a mateřídoušky. Lippi zapálil si svoji dýmku a

položil ručnici do trávy. Trhal květiny pro svou paní.

Recitoval jsem: »U věnec vijte zlaté klasy, též modré chrpy...«

»Výtečně,« pravil Lippi, který za každou věcí čichá obyčejně něco nekalého, »též modré chrpy vpleťte, výtečně.«

Pojednou zaslechl jsem za sebou jemné zašustění; ohlédl jsem se: jelen s velikými parohy vystrčil hlavu ze žita. Jen aby Andrea Lippi jej nezahlédl, uvažoval jsem a dával nakvap jelenu znamení, aby se vzdálil. Ten ale zůstal státi, nadzvedl poněkud hlavu a díval se na mne udiven. Lippi, pokouje si, trhal mezitím květiny a ničeho z toho všeho nepozoroval. Jelen třel své parohy o zbytečně zde ležící mezník a tvářil se, jako by nás ani neviděl.

A nyní stalo se něco, něco zcela určitého, ač mi to, když jsem to později vypravoval, nikdo nechtěl věřit. Také ne Andrea Lippi. Tvrdil dokonce hloupě, že jsem snil, že jsem asi na chvílku zdríml, protože jsem nebyl zvyklý časnému vstávání. Ale to jest nesmysl. Bděl jsem, vím to. Nespal jsem a byl při zcela jasném vědomí.

Jelen se ušklíbl a pohlédl na mne s nevyčísitelně pohrdlivým a útrpným úsměvem. A to bylo to nejúžasnější. Jak se mohl jelen, který vyrostl pouze v lesní samotě, tak pohrdlivě usmívat.

Bohužel, nemohl jsem dlouho přemýšlet. Lippi natrhal již dosti květin, vyklepal dýmku a zvolal na mne: »Pojď, myslivče, halo!«

M.:

Krátká návštěva v klášteře.

Naprostý chlad obklopil nás náhle, když jsme vkročili do chodby. Byla holá, naše kroky duněly na kamenných dlaždičkách a odrážely se od klenutého stropu, vlevo okno s matným světlem severu, vpravo dveře, jedny jako druhé uzamčené, se zvonkem vedle výklenku pro jídlo a s latinskou průpovědí na dřevě. — Průpovědi bylo to jediné, co se v této nekonečně dlouhé a jednotvárné chodbě od sebe lišilo. Každá počínala jinou písmenou a něco barvy, ozdoby, trochu nápadnosti bylo na tuto začáteční písmenu užito: dle toho poznával asi každý mnich zase svoji celu, když ji na krátkou dobu opustil. Jak krásně bydliti pod značkou zbožné průpovědi, po celý život! Jistě dá se osud pod takový-

Nezapomenutelný dojem zanechá v nás pohled na basiliku lurdskou, která se v ostrých konturách odráží od zelené stráně srázné hory pyrenejské. V pozadí kupí se zasněžené obrovské Pyreneje. Dole pod basilikou šumí bystrá Gave.

Jelen stáhl se, vrtě hlavou, zpět do žita. Pokračovali jsme v šoulačce, leč bez značného výsledku.

mi neustále užívanými zaříkáváním řídit a určovati. Jsou zde také ještě jiné pomůcky zameziti jeho překvapení, ohrožování a zloby.

Bratr v bílé klerice vykračuje si rázně. Jest veliký, jeho hlava vyčnívá ze světlého límce jako sluncem ozářená skalní stěna z čerstvě napadlého sněhu. Nyní otevírá nám jednu z obytných cel. Průpověď ustupuje stranou, jest jakoby heslo, které jsme vědomě a správně vyřkli. Stojíme uvnitř.

Prostorná světnice, klekátko a lože, jak jen možno prosté, nad stolkem miniaturní knihovna, bez telefonního seznamu, jízdního řádu a bursovního lístku, oknem vyhlídka do zahrádky zdí ohražené. Slunce

pohrává si na rozpukaném dřevě okenní římsy, po okenních tabulkách prochází se moucha. V dolním patře stojí hoblovací stolice a kozlík na řezání dříví, o něj podepřena sukovitá kláda, hoblovačky, dřevěná polena, voní tu po pryskyřici a pilinách. — Venku zahrádka, býlí po cestě, pnoucí rostliny na zdích, podzimní květiny na záhonech, vysoké horské nebe jako skleněný poklop nade vším tím klidem.

Tak ticho jest tu — sám již šeptám, říká bratrovi: »Jest tu tak ticho!« Usmívá se. Rád bych věděl, proč se usmívá. Mně není nikterak do smíchu.

Procházím se celou. Vlastně nemůžeme to nazývatí cela, spíše útulným soukromým bytem bez starostí, které jinak souvisí s nájmem. Tedy byt pouze, jen soukromý byt: nepříjemnější tam, od okna ke dveřím pět kroků a na délku ještě více. Stůl, knihy, hoblovací stolice, zahrada — a klid a mír, jakékoliv vzrušení nemyslitelné. Prával jsem si kdysi se zdravým rozumem více? Cenil jsem kdy něco nad to? A prával si něco toužebněji než právě to?

Bratr u dveří pohne tiše rukou; ó ne netrpělivě, proč by měl být netrpělivým?

Miloš Krejza:

O černém kříži.

*Kříž černý na holé zdi tak skví se
jak drahokam s perlovím,
přiklekám, ruce spínám
a sním.*

*Proč Ty, Kriste bílý, s rozpjatou náručí
s kříže černého,
dřevo jak ocel tvrdého
sem ke mně blíž,
na zem hříchu a modlitby níž,
proč Ty, Kriste svátostný, nesestoupíš?*

*Ach, cítím, Pane, tu bolest od hřebů ran,
i oštěp v srdci cítím.
A já musím být zas sám,
ó, Pane bělostný na černém kříži,
smiluj se, odpusť nám nehodným,
odpusť ty rány, jež Tobě jsme zasadili,
jež nás tak tíží!*

J. Šafář:

Původ prvních rostlin.

Rozřešením otázky o původu prvních rostlin obdržíme odpověď na otázku, jak vznikl první život vůbec, neboť rostliny stojí organicky nejnižše.

Otázka ta, stará jako lidstvo samo, je stále živá a velmi důležitá. Kdyby totiž rostliny

Nenáleží snad čas jemu a on Bohu? Ale zdá se, že mi kývá, abych se neztratil, neza-bloudil ve své touze.

Následuji jej zpět do chladné chodby. Vykračuje si zase pádně, můžeme jen ztěžka držeti s ním krok. Mezi dveřmi propouští nás se srdečným posunkem, rozpíná ruce, ne aby nás přivinul k sobě, ale aby nás zase propustil. Usmívá se. Rád bych věděl proč, proč —

Venku otevírá se před námi svět jako veliká kniha. Zelené koberce pokrývají stráně vrchů, kamenné hřbety ční vysoko a stříbrošedě do nebe, lesy vydychují vlhkost podzimního dne ze svých stinných hvozdů, silnice se vlní jako hedvábná stuha ve větru. Ve žlutých a červených stromech dohořívá léto. To vše jest tak krásné ve své pomíječnosti, že to jímá srdce člověka. Dojímá nás to silně, dojímá: Krása, podzim, pomíječnost. Nemí to i nám údělem?

Člověk by rozpráhl ruce jako onen bratr v bílé klerice. Ne aby vše nechal míjeti kolem sebe, ale, aby vše to k sobě přivinul: svět, jeho neklid, život.

Německý filosof Reinke praví: »Připustíme-li samovolné plození nebo vytvoření zásahem bytosti rozumné, rozdělují se tím dva filosofické systémy v základech sobě odporující — atheismus a theismus.«

Víme všichni, že každá rostlina vzniká vždy z rostliny. Jakými způsoby vzniká, na tom zde nezáleží.

Je známo také, že rostliny na naší zemi od počátku neexistovaly, poněvadž žhavý stav její znemožňoval jakýkoliv život. Vzniká otázka, jak vznikly první rostliny. Odpovědí je celá řada. Všimněme si alespoň některých důležitých odpovědí, snažících se vysvětliti vznik života na naší zemi.

Thomson a Helmholtz učili, že zárodky života byly zaneseny na zemi meteory. Podobným způsobem H. Richter a Arrhenius tvrdili, že první život byl přenesen na zemi »kosmickým prachem«.

Tím ovšem otázka vzniku prvního života rozřešena není i když nepřehlídíme k nemožnosti přenesení živoucích zárodků z jiných těles kosmických pro ohromný žár v případě prvním a přílišnou zimu v případě druhém, ale přenáší se pouze na jiné místo.

Preyer tvrdí, že živé bytosti byly dříve než neživé. Tato these odporuje v první řadě poznatkům vědeckým, neboť geologie dokazuje, že život na zemi vznikl teprve po velkých a dlouhotrvajících změnách v kůře zemské.

Poněvadž předcházející odpovědi nemožnou uspokojit, zůstávají pak již dvě these, které snaží se vysvětlit původ života.

Odpověď theistická tvrdí, že bytost rozumná mimosvětová (Bůh) vytvořila první život.

Odpověď materialistická a theistická tvrdí, že rostliny vznikly z pouhé neživé hmoty samy od sebe; krátce řečeno — život stvořen nebyl.

Odpověď atheistická vylučuje naprosto jakýkoliv zásah tvůrčí činnosti boží při vzniku rostlin — prvního života.

Samovolné vznikání života z neživé hmoty má několik názvů. Nazývá se *generatio spontanea*, poněvadž z neživé hmoty vůlí a sama sebou (*sponte et per se*) vyvíjí se rostlina bez zásahu vyšší příčiny účinkující. Jiný název *generatio aequivoca* znamená vznik života z věci úplně neživé. Tento vznik života z věci úplně neživé nazývá se také *autogenese* (zplození z hmoty bez života).

Tato theorie prvoplození, neboli plození samovolného, udržela se dosti dlouho, hlavně pro tři případy, které nemohly jinak býti vysvětleny.

Byl to obzvláště vznik hmyzu a červů v organické znečištěné hmotě, pak objevení se

různých živočichů v těle zvířecím a nakonec přítomnost jistých rostlin a malých živočichů (různých nálevníků) ve stojaté vodě.

Theorii prvoplození hájili ve starověku řeční filosofové Anaximander, Empedokles a Aristoteles, který učil, že některé bytosti vznikají z živých a jiné z neživých. Ve středověku hájí tuto thesi sv. Augustin, filosofové scholastičtí a mnozí přírodopisci až do 17. století.

Roku 1668 dokázal Ital Reddi nesprávnost domněnky o vzniku různých živočichů (červů atd.) ze znečištěné organické hmoty.

V první polovině 19. století dokazují Leukart a Belgičan Pierre Van Beneden, že parazité vznikají v tělech zvířat z vajíček, které se do těla dostaly. Louis Pasteur zkoumal vodu a prohlásil, že samovolné plození je bajka.

Všimněme si ještě dalších výsledků vědeckého badání. Angličan William Harvey stanoví roku 1651 větu *omne vivens ex ovo*. Když bylo dokázáno, že život vzniká také dělením, nabyla Harveyova věta obecnějšího tvaru *omne vivum ex vivo*. Rud. Vichrov stanoví roku 1858 axioma *omnis cellula ex cellula*. Roku 1882 prohlašuje Walter Flemming princip *omnis nucleus ex nucleo*. Konečně roku 1909 Boveri prohlásil *omne chromosoma e chromosomate*.

»Těmito čtyřmi větami je pro dnešního biologa samovolné plození úplně odbyto,« praví P. Wasmann.

Plození samovolné nikdy v přírodě zpozorováno nebylo a také žádným pokusem v laboratořích za nejrozličnějších předpokladů a podmínek život vytvořen nebyl.

Z toho musíme nutně souditi, že neživá hmota nemá v sobě síly sama od sebe život vytvořiti.

Nemá-li hmota tuto sílu nyní, nemohla ji míti nikdy předtím, zvláště když přírodní zákony podle materialistů jsou naprosto absolutně nezměnitelné. Hájí-li nyní materialisté, darvinisté (pokud ještě jsou) a filosofové, kteří popírají osobního Boha, prvoplození, pak nemohou popírat naše zázraky, neboť vznik života z hmoty neživé je větším zázrakem, než zázraky naše.

Myšlenka, že první rostliny byly vytvořeny od bytosti, mající v sobě plnost života, je prostá a jednoduchá. Dnes ale »p o k r o k« musí hájit theorii prvoplození za každou cenu, neboť by pak musel nutně uznat existenci Boha a to přece nemůžeme od t. zv. pokroku žádati.

Literatura: H. Schaaf S. J.: *Institutiones psychologicae*; D. Mercyer, *Psychologie*, Český sborník bohovědný II.

Miriam H.:

První láska.

*Ve víru světa
po celá léta
šel směle za cílem vpřed.
Srdce si chránil před dívčím zrakem,
v zahradě žití byl polním mákem.
Žhavý tón krve,
na rtech smích rudý,
vesel vždy —
vítaný všudy.*

*Ale dnes v hrudi
pláč se mu budí,
upadá ve stesku smích.
Dvě temné oči se sladkým jedem
zmámily srdce jediným hledem.
Pohasl úsměv
ve smělé tváři
a oči
slzami září*

Václav Mára:

Vlaštovka švitorka.

Na elektrických drátech sedělo hejno vlaštovek a v ostrém jarním slunci jedna přes druhou švitořila. Bylo zrána již dosti chladno, ale tato útlá tělíčka jako by zimy ani necítily, všude jich bylo viděti menší i větší hejna a zdálo se, že si o něčem důležitém povídaly.

Poslechněme, co si vlaštovičky povídaly.

»Pojďte hezky blíž, děfátka moje,« povídá stará vlaštovka, máma, »a poslechněte, co vám prozradím. — Dnes časně zrána, když jste vy ještě sladce spaly...«

»Mami, já jsem již nespal,« ozval se útloučký štěbot Pepíka vlaštovičáka.

»No, dobře, tak jsi nespal, ale nyní mi neskákej do řeči, víš, že se to nesluší a dávej pozor, co vám budu vypravovati. — Dnes ráno k nám přiletěl strýc Poslíček a oznamoval, že se budeme stěhovati. Přiletěl včera pozdě na večer od krále našeho rodu, kde bylo shromáždění všech zástupců z celého kraje a bylo ujednáno, že již při pátém východu slunce ode dne vyhlášení poletí.«

»A kam poletíme?« ptal se Pepík.

»Mně se tady tolik líbí, my jsme si chtěli ještě samostatně vyletět do kraje se sousedovic kluky.«

»Ty nevíš?« divila se mu malá sestřička Švitorka.

»A ty to víš?« — zašvitořila máma.

»Ano, já jsem nedávno v noci nemohla

spát a slyšela jsem, jak jste si s tatínkem vypravovali...«

»Hle, ty jedna holka nezvedná, tak ty posloucháš v noci, když se má spáti, já jsem to hned věděla, že jsi nespala, ráno jsi byla nějaká pobledlá a nějak křídělka neurovnaná.«

»Ale, mami, to nebylo od toho. To jsme se večer honily a Honzík Šibalů za horou, vždyť ho přece znáš, mami, ne?! a ten, ten mne celou rozcuchal« — a při posledních slovech již klopila oči a natahovala moldánky.

»Již jsem vám jednou říkala, abyste nekamarádili s takovým klukem nezvedným, jako Honzík Šibalů za horou a vy kluci nemohli jste na Švitorku dát pozor a brániti ji?« durdila se starostlivě máma vlaštovice a významně pohlédla na svoje děti.

»Ale, mami, když ona pořád létala od nás a pořád jen s Honzíkem,« bránil se Pepík.

»A, mami, já jsem viděl, jak Honzík Švitorce pořád něco našeptával a ona se tomu smála,« omočil si také nejmladší vlastovičiček Toníček.

»Nevím, nevím, holka, to se mi nějak nelíbí, jsi ještě mladá, nezkušená a Honzík také než si bude moci založiti vlastní hnízdečko, musí dokázati, zdali něco dovede! Napřed musí ukázati, že vydrží tu dlouhou cestu, o níž jsem vám chtěla

vypravovat a pak může na něco podobného pomýšletí.«

»Však já, mami, nic,« s pláčem vysvětlovala hezounká Švitorka.

»Dobře, dobře, já si na vás dám pozor, dobře, že to vím a nyní pozor. — Jak jsem již řekla, po pátém slunce východu poletíme, daleko poletíme, moc vás budou křidélka bolet, zlí lidé v divokých krajinách a u moře na vás budou líčit vnaidla, aby vás polapili a upekli, ale nesmíte mítí strach. Budeme tam s vámi, já s tatíčkem a strýček s tetinkou, kterým zde zemřely obě děti, vlaštovičky, ti na vás také dohlédnou.«

»Mami, já se toho bojím,« povídá Toníček a Švitorka také již pláče.

»Nič se nebojte! Až tu cestu překonáme, bude nám dobře. Sluníčko tam nádherně svítí, zlaté mouchy budeš chytati a bezstarostně si poletovat nad velkými poli nádherných kvítí,« těšila ho máma.

»Ale nebude tam Ferdík sousedů a s kým si budu hrát?«

»Í bude, budou všichni, všichni poletíme z celého kraje i u Šibalů za horou, všichni!«

»To je dobře, že poletíme všichni, už nemám strach,« a pohlédl na sestřičku Švitorku. »Mami, a Švitorka již také nepláče, již se směje!«

»Ale nechej mne,« bránila se Švitorka a mrskla jemně křidélkem po Toníčkovi.

»Poletíme dlouho i přes hluboké moře, kde jsou ryby velké jako věž zdejšího kostela, a mrskaří sebou ve vlnách hučícího moře, ale přiletíme k známým a tam nás bude již očekávati dědeček s babičkou!«

»Kdo je to dědeček a babička?« ptal se Pepík.

»To je můj otec a moje matka, tak jako tatíček a já jsme vaši otec a máma!«

»A tatíčková matička a tatíček tam také jsou?« ptala se Švitorka.

»Ne, dívenko, nejsou již na světě. Tatíček pochází odsud, ale již zde nemá příbuzných. Jednou když letěl s bratry a rodiči do teplých krajin tam k nám, odkud já pocházím, zahynuli všichni v moři, jen on ještě s některým se zachránil. Když se vracel zase z jara s celou společností do svého rodiště a já jsem se svými rodiči letěla také do těchto krajů, poznali jsme se na cestě v jednom krásném městě na moři, ve Venezii, když hudebníci z naší vesnice ráno koncertovali. Cestou přes hory jsme se drželi již spolu a když jsme přiletěli sem, založili

jsme si společné hnízdečko a měli jsme se rádi. A potom se narodila Švitorka a Pepík. Ostatní dva bratříčci zemřeli!«

»A pozná nás dědeček a babička?« ptal se Toník.

»No, já nevím, ale já s tatíčkem jim řeknu, že jste naše dětičky a oni budou mítí jistě velikou radost!

Ale již dosti. Nyní již víte, co jsem vám chtěla říci, dejte si šatičky do pořádku, křidélka si hezky vyhladte a ještě se čtyřikrát vyspíte a již poletíme! Nyní se běžte trochu prolétnout, ale ať vás nemusím na noc shánět. Tatíček by se také zlobil, kdybyste přišli pozdě! Hezky před klekáním ať jste doma!«

Frrr, frrr, rozletli se mladí vlaštovičáci na všechny strany a matka odešla něco kutit do hnízdečka.

Znáмым klukům zvěstovali, co se připravuje, kdy se poletí. Někteří to již také věděli a tak než se přiblížil večer, již všichni v celém kraji věděli, kdy odletí.

Švitorka vyhledala Honzíka Šibalů a tajně mu sdělovala, jak na ni kluci žalovali a co říkala mamička, že musí on, jako Honzík, ukázat napřed, co dovede.

Honzík vypjal hrdě prsa a přísahal Švitorce, že ji nezklame a že její mámě ukáže, co dovede.

Večer přišli v pořádku a zavčas domů, takže je matička i tatíček pochválili.

Hovořilo se ještě o přípravách na cestu a tu se otec vytasil s překvapením. Napsal prý mu jeho známý kantor, který učí ve vedlejší vesnici na vlaštovičí škole, báseň, kterou Švitorka musí přednést dědečkovi a babičce až k nim přiletí. Hned ráno prý musí se jí naučiti, aby ji znala zpaměti, poněvadž cestou na to nebude času a budou jiné starosti.

Hned počaly všechny děti zvedati hlavíčky a jeden přes druhého štěbetavě žadoniti, aby jim ji přednesl. Když nebylo zbytí, slíbil otec, že tak učiní, jen co vyjde měsíček a posvítí jim do hnízdečka.

Zanedlouho počal se již měsíček usmívat na nebi a jeho světlo proniklo i do jejich hnízdečka. Vlaštováci hned na otce, aby četl. Otec tedy vstal, zatřepetal křídly, nasadil si brejle a deklamoval:

*Dědečku a babičko,
přicházíme k vám
potěšit vás maličko,
hubinku vám dám.*

*Přišli jsme až z daleka
přes moře i hory;
cesta nás však neleká,
křídélka však bolí.*

*Budeme vám zpívat,
pohladím vám vlásky.
Budeme se líbat
na čelo i brásky.*

*To vám přeje Švitorka,
nesmíte se smáti:
jsem vlaštovka ze dvorka,
hodná dcera máti.*

Děti naslouchaly, ani nedutaly, jen matce se objevila v oku slza, když starý

vlaštovičák ukončil a sebevědomě si sundal brejle a pohlédl šťastně po rodině.

V tu chvíli však zašel měsíc za mraky a v hnízdečku nastala tma.

Brzy se ozývalo z hnízdečka tiché oddechování a jen Švitorka ze sna recitovala:

*To vám přeje Švitorka,
nesmíte se smáti:
jsem vlaštovka ze dvorka,
hodná dcera máti,*

jak mi to vypravovalo ráno naše malé telátko, které zaslechlo v noci nad sebou tento noční rozhovor.

S. S. O.:

Věroučné rozdíly mezi církví západní a východní.

Chceme-li lépe rozumět otázce sjednocení (unie), je třeba seznámit se s věroučnými rozdíly, jež obě církve od sebe dělí. Je sice pravda, že církev východní nepodlehla bludům jako protestantismus, přece však i zde shledáváme celou řadu odchylek od římsko-katolické církve. Byla to konservativní mentalita východních theologů, jež vytvořila tyto překážky a odvrátila východ od pravé církve Kristovy.

Rozdíly věroučné nevznikly hned po rozkolu, nýbrž postupem staletí se vyvíjely. Když papež Mikuláš I. nepotvrdil volby Fotia za patriarchu cařihradského, zavrhl Fotius (r. 867) primát a hledal pro svůj krok věroučný důvod. Z pěti chyb, z nichž obvinil církev, měla význam jen otázka »Filioque«. V XI. století již počínají Řekové popírat latinský křest, pochybují o platnosti nekvašeného chleba pro svátost oltářní. V XIII. století vzniká spor o očištec, ve XIV. o epiklesi a odpustky, v XVIII. století o druhokanonické knihy a XIX. stol. o Neposkvrněné Početí Panny Marie a neomylnost papežskou. Mimo to řada jiných méněvýznamných rozdílů.

Všimneme si nyní jednotlivých rozdílných thesů a poukážeme krátce na stanovisko církve katolické!

Předně jest to otázka primátu. Církev katolická, opírajíc se o slova Kristova Petrovi¹⁾ a o praxi prvotní církve,²⁾ uznává římského papeže za svou nejvyšší vi-

ditelnou hlavu. Církev východní nezná rozdílu mezi viditelnou a neviditelnou hlavou, již je sám Kristus Pán. Papež má podle východního názoru pouze čestné postavení nad ostatními biskupy, nikoliv božskoprávní. Východní theologové uznávají 7 všeobecných církevních sněmů. Mezi ně náleží též Chalcedonský roku 451, jenž výslovně nazývá papeže Lva I. hlavou církve.³⁾ Neexistuje-li papežství jako právní moc, je pak nemožná neomylnost papežská.

Druhou důležitou spornou otázkou je »Filioque«, t. j. učení, že Duch sv. vychází z Otce a Syna zároveň. Církev katolická se opět odvolává na výroky Písma a sv. Otců. Duch sv. je v Písmě sv. nazýván nejen Duch Otce, nýbrž i Duch Syna (Krista, Ježíše).⁴⁾ Uznávají-li východní theologové, že Duch Otce znamená vycházející z Otce, jak mohou popírat, že Duch Syna, v témž Písmě sv., může znamenat něco jiného. Také svatí Otcové nejen západní, ale i východní učí o vycházení Ducha sv. z Otce i Syna.⁵⁾ Naproti tomu východní theologové nemají ani jednoho důkazu pro své tvrzení. Důkaz o porušení (symbola) vyznání víry je neodůvodněný.

Východní theologové dále popírají latinský křest. Podle východního obřadu se udílí křest trojím pohroužením a pouze v nutném případě je dovolen křest poléváním. Písmo sv. nikde nemluví o způsobu, jak

³⁾ V listě sněmu Chalcedonského roku 451. — Známé je jednohlasné zvolání téhož sněmu: »Petr promluvil skrze Lva!«

⁴⁾ Sv. Pav. Řím. 8, 9; Sk. ap. 16, 6—7; sv. Pav. Gal. 4, 6.

⁵⁾ Augustin, Origenes, sv. Athanas, sv. Basil, Cyrill Alex. a j.

¹⁾ Mat. 16, 18.

²⁾ Sv. Klement římský r. 96 právně zasahuje svým listem v Korintě, ač bylo v Řecku dosti jiných biskupů a žil ještě sv. Jan. Všem všeob. sněmům předsedali legáti papeže římského.

se má křest uděleti. Z praktických důvodů církev katolická užívala více polévání.⁶⁾

Vedle křtu shledáváme určité rozdíly při udělování ostatních svátostí.

Svátost biřmování udílí kněz hned po křtu sv., při svátosti oltářní užívají chleba kvašeného a přijímají pod obojí. Většího významu je otázka epiklese, že proměnění ve mši sv. nenastává po konsekračních slovech »Toto je tělo mé...«, nýbrž teprve po t. zv. epiklesi, kterou má východní církev po proměňování, modlitbě k Duchu sv. (V naší liturgii odpovídá této modlitbě vzývání Ducha sv. »Veni Sanctificator«.) Ve svátosti pokání se odpouštějí nejen hříchy, nýbrž i časné a věčné tresty. Proto netřeba pokání a zbytečné jsou odpustky.

Poslední pomazání se v podstatě shoduje s naším. Při svěcení kněžstva se svěcenci nevztahuje nezrušitelné znamení, nýbrž kněz platně posvěcený může býti svého úřadu zbaven. Stav manželský je za určitých okolností rozlučitelný a více než trojí sňatek není dovolen.

Východní theologové popírají dále očistec. Existuje pouze peklo a nebe. Modlit-

⁶⁾ Starokřesť. sbírka obřadů »Didaché« z poč. II. stol. praví, že se má křtiti poléváním. — Vedle těchto dvou způsobů užívalo se ještě třetího »per aspersionem« (kropením).

F. Nadezda:

O bledém princí.

Budu vám vyprávět pohádku. Slyšel jsem ji, když jsem se díval za letní noci na hvězdy. Měsíc mně ji vyprávěl. Je tomu tak dávno, ale ne, bylo to včera, — ale ani včera — to už je tak dávno!

Na opuštěné podzimní mezi se narodila princezna Sedmikrása. Usmála se na teplé slunce a oblékla bílý šat. Cítila krásu všeho, volala na duhové broučky, ploužící se po vláčných tělech trav, volala na motýly, kteří nesli na křídlech hedvábný úsměv slunce. Ale to trvalo jen chvíli. Den již nejásal, byl večer. Chladná mlha vyvstala ze země. Studeně zadýchala k obloze. Přiletěly mraky, nad lukami plul rudý list.

Sedmikráska plakala. Do hedvábných šateček jí napadal smutek. Zima a tma, vlhko a strach. Sevřela oči, přitiskla se k zemi a zaštkala: Ó, matko, proč je tu tak náhle teskno? — Klasy trav se ohnuly, vítr bil do všeho. Ale Sedmikrása mlčela. Bylo jí teplo. Matka jí odpově-

bami však a obětmi možno duše z pekla vysvobodit. Tím ovšem popřena věčnost pekla.

O dogmatu Neposkvřněného Početí P. Marie lze říci, že až do XVIII. stol. bylo obecnějším učením na východě, než na západě. Teprve po prohlášení za dogma je počínají popírat. Stejně neodůvodněně zavrhli knihy druhokanonické, jež až do XVII. stol. uznávali za kanonické (inspirované).

Vidíme nyní, že odchylky jsou dosti četné, avšak ne všechny mají stejnou váhu.⁷⁾ Je otázka, zda při těchto rozdílech můžeme mysliti na sjednocení (unii)? Jsou sice rozdíly, avšak mnohem větší řada je stěžejních pravd křesťanských, jež také církev východní uznává. Právě tyto důvody přiměly církev římskou, že počala pracovat na unii s východní církví. Na kongresech unionistických na Velehradě se scházejí theologové západní i východní a zde vědecky probírají jednotlivé otázky věro- učné. Připravují tak půdu k sjednocení. Letos koná se již VI. kongres. Kdy dojde konečně k sjednocení? Jedno je jisté: »Bude jeden ovčinec a jeden pastýř,« kdy, není známo. Modlete se a pracujte!

⁷⁾ Mnohé z nich církev římskokatolická uznává za správné, na př.: přijímání pod obojí, kvašený chléb, udělování biřmování a pod.

děla. Bylo jí sladce, chtělo se jí snít o krásném zlatém dnu, o modrých motýlech a vonných pocestných. Ušnula. Probudila se až ráno.

Slunce prorazilo mrak a na všechny zavolalo. Zas bylo krásně, ach, — tak krásně. Nad lukami se vznášel blankytný racek. — Ale tu — co se to stalo?

V údolí se zrodil mrazivý vítr. Do výše se vznesl, sto mraků jediným hvízdnutím zavolal. Slunce zmizelo — — šero nad zemí. Ohromný, syrový vítr nad krajinou běsnil, šat se stromů rval, krvavými slzami ozdoben do uší všem řval: Je podzim — — — podzim — — — konec!

Ach rostlinky.

Princezna Sedmikrása po druhé zaplakala. Ale čekala ještě na teplý zlatý chléb. — Nepřišel. Chtěla se stulit k zemi, zaprosit, usnout, ale země byla studená, nemá — — mrtva. A tu Sedmikrása pozdvihla zrak k velkému šedému

mraku, ruce sepjala a zoufale volala modlitbu. Ale vítr ji ohlušil, přirazil k zemi a naplival do tváří jízlivý smích. Znovu přibíhal, znovu bil. Sedmikráska tak hořce plakala, ale vítr neodpustil, protože žila na mezi, výše než ostatní.

Ale náhle — ta chvíle byla tak temně vlahá, tak teplá — ucítla, že se cosi děje — — snad konec — — vztáhla své ruce k nebesům

J. U.:

Rozpravky zo Slovenska.

(Z Rakovej.)

V Rakovej býval jeden gazda a mal dvoch synkov: Dzura a Miša. Jeden raz sa vybrali skoro za rána do hory. Išli setnúť buka na oje do voza. Včul, pravda, chodili po hore ho hľadajúci. Hľadali a našli ho v takom potoku. Ten potok bol moc srážny. I rozmýšľali, ako by toho buka setnuli, aby im nespadol do toho potoka. Včul, ako tak rozmýšľali, Mišo povedá: »Vylezem na vrch a uviažem povraz na makov (vrchovec). Ten druhý koniec uviažeme jednoducho otcovi na krky, aby ho držal, keď my budeme stíňať.« Kázali teda otcovi postaviť sa ku druhému buku, aby sa ho držal a jemu ten druhý koniec povraza uvazali na krky, aby sa mohol rukami toho druhého buka držať. Keď ten buk zetli, bol

L. G.:

Síla lesa.

Jarka vyšel do zmierajúceho dne.

Šel zamýšlen, zabrán do seba, nevnímaje svojho okolí. Jeho duše bola preplnená hořkostí, disonancí. Šel, zapomnel na vše, zapomnel sám na seba.

Dospěl kraje lesa a mimovoľne sa zastavil. Borovice ešte hřály, vysílajice teplo, smiešané s jemnou vôňou pryskyřic. Pod jejích zkrivenými ramenami sa zvolna stmívalo. Kmeny fialověly a odrážely posledný paprsky zarudlého slunce.

Les zpíval.

Zpíval svou píseň, věčnou, tajemnou, uklidňující, jež pomalu dolétala až ke krvavým mákům dole na stráni, které rudíj víc a více a koupaly se v rubínových slzách slunce, loučícího se se zemí.

A země dýchala, zhluboka, volně. Chladla pomalu, vysílajíc do vzduchu žár polibků, které obdržela, chladla, aby se druhé-

Z daleka, od velkého šedého mraku přijel, měl bělostný plášť a bledý obličej. Její oči byly jako dvě studené brány. Srdce se jí zachvělo, přijel bílý, kouzelný princ. Ucítla jej, jak ji uchopil. Ale vtom jí projela zima, strach. Ztrnula, chvěla se, usínala. Usnula navždy Tak sladce.

— — — na všem ležel sních.

Ó princezno Sedmikrásko!

buk ťažší ako otec, jednoducho ho schytil dole. Včul, keď letel dole s tým bukom (tá raztoka bola veľmi srážna), tí dvaja sa dívajú a kričia: »Raz bucek navrchu, raz tacko naspodku. Raz bucek naspodku, raz tacko navrchu.« Jednoducho, tým šmýkaním sa otcovi utrhla hlava. Bolo tam hromada napadaného starého listia, tak tá hlava sa tam zakotúlala a zahrabala do toho listia. Tí dvaja sešli dole do tej raztoky a teraz sa pozerajú na toho otca a potom jeden na druhého a ten Mišo povedá: »Ty, Dzuro, mal tacko hlavu?« Ten povedá: »Ja neviem!« »Choc sa opytac do domu macery!« Dzuro prišiel domov a pýta sa: »Mamko, mal tacko hlavu, kec išiel do hory?« — »No, ja neviem, ale klobuk si bral!«

To sa vraj stalo — za dávnych časov — v Rakovej.

ho dne zase rozhořela. Údolí zesmutnělo, jen středem jeho blýskala se řeka, z níž chvilkami završely rudé jiskry. Rozšuměla se. Její šepot poceloval planoucí rty máků, pohladil zřítovělý koberec vřesu a doletěl do lesa. Vnořil se do jeho zelené hloubi a rozechvěl osiky.

Jarka usedl do vonícího vřesu a zadíval se k západu.

Nebe vzplanulo. Pomalu rudlo, až zkravělo. Jarkovo rodné město leželo uprostřed žhoucí lázně. Blýskala se okna jako svítící bludičky a nad vrchy volně pluly zlaté mračné koráby, majíce své zářící okraje posázeny rubíny.

Jarka toho však neviděl. V očích mu plály zlaté tečky, ale jako z velké dálky. Přivřel víčka a sklonil čelo do dlaní.

Před očima se mu vlnila růžová mlha. Ale pojednou se počala trhati, vyhranily

se obrysy a Jarka se dívá na plavovlasou dívčí hlavičku. Dvě hnědé oči mu zasvítily vstříc. Kolem jeho úst se zachvěl úsměv, jemný, nepozorovatelný, skoro jako ta melodie lesa. Vpil se vši svou bytostí do hnědých zornic, tak měkkých, hlubokých a hladících. Ale pojednou zchladly. Dívají se tak chladně, cize, lhostejně. Jarka se snaží je zachytit, ale marně. Mizejí...

Zdola výsměšně zašuměla řeka. Zachechtal se splav.

»Hahaha!!!«

Jarka vyskočil. Což třesť? I ty rudé máky se mu posmívají! Oči mu ztvrdly.

Ale tu se ozval les. Konejšivě, něžně. Jarka se zastavil. Nemohl odolat jeho kouzlu, jakási tajemná síla ho pudila, ale dal se jí ovládat, nevzpíral se. Neslyšel už

smích řeky. Klesl u staré borovice a objal rukama její rozpraskaný kmen. Zachvěla se, zašuměla, zazpívala. Jarka naslouchal s přivřenými očima její šepotavé melodii, která ho pronikla, zmocnila se jeho srdce a naplnila je klidem.

Omamná vůně pryskyřic stoupala jako dým kadidla k šednoucím nebesům, kde probleskovaly zlaté body. Stará borovice vážně kývala hlavou nad ležícím Jarkou, který ji objímal nohy a naslouchal...

Borovice mu vyprávěla o klidu, míru, štěstí a radosti, jsouc provázena symfonií celého lesa.

Tehdy Jarka zapomněl na hnědé oči, na jejich chlad a poznal, jak miluje les i vráskovitou borovici, která s ním tak cítí!

Na obloze vzplanuly hvězdy

Frant. Schwarz:

Německé museum v Mnichově.

Deutsches Museum, na jehož vybudování pracuje se v Mnichově již 25 let, jest velikolepou přehlídkou německé techniky. Procházím nesčetnými odděleními tohoto ohromného obrazu moderního i starého, vědeckého i průmyslového bohatství Německa, jehož reprodukce jsou tak dokonalé, že často máme dojem, jako bychom prohlíželi skutečné továrny a dílny, zapomínajíce, že jsme navštívili jen musejní sbírky. Bylo to v roce 1903, kdy Oskar z Millerů, muž širokého rozhledu, pojal ideu založit Deutsches Museum a předložil svůj projekt malému kroužku vědců a techniků. Náležel ke staré průmyslnické rodině a proslavil se již jako inženýr a konstruktér. Organisoval též elektrotechnickou výstavu v Mnichově roku 1882, kde podal důkaz o svých nevšedních schopnostech, takže bez obtíží podařilo se mu zajistiti si potřebné spolupracovníky. Za necelé dva měsíce po předložení návrhů bylo započato s jejich prováděním.

V nynější době ocitáme se před rozsáhlými budovami na břehu řeky Isaru, z nichž část jest dokončena, a část se dostavuje; tvoří již nyní mohutný celek, který poskytuje návštěvníku vzácnou podívanou. Začínáme-li prohlídku v podzemních místnostech, procházíme nepřehlednou řadou věrných modelů dolů všech druhů, kdež obdivujeme dokonalé znázornění vývoje hornictví od primitivních počátků až do poslední doby; uhelné, solné a draselnaté doly jsou reprodukovány s obzvláštní péčí.

Výstavbou stěn zřízeny byly galerie, aby docíleno bylo dokonalé iluze skutečnosti. Všechny aparáty jsou uváděny v činnost před zraky diváků: vrtací přístroj s pohonem stlačeným vzduchem dělá otvory v dolech, prostupuje skálou, která jest čas od času obnovována. V souterrainu sledujeme se též s reprodukcí starých způsobů sestupování do dolů, mezi nimiž upoutá naši pozornost skluzavka, po níž horník sjížděl vahou vlastního těla, drže v levé ruce, chráněné rukavicí z tlusté kůže, provaz, aby mohl brzdit v případě potřeby a v druhé svíčku, jež jistě nezůstala dlouho rozsvícena, bylo-li tempo jízdy příliš zrychleno.

Zajímavá výstava geologická obsahuje reprodukce všech přírodních zjevů, jež jsou předmětem odborných zeměvědných studií. Ozdobou tohoto oddělení jsou seismografické přístroje. Průmysl kovodělný a chemický vystavuje modely středověkých dílen, v nichž byly zpracovávány nerosty, jako zlato, stříbro, železo, zinek a jiné. K nim druží se retrospektivní expozice znázorňující postup zdokonalování až k metodám elektrolytickým, s přístroji nejmodernějších typů. Průmysl destilace uhlí vystavuje rodokmen uhelných derivátů, vyobrazený na stěně 3 metry vysoké a 15 metrů dlouhé, kdež lahvičky s různými látkami, těženými z uhlí, položeny jsou na malých podstavcích na příslušném místě. Následuje sekce pro zpracování kovů se stroji na jejich zkoušení, jakož i oddělení

průmyslu slevárenského. Konečně přicházíme k motorům, parním strojům všech druhů až k motoru Dieselovu.

Pitoreskním dojmem působí větrné mlýny nejrůznějších typů, mezi nimi zvláště holandský a kopie historického mlýna v Sanssouci jsou věrnými reprodukcemi originálů. Dopravě silniční i železniční, jakož i vzduchoplavbě, vykázáno jest místo, kterého právem zasluhují. Ponorky vystaveny jsou v několika vzorných exemplářích s průřezem, podávajícím názorný obraz vnitřního zařízení. Veřejné práce, stavba měst a komunikací, zaujímají čelné místo v museu. Hudba jest zastoupena bohatou sbírkou pian a různých nástrojů. Se zájmem prohlížíme laboratoře alchymistů a chemiků minulých století, starobylou lékárnu s figurami, jakož i nejstarší sbírku léčivých kořenů a rostlin Hieronyma Hardera z roku 1574. V oddělení moderní chemie jsou přístroje v činnosti. Pokračujeme

pak v prohlídce dalších expozic novodobé techniky, z nichž zvláštní zmínky zasluhují oddělení průmyslu pro výrobu otopných těles, plynárenského, elektrického, textilního a pivovarského. Ke konci vystoupíme k hvězdárně vystavěné na terase, jež dominuje celkovému pohledu na imponantní skupinu musejních budov. Jest vybavena nejdokonalejšími vědeckými přístroji, vyrobenými továrnami, jež požívají mezinárodní pověsti. Deutsches Museum jest institucí trvalé výchovné hodnoty, osvědčené neobyčejně velkým počtem návštěvníků a opravdovou veřejnou školou pro nejširší vrstvy obyvatelstva. Jest zároveň jednou z největších pozoruhodností Mnichova a těší se pozornosti přechetných cizinců, obdivujících vzácnou ukázkou organizační schopnosti německého národa. Znamenitým doplňkem musea jest nová velkolepá knihovna, která byla otevřena 7. května a náleží k nejbohatším svého druhu v Evropě.

PhC. Alois Šnévajs:

IV. kongres slovanských katolických akademiků a seniorů v Záhřebě.

Po Krakově, Lublani a Bratislavě stal se letošního roku »bílý Záhřeb« místem čtvrtého kongresu slovanských katolických akademiků a seniorů, a tím i svědkem krásné a povznášející manifestace slovanské katolické solidárnosti, ve dnech 1.—5. září t. r.

Když v roce 1929 dávné snahy po těsnější a usměrněnější spolupráci katolických slovanských organizací studentských došly kýženého uskutečnění vytvořením pevné base založením Sekretariátu katolických akademiků a seniorů slovanských, snad jen ti největší optimisté nadáli se toho, že výsledek této spolupráce za poměrů tak kritických v dnešním dění světovém, bude za krátkou dobu tak pronikavě patrný a radostný. Že ono utvoření jakési slovanské sekce Pax Romany a hlavně znovuoživení snah zaniklé Cyrilometodějské ligy praktickou formou Sekretariátu bylo jak nutné, tak podle dosavadních výsledků užitečné a šťastné, toho dokladem stal se právě záhřebský kongres.

Započal v pátek 2. září v 9 hodin ráno slavnou mší svatou v chrámu sv. Marka, po které se četní účastníci sjezdu odebrali do zasedací síně bývalé chorvatské sněmovny. O 10. hodině zahájil slavnostně kongres předseda Přípravného výboru dr. Stjepan Markutin. Dal výraz své nelíčené radosti nad tím, že

může zahájit kongres, který dává tak dobré předpoklady plodného jednání a tím i podnětů další práce svou početnou účastí zahraničních delegací slovanských i účastníků domácí katolické inteligence. Otevření kongresu byla přítomna delegace polská, slovenská, ukrajinská a slovinská. Delegace naše (vldp. dr. Jan Urban, prof. dr. Klímek, Šnévajs) projížděla v té době právě rychlíkem malebné Alpy štýrské, poněvadž mohla z Prahy vyjeti teprve ve čtvrtek 1. září večer o půl 11. hodině a došla do Záhřebu v pátek v 6 hodin večer. Po zahájení následovalo obvyklé uvítání kleru v čele s arcib. dr. Ant. Bauerem, zahraničních delegací, zástupců armády, úradů, university a představitelů domácího veřejného života, volba předsednictva a ústní i písemné pozdravy. Pozdravné telegramy byly zaslány sv. Otcí a králi Alexandrovi I. Jak z projevu dr. Markutina, tak z pozdravů všech delegací mocně vyznívala nosná idea všeho katolického slovanského organisování, idea vzájemnosti v duchu cyrilometodějské myšlenky a v intencích Katolické akce Pia XI. Hledati vhodné cesty a nejúčinnější způsoby praktické aplikace této ideje v dnešní době, jest nejvyšším cílem a nejhlubším smyslem všech našich sjezdování. Tím směrem nesly se všechny další sjezdové referáty v plénu i porady v sekci seniorů a

akademiků. V pátek odpoledne byly referáty Slovince Fr. Ferseglava »O kapitalismu a marxismu ve světle sociálních nauk Pia XI.« a Chorvata dr. Bon. Peroviče »Směrnice sociálního řádu katolického podle encykliky Quadragesimo anno«. Po referátech, jež dodávaly celému kongresu silného a žádoucího sociál. zabarvení, následovala debata v plenu a zbytek dne ztráven prohlídkou překrásného Záhřebu. Večer uspořádala Katolická Dačka Liga přátelský večírek ve dvoraně sv. Jeronyma, jehož se v bratrské družnosti a opravdu srdečné zábavě účastnila již i naše česká delegace. Druhý den sjezdu, sobotu dne 3. září, vyplnily cenné referáty v plenu, a to dr. G. Kostelníka, Ukrajince: »Katolicismus a národní idea u Slovanů«; referát přečetl ukrajinský delegát Čechovič. Po něm polský referát prof. Klemense Jendrzejewského: »Křesťanský universalismus a nacionalismus«. Závěrem obou referátů byla živá diskuse, navazující na bohaté myšlenky, referáty nadhozené. Odpoledne v sále Konviktu bl. Krizina vyslechli účastníci s živým zájmem referát prof. dr. Grivce, známého unionistického pracovníka, podávajícího praktické náměty cyrilometodějské akce inteligence slovanské. Poslední a ve své jednoduchosti obsahem i svými podněty vysoce vzácný sobotní referát byl na téma »Charitativní řád katolické inteligence«. Přednesl jej za veliké pozornosti a živého ohlasu náš vldp. dr. Jan Urban OFM. z Prahy. Nato byla opět prohlídka města a večer zúčastnili jsme se divadelního představení v Národním divadle záhřebském, pro nás tragicky významném skoncem mistra O. Nedbala. Neděle dne 4. září byla závěrečným dnem kongresového jednání. Po slavných službách Božích, sloužených v obřadu řecko-katolickém njdp. biskupem Njaradim, konalo se čtvrté zasedání kongresu a referoval na něm dr. Anton Vašek, předseda Sekretariátu

slov. katol. akademiků »O hlasatelích slovanské vzájemnosti«, v němž vyčerpávajícím a obsáhlým způsobem přehledně pojednával o všech význačných osobnostech slovanské pospolitosti v minulosti i dnešku. Konečným sjezdovým referentem byl Chorvat profesor Petar Grgec, který promluvil o významu Chorvatů v katolickém dění dnešním. Na oba referáty opět vázaly se přiléhavé a doplňující debaty. Nedělní odpoledne věnováno po poledních prohlídkách městských galerií, museí, knihovny a čítárny universitní, valným shromážděním seniorátu i akademiků. Debaty v obou sekcích přinesly celou řadu poznatků z dosavadní práce a potřebné směrnice činnosti příští. Ve společném zasedání obou sekcí byla pak navržena, prodebatována a schválena konečná obsáhlá resoluce sjezdová, která vytyčuje další ukazovatele na cestě katolické slovanské vzájemnosti. Kongres svým průběhem i výsledkem splnil všechna očekávání a přes nějaké difference, jež se rozumějí samy sebou, v názorech v podřadnějších věcech, vyzněl krásným, harmonickým tónem konečným, který dává ty nejlepší naděje i do další budoucnosti, v níž čekají úkoly jistě nemalé, které však láska, svornost a opravdové bratrství, pochopení pro důležitost doby a poměrů, vyřeší určitě k největšímu prospěchu Církve sv. a drahého Slovanstva.

Nedělní večer prožila česká a slovenská delegace v milé společnosti záhřebských krajanů na generálním konsulátě československém, kamž jsme byli velmi laškově pozváni. Chvilky tam ztrávené v družném rozhovoru s členy československé kolonie, za vzácné přítomnosti našeho čl. vyslance v Bělehradě a za stálé srdečné pozornosti našeho p. gen. konsula i úřednictva konsulátu zmnožily ještě více ty nejkrásnější dojmy, jež jsme si s sebou odváželi ze Záhřebu do Prahy.

Katolickému studentstvu katolický dělník.

V Novém Bydžově, 2. října 1932.

Sleduji v tisku akce katol. studentstva, onu čilost, útočnost, organisovaně prováděné plány. Vidím v duchu nadšené mladé studenty, plné idealismu, vidím v duchu i gener. duchovního rádce P. A. Daňhu jako zosobnění všech těch snah a cílů, které jsou programem akce katol. studentstva. Čtu právě jeho článek »Nebojácně mezi nás.« Zdůrazňuje nutnost rychlého pronikání katolického kulturního programu mezi studentstvem českým. Ano, to je to, co katolický život náš potřebuje

a co vyplývá i z programového článku v 1. čísle »Jitra«. Útočnost myšlenková musí se spojit s útočností organizační. A tu je naznačen i veliký úkol katol. studentstva, organisacně pracovat nejen vnitřně, ale i apoštolo- vat venku po české vlasti. A tu jsem u cíle své prosby. Prosím, pamatujte i na dělnictvo. Zde, moji drazí katoličtí studenti, máte veliké pole působnosti. Všimněte si dělnictva. Čím výše půjdete do vyšších tříd — tím více budete rozumově poznávat, že mluvím pravdu. Mezi dělnictvem je chaos — zmatek. Nanesli

nám falešní proroci z cizích zemí květů omamných, jedovatých pro duše českého dělnictva, nanесли nám do naší vlasti socialismus, komunismus, otrávilі nitro českého dělníka. Zanesli třídní boj, nenávisť, nelásku dělníka k dělníku, nelásku k vlasti, nelásku k církvi. České dělnictvo je ponecháno výchově socialistických večerníků a falešných vůdců. Ostrovem v tom chaosu je organizované křesťanské dělnictvo se svým listem »Nový věk«. Přispějte křesťanským dělníkům v jejich práci, přispějte i do časopisu, který je organizačním pojítkem zásad »křesťanského solidarismu«. Věřím v důležitost a veliké poslání katolické inteligence. Tou inteligencí jste i vy, katoličtí studenti. Neste katolickou osvětu mezi děl-

nictvo, jděte mezi dělnictvo a zachraňujte duše lidí, někdy na pohled drsných, ale v jádru dobrých. Vezměte si na pomoc katolický tisk, stiskněte ruku takovému dělníku, řekněte, že to myslíte poctivě a zeptejte se, co bolí a tíží. Pak již budete vědět, jak svoji práci usměrnit, aby byla účelná a vedla k cíli. Přednášejte dělnictvu ať v městech či na vsích, veřejně či soukromě, pomáhajte katolickému kněžstvu. Lidské duše stojí za to i duše dělníková. Spojte vaši práci duchovní, katol. studenti, s prací mozolných rukou — dělníka. Bůh vás posiluj a žehnej vám!

F. K o u d e l k a, dělník knihařský
v Novém Bydžově.

Miloš Krejza:

O divné loutně a duši.

*Zas v struny loutny k chvále Tvoji, velký Bože,
mé prsty sáhly,
jak v zkadeřené vlny lehkých vánků,
již z daleka a s výšin hymnů táhly
po zlatých stopách kvetoucích červánků.*

*Ty struny loutny teskníci
já rozechvěl a s nimi v jedno pěl
o slávě Tvé a lásce milosrdně odpouštějící.*

*A struna po struně zas zní jak o večerech dávných,
kdy, Bože, v chaty chudých kráčels,
kdy vítal Tě krb prostý
a láska v očích usazených.*

*A časy smutné zas zpět vracely se
i doby slávy a zas jména Tvého ponížení,
zas kříž Tvůj skvěl se v plném jase
a znovu temná chvíle jeho zapomnění.*

*Tak, Bože, u večerním šeru s loutnou rozmlouval jsem,
sníl, plakal, prosil, radoval se,
svou duši s loutnou v jedno splynout nechal
a tak žil jsem a chválu Tvoji pěl v tom večerním zas čase.*

*Zas znovu loutna lká
a pláče jak když vítr v amforách chudoby se točí,
kdes v koutku radost umlká
a slzy tekou z očí,
Tvá milost, Tvá láska tak je daleká, ach, tak daleká!*

*Ty loutno, ty duše má,
proč smutny jste a lkáte,
proč úsměv ve vás hrdličkou nehrá,
proč k prosbě zas poklekáte!*

Proč písni radosti má loutna nehrá?

Duchovní hlídka

Radost z práce.

»Pracuj každý s chutí úsilovnou na národa roli dědičné!« Básníkovo slovo pro tebe! Jsi mlád, svěží, silný. Nezaměstnanost není krisí duchů, ale kapitálu. »Zlato« může lenořit, ne duch. Podle toho suď, do kterého tábora patříš. Sinaj — či »zlaté tele«, kterému klanějí se »nemající ducha a ideálů«. Mojžíš a ďábel! Nač tato úvaha? Stojíme na přelomu kultury ducha — to je jisté. Bude záležet na naší mladé katolické generaci, na víc — na našem studentstvu, chce-li jednou stát v popředí kultury či dát otěže, velení, vůdcovství jiným. Každý táboru soudný člověk cítí, že něco bude — co? — neví nikdo, jenom prozřetelný a vševědoucí Bůh. Musíme být připraveni. I to je jisté, že nynější materialismus a hrubý realismus a požitkářství se ve své »velmoci« neudrží. Přijdou doby jiné. Ale každý takový přelom něco v dějinách stál — i třeba krve, určitě žádal silných jedinců — charakterů — vůdců.

Proto třeba v této době povzbudit tě, příteli, k radostné práci, bys neklesal, ale těšil se i z nejmenších úspěchů — z mladých »radůstek« v práci. Stačí ti to! Je v tom víc ušlechtilosti než v smyslném užívání. Zkus to! Mladí v našem katol. studentském táboře na všech stranách hlásí se k práci. Je to krásné. Ale vydržet — je charakterní. Musíš mít proto vzpruhu — buď tou radostí z vykonané práce! Jen si uvědom po zdaru i po nezdaru, cos vykonal neb cos »projel«. Nezoufej, ale vždy zdvihni metu a měř! — Kristus bude s tebou! Moji přátelé, posílám vám všem do radostné vaší práce své uznání, dík a požehnání. Vytrvat! Dál!

Daňha.

Organisační hlídka

Před I. sjezdem katolické mládeže v Praze.

Jš. — Nutnost katolické koncentrace se počítuje dnes na všech stranách. Avšak opravdové a upřímné snahy po jednotící práci vidíme velmi málo. Řeklo se tedy, že katolická mládež půjde napřed: bude avantgardou katolické jednoty. Sešli se pak zástupci SKM., Katol. omladiny mor. a studentstva o prázdninách v Příbramě, aby porokovali o celostátním sjezdu katol. mládeže v r. 1933. Sjezd tento měl připravovat cestu příštím sjezdům všech katolíků z celé naší republiky. Kdo však pozoruje naše téměř svérázné poměry — proč už se nezádá o patent? — nemusí ani příliš otevírat oči, aby neviděl, že tento sjezd katolíků je zastřen rouškou daleké budoucnosti. A nelze se diviti. Vždyť jsou u nás i katolíci, kteří v otázkách kulturních i politických mají blíže k evangelíkům nežli

k nám. K nám mluví nanejvýš o »polámaných mostech«. To už je ale politicum. Vraťme se k naší mládeži. Ani tu není vzájemného pochopení nazbyt. Nejde jen o sjezd, jde hlavně o princip jednotnosti akcí, spolupráce, vzájemného porozumění! Dnešní krise jest pláštikem, pod nímž lze skrýti mnoho poctivých i nepoctivých věcí. A hlavně pláštikem neupřímnosti. Dnes prý se nedá sjezdovat, nedají se podnikat žádné akce, nedá se nic dělat... nutno vyčkávati na vhodnější dobu. Představme si, že by velitel rozhodný okamžik boje prospal, anebo vojáci hodili flinty do žita! Nevyčkávejme, až bude pozdě! Nebo není zapotřebí mnoho říci katol. mládeži v mizerii dneška?

Nuže, stalo se, že to, co uvítali naši duchovní vůdcové, nepochopili dobře vůdcové dvou důležitých složek mládeže. Nepřislíbili svou spolupráci. Netážeme se, proč. Smutná pravda je mezi řádky.

Sdružení katolické mládeže a Ústředí katol. studentstva vzdor těmto překážkám rozhodly se pro uspořádání sjezdu katolické mládeže československé v Praze v r. 1933. Zástupcové obou organizací se sešli v den svatojáčkovský a vydali manifest k veškeré veřejnosti, který uvádíme na jiném místě. Heslem příštího sjezdu jest: Kristus, střed života — Kristus, střed práce! A s tímto heslem jde katol. studentstvo do nového správního období! — Volá se po Katol. akci. Každý, i sebemenší podnik jest pořádán »v rámci Katol. akce«. A tak se zdá, že význam těchto hlubokých dvou slov bude zkreslen, znehodnocen a stlačen na niveau všedního spolkaření, dříve než *Katolická akce* bude u nás uvedena v plný život. Sjezd katolické mládeže naší bude však důstojným pomníkem katol. akce v naší vlasti. Doufejme, že co ušlo vůdcům, postřehne mládež!

Bývalý redaktor Jitra, kol. Václav Černý, byl jmenován profesorem na reál. gymn. Přes to, že byl u jisté části čtenářstva málo oblíben, zasloužil se o pozvednutí úrovně našeho časopisu, jemuž se věnoval s nevšední ochotou. My našemu mladému profesorovi co nejsrdečněji blahopřejeme.

ÚKSČs.

SSS seminář Brno vstoupilo valnou hromadou, konanou 11. září t. r., do nového období spolkové práce. Na valné hromadě byl zvolen nový výbor. Volba se konala za 100% účasti členstva. Zvolení: Předs. J. Hudec, místopředs. C. Tichý, jedn. J. Ondra, poklad. K. Tyc, předs. hudebního kroužku J. Válka, novinářem F. Fučík, rev. K. Havlas, F. Vavříček, členy výboru F. Kučera, J. Dvořáček, šesták. Na schůzi byl přítomen též náš duchovní rádce dp. dr. Ferd. Dokulil, který ve vřelé a procítěné promluvě nabádal členstvo k intenzivní práci ve smyslu K. A. My seminaristé jsme

si vědomí důležitosti organizace, proto již teď se na organizační život připravujeme, abychom jedenkrát, jako katol. kněží, katolické organizaci a především organizaci studentské co nejvíce prospěli. H.

Akademické sociální sdružení v Místku konalo 25. srpna 1932 VI. řádnou valnou hromadu, jež vedle četného členstva byla navštívena též vzácnými hosty. Po zahájení kol. předsedou, který vítá všechny přítomné a zároveň omlouvá nepřítomnost duch. rádce, kol. jednatele a pokladníka, je přikročeno k čtení zápisu minulé valné hromady. Jako další bod programu je čtení jednatele zprávy za minulý správní rok. Z ní je patrné, že sdružení, ač jeho členové mohou vyvíjet veřejnou činnost jen ve svátky a prázdniny, nezahálelo, že skutečně vykonalo velký kus práce, z níž nutno zejména poznamenat uspořádání organizačního kursu. Ježto pokladník není přítomen, není čtena pokladní zpráva a odstupujícím výboru je dáno prozatímní absolutorium. Poté je navržena kandidátka nového výboru, jež je jednomyslně schválena. P. Fr. Krist, předseda, prof. P. V. Kramoliš, duch. rádce, MUC. R. Vašica, místopředseda, PhSt. Zd. Quitt, jednatel, MUC. Mir. Quitt, pokladník, MUC. št. Fabíková a JUS. O. Novák, členové výboru. Nově zvolený výbor ujímá se svých funkcí, kol. předseda děkuje členstvu za projev důvěry a prohlašuje, že pomocí veškerého členstva bude pokračovat v práci svých předchůdců. Pokud se týče programu pro příští období až do vánoc, možno říci, že je velký, neboť vedle dvou členských schůzí, divadla v září a silvestrovského večera, členstvo přistoupí o vánocích též společně ke Stolu Páně. Po volných návrzích kol. předseda děkuje všem za účast a prosí, aby si členstvo bylo vědomo svých povinností a pracovalo k prohloubení duchovního života. Valná hromada je ukončena modlitbou. Kéž Bůh žehná další naší práci. Z. Q.

SSSm. v Plzni ukončilo své dvanácté správní období u vědomí poctivě konané práce. Za obětavého duchovního vedení vdp. arciděkana A. Havelky snažili jsme se o utvrzení náboženského uvědomění členstva a prohloubení jeho duchovního života. Plnili jsme podle svých slabých sil i své poslání sociální; naši členové konali drobné práce pro farní odbor Křesťanské charity a Katolické akce, v nichž jsme zase my naši neoficiální, ale opravdovou Společnost přátel katol. studentstva. Je naší milou povinností poděkovat při této příležitosti zejména jednatele far. odboru Charity p. kom. radovi Jos. Chudáčkovu za nevšední zájem i účinnou podporu, kterou našemu SSS věnuje. — Na veřejnost vystoupilo Sdružení v prosinci m. r. zdařilým »Zimním večerem« s programem hudebním a recitačním a 6. května v rámci květnové propagace našeho hnutí inform. přednáškou, kterou po úvodních slovech p. arciděkana Havelky proslovil vzácný přítel katolického studentstva vdp. P. Method Klement O. S. B. z Břevnova. Akce »Květen katol. studentstvu« byla pak vhodně doplněna zvláštní přílohou míst. katol. týdeníku »Český Západ«, vydanou pod tímto heslem, do níž laskavě přispěli dp. P. Jos. Resl, farář v Touškově, vdp. arciděkan Havelka a náš loňský předseda, bohoslovec Václav Zima. Závěrečným článkem akce pak byla pout našeho členstva na Svatou Horu u Příbrami dne 26. května t. r. Posledním podnikem v minulém školním roce a jistě nejdůstojnějším zakončením letošní práce byly studentské exer-

cicie, které naše SSS uspořádalo počátkem prázdnin v plzeň. klášteře OO. Dominikánů, s laskavým svolením představeného kláštera vdp. vikáře B. Barty, a jichž se zúčastnili i studenti neorganizovaní. Exerzitátorem byl vdp. P. Dr. Habáň O. Pr. z Olomouce. — Delegace SSS byla přijata J. E. ndp. arcib. Dr. Karlem Kašparem za jeho pobytu v Plzni dne 12. května t. r. Ndp. arcibiskup projevil radost nad existencí SSS v Plzni a dal se podrobněji informovat o početnosti plzeňského organizovaného katol. studentstva. Byli bychom šťastni, kdybychom mu mohli za příští jeho návštěvy podati zprávy potěšitelnější a dokumentovati vzrůst našeho hnutí na českém západě.

Valná hromada SSSm. v Plzni byla konána v neděli 25. září 1932 na plzeňském arciděkanství, za dosti četné účasti členstva a vzácných hostů: duch. rádce SSS vdp. inful. arciděkana Ant. Havelky, prof. ThDr. K. Bláhy, prof. J. Limpoucha a býv. předsedy Sdružení dp. P. Kadlece O. F. M. Valnou hromadu zahájil a řídil předseda JUC. Jiří Královec. Pečlivě připravené zprávy funkcionářů o činnosti SSSm. v min. správním období, z nichž výňatek přinášíme na jiném místě, byly po krátké debatě bez námitek schváleny a na návrh revisorů účtů bylo výboru uděleno absolutorium. Při volbách byla většinou členů přijata kandidátka navržená černou komisí a schválená členskou schůzí, v čele s kol. Josefem Jandou, dosavadním úř. místopředsedou Sdružení. Nový předseda poděkoval odstupujícím funkcionářům za jejich práci, duch. rádci p. arciděkanu Havelkovi za otcovskou péči a starostlivost o SSS a apeloval na přítomné pp. profesory náboženství, aby nezapomínali na SSS a pomohli našim studentům v jejich snažení. Nato po projevech hostů složili všichni přítomní členové do rukou předsedových členských slibů a zapělí chorál svatováclavský, čímž zdařilý průběh schůze důstojně zakončen. - jk -

SSS v Hradci Králové vykonalo svou valnou hromadu dne 11. září t. r. v refektáři Borromaea. Schůzi zahájil dosavadní předseda ThC. Fr. Ryba. Ze zpráv jednatele a funkcionářů bylo patrné, že činnost SSS byla proti létům předešlým daleko rozsáhlejší a čilejší. Po zprávách konala se volba nového výboru. Za předsedu byl opět zvolen ThC. Fr. Ryba. Nově zvolený výbor si vezme předně za úkol získati co nejvíce členů do svého Sdružení. SSS poskytuje na prvním místě svým členům výchovu náboženskou, a to apologetickými přednáškami a exerciciemi, které koná obětavý duchovní rádce SSS vsdp. kanovník Msgre Jan Černý. Sebevzdělání členů slouží čítárna, umístěná v Borromaeu, knihovna, účast v literárně debatním kroužku, recitačních a šachových závodů atd. Divadelní odbor umožňuje členům uplatnění se při divadelních představeních, akademiích a zábavách, které jsou pořádány obvykle jednou za měsíc. Členové SSS mají možnost rozvinouti svou činnost i na poli sportu. V létě se hraje wolley-ball na hřišti v Borromaeu, v zimě se pěstuje ping-pong a jsou pořádány turnaje o ceny. Fotoamatéři mají k dispozici temnou komoru s úplným zařízením, pořádají výstavky svých prací, navzájem si poradí i pomohou. Na oslavu jubilea svatováclavského uspořádá Sdružení akademii. - an -

Valná hromada SSS d. Brno. Poněvadž se naše Sdružení ocitlo po prázdninách ve velmi trapné situaci (bez předsedkyně, která byla v nemoc-

nici a bez místopředsedkyně, která odjela do Belgie učit na školách v české kolonii), uspořádalo valnou hromadu hned první měsíc, ačkoliv tradičně bývala až v říjnu. Je to též znakem nadšení a chuti, s jakou se letošního roku přímo vrháme do práce. — Valná hromada konala se 18. září 1932. Zúčastnila se jí také bývalá předsedkyně Dr. Müllerová-Daňková a kol. Zdeňka Doušková. Za Ústředí zúčastnil se valné hromady kol. tajemník Hrdý, který plamennými slovy hovořil o potřebě dívky nábožensky vychované, která by umrávnila své okolí. Dále hovořil Dr. Dokulil o potřebě náboženského vzdělání v SSS. Nově zvolený výbor chce pokračovati v práci loňským výborem započaté a vzpomíná kol. předs. Peckové, která s velkou láskou konala práci ve SSS a která pro svou milou povahu byla všeobecně oblíbena. Děkuje jí jménem starého i nového výboru a nejlepší odměnou jí bude, když budeme práci konati tak, jak ona činila. Novému výboru přeji mnoho zdaru a Božího požehnání, aby mohl uskutečniti své krásné plány. Zdař Bůh! M. M.

Oprava. V minulém čísle staly se některé chyby. Na str. 10., řádek 14. a 15. shora vpravo má správně zníti: PhC. Alois Šněvajs, II. mpř. JUC. Miroslav Špaček... — Na str. 15. v řádku 14. shora vlevo má správně zníti: »La Notion...« — Na stránce 16. několikrát zkomolené jméno ndp. biskupa lurdského, jež správně zní: Gerlier.

Dívčí hlídka

Nejmladší vedou!

Myslím, že ve svých dívčích sdruženích věnujeme dosud málo pozornosti a péče získávání nejmladších studentek z primy, sekundy a z tercie. Kde mají v SSSd tak mladičké členky, tam je víceméně podceňují, hledí na ně jako na »ty malé«, které jsou snad dobré jen k tomu, že zvyšují počet členek ve Sdružení. V mnohých případech nám však mohou býti příkladem právě ty primánky a sekundánky, jak dokazují následující dva obrázky:

V jistém SSSd mají pokladničku, skromně upomínající členky i hosty, že i peněz je nám zapotřebí k realizování našich plánů. Před prázdninami pokladničku vybírali a mezi drobnými penězi našli padesátikorunu. To zajisté překvapilo celé Sdružení, které pochopitelně chtělo znáti tak štědrého dárce, z něhož se nakonec vyklubala — primánka. Dostala od tatínka padesátikorunu, a ačkoliv jí mohla užít pro své potěšení, hodila ji a n o n y n ě do pokladničky pro SSS. Prosím, primánka!

A druhý příklad, hodný následování! V tomtéž Sdružení mají oprávněný požadavek při přijímání členek: Kdo chce býti členem SSS, nesmí býti v Sokole, z důvodů závažných a každému známých. Jedna sekundánka-Sokolka bývala často hostem na schůzích SSS, kde se jí tak zalíbilo, že »obětovala« své sokolství a dala se zapsat do Sdružení. Myslím, že je to od takové dívky hrdinství!

Věřte, že těch nejmladších si máme vážit už pro jejich upřímné a čisté nadšení, které má často větší cenu než vzletná slova starší studentky.

M. H.

Blíže k pravým ideálům!

Ideál! To je něco utopického; uskutečněním přestává ideál. Možná se mu jen přiblížíti. Škoda! Jak by byl svět krásný — bez zklamání! Ale zase by lidé nemusili bojovati, šlo by jim vše podle přání — z pohodlně by. V mládí stavíme větrné hrady ze svých ideálů, v životě od nich pomalu upouštíme — resignovaně se smiřujeme se střízlivou skutečností.

Toto vše nic nového není, ale přišlo mi to na mysl při přečtení článku: »Jakých dívek potřebujeme.« Krásných — ne! Ovšem, ale smýšlí tak každý? Ceníme všechno možné: tělesnou krásu, duchaplné pobavení, ale duševní hodnotu, hloubku povahy bytosti méně poutavého zevnějšku nevážíme. Přednost má první dívka. Poznala jsem v posledním čase více takových případů a u osob, které byly u mne považovány za ideální. Marno vyvracet, jsem pesimistkou. Vidím však opravdu ve všem jen povrchnost a zase povrchnost, mnohomluvnost. Krásným obalem je unesen každý, aniž nahlédl do nitra. Naším heslem buď heslo katolické mládeže francouzské: Modlitba, činnost a obětavost! Zapůsobíme tak na ostatní — ale bude se zvláště poslední částí hesla řídit dívka, která za vše sklízí nevděk, třebaž měla dobrých vlastností více než prvá?

Dívám se na horlivé pracovnice ve Sdruženích střízlivým — méně ideálním zrakem a spatřuji často nepravé nadšení. Nesuďte a nebudete souzeni — ale jsou to jen mé skromné názory.

- rot -

Cyrlometodějská hlídka

Biskup Šlomšek.

Dne 24. září 1862 dodýchal v Mariboru služebník Boží Antonín Martin Šlomšek, biskup lavantský. Zemřel tak, jak celý život žil, připraven na smrt každou chvíli. Pláč věřících provázel blaženou duši Šlomškovu k nebesům, když se oznamovalo, že biskup Antonín Martin se rozžehnal se světem.

Tentýž národ, který oplakával jeho smrt, vzpomíná letos sedmdesátí let jeho svaté smrti. Antonín Martin Šlomšek se narodil r. 1800 ve Slomu v Celjském kraji. Projevil jako hoch velké nadání a zbožnost a proto byl dán přes zdráhání otcovo na studie. Po ukončení studií v Lublani vstoupil do kněžského semináře v Celovci. Po vysvěcení byl v duchovní správě jako kaplan, později jako farář a spirituál v Celovci. Tamtéž se stal i kanovníkem. Do rodného kraje se vrátil v hodnosti opata celjského, ale jen na krátko. R. 1846, tedy v mladém věku, byl jmenován na uprázděný biskupský stolec lavantský. Biskupskou residenci přeložil do Mariboru a tam i zemřel, vyčerpán prací.

Neúnnavnou činnost Šlomškovu nelze stěsnati do řádků. Psali o něm mnoho jako o slavném kazateli, buditeli utlačovaného a opovrhovaného slovinského lidu, jako o plodném spisovateli, přiznali mu prvenství mezi slovinskými vychovateli. A přece nevystihli Šlomška celého, nevyčerpali veškeré látky o něm, která se skrývá ve třech slovech: Šlomšek — slovinský světec. Malý slo-

vinský národ, rozšířený v pěti zemích býv. Rakousko-Uherska, tisknuty na záp. Italy, od severu Němci a z východu Maďary, našel v něm ochránce. Nebylo slavnosti, aby tam nebyl Šlomšek, třeba i jako biskup ve funkci kazatele. Odborníci praví, že slovinská homiletická literatura dosáhla v něm svého vrcholu.

Duch Šlomšekův se neomezil jen na úzkou domovinu, obsáhl všechno Slovanstvo. Na povznese ní úcty sv. Cyrila a Metoděje, jimž se tolik podobal prací a životem, a na znovuzískání Slovanů katolické Církvi založil Bratrstvo sv. Cyrila a Metoděje. Bratrstvo se brzy rozšířilo ve slovanských zemích a zdokonalené a oživené žije dále v Apoštolátu sv. Cyrila a Metoda. Ve Šlomšekovi se takto zrodil zárodek velké unionistické práce, kterou na světovou kolej pošlul zvěčnělý arcibiskup Stojan.

V r. 1925 byly u Slovinců zahájeny přípravy k beatifikačnímu procesu sluhý Božího Šlomška. Letošní rok uveřejňují slovinské časopisy řadu článků o něm, prosíce v modlitbách za jeho blahorečení. Šlomšek se stane Slovincům národním svatým, jako je nám Čechům sv. Václav, Maďarům sv. Štěpán a jiní. Necht' dá Bůh, aby se tak stalo a poté aby kdysi přišel na řadu i pokračovatel Šlomšekův Stojan. Af.

»Katoličtí« fašisté italští proti účtě sv. Cyrila a Metoděje.

Zatím co se u nás horlivě pracuje ve jménu idey cyrilometodějské na sjednocení všech odloučených se sv. Církví římskou, tu ti, kteří jsou Římu nejbližší, oslepeni úzkoprsým nacionalismem, snaží se naši práci podvrátit.

Fašistický deník »Il Piccolo« uveřejnil u příležitosti svátku sv. Cyrila a Metoděje a unionist. sjezdu na Velehradě pod titulem: »Vrací se na scénu Cyr. a M.« štvavý, protislovanský článek, v němž vyzývá italskou veřejnost k boji proti uctívání balkánských biskupů sv. C. a M. Tito světci byli od počátku ve službách panslavismu, neboť již za svého života sloužili Rusku v boji proti Římu. Kde našli tuto historickou »pravdu«, těžko říci. Idea cyrilometodějská není dle toho listu nic jiného, než symbol panslavismu. List pak píše speciálně o poměrech v Juhské krajině. Zásne, že jsou zde ještě chrámy, zasvěcené těmto politickým světčům, ba dokonce v poslední době byly zasvěceny sv. C. a M. dva nové chrámy v Brajách a Podgradu. Toto nazývá »Il Piccolo« veřejnou protiitalskou demonstrací a vyzývá politickou správu na církevní úřady, jež daly k tomu svolení. Na konec praví, že i když se tito balkánští biskupové, kteří navzdor latině, vynášeli řeč slovanskou, dostali do seznamu řím.-katol. světčů, přece nyní mají protiitalský a protikatolický charakter, proto nesmějí být v Itálii uctíváni.

Tak daleko došel fašistický provincionalismus, který přesto prohlašuje se za obhájce universalismu pravé Církve Kristovy. St. S.

P. Em. Soukup: »Mluvil v podoběnstvích. (Nakl. Ign. Hofírek, Olomouc.) Velmi čilé nakladatelství Ignáce Hofírka v Olomouci vydalo v pěkné

a vkusné úpravě sbírku vhodných a krátkých příkladů z duchovního života, uspořádanou zkušeným dominikánem P. Soukupem. Je to opravdu kniha velmi potřebná a velmi užitečná. Je v ní v zkratce zachycen téměř celý komplex složitěho života duchovního a je v ní mnoho materiálu k přednáškám, kázáním a úvahám. Stačí uvést jen některá hesla: Advent. — Akce katolická. — Bez Boha. — Čistota. — Člověk. — Děkuj Bohu atd. Knihu tuto nutno doporučit i katolickým studentům. Najdou v ní mnoho potěšujícího; najdou v ní odpovědi na četné otázky a problémy denního života. Toto dílo vyrostlo na stromě Církve a mluví velmi jasně. - im -

P. Alberti: »Dějiny papežů.« (Díl I., část II. Nakl. Nového národa v Přerově.) První část I. dílu mohutného a velkorysého díla P. Albertiho, nazvaného »Papežové«, vzbudila u mnohých zájem. A hned se vytušilo, že zde jde o dílo skutečně vzácné ceny. Právě vydaná část druhá potvrzuje toto mínění. V této části zachycuje autor dějiny papežů od sv. Lva II. (682—683) až po Alexandra II. (1061—1073). Sloh je hutný a podání kritické. Jest to dílo v naší literatuře první svého druhu a byla-li proto první část počtena cenou Duchovní České Akademie, byla to jen nepatrná odměna autoru za všechnu píli a péči, kterou této práci věnoval. Je třeba čísti tuto knihu, aby se poznala krása a velikost Církve svaté, aby se pochopil už jednou veliký význam papežství v dějinách lidstva a konečně, aby se poznala též zlomyslnost nepřátel Církve a jejich lživost. Čtete toto dílo, podané na základě svědomitého a pečlivého studia historického, a zařadujete se, jak Duch sv. žije stále ve spojení s Církví sv. ! -ma.

Biskup Dr. Josip Srebrnič: »Tyršův duch.« (V překl. Jos. Prnky vydal Čsl. Orel v Brně.) Bylo už jednou třeba říci národu jasně a otevřeně pravdu o ideovém programu Tyršově a o celé myšlenkové soustavě Sokolské organizace. A nelze upřít, že tento biskup jugoslávský v malé a skromné brožurce říká velikou věc. Neboť odhaluje zatajované a skryté duchovní a myšlenkové cíle Sokolstva. Velmi jasně dokazuje citáty z děl Tyršových a jejich rozbořem, jak Tyrš myslil liberalisticky, jak daleko byl vzdálen od jakékoliv náboženské vroucnosti a jak tedy jeho dílo a jeho myšlenka jest neslučitelná s učním Církve sv. a se zákonem Božím. Duch Tyršův a duch Církve jsou dva neslučitelné světy. Nelze se proto diviti úžasné náboženské chladnosti a nevěrecké zuřivosti, jakož i myšlenkově poušti v dnešním Sokolstvu. Ale Tyrš přece jen byl tolerantní k náboženství lidí, nebral jím je a talké se o ně nestaral. A v tom právě zradilo dnešní Sokolstvo Tyršův program, že naprosto nezná jeho tolerance náboženské a že přímo a veřejně vystupuje proti katolicismu. Tato knížka jest výmluvným mementem a ukazuje správně na nezdravý základ sokolské ideologie. - im -

Poslední číslo časopisu středoškolských studentů slovenských »Rozvoj« má tento obsah: Ján Izák-Hviezdin: »Po prázdninách«, Vladimír Kučera: »Tyršův duch«, Dr. Ján Ferencík: »Rozdiel medzi mužským a ženskou«, Jožo Kúttník: »Výrazná známka Papiniho života Ježíšova«, Ján Holický: »Sytý hladnému neveri« atd. Na celém obsahu 1. čísla poprázdňinového lze viděti svíznost a bohatost. Přejeme bratřím Slovákům hodně zdaru v jejich literární činnosti.

8. číslo Kuncířovy »Vinice Páně«, redigované P. Antonínem Strížem, přináší zase nové poznatky ze Zjevení La Salettského. Pozoruhodné jsou Bloyovy »Úvahy la salettské«. Doporučujeme všude našim studentským čtenářům tento náboženský věstník.

Nové obrázky svatých. Tři druhy velice pěkných obrázků do modliteb vydalo Cyrilo-metodějské knihkupectví Gustava Francla v Praze. V první řadě jsou to obrázky podle starých i současných mistrů českých i cizích. Serie má 20 velice pěkných reprodukcí tříbarvotiskových, 100 kusů stojí Kč 16.—. Podobné obrázky, avšak pouze jednobarevné budou se hodit za památky při sv. misii, na velik. zpověď atd. Cena pouze Kč 7.— za 100 kusů.

Pro děti k rozdávání hodí se nová Adámkova řada (12 druhů) maličkých obrázků. (100 kusů Kč 7.—.)

Nové knihy. Nakladatelství »Orbis« vydá vzpomínky Jaroslava Kvapila: »O čem vím.« — »Zápiscky revolučního komisaře« od V. Šklovského. — Sensační knihu »nekorunovaného krále Arabie« T. E. Lawrence: »Bouře nad Asii.« (Vzpouza na poušti.) — Časové studie o evropských diktátorech a diktaturách C. Malaparteho: »Státní převraty, jak se dělají a jak se jim zabraňuje.« — Esaye vůdčího španělského filosofa J. Ortegy y Gasset: »Povstání davů.« — Nato pak ještě tato díla: M. Simart: »Moderní člověk a jeho svět.« — B. Russell: »O výchově.« — H. Kelsen: »O podstatě a hodnotě demokracie.« — E. F. Vidocq: »Z galejníka policejním náčelníkem.« — J. Šujan: »Mladý Štefánik a mladé Slovensko.« — Jar. Kampr: »Wanderungen durch Alt-Prag.« — J. Kraus: »Problém odzbrojení.« — J. Kozák: »Československá finanční politika.« — A. Procházka: »Žalobní důvod.« — J. Zucker: »Zlato měnové a stříbro.« — Knihy vyjdou jako nové svazky sbírek »Stopami dějin«, »Časové otázky«, »Politická knihovna«, »Knihy osudů a práce«, »Sbírka spisů právnických a národohospodářských«. Seznamy na požádání zdarma.

Zahraniční hlídka

Francouzští katoličtí studenti děkují naší veřejnosti.

Předsedovi Ústředí byl zaslán následující pípis:

»Zatím, co jste byl v Bordeaux na kongresu Pax Romany, navštívila výprava »francouzského přátelství«, skládající se ze studentů, Prahu a Československo. Měl jsem potěšení se jí zúčastnit a pobyl jsem ve vaší vlasti 10 dní. Všichni jsme tam u vás našli nejprátelejší přijetí u svých českých kamarádů, katol. studentů i Orlů, za což vám chci tímto poděkovat, poněvadž vaše nepřítomnost mně nedovolila, abych vám to řekl ústně.

Děkuji vám srdečně za sympatie, které všichni francouzští katol. studenti našli u studentů v Praze i jinde. Račte sdělit všem těm, které znáte, i těm, s nimiž jsme se tak rádi stýkali, jakož i všem ostatním, které jsme nemohli spatřit, že si zachováme nejživější a nejkrásnější vzpomínky na tuto cestu.

Doufám, že váš pobyt v Bordeaux umožnil vám poznati některé studenty francouzské. Velmi bychom si přáli zůstat v častém a úzkém styku s československým katolickým studentstvem. Naš zájezd do ČSR vedl dp. P. Dasonville, který již minulou zimu přednášel v Praze v Amitiés Françaises. Máme v úmyslu založit v Paříži přátelský kroužek francouzsko-československý, v němž by katoličtí studenti obou národů mohli řešiti všechny otázky, které je zajímají. Kroužek bude střediskem, kde se vždy budeme s radostí scházeti. Brzy vám oznámíme jeho pařížskou adresu.

Velmi bych si přál spatřit ve Francii katolické studenty československé. Rádi vám umožníme návštěvu naší vlasti, jako vy jste nám umožnili shlédnouti Prahu, Svatou Horu, Karlštejn, Brno, Olomouc, Zlín a Velehrad.

Ke konci se pak praví:

»Naše cesta trvala bohužel krátce, bylo tam tolik věcí k spatření! Nemohli jsme v několika málo dnech navázat důvěrněji kontakt s katol. studenty čsl. Ještě mnoho věcí jest si říci, mnoho otázek vyjasnit. A poněvadž pracujeme pro též cíl, jímž jest šíření království Kristova na zemi mezi svými bližními, jest nutno již od nynějška začít živější spoluprací, aby byla kdysi tím účinnější. To jest nejúplnější tužba, kterou si odnásím z vaší země.

Dovolte mně, abych vaším prostřednictvím poděkoval všem, kteří nás přijali v Československu — a buďte ujištěni mými přátelskými sympatiemi.«

Jeaques Reignier,

stud. medicíny, předseda kroužku studující mládeže katol. »Laënnec« 5, rue Monsieur, Paris VII.

I když víme, že to byla katolická veřejnost a význační její činitelé, kteří tak krásně přijali naše francouzské přátele, přece Ústředí vykonalo pro zdar jejich výpravy, co bylo v jeho silách. Srdečně vítáme utvoření přátelského kroužku franc.-čsl. Nesmí však zůstat pouze na oficiálních stycích. Vyzýváme naše studenty, kteří znají neb studují francouzský jazyk, aby se přihlásili u zahraničního odboru Ústředí k dopisování s francouzskými kolegy. Zahraniční odbor opatří vhodné adresy. Poznáte tak blíže spolkový život jejich, jejich zájmy a mimo to se zdokonalíte ve franštině.

O čem bychom psali?, snad se někdo otáže.

Námětů je dosti. Vždyť i ve shora uvedeném dopise se najdou. Jinak hýří myslí francouzského studenta: život spolkový a společenský, Katolická akce, misie (v tomto ohledu jsou velmi činní), katol. školství, kulturní otázky, literatura atd. Poznáte teprve, kolik máme ještě doháněti. Proto s chutí do radostné práce!

*

Polsko. Kardinál Hlond, arcibiskup varšavský a primas republiky polské, navštívil v tomto měsíci eucharistický kongres v Kodani. Je znám jako velký příznivec a ochránce polské emigrace ve všech státech.

Malé městečko Lipnica v diecési tarnonské oslavovalo v červenci t. r. 450leté jubilem svého rodáka bl. Šimona z Lipnice.

Německo. Koncem srpna byl konán v Berlíně »Internationale Christkönigstagung« pod protektorem biskupa Dra Schreieba. Hlavní referát měl biskup z Frauenburga Max Kaller. Další 11 referátů přednesli řečníci z různých národů.

čestně zastoupeni jmény známými z Filosofické revue: dr. Ant. Kríž ze Strážnice, dr. Jar. Hruban z Uh. Brodu, prof. P. E. Soukup z Olomouce a j. Při zahájení bylo bohužel přítomno poměrně málo vysokoškolského dorostu mezi 200 účastníky. Doufejme, že krásně ucelené referáty přilákají v dalších dnech více zájemců z řad akademiků.

JŠ.

XVI. mezinárodní poutní sjezd katolických esperantistů v Lurdech

konal se ve dnech 7. až 11. srpna 1932 pod protektorátem J. M. pařížského arcibiskupa Verdiera, jenž zaslal sjezdu své požehnání. Sjezdu zúčastnili se zástupci 13 národností.

Za Svaz katol. esperantistů v ČSR. pronesla pozdrav místopředsedkyně L. Dandová.

Účastníci sjezdu byli velice laskavě přijati v audienci lurdským biskupem J. M. Gerlierem, jenž mimo jiné pronesl tato významná slova: »Jsem velmi nakloněn vašemu mírovému hnutí, jako všem snahám, jež pracují pro sblížení národů a rozšíření křesťanské lásky. Přeji plného úspěchu mírovému hnutí katol. esperantistů, nechť se stane vážným krokem ku světovému míru! Jest přirozené, že každý národ miluje svoji vlast, v Lurdech však více je zjevno společenství všech národů; sem přicházejí všichni jako do domova ku společné Matce všech; zde více než kde jinde cítíme se všichni dětmi sv. Matky, sv. Církve. I v Lurdech je sloužena každou první sobotu v měsíci mše sv. s prosbou o mír mezi národy, jež jistě není méně působivější nežli mírová konference ženevská. Proto i já jako francouzský biskup uděluji ve jménu Panny Marie Lurdské vašemu sjezdu své požehnání.« Poté byli zástupci jednotlivých národností představeni Jeho biskupské Milosti, jehož pozornost zvlášť upoutal náš čl. delegát Fr. Buhr, oděný v národním kroji.

Sjezd měl svou zvláštní pobožnost a mši sv. v Lurdské jeskyni; píseň lurdská, modlitby, kázání i křížová cesta, vše konalo se v mezinárodní řeči, esperantem.

Konaly se též 2 pracovní schůze, v nichž zdůrazněna zvláště důležitost většího rozšíření esperanta mezi katolickou mládeží všech zemí, která již nyní s prospěchem může využít znalosti esperanta při vzájemném dopisování, výměně známek, mezinár. skautingu, cestování a pod.

Zlatým hřebem sjezdu byly však literární květinové hry, v nichž zvítězil Čechoslovák, náš známý esperantský pracovník, Jan Filip, obdržev jednohlasně I. cenu za nejkrásnější esperantskou báseň, sepsanou na oslavu Panny Marie. Poctěný autor má právo voliti královnu květinových her; i tu náš skromný básník mile překvapil kongresisty svojí ušlechtilou volbou, zvoliv Pannu Marii Lurdskou za královnu květinových her. Jeho rozhodnutí bylo uvítáno bouřlivým potleskem. V zastoupení nepřítomného autora byl pověřen čl. delegát Fr. Buhr voliti zástupkyni Panny Marie Lurdské. I předal kytici bílých květů čl. delegátce L. Dandové, jež poté rozdělila odměny ostatním vítězům-literátům. Po skončení této slavnosti odnesla zástupkyně Královny bílé květy do jeskyně lurdské, kde předseda sjezdu P. Giralt po krátké modlitbě složil je u nohou Neposkvrněné Panny. Zbožně jsme vzpomínali našeho básníka vroucí modlitbou, aby svatá Panna mu vyprosila hojně zdraví a milosti a byla jeho stálou ochránkyní!

Bezplatný kurs esperanta.

Klub katol. esperantistů upozorňuje čtenáře »Jitra«, že počátkem října zahájí I. bezplatný kurs esperanta pro mládež od 15 do 20 let u sv. Anny, Praha II., Ječná 27. Bude přijat pouze omezený počet účastníků. Kurs povede státně zkoušená učitelka L. Dandová. Písemné přihlášky o přijetí zašlete na adresu sekretárky klubu: Marie Zavadilová, Praha XI., Miličova 7.

Student pozoruje.

Jako čtenář »Jitra« byl jsem velice mile překvapen jak úpravou, tak i obsahem prvního čísla »Jitra«, zvláště pro velice vhodnou stránku informační. Zajímám se totiž rád o různé kursy a sjezdy a také bych byl rád o různých kurzech a sjezdech. Ale jak? Jistě se podíváte tomuto tému mého listu. U nás na gymnasiu bylo totiž již dávno Sdružení katol. studentstva. A je mně trapné, když čtu v seznamech znovu a znovu uváděné naše bývalé sdružení. Totiž naše sdružení bylo zrušeno a bezpochyby nebylo vůbec odhlášeno. To se divíte, kam jsme to dopravovali? Jinde pracují za daleko těžších podmínek a v těžší. A my, na církevním ústavě?! Není možno obnovit znovu život sdružení — non licet. A důsledky? Studenti holdují jen sportu a jiným zábavám. Jen malá část nás zůstala aspoň teoretickými následovníky »Jitra«. Jaký má být potom vnitřní život ústavu? Odkud směrnice? Pěstovati styky s katol. studenty na světských střed. školách u nás také nemůžeme a tím padá jakákoliv naše činnost. Činní můžeme být o prázdninách — nemáme však sdružení! Je mi již protivné, když mi některý venkovský student řekne: »Vždyť vy máte vlastní sdružení!« A já musím s hanbou doznat, že nemáme nic. Ten ovšem kroutí hlavou. Tak to přece zůstati nemůže! Zůstati stát, znamená jít zpět! Proto poradte laskavě v příštím čísle. Jsem připraven i na »Řádku nelitostné«.

Student.

Odpověď.

Milý kolego! Dotkl ses velmi palčivé otázky, která vyžaduje speciálního řešení. Divíme se však postupu správy vašeho ústavu a zdá se nám, že snad vaši představení nečetli listy nejdůst. pánů biskupů a arcibiskupů, kteří loni v květnu tak vřele doporučili naše sdružení a v první řadě našemu duchovenstvu, jemuž jest svěřena výchova mládeže. Prozatím můžeme doporučiti účinnější propagaci »Jitra«, jímž zůstanete spojeni stále s hnutím katolického studentstva. Dále nám sděl svou soukromou adresu a bližší informace (nikoliv na adresu kol. Maňouška, který řídí jen hádanky, nýbrž přímo Ústředí, které má na starosti organizační věci). Budeme se snažiti pro vaše snahy něco udělati. Máme podobných případů bohužel více na starosti.

Za Ústředí: tajemník.

*

V nynější době pozorujeme u katolického studentstva nezdravý a též i smutný zjev: nezájem o to, co má býti jeho hlavním znakem — neúnav-

ně pracovat pro rozkvět katolicismu, pro pocho-
pení a rozšíření myšlenky náboženské. Neboť ten
zájem především musí mít student, který jednou
jako inteligent bude vůdcem lidu. Běda, zklame-li
jeho naději. Nechť také nezapomene nikdy, že
komu Bůh více svěřil, na tom bude jednou více
žádat.

Proč tedy ten nezájem?

Příčinou toho jest liknavost, a nepřeháním, řek-
nu-li lenost. Katolický student musí si vytknouti
určitý cíl, k němuž musí směřovati všechno jeho
úsilí, pro nějž musí pracovati.

Studenti opačného, ne-li protikatolického, tedy
alespoň katolicky nesympatisujícího směru, ho-
rečně pracují — zajisté vědí proč. A katolický
student právě nyní, v době tak vážné, oddává se
klidně tomu opovázlivému a osudovému »dolce
far niente«, sladkému odpočinku.

Na druhém místě jest to strach a málo odvahy.

Katolický student se bojí veřejně vyznati své
přesvědčení.

Katolický student musí konečně přestat se
uchylovati do ústraní, snášeti ústrky nepřátel.
Musí si svého práva dobytí. Když bojovati, tedy
používati taktiky v boji obvyklé. On musí se ko-
nečně vzmužiti a přistoupiti k ofensivě, svého
práva dosáhnouti bojem. A dobrý boj musí za-
jistě vésti k vítězství. Máme-li pěkné heslo:
»Pravda vítězí«, tedy musí se projevit i zde.

Rovněž katolický student se nesmí stydět za
své přesvědčení. Musí vědět, co jest jeho pře-
svědčením, pro ně a podle něho žít. Musí žít tak,
aby byl hoden názvu: k a t o l i c k ý student. K
tomu jest ovšem třeba zapírání a obětí. A aby to
dovedl, jest nutno, aby vedl řádný duchovní život.
Výsledek dobrého duchovního života se musí po-
tom projevit jak u jednotlivce, tak i v celém
spolku!

Středem života katolického studenta musí býti
Kristus eucharistický, u kterého jedině musí čer-
pati sílu a nadšení. Pro Krista musí pracovati,
musí Ho milovati tak, aby celá jeho bytost byla
strážena ohněm horoucí lásky a proměnila se tak
v obět.

Dokud to se nestane, pak marně zakládáme
spolky, marně od katolického studentstva očeká-
váme nějakých významných činů. Bělský.

Dopisy.

K mnohým a velkým debatám o »Jitru« —
číst či nečíst — rozšířit, zmenšit — líbí se, nelí-
bí se — jest dobrou okrajovou poznámkou těch-
to několik řádek, jež bylo zasláno redakci:

P. T. redakci časopisu »Jitra«.

Prosím, byste nadále neposílali časopis na adre-
su mého syna Ferdinanda, jelikož zemřel 17./7.
1932. — Byl věrným Vaším odběratelem po 9 ro-
ků, »Jitro« bylo jeho nejmilejší četbou.

V plné účtě

H. K.

V Lublani, 9./X. 32.

Ctěná a zasloužilá redakce »Jitra«.

Již jako primán příčiněním staršího studenta,
svého dobrého přítele, začal jsem odbíratí časo-
pis »Jitro«. Ještě dnes živě vzpomínám, jakou
jsem pocítil tehdy radost z »Jitra«, neb jsem se
ve třídě a vůbec v gymnasiálním prostředí cítil
se svým smýšlením, se svými katolickými ideály

jako mezi vlky. »Jitro« už proto, že je to časo-
pis katolického studentstva, dobylo si mého srdce
úplně. Na začátku každého měsíce toužebně jsem
očekával nové číslo, abych načerpal z něho no-
vou sílu a povzbuzení k vytrvalosti v dobrém.
Dnes musím ještě něco dodat. S vděčností to
pravím, že to bylo »Jitro«, které ve mně vždy
rozněcovalo a utvrzovalo katolické smýšlení přes
všecky úsměšky mých spolužáků a že mě zachrá-
nilo před mnoha nelehkými pády v ohledu mrav-
ním.

Mnoho zdaru a Božího požehnání ve vydávání
nového ročníku »Jitra« Vám ze srdce přeje

v účtě oddaný a vděčný

Miroslav Dvořák, studující,
Lublaň, Jugoslavie.

20./IX. 32.

Milí kolegové!

Přijměte od nás srdečný pozdrav. Zaslali jste
mi nedávno 30 čísel »Jitra«. »Jitro« bylo v něko-
lika dnech rozebráno. Prosím proto o laskavé za-
slání ještě 8 čísel »Jitra«. Prosím, pošlete mi je
co nejdříve. Mohu Vás ubezpečit, že »Jitro« bylo
u nás přijato radostně.

S kolegiálním pozdravem za SSSm. České Bu-
dějovice

Maláček, t. č. jednatel.

Ze zaslaných dopisů má jistě radost v první
řadě sama redakce a s ní jistě i všichni studenti.
Jest třeba jen více upřímnosti a bude se »Jitro«
líbit. Vždyť »Jitro« jest naší jedinou baštou, po-
stavenou proti všem útokům zvenčí. Je-li však
nepřítel, neupřímnost, v hradbách, jest marna
všecka obrana obhájců.

Že »Jitro« se líbí, že radostně se rozšiřuje, o
tom mluví těch několik řádek z míst tak rozdílných.
Jest si jen přát, aby studenti jej přijímali
jako časopis svůj a ne vnucovaný.

R e d a k c e.

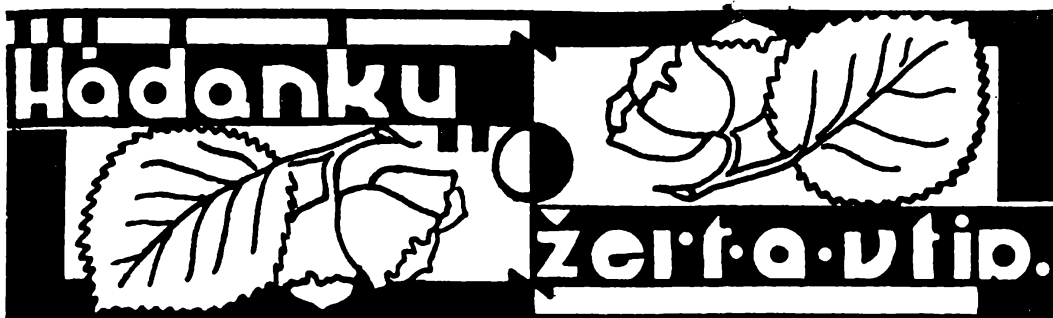
**Školní potřeby a knihy, odbornou
i vzdělávací četbu a různé zboží pa-
pírnické kupujte jedině v našem ka-
tolickém závodě. Velký výběr origi-
nálů anglických (Tauchnitz Edition),
německých a ruských. Slovníky všech
řečí, mapy, plány a turistické prů-
vodce. — Bohatý výběr knih české
literatury.**

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

Řídí
Vojt. Maňoušek,
redaktor
Doubravice nad
Svitavou.
Tam zasílejte pří-
spěvky, řešení a
dotazy týkající se
jedině této
rubriky.

Listárna hádanek.

Soutěže o kresbu záhlaví naší rubriky se zúčastnil jediné z tisíců našich studentů Václav Mosler, VII. r. g., Praha I. Znam nezám a nedostatek vznětu u naší mládeže pro všechno to, co souvisí s literaturou, sportem atd. a proto tím více těší a uspokojuje to, co je...

Jmenovaný obdrží za odměnu sborník »Vtip se« a Ant. Staška »Co minulo a nevrátí se víc« (román).

Řešení z č. 6.—10. m. roč. zaslalo jen několik hádankářů. Očekával jsem větší účast a poznámkou v 1. č. ... »řešení uveřejním později«, dal možnost zaslati řešení do odvolání. Bude uveř. s výsledky v čísle 3. Zašlete ještě do 20. října. L. Grünwald, T.: Dopis došel, k spolupráci vítám a děkuji za doporuč. Sborníku. Příspěvky po řadě

uveř. Řešení z č. 6.—7. zasláno? — J. Plachetský, V. M.: Lístek odeslán, došel? Had. práci tu mám na celý ročník. Jak bude místa. — J. Vításek, Závada: Sborník jsem zaslal. V kruh hád. »Jitra« jste srdečně vítán. — A. Dohnal: Těším se na nové práce, ač je tu řada starších, velice pěkných. Což ostatní? — B. Š.: S radostí, zvána, čekám vaše práce. — J. Pochopová: Rovněž. — V záznamu mám řady kolegů a kolegyní, již horlivě se činili v hádankách, ale nyní — mlčí. Už »Jitro« nevábí? Pište, posílejte příspěvky hád. i žerty, návrhy a stesky do rubriky. Těším se na vaše dopisy.

Pamatujte již nyní na řešení hádanek, vylučte jednotlivá čísla, neodkládejte: »Až najednou.« Pak se nepošle nic. — V č. 3. vypíšeme soutěž. Srdečně zdraví vás vm.

Hravě

Profesor: »Prosím vás, Vanýsku, jak jste se mohl do té oktávy dostat?«

Vanýsek: »Mně je to také nějaké divné!«

Rozvážlivý.

— Zač je lístek z Brna do Blanska? — 6.60 Kč.
— A z Blanska do Brna? — To se samo sebou rozumí, že také tolik! křičí rozzlobený pokladník.
— To se samo sebou nerozumí... Na příklad od

a

dravě.

soboty do neděle je jeden den, ale od neděle do soboty šest dní.

Pokonferenci.

Třídni: »Podle mého náhledu by měli žáci, kteří mají nedostatečnou, platiti třídnímu 5 Kč za psaní cenzur. To byste viděli, co by ubylo propadajících...«

Hlas ze třídy: »A tomu, kdo by 5 Kč nedal, by se censura neposlala — — —!!!«

21. Doplnovačka s tajem.

Cid.

M	O	F	O	R	pohání stroje
P	E	G	A	S	vzletný kůň
		H	A	U	dravý víchr
A	G	A	T	A	ženské jméno
P	U	S	T	A	ruská pláň
V	R	A	T	A	průjezd
R	A	R	A	M	zlý duch
O	L	A	M	P	myth. hora
L	C	A	A	S	evangelista

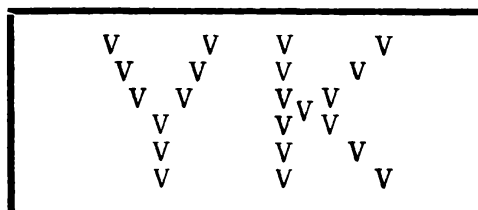
22. Přesmyčka.

Jiří Plachetský.

Zavítal k nám balík šunek.
Páni, to byl požitok« (š=j)

23. Rebus.

»Buď práci čest!«

24. Číselka.
Zdeněk Quitt.

1234 jméno města jest i stromu
3214 tesař z práce nese domů;
3412 dovádivé děcko volá,
v oheň strčilo-li ruku.
3456 s nimi rády dívky malé
hrají sobě beze hluku...
123456 místo v Čechách, Čech kde v boji
bratru Čechu zkázu stroji.

25. Rebus zeměpisný.
»Začátečník.«

VA SA

26. Záměnka.
»Nedoufej a nezoufej.«
S »m« znak důstojnosti,
s »n« na Slovensku jesti,
s »z« prvek budoucnosti.

27. Rebus zeměpisný.
»Snaze zdar!«

i ej

28. Pádovka.

C. Tichý, Brno.

Zajíc, 4. pád vzhůru peláší v lese,
2. pád se ale chudák celý třese.

29. Kr. procházka.

St. Antonický.

e	a	d	á	n	o	a	p
y	n	i	u	e	v	a	í
C	r	s	k	k	n	i	Ó
o	h	ú	o	ě	c	e	A.
č	t	o	v	u	p	í	S.

JOSEF KUBIAS

Výroba razítek a
ražených nálepek.

PRAHA II., SPÁLENÁ 40.

Telefon 25115 - 31571.

DĚTEM PRO PODZIM.

9.-

Čís. 27-34 Druh 3812-61
Galoše do deště a nepohody.
Čís. 35-38 Kč 15.-, pánské Kč 19.-

Krém Kč 1.- a 2.-

PONOŽKY

barevné i bílé

Kč 3.- a 5.-

polopunčochy

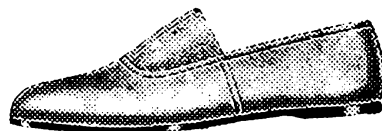
Kč 3.- a 7.-

punčochy

vlněné Kč 3.-, 4.-

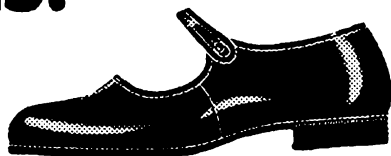
bavln. Kč 3,4,6,

12.-

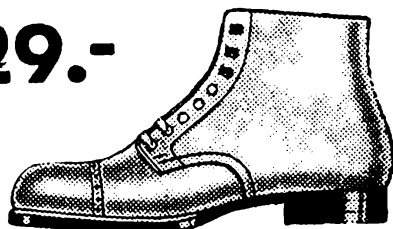
Cvičky s chrom. podešví. Druh 242
Pro děti do tělocviku a na hřiště.
Dámské Kč 15.-, pánské Kč 19.-

25.-

Čís. 27-34 Druh 2842-15
Pro dívky černé lakové neb hnědé
boxové s koženou podešví.

29.-

Čís. 27-34 Druh 3962-22
Chlapecké botky z pevného černé-
ho boxu s kož. podešví. Č. 35-38 Kč 39.-

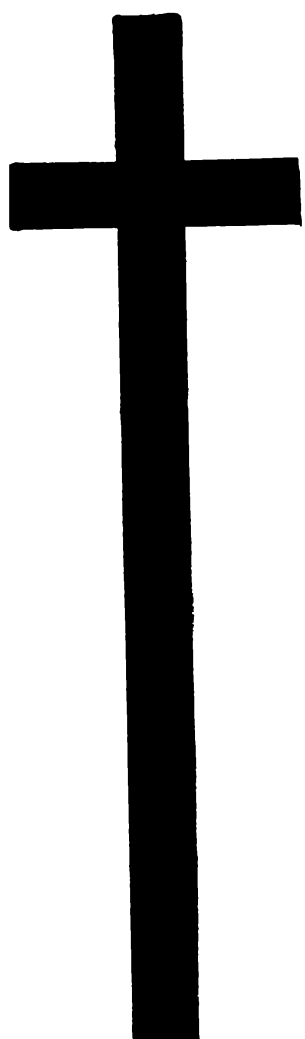
Háček na zapínání Kč 0.50

Lžička na obouvání Kč 1.-

Rata

Šněrovadla

5 párů Kč 1.-

litro

časopis katol. studentstva

J I T R O

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zapraviti.

Redakční závěrka vždy 28. předcházející měsíc.
Redaktor prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28.
Jemu zasílejte příspěvky pro „Jitro“.

Z obsahu :

Dominik Pecka : Nesmrtelnost. - Al. T-šar : Jiskry v duši.
- Perditus : Z myšlenek E. Hella o vědách přírodních. - Dr. Ot. Nováček : Zrození primána. - Prof. Vinc. Kramoliš : Domov znavených duší. - Perditus : Dostojevský křesťan. - Básně. - Hlídky. - Dopisy. - Hádky. - Soutěže.

Zprávy dopisovatelům :

N. Dobrovská: Zapovězený ráj. Řešení příliš příkladné. — V. Z. O věcech... Škoda, že není více pojmové jasnosti i přesnosti theologické. — Jaro Stříbrnohorský: Světový názor. Mnoho obecných rčení. Může sloužit k poučení? Rukopisů nevracím, děláje jen věci produktivní. V básních mnoho prózy. — Jos. Sed.: Zřím Tebe... Plané po-

vidání. — M. Dv.: Modlitba večerní. Náramná retorika. — J. Val.: Hřbitov. Několik dutých míst vadí. Zkoušejte však dále. — K. M., Plzeň: Cesta by ušla. Ještě mnoho kazů. F. V.: Přišlo pozdě, Snad něco v příštím čísle. — Všem: Méně lyriky. Jakkap nemá ta Musa vrískat, když ji všichni tak tuze taháte za vlasy?

Řízením hlídek a technickým vedením Jitra byl pověřen Miloš Krejza

S o u t ě ž :

Redakce vypisuje pro své čtenáře velikou

FOTOAMATERSKOU SOUTĚŽ

Nejlepší obrázky budou otištěny, odměněny a umístěny na výstavce při sjezdu v r. 1933.

Posílejte fotografie se svým jménem na redakci do Prahy. Ukažte, co umíte, povězte nám svými obrázky, co se Vám líbí. S heslem — radost a krása do „Jitra“ — pospěšte se svými obrázky pro naši

f o t o a m a t e r s k o u s o u t ě ž .

Redakce.

Nezapomínejte na tiskový fond „Jitra“.

J I T R O

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIV.

V Praze v listopadu 1932.

Číslo 3.

Dominik Pecka:

Nesmrtelnost.

V tatarské krčmě se zastavují mladí manželé — tak vypravuje ruský spisovatel Ivan Bunin — a po večeri poslouchají píseň potulného zpěváka o chána Těmir-Aksaku. O chána Těmir-Aksaku, hovořila píseň, nebylo ve všemíru muže odvážnějšího a šťastnějšího nad tebe, muže snědé tváře, ohnivých očí, světlého a milostivého, jako Gabriel, moudrého a pyšného jako car Sulejman. Zářivější a zelenější rajskeho listí byl hedváb tvého turbanu, a jako sedmibarevný hvězdný oheň chvělo se a měnilo barvy diamantové pero, a za štěstí, směti se dotknouti jenom letmo rty tvoji tmavé a úzké ruky, osypané indickými prsteny, byly hotovy zemřítí nejkrásnější carevny i otrokyně světa . . . Ale vypil až do dna číši pozemských blah, seděl jsi v prachu na bazaru, o chána Těmire-Aksaku, a lovil jsi okraje hadrů mimojducích mrzáků a líbal jsi je s úpěnlivou prosbou: Zbavte mne moji trpící duše, mrzáci! — A věky přešly nad tvoji zapomenutou mohylou, písek pouště zavál rozvaliny tvých paláců pod věčné modrým nebem a nelístopně radostným sluncem, a divoký šípek porostl ostatky azurových fayenců tvoji hrobky, aby s každým novým jarem znova a znova tesknila nad ním steskem nevýslovného štěstí srdce slavíků a překonávala se v mučivě vášnivých písních . . . Á, á, á, Těmir-Aksak Cháne, kde jsou díla tvá, a kde jsou dnové tvoji? Kde jsou tvé bitvy, kde tvá vítězství? Kde jsou ony mladé, něžné, žárlivé oči, které tě milovaly, které kdysi zářily na tvém lůžku jako černá slunce? Kam se poděla tvá hořká moudrost? Kde jsou všechna muka tvoji duše, vyvrhnuší slzami a žlučí ze sebe med pozemských svodů? (Ivan Bunin, Těmir-Aksak-Chán, Cesta, 1924, 29, 30.)

Ano, to je jisté — dše pomine a beze stopy zmizí: sláva, bohatství, rozkoš, slzy, hořkost, bolest. Hrobem vše se skončí. Kdo by o tom pochyboval? Ale duch člověka se táže: A co potom? Co potom jest? Věčné nic a tma propastná? Či další život, dokonalejší a lepší než je tento? Kdo odpoví? Pouhý rozum odpovídá, že nic nevíme. Aspoň ne nic jistého. A jsou i filosofové, kteří říkají: Je dobře, že nic nevíme. Kdybychom věděli, bylo by nám to nesnesitelné. Kdybychom na příklad s jistotou věděli, že po smrti není nic, kterak bychom se odhodlali nésti břímě tohoto života? A naopak, kdybychom s jistotou věděli, že něco jest, zdaž by naděje nepřestala býti ctností? Doufati lze zajisté jen v to, co jistě nevíme, a co se ještě neukázalo.

Je dobře ponechati filosofům úvahy takové a přiznati, že rozum sám nedává uspokojující odpovědi na otázku: Co po smrti? Je totiž třeba činiti rozdíl mezi tím, co srdce naše si přeje a mezi tím, co pouhý rozum praví. Srdce touží po nesmrtelnosti, neboť touží po štěstí, a to štěstí nesmírném, neboť konečná dobra tohoto života ho plně neuspokojují. Tato touha v člověku musí míti nějaký účel. Tělo člověka je utvářeno účelně — každý jeho ústroj má svůj zvláštní úkol a není v těle lidském nic zbytečného nebo nepotřebného. A tak jako ústroje těla, tak i schopnosti a úkony duše musí býti účelné. Není příčiny se domnívati, že by bylo v duši něco nepotřebného a bezúčelného. Vložil-li Tvůrce do duše lidské tu touhu po nekonečném štěstí, co jiného můžeme čekat, jsme-li rozumní, než že ji splní? V tom smyslu praví svatý Pavel: Myslím, že utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás. Vždyť i tvorstvo očeká-

vá s toužebností zjevení synů Božích. (Řím, 8, 18—19.) Tvorstvo očekává věčnost, tedy věčnost jest — tak učí víra.

Zvláštní jest, že nevěřící filosofové, i když popírají jsoucnost Boha a nesmrtelnost duše, přece připouštějí, že víra v Boha a nesmrtelnost je lidem užitečná, poněvadž nutká člověka, aby konal dobro a varoval se zlého. Přiznávají, že je třeba mravnosti a domnívají se, že je možno býti dobrým i bez Boha. Podobají se cizopasníkům, kteří žijí ve vnitřnostech jiných tvorů z výživných šťav již tam pro ně připravených, takže nepotřebují ani zraku ani sluchu, neboť se změnili v jakési přívěsky či součásti tvorů, v nichž žijí. Takovým parazitům není vůbec třeba nějakého světa zrakového nebo sluchového. Stačí, když vidí a slyší ti, v jichž útrokách se zdržují. Kdyby

však měli jakési vědomí a mohli si uvědomiti, že jejich hostitel věří v onen svět, jistě by ten svět pokládali za nějaký fantastický výmysl. A jako v lůně živých tvorů jsou příživníci, kteří se obejdou bez vnějšího světa, tak i v lůně lidské společnosti mohou býti lidé, kteří od ní přijímají pravidla svého mravního jednání, ale popírají, že víra v Boha a život posmrtný je nutná jakožto podklad správného jednání a snesitelného života: neboť společnost jim již připravila duchovní šťavy, z nichž tují. Jedinec může dobře žít, i když nevěří v Boha a v nesmrtelnost, poněvadž žije život duchovního příživníka, ale lidstvo, národ bez Boha a bez naděje života věčného dobře a mravně žít nemůže. (Miguel Unamuno, Tragický pocit života v lidech a národech, Praha 1927, Symposion, s. 26, 28—29.)

Josef Němeček:

O mír duše.

Až maják procitnutí přestane tkát kruhy nadějí, nebudu a nesmím bdít. V zátoce modliteb, plachý host, rozestru tiché spánky a sny nechám kolem jít, že je to štěstí.

Na okraj jediného vítězství píše stesk smutné finale . . V mdlém příšeří jde duše smyslnou křečí vzpomínek a dříve než očistný déšť, prší do dveří zánik

*Věřím v agonie, ze kterých velcí vstanem
v nová vítězství lásky, jež v klín
laskavých přístavů míru položí Pán —
Věřím, že duha smíření padne na podzim
v ověncenou duši.*

Alois T—šar:

Jiskry v duši.

Krajina plakala, když jsem odcházel. Vítr ze zmlkajícího decrescenda se opět a opět vzdouval a osušoval slzy, jež mi kynuly na každém listu. Podzimní jeho melodie mísila se s vůní právě zoraných strnišť, z nichž vanula touha po odpočinku a předtucha jara. Potkával jsem ty, kdož mne neznali. Jen prosté »sbohem« linulo se se rtů a vánek, jenž odnášel kamsi daleko tato slova, zavíral prachem mé stopy, jako by chtěl říci, že nepatřím na místa svého šťastného mládí.

Zastavil jsem se ve stínu stromořadí. Plnost bobtnajícího podzimu byla symbolem mé duše, jež v těchto místech bývala tak bohatá na sny dětství. A to se teď na mne usmálo jako dobrý přítel, po jehož odchodu nám bývá teskno. Rodná víska, snící v tiché kotlině, zaplavena zelení, dýchala mi v tvář smutek. Padal zvolna jako

bělostný sníh a zaklel mne do pohádky, v níž jsem viděl vše, co kvetlo . . . Zamrazilo mne, jako bych požil nezralého ovoce.

Zrak sjel tam kousek za vesničku — do lesa křížů . . . Svaté pole, pole míru . . . maminko! Již tak dlouho jsem tě neviděl! Proč letíš mi v ústřety teď, kdy ruce ostatních se křečovitě stáhly, proč ty jediná mi dáváš sbohem? Ó, maminko, tam spíš vedle těch, které jsem měl rád a jejichž duše teď vystupují ze hrobů a rozjasňují mé chmury jako plné červencové slunce. Ty stojíš v první řadě. Shlížím se v tobě jako v zrcadle, kdy ostatní jsou zrcadly ode mne odvrácenými a kdy i ti, v nichž jsem se tak rád vidíval, je zamlžili zimotvorným dechem. Jak špatně v nich vidím! Ach, maminko, vždyť nestojím tu sám. Procházím se s tebou jako král v hradě minulosti. Tam to pole, na kterém jsi pra-

covávala, je skropeno tvým potem — tam ten kostelík, kam ses utíkávala, když ubíjel tě svět... Ted' slyším ještě vzdechy, jimž jsem tehdy nerozuměl. — Ty spíš v hrobě a ve mně. — S tvým odchodem zapadalo pomalu mé štěstí do prázdné, tmavé noci, v níž jsem bloudil po sopečné půdě. Ó, matko, šlehni ted' jako blesk do mé duše, a zapal v ní vše, co umírá. Když před lety hlas zvonku tě provázel na poslední cestě, vyzváněl i šťastnému mému mládí. Když šustění provazů a bouchání hrud doléhalo k mému sluchu, tu viděl jsem v duchu, jak tvá již jen duchová bytost vztahuje ke mně ruce, jež kdosi uťal. Duše má se tehdy zatřepotala jako poraněný havran a rána jeho mokvá dodnes. Tak rád bych tě dnes, maminko, přivinul na svá ňadra, přelil v duši lesk tvých očí, abych se mohl dívat na vše jako ty. Ó, vyssál bych všechny slzy, jež v tvém zraku nevyšly. Slyšíš, maminko...?

Avšak v tom zadíval jsem se jinam — do neurčita — a spatřil jsem jiný hřbitov. Bez křížů sice, ale mrtvé, zchladlé tam bylo vše, co plálo kdysi. Jen matné světlo vzpomínek vycházelo odtud a zkomírající jeho zář doprovázel slabý umíráček tak tiše, jako když včelka šelestí svými křídly o modré zvonky mezi hřbitovním kvítím. — Byla to vzpomínka na čistou lásku, kterou jsem prožil jen ve svých snech, a ta ke

mně nyní mluvila v pianisimech houslových flageoletů. Zlatý její prach nasypal mi nejednou slzy do očí. Vzpomněl jsem na chvíle, kdy jsem se radoval jako vinař ze sladkosti vinobraní, kdy jsem se opíjel šťavnatými hrozny, abych zapomněl na bolest.

Než postava matčina opět prokmitla tímto přítímím a kostnatá její ruka podávala mi živný chléb a nutila, abych se zřekl suchých kůrek, které dává často jiná láska tohoto světa. Spatřil jsem strom lásky, jenž se pyšnil zdravým ovocem, ale také červivými padavkami. To zdravé ovoce byla láska matky — ty padavky by snad přinesl čas.

Procitnul jsem z myšlenek. Srdce zvonu udeřilo poledne. Zvuk vlnil se klidně vzduchem. Dýchalo se mi volněji. V úderech kovu ucítil jsem polibek šťastného dětství. — Vstoupil jsem do lesa. V jeho korunách vzlykala jeseň svou dumku, s níž se snoubil tikot ptactva. Konečně vyšel jsem z jeho objetí. Spatřil jsem jiný kraj — méně známý a také čistší světlo prodralo se pavučinami duše. Brouk tesknosti a opuštěnosti ustal ve své práci a duha spokojenosti zazářila v duši, když jsem dlel před svatostánkem, děkoval za vše a vzpomínal na matku. Zdálo se mi, že vidím samého Krista krácejícího nad vodami a k němu jedinému vztáhl jsem ruce.

Nasťa Dobrovská:

Věkům.

*Šla žena
a šeré věky skláněly hlavy
a temné nebe mlčelo nad ní
a paty omývaly vlny zapomnění.*

*Šla žena —
jižní kříž ozářil jí strmou cestu,
mlhami spěchala k věčnému městu,
mlhami spěchala přes hlavy věků.
Propadly se věky, rozpůlil se svět,
Tvé krvavé stopy vedly její kroky,
vykoupils ji, kajícíci, že nemusila zpět,
překlenul jsi mostem propast nevěry;
když v červánkách jitra hasly večery,
šla žena — — —*

Dominik Pecka:

Patronance svatého Josefa Kupertinského.

Kterýsi dobrý člověk napsal tato slova: Pod pojmem duševního pracovníka, který prošel kulturou střední školy, rozumíme intelektuála, který na podkladě všeobecných vědomostí získal takovou svobodu

duchovou a mravní, že jest v každé situaci, do které ho postaví život, schopen odpovědných rozhodnutí. Pro získání duchové a mravní svobody jsou vědomosti prostředkem, nikoli účelem středoškolské vý-

chovy. Proto cílem střední školy jest nikoli získávání vědomostí, jichž velká část se ostatně časem ztratí, nýbrž výchova duševních schopností na určitém podkladě vědním a osvojení vhodné pracovní metody.

Čtete-li tyto řádky, hoří srdce vaše ve vás. Cílem školy není získávání vědomostí — opakujete si zaníceně, ovšem, vždyť to člověk stejně zapomene.

Avšak co platno? Bud' jak bud', ten dobrý člověk nenapsal, co jest, nýbrž co býti má. Student, žel, není bytost vzdělávající se. Student je bytost dělající zkoušky.

Neučíme se pro školu, ale pro život — říkávalo se římské mládeži. Marno to opakovati. Člověk se učí pro školu. Člověk se dře pro examinátory. Napřed musí člověk udělat zkoušky, potom teprve vkročí do života. Před zkouškou má člověk dojem, že nic neumí. Nikdo neumí všecko. Nikdo neumí, co uměti má. Před zkouškou uvažuje člověk: To ještě neumím, to také ne, ach, budou-li se mne právě na to ptát, jistě propadnu. Jak veliká jest obava, že člověk dostane právě to, co neumí! A jak nepatrná proti ní naděje, že dostane náhodou to, co umí! Zkouška jest úskalí, před nímž je málo odvahy a za nímž je mnoho výmluv.

— Ale, pane profesore, já jsem se učil, pravil student profesoru, který nebyl spokojen s jeho odpověďmi.

— Učit se nemusíte, ale umět musíte, odpověděl profesor suše.

A tak se potvrzuje, co bylo napřed řečeno, že totiž student je bytost dělající zkoušky a mající u zkoušek uměti.

A když už se říká, že se student nemusí učit a při tom se žádá, aby uměl, musí se připustiti, že k tomu, aby uměl, je potřeba štěstí, náhody, vyšší ochrany, inspirace, milosti, osvícení, patronance.

Lidé si volí patrony mezi svatými nejruznějším způsobem. Bud' si volí za ochránce toho světce, který žil v jejich městě nebo zemi, anebo aspoň je tam pohřben. Nebo si volí světce, který měl určité povolání a vzorně je vykonával. Nebo světce, který umřel v určitém věku. Nebo světce, jenž překonával určité překážky. Nebo světce, jenž konal zázraky určitého druhu. Nebo světce, který vynikal určitou schopností. Nebo světce, jenž uskutečnil dokonale určitou ctnost. Kdož ví, proč ještě si volí lidé své patrony. Nejlidštějším ze všech druhů volby jest ta, v níž člověk přihlíží ne tak k ctnosti, jako spíše sla-

bosti, ne tak k vítězství jako spíše k nesnáším světcova života.

Kdyby se to bralo tímto lidským způsobem, nemohl by patronem studentů a examinandů vůbec býti nikdo jiný, než svatý Josef Kupertinský. (1603—1664.)

Chtěl býti knězem. Ale nadání jeho bylo tak chatrné, že se nikdy nemohl ničemu naučiti. Měl zasednouti před učené doktory a odpovídati na jejich sublimní otázky. Z celé řady otázek uměl jen jedinou. Uměl ji nazpamět, ale nerozuměl jí ani za mák.

A tu otázku dostal. Tu otázku uměl. Připustili ho k svěcení jáhenskému.

Při druhé zkoušce před svěcením kněžským uměli jeho druhové znamenitě. Biskup přerušil zkoušku, neboť se domníval, že všichni ostatní tak dobře znají svou věc a připustil ty, kteří zbývali, k ordinaci beze zkoušky. Mezi nimi i svatého Josefa Kupertinského. Vrchol štěstí — vzdychnou si ti, kteří měli při zkouškách smůlu.

Ale je potřeba jim vyložiti, že ne každý zasluhuje, aby měl štěstí při zkoušce. Nezasluhují ho lenoši, to jest ti, kteří se nechtějí učit, polekanci, to jest ti, kteří umějí všecko, ale třesou se, jako by neuměli nic, a dřiči, to jest ti, kteří umějí mnoho, ale vědí málo.

Toho štěstí zasluhují jen ti, kteří pro nedostatek vloh se ničemu naučiti nemohli. Mají-li štěstí lenoši, polekanci a dřiči, je to nespravedlnost a proto se tomu říká štěstí z pekla.

Svatý Josef Kupertinský měl štěstí s nebe. Byla to milost.

I není pochyby, že se zalíbením na něm spočine oko všech bytostí, dělajících zkoušky a že zčista jasna tento zapomenutý světec bude míti nesmírnou klientelu v zastupu těch, kteří nabývají všeobecných vědomostí jakožto prostředku k nabytí svobody duchovní a mravní. Avšak je třeba, aby svého světce poznali i po jiné stránce.

Svatý Josef Kupertinský měl dva neobyčejné dary od Boha.

Především měl dar viděti lidi ne v jejich obyčejné podobě, nýbrž v podobě živočicha, který zobrazoval stav jejich duše.

Viděti lidi v podobě živočichů bylo, jak se zdá, odedávna skrytou touhou lidí. A nemálo bylo těch, kteří tvrdili, že vidí v lidech zvířata. Diogenes to předstíral. Chodil s rozžatou svítilnou za bílého dne ulicemi athenskými, hledaje člověka: a když

mu kdosi říkal, že je tam dosti lidí kolem, odpověděl, že nevidí lidí, ale zvířata.

Ezop byl opatrnější. Byl otrokem: kdyby předstíral, že vidí v lidech zvířata, byl by upadl v nemilost svého pána. Proto předstíral, že vidí ve zvířatech lidi. Nedivno, že v Lessingovi trpce mu vyčítá osel: Až zase napíšeš o mně nějakou bajku, dej mi promluvit něco hodně rozumného a duchaplného. Něco duchaplného? táže se Ezop. To tak! Vždyť by pak lidé pokládali tebe za mravokárce a mne za osla!

Lidé jen dělají, že vidí v lidech zvířata.

Svatý Josef je viděl skutečně, fysicky. Nepředstíral nic. Řekněme, že měl dar od Boha viděti lidi takto. Není pochyby, že to byl dar od Boha. Svátý Josef měl pokoru. Nenazýval se ani orlem, ani lvem. Nazýval se bratrem oslem. Čím jest toto zvíře mezi zvířaty, tím se domníval býti mezi lidmi. A pokora jest znamením Ducha Božího.

Filosofové a bajkaři všelicos předstírali. Lidé se na ně zlobili nebo se jim smáli.

Představte si, že stojí před vámi váš světec a že nic nepředstírá, ale že skutečně vidí.

V podobě jakého zvířete tě asi vidí?

Snad ani není třeba, aby sis opakoval zoologii či dokonce se sháněl po středověké zvířecí symbolice. To zvíře možná není tak daleko...

A ještě jeden dar měl svatý Josef KuPERTinský. Cítil zápachy, kterých nikdo necítil. Potkav člověka, jehož svědomí nebylo v pořádku, pravil: Smrdíš, jdi se umýt. Po zpovědi, byla-li dobrá, cítil již jen vůni. Cítil fysicky, co existovalo jen mravně.

Mladý a uhlažený muž, který se koupe a holí každý den, jehož prádelník voní levandulí, jehož kalhoty mají bezvadné puky -- ten mladý muž smrdí.

Proč smrdí? Protože duše jeho je oddána hříchu. Protože duše jeho je mrtva. Všechny mrchy zapáchají. Jak může duše

zapáchat? tážete se, vzpamatovavše se z prvního, nepříjemného ovšem dojmu.

Tu je něco více, než můžete chápat. Lidská přirozenost je složena ze dvou podstat, není-liž pravda, z duše a těla. Ty podstaty navzájem k sobě lnou a navzájem na sebe působí, jedna bez druhé je nedokonalá.

Člověk není ani andělem, ani zvířetem. Je bytostí duchově-smyslovou. Řeknu-li já, nemíním ani pouze duši, ani pouze tělo, míním oboje.

Lepý mladíku, který jsi myslil, že jsi pouhé tělo, nemůžeš pochopiti, že svatý Josef tvoji duši vyčichal. Máš duši. Ach, kéž by voněla jako kapesníček načechráný v tvé náprsní kapse!

Pořád jste to chtěli. Chtěli jste uvěřiti v duši s podmínkou, že ji bude možno vidět, mikroskopovat, pitvat, hmatat. Pod tou podmínkou jste byli ochotni uznati, že duše je realita od těla rozdílná, ne pouhý soujem myšlenek, představ a citů. Pořád jste říkali, že nemůžete uznati, co je mimo smyslovou zkušenost. Zde ji máte. Nejnížší smysl byl zvolen. Předstupte vy, kteří učeně rozeznáváte vůně, zápachy a smrady. Předstupte zdokonalovatelé těla a profesori rytmiky, vy všichni, kteří mluvíte o výchově těla a mlčíte o výchově duše, kteří nemůžete prominouti svatým, že nepěstovali soustavně švédské gymnastiky a neznali metody Dalcrozovy, předstupte!

Snad se nebojíte konfrontace s tímto duševním ubožákem, který je omilostněn tak, že cítí i to, čemu upíráte jsoucnost?

Předstup i ty, milý studente, který si máš na podkladě všeobecných vědomostí získati takovou svobodu duchovní a mravní, abys byl v každé situaci schopen odpovědných rozhodnutí, předstup, neboj se této situace, předstup před světce, jehož smysly jsou ústrojím zachycujícím věrně odlesky světa nadsmyslného, předstup a on ti řekne, zdali smrdíš či voníš...

L. David:

Podzim.

*Pohasly zahrady duhových barev,
z planoucích jirín se zrodila jeseň,
jež padá do duše těžce a drtivě
smutnými týdny samoty.*

*Bělostné hvězdy v hřbitovním šeru
bez vůně mrrou a smírného nebe.
Skořící se zlato a topasy listí
sežehly ledové paprsky luny.*

*Vzpomínky sní v slzách deštivých dnů
a v truchlivé písni za vzlykotu větru
zpívá hlas věčné touhy po životě,
který je silnější smrti.*

Jas nad obzorem.

*Pokorný! Po pýše ztracených dnů!
Blesk Tvůj mne zasáh' a srazil až k zemi.
Jsi Milosrdný!
Jsi Spravedlivý!
Kdos včera posměšně jásal,
brodil se tmou a Světlu se smál.
Kdos včera pohledy drzé nesl až k nebi,
Tichý!
Tys zavolal.
V mlčení skrytý.
Dnes — kdosi na prazích domů Tvých
prosebně klečí.
Dnes — kdosi žebra o almužnu milosti!
Z hloubi své nicoty
volám již kající žalm;
roucho své netrhám, drásám, co bolí
Žárem Tvým rozhrátá kůra všech
vyprahlých ran
ze srdce loupá se v bolestných chvílích jasnění duše.
Po šeru šílených dnů,
jež hlodaly rzí ty nejčistší struny
mladistvé duše,
kající propadl sugesci stínů a ticha.
V samotě hojí nemocnou duši
a na bedra pokorně
přijímá těžký svůj
kříž.*

Jakob Vaar:

Osud.

Tesklivé tóny pohřební melodie naplňují nitro smutkem. Doprovázejí na poslední cestě tělo dvacetiletého, jehož duše prchá do lepších světů, kde nepanuje zloba, kterou byl neustále pronásledován... Posledním mávnutím svých bílých perutí chtěla vysušit slzy v očích staré matky. Nepodařilo se jí to...

Nelítostný osud vyrval ho matce právě v okamžiku, kdy spěchal, aby ji vysvobodil z bídy

Srazil se s autem. Zabil se.

Veliká slza vypadla z uplakaného oka, zaleskla se v plném slunci, udeřila ve víko rakve, roztránila se na tisíc krůpějí... Stojím v koutku hřbitova. Cítím kus toho žalu, který snesl se odkudsi s nebe a vyplížil se do duší všech.

Smutné tóny vnikají hluboko...

Nedaleko mne stojí, opřena o černý, železný kříž, neznámá mi paní. Snaží se zadržovat slzy, které ustavičně lesknou se v očích zarudlých pláčem. Nedaří se jí to. Padají dříve, než smočený kapesník je zachytí. Jen občas obrátí se tam, k bílé rak-

vi nad otevřeným hrobem... Hned však odvrátí tvář a mocný proud slzí padá k zemi. Nemá síly jej zadržet. Nepokouší se již o to...

»Nikdy, drahý, na trojí zapískání nepostavíš se na své místo. Siréna bude marně volat...« zní od hrobu, láme se mezi rozsetými kříži, dolétá až k jejímu sluchu.

Tiskne tvář do dlaní a bolestný, tichý pláč proráží těžký, olověný vzduch.

»Bílý sníh zasype tvůj hrob, divoké větry budou se proháněti nad tvým posledním útočištěm... Pak jarní slunce zlíbá květiny na tvém posledním lůžku... a my, až půjdeme kolem, zastavíme se a vzpomene-me...«

Studené ticho visí ve vzduchu...

Obrátila opět svou tvář od lidí, křečovitý pláč zachvátil její tvář. Těžké vzdechy draly se jí z prsou, proudy slz kropily drobná kvítka u jejích nohou. Strhaná tvář obrátila svůj zrak k obličeji Trpícího a bolestí stažená ústa zašeptla jediné slovo: »Bože!,...«

Perditus:

Z myšlenek E. Hella o vědách přírodních.

Svaté depositum pravé víry zachoval neporušeně jen jeden národ, národ vyvolený: a hledme, co učinilo lidstvo ostatní.

Historie o tom mluví. Ukazuje nám prstem na býka Apise.

Lidstvo uctívalo přírodu, a hle, pohanství, paganismus ve vlastním slova smyslu. Člověk se cítil před tváří přírody slabým, ohroženým. Viděl zjevy, které nebyly v jeho moci, i počal se jim klaněti, aby je uchlácholil.

Prisuzovati zjevům přírodním vlastní vůli, zosobňovati a klaněti se jim, jako by měly život samy od sebe, toť paganismus.

Ale najednou člověk, který se skláněl před hromem nebo teletem, se zdvihá, mění svou idolatrii, opovrhne věcmi viditelnými a klaní se sám sobě, jako by měl život sám od sebe, klaní se svému rozumu, a hle, racionalismus.

Racionalismus jest uctívání vlastního já, intelektuálního a morálního života člověka. Je to nejvznešenější způsob modloslužby.

Ale člověk, který se sám sobě klaní, není spokojen se svým bohem. Není spokojen s bohem řeckým, který je příroda, ani s bohem racionalistickým, který je člověk; žádá si jiného boha, který by byl sloučením obou prvních bohů; racionalismus sloučen s paganismem tvoří panteismus.

Panteismus je současné uctívání animálního i morálního života v člověku, současné uctívání člověka i přírody jako mocností identických, co se týče jejich bytnosti a vývoje, jako dvou různých projevů jediné podstaty, která má svůj život sama od sebe.

Paganismus, racionalismus a panteismus jsou tři systematické názory světové. Víme, jaká byla jejich minulost, víme i, jak se jim vede v přítomnosti, a hádáme, jak bude v budoucnosti.

Hledisko, na kterém jsme, je století dvacáté, doba nesmírného rozkvětu věd přírodních. Neboť, co nyní víme o přírodě, je podivuhodné: Světelný paprsek přichází s hvězdy; člověk jej rozebírá a ví, kolik železa je v hvězdě, která vysílá paprsek. Paprsek světla vychází z tváře člověkovy: člověk jej zachytí na citlivou desku a zakleje v obraz tváře člověkovy. Člověk spoutal blesk; přinutil jej, aby byl poslem jeho slova. Pára, nejslabší ze všech věcí, táhne nesmírné náklady a před ní uhýbají

na náš rozkaz hory, my otvíráme zemi, abychom jí projeli tažení kapkou vody.

Josef de Maistre napsal: »Pozorujte krásný zákon Prozřetelnosti: od dob prvotních, o nichž v této chvíli nemluvíme, nedala experimentální fyziky leda křesťanům. . . A staří nás předčili silou ducha.« — Ať jsou ta slova pravdiva nebo ne, chceme promluvit o příčinách, proč pohané nedospěli k tomu, co nazýváme vědou přírodní, ač měli značné vědomosti o přírodě. Měli zajisté velikou znalost zákonů přírodních. Ale všechny jejich vědomosti se podobaly údům od sebe odděleným.

Člověk může mít množství vědomostí z fyziky, chemie, astronomie, mechaniky, geologie a přece nemít Vědu a neznati zákonů stvoření. Zrovna tak jako může znáti množství fakt, jména bitev, jejich data, rodopisy králů etc., a přece neznati Historie. Neboť Historie není hromadou faktů; je to duch, který plyne z faktů jakožto látky a z jejich znalosti jakožto formy.

A tak i věda přírodní není nakupením rozmanitých vědomostí. Je to duch, který vychází z bytostí, které studuje, jakožto látky a z jejich znalosti jakožto formy. A tak busola byla známa 2600 let před Kristem: a přece projížděli Číňané oceán bez kompasu. Tyrští vyráběli sklo od r. 1640 před érou křesťanskou: a výroba skla předpokládá velikou důvěrnost mezi člověkem, ohněm a vzduchem; předpokládá, že člověk zvítězil nad ohněm a vzduchem; aby však mohl nad nimi zvítěziti, musil je znáti. R. 520 vynalezl Anaximenes z Miletu sluneční hodiny; krásné koberce byly už r. 520 v Pergamu; v Egyptě měli r. 250 vodní hodiny; r. 220 učinil Archimedes skvělý vynález dutého zrcadla.

Vidíme, že pohané měli veliké vědomosti o přírodě; a přece nebyly tyto vědomosti tak uspořádány, aby dosáhly onoho ústředního bodu, kde se vědomosti vzájemně spojují a dostávají jméno vědy přírodní, vidouce, že jejich původ je společný.

A když se ptáme, proč ten naprostý nedostatek jednoty, která charakterisuje pravou vědu, proč přírodozpyt pohanů nepocítil potřeby opěvovati Jednotu Boží, není jiné odpovědi než v nepravém názoru světovém pohanů. Mezi ideou jednoho Boha a ideou Vědy je větší příbuznost než se na pohled zdá.

Jestliže pohané tak upadli, že ztratili téměř ideu Vědy, ztratili také téměř úplně ideu Boha, který jest jeden. Pohané byli netoliko zbaveni nadpřirozeného poznání Boha, byli zbaveni více nebo méně i poznání Boha přirozeného. A ti, kteří je měli, měli také ideu Vědy, na příklad Plato.

Hlavní důvod úpadku věd přírodních u pohanů byl v náboženském pojmání přírody. Víra a pověra byly duší vědy přírodní. Hellenská víra národní byla proti zpytování přírody. Když se Aristarch ze Samu vytasil se svým náhledem, že země je kulatá a točí se okolo slunce, obžaloval ho Kleanthos, že ruší klid Hestiin, a jinam chce určití střed světa.

Kdo chce znáti přírodu, nesmí se jí klaněti. Přírodu musíme viděti tak, jak jest; oko ji musí proniknouti, může od ní žádati tajemství zákonů, které ji řídí; oko však, které se zastavuje v přírodě, aby ji učinilo předmětem svého kultu, nemůže jí viděti.

Idolatrie vylučuje vědu.

Prosím ty, kteří nedůvěřují těmto myšlenkám, aby historicky zkoumali, co jsem řekl. Ať hledají národ modloslužebný a při tom vzdělaný!

Z toho je vidno, že paganismus byl nepřitelem věd přírodních a ideje pravé, jednotné vědy vůbec.

A co racionalismus? Racionalismus učí, že rozum, pojmové myšlení, jest jediným rozhodným a pravým pramenem všeho poznání, nikoli však smyslová zkušenost. Přírodu však nutno smysly zkoumati.

Tím odbyt je i pantheismus, který vyšel ze starověkého polytheismu, rozšířil se v Indii, nabyl spekulativního útvaru u řeckých eleatů, objevil se opět u Barucha Spinozy, Fichtea, Schellinga a Hegela, neboť pantheismus je složka paganismu a racionalismu, spojuje tedy i nedostatky obou.

Myšlenka hledati jednotnou harmonii mezi světem fysickým a morálním, je zcela moderní. Symbolismus byl a nebo nebyl ve starověku jen vzpomínkou. Čím více se dívá člověk na svět neviditelný skrze svět viditelný, tím více poznává svět viditelný. Stvoření má své delikátní tajnosti; neprozrazuje svých tajemství na potkání.

Je jisto, že věda přírodní bez metafysiky není myslitelná. Metafysika dává vědě přírodní základní pojmy jako bytí, zákon, účel atd., logika pak jí určuje postup pro teorii.

Ohromná budova moderní vědy počala se mnohem dříve než se obyčejně myslí.

Nechci tvrditi, že středověk udělal vše-

cko. Ale chci o něm souditi spravedlivě. Středověk pracoval nesmírně: pronikl podstatu věcí. A hle, v čem jest jeho sláva: nikdy nehleděl na stvoření jako na něco zvláštního, odděleného od Stvořitele.

A právě tato jednota víry a vědy mu vynesla opovržení posledních tří století. Posmívali se středověku, že při všem mluví o Bohu a při Bohu o všem. Posmívali se středověku, protože chtěli pozorovati přírodu a nemíti na mysli jejího původce, zkoumati ji hmotnými nástroji, zkoumati ji jako předmět beze vší vzpomínky na její princip.

Myslili, že věda bude přesnější, pronikavější, mocnější, když její pohled se odpoutá od Boha a upře do země. Myslili, že přijdou ke skutečnosti, když odvrhnou ideál. Myslili, že získají na hloubce, co ztratili na výšce.

Věda sestoupila před třemi sty lety s hor, na kterých vyrostla a kde rozkvétala v paprscích kříže, a přišla před sto lety do toho údolí, kde nepozvedajíc už očí, pokládala nebe za sen.

Abychom změřili hrůzu tohoto úpadku, musíme pohlédnouti na podivuhodnou jednotu věd, jednotu, která byla počata, a která měla ve vší kráse zazářiti, když se objevili Descartes a Bacon.

Věda středního věku praví:

Bytosti vůbec mají dvojí konstitutivum: jedno je Potentia, druhé Actus. Složeniny vůbec a tělesa zvláště mají oba prvky fysické, látku a formu. Látka a forma jsou v bytosti fysické totéž, co Potentia a Actus v bytosti metafysické.

Vezměte zrnko pšeničné. Můžete je zničit, ale zničíte je, pokuste se opět je složit nebo učiniti z něho jiné! Analysujte všechny prvky, z nichž se skládá, opatřte si pak všechny ty prvky a zkuste z nich udělati pšeničné zrnko! Proč je to nemožno? Protože zrnko mělo mimo substance, z nichž bylo složeno, něco, co jste mu mohli vzíti, ale nemohli vrátiti; a t o t o n ě c o je n a p r o s t o o d l i š n o o d s u b s t a n c í, k t e r é j s t e o b d r ž e l i a n a l y s o u. A t o t o n ě c o j e f o r m a.

Formou bylo pšeničné zrnko pšeničným zrnkem.

Podivná věc! Dříve než nabudeme znalosti látky, musíme míti znalost formy, neviditelné moci, která ji substantisuje, specifikuje a individualisuje. Jinými slovy, materialismus je absolutní negace přírodní vědy.

Chléb, který člověk jí, stává se masem a krví člověka. Chléb tedy mění svou sub-

stanci tím, že mění svou formu. Přirozená transsubstanciace je tedy zákon života.

Kažením přechází látka z formy vyšší ve formu nižší; živěním přechází látka z formy nižší ve formu vyšší. Substance, která klíčí, ztrácí nejprve svou podstatnou formu a počíná se kaziti kolem klu, místa to nesmrtelného, které se živí z podstaty rozkládajícího se zrnka, a je symbolem zmrtvýchvstání.

A když Syn Člověka řekl: Nezemře-li zrno pšeničné padši do země, zůstává samotno; zemře-li však, přináší mnoho užitku (Jan 12, 24), vyslovil tak zákon stvoření, přechodu života a smrti.

Použijeme-li tohoto zákona, abychom se povznegli k zákonu, kterého jest odleskem, zrno obilné obrátí náš pohled k Tomu, jehož symbolisuje: uvidíme, jak život a smrt se setkávají na Kalvarii, a Věda půjde si sednout ke kříži na své místo, na svůj trůn.

A vskutku, jaký jest její úkol? Hledajíc všude obraz nebo stopu Toho, který jest, hledá a konstatuje, kterak dal tvorům bytí, tvorům, kteří nejsou, jako on, sami od sebe, a kterak jim dal moc dávat bytí, neboť si dávají formu jeden druhému, třebas nejsou stvořiteli, jako on.

Tak mluví středověká filosofie. Ona jediná pronikla podstatu věcí viditelných, protože jí bylo kompasem Slovo Boží o věcech neviditelných.

Století, které minulo, vnutilo Evropě přesvědčení, že vědy a náboženství si od-

porují, a že je třeba voliti: aby lidé vzdělaní volili vědy a druhí aby z hlouposti nebo ze strachu volili náboženství.

Dvacáté století, které lační a žízni po plnosti, nenabude jí leda hlubokou jednotou Vědy a Náboženství.

Věda musí vědět, chápat, cílit a hlásati, že pravda jest jedna a že náboženství, které je pravé, nemůže pravdě odporovati. Je nutno obnoviti Jednotu Boží. Zjevení i vědy, svět viditelný i neviditelný, země i nebe pocházejí od jednoho, téhož a pravého Boha. Nemůže býti tedy rozporu mezi pravou vědou a pravým náboženstvím.

A nyní běží zajisté o to, aby současná věda rozluštila ve světle Evangelia četné a zmatené otázky, které nám za noci ducha byly bez ladu a skladu předloženy.

Tato ohromná práce už je počata, cesta je udána, určena, prokleštěna. Geologie se vrátila k Mojžíšovi, fysika, chemie přicházejí, aby vydaly svědectví a prohlašují, že jejich vrcholným úspěchem je dáti za pravdu vědecké přesnosti Bible.

Věda, která konvertovala, zkoumá vědecky globus osvěcena jak přirozenými, tak nadpřirozenými světly.

Využívajíc všech vnuknutí, která přicházejí s hůry, poznává příčiny a vztahy věcí stvořených, rozlišuje, ale neodlučuje, sjednocuje, ale nemate, a vrhá na zemi veliký a vítězný pohled, pohled jasný a čistý, který vidí v každém tvorů obraz nebo stopu Nejvyšší Trojice...

(Ernest Hello, L'Homme. — Le Siècle. — Philosophie et athéisme.)

Kdesi vysoko na horách, tam uprostřed lesního ticha, kde jsi nebi bliž, tam svou píseň života prožívá i mladý slovenský pasáček. Na travnatých úbočích i mezi srázy skalními cítíš, jak cosi tajemného objímá pasáčka s jeho ovečkami, tebe, přírodu tou neznámou láskou, krásou a velebností. A když píseň pasáčkova se dá unášet těmi horskými výšinami na skráních lehounkých obláček, zesmutníš a zas zajásáš volností a radostí. Zatoužíš po štěstí, zatoužíš po dobrém slově a v duchu se modlíš k Nejvyššímu. A píseň

pasáčkova zvoní jako ty smavé zvonečky jeho oveček. Radostné mládí. A když pak večerní stíny začnou ověšovat převísle větve lesních strážců a lemovat úbočí skal, tu radost již umlká a s večerním šuměním zasteskne i píseň pasáčkova na čobrou noc. Neko-nečné ticho a jen zvoneček ovečky se ozve také jako ze spánku. Usnuly hory i lesy, pasáček, ovečky i píseň. A za ranní rosy a prvních červánků pasáček vyhátní své stádo s novými písničkami; jež mu vdechla noc. Smavý pasáček s bílými ovečkami.

Foto Elén.

Proteus:

Ponocný.

Ztichly dvory rozlehlých statků. Bujné jalovice ve chlévech zachrastily naposledy řetězem o prázdná koryta. V jizbách zhasla světla. Zahnědlé pahorky vpily do své kůry tmu noci. Zahrady se odbarvily jako krejcarová panna v pusince děcka a byla noc.

Letní noc nad Slibovem. Dědina těžce oddychuje. Jako dítě, které má horečku. Usnula záhy jako upachtěný poštovský kuň. Ráno se musí probudit se zpěvem skřivánčím. Svůj osud složila na noc do rukou ponocného. Jest jako dítě, nad jehož pohodlím bdí starostlivá matka.

Otevřenou okenicí slibovského kostela zaznělo deset úderů kladiva na zvon, propletko se letitými lipami a zamířilo k domku ponocného; tam rozezvučelo okenní tabule a spárami rozeschlých rámu vniklo do světnice; ozvěnou pak letělo dědinou, poli a zavěsilo se v korunách buků na okraji lesa. Několik zdlouhavých kroků v tmavém příbytku. Po chvílce vrznou dveře a srdnatý ochránce Slibova nastupuje ve vši vážnosti svou noční pout. Prochází dědinou. V zimě chodí sám. V létě, kdy je nebezpečí ohně, jest mu druhem vždy jeden slibovský občan; po velkých požárech hlídají i členové hasičského sboru. Chodí uličkami vesnice. U velkých statků zkouší, zda

jsou vrata zavřena. Obejde kostel, prohlédne zámecký dvůr a usadí se na schodech hospody. Není nikým rušen. Všichni ho znají.

Hranatá postava.

Sevrklá kůže na očadlém obličej.

Jako dubová dýha, vystavená slunci, vypadá jeho čelo, rozryté vráskami.

Obočí srostlé; to je znak důslednosti a vytrvalosti.

Jeho oči viděly Halič, pluh, jímž oral Josef II. a mnoho rakví od té doby, co je hrobníkem.

Má halapartnu, pevnou víru v Boha a mnohokrát přísahal u soudu.

Mantl, záplatovaný jako plachta komediantova kolotoče, mu daroval vysloužilce.

Mluví s vědomím vlastní důležitosti a pro děti je tajemnější než turecký divan.

Na rameně má zavěšený lesní roh a v kostele šlape měchy u varhan.

V noci zastavuje cizince, vyptává se jich na směr cesty a dušeným zahoukáním odměřuje sny vesničanům.

Po vesnici chodí pomalu, téměř šouravě.

Domů se vrací ke třetí hodině, »zpit malvazem luny do nemoty«.

Potkáš-li ho, rozhovoř se s ním o dluhích. Řekne ti, že bída a dluhy nepominou.

A podle toho ho poznáš.

Josef Němeček:

Vzpomínka vranovská.

*V aleji srdcí z perníku a z lásky,
zaprodán
v stesk, trumpetkou malou
z dětských let tichoučce hrám*

*na spodní tón. Olověný vojáčku,
pochodem vpřed!
Prodavač srdcí, obrázek na kolotoči,
turecký med — a víc už nic.*

*Jen to klekání. A pak již vzpomínka
z Vranova,
že za lásku se modlila
a také za tebe — panenka poutová.*

Dr. Ot. Nováček:

Zrození primána.

Jednoho červnového dne stane absolvent 4.—5. třídy obecné na chodbě školy střední. Je poněkud vyjeven nad řadou různých fotografií a reprodukcí, které představují třeba mumie nejslavnějších faraonů, sop-ticí Vesuv, Napoleona, Komenského, Pa-lackého a jiné národní buditele, činitele a vychovatele. Jeho zrak klouzá po různých mravních pořekadlech, kterými jsou stěny

středoškolských chodeb v pravém smyslu prošíkovány. Ve směsi rodičovské a pří-buzenské se prodírají s velkou důležitostí páni profesori, mající v rukou různé papí-ry, záznamy a seznamy. Jejich oči radost-ně svítí, když vidí, jak přichází nová lid-ská vlna omladit jejich omšelý ústav, kte-rý je třeba už na spadnutí. Jejich zasta-ralé fraky, některé s datem třeba i před-

maturitním, svítí matně v tmavých chodbách, kde příjemný chládek se podobá vězeňské cele, kdež bude našemu nastávajícímu primánu ztrávit několik hořkých i sladkých chvil. Kluk, do jehož životní výplně bylo možno zasadit snad káču, dřevěnou šavli, bič a několik siláckých kousků tam někde za humny — jde dnes k zápisu a k přijímací zkoušce, zavalen jakýmsi tísnivým a při tom sladkobolným pocitem něčeho velikého. Drží se podle svátečně vyšňořeného táty, přímo polykaje onen neznámý svět dojmů a utiňuje se pohledem na stejně staré hochy-kolegy, které postihl tentýž osud jako jeho. A věřte, kdyby se nestyděl za projev své klukovské slabosti, chytil by se tátovy ruky, která právě dnes je teplá a jaksi hebká jako nikdy před tím! Ba i to, že oplývá dnes svátečním oděvem a že jeho téměř chronicky rozvláté pačesy jsou přičísnující vlídnou rukou matčinou, nasvědčuje předtíse výjimečně důležitých událostí. Kdyby měl čas a kdyby mu jeho rtuťovitě slídové oči dovolily, aby svou paměť mohl prohrábnout hráběmi vzpomínek, tak by jistě poznal, že se s tímto povznášivě vážným pocitem setkal už jednou, když šel po prvé s matí do kostela.

Táta je dobrý psycholog, a když se loučí po odbytém zápisu se synkem, na nějž čeká ještě roentgen přijímací zkoušky, nedělá mu obvyklého kázání, ani nehrozí pro případ, že by kluk ztroskotat hned na tomto prvním úskalí, nýbrž řekne mu suše a s rozmyslem zkušeného stáří: »Vem všech pět dohromady a hled', ať mi nepropadneš, kluci by se ti doma smáli!« Kluk se zachvěje až do základů osobní své pýchy a pokývne sebevědomě hlavou a vejde do třídy, kde potom prožije osm divoce pestrých a pestře divokých roků. Ale teď, sotva obsadí nejbližší místo ve volné lavici, zmizí ihned všechno jeho dobré předsevzetí a on se plnou parou své dychtící zvědavosti žene za poznáním nových a nových věcí. A už to začíná.

Hle! Lavice jsou větší a pěknější, než byly ty jejich v obecné škole, je v nich schránka na knihy, kalamář má sklápěcí víko a vedle něj je vyhloubena zásuvka pro péra, tužky a jiné psací potřeby. Tabule je posouvací, v koutě stojí globus veliký jako baň jejich venkovského kostela a mezi okny opět řada obrazů ze života hmyzu, ptactva i tropických šelem.

»Co asi požívá ten lev?« napadne ho při pohledu na ohřiveného dravce, jehož pařáty jsou zaseknuty v bedrech nebohé oběti,

o jejíž přírodopisné existenci nemá ani poněti. Chtělo by se mu myslet dále, jak je to zde všechno podivné a nové, jak mohutně vypadají ta zvířata na stěnách a jak překvapí vesnické kluky, až jim to bude všechno povídat, ale vtom již dveřmi vchází budoucí pan třídní. Někdo se naučeně zvedne, celá třída se ihned napřímí jako vojáci a v zápětí několik desítek očí se zvědavě upře na obstárlého pána, na jehož nose rozkročmo sedí skřípec a jehož bělostná lebka se leskne jako kulečnicková koule.

»Připravte si arch papíru a pište!« zazní to s katedry hlasem mnohem vážnějším, než má pan učitel doma na obecné, a když utichne šustění papíru, ozve se pomalý a slavnostní hlas diktujícího profesora.

Čtyřicet chlapců znečistí v kalamářích lesklou čistotu zbrusu nových per, čtyřicet napjatých hlav se skloní nad neposkvřenou ještě běl papíru a čtyřicet párů očí začne sledovat kostrbatá písmenka slov a vět. Pan profesor diktuje, kluci píší, třída mlčí jako bojiště před generálním útokem. Zoufalý a strašně mlčenlivý boj se odehrává na tomto malém úseku nekrvavé fronty, mozky desetiletých praští, jak v nich řeže pila přemýšlení a rozpaků, jazyk vylézá mezi zuby a křečovitým pohybem napomáhá ruce, která píše háčky, vlnovky a čáry písmen. A jakoby schválně, toho dne dětská ruka je neohebná a tvrdá, takže řádky jsou nějak rozházeny a písmena se rozbíhají po papíře všemi směry jako decimovaná armáda na ústupu. Jakoby schválně paměť toho dne vypovídá v každé minutě a kluk stále trne v smrtelných rozpacích, má-li napsati »i« nebo »y« ve slově odbýti, píše-li se »med« nebo »met«. V této chvíli se mu všechno jaksi popletlo ve zmatené hlavě a on se řídí jen silou zvyku a setrvačností.

Leč diktát skončí; potom se ještě rozeběře některá věta jako stavebnicový domeček, udá se podmět, přísudek nebo určení času a je po první polovici zkoušky.

Přijde druhý pan profesor, archy papíru opět putují na lavice a na tabuli se ocitne několik početních příkladů: sčítání, odčítání, dělení a nějaký ten výpočet trojúhelníka nebo něco takového.

V utýraném mozku, na který zvolna doléhá tlak únavy a rozčilení, začíná to nyní skřípat a vynechávat jako v přetíženém motoru. Věci samozřejmé a známé se jeví jako prapodivné záhady, číslice a početní znaménka přeskakují před očima jako hvězdičky při tvrdším úderu do hlavy.

Tehdy mnohé oko se zastaví na vážné tváři zkoušejícího a jaksi mimoděk se potom sveze na obraz, kde hladový lev trhá svoji nevinou oběť. A podivné přirovnání mezi dravcem a obětí na obrázku a zde ve třídě se jako stín krađe do mozků kluků, přirovnání, o němž nikdo netuší, že je tak často bude pronásledovat i v nedaleké budoucnosti.

»Ukaž, jak to počítáš!« šeptne kluk svému sousedovi a jeho oko opatrně jako zkušený špion vnikne na zakázané území sousedova úkolu.

»Ale dej si pozor, aby tě neuviděl!« zasýkne tichounce soused a ochotně odstaví ruku.

A to je uzavření prvního přátelství dvou budoucích spolužáků, a to je také první provinění proti dobrému mravu. Ale poněvadž pravidla kázeňského řádu jsou zde hlavně proto, aby se přestupovala, nestane se celkem nic. Pan profesor nepřijde na toto nevinné prohřešení, jež povstalo z klukovy úzkosti a pudu sebezáchovy, početní úkol je šťastně vyřešen a kluci odcházejí, aby si odpoledne ještě přišli pro výsledky.

Po dobrém obědě, při němž tátova kapsa byla dokořán otevřena hladu i mlsnosti, vrátí se všichni zase do třídy, kde čekají na vynesení ortele. Pan profesor čte jména a

jasně připojí: »Jste přijat.« Pouze nepatrný hlouček jich zůstane ve třídě, aby se po nezdařeném prvním náběhu podrobili ještě zkoušce ústní.

»Nu co?« přivítá kluka lakonicky táta a on radostně, zkoprnělý ještě úžasem, odpoví:

»On mi řekl: „Josef Votýpka, jste přijat.“

A to je ten nevysvětlitelný a krásný závěr dnešního dne. Nikoliv to, že udělal zkoušku a že to všechno dobře dopadlo, nýbrž ta skutečnost, že velký pán mu po prvé v životě řekl »Vy«, naplňuje kluka úžasem a pýchou. Pan profesor mu vykal, což nasvědčuje, že postoupil na společenském žebříku o stupínek výše a stal se z bosonohého, rozedraného a umouněného kluka skutečným, respektovaným a moudrým středoškolákem.

Kluk je si toho vědom a stává se pyšným na své tak těžce vyzískané postavení. I vrací se domů se vztyčenou hlavou a slavnostními rysy ve tváři. A potkává své desetileté kamarády, pomíjí je se vznešenou nevšímavostí rytíře, který byl právě povýšen do aristokratického stavu primánského.

(Z chystané knihy Dr. Ot. Nováček, Vl. Rýpar, Potpourri ze studentského života.)

M. V. Kostomlatský:

Svět zapomíná.

*Ulicí utíká plačtivý ston;
na okna tuká a o smrti zpívá.*

*Černými dveřmi ospale zívá
pochmurná zvonice plesnivou tmou.
Zvon.*

*Po nebi jdou
šedivých mraků ztrnulé stíny;
studené slzy padají dolů
do mokré hlíny*

*Ledové vytí tajného bolu,
skřípání větví a hukot a šum:
vychladlý polibek zmodralým rtům —
requiem zapomnění.*

Prof. Vincenc Kramoliš:

Domov znavených duší.

Probírám se v zápiscích a přicházím na citát o zbožnosti našich předků. Spisovatel, jehož jméno jsem, bohužel, nepoznamenal, praví: »Jak rády chodily naše babičky časné ráno do kostela. Lucerničku v ruce, belhaly se o holi do svatyně, vždyť ráno

nedalo se spat, a proto bylo příjemno zajít do kostela, kde mohly sobě s Bohem promluvit o tom, co se stalo a nač nemohou zapomnět, co je trápí a co je čeká těžkého. Byť to byla hotová dětinství, jež zvadlé rty stařen šeptaly, Bůh přece je trpělivě

vyslechl, byly to Jeho děti, jež k Němu volaly. A zatím co rty hovořily, zavřel víčka jejich a dal jim ve svém domě klidně zasnouti. Znal ty duše unavené.»

Tehda doléhala únava na stárnoucí. Dnes doléhá již na všechny, všichni jsme uštváni dnešním těžkým životem a zvláště naše nešťastná mládež se zabeďněným světem před sebou, bez vyhlídek do budoucna. Je to až k zoufání; tak mocně doléhá skleslost a zklamání na mladistvou duši. Ale je tu Někdo, jenž zná ty duše znavené. A ježto ví o naší ubohosti a bezmoci, z milosrdenství převelikého rozbil tu mezi námi, sirotky, svůj stan, aby byl naší bídě nablízku.

Můj mladý příteli, snad stál jsi již na temeni hory s rozkošným pohledem do údolí, kde vesničky se tulily ke kostelům se štíhlými věžemi, hroužícími se do azuru nebe. Tu ti zajisté napadla myšlenka: Co bychom si započali, čím byla by naše vlast bez těchto míst klidu a pokoje? Odmysli si ze světa kostely a máš obraz země za potopy, kdy holubička Noemova neměla, kde by spočinula. Může-li duše naše kde jinde spíše dojít klidu a zotavení po prudkém vlnobití života, ne-li tam, kde sídlí Ten, jenž volá do světa: »Pojďte všichni ke mně, kteří obtíženi jste, a já vás občerstvím.« (Mat. 11; 28).

Jako tělo potřebuje odpočinku po denní lopotě, tak i duše, přetížená, znechucená světa shonem, touží po tichu kostelním. Nevyrdržíš stále hleděti dolů, třeba občas pohlédnouti k nebi, neboť hled' sebe déle na

zemi, uvidíš jen ulice potřísněné žádostmi očí a těla a za zdí číhající jedovatou zášť. A kdo může duši lépe občerstviti, ne-li Ten, jehož úkolem bylo, aby přišel na svět, aby lidé život měli a hojně měli (Jan 10; 10). Kdyby neprýštil z našich chrámů život, nebyly by nám tak drahé. Zdobíme-li je, je to jen dík za sílu života, kterou nám skýtají.

V kostele zmlkne svět se svým protivným chvástáním. Jak snaží se právě dnes vše slovy spraviti, mluví stále, v parlamentě, v novinách, po sálech, pod širým nebem, plakáty na rozích ulic, mluví dnem i nocí; koho by ten příval slov neunavil?

V chrámu sbírá duše své zpřetrhané myšlenky, klidní své zjítřené nitro a obrací je k věčnosti. Sbohem světu se svou starostí, jen když jsme skryti na srdci Božím!

Od oltáře proudí k nám horský, silivý vzduch věčnosti, vane duši naší, ulevuje srdci. Zlý den zůstal venku, obklopuje nás nedělní klid. A jestli jsme se unavili na křivolakých cestách hříchu a musili pouštět, hle, kostel připadl nám jako oasa, kde ve zpovědnici nás Pán utěšil a u stolu Páně nasýtil.

Je nejvýš nutno právě za dnešních časů, abychom se svévolně neokrádali o milost a požehnání kostela a každou neděli si odnesli ze mše svaté novou sílu k celotýdenní oběti. Život je těžký. Jinoši umdlévají a muži klesají vysílením; než praví prorok Isaiáš: »Kterí spoléhají na Hospodina, získávají novou sílu, putují a neoslábnou.«

Paul Lotte, A Pierre Morhange:

Modlitba.

Můj Bože, snažně Tě prosím, ne za sebe, ale za své kamarády, spící na této světnici, kdež jenom já bdím.

Ne snad k vůli sobě, ale z hlubokého bratrského soucitu, jenž jímá mou duši, a za uzdravení a upokojení, jehož si tolik žádá.

Ochraň je od kasárního vězení, jímž se pro ně zavírají zevnější sladké taje.

Ochraň je od ztráty naděje na dovolenou, jíž se pro ně zavírají dveře vzdáleného domova a mizí jasný pruh světla, který jim posílala do stínu.

Ochraň je od potupných znamení Venušiných, jimiž se jim bere naděje a právo, mít jednoho dne nevěstu — a ať nezdravá láska neoznačí jich těla svým razítkem.

A zvláště, můj Bože, ochraň je od úplné nicoty, tak jako od chmurných snů a zaplň jejich oči obrazy, jež mají rádi.

Na mne, bdícího — protože má duše již uvykla utrpení — sešli strasti, až je jich zprostitíš.

Vysvobod' husara Bozio z jeho milostné únavy, dělostřelce Alaina zbav zadržovaného kašle, dragouna de Vaulchier pak pohrdání, které chová vůči nám, a letce Alberního hněvu.

A nechť jsem nemocný nebo škaredý, proti jejich vůli, chceš-li, avšak místo nich.

Poslouchám, jak spí. Jak těžce oddychují. Jak bledně málo berou tito vězňové z nehybného vzduchu svého vězení. Jak velice se jejich dech podobá blikavému plameni nočních lampiček a jak žebráckého nakrmení se tam dostává jejich odpočívající duši. Dej jim pravidelného dechu, aby jejich noc, stejně jako celý jejich život, se podobala harmonickému přílivu a odlivu, který se vzdouvá a klesá.

Ale především, můj Bože, dej jim, jakož i mně, naději, že se nám dostane jednoho večera — který není již příliš daleko — věčného posledního lůžka mezi čtyřmi dubovými prkny, a že tam klidně usneme, majíce na rtech ztichlé a navždy pravidelné oddychování Smrti.

Z franc. přel. Dr. Otakar Nováček.

Miloš Krejza:

Kdo vůdcem bude mi.

*Kdož vůdcem bude mi
po cestách mezi úskalím hříchů a slabosti,
kdo utiší a zažehná rozdvojená moře bijící v plachtoví lodi mé?*

*Kdo podá ruku pomocnou mně v tůni propasti tonoucímu,
mezi vlky a zvěř dravou upadnuvšímu?
Kdo přioděje mě od trnů zbodaného
a setře krůpěje potu s čela mi?*

*Jediný jen Ty, ó Hospodine, jenž svým pláštěm milosti
uzdravíš ruce i srdce zbrocené,
jenž v prach proměníš pouta zloby,
jenž dechem svým pozdravujícím
skloníš hlavu moji,
bych ve věčný sen s láskou klesal,
s modlitbou, s díky Tobě na rtech se třesoucích, ó Věčný!*

Perditus:

Dostojevský křesťan.

Loni, v padesátém výročí smrti Fedora Michajloviče Dostojevského, mnoho se psalo o jeho životě a díle. Skoro nikdo o něm nepsal jako o křesťanu, v jehož životě a činech je mnoho příkladného.

Dostojevský, geniální duch, jenž ve svých dílech zpodobil veškeré vlnění života, jeho bahno, hlubiny i smrtelné víry, trpěl po léta těžkou epilepsií. Pro účast na spiknutí Petraševského měl býti zastřelen — v poslední chvíli obdržel milost: odsouzen na Sibiř. Tam v trestnici točil kolem, prosíval písek, lámal kámen, nosil cihly. A přece jediné slovo trpkosti nevyšlo z jeho úst. V knize Zápisů z mrtvého domu, kde popisuje svůj trestanecký život, nestěhuje si slovem na vládu, která ho odsoudila. To je týž Dostojevský, který později prosil u soudu za sedláka, který ho ztýral. Právil soudcům, že mu odpouští. A když soud nevyhověl prosbám jeho a odsoudil sedláka k pokutě 16 rublů, čekal na odsouzení před soudní budovou a dal mu těch

16 rublů. — První žena jeho jej klamala hned na počátku manželského života. Nestoudně mu vyčtla: Žena, která dbá své cti, nikdy nebude moci milovati člověka, jenž pracoval čtyři roky s lupiči a vrahy v káznici! A přece ji podporoval a přispěl ku pomoci, když umírala, a po smrti ani slova nepříznivého o ní neřekl: vyjádřil se pouze, že nebyl šťasten. — Dluhy svého bratra Michajla převzal a splácel po celý život z výtěžku své práce, ač těžce strádal i se svojí rodinou. Namítne někdo, že tento muž napsal Velkého Inkvisitora a Ivanovu rozmluvu s ďáblem; to dává jen tušiti, jakým peklem pochybností prošel člověk, jenž dvakrát denně chodil do kostela, zachovával půst, přijímal svátosti a se svým otřelým výtiskem Nového zákona, který mu byl v Sibiři jedinou útěchou, očekával klidně smrt.

Ovšem, Dostojevský by mohl spíše býti příkladem problematické povahy, než osobnosti křesťansky dokonalé. Je však málo

známo o něm, že jeho křesťanství se vyznačovalo mocnými rysy katolickými, jak zjišťuje jeho dcera ve své knize o něm. (Ljubov Dostojevská, Dostojevskij, jak jej líčí jeho dcera. Stanislav Minařík, Praha 1920.) Zdůrazňuje, že Dostojevský nebyl Rus, nýbrž Litvan původu slavo-normanského po otci, po matce Ukrajinec. Dostojevští na Litvě byli horliví katolíci, vychovaní jesuity a německými rytíři. Zvláštní odevzdanost do vůle Boží a poslušnost k Bohu, jak sejevila u otce Dostojevského, vysvětluje dcera Dostojevského jesuitskou výchovou jeho předků. (32.) Dluhy bratra Michajla nebyl povinen platiti podle zákona ruského. Pokládal-li to za svou čestnou povinnost, byla to ozvěna rodových tradic litevských. Studujeme-li povahu Dostojevského, praví jeho dcera, nesmíme zapomínati, že Litva přijala svou ideu rodiny a státu od rytířů Německého řádu, kteří dobyvše Litvy ohněm a mečem, zavedli do země všechna zřízení a všechny rytířské ideje středověké. Podle nich byla vážnost rodiny na prvním místě. Byla chápána širší než je chápána za našich dnů. Všichni lidé, kteří měli totéž jméno, byli pokládáni za členy téže rodiny a byli odpovědní jedni za druhé. Čest rodinná jim byla nejvyšším ideálem: muži, ženy žili jen pro ni. Po smrti otcově stával se prvorozený syn hlavou rodiny a spravoval ji. V případě jeho předčasné smrti nastupoval druhý syn na jeho místo a dědil všechny jeho závazky. Není jen tak, že Dostojevskij se obdivoval gotické kráse kolínské katedrály: jeho duše byla také gotická. Zdálo se mu zcela prosté, aby se obětoval rodině svého bratra a vzal na sebe všechny její dluhy. Druhé mého otce měli zase příčinu, pokládati podobné chování za podivínské, neboť v Rusku, které má byzantskou civilizaci, idea rodiny skoro neexistuje. Starají se dobře jako špatně o své děti, avšak zůstávají všeobecně lhostejní k osudu svých bratrů a sester. Já jsem neudělal ty dluhy, proč je mám platiti? řekl by každý Rus, který by se ocitl na místě mého otce, a byl by považoval jeho čin za romantický, skoro směšný. (119—120.) Touž katolickou a rytířskou tradici jevil Dostojevský v zálibě, s jakou recitoval svým dětem Puškinovu Romanci o bědném rytíři. Byla to báseň o středověkém rytíři, hluboce zbožném, jenž celý svůj život bloudil Evropou a Orientem a bojoval za ideje evangelia. Měl vidění na svých cestách: v okamžiku nejvyššího vytržení spatřil sva-

tou Pannu u paty kříže. Spustí ocelové hledi na svůj obličej a věren Madoně, nedívá se již na ženy. V Idiotu vypravuje Dostojevskij, jak jedna z jeho hrdinek recitovala tuto báseň. Radostná křeč proběhla jejím obličejem, praví, když líčí tuto scénu. To bylo právě, co se stávalo Dostojevskému, když ji recitoval: jeho obličej se proměňoval, jeho hlas se chvěl, jeho oči se zahalovaly slzami. Drahý otec! Četl nám svůj vlastní životopis! On také byl bědný rytíř, bez bázně a hany, který bojoval po celý život za veliké ideje. On také měl nebeské vidění: než není to Panna středověku, jež se mu zjevila — je to Kristus, který jej vyhledal v káznici a pokynul mu, aby Jej následoval. (200—201.)

Stejně významno jest, že jeho příbytek byl ozdoben fotografií Madonny Sixtinské, kterou mu darovali jeho přátelé, vědouce, jak rád má tento Rafaelův obraz. První pohled Dostojevského, když se probouzel, plátil sladkému obličejí této Madonny. (189.)

Zajímavě vysvětluje Ljubov poměr otce svého k Církvi katolické. Jedna z nejcharakterističtějších myšlenek Dostojevského, jeho vášnivý zájem o katolickou církev, nemůže také býti vysvětlena jinak, než atavismem. Záležitosti vatikánské nezajímaly Rusy nikdy. Papež je osobnost v Rusku nejméně známá: nikdo na něho nemyslí, nikdy se o něm nemluví, žádný spisovatel se o něm nezmiňuje ve svých dílech. Jediný Dostojevskij se zajímá o Vatikán: vrací se k němu skoro ve všech číslech svého Deníku spisovatelova, diskutuje vášnivě o budoucnosti katolické církve. Nazývá ji Církví mrtvou, tvrdí, že již dlouho jest katolicism jenom modloslužebností, a přece vidíme jasně, jak jest tato církev ještě živá v jeho srdci. Jeho katoličtí předkové byli asi vášniví věřící: Řím hrál asi ohromnou úlohu v jejich životě. Věrnost Dostojevského k pravoslavné církvi jest jen logickým důsledkem věrnosti jeho předků k Církvi římské. Nikdy jsem nepochopil, proč se váš otec tolik zajímal o toho starého hlupáka papeže, přiznal se mi jednou jistý ruský spisovatel, přítel mého otce. Nuže, pro Dostojevského byl tento starý hlupák nejzajímavějším člověkem v Evropě. (251.)

Podobně svědčí o jeho poměru k Církvi katolické V. Pucykovič: Proti katolictví povšechně a obzvláště proti období prvních čistých věků křesťanství neměl ovšem nic: dokonce mi jednou řekl, že jestliže se novější Italie něčím proslavila, tak právě svým papežstvím a mohutnou, celý svět

spojující silou původního všeobecného katolictví.

(Č. Větrinskij, F. M. Dostojevskij ve

vzpomínkách vrstevníků, dopisech a poznámkách, Praha 1924, Kvasnička a Hampl, str. 301.)

A. L. L.:

Hřbitov.

*Hudba němých strun tu vane,
v hrudi srdce lká jak hrany.
Hled padá v skal úlomky ladné,
jež rozsety v plačící drn jak stigmata lásky.
Kamenný háj dusí svým chladem
mlh závoj útlý, jenž v zániku svém
poslední na kmeny tiskne polibek.
Zní duše v hlubinách naděje pláč.
Propasti věčné modlitba klene vřelá,
živoucí proud v zahradu tryská smrti
a hrobů prach zatuchlý k ozkříšení vlhne.
Vstanete zas k písni nekonečna slavné,
vstanete — neb zdrcena pod tíhou náhrobků
prokletá satana tvář.*

Alfons Daňha:

Ideál služby.

Poslanec R. Bechyně řekl na sjezdu mládeži socialistické: »Chci upozorniti na dva typy lidí, jež se vyskytují ve všech třídách společnosti. První typ, to jsou lidé duchovní, idealističtí; druhý typ, to jsou materialisté, požitkáři. Kvas dějin vycházel vždy od tohoto prvého druhu lidí; oni byli jednou z motorických sil všech národů. Nová lidská společnost bude jenom jejich dílem. Rozkoš a požitek nesmí býti hlavním nebo dokonce jediným smyslem a cílem života. Hlavní věcí je ideál, který dovede člověka strhnouti a dáti celému životu ušlechtilý směr a obsah nade vše krásný a čestný.« Snad stačí tato plamenná výzva i vám! Vám, kteří jste uvyklí slyšet slova »dobrého« ponaučení z úst matky, otce, sestry nebo svého duchovního rádce, zpovědníka a kazatele. Tady promlouvá k vám muž z jiné fronty než katolické; muž, který zažil popřevratovou horečku překotného přesunu od Věčných Pravd — věčných našich ideálů k pochybným teoriím darvinismu, a všech ostatních po 10 let kvetoucích — ismů. Sloužit opravdovému ideálu — je a musí být cílem a smyslem života.

Dnes všude u mládeže vytyčuje se neúprosná služba Ideálu, bezpodmínečná poslušnost a disciplína k němu; slovem »kázeň«. Ta se v popřevratové době naprosto uvolnila. Kázeň v morálce, kázeň ve společnosti, kázeň k autoritě vychovatelů a

učitelů, kázeň k vědě a poučení vůbec — a kázeň domácí? Tam »cti otce a matku svou« div se na ruby neobrátilo. Chceme mládež ukázněnou, ne požívačnou a rozkošnickou. Chceme mládež ideální, jež by ráda dala své »já« do služby »vyššího«, nadpřirozeného, Božího — my řeknem »Ježíšova«. Proč? Nikdo nedovedl postavit lidstvu vyšší ideální metu jako Ježíš Kristus: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem! Já jsem cesta, pravda a život. Kdo ve mně věří, neumře na věky.« Těmito pravdami, opírajícími se o věčnou, neomylnou Spravedlnost Boží, založil své království na zemi, které proklamoval jako umučený, ztýraný, zbičovaný zločinec před Pilátem slovy: »Ano, já jsem Král a proto jsem se i narodil. Ale království mé není s tohoto světa, království mé je odjinud.« Rozumíte tomu, vy mladí, co jest to být umučen pro Ideál a obětovat se za ideál a přát si, aby ideál až třeba po smrti došel porozumění a odměny? Snad! Taková musí být naše služba Ideálu. Ježíšovu království sloužit, je šířit, být neohroženými apoštoly a sluhy jeho. Ve všem! Vždy! Až přijde k vám někdo s prosbou, abyste pomohli — neodpírejte. Až přijdou s »Mikulášským darem«, propagací »Jitra«, přípravou na náš sjezd 1933, na »Letní tábor« atd., dejte se do služby — je to služba pro šíření Kristova království. Až přijdou, abyste šířili eucharistické a exerciční hnu-

tí, nabídněte ochotně své služby — tu bude Kristus s vámi, vaším přímým pomocníkem. »Hledejte nejprve jeho království,« volá k vám, a to ostatní — potupa, po-

mluvy, nactiutrhaní, pronásledování, šikano-
vání — bude vám přidáno.

Milá vzpomínka k svátku našeho Krista Krále. Ať žije! I v nás! Ve vás!

L. Eida:

Zimní ráno.

*Vykvetlo na okenních tabulích,
jak bledost na tváři děvčete
s úsměvem,
který se proměnil v pohádkovou kytici.
Stříbrné vlasy královské princezny
jsou rozpuštěny po krajině
a blouznivá zvonění rolníček
jsou bílými výkřiky do prázdného prostoru.
Cesta
je paprsek do neznáma běžící,
na němž potkáte ráno
v úsměvech blížícího se slunce.*

Aljoša:

Veselé putování slzavým údolím.

Úvodem.

Genese výplodů lidské fantasie vůbec a výplodů rázu literárního zvláště bývá nezřídka prapodivná a často ne bez zajímavosti. To se ale čtenářům nepoví. Zkrátka: tutlá se to. Příkladno lze uvést, jak řádkové tito spatřili světlo tohoto pomíjejícího světa.

Najednou se přihodí, že v tiskárně shledají, že jim chybí nějaký příspěvek k zaplnění zbývajících dvou stránek. Co teď? Pán Bůh vysoko a pan redaktor daleko — až v Jihlavě. Ale páni v ústředí si dovedou pomoci. »Musíš něco honem napsat a spíše něco pro ty mladší, něco veselého, aby se i primáni pobavili.« Co řeknou v ústředí, z toho není odvolání (t. zv. vrcholný orgán atd.), ale myslím, že primáni by si takové podceňování neměli nechat líbiti a zvláště toho starostlivého pana nadkolegu, který přišel na to, že by se pro primány měly zakládat dětské besídky, by měli příkladně potrestati za tento povážlivý útok na primánskou důstojnost! Což nejsou naši primáni také pány studenti? (O slečnách primánkách nemluvě.) Tož tolik úvodem a jaksi ad informandum.

Zlozyk cestovatelský.

Každý, kdo jen vytáhne paty za hranice drahé naší vlasti, jest jat mocnou touhou psáti o tom slavném putování. V tom nelze ještě spatřovati nic pohoršujícího. Ale tradice, jaká panuje v tomto druhu líčení, je ztrnulá. Udělá se to prostě podle starobylé

předlohy a začne se básnický, asi takto: »Krásný je to vzhled na ten boží svět...« praví krásná česká píseň a tak i já jsem se vydal do... atd. Pak se lopotně vyličeje cesta na dráhu, ulebedění se ve vlaku (obyčejně se usedá u okna a pozoruje se »velezajímavá« krajina). Pak se se vši obřadností podá čtenáři pasová prohlídka, před níž má obyčejně pisatel panický strach. (Proč ten podezřelý strach, toho se ale nedovíme.) Když se pak překročí hranice, pokládá se za nezbytné okořeniti tento předjemný okamžik zase básnický à la: »Zasviť mi ty slunko zlaté...« přestože třeba právě přšelo. A když pak stane takový cestovatel na »cizácké« půdě, tu teprve si uvědomuje, čím jest mu rodná hrouda a že dojetí jeho nezná mezí, když náhodou zaslechne v cizině rodný jazyk z úst osoby neznámé (ale přece milé), také čteme až podezřele často. A co by se jiného mohlo dáti na zakončení, než oblíbené rčení: všude dobře, doma nejlépe. Proti tomuto zlovyku cestovatelskému, který jest spatřovati v šablonovitém vypravování, nutno podniknouti vyhlazovací boj. Vždyť putování slzavým údolím poskytuje vždy dosti pestrých i nepestrých dojmů vlastních.

Vlak 50. rovnoběžky.

Spíše by mu příslušel název padesáti kilometrů, neboť podle mého skromného zdání více těch kilometrů za hodinu nepohltí. Fádni cestu vám ale může zpříjemniti třeba nějaký pán z Ameriky. Sedí v kout-

ku kupé, jehož obyvatelé pro něj neexistují a nepokládá nic za důležitější, než svou žvýkací gumu. Občas si něco pro sebe zabrouká. Až najednou se táže německy, je-li Lyon v Německu nebo ve Švýcarsku; jede tam prý a nerad by se mýlil, ale myslí, že Lyon je spíše v Německu; ve Švýcarsku by se asi nedomluvil, poněvadž neumí švýcarsky. S takovými znalostmi by u nás pán z Ameriky neudělal ani kvartu. A k tomu se ani trochu necítil zahanben, když byl vyveden ze svých bludů.

Druhou zajímavou osůbkou byl Gastonek jedné paní z Paříže. Když náhodou spokojeně nespal, tak vydával chrabří řev do té míry zajímavý, pokud se skřeky francouzského pacholete liší od skřeků pacholat našich. Brzy jsem byl ale svého lingvistického badání syt a velmi ochotně jsem ve Strasburku pomáhal obléci Gastonka, když resolutně odmítl vyměnit svůj vycházkový úbor za pohodlné pyžamátko.

Tato cesta za letního vedra není záviděníhodná. Porýní ze Strasburku do Besançonu s krásným pohledem na Vogésy upoutá pozornost. O Francii se vykládá, že trpí depopulací. Skoro bych zapochyboval. Buď je to lichý tlach, anebo francouzští tatínkové a maminky dopřávají svým nadějným ratolístkům více cestování, nežli je tomu u nás. V každém vlaku jsem se setkal s menší potulnou karavanou roztomilých dětiček přátelsky a nenuceně se chovajících. Jedny jely s maminkou na návštěvu ke své »grand'maman« a hrozitánsky se na ni těšily. V Dijonu zase děti! Sotva usednu do kupé, přibatolí se tři umouněná děcka v kanafaskách, tři objemné koše a muž se ženou. Ona usedavě štká, on je též dojat. Srdcervoucí loučení. Tři páry velkých dětských očí přihlížejí k tomu celkem apaticky a spíše jeví zájem o nové prostředí. V nestřeženém okamžiku přivábily mé movitosti pozornost všech tří robot a těšily se velkému jejich zájmu. Nejstarší dcerka našla zalíbení v zubní pastě české značky a ihned se s ní vydala na cesty do vedlejšího oddělení. Teprve až se vlak pohnul a dojatý manžel odešel, zpozorovala opuštěná žena ztrátu dítěte a jala se je hledati po celém vagoně. Za malou chvíli přivedla zatoulané mládě, které se mlsně olizovalo. Patrně se u nás vyrábí lepší pasta na zuby než ve Francii. Netrvalo snad ani půl hodiny a monotónní skandování kol ukolébalo tu bujarou drobotinu. Jen nejmladší pouště mžouralo očima a spokojeně si pobrukovalo na klíně své pěstounky, která mu tlu-

meně zpívala nějakou ukolébavku, z níž jsem si zapamatoval pouze tento refrain:

»... fais dodo,
t'auras du lolo!...«

Ale za chvíli i na pohostinném klíně matky se rozhostil klidný spánek lidského broučka a ona se pohřížila ve vzpomínky.
(Pokračování.)

Kulturní hlídka

Píseň neznámého studenta. Pod názvem »Píseň veselého chudiny« vydává Dr. Josef Vašica v Dobré Dile ve Staré Říši staročeskou báseň, kterou po prvé otiskl Fr. Palacký v Časopise Českého Musea r. 1827. Složil ji patrně nějaký potulný žák, student, oblíbenou v té době slohou trojčlennou. Částečná formální neukázněnost se dobře snáší s přítupklým humorem bédného vaganta, jehož zdařilá píseň může i dnes býti potěchou té třídy národa, jež odjakživa trpěla tím, co v dnešním slovníku sluje hospodářskou krizi, a která na ni věděla lék, o němž nemají potuchy autoři tlustých pojednání o finanční vědě: humor. — Vy kolejáci, kteří lajete na vuřty a hrách, ve verších kyselých i hořkých, i vy věčně zadlužené duše oktavánské, poslechněte si aspoň něco z té písně:

Kukly nám zle skrájeli,
kusa jich nenie.
Což sme psoty naseli,
toť bude plenie!
Z snopa čtvrtce.
Smutno srdce.
O čem do Čech jíti?
Sobě odtušiti
a do krěmy jíti.

Pójdeme-li do krěmy,
nechtie nám nalíti.
Ach, kterak jest nechutno
z suché čieše píti!
Truchel pěšec,
lačen měšec,
kterak učiniti?
Sobě odtušiti,
Bohu poručiti.

Píseň o kněžství. V Dobré Dile ve Staré Říši vydává Josef Vašica Bedřicha Bridela T. J. Píseň o svatého Prokopa kněžství. Píseň je vyňata ze spisu Bridelova, prosou psaného, jehož úplný titul se barokně rozvíjí v přemnohých závitěch na dvacet řádků a začíná se slovy: Jiskra slávy svatoprokopské. Knížka vyšla po prvé roku 1662, v době tak zvaného temna a domnělého úpadku jazyka českého. Temnem ovšem není kulturní náplň doby té, jako spíše naše znalosti o ní. Vašica vnáší světlo lepšího poznání do tmy ignorance jak svými studii, tak drobnými publikacemi, jež jsou zároveň perlami piety a edičního umění. Verš Bridelův udivuje křišťálovou jasností a tvárnou názorností a uchvacuje jak hudebností, tak vpravdě básnickým obsahem a dokonalou formou:

Kdyby anjel s nebe
potkati měl sebe,

nevyšel by z meze,
držel by se kněze,

volil by raději,
měl by se chtivěji,
anděla hned státi
chtěl by zanechat,

kněze by pak vítal,
mile by přivítal,
sám chudý, nebohý,
líbal by mu nohy,

poněvadž kněz zdravý
dává pokrm pravý,
tak jako přísluší,
co náleží duši.

Kniha Hellova. Všechny knihy Hellovy, pokud byly vydány v jazyku českém, jsou dnes rozebrány, vyšly před lety jako vzácné tisky staroříšské a jsou dnes ozdobou sbírek bibliofilských. A tak se zdá, že současná mládež málo zná velkého myslitele francouzského, který měl pronikavý vliv na starší generaci českých spisovatelů katolických. Josef Florian vydává nyní svůj překlad Mísek a vah ve vzorné jako vždy úpravě, vytištěný ušlechtilými stroji J. Sýkory v Třebíči. Kniha vznikla z žízne po pravdě a touhy po spravedlnosti. Hello jde s váhou intelektuelním světem, při vážení bedlivý je na jazyček a při měření užívá jen jednoho měřítka, nechává misky stoupati nebo klesati, jak chtějí, ponechány jsou zákonům rovnováhy. Váží jistá díla a určuje jejich váhu. Snaží se říci, co je pravda, nestaraje se o přijatý a vžitý blud. Váží pravdu a blud. Měří světlo i tmu. Studuje účinky tmy na lidského ducha. A tak hodnotí šílenství doby, která útočí na Bytí, vrhající Bohu v tvář absolutní Nikoliv, doby, jež vystupuje na horu a praví tomu, jenž mluvil k Mojžíšovi v hromu a blescích: Jsem tvůj stvořitel. Jsi dítě mé myšlenky. Nemáš bytí, než pokud se mi zdá ti ho dopřáti. Jsi poněkud, jen když na tě myslím. Kdybych na tebe nemyslel, nebyl bys. Já, člověk, jsem Ten, kterýž jsem: a ty, Bože, jsi ten, kterýž nejsi.

Smrt Pavly Kytlicové. Kniha, kterou pod tímto názvem vydal Jakub Deml v Tasově, jest po stránce ediční nejkrásnější knihou, která letos vyšla, po stránce obsahu dokumentem čistě lidským, ne literárním. Pavla Kytlicová, autorka obsáhlého memoirového díla Rodiče a děti, jež vzniklo na popud Otokara Březiny, zemřela letos v domě básníka Jakuba Demla v Tasově. Básník nám vylíčil skon své duchovní matky s tklivostí a něhou, jaká jest květem každé vyšší lásky duchovně myšlenkou věčnosti. »Slovo Konec z úst ošetřovatelky zaznělo jako tiché Amen. A na tu mou skrytou modlitbu k svatě Terezičce, na tu mou kněžskou, pokornou a úpěnlivou výzvu, aby přišla, úsměv paní Kytlicové znova vzplamul, jako když do ohně přihodí se nového chrastí — jenže tento úsměv netýkal se už nás. Paní Pavla měla oči zavřené a my viděli ten její úsměv už jen jako zář z osvětleného domu, ve kterém uprostřed noci koná se velká slavnost. Docela zřetelně bylo vidět, že paní Pavla někoho dobře známého a milovaného radostně vítá: celý její obličej byl prozářen a protěplen vnitřním světlem. Ona už žila a my byli už mrtvi!« (Str. 98.) Tak ličí básník poslední okamžik života Pavly Kytlicové.

Listy Otokara Březiny Jakubu Demlovi. Po mém svědectví o Otokaru Březinovi, které nenalezlo milosti před očima literárních mytologů, poněvadž vynášelo na světlo Boží některé úsudky málo příznivé o osobách i dílech, vydává Jakub Deml listy, které mu psal Březina od r. 1903 až do své smrti. Vše, co napsal Březina, zaslouží, aby bylo zachováno už pro způsob, jak to psal. V Jaroměřicích ve vitrině je paterý koncept dopisu, jež psal Březina dru Chalupnému. Březina hledal vždy dlouho a rozvážně pravý výraz; listy své psal kaligraficky svým rázovitým písmem, pokládal list za dar a dokument přátelství. Snahu o vyjádření myšlenky považoval Březina za snahu vědeckou a proto škrtal, měnil, piloval a císloval dlouho koncepty svých básní i svých dopisů. Jak patrně z jednoho listu Demlovi, cítil Březina jako málokdo, že řeč zvětrává a chrádne; zvláště když hyne duchovní čistota mluvících a píšících. Je možno jísti zemi a neslyšeti skřípot písku? Neharmonicky žítí a hudebně mluvit? Řeč lásky, moudrosti a víry jest vždy sladká. Národ, jehož jazyk začíná schnout a vráskovitět, prozrazuje, že sekera zašla se do jeho kořenů. Zpronevěřil se svému poslání? Mýti ho tajemný zahradník, aby stromy vedlejší měly více světla, poněvadž ovoce jejich je sladší? Či zachvátil již kůrovec celý les? Lehne popelem a bude zorán pluhem katastrof? Zušlechťiti řeč lidu! To není dílem gramatiků a filologů, ale světců a milujících, kteří v bolesti a v mlčení čekají na zavanutí sladkého Hlasu... (Str. 16. až 17.) Nyní víme aspoň, k čemu jsou Pravidla českého pravopisu, Listy filologické, Naše řeč a učené hádky slovíčkářů. Řeč je výrazem ducha. Kdo chce napravit řeč, musí napravit ducha.

Demagnesiace. Ve Staré Říši vydali právě pojednání Pierra Delbete »Úkol magnesia ve zjevech biologických« v překladu dra Jiřího Scheinera, profesora na klinice v Praze, jež jest zajímavým příspěvkem k rozšíření problému rakoviny. Hlavní příčinu rakoviny spatřuje autor v nedostatku magnesia v lidském těle, zaviněný požíváním rafinované soli kuchyňské, vymíláním mouky do běla a o nesprávných metodách zemědělských, jež olupují ornici o magnesium. Některé jeho vývody se zajímavě kryjí s naukou o vitamínech. Autor dospívá k výsledku, že máme v moci učiniti nápravu a že ji musíme učiniti. Podarí-li se to, stoupne oběh magnesia na bývalou výši. Již to by byl veliký úspěch, ale nebylo by to ještě vše. Vždyť rakovina existovala vždy. Je třeba nad to ještě uvážiti, že veškerá práce duševní zvyšuje vylučování magnesia ledvinami, takže moderní člověk, kladoucí tolik nároků na nervový systém, potřebuje daleko více magnesia než jindy. Domnívá se tudíž autor, že by bylo účelné — i kdyby se podařilo uvést oběh magnesia na bývalou výši — přidávali určité množství k onomu, které jest obsaženo v potravě, zvláště u lidí středního věku.

Žid mluví. Ve výkladci pražského knihkupectví se objevila černobílá knížka: Reden u. Schriften von Franz Werfel. Červeně: Können wir ohne Gottesglauben leben? (Paul Zsolnay Verlag 1932.) Werfel oslavil českou ženu v románě Barbara oder die Frömmigkeit. Oslavil i českou zbožnost. Co odpovídá na otázku, možno-li žítí bez víry v Boha? Odpovídá především bystrým a zřetelným rozbořením dnešního nihilismu, jenž se rozvíjí ve dva bludy: komunism a nacionalism. Základem obojího bludu je bezbožnost,

názor, že život nemá smyslu. A musí mít smysl, volá Werfel. Odkud a kam? to chce vědět! Z ničeho jsem vyvstal a v nic se mám pohřbít? Jsem jen nic na dovolené? Nihilism plodí zoufalství, jsa poslední fází myšlenkového a mravního úpadku lidstva. Právě jako žid cítí se Werfel oprávněným k tomuto projevu: Tento svět, který se nazývá civilisovaným, může duševně být zachráněn, jen když nalezneme cestu k pravému křesťanství. Proč? — budou se ptát kostelníci pozemskosti. Poněvadž učení Kristovo — tak musí vyznati, kdo hlouběji vidí — nejen není vyčerpáno, nýbrž je sotva tušeno. Poněvadž metafysickými a etickými hodnotami nekonečně převyšuje hnutí přítomnosti. Poněvadž staví neohraňovaného barbara reálnosti a posedlého interesanta v Evropě a okolí před svatý paradox: Žij proti svým zájmům pro pravdu a život! Ale i ve světském smyslu se musí uznati, tak pokračuje, že spása lidstva nikdy nemůže vyjít z filosofických systémů, theosofických kroužků, sekt a roztržštěných směrů náboženských, nýbrž jen z obecné, svět objímající víry. Nedá se popřít, že i tento nihilistický svět nás častuje všelijakými mravními průpovídkami: Buď hodný, buď poctivý, nedělej nic zlého, měj sociální cit, nevyhýbej se odpovědnosti atd. U všech všudy, pročpak mám být hodný a poctivý, nedělati nic zlého a nevyhýbat se odpovědnosti? Jsem přece jen vírem jakýchsi pitomých elektronů, které slepují dohromady kus lejna, aby po čase vyšly ne bez zápachu. V dění světa nezůstane po mně stopy. Je tedy docela lhostejno, činím-li dobré či zlé, což jsou ostatně dva anthropomorfní pojmy. Má-li mít odpovědnost smysl, musí mít mé jednání věčné následky. Ale mé jednání nemá vůbec následků. Svým citem pro odpovědnost se jen kriticky podrobují kořistnickým záměrům zespolečenštění, ať už je kapitalisticky nebo socialisticky zbarveno. Mravnost je pak díle mého názoru jen umění uplatnit svou osobu a nepřijít do kriminálu. Co povídáte? Komu mám přinášeti oběti? Příštímú pokolení? Svým dětem? Čím zdůvodňujete, prosím, smím-li se ptáti, tuto humanitou zavánějící prolhanost? Žijí zde a nyní. Příznivá chvíle již se nevrátí. Neustoupím nikomu. To povídání o dětech a o budoucnosti je holá metafysika, nenechám ze sebe udělati hlupáka. Když je všechno nic, jest boj o uspokojení mých pudů jedinou skutečností. Tak by musila doopravdy vypadati každá etika nespočívající na myšlence závislosti na Bohu.

Sigismund Bouška se dožil 25. srpna 1932 šedesáti pěti let. Trpěl-li kdo nepříteli doby, jest to především tento básník, jehož nejlepší knihy jsou dávno rozebrány, studie zapomenuty v revuích dávno zaniklých, jmění pohřbeno v pomocné literatuře, sháněné po Francii, Španělsku, Balearrech, Americe, Itálii, práce neuznána a rozumí se, že nehonorována: a přece kdyby nic jiného nebyl vykonal, než že přeložil Hella, Mistrala a Verdaguera. i to by bylo hodno podivu a slávy. Proto potěšuje bibliofilsky vypravená informační stať, kterou o básníku napsal Vilém Bitnar a kterou vydala a vytiskla Československá akciová tiskárna v Praze, jako malou splátku dluhu velikého. Ve své studii hodnotí Bitnar Boušku jako básníka, překladatele, výtvarníka a výtvarného kritika, homiletu a kněze a připojuje bohaté schéma životopisné, které je zároveň chronologickým přehledem moderního úsilí literárního a uměleckého českých katolíků. Je to

první syntetický pokus o vylíčení Bouškova kulturního díla. Bylo by třeba napsati řadu monografií hodnotících jednotlivé obory práce Bouškovy, aby se získal pevný základ pro definitivní biografii největšího, sukovitě originálního benediktina českého.

Co radí Sigismund Bouška studující mládeži. Bylo by škoda, aby zaniklo to, co veliký tento básník před lety napsal ve svém Listu bohoslovcům. (Museum, číslo jubilejní 1928.) Vybíráme odtud, co se týká studentů všech: »A když už radím, řeknu toto. Mnoho lidí mne navštívilo. Kněží, laikové, spisovatelé, malíři, sochaři, řezbáři, uenci, politikové, ministři, prostí lidé, stařečkové, cizinci, japanisté, katalanisté atd. Divili se, kde vezmu čas k studiu, práci, malbě, hudbě atd. Říkám jim: Pracuji denně skoro do půlnoci, nepiji nic, deset let jsem ani vody nepil. Varujte se alkoholu a hlavně piva. Pivo je zloděj, okrádá vás o energii, o chuť a pohotovost ku práci! Běda tomu, kdo si zvykl denně vypít určitou míru piva! Stává se jeho otrokem, ztrácí svobodu vlastní! Po pivě chce se každému »chvilku« odpočinout, nic nedělat, dolce far niente!, lehnout si na pohovku, číst hloupé dnešní noviny, »lehkou« četbu, zabíjet čas. Nelze číst těžkých věcí, nelze studovat. Čtete mnoho, ale jen věci nejslavnější, nejnutnější a v originále! Život je krátký a není času na sta a sta nových knih, jež celkem neznamenají pro kulturu nic. Jen taková kniha je klasická, kterou čteš znovu a znovu a vždy v ní něco nového, hlubokého najdeš (Bloy), jen takový obraz je uměleckým dílem, který se ti nikdy neprotiví, a máš-li ho stále před očima, stále víc a víc mu rozumíš a stále je ti novějším a dražším. Kouření neškodí. Nejsi-li kuřák, nekuř, ušetříš. Jsi-li kuřák, kuř, má to mnohé přednosti. Kněz to ví, mnohá mrzutost se rozprchne lehce. Cigaret se varuj, to je papír, a ten nekuř. Kouřím dýmku, jako O. Březina, a jsem jí za mnohé vděčný. Trochu vína také neškodí, Bloy pil víno. Literatura francouzská genialní vyšla z vína, německá těžkopádná, hnidopišská z piva.«

Zapadli vlastenci ve filmu. Ektafilm uvedl na repertoar našich kin jeden z nejhodnotnějších filmů české filmové tvorby, přestože některé demerity se zrovna ve svých referátech nerozjásaly. U některých snad vadilo nacionální zabarvení filmu, ale u většiny spíše jeho »církevní« ráz. Celkem však možno říci, že veřejností byl přijat velmi sympaticky a herci přítomní zahajovacímu představení nadšeně aplaudováni. Libretisté nemohli ovšem zpracovati celý mohutný komplex dějový Raisova románu a proto také film, jinak velmi dobře režisérem Krňanským vypravený nepředvede nám ono starosvětsky milé prostředí se všemi svými půvaby, jako román svým vypravovatelským uměním Raisovým. V popředí filmového děje postavena jednak vlastenecká a buditelská činnost úzkého kruhu venkovské inteligence, kterou svorně tvořilo kněžstvo z lidu vyšlé a učitelé, jednak milostný románek dvou mladých lidí. Osobou hlavní, kol níž se sprádají nitky děje, jest farář Stehlík, pevně doufající v lepší příští a v této naději posiluje celé okolí a zvláště učitele Čížka, poněkud skeptického. Roli faráře Stehlíka dobře podal p. Vojta a dodal jí důstojného zanícení. Pana principála s úspěchem předvádí p. J. O. Martin. Toliko preceptoru páně Stalichovu lze vytknouti rozpačitost ve scénách vyžadujících lepší hereckou vyhraně-

nost. Zato Lída Baarová se již do svých rolí plně vžívá a podává nám Albínku s procítěnou něhou jejího mládí. Komického ševce Hejnu zahrává Hugo Haas a využívá i sebemenší příležitosti k uplatnění svého suchého vtipu. Zvláště jeho rozumářské monology lehtají k zdravému smíchu. I menší úlohy jsou podány svědomitě. JŠ.

Arne Novák přednášel v Jihlavě 13. října o Vrchlickém jako básniku českém a světovém. Vyložil, kterak Vrchlický pochopil, že národ český svým příklonem k německému protestantství se kulturně ochudil, ožbarvil a odsmyslověl, a tak se o tři sta let opozdil za kulturní Evropou. Dílo Vrchlického je titánské úsilí dohonit Evropu a nahradit národu českému, oč se připravil, vyprostiti jej z germánského područí vzdělanostního, dát mu okusiti z bohatě prostřené tabule národů románských a tak jej odněmčiti. Přednášeč spatřoval tragedii Vrchlického v této horečné snaze, která byla nad síly, a kterou básník sám pocítil, když dal ďáblu promluvit: Ten chvat tě ubil! A aby nebylo toho tragického tolik, dovolujeme si poznamenati, že v barokních zákratech pracného slohu přednášečova jsme shledali hrubý poklesek proti matematice. Podle Arneho Nováka tři poloviny se rovnají jedné celé. Pravil totiž, že v Sofii Podlipské měl Vrchlický duši polomateřskou, polosesterskou a polomileneckou. Půl druhé duše se nám zdá býti mnoho na člověka. Ovšem nevinný lapsus linguae, ale v Jihlavě jsou nejen pozorní, ale i zlomyslní posluchači, to snad proto, že je tam nyní redakce »Jitra«.

Hledá se spisovný jazyk. Pražský linguistický kroužek uspořádal loni cyklus přednášek o spisovné češtině s rozpravami, jichž se účastnili filologové a spisovatelé. Nyní vydal hlavní přednášky cyklu redakci Boh. Havránka a Miloše Weingarta pod názvem Spisovná čeština a jazyková kultura (Melantrich v Praze 1932). Knížka obsahuje články Viléma Mathesia, Boh. Havránka, R. Jacobsena, Jana Mukařovského a Mil. Weingarta. V závěrném článku se stanoví obecné zásady pro kulturu českého jazyka. Především se má určití průměrná jazyková praxe českých spisovatelů z posledních padesáti let, tedy jakási statistika slov, výrazů, rčení a obrátů a z té se asi udělá aritmetický průměr a už to bude. A pak se mají rozlišiti čtyři funkční jazyky: hovorový (konversační), pracovní (věcný), vědecký a básnický. Každý tento funkční jazyk má mít svá pravidla. Pražští filologové, jak se zdá, odloučili vědu od ducha a proto všechno jejich badání ústí ve statistiku a výpočet. Čili, užijeme-li vtipu Proteova z »průmyslovky«, můžeme říci: co je správná čeština nevíme, ale dá se to vypočítati. A podlehlí nad to kvantitativnímu hledisku, podle něhož správné nebude v řeči to, co skutečně je ryzí a čisté, nýbrž to, pro co se najde většina. A to je pohlavek pravdě. Není pochyby, že dobří spisovatelé budou přehlasováni. Jest jich tak žalostně málo.

Jaroslav Durych: Plížení a pouti. Může-li býti co překvapením na letošním podzimním trhu knižním, tu jsou to bezesporně dvě nové knihy

Jar. Durycha ve vydání nakladatelství Melantrich. Plížení a pouti. Vzpomínky z cest, jež mluvily k básníkovi zcela jinou mluvou než k cizinci, kráječicimu s turistickou holí. Jsou to vzpomínky na utajené krásy krajů, jež myšlenka básníková dovede metafysickým okem objímat i vyzvedati z chladu kamenné gotické mystiky a zášeří středověkých tragedií. Slunečním paprskem bylo péro Durychovo, hovořící mluvou Poznání o krásách mládí, o mladistvé zbožnosti a radostné písni života. Zdá se ti, že procházíš Španělskem, Německem, Valdštejnovým krajem, ale nejsi nudícím se cestovatelem, ale hraješ roli v dramatu a spěcháš za písni mládí. Plížení a pouti nazvali bychom básnickovým deníkem, jenž byl psán v zášeří chrámů a přísvisu bojišť a jenž byl lehce načrtáván v záplavě slunečních paprsků vonících stínů. —jza.

Dr. Kamil Krofta: Čechové a Slováci před svým státním sjednocením. Vyšlo nákladem Orbisu v Praze roku 1932. Autor, známý historický badatel, vydal-li letos svou studii styků mezi Čechy a Slováky v dějinném vývoji obou národů, učinil tak jistě ve prospěch objasnění otázky, která dnes, za autonomistického hnutí slovenského, stala se tak časovou. Autor neřeší, nýbrž nastiňuje. V celém vývoji sledává vždycky jednotnou vůli obou větví československého národa, z této vůle zrodil se také náš stát a Krofta věří, že jednotná vůle uchrání stát také v budoucnosti ode všeho nebezpečí vnějšího a vnitřního. V minulosti nenalézá Krofta větších rozdílů mezi kmeny slovanskými na Moravě, v Čechách a na Slovensku. Rozhodně popírá, že by snad Slováci měli náležeti k větvi Jihoslovanů. Nastal-li tu později odklon, nalézá příčinu v poddanství Uher. Přitom dokazuje, že jak v politice, tak v kultuře a jiných směrech i za tohoto nesoužití obou větví slovanských, když byla předtím Morava splynula s Čechami, vždycky touha byla táž: směřovala k duchovní jednotě, podepřené pevným základem společného národního vědomí a společných národních zájmů a potřeb, tužeb a ideálů. Že tato touha povede Čechy i Slováky v tomto státě oběma společném, oběma potřebném a drahém i do budoucnosti, Krofta věří a chce věřit přes všechny pochybovačné projevy o budoucnosti československé, neboť v tom vidí štěstí, budoucnost našeho státu. Cena knihy je mírná, Kč 10.—, a jest ji každému upřímnému a nezaujatému Čechu i Slovákovi vřele doporučiti, poněvadž tlumočí názor většiny přátel československé vzájemnosti a jen na základě tomto je možná spolupráce i v každém jiném ohledu. —zl.

Více než kalendářem, pestrou knihou povídek, románků, článků ze všech oborů, zajímavých každého, jsou kalendáře: »Venkován«, »Třebízský«, »Vzkříšení« a »Čsl. žena« na rok 1933, které vydává nakladatelství »Universum«, Praha II., Karlovo nám. č. 5. Na rozdíl od jiných kalendářů, jsou tyto ročenky krásně vypraveny, povídky pečlivě voleny, naplněny užitečnými radami a pokyny, výhodnými nákupními prameny. Barevné přílohy a obrázky, dvě fotografické soustěže tvoří z těchto kalendářů hodnotnou a zaji-

Z upřímných čtenářů a předplatného žije každý časopis. Nezapomínejte tedy na své povinnosti k »JITRU« stejně jako k organizaci!

mavou knihu, která se schovává po léta. Cena Kč 7.— vzhledem k obsahu a vypravení je mírná. — Dříve než zakoupíte svůj kalendář, prohlédněte si tyto kalendáře u svého knihkupce, kolportéra a širitele našeho tisku. Jistě si některý z nich odnesete a budete s ním spokojeni.

William le Queux: Ďáblův dům. Nakladatelství J. Svátka vydalo v knihovně Argos za redakce J. O. Parmy nový detektivní román »Ďáblův dům«. Román to, který si snad nepřeje býti příliš náročný ve smyslu toho druhu, ale stane se dobrou četbou pro své čtenáře. Lehké líčení přivádí čtenáře do prostředí francouzské Riviery a do ponuré krajiny anglického venkova. V této scenarii odehrává se drama anglického šlechtice, který se stává obětí mezinárodní bandy zločinců. Přítel nešťastné oběti odkrývá poznenáhla masku lidem, již se stali kazem jeho přátelství. Přece však děj zůstává nezcela vyřešen a na rtech bystrého detektiva zůstává stavovská povinnost, aby šel hledat svého muže. —jza.

»Rozvoj«, 2. číslo časopisu středoškolských studentů slovenských, přináší nové zajímavé stati: Ferko Skyčák: »O sv. Františkovi a o bolševizme«, Aloiz Miškovič: »Velké věci sa dialy«. J. Zítka: »Konverzia vynikajúceho skauta«, Marcel Barát: »Lístček od svätice«, Dr. Ján Ferenčík: »Dva typy našej mládeže«, sport, kulturní kroniku, věci organizační a jiné a jiné. 2. číslo se velice pěkně svou stránkou obsahovou a duchovní radí k číslu prvnímu.

Skořické listy. Všem odběratelům »Jitra« velice známý misiolog Jindřich Maria Dlouhý počal vydávati pro své farníky vlastní noviny. Že se tu jistě tento nový časopis osvědčí a vyplní své poslání v rámci Katolické akce, o tom svědčí myšlenková bohatost již prvního čísla. Mnoho zdaru a Božího požehnání. —jza.

Laskavosti ředitelství brněnského Radiojournalu bylo umožněno Svazu československého studentstva v Brně zříditi v pravidelných relacích Radiojournalu »Studentskou hlídku«, která má účel informační, kulturní i zábavní. Upozorňujeme na tyto relace (které jsou každou sobotu vždy od 17.50 do 18.00 hodin) všechny studenty, kteří tu naleznou nejenom potřebné informace o studiu a jeho organizaci i vyhlídkách, ale seznámí se tu i s aktuálními, sociálními a stavovskými otázkami našeho studentstva, ba naleznou tu i zábavné reportáže i causerie z jeho života. Je ve vašem zájmu, kolegyně a kolegové, abyste tyto relace »Studentské hlídky« sledovali a upozornili také na ně přátele studentstva. Potřebné informace, týkající se programu, přednášek, návrhů a podobně, vyřizuje školská komise SČS v Brně-Žabovřeskách, Husova 45 (Kaunicovy studentské koleje). — Program na měsíc listopad: 5. listopadu: PhC. L. Žilka: Anketa o kulturních, sociálních a politických poměrech ve vysokoškolském studentstvu. 12. listopadu: PhDr. O. Nováček: Ze studentského života. Causerie. 19. listopadu: PhDr. L. Fischer: Student a kultura. 26. listopadu: Dr. J. Kroha: Otázka studentského bydlení v ČSR.

SOUTĚŽ. Redaktor si usmyslil uspořádati pro čtenáře »Jitra« závod. Cíl: nejlepší kniha, kterou jsem letos četl. Napište v dvaceti řádcích, která z knih, již jste četli letos, se vám nejvíce líbila a proč! Pošlete redaktoru do konce listopadu! Nejlepší odpovědi budou uveřejněny v »Jitru« a odměněny.

Organisčani hlídka

PROMOCE.

Dne 21. října t. r. byl ve velké aule Karlovy univ. prohlášen doktorem filosofie náš kolega

JOSEF VACHEK.

Obětavému a nezištnému příteli katolického studentstva, milému příteli a spolupracovníku přejeme do dalšího života mnoho štěstí a Božího požehnání.
ÚKSČs.

Funkcionáři, plňte své povinnosti!

V každém ročníku »Jitra« v organizační hlídce opakují se ty staré nářky: Sdružení neplní řádně své povinnosti! Funkcionáři nemají smysl pro povinnost! Mám vůbec dojem, že pokyny v organizační hlídce a oběžníky si psal tajemník obyčejně jen pro sebe. Snad je to již tradiční, že se organizační hlídka a oběžníky ignorují. V prvním čísle »Jitra« byly jasné a stručné pokyny. Ptám se vás, která Sdružení uposlechla a podle nich se zařídila? Který výbor Sdružení vypracoval pracovní program pro podzimní období? Uposlechlo jen SSSd Brno a SSSd Praha XII. (Programy jsou uveřejněny na jiném místě.) Kdežto ostatní Sdružení nepovažovala pravděpodobně za vhodné se touto věcí nějak zabývat.

Přátelé! Několik vážných slov!

Chcete řádně a přesně plnit své povinnosti?

Chcete dbáti pokynů ústředí?

Chcete se podrobiti dobrovolné kázni?

Chcete organizační život v našem hnutí chápat vážně?

Kdo nechceš, raději odstup a udělej místo tomu, kdo chce pracovat a kdo bude své povinnosti řádně plnit!

Nechceme mít v čele Sdružení sebevědomé mluvky, ale chceme pracovníky činu a kázně.

Proto netrpte ve Sdruženích funkcionářů nedbalých!

Žádám funkcionáře Sdružení, aby v době co nejkratší postarali se o nápravu. Kázeň a přesné plnění povinností je základem každé řádné organizace.

Zdar Bůh!

Tajemník.

Věnujte pozornost mladým!

Mnohá naše Sdružení zanikla jen proto, že odešli starí pracovníci, starí členové, a nebylo náhrady, nebylo mladších kolegů, mladších kolegyní, kteří by doplnili prořídle řady takového sdružení. Proč? Poněvadž nikdo nevěnoval pozornost těm malým, primánům, sekundám a terciánům. Nikdo se o ně nestaral, nikdo je nezval do Sdružení, a proto není divu, že Sdružení stalo se jim cizí. Chceme-li zabezpečiti existenci každého Sdružení, postarejme se nejprve o jeho dorost. Věnujme se mu, snažme se jej získati. Nebo myslíte, že získáme členstvo pro naše SSS teprve z řad studentstva z vyšších tříd? Nikdy! Studentstvo od mládí vychovávané mimo naše hnutí těžko získat.

Jak získat? Zřídte pro ně v každém Sdružení studentskou besídku. Zde nejprve zábavou si je přiblížíte, vhodným vedením besídky zachytíte a vychováte. Studenti a studentky vychované ve studentské besídce budou vaší náhradou, oni nastoupí na vaše místo, oni doplní vaše řady, až vy

budete nuceni odejít z vašeho SSS do praktického života nebo na školu vysokou. Vychováte si tak dorost a existence vašeho Sdružení bude do budoucnosti zajištěna.

Myslím, že by se o zakládání studentských besídek dalo uvažovat. Zvláště naši duchovní rádce by mohli zde promluvit a poradit.

Se studentskou besídkou začly již dívky v SSSD Brno, za vedení kolegyně Rodové, nechtě tedy též ony přispějí k realizaci této myšlenky radami z praxe. Doufám, že v příštím čísle »Jitra« promluví i ostatní. Zachraňte mláď! Adolf Hrdý.

Kolegoví tajemníkovi byla výborovou schůzí ŮKSČs. dána dovolená na měsíc listopad a prosinec. Ůřadovati bude za něho II. tajemník.

Výbor ŮKSČs.

Zasedání Ůstřední rady katol. studentstva v ČSR konáno v Brně 27. října za přítomnosti zástupců bratislavského Ůstředie (předs. Galan, dr. Vašek, Ruman, Beňuška.) a pražského Ůstředí (předs. Jaroš, dr. Drobný, dr. Friedl, špaček, Langr, Banzet). Po delší debatě schválen názor čes. delegátů, že stanov y Ů. R. podléhají schválení ministerstva. Nato přikročeno k ustavení Ů. R. Předsedou zvolen Slovák dr. Vašek, místopředsdou Jaroš. Navrhuto, aby obě katol. parlamentní delegace vykonaly společnou intervenci u ministerstva školství a nár. osvěty, v záležitosti organizování katol. studentstva a stud. tisku. Návrh tento přijat. Dále pojednáno o spolupráci a usneseno, aby Ůstředí zaslalo 20 exemplářů »Jitra« spolkm slov. katol. studentstva a Ůstředie tolikéž exemplářů »Rozvoje« našim Sdružením. Navrhována též výměna studentů o prázdninách. Na sjezd mládeže do Prahy vyšlou Slováci jen svou delegaci, ježto v tu dobu pořádají v Ružomberoku svůj »Jubilejní sjezd«. Jš.

II. výborová schůze ŮKSČs konala se dne 13. října t. r. Po přečtení a schválení protokolu min. výborovky podány zprávy funkcionářů. Předseda podává zprávu o činnosti prázdninové a hlavně o jednání v záležitosti sjezdu mládeže v r. 1933. Tisk »Jitra« byl zadán Československé akc. tiskárně, poněvadž podala nejlevnější ofertu. Výborová schůze schválila jeho rozhodnutí. I. místopředsda sněvajs referuje o unionistickém kongresu a kongresu v Záhřebu, jichž se za Ůstředí zúčastnil. I. tajemník Hrdý se zúčastnil s předsedou jednání v Příbramě (sjezd katol. mládeže) a s I. místopředsdou kursu na štrambersku. Podnikl propagační cestu po ústavech v Čechách, kde dosud nebylo ani Sdružení, ani »Jitra« se neodbíralo. (Rokycany, Beroun, Domažlice, Klatovy, Sušice, Ůstí n. Lab. atd.) Celkem získal na 100 nových odběratelů »Jitra«. Někde jsou i příznivé podmínky pro založení Sdružení. Podobnou cestu na Moravě vykonat kol. Banzet (N. Jičín, Slezská Ostrava, M. Ostrava, Hranice, Bruntál a j.). Božžel pp. profesori, kteří slíbili součinnost s Ůstředím, dosud nepodali žádných zpráv. V členstvu jeví se i proti vzestupu loňského roku potěšitelný přírůstek. — Pokladník Bruna sděluje, že stav pokladny jest dosti kritický. Dosud také nebyly poukázány příslibené podpory na úhradu zahraničních kongresů. Navrhuje zjednodušení pokladny, zvláště zrušení některých kont. — Předseda kulturního odboru Krejza navrhuje podporování činnosti přednáškové ve Sdruženích, úzkou spolupráci s SKM, zřizování knihoven a archivů. — Předseda MSS Hradil praví ve své zprávě, že v Kyjově bude založeno ASS, rovněž

SSS Holešov chce se přeměnit na ASS. Žádá, aby ŮKSČs dávalo vždy příslušné direktivy, neboť MSS je pouze výkonným a pomocným orgánem Ůstředí. — Zprávu o »Jitře« podal předseda Jaroš. Kol. Černý pro svou nepřítomnost v Praze nemůže se věnovat redigování »Jitra«. Jednání o red. radu ztroskotalo a proto předseda z pověření předsednictva jednal s prof. P. Dom. Peckou v Jihlavě o převzetí redakce. Projednal s ním též všechny otázky s »Jitrem« souvisící. Pan prof. Pecka již také své definitivní rozhodnutí sdělil písemně: Jest ochoten převzít redakci. Výborová schůze schválila jednání předsedovo a jmenovala prof. Pecku redaktorem »Jitra« a zároveň technické vedení »Jitra« svěřila kol. Krejzovi. V edici »Jitra« přichází v úvahu spisek dra F. X. Nováka »V máji života«, již jednou Ůstředím vydaný (před válkou). Dle názoru předsedova přepracování knihy autorem jest nutné. P. Daňha dodává, že tím se vydání »V máji života« značně odsune. Jako další svazek edice »Jitra« připravuje p. prof. Pecka novou publikaci, s jejímž vydáním možno počítat po Novém roce. Bude vydána větším nákladem, ježto dosavadní edice jsou rozebrány, ale nové objednávky stále přicházejí. Dále podává předseda zprávu o kongresu Pax Romany. Zdůrazňuje nutnost lepších a hojnějších styků se zahraničím (poukazuje na Poláky). Sděluje přání direktoria P. R., aby v r. 1934 byl kongres v Československu. Totéž si přeje i slovanští národové. Jednal nezávazně o r. 1935, neboť věc vyžaduje značné přípravy po stránce organizačně-technické. Finančních obětí by nebylo. Uspořádání jednoho z příštích kongresů u nás jest naší povinností národní. Dr. Suchánek doporučuje kongres P. R. v Praze. Pro součinnost by se získalo Amitiés Françaises. Výborová schůze zaujala k této otázce kladné stanovisko. Dr. Suchánek zvolen předs. zahr. odboru místo dra Weiricha, který je značně zaneprázdněn a bude moci jen podávat zprávy o zahraničí do »Jitra«. Referentem zahr. odboru bude kol. Pospíšil. Předseda navrhuje zavedení informační rubriky v jazyce francouzském v »Jitře« pro zahraniční čtenáře, což přijato. Dále pojednáno o Ůstřední radě, Mikulášském daru a Letním táboru katol. studentstva. Zprávu o technické stránce jeho podal uč. Libich, kulturní a náboženskou stránku nastínil P. Daňha. Přípravou tábora pověřena zvláštní komise. O Poutním odboru podal zprávu p. prof. Trnka, jednatel. Zdůraznil přání sv. Stolice, aby naše pouti konány byly každý rok. Návrh, aby pouto do Říma uspořádáno o příštích velikonicích, jednomyslně přijat. Pokladníkem P. O. jmenován kol. E. Zavadil. — Schůze pro rozsáhlý program konána po celý den. Jš.

ASS v Bučovicích konalo valnou hromadu v neděli dne 9. října t. r., která ukázala, že naše mladé Sdružení jde vstříc novému rozmachu. Schůzi zahájil případným proslavem kol. Pištělák jako předseda, přivítav přítomné, a jako zapisovatel zvolen kol. Posolda. Týž přečetl za nepřítomného jednatele P. Jindru protokol minulé valné hromady a zprávu jednatelemskou za rok uplynulý, jež po rozpravě byly schváleny. Duchovní rádce dp. In. Neužil v případném proslovu poukazuje na duchovní život a čistotu srdce, jež musí býti základem naší veškeré práce spolkové. Kol. MUC. Rotrekl jako pokladník podal zprávu pokladní, jež po debatě vzata na vědomí. Následovaly volby nového výboru, jež provedeny aklamací. Za předsedu zvolen opět kol. Jan Pištěl-

*Delegace SSSd z Chrudimě na jub. pouti k hrobu
† biskupa BRYNYCHA
v Chrasti 16. října 1932.*

lák, za jednatele nově kol. Kar. Posolda, duchovním rádcem Sdružení dp. prof. In. Neužil, do výboru sl. Hrazdilová. Ve volných návrzích předáno novému výboru projednání zřízení čítárny, činnost přednášková, zábavní atd., jež nutno včas připravit a v rámec ostatních spolků včleniti. Přítomný předseda a správce spolkového domu dp. P. Jan Číhal slibuje novému výboru veškeru pomoc a kol. Pištělák vzdává mu za vše vřelý dík. Jednání, skoro dvě hodiny trvající, zakončeno chorálem svatováclavským a našimi státními hymny.

ASS Královo Pole. Dne 9. října konala se valná hromada našeho spolku. Po zprávách činovníků rozloučil se v delší procítěné řeči odstupující předseda kolega IngC. Sláva Fotr, jenž pro studijní zaneprázdnění nemůže se příštího roku věnovati spolkové činnosti. Všichni členové cítili, co ztrácejí v tomto dlouholetém agilním pracovníku a proto snažili se získati ho aspoň pro spolupráci s příštím výborem, když kandidovati rozhodně odmítl. Kolega Fotr ochotně slíbil spolupráci a přikročil k volbě. Jednomyslně byli zvoleni kolegové: předsedou JUC. Fr. Kryštof, místopředsedou JUST. Evžen Mohrbacher, jednatelem Jára Dvořák, pokladní JUSt. B. Čermákova. Duchovním rádcem zůstává obětavě pan profesor ThDr. P. švábeník. Nově zvolený předseda poděkoval srdečnými slovy svému předchůdci a jako příští program vytyčil intenzivní vnitřní duchovní práci mezi členstvem a duchovním rádcem. Valná hromada byla hojně navštívena členy, přáteli našeho hnutí a delegáty všech místních katolických spolků. -ff-

Akademické sociální sdružení v Přerově konalo dne 11. září 1932 XIV. řádnou valnou hromadu za hojně účasti členů i hostů. Prvním bodem programu bylo čtení zápisu o minulé valné hromadě. Pak podal kol. jednatel zprávu o horlivé činnosti Sdružení. Kromě 16 schůzí členských, 2 mimořádných a 4 výborových pořádko Sdružení divadlo a veřejnou přednášku vdp. P. dra Silv. Braita, spojenou s proslovem p. prof. Ertla. Delegáti se zúčastnili pracovního kursu v Kostelci a valné hromady ÚKSČs. Následuje zpráva pokladní a knihovni. Odstupujícímu výboru navrhuje kol. revisor absolutorium. Po zprávách se konala volba nového výboru. Za předsedu zvolen kol. MUC. Trkan R. K další cestě za

vytčeným cílem pak povzbuzují hosté. Promluvil p. Sahánek, za Orla p. Čech, za »Ludmilu« sl. Jarolímková, za »Spolek katol. učitelů« p. Hrbáček a za seniory Sdružení p. prof. Dorazil. Duchovní rádce p. prof. Ertl předčítá resoluci katolického studentstva a každý bod převádí na poměry přerovského ASS. Děkuje bývalému předsedovi ÚKSČs. E. Zavadilovi za jeho úspěšnou snahu o sjednocení katol. studentstva českého a slovenského. Valná hromada byla zakončena chorálem svatováclavským. Z. J.

ASS Břeclav. Po prázdninové přestávce zahájilo naše Sdružení opět činnost, vchází tímto správním rokem do druhého desetiletí. O letošních velikonocích oslavovala právě naše ASS toto své jubileum slavnostní akademií v sále břeclavského Grandhotelu. V sobotu 22. října 1932 vykonalo svou řádnou valnou hromadu, na níž měl srdečný proslov náš obětavý duchovní otec pan profesor Josef Lorenz, v němž nás ze své vzácné praxe roznítil a povzbudil k nové práci. Jsme předvojem, jsme složkou mladých v Katolické akci a jako takovým ať nám rozumí všichni katolíci! Pak byly přečteny a schváleny zprávy jednotlivých funkcionářů, starému výboru uděleno absolutorium a zvolen tento nový výbor: předsedou JUC. Antonín Urbánek; místopředsedou MUC. Marie Nešporová; jednatelem Jan Slabý, boh.; pokladníkem Ondřej Damborský, boh.; členy výboru: JUC. Kliment Holík; Ludvík Hrabal, boh.; Veverka Tomáš, boh.; revisory účtů: Jindřich Kornfeil a Viktor Jordán, boh. Břeclavské ASS chápe úplně snahu Kult. odboru ÚKSČs. a chce se letos zvláště vynasnažiti o širší činnost v rámci Katolické akce břeclavské a tak připravit sebe a půdu pro zdar ohlášené manifestace katolické mládeže v roce 1933 v Praze. Vždyť takto půjdeme ve šlépějích, které nám naznačil náš nejdůstojnější pan biskup brněnský v květnovém pastýřském listě, když nás pobízel k další činnosti. Obracíme se na vás, katolická veřejnosti břeclavská, a připomínáme vám také zmíněný pastýřský list a prosíme, abyste v jeho intencích pohlíželi na nás vždy příznivě a všimali si podniků a snah svého dorostu — katolického studentstva!

SSS Pardubice konalo svoji valnou hromadu dne 10. září 1932 v místnosti Lidové záložny za účasti všech členů a mnohých hostů. Schůzi zahájil modlitbou »Zdravas Maria« a krátkým proslovem předseda, bohoslovec Zamazal. Uvítal hosty a přečetl omluvu dp. děkana Vinc. Šetiny a p. prof. Jiřího Jizby. Pak následovaly zprávy jednotlivých funkcionářů. Ze všech byl patrný vzrůst činnosti našeho SSS. Členů bylo celkem 42. Pak následovaly pozdravy a promluvy hostů. Za jednotu Orla čsl. promluvil br. vzdělavatel Frant. Hes, za čsl. stranu lidovou tajemník Jan Němec, a za Nový domov pozdravil SSS p. řed. Frant. Bis. Při volbě, která následovala, byl zvolen nový výbor. Předseda kol. Jos. Beneš, místopřed. kol. Marie Schinzlová, jednatel kol. Jos. Sedlák, pokladní kol. Zd. Plačková, zapisovat. kol. Lib. Vašinová, knihovník kol. Karel Klivický. Pak ujal se schůze nově zvolený předseda, a modlitbou »Zdravas Královno« schůze skončena.

7. října dožil se duchov. rádce našeho SSS dp. prof. Josef Havel padesátých narozenin v plné svěžesti a síle. SSS oslavilo jeho narozeniny slavnostní schůzí dne 9. října 1932, kterou řídila kol. Schinzlová. Mimo mnohých hudebních

čísle promluvil k jubilentovi kol. Sedlák, který ve své řeči zdůraznil činnost p. prof. ve Sdružení, a prosil ho, aby i nadále zůstal věrný svému Sdružení a všemu katol. studentstvu. Přejeme našemu jubilentovi do druhé padesátky hojnost zdraví a Božího požehnání, aby zdrav a vesel mohl mezi námi pracovat! Ad multos annos!

Jednatel.

SSS Hradec Králové. Jubileum svatováclavské bylo oslaveno společným svatým přijímáním a akademií. První členská schůze se konala 1. října. Na programu byl referát o sjezdu a valné hromadě katol. studentstva na Velehradě, jež přednesl kol. místopředseda Mařan, a dále přednáška kol. pokladníka Mrkvičky o zájezdu do Zlína. Na druhé členské schůzi měl přednášku kol. Schovanec na téma: Vznik a význam fotografie. O přednášky na členských schůzích je mezi členstvem velký zájem, takže schůze se budou konat jednou za 14 dní. Jubilejní pouti ke hrobu zvětšeného biskupa E. Brynychy, velkého přítele studentstva, se zúčastnilo 10 členů, v čele s předsedou ThC. Fr. Rybou. (Blíží jinde.) Největší úspěch ze všech podniků mělo divadelní představení »Ferda šéfem«, jež bylo sehráno 23. října. Ostatně divadla SSS mají v Hradci již své jméno a tradici. Letošního roku zahájilo SSS spolupráci jednak s Mariánskou družinou studujících a SKM, jednak se studentským klubem »Vítěz«, který je zřízen při Rašínově stát. gymnasiu pro dvě nejvyšší třídy. Zároveň s Mariánskou družinou studujících byl ustaven volný eucharistický kroužek, v němž se usiluje o týdenní sv. přijímání. S klubem »Vítěz« spolupracuje se na poli sportu, při divadle a podobných podnicích.

- cm -

Studentstvo na jubilejní pouti ke hrobu † biskupa Brynychy v Chrasti. Pouti ke hrobu tohoto velkého přítele studentstva se zúčastnila dvě Sdružení, a sice SSSd. z Chrudimi a SSS Hradec Králové. Slavnost byla zahájena pontifikální mší sv., kterou obětoval protektor pouti J. E. ndp. biskup dr. Mořic Pícha. Po mši sv. byly položeny na hrob věnce, mezi jinými i vavřínový věnec se stuhami, věnovaný královéhradeckými spolky. Také SSS Hradec Králové věnovalo na věnec stuhu. Odpovědně konala se slavnostní schůze s řečí J. M. probošta dr. F. Reyla. Po proslovu zapěly členky SSSd. v Chrudimi pěkný sbor. Je si přát, aby se podobných slavností účastnilo organizované studentstvo v nejhojnějším počtu.

- cm -

A. C. M. Olomouc (bývalý SSS) konal 2. října 1932 v Salesianu svoji XIV. valnou hromadu. Touto valnou hromadou počal opět svoji další práci. Byla zahájena kol. Macháčkem. Jako hosté se dostavili: Msgre Jemelka, generální sekretář A. C. M. O., Msgre Kutal, superior olomouckého semináře, Dr. Faltynovský, děkan fakulty, prof. Holubníček, t. č. duchovní rádce, vdp. Šuránek, spirituál semináře, Dr. Bartoš, p. Gayer a jiní vzácní hosté. Po přečtení prací loňských a po udělení absolutoria byl stanoven výbor středoškolský a vysokoškolský na rok 1932. Profesor Holubníček dal potom návrh, by středoškoláci byli organizováni v »Apoštolát Cyrila a Metoda«, jakožto náboženský spolek. Návrh byl ovšem co nejsrdečněji přijat. Ale i teď jako A. C. M. se hlásí dál do služeb ústředí. K sebevzdělání členů slouží knihovna, časté přednášky, hudební kroužek, šachové i jiné závody atd. Ke konci každý z přítomných hostů pronesl kratičkou pro-

*SSS z Hradce Králové na jubilejní pouti k hrobu
† biskupa BRYNYCHA
v Chrasti 16. října 1932.*

mluvu, povzbuzující k další práci, začez jim vzdán budiž vřelý dík a »Zaplat' Pán Bůh!« Doufáme, že i náš nově utvořený spolek bude i nadále pracovat ve prospěch celé organizace československého studentstva katolického. Valná hromada byla ukončena modlitbou, prosící Boha o úspěch v další práci. Kéž nám Bůh v práci naší mnoho pomůže!

O. G.

Kulturní odbor při ŮKSČs. upozorňuje na připojenou zprávu SSSd. z Prahy XII. a poukazuje na to, jak všechny ještě nedošlé zprávy z kult. činnosti mají vypadati a být vedeny. — Přátelé, kult. činnost v SSS je podstatnou složkou všeho vašeho života. Nezapomínejte, že jen lidé obrnění všestranným vzděláním mají svět připraven. Uvědomte si, že spolupráce v dnešní chaotické době je namejvýš nutnou potřebou šťastné prosperity. Nechci užívat silných slov, jen varuji. Ale chci pořádek a lidi zodpovídající za svoji práci a za důvěru v ně složenou. Chci a budu pranýřovat třeba slovy silnými všechna Sdružení, jež snad úmyslně či z vrozeného nepořádku by nedostála vzorně všem svým povinnostem. Přejí si úrodu nesoucí spolupráci, nic více. A k tomu nechť všechna Sdružení přijmou mé nejsrdečnější přání zdu a přátelské »Zdař Bůh!« — Miloš Krejza, předseda kult. odboru ŮKSČs.

PROGRAM

na nové období do 1. ledna 1933 pro Sociální Studentské Sdružení dívčí, Praha XII., Korunní č. 4.

Členská schůze 7. září. Přípravná práce k oslavám svatováclavským.

12. září. Mše sv. za zemřelou členku Jiřinu Slukovu za účasti více členek.

Výborová schůze 20. září. Ujednáno korporativní sv. přijímání na svátek sv. Václava a účast na průvodu svatováclavském; též stanoveno, aby na každý první pátek se společně přistupovalo k sv. přijímání v ústavní kapli.

Členská schůze 21. září. Náboženská přednáška vdp. Nesrovnala na téma: »Láska k Eucharistii«.

28. září. Ráno společné sv. přijímání, po mši sv. akademie v rámci svatováclavském s přednáškou JUC. Zavadila. Odpoledne korporativní účast v průvodu svatováclavském.

1. října. Slavné rekviem za J. Slukovu.

Výborová schůze 5. října. Projednáváno, aby se sešlo po vánocích divadlo ve prospěch pražských periferií.

7. října. První pátek — společné sv. přijímání.

Členská schůze 12. října. Projednány sv. exercicie a stanoveny na dny 27. až 30. října. Duchovní rádce Sdružení promluvil ke členkám.

15. října. Nejmladší členky Sdružení sehrály samoskladbu »Sv. František« a výtěžek 167 Kč věnován pražským periferiím.

22. října. Návštěva periferií spojena s hmotnou podporou.

Členská schůze 26. října. Jednáno o zasvěcení v dohledné době celého Sdružení Božskému Srdci. Oslava svátku Krista Krále. Stanovena 1. neděle v měsíci k společné účasti na mši sv. v ústavní kapli.

27. až 30. října. Svaté exercicie SSSd za vedení vdp. superiora J. Vraštila T. J.

30. října. Ukončení sv. exercicií, společné svaté přijímání a obnovení čestného slibu. Zasvěcení Kristu Králi při odprosné adoraci před vystavenou Nejsvětější Svátostí. Oficiální přijetí nových členek.

4. listopadu. První pátek — společné svaté přijímání.

6. listopadu. Společná účast na mši svaté.

8. listopadu. Jednáno o založení eucharistického kroužku.

9. listopadu. Náboženská přednáška. Založení kroužku.

Členská schůze 23. listopadu. Náboženská přednáška. Založení charitativního a hudebního kroužku. Projednána mikulášská nadílka členkám a malá zábava SSSd.

Výborová schůze 30. listopadu. Obnovení misijního kroužku a přípravné práce k mikulášské nadílce.

4. prosince. Sbírka na mikulášský dar u pražských kostelů.

6. prosince. Mikulášská zábava SSSd.

Členská schůze 14. prosince. Náboženská přednáška. Projednáno o nadílce pro chudé.

17. až 18. prosince. Výpomoc členek SSSd při vánočním trhu ve prospěch stavebního fondu gymnasia. Nejmladší členky uspořádají rytmickou hru při otevření trhu.

Členská schůze 21. prosince spojena s vánoční nadílkou pražským periferiím.

SSSd. Praha XII., Korunní 4, konalo 1. řádnou valnou hromadu dne 15. června 1932 za přítomnosti duchovního rádce vdp. Daňhy, PhC. Černého, vážených hostů a všech členek. Po zapění chorálu svatováclavského bylo nejdříve přijato oficiálním pořádkem 36 nových členek, které složily čestný slib před obrazem Božského Srdce do rukou duchovního rádce Sdružení. Pak předčítány zprávy funkcionářek a kronika našeho Sdružení. Předsedkyně vyzvala, aby bylo přikročeno k volbám. Duchovním rádcem Sdružení zůstává zase vdp. P. Daňha, zač Sdružení vzdává svému milovanému duchovnímu rádcovi vřelý »Zaplať Bůh!« Přikročeno k volbám. Jednatelka pře-

četla návrhy výboru. Členky vybidnuty, aby hlasovaly, při čemž se vyvinula velmi čilá debata. Výborem navržené funkcionářky nebyly přijaty a muselo se přikročiti k novým volbám. Zvoleny: Předsedkyní kolegyně B. Gregorová, VI. tř. r. gymn., místopředsedkyní M. Kuříčková, I. roč. ob. šk., jednatelkou M. Tirmantingrová, IV. tř. r. gymn., pokladní J. Kouřimská, I. roč. ob. šk., revis. účtů Zengerová, VI. tř. r. g., a Konvalinková, I. r. ob. šk., knihovni K. Vopálenská, IV. r. g., a Kapalínová, IV. r. g., členky výboru Stoklášková, VI. r. g., a Pelikánová, I. r. g. Bývalá předsedkyně předala svůj úřad. Tímto vzdáváme bývalé předsedkyni, která odchází z ústavu a kterou nerady propouštíme, vidouce její nezištnou a obětavou práci o rozkvět našeho mladého Sdružení, upřímně »Zaplať Pán Bůh!« Nová předsedkyně ujala se svého úřadu se slibem, že se vynasnaží, aby Sdružení pokračovalo na cestě, na kterou bylo za velkých obětí býv. funkcionářek uvedeno. Dej Bůh, aby Sdružení šlo vždy výš a dál a nikdy zpět. Valná hromada zakončena jak obvykle chorálem »Hospodine, pomiluj ny«. Bůh žehnej všem ušlechtilým snahám celého SSSd. — Květa.

*

Redakce upozorňuje všechny Sdružení, že jediné správná adresa pro jednání s ústředím je: Ústředí katol. studentstva, Praha II., Spálená 15. Každá jiná adresa působí velké potíže. Příspěvky, jež se posílají na redakci do Prahy, buďtež řízeny na adresu redakce.

Znovu je nutno připomenout, že příspěvky nutno psát jen po jedné straně papíru.

Redakce.

Cyrilo - Metodějská hlídka

Povaha ruské duše. Podmínkou zdárné práce na poli unionistickém je znalost těch, s nimiž sjednocení připravujeme. Lidská ctižádostivost obě církve rozdělila, vzrůstající neznalost tento rozkol posilovala a vystupňovala někdy až k fanatismu. Proto dokud se sami neseznámíme nejen s chybami a poklady pravoslavlí, ale hlavně s jejich povahou, a nedáme jim jejich duchu přístupné informace o katolictví, nebude unie. Je tedy nezbytným k lepšímu pochopení pravoslavlí znáti povahu duše příslušných národů a všimnouti si poměrů, v nichž se vyvíjela a vyvíjí dosud. V krátké hlídce nelze pojednat o všech těchto otázkách, upozorňujeme tudíž pouze na charakteristické znaky u Rusů. Povaha u všech členů národa není něco celistvého, nýbrž u každého jedince možno pozorovati zvláštní individualitu. Přesto má národ charakteristické znaky povahové, s nimiž se setkáváme u většiny příslušníků. Tak zvláště patrná je u ruského člověka melancholičnost, někdy až k pesimismu vystupňovaná. Celá ruská literatura, ať lyrika, povídka nebo román, je toho dokladem. Na příklad nám známé unylé ruské národní písně, básně Lermontova, povídky Turgeněva, romány Dostojevského a jiných autorů, vše nese tento ráz. Přesto však nesmíme říci, že ruský člověk se neumí smát a že snad stále nařiká! Máme i zde humor a komiku, ovšem opět jiného rázu, než je naše. Melancholičnost nutí člověka, aby více přemýšlel než na příklad cholerik nebo flegmatik, a odtud vysvětlují mnozí zvláštní hlou-

bavost ruské duše. Krásný obraz takového člověka podal největší ruský psycholog Dostojevskij v »Bratřích Karamazových« v osobnosti starce Zosimy. Zosima nevidí pouze hmotné, ale má tajuplný pocit spojení s vyšším světem. Naše myšlenky a pocity nejsou na tomto, ale na jiných světech. Bůh vzal z jiných světů zrnka a rozesel je na této zemi a nechal svou zahradu růsti, ale vzešlý život žije jen potud, pokud jeho city se dotýkají tajuplných světů. Tajuplný svět je království Boží. Po něm touží, je hledá a nebojí se sebevětších obětí, aby ho dosáhl. Odtud na Rusi tak přísná zbožnost, tolik horlivců, poutníků, starců a bláznů pro Krista. Opět nemůžeme říci, že takoví jsou všichni! Konstatujeme však, že je jich značné množství. Je ovšem otázka, zda tato touha po Bohu je upřímná. Dr. Schlund v časopise »Schönere Zukunft« usuzuje z dnešních poměrů na Rusi, kdy vše ustupuje bolševickému ateismu, na pravý opak. Rus nebyl prý vůbec náboženským člověkem. Byl až přes míru pověřivým, do církve chodil ze strachu před trestem Božím, zevloval na krásné bohoslužebné řízy, zlatené nádoby, ikonostas a tak dále. Nechodil tam, aby hledal vnitřní útěchu, aby tam hovořil s Bohem. Tak dr. Schlund. Můžeme připustit, že bylo několik takových jedinců, avšak generalisovat tento případ na celý národ je úplně proti skutečnosti. Snad dr. Schlund nebyl informován o tisících ruských mučedníků biskupů, kněží i laiků, kteří raději volili smrt nebo kruté vězení na Solovjetských ostrovech a Sibiři, než zradu Boha. Ze zpráv cestovatelů víme, že není vše pravdou, co bolševismus hlásá do světa o vítězství ateismu, ale naopak lid stále i přes největší překážky navštěvuje kostely, nespokojí se s filmem, vydržuje své kněze, ač sám hyne hladem. Kdybychom si tak představovali ruského člověka jako dr. Schlund, daleko bychom s unií nedošli. Mnohem objektivněji posoudíme ruskou povahu, když uvážíme konservativnost, to je ulpění na starých formách. Důvod je v pravoslaví samém. Pravoslaví nemá neomylného učitelského úřadu, který by viru přizpůsoboval době, je tudíž nuceno uchovávat ji nezměnitelnou, jakou byla v době starokřesťanské. Tím si vysvětlíme fakt, že pravoslaví si nejlépe uchovalo původní ráz jak liturgie, tak i náboženského života a přísně se stavělo proti každé změně a vychovalo z věřících konservativce. Přílišný konservatismus je něco nezdravého, a padne-li, nastane opak — přílišná touha po pokroku. Tak si můžeme psychologicky vysvětlit úspěchy bolševismu. Touha po zdokonalení, tak dlouho v ruské duši ukrývaná, životně propukla a teprve až vybijí své síly, nastane normální stav vývoje. V tomto stavu je třeba ukázat pravoslaví, že církev katolická ten zdravý pokrok měla, aniž se odchýlila od původního učení Kristova. Prostředky se měnily, ale víra zůstala táž! (Dokončení příště.) St. S. O.

Východní bohověda v Římě. Na letošním unionistickém sjezdu referoval předseda římského Východního ústavu o bohovědných studiích ve Věčném městě. — V Římě mají své koleje: Řekové, Rusíni, Rusové, Arménci, Maronité, Koptové (ethiopská kolej), a staví se kolej pro Rumuny. Některé z těchto ústavů mají již staletou tradici, některé jsou nové. Koleje vychovávají ke kněžství. Zárukou jejich vzrůstu jsou mučedníci a trpitelé za unií, kteří kdysi v těchto kolejích studovali. Mimoto mají různé koleje, ústavy a fa-

kulty římské zvláštní přednášky nebo celé kursy o východní teologii. Pro vyšší studia východní je zřízen Papežský východní ústav římský. Studovat na něm mohou kněží latinští, uniátské a orthodoxní. Doba studií trvá tři léta a má kurs všeobecný a zvláštní s odděleními liturgickým a právním, bohovědným a historickým. Knihovna tohoto ústavu — byl založen roku 1917 — čítá 36.000 svazků. Z Čechů přednáší na Východním ústavě jesuita B. Spáčil. Ústav povyšuje na baka-laureát, licenciát a doktorát východních věd církevních. U nás jej má na příklad mladý kaplan velvarský dr. Salajka. Do Říma na tento ústav se odebral před čtrnácti dny na doktora teologie promováný P. Vincenc Pořízka. Af.

Východní studium u nás. Na obou našich českých bohosloveckých fakultách byla po převratu zřízena stolice pro východní bohovědu. V Praze přednáší dr. Vajs, v Olomouci dr. Vašica. Dr. Vašica přednášel v posledních letech kromě jazyka staroslovanského a literatury církevně-slovanské o legendách svatováclavských, o dějinách slovanské západní liturgie, o liturgii byzantské a letos přednáší již pátý semestr o náboženských dějinách ruských. V semináři staroslovanském se za poslední léta probrala kniha Ruth ve staroslovanském překladě, Spor duše s tělem (staročeská báseň), I. a II. pannonská legenda s konfrontací s jinými legendami, liturgie sv. Jana Zlatoústého. Af.

Dívčí hlídka

Redakce pověřila vedením Dívčí hlídky kol. Milenu Rodovou z Brna. Prosíme, aby tedy všechny příspěvky pro Dívčí hlídku byly zasílány na adresu: Milena Rodová, Brno 16, Tůmova 40.

Kolegyni - rot -.

Ve svém článku kolegyně - rot - píše, že je pesimistkou. Já bych nikdy nenapsala ta slova. Vyložme si, co vlastně znamenají. Kdo je to pesimista? Člověk, který nevěří v dobrý výsledek své práce (jak tedy ta jeho práce může vypadat?), který nevěří v kousíček dobra v člověku, krátce řečeno — je otráven vším již napřed. Můžeme my od něho očekávat kousek kladné práce? Jestliže ano, tedy jedná proti svým zásadám a není pesimistou. Je dovolena takovému člověku kritika, když sám nedovede nic vykonat a když na vše a na všechny nehledí objektivně, ale přes roušku svého pesimismu? Pak i bílá barva musí být při nejmenším šedá a světlo sluneční proměněno v pochmurný den.

Nevěřím, že bys byla takovou, jak sama píšeš a tuším v tobě hodně síly, s jakou bys mohla a chtěla pracovat, a zároveň lásky pro Sdružení. Jen bys potřebovala někoho, kdo by se tě snažil pochopit. Že? Pak se neboj a napiš opět, a jestli chceš, tedy třeba mně soukromě. — Mladí často užívají výrazů upřílišněných a neuvědomuje si jejich pravého významu. Tak tomu bylo snad i u tebe. M. R.

Marta Kapalínová, V. r. g.:

Láska k trpícím.

Je neděle odpoledne. Vzpomínáme na dojmy, které naplňovaly naše srdce při nedávné návštěvě na periferii. Slyšely jsme o bídě, která tam pa-

nuje a předsevzaly jsme si za úkol, že bude i naše Sdružení pomáhat ze všech sil trpícím lidu z lásky ke Kristu. Co jsme předsevzaly, to jsme částečně vyplnily.

Vyprošovaly jsme na spolužačkách a na svých rodičích starší oděv, prádlo a obuv, ba i peníze, za které jsme nakoupily potřebné věci a s radostí jsme to nesly těm, kteří jsou našimi bratry v Kristu. Co jsme zažily, a jak dojaty jsme odcházely z rodin, kde místo teplého krbu čísel chlad a kde bída šklebila se na nás ze všech koutů, kde z dětských očí vyčetly jsme touhu po soustu a po pomocné ruce, to vyprávěly jsme mladším členkám ve Sdružení. Se slzami v očích nás poslouchaly a slíbily, že i ony budou se snažit, aby pomohly.

Nezůstalo při slovech a při pouhých slibech. Nejmladší z nás, sekundánky a terciánky, složily si divadlo, pozvaly své spolužačky, kterým hru předvedly. Jedna z členek nabízela vstupenky s neobyčejnou výmluvností: »Prosím, po Kč 1.50 pro nóbli a pro nenóbli po 50 hal. Nu, a já myslím, že vy jste nóbli a že si vezmete vstupenku za Kč 1.50. No, když ale něco přidáte, tím líp, je to na periferii, snažte se přidat hodně. Dobročinnosti se nikdy meze nekladou.« Tímto způsobem získaly naše nejmladší Kč 167.60, které s ohromnou radostí přinesly s předsevzetím, že za to něco koupí pro chudé.

Již se táží, jak to tam ponesou, neboť se hromadí oděv, obuv, prádlo, ovoce atd.; říkaly jsme jim, jak medávno jsme šly ověšeny kufry a krabicemi... Teď napětí, která bude smět jít s sebou. Jedna otázka se hrne za druhou:

»Prosím, vezmete mne?«

Druhá: »Nejlépe bude, vezmeme-li auto.«

Třetí: »To víš, to stojí peníze, raději za ně koupíme něco těm ubohým.«

Čtvrtá: »Škoda, že náš tatíček není v Praze, on by nás tam zavezl autem a bylo by to zadarmo.«

Takové a podobné řeči vedou mezi sebou a těší se, těší, že mohou pomáhat z lásky k Bohu, a že bude jim možno apoštolovat mezi pražskou chudinou, které donesou trochu hřejivé lásky Kristovy ve stydnoucí srdce.

Jak šťastní rodičové, kterým Bůh dal dítě, jehož srdéčko je útlocitné k cizí bídě. Kéž by touto láskou zaplálo více dětí, zvláště bohatí jedináčkové, kteří někdy příliš myslí jen na sebe.

Snad tyto prosté řádky náhodou přečte i někdo mocnější, vlivnější a zámožnější než jsme my, vždy potřebující studentky, a pak věříme, že rádi rače otevřít štědrou ruku pro tak bohumilou věc.

Chceme apoštolovat mezi pražskou chudinou, musíme si však nalézt přístup k jejich srdci. Některé z členek SSSd. vyprosily na svých dobrých rodičích i větší peněžité příspěvky, které našemu Sociálnímu studentskému sdružení dívčímu, Praha XII., Korunní 4, v reálném gymnasiu odevzdaly, a za které se též přispěje k témuž účelu.

Jak si vážíme takových jemných duší, kterých je v našem Sdružení dosti!

Koukol mezi pšenicí.

Jako všude, tak i v našem Sdružení jsou některé členky povrchní; netajíme toho — řekněme si plnou pravdu. Není možno též, aby při tak velkém počtu byly zapáleny jednou ideovou myšlenkou — i mezi námi je koukol. Je to však nepatrné procento. 90 procent je opravdových,

ušlechtilých, které netáží se po Nekolném, Svobodovi, Hampachrovi, jako některá prázdná hlava.

Dívky naše, chcete snad tímto upoutat na sebe pozornost a netušíte, do jaké kategorie lidí budete zařazeny od vzdělaných myslících duší.

Což nemáte náměty k zábavě? — Literatura? — Ovšem, co se čte? — Odpovězte si samy!

Vaše zájmy jako katolických studentek jsou tak široké, ale váš rozhled tak malý a úzký. — Proč? — Velká povrchnost a prosím, slovo »moderní«, jak bylo v »Jitru« č. 1, u vás hraje tu první roli. Kdybyste viděly ty významné úsměvy a úsudek těch, na jejichž hlavu se sypaly vaše »duchaplné« otázky, a které při jedné takové rozmluvě se o tom s úsměškem vyjádřily, přeš'a by vás chuť k takovým debatám, které ukazují na »hloubku« vašeho nitra.

Můžete být veselé, ale prosím, vždy jemné. Zajímejte se a bavte se o tom, co srdce povznáší a ušlechťuje. Nezapomínejte, že pro vás dvě, nebo tři vrhá se nepěkné světlo na ostatní, které jsou hrdy na to, že jsou katolickými studentkami. Členka SSSd.

K otázce katol. dívky-studentky hlásí se mnoho hlasů. Jaká má býti? Již tolik receptů bylo dáno. A zatím představa je dána již sama sebou. Čtete-li dva dopisy výše uvedené, tu vidíte se rýsovat ten profil naší studentky. Vidíte i směrnice její práce a jejího poslání. Dívce naší a ženě vůbec sluší upřímnost, milý úsměv, nehyzděný laciným karmínem zbarvených rtů, sluší jí veselý jasot očí, neunavených konvencionelní smyslnosti a požitkem. Naší studentce patří charita. Láska k bližnímu na podkladě učení Spasitele, na podkladě dobrého, neafektovaného srdce.

Moderní dívka se stala dnes problémem, jejíž řešit by bylo věci již předem pochybenou a možná že i nebezpečnou. Proč? Poněvadž slovo »moderní« jako takové již dávno ztratilo svůj zvuk i vkus. Dnes »moderní« znamená žít, užít, vyžít; neznamená jít s duchem doby, ale znamená dělat fantastu budoucnosti.

Je pravda, že dnešní dívka prožívá sama v sobě těžký boj o postoj na veřejnosti. Ale ten boj se dá řešit. A naše studentky — katolická děvčata — jej řešit dovedou. -jza.

V Pensionátě.

Je silentium — doba pilného studia. Hlavy všech skloněny nad knihou. Všude náležitá kázeň — práce intenzivní. Pojednou Marta, t. č. slavná kvintánka, dusí se smíchem. Hned nato více hlav se sklání hluboko ke knize, ba až pod samý stůl. Tlumený smích. Vyšší autorita zpytavě rozhlíží se po svých milých hlavičkách a zkoumá příčinu veškeré nekázně. Vtom zatřepe Marta rukou nad hlavou. — Smích propuká... V Martině ruce je lístek. — »Pojd' sem, Marto, ukaž!« Marta jde. — Smějíc se, podává papír.

»Prosím, to Ratzlík psal...!« (Jedna chovanka, Němka.) Vyšší autorita přelétne kousek papíru, na němž, jak dobře předpokládá, bude nějaká legrace. — Nemýlí se.

Čte: »Bulharsko má lev za peníze a místo, že by lev sežral lidi, tam v Bulharsku lidé sežrají lev.« Gertl.

Nepřejte si nikdo vidět ustrašený obličej naší Gerty. Dívky propukají poznovu v hluchý smích. Gerta ustrašeně s velmi komickými pohyby dává všem na srozuměnou, aby byly tiše. — Vše marné. — Výbuchy smíchu nové a větší. Tu ona zved-

ne zoufale ruce nad hlavu a utiňuje dívky: »Tyše, tyše, já dostat večer.« — Nové halóóóó.

Gerta vstane a ještě směšnějšími pohyby tiší ten rozesmátý divčí svět. S hrůzou pozoruje, jakého chaosu je příčinou. — »Prosím, tyše, já dostat ešte víc.« — Vyšší autorita nechá dívky vysmáti a praví: »Až večer si to vyřídíme.« A tu naše milá Gerta zhluboka si vzdychne: »Já blázna večer, já zemřít neska noc.« — Vše samo sebou je odpuštěno a my máme rády naši zlatovlasou Ratzlovu Gertu, že nás často obveselí svými roztomilými nápady. Kdo byste slyšeli Ratzličkovu krásné »er«, jistě i vy byste ji měli rádi.

Zahraniční hlídka

XIX. sjezd universitních sdružení Italské katolické akce.

V první polovině minulého měsíce konal se v Cagliari, útulném to městě Sardinie, XIX. sjezd universitních sdružení italské Katolické akce za účasti více než 500 studentů z celé Itálie.

Význam tohoto sjezdu tkvěl především v tom, že přesahoval okruh studentský, a stal se vlastně sjezdem italské katolické inteligence vůbec, poněvadž federace italských katolických universitních organizací jest vlastně jediná, která v rámci italské Katolické akce vyvíjí soustavnou činnost ryze kulturní.

Bylo to vidět také z toho, že hlavním tématem kongresu byla »Aktualita tomismu«, a že takto kongres sám se stal slavnostní obhajobou scholastické filosofie, která si i v Itálii razí vítěznou cestu přes převládání filosofie Croceovy a Gentileho v italských vědeckých a vzdělaných kruzích.

Významná byla právě také účast nestudentská, zvláště profesorů a katolické inteligence vůbec. Nadšený byl souhlas biskupů z celé Itálie, a dopis, který Svatý Otec ústy kardinála Pacelliho adresoval sjezdu, a ve kterém vřele doporučuje, aby se šířilo mezi laiky studium filosofie, kterou Církev už přes padesát let tak vítězně obhájí.

Od hlavního tématu jest rozlišovati program specializovaných přednášek podle fakult, na kterých se zúčastňují jenom studenti zapsaní do dotyčné fakulty, mezitím co při hlavním tématu mají být přítomni všichni. Po těch specializovaných přednáškách jsou organizovány předposledního dne přednášky o všeobecné činnosti universitních sdružení a posledního dne předseda ústředí přednášel přehled celkové činnosti, vyvinuté v minulém akademickém roce.

Přednášku o hlavním tématu podal prof. boloňské university Augusto Baroni: »Věčná aktualita svatého Tomáše Akvinského«. Řečník vydvíhne nejenom věčnou aktualitu svatého Tomáše, která se musí připisovati velikosti myslitele a světce, jakož i významu otázek obíraných a definitivnímu rázu jeho řešení; ale zdůraznil také speciální jeho aktualitu, která spočívá v tom, že tomistická filosofie odpovídá duševním potřebám dnešní generace.

Probiraje zvláštnosti dnešní doby, řečník pokazuje na skoro imperativní potřebu forem a směrů, kterou předešlá generace neznala, ani necítila; tato potřeba není však často jasná ani lidem, kteří jsou jí pobouřeni, jelikož nenašli jistého vůdce ani v sobě, ani mimo sebe.

Tato potřeba projevuje se v aspiraci po kultuře, která by odpovídala konkrétnosti (concretez-

za) života. Pokus idealismu (Gentile), dosáhnouti této konkrétnosti, zastavil se v slepé uličce, a může býti považován za definitivně odbytý.

Tomistická filosofie naopak toho dosahuje lépe než kterákoliv jiná. Především jest nutno energicky vyvrátiti pořád opakovaný předsuděk, že bohosloví anebo aristotelismus při spekulaci omezují anebo neznemožňují hledání pravdy. Kdo zná tomistickou filosofii blíže, naopak pozná, že sv. Tomáš, který řešil dokonalým způsobem vztahy mezi vírou a vědou, postavil na široké základy autonomii rozumu, jenž má jenom povinnost hledati pravdu a podrobiti se skutečnosti. Z toho vyplývá neočekávaná velikost nazírání a rovnováha úsudku; z kterých důvodů tomistická filosofie není uzavřeným a jednostranným systémem, ale otevřeným všem badáním a tak všestranným, jakým jest život sám.

Tomistický intelektualismus nezabírá význam, ani akci, tak milované dnešní dobou, naopak ji osvětluje a vede k opravdovému cíli, ukazuje jí správný směr a znásobuje její sílu.

Universalita, pravá a přímá svoboda rozumu, udělaly ze sv. Tomáše nejen muže středověku, ale také »homo omnium horarum« a Gíllson ho nazval přímo zakladatelem křesťanského humanismu a prvního moderního filosofa. Jenom v rovnováze, kde každý prvek poznání a každá forma skutečnosti zaujímají své uspořádané místo a nabývají svou pravou hodnotu, a to vzhledem k prvnímu principu a k nejvyššímu cíli, může býti zachráněn rozum a může býti nalezena konkrétnost v kulturních problémech dnešní doby.

Mladí poznávají u sv. Tomáše nutnost této duševní rovnováhy a s jeho pomocí ať se zabývají, každý ve svém oboru, intelektuálními problémy svého stavu, aby tak ve světě filosofie přispívali k zakládání nové opravdové kultury.

V specializovaných sekcích studenti se sešli podle fakult v odloučených místnostech, aby poslouchali dotyčným referentům. Zajímavé jsou předměty, o kterých se přednášelo. V sociální sekci přednášel Dr. Giovanni Dore z Cagliari o »Katolické nauce o právu vlastnictví«, v sekci lékařské byla přednáška o »Psychologickém významu bolesti v medicinském oboru«, v sekci fyziických věd přednášel Dr. Antonio Laghi z Bologny o tématu »Antideterminismus v moderní fyzické vědě a princip kausality«, v medicínské sekci přednášela Dr. A. Bertocchi z Janova o »Profesionální morálitě lékárníka«, v literární sekci přednášel prof. Brocchieri z Milána o »Katolickém divadle«, v sekci přírodních věd přednášel prof. Scremin ze Sassari o »Evolucionismu«, v právní sekci přednášel Dr. Grassi Nicolosi z Acireale o »Duchu a písmu paktu Společnosti národů« a konečně v sekci inženýrů Ing. Ceschi z Padovy o »Bytovém problému v jeho následcích morálních a náboženských«. Po každé přednášce následovala živá diskuse studentů a profesorů.

Kongres, který vlastně shrnuje jen výsledky intelektuální a morální průpravy italských katolických studentů v minulém roce (témata jsou prostudována a prodebatována ve studentských kroužcích celý rok), svědčí sám o důkladnosti a všestrannosti, s jakou se připravují na budoucí své úkoly v lidské společnosti. Nesmí se ovšem při tom zapomenouti, že existence katolické university a celé řady jiných významných katolic-

kých profesorů přednášejících na všech fakultách i státních universit velice usnadňují tuto práci. Budoucnost ukáže, že toto seriosní úsilí po vzdělání opravdu katolickém této mladé generace katolické a kulturní Italie nebude bez slibných plodů. Právem se může říci, že katolická Italie nemá čeho se bát pro zítřek, a že naopak bude slavit bezpochyby plný triumf na vědeckém poli nad troskami ilusorních budov, dosud stavěných na chatrných základech a dnes už kolísajících povážlivě v bouři a desorientaci lidských myslí. W.

*

Akademikové! »Společnost pro nový dějepis« (»The New History Society«) vypsal pod protektorátem »Mezinárodní universitní federace pro Svaz národů« pro studenty na vysokých školách v Evropě soutěž o tři ceny: I. cena 300 dolarů, II. cena 200 dolarů, III. cena 100 dolarů, které budou uděleny za nejlepší práce na téma: »Jak může mládež universitní a ostatních vysokých škol přispěti ku skutečnému sjednocení všech států světa.« Podmínky (hlavní): Práce nesmí míti více jak 1200 slov. Musí býti napsána buď v jazyku francouzském nebo anglickém anebo německém. Práce přijímají se od 1. listopadu 1932 do 1. února 1933. Bližší informace podá zahraniční odbor ŮKSČs. H.

Hřbitovy našich legií ve Francii. První byl zřízen v Chestres. Na druhý, v elsaském městě Cernay, bylo koncentrováno 47 čl. legionářů. V neděli 9. října byly slavnostně odhaleny pomníky na hrobech legionářů za účasti francouzského presidenta Lebruna a našeho zahraničního ministra Beneše. Ten den se stal spontánním projevem přátelství francouzsko-československého a snah mírových.

Vatikan. Apoštolským nunciem pro středomořské republiky byl jmenován Msgr Carlo Chiarlo, který v tomto měsíci odevzdal své pověřovací listiny presidentovi republiky Costa Rica. — V Římě byl konán zvláštní kurs profesorů Starého a Nového zákona z italských kněžských seminářů. Účastníci jeho byli také přijati Sv. Otcem. — 30. října vysvětil kardinál Bisleti novou budovu katolické university v Miláně spolu s arcibiskupem milánským Schusterem.

Rakousko. Videnští katolíci Rusové obdrželi podle slibu arcibiskupa Innitzera vlastní chrám. — Papežský nuncius arcibiskup Dr. Sibilia vysvětil ve Vídni v XX. okrese nový kostel, vybudovaný podle návrhu arch. Prof. Dra Holeye. — Štýrsko-hradečtí Lazaristé konali v pěti kostelích dětské misie za účasti 5—6 tisíc osob.

Německo. »Der Reichsverband der evangelischen Jungmännerbunde« čítá 270 tisíc mladých mužů. — V pruském Brauensbergu vysvětil apoštolský nuncius Orsenigo nový kněžský seminář. — Konference bavorských biskupů se rozhodla k novému universitnímu vyšetření Teresie Neumannové z Konnersreuthu.

Jugoslavie. Bělehradští katolíci vystavěli po světové válce šest nových kostelů a nyní jest projektována kathedrála. Před tím užívali toliko kaple rak. uher. vyslanectví.

Holandsko. Katolická vysoká obchodní škola v Tilburgu má nyní sto posluchačů. Nově byl zřízen kurs dogmaticko-apologetický. — Počet posluchačů katolické university v Nijmegen přestoupil počet 1500 osob. — V Namuru byl konán 15. liturgický týden za účasti 1200 návštěvníků.

Španělsko. Podle příkazu republikánské vlády starostové měst omezují církevní zvonění (v Burgosu), vyučování v náboženských školách (v Aluře) a církevní sňatky (v Barceloně). Guvernér v Ternelu žádá předkládání kostelních kázání 24 hod. předem. Politicky jsou katolíci organizováni ve třech stranách: Nacionalistas, Tradicionalistas (monarchisté) a Accion Popular (vůdcem jest Gil Robles). JUC. Rud. Kalhous.

Naši slovanští bratři!

Denní listy přinesly zprávu, že lužické časopisy jsou ohroženy těžkou hospodářskou krizí. Jediný lužický deník »Serbské Nowiny« a literární měsíčník »Lužica« mají býti zastaveny pro nedostatek finančních prostředků. Jistě každý chápe, jaký význam mají tyto časopisy pro ubohý ujařmený lid lužický. Naši veřejnosti naskytá se zde možnost prakticky našim slovanským bratřím pomoci. Místo planých řečí a planého psaní, kterých jsme konec konců slyšeli a četli již dosti, měli bychom učiniti již opravdu něco pozitivního.

Jak pomoci? Nejlépe předplácením těchto časopisů. Proto doporučuji vám, milí přátelé, kteří chováte v srdci svém jen trochu lásky k lužickým Srbům, odebírejte, čtete a pište do jejich časopisů. Necht' všichni Sdružení, která mají zřízené čítárny, nezapomínají na lužické časopisy. Československolužický spolek »Adolf Černý« v Praze I., Náprstkova 8, poradí vám nejlépe, jak účinně pomoci. Lužičtí Srbové spoléhají a doufají v naši pomoc. Zklame je tedy bratrský národ československý? Adolf Severský.

Dopisy

V dne 24. října 1932.

Vážený pane profesore!

Jako čtenář Jitra posílám Vám také příspěvek do Dopisů. Předně Vám sděluji, že Jitro je výborně upraveno. Už proto mu přeji hodně čtenářů. V minulém čísle Jitra, mimo články zábavné a básně, se mi líbily řádky. Mám však také cosi na srdci.

Nyní jsou stále soudy s německou mládeží, jež pracuje podvratně proti našemu státu. A za tuto nekalou činnost jistě si zaslouhuje řádného trestu.

Ale my, katolíci studenti, trpíme také. Vyhlíží to, jako bychom byli nepřáteli naší republiky, tak nás pronásledují. Ač pracujeme pro vlast a jsme snad lepší vlastenci než jiní, nikdo toho nevidí. Již samo jméno »katolický student« způsobuje, že jeho nositel je pronásledován. Tajně musí pracovati a teprve je-li nepřátelská veřejnost poněkud lepší, může vystoupiti. Je to velká nespravedlnost. Bylo by třeba, aby veřejnost, zvláště profesori ústavů, kde existují nebo se zakládají SSS, byli vůči nim mírnější. A když se jim práce SSS nelíbí a jejich smýšlení protiví, aby nechali SSS dále v klidu pracovati.

Jinou příčinou, pro niž jsem se rozhodl Vám psáti, je ta proslulá lhostejnost (o níž bylo již hodně napsáno) některých katolických studentů. Jest jim vše jedno. Ač jsou katolíci, lezou do nepřátelských organizací. Podporují vše, zvláště nepřátelský tisk, avšak na svůj zapomínají. To by se jim mohli přátelé smáti a proto to nedě-

laji. Je to smutný zjev, zvláště u těch katol. studentů, jichž rodiče jsou pracovníky lidovými a katolickými. Bylo by záhodno, aby katoličtí studenti a jejich rodiče byli upozorněni na svoji povinnost ke katolickému tisku.

Ukazovati na tisk nepřátelský a na literární škváry, z jejichž pouhého názvu se již člověku dělá špatně, aby pravými katolickými studenty a katolickou veřejností nebyly čteny nebo dokonce zařazovány do knihoven, je povinností uvědomělých katolických studentů. Vždyť i katolíci mají řadu pěkných časopisů i spisovatelů. Poznati je je povinností katolíků.

*

Tak jsem Vám se svěřil s bolestí svou, vážený pane profesore. V případě, že článek otisknete, prosím, abyste udal mou značku »Espero«, již jsem již několikrát užil. Dělán to proto, abych se skryl, neboť u nás na ústavě je to všelijaké. Profesori neradi vidí nějakou činnost Zakládáme zde SSS a musíme se připojit na SKM, abychom se skryli.

Váš oddaný

Espero.

»Moderní dívky«.

V 1. čísle »Jitra« podivuje se kolega X. otázkám, kterými ho zasypaly katolické studentky, dokonce prý i z kláštera, když jim nabízel »Jitro«.

Inu, milý kolego, časy se mění a lidé také. Proto jaký div, že i takové hvězdy, jako jsou: Nekolný, Svoboda a Hampacher, pronikají do klášterního zátíší. Je to snad ironie, když mocná pěst slavného boxera nebo pořádná noha nějakého kopálisty stane se předmětem obdivu něžného, dívčího srdečka? Dívky se změnilly a již nejsou jako bývaly.

Podívejme se dnes do kabelky té které dívky a najdeme tam, co dříve užívaly jenom herečky.

Člověk, když jde dnes po ulici a dívá se na ty emailované tváře »krásných dívek«, má opravdu dojem, jako by se opravovala lidská přirozenost a právem se může domnívat, že pod okrasnou malbou a pudrem skrývá se tvář nanejvýš ohyzdná.

Mohou se snad takové namalované loutky někomu líbiti? Snad mohou, ale katolickým studentům rozhodně nikdy!

A což naše katolické studentky? Nejsou o mnoho lepší! Slychal jsem často od svého kolegy, s kterým často jsme tak někdy mluvili o našich studentkách. Čím se liší od těch ostatních, moderních dívek? Snad jenom tím, že si říkají katolické. Malují se, pudrují se, toaletami se rovněž mnoho neliší a chováním někdy také ne. Ostatně jsme to viděli na různých těch sjezdech, kursech a pouťích, kde nám bylo možno je blíže poznati.

Plakal bych opravdu někdy nad takovou katolickou studentkou, která již od primy učí se před zrcadlem mistrně zacházeti s barvami a o níž platí, co jsem řekl již nahoře. Vážené kolegyně, řeknete jistě: »Tohle musí býti při nejmenším nějaký starý mládenec, ošklivý a protivný člověk, že na nás takovým způsobem kydá hanu.« Nebo snad budete myslet, že je to jiná příčina. Necht', myslíte si co chcete. Já chtěl jen ukázati, co se nám na katolických studentkách nelíbí. Nyní je tedy na Vás, abyste promluvíly Vy a řekly nám otevřeně, co se zase Vám nelíbí na nás. Myslím, že vzájemným vytknutím chyb najde se i cesta k nápravě.

Očekávám Vaši odpověď v příštím čísle »Jitra«.

Adolf Severský.

Milý kolego!

Předem vřelý dík za informace. Byl jsem opravdu na vahách a měl jsem mnoho chuti Tvůj dopis uveřejniti!

Překvapuje, jak je možno ještě v nynější době takovým způsobem na církevních ústavech vychovávat. Jak jsem již řekl, podobných případů máme více a třeba speciálního vyřešení. Myslím však, že psaním a debatou v »Jitře« by se celé věci mnoho neprospělo. Zde bude nejlépe volit cestu jinou. Něco jsme již podnikli a podaří-li se nám to uskutečniti, jsme přesvědčeni, že tak jediné bude možno tento problém vyřešiti.

Zatím jen tolik!

Potom bych ještě rád věděl, které náboženské spolky vznikly na troskách Vašeho SSS, proč toto Sdružení bylo rozpuštěno a jaký byl udán důvod k rozpuštění. Záhadné je také zkonfiskování knihovny a zrušení čítárny.

Proto buď tak laskav a určitě mně napiš a o prázdninách nezapomeň se přihlásit!

Buď zdráv!

Na brzkou odpověď se těší vždy Tvůj

tajemník.

Dopis kol. X. v 1. čísle zasluhuje opravy. Kol. nevyčítám nic, protože takové dívky, o kterých kolega píše, jsou; poměry v klášterním pensionátu z praxe velice dobře znám a mám dokonalou představu o hodnotě a názorech takovéhoto »klášterních« dívek. Do kláštera se přijmou takové dívky, o kterých sestry mají dobré zprávy. Kdysi takovou dobrou zprávou bylo doporučení důst. pána — dnes však ani tohle nejde. Potom, při delším pobytu se často stane, že dívky ukáží svou pravou podobu. Za to ovšem sestry nemohou a spoluchovanky tím méně. Na to se však nehledí a jen se odsuzuje. Někaký kolega padne právě na takových několik studentek, napíše článek o devíti rádcích a zakončí: »Inu, také katolické dívky jsou moderní.« Prosím tedy, aby kolega tak mnoho nezevšeobecňoval a raději napsal »jistě katolické...« Myslím, že pak by proti jeho názoru neměla žádná katolická dívka naprosto nic. Vždyť jsem si jista, že u hochů by se takového něco také naskytlo. Jen agitujte! A když se Vás katolický student neotáže na Nekolného, otáže se na Wolfa nebo Pláničku.

Beatrice.

Náš úkol.

Přesvědčení o správnosti zásad nedá se násilně změnit.

Nejmocnějším prostředkem k získání smýšlení druhého jest umění přesvědčiti.

Nejušlechtlejším skutkem pak je, vštípit druhému přesvědčení správné.

Při tom se ovšem předpokládá, že ten, kdo chce přesvědčovati, je ve svých zásadách ustálen. Dále jest otázka, co pokládáme za správné přesvědčení; nám se zde jedná o přesvědčení náboženské a je zbytečné uvědoměnému katolíku dokazovat dokonalost učení Kristova.

Dnešní svět možno rozdělit na uvědomělé příslušníky Církve; její odpůrce a protivníky; lidi nerozhodné.

Je svatou povinností příslušníků Církve starati se o záchranu duší svých bližních a povinnost ta spadá v první řadě na mladou inteligenci, jež musí především působit příkladem. Působnost slovem se projevuje tím, že přesvědčím druhého o správnosti a šlechetnosti své myšlenky a docílím u něho uznání. Nejblížejší příležitost bude zajisté mezi

spolužáky, kolegy a kamarády a již mezi nimi se vyskytují povahy neustálé, které je lehko přivést na pravou cestu, ale jež by se ještě lehčeji daly svést odpůrcem.

Těžším úkolem jest získání duše již odpadlé. Troufám si tvrditi, že věřící člověk má vždycky duchovní převahu nad nevěrcem, protože tento stojí se svými myšlenkami ve světě sám a často jenom visí bez pevné opory, nechávaje se kymáčet každým nárazem protináboženským. Naše víra má pevný základ, a my bojujeme s pomocí Ducha Svatého; kdo může ještě pochybovati o vítězství při našem přičinění a dobré vůli?

Své zásady nutno však uplatňovati ve společnosti. Nevyhýbeme se proto rozhovorům o věcech náboženských, ale hledme, abychom jich příliš mnoho nenavazovali a nestávali se tím v některých případech nepříjemnými společníky. Buďme šetrní vůči přesvědčení druhých a hledme si získat jejich důvěry a vážnosti.

Studenti mohou vyvinouti v této činnosti velikou působnost, zvláště ti, kteří navštěvují světské školy; podmínkou ovšem je, aby byli sami ve své víře pevní a znali její základy. V církevní škole nepřijde student do styku s takovou směsí nejrozumnějších názorů, ale může býti tím důkladněji připraven pro pozdější rozvinutí působnosti. K tomu musí však vyhledávati styk se všemi druhy lidí, aby úsilí mohlo míti výsledek. Náboženské spolky ať slouží k duchovní posile, jež může býti doplňována četbou, přednáškou, nebo kázáním. Ale vlastní činnost se musí uplatňovati stykem s lidmi jiného světa, nesmí zůstat uzavřena v úzkém kruhu. Netřeba se omezovati pouze na vzdělané vrstvy, naopak, jíti příkladem i prostým lidem, kteří mnoho hledí na počínání lidí vzdělaných.

Avšak v první řadě sebe podrobit přísné kritice a chyby hledět napravit, abychom druhému nechtěli tříska vyjmouti z oka, sami majíce v oku trám.

S. Müller.

Proteus:

Dopoledne v průmyslovce.

Osmnáct pořezaných stolů a pětaticet vypařených mozků. Mnoho řečí. Ruch se utišuje. Zvoní. Ještě prosba. Franto, půjč mi ssavý papír! Za půl minuty exemplární klid. V druhé polovině minuty se otevrou dvěře. Vstane pětaticet hochů a jedna dívka. Profesor Sudimír Bach vstoupí, neohlížeje se, jde ke katedře a řekne: »No jo« a pak mávne rukou. Židle zasténají a Bach zapíše.

Mathematika.

— Víte-li pak, Vorale, jaká jistina se musí dnes uložit, aby za 8 let při 4% úrokování pololetním vzrostla na 10.000 Kč?

— Prosím, to nevím, ale to se dá vypočítat.

— Prosím vás, ale honem! Spěchám!

Čeština.

— Rýznare, byl byste tak laskav a řekl mi nenápadně, kdy se narodil Jan Amos Komenský?

— Prosím, ano. Sto let po objevení Ameriky.

— To je pravda. A kdy byla objevena Amerika?

— 1492.

— Nu tak vidíte! A proč neřeknete hned, že se Komenský narodil 1592?

— Prosím, pane doktore, vy jste říkal, abychom užívali mnemotechnických pomůcek.

Přestávka v 10 hodin.

Obězník po třídě: Dnes je v mense podle positivního zjištění špatná rýže, proto, kdo chce burty jakéhokoliv druhu, nechť se napiše. Zakoupeny budou ve chvalně známém uzenářství Axmannově. Označit druh a množství, obnos po obdržení. Podepsán kupec.

Axmann junior je volán: Franto, viš, proč Horymířův šemík přeskočil tu zeď?

— To teda, nevím.

— Tak poslouchej: Von totiž Horymír vece šemíkovi, když chtěl přes: Hola, šemíku, Axmann jde!

Chechtot. Stupňuje se.

Chemie.

»Starý pán« je nervosní, pěstuje kaktusy a každou hodinu zkouší. Je velmi galantní.

— Slečno Boudová, chtěla byste nám důvěrně prozradit, jaký je rozdíl mezi vodou a vzduchem z chemického hlediska?

— Voda je směs a vzduch je sloučenina.

— Prosím! Slečno, jste naivní jak spací panna. Uvědomte si, prosím, že jste v chemii. Chemie je věda exaktní a jako taková vyžaduje přesného vyjadřování. Zalarmujte zbytek své inteligence a vězte, že jste v posluchárně chemie a ne v kuchyni. Tento případ se mi se zoufalou pravidelností opakuje. Nestačím, prosím, každého roku zdůrazňovati, že voda je sloučenina a vzduch je směs. Je mi líto, slečno, že musíme další řeč spolu přerušiti na neurčito. Doufám ale, že vás nevidím dnes naposledy.

Mechanika.

— Pozor, mládenci! Vpravo hled! Prší. Vidíte? Tak a teď honem do práce, ať si zasloužíme oběd.

Na tabuli se objevil vzorec pro výpočet momentu setrvačnosti u obdélníku a kupcovi se otočilo kolo vůtů před očima.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

Katolické studentstvo volá k Vám!

Chceme Vaši lásku! Nedejte nám zahynouti! Přispějte na

MIKULÁŠSKÝ DAR

*Kdo miloval a vzpomíná pana arcibiskupa
DR. ANTONÍNA CYRILA STOJANA,
nezapomíná na jeho odkaz a příkaz kato-
lické veřejnosti.*

*Podpořte jeho žáky — katolické student-
stvo, budoucí katolickou inteligenci.*

Přispějte a dáte národu kněze.

Přispějte a zachráníte národ.

*Nezatvrďte svá srdce až přijdou k Vám
se subskripčním archem, až bude sbírka
v kostele, až bude uspořádáno představení
ve prospěch Mikulášského daru.*

**Zachraňte katol. student-
ský tisk. Budoucnost ná-
roda je ve Vašich rukou.
Dejte duševní i tělesné
zdraví katolické mládeži.**

Zachraňte katol. studentstvo!

*Mikulášský dar: číslo pošt.
složenky 206.270.*

**Všem sdružením ! 20 sdružením, která se co nejdříve přihlásí
do Ú. K. S. Čs., bude zdarma zasílán časopis
katol. studentů slovenských „Rozvoj“ po celý
školní rok 1932—33 !**

Vyšlo 10. listop. 1932. — Majitel, vydavatel a nakladatel Ústředí katolického studentstva československého v Praze. — Vytiskla Československá akciová tiskárna v Praze — Odpovědný redaktor JUC. Alexej Jaroš. — Užívání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze pod č. 264.300-VII. ze dne 29. listopadu 1929.

Řídí
Vojt. Maňoušek,
redaktor,
Doubravice nad
Svitavou.
Tam zasílejte přispěvky, řešení a dotazy, týkající se jediné této rubriky.

Řešení hádanek z č. 1.—3. včetně zaslete všichni hád. do 25. prosince t. r. Přiložte 50hal. známku, řádnou adresu. 5 řešitelů vylosovaných a 2 nejpilnější přisp. za tato 3 čísla obdrží na místo vyplacené odměny knižní a věcné. — Upozorněte své kolegy na Jitro, získávejte hádankáře!

Řešení hádanek roč. 13. Číslo 6.: 1. Bacil, ba cílem. 2. Malý synek, má lysinku. 3. Topas. 4. E-liška. 5. Myšlenka, myš Lence. 6. Na Hostýně, na hostině. 7. Hořec, hořce. 8. Hromnice. 9. Jitrocel, Jitro celé. 10. Kolář, kolař; Vestálka. 11. Anděla, an dělá. 12. Karolína Světlá. 13. Květná neděle. — **Číslo 7.:** 1. Radostné velikonoce! 2. Kamna, kámen. 3. Svátky velikonoční. 4. Vaše i když přísné slovo, vždy nás mile hřeje, a proto vám naše vděčné srdce přeje od Boha odplatu největší, zdraví, sílu, spokojenost nejsladší. 5. Umučení Pána našeho (Ježíše Krista) podle sepsání svatého Jana. 6. Klapačka, Liberec, Abeles, pelest, Ares, čest, ck, a. 7. Lýko cenové, velikonoce. 8. Vosa, rosa. 9. Nápis znějí tam i zpětně stejně. 10. Zapadlí vlastenci. 11. Osidlo. 12. Pestré kraslice. 13. Šťastné a veselé velikonoce všem! G. — **Číslo 8.:** 1. Jantar. 2. Benediktyn. 3. Abé, d'ábel. 4. Mimosa. 5. Tresky, trosky. 6. Hračky. 7. Rival, Reval. 8. Jan Strakoš. 9. Náš háj, šanhaj. 10. Svět, květ. 11. Mazanec,

ataman, zápis, Amis, nás, cn, c. 12. Katecheta. 13. Hoře, hoře, hoří. 14. Dnes je čtvrtek, zítra pátek, šiju, šiju si kabátek; zelené šaty, botky rudé, zítra moje svatba bude. Upravil O. B. 15. Dráha drahá. 16. Bitva, břitva. 17. Já rolím, Jarolím. 18. Ůleva. 19. Luka, luk. 20. Tuberosa. — **Číslo 9.:** 1. Popelka. 2. Hřib, chřiby. 3. Zahrada, za hradu. 4. Mácha, Machar, Marcha. 5. Řek, řeky, řek. 6. Stodola, sto dolů. 7. Ůtulna, tolie, úlek, lík, me, a. 8. Nazaret. 9. Pusta. 10. Branec, branka. 11. Vana, vanou. — **Číslo 10.:** 1. Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. 2. Freska, treska. 3. Sinatoria, sanatoria. 5. Haná, Praha na. 6. Hrot. 7. Zdar maturitě! 8. Dvě krásy spanilých mé duše ovládnulo stánek; zemská jedna, druhá z výšiny posla nebes; církev a vlast — ty v mojich milují sestersky se nadrech, každá půl, každá má moje srdce celé. Sušil. 9. Oldřich Buráň. 10. Ruka — úcty; paruka — úcty. 11. Automobil. 12. Arnošt Denis. (Seznam řešitelů a vylosovaných příště — není místa.

Autorský turnaj pro čtenáře »Jitra«.

Vypisují soutěž na tvorbu vybraných a podle pravidel sestavených hádanek, v níž se odráží souč. život kulturní, polit. a časové události. Pro soutěž je třeba užít 1. hádanek šachových (koníček atd.), 2. veršovaných (šarády, souzvučky atd.), 3. rebusových (rebus, nápis atd.), 4. obrazcových (čtvercovka, roháček atd.), 5. různých (reb. popisný, číselka atd.) Ve Sborníku **Všip se!** je celý návod všech hádanek a každý účastník v zájmu práce si jej objedná, usnadní mu úkol. Hádanek mohou být komplikovány (jedna v druhé) a není třeba užít všech druhů. — Hádanek sestavte tak, aby se vešly všechny, účelně uspořádány, na 1 stranu Jitra, více nikoliv.

Tři nejlepší práce budou uveřejněny v »Jitru«, počínaje číslem 5. a jejich autoři budou odměněni mimo 2 jiných, jichž příspěvky postupně budou zařazovány v rubrice.

**PĚT ODMĚN VĚCNÝCH A KNIZNÍCH,
LHŮTA K ZASLÁNÍ DO 30. PROSINCE 1932.
SBORNÍK ZAŠLE RED. RUBRIKY.**

Volte menší rozměry hádanek, užíjte kratičkových vět v koníčku či král. procházce, propleťte žerty a vtipy. Zdar vaší práci!

Listárna hádanek: J. Plachetský: Díky za lístky; nebylo tak míměno, jen zašlete, uveřejním v každém čísle něco. Pozdrav kolegům! Což Sborník u vás? — J. Havran, Pohora: Buď vítán, nevádi zatím. Tuž se dál a pošli příspěvky k uveř. Řeš. č. 1.—3. ti půjde lépe. — V. Borkovcová, T.: Kvituji dopis; odměnu jsem urgoval. Čekám i příspěvky do Jitra. — F. Sečkař, Strážnice: Dobře řešíš, chyby časem vymizejí. Nebyl jsi hád. »Naši Omladiny« r. 1929 a 1930? Pozdravuji srdečně, přiveď Jitru více kolegů! Těším se na spolupráci. — J. M. Lipnický: Posílejte přímo redaktorovi. Výborné práce, po řadě uveř. Jste velice pilný.

Ostatním: Stále čekám, že mnoho a mnoho našich hádankářů se ozve a ruch hádankový ožive. Pište jen co chcete nového, co se vám líbí či nelíbí — změním. Účastněte se soutěže a řešení z č. 1.—3. Vaše práce jsou vítány a kohokoli, není výsad!

Nezapomeňte si objednat za Kč 6.— Sborník a dopisnice (10 ks za 4 Kč)! Zdravím upřímně všechny a doufám, že příště budu moci pochválit čten. Jitra a kvitovati: zájem o hádankářský sport.
vm.

Čtěte a rozšiřujte

Časopis katol. studentstva

J i t r o

A NOS LECTEURS DE L'ÉTRANGER.

Information sur l'activité des étudiants catholiques en Tchécoslovaquie.

Après un court repos pendant les grandes vacances, le mouvement dans les rangs des étudiants catholiques en Tchécoslovaquie, reprit son élan. Cela ne voudrait pas pourtant dire, que les vacances ont été symbole d'une inactivité absolue.

En juillet eurent lieu les congrès traditionnels de nos étudiants: les étudiants tchèques se réunirent à Velehrad, centre historique et mémorable où se tenait précisément le Congrès unionistique; les étudiants slovaques eurent leur réunion dans la belle et pittoresque ville slovaque, à Banská Bystrica, ancienne résidence épiscopale.

Les congrès de cette année-ci, furent remarquables par leur grande importance, car on y réalisa le Conseil Central des Etudiants Catholiques en Tchécoslovaquie. Pendant les vacances eurent aussi lieu, plusieurs réunions, en collaboration avec les représentants de l'Association de la Jeunesse Catholique de la Tchécoslovaquie, au sujet du futur Congrès de la Jeunesse Catholique Tchécoslovaque, qui aura lieu à Prague, capitale de la Tchécoslovaquie. Ce Congrès sera l'une des premières grandes manifestations de l'Action catholique en Tchécoslovaquie, qui aura comme but principal de bien mettre en vue les devoirs de la Jeunesse catholique envers l'Eglise et la Patrie. La devise du Congrès sera: »Jésus-Christ, centre de Vie, Jésus-Christ, centre de Travail.«

Le jour de la fête du Martyr national, Saint Venceslas, la Fédération Centrale des Etudiants Catholiques Tchécoslovaques et l'Association de la Jeunesse Catholique, redigèrent un manifeste adressé à la jeunesse tchécoslovaque, qui eut une résonance remarquable dans le peuple. La conférence épiscopale elle-même, nous assura de son aide dans l'organisation du Congrès national des catholiques tchécoslovaques en 1934. Le Congrès de la Jeunesse catholique tchécoslovaque en 1933 en sera par conséquent une digne préparation. Des congrès pareils (non basés sur la politique), sont assez rares dans notre Patrie et c'est spécialement la Jeunesse qui les influence d'une manière directe et indirecte.

Notre Association fut représentée au Congrès de la Pax Romana à Bordeaux et

à Lourdes et au Congrès du Secrétariat des Associations Catholiques Slaves à Zagreb. Ces congrès remportèrent des fruits bien précieux, qui renforcèrent encore davantage l'union et le travail mutuel des nombreuses Associations dispersées dans l'Univers.

C'est aussi pendant les vacances, que nous eûmes le bonheur de recevoir parmi nous une délégation d'étudiants catholiques de la France. Grâce à cette chère visite, on prit une connaissance bien détaillée du »Laënnec« parisien. Nous avons déjà une petite liste d'étudiants tchécoslovaques qui voudraient correspondre avec leurs collègues français.

Les deux derniers mois de l'année sont dédiés au don de Saint Nicolas. C'est grâce à ce don, accepté dans les églises et de nos protecteurs et amis, que le mouvement catholique arrive à couvrir ses frais exigés par ses nombreux devoirs. Cette action de charité a été fondée par le feu métropolitain morave, l'Archévêque, Monseigneur A. C. Stojan. Nous sommes uniquement aux dépens de la société catholique en Tchécoslovaquie, car nous ne recevons aucun autre secours financier, comme il en est dans les Associations à l'étranger.

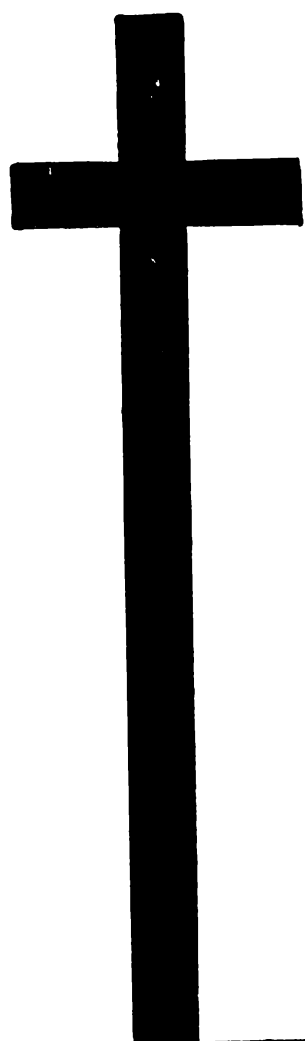
Dans l'avenir, l'Association voudrait organiser une station de villégiature pendant les grandes vacances, pour les étudiants catholiques, quelque part dans les montagnes, sur les frontières moravo-slovaques. On y travaillerait à l'instruction religieuse de nos étudiants, ainsi qu'à la restauration de leur santé.

Cette année-ci on continuera à propager l'édition des oeuvres remarquables de la littérature catholique tchécoslovaque.

*

La Fédération Centrale des Etudiants Catholiques Tchécoslovaques à Prague, éditeur de »Jitro«, s'est décidée à faire paraître cette nouvelle rubrique, dans le but d'informer nos amis à l'étranger sur l'action des étudiants catholiques en Tchécoslovaquie. Nous espérons que ces informations seront reçues de coeur et lues avec intérêt.

**La Fédération Centrale des Etudiants
Catholiques Tchécoslovaques.**

Radostné vánoc
a šťastný a požehnaný
Nový rok
všem čtenářům přeje
Redakce.
UKSČs.

Jitro

časopis katol. studentstva

JITRO

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zapraviti.

Redakční závěrka vždy 28. předcházející měsíc.
Redaktor prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28.
Jemu zasílejte příspěvky pro „Jitro“.

Z obsahu :

Dominik Pecka: Odosobnění. - A. Záhorník: Pavouk skrytý. - E. Bližkowski: Bezejmenný. - Václav Zima: Štiny velikosti. - A. J.: In memoriam biskupa Brynychy. - E. Jitzovský: Sport a my. - Alois T-šar: Skryté cesty. - Jean Rameau: Černý šašek. - Aljoša: Veselé putování. - Básně. - Hlídky. - Dopisy. - Hádanky. - Soutěže.

Zprávy dopisovatelům :

Eda Jitzovský: Napište zase. Adresu! První příspěvek přišel pozdě, už ho nelze použít, je nečasový. Článek o sportu je znameritý — tak si představuji, aby se psalo do Jitra. — M. R., Dolní Kralovice: Příliš prostomyslné. — Naďa Květen-ská: Kdyby to bylo tak pěkné, jako váš pseudonym. — Beatrice: Trochu nejasné, ale pokuste se opět. — M. V., Litovel: Nehodí se. — Rena Jaklová: Nic zvláštního. — Horne Fisher: Ani naivní, ani složité. — Fr. A., Písek: Neškodné rýmování. — Spes: Úmysl byl dobrý, celek nezralý, hudebně prázdný. — V. K., Brno: Víte, co je tiráda?

Posílejte něco jiného! — A. H., Kroměříž: Gotika kaple se vám vysmívá — čtenáři Jitra jsou snad na to, aby nad Vámi plakali? — M. K., Praha XII.: Anděla, Příliš osobní projev. — Proteus: Poznámky jsou dobré. Pokračujte a řežte hlava nehlava.

Důležité upozornění! Pro č. 5 hleďte poslati rukopisy, pokud možno do 21. prosince, poněvadž bych měl rád aspoň půl čísla s krku před svátky. Soutěž na nejlepší referát o čtené knize se končí 30 listopadu. Výsledek bude oznámen v č. 5. a tři nejlepší referáty uveřejněny.

K fotoamaterské soutěži:

Příspěvky posílejte na hladkém papíru, jakýkoliv formát. Náměty nejrůznější. Jen aby byly krásné.

Soutěž končí 28. ledna 1933.

Odměny ještě nejsou stanoveny. Nejlepší obrázky budou otištěny v „Jitře“ a umístěny se jmény autorů na výstavce při sjezdu v r. 1933.

Nezapomínejte na tiskový fond „Jitra“!

J I T R O

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIV.

V Praze v prosinci 1932.

Číslo 4.

Dominik Pecka:

Odosobnění.

Ateism zplodil depersonalisaci. Nezna-božství zplodilo odosobnění. Je to velmi důsledné: není-li Boha, ať není ani člověka!

Když se člověk odbožštil, nezbyvalo mu jiného, než aby se také odosobnil. I řekl si: Nechci, aby moje skutky měly věčné následky, nechci být osobností. A na otázku: Čím tedy chceš být? ozval se člověk: Chci být individuem!

Osobnost — toť subjekt mající odpovědnost. Individuum, toť zrnko písku, toť kolečko ve stroji. Individuum — toť živočich řídit se svým pudem — nejednající ani dobře ani zle. Je to tak krásné a pohodlné být živočichem! To jest nejvlastnější tužbou nevěřících — nejde jim ani o to, je-li Bůh nebo není-li, nýbrž jde jim o to, má-li člověk odpovědnost nebo ne. Zvíře nemá odpovědnosti. Být zvířetem, žít mimo dobro a zlo — toť skrytá tužba nevěřících, předobrazená v pohledu ztraceného syna na nažrané vepře.

Proto ta snaha najít v člověku, co jej spojuje se světem živočichů, se světem pouhých individuí, jednotek neodpovědných, žijících pohodlně a spanile mimo dobro a zlo. Tuto snahu můžeme nazvat snahou depersonalisační.

Začalo se hledáním chybějícího článku — missing link. Jásalo se nad nálezy v údolí Neanderském. Hledán lidoop, pithekanthropus erectus, spasitel a vysvoboditel ze jha osobnostní morálky, z kleští dobra a zla. Člověk se veřejně vychloubal svou kostrční kostí jako se někteří

pošetilci vychloubají vším, co připomíná slávu předků.

Tak to začalo. Lidoop javský zklamal. Marne prohledávány náplavy aluvia. Nikde stopy po zvířecích předcích člověka. A skončilo to tím, že to, co marne se hledalo v prehistorických jeskyních, hledáno a objeveno bylo v člověku samém. — Člověk má v sobě skryté komplexy, podvědomé pudy, za které nemůže, život vědomý jest pouhé nic proti životu podvědomému, v tajemných skrýších podvědomí jsou ty pravé příčiny lidského jednání, tam jsou ti praví démoni, kteří řídí naše kroky; svoboda a odpovědnost člověka — pouhá iluze, přežilá pověra!

Haeckel začal a Freud skončil.

Podařilo se odosobnit člověka?

Je pravda, člověk se rozhodl nebýt. Rozhodl se pokládati za bytost neodpovědnou. Toto rozhodnutí chtěl zdůvodnit a vědecky podepřít.

Toto úsilí samo ho prozradilo. Není-li odpovědnosti, je-li svědomí jen klamem, proč něco vysvětlovati, dokazovati, odůvodňovati?

Právě svým depersonalisačním úsilím dokázal člověk, že osobností jest i proti své vůli.

Již pouhá okolnost, že člověk sám sebe činí předmětem badání, že se snaží sám sebe sobě samému vysvětliti, jest důkazem, že osobností jest. Kdyby byl pouhým individuem, nemohlo by mu vůbec záležeti na tom, čím jest nebo zač jest považován.

Pavouk skrytý.

Takový prostý, denní zjev. Stará hra.

Pavouk tká síť — moucha létá kolem.

Dravčí vypočítavost, dychtivost po kořisti — hloupost, slepota, lehkomyšlné pohrávání s nebezpečím.

Je v tom tragika? Myslím, že není. Je v tom zákon.

Ale zamrazí nás trochu jeho aplikace na člověka.

Pavouk pokušení, tkající své sítě a slepá lidská moucha, létající kolem.

Je to přirozené — nikdo to nezmění — lze pouze brzdit. Pavouk pokušení je nejhnusnější ve své žravosti, v odporném a nenasytném vyssávání lapených kořistí — nesmrtelných duší.

Sám o sobě je slabý, ale sílí se tím, že vystřebává vitální sílu těch, kteří se zapletli do jeho nástrah.

Jeho královstvím je země. Celou ji obekal zrádnými léčkami. Zrak bdělý a bystrý jak světlo a jedovatá kusadla, rozdychtěná stále po sevření kořisti, připravená k ráně. Pavouk je lovec tichý a skrytý. Vplíží se do nejtemnějších míst. Jako stín v měsíčné noci dovede tiše stopovat člověka. Zkušený lupič duší, svatokrádežný Uchvatitel a Svůdce.

Číhá všude tam, kde se na osudných místech protínají stezky dobra a zla, skryt do bezpečného stínu. Nebo přichází jako váš anděl ve chvíli nejrozhodnější. Ujímá vás vlídně za ruku a s roztomilými úsměvy vede vás po černé stezce do houštin. Zlomí vaši nedůvěru; ani nepozorujete, že podléháte jeho kouzlu. Pavouk je lovec zku-

šený. Nevyřítí se ze svého úkrytu ihned. Vyčkává pohotově.

Teprve až se moucha sama zeplete do jemné sítě, sevře ji svým ostrým kusadlem — neodvratně.

Pavouk pokušení nezaútočí ihned. Váš dobrodinec, kterého jste potkali ve své osudné chvíli, se nezmění ihned v záškodníka. Teprve až vám sváže neviditelnými pouty ruce vůle a vyrazí meč odvahy, odžije se uštknutím, smrtelného objetí.

Vaše tušení nebezpečí se splnilo. Lest krásy zvítězila. To je pokušení. Maják na útesu v bouři, lákající a usmrcující ptáky za noci.

Z účinku je jasné, že pokušení není nic jiného než nástroj pekla. Ale ono toho nikdy nepřizná. Vždycky bude nalhávati, že je původu vznešenějšího. Není prostředku, jehož by nepoužilo, aby zlákal, upoutalo, vzbudilo touhu po něčem a dodalo odvahy ke skutku.

Každá past má vnařidlo. Zkušená zvěř pozná ihned nebezpečí, nezkušená uvízne pro svou slepotu.

Větší, neviditelné štěstí někoho láká, jiného odpuzuje víc než štěstí viditelné.

Člověk, toužící po štěstí je ochoten uvěřit i lži.

Ďáblovou vlastností je houževnatost. Tou vítězí nejčastěji a nejjistěji. Spoléhá na lidskou slabost.

Nejmocnějším vnařidlem Pána země je tělo.

Nenávidí ducha, ačkoliv touží po duši.

S. Z—íček:

v kraji tkalců.

Rozrytá země oráskami ledu,
útržky sněhu na větviích stromů,
zarudlý obzor ztesknilý bídou:
slunce je v spánku — —

Cestou se vlekou pokorné stíny,
sklánějí hlavy k promrzlé zemi,
ze zad jim prýští pramínky juty,
a tak jdou domů — —

Krvavě pláče ztemnělý obzor,
krvavě pláče zdeptaný lid,
krvavě pláči aleje stromů
jeřabinami — —

Těšte se na letní tábory katolických studentů.

Bezejmenný.

Chladný větřík brázdí ulici, sirény aut houkají, kroky chodců duní, kužele obloukových lamp zsinálým světlem ozařují rozervané břicho velkoměsta. Středem města táhne se jízva. Neuměle otesané klády udržují její stěny, řada dlažebních kostek, odpočívajících na hromadách hlíny, cihel, kamení, lemují její okraj.

Hluboko v ráně, v době, kdy neuhasínající zdroj světla ustupuje umělým očím o tisíci svíčkách, leží lopata a krumpáč. V pravidelných intervalech objeví se na povrchu proužek ocele s hrstkou hlíny, s pravidelností zasekává se ostrí nástroje do země, jež hostila dříve lidi, a jichž rozkopané lebky, čelisti a hnáty musí ustoupiti moderním požadavkům techniky.

Prodlouží-li se násada lopaty a krumpáče, co najdeš?

Ruce, zarostlý, osmahlý obličej, unavené, smutné oči, svaly, podobné ocelovým vzpružinám, malé dynamo srdce, poháněné energií hladu a nedostatku.

Lidský stroj pracuje bez oddechu, ďábelský vynález akordu bodá jeho unavené čelo, ruce splynuly s prací, ale mysl jeho bloudí, prchá ven z otevřeného hrobu, do ulic, mezi astrachanové kožichy a luxusní auta, lpí na výkladních tabulích, za nimiž se skrývá tolik lahůdek, plouží se okolo sálů, z nichž zaznívá táhlý a mazlavý tón saxofonu, vdechuje prach »Houbigantu« a opojnou vůni »Eau de Cologne«, protírá si oči, oslepené barevnou hrou reklamy, s rozkoší se plaví šumící řekou života hořejších desetitisíců.

Ale:

»Vše je jen klam, pozlátko, sem nepatřím, zde pro mne není místa. Do země, z které jsem vyšel, která mne živí, do které se vrátím, tam musím jít.

Jsem chudák, slepenec hmoty, výstřel náhody, který zasáhl cíl o milimetr níže. Vržen do prostředí, v němž hlad, zítřek, jest jedinou hybnou silou mé námahy a strádání, kopu, kopu...

Lakové boty, střevíčky z hadí kůže, blatníky aut, jsou na dosah ruky, prachové peřiny, lustry elektrických světél, talíře s kouřící večeří na doskok.

Domov? Doma? — Holá pryčna, drsná,

chladná slova, ústrk, smutek, ticho, prázdň, hádky, noc.

Láska? — Nenávist, lhostejnost, smích, pláč.

Proč? — Že moji rodiče byli chudí, že matka prala rukavičky dcerkám bankéřů, že otec smetal popel z drahocenných cigaret salonních lvů, že nevlastním tři činžáky a elegantní »Walter«, že na mé ruce se nestkví brilianty a na mém čele inženýrský titul, že mé jméno není uvedeno na čestném místě na plesových pozvánkách, že mám vlasy spleené prachem, ruce pošpiněné hlínou, že jsem celý prosáklý svítiplynem?

Jsem dělník bezejmenný, tečka na obraze světa. Octl jsem se omylem ve víru života, jsem strhován k nížinám, rukama se chytám stébla, které praská a láme se.

Nesmělýma očima vzhlížím k Tobě, Velký Bože, který nestranně stojíš mezi oběma žernovy, kapitálu a proletariátu. Jsi Bůh jejich, či můj? Jest Bůh? Jest Bůh spravedlivý, že rozhodil tak nerovnoměrně nic netušící nemluvnata, jest Bůh moudrý, když kladl ostrí k ráně?»

»Reptáš a rouháš se, nízký jsi a nebe jest nad Tebou. Jsi chtěn, jako každý, chtěn vůlí, která viděla a vidí Tebe, klade Tě před úkol, kterého nevidíš.«

»Chtěl jsi zlatý přepych a suchý skrojek? Či nehlásal jsi, že milovati musíš bližního svého? Což nehlásá se nám v zakouřených místnostech, že socialismus jest spásou světa, že kapitalismus jest na odchodu před vlnícím praporem proletariátu, že socialismus nám vrátí zhaslou spravedlnost, socialismus, který vychází z Tvého přikázání?!

»Chtěl jsem život, nikoli mechanickou továrnu, stvořil jsem lidi, obdařené schopností dobra i zla, lidi, nikoli stroje. Chci spasení vás všech, vás všechny chci svíratí ve své náruči, chci rozliti smích po vašich tvářích a setřítí vám slzy bolu. Chci cíl, nikoli prostředky. Prostředky si volte sami. Vkládám do vašich srdcí schopnost dojítí cíle, je na vás, abyste se jí chopili.

I Ty máš účel, i Ty jsi prostředek, i Ty máš úkol, jež musíš splniti poctivě.

»Já jsem Hospodin Tvůj silný a horlivý, navštěvující nepravost otců na synech, do třetího a čtvrtého pokolení těch, kteří ne-

návidí mne, a činící milosrdenství nad tisíci těmi, kteří milují mne a ostríhají příkázání mých.»

Ustaly rány krumpáče, zhasly dráhy podzemního vedení, z hlubin vycházejí mu-

Jos. Němeček:

Odešla.

Zešeřilo se.

V koutě Pavlovy pracovny řadily se šiky temných stínů, aby se daly na pochod proti odvěkému nepříteli, jenž rozložil své stany na čistých čtvrtkách papírů, nedbale rozhozených po stole. Schylovalo se k jednomu z pravidelných bojů, v nichž štěstí válečné kloní se periodicky k armádě dne nebo noci.

Knihovna i celá zadní stěna již ztmavěly pod záplavou vojsk tmy, toužících pomstít ranní porážku, ale na mosazné klice dveří drželi se posud vojáci světla a bojovali s nepřehlednou přesilou celkem marný boj.

Pavlovy oči zíraly ztrnule na ten světlý ostrůvek a chtěly si jím připamatovati úžasnou skutečnost, jež ponechala ho beze slov a v první chvíli i bez pocitu bolesti... Přišlo to tak náhle. A bylo to, jako by do strojové soustavy a do jejího pohybu, šedého prachem jednotvárnosti, zasáhl rušivý vliv. Je konec akce. Teď všechno stojí, co zdálo se míti ještě před nedávnem věčný pohyb. A předivo Pavlových logických uvažování strašlivě přetrháno a spleteno je mostem, neschopným přenést myšlenky, kupící se na jeho konci. V největší rychlosti staví jim Pavel pracně nové dráhy, ale ty jsou příliš těsným řečištěm, jež nemůže svést strmé vlny bolesti, vnikající do nervů s dravostí jarních přívalů.

Marta odešla. — A nevrátí se. — Nikdy se nevrátí. Sama to řekla.

Ze všech vášnivých slov, jež nezvykle přerušily ticho pracovny, to jediné zbylo Pavlovi v mysli. I z pohybů utkvěl v něm s mučivou přesností jen poslední, kterým se Marta vzdálila dobrovolně a navždy. Byl to pohyb, jímž zavřela za sebou dveře s prudkostí, v níž nebylo překvapení a lítosti nad ztichlým Pavlem.

Když osaměl, byl bohatší o novou zkušenost. Nebyla sice nezbytná pro život, ale Marta v tomto ohledu ukázala se být štědrou. — Všechno, co dříve Pavla zarmucovalo a bolelo, pocházelo od ní. Na štěstí dovedl se ovládat, ačkoliv se změnil... Nebyl to již Pavel z prvních let, zaslepený city.

žové. Nemluví. Tiše kráčeji k bedně, která skrývá jejich jediné šaty. Vracejí se k domovu.

Za nimi klopýtavým krokem jde postava, jejíž oči žhnou, jakoby viděly slunce.

V Pavlovi dnešním uzrál kriticism. Pohádková zář, jež Martu obestírala, zašla. — Mezi Martou skutečnou a takovou, jakou ji chtěl Pavel mít, byl rozpor, který se časem zvětšoval. Jen proto vyhledal si jednou zapomenutou cestu do samoty pracovny, a potom po ní chodil již častěji, — zvláště když znamenala sblížení s Martičkou ze světa neskutečnosti, s jejíž představou nasetkával se jen za branami spánku, ale i jindy.

Jedině v její blízkosti rozvíral se hořký květ jeho života pod dotykem produševnělých, nehmotných ruček v nepostižitelném záblesku jemného úsměvu a jásavého rozzáření očí.

To byl Pavlův svět, jenž svému tvůrci dovedl dáti to, co marně hledal ve skutečnu: sílu k životu a k velkým činům...

Na klice dveří skončil gigantický zápas světla s postupující tmou. Světelná skvrna zhasla a tmavé houfy stínů protáhly vítězně kolem stolu i oknem na další výboj.

Pracovna zalila se nocí, jež milosrdně zahalila krutost, zavřených dveří a dala Pavlovi možnost výhledu do událostí nedávných. Trpce se usmál. — Přišla sem za ním s pocity suveréna, jenž z dlouhé chvíle chce ranit a vzrušiti se cizí bolestí.

Hned jak vstoupila do dveří, všiml si její očí. Byly rozhořelé zimničnou nedočkavostí a žhavěly vášněmi. Mluvila hořečně. Zmateně horovala o někom, kdo samozřejmě nebyl Pavel, a provedla podrobné srovnání mezi nimi. Pavel byl ubohý, nemožný, chudák...

»Tvoje láska mi dávala vždy pocit potřisení špínou a blátem!« řekla a v očích zaleskly se ametysy.

Vstal proti ní zsinálý duševním utrpením a jeho rty chvěly se rozčilením.

»Není důvodu, opravňujícího ten pocit. — Překvapuje mne, že to nechápeš.« —

Marta poznala, že jsou zbraně o dvojím ostrí. Ametysty očí nahradil zamyšlený opál... Tak Pavel ji nemá rád. Ale potom nikdy nepochopí, proč se jí dal zkompromitovat. Proč? — Přemýšlela úsilovně.

»Jsem více nechápavá, než si myslíš. Zato ty jsi slaboch, jenž nemůže za své silácké sklony. Nevěřím ti. Ale i bez té lži je již dosti tvůj život absurdní. Proč nesouhlasíš s rozchodem?«

Hleděl na reprodukci Rembrandtovy »Noční hlídky« a jeho hlas zněl temně.

»Jsme oba velcí ve svém egoismu, a proto ta zášť. Nevím, jestli to pochopíš, ale potřebuji tě prostě proto, abych si skutečností zjasňoval sen. — Dívám se na tebe a dávám tvé tváři jiný výraz a tělu lepší život. Miluji neskutečnost a za její ostrý profil vděčím jen tomu, že tě mám na očích. Jsi jejím tělem a krví. Kdybys odešla, zmizel by i můj sen z mé blízkosti. —

Bylo by hrozné pozorovati opadávání krásné představy, uvádějící mne na stopu zduševnělého světa, a nemoci si ji ničím zachovat. Dnes je již příliš pozdě odpoutati se od zvláštního života, který vedu a jenž dal mi štěstí a úspěchy. Proto zůstaněš...«

A nezůstala.

A. J.:

In memoriam biskupa Brynych.

V dobách nejtěžších, v dobách plných zmatků a protivenství nezapomíná Nebeský Zakladatel na svou církev a sesílá jí velké muže a svaté ženy, jako bezpečné průvodce lidu božího.

Ve všeobecný chaos, způsobený na sklonku minulého století nezdravými směry filosofickými a sociálními — ať už to byl rozkladný marxismus, či bezduchý liberalismus — zazářila jasná světla pravdy a bezpečnosti.

Na stolec Petrův jest povolán Boží Prozřetelností velký papež, otec chudých, Lev XIII., aby řídil lodičku Církve v rozpoutaných bouřích.

I v naší vlasti, tehdy ještě ponížené, obráží se současná evropská bouře škodlivých směrů sociálních i filosofických v životě národním a hlavně náboženském. Bylo to jistě z vnuknutí Božího, že na prestol biskupství královéhradeckého dostává se v této kritické době neohrožený miles Christianus, biskup Eduard Jan Nep. Brynych, muž blahé a svaté paměti, jehož věhlas šel do všech končin národa.

Často se srovnává doba předbrynychovská s dobou naší a tu právě vzor velkého biskupa jest pro nás tím poučejší. Z velkého bohatství jeho krásných vlastností

Vědomí, že její přítomnost dává Pavlovi pocit zvláštního štěstí a že byla pouze statistikou tam, kde se domnívala hráti hlavní roli, naplnilo ji pocitem pomsty. A její povaha byla již taková, že vykonala na Pavlovi pomstu nejstrašnější. — Odešla.

Pracovnu naplnila tma, těžká jako olovo — taková tma, v níž dřímá tajemství zrození i zániku. Pavel se schýlil pod její tíží a v mlhavých obzorech jeho »já« zapadalo tiše velké slunce... Nikdy se neměl dočkati jeho východu.

Ode dveří vlekla se vůně Martina parfu-mu. Šsál ji do sebe dlouhými, nenasytnými vdechy a úplně zaplnil jí plíce. Pak prudce vydechl, vstal a šel otevřít okno.

Na ztemnělém nebi nebylo jediné hvězdy, zářící Martě příslibem štěstí do nového života. Kdesi v koutku Pavlovy duše ozval se soucit. Pokusil se rozběhnouti se za ní ale skončil resignací.

Mezi ním a Martou byly dveře. Dveře, jež Marta za sebou zavřela.

nejvíce se stkví jeho velkodušná láska ke všem. Láskou si podmaňoval svět i své nepřátele biskup Brynych. Láska jej vedla mezi prostý lid venkovský i mezi dělnictvo. Katolická mládež, a zvláště ty, mládeži studující, přihlédni k tomuto vzoru velké lásky! O naši mládež studující se často říká, že má se státi v budoucnu vůdcem katolického lidu. Dle vzoru i života Brynychova úlohou vůdců není však rozkazovat, bezohledně vládnout. Brynych neviděl v biskupských insigniích své povýšení, své vyznamenání: »Mám tušení, že mitra mi bude korunou mučednickou.« To jsou jeho slova, jejichž pravdivost ho provází po celou dobu jeho slavné, ale strastiplné, biskupské éry. A tak i studující mládež, o jejíž pravou náboženskou výchovu biskup Brynych dbal a kterou tak vroucně miloval, nesmí spatřovati v poslání vůdcovském svou kariéru, své osobní dobro neb povýšení, nýbrž jen těžkou a zodpovědnou úlohu v prvních bojovníků, kteří v prvních řadách hájí zájmy Církve a Vlasti. Leč ani slovo vlast nebylo Brynychovi slovem planým. Svou vlast a svůj národ vřele miloval a svými činy své vlastenectví, tehdy více vážené, osvědčoval. Národ probouzel, za něj modlitby k Bohu vznášel a usiloval,

EDUARD JAN NEP. BRYNYCH

** 1846 květen † listopad 1902*

»aby přišel ten čas, kdy slavné Čechů jméno po celé Evropě bylo ctěno.«

Biskup Brynych naznačil též naší mládeži způsob boje i zbraně moderního katolíka. Jsou to zbraně ideové, které hlásal ve svém hesle: »Proti slovu slovo, proti knize a listu knihu nebo list, proti spolku spolek, proti činnosti činnost, proti záští a fanatismu lásku a klidnou odhodlanost!«

Proto, katolická mládeži a hlavně studující, miluj své organizace a pracuj pro jejich rozkvět, miluj svůj tisk a dále jej propaguj, rozšiřvej v dnešní době záští a fanatismem rozbouřené lásku a mír Kristův a tak nejlépe pochopíš odkaz velkého biskupa Brynychy, o němž pamětníci praví, že byl mužem svatým!

Václav Zima:

Stíny velikosti.

Zdá se, že lidé dneška nemají správného pojmu o velikosti. Ztratili jej. Zaměnili jej s něčím, co budí hrůzu a hnus. To, co nazývají obyčejně velikostí, jest pouze její stín. Stín mnohdy velmi temný. A mnohdy velmi nebezpečný.

Velikost jest vlastnost těch lidí, kteří milují čin. Těch, kteří vládou historií a historii tvoří. Těch, kteří jsou vyvoleni Bohem k určitému dílu. Neboť jenom Bůh může ji dáti. Velikost je dar Boží. Nedostává ji však nikdo zadarmo. Musí se k ní do-

pracovati, musí si ji vykoupiti, musí si ji zasloužiti. Lenoši, zbabělci, lidé malomyslní — nikdy nejsou velcí a nikdy k velikosti nedojdou pro svou vnitřní nedostatečnost a duševní impotenci.

O mnohých lidech se dnes mluví jako o lidech velkých. Píše se o nich, slouží se jim, přísahá se na jejich geniálnost. A tito lidé se opravdu zdají býti velcí. Jejich činy hýbají národy, nebo aspoň jedním národem, jejich život povídá mnoho a ještě více povídají jejich vlastní slova, jimiž otevírají své nitro.

Mezi takovými lidmi, o nichž se dnes mluví jako o lidech velkých, je též osobnost neomezeného diktátora dnešního sovětského Ruska — Josefa Visarionoviče Stalina. Jeho postava zdá se býti velkou. A mnozí tuto velikost potvrzují. Ale Stalinova velikost nezasluhuje obdivu, protože není to velikost Bohem daná, ale pouze velikost čistě lidská, vynucená. Jeho život je velkolepým románem i úchvatným filmem. Románem pro svou fantastičnost a epickou šíři, filmem pro svou úžasnou rychlost a prudký spád. Alumnus gruzinského kněžského semináře — dělnický revolucionář — vrah a lupič — politický vězeň a vyhnanec — vládce Ruska. To jsou různé fáze Stalinova života. A jejich svědectví jest svědectvím velmi výmluvným.

Jedna z monografií o Stalinovi líčí jeho rysy charakterové tímto způsobem: »V třiceti letech byla povaha Stalinova vyhraněna, jeho niterní bytost vyvrážděná a celý charakter založen a ukončen. Další změny se už nedostavily. Tento charakter je celou svou podstatou venkoncem kavkazský. Na Kavkaze uzrál muž Stalin, a Kavkaz, horský kraj zvláštního rázu, vyznačuje Stalina i dnes. Kavkazský muž! Je to pojem sám pro sebe, Stalin není ani Asiatem ani Evropanem, je primitivním žulovým hradem, v němž se primitivní prvky vyvinuly do obrovských rozměrů.

V každém činu Stalinově, v každém pohybu lze pozorovati podivný, typický pojem Kavkazce o cti. Za hradbami Kremli sedí dnes zasmušilý muž, který mluví špatně rusky, který vládne nad šestinou světa a který chce předhistorickou atmosféru kavkazských slují, kopců a tvrzí roznést po světě. Je veskrze prodchnut primitivní a citovou kavkazskou spravedlností, která je bojovníkům v horách vlastní a která v spleť politiky a intrik se podivuhodně odráží od všeho tam obvyklého. Mravní kodex horala-hrdiny je nekomplikovaný a velkodušný: je správné zabít nepřítele a ještě správněji zabít deset nepřátel, kdo se však umí pomstít a připraví o život sto nepřátel, má všechnen nárok, aby byl oslavován jako velký hrdina a také zvětšen. Naopak je špatné, velmi špatné vzít nepřítele peníze z kapsy, nebo ho zradit anebo zničit, když žádá o mír. Kdo chce však býti mistrem v boji s nepřáteli, ten je nemusí usmrcovati, ten nehne rukou, jen sprádá jemná vlákna a nechá je mezi sebou zápolit, ten jen při-

hlíží k tomu, jak se oni ve vzájemné nenávisti připravují o život a má radost ze své moudrosti.

To je Orient, ryzí, prastarý, nezfalšovaný Orient! Muži Západu snažili se odedávna marně tento systém napodobiti. Vznešená lest, bezmezná brutalita, pevné vnitřní přesvědčení, že je v právu, jsou lhostejnému, poněkud nekomplikovanému a pohodlnému obyvateli hor vrozeny.

Stalin je pravým ztělesněním tohoto orientálního citění, jemu je celý vnější svět předmětem abstraktní účasti na poli spravedlnosti a lsti, neboť celý svět sestává u něho z nepřátel, z přirozených nepřátel, které on musí stejně přirozeně opanovati a zničiti. Toť spravedlivé, toť vznešené a napodobení hodné...

Stalin je Kavkazan a vše kavkazské, vše rytířsky zasmušilé a brutálně ušlechtilé v něm činí z něho velkou postavu strany. V kruzích emigrantů, u oposičníků, u trockistů mluví se často a rádo o krutosti, o chvilkové krvežíznivosti Stalinově. Kavkazan, vůdce horského rodu, není ani ukrutný, ani krvežíznivý. Je jen chladnokrevný, rozvážný a i když roztrhává svého protivníka na kousky, nečiní tak z hysterického záchvatu nenávisti, ani ze zvířecí krvelačnosti a krvežíznivosti, nýbrž z chladného poznání nutnosti povinného »roztrhání na kousky« ve prospěch celého rodu. Uzná-li takovou nutnost, pak vraždí a ničí Kavkazan bez zadržení a bezohledně v poctivém přesvědčení, že vůči cizímu rodu je všechno, skutečně všechno dovoleno. Stalin je schopen plánovitě, do dálky promyšlené ukrutnosti, cílevědomého, postupného a nemilosrdného vyplnění protivníka, jakmile ho jednou za takového uznal...

Stalin má drobné, pichlavé oči rozeného fanatika a vůdce, ale tyto oči se dovedou také usmívati, snad cynicky, snad nadutě, ale usmívají se přesto a v tomto usmívání se projevuje Kavkazan Stalin. Tak se usmíval Abdul Hamid, tak se usmíval Selimchan, poslední velký loupežník hor. Je to tichý, spokojený a rozvážný úsměv, při němž se ústa slabě stáhnou a oči se zmenší a v štěrbinu stáhnou, je to úsměv starého, chytrého, nasyceného zvířete, které si najednou přeje láskovat. Humor poněkud cynický je Stalinovi vlastní, má jej z dob kintovských, z oněch časů, kdy pobíhal hladov po ulicích tifišských.

Jemní západní intelektuálové nazývají tento humor prostě hrubostí. Hrubost Sta-

linova se stala příslovečnou, i Lenin mu ji vytýkal, který sám zde hluboko neviděl. »Stalin je hrubý a illoyální,« byla poslední věta, kterou věnoval Stalinovi.« (Essad Bey, Stalin.)

Tato zajímavá slova odkrývají smysl pověstné velikosti Stalinovy. Zdá se, že jej obdivují a zároveň odsuzují.

Je hnusné psáti o Stalinovi a zabývati se tímto surovým člověkem, který zvrhl své lidství v úplný zvířecí fanatismus. Ale je nutné zmíniti se o něm, mluví-li se o velikosti, jak ji vidí dnešní doba.

Stalin je vzorný typ velikého člověka, podle měřítká dnešních lidí. Jeho velikost má kořeny v jeho fanatismu a v jeho intelektuálním barbarství. Lze na něm mnoho poznat a mnohemu by se mohli od něho učit naši katolíci. Hlavně jeho nezištnosti, statečnosti a velkorysosti. Kradl peníze a vraždil v pověstných tak zv. »exách« (tak se totiž nazývaly jeho loupežné útoky a podniky!), ale všechny peníze vždy odevzdal do pokladny komunistické strany. Obětoval pro stranu celou svou osobu, nebál se žaláře, vyhnanství, tělesného utrpení. Shledáváme-li toto všechno a srovnáváme-li to se ziskuchtivostí, osobní titěrností a ctižádostivostí a zbabělostí nás mnohých katolíků, mohli bychom říci, že Stalin je veliký.

A přece není to velikost. Pravá velikost, skutečná čistá velikost. Pravá velikost tkví především a hluboko v ideji, za níž se bojuje a pro níž se trpí. Tato idea, tato myšlenka dodává velikosti její, smysl a význam; je pečeti, potvrzující její pravost a její vznešený původ, je jejím posvěcením. Bojuješ-li pro velikou, správnou, čistou ideu Boží, pro níž bojovati je přímo tvou povinností, a věnuješ-li této ideji celou svou osobnost, celé své já — bez ohledu na prospěch osobní a na zisk očekávaný, pak můžeš dosáhnouti pravé velikosti. Obětuješ-li se však myšlence špatné, falešné, satanské, nikdy nedosáhneš pravé velikosti, kterou dává Bůh sám jako privilegium těch, které vyvolil pro jejich horlivost, statečnost a svatost. Stalinova velikost je získána jeho obětováním ideji komunismu. Tušíme-li my, katolíci, nebezpečí tohoto směru, zachvacujícího rychle dnešní svět, je v tom tušení

jistě mnoho pravdy. A je mnoho pravdy i v tušení nebezpečí velikosti Stalinovy. Věta Essad Beyova, líčící mravní názor Stalinův, je hrozná a vyniká svou drastičností: **»Je správné zabít nepřítele a ještě správnější zabít deset nepřátel, kdo se však umí pomstít a připraví o život sto nepřátel, má všechn nárok, aby byl oslavován jako velký hrdina a také zvěčněn.«** Tato věta odhaluje životní a mravní kodex nejen Stalinův, ale celého komunismu. Stojí příkře proti křesťanství; mezi slovy Ježíšovými: **»Milujte i své nepřátele«** a mezi touto strašlivou, pohanskou větou je úplná propast. Nepřeklenutelná, nekonečná, hrozná. A tato věta popírá pravost velikosti Stalinovy a velikosti komunismu vůbec. Stojí proti ní jako postrach svědomí, jako její vnitřní a podvědomý hlas, bouřící se a reptající. Je to věta, která vydává svědectví Pravdě.

Je mnoho osobností dnešního světa (není jen Stalin sám!), na nichž možno dokázati zmatení pojmu velikosti u dnešních lidí. Slova Hellova nabývají zde bolestné, těžké platnosti: »Pokolení lidské miluje mrtvé a nemiluje žijících. Pokud člověk je živ, jeho velikost se popírá, zapomíná; posmívají se jí právě pro její skutečnou jsoucnost. Pokolení lidské čeká na jeho smrt, aby zpozorovalo, že byl velikým.«

Lidé upírají velikosti těm, jimž ji Bůh dal a kteří si ji vydobyli. Život Ježíše Krista jest zde svědectvím nejvýmluvnějším. Ač jeho zázraky dokazovaly jeho Božství a jeho vítězství nad smrtí mluvilo tak jasně, neuvěřili mu a neuvěřili mnozí dodnes. A životy svatých jsou přeplněny těmito argumenty. Jak velký byl jejich život, — ohromuje ještě po staletích — a nepřiznali jim mnozí velikosti, jež jim náležela! Teprve Bůh po jejich smrti markantními zázraky musil často přesvědčiti pochybující a upírající velikost těmto svatým.

A naproti tomu přikládá se velikost těm, kterým nepatří a kteří jí postrádají.

Pozorujeme to zvláště dnes, kdy správný pojem velikosti jest úplně ztracen. To, co se za velikost pokládá, jest pouze její stín. Stín jest vždy negativním obrazem skutečné věci. Má stejnou velikost, šířku i stejný tvar, ale nemá její skutečnost, její pravou existenci.

Mše sv. za katol. studentstvo a jeho dobrodince.

Vdp. P. Alfons Daňha obětuje každý druhý měsíc mši sv. za katol. studenty a jejich dobrodince. Prosincová mše sv. je obětována za všechny, kteří přispěli na Mikulášský dar.

Z mého deníku.

Srdce plakalo.

Bolest je navštívila.

Přišla tichá, tajemná, se smutnýma, pokornýma očima, vzala je do svých bílých, mlčenlivých dlaní, zadýchala na ně čistým, jemným dechem, zahalila je do šedých závojů. — Pod jejími doteky zarděly se krůpěje krve, rozkvetly rudé, čarovné květy lidského odevzdaného utrpení.

Srdce se chvělo, naříkalo, volalo. Volalo k Bohu o pomoc a sílu, prosilo o statečnost v těžkém, přetěžkém boji. — Plakalo. —

A bolest je hýčkala, okouzlena svým dílem. Sbírala rozvité květy, splétala z nich věnce pohádkové krásy, skrápěla se krví,

kteřou nachytala do vzácných, křišťálových pohárů, a tak osvěžené kladla je k nohám Ukřižovaného.

V dík za květy utrpení korunovala srdce korunou trnovou. A Kristus na kříži se sladce usmál a srdci zašeptal: »Děťátko. Moje děťátko!«

Srdce se zachvělo nesmírným, nikdy netušeným štěstím, pokorně objalo bolest-sestřičku, přitisklo k sobě trní koruny. Květy rozvily ještě krásněji, ještě čarovněji, vydechovaly vůni omamnou, vůni odříkání.

K nebi pak vznesla se píseň: »Bud', Pane, věčně vůle Tvá.«

Fr. Vlach:

Kam?

*Do mého srdce proud ticha se lil,
když den po hvězdách se rozešel
a z čarokruhu myšlenek
jak poutník na rozcestí
hledal jsem cestu.
Sám sobě cizincem,
před světem zakrývám tvář
a teskno je mi — a sladko je mi —
že v srdci mém kříž jsem postavil.
Kol něho věnec pokory ovíjím,
jenž mne zvedá z propasti šílených dnů.
Poutníku na rozcestí,
nevíš, kdo ti ruku podává?
Jdi a u paty kříže poznáš
Cestu.*

Eda Jitzovský:

„Sport a my.“

Profesor se marně táže studentů, kolik států tvoří USA., ale každý z nich by se považoval za idiota, kdyby nevěděl, že Tolan vyhrál stovku na olympiádě v Los Angeles za 10.3 vteřiny.

Dívky zbožňují mistra kožených ran Hampachera, tanka Slavie Svobodu, goal-keepera Pláničku, veterána zelených trávníků Kád'u; ach, jak božsky jezdí Maleček s pukem na ledě — — —

Zdá se, že odzvonili hrdinům biografových pláten à la Harry Liedtke, Willy Fritsch a jiným.

Svět musí být na ruby, když ideálem žen a žabek není již herec první milovník. (Divadelní term. techn.)

Elegantní dáma, která musela chvíli če-

kat v obchodě, vyňala z kabelky Yo - Yo a začala si hrát. Provázek se krátil, dloužil, krátil...

»Račte si milostivá paní přát?«

»Šestatřicet, sedmatřicet, osmatřicet...« konečně při padesátce přestala a s úsměvem prozradila příručím, že právě o sedm překonala svůj dosavadní rekord!

Yo - Yo, tato nepatrná hračka byla právě v těchto dnech krásným dokladem světového bláznovství.

Dnes je sport vším a ze všeho se udělal sport, ale i ten je úplně na ruby. Sport dnes není pěstován jen pro osvěžení po práci, není prostředkem k udržování tělesné kondice, k otužování zhýčkaného těla, ale stal se honbou za popularitou a často šílenými

rekordy. Desetiny vteřiny, půlcentimetry, knockouty a dobré shooty rozhodují o popularitě.

I sport byl zmaterialisován, stal se řemeslem a mnohdy velmi výnosným. Distinguovaná Evropa se nestydí tleskat boxeru, který srazil k zemi ne zvíře, ale člověka a platí mu za to statisícové obnosy, zatím co miliony jiných v bídě bojují o kousek chleba k uhájení života. Zvláště ženy osvědčují dnes naprostý nedostatek jemnocitu, když je jim ideálem boxer, na jehož rukavicích lpí často krev soupeřova. Rohování již dávno není obranným sportem, ale drahou cirkusovou atrakcí, která je hodně daleko od pravého sportovního ducha.

Ze sportu udělali »kšeft«, ale udělali z něho také zbraň proti náboženské výchově.

Ven z ufňukaného a plísni čpícího šera katedrál. Slunce, voda a pohyb na vzduchu nechť jsou náboženstvím moderního člověka.

A moderní proroci našli dosti ohlasu. Zvony svolávají do chrámů a mládež se honí právě v tutéž dobu po hřištích.

»Ale maminko, my v Sokole jindy hrát nemůžeme, než právě v neděli dopoledne a kdybych nepřišel, vyloučí mne ze závodního družstva a já tak rád hraju... a když dám goal, tak jsem v novinách.«

A nemoudří rodičové uznali, že je větší čest, je-li jejich jméno v novinách, než aby synek nebo dcerka vykonali napřed svou povinnost vůči Tomu, jemuž vděčí i za vzduch, který dýchají. Úmysl takového Sokola a jiných spolků, které schválně určují zápas, nebo závod právě na tu hodinu, kdy mládež má být v kostele, je více než průhledný: vzdalovati mládež vlivu náboženské výchovy.

Jinak u nás, jinak v zemi vyspělého sportu Anglie. Tam se nehraje v neděli football ani nezávodí v jiném sportu, k tomu stačí sobota neb jiný všední den. Prvním příkazním opravdového sportovce je fair play. Kdo nekoná svých povinností, aneb kdo navádí druhé k nekonání povinností, není sportovcem — gentlemanem. Kdo nejedná fair s Bohem, nejednáfair ani s lidmi. Je zajímavé, že dnes v době rozkvětu sportu je tak málo sportovců-gentlemanů. To je fias-

ko jen čistě sportovní výchovy, která nechce nic vědět o výchově náboženské.

Profesor zkouší žáka, který sice není footballistou, ale náhodou nic neumí. Pan profesor je ve špatné náladě, změří pátravě dobře rostlou postavu hochy a spustí:

»Jo, jen když máte silné hnáty, ale v hlavě můžete mítí oves, vy, přestěhujte se raději hned na stadion a neotravujte nám zde vzduch.«

Trochu silně přehnané, ale uznejme, že něco na tom je.

Sportem získá tělo, ale nezískají duševní schopnosti. Nesmíme být jednostrannými, sport nám nesmí být vším a škola vedlejším zaměstnáním. Nevadí, dovedeme-li vyjmenovat několik klubů I. a II. divise v Anglii, ale naproti tomu musíme perfektně znát to, co se po nás žádá ve škole a co nám jednou vtiskne pečeť inteligence. Nezapomínejme na fair play i vůči profesorům, kteří jsou trenéři našeho ducha, plňme své povinnosti jako studenti, a ani ten zatím nejzapříisáhlejší odpůrce sportu nebude nám vytýkat hrajeme-li football nebo ping-pong a skáče-li 170 cm do výšky a 620 cm do dálky. Student, který rozumně spojuje sport se studiem, je nejlepším žákem. Neumoří ho ani Tacitus, ani matematika, není bledý a sražený, ale úsměv mu hraje na rtech, je spokojen. Mládí chce hru a pohyb. Nevyhýbejte se ani závodu. Závod vás naučí bojovati, naučí vás s úsměvem vítězit i prohrávati, ale skákejte, vrhejte, běžte o závod jen pro zábavu a pro radost z pohybu, z čistého amaterismu, nadšení. Pěstujte sport, ovšem rozumný a zdraví jednotlivce přiměřený. Zajímejte se o sport a jděte raději odpoledne na nějaký zápas, než abyste se někde toulali s dívkami, nebo seděli v začouzené kavárně. Chodit s dívkami je nyní módní »sport« studentů, ale naprosto nemožný, protože cíle doběhne z tisíce sotva jeden a je to ne-fair, protože jedna strana tím často velice trní. Čtěte si dychtivě poslední stránku pondělníků, ale nezapomínejte, že život není proto, aby si člověk věčně hrál. Nehoňte se za rekordy těla a nehledejte ideál muže v silné pěsti a rychlých nohách. Sport ať je jen prostředkem k dosažení rekordů duševních, osvěžením těla po práci, milou zábavou.

V české kolonii na Volyni rozvíjí se slibně SKM, v němž jsou organizováni i naši studenti, čtenáři »Jitra«. Přijedou v krojích a s hudbou na sjezd v roce 1933. Obrázek jest ze slavnosti předání praporu v Kupičově v rámci akce »Naším na Volyni«.

Viloušek:

Film.

Na bílou zeď nemocničního pokoje, ozářeného měsíčními paprsky, reprodukuje podvědomí jako film uplynulý život:

Výrobek fy: Člověk a spol.... zadává: horečka... režie: Bůh a ďábel... natáčí: ruka Osudu... inscenuje: špatné svědomí... osoby: On a okolí...

»Pustá beznaděje při vzpomínce na promarněných dvacet let. Jak by se mu mohla líbit tato nevěra, přetvářka, shon po požitcích? A přece nežije jinak. Jako třináctiletý sekundánek hřeší, je nevěrný černooké primánce, zamiloval se do septimánky...! Každým dalším rokem hřeší jinak, nachází vždy nový ideál!? Tančí, do hospody chodí, miluje, nenávidí, lže, přísahá věrnost... Dva-ce-ti-le-tý! Modré, šedé, černé, hnědé oči už ho nevábí, vidí v ženách cosi opovrhlivého. Poznává však, že

existuje cosi vyššího, nepomíjejícího. Je mu třeba léku! »Bože, dej mi jej! Ať se otevrou mé oči! Jistě by se mi zhnusil tento svět, kdybych viděl neviditelné duše těch, s nimiž jsem prožil; ba protrávil svůj útlý život.«

Neztrácej mysli, nezoufej si,
žije Maria, důvěřuj v ní!

Tak mu hučí refrain mariánské písničky, kterou slýchal na májových pobožnostech.

Vlhnou mu oči, slza za slzou se odpoutává — v náhradu za matčiny, která tolik nocí pro něj probděla a proplakala.

Maminko, maminko, nahradím je tím, že se polepším, že budu hodným tebe.

Odpusť!«

Usíná, film se přetrhl.

Proteus:

Domovník.

Bachratý mrak propustil cár slunečního světla do chodby činžáku a na oprýskaných dveřích, včleněných do levého boku chodby, zbělelo obdélníkové pole, jež neslo červený nápis: Domovník. Na dlaždicovou podlahu dopadl kufr s barevnými nálepkami hotelů různých měst a bezkrevné prsty majetníka zavazadla stiskly nervosně tlačítko elektrického zvonku. Těžké kroky domovníkovy zaplašily ticho, rozložené v tajemných prostorách za domovníkovými dveřmi a v zaroseném skle kruhového otvoru se objevilo nedůvěřivé oko. Pak se

otevřely dveře a ušní dutinou příchozího proběhla vlna bázlivého domovníkova hlasu: »Přejete si, pane?« Při tom se srazily záhony šedého obočí a nepřívětivost domovníkovy postavy zbrázdila obličej. Příchozího objala vlna teplého vzduchu, smíšeného s pachem kávy a vynutila na něm odpověď: »Hledám byt.«

»Vstupte, prosím,« ozvalo se z hrdla domovníkova.

Šero předsíně pohltilo obě postavy. Domovník cvakl klikou a příchozímu se objevilo panorama jeho bytu. Stěhováním utr-

pěvší kufr se octl na popraskané podlaze a jeho majitel se zvědavě rozhlédl bytem. Obyvatel hnízda ustoupil do pozadí, aby nepřekážel pohledům zákazníka. Zvláštní atmosféra, vlastní všem bytům, jež jsou útulky starých domovníků ještě starších domů, lidí, kteří nemají kdy pro starost o cizí pohodlí upravit svého bytu, naplňovala hranatý prostor. Postava světce sv. Františka vévodila místnosti a byla obětí par, vycházejících z mokrého hadru při žehlení; domovník byl krejčím. Několik snítků jívy jakoby se pokoušelo zaplašiti světce chudobu, bylo zastrčeno za zaschlým rámem. Vybledlé kruhy, připomínající skleněný půllitr v hospodách, svítily na zčernalém stole. Nábytkem hledělo do světnice půl století.

Zrak cizincův sklouzl po předmětech a uztrnul na postavě domovníkově. Domov-

ník, zmítán nejistotou, zda uloví nájemníka, stál zde žlutý jak vosková figura za výkladní skříní tlustého Itala na předměstí Florencie.

Jeho hlava byla bílá jak vrcholky Alp, jež se zdvihají nad Salzburgem.

Jeho oči byly smutné jako dvě děti, jimž umřela matka.

Jeho oděv byl ošumělý, jako oděv lodníka, jenž se vrátil z cesty kolem světa. Domovník hleděl na cizince, jenž kritickým okem prohlédl pokoj.

»Nemohu se u vás usídliti, pane, neměl bych klidu.« Řka to, zdvihl kufr a zmizel za domovníkovými dveřmi. Domovník trčel ještě chvíli na místě.

Bachratý mrak srazil svoji šterbinu, sluneční paprsek se stáhl, zmizel docela a v chodbě starého činžáku se zatmělo.

M. V. Kostomlatský:

Květ za oknem.

*Studenou poutí těžkého nebe,
žalostnou písní smutného vání
života bolest jde kolem
Do tváří, do rukou zebe
a do srdce nejspíše raní.
Křehkým a sehnutým stvolem
opřený v tíhu stěny
žije
květ.
Z těžké, žlutavé pěny
vraždící bacily pije
a může jen závidět.
Ve vlhkých výparech zdí
již nelze dýchat ani — —
— — a život tuberkulosní —
— zdlouhavé umírání
bez úsměvu — —*

M. R.:

Prší.

Děšť pleskal o zem a drnčel po oknech. Hrůza, jak lilo! Bylo vidět, jak spěchají paničky, nadzvedajíce si sukně (poněvadž nyní jsou již opět moderní dlouhé) a ubohé výletníky, kryjící si záda batohy. Byla směšná podívaná na električky, které se podobaly kvočnám se spoustou roztodivně zbarvených kuřátek. Jenže místo přívětivého a starostlivého kvok, kvok, průvodčí na každé stanici vykřikoval: »Obsazeno!«

V průjezdech se tísnili lidé a z dlouhé chvíle se dělaly vtipy a navazovaly známosti. Člověk neví, kde na něho štěstí če-

ká, zrovna tak jako neví, z čeho ztloustne. U dveří soukromých domů se krčí párky. Myslím, že těm to není zrovna nepříjemné. Slečinky mají sice trochu ustrašené oči, co řekne tatínek, když přijdou pozdě domů, ale kdo by na to nyní myslil? — Vidiš také osamělé dívky i muže, váhavě našlapující, jako by cosi zapomněli neb ztratili a chtěli se každou chvíli vrátit. To jsou ti, kterým hoch nebo děvčátko nepřišli na schůzku ze strachu před deštěm. Podívejte se, jak se mračí tato dívenka. Vždyť si myslela, že by pro ni do ohně skočil — a zatím . . . Div

jí slzy nevstoupily do očí. Ale za chvíli se již usmívá a zajímavě říká: »Aspoň se mohu cvičit v pokoře.« — Kavárny i kostely jsou natřískány. Ve stínu sloupů se rozpačité tváře lidí, kterých jsi tu jakživ neviděl. Do uší se jim cpou slova kazatelova.

»Ještě toho jim byl čert dlužen!«

A venku crčí déšť, který hojí rány, je balsámem duše a písni tesknoty. Vnáší do srdce zapomnění a na víčka tichounký spánek.

A. L. L.:

Večerní melodie.

*Umlk' šum vína na rtech dne,
v obrysy táhlé zasněných skal
zamžena padá růžová slunce bář
a nad ložem dne bolestným
vítězství hude spánku a tmy.
Zmlklý zpěv ptactva ozvěnou
v sladkých umírá dálavách,
květy na stráních hrouží se v pláč.
Křišťálem slz nebe lká studené
zastřeno něžně luny sněžnými květy.
Opuštění nad krajem se černá Boha Trůn
— spásy maják v bouři vod —
a v náruč volá ve tmě světa zbloudilé.
Jásavá píseň otevřených hrobů vane v pláň
a radosti jitřní kosí růže omamné.
Jak bludičky se vyhouply života jiskry za matným sklem
a ohněm šípů hned bloudí v nekonečna sen.
Hodina budoucna se chvěje jak stíny na vodě,
jimž hravé dno se vždy jen směje.*

Alcís T—šar:

Skryté cesty.

Jsou duše, které dovedou svým pohledem vyrvati naše srdce a přenést je na dlouhé chvíle do svých útrob, duše, jejichž oči dýchají k zalknutí tesknou melodií do dnů našich. Každý den se potkáváme s těmito ubožáky. — Jsou to děti nezaměstnaných, zbědovaných rodičů. Jak stydne krev při pohledu na vychrtlá prsíčka, pokrytá cáry chladných hadrů, v nichž marně se ohřívají mrazem zbarvené dětské ruce! Jak zarosí struny srdce tichý pláč těchto dětských očí! A když pohladíte tyto mrazem spálené fialky, máte pocit, že kladete ruce do žhoucího ohně dneška, vždy zalije sluch zoufalý vzlykot, v jehož rozpoutaných vlnách topí se nesčíslné zástupy trpících hmotně i duševně. A zdá se nejednou, že hlas jejich, mohutnější kosmických bouří, kropí deštěm krve a slz okna Věčného, že vyzvání své zápasy, zoufalství, modlitby...

»Před Tebou padáme dnes ve svatém ustrnutí, kdy jsme stanuli u zející propasti bídy, k Tobě ústa zamklá nemocí doby vo-

lají jako kdysi na Golgotě, kdy trhal se před Tebou svět — Otče náš! Tak jako tehdy paprsky Slunce začlonily zdánlivě obzor, že lidstvo Tě nevidělo, tak i dnes my, nasycení prachem, nechtěli jsme píti onu životodárnou sílu, v níž po staletí rostly velké duše bolesti, jež vnořily se do Tebe tak, že neviděly sebe. My, dnes sedíce u páchnoucích proudů, jež vyvolaly záněty na zesláblých tělech, prodíráme se paprsky svého zraku k Tobě, abychom pohltili žhoucí paprsky Tvé velebnosti. Posvět se jméno Tvé! Teď, kdy vlna půlnoci se valí kolem, choulíme se za třesuté zimy k branám Tvého Království, třeštice po Teple. Přijď nám Království Tvé. Ať alespoň jeho stín zkane na nás, nechť pousměje se na zakřiknuté dítě lásky a spravedlnosti. Dovol, ať přijdou do našeho království i maličci, jež jsi tolik miloval a jež odkopla doba naše. Ó Kriste, Ty vidíš, jak pod okny paláců, v nichž tvoří se zákony, jež mají býti odrazem zákonů Tvých věčných, hledí ostrí nože srdce těchto betlemských nevinátek!

Tvůj zákon chrání a vede k Tobě, náš chrání a zabíjí a vede do pekla. Kriste, Ty víš, co je to, když srdce puká láskou a bolestí — vždyť máš Matku, jejíž srdce pronikl meč! Ó, dej dnes svaté myšlenky hlavám bloudícím, nedopusť, aby opakovala se v dějinách pilátovská mytí rukou při slovech: Nevinen jsem krví těchto. Ó Lásko na kříži, buď vůle Tvá, když se zmítáme za bludičkou jako ubožák, tonoucí v močále, jehož hrdlo dusí odporná smrt. Buď vůle Tvá! Dnes, kdy chce mít každý vůli svou, Ty rozlij vůli svou svatou zejména v duších těch, v jejichž rukou spočívá budoucnost naše.

Jako morový přízrak tlačí se všady bída hmotná. Chaty našich otců plní se steskem po časech lepších. Tovární komíny, druhdy lány vonící chlebem, čnějí jako věže pohan-ských svatyní, v nichž nebylo Boha, ale jen modla. Kouř jejich nekalí již ovzduší a odnesl daleko štěstí té třídy, jež nemá, kam by hlavu uložila. Mozoly měknou na dělných dlaních a pot, jenž zaléval půdu rostoucích klasů, i dnes se zaperlí na vyzáblém obličej, ale každá jeho krůpěj zapadá do země s tichým vztekem a nenávistí proti všem, kdož zkosili, vymlátili a vysmáli se lidské síle. Jak bolestně to tato prohrála se silou strojů! Jak strašné jest zoufalství, dar to pekla! Ó Kriste, jako kdysi Tvá pravice utišila vlny mořské, tak pokyň i nyní a přetvoří se svět.

Než dej chleba i těm duším, jež chorají bídou duševní, duším, jež přivedly svými názory lidstvo tam, kam nechtěly. Dej jim

ochutnati Sebe. Přijď, kdy ještě advent — doba přípravy, kdy možno ještě odvrátiti blesky bouří rýsujících se na obzoru jako předzvěst truchlivých časů. Odvrať je, možno-li. Dej, ať mana nebeská nasytí duše rozežrané prášky, které již neúčinkují. Ty jediný sytíš a sílíš. Dej nám zástupy proroků, kněží, jejichž snící řasa by prohlédla budoucí časy a na ně zavčas připravila duše svěřené. Otče, odpusť století trpasličí pýchy, jež chtělo vmést slinu ve Tvou nejsvětější tvář! Ty vidíš, jak za to trpí, jak šířáno je smutkem, který zplodil hřích. Zapomeň, že bili jsme se jako zrna písku, hnaná dravou vichřicí na rozlehlých pouštích. Slibujeme, že podáme bratrské ruce všem, kdož postříkli kořeny našeho života jedovatým výparem, odpustíme v stínu Lásky Tvé svaté, vzneseme se nad svět, jehož duch vře jako papinův hrnec při nižší teplotě — lásce, sténá, úpí, šílí, pláče. Hleď Tebe, Kriste. Nalezne Tě?

Brzy přijdou Vánoce. Jejich sladký opar zahálí duše, když nad sněhovými plány jako hlas nesmírného ticha zatřese se radostné hosana půlnoční. Kéž lidstvo jako zvuk píšťal obrovitých varhan vznese se za šumu andělských křídel nad křišťálové, ale chladné sněhové výšiny, kéž na vrcholu vnitřního štěstí zazvoní jako celek podivuhodné jednoty, jediná litina nejušlechtlejšího kovu, zářící v mocně profilovaných svých tvarech metalickým ohněm, kéž duše rozřeřavělá zázračným dechem božím obejmě narozené Dítě Božské a s ním se obrodí!

Jean Rameau:

Černý šašek.

»Hop! Lez, Jasmíne.« Jasmín vylezl nahoru. Jasmín — jak mu přezdívali — byl mouřenínem samozřejmě. — Chlapec šesti nebo sedmiletý, rodem provazolezec a kominík ve volných chvílích. V tomto okamžiku byl kominíkem a lezl do širokého zámeckého komínu po dlouhém napjatém provaze, s mrštností dobře cvičené opice. Ten, jenž pravil »lez, Jasmíne,« byl člověk prostředního věku, prostřední od hlavy až k patě a mohl býti otcem, ujcem, poručníkem nebo prostým impresariem kominíčka-akrobata. Skutečně nevěděl Jasmín přesně, který z těchto přívlastků byl přívlastkem prostředního člověka. A je nám dodat, že se tím málo znepokojoval.

Vymetání komína bylo velkou událostí

pro zámek, zapadlý v krajině. Již několik dní rozprávělo o tom služebnictvo na prástkách; pán zapomínal téměř na novou nemoc révy a paní se zdálo tři noci po sobě o potulných savojských kominících.

Ale nejnetrpělivější byl Jul, domácí hoch. Když nastal velký okamžik, dovolili mu, aby zůstal ve světnici, jejíž kamna se vy-metalala. Jul (Julius pro cizí), jenž byl tak stár jako Jasmín, zajímal se živě o práci malého mouřenína. Na konec vykřikl s nadšením. Černá, neurčitá, divná bytost s bodci na kolenou, nohou a rukou spadla na zem jako neočekávaná obluda, jež by proletěla kominem.

»Nuže, tedy. Je to hotovo,« pravila tato obluda, jevíc široký úsměv na tváři černo-

cha, který se minul svým povoláním. A Jul byl tím fantastickým zjevem tak dojat, že marně pohyboval rty, aby něco řekl. Jasmín se neznepokojil. Cítě, jaký dělá dojem na Jula, snažil se dostihnout dveří a nohama vzhůru, kráčeje po rukou. — Jul byl oslněn. — Pojednou ho něco napadlo. Ano, musím mu ukázat, že umím také dělat takové kousky, myslil si.

A jal se napodobovat zpěv papouškův, což znal znamenitě. — Jasmín však odpověděl mistrným napodobením křiku kachního a Jul se cítil poražen úplně tímto uměním.

I rozhodl se oslnit mouřenína jinak. A zajistiv se, že ho nikdo z jeho rodičů nevidí, otevřel opatrně dveře od skříně a aby se pokochal svým vítězstvím, pozoroval Jasmína. Vítězství bylo neočekávané. — Komíníček zůstal stát s otevřenými ústy. Co tam viděl, velcí bozi, co tam viděl? Něco oslňujícího, čarovného, kouzelného. Velkého šaška, celého bílého, hedvábného, třpytného; velkého šaška z papírového těsta, krásnějšího nežli člověk. A velkého! A krásného na pohled... Jaká nádherná hračka!

»Dnes mi ho přinese Ježíšek v noci komínem,« zašeptal vychloubačný Jul. Zítra jsou vánoce. Ježíšek? »Pst! Maminka nás uslyší... Myslí, že nevím. Ježíšek,« koktal Jasmín, maje oči rozšířeny.

»Ano; víš přece, panáček, jenž na Štědrý večer prochází komínem, aby kladl do bot hračky... víš přece?« — Jasmín nevěděl. Nikdy mu nemluvili o Ježíšku. — »Tedy on přinese takovéhle věci všem dítkám?« — »Ovšem.« — »Komíny?« — »Ovšem.« — »Ach.«

Jasmín chvíli uvažoval. — »A pro?... pro dítky, jež... nemají kom...« Avšak tu dveře bouchly zcela blízko a Jul spěšně zavřel skříň. — »Naučíš mne dělat kachnu, vid'?'« zakoktal Jasmínovi do ucha. Tento odcházel, vážný, mysle na ty věci, a dostihl prostředního člověka. — Byl velmi chladný den s vlhkou mlhou. Stromy plakaly u cest. Prostřední člověk zamířil ke skupině nízkých domů a přišel na prostranství. Žlutý vůz, velký jako vagon železniční, stál uprostřed, vyprážen. Muž s Jasmínem vstoupili.

Byl to jejich pojízdný dům. Jezdili s ním od vesnice k vesnici, vymetajíce komíny, nebo provozující kejklišství podle uměleckého vkusu obyvatelstva. — »Myslím, že můžeme uspořádat představení dnešního

večera,« oznámil hlasitě prostřední člověk. Jasmín však neslyšel. Zdál se být roztržitý. — »Proč není ve voze komínu, proč?« odvážil se říci podivným tónem. — Pak vida, že nedostává odpovědi, jako vždy, když kladl otázky, divné snad jiným, ale velmi jasné jemu, odešel. — Den se chýlil ke konci. Bylo velmi smutno. Tam tovární komín, pěkně vzpřímený, kouřil. Ohromný komín, široký, hrdý, vysoký, vyšší nežli vesnická zvonice. To Jasmína znepokojovalo. Pokradmu zaměřil k tomu komínu a okem změřil rozměry obrovské hračky, kterou by mohl Ježíšek tudy prostrčit. Potom s hlavou sklopenou se obrátil, povšiml si jiných komínů, pomyslíl na jiné hračky a bylo mu skoro do pláče, když uzřel ve své mysli velkého šaška, bílého, čarovného, okouzlujícího, jehož měl přinést této noci Ježíšek bohatému hochu, jda kom... — »Ach...« zvolal pojednou Jasmín, osvěcen geniální myšlenkou. A rozběhl se k žlutému vozu.

Umyl se, učesal, vyndal své hadry, oblékl své krásné černé triko, obul krásné lakýrky, načervenal si rty, nabílil obličej, namaloval si nejlepší svou grimasu do koutku rtů a vystrojen jako na nejkrásnější představení, dal se směrem k zámku, jehož komín vymetal před malou chvílí.

Okolo desáté hodiny, když kouř ustal, vylezl Jasmín na střechu, vytáhl krátký, ale pevný provaz z kapsy, vstoupil do komína, dobře známého, a zavěsiv se asi 10 metrů od země, čekal pokojně, přehnuv pod sebou levou nohu jistým způsobem, jak činíval stokráte na veřejných místech. — »Teď může Ježíšek přijít,« řekl si. »Přimějí ho, aby mi dal něco, až půjde.«

A hodiny tloukly, tloukly v dáli na neviditelné věži, a Jasmín slyšel jak prchají, zvukné a pomalé, zatím co jeho oči se dívaly tam vzhůru k nebeskému pravoúhelníku, ježž bylo zřít nad jeho hlavou a v němž hledal zářivý příchod Ježíškův. — A myslil: ano, takového šaška by byl chtěl, nebo něco podobného, pěkného panáčka z lepenky, jemuž by mohl vyprávět historky po celý den; panáčka dobrého a rozumného, který by byl jeho přítelíčkem a s nímž by si mohl hrát všechny možné věci, jak činí ostatní děti.

A mysle si to, kouzličl na své tváři úsměv nejneodolatelnější, aby Ježíšek, kdyby náhle přišel, byl štědrý. — Bylo čím dále, tím chladněji. Tam nahoře byly pěkné hvězdy, jež se podobaly zmrzlým kvítkům. A Jas-

mín změnil nohu s nebezpečím, že již asi nenalezne půvabného postoje. — A zůstal na druhé noze dlouho, dlouho. A potom byl nucen se opřít o stěnu a si zašpinit ruce. — A pak byl nucen nechat svou vlásenku na křivo, nemaje již dosti obratných prstů, aby ji upravil. A pak plakal, mysle, že Ježíšek ho nalezne v tomto stavu a že mu snad odepře i Kašpárka za dva scus. — A tu se to stalo žalostným. Jasmín myslel na smutné věci, na rány, jež mu dával prostřední člověk, na bohaté děti, které mají komíny doma, a na ráj, o němž někdy slychával mluvit a který jest místem plným růžových loutek a v němž on, Jasmín, musil by nejvš vymetat bílé komíny a to ho naplnilo nekonečným žalem. — »Což nepřijde? Nikdy?« naříkal, rozmočuje všechno líčidlo svého obličej.

Ale poznenáhla cítil v těle něco příjemného, nebo bolestného, ani nevěděl. — Byla to snad zima, nebo hlad, nebo ospalost, nebo velké štěstí, jež do něho vcházelo. A přivíraje napolo oči, zvolna se usmíval. Vždyť viděl právě tam nahoře, ano, ano, Ježíška. Ach! on to přicházel, cítil to dobře, přicházel. — A bylo velmi krásné na to pohledět, velmi krásné na to pomyslit. — Byl hezký, zářil celou svou osobností a pod je-

ho nožkama, když kráčel, vrzaly hvězdy jako písková zrna aleje. Přicházel. Měl pod paží spoustu bílých šašků, červených vojáčků, mnohobarevných Kašpárků. A to všechno bylo pro něho, kominika, pro něho, Jasmína. — Ano, ano, neboť vizte: Ježíšek se blíží, blíží se ustavičně, a spatřiv v komině mouřenína, usmívá se svým dobrým úsměvem, jenž, jako by přiváděl den a mluvě k němu svým dobrým hlasem, který jako by probouzel všechny ptáky v polích: »vezmi, Jasmíne,« - a Jasmín, oslněn svým snem na konci provazu se pozvedl na svých nohou, natáhl ruce... a sletěl.

A za svítání matka Julova, nesouc svého bílého šaška v náručí, šla přímo ke kominu, kde její syn podstavil střevíc, když pojednou couvajíc, vykřikla. — »Mamičko, co je?« vykřikl Jul, náhle se probudiv. — »Oh, podívej se přec,« řekla matka rozrušená. A ukázala v popelu neurčitěho, černého nataženého šaška. — »Jasmíne,« zvolal Jul. — Jasmín však neodpovídal. Byl mrtev. A ačkoliv měl rozbitou hlavu, usmíval se stále, vida bezpochyby krásné bílé šašky a krásné, červené vojáky a krásné mnohobarevné harlekýny, uprostřed nichž se procházela jeho duše, tam nahoře v ráji.

Přel. Dr. Ot. Nováček.

M.:

Před vánocemi.

I. A d v e n t.

»Advent!« Slyš! Někdo klepá. Bude tomu dobře již 30 let, co jsem tato slova slyšel zníti z kazatelny. Ku podivu, jak mnohé slovo utkví tak pevně v paměti, že na něj nikdy nezapomínáme. Jakmile klepá. Jak porozuměl jsem tomu slovu za ta desíletí a jak jsem je zažil?

Chýlí se k večeru. Děti sedí s matkou u stolu. Pracují na vánočních dárkách. Jakou bude mít radost otec, jakou babička? Pojednou naslouchají. Dívají se ustrašeně na matku. Venku v předsíni jest slyšeti pomalé, těžké kroky. Vtom někdo zaklepá. Vstoupí Mikuláš, na zádech pytel, za pasem metlu. Malé ručky spínají se k modlitbě. Pak kutálí se jablka a ořechy daleko po světnici.

Veliká, svatá adventní radosti!

Otec a matka odešli do města — k Ježíškovi, řekli. Co jim asi nadělí? Děti sedí doma, přemýšlejí, hádají a radí se. Zda vyplní se všechna přání, která jsou v dlou-

hém seznamu? A mluví a doufají, vyřezávají a pletou, lepí a klíží. Vtom zaklepá někdo venku na dveře předsíně. Děti to neměly ani slyšet, ale jejím bystrým uším to neušlo. Nyní počíná divoká honba. Venku stojí otec a matka zatížení a ověšení balíčky a balíky. Dle velikosti a tvaru balíku hledíme souditi o obsahu. Chceme je také omakati. Tu musí otec zakročiti. Veliká svatá radosti adventní, když někdo klepá.

Nevidíš, jak pracně se vlekou vzhůru po schodech k tvým dveřím nemocní a staří, klopýtající a obtěžkaní, opuštění a zoufalí? Vnes světlo do naší temnoty, lesk vánoc v naše domovy, lásku v naše srdce! Šťasten, kdo okusil! Dávati jest šťastnější — než přijímati. Má velikou svatou radost v adventu — když někdo zaklepá.

Nabud' přec jednou klidu a rozvahy! Člověče, což neslyšíš? Slyšíš? Někdo klepá. Tiše, tiše klepá to na dveře tvého srdce. Tvého Spasitele světlá postava stojí přede dveřmi. »Hled', stojím přede dveřmi

a tluku.« Veliká svatá radosti v duši toho, kdo toto klepání slyší. »Přijď! Dveře mého srdce jsou Ti otevřeny!«

II. V á š v á n o č n í s t r o m e k .

Náš vánoční stromek nesmí státi v pokoji jen proto, že jest to tak »zvykem«. Ne, musí nám býti potřebou srdce a vždy zase novou událostí.

Na vánočním stromku, nemá se blýštiti a lesknouti tvá zámožnost, nýbrž tiše trpytiti se tvá veliká vroucnost. Jsou lidé, kteří se domnívají, že stromek jest zde pro okrasu a přepínají jej. Pryč s každou nepřirozeností vánočního stromku!

Nevol nikdy svíčky, jichž barva není v souladu se zelení stromku. Nejkrásněji působí vždy jen bílé neb žluté svíčky. Jablka, ořechy, cukrovinky a ozdoby nevěs nikdy na plechové háčky, nýbrž nejlépe na červené, modré neb jen bílé, vlněné nitě. Strom má vydechovati klid a milou veselost. Nezakrývej také krásnou čerstvou zelení stromku spoustou tak zv. lamet. Něco dlouhých stříbrných nití, toť vše. — Dej pozor, abys při věšení ozdob neporušil přirozeně vzrostlého tvaru stromku!

A konečně — nenechávej svůj vánoční stromek po svátcích dlouho státi; ze dvou příčin: pomni, že jest to vánoční stromek a pak, že nám značí život. A zazpívejte několik písní pod vánočním stromkem podle starého zvyku. Pak vám bude, jako byste slyšeli zníti jemné, stříbrné zvonky. A všechny ty zvonky budou vám v srdci vyzváněti radost. Radost poskytovati jest zcela zvláštní povinností mladých dívek. Tak od srdce míti radost jest ale také umění.

III. I d y l k a .

Zima, pravá zima byla venku na návsi a na lukách. V domech chystalo se však

k Štědrému večeru. Také v domku vesnického krejčíka. Mistrová stála u plotny a upravovala oběd. Mistr vrátil se z poslední pochůzky a poklízal v dílně, při tom vycházel čas od času mezi domovní dveře a vyhlížel ven. Poslal záhy zrána svého učně Františka do lesa pro vánoční stromek, ten se však dlouho nevracel. Mistrová byla již netrpělivá a bručela, že má jídlo hotové a nepřijde-li kluk brzy, že se vše zkazí. (Dle starého zvyku nemá totiž o Štědrý den nikdo z domácích chyběti u stolu.)

Když polední zvonek zazněl vsí, přišel konečně očekávaný znaven a sklíčen domů, leč beze stromku.

»Ha, kdes byl tak dlouho a proč nenešeš vánoční stromek?« uvítal ho mistr ve dveřích.

»Chodil jsem po celou tu dobu sem a tam, prohledal jsem celý les, ale stromku jsem nenašel,« odvětil chlapec zkroušeně.

»Ale jdi, snad se nenajde v celém lese stromeček?« namítl mistr nedůvěřivě. Tu Frantík si zhluboka povzdechl: »Ano, stromků dost, ale na žádném nic nebylo.«

Kolem rtů mistrových pohrával úsměv. Když vešli do kuchyně, upozornil svou ženu, aby chlapce nekárala, a pak zasedli ke stolu.

Po jídle odešel mistr sám do lesa, vyhledat stromek. A když nadešla doba, zaplátl také v domku vesnického krejčíka bohatě ověšený a ozdobený vánoční stromek a pod ním ležel ještě pro každého člena rodiny dárek — ani na Františka nebylo zapomenuto.

Ten se nemohl dosti vynadiviti, kde mistr ten krásný, bohatě ověšený stromek vzal. Vždyť on přece prošel celým lesem a vše prohlédl, ale takového nikde neviděl! M.

Všem spolupracovníkům bohatého Ježíška a zdar nové práci přeje

M. Krejza. tech. redaktor.

Aljoša:

Veselé putování.

(Pokračování.)

Metropole nad Garonnou.

Není snad na světě města, s jehož jménem by byla tak nerozlučně spojena opojná vůně perlivého vína, jako s metropolí starobylé Aquitanie, již staří nazvali Bordeaux. Jak krásný se naskytuje pohled z vlaku, na nedozírné lány štíhlých keříčků ušlechtilé révy a zvláště zrána, kdy se nad touto záplavou smaragdové zeleně vznáší nádech bělavých mlh. Zdá se vám, že již vdechujete étericky jemný opar vína, což se ovšem odborně zove »květina« (francouzsky »bouquet«). Četl jsem kdesi, že na bordeauxská vína bylo napácháno tolik oslavných dithyrambů, že by z toho byla celá knihovna. Dokonce na místě samém možno slyšeti od sdílných obyvatel města i okolí pochvalné výroky slavných mužů, jako: kardinála de Sourdis, Ludvíka XIV., krále anglického Eduarda VII. a j., které shora uvedení pánové pronesli, okusivše tohoto blahodárného moku Bakchova. Aby nebylo slovo blahodárný ve zlé aneb škodolibě vykládáno, budiž raději ihned osvětleno. Pravit' svižné a pravdivé pořekadlo francouzské: víno obveseluje srdce a zbystrňuje rozum. Není-liž tedy mok ten blahodárný?

Kromě vína má ještě Bordeaux starou tradici se slavnou epochou anglického panství. Ale už v době římské bylo velkým střediskem obchodním. Tehdy se ovšem Burdigala. Z památností nutno uvést alespoň katedrálu sv. Ondřeje s oddělenou věží, na jejímž vrcholku se skví pozlacená socha značných rozměrů. Je to Notre Dame d'Aquitanie. Druhá věž a zároveň nejvyšší stavba města je gotická věž kostela sv. Machaela, která vybíhá v ostrý »šíp« a je také od kostela oddělena. Nevím, co tak dopálilo krále Ludvíka XIV., že ji káزال srovnati se zemí. Jisto je a tehdy se to jasně prokázalo, že lid francouzský měl jemnější cit pro umění než jeho král. Nikdo se neodvážil na památnou věž sáhnout a tak byla dochována věkům příštím. Ale je možné, že v tom měl prsty Klub za staré Bordeaux. Nejpmátnější z městských bran, Grosse Cloche s dvěma orloji s velkým zvonem, uvádím jen mimochodem; to už mnozí z vás znají z učebnice francouzštiny.

Ale co nejvíce mě upoutalo a k úsilovnému přemýšlení ponoukalo byla jakás základná značka. Že by obyvatelé tohoto klidného a vážného města byli oddáni kabele? Ale přihlédna blíže, uznamenal jsem tři podivuhodně spletená jelítka. Rozhodně jsou to jelítka! Ale připouštím, že by to mohly býti také tři rohlíčky. Po bedlivější úvaze kloním se k hypotéze druhé. Ale nač je to, kdo to vymyslel a co to znamená, nemohu vypátrat. Teprve později jsem se dověděl, že není pravdou to, co jsem si ve své představivosti deskriptivní geometrií na střední škole pěstěné vykonstruoval, nýbrž je pravdou, že ony tři lunety (a tedy žádná jelítka, ani rohlíčky!) představují znak Bordeaux, symbolisující ohbí Garonny, na jehož březích se město rozkládá. Doufám, že můj omyl nebude příčinou diplomatických zápletek. Ostatně bylo by to jen vážným mementem pro zodpovědné činitele, aby třeba místo nenáviděné deskriptivy zavedli na středních školách všeužitečnou heraldiku.

Velký Kongres.

Jaké milé překvapení! Sotva jsem přikvačil do Bordeaux, poznal jsem ihned, že se ve městě něco děje. Prapory francouzské republiky vlály na veřejných i soukromých budovách. Právě bude zahájen Velký Kongres studentstva ze všech čtyř koutů světa. Vstupme tedy nenápadně a inkognito do slavnostně vyzdobené dvorany. Uprostřed jsou zavěšeny prapory všech zastoupených národů. Dychtivě hledám naše národní barvy. A vskutku, jsou tam! Neklamné znamení, že i naši delegáti jsou zastoupeni v tomto mumraji, který rozličností jazyků připomíná tak trochu věž babylonskou a vše, co se kolem ní sběhlo. Ajta, už vidím i naši delegaci! Naše delegace zkoumá právě nějaké lejstro a zdá se, že se na nějakém mezinárodním problému nemohou dohodnout. Snad jen jedno slovíčko! Ale ať je tomu jakkoliv, už ostře zazněl zvonek a předseda pronáší zahajovací formuli: »Incipit congressus...«

Naši páni delegáti si vedli velmi čile a hlavně pokud se týče přátelských styků s ostatními delegacemi. Jeden měl zvlášť exotické sklony a největší zálibu nacházel

v delegaci alžírských studentek, jejichž email a rouge by jistě popudil takového mravokárce formátu páně Adolfa Severského. Ale jsem přesvědčen, že ani tento předčasně rozumující moralista by neodolal půvabně nabízené cigaretě alžírských kolegyní a milerád by si s nimi »zabavčil« na přátelství, ač není vyloučeno, že si raději smlsne na čokoládě nebo snad dokonce na piškotku.

Další čs. delegát se spíše vybarvoval slavjanofilsky a bylo ho častěji vidati v kruhu delegátů (ovšemže i delegátek »bar-

dzo tadných«) republiky Polské a nelze se vůbec diviti, že číše granátového vína se častěji zvedla na utužení bratrství obou slovanských států, A možno říci, že se tu těšil milé pozornosti, což bylo lze usouditi z toho, že k slavnostnímu fotografování celého kongresového ensemblu byl přizdoben červenou růží.

Jest nám však opustiti milé prostředí Velkého Kongresu a podívati se do lákavého okolí a pak k modravým vlnám Atlantického oceánu. (Pokračování.)

Perditus:

Církev a světské mocnosti.

»Všecky jiné křesťanské církve (kromě Církve katolické) se spokojují se svobodou ve své vlastní náboženské oblasti. Východníci, luteráni, kalvinisté, presbyteriáni, episkopaliáni, nonkonformisté, všichni v této době rádi a vděčně přijímají dobrodiní světského řádu: nikdy netvrdí, že stát není svým vlastním pánem: nečiní si náboženských nároků na časné statky a výsady, a nejsou tudíž nikdy v nebezpečné kolisi se státem.« (William E. Gladstone, *Rome and the newest fashions in religion*, Leipzig, 1875.)

Tato slova anglického státníka, napsaná po sněmu vatikánském, jsou poučná i pro dnešní řešení otázky prastaré o poměru Církve k světským mocnostem. Gladstone nemohl pochopiti, proč si Církev katolická nepočíná jako církve protestantské, které se opírají o státní moc, vděčně přijímají ochranu světské moci, nečiníce si nároků na pozemské panství. Neznalost pojmu Církve zavinila snad toto nepochopení. Podle definice Bellarminovy jest Církev společnost lidí, spojených vyznáváním téže křesťanské víry a účasti v těchže svátostech pod řízením zákonitých duchovních představených, jmenovitě pod řízením jediného náměstka Kristova na zemi, Římského Papeže. Kratší jest definice Palmieriho: Církev jest říše Kristova na zemi apoštolskou mocí spravovaná. Jako společnost jest Církev ontologicky i právně dokonalá, poněvadž neslouží společnosti jiné, majíc svůj vlastní účel i prostředky k němu. Není společností pouze duchovní, ale i pozemskou, poněvadž Kristus nezaložil společnosti duchů, nýbrž společnost lidí. Od toho času budeš lidi loviti, řekl Petrovi (Luk. 5, 10.) Neobrací se tedy Církev toliko k duchu,

nýbrž k celému člověku, nemá na zřeteli toliko zájmů člověka duchovních a věčných, ale i tělesné a pozemské, pokud je třeba, aby byly duchovně řízeny.

Byla založena pro všecky lidi bez rozdílu, jest Církví obecnou, neváže se rozdíly stavovskými, ani národnostními, povznesena jest nad hranice a rozdíly států.

Protestanté popřeli tělo Kristovo
svátostné — Eucharistii,
historické — Vtělení,
mystické — Církev.

Prohlásili ji za společnost neviditelnou a odepřeli jí svéprávnost a neodvislost. Podle oficiální definice augsburské konfese je církev sbor svatých, v němž se správně hlásá evangelium a správně udělují svátosti. (Pokračování.)

Kulturní hlídka

Stíny na úskalí. U Fr. Borového vychází román Willy Catherové *Stíny na úskalí* ideově se družící k jiné její knize *Smrt si jde pro arcibiskupa*. V obou knihách se obrací Catherová k pionýrské a misionářské minulosti amerického Středozápadu zřejmě znechucena látkami ze soudobého života v Americe. Amerika dnešní, zmechanisovaná a zkapitalisovaná, jak ji bystře zobrazil Duhamel ve svých *Scènes de la vie future*, Amerika civilizační a puritánská sotva může inspirovati co kloudnějšího než je na příklad Dreiserova *Americká tragédie*, kniha dusná, šedá, tasemnicová, ponurá a nelidsky věčná. Co nám líčí Catherová v obou svých misionářských knihách, není vlastně Amerika, nýbrž Evropa v Americe, neznámí hrdinové víry a lásky, jichž osudů se dočetla v zapomenutých archivech a jichž stíny promítá v místa posvěcená jejich potem a krví. I když její postavy postrádají vnitřní dynamiky, mají kouzlo plastičnosti a pravdivé výraznosti, jemuž se musíš podrobiti bez výhrady. Stíny evokované Catherovou jsou vlastně stíny jen tím, že už nežijí fysicky: umělecky jsou živé majíce vůni země, jemnost zlatnické práce, záři mravní velikosti. Minulost

Mexika a Kanady, katolická a duchovní minulost tak dokonale pochopená protestantkou, není tu pouhou uměleckou ilusí, jak napsali někteří kritičtí, ilusí mající vyvážit určité desiluse, nýbrž šťastným objevem toho, co neumírá, a co plně chápou jen ti, kdož věří v obcování svatých.

Dr. Josef Krlin: Eduard Jan Brynych. Knížka Krlinova je především připomenutím, jak málo si dovedeme vážit mužů velikého a svatého života. Nemáme soustavných dějin náboženského života ve své vlasti. Nemáme životů velikých synů Církve vzešlých z našeho národa. Není nikoho, kdo by nám napsal život arcibiskupa Stojana, biskupa Jirsika, kardinála Bauera, arcibiskupa Kordače. Kdyby jiní národové měli taková světla, dávno by se jimi honosili před světem. Život biskupa královéhradeckého Eduarda Brynychy, velikého apoštola a věrného Čecha, v podání Krlinově je živým obrazem veliké lásky: Brynych byl duší apoštolskou, hrdinnou a bojovnou; vše je v něm usměrněno láskou k duším. Je všem vším. Jeho činnost literární, jeho romány a povídky, jeho novinářské články, jeho kázání, jeho katechese nejsou ničím samoučelným, vše slouží duším. Mnohé z jeho myšlenek žijí a to nejen v citátech, ale v praksi. V metodě pastorační předstihl Brynych svoji dobu dobře o půl století. Pochopil význam otázky sociální, důležitost tisku, potřebu katolických spolků v době, kdy se zdálo, že netřeba nových cest. Mnoho trpěl: jeho horlivost se zdála mnohým fanatismem, jeho síla přemrštěností, jeho láska hrubou vášní. Zemřel na poli. Ještě týden před smrtí napsal článek do Obnovy. Žil i zemřel jako vyznavač.

Katolíci moroví. Josef Florian přeložil a vydal pamflet Th. Delaportea Katolíci moroví. Autor, velmi účelivý žák Léona Bloy, chce dvě věci: za první, aby katolíci křesťané naší doby měli víru jako ďáblí, za druhé, aby měli lásku jako svatí v nebi. Víru jako ďáblí: Delaportovi se zdá, že naše víra není dosti užaslá, nepatrná, minimální. Na příklad »Osoby, jež se vracejí se mše, mluví a smějí se: myslí si, že tam nic zvláštního neviděly. Ani za mák netuší, co se tam hrozného dělo, ani krapet se nepříčinily, aby tam něco viděly. Reklo by se, že tam chodí pro ukrácení chvíle, že tam jdou na cosi prostého a přirozeného: a přece to, co se tam děje, kdyby se přihodilo jen jedenkrát, stačilo by, aby v extasi uchvátilo srdce zdravé. Vracejí se s Golgothy a mluví o počasí. Tato lhostejnost jim zabráňuje, aby se jich nepřichytilo bláznovství lásky. — Kdyby aspoň pozdvižení bylo jen symbolem pravdy! Ale je to pravda sama, představená člověku ve vzhledu, průměrem lidské slabosti. Židé nemohli snést jasu tváře Mojžíšovy, a Mojžíš nebyl než člověk. Manuel se bál, že zemře, domnívaje se, že viděl tvář svého Stvořitele, ale on neviděl než anděla. Co jest skryto pod způsoby chleba a vína? Zajisté více než anděl, a více než Mojžíš. Jedním z nejpodivnějších znaků mše jest, že nezabývají těch, kteří na ni chodí«. (19—21.) Ví Delaporte, co je víra? Víra je přesvědčení o věcech neviditelných. Víra není videm, nýbrž tušením. Kdyby byla videm, žili bychom my křesťané opravdu v neustálé extasi, chvíli bychom se při Proměňování při nejmenším tak, jako se chvíli židé při pohledu na tvář Mojžíšovu. Nelíbí se Delaportovi, že se neděsíme a neumíráme při mši svaté? Svědčí to jen o jeho vkusu: nelíbí se mu víra lidská, větší má zalíbení ve víře ďábelské. Ďáblí také mají víru, jak učí Písmo, ale informní, nedobrovolnou, vynucenou znamením, z nichž je patrna pravdivost Božího

zjevení. Principem jejich víry není ani láska ani milost Boží, nýbrž přirozná bystrost jejich inteligence. Věří, ale třesou se. (Jak. 2. 19.) Postrádá-li Delaporte v naší tváři výrazu hrůzy při proměňování, prozrazuje především, že místo klanění Kristu přítomnému ve způsobách se oddává pečlivému pozorování naší fysiognomie, totiž souhry svalstva a nervstva naší tváře, že se mu nenaškytá podívaná na obličejě ďábelské. Za druhé chce Delaporte, aby katolíci křesťané měli lásku jako svatí v nebi: »Bojím se, tak píše, abychom na zemi nemilovali než napolo a aby se nemísila do naší lásky jistá zadní myšlenka spásy.« (44.) Domnívá se, že dokonalost lásky jest v absolutním »heocentrismu, v němž člověk říká Bohu: Miluji Tě, ale ne, abys mne spasil. Touhu po spase považuje za kaz a zadní myšlenku, znehodnocující lásku. Lásku k Bohu bez touhy po spase mohou mít jen svatí v nebi, poněvadž již spaseni jsou, ale nemůžeme ji mít my. Stejně nesmyslné je tvrzení na téže straně, že láska naše v nebi bude mít výhradně formu vášnivě vděčnosti. A ještě jedna perla: autor, který vytýká kacířství jiným, tvrdí na několika místech v horlivém zdůrazňování víry, že víra potírá rozum a že vůbec podle katolicismu jest rozum bláznovstvím. Měl by si býti vědom, že se tak podezřele přibližuje Lutherovi, jenž nazval rozum nevěstkou ďáblí. A tak to jde celou knihou: typicky francouzské přepínání a zevšeobecňování; a resumé — katolíci dnešní doby jsou katolíci moroví. Nelíbí se Delaportovi, poněvadž, jak už řečeno, příliš jsou lidští nepodobající se ani ďáblům ani andělům.

Usnadňuje se víra. Profesor na bohoslovném učilišti v Heiligenkreuzu Dr. Severin Grill vydal knížku Die Gewitter-Theophanie im Alten Testament. Snaží se usnadnit víru v některé zázraky Starého zákona. Dvě desky Mojžíšovy byly prý kameny, na nichž vulkanismem a povětřím se vytvořily runy, ty pak Mojžíš přečetl a lidu oznámil jako vůli Boží. Eliáš nebyl vzat za živa do nebe, zemřel prý ve vichřici: jeho nanebevzetí prý třeba vykládati tak, že byl vzkříšen hned po smrti. Oslice Balaamova neviděla prý anděla: byl to mocný vichr, jehož se bála. Mannu prý přinášel vítr a bouře: ačkoliv Písmo vypravuje, že manna padala nepřetržitě 40 let, což by předpokládalo čtyřicetiletou bouři. A podobně dále. Nevím, co je snadnější: věřit, že Bůh je podvodník, který dopouští, aby lidé v různých zjevech přírodních spatřovali theofanii, nebo věřit, že Bůh je nekonečně mocný a může zastavit platnost přírodního zákona pro jistý případ nebo použití přírodních zjevů k vyplnění svých záměrů. Takové usnadňování víry jest potupou Boha, ústpek rosnáčům a marmé kejklířství. Bude-li víra věcí snadnou, jakou bude mít cenu? Bude-li víra pouhým uznáním zřejmých skutečností, zůstane ještě ctností hodnou chvály? Usnadní-li se takto víra, zmizí rozdíl mezi vírou a nevěrou. Myslíli jsme dosud, že jen nevěřiti je snadné. Není třeba nic vědět, nic studovati, nic hledat, stačí jen říkat ne. Myslíli jsme, že věřiti je těžké. Ne, že by víra byla proti rozumu, ale že je nad rozum. Kdyby byla proti rozumu, bylo by člověku vůbec nemožné věřiti. Je nad rozum a proto věřiti je těžké, byť ne nemožné. Těžké, neboť je třeba ukázati, že pravdy víry s rozumem souhlasí: ten důkaz není hračkou a je k němu třeba mnoho píle a důmyslu. Je to těžké také proto, že víra jest úkon vůle, svobodného rozhodnutí. Věřiti znamená uznati nad sebou vyšší moc: a tomu se vzpírá člověk tělesný a smyslný, neboť si přeje, aby Boha nebylo. Proto

usnadňovačelé víry ve skutečnosti usnadňují nevěru. Kdo čte jejich výklady, řekne si: Tedy opravdu není nic nadpřirozeného v událostech vypravovaných Písmem? A zavře knihu s pohrdáním — utvrzen ne ve své víře, ale ve svých pochybnostech a ve své nevěře.

Stalin dostává dopisy. U Kuncíře vydává Josef Reyl knihu o SSSR zpracovanou na základě zkušeností, jichž nabyl český stavitel ve službách pětiletky. Volil formu dopisů adresovaných přímo vládci SSSR: Dvacet dopisů Stalinovi. Hrdina knihy pracoval nejdříve v Cukrtrustu v Moskvě, později v Asii: vybudoval průmyslové město Algu, objevil uhelné doly na dráze samarské, našel ložiska kaolinová. Placen byl celkem bídne, protože byl Čechoslovák. Nejlépe honorují v SSSR specialisty americké a německé. Stavitel opustil SSSR, poněvadž mu Chemotrust nechtěl platit v cizí valutě a žádal, aby své dvě děti nechal vychovávat v SSSR. Uměl dokonale rusky a proto jeho postřehy a zkušenosti zasluhují jistě více víry než na příklad výklady Bernarda Shawa, který rozuměl jen ruským tlumočnickům a byl v SSSR pár dní. Stavitel pracoval v SSSR dobře, neboť je fanatikem práce, byť nebyl fanatikem ideí komunismu. Zasluky jeho byly uznány a nabídnut mu vysoký sovětský řád. Jaká je pravda o SSSR? Je to především země nerovnosti. Práva mají jen organizovaní komunisté. Ostatní — bezpartijní — práv nemají a do strany komunistické přijati býti nemohou. Sověty je nechávají vymřít. Do strany budou přijímati jen konsomolce — mladé lidi vychované přísně marxisticky. Najíst dostávají v SSSR především cizí specialisté, pak vojáci a organizovaní komunisté. Ostatní dostávají hubené přiděly na lístky asi tak, jak to bylo v Rakousku za války. Životní potřeby se vydávají v konsumech, lidé čekají ve frontách, čas se neměří a nehodnotí. Některé rodiny si vydržují služby jen na to, aby stály ve frontě. Je naprostý nedostatek šatstva. Ženy ruské nenosí ani kalhot ani košil — jen podprsenky. Víc jak tři košile má málokdo. Čtyři páry ponožek jsou u mužů již bohatstvím. Pod rukou lze všelicos koupiti, ale za nesmírně přehnané ceny. Sověty utěšují své poddané, že po vybudování průmyslu bude všeho dosti. Víru v ikony nahrazuje mystická víra v stroj. Budování továren se daří všude tam, kde jsou dobří a energičtí specialisté zahraniční. Jinak, co dělají domácí inženýři, zpravidla je zrušováno. Cizí traktory pracují bez oprav celý rok. Traktory domácího původu jsou celý rok na správc. Armáda je stkvělá. GPU udržuje pořádek, školy bez pomůcek, nemocnice bez léků, soudy bez spravedlnosti. Lidé hladoví, otrhaní, nouze o byty, vláda špíny a štěnic. Potvrá „to tak dále? Stavitel mvsíl, že ano, poněvadž vrstvy nesouhlasící s nynějším režimem jsou příliš nejednotny a vláda znemožňuje systémem špiónským a provokačerským jakýkoliv počin revoluční — či správně kontrarevoluční, neboť revoluce se nyní jmenuje v SSSR kontrarevolucí. Smysl slov se v SSSR mění. Jsou tam vládnoucí proletáři, kteří žijí jako nejbřichatější buržoové západu. A jsou tam ovládaní buržoové, kterým se daří hůře než našemu nejposlednějšímu dělníku. SSSR je nejkapitalističtější zemí světa. Ruský komunismus jest jen kapitalismus na ruby. Stavitel soudí, že v SSSR vůbec není komunismu, poněvadž tam není rovnosti ani spravedlnosti. A i kdyby byla — ještě to nebude ráj. Je naivní se domnívat, že k štěstí lidskému stačí blahobyť hmotný. Že zespolečenště-

ním hmotných statků odklizeny budou se světa všechny strasti. Nebudou. Vždy tu bude hořest, nemoc, opuštěnost, sirota, smrt — to nikdo neodklidí. Kniha Reylova je psána velmi živě, názorně a zajímavě — nijak není přeháněno, co praví prospekt nakladatelský: přečtete ji jedním dechem.

Listy sv. Kláry Blahosl. Anežce České. Pourouva Edice, Praha XIII., Vinohradská 10 »Vybízím tě, abys byla. pamětlivá svého povolání, majíc na zřeteli vždy počátek jako druhá Ráchel. Co již držíš, drž pevně; co konáš, konej vytrvale! A nikdy neustañ, nýbrž klidně a s veselou myslí prospívej na cestě tak veliké blaženosti, během hbitým, v tichém následování, nohou spěšnou, aby chůze tvá nezachytila něco z pozemského prachu; nikomu nevěříc, ani s nikým nesouhlasíc, jenž by tě chtěl od toho předsevzetí odvrátiti a v běhu na cestě překážku položit!« Tento malý výňatek z listů svaté Kláry uvádíme jako vñadidlo těm, kteří jsouce neznalí v písemnictví tohoto druhu a uvyklí předpokladu, že sotva co by tu našli, pozastaví se překvapení svrchovanou básnickou hodnotou slova této nepatrné knížky, jež vpravdě, jako uzavřená skřínka v sobě chová celý poklad důsledných myšlenek; neboť: Je to dílo svěťice a duchovní sestry svatého Františka z Assisi. Je napsána jazykem básnickým, neboť nalézá slovo přísné jako ocel a líbezné jako hudba. Je to skvělý dokument výkvětu gotického ducha. Je to svědectví starých Čech. V knižní úpravě vychází tento dlouhý skrytý poklad po prvé.

Rozhovor duše s Bohem. Pod tímto názvem vydává Jakub Deml v Tasově na Moravě čtvrtou část druhého dílu Verlaineovy Sagesse, cyklus osmi sonetů Mon Dieu m'a dit v dokonalém překladu Jozefa Tkadlece, v nádherné úpravě Ant. Trčky, tiskem Jana Muchy ve Vel. Meziříčí. Tato knížka způsobí jistě mnoho radosti milovníkům krále básníků francouzských. Text je dvojitý: vlevo francouzský, vpravo český, tak že se čtenář může těšiti jak z originálu, tak i českého překladu. Sagesse náleží k perlám duchovní literatury: lítost, pokora, láska k Bohu jsou hlavním tématem Moudrosti, která byla Verlaineovým prvním projevem víry po dlouhém mlčení literárním, jeho zpovědi a jeho modlitbou: jsou to vzlyky hříšníka činícího pokání, přerývané dvojitým pocitem: že Láska je příliš blízko a že Láska jest příliš daleko.

František Götz: Padající hvězdy. Čtrnáct dní jedné divadelní revoluce. Vyšlo v románové knihovně »Vír« u Václava Petra, Praha II., Ječná 32. — Cena Kč 39.—

Chtěl-li František Götz, jak píše v dodatku tohoto díla, napsati román soudobého divadla, aktuální román, protiindividualistický román, protipsychologický a protipoetistický román, všechno toto se mu zdařilo jen neúplně a vyšla z toho skutečně jen »románová reportáž vrcholící divadelní krise, rafinované s hlediska divadelnictví evropského.«

Dějově je zde směstnáno tolik revoluce a nové práce do časového úseku čtrnácti dnů, že po této stránce je to skutečně román. Děj zde stihá nový děj tak rychle, že nestačíme se ani zamyslíti nad tím co bylo, neboť již příští kapitoly nám přináší tolik nového a překvapujícího, že skutečně všemi smysly vnímáme tu krisi celého života, života mravního, hospodářského i uměleckého. Velmi obratným způsobem dává nám autor zde nahlédnouti do světa finančního, který bez jakéhokoliv zájmu uměleckého často se stává udavate-

lem příštích směrnic dramatického umění. Nejen však to, nýbrž autor zde velmi přehledně a poutavým způsobem ukázal onen celý ideový přerod divadla před světovou válkou a divadla po světové válce, ale také ukázal na cesty pravého umění, jež vyžaduje člověka mravně čistého, člověka charakterního. Neboť divadlo nemá jen sloužiti umělému jitržení smyslů kategorie té lidské společnosti, kteří na to mají, nýbrž musí působiti na duši, na srdce, vzbuditi v člověku city lidské a ne jen pudy a rozkoš. Život to není jen láska a rozkoš, život to je bída a z této bídě se má zroditi člověk lepší, zdravější, charakter.

Tento převrat pak nepůsobí jedinec, ani jedinci, nýbrž celá kolektiva musí míti odvahu chtít. S tohoto hlediska je Götzova reportáž skutečně protindividualistická, ačkoliv i silná individua zde zřetelně vynikají. Konečně bez silného individua nemůže býti ani silného celku, společnosti.

Po stránce formální je kniha více než realistická. Bohužel, věříme, že zde bylo něco shnilého ve společnosti a dosud je, věrme však, že budoucnost bude lepší. Je to kniha dokumentární a o nic jiného zde také autorovi patrně nešlo.

—vč—

»Rozvoj«, časopis středoškolských studentů, č. 3. Naši slovenští kolegové přicházejí letošního roku již s 3. číslem jejich časopisu. Jednotlivé stati jsou stejně hodnotny jako v obou číslech předcházejících. Uvádíme: Ferko Skyčák: Útočný a vítězný tomizmus, L. G. Uherčan: Na dušičky, Lodinčan: Lojzo Hoblík a plagiat, milá fotografie Msgr. Mariana Blaho, biskupa baňskobystrického, Ján Ferenčík: Gentlemanstvo a jiné a jiné. — Co však nenacházíme jsou zprávy organizační; jistě by přispěly k zvýšení ruchu v jednotlivých skupinách studentských. Pokud úpravy se týče, jest ji třeba jen pochválit.

—jza.

Museum, časopis bohoslovců slovanských, 1. č. 64. ročníku, přináší řadu vědeckých a aktuálních článků a pojednání. Otázky: »Jak ceníte si výsledky kongresu (unionistického)?« »Co soudíte o uskutečnění unionistické ideje do budoucnosti?« — jsou zodpovídaný od prof. Ant. Kartašova, vév. Jiřího Meklenburského, prof. Pusina, dr. Fr. Grivce, Miss Anny Christitch, dr. Valerije Vilinskije, dr. E. Kalikina, a tu vidíme, že nad obzorem hnutí unionistického vychází nové slunce, opravňující k novým nadějím a víře. — P. Method Klement OSB odpovídá na několik otázek o komunismu. Celý tento směr řeší svým typicky rázovitým postřehem a snahou prospěti mládí co nejvíce. — Pěkný je referát o bohosloveckém sjezdu na Velehradě, na kterém katol. studentstvo bylo zastoupeno svým předsedou Alex. Jarošem. Václav Zima ve svém pojednání »Slova svatých« ukazuje, jak je třeba studovati a sledovati slova svatých a jejich životopisy. Studie »Poutník absolutna« nám odkrývá několik pohledů na velkého Bloye. — Rozhledy a poznatky. — Jistě tedy velice bohatý obsah.

—jza.

Nakladatelská firma Jan Svátek, Praha, řeší krizi a nezaměstnanost v oboru grafickém způsobem opravdu originálním. Vydává serii pohlednic, jež jsou opravdu uměleckou propagací krás naší Prahy. Ale tyto obrazy mohou býti i novinkou pro účely učebné — fysikální. Jsou to krásné příklady plastických obrázků — absorpcí a splyváním paprsků. Opravdu novinka velice zajímavá.

—jza.

V gen. komisi u Jos. Birnbauma v Brtnici: Jind. Janečková: Maria Magdalena či láska a nenávisť. Biblická hra z dob utrpení Páně o 5 částech. 10

m., 5 ž. Scéna: zahrada, pokoj, síň. Cena Kč 5.—. Doporučujeme. — Jindřiška Janečková: Bezbožnice. Hra ze života o 4 jed. (7 muž., 3 žen, úlohy.) Cena 5.— Kč. — V divadle »Bezbožnice« je zpracován osud vesnické rodiny s pevnou tradicí náboženskou a její boje a zarážejícím náporům bezboženství, jehož jediným heslem a cílem je »Carpe diem« — »užij dne«. — Hra se hodí pro katolická jeviště jak venkovská, tak i městská, a můžeme ji našim spolkům co nejvřeleji doporučiti. — Hela Švehlová: Trním k růži. Obraz ze života o 4 jedn. s proměnou (5 muž., 12 žen, úloh.) Cena Kč 5.—. — Jar. Stroit: Když láska jde světem. Vánoční hra o 3 jedn. (5 muž., 3 žen. a 2 dět. úlohy.) — Scéna: jizba, park. Cena Kč 5.—.

Za dárek příležitostný a k Ježíšku pro děti doporučujeme knihu »Lisbetka« (zajímavá povídka ze života amerických dětí) za Kč 10.—, Děti u blah. Anežky, Kč 5.—, »Malá Ema« za Kč 2.—, »Terezička v pensionátě sester benediktinek« za Kč 7.—; pro dospělé: Dějiny duše sv. Terezie Jež. cena Kč 26.—, »Neúhledné ctnosti« za Kč 10.—, »Svaté dětství« za Kč 5.— a mnohé jiné knihy pěkně upravené a obsahově krásné, které vydaly a jejich seznam ochotně zašlou a objednávkou vyřídí Školské sestry O. S. F. Praha XII., Korunní č. 4.

Klaverský misijní kalendář 1933, vydávaný Družinou sv. Petra Klavera, s pěknou obrázkovou přílohou a mnoha ukázkami z misijního života. Vychází již sedmáctý rok. Cena jeho je Kč 5.—. Přináší původní zprávy afrických misionářů o životě černochů, jejich zvycích a pokrocích, poučuje a zajímá zároveň a stává se oblíbenou četbou těch, kteří touží po ušlechtilé četbě. Proto se hodí výborně do každé katolické rodiny.

Dětský misijní kalendář 1933 vychází již osmý ročník. Obsahuje 64 stran a má pěknou obrázkovou přílohu provedenou umělým tiskem, která jistě potěší každého. Přináší roztomilé příběhy ze života afrických černoušků a působí svým vzdělávacím obsahem jako výchovný prostředek pro mládež, proto doporučuje se zvláště katolickým rodičům a vychovatelům pro jejich svěřence. — Objednávky zašlete Družině sv. Petra Klavera do Brna, Petrov 7, která je vyřídí co nejrychleji.

M. Š. Černý: K betlemu. Scéna s dětmi před jesličkami. Cena Kč 2.50. — K vánočním oslavám, jichž se mají zúčastniti hlavně děti, nelze si přátí lepší hry než je tato. Veršiky, jež svou jednoduchostí jsou právě pro děti jako stvořeny, vyplní jistě své poslání přivést děti k betlemu — k Ježíškovi. — Též pro svou snadnou výpravu zaslужuje hra hojněho rozšíření. Vřele ji doporučujeme.

Dobrá veselohra pro naše ochotníky. Po velikém úspěchu Kašparovy »Křižovatky lásky«, která se stala vděčnou hrou na našich ochotnických scénách a hraje se v celé republice, vydalo nakladatelské družstvo Máje v Praze novou, působivou veselohru téhož autora »Detektivní rodina«. V nové hře kontrastuje rodinné prostředí s poměry v jistém centrálním úřadě, jež je zachyceno přiléhavou satirou, odpovídající dnešku. Napínavý děj, bystrý dialog, časový vtip, a hlavně snadné provedení, to všecko zaručuje hře úspěch na každém jevišti. (8 m. úl., 4 ž.) Jednoduchá dekorace. Cena Kč 6.—. — Doporučujeme.

Něco o hudebním životě brněnském a jeho obecnstvu.

Snad nikdy nebyl hudební život brněnský tak pestrý jako v letošní sezoně, ale také snad nikdy

neukázalo brněnské obecenstvo tak málo kriticismu vůči pořádaným podnikům, jako právě letos. Obecenstvo, jež naplnilo sál na Stadioně při koncertě Kubelíkové, Millsteinové, Ludíkarové, umělců to jistě význačných, obecenstvo, jež dovedlo se i rozplývat při vysokém »C« unylých písniček Taubrových (jako zpěváka si Taubra vážím, ale umělcem v přímém slova smyslu není; umělec musí se projevit i v sestavení programu a po této stránce program Taubrovův je čistě konvenční slátanina), obecenstvo, jež s nadšením uvítalo v Zemském divadle Baklanova, který sice dobře zpíval a snad ještě lépe hrál, ale celkově neukázal nic svérázného, totéž obecenstvo však nedovedlo najít kladného poměru k domácím podnikům, byť šlo i o podniky jedinečného významu. Smutným dokladem byl na př. koncert orchestru Z. d., jenž měl všechny známky mimořádné dokonalosti jak v programu, tak i v reprodukci, již mohlo by se pyšnit těleso umělecké výše České filharmonie. Nechci se podrobně zmiňovat o naprostém nezájmu vůči novému Symfonickému orchestru Brněnskému (SOB), jenž byl dávnm smem Janáčkovým a Neumannovým, opomímám i komorní koncerty, pořádané Filharmonickou besedou, hlavně koncert »Moravského kvarteta«, jehož jedinečná autentická interpretace Janáčková kvarteta sálala žárem a mladistvým nadšením umělců hluboko do nitra hloučku opravdových zájemců hudebních. Přimyslíme-li si k tomu plně navštívený sál Besedního domu při jubilejním koncertě »Českého kvarteta« a vyprodaný sál na Stadioně při koncertě Moravských učitelů, máme jasný obraz o hudebním obecenstvu brněnském. Jsou tím jen potvrzeny pochybnosti o pravém hudebním zájmu toho koncertního obecenstva, jež dá se lákat spíše jmény sensačního přízvuku, ale ignoruje při tom jiné vážné podniky umělců domácích, těžce, ale s idealismem se probíjejících, umělců, kteří mají jednu chybu, že jméno jejich nemá přidech sensačnosti, anebo že nezavání cizotou. Tím je odůvodněna má výtka brněnskému obecenstvu o naprostém nedostatku criticismu. To vše zaráží tím více, že týká se to i studentstva. A zdůrazňuje-li se dnes stále požadavek vlastního názoru, vlastního přesvědčení, platí to jistě především v umění. A toho by si studentstvo mělo být vědomo.

Nová opera Weinbergrova »Lidé z Poker-Flatu«. Premiéra v Zemském divadle v Brně 19 listopadu 1932 Libreto: Dr. Kareš, Dirigent: Zd. Chalabala. Režie: dr. Gavella. Inscenace: V. Skružný. Brněnská opera stala se opět jednou středem neobvyklého zájmu jak domácího, tak i zahraničního obecenstva. Příčinou toho bylo jistě jméno Weinbergrovo, jehož »Švanda dudák« v minulých letech dosáhl sensačního úspěchu a získal autorovi světovou slávu. Jest jistě ku prospěchu Z. d., jestliže Weinberger zadal prvé provedení své nové opery právě Brnu, ale také nemohl si přát dokonalejšího provedení, než jakého se dostalo jeho opeře na scéně Z. d. Po této stránce byl vnější úspěch docela spravedlivý, hlavně zásluhou dramaturga Chalabaly. Ale opera sama přinesla naprosté zklamání. Předně její hudební výraz: nazveme-li Weinbergrovu hudbu nepůvodní, je to eufemismus; nazveme-li jeho nasládlé melodie reminiscencemi na Pucciniho (viz: Tosca, Bohema atd.), nebo na D'Alberta (viz: Nižina, hlavně onen motiv charakteru pastorálního, jenž je Weinbergrem do nekonečna až únavně citován), je to jistě šetrnost vůči autorovi. Dále je to Weinbergrovův styl, který není vlastně stylem. Je to konglomerát vážného

operního slohu s docela operetními šlágry, které mají ovšem všechny podmínky, aby získaly co nejširšího ohlasu. Mnohem vážněji může se brát Weinbergrovův experiment: sloučení stylu operního s prvky činoherními. Zase není to původní nápad, ale s jistou technickou dokonalostí dovede Weinberger melodramatické partie dosti nenuceně spojit v jednotný hudební proud. Ale Weinbergrovo pojetí melodramu považuji za pochybné. Weinberger neilustruje hudbou slova, jako na př. Fibich, nýbrž svou hudbu koncipuje zcela samostatně, bez vnitřní souvislosti s myšlenkovým obsahem slov, jen aby dosáhl co nejintenzivnější nálady slova, podloženého hudbou. Weinberger si zakládá sice na tom, že se odchyluje od dosavadního pojetí melodramu, a že razí nový směr, ale myslím, že jeho experiment je esteticky od základu pochybný. Za doklad uvádím soudní scénu ve IV. jednání (odsouzení Tennesseeovo), jež je jakýmsi vrcholem dramatického vzruchu a hudba, šlágrovitě koncipovaná, vedena jsouc zcela nezávisle na ději, zpívá si při nejvzrušenějších okamžicích ty nejsladší, ale při tom bezduché melodie. Jednu přednost má Weinbergrova opera: je mistrně instrumentována, a nemáme-li na mysli hlubší analýsu jeho hudebního výrazu, pěkně se poslouchá. Kladné stránky jsou však příliš slabé, než aby celé dílo mohlo se považovat za obohacení umělecké tvorby.

-va.
Nakladatelství Matice cyrilometodějské v Olomouci vydalo opravdu vkusné a praktické útržkové kalendáře pro potřebu naší katolické veřejnosti. Objednávejte!

Upozorňujeme všechny korespondenty s Ústředím a redakcí, že nám docházejí dopisy a pod. nesprávně frankované. Doplatků je pak příliš mnoho. Buďme důslední i v tomto. Redakce.

Organizační hlídka

ASS. Břeclav dovoluje si oznámiti, že jeho zasloužilý člen, horlivý pracovník

PAVEL BENEŠ.

profesor gymnasia v Lučenci,

byl v sobotu dne 5. listopadu 1932 veřejně prohlášen doktorem filosofie na Masarykově universitě. Celá naše studentská veřejnost mu blahopřeje k dosažení tohoto životního úspěchu; kéž dobrotivý Bůh provází Vás, milý pane doktore, i na další cestě životem! — ÚKSČs. ASS. Břeclav.

V Ústředí katol. studentstva se nebude úřadovati od 20. prosince t. r. do 6. ledna 1933. Po tu dobu budou funkcionáři mimo Prahu. Proto korespondenci po tu dobu neurgujte.

III. výborová schůze ÚKSČs. (Stručně.) konala se dne 30. listopadu t. r. Po zprávách funkcionářů pojednáno o Jitře, Mik. daru (rapidně poklesl), o kursech (v Hradci Králové a v Praze XII.) a o Letním táboře studentů, pro nějž se naskytují dvě velmi vhodná místa: obvod lesního panství na Hoštýně u Zábřehu a u St. Hamrů v Bezkydách. Dále jednáno o sjezdu katol. mládeže v Praze a o naší studentské výstavce. Bližší bude sdružením oznámeno zvláštním oběžníkem. Pojednáno též o novém odznaku katol. studentstva a rozhodnuto vypsat soutěž. Pro kulturní odbor bude zakoupen

moderní promítací aparát pro přednášky se světelnými obrazy (na film). V edici Jitra bude pokračováno ihned po Novém roce. Pan prof. Pecka již připravuje novou knihu. (Brzy po výborovce jsme se dověděli — z Jihlavy, že kniha je již hotova, ale prozatím můžeme prozradit jen tolik, že bude radostným překvapením pro všechny, kdož rádi p. prof. Pecku tčou, ale i pro ty, kteří ho snad ještě (!) neznají.) »V máji života« co nejdříve vydá Jednota duchovenstva arcidiecése olomoucké, která je ochotna postoupit Ústředí část nákladu za zlevněnou cenu pro studenty.

Pracovní konference v Hradci Králové. SSS v Hradci Králové uspořádá 17.—18. prosince t. r. pracovní konferenci pro SSS východních a severovýchodních Čech. Program: V sobotu 17. XII. odpoledne: příjezd účastníků, večer: akademie na jejich uvítání. — V neděli 18. XII. ráno: mše sv. s kázáním v kapli Boromea; referáty na témata: »Smysl český dějin«, »Katolická literatura u nás a v cizině«. Ve 12 hodin oběd o potom prohlídka města. Ve 14 hodin: pokračování v konferenci: referát předsedy kult. odboru ÚKSČs. JUC. A. Jaroše. Po něm debata. Sdružení, pro něž konference bude pořádána (SSS Pardubice, Dvůr Králové, Chrudim, Kutná Hora, Jilemnice) prosíme, aby se kursu zúčastnila v nejhojnějším počtu a při nejmenším vyslala své delegáty. Dotazy a přihlášky zasílejte na adresu: SSS Hradec Králové, Boromeum. (O noclehy a stravu bude postaráno.)
Výbor SSS Hradec Králové.

SOUTĚŽ NA NOVÉ ODZNAKY

SSS Hradec Králové. Naše činnost je den ode dne úsilovnější a horečnější. Divadelní odbor po skvěle provedené divadelní frašce »Ferda šéfem«, připravuje tradiční mikulášskou zábavu a na další vhodnou dobu hru »Skrivánek«. Mikulášská zábava bude 4. prosince. Členské schůze jsou nyní jednou za 14 dní. Na schůzi, konané 12. listopadu, měl kol. Markl přednášku o svých cestách Rakouskem. Sportovní odbor má nyní k dispozici nový table-tenisový stůl a v polovině prosince uspořádá turnaj o ceny. Stůl je prozatím umístěn v čítárně. Dne 2. listopadu byly zahájeny apologetické přednášky, jež koná náš obětavý duchovní rádce vldp. Msgr. J. Černý. Na prvních dvou přednáškách pro vyšší a nižší oddělení bylo vzpomenu to zásluh a práce † biskupa E. Brynychy. Přednášky se konají týdně ve středu a sice jednou pro nižší a po druhé pro vyšší oddělení. Sbírky na mikulášský dar budou vykonány v královéhradeckých kostelích 27. listopadu a 4. prosince. Kromě toho budou některým členům dány sběrací archy. O pracovní konferenci, která bude uspořádána v Hradci Králové 17. a 18. prosince, viz níže. —cm—

SSS Dvůr Králové konalo 1. členskou schůzi dne 6. listopadu 1932 za přítomnosti 12 členů a vzdělavatele dp. Fr. Komárka, gymnasijsního profesora. Po přivítání vysvětlil dp. profesor Komárek proč nebyla schůze dříve konána, promluvil o agitaci do SSS a přistoupilo se k zápisu členstva. Přihlásilo se celkem 20 členů. Následuje volba předsednictva. Předsedou je zvolen kol. Fr. Masopust, který se ihned ujímá řízení schůze. Jednatelům zvolen kol. Karel Krivánek, pokladníkem kol. Pavel Fejtek. Oba volbu přijímají. »Jitro« odebírá dosud 22 studentů; jest si přát, aby počet odběratelů se zvýšil. Studentských kalendářů se prodalo letošního roku 50 kusů, což svědčí o jeho oblibě. — Dp. prof. Komárek vybízí přítomné, aby vzorně plnili své náboženské povin-

nosti, aby pilně studovali, zvláště oktávání, aby čestně dokončili svá gymnasijsní studia. Přítomní musí býti vzorní svým chováním studentům ostatním. — Předseda kol. Fr. Masopust za všechny rady a pokyny poděkoval a slíbil, že se jimi budou řídit. Poté schůze ukončena.

Valná hromada SSS mužského v Praze. V sobotu dne 24. září t. r. konalo SSSm. Praha svou třetí řádnou valnou hromadu v sále ČLA. Valná hromada byla zahájena chorálem svatováclavským. Předseda vítá všechny přítomné, zvláště vzácné hosty Msgr. Boháče, rektora Arnoštovy koleje, kol. PhC. Šnévajse, místopředsedu ÚKSČs., kol. Kalinku delegáta za ČLA., kol. PhC. Jaška a početnou delegaci SSSd. v Praze. Pak odstupující výbor přednesl své zprávy. Ze zprávy jednatele vysvitá, že práce našeho mladého Sdružení byla uspokojivá; bylo konáno 9 schůzí s přednáškami rázu náboženského, které Msgr. Boháč shrnul v jednotný cyklus: Způsob života katol. studenta. 7 schůzí bylo s přednáškami rázu všeobecného. Jiným světlym bodem činnosti našeho Sdružení byl večírek, který měl úspěch jak finanční, tak morální. Mimo to naši členové se zúčastnili exercicií, svatováclavského průvodu, pouťi katol. studentstva do Staré Boleslavi a byli činní jako pořadatelé při svěcení chrámu Páně »Krista Krále« na Král. Vinohradech. Předseda vzpomněl smrti kol. Šimka, člena našeho čestného výboru. Po dalších zprávách následovaly volby nového výboru. Za předsedu zvolen B. Peřina, za místopředs. I. Jan Reiner, II. A. Kafka, za jednatele I. PhC. J. Jašek, II. K. Dufek, za

NA POSLEDNÍ STRANĚ OBÁLKY!

pokladníka I. A. Otava, II. A. Lyko, za kronikáře V. Mosler, revisory Dittrich a Kafka K., členy výboru Dousek a Mára. Následovaly proslovy hostů. Msgr. Boháč vzpomněl začátků našeho Sdružení a nabádal k lepšímu životu duchovnímu i spolkovému. Za ÚKSČs. pozdravil shromážděné PhC. A. Šnévajse, za ČLA. kol. Kalinka, za SSS Litovel PhC. J. Jašek. Následovalo čtení pozdravných a omluvných dopisů a debata. Zdařilá valná hromada byla zakončena státními hymnami. Naše Sdružení vstupuje do nového roku školního s novou chutí do práce za vedení nového duchovního rádce, známého Dr. Braitla. Václav Mosler, kronikář.

SSS Uh. Brod. Zasilám krátký referát o stavu našeho SSS, s krátkou historií. SSS v Uh. Brodě založeno bylo r. 1921. Rostlo z malých kořenů, ale vyvíjelo se zdárně. Nyní čítá 51 členů a odebírá 25 výtisků »Jitra«. Loni jsme se mohli pochlubit větším počtem členů i odběrem »Jitra«. Ztratili jsme však mnoho zasloužilých pracovníků, které nám život vyrval z našeho kruhu po božské maturitě a kteří na sebe zanechali nejlepší památku a příklad ve vykonané práci. Díky náleží předně býv. kol. Gavlasovi, nyní Phst., MUst. Rušňákovi, učít. Kulíškově a šuranskému i všem ostatním, jichž si musíme stejně vážiti. Divím se sám, jak mohl z tak skromných počátků vzrůstí takový spolek, knihovna, čítající 420 hodnotných svazků, s množstvím časopisů (nyní odebíráme jen 6), neb čelí zařízení místnosti. Páteří našeho Sdružení je rozhodně dp. prof. Rud. Drábek, náš duchovní rádce a náš druhý pokladník, k němuž se se vším utíkáme. Cenné přednášky, jakými se málokteré Sdružení může pochlubit, konáme díky p. Ph. Dr. Jar. Hrubá-

novi, pí. Dr. Svobodové, dp. Hurníkovi, nesmíme ovšem zapomenouti na p. prof. Drábka. Nyní (na poslední čl. schůzi) bylo stanoveno, že i členové z nižších tříd mohou občas, ovšem přiměřeným způsobem, účinkovati na našem podiu. Právě rozvíjíme agitační činnost pro Mikulášský dar. I o zábavu je dostatečně postaráno: máme hudební, šachový a hádankářský kroužek. Ty nám umožnilo zříditi celkem špatné spojení vlakové s »Or'entem«—Vlárrou. Snad se zařídí i debatní kroužky kulturně-náboženské. Na překážku je nám však přílišná zaneprázdněnost členů z vyšších tříd; letos na nás povinnosti dolehly poněkud krutěji. Přesto však se vynasnažíme postupovati v duchu tohoto programu, jehož stěžejním bodem jest — sjezd v Praze.

Z Litovle. Katolické studentstvo v Litovli uspořádalo dne 30. října t. r. oslavu výročí 25letého působení svého profesora, arcibisk. rady Vincence Horáka, duchovního rádce SSS. Jubilant, který od roku 1907 působil v Litovli jako profesor náboženství, získal si nezměrné zásluhy o katolické studentstvo v Litovli. Jeho přičiněním vzniklo též před 12 lety v Litovli SSS. Oslava měla tento program. O 9¼ hod. dopoledne slavná mše sv. v chrámu Páně sv. Marka v Litovli, celebrowaná samým jubilantem. O 11. hod. slavnostní schůze v sále Lidového domu v Litovli. Prostorný sál Lidového domu, kam se po mši sv. všichni účastníci odebrali, byl přeplněn těmi, kteří chtěli jubilantovi dokázati svou lásku, a úctu a vděčnost. Jubilant, přivedený do sálu delegací studentstva, byl přivítán fanfárami hudebního sboru řed. Boháče, pak studentský sbor za řízení odb. uč. Buriana Smetanova Věno. Na to pronesl Ph. C. J. Jašek slavnostní řeč o životním díle prof. Horáka. Jubilantovi byl odevzdán diplom, věnovaný studentstvem a kat. spolky v Litovli. A když potom p. prof. Horák děkoval všem za tento projev lásky, nejedno oko se zarosilo slzou, — ješ.

Z Klatov. Dne 13. listopadu t. r. konalo Sdružení katol. mládeže o půl 10. hod. dopol. schůzi, na níž byl ustanoven Studentský odbor při SKM., základ to pro budoucí SSS. Ve své úvodní řeči pokukával předseda SKM. vdp. Šebesta na ryze nepolitický ráz SKM., jehož členy se stanou studenti do odboru se přihlásivší, zdůraznil potřebu prohlubování náboženského a duševního vůbec. Dnešek nejlépe ukazuje, že je to duch, jenž vede a nutnost hlubokého duchovního života uznávají i ti, kteří do nedávna znali jen hmotu. Po úvodní řeči, když se noví členové do Odbočky přihlásili, přistoupilo se k volbě vedoucích členů Student. odbočky, kteří ji budou zastupovati ve výboru SKM. Do odbočky se přihlásil souměrně značný počet studentů a možno doufati, že další vstoupí do našeho středu. Po volbě promluvili zástupci Odbočky ve výboru SKM. o vzniku a vývoji student. katol. organizací, o budoucí činnosti naší Odbočky, která bude věnována nejen vzdělání členů, nýbrž nebude i opomíjeti činnost zábavní. Schůzi ukončil předseda Odbočky přáním zdaru další činnosti a zdůraznil hlavní cíl naší práce, zdokonaliti mravní a náboženský život českého studentstva.

SSSd. Praha XII. Korunní tř. 4. Po resignaci kolegyně předsedkyně sl. Blaženy Gregorové, studující VII. tř. r. gymn., předává předseda Ústředí JUC. A. Jaroš úřad ten kolegyni JUC. Martě Líbalové, která předsednictví přijímá a za radostného souhlasu všech členek uvazuje se ve svůj úřad. Všechny členky těší se na spolupráci

s milou kolegyní a doufají, že skuteční všechny plány a vyplní celý program, který si stanovily na začátku roku. Tímto projevujeme též upřímné díky bývalé předsedkyni a děkujeme jí za práci a oběti, které pro blaho Sdružení přinesla. Na schůzi projednáván pracovní kurs a letní tábor pro osvěžení a zušlechťení členek, což bylo s nadšením přijato. V nejbližší dohledné době podáme určitou zprávu, aby mohly členky i z jiných Sdružení se hlásit. Těšíme se, že budeme moci tyto pdány provésti, které povedou k vzájemnému poznání členek z různých Sdružení. — Marta Kapalínová, zástupkyně kulturního odboru.

Rok SSSd, Praha XII. Začátkem prosince m. r. bylo založeno SSSd v Praze XII. Bylo nutno překonati z počátku dosti bojů těmto třinácti studentkám, neboť víc jich skutečně nebylo. Ale přes všechny překážky se sdružení udrželo ve svém základě. Během času se však přece začlo vzmahat a rozkvétat; členek vůči hledě přibývalo a v těchto dnech, právě po roce, čítá již na 90 členek. Můžeme si hrdě říci, že jsme za tu poměrně krátkou dobu vykonaly dosti práce. Dlužno však přiznati, že na našem vzrůstu mají velikou zásluhu laskavé ct. sestry, dále náš předobrá duchovní rádce důstojný pan P. Daňha, který nás dovedl svými upřímnými slovy vždy znovu povzbuditi a naplniti nadšením, když jsme již pozbývaly odvahy. Náš dík náleží jen kol. Zavadilovi, který se nás ujal v nejkritičtějším okamžiku, když našemu sdružení hrozil úplný zánik a ukázal nám, jak máme pracovati k rozvoji. A dnes, po prvním roce naší činnosti, vzdáváme tímto jemu tisícové díky za laskavé přispění. — Milujeme všechny upřímně to naše milé SSS a voláme s kol. Zavadilem: V tom, že jsme katolickými studentkami, není jen naše hrdost, ale celé naše štěstí!

»Mája«.

SSS Brno. 9. X. 32 mělo naše SSS valnou hromadu ve čtenářském salonku Besed. domu. Navštívili ji delegáti: Růže Sušilovy, ASS Král. Pole, Moravana, SSSd. Brno, SSS-sem'nář, jedn. Orla a j. katol. spolků. Odstupující výbor složil účty ze své činnosti, která byla velmi pěkná, jak v ohledu náboženském, kulturním i sociálním. Také počet členstva vzrostl. Máme nyní 113 členů, počet skutečně značný. Po udělení absolutoria byl zvolen nový výbor. Předseda JUst. Jos. Jarušek, místopředs. F. Nevrlka, jednatel JUst. Jos. Košťál, poklad. V. Langr a ostatní členové výboru. — Nově zvolený výbor má před sebou značnou práci, aby udržel vzestupnou tendenci Sdružení. Vždyť činnost v min. sp. roce byla velmi rozsáhlá a nový výbor ji musí ještě rozmnožit. Jistě se mu to při spolupráci všeho členstva, mezi kterým je nyní dosti nadšení, podaří. — Prvním podnikem v letošním roce byla oslava 28. října v Nov. domově, pořádaná společně s SSS dívčím. Přednášel p. univ. docent Dr. J. Kratochvíl. Dále byla na programu čísla hudební, recitace a zpěv. Máme nyní ve Sdružení svůj sbor, který jistě při vhodných příležitostech vždy vystoupí. Dále přičiněním snaživého kol. J. Pávka byl v našem SSS zřízen i orchestr, který sám kol. Pávek řídí. Také tento orchestr jistě vhodně doplní program našich podniků, jako bude na př. Mikulášský večírek a vánoční besídka. — 7. XI. jsme pořádali taneční věneček v Nov. domově, se kterým veselá studentská mládež byla velmi spokojena. — 19. XI. sehrána s SSSd. Connersova veselohra »Popelka Patsy«. Další přístě.

—a.

ASSS Hranice konalo svoji valnou hromadu dne 30. září 1932. Schůzi zahájil modlitbou předseda ThC. Frant. Hasilík. Uvítav všechny přítomné, oznámil, že celý výbor až na pokladníka musí se vzdáti činnosti pro nedostatek času. Po zprávách odstupujících funkcionářů se přikročilo k volbě nového výboru. Jednomyslně byli zvoleni: předsedou ThC. Bohuslav Dohnal, místopředsedou kol. Ladislav Gadas, jednatelem kol. Alois Hanzlíček, pokladníkem JUC. Jos. Pařízek, knihovníkem kol. Frant. Alex. Duchovními rádci zůstávají dp. Msgre Th. Dr. Augustin Štancel a dp. prof. Alfons Glos. Součinnost se Sdružením slíbil p. prof. Josef Troup. Nově zvolený předseda poděkoval odstupujícímu výboru za jeho činnost. Vytkl program na další období a modlitbou zakončil schůzi.

ASS. v Novém Městě na Moravě konalo dne 9. listopadu 2. výborovou schůzi za účasti 6 členů výboru. Kol. předseda Dr. Stupka podal referát o stavu a vykonání činnosti sdružení a vytkl směrnice pro další práci. Divadelní referent kol. J. Juda podal o výsledku divadelní hry »Transport č. 20.«, sehrané 29. října t. r. v Novém Městě. Konstatováno, že přesto, že hra byla velmi dobře obsazena a sehrána, úspěch finanční nebyl takový, jaký by si bylo přáti, a to hlavně proto, že byl zvolen nevhodný čas pro představení. Hlavním bodem programu bylo stanovení činnosti spolku. v zimním období. Usneseno, že Sdružení podnikne akci na rozšíření Mikulášského daru. Přispívajícím členům budou jako jiná léta posílány žádosti o příspěvky. O vánocích bude uspořádán obvyklý cyklus přednášek. ASS. požádá Katolickou akci diecese brněnské a ÚKSČ. o vhodné řečníky. Začátkem ledna bude pořádán v katolickém domě v Novém Městě taneční věneček. Jednatel.

Považan, bratský spolok slovenských katolíckych akademikov v Prahe konal svoje XII. riadne valné zhromaždenie dňa 20. novembra 1932. Zo srdočných prejavov delegatov Ťstředí a ČLA, brata Jaroša a brata Hořinu, bolo možné konštatovať horúcu túhu a žiadosť po priateľskej spolupráci so slovenskými akademikmi, čo aj bolo spontánne kvitované v srdciach prítomných Slovákov. Tiež zástupcovia Detvana a spolku Grécko-katolíckych akademikov prehovorili o možnostiach užšej spolupráce. V nastalej debate čule bola pretriásaná otázka katolíckeho študentského súručenstva. Iba bola tiež stavoná ako vzor organizácie práce českých kolegov najmä medzi dorostom stredoškolským. Do terajšieho výboru boli zvolení: predsedom IngC. Belo Kenderessy, podpredsedou IngC. Jožo Peťko, I. tajomníkom PhC. Eligius Menke, pokladníkom MrPhC. Alois Čárský, soc. ref. RNC Maria Klačanská, kult. ref. Imrich Kostelník a predsedom smierčeho súdu ThC. Vojtech Bucko. — Nový život, aký zavliadol v Považanu nás naplňuje radosťou, lebo nové výhlady činnorodej práce sú veľa uspokojujúce. Daj Bože, aby Považan sa stal skálopevnou platformou bratského sblíženia všetkých mladých Čechov a Slovákov!

Právě jest rozeslán oběžník kulturního odboru. Všechna sdružení ať vezmou na vědomí důležitost oběžníku.

Co dělají pp. tiskoví referenti Moravana a Č. L. A.? Každé číslo Jitra přináší v organizační hlídce několik pěkných zpráv o činnosti našich sdružení. Ale postrádáme pravidelné zprávy o čin-

nosti našich akademických spolků. Přece víme, že také nezahálají. Moravan na př. uspořádal cyklus přednášek o baroku, což zanechalo mohutný ohlas v brněnské veřejnosti. Aspoň lonští horlité brněnské kultury by se mohli ozvat. Ale ani o ČLA nic jsme v Jitře nečetli. Či snad kolegové akademici nestojí o zájem nás středoškoláků? S pýchou se díváme na ČLA a Moravana a již se mnozí z nás těší, až se budou moci státi jejich členy. Proto na nás nezapomínejte, vážení kolegové. Doufáme, že v příštím čísle se stane náprava! Hlas z SSS.

Cyrilo - Metodějská hlídka

St. S. V.:

Povaha ruské duše.

(Dokončení.)

Důležitou složkou pro poznání povahy duše jsou její vnější projevy ať již dobré — ctnosti — nebo špatné — vášně! Z ctnosti se u ruského člověka zvláště projevuje: Pokora a láska.

Ruskou pokoru a z ní plynoucí ponížení, trpělivost, poslušnost, snaží se jak ruští, tak i západní psychologové různým způsobem vysvětlit. Solovjev praví, že hloubavost ruské duše záhy postřehla svou bídu, hříšnost, ale zároveň nekonečnou velebnost a milosrdenství Boží. Toto vědomí vlastní slabosti přinutilo ruského člověka k neúvěře v sebe a k pokornému poddanství vyšším silám. »Východ zhroutil se v prach před nadlidskými silami a ponořil se v modlitbu před nadzemským Bohem, ale přezírání lidské důstojnosti a energie utkvěl v ideji nelidského, bezcitného Boha.« Tak charakterisuje Grivec názor Solovjevův. Vznešenou myšlenku vyslovuje Arsenijev: »Já se mám ponížiti, sestoupiti do hlubin pokory, Bůh má ve mně vyniknout a býti velikým.« Stejně mluví Dostojevskij, Turgenjev a celá řada jiných ruských spisovatelů. Pokora, jakožto ctnost, je pro lidstvo nezbytnou a proto zcela správně apostrofuje Dostojevskij moderního člověka: »Pokor se, pyšný človče!« Tak volá i na západě církev katolická. Avšak každá ctnost sahá až po určité meze, tedy i pokora! Pokračuje-li se nad vytčené hranice, ctnost přestává býti ctností a požehnáním a mění se v kletbu. Tak se stalo na Rusi. Tato pokora nebyla skutečnou ctností, jak ji velebí Solovjev a Dostojevskij, nýbrž zosobněním zásady, již vyslovil Tolstoj: »neodporovati zlému«. Člověk se musí tak vychováti v pokoře, že je vždy a se vším spokojen i se zlem. Zapomněl však, že život člověka je boj se zlem a ne zbabělé poddanství jemu. Následky se ukázaly nyní. Ruský člověk, který nesl trpělivě jho tatarské, absolutismus carův, pokorně úpí i pod jhem židovskozednářského bolševismu. Žije oloupen o statky duchovní i hmotné, v hladu a mravním bahně, ale jen stěží dovede se postavit na odpor. Stále očekává slíbený ráj. Snad měl pravdu Dr. Grivec, když nazval tuto ruskou pokoru »otrockou nesamostatností vůči každé moci«. Kde hledati kořen této nešťastné »ctnosti«? Byl to opět onen vystupňovaný konservatismus, jenž žádal od věřících naprostou poslušnost starých forem, aniž ji dostatečně odůvodnil. Během století konečně vychoval lid k této pokorné poslušnosti. Proto jako dříve poslouchal, tak poslouchá i nyní. Jsou sice výjimky těch, kteří potají protestují, ale veřejně se odvážit nemohou, poněvadž nemají síly a přivrženců. Již 15 let vládne tyranie bolševismu a kdy ji bude konec?

S ruskou pokorou souvisí i zvláštní typ lásky. Nelze o ní zde již tak podrobně pojednat, proto jen několik myšlenek. Láska dle pravoslavných není jen mravním příkázáním, není lidskou vlastností, anebo výkonem, ale milostí a darem Božím, který činí divy, všechno objímá, všechno proniká. Láska ruského člověka vztahuje se na celý svět, člověka i přírodu. Zosobněním této lásky je postava starce Zosiny v Dostojevského: »Bratřích Karamaz.« Zvlášť hluboce se projevuje láska či spíše soustrast s člověkem hříšným, kleslým. Láska tohoto rázu jest i láskou katolickou. Ovšem jest otázka, zda podobně jako pokora nepřekročila svých mezí? Zda láska k člověku hřešícímu nestala se láskou k hříchu samému? Těžko dáti odpověď. Uvažme dnešní cestu bolševismu a těch, kdož mu z národa ruského holdují a dejme si odpověď!

Toť několik kusých myšlenek. Ostatní si doplňme z četby ruské literatury!

Listopadové číslo Apoštolátu dokonale vyplňuje svým obsahem své poslání. Pravý apoštolát tisku. A při tomo čísle — apoštolát nešťastnému Rusku. Unionismus, eucharistie a smutek, jenž přichází z daleké stepi do Kolchozu a k loži nemocných. Strašlivá ilustrace poměrů v SSSR. — Z obsahu: Ant. Šuránek: Otče, mluv dále..., Dr. V. Vilinskij, Ruská mládež, Olšis Josef T. J.: Josef Siemaško a jeho dílo, Dr. Martin Mikulka: Sv. Cyril Jerusalemský o nejsv. Eucharistii, Z vypravování ruského poutníka, Zloději, Šestý unionistický sjezd na Velehradě, atd., Zprávy z ciziny a z domova. —jza.

Zahraniční hlídka

Prátelský kroužek francouzsko-československý v Paříži. Začátkem listopadu utvořil se z podnětu francouzských studentů, kteří o prázdninách navštívili naši vlast, »Cercle franco-tchécoslovaque«, který byl pojmenován »Novina«. Velkou zásluhu o jeho vytvoření má kol. Jacques Reignier, jehož dopis jste mohli čísti v 2. čísle Jitra. Kroužek má své sídlo v Sociétés d'Etudes Slaves (9, Rue Michelet, Paris VI.), kde p. Kupka, náš krajan, poskytl laskavě spolkovou místnost. Předseda kroužku je prof. Tapier, který zná dobře naši vlast a již v oboru francouzsko-čsl. sblížení pracoval. Ve svém dřívějším působišti, ve Štrasburku, založil podobný spolek. Polovinu členů výboru tvoří studenti, kteří navštívili o prázdninách Prahu, Sv. Horu, Karlštejn, Olomouc, Brno, Velehrad a Zlín s výpravou P. Dassouvila. — Jaké bude poslání nového kroužku? »Vous représentez pour nous Français, Européens occidentaux, un prolongement du monde Slave à travers les pays germaniques et c'est avec vous que nous devons travailler à la restauration d'une Europe nouvelle, et d'une nouvelle chrétienté.« To praví přítel Reignier ve svém dalším dopise. Ale chceme-li tuto nesnadnou práci podniknouti, musíme se hlouběji vzájemně poznati. Naši francouzští přátelé si přejí, abychom poznali pravou duši francouzské mládeže, odhodlané a pracovitě, křesťanské a velkodušné, která je plna pevné vůle a nadšení, která není taková, jak nám ji vyličuje importovaná francouzská literatura. Českoslovenští studenti v Paříži studující najdou vždy v »Novině« přátelského přijetí. Avšak i naši studenti, kteří nemají to štěstí studovati v cizině, mohou se zúčastniti této sblížovací práce. Prozatím alespoň korespondováním s francouzskými

kolegy. Několik jich už dopisování zahájilo. Budou nám zaslány do Ústředí nové adresy z Francie a noví zájemci se mohou o ně přihlásiti.

Několik myšlenek o mezinárodním styku studentstva.

(Překl. z »Academie«, revue katol. akad. student. luxemburského.)

Klademe velký důraz na své zahraniční vztahy. Není to věci osobní ctižádosti, jak se lidé domnívají, ale je naší povinností, státi všude tam, kde se jedná o internacionální studentskou práci. Není též vedlejší věcí, aby zároveň svět věděl, že existujeme.

Musíme bojovati, proti vzrůstu nacionalismu. Chceme něco pozitivního vykonati, musíme se zprostiti všeho citového a postaviti se na stanovisko neutrální, chtíti to, co ostatní chtějí. Tak získáme úctu u ostatních. — Proto jsme my, Luxemburští, kteří si od nikoho nic nepřejeme, ale také nikomu neškodíme, u ostatních národů rádi viděni. Toto postavení nám však získává nejen práva, ale ukládá také povinnosti.

Der »Akademiker Verband« je si svých povinností v mezinárodním ohledu zcela vědom. Nechť jim také zadosti učiní!

Toto by si měly uvědomiti také studentky, z nichž některé, pokud je znám ze svých studií, pokládaly snad vlivem svého šovinismu mezinárodní styk katol. studentstva za ztotožňování se socialismem. —tz—

Oprava. Spolek kat. akademiků ukrajinských nás žádá, abychom svým čtenářům opravili v 1. čísle »Jitra«, u obrázku z Pax Romany, malou formalitu. Při jméně Nikolaje Hraba pro označení národní skupiny má státi Ukrajinec a ne jak bylo uvedeno Rusín. Rádi našim přátelům vyhovujeme. Redakce »Jitra«.

Dívčí hlídka

Tři velké konvertitky naší doby.

(Psáno podle Krlínova Návratu vzdělanců a jiných pramenů.)

Milost Boží, třebaže ji předchází studium a příprava i několikaletá, přichází vždy v určitý a jediný okamžik jako blesk, který sežehne duši a naplní ji láskou. Tak tomu bylo u Františky van Leer a pokud se smím dohadovat z románu »Rouška Veroniky«, i u Gertrud von Le Fort.

První byla Židovka. Již v mládí ztratila víru a chtěla ji nahraditi vzděláním a humanitou. Ale ve válce a po ztrátě svého otce poznala, že pouhé milosrdenství ji nikdy neuspokojí a nenaplní, neboť neměla sama, co chtěla rozdávat. Vnitřní jas a klid, četla Nový zákon a zamilovala si jej tak, že jej nosila stále při sobě. I když byla dána do vězení a měla zemřít pro svoje protirevoluční smýšlení, byl jí Ježíš člověk jedinou útěchou. Píši úmyslně Ježíš člověk, poněvadž Ježíše Boha poznala teprve po svém propuštění, v kterémisi chrámě mnichovském. Tam před Svatostánkem ji objala dlouho připravovaná milost Boží a ona poznala, že její místo je v církvi katolické.

Zářící Hostie přitahuje k sobě i Veroniku z románu Gertrud von Le Fort, takže padá bezděčně na kolena a klaní se neznámé Milosti ve zlaté monstanci. Gertrud von Le Fort, protentantka, byla žačkou myslitele Troeltsche a tak se naučila

správně hodnotit katolicismus proti protestantismu. Její převrat však doženal teprve Řím se svým dómem sv. Petra a s jeho bílou, oslňující Hostií.

Je zajímavé, jak mocný vliv má Řím na dějiny celého světa a stejně na duševní život jedinců. Jeho kouzlu neodolala ani norská spisovatelka Sigrid Undsetová. Bezprostředně po jeho návštěvě necítí v sobě žádné zvláštní neb příliš hluboké stopy, které by v ní zanechal. Teprve bolest ji vrátila vzpomínkám na Řím, jeho umění, středovědost a katolicismus. — Její manželství ztrácelo na kráse, poměr manželů byl stále chladnější až nadešel rozvod. Sigrid byla zničena. Její zoufalství dostoupilo vrcholu, když ji nevyčísitelně roz-nemohlo jediné dítě. Ví, že najde posilu jediné v Bohu. Řím se ozývá. Sigrid studuje úsilovně dě-jiny středověku a poznává, že pravda je jediné v katolicismu. Dával všem tolik síly, aby neklesli pod utrpením, ale rostli a mohutněli. Dá sílu i jí. Jde ke katolickému knězi a je pokřtěna.

Hle, tři ženy, které v sobě poutají oči tisíců a milionů. Mají a budou mítí hodně následovnic všech národností a všech vyznání. M. R.

Na 1. listopad t. r. připadly sté narozeniny první představitelky Mařenky v Prodané nevěstě. Je na místě, abychom na ni vzpomněly i my. Byla to Eleonora Gayerová, šlechtična z Ehrenbergů. Byla vychována v klášteře a svědomitost, které se tam naučila, jí získala úctu a uznání pozdějších ředitelů divadel, kde působila. Třebaže jí byla nabízena místa u vynikajících zahraničních oper, zůstala věrna svému češství. A vděk? Há-lek jistě svou báseň »Nekamenujte proroky« ne-napsal z dlouhé chvíle a pro svou zábavu. Byla takřka donucena odstoupiti v plné síle hlasu, ma-jíc na repertoiru 132 partií. Hrála celkem 1750 krát. M. R.

Pracovní konference katol. studentek v Praze.

SSSd Praha XII. uspořádá ve dnech 1. a 2. února 1933 pracovní konferenci pro dívčí sdružení a pro katol. studentky dosud neorganizované.

Program: 1. února o 8. hod. mše sv. a Veni S. Spiritus. — O půl 10. hod. zahájení, nato přednáška p. prof. P. Dom. Pecky: Naše doba. Pak budou podány zprávy o činnosti zastoupe-ných sdružení.

Ve 2. hod. odpol. přednáší pí. red. Vondráková-Tichá. Ve 4. hod. přednáška P. dra J. E. Urbana: Katolická akce. Přednáška bude doprovázena světlými obrazy.

Večer v 7 hodin seznamovací večírek.

2. února: V 9 hodin referát předsedy ŮKSČs. JUC. A. Jaroše a pak přednáška duchovního rádce ŮKSČs. P. Alfonse Daňhy. V poledne krátká adorace a zakončení kursu.

Kurs se bude konati v ústavu ctih. školských sester na Vinohradech, Korunní tř. č. 4. Tam bude též poskytnuto ubytování a stravování. Bližší in-formace a pozvánky budou ještě zaslány. Všechny kolegyně srdečně zve

Výbor SSSd Praha XII.

Samoty svaté, posvěcené dechem Ježíšovým, buďte požehnány...

tak čtu — a dnes vidím splněné naše tajné přá-ní, které živily jsme v sobě od počátku a vzniku našeho Sdružení.

Vytoužené exercicie — prohloubení vnitřního života — zasvěcení Srdci Páně.

Již čtrnáct dní tomu, co skončily se blahé chví-le samoty a v duších našich zní echo svatých exercicií: »Vůle Kristova, Matka Kristova, Temné

stíny, Noví lidé.« — Že hlubokým dojmem půso-bila na naše mladá studentská srdce slova vdp. superiora Vraštila S. J., přítele mladých duší, je nesporno.

Ještě dnes vidím ho jasně jak uvádí nás k úse-kům života, ukazuje nám rány, které často zničí nejčistší ideály.

Ze stínu úskalí vycházíme jako »Noví lidé« s velkou vděčností k tomu, který nás vedl ve dnech posvátné samoty k zářícímu majáku — k »Eucharistii«. Z hloubi duší voláme: »Zaplať Pán Bůh vysoce důstojnému panu superiorovi!«

Na svátek Krista Krále končí se svaté exer-cicie. Členky, posíleny Tělem Kristovým, obno-vují své čestné slovo, které tradičně bude se vždy na tento svátek obnovovati. Po mši svaté odebraly jsme se všechny do vyzdobené síně, kde trůnil v květech Kristus Král. Tam celé Sdru-žení slavně se zasvěcuje Srdci Ježíšovu. Duchov-ní rádce našeho Sdružení vdp. P. A. Daňha ve své nadšené řeči vyvyšuje úctu k Srdci Ježíšovu a jak praví, »všechna srdce členek vkládá v Srdce Boží«. Svolává požehnání a prosí o lásku pro všechna mladá studentská srdce i pro ty, kteří žijí i mimo Sdružení.

Pak bylo přijato oficiálně 30 nových členek, které podáním ruky svému duchovnímu rádci za-vazují se čestným slovem, že budou svědomitě plnit všechny povinnosti a že věrně zůstanou své víře svatočlaviské. Jedna z členek recitovala báseň: »Modlitba za vlast« — Klemens Marián-ský. V básni té volá a prosí za vlast, za národ a útočí na Srdce Páně, aby jméno českého náro-da zapsáno bylo trvale a nesmazatelně navždy v Srdci Božím.

Naděny poklekají členky před vystavenou nej-světější Svátostí O'tátní, aby v tiché adoraci odprošovaly Krísta Krále za nevděk a urážku celého světa. Od 10 do 2 hod'n jako čestná stráž střídají se u svého Krále a modlitby jejich čis-tých duší spojují se ve velkých úmyslech Sdruže-ní. Radostně plní členky vůli milovaného neivys-šího arcipastýře Svátého Otce Pia XI., který vo-lá mládež katolickou celého světa na stráž Ko-lik vroucích modliteb vzneslo se k Srdci Páně, kolikrát opakováno bvlo: »Bože, Pia XI. žehnej a nám zachovej. Zachovej nám Otce, který jako zřítelnici oka svého chová nás mladé studující duše.«

»Srdce Páně žehnej Církvi, vlasti, márodu, dej požehnání všem sdruženým studujícím duším.«

Jedna z exercitantek, SSSd.
Praha-XII., Korunní tř. 4.

K nářkům.

V obou číslech Jitra je tolik nářků nad kato-lickými dívkami-studentkami, ovšem že, jak správně píše Beatrice, zapomíná se dodati jistý-mi katol. studentkami.

Připouštím, že změnily se mnohé katol. stu-dentky, ale zdůrazňuji, že ne všechny. Snad se pan kolega Severský podiví, že ty namalované loutky se líbí. Soudím z toho, že i na našich sjezdech jeví naši — tedy katol. studenti — velký zájem o pěkné, čerstvě natřené tvářičky. Dále — mám kolegyně, která vloni dostala k Mikulášši od čl. Moravana, tedy též katol. stud. všelikých flaštiček a jistě me na oličování stěn, určitě že na to jí je neposlal. Nejsou tedy i hoši vinni?

Pak píše se tolik o sebevědomí katol. student-ky. A právě ti, kteří nám dávají recepty, jednají naopak. Na příklad jeden pan kolega rád mluví

o dívčím sebevědomí a zatím často je ho viděti s různými a různými dívkami, z nichž jedna pěkněji natřena než druhá.

Změnily se tedy nejen dívky, ale i hoši. A dovolím si tvrdit, že je ještě mnoho studentek, které si názvu katolická studentka plně zaslouží. Věřte, že ano. Eiram.

Myslím, že debaty o tomto tématě bychom mohly již skončit, poněvadž nenesou nic pozitivního. Nebudeme přece očerňovat jednu druhé. To není náš úkol. Tedy příště již ne! M. R.

Dopisy

V 3. č. Jitra se rozvinul boj o »moderní dívky«. Vyčítají si, že znají všechny ty kopáče a boxery a tomu říkají řešení studentských otázek! Máme zde několik názorů. Názor kol. »X«, s jehož rozhořčením nad nepodařenou propagací »Jitra« bych souhlasil a pak názor A. Leo., k němuž si dovoluji něco podotknouti. Z jeho dopisu vane silná ironie vůči ženskému pokolení, ale přece se na konec omlouvá. Plané věty! Pravda se snad omlouvat nemusí!?? Nebudu však více do něho štárat, poněvadž čeká odpověď od dívek, aby s nimi řešil (?) snad těžký problém o vytýkání chyb a také očekával ujištění, že starým a ošklivým mládencem není — — —

Kol. Beatrice dobře věc myslila, ale špatně se vyjádřila: A raději napsal »jistě katolické.« Zajímavé! Dělej výjimky! Ale výjimka potvrzuje pravidlo!! — — —

*

Můj názor na kol. studentku jest: »Žádná, pravím žádná, katolická studentka nemůže býti takovou, jak si ji malují kol. »X« a A. Sev. Je-li však takovou, přestává býti kat. studentkou a názvu takového se pro ni užívat nesmí. Katolickou ji nedělá jméno katolická — a pak se kol. hrozně mylili, poněvadž si myslili, že dívky, s kterými si setkali (které v »Jitře« popisují) jsou kat. studentkami — ale skutky!«

Tím, myslím, že jest celý nešťastný spor rozřešen a očekávám skutečně důležitou věc k řešení! — — —

*

S kol. »Espero« souhlasím. Na mnohém ústavě jest člověk věřící a jasně myslící pokládán od vývojových fanoušků za osla! »Ale nevvkládej, vždvt' jsi zaslepen!!« říkají. A profesorským poňádkám o vzniku a vývoji země a života se věří jako pravé vědě!

To má být věda: »Bylo (jednou jedno) příznivé počasí a náhodným seskupením prvků vznikl život; nebo přiletěl k nám z jiné planety.« (Na pegasu jejich »vědecké« fantasie).

Kol. »Espero« očekává od profesorů nějakou toleranci!

Kdenak, kolego, ničeho se nedočkáš, jen co si dobudeš sám, budeš mít. A proto se nebát a v čas potřeby si také »říznout« pěsti o stůl! Sirius

Adresováno kol. Severskému.

Řádky Vaše, kolego, jsou pravdivy a děkuji Vám za ně. Naše dívky alespoň vidí, jak na ony činy nedůstojné katol. dívky nazírají mnozí hoši. Ovšem — bohužel — mnozí! — A teď se, kolego, podívejte trochu do zákulisí oněch zjevů a naleznete něco, co právě nelichotí katolickému hochu.

Téměř v každé dívce je snaha — zalíbíti se. Ale snad jen mužům, ale vůbec společnosti. (Na tom

by nic zlého ani nebylo, je-li věc prováděna v mezích). Některá tuto snahu soustřeďuje jen na osoby Vašeho pohlaví, ale ani na tom by nic nebylo. Háček však je v tom, jak a čím se chce zalíbíti. Některá prostotou, svým uměním, vědomostmi, duševními statky, jiná tělesnou krásou, výstředním chováním, obleky atd. Nejvíce úspěchů tu mají dívky druhého zrna. Není divu! Na pěknou osobu se každý rád usměje nebo se za ní ohlédne. Dívka — po obchodnicku by se řeklo —

dobře vše vyzoruje, že se na sebe dnes spoléhat nemůže a pomáhá si známým způsobem a nejčastěji používaném. A tu jsme tedy u té ctnosti, která však kat. dívce ke cti není. — Nechci tímto říci, že všechny »přikrášlené« dívky mají tak nepřímou na svědomí hoši. Ale něco přece! A nemyslíte pak, kol. Severský, že je to také jedna chyba našich hochů? Beatrice.

Kolegovi Severskému.

Prosím Vás, kolego, kde jste nabral takové informace o dívkách? Stavíte se do pósy vážného moralisty a s povzdechem pronášíte: »Inu, časy se mění a lidé také,« jako kdybyste byl již stařečkem a znal ty zašlé krásné časy a lidi. Uznáte, že je to planá práce. Nevěřím tomu, že by lidé byli dříve lepšími než nyní. A když se lidé, tedy ani dívky. Nevím, jaký je Váš ideál dívky, ale myslím, že bych si jej dovedla snadno vykonstruovat. Na tom však nezáleží. — S tím malováním to také nebude tak zlé. Mohu tvrdit, že z našeho Sdružení se nemaluje ani jedna. Nebýt vašeho dopisu, nikdy by mě to nenapadlo napsat, poněvadž je to prostě samozřejmé. Ovšem v jednom se nynější dívky liší od minulých generací a to tím, že jsou mnohem samostat. a schopnější vlastního úsudku, co jim snad poněkud ubírá na jejich ženskosti, ale nemyslím, že by to byla chyba. Také si nesmíte myslet, že vám dívka na potkání otevře své nitro. Prof. Bláha nedávno řekl: »Pevná tvrz se nedobývá prvním útokem«. Často krásná duše a srdce jsou maskovány drsným zevnějškem. Toho jsem si vědoma i já, při posuzování studentů a proto nevytýkám a nesoudím.

M. R.

Přečtu-li třeba jen jeden výtisk »Jitra«, nevím opravdu, co v sobě zahrnuje výraz — studentstvo. Až dosud jsem myslila, že se tak nazývá všechna studující mládež, hoši a dívky. Tedy i dívky! A máme-li časopis katolického studentstva, proč jej zaujali studenti téměř jen pro sebe, proč obmezili projevy a zájmy studentek pouze na dívčí hlídku? Tato je zcela rovnocenná třeba se zahraniční, respektive Cyrilo-Methodějskou hlídkou. Tedy jen malý koutek byl dívkám v »Jitře« vymezen a stačil jim! Nebránily se, někdy se ani neozvaly. A pán studenti byli — jak se zdálo — spokojeni. Dobře. Ale studentky četly rády »Jitro«, zvláště »Řádky nelitostné«. Sledovaly se zájmem, jak si páni kolegové různě vyměňují názory o té které věci, velmi často o »Jitře«. Jednou se odvážila kterási z těchto dívek zúčastnit se zajímavé debaty — bývají v »Jitře« velice zajímavé (někdy!) — ale hned zaskřípěla pera (čí), aby svým přirozeně radikálním způsobem umlčela onu prý moderní, nebo jakou — dívku. Promiňte mi, ale tohle přece není správné. Dívky, myslím, že »Jitro« je také naše! Neostýchejte se, vlastně nebudte tak hrozně pohodlné a pište hodně do »Jitra«! Myslím, že náš vážený pan redaktor nebude tak příkrý, vlastně nebude tak příkrě od-

mitat naše příspěvky, jak r. kol. Černý. — Kolleghi, jenž mluví tak nesmírně pohrdlivě o dnešních namalovaných »loutkách«, radím, aby si dobře prohlédl dnešní hochy, tak často malované, napudrované, naondulované — panáky. Prosím, ještě něco! Zajímají-li vás tak klášterní chovan-ky, přesvědčte se třeba na vlastní oči o způsobu jejich života a pak můžete veřejně o nich něco podobného, jak jste v »Jitře« psali, tvrdit. Ale takto nás, milí kolegové, urážíte. Nebo nevíte, že mnoho klášterních chovaneček je členkami SSS? Čekám, odpovídejte!

Dagmar.

Odpověď na dopis Beatrice.

Právem jste se ohradila, že opravdu katolická a jemná dívka nemá zájmu na výkonech Nekolného, Hampachera a podobných »hvězd«. Ale poslední větou jste chtěla zdůraznit, že se u hochů také něco podobného najde, a když se katolický student neotáže na Nekolného, tak se zajímá o Pláničku. Nesmíte se toho sportu tak bát, sport není hříchem, vždyť nynější svatý Otec byl náruživým alpinistou a dnes se svítí i horolezecké náčiní. Alpinistika je krásná, ale i nebezpečný sport. Ovšem, je rozdíl mezi hochem a dívkou. Dívkám panenku, hochům míč. A věřte, že je pro takového primánka a výše rozhodně zdravější, když hraje na zastrčené uličce hadrovým míčem kopanou, než aby se ohlížel za dívkami. Je lepší, zajímají-li se o Pláničku a jde-li se podívat na sport, než aby falšoval rok narození ve studentské legitimaci, aby ho pustili do biografu. Vaše výtku hochům, že se zajímají o sport, není správná. Uvidíte hochy stát před výkladem, kde jsou výšivky a vůbec ženské ruční práce? Ne, protože ho to nebaví. Svět zájmů hochy a dívky je rozdílný. Přečtete si článek »Sport a my«, bude-li otištěn. Ani vy dívky se nezříkejte úplně sportu. Jako studentky jste odsouzeny sedět v lavicích, pak v kancelářích a úřadech a tu vám trochu pohybu také prospěje. Plování, lyžování, tenis — a vaše bledá městská líčka zčervenejí a dívčí jemnost a půvab tím rozhodně neutrpí. A vám v první řadě musí být sport jen osvěžením po práci a zábavou!

Eda Jitzovský.

Proteus: Poznámky.

1. Nezaměstnanost. Je. To netřeba dokazovati. Stačí jít na okresní úřad nebo ke starostovi. Pak poznáte, že jí trpí téměř všechny druhy průmyslu. Normálně budou pracovat jen komíníci, zubní technici, četníci, žurnalisté a doktoři. Nenormálně se bude asi umírat, nenormálně budou zpocení úředníci na berních správách, nenormální budou požadavky lidí, zvláště ve vesnicích a na Vysočině. Zima bude, stávky budou, hlad bude. Jde o to, aby kromě těchto normálních úkazů byla v zimě vyslovena aspoň jedna abnormita: Intelligence, začínající nezaměstnanými abiturienty a končící profesory a doktory, žádá podporu nezaměstnanosti. Ta podpora ještě nedostala; patrně proto, že nadřízené úřady jsou stále naplněny vědomím, že intelligence může trávit ze statků duchovních. Tento požadavek, samozřejmý ve jménu demokracie, by se měl uvážít. Nezaměstnaná intelligence by měla dát o sobě vědět, nebo nakonec bude většina národa o ní jen snít. Organizovaná není, tak asi jako koňští handlíři, kteří jsou rovněž osvobození od nouzových podpor; patrně pro velkou spotřebu koňského masa a pak proto, že podpora úměrná jejich příjmům by za-

tlížila státní rozpočet. Pak je v republice mnoho volů. Osobně se přimlouvám, aby byl po tak dlouhé době kooptován někdo za sv. Václava, Ale vy- vážet měsíčně! Tím se zmenší ledacos, třeba i nezaměstnanost.

2. Přítí se o to, zda je některá dívka dobrou katoličkou nebo ne, je věc ošemetná a nevděčná. Pravá víra je v srdci a ne v kabelkách, které se staly nezbytnou potřebou v ženské společnosti, zvláště městské. Různé pudry, emaily, vodičky, nesvědčí dívkám vůbec a katolickým zvláště. Ale »vrdí naopak, že by fotografie Hampachra bránila dívce, aby byla katoličkou, je nesmysl. Známe přece katolické studenty, kteří zbožňují Anny a Brigitu, Cláru a Mary, a jsou přesto dobrými katolíky. Myslím, že takové »hvězdičky« nemohou odvésti rozumného hochy jako dívku od Boha. Pak, některé katol. studentky neodebírají »Jitru«, jako někteří katolíci studenti nenávidí »Den«. To záleží jednak na gustu a pak na duchovní vyspělosti. Členství v SSS, návštěva kostela, veřejné vystupování, to vše nedává legitimace o pravé víře. Někdo je členem SSS pro ping-pong, někdo proto, že si může zahrát divadlo, některá proto, že si tak přeje profesor náboženství; láska k chrámové hudbě, možnost uplatnit svůj soprán, výslovné přání rodičů a jiné důvody přivádějí studenty i studentky do kostelů. Ani politická příslušnost není zárukou. Někdo je lidovcem z důvodů kariéristických, jiný agrárníkem proto, že má zájem na mísení lihu s benzinem. Politickým stranám nejde o víru; jejich nejvyšší metou je docílit silného kádru voličů. Politika a spolky spíše od víry odvrací. Z toho vidíme a víme, jak těžko je vydávati o někom vysvědčení katolickosti podle zevních projevů.

3. Ze zkušenosti víme, že výbor SSS dává obyčejně měsíčně vyhlášky, ve kterých vyzývá členstvo, aby v určitý den přijalo sv. svátosti. Podmínka je, že to musí být společné, aby se ukázalo, že katolíci studenti jsou. Z povahy vyhlášky je zřejmo, že je to rozkaz a jeho neuposlechnutí se káře. Návštěva u takového nadiktovaného sv. přijímání závisí na autoritě výboru nebo na náboženské dokonalosti členstva. Ale v každém případě je to farizejství, protože jde o prosperitu spolku v první řadě a pak teprve o akt víry. Řádný katolický student i studentka jde ke sv. přijímání bez vyhlášky a nejraději sám, protože množství ruší a znepokojuje.

4. Dívky z klášterů? Upřímně řečeno: Artikl pensionátně neurčitý. Případy dovolují tak souditi: Učitelka z klášterního ústavu. První tři měsíce vodi i školní dívky do kostela, pak chodí jen sama a na konci roku kouří dvacet egypt denně.

5. Studentské sebevědomí. Kromě studentů musí mít sebevědomí také profesori, školní zřízení, školdozorci a školometi.

Listopad 1932.

Pane kolego Severský!

Promiňte, ale zdá se mi, že nechápete úplně, co to vlastně SSSd je. Jak si to vlastně představujete? Že do našeho středu musí vstupovati jen nejdokonalejší? Ó, pak se velice mýlíte! To není spolek »dokonalých«, spíše »pro zdokonalení«. My nepřijímáme pouze ty, které jsou již z domova vedeny náboženským životem a které by asi maminka mnoho nepochválila, kdyby ji přišla dceruška namalovaná, jakoby chtěla právě vystupovati na divadelních prknech. Ne! My béřeme

i takové, které neměly to štěstí poznati, že dívku šlechtí nejvíce šlechtné srdce a které nebyly dosti poučeny o tom, co znamená **byti** katolickou studentkou. Chceme je však tomu všemu naučiti. Od začátku byl, jest a bude jeden z nejdůležitějších našich cílů: Pomáhati svým ubohým sestrám z bahna hříchů, do kterého snad ne vlastní vinou zabředly. A proto nezapírám, že i v našich řadách uvidíte mnohdy takovou »namalovanou loutku«, ale neberte jí to ihned tak ve zlém, ta zaslouží spíše soucitu. Bud'te ujištěni, že máme často větší radost z přihlášení se takové členky, než z těch druhých. Poněvadž považují za povinnost a věc samozřejmou každé řádné katolické studující dívky do sociálního Sdružení se přihlásiti. Kdežto u takové, v těchto věcech neuvědomělé studentky jest to již jakási zvláštní přednost.

Jest tedy zcela možno, že pan kolega X. měl to neštěstí, že přišel do rozhovoru s jednou z těchto »bludných oveček« a udělal si, bohužel, špatný úsudek o celém našem Sdružení.

Domnívám se však, a to myslím plným právem, že by se i mezi vámi cosi podobného našlo.

A co se toalety týče, myslím, že nám nemáte co vyčítat. Což nenajdete i katolického studenta, který musí býti, »jak vystřižený ze journalu«. Oblek podle nejnovější módy, mnohdy nesmí ani ty nepřirodní vlny chybět. A říkáte, že se dívky nadmíru šlechtí před zrcadlem? I vždyť ono to »mladým pánům« dá také někdy dosti »dření«, než si před zrcátkem upraví »motýlka«, neb kravatku, dle předpisu a je při tom často zpocenější, než při sebe těžším matematickém příkladě. Nevychítám jim toho, ale ať oni, pokud nejsou sami takovými, jakými by býti měli, nenapadají tímto trochu příkrým způsobem nás.

Konečně, mám-li pravdu říci, myslím, že **tím vším** jsou zase vinní **jenom muži**. Jim se nelíbí prostá dívka, nýbrž zajímají se jen o ty »moderní«. —

Jest však podivuhodné, jak můžete právě vy, veliký odpůrce »namalovaných loutek« napsat, že dnes najdeme v kabelce té které dívky, co dříve užívaly jen herečky. Či jste snad měl tak často příležitost učiniti revisi dívčí kabelky?!

Doufám, vážený pane kolego, že vaše kritika bude po druhé mírnější a ne tak všeobecná. »Mája.«

Pane Adolf!

V posledním čísle jste se dosti ostře projádlil ve svém dopise o katolických studentkách. Všechny bezmyšlenkovitě zařazujete do jedné skupiny a nazýváte je »moderní«. Uznávám, že existují také tak zvané katolické studentky opravdu moderní, ale ne všude. I u nás je jich několik a myslím, že dosti výstižně je o tom psáno v minulém Dívčí hlídce (Koukol mezi pšenicí). Jsou takové dívky, ale ne všude. I u nás jich bylo několik. Některé odešly samy, protože jsme jim nebyly po chuti a některé musely vystoupit, poněvadž jsme je donutily k vystoupení svým nepochopením jejich malířského umění.

Podle Vašeho popisu soudím, že si více všímáte těch naemailovaných tvářiček a makukujete do kabelek naplněných vůní parfumů. (To už musí být náramně dobře známi, když pán prohlíží dámě kabelku. Či že také Vy, pane Adolfe, by jste měl takové známosti?) Však Vaše znalosti o těch, které se dosud nikdy nesnížily k tomu, aby opravovaly přírodu, jak pozorují, jsou velice chatrné. Vaši pozornost spíše poutají karmínem natřené rtíky, tmavé, pěkně do krásného oblouč-

ku vyholené obočí, něžný nosánek v tučné závěji pudru, ačkoliv pod takovou fasádou, jak sám pravíte, může se nalézati tvář nanejvýš ohyzdná. To Vám ovšem nevádí, abyste od takové »moderní« dívky odtrhl svých zraků. Nejsou ale všechny tak pošetilé, aby se tak lacině propůjčily slovu »moderní«. Jsou ještě opravdové katolické studentky, v jejichž kabelkách, kdybyste se chtěl tak dalece přesvědčit, mohl byste nalézt i růženec. Na jejich krku místo laciných broušených korálů stkví se nepatrný křížek neb alespoň obrázek Matičky Boží. Ovšem, s takovými věcmi se žádná nevystavuje — ale jsou takové, které vyrůstají mezi tím kouko'em a mají dosti práce, aby nepodlehly svému prostředí. Často je neobdařila příroda tolika krásami tělesnými, ale mnohdy mívají pod nevzhlednou tvář duši, která by zasloužila té nejkrásnější schránky tělesné.

Však myslím, že i mezi Vámi, katolickými studenty najdou se také takové povrchní duše. Podívám-li se někdy na uměle zkadeřenou hlavu některého studenta, věřte, pane Adolfe, že s pohrdáním musím odvrátit tvář. Z hodnověrných úst jsem se dozvěděla, jak se takové kadeře vyrábějí: »Před spánkem namačkáš dobře na hlavě vlny, přiložíš na ně mokré ručník a ráno máš na hlavě skoro trvalou. Téměř se nepozná, že ty vlny nejsou přirozené.« — Nebo když jdu okolo takového »moderního« studenta, práší se od něj tak, abych se vyhýbala na kilometr, abych náhodou nenačichla také tím protivným pudrem. Jo, jo, pane Adolfe, tempora mutantur et nos mutamur in illis.

Takto jsme si vyměnili své názory a myslím, že to bude mnohým k užtku. My opravdoví katoličtí studenti a studentky chceme pracovat na posvěcení svém a obrození našeho drahého národa. Proto, podejme si ruce k vzájemné, radostné práci.

Marta Sobínská.

Ještě k »moderním dívkám«.

Pravdu řekl kol. A. Severský, že časy i lidé se mění. — Stále: »Zmodernisovaly se studentky, zmodernisovaly se studentky« — ale my, studenti, ne? Víme, že mnohé naše katol. dívky v ničem nezadají těm »emancipovaným«, ale také víme, že většina je těmi opravdovými katol. studentkami. My, kolegové, nejsme z ryzího zlata; máme skvrn, že by to dalo mnoho práce zrcadlově je vycídit! Nebudme tak zaujati a h'eďme, abychom viděli ve svém oku nějakou tu tříšťčku, kterou jsme dosud neviděli a nechtěli vidět a stále ji viděli v oku katol. studentky.

J. Z-íček.

Velectěný pane!

»Slečny« primánky, sekundánky a terciánky nejsou nikterak dotčeny Vaším »podceňováním«. Soudíte-li tak z posledního dopisu, je to velká mýlka, pane Aljošo! Naopak, my jsme Vám velice vděčni za Vaši lásku, kterou nám udílíte. Při tom všem jsme nezpochyby, jak by se dalo očekávat, když nás nazýváte »slečnami«, ale jsme velice skromné a nenáročné zároveň. Nemějte nám to za zlé, že jsme si dovolily pohrdnout slibem, který vyšel z úst pana Černého, že bude v »Jitře« »Dětská besídka« pro nás. Doufejme, že toho není zapotřebí.

Pane Zavadle, opakujeme ještě jednou svůj vřelý dík za Vaši otcovskou lásku a také k tomu přikládáme, že jste na to mlád.

»Malé« členky SSSd. Praha XII.

Pozn. red.: Mělo se uveřejnit i s těmi gramat. chybami?

Odpověď na dopis »Moderní dívky«.

Kolegovi Severskému, který jest asi zvědav, kterak se dovedou ty pranýřované katolické studentky bránit.

Myslím, že Jitro v nové úpravě nebude určeno k tomu, aby se v něm kázala morálka. Při čtení dopisu, nemyslela jsem si, že původcem jeho obsahu je starý ošklivý mládenec, ale nesmělý mluvka, který ubožáček se musel ve své skromnosti na všech těch různých sjezdech, kursech a poutích dívat na ty emailované tváře a neměl odvahy přímo jim to vytknouti. Myslím, že takové příležitostné napomenutí by bylo účinnější. Takovýhle dopis nikterak ty emailované nenapraví, ale jen podráždí — no a ty neemailované se mu útrpně zasmějí, poněvadž mnohé z nich mají zkušenosti. Pořádá-li na př. MAS ples neb nějaký večírek, ať si vloží mnohý ze zúčastněných mužů ruku na srdce, že se nejraději točí kolem dívky v nádherne, mnohdy i výstřední toaletě, no a trochu té fasády v obličejí také přehlédne. A musí přehlédnout. Poněvadž sám, než šel do společnosti, neměl stále dost dobrý uzel na kravatě, nebo příliš malého motýlka a špatně přehnuté růžky u límce atd. Vlny se vylačovaly před zrcadlem jen což a když tak člověk mnohého z nich potká na ulici, má také dojem, že to byl učeň z holičského krámu, který na sobě chtěl vyzkoušet všechny možné voňavky. Také nenabyl praxe v krátkém čase. Začíná-li děvče od primy — musel on začít také již v kvintě — aby v sextě dovedl uchvátit. Opravují se ale předem sama. Nelze mluvit o celku. To se měli opravit všichni ti, kteří hned odsoudili a zařadili nás katolické studentky všechny do jedné skupiny a vyjádřili o nás jen jedno mínění. Jsem přesvědčena, že po této stránce jsme v rovnováze.

Neemailovaná.

Končíme tuto debatu.

Redakce.

Nevím, ale tak se mi zdá, že u nás na Podkarpatské Rusi málokdo čte tak vážný časopis, jako je »Jitro«. Poprvé jsem jej viděl v čítárně v Chustu, kde jsem četl stránku po stránce. Když jsem šel domů, ihned jsem si koupil korespondenční lístek, abych mohl Vás poprositi o zaslání časopisu »Jitro«, abych i já se mohl cítiti duševně ve Svazu katolických středoškolských studentů. Abych jej mohl ukázati těm, kteří si představují český lid Bůh ví jak (samo sebou z náboženské stránky)

S bratrským pozdravem

Maxinec Vasil, stud. gymnasia,

1. XII. 1932. Rokosov, Podkarpatská Rus.

Těší nás, že i bratři z Podkarp. Rusi rádi čtou naše »Jitro«. Ano, my studenti na podkladě vznešeného učení Kristova dovedeme si podat ruce.

Veškeré naší veřejnosti! Takhle hleďte vyřešit všechny bolesti národní a regionalistické.

Redakce.

Z hlasů časopisů o »Jitru«.

Prerovské »Právo« pochopilo myšlenku kat. studentstva — to právě co chce, že »Jitro« má býti propagací nových myšlenek a směrů mládeže, že má býti kulturní a organizační baštou, která by byla první překážkou nepřekonatelnou dnešních atheistických směrnic mládeže, resp. studentstva táborů opačných.

»Právo« ze dne 4/11 1932 píše:

»Přistupujeme k »Jitru«. To je otázka sama pro sebe. A můžeme již letos říci, že to není jen pou-

há otázka, nýbrž i jasná odpověď. Z nepatrných počátků vyšlo »Jitro« a během doby tak se zdomakovalo, že když k nám přicházejí po čtrnácté jsme již téměř úplně spokojeni. »Jitro« je elitní studentský časopis, neboť spojuje přednosti časopisu vzdělávacího a zábavného s výhodami časopisu nábožensky kulturního. První číslo nového ročníku přináší kromě hodnotných beletrií: Weirich: Italská poctivost, a Mára: Slepý otec, nacházíme tam důkladné statí úryvkové a informační. P. Alf. Daňha uvažuje o nových metodách katol. pedagogů, podává zprávu o sjezdování katol. učitelů na Sv. Kopečku, Krejza M. rekapituluje program katol. studentstva ve vzhledu k článku: Hle, já posílám vás... Nacházíme tam dvě významné zprávy o sjezdech katol. studentstva. Je to především významný sjezd velehradský, z něhož zaznamenána i důrazná resoluce, a pak světový sjezd Pax Romana, mezinárodního sdružení katol. studentstva, v Bordeaux a v Lurdech ve Francii. Úvodem je položen oslavný článek k sedmdesátinám bílého opata strahovského J. M. Met. Zavorala, a závěr tvoří časová úvaha Jana Češovského o sv. Václavu. — Vidíme tedy, že obsah je velmi rozmanitý a bohatý a doplněn je ještě hustě tištěnými hlídkami organizačními a jinými. Knižních recenzí by mohlo být více«.

Slovenským studentům.

Bratři, odebíráte a čtete již Jitro, my čteme váš časopis Rozvoj, který dostáváme výměnou. Již dlouho jsme toužili po styku s vámi, alespoň písemném. Chtěli bychom poznati vaše snahy a práci, kulturní a společenské poměry na Slovensku, chtěli bychom si s vámi dopisovati a debatovati v Jitře, chceme s vámi spolupracovati. Přijímáte naši výzvu? Nuže, v příštím čísle Jitra očekáváme s určitostí vaši odpověď a náměty k debatám. Chcete míti s námi písemné spojení a tak poznati naše snahy a ideály? Tedy první adresa je: C. Maňan, VIII. g., Hradec Králové, Boromeum.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

Nové odznaky

**ÚKSČs. vypisuje soutěž pro nové
řešení odznaků.**

Podmínky :

- a) Soutěž je veřejná,
- b) návrh budiž proveden vždy 3krát
ve zvětšeném měřítku,
- c) 3krát ve skutečné miniatuře,
- d) jest uvést materiál, ve kterém má být
odznak proveden,
- e) odznak budiž nenápadný a výstižný,
- f) soutěž končí dnem 15. I. 1933,
- g) zkratka SSS odpadá.

Odměny :

- I. cena . . . 100 Kč
- II. cena . . . 50 Kč
- III. cena . . . knižní odměny.

O návrzích rozhodne výborová schůze.

SOUTĚŽ

Katolický student patří do katolické organizace!

Ůte a propaguje »JITRO«.

Bude pracovat pro zdar sjezdu v r. 1933.

Vždy a všude hrdě prohlásí, že je katolickým studentem!

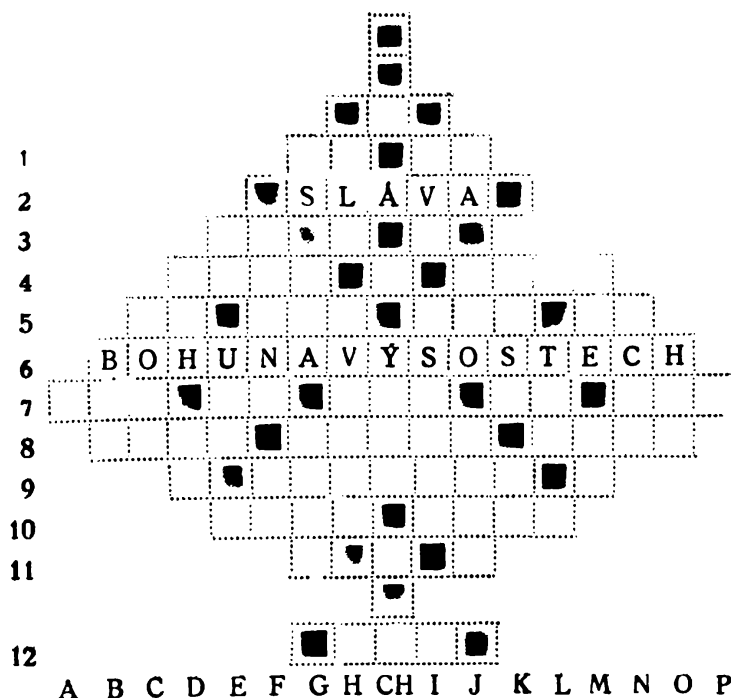
Studenti, vykonejte všude sbírku na Mikulášský dar!

Vyšlo 10. pros. 1932. — Majitel, vydavatel a nakladatel Ústředí katolického studentstva československého v Praze. — Vytiskla Československá akciová tiskárna v Praze. — Redaktor prof. Dominik Pecka. — Odpovědný redaktor JUC. Alexej Jaroš. — Užívání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze pod č. 264.300-VII, ze dne 29. listopadu 1929.

Říká
Vojt. Maňoušek,
 redaktor,
 Doubravice nad
 Svitavou.
 Tam zasílejte pří-
 spěvky, řešení a
 dotazy, týkající
 se jediné této
 rubriky.

1. Vánoční křížovka. — V. Maňoušek.
 Čten. a hád. »Jít«.

Legenda. Vodorovně: 1. Zájměno osob. (zp.), písmě. 2.—3. Zkratka (zpět.), l, a, písmeno. 4. Franc. město, kuch. potřeba. 5. Příslovce místa, okrasa kraje, barva, čin. jméno. 6.—7. Ind. přístav (zpět.), pozdrav, děj, zvolání kočího, popelnice (bez paty). 8. Paní, záclona, úder. 9. I, svě-
 tadíl, š. 10. Úskož, círk. zpěv. 11. K, t. 12. Círk. údobí svátků.

Svisle: A. Samohláska. B. Puntík. C. Římský

oděv. D. Louka, řec. písmě. E. Zájm. osobní, čes. řeka, t. F. Město Hilsneriády, míra plošná. G. Římský peníz, žen. jméno, sklouznutí. H. Letecká instituce, den odpočinku, h. Ch. Léta (zpět). I. 24/XII., dravý pták. J. Eg. bůh, zkratka spolku mládeže, strom. K. Promenáda, zkr. muž. jména. L. Lat. spojka s 4. p., vyhynulé zvíře u nás, m. M. Částice odporu, čes. město. N. Prudce jedo-
 vatý. O. Baví každého. P. N.

2. Lištovka. — Zd. Quittovi
 Oldř. V. Buráň.

P	A	S	R
T	L	V	D
O	T	N	
E	A	J	L
K	M	S	A
U	R	O	D
H	R	É	U

3. Záh. nápis. — Jiří Plachetský.

SPI VE TME!

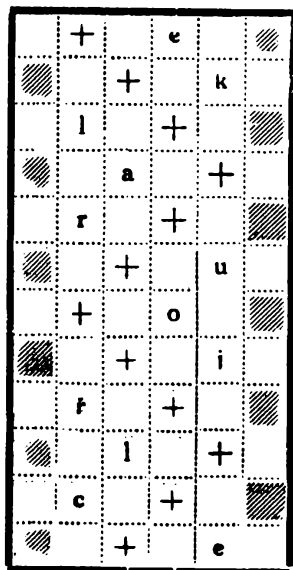
Rád kost, nebo ledy?

4. Přesmyčka zem. — »Beatrice.«

Pět rojů vos.

5. Zrůda. — »Klášt. hádankářům«
 Stan. Antonický.

Jméno ženské bývá,
 je-li ovšem správná —
 zrůda je zas zhoubný nápoj,
 zvěst to jest již dávna.

rostlina
brouk
nerost
šelma
pták
ryba
rostlina
plaz
strom
trám
nerost
zvíře

PAN J. A. KUBÍN JDE MLÁD.

8. Číselka. — »Beatrice: Alfa M.

Vánoce, vánoce,
krásné vy 123456,
větší jste radosti
než světa 143456!
Koledy, stromeček
v plápolu 1278 —
sbratří zas tisíce,
chcete snad 278?

Hravě

a

dravě.

U maturity. Dusná atmosféra maturitní síně. Ponurá nálada je najednou protržena. Prof. zeměpisu kladě »dozrávajícím« otázku: Kterými drahami byste jel třeba do... Prof. matematiky, unuděn vpadne: »... tento, třeba do Tramtarie!« —lj—

Na nádraží. »Prosím Vás, kdy jede příští vlak do Bratislavy?« — 19 34 — »Rány boží — a v roce 1932 nejede už žádný?

Plesový rozhovor. Studentka: »Doufám, že dnes večer budete se mnou tančit, pane profesore!« — »Ale ovšem, slečno! Což jste si myslila, že jsem sem přišel jen pro svou zábavu?«

Přijde na to. Matka. »Pravda že, Pepíku, vo vánocích budeš už prvním v gymnasiu?« — Pepík: »Jistě, maminko, jenom když časné vyjdu z domu...«

»Latinská«. — Já jsem už hodně dlouho nimrod... Letos na vánoce to bude 15 let, co chodím na zájice.« »Jo? A to choděj furt na toho samýho?«

Logika. Otec k synovi: »Nikdy bych si nebvl pomysll, že studie stojí tolik peněz!« — Syn: »A

to si ještě, tatínku, pomyslí, že jsem z těch studentů, kteří nestudují mnoho — —«

»Prvorozenství«. — Ve středověku byl zápas mezi mocí světskou a duchovní o t. zv. primát neb prvorozenství.

Rovně s neznámou? Kantor: »Je-li třeba k založení obchodu aspoň 50 000 Kč a vy bvše měl, Mládku, rouze 20 000 Kč a celoroční úrok 4½% z 50 000 Kč: co vám chybí, abyste přece mohl ten obchod založit?« — Student (místo dlouhého počítání křídou): »Kuráž, pane profesore!«

Potřebný rozum. A: »Víš, že komu dá Bůh ouřad, že mu dá také rozum?« — B: »Tak teď, člověče, koukej, abys už nějaký ten ouřad dostal!«

V děrle. »Povězte nám, Kondele jak se dalo Napoléonovi na jeho výpravě do Egypta?« — »Děkuji za otázku, velmi dobře...«

Rozhovor. »Mlč, tv isj jako cukr!« — Že, tak sladká... — »Ne, tak rafinovaná — —«

Důkazem pohodlnosti našich studentů jest, že přes výzvy se nenajdou ti, kdož by občas vtipem přispěli.

Listárna hádanek.

V. Mosler, P.: Obdržel jste odměnu? (Román a Sborník). Kvůli příležitosti, k spolupráci v rubrice jste vítán. Pozdrav. — J. Plachetský: Zasláné se hodí, uveř. Těší mě vaše uspokojení se Sborníkem; potřebný každému, zvláště hádankářů — O. Burán: Po řadě uveř., těším se na další. — J. Havran, P.: Řešení z č. 1—3 je už lepší, přijde to. Příspěvky do turnaje — málo vypracované. Sborník Ti zašlu, řid se dle návodu v č. 3! Jistěže Jitro není jen pro stud. vyšších tříd, ale pro všechny, také terciány. Kéž by se jen přihlásili všichni k? — Vtipy a žerty vítány, zaslejš a — lepší! — B. Š.: Ano, řešení celkem správné. Příspěvky vhodné, doufám, že vytrváte. — Pozdrav. — St. Antonický: Srdečně vítám, rád uveř. i v »N. N.« — Vybrané práce! — CID: Ne našel jsem, ale počítám s tím; nemusíte zasílat.

Zařídím se dle lístku z 6/11. Příště zase uveř nějaké práce Dík za zájem. — V Borkovcové a m. j. hádankářů: Postrádám součinnost v přispívání, jen zašlete. Není třeba na tuctv prací... Zvláště žádám ze stud. života vtipy a žerty, na to máme koutek! »Rozieďte se« přes svátky a v novém roce, je vás tolik a přece — málo se ukážete... Přeti všem hádankářům a hádankářkám radostných svátků, milého zotavení a do nového roku: s chutí a nadějí v zdar, do práce! Váš oddaný Vojt. Maňoušek.

Nezapomeňte na turnaj vybraný v č. 3 zašlete řešení z č. 1—3! — Objednejte si »Sborník Vtip se!«, pobaví vás v dlouhých večerech... — Nejlepší vánoční a novoroční dárek!

A NOS LECTEURS DE L'ÉTRANGER.

Sur le mouvement des étudiants catholiques en Tchécoslovaquie.

La Fédération des Etudiants Catholiques à Prague a renforcé dernièrement dans ses diverses organisations le mouvement de préparation au Congrès de la Jeunesse Catholique, qui aura lieu à Prague, en juillet 1933. On organisera à cette occasion une exposition qui aura pour but de présenter au public les principaux événements historiques de notre mouvement. On y joindra aussi une exposition de la presse catholique tchécoslovaque, ainsi que de la presse étrangère. Nous faisons donc appel à toutes les Fédérations catholiques étrangères, organisées dans Pax Romana et notamment au S. I. P. U. C. de Lille, en les priant de bien vouloir nous envoyer tous les quotidiens, hebdomadaires et revues qu'elles éditent.

La Fédération Centrale des Etudiants Catholiques en Tchécoslovaquie célébrera l'année prochaine son vingtième anniversaire.

Au Congrès de la Jeunesse Catholique prendront aussi part les étudiants de la faculté théologique, organisés, eux aussi, dans notre Fédération. L'aide des étudiants en théologie, sera d'une grande valeur et c'est aussi l'une des devises de la Pax Romana qui est mise en pratique.

Un travail bien actif est remarqué dans nos associations universitaires. »Česká Liga Akademická« (Ligue des étudiants tchèques) à Prague a atteint cette année-ci, depuis sa fondation en 1906, le maximum de membres inscrits en cette année scolai-

re. Elle organisa durant les deux derniers mois un cycle de conférences bien précieuses, ainsi qu'un cours de rhétorique. Les membres de la Ligue universitaire eux-mêmes, ont eu plusieurs conférences dans 25 associations de la jeunesse catholique de la province, en faisant une vive propagande de la presse catholique. Grâce à leurs initiatives, nous verrons naître plusieurs nouvelles associations dans diverses villes de notre province.

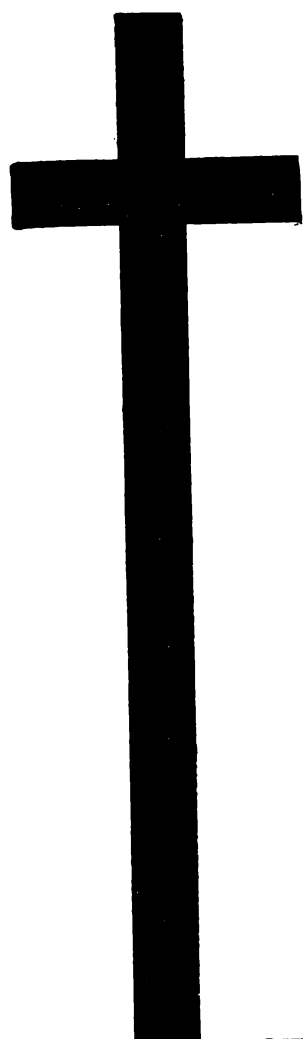
La section du contact étranger est heureuse de constater la correspondance qui s'est engagée entre quelques uns de nos étudiants avec leurs collègues français.

Au commencement du mois de novembre, nos amis de la France voulurent affermir notre amitié mutuelle en fondant un Cercle franco-tchécoslovaque à Paris, afin de rapprocher encore plus intimement nos deux nations catholiques. Le président du Cercle franco-tchécoslovaque est M.le professeur Tapier, grand ami de notre Patrie, qui s'est voué avec une ardeur admirable au travail pour l'union franco-tchécoslovaque. En tant que professeur à Strasbourg, il y avait fondé un Cercle des amis de la Tchécoslovaquie. Dans le Comité du Cercle franco-tchécoslovaque prennent aussi part quelques étudiants, qui nous rendirent visite pendant les grandes vacances.

La Fédération Centrale
des Etudiants Catholiques
de la Tchécoslovaquie.

La rédaction de »Jitro« et la Fédération Centrale des Etudiants Catholiques de la Tchécoslovaquie, souhaitent une bonne et heureuse nouvelle année à tous leurs lecteurs de l'étranger ainsi qu' à toutes les chères organisations des étudiants catholiques à l'étranger.

litro

časopis katol. studentstva

J I T R O

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zapraviti.

Redakční závěrka vždy 28. předcházející měsíc.
Redaktor prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28.
Jemu zasílejte příspěvky pro „Jitro“.

Z obsahu :

Dominik Pecka : **Světlo světa.** - *J. Zítka :* **Louise Lateau.**
- —*dek :* **Ve stínu minulosti.** - *Proteus :* **Bludovský mlýn.** - *André Gide :* **O přiznání k radosti.** - *H. Lipman :*
Pravdivá historie o Kryštofu Kolumbovi. -
S. Z-ček : **Petr Denk.** - **Básně.** - **Hlídky.** - **Dopisy.**

Zprávy dopisovatelům :

Prof. V. K. Hodí se mi do čísla 6., k svátku Apparitio B. M. V. 11. února. — J. Pr., II. rg. Praha II. Hora krásy. Překlad či původní práce? Pak-li je to přeloženo, napište, kdo je autorem. — J. Š., Brno. Básně dosud nevyhovují. — V. B., Uh. Brod. Pošlete později něco. Zatím nemožno, strašný pesimismus, ale nebojte se, umřete na docela jinou nemoc. — Vlad. Němečku, ztratil jsem Vaši adresu; napište, kde jste.

K fotoamaterské soutěži :

Příspěvky posílejte na hladkém papíru, jakýkoliv formát.
Náměty nejrůznější. Jen aby byly krásné.

Soutěž končí 28. ledna 1933.

Odměny ještě nejsou stanoveny. Nejlepší obrázky budou otištěny v „Jitře“ a umístěny se jmény autorů na výstavce při sjezdu v r. 1933.

Nezapomínejte na tiskový fond „Jitra“!

J I T R O

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIV.

V Praze v lednu 1933.

Číslo 5.

Dominik Pecka:

Světlo světa.

Stařec Simeon děkoval Bohu, že mu dopřál spatřiti spásu národů, světlo k osvícení pohanů. (Luk. 2, 31—32.) Pohan-
ský svět tonul v tmě pověry a nevědomo-
sti. Nevěděl o Bohu. Vzdával božskou
pochtu tvorstou, ne Tvůrci. Klaněl se vě-
cem lidskou rukou udělaným. Nejasně cí-
til tíhu dědičné viny a snažil se ji smýti
kroí býků, kozlů a beránků. Spatřoval
cíl života na zemi: život po smrti se mu
jevil jako život studených stínů, jež tou-
ží vrátiti se v jas pozemského slunce.

V temno bludů pohan-
ských zazářilo
světlo učení Kristova: Já jsem světlo svě-
ta, pravil Pán o sobě, kdo mě následuje,
nebude choditi ve tmě, nýbrž bude míti
světlo života. (Jan 8. 12.) Ne všichni při-
jali to světlo: příčinou byly zlé skutky
lidí — nechtějící se zřici svých rozkoší,
nedovedouce se odhodlati k pokání, od-
pírali mnozí světlu. Neboť kdyby uvěřili,
musili by dle víry změnití svůj život. To
pak jest soud, pravil Pán Nikodemovi, že
světlo přišlo na svět, a lidé milovali více
tmu nežli světlo: neboť skutkové jejich
byli zlí. Každý zajisté, kdo činí zlé, ne-
návidí světla a nejde ke světlu, aby ne-
byli usvědčeni skutkové jeho. Kdo však
činí pravdu, jde ke světlu, aby skutkové
jeho se zjevili, neboť v Bohu jsou vyko-
nání. (Jan 3, 19—21.)

Je nepochybné, že lidé tvoří životní
názor přiměřený svým skutkům. Filoso-
fii porozumíme, známe-li filosofy. Filo-
sofové sestavují takový názor na svět,
jaký potřebují. Nelíbí-li se jim odřikání,
filosofují, že není Boha ni věčnosti. Kdy-
by uznali Boha a věčnost, musili by u-
znati také mravní zákon Boží.

Názory moderního světa pohan-
ského či
zpohanštělého nás nepřekvapují: jaký
život, takové myšlenky. Hřích dědičný
jest moderním pohanům bájí: člověk se
rodí dobrým. Spasitel je tudíž zbytečný.

Duch jest výplod těla: není možno ovlád-
nouti tělesné vášně. Odřikání je pošetil-
lost: tělo má své požadavky, těm je třeba
vyhověti — je to přirozené. Sebezápor —
toť cosi nepřirozeného a škodlivého.

Co jest jim Kristus? Člověk, jehož
myšlenky jsou již dnes zastaralé — nic
více. Píší o něm knihy, ve kterých popi-
sují ho jako pouhého člověka. Co jest
v jeho životě božského a nadpřirozeného,
prohlašují za legendu a výmysl pozděj-
ších dob. Snaží se zbaviti ho božství —
k tomu je pudí zlé svědomí. Jsou si vě-
domi, že kdyby byl pouhým člověkem,
mohli by si klidně z něho tropiti šašky
jako z jiných filosofů. Můžeme jim však
říci: nač se namáháte? Byl-li Kristus jen
člověk, nemusí vás vůbec zajímati.

Jako pouhý člověk nebyl by nám ni-
čím. Jako Bůh a člověk jest nám vším:
světlem světa. Jako pouhý člověk by
snad mohl býti vzorem určité třídy lidí.
Ale jako Bohočlověk jest nejdokonalej-
ším vzorem lidí všech. Jest vzorem kně-
zi, neboť se dokonale obětoval, jest vzo-
rem učiteli, neboť dítky miloval, jest vzo-
rem lékaři, neboť měl soucit s trpícími,
jest vzorem dělníku, neboť dělníkem byl
a synem dělníka, jest vzorem dítěti, ne-
boť v podobě dítky vešel na tento svět,
jest vzorem starci, neboť nesl kříž svůj
a mdlobou svoji nás uzdravil, jest vzorem
ženě, neboť odpouštěl ženám jejich sla-
bosti a neodmítal něžné jejich lásky.

Významným symbolem připomíná
církve věřícím, že Kristus je světlem svě-
ta: hořící svíce. Vosk, z něhož je svíce
zrobena, jest dílem panenské včely:
vznikl z látek nejčistších, vybraných z
květů vonných a líbezných. Vosk je zna-
kem lidského těla Kristova, jež jest plo-
dem života přecházejícího Panny, plné vůně
všech milostí a ctností. Knot znamená lid-

skou duši Spasitelovu, plamen jest znakem božství. Ubývání hořící svíce připomíná obět Kristovu na kříži: jako svíce hoříc sebe samu ztrahuje, tak Kristus, podstoupiv dobrovolně smrt, sám sebe takřka zmařil.

Od kolébky k hrobu provází křesťana tento symbol. Při křtu odevzdává kněz dítku hořící svíci jako znak živé víry.

Vladimír H... ačka:

Prameny.

*Prameny ve skalách bílých jsou
průsvitné vlněním, promlouvající v duších,
jejichž vody vlašá onuknutí přišlá v nocích
a hučí
a pění chvějící se břehy,
břehy, jež ustupují
jejich vodám průhledným.*

*A zná kdos zrození
pramenů ze skal bílých,
jichž nevidíme na povrch vytryskat,
jichž neslyšíme údolími bublat,
a které cítíme
na nebi,
na zemi,
ve vodě,
ovšude, kde život ruce vzpíná?*

*Ó prameny ve skalách bílých,
dnes po prvé jsem vás viděl,
dnes po prvé jsem u vás klečel
a ssál velkými doušky
průzračné vaše vody,
nápoj sladký .
z vás jsem pil*

Prof. J. Zítka:

Louise Lateau.

Připsáno ke cti nejdp. arcibiskupa
dra Karla Kašpara.

Nedávná stigmatisace jakési dívky v Portugalsku vtiskla mi do ruky pero, abych vylíčil případ belgické trpitelky Louisy Lateau. Jde vlastně o zajímavou skutečnost z minulého století, o případ, který je neprávem zapomínán, ačkoliv i v slovenské literatuře bylo o něm psáno. (Srov. »Zázračný kvet...«, překlad T. Lúčanského, B. Bystrica, 1930.) — Zjevy stigmatisační nejsou ojedinělé a nevyskytly se jenom v Konnersreuthu u Terezie Neumannové, ale objevovaly se už kdysi u pradávných křesťanů a byly hojnější ve středověku. Rány Ukřižovaného nosil na př. svatý František, stávaly se vzácným vyznamenáním mystiků a tvoří už celý řetěz důkazů

Ve chvíli těžkého nebezpečí rozžehá věřící křesťan svíci hromničnou, aby projevil důvěru v Boží ochranu. Chvějící se ruka umírajícího třímá ji jako znak víry v život věčný: v této víře opustí temnoty tohoto světa, by vstoupil v svět věčného světla a navždy spojen byl s Kristem, kterýž jest výbleskem slávy Otcovy, Bůh z Boha, Světlo ze Světla.

moci a milosti Boží, až po ten poslední, doposud málo ujasněný případ portugalský. Učený dr. Imbert doznává až 300 případů stigmatisace. Obdivuje je a podotýká, že ať vykládáme tajemné jevy tohoto druhu jakkoliv, nemůžeme přece jen popřít jejich nadpřirozený charakter. Bez náboženské základny jsou prý naprosto neřešitelné. A tak zbývá jen jediná možnost tomu, kdo hledá klíč k záhadám stigmatisací: pokorně o nich přemýšlet a zahlbout se nad Boží všemohoucností.

Louise Lateau narodila se r. 1851 v Bois d'Haine, jižně od Bruselu. Její otec byl velmi chudý, v rodině bylo více dětí a matka ležela nemocná. V mládí zažila dívka samou bídu a často plakávala, ale při tom

byla nade všechno příkladná v konání skutků křesťanské charity; zvláště choré a umírající vyhledávala a těšila je. — Když bylo dívce 18 roků, zotavovala se z choroby; ale tu najednou pocítila v levém boku píchání a brzy nato spatřila na bolestném místě ránu, z které vytékala krev... Bylo to právě v pátek 24. dubna r. 1868. Rána se sice v sobotu zahojila, ale za týden — zase v pátek — objevila se znovu. Než čerstvá krev netekla již pouze z boku, ale i z rukou a nohou, takže dívka byla neobyčejně překvapena. Až později, na podzim toho roku, přibyl ještě další diadém: bylo to krvácení na čele, které zřejmě připomínalo stopy neviditelné, ale hluboko vtisknuté koruny z trní, a z ran tekly četné dlouhé praménky krve. — První útěchu poskytl Louise místní farář Nils, muž vzácné rozvahy, ale následovalo nové zklamání, když se lékařská pomoc ukazovala marnou a — zbytečnou.

Následovaly vzácné návštěvy různého druhu. Každý, kdo byl blízko, mohl se přesvědčiti, jak Louise upadá v pátek ve tři hodiny do hlubokého bezvědomí, jak se ubírá do vytržení, jak rány na jejím těle ožívují a mládnou. Zvědavců zblízka i zdaleka přibývalo tolik, že církevní vrchnost byla donucena naříditi vyšetřování této neobyčejné záhady. A byl úkaz věru neobyčejný: trval s počátku 24 hodin, až později se omezoval na kratší dobu, a krve, která vytekla, byl někdy i celý litr. Každý se divil, jak je Louise přirozené a zdravé barvy. A ještě tu byla jiná záhada. Když po minul pátek, zmizely rány nadobro a bez nejmenšího hnisání. Místo, kde byly dne předcházejícího hmatatelné, sotva se rozpoznalo. Dívka byla zdráva, neboť se dostavila přirozená svěžest tělesná.

Mezi přicházejícími návštěvami bylo možno shlédnout duchovní hodnostáře i prosté kněze, vědce a žurnalisty, lid věřící i pochybující, mnoho lékařů. Neboť jakmile církevní vrchnost nařídila vyšetření stigmatisace, přejímal i vědecký svět výzkum všech pátečních událostí. Lékařské pozorování trvalo téměř dva roky. Učení doktoři a profesori byli různých směrů a přicházeli rádi hromadně, takže některý pátek bývalo jich pohromadě až 15. Výsledky studia byly ovšem překvapující a otupily hrot pochybností i u nejradikálnějších stoupenců skeptické vědy. Shledali, že případ je neobyčejný a z přirozeného stanoviska prostě neřešitelný; poznali, že na

Velký pátek anebo v době pro blízké okolí smutné a tragické je utrpení Louisy nesmírné; divili se, že dívka trpí skutečné a pronikavé bolesti, které cítila i při nejlehčím dotyku stigmatizovaného místa; ještě více žasli, že v sobotu je dívka zdráva a docela normální a že po ranách není ani stopy i na místech, kde je kůže opravdu silná a tuhá!

Louise Lateau nepřijímala ráda návštěv v čas utrpení. Nebyla si sice vědoma jejich nepříjemností, neboť se při stigmatizaci probírala k vědomí skoro vždy jen tenkrát, když ji k tomu vyzýval nějaký přítomný kněz; ale klidu jí bylo svrchovaně třeba — už proto, že muka zbožné dívky bývala ozářena přisvitem mystickým, což se projevovalo ve viděních a v extasi. Chápeme, že vytržení, jež člověka odpoutá od všedního světa, od pusté hmoty — a přiblíží ho k horizontu největších tajemství, bývá jen mimořádným darem Božím.

Extase dostavovala se u dívky v pátek ráno (trvala asi hodinu) a podobně i k večeru. V tu chvíli krvácení bylo mocnější a únava přemohla pracující tak, že se uchýlila k modlitbě růžencové. Pak byla nepohnutá jako socha, obrácená směrem ke kostelu, na ústech jí hrál blažený úsměv anebo posvátný údiv, ruce byly rozpjaty jako je mívá kněz u oltáře. Tělo její mírně se zdvihlo a odpoutalo od země... Ti, kteří stáli kolem, žasli a ne jeden se rozpomenul na slavný případ sv. Františka. V tu chvíli, kdy scéna stávala se hodnou štětce malíře legend, dostavovala se i neobyčejná, divotvorná moc. Tak na př. Louise rozuměla všem cizím řečem, v kterých byla dotazována. Jasně líčila a podrobně prožívala celé utrpení Kristovo, ba i některé méně známé biblické dohady živě vysvětlovala. I to je zajímavé, že ihned odmítla podvodné a nepravé zkoušky, a reagovala jen na pravé a neklamné. Kněze od laické osoby rozpoznala lehce. Sv. přijímání bylo jí pak už jen jedinou radostí, ale když jí kdysi kněz přinesl hostii nekonsekrovanou, nepoklekla a hostie této nepřijala...

Tak žila Louise Lateau druhým životem. Neznala hladu ani žízně, ani jakýchkoliv chorob, jídlo a nápoj odmítala, spánku nepotřebovala. Darů nepřijala ani ona, ani její rodiče nikdy. Dožila se 33 roků, t. j. pozemských let Ukřižovaného. 15 let prožívala pravidelnou stigmatizaci spojenou s extasemi a s jasnovideckou schopností, div, který mocně přitahoval jinověrce

k jednotě víry. — Odchod do života pravých radostí si připravovala zde na zemi svědomitě a dokonale, a cesta, kterou k tomu cíli volila, byla pokora, zbožnost, láska a čistota. Tak zázračný její život zůstává aspoň malou apologií katolické víry.

Je jisté, že se i pokrokářský svět pokusil o všelijaké »vysvětlení« této záhady. Ale ani jednomu odpůrci se důkaz o přirozenosti zjevu nepodařil, ačkoliv byly u Louisy často vědecké kapacity, jejichž návodem se konaly zbytečné a téměř směšné zkoušky, na př. pomocí těsných gumových rukavic, žíravých látek a pod. Zjev zůstal vždy stále stejným, učiniv mnohé dobrými katolíky, působil na davy pochybovačů. Nejkrásněji to dokázala konverse dra Delcroix, uštěpačného vyslance svobodomyšlných lékařů. Dojemná byla smrt tohoto tuhého racionalisty, který se před smrtí

nejvřeleji poroučel do modlitby Louisiny. A tak nakonec učená věda znovu potvrdila, že zjev v Bois d'Haine je jen a jen nadpřirozený: že u dívky je krvácení z ran omezeno jen na pátky, že je zcela pravidelné a vyskytuje se na místech, kde je kůže zvlášť pevná a tvrdá; že dívka nepotřebuje potravy; že i její extase jsou úplně pravidelné, bez křečovitých výrazů, ale právě naopak plné »velkolepé síly duševní«. Vyšetřující učenci přiznali a potvrdili ještě jiné nevysvětlitelné věci. A sluší konečně připomenouti i to, že to právě byli nekatořici a židé, kteří jako členové učené komise nejvíce tu odmítali možnost jakékoliv sugesce nebo nějaké přirozené činnosti.

Poznámka redakce: O stigmatěch a extasích Louisy Lateau neučinila Církev žádného rozhodnutí.

—dek:

Ve stínu milosti.

Stál jsem pod klenbami vysoké gotiky, v šeru a stínu věčného dómu, v němž bydlí Hospodin. Barevná okna splývala v dýmu kadidla a cedru; dým tíhl ke světlu Božího dne, jenž se dral dovnitř taje plnými, tmavými růžicemi. Široký portál se zvedá ke kolonii píšťal, jež sídlo své přenesly nad veřeje, nad ty dveře, jimiž se vchází.

Oslněn stane poutník nechápavý, oslněn prudkostí náhlého temna. Blesk jako by spálil jeho oči. Balzámem hojivým léčí ho lampa na stězni. Sám Hospodin ti bude

lodivodem. A ty padáš v záři jeho světla na kolena do prachu země.

Neznáš Ho, a přece klanět se Mu musíš v bídě své tváře, jež divně vrhá stíny na dlažbu katedrály.

Dutě zní tvůj hlas, temně se ozývá jak v tmavém sklepení tvé »Confiteor«. Táhle se ozývá tvůj nárek samotou krásného umění, samotou — a přece zde nacházíš slavné postavy v rouchu věčnosti.

Jsou zde hvozdy kamenných nuancí, zka-menělá krása, jež věčnou pěje píseň.

Proteus:

Bludovský mlýn.

Starý, rozedraný mlýn sedí na hrázi rybníka. V puklých zdích vystrčil své růžky mech a jakýsi druh sleziníku. Tmavými okny hledí do táhlého údolí smutné mlynářčiny oči. Haluze sukovitých jasanů při závanu větru bičují zvětralý kryt mlýna. K vratům, jimiž projížděli kočové bohatých sedláků s mletím, se vzpíná divoký hloh, a díru, kterou za lepších časů vyplňovala chlupatá hlava Reka, zaclonil list lopuchu. Nad mlýnicí zježil vítr hřeben střechy, nouzově vyspravené došky a podél západní zdi mlýnské rozsypala své bílé květy divoká kalina. Klepot kola, hlásající život mlýna, ztlchl před deseti lety. Tehdy zhasl život posledního mužského potomka z rodu Přílepských, který se nedočkal svého dě-

díce. V studených a prostorných šalandách zanechal vdovu s marnivou dcerou a starého, prašivého Reka; zbytek hospodářství se rozprodal, aby mohl být staříčkový mlynář důstojně pochován. Pohřební průvod, tísnící se v úvoze jako mravenci na prutu nad potokem, zastavil se u kříže, na kterém vybledl nápis: Ke cti a slávě Boží. Anna a Florián Přílepstí. L. P. 1865. — Mlynářce zvlhly oči při pohledu na nápis; po knězově modlitbě poklekla na pískovcovité klekátko u kříže, odevzdaně opřela čelo o mramorovou hranu hlavního podstavce a růženec slz, míjejíc černý šat, vpil se do pískovce; pak dceřinou rukou upozorněna vstala a pohřební průvod zmizel v hrdle vesnice...

Mdlé slunce říjnového dne vysušilo ztemnělé tečky na klekátku, z okenice bludovské kapličky se vytrousilo poledne a mlýn ztratil svého pána — —

Mlynářka, zavěšena v rámě své dcery, vyslechla soustrastné projevy sousedů, zaplatila pohřební výlohy a po rozloučení se ztratila v mlýnském údolí. Dcera šla za matkou, sledující kývavé její kroky . . .

Očadlé koruny olší u nedalekého potoka se chvěly před rozhodným zásahem zimy, malátné stíny jejich ztemnily úvozovou cestu, smuteční šat obou žen se matně odrážel v hnědé hlíně — — —

Kteréhosi dne ke konci října vepluly nad mlýnský úvoz šedé mraky. Vzduch zledověl. Mračna byla těhotná sněhem. K polednám zasyčel řízný vítr, utichl, roztrhnul báchor obrovského mraku a do údolí se vysypal sníh. Toho dne odjela mlynářčina dcera do světa.

Sníh už neroztál a cesta do mlýna zůstala nevyšlapána . . .

*

Bludovský listonoš držel v ruce telegram a marně vzpomínal, kdo má ve vesnici číslo 17. Najednou mu vypadlo z paměti. Až za chvíli, zahanben, zjistil, že je to ve mlýně.

*

— Jak ti říkala tvá maminka, holčičko, vyptávala se stará mlynářka drkotavým hlasem, dusíc slzy.

— Liduška, vyhrklo děvčátko, sedící na květované truhle a jeho ustrašená očka zavěsila se na vrásčité tváři své babičky. Drobné prstíčky čtyřletého batolátka křečovitě sevřely hrany modročervené truhly, bílým tělem zatřásl chlad nevytopené světnice a strach z cizího prostředí; dítětem zalomcoval pláč a babička stulila svou vnučku v kostnatou náruč. Usedavý vzlykot Lidušku vyčerpával a v malé chvíli hleděla babička na spokojeně oddychující dcerušku své mrtvé dcery a nedovedla se ještě probrati z nečekané zprávy, kterou doneslo toto dítě ve svém balíčku s květovanými šatečkami.

Telegram, který přinesl Kozák z vesnice, jí oznamoval, že její dcera Anna Přílepská vypila v sebevražedném úmyslu jed. Záchranná stanice odvezla ji do nemocnice, kde očekávala zvolna přicházející smrt. Byl podán ve velkém jihočeském městě. Za několik dní dovedli staré mlynářce dce-

řino dítě, uplakané, ušpiněné, znavené dlouhou cestou a nemateřským opatrováním průvodkyně. Donesla dítě do opuštěného mlýna, postavila je na malovanou truhlici u kachlových kamen a rozplakala se u něho. Dítě hledělo vyjeveně, zrak jeho klouzal po zčernalých stropních trámech, sjel na kukačkové hodiny, zlaté v hrsti slunečních paprsků, které sem na přívítanou zaběhly, podívalo se vyřezávané židli se srdcovitým otvorem a bohatým květům na truhlici, vzpínajícím se k jeho vetším střevíčkům, natáhlo ručičky po rozlétnuté holubici nad dubovým stolem; jeho seznamování s novým domovem přerušila babička otázkou. Zprvu se polekalo hrbolatého hlasu své babičky, usedlo do květů truhlice, odpovědělo a pak se rozplakalo.

Teď spí.

Tváříčky zabořeny v peřince, slzy zasychají na skráních a Liduška oddychuje; už spokojeně. Prstíčky zadržely se do polvaků, jako by hledaly něco, čeho by se nepustily — —

Tmí se . . .

Stíny prchají, jízba pomalu oddychuje, tma houstne v koutech, mlynářka sedí na okraji postele, skloněna nad spící vnučkou.

Vzpomíná na svou marnivou dceru . . .

Je večer.

Život zpomalil svůj krok. Chce nabrati dechu pro příští shon . . .

Mlýn se utopil v měsíčním jasu. Staré zdi zasténaly pod tíhou štěstí, zestříbrněl starý prach na trámech mlýnice a mlynářce klesla hlava k nohám vnučky . . .

*

Liduška sedí na truhlici; to je její trůn. Obklopena starými kalendáři a rozlétnutou holubicí, tráví den. Občas za ní přijde babička, pomazlí se s ní, poví jí pohádku a zas odejde . . .

Liduška roste. Zná okolí mlýna, byla dvakrát s babičkou ve vesnici v obchodě a nebojí se cizích lidí. Má modré oči a každého večera se modlí s babičkou za maminku. Ve volné chvíli rozběhne se mlýnskou zahradou, stane uprostřed štíhlých kopretin a hladí bílé květy. Je rozradostněna, přiběhne do mlýna, plete se babičce v práci a tak uteče celý den.

*

Babička stárne . . .

Jednoho dne Liduška marně volá babičku, aby vstala. Liduška je dosti rozumná,

aby poznala, že babička zemřela. Liduše je čtrnáct let.

Doprovodila babičku na hřbitov a opustila bludovský mlýn...

*

Prastaré trámy, z nichž sroubena je šalanda bludovského mlýna, povolily a tlakem roztrhly východní zeď. Přišli bludov-

ští občané, aby se poradili, jak naložit se starým mlýnem...

*

Červený a tlustý jak koňský handlíř — byl nový mlynář — —

*

Život pokročil mohutným krokem vpřed.

J. A. Lipský:

Nálada.

*Z okna
se propadla smutná melodie,
pláč rozbité žárovky,
bolest zlomeného elektrického sloupu,
jehož hlavou šlehalo napětí volt dvousetdvaceti
a věčně stejná píseň zklamání
Nepochopená duše,
přeplněná disonancí, chvěla se v akordech strun,
kroavé oči plakaly suše;
na stínu okenního trámu,
jako na kříži pněla
silueta nepochopeného člověka,
jeho životem píseň pohřební zněla
hranatá bolestí,
nadějí měkká.*

J. A. Lipský:

Spor o zimu.

»Zima přišla! Nevěříš? Samozřejmě, za oknem u teplých kamen nepozoruješ, ale pojď ven! Ukáži ti její krásu!« — Vytáhl mne z tepla básník v divném kabátě. Ovšem, vždyť je to básník starý.

Zvedám límec, oči slzí, za nehty bodá. Rychle hledám kapsy.

»Cha, cha, cítíš, že přišla?«

»Zatracená zima, kozel aby...« ulevoval jsem si.

»Nemluv tak. Zima je krása. Je velkolepější než léto... Obdivuj jemné, bílé jehličky sněhu, bizarní obrazce, které mráz kroutí z tvého dechu. Mráz je umělec, genius. Je laskavý, objímá kraj studenými pažemi, dýchá na ospalé stromy a balí je v měkkost jinovatky... Pozoruj kluziště! Jak pyšně se shlíží žárovka v ledovém zrcadle! Směje se v objetí zimy, pod baldachýnem bílých větvíček.«

»Ano. Pěkně umístěná. Strategicky. — Ozařuje jen kousek kluziště. Nemůže za to, že ji lidé odstrčili a vyhýbají se jí. Tito lidé zbožňují tmu...«

»Tma je krása. Měkká tma se objímá s radostí lidí, těšících se zimou. Jsou krásní — elegantní párky, štíhlé nožky, milenci, kteří si šeptají a tulí se k sobě jako ptáčci,

krouží daleko, chtějí na konec světa...«

»Snad, básníku, ale za kluzištěm je pole. Tam se nebruslí!«

»Mluvíš o kráse v próze. Což nejsou krásní milenci se svojí láskou a kouzlem zimy? Slyšíš jejich bezstarostný smích? Tito lidé jsou všichni milenci. Až zhasne lampa, vyznají si lásku, obejmou se, budou se smát — stále. I zima se usměje na sny o štěstí a na vášnivý hlad po polibcích...«

»Promiň, básníku. Zapomeň na polibky! Víš, co zůstane? Smějící se zima a vášnivý hlad. V próze: hlad a zima. Básníku, próza je kolem nás. Pohlédni na postavy, stojící na okraji kluziště. To jsou lidé. Nemocným dechem si zahřívají zkřehlé údy. Balí se do tenkých cárů. Tvář jim mráz nabarvil bíle a modře. Pláčí. Slzy mrznou na tvářích. Proč pláčí? Ne radostí nad příchodem zimy. Z očí jim tryská suchá bolest, kterou krmí svůj hlad. Dnes ještě mimo několika hranatých slov neměli ničeho v ústech. Svůj žaludek nenaplní výbuchy smíchu nebo štěstím lidí, těšících se z krás zimy, kteří doma v teple povečeří a usnou v peřinách. Tito lidé zůstanou u kluziště spolu s mrazem, povečeří krásu zimní noci a usnou v objetí studeného kouzla...«

A zítra? V novinách bude: »Zmrzli...« Řekneš: »Trest za nenávisť k zimě.« Kdepak! Básníku, víš co je nezaměstnanost? Neslyšels o tom? Promiň, vždyť za tvé doby nevisely ve vzduchu zubaté nápisy:

André Gide:

O přiznání k radosti.

V marnotratnou radost noří se země, v radost, která ze země proudí na povel slunce. Ona — jak tvoří toto omamující ovzduší, kde již prabuňka počíná — a ač závislá ještě, přece již prvé citelné neúprosnosti vyhýbat se snaží... Hle, okouzující souvislosti povstávají ze složitého zákona, roční počasí, obměna přílivu a odlivu, dříve rozklad a pak teprve návrat páry v perlicích se způsobech! Klidné střídání dnů; periodické vanutí větrů. Vše, co počíná žítí, kolébá se v harmonickém rytmu. Vše jest hotovo působiti radost, radost, která brzy sebe samu oživuje, která sotva znatelná chvěje se v listech, přejímá jména a bytost a sdílí se kol dokola; vůně povstává v květině, chuť v ovoci, cit a zpěv v ptáku. Tak tuší tento věčný návrat putování kapky, která v paprsku se vypaří a znovu se shromáždí ve vlnu.

Živoucí tvor není nic jiného než raneček štěstí. Vše chce býti bytostí a každá bytost se těší. Je to radost, která proniká plod, jakmile stane se šťavou, a ptáka, když stane se zpěvem. Že člověk stvořen jest k štěstí, jest jisté, veškerá příroda tomu nasvědčuje. Je to vůle k rozkoši, která dává rostlině klíčiti, medem plní voštiny a dobrotou srdce člověka.

Nevím určitě, kdo asi mne vysadil na zem. Bůh, řeklo se mi; a kdyby On to nebyl, kdo by to měl býti?

Pravdou jest: má radost ze života jest tak živá, že někdy nevím, zdali jsem si nepřál žítí již v oné době, ve které jsem vůbec ještě nebyl.

Ale zanechme tento problém až na zimu; jest v něm dosti, o čem by se dalo přemýšleti.

Vše jsem odložil. Jest dokonáno. Ach, poznávám tě znovu, Phoebe! Nad ojínělou tratí potřásáš svými vlnajícími kučerami. Přijď se svým osvobozujícím lukem! Tvůj zlatý paprsek tlačí má sevřená víčka, proniká temnotou, triumfuje a netvor uvnitř jest přemožen. Dej mé kůži pestrost a žár, mým rtům žízeň a mému srdci zaslepení! Pojď! Ze všech hedvábných stužek, které necháváš zenitu se vlniti k zemi,

Nezaměstnanost, hlad, mráz, bída, zima... ano, starý básníku, i zima je obluda. — Chceš-li, miluj její krásu, ale nikomu o ní nevyprávěj!

—»«—

chci uchopiti tu nejmilejší. Nevěším více na zemi, kolébám se na nejzažším konci paprsku.

Ó, dítě, které miluji, unéstí chci tě! Chopiti se paprsku hbitou rukou! Pohled' zde na tuto hvězdu! Shod' všechnu tíhu se sebe! Ať nepřekáží ti více ani nejnepatrnější tíha minulosti. Hled', zde jest něžné spojení lásky a myšlenky! Předě mnou leskne se čistá stránka. Promění-li se Bůh v člověka, má myšlenka podrobuje se zákonům harmonie. Obraz úplného štěstí! Zde nanáším, znovutvořící malíř, odstíny nejbohatší a nejživější barvy. Mohu chápati slova již jen křídly. Jsi to ty, holoubku mé radosti? Nevzlétej ještě vzhůru k nebi... Zůstaň zde, odpočiň si!

K zemi se tulím. Vedle mne, hluboko až k trávníku, sklání se větev zatížená lesklými plody, dotýká se trávy, tře a hladí nejútlejší konečky stébel. Jediné povzdech ji kolébá.

Píši, aby později jednou mladík, podobný onomu, jakým jsem sám jednou byl, šestnáctiletý, ale zmužilejší, volněji, dokonale nalezl zde odpověď na svou chvějící se otázku. Jaká však bude jeho otázka? S přítomností nemám mnoho styků a hry mých současníků nikdy mne zvláště nebavily. Pomímám tuto dobu. Jdu dále. Tuším jinou, vpředu, ve které budeme sotva asi rozumět něčemu z toho, co dnes zdá se nám schopným života. Zalétám ve snění k novým harmoniím upřímnějšího a svobodnějšího umění slova, umění bez řečnění, které nevyhlédává, co by k tomu připojilo.

Ach, kdo osvobodí konečně našeho ducha od těch těžkých řetězů logiky?

Také má nejpoctivější snaha jest padělána, jakmile jí propůjčím výrazu.

Nežije v rozumu moudrost, ale v lásce. Ach, žil jsem příliš obezřele do dneška. Zcela bez zákonů musíme býti, abychom novému zákonu porozuměli. Ó vykoupení! Ó volnosti! Půjdu tak daleko, pokud má touha sahá. Ó, ty, milovaná, pojd' se mnou, až tam tě ponese a možno-li, dále ještě.

Z franc. přeložila M.

Otcí.

*Tvých tvrdých rukou měkké pohlázení,
Tvých očí pohled rozesmátých chvil
jsem svázel do kyticíky radostného snění
a na dno srdce jsem si uložil.*

*Tu sílu kovovou, jež ze slov Tvých mi zněla,
když o životě jsi mi vyprávěl,
si v ocel ztepala má duše rozechvělá,
a v krunýř proti jedu světa střel.*

*Když bolest vlhkých do očí se dívá
a v prachu pláče fantasie snívá —
Tvou silou — otče — utišuji žal.*

*Jen vzpomínce se srdce neubrání,
a když Tvé vidím v duchu pousmání —
hned nehraděj bych domů utíkal*

H. Lipmann:

Pravdivá historie o Kryštofu Kolumbovi.

Ve školách učí se děti: Kryštof Kolumbus, narozen kolem 1446 v Janově, objevil 12. října 1492 španělskými loďmi antilský ostrov Guanahani, jež považoval za Indii, protože se domníval, že obeplul zemi.

Co vězí však za těmito číslicemi a slovy? Lež a divoká obraznost. Útrapy a hrůza, revolty a chmurná spiknutí, události jedinců a osudy tisíců, za tím vězí veliký duševní proud.

Kolumbus totiž nenarodil se v Janově, třebaže tam mají v zádušních knihách zápis jeho a jeho otce, bohatého soukeníka. Kryštof Kolumbus narodil se ve vesnici Minjho na atlantickém pobřeží portugalském, tam, kde vlévá se delta řeky Minjho do oceánu. Širá zasmušilost nad vodami, širá skoupá poloha země, nuzné, písečné území, na dny cesty ani človíčka a ani domu. Zde žijí rybáři s hnědými plachtami a svými čluny. Tiší muži a ještě tišší ženy. Staletí míjejí.

Vlny přicházejí, nebe bdí nade dnem a nocí, nad měsícem a rokem, nad desetiletími a nad lidskými věky. Kryštofa Kolumba pudila divoce a bolestně strašná a zžírající touha. Kam? Kam? Svět jest malý. Končí v písčítých náspech a končí v moři.

Co jest za písečnými náspy? Co jest za mořem? A v jedné noci, tak praví kronika (a podivnější při tom jest, že tato tradice uchovala se zároveň v různých, spolu nikterak nesouvisících okresech země), plné bouře a běsu, čluny byly venku na moři a ženy stály s kleslými rukama na břehu a zíraly v dále — v této noci vy-

nesly prý vlny na břeh Minjha dvě mrtvolky. Když Kryštof přišel k moři, bylo již po bouři, tiše narážely vlny ve svitu měsíce na břeh: — tam leželi nataženi, v cárech zbylé mokré látky mrtvů, utopení cizinci.

U těchto dvou cizinců zůstal Kryštof Kolumbus celou noc. Cizí byla kůže jejich tváří a druh rozedraného oděvu, cizí jejich fantastické ozdoby, tajuplný úsměv kolem rtů. U nich, kteří připraveni byli z nekonečných hlubin oceánu, seděl Kryštof a poznenáhlu dmulo se jeho srdce, celá jeho prsa stala se srdcem, jeho tělo bylo srdcem, jeho hlava, vše na něm bylo srdcem a křičelo touhou po tajnostech tohoto světa, touhou až bolestnou.

V této noci zocelila se touha Kryštofova v popud, který jej pobádal k tomu, co mu bylo určeno. Odešel z Minjha, provázen svým věčným nepřítelem, svým bratrem Bartolomějem.

Kryštof a Bartoloměj běželi světem. Učili se, četli, studovali. Byl-li Kryštof geniálnější, blesk, byl Bartoloměj neslýchaně chytrý, byl soulad. Blesk a soulad nejsou přátelé.

Od města k městu putoval Kryštof Kolumbus a prosil o lodi. Ale před ním — o tom dějiny mlčí — byl Bartoloměj u dvorů králů a přemlouval je, aby Kolumbovi nevyhovovali a posílali bez výsledku zpět. Dokonce do Anglie dostali prý se ti oba na svých cestách; našly se při požáru jakési proslulé knihovny — o tom spisy. Již dávno nebyla to ta země, po které Kolumbus lačněl, ta za oceánem.

A teď si představte cestu obou bratří Kolumbů. Putují po nekonečných silnicích v podzimu, přelézají ledová pohoří v zimě, plíží se žhavými pouštěmi v létě a žebrají u dvorů knížat oné doby. Putují, putují a putují! Města, země a moře! Lidé a lidé! Kryštof Kolumbus a jeho bratr Bartoloměj, kterého právě tak potřeboval (řekl prý kdysi tak, když mu bylo dáno na vůli, Bartoloměje uvězniti), jak Bůh d'ábla, kterého stvořil!

Když Kryštof byl u dvora v Granadě — stále marně odkazován na pozdější dobu — obrátil se unaven a roztrpčen na sever a umínil si zkusiti naposled své štěstí ve Francii. Na španělsko-francouzských hranicích, v klášteře Rabida, byl zadržen. Převor zavedl večer s cizincem rozhovor a když Kryštof, který přes svou zoufalost nabyl ducha — snad byl opilý — divokými slovy líčil svou nepochopenou dychtivou touhu, seznal převor, který vynikal na tuto dobu nevšední zeměpisnou znalostí, že nesmí cizince pustiti za hranice. Když se Kryštof zrána ze svého opojení vyspal a chtěl putovati dále, oznámil mu převor, že jest jeho zajatcem ku blahu země. Že vyslal zvláštního jízdního posla do Granady s posledním připomenutím. A toto poslední připomenutí neminulo se konečně s výsledkem: Kryštofovi byly dány tři lodi, jimiž odplul z Palos.

Ale ani tento poslední úspěch mu Bartoloměj nepřál. Vetřel se přestrojen mezi lodní mužstvo a pobouřil je proti Kolumbovi. Plavili se již šedesát dní, šedesát dní po velikém tmavém moři, ani hlásku kolem, než tiché pleskání vody; námořníků zmocňovala se poznenáhlu strašná, trýznivá úzkost.

Tenkrát počínala býti uznávána za pravou nová, leč namnoze ještě popíraná teo-

rie, že země jest koule. Na té stavěl Kryštof, podnikaje svoji cestu.

»Co však,« podněcoval Bartoloměj trapnými úvahami ztrýzněné námořníky, »což, není-li země přece koulí? Což, je-li plochou, jak jsme se tomu učili na universitách? Pak plujeme již plných 60 dní k tomu konci — «

Námořníci zařvali. Zmizelo utrpení, svízele a bezradnost. Tlačili se ke kajutě kapitána a volali: »Domů, domů, domů!«

Kryštof vyšel. Vlasy mu zešedivěly v této noci. Prosil. Prosil úpěnlivě. Hrozil. Padl na kolena. Ještě tři dni, prosil.

Ne!

Tu povstal Kryštof do hloubi duše pokořen, zklamán a zasažen: »A nyní poplujeme přímo dále! Kdo neuposlechne, bude uvržen v okovy!«

A tu stal se zázrak: Námořníci vydrážděni až k bezvědomí, obořili se na admirála, který vzpřímen stál před nimi, větší než kdy jindy. V tomto okamžiku vrhl se Bartoloměj před svého bratra a tělem svým zachytil smrtící ránu dýkou.

Vše ztrnulo, nechápajíc. A v toto uztrnutí zazněl z dáli hlas: Země!

Jásajíce, plačíce, vzlykajíce, klesajíce na kolena volali všichni: Země! Země!

Zvolna blížila se »Santa Maria« k úzkému pruhu země, kde znenáhla objevovaly se stromy a poletovali ptáci.

Kryštof Kolumbus zatlačil svému bratru oči...

*

To je historie o Kryštofu Kolumbovi, tak jak neučí se jí ve školách, ale tak, jak byla. Rybáři v ústí Minjha, ti to vědí všichni. Nerozuměl jsem jejich slovům, byla mi pracně přeložena, ale pak díval jsem se jim do očí: Ty nelhaly.

Přel. Mockerová.

S. Z-íček:

Petr Denk.

(A. R.)

Hrozný čas! Tma hrozí sevřítí všecko i lidi i chalupy. Šílené závoje sněhu bíčují světélkem zarudlá okénka, odtrhávají poklopy vikýřů, snášejí se k zemi a zase závratně se vznesou nad Čertovinu jako obrovští popelaví rackové.

U Ševcovy chalupy zařval vítr a přes náves letěla sněhová duna. Rozrazil se o kmeny jeřábů, vyplnila stoku rybníčka a

hnala se dál, dělila, spojovala, zanikala, mohutněla, až zavalila Denkovu zahrádku. V zápětí zavrzel plechový kohoutek nad hostinskými dveřmi a ve všech chalupách zablíkala světla — vítr profukuje všecko.

U Denkovy chalupy se rozlétly dveře. Žlutá tvář, šílené, zkrvavené oči, kostnaté ruce — z Denkovy chalupy vyběhla bílá postava neznaboha Petra Denka. Za ním

křik, dupot, pláč, klení, úzkostlivé výkřiky, řev větru, praskot větví. — Šílenec letí, kostnaté ruce hrabou po vzduchu, šlachy na krku staženy, úsečný sípavý dech, za ním dupot zarudlých tkalců, dupot záchrany

V ztemnělé blízkosti jeřáby se skláněly nad křížem se zmrtvěle bílým Kristem, spadlé jeřabiny krvavily místo před kle-

kátkem. — Dopadlo tělo na podstavec, do krve jeřabin, ruka naposled zahrozila . . .

Dál nemohl, jen ke kříži. — Dodupali tkalci, zdvihli Denka.

Šedí rackové sněhu zahalovali Čertovinu. Vrány tiše seděly přimknuty v závětrí ke kmenům, jeřabiny krvavily místo posledního odpočinku Petra Denka — nezna- boha a samotáře.

Josef Němeček:

Růžové záclony.

*V světélkující noci šedého žití,
točící se v lásce,
na barevné niti
srdce.*

*Svá
milá procitnutí
ve spektrálním pásu kolébá
tulák okrový. Dětsky hravý
plaše ponechá
smavý*

*tón
v touze dozníti —
Růžovou záclonou
v lepším žití lze milou spatřiti.*

Perditus:

Církev a světské mocnosti.

Zazlívají Církvi, že hájí své samostatnosti a svobody i proti celým národům a státům. Otázka poměru Církve k světským mocnostem jest právě otázkou svobody Církve.

Jako říše Kristova, šířící se obrozením z vody a z Ducha svatého, vedoucí své údy k nebeské blaženosti nadpřirozenými prostředky milosti a pravdy, spojená s Kristem jakožto svojí hlavou neviditelnou, přijímající od Krista proud božské síly životní, jest Církev společností svobodnou: a ponežvadž jmenované vlastnosti její jsou v Písmě svatém jasně vysloveny ústy Kristovými, není dovoleno stavěti ji na roveň s jakýmkoliv zřízením lidským, a každý pokus podříditi ji ve věcech duchovních vládě světské, musí býti pokládán za nespravedlnost a útok na božství jejího zakladatele.

Principiálně jest vyjádřen poměr Církve k světské moci slovy Spasitelovými: Dávejte, co jest císařovo císaři, a co jest Božího, Bohu. (Mat. 22. 21.)

Z dějin pak víme, jaký byl ten poměr ve skutečnosti.

II.

Apoštolové vykonávali svůj úřad svobodně a bez ohledu na zákazy a pronásledování židovských a římských úřadů, pokládajíce za svou povinnost více poslouchati Boha než lidi. Neměli však trpkosti proti státu římskému, přikazovali modliti se za vrchnost světskou, ukládali poslušnost k ní, a to nejen z ohledu na tresty, ale i pro klid svědomí. (Řím. 13., 5.) Užívali výhod zřízení státního: svatý Pavel se několi- krátě odvolával na své římské občanství.

Římané nepřekáželi podrobeným národům, aby nevykonávali svých vlastních bohoslužeb, zapovídali však svým občanům zúčastniti se cizích bohoslužebných úkonů (sacra peregrina). Křesťané obrácení ze židovství byli tudíž trpěni jako židovská sekta, ale křesťané, obrácení z pohanství, byli z mnohých důvodů pronásledováni, zvláště proto, že se zdráhali vzdávati božskou úctu geniu císařovu, a byli podle lex Julia maiestatis odsuzováni k smrti. Přes to však plnili křesťané své povinnosti občanské věrně, a staří apologeti právem

se odvolávají na oddanost křesťanů k státu připomínající, že nikdy nezosnovali křesťané protistátního spiknutí, ač byl počet jejich veliký.

Konstantin Veliký zaručil křesťanům náboženskou svobodu, vrátil zabavené jmění církvní, obdařil chrámy majetkem i právem dědičným i jinými výsadami chrámů a kněžských sborů pohanských. Náboženství křesťanské prohlásil náboženstvím státním: bylo v zájmu státu, aby všichni občané náleželi k Církvi, jejíž hlavou byl římský biskup. Tato změna měla ovšem i špatné stránky: někteří císařové podporovali kacíře proti katolíkům a nepovažovali za svůj úkol plnit prostě ustanovení církevních kanonů, nýbrž osobovali si právo o své ujmě vydávati církevní zákony, ba dokonce i články víry stanoviti. Proti tomuto zasahování státní moci do vnitřního života církevního, jež se zve byzantismem, bránily se na Východě zvláště mnišské řády, věrný jsouce ideálu církevní svobody a samostatnosti, jehož neohroženě hájili římsští papežové.

V době stěhování národů byla Církev jedinou takřka zachovatelkou řádu a pokoje. Hledali v ní útočiště nejen ti, jimž běželo o věčnou spásu, ale také ti, kteří se chvěli před vpády barbarů. Čím hroznější byla zkáza civilisace, tím významnějším se stával pozemský úkol Církve. Řehoř Veliký je nejvýraznější postavou té doby. Jako bouře se přihnali na Itálii Alarich a Attila. Ostrogotové se rychle přizpůsobili římské civilisaci; ale když přišli Langobardi, zdálo se, že nastává konec světa. Všude měli své stany: od úžiny messinské až k Ravenně, která byla více byzantská než italská. A v Římě byl ve své cele na pahorku coelijském skryt mnich, který byl nadějí latinského křesťanstva. Kolem papeže Řehoře se utvořila křesťanská republika.

Snahami Karolingů vznikl samostatný církevní stát, nezávislý ani na řeckých, ani langobardských vladařích. Karel Veliký i jeho nástupci považovali za svou povinnost býti ochránci Církve. Tato ochrana (*advocatia*) se rozšířila za hranice říše francké obnovením císařství římského 800. Idea jeho byla ne světové panství, ale společenství všech katolíků pod vládou dvou nejvyšších, vzájemným slibem věrnosti zavázaných osob: papeže a císaře. Povinností císařovou bylo hájiti práv Církve a prvním

býti v boji proti nevěřícím. V tomto císařství se ovšem Církev mohla zřici panství světského, měla-li tak mocnou ochranu, a vládnouti jen duším, jak o tom snil Dante ve své *Monarchii*. Avšak nesmí se zapomínati, že v dobách feudálních byla světská moc Církve zárukou náboženské integrity.

Úpadek světské moci její znamenal též úpadek náboženství. Kdykoli ve středověku byl papež slabší než římská komuna, než šlechta nebo lid, postavili se proti němu buď odbojní kardinálové nebo i císař, a vznikalo schisma. Aby nezahynula, musila Církev vládnouti. (Émile Gebhardt, *L'Italie mystique. Histoire de la renaissance religieuse au moyen âge*, Paris, 1917.) Poměr moci duchovní a světské rádi znázorňují spisovatelé středověcí obrazem dvou mečů. Všichni pak jsou za jedno v názoru, že obojí moc je od Boha, a že moc duchovní neporovnatelně vyniká nad moc světskou. Povinností císařovou bylo také prokazovati papeži služby rytířské. O poměru oněch dvou mečů byly dva názory: podle jednoho, ghibellinského názoru, jsou oba meče neprostředně od Boha. Podle jiného, guelfského názoru, dal Kristus obojí meč i duchovní i světský Petrovi. Světský meč dává papež císaři, aby jím vládl. Podle tohoto názoru řídí papež celý svět: Církev neprostředně, říše pak prostředně skrze vladaře, které ustanovil. Pro guelfský názor o poměru duchovní a světské moci se vyslovil papež Bonifác VIII. ve své bulle *UNAM SANCTAM*.

Dějinným pozadím bully *Unam sanctam* je spor papeže Bonifáce VIII. s králem francouzským Filipem Sličným. Bonifác byl zvolen po resignaci Coelestina V. dne 24. XII. 1294. V duchu dřívějších papežů považoval za svůj hlavní úkol zjednatí mír mezi křesťanskými národy a spojení jejich síly k osvobození Svaté země. Jeho snahy neměly však úspěchu a jeho pontifikát znamená úpadek církevně-politického postavení středověkého papežství.

Janov odmítl jeho zprostředkování ve válce s Benátkami. R. 1302 musil za krále uznati Bedřicha II. Aragonského. V německém boji o trůn stál na straně Adolfa Nassavského, roku 1303 však přece uznal Albrechta Rakouského a sanoval právní nedostatky jeho volby. Zvláště mu záleželo na ukončení války mezi Anglií a Francií, jejíž břímě musil nésti hlavně klerus.

Avšak hlasu jeho nebylo dbáno a proto zapověděl bullou *CLERICIS LAICOS* ze dne 25. I. 1296 pod trestem klatby osobám duchovním odváděti a laikům vymáhati na duchovních jakékoliv platy bez dovození Stolic papežské. Jak v Anglii, tak i ve Francii vzbudila tato bulla veliký odpor. Filip Sličný na ni odpověděl tím, že zakázal vyvážeti z Francie drahé kovy a vypověděl všechny cizince. Zákazem tím byly ovšem ohroženy důchody papežské Stolic z Francie, zvláště petrský halér a příspěvky na křížovou výpravu. Papež žádal krále, aby svůj zákaz zrušil, a zvláštními dekrety zmírnil svou bullu, prohlásiv, že lenní povinnosti nejsou zákazem dotčeny, a dovoliv, aby klerus směl dobrovolnými dary přispívati.

Mír však byl jen zdánlivý a nepotrval dlouho. Historik anglický výslovně připomíná, že neposlední příčinou nových sporů byla povaha Filipova. Práví o něm: Despotou postavením, despota povahou, přísný, nesmiřitelný, neznající výčitek, hotový k násilí i k úskočnosti, obklopený oddaným sborem válečníků a státníků. A papeže takto charakterisuje: Nejhrdější a nejvysokomyslnější z římských papežů, udělující koruny královské a volající mocná knížata před svoji soudnou stolicí. (Th. B. Macaulay, *Critical and historical essays*, Leipzig, 1850.)

Zasahování papežovo do světských záležitostí považoval král za přehmat a osobivost. Sám však nepřestával rušiti duchovní imunity a církevní práva. Roku 1301 poslal papež do Francie pamierského biskupa Bernarda de Saisset jako svého vyslance, aby přednesl stížnosti proti rušení práv církevních a zároveň připomenul králi zamýšlenou výpravu křížovou. Filip však dal nenáviděného preláta uvězniti a jako velezrádce před státní radu postaviti. Proti tomuto jednání svolal Bonifác na podzim r. 1302 do Říma synodu francouzských prelátů, aby se uradili, jak hájiti církevní svobody a jak napravit krále i zlořády v říši. Bullou *AUSCULTA FILII* předvolal i krále k odpovědnosti. Ale Filip dal místo bully této rozšířiti podvrženou bullu *DEUM TIME*, jakož i svoji fingovanou odpověď na ni *SCIAT MAXIMA TUA FATUITAS*. Snažil se tak získati národ francouzský pro svůj boj s papežem a zvláště podnítiti jeho vlastenecké cítění. Toho také dosáhl. Národní shromáždění, které svolal r. 1302

do Paříže, se postavilo na jeho stranu a hájilo se proti domnělým přehmatům papežovým a proti ohrožování francouzské neodvislosti. Protest ten byl oznámen papeži i kardinálům. Kardinálové potom prohlásili, že papež nikdy netvrdil, že by mu byl král podroben *ratione dominii*, nýbrž jen *ratione peccati*. Papež pak sám pravil: Nechceme se dotýkati jurisdikce královny, ale jako žádný křesťan, tak ani král nemůže popříti, že *ratione peccati* jest nám podroben. (Hefele-Knöpfler, *Konziliengeschichte* VI, 299.)

Na synodě v Římě r. 1302, které se proti královu zákazu zúčastnilo na 50 prelátů, vydal Bonifác bullu *UNAM SANCTAM* a prohlásil nad Filipem klatbu. Pokus o smír se nezdařil. Kancléř králův Nogaret žádal dokonce v Národním shromáždění, svolaném na 13. VI. 1303, na němž rytíř Vilém Duplessis přednesl 29 těžkých obžalob proti papeži, vytýkaje mu kacírství, styk s démony, zavraždění předchůdce, nenávisť k Francii a jiné, aby svolán byl proti papeži obecný církevní sněm. Slavnostní přísahou se očistil papež v konsistoři a chystal se, že dne 8. IX. prohlásí nad králem exkomunikaci. Avšak den před tím byl lstí kancléře Nogareta a Sciarry Colonna přepaden v Anagni. Všichni nespokojenci na poloostrově, baroni římské campagne, Colonnovi klienti hnali s královskými legáty útokem na Anagni, kde papež seděl na trůně, tiaru máje na hlavě utrpěl potupy, jakých žádný papež nikdy neutrpěl. I osobní nepřítel Bonifáciův Dante považoval toto jednání za zneuctění papežské důstojnosti. Práví ve své *Commedii*:

»Vidím, jak do Alagne vstupuje lilie
(znak králů francouzských)
a jak Kristus jat jest ve svém náměstku,
zřím ho, jak jest znovu vysmíván,
zřím, jak znova pije žluč i ocet
a mezi lotry jak zabit jest.«¹⁾

Po třech dnech strašlivých scén vysvobodili guelfští kardinálové a lid papeže těžce chorého. Brzy po svém návratu do Říma zemřel (2. X. 1303) ve věku 86 let.

¹⁾ Veggio in Alagna entrar lo fiordaliso
E nel vicario suo Cristo esser catto.
Veggiolo un' altra volta esser deriso,
Veggio rinnovelar l'aceto e il fele,
E tra nuovi ladroni esser anciso.

(Purg. XX. 85—90.)

Bonifác byl muž velikého nadání, bystrý právník a obratný státník, avšak jeho hrdost byla příčinou, že byl všeobecně ne-

náviděn a pomlouván. Dante jej učinil ve svém Pekle knížetem nových farizeů. (XXVII, 85 sq.) (Pokračování.)

Lad. David:

Večernice.

*Světlo mých těžkých snů, kdy uzřím stánek tvůj, jenž dlíti bude se mnou,
z něhož mi božský jas do srdce pronikne paprskem sympatie
a silou kouzelnou žár krve, slz mých sůl se zhoubnou touhou temnou
do formy přátelství, radosti, štěstí slije?*

*Můj pohled kotvou tkví na matném obraze tvém v bezdnu hvězdné noci,
co rukou nervosní jak slepec hmatám tmou po obličejích země.*

*Vždy více toužím jen, bych sladké ideje tě na svět stáhl mocí,
kde marně hledá ruka, hvězdo, ruku tvou, kde hlas můj zmírání němě.*

W. Lesch:

Chlapecká ctižádost mužů.

Kdyby stálo ráno v novinách, že se našel kdesi starý pergamen, ojedinělá stránka soudobých dějin Caesara, která by nám prozrazovala, že tento veliký Caesar bavil se skvotně zcela civilním vítězstvím, totiž vítězstvím nad vlastními vojáky, s nimiž se v táboře u ohně cvičil ve vyplivování třeshňových pecek, nepovažovali by znalci mužských srdcí tuto historku za anonymní žert básníka Shawamale za pravou a pravdivou. Neboť, který muž, není-li suchým klamatelem sama sebe, neznal by onu malou ctižádost, která potají stále v duši plápolá! A který muž, není-li právě opuštěn všemi dobrými duchy humoru, neradoval by se ze srdce a nelichotilo-li by mu potěšení takového Caesara a svoji malou ctižádost by nadále stydlivě před světem neskrýval!

Byla by to také veliká škoda, činil-li by to přece některý z pánů, neboť taková malá ctižádost jest beze žertu veselého odhalení. Šedý obzor falešné nebo pravé důstojnosti rozestupuje se náhle a cípek modrého dětského nebe vysvitne. Ctihodný muž stává se milováníhodným. Jest to snad špatná výměna?

Jen hloupí, ješitní lidé mají toto odhalení za směšné a nebezpečné. Odhalí-li se Caesar, říkají nevraživě: »Vida, vida! I ty jsi jen člověk! Nemohou zapomenouti, že jest Caesarem, oni sami ale jen trpaslíky. Nevědí, co si počítí s milou skutečností, že také velikán jest jen člověk. Místo, aby se cítili povznešenými, že jsou bližními onoho velikána, uznávají raději, že on není ničím jiným, než oni.

Nechceme však Caesara dále obtěžovati. Jeho malá ctižádost byla podmíněným příkladem, který konečně svému účelu vyhověl. Snad se někdy skutečně najdou ty vyplivané pecky. Kdož ví. Jisté jest však, že tuto chlapeckou ctižádost pozorujeme u celé řady moudrých mužů.

Není nikterak něco neobyčejného, cvičili se profesor filosofie tajně střelou lukem, aby byl pak v neděli svými studenty obdivován jako druhý Tell. Bylo také již často pozorováno, že proslulý lékař nebyl daleko tak pyšným na své zdařilé operace jako na trochu toho svého mistrovství v tenisu a bez odporu spolehliví svědkové vypráví o zešedivělém již básníkovi, že se kdysi o prázdninách úsilovně namáhal, aby se před svými ctitelkami zastkvěl jako umělec foxtrotu. Žádný sport, žádná hra, žádná zručnost není tak všední a školácká, aby se přece někdo z usedlých mužů jí s nadšením nezabýval.

Podivno, ale svatá pravda!

A jak tomu tedy rozuměti? Zcela jednoduše: žádný věk nechrání nás, bohudíky, před radostí ze života. I po čtyřiceti letech vězí dosud ještě nohy v kalhotkách a za plnovousem starostí tluče stále ještě dětsky naivní srdce, jen po několik sekund sice, ale nádherných sekund.

Kdybych byl mladou dívkou, nebral bych si žádného mladíka. Vyhledal bych si staršího, klidného pána, který někdy se ozve. Někoho pro život a ku hraní, někoho, kdo nemá svou chlapeckou krásu stále v obličejích, ale vždy hluboko v srdci.

Přel. M.

Umění vázati kytice.

Je to vlastně opravdové umění? Ano, jedná se však jen o to, jak se mu přiučiti. Nejdříve věnujme péči samotnému květu; trhejmež je s dlouhými stonky a kladmež je hlavičkou dolů, aby příliš neuvadly.

Ptáte se, jaké květiny především máme sbírat? Máme-li vždycky výběr? Vezměte ty, jež vám přijdou do cesty a které se vám líbí. Všechny konečně se zdají, jako by říkaly: Utrhni mne! Jsou všechny pěkné, zahradní, polní, luční i lesní, modré, žluté, fialové i růžové, všechny okrášlí a pozdvihnou nejprostší příbytek.

A nyní do vázy! V koutku se krčí láhev s rozbitým hrdlem. Hle, jak na to! Abychom se neřízli, lehkým úderem kladiva vyrovnáme hrbolky stěn, pak pokryjeme vyhlazený povrch lahve směrem od shora dolů vrstvou vosku. Na barvě nezáleží, vyberme si třebaž žlutý, červený aneb zelený; není nic jednoduššího: rozsvítíme svíčku, necháme rozpálit a roztavit tyčinku pečeti vosku a pokládáme jím povrch stěn. Konečně potřeme vázu lepem a poprášíme bronzovým stříbrným aneb zlatým práškem.

A teď se tomu obdivujte! Ujišťuji vás, že vykouzlíte vázu, o jaké jste neměli ani tušení, působící mohutným efektem. »Recept« je prostší, než kdyby se jednalo o uvaření vejce na tvrdo. Umění upotřebit střep!

A nyní, co vlastně míníte okrášlit? Rodinný stůl k hostině, na počest výročí aneb prostě proto, abyste zalahodili oku, dodali, jak se říká, polévce více chuti!

Se svým výkonem naložte, jak se vám zlíbí — pro denní potřebu však stačí, položíte-li na stůl pletený košíček, neb porculánovou misku, naplněnou vlhkým pískem. Napíchejte do něho své květiny a vkusně je rozestavte: to pro chuť!

Pokud se týče barev, to ví každá švadlena, že některé se navzájem doplňují a v náležitém uspořádání tvoří harmonický celek, jiné, že se zase odpuzují a »křičí«. Bohužel,

jak mnoho lidí na to hřeší! Tak barvu sytě zelenou přiblížte ke světle červené, svěže žlutou k jemně fialové a šmolkově modrou kombinujte s oranžovou. Důležitá zásada: až budete sestavovati ladnou kytici, nikdy netěsnejte květiny, jako byste je měli vtlačít do konservační skatule, udusí se. Jen vzduch a vzduch! Kytiky se mají sotva jenom dotýkat. Spojte jejich stonky tenkým proužkem hedvábného papíru.

Řekněme, že si přejete uvázat mohutnější kytici, kterou postavíte na umělou konsoli aneb jakýkoli masivnější kus nábytku. V tom případě doporučuji naprostou volnost ve výběru i pokud se týče množství vyhlédnutých květin, hlavní je uplatnit a pozvednout půvab květiny jedné květinou druhou. To si pamatujte především! Tak umístěte do středu květy nejrozsáhlejší a kolkolem je obklopte vhodným způsobem ostatními vzhlednými a imposantními kvítky. Na př. Královnu z Holandska, či »sněhovou« růži olemujte pásem kvítek drobnějších a titěrnějších, skupinou drobných karafiátů, růžiček a podobně. Vzpomeňte si na perlu, vsazenou do koruny tisíců brilantů!

Pravil jsem, nesmíme přehlížeti blahodárný účinek každé luční květiny. Svátý František pohlížeje na přírodu a jat kouzlem její krásy, v němém obdivu a vroucí vděčností velebil Tvůrce. Není-liž sama květina symbolem? Nevím, kdo řekl: »Vyměňujte bez ustání oltářní květiny!« Ano, nic není ošklivějšího nad zvadlé, uschlé květiny, nehodí se než na smetiště. Pomyslete tedy na svoje srdce, kde Bůh si přeje býti slaven jako ve svatyni a patřiti na vás, jak bez ustání mu přinášíte květy čerstvé a rozvité své lásky a svých ctností. Květina utěšovatelka! Připomíná se, že sv. Ignác přinášel svým nemocným bratrům květiny, aby je rozptýlil v dlouhých hodinách plných nudy. Chceme-li rozsévati radost, vzbuditi úsměv na bledých tvářích chorých, obětujme ten peníz a kupme svažeček kvítků, ježž položíme na stolek u lože nemocného. Jemná vůně květiny projeví vaši lásku a vřelý soucit, odstín a barva kytice ve vzácném souladu splývající, tlumočí vaši oddanost a naplní trpící hrud' pocitem naděje a radosti, neboť pro ni je jediným snem den, který jí přinese zdraví, vrátí životu a hřejnému slunci.

M.

Úroveň časopisu je dána finančním podkladem vydavatelstva. - Studenti-kolegové, chcete-li, aby váš časopis i v Novém roce stál na výši, musíte i vy plnit k němu své povinnosti — t. j. zaplatíte dlužné předplatné. Či chcete býti bez této pevné bašty svých ideálů?

Manie.

*Slyšel jsem manie smích,
jenž bouřil jako blesk
do slok pozdních,
v nichž se zachvěl stesk.*

*Na ložích zšeřelých,
usnulých radostí,
v myšlenkách chorobných,
jak spoutané jiskry,
tančily stíny
za zvuků mystické loutny.*

*Manie dozněla mdlobou
mi v oblacích nad hlavou.*

J. A. Lipský:

Osud.

Za oknem spí odpoledne a zmrzlý kraj.
Ukolébán jednotvárností šedých písmen,
usínám na knize...

Náhle se do ticha zarazí zvonek...
Ozvěna posledních dvou úderů se protáhla,
bojácně se třásla...

Protírám si oči a jdu otevřít...

»Dobré odpoledne...«

...Nemám ve zvyku odpovídat, čekám
na další slova, poněvadž sem chodí agenti.
Ovšem zbytečně, študák a peníze?

Vysoký, mladý muž, který nepřekročil
práh, nepovalil mne proudem mechanické
řeči. Snad to agent není? Všiml jsem si ho.
Obličej měl bledý, kabát zachovalý mu
pěkně sluší. Elegán.

Odkašlal. »Mladý pane... prosím vás...
buďte tak laskav několik haléřů, jsem
bez zaměstnání.«

Naše oči se setkaly. Sklopil zrak. Viděl
jsem tak činit dívky. Dívky mohou očima
lhát; jeho oči byly dětské a tak průhledné.

»Víte, mladý pane...«

Neposlouchám. Rozpačitě sahám do
kapsy, poněvadž v ní normálně nic nemám
a čekám, že nic nevytáhnu. Náhoda. Vždyť
jsem dnes dostal od Karla něco za rys. Po-
dávám mu. Nemá nataženou ruku jako jiní
žebráci.

»Děkuji... mnohokrát... víte, rád bych
pracoval. Všude hledám práci, ale nemohu
nic dostat a tak jsem začal... raději
bych...« Na třesoucích víčkách leskne se
mu slza. »Děkuji... sbohem.«

»Sbohem.«

Pomalu se otočil. Ruka se mu třásla,
když sahal na kliku protějších dveří.

Druhý den jdu si zakopat. Hráváme na
hřišti u malého lesíka.

Poločas, odpočíváme. Začíná šerit, mráz
přitahuje. Někteří kluci se procházejí le-
sem.

»Kluci, haló, kluci, pojd'te sem!« křičí
Eman z lesa. Skoro všichni se zvedají a
běží k Emanovi. Přidal jsem se.

»Zde..., pohled'te... nahoře.«

Všecky oči se nehybně upřely na jedno
místo, tváře jako vytesané.

»Chudák, proč? Kdo?...«

Nad námi visí člověk. Nikdo ho nezná;
všiml jsem si černého kabátu.

Sundali lidé člověka, položili na trávu.
Kalné oči jsou otevřeny, ale nevidí nás.
Jsou to dětské oči? Snad byly kdysi.

Přichází komise. Ta ho nevzkřísí. V ka-
psách našli mu několik pětihaléřů a roz-
bité plátno.

»Měl jistě hlad...«

»Byl asi bez zaměstnání...«

»Asi žebrel; možná, že se styděl. Ono je
to, žebrat, mladý...«

Vzpomínám na slova muže v černém
kabátě s dětskýma očima. Včera byl u mne,
dnes je také, ale nemluví. Včera hlasitě
zoufal: »Raději bych...« nedokončil.

Dnes nemilosrdný osud dodal:

»Se oběsil.«

Nová kniha v edici Jitra vyjde co nej-
dříve. Bude opět jedním z úhelných kvádrů
naší literatury. Pro nás bude mít tím větší
cenu, poněvadž byla napsána pro studenty.
Překvapení? Jistě. Nadpis? — »Svatí a
lidé.«

Aljoša:

Veselé putování v tomto slzavém údolí.

Vzpomínky z Arcachonu.

(Pokračování.)

Einstein měl ohromný nápad, když svého času ohromil svět teorií relativity. Vše na světě je relativní. I názor na umění. A třeba i na romantiku. Na př. na romantiku silnic a cest. U nás vždy a všude se opěvuje bílá silnice. (Srovnej: »Silnice bílá přede mnou...« a pod.) V zimě ovšem dopomůže k této bílé silniční romantice sních a k tomu ještě se přidají sáně a rolničky, čímž se romantika ještě zvýší. V létě zase tuto romantiku vydatně podporují obláčky bělavého prachu, které jistě dají jednou podnět hloubavějším duchům ke konstruování zvláštního vyssavače prachu (nikoliv prachů!) pro dýchací orgány poutníků opěšalých. Patent by se u nás ještě dlouho dobře vyplácel.

A teď si pomyslete, že o tuto, t. j. silniční bílou romantiku, je francouzský písničkář a vlastně i umělec oloupen. »Silnice černá přede mnou...«, ó, jak by to pohřebně znělo z úst veselého francouzského tuláka! Neboť tam nemají bílých silnic; jsou tam černé, asfaltové silnice, naprosto neromantické.

Nuže, taková černá silnice vede smaragdovou zelení jakýchsi divokých zahrad a luk do Arcachonu. K moři! Neodoláte zvláštní touze, téměř živelní, která tak svůdně dovede lákat — je to jakási vis major, jak rádi říkávají vyznavači paragrafů, která vámi přímo cloumá, a to tím více, čím blíže jste u moře. A jste-li jen asi 50 km od něj, táhne vás to jako Jantarová hora Bruncvíka. Už v Bordeaux jsem ukul plán zkusit své plavecké umění ve slané mořské vodě. Přerušil jsem své incognito na Velkém kongrese a seznámil se s Jožkou Oravčanem, jedním ze zmíněných už čs. zástupců. Shodli jsme se velice brzy. Za hodinu jsme už uháněli autocarem po neromantické černé silnici do romantického Arcachonu.

Na pláži se nám líbilo nejvíce to, že tam tábořily celé rodiny pod vzdušnými stany a rodinnými slunečníky i s klubíčky batolat, a pejsků velmi roztomilých. Všude plno života a smíchu na osmahlých tvářích. I to zlaté slunce se smálo a v miriádách jisker se odrážely jeho žhavé paprsky v nazelenale modrých vlnkách klidného oceánu. Občas zbrázdí hladinu motorový

člun, opodál marně se nadýmají sportovní plachetnice, neboť je téměř bezvětří.

Jožka najednou má nápad. »Kdo z nás dál doplave? Vsaďme se, že já!« Nesmím se nechat zastínit a proto bez váhání pravím: »To je ohromné; o kolik se vsadíme?« — »O deset franků!« — »To je přece málo; abys při nejmenším uplavál 2—3 kilometry a já takový kus za deset franků neplavu,« prohlásil jsem zcela resolutně, ačkoliv uplavu sotva 200 m. Jožka byl nemile překvapen, neboť 3 km se mu zdály také trochu moc, ale přece sázku nesměle zvýšil o sto procent. Abych mu ještě více nahnal strachu, zeptal jsem se (jakoby jen tak) zevlujícího domorodce, je-li pravda, že jsou tam dále v moři žraloci. Cosi nesrozumitelného mně bylo odpovědí, myslím, že zápornou. Ale strach má velké oči a Jožka už se viděl v tlamě velryby. Přece se však ještě přemohl a dodal si odvahy a tak závod začal. Ale asi po deseti taktech se Jožka zastavil a zkroušeně pravil: »Raději se vraťme, což kdyby nějaký ten žralok...?« Ačkoliv jsem viděl, že Jožka by závod vyhrál, jen kdyby nebylo strachu z vybájených žraloků, prohlásil jsem, že jsem ochoten plavati dále. Nezbyvalo mu tedy, než uznati mne vítězem dvacetifrankové sázky.

Ani jsem netušil, že ještě toho dne oslaví Jožka nade mnou hrdinské vítězství. Stalo se to takto. Večer, a to už dosti pozdě jsme se vraceli z Arcachonu. Jožkovou zásadou bylo, po celou dobu využití co nejvíce příležitosti ke konversování. A tu radu dával i mně. Snažil jsem se, jak to jen šlo. V autocaru, jímž jsme se vraceli, šikovnou jakousi manipulací se stalo, že roztomilá mademoiselle se usadila v naší blízkosti.

Hned mně napadla Jožkova dobrá rada. Zkoušel jsem navázat rozhovor. První pokus: dvojí významné zamručení nepotkalo se ani dost málo s úspěchem. Vida, na co tu je ten koketní slunečník? Nenápadný pohyb a slunečník leží dole. Dvě úslužné ruce ženou se po něm. Ta druhá, Jožkova, byla hbitější než moje. Z toho ovšem hned vytěžil a dovedl zaujati půvabnou dceru francouzského národa tak, že jsem se stal skoro zbytečným. Ostatně ani jeho povyražení netrvalo dlouho a po hodině družné

zábavy se loučil, pour jamais... Ale tato malá příhoda přece Jožku vzpružila po námořní porážce. Přece se cítil toho dne vítězem. Ale i jeho »porážku« snažil jsem se

mu zmírniti a při nejbližší příležitosti byla věnována částka vyhrátých dvaceti franků ad bonum commune nás obou.

(Pokračování.)

Ant. Pavlín:

Tak včera v osamění duše snila . . . pyšná.

*V samotě kdes
a v zamlklém tichu
prosním svůj sen — teď zbytečný tvor
a neklidný syn své bloudící generace —
všednosti zbaven,
všech lidí vzdálen a přece jim blízko,
bolestmi jejich, jež zmítaly jimi tisíciletí,
budu se trást jak zjitřený nerv
a zpívat jen hymnu na oslavu Bytí.
V popelu dneška
dychtivou dlaní hrabat se budu
až jiskřičky Lásky rozdmýchám v žár.
Pak budu čekat, až doanáščí
polední lehne mi v sluch.
Ven z hrudi vyrvou si srdce,
jež záhadou člověka trpělo tolik,
a k zápalné oběti na oltář jeho
je ochotně položím —
s protknutou hrudí,
zahalen v obětní plamen a dým
jako žrec jeho,
zazpívám píseň svou poslední
s pažemi k objetí rozepjatými,
až ve vítězných krescendech
řeknu své poslední slovo
a uvidím — — v extasi
šíleného bakchanále
mlhy nad neznámou zemí — —*

Oscar Wilde:

Básně v prose.

Umělec.

Jednoho večera přišlo do jeho duše přání vytvořiti sochu Rozkoše, která trvá okamžik. A vyšel do světa hledat bronz. Neboť dovedl mysliti pouze v bronzu.

Avšak všecek bronz celého světa zmizel, a nikde na celém světě nebylo bronzu, kromě bronzu, z něhož udělána byla socha Bolu, který trvá věčně.

A teď tu sochu měl on sám, a postavil ji na hrob jediného tvora, jehož v životě miloval. Na hrobě mrtvého tvora, jež nejvíce miloval, postavil tuto sochu, kterou sám vytvořil, aby byla znamením lidské lásky, jež neumírá, a náznakem lidského bolu, jenž trvá věčně. A v celém světě nebylo ji-

ného bronzu, kromě bronzu, z něhož byla udělána tato socha.

A on vzal sochu, kterou vytvořil, a dal ji do veliké peci, a dal ji ohni.

A z bronzu, z něhož byla socha Bolu, který trvá věčně, udělal sochu Rozkoše, která trvá okamžik.

Dobrodinec.

Byla noc a On byl sám. A viděl v dálce zdi okrouhlého města a šel k tomu městu. A když se přiblížil, slyšel, jak v městě nohy vesele dupou, jak ústa radostně se smějí, jak mnoho louten hlučně hraje. I zaklepal na bránu a kterýsi vrátný Mu otevřel.

A spatřil dům, který byl z mramoru, a krásné mramorové sloupy byly před ním.

Sloupy byly ověnceny a uvnitř i vně byly cedrové pochodně. I vstoupil do domu.

A když prošel síní chalcedonovou a síní jaspisovou, a octl se v dlouhé síní hodovní, ušel ležeti na loži nachovém člověka, jehož vlasy byly ozdobeny červenými růžemi a jehož rty byly červené od vína.

A On přistoupil k němu a dotekl se jeho ramene a pravil mu: »Proč žiješ takto?«

A mladý muž se obrátil a poznal Ho, i odpověděl a řekl: »Vždyť já jsem byl kdysi malomocný, a ty's mě uzdravil. Jak jinak bych žil?«

A On vyšel z domu a šel opět na ulici.

A za chvíli ušel ženu, jejíž tvář i roucho byly nabarveny a jejíž nohy byly obuty v perly. A za ní šel zvolna jako lovec mladý muž, který měl dvojbarevný plášť. A ta tvář ženy byla krásná jako tvář modly, a oči mladého muže zářily žádostí.

A On šel rychle za ním a dotekl se ruky mladého muže a pravil mu: »Proč díváš se tak na tuto ženu?«

A mladý muž se obrátil a poznal Ho a pravil: »Vždyť já jsem byl kdysi slep, a ty's dal mi zrak. Nač jiného bych se díval?«

A On šel kupředu a dotekl se barevného roucha ženina a pravil jí: »Nelze-li choditi po jiné cestě než po cestě hříchu?«

A žena se obrátila a poznala Ho, i usmála se a pravila: »Vždyť jsi mi mé hříchy odpustil a tato cesta je rozkošná cesta.«

A On vyšel z města.

Miloš Krejza:

Zmařená oběť.

Tiché jezero, snad jen skrytý rybník pod strání zabíhal do lesa. Vysoké stromy nořily se do hlubokých tůní a zdály se ukazovati novou říši, zemi s modrým nebem, s plujícími mraky. Rákosity, zelené pentle, vyzvedaly se nad hladinu vodní.

A kolem bylo tak veliké ticho. Jen lehké šumění v korunách stromů připomínalo myšlenky Velkého pátku.

Jen ticho zůstávalo a vše umlkalo ve vzrostlém mechu.

Se stráně, pomalu zadržujíc se jednou rukou za blízké keře, sestupovala mladá žena. Druhou ruku tiskla k prsoum, na nichž spočívalo tichounce spící děťátko. Bylo zahaleno v bílou roušku jako v běloučký dětský rubášek. A to posvátné ticho kolem bylo tichem chrámovým.

Žena, ještě mladá, v šatě jednoduchém, tak krásně prostém, avšak nedbale, jen

A když vyšel z města, ušel seděti mladého muže u silnice, a on plakal.

A On přistoupil k němu a dotekl se dlouhých kadeří jeho vlasů a pravil mu: »Proč pláčeš?«

A mladý muž vzhlédl a poznal Ho, i odpověděl: »Vždyť jsem byl kdysi mrtev, a ty jsi mě vzkřísil z mrtvých. Co jiného bych dělal než plakal?«

Učeník.

Když Narcis umřel, změnil se rybník jeho rozkoše z poháru sladkých vod v pohár slaných slz, a Oready s pláčem přicházely lesem, aby zpívaly rybníku a potěšily jej.

A když viděly, že se rybník změnil z poháru sladkých vod v pohár slaných slz, rozpustily zelené pletence svých vlasů a volaly k rybníku řkouce: »Nedivíme se, že takto truchlíš pro Narcise, byl tak krásný.«

»Což byl Narcis krásný?« pravil rybník.

»Kdo by to věděl lépe než ty?« odpověděly Oready. »Nás vždycky pominul, ale tebe hledal a chtěl ležeti na tvých hrázích a dívati se dolů na tebe a v zrcadle tvých vod chtěl zrcadlit svou krásu.«

A rybník odpověděl: »Ale já jsem miloval Narcise proto, že, když ležel na mých hrázích a díval se dolů na mě, viděl jsem, jak v zrcadle jeho očí se zrcadlí moje krása.«

Přel. Dom. P.

tak narychlo upraveném, sestupovala stále níž a níže. Oči její byly zamženy a ústa nějak se otřásala jakoby záchvěvy pláče.

Mladá matka stanula na břehu jezírka. Byla nad místy, o nichž si okolní lid vyprávěl, že za noci se z nich ozývá pláč a nářek. V těch místech bylo jezírko nejhlubší.

Až sem mladá žena došla se svým spícím děťátkem.

Rozhlédla se kolem.

Ticho a zas — jen ticho.

Matka pozvedla své spící děťátko do výše ke svým rtům. Jak bylo krásné! Ó, prostá nevinnosti! Slzy zalily zraky matčiny a těžký pláč splýval se rtů.

Děťátko se probudilo. Udiveně otevřelo oči a zadívalo se vesele, ale ihned zas polekaně ve zraky matčiny. Ručičky pomalu vztahovalo k ústům své matky.

A ta plakala. Horoucně přivinula děťátko k sobě, hladila jeho tvářičky, líbala čelo a znovu a znovu tiskla je k bušícímu srdci.

Láska zde zápasila se smrtí.

»Můj ty malý miláčku, ty odpustíš své mamičce, že umírá, že odchází se světa a bere tebe nevinného s sebou. Kdybys ty věděl, co matička tvoje zakusila a vytrpěla, než dala ti život. Můj ty maličký, lépe nám bude oběma zde v tichém údolí pod vysokými stromy. Odpusť své matičce nešťastné. Ona jde s tebou.«

Matka naposledy zlíbala své dítě, přivinula k bušícím nadřím, sevřela v náruči.

A kolem jen ticho.

Nešťastná žena, zapuzená od vši lásky, stanula u samé vodní tůně. Obraz její se míhal ve vodním zrcadle a bílý šátek, v němž děťátko bylo zahaleno, poletoval ve vodě jako bílá holubička v zeleném palmoví.

Krok a konec všemu.

»S Bohem, ty můj —, s Bohem, děťátko moje!«

— — — — —

»Proč chceš zemřít, paní?« V poslední

chvíli pojal za paži nešťastnou matku mladý muž. Byl to kněz.

»Proč umíráte a vraždíte?« A odváděl ji od břehu tajemného jezera.

Děťátko na rukou matčiných zaplakalo.

»Proč se bojíte, malověnní, když já jsem s vámi, praví Kristus. — Proč bojíte se života, když jste nezhřešili, když nekonečná jest láska Páně!« Mladý kněz zvedl do výše ruku a jiskřivý zrak zahleděl se v neznámou dál. Pomalu uklonil se, poželhal oba trpitele křížem a zmizel v lesním šeru.

»Bože, ty nedáš nám zahynouti! Děťátko moje, my čisty jsme, my nezhřešily, my živы budeme!«

A s nenasytnou touhou matka líbá své dítě a s ním se mazlí.

Očka, ještě plná slzí, již září v šťastném úsměvu.

Životu vstříc odešli nevinní.

Jezero tiše dumá dál zbaveno kořisti. Na křižovatce v lese stojí Boží muka a před nimi tváří k zemi skloněn klečí mladý kněz a děkuje Věčnému.

Les mlčí a vánek v jeho korunách usíná.

Duchovní hlídka.

Jurák Karel:

Kouzlo!

Člověk touží po dobru. Dobro nám pomáhá. Pomoc potřebujeme! Potřebujeme světlo — paprsek. Paprsek nám pomáhá. Paprsek je dobro. Paprsek zahřívá naši mysl. Rozšiřuje obsah našeho poznání. Rozšíření propouští vzpomínku. Vzpomínka nás těší. Těší nás, co je příjemné. Příjemnost předpokládá kouzlo! Kouzlo může býti několikeré: Kouzlo mládí, valčíku, moře, hor . . . lásky Boží!

Kouzlo mládí . . . Tichý, nepatrný háječ! Lehni si na pokraji na kyprou zeleň a tvrd', že ji nemáš rád! Podívej se na nebe, modře zbarvené! Přece nepůjdeme do školy, když nás Boží příroda láká, vábí a svádí. Splývající barva moře dozrávajícího žita — to je světlost jejího vlasu. Červeně kvetoucí mák, to jsou její rty. Modř nebe je modří jejího hedvábného šatu. Vůně léta je vůní její. Nekonečná zeleň — to je mládí. Mládí má rádo světlo, červen, modř, vůni — nenávidí žluť. Mládí! To je On — Ona — Ono . . . Kouzlo!

Kouzlo moře, hor tkví ve srovnání naší nepatrnosti s velikány.

Vstupme do kolosálního zaoceánského parníku. Jedeme! Srovnajme parník s nesmírnem mořským! Pouhý bod!

Postavme se k jedli! Srovnajme! Postavme jedli ke Sněžce! Srovnajme! Postavme Sněžku k Mount Everestu! Srovnajme! Mount Everest proti zemi, země proti světu, svět proti Bohu! To je kouzlo při pohledu s nebetyčností!

Nejvznešenější je však kouzlo lásky Boží! Bůh je nám tak blízko, na dosah ruky, ba v našem srdci — a zároveň tak daleko! Kouzlo mládí, moře, hor — pomine, kouzlo lásky Boží přetrvá věky! Sálá i za oceán, všude cítíme Její hřejivost! Co může být ideálnějšího nad Jeho nekonečnou lásku!

Bohumil Gregor:

Svatost samoty.

Hledají se ideály, hesla a směry, které by dovedly zachytiti mládež na nakloněné půdě nemravnosti, s níž jede do páchnoucích tůní zoufalství. Konferuje se, disputace nejrozličnějších tónů a barev rostou denně v novinách, v klubovních sálech i

kabaretech, na ulicích, ve sborovnách profesorů i na řečnických ambonech, všude je zdánlivý úžas nad umírajícím mládím a strach i hněv nad pohanským futurismem v celém našem životě. Ti, co tak volají, mluví nadarmo, protože nechtějí uznati cesty, která může zachrániti svět: Omnia restaurare in Christo. Bude se zbytečně referovat o nových cestách, budou se marně ukazovat a vymýšlet jiné směry, které by zachránily mládež, dokud se neuzná a neřekne pravdivě, že jen v následování Ježíše Krista, v jeho napodobení je síla a charakter pravého muže.

Ale Ježíše Krista, Boha, nenajdeme ve hluku a neklidu velkoměst, nenajdeme Ho tam, kde se příliš mluví a málo medituje. »Není v zemětřesení Hospodin« je psáno v 3 Král. 10, 12. Je zakryt mlčením a posvátné ticho samot je Jeho Řečí. Kdo Ho chce nalézt, kdo chce s Ním mluvit, musí se zakrýt stěnou mlčení a uzavřít se do komory svého srdce. Proto mají exercicie tak blahodárný výsledek, že při nich je duše nucena v tichu a samotě poslouchat jemný a přece tolik důtklivý hlas Boží, který v ruchu a neklidu života je překřikován vášněmi, smyslností a pýchou.

Řekne mi někdo: Bůh je přece všude, protože je všudypřítomný, a tedy, nač utíkat do samoty. Ano, to je pravda, ale je také smutná pravda, že pro tu Jeho všudypřítomnost zapomínáme na skutečnou přítomnost v nás a kolem nás, čili lépe řečeno: žijeme tak, jako by Bůh vůbec přítomen nebyl. Deismus má v nás své tajné přívržence, pantheistický názor, že Bůh je Všecko (čili správněji Nic!), že se o svět vůbec nestará, nás pronikl na tolik, že nechceme ani slyšet o samotě a mlčení. A přece nebude lépe, přece mládež (i katolická!) se nezachrání, leč uprchne-li do samoty, na poušť, kde přímo mluví Bůh k duši.

Je doba prvních století křesťanských: pohanská homosexualita, paederastie, volnost manželství, sebevraždy, euthanasie . . . to vše je napodobením starého Říma. A je i liliová běloba duší Anežek, Lucií, Domitill — i hrdinství Vítů, Laurentiů, Sanctů . . . a mučednictví Flaviů, Fabiánů, Ignaciů, Justýnů . . . je i persekuce Lodi Petrovy a celé svaté Církve. A jako tehdy utíkali křesťané do pouští, do samoty a klidu, kde žili jen pro Boha, v Něm a s Ním, tak musíme i my, chceme-li se zachránit, chceme-li naplnit svůj věčný cíl. Poušť thebská

je proslulá svatými askety, mnichy a velikány věků; v jejím rozpáleném písku jsou stopy, znaky a kosti uprchlíků z bláta pohanství, její vzduch je prosycen tichem a mlčením, které mluví víc, nežli celá acta martyrum. Tisíce zoufalých duší, tisíce nespokojených a hlukem života ubitých lidí našlo tu Věčnost a Svatý Mír. Sláva jejich svatosti letěla jako blesk do bohatých krajů a měst, a lákala svým tichým štěstím uprostřed nedozírných, krvavě rudých píscin. To proto, že v samotě kolem nás je všechno rozsáhlé, zdá se, že země musí končit jen nebem.

Velikáni pouště byli zváni do hluku a bouří církevních, aby svým mlčením, svou svatou tichostí, vyrůstající jen ze samoty, chránili Církev. Možná říci, že pouště nám daly nejvzácnější semena svatosti, že Církev se obrozovala z mlčení Lvů lásky a svatosti. Tam, kde příroda nejméně ukazuje svou plodivou sytost života, tam vyrostli fenixové života věčného, života, nad který nikdy nikdo plnější míti nemůže. A tímto životem věčnosti napájeli unavené, světem a hlukem zemlené duše svých bratří. Ale nežili trvale a rádi v proudu a sytosti života; uprchli znovu do své samoty, kde bylo jim nejlépe. Tak veliký pouštevník, svatý Petr Celestin, žijící v 13. století! On samotář a asketa pouště Morronské a Magellské, on, jenž se chlubil jedinou slávou, že neměl žádné slávy lidské, byl přes všechno své zdráhání zvolen papežem. Trůn Nejvyššího sluhy Páně stal se mu zkušebním kamenem: mělo se ukázati, oč vzácnější a světější je samota pouště Morronu pro plachého světce, neznajícího intriky dvorů. Jeho srdce toužilo po vůni pouště, jež mu byla božskou vášní života a přípravou na blaženost. Byl přesvědčen, že jeho zkouška nemá trvat do konce životní dráhy a proto sám přes odpor dvoru neapolského zřídá se klíčem sv. Petra, místo posvátné zlaté katedry bere černý kámen a utíká hlouběji a hlouběji v samotu, aby zapomněl na půlroční papežskou slávu.

Poušť thebská je dosud — ale nejsou již mužové, kteří by se do ní utíkali! Vypravuje se, že vojín Psichari, vnuk proslulého Renana, obrátil se delším pobytem na poušti.

My nemůžeme vždycky utéci do skutečné pouště, ale můžeme se obklopiti samotou. Poušť předpokládá nutně samotou, ale samotou můžeme být všude, nejen na poušti,

a zvlášť samotén musíš být, když rozmlováš s Bohem. Musíš si najít thebskou poušť sám ve svém duševním životě a musíš se denně několikrát zastavit v ní, abys zaslechl šeptající vítr Ducha sv.. Bůh v tobě musí být přítomen nejen per omni praesentiam, nýbrž je nutně třeba, aby byl přítomen etiam per gratiam sanctificantem, čili abys žil duchovně. A to nebudeš, jestliže v práci, kterou zdánlivě považuješ za dílo pro Boha a věčnost a o níž neustále mluvíš, neposvětiš mlčením samoty.

Boží Syn přišel na svět za nejhlubšího spánku, do opuštěného chléva, v majestátním mlčení hvězd a oblohy. To byl nejslavnější akt lásky Boha Otce. A umíral za

rachotu hromu, zemětřesení, uprostřed zlobou třesících zástupů vyvoleného národa, za proklínání a rouhání. To bylo zase zásluhou lidí, to byl akt d'áblův, to byla mluva hříchů...

Zde máš dvě životní cesty: jedna je tichá, mlčenlivá samota duše uprostřed řevu a nespokojenosti, končící mystickým spojením svaté Trojice za jánotu věčné blaženosti; druhá je široká silnice hluku, rozptýlení a zdánlivě plodného života a končí v ohnivém objetí satanově za pláče a skřípění zubů...

Pro tvůj odvčký cíl jest jen jedna — ta první!

Dopisy

Když se studenti mají doma o vánocích dobře a je jim dlouhá chvíle, stanou se filosofové a zapomenou na pořekadlo starých: *Si tacuisses, filosofus mansisses*. (Těm, kterým to patří, věnuje pražská redakce.)

Lyže a on.

Na kopci si připneš lyže. Snožíš nohy, kolena k sobě (pokud dovolí eliptický tvar nohou), vytřeštíš zrak a tyčkou se odrazíš. V příštím okamžiku samozřejmě prohlížíš sněhovou peřinu velmi zblízka. Vydlabeš lavor, t. j. díru. Maličkost. Vylezeš, oprášíš se a pokračuješ. Než sjedeš půl svahu, stane se ti něco podobného jen bohudík devětkrát. Pak jedeš kousek závratnou rychlostí. Na neštěstí zubí se před tebou les. Žádné obavy! V lese na některém stromě se jistě zastavíš. Jen rychle zmizni, aby tě hajný nepřistihl, jak loupáš kůru se stromů. Na konci dráhy křišťálová voda v potoku. Trochu studená, ale jinak příjemná koupel. Plaveš volným stylem i s lyžemi, v šatech. Teď rychle čelem vzad a nahoru. Dáš si ovšem tempo. Za slabého půl dne jsi na kopci. Mírně se potíš. Jazyk vlečeš za sebou jako třetí lyži. To nic. — Znovu dolů. Vletíš do lavora a hlavou se provrtáš až na hlínu. Zadarmo oholen. Mile se usměješ: »Dvě Kč v kapse. Teď v ní mám ale sníh.« Zatím co filosofuješ, zasukují se ti nohy. Půl hodiny práce a znovu se honíš dolů a nahoru. Jen vytrvat. Sjíždíš po šesté. K nemalé radosti shledáš, že jedeš hůře než po první. Zatím se už přivalí tma a měsíček vykukuje. Sbalíš prkýnka. Naposled se rozhlédneš po hluboce rozbrázděném kraji a zvoláš k lesu: »Škol.« Odvlečeš se domů. Svlékni se, nemaž Francovkou (pozor, modřiny) a ode-

vzdej se v náruč posteli. Zdá se ti jako ocel. V okamžiku usneš. Měsíček oknem pozoruje tvůj zsinálý obličej a brouká si pod vousy: »Také tichý blázen.« Týden ležíš. Rovnáš kostru.

Jurák Karel:

»Fliglsarže.«

Když jste to slovo přečtli, napadlo vás: Aha, cosi z vojny! (Komu to ovšem nenapadlo, neví, co je to asociace představ, že je o tom řeč ve středoškolské psychologii na str. 50, vyd. 1927.)

A správně jste uhodli. Je to z vojny, ale studentské. Nepatrný výňatek z předpisů: Každého dne jsi povinen dostavit se na »cvičák« (svého času to byla podlaha oktavánská, lépe řečeno strop ředitelny). Zbraň ti budiž jediné kniha!

Představené pozdravuj uctivým smeknutím (i když je ti to proti mysli)!

Sed ad rem!

»Fliglsarže« jsou (respektive byly, že F... o! a P... o!) zjevy studentské, které rády pojídaly maso, nebyly totiž vegetariány, par conséquence nebavil je přírodopis.

Začalo to obyčejně takto: Je tu několik takových »fliglsarží« à la V... in et company, člověk se nemůže nikam dostat. Kdo sem nepatří, ať zůstane doma. Koho přírodopis nebaví, může jít ven! (Horliví obyčejně uposlechli.)

Jinak se ovšem vyučování zdržuje obsáhlými výklady (ale politickými). To se to začne bít do lidovců, ale když se někdo zeptal (počkejte, mně se zdá, že jsem to byl já, už nevím): »Proč je cukr dražší?«,

dostal písemnou odpověď (do notesu). Tazatel nemohl ani dát řečnickou odpověď: »Protože agrárníci prodávají drahou řepu!« On si totiž ten agrárník (tázaný) myslel a věřil, že to udělal ministr Šrámek.

Někdy to skončilo jinak: »U sta hromů, sedni, vole! Otec chudák a syn lajdák. Ale řezat a řezat!« Pak má student zůstat vážným.

»Proč se směješ, ty troubo?« — »Prosím, mně se řihlo!« — »Však se ti bude říhat na konci roku, pak si můžeš jít stěžovat třeba k prezidentovi, i k papežovi.«

No, pánové, je to nějaká výchova? Pánové, vy mi teď budete rozumět: Dalo by se to odstranit takto (ve Zlíně to už mají):

»Týdenní mzda a účast na zisku.«

Porozuměli jste, že ano?

»Fligšarže« to měly nejhůře se »životem«. »Počkejte, až vejdete do života... Však tomu život naučí. . et ita porro...«

Proč nás vždycky strašili tím životem? Nám to připadalo jako podceňování. Jako kdybychom neprožili své mládí v té nejhorší krizi, mravní i hmotné. To nebyl život?

Už raději skončím, potom byste si mysleli, že . . . či ne?

Proteus:

Rozjímání téměř novoroční.

Jsme mladí; to by konečně nevadilo, horší je, že to na nás není poznat.

Jsme neznámí; to je druhá naše vada. Nikdo o nás neví, nikdo nás nerespektuje. Jen »Právo« si vzpomnělo, že jsme a namazalo nám med kolem pusy. »Elitní časopis«, řekli nám.

Jsme organizovaní ve sdruženích. Lpíme na vykonávání stanov. Honíme své členy do schůzí; spolkaříme. Přesný počet členů výboru a obsazené židle při členských schůzích mají u nás místo před starostmi o duchovní statky členů. Hlasujeme, hádáme se, volíme komise a výbory; snahou každého jednatele je odeslati na začátku správního roku co možná největší počet národních. Zapomínáme, že 10 pracovitých znamená víc jak 50 papírových. Známe sdružení, které vede k dobrému cíli 5 kolegů. Ostatní chodí číst noviny, dělat pitomé vtipy na schůzích, hrát ping-pong a kritizovat práci druhých. U jiných spolků to není jinačí, ale to neznamená, že se musíme řídit podle nich.

Chceme, aby o nás národ věděl; aspoň ten náš. Přijdete-li na venkovskou faru a

zeptáte se pana faráře, jestli ví něco o katolickém studentstvu, tak nezřídka to slyší po prvé.

Nechceme býti populární, protože z popularity se dělají hlouposti. Olga Scheinpflugová je tak populární, že píše básničky a uveřejňuje je v »Lidových novinách«. Šalda z nich onemocněl.

Nejsme na to, abychom se sjížděli, měli Ústředí, ale na to, abychom něco dělali. Těm, kteří o nás vědí a nás podporují, musíme ukázat, že je nezklameme, a těm, kteří nás neznají anebo neuznávají, musíme říci, že něco dovedeme.

Nuže, začněme se bít o víru a duchovní statky.

Proteus:

Poznámky.

1. Kdo čte aspoň časem noviny kterékoli politické partaje s obsahem seriosním či šibeničním, nemůže přehlédnouti dlouhých úvah o dluhách, které mají některé evropské státy platit Americe. Některé články jsou rozumné, jiné hloupé a jalové; těch druhých je více. Ze všech je však patrné, jak nepříjemné je mít podobné závazky, kterým se říká dluhy. Jsme-li někomu něco dlužní, tak jsme morálně zavázáni chovati se k němu slušně, prokazovati mu úctu, dávati přednost, napřed smekati klobouk a nakonec mu zaplatiti. Někteří věřitelé jsou slušní a nechtějí úroků; ale těch je málo a za zvláštních okolností. Většina chce 8% a posílá upomínky. Neplatí-li dluhující strany, tak se zdvihají soudy. Pak jsou zde zákony, které poskytují ochranu oběma stranám. Ale ty jsou zde jedině proto, že lidstvo se poznalo; ví, že je nezvedené stádo bez pastýře.

Amerika chce své; pochopitelně. To jí nikdo nemůže zazlívati. V takových případech se humanita hází na hnůj a před chudáky se zavírají dveře. Plať, jsi-li dlužen, odhlasuje americký kongres.

Lidé mají z dluhů strach. Říká se: Dluhy s jedné mísy s člověkem jídají. Když otec pouští syna na studie do města, napomíná ho, aby nedělal dluhů. Dluhy plodí nenávist. Nenávist je hřích. Dluhy plodí hřích. Porušují přátelství. Činí z lidí svobodných otroky kapitálu a moci.

Lidé jsou dlužní lidem. Státy státům. Ale na jedno se zapomíná a v novinách se o tom nepíše: lidé jsou dlužní Bohu. Jsem zvědav, kterého roku se bude psát o dluhách a reparacích, které pocházejí z války

proti Bohu. A kdy se budou platit? Či všichni budou čekat až na soudný den?

2. Státním zaměstnancům sebrali 13. služné, vánoční příplatek a ještě jim strhnou z měsíčních platů. Nyní se Exekutiva stát. a veřej. zaměstnanců hádá s vládni majoritou. Vypadá to jako mezi dětmi. Napřed si něco dáme a pak si to vrátíme. Ale některé děti, zvláště povyrostlí kluci, mají zásadu: Co se dá, to se nevrací.

3. Už jsem myslel, že je něco shnilého ve státě dámském. Ale od té doby, co vlastním 4. číslo »Jitra«, jsem soud poněkud změnil. Nyní tvrdím, že tam něco shnilého je, ale je toho málo. M. R. se zlobit nebude a ostatní, které se ozvaly, zvu k boji. Ne třeba se hádat jen o to, kdo je katol. studentka či student. Je mnoho problémů, které nás trápí a doba stále přináší zajímavé náměty k diskusi. Všechny mozky nezajímá Klofáčova touha po nové formě demokracie nebo problém vázaných kandidátních listin; to je pravda, ale možno sdělit názor na všemožné. Hlavní věc je psát, ale ne hloupě.

4. Jsme studenti. Ale nejen to, jsme katoličtí, nebo aspoň máme být, když jsme si to významné slovo dali do firmy. Katoličtí — to je to hlavní slovo v nadpise. Tím se odlišujeme od ostatních studentů, kterých je více. Nás je málo, nebo aspoň poměrně málo. Proto, chceme-li vésti a hrát prim ve studentstvu vůbec, musíme za něco stát. Slovo »katoličtí« nám dává možnosti, abychom něčím byli, něco znamenali, aby nás nepřehlédli. Musíme ale chtít. Bez chtění a námahy to nepůjde.

Jde o to, abychom se ozvali. Mužně, rozumně, společně. Na konferencích, sjezdech a pod. schůzích se sice odhlasují resoluce, ale ty jsou pro kočku. Stále se nic nedělá. Takové sjezdy jsou k tomu, aby se na nich sjeli známí, hlavně delegáti s delegátkami. Ten, kdo navštívil několik sjezdů či pracovních konferencí, mi to potvrdí. To je vlastně základní účel sjezdů (funkcionáři z Ústředí, prosím vás, nelajte mi). Pak teprve přijdou na řadu volby atd.

Bývá zvykem, že jsou na sjezdech pořádané seznamovací večírky. Na večírky jsou zváni také hosté; patrně proto, aby poznali, že většina studentů se nedoveče vůbec bavit a seznamovati také ne. — Jak trapná je podívaná na skupinu mláďenců, sedících kolem stolu a marně upírajících své zraky na vedle sedící dívku.

Naši studenti se málo smějí. Jsou toho

mínění, že smích a vůbec zábava jim nepatří. Poznáte je rázem na studentských slavnostech, schůzích a manifestacích. Zkostnatělé a ztrnulé vyjadřovací formy, strach projevit svůj názor na věc, pak nemohoucnost projevit se vůbec, neinformovanost o všemožných otázkách, společenská plachost; tím se lišíme od jiných studentů.

Poznal jsem málo mrštných studentů, málo průbojných studentek, kteří si raději znepřátelí okolí, než by dali dopustit na svůj ideál.

Každý katolický student nemůže studovat bohosloví, každá katol. studentka se nehodí do kláštera. Kdo má rád šrouby, může být také dobrým katolíkem. Ale každý z nás by měl svou katolickost uhájit a za nic se nestydět.

Žďárná, advent 1932.

Vážený pane techn. redaktore!

V účtě podepsaný dovoluje si tímto důrazně protestovati proti nepřístojnému řádkování t. zv. šotka tiskařského v posledním čísle »Jitra«. Hlavně pak protestuji proti zvěrstvům napáchaným v pokračování mého článku na str. 114. Neplechami těmito očividně vychází najevo zlý úmysl, aby totiž byla dána v neváznost a pochybnost má zdatnost v gramatice. Nutno něco podniknouti! Nutno neprodleně podniknouti vyhlazovací boj proti této šelmě záhludné! Přicházím proto s návrhem vytvořit ze všech přispívatelů bez rozdílu věku a pohlaví jednotnou bojovnou frontu proti všem šotkům tiskařským! Neboť co jediný zmůže proti těmto mocnostem nečistým?

Chceme-li však bojovati, musíme nejdříve nepřítel poznati. Pátral jsem tedy po původu šotků čili plivníků. Již staré pověsti české nám o nich vyprávějí. Někde zván byl šotek hospodářičkem, pokud ovšem dělal dobrotu. Bylo ho lze stvořit podle tohoto receptu: vzalo se vejce od černé slepice, nosilo se 9 dní pod levou paží a z toho se vyklubal šotek, o jehož působnosti se možno ve zmíněných pověstech mnoho dočísti. To je ovšem šotek či plivník obecný, který mohl býti prospěšný nebo zhoubný. Naproti tomu šotek čili plivník tiskařský jest povždy tvorem zhoubným a jen ostudu tropícím. Ve starých pověstech ovšem marně můj zrak po něm pátral, neboť pan Guttenberg vynalezl tisk o něco později a s ním teprve při-

šel na svět i šotek tiskařský. Tím jaksi je vysvětlena mezera ve starých pramenech. Pátraje po genealogii šotka tiskařského v archivech novějšího data, podařilo se mi zjistiti, že recept je tu poněkud složitější, čímž lze si vysvětliti tvrdošíjnost tohoto úporného tvora. Takový šotek se může vylihnouti jen za zvláště příznivých okolností. Vejce musí pocházeti od t. zv. novinářské kachny a musí býti sneseno v okurkové sezoně do redakčního koše. Po 9 dní a nocí musí je pak nositi korektor (faktor pro svou neposednost je méně vhodný) pod levou paží. Čerstvě vyklubaný šotek vymáchá se v tiskařské černi, čímž nabývá způsobilosti k různým taškařinám. Uhnízdí se pak nejčastěji v sázečích strojích, přehazuje písmenka, polyká slova i věty a občas si smlsne i na nadpisu, který je zvláště v »Jitře« tučný (mimochoodem navrhuji odtučnění nadpisů), ba dokonce prý dovede zašantročit i příspěvky.

Po těchto poznatkách se musí něco státi. Za vůdce vyhlazovacího boje navrhuji Vás, pane techn. redaktore, poněvadž Vy jako nadějný žák Aeskulapiův můžete na eventuelně polapeném plivníku tiskařském provést pitvu neb vivisekci, podle toho, bude-li dopaden živý či mrtvý, neboť není vyloučeno, že před dopadením spáchá sebevraždu (otráví se rubrikou »hravě a dravě«, požije některý večerník nebo skočí do rotačky). Anatomickým rozbořem musí býti zjištěno, zda už vloni nezmizely v jeho bezedném chřtánu některé příspěvky, za něž byl trpce napadán bývalý pan redaktor, který by Vám byl zajisté za své ospravedlnění velmi povděčen.

Proto ještě jednou volám po jednotné frontě proti zhoubnému řádění kletého šotka tiskařského! Mor ho!

V úctě Váš

Aljoša.

Katoličtí bohoslovci připojují se ke sjezdu mládeže v roce 1933.

S upřímnou radostí a nadšením přijali jsme my, katoličtí bohoslovci »Svatováclavský vzkaz katolické mládeže veřejnosti«, který se na svátek Dědice české země jako signál rozlétl do všech krajů našeho drahého státu, vyzývaje všechny mladé, schopné energie a oběti k práci a účasti na připravovaném manifestačním a pracovním sjezdu katolické mládeže 1. a 2. července 1933.

Jsmo si plně vědomi toho, že slova: vzeme všechny mladé, schopné energie a oběti k akci výhradně katolické, zavazují v své řadě nás — katolické bohoslovce. I my s úzkostí a hrůzou pozorujeme, jak dnešní lidská společnost se odvrátila a odpoutala od centra veškerenstva — od Boha, od Ježíše Krista a jeho mravního zákona — desatera. S lítostí musíme konstatovati, že i náš národ se ocitl na této nakloněné ploše, že i jeho zdraví je silně ohroženo, a že se řítí tam, kam celá dnešní společnost: do rozvratu a zkázy.

A v této historické a pro lidstvo a národ osudové době, v době úplného rozkladu myšlenkového, mravního, sociálního i hospodářského, v době, kdy katolicismus bojuje svůj nejtěžší boj, jaký kdy bojoval, boj proti organisované nevěře a morové přímo lhostejnosti, v době, jež značí uvolnění a vzpříčení všech sil, určených k harmonické spolupráci, v této historické

době, která přímo osudově volá po činu, jest to naše mládež a studentstvo, kteří první šikují se v úderné čety nadšených a obětavých bojovníků Kristových, kteří první zdvihají vysoko prapor Krista Krále a kteří s bitevním heslem — Kristus střed života, Kristus střed práce, — vrhají se do boje, do úporné, obětavé a nezištné práce na záchranu národa, na obnovu Království Kristova v naší vlasti.

Na výboj vrhá se naše mládež. Než v jejich řadách nesmějí chyběti ti, kteří za nedlouho mají a musí stanouti v jejich čele jako vůdci, ti, kteří svůj život prožijí právě v době této historické ofensivy, — katoličtí bohoslovci.

Proto my — katoličtí bohoslovci — připojujeme se ke sjezdu katolické mládeže a přičiníme se o to, aby v prvních dnech červencových r. 1933 kráčel Prahou vedle řad naší mládeže i studentstva i mohutný šik katolických bohoslovců z celé Československé republiky.

Jsmo všichni přesvědčeni, že v těchto dnech i naše srdce naplní se novým nadšením, novou chutí k práci a že vzbudí v našich srdcích novou lásku k našemu velikému a vznešenému povolání — rybářů duší a budovatelů Království Kristova v naší vlasti.

Zdravíme naši nadšenou mládež a studentstvo a voláme: »Na šťastnou shleda-

nou v Praze u hrobu našich svatých patronů, u hrobu našeho biskupa, ozoru života našeho dra Podlahy v prvních dnech červencových!

Kristus musí vládnouti! Bůh to chce!
O vánocích 1932.

Přípravný výbor
sjezdu katolických bohoslovců, Praha.

Soutěž na nové odznaky se prodlužuje do 15. února.

Oprava. Do minulého čísla vloudilo se několik tiskových chyb. Redakce svoji korekční povinnost splnila. Z garmondových článků nejvíce postižen »Veselé putování slzavým údolím«, v jehož nadpise vynechána dvě poslední slova. V 21. řádku zdola, levý sloupec, na str. 114 vypuštěno slovo: »jmenovalo«. O 7 řádků níže má být správně: »sv. Michaela,«. V 1. řádku shora, pravý sloupec, na téže stránce má být správně: »ušlovně«, na str. 115., řádek 7. shora, levý sloupec, má být správně: »zabafčil«; v 1. řádku v následujícím sloupci má být správně: řadných«.

Kulturní hlídka

Výsledek soutěže

na nejlepší posudek o knize čtené v minulém roce jest potěšující. Nejlepší práce poslali Martin Kozlíček, Vlad. Němeček, Ant. Pavlín, Milena Rodová. (Seřadeno abecedně, takže ještě čtenářům jest ponecháno, aby rozhodli, bavi-li je to, který z těchto čtyř je nejlepší.) Autoři, kteří takto došli cti a slávy, jsou F. X. Šalda, Otokar Březina, Jacinto Verdaguer, Knut Hamsun.

Autoři nejlepších posudků budou odměněni knihou, jak bylo slíbeno.

A soutěž nová, čili redaktor se chce bavit. Redaktor shledal, že práce redaktorská je práce úmorná. Vypisuje tudíž novou soutěž ne z jiné příčiny, než pro své vyražení. Kdo napíše nejlepší satirickou neboli posměšnou básničku ze školního života? Pokusy si vyprošuje redaktor do 15. února a slibuje, že nejlepší uveřejní, jakož i královsky odmění, neboť kdo se chce bavit, ať si to zaplatí!

Tedy na shledanou, básníci směšní i posměšní!

Za nejlepší knihu z mé poslední četby pokládám básnickou sbírku Otokara Březiny »Ruce«. Ať již si všímám stránky obsahové nebo formální. Březina, náš mystický básník, v této své sbírce hlásá lásku k bližnímu, lásku k bratřím, duchovním slepcům; symbolem bratrství je mu tajuplný řetěz rukou, které se chvějí proudem bratrské lásky, jež do nich naráží z daleka, stále mocnější tlakem věků. »A v úderu větru jejich, smysly zhasínajícím, cítíme, jak řetěz náš zachycen rukama bytostí vyšších, v nový řetězec se zapíná do všech prostorů hvězdných a objímá světy.« Básník, mystik a katolík se cítí knězem poesie, poesii oslavuje nepochopitelné záhady vesmíru, opěvuje harmonický pořádek v nekonečném kosmu. opěvuje vládce světů — Boha. A uchvácen jeho velikostí, praví: »K modlitbě díky my klekli, kde nesčíslní Tě proklínali, a plakali jsme tam, kde nesčíslní Ti dobrořečí.« Básník-filosof, básník-mystik se nestydí za Boha, básník, který je nej-

Hospodářství: Profesor: »Co je mléko?« — Věna Ech: »Mléko je produkt, který dává kráva po teleti.«

Zeměpis: U Ostravy se kope kamenné a dřevěné uhlí.

Čeština: »Co je to pelech?« — »—sím, pelech je to, kde má zajíc mladý.«

Zeměpis: V Holandsku se pěstuje mnoho ovci, z nichž se vyrábí sýr.

Zdravověda: Žaludek je vak, který lidé užívají, aby mohli dobře jísti.

čistším básníkem českým vůbec, se nestydí za zbožnou pokoru své matky a veřejně a hrdě volá: »Žeh víry mystický, jímž duše tvá se chvěla, v mé duši v oheň žiravý a krvavý se vtělil.«

Vlad. Němeček.

Za nejlepší knihu, již jsem letos četl, považuji »Loutky a dělníci Boží«, román milostný o dvou dílech od F. X. Šaldy. Krása této milostné písně je nevyčerpatelná. Jemné odstíny slovné barví uměleckou čistotu vět, básnické posvěcení zvoní kouzelně lyrickými obrazy, pod zdánlivě chladným výrazem proudí kypící horká krev, šumí stříbrné olše nad zpívajícími vodopády, vzdouvá se vlna mořského příboje, hvízdá severní vítr a rve oblaka na útěšnými krajinami a nejvíce — vášnivě tepe vřelé srdce básníkovy. V přísně vyhraněné komposici románové, jsou kapitoly jako rozkvetlá luka, napjatá slunečným svitem věčného mládí, prosycená hlubokou filosofií čistého člověka, ohromeného slávou Boží v lidech pokorného srdce. Celá tato báseň lidství vyznívá chválou tiiché oběti a to je, myslím, to nejkrásnější. — Martin Kozlíček, VI. tř. reál. gymn., Val. Mezříčí.

Chtěla jsem napsati o nejlepší knize, kterou jsem četla, ale bylo jich tolik krásných, že opravdu nevím, pro kterou se rozhodnout. Kniha, která však na mne nejvíce působila, byla Hamsuna Knuta »Mysterie«. Je jistě odvážné, když řeknu, že jsem se cítila podivuhodně spřízněna s hrdinou románu a že ještě týden později jsem prováděla bláznovské kousky Neglovy v praxi. Ano, byl stále se mnou ten podivný člověk, nejlepší ze všech a přece nalhávající o sobě plno hanebností, kterým se věřilo. Vymýšlel si tolik výstředností, kterých však hned v zápětí litoval. Avšak ne. Jistě si je nevymýšlel, ale jednal pod jakousi sugestivní mocí, která mu poroučela věřit smyšlenkám a halucinacím. A tato moc se přenáší i na nás. To již není Negl, který se směje všem slavným lidem a prázdným mluvkvám, který vidí ve svém pokoji mužíka a pak s ním bloudí v noci po lese. Jste to určitě vy. I vy se blížíte ke splavu, kde na vás dole čeká krásná paní. Skočíte do hlubiny. Konec? Ne. Ještě dlouho myslíte mozkiem Neglovým, žebráte o lásku jeho srdcem a chvějete se jeho duší a provádíte bláznovské kousky zrovna jako on.

Milena Rodová.

Jacinto Verdaguer:

Eucharistie.

»Já nyla jsem a mdlela,
tvář přikláněla k Miláčkovi k zemi,
vše přestalo, mě opustilo zcela,
má starost prchla s čela,
zapomenuta mezi liliemi.«

(Sv. Jan z Kříže: Temná noc duše.)

Nelze mi stavěti zde nějaké závažné these o hodnotě uměleckého díla, tím spíše ne u této Verdaguerovy sbírky. Kdybych ji chtěl hodnotiti podle dnešního vkusu a díval se na ni pouze po stránce formální, která je dnes alfou i omegou každého uměleckého díla, musel bych přiznat, že i překlad této sbírky se vyrovná nejlepším dílům V. současníků u nás — nemluvě nic o naší poesii náboženské.

Proti papírové poesii náboženské u nás, má Verdaguer, kněz, mnohem hlubší prožití látky. »Eucaristiques«, vydané po V. smrti, jsou důstojným vyvrcholením básnickova životního díla. Není divu, že tento »muž bolesti«, který se přiblížil životem tolik ke Kristu-Trpiteli, přiblížil se mu také jako básník eucharistickými hymny, v nichž má důstojné soky pouze mezi mystiky — svatými.

Kříž a kalich jsou řežavým uhlím onoho mystického žáru, který pramení z knězova srdce, přeplněného milostí, a tryská na rty písní. Vítěz nad bolestí zapomíná na své rány a hrouží se do štědré náruče Božství.

»Vlož rty na mou ránu,
budeš píti z mého srdce
krev i moje žití.«

A Verdaguer píl, dívá se na Svátost dětsky čistými a básnicky pronikavými pohledy.

Verdaguera může čísti pouze citící křesťan, jiný zůstane dále slepý.

A má ještě něco krásného: kouzlo nesetřebeného pelu — právě rozkvetlé krásy, která je nenáročná a nečeká žvanec pochvaly z úst mocných tohoto světa. Verdaguer nežebral, protože psal pro Boha a pro sebe. Ant. Pavlín.

Co letos četl sextán reálky. Knihy, které jsem letos četl: Klostermann: Sklárí, Baar: Jan Cim-bura, Remarque: Na západní frontě klid, Zeyer: Jan Maria Plojhar, Amis a Amil, Obnovené obrazy, Gogol: Mrtvé duše, Fecka: Tajemství života, Jarní sonata, Winter: Mistr Kampanus, Wallace: Ben Hur, Durych: Rekviem, Gillet: Výchova charakteru, Mahen: Kamarádi svobody, Podivíni, Sokol-Tůma: Na šachtě, Ibanéz: Mare nostrum, Čtyři z Apokalypsy, Rousseau: Emil, Rais: Zapadlí vlastenci, Hradecký: Osvobození otroci, Vren: Pevnost mrtvých, Undsetová: Kristina Vavřincová.

Pozdrav Tasova. Knížka, kterou k vánocům vydal Jakub Deml, má zvláštní cenu a půvab pro jeho přátele a čtenáře. Deml žije ve svém rodišti Tasově u Velkého Meziříčí. Kraj tasovský není jen krajem Jakuba Demla, nýbrž i krajem Otokara Březiny. Knížka Demlova je duchovní poutí krajem tasovským za stíny Otokara Březiny a Pavly Kytlicové. »Když putujeme krajem, ve kterém žil a chodil Světec, anebo veliký básník, jako bychom se ocitli mimo čas a jeho tíhu. Stromy, potoky, skály, nivy, louky, stráně, pahorky, lesy, háje, kaple, chrámy, ba i řemeslnické dílny,

hospůdky, myslivny, kupecké krámky, pěšiny a cesty, vozy, autobusy, nástroje lidí dospělých i hračky dětí, každý člověk i každé dobytče a zvíře toho kraje, každý východ i západ slunce, každá hvězda, každý oblač i pták, každé zakvílení větru i zašelestění haluzí, každíčký předmět a každíčká věc toho kraje, hlavně však jeho ticho, když kolem dokola je zaváto sněhem a odříznuto od celého ostatního světa vysokými závěsemi, takže ani pošta nepřichází — anebo to ticho půlnocní, když hvězdy se zdvihají a klesají podle toho, jak dýchá spící dědina, a my to vidíme sami a při tom si vzpomínáme, že toto všecko, jako teď my, viděl i člověk, kterému bylo předurčeno a dáno, viděti to k vůli sobě, ale ještě více k vůli nám, poněvadž jeho oči byly zatíženy mesiášskou daní Světe nebo Básníka, a že tento člověk, po lidsku řečeno, tak lehounce mohl odhoditi žernov osličí a svůj kříž, anebo do náha s vlečený na ledě za jiskřivého mrazu udělati jenom pět krokův, aby se ocitl v teplé koupeli z materiádušky a růží — slovem: tento člověk mohl sebe i nás zraditi a nehradil, zapřiti a nezapřel, opustiti a neopustil. « Hle, jedna z nejkrásnějších stránek knížky.

Gedeon, revue en miniature pro duchovní život přítomnosti a pro přátele Palestiny. Nedávno se divil Josef Čapek, že mohou ještě býti lidé, kteří čtou a vydávají knihy jako jest Romana Guardiniho Smysl těžkomyslnosti. (V anketě »Lidových novin« o nejlepší knize.) Máme podivuhodného člověka Josefa Florianu, který takové knihy čte, překládá a vydává. Florian není asi jediný svého druhu. Leží přede mnou Gedeon, dvanáctistránkový sešitek tvořící páté číslo revue pro duchovní přítomnost a pro přátele Palestiny. Vydává F. Mastik ve Veselí, p. Čepí. Kromě Gedeona vydal též vydavatel překlady z Rilkeho, Vignyho, Bazina. Tomu se říká idealism. Tomu se říká odvaha. V č. 5. ve znamení palestinského kříže a blahoslavenství chudých počíná redakce otiskovati orientální poesii. To, co napsal Arakel Sunik, mohl napsati kterýkoliv mystik katolického středověku. Balance Gedeona je následující: Tiskne se a rozesílá 150 ex., platí jen asi 70 lidí, z nichž někteří jsou zvláště štědrí, ale přes to doplácí vydavatel nejméně 500 Kč.

P. Silvestr Braitov: ŽIVOT. Jako 4. svazek edice »Rozsevač« vyšla v Lidovém knihkupectví v Olomouci druhá Braitova sbírka homiletických myšlenek a námětů. Smyslem knihy jest povzbuditi k uskutečnění a uživotnění křesťanských pravd. V tom jest nejcenější smysl života, poznávání pravdu, ale ne pravdu jakoukoliv, nýbrž pravdu nejvyšší. Toť nepochybné. Ale, co by prospělo, kdybychom všechno znali, nedovedli však z pravdy a podle pravdy žít? Kdyby svět nebyl nemravný, nebyl by ani nevěřící, napsal svatý Augustin. Pravá příčina, proč lidé dneška bloudí, jest v tom, že neumějí žít. Proto jest tak velice třeba pomůcek a knih, z nichž by mohli čerpati pravou moudrost života. Kniha Braitova plně vyhovuje této potřebě, zvláště těmi stránkami, kde hovoří o mravní dokonalosti, o radosti, utrpení, rodině, lásce, přátelství, četbě, modlitbě, pokusech, výchově vášni, pokoře, práci, chudobě, stáří. Hovoří přímo, jasně, otevřeně. Pravda tu vzlétá na křídlech jadrného řečnického pathosu — kniha vznikla z kázání — ale v tom jest její přednost: Čtenáře to nenechává usnouti a znepokojuje spásitelným neklidem.

Horowitz a Firkušný. V prosinci minulého roku koncertoval na Stadioně v Brně Horowitz, reklamou označovaný jako největší současný pianista.

A vskutku jeho vystoupení neslo všechny známky mimořádné hodnoty. Nemohu než sklonit se před jeho hudební inteligencí, jeho individuálním pochopením skladeb, hlavně před jeho hlubokým proniknutím do slohu díla a oddanou, stylově vybroušenou interpretací, nemohu než sklonit se před jeho takřka zázračnou technikou, nad níž těžko si představit dokonalejší, technikou, jež umožnila Horowitzovi dokonale využití všech zvukových možností klavíru a rozezvučení nástroj v nádhernou směs tónů při takovém »Mefistově valčíku« od Liszta. Jeho úspěch byl také zcela zaslužený. Ale... Mimoděk vynořil se mi v duchu obraz, jak se mi nedávno hluboko vryl v paměť, obraz mladého pianisty, sklánějícího se nad svým nástrojem, jenž jest mu celým světem, obraz našeho pianisty Firkušného. Slyším v duchu jeho hru, ale jak rozdílná jest od hry Horowitzovy! Firkušný hraje jednu z posledních sonát klasika Beethovena, v nichž objevují se již nápadně silné prvky romantismu, hraje sonátu Chopinovu, typický klavírní výtvor vrcholného romantismu. Již tento fakt je dosti výmluvným pro to, že Firkušný žije dnes především romantismem, jenž byl a jest vždy nejvlastnější oblastí mládí a bude štěstím, pokud jí bude. Cítil jsem, že v reprodukci Chopina reprodukuje Firkušný sama sebe, svůj vlastní citový život, cítil jsem, že hluboké melodie, vytrysklé z nitra Chopinova srdce, jsou melodie jeho srdce, jeho mládí a tím také mládí vůbec, mládí nás všech, zdálo se mi jako by Firkušný svou hrou unášel nás v neznámé, čarovné světy, kde vládne mládí a láska, zdálo se mi, že Firkušný hraje jen a jen pro nás, poněvadž jen mládí dovede vždy nejlépe pochopit mládí. Jeho hra byla mluvou jeho srdce, jeho citu, jeho hra byla mluvou našich srdcí a zdála se nám tak krásnou, tak působivou, poněvadž byla tak vroucí a tak opravdovou. Chápal jsem Firkušného citem a pak teprve rozumem. Obdivuji a kloním se před dokonalým uměním Horowitzovým, k čemuž mne přivádí především rozum, ale srdce, to patří Firkušnému. — Poznámka. Tento článek nechce býti kritikou, poněvadž kritika musí se opírat o objektivnější důkazy a pokud možno odpoutati se od subjektivního nebo intuitivního chápání, chce býti pouze nepatrným obrázkem uměleckého zážitku, tak hluboce subjektivního, že vymaňuje se z objektivního hodnocení, poněvadž se stává součástí duše.

Axel Munthe, **Kniha o životě a smrti**. Kniha Muntheho není ani románem ani autobiografií. Ale řekne se, že na formě nesejde. Autor to cítil. Byl si vědom, že látkově podává jen třišt' zkušeností, dobrodružství, anekdot, příběhů, úvah a rozmluv. Z toho se zaradoval jeden kritik a napsal, že v knize Muntheho je dosti látky, aby zásobila autory krátkých, sensačních povídek zápletkami až do konce jejich života. K tomu podotýká autor v předmluvě, že milerád dává těmto autorům tu látku k dispozici s prohlášením, že už ji nepotřebuje. Je to nesporně pohodlnější zaměstnání sedět v lenoše a psát krátké sensační povídky, než se plahočit životem a sbírat k nim materiál. Toto prohlášení nám může postačiti, abychom pochopili, že autor neměl záměru literárních a že tedy posuzovati jeho knihu jediné s hlediska literárního by bylo bezvýznamné a pochybené. Není to román — toť zřejmo. Chybí jednota děje, chybí vývoj a dynamika v kresbě ústřední postavy a konečně — čtouce máme dojem, že se tu vypravují skutečné události, ne smyšlen-

ky s pouhým skutečnostním podkladem. Není to autobiografie — autor podává jen výseky a kurosní úlomky, tedy ne souvislé vyličení celého svého života, jsa vesměs více upoután vnějším světem než sebou samým. Spíše se dá říci, že nám autor chtěl podati jakousi životní filosofii, svůj názor na svět, na lidi, na život a na smrt. Tak aspoň naznačuje název knihy. Jaký ten názor je, dává tušiti podtitul knihy: *The history of San Michele*. San Michele je jméno kapličky na ostrově Capri, kde Munthe již jako student pojal úmysl vystavěti si dům a žítí v samotě, v živém a důvěrném styku s přírodou a prostými lidmi. Ten úmysl také časem uskutečnil a vytvořil si v San Michele útočiště před civilisovaným světem. Životní filosofie Muntheho je tedy rousseauismem. Munthe sám se nám představuje jako typ přirozeného světce, jak jej narysoval Jacques Maritain ve své studii o Rousseauovi (*Trois réformateurs*). Přirozený světec je přesvědčen, že člověk je od přírody dobrý. Není mu třeba mravního vedení, stačí, řídí-li se přirozeným instinktem dobra (395). Jako lékař prokazuje lidem mnoho dobrého, ale nesblíží se s nimi, mnohem milejší jsou mu zvířata než lidé, pohrdá ženami a nevstupuje v manželství. Ve společnosti lidí civilisovaných se necítí doma: odhaluje v nich pokrytce, hysteriky, šílence, hlupáky, zločince a maniakky. A v tom všem se domnívá býti synem svatého Františka Assiského, kterého si volí za vzor a ochránce, maje ovšem posměch pro všechny ostatní svaté. V medicíně žák Charcotův, brzy rozpoznává, v čem se mýlil jeho mistr a přiklání se k názorům školy nancyjské. Je odborníkem v neurologii, ale pokouší se i v jiných oborech lékařství, spoléhaje většinou na štěstí a pomáhaje si sugescí. Na své dílo se dívá celkem jako na věc marnou — ztracený boj se smrtí, a dobrodružnou — zdá se, že právě jen romantický sklon v povaze jej přivedl k medicíně. Do zamořené Neapole a do zříčené Messiny ho nevedl ani tak lidský cit nebo smysl pro povinnost, jako spíše neuvědomělá touha po avantúře. Ve své lékařské praxi měl ovšem co činiti hlavně s hysterickými ženami a hypochondry; i když mu to vymášelo, nedivno, že tím byl znechucen a že se tak ocitl na nebezpečném pomezí terapie a šarlatánství, nevalně odolávaje pokušení reformovati lidskou společnost na podkladě svých jednostranných zkušeností s neurotiky a svého přesvědčení o vadách a omylech soudobé medicíny. I když ho vidíme, jak se vrhá v rozličná nebezpečí a ku podivu vzdoruje smrti, nemůžeme ho pokládati za povahu silnou: samo jeho úsilí po splendide isolation prozrazuje srdce slabé a neschopné setrvat na frontě života, jaký jest. Jeho láska k primitivům a k zvířatům ho neomlouvá od pohrdání lidmi kultivovanými. Munthe nám prostě nastrkuje své pacťnosti, aby zakryl své necťnosti. Lásku k Bohu nahrazuje láskou k přírodě, kterou jako manekýnku si ověšuje veteší pohanské nomenklatury mytologické. Lásku k lidem nahrazuje láskou k těm, kteří i bez jeho pozornosti by byli šťastni, moudrost nahrazuje opovržením k zástupcům vědy, pokoru zálibou v primitivnosti. To je vše, co mu můžeme vytýkati. Ve všem ostatním ho možno jen chváliti. To však ponecháváme těm, jichž je to povinností, totiž autorům krátkých a sensačních povídek. Munthe vykonal pro ně i za ně kus pořádné a poctivé práce.

Knížka pro nejmladší studenty vyšla v nakladatelství Matice cyrilometodějské v Olomouci.

Klasické dílo literatury pro mládež, Desnoyersovy »Nehody Honzy Klopýtka«, popřává fantasii možnost sledovat zajímavé osudy nezdrary Honzika a oběti jeho svodů Jakoubka; mravní výchovné prvky se nenápadně vlévají do duše čtenáře a působivě léčí velkou touhu dětského věku po dobrodružství a obratně stínají výhonky špatných náklonností. Bohatě ilustrovaná knížka na pevném papíře je vydána za mírnou cenu Kč 9.50 a můžeme ji mládeži upřímně doporučit.

»Rozvoj« 4. č. Kouzlo vánoc a tajemství narození dalo ráz celému číslu. Dr. Michal Mrkva v kursivě »Sila vianoc« řeší postoj dnešního člověka, zbaveného »nadeje živé viery katolíckej« ke kráse a čisté radosti věřícího křesťana. Člověk bez náboženství hledá sobě náhražky ve všech směrech jiných, ale zklamán se vrací zpět, a výsledek — není klidné linky v jeho životě ani v národě. Je si tedy třeba nutně připomenout ten andělský zpěv: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle«. Ano — »je třeba dobrej vůle«. — O vánoční poesii domova, stromčeku a o kráse koledy vypráví Michal Merov ve svých »Spomienkách z prežitých zemplinských Vianoc«. Velice pěkná je úvaha o sportu dra J. Ferenčíka: »Šport po prvé, po druhé a po tretie«; dále přichází črta o Mozartovi a krásná lyrika Martina Števčeka: Dumka na sestričkinom hrobe. »Literárny daltonizmus« a »Jo-Jo!« přilehnou k dnešnímu studentskému životu na sto procent. Básně, Kulturní kronika, Všeľicos, Organisační zprávy, Studentský vtíp jsou dobrými poznámkami na okraj studentského života a jeho práce. Nevíme však, jak se našim slovenským kolegům líbí naše »Jitro«. Vždyť dobrá kritika je zdravá.

Upozorňujeme všechna Sdružení, která si psala do Ústředí o »Rozvoj«, časopis bratří Slováků, že výměna nastane teprve od Nového roku. Jinak žádáme, aby všichni čtenáři »Rozvoje« pilně sledovali práci našich bratří a aby ve svých sdruženích dokázali, že i oni dovedou účelně pracovat ke zdaru celku.

Redakce.

Apoštolát. 12. č. XXIII. ročníku. Tímto číslem byl uzavřen zas jeden ročník odkazu arcibiskupa dra A. Cyrila Stojana. A můžeme dnes říci, že jeho odkaz má dobré dědice a že duch Stojanův žehná jejich práci. 12. číslo je důstojným zakončením celého ročníku. Báseň Obrovceva »Stojanův odkaz« je pobídkou k další práci na brázdě započaté. Z článků »Nový ruský kostel v Římě« je zprávou o novém díle na poli apoštolátu unionismu; dokončení pojednání o »Josefu Siemaškově a jeho díle«, dvě glosy k ruským zuboženým poměrům »Básník« a »Z vypravování ruského poutníka«; dokončení zprávy o šestém unionistickém sjezdu na Velehradě a jiné. Zprávy z celého světa o hnutí náboženském, poznámky literární. — Do nového ročníku mnoho zdaru. -jza.

Internacionalismus v literatuře je nyní často přetřásané téma a vyvolává i ostré polemiky. V posledním čísle »Zlaté knihy« (č. 4.) zaujímá spisovatel J. O. Parma ve svém článku »Mezinárodnost spisovatelova« k internacionalismu stanovisko naprosto odmítavé a vyzdvihuje význam nacionalismu v české literatuře. Zajímavým článkem je stat' »Čeští spisovatelé v revolučním Národním shromáždění«. Zlatá kniha vychází ve formě letáku v nakladatelství Jana Svátka v Praze.

Do Studentské hlídky Radiojournalu v Brně byly zařaděny na měsíc leden a únor 1933 tyto

přednášky: 7. ledna: Dr. J. Obrdlík: Student a věda o lidské společnosti I. 14. ledna: Dr. J. Obrdlík: Student a věda o lidské společnosti II. 21. ledna: PhC. J. Chatrný: Ze životních problémů českého studentstva. 28. ledna: MUC. Jan Blatný: Vysokoškolák a sport. 4. února: IngC. Richard Skácel: Zahraniční praxe technika. 11. února: RNC. L. Žáček: Student a divadlo. 18. února: Lektor Dr. Vojta: Význam vysokoškolského sportu. 25. února: Asistent O. Peterka: Vědecké ústavy právnické fakulty Masarykovy university.

Organisační hlídka

Pracovní konference katolického studentstva v Hradci Králové ve dnech 17. a 18. prosince 1932. Uspořádalo ji SSS v Hradci Králové za pomoci ÚKSČs. Zúčastnila se jí kromě místního SSS tato Sdružení: SSS Kutná Hora, Pardubice, Dvůr Králové, Jilemnice, Kostelec nad Orlicí, dále Brynchova literárně-řečnická jednota bohoslovců, studentky z pensionátu ctihodných školských sester de Notre Dame a zástupci neorganizovaného dosud katolického studentstva z Nového Bydžova. (SSSd Chrudim se konference nemohlo zúčastnit pro epidemii spály.) Na uvítání účastníků byla v sobotu uspořádána akademie s krátkým, ale libivým programem. V neděli po mši svaté, kterou obětoval vdp. V. Boháč, ředitel Boromea, byla konference zahájena předsedou ThC. Fr. Rybou. Nato přednášel pan profesor J. Šráček z Chrudimě o výchovné hodnotě literatury. Přednáška upoutala všechny přítomné již pro zajímavost témata, které je časové a zvláště vhodné pro mládež, na niž může mít kniha blahodárný, ale též zhoubný vliv. Vdp. ThDr. A. Hrdý v obsahově hutném referátu »Smysl českých dějin« podal vývoj našich dějin od nejstarších dob, upozorňuje na věci, které se dostaly do našich dějin buď úmyslnou lží nebo nedopatřením a jsou dosud tradovány jako historická pravda. Debaty k oběma přednáškám byly odloženy na odpoledne. Po společném obědě v refektáři Boromea a po chvíli oddechu přednášel předseda ÚKSČs. JUC. A. Jaroš o poměru našeho hnutí k veřejnosti a zahraničí, o Pax Romaně a všech důležitých studentských organizacích našich i zahraničních. Přednáška, otevírací pohled na celý život katolického studentstva, zvláště zahraničního, byla rázu informativního. Během dopoledních přednášek dostavila se tříčlenná delegace, vedená předs. Ústředí, k J. E. ndp. biskupu dru M. Pichovi, aby ho jménem účastníků pracovní konference pozdravila a vyjádřila mu jejich vřelé sympatie. Pracovní konference byla opětným důkazem toho, že hnutí katolického studentstva je na postupu a že katolíci studenti chtějí své mladé síly věnovati práci pro katolickou věc.

—cm—

SSS v Hradci Králové. Středem naší činnosti v prosinci byla pracovní konference. (O ní na jiném místě.) Za její bezvadný průběh vzdáváme vřelý dík vdp. V. Boháčovi, řediteli Boromea, panu profesoru J. Šráčkovi z Chrudimě, ThDru A. Hrdému a JUC. A. Jarošovi, dále ctihodným školským sestrám de Notre Dame z pensionátu v Hradci Králové, i všem členům, kteří účinkovali při akademii a přičinili se o zdar podniku. Podobné kursy v Hradci Králové, jako kulturním střediskem východních Čech, měly by se státi pravidlem. Ač nás uspořádání konference stálo mnoho času, přece i v jiných oborech bylo mnoho vy-

Delegáti SSS i neorganisovaného katol. studentstva na pracovní konferenci v Hradci Králové, již se zúčastnili 104 studenti.

konáno. Divadelní odbor za pomoci orchestru uspořádal skvělou mikulášskou zábavu, která měla snad největší finanční úspěch z našich podniků vůbec. Byl jí přítomen také J. E. ndp. ThDr. M. Pícha, biskup královéhradecký.* — Mikulášský dar, ač jsme mu věnovali velkou péči, nevynese asi o mnoho více než loni. — Na leden připravuje kol. režisér divadelní hru »Skřivánek«, upravenou podle Baarovy povídky. Hudební kroužek uspořádá pěvecko-hudební akademii. Máme ve Sdružení mužský sbor, dirigovaný obětavým vdp. dr. O. Svolboudou, a student. orchestr, který vznikl přičiněním kol. J. Rösslera. Na výstavku při letošním jubilejním sjezdu v Praze připravujeme hlavně fotografie. — V únoru hodláme uspořádati řečnický kurs. V lednu kromě přednášek apologetických, které obětavě koná týdně náš duchovní rádce vdp. Msgre J. Černý, budou dvě členské schůze s předn. o unionismu a esperantu. -cm-

Fotografie delegátů na pracovní konferenci v Hradci Králové možno objednat u SSS Hradec Králové, Bomeum. Cena kopie 6½×9 cm padesát haléřů, zvětšeniny formátu pohlednice Kč 1.50.

Česká liga akademická pořádá jako každoročně i letos reprezentační ples dne 18. ledna 1933 v Obečním domě hlavního města Prahy pod protektorem pana dra Mořice Hrubana, místopředsedy senátu a ministra mimo službu. Reklamace v Č. L. A., Praha II., Spálená 15, telefon 449-10. Proč ples i letos v době těžkých poměrů pořádáme? Ples je pro nás největším a téměř jediným zdrojem příjmů. Bez něho nemohli bychom vydržovati a platiti místnosti, přispívati na knihovnu, čítárnu, pomáhati kolegům pomoci potřebným atd. Proto musíme ples pořádati. Katolické studentstvo nemá státních a jiných podpor, je odkázáno na sebe a své dobrodince! Tolik na vysvětlenou všem, kdož se našemu jednání podivují.

Prosíme pak naše dobrodince, aby také oni na tuto okolnost vzali zřetel. Bk.

SSS Brno-seminář. Sdružení zahájilo svoji letošní činnost valnou hromadou dne 11. září, na níž byl zvolen nový výbor v čele s kol. Hudcem. Letos byla činnost aktivnější jak po stránce organizační, tak po stránce kulturní. Po stránce organizační jeví se naše činnost takto: Počet členstva dosáhl rekordní číslce 111 (to je přírůstek 20 členů proti loňskému roku), takže sdružujeme téměř plných 100% českých chovanců. Dne 2. října byla konána Svatováclavská schůze, která se velmi zdařila. Na ní promluvil náš duchovní rádce vdp. Dr. Dokulil na thema sv. Václav a katolický student. Na oslavu svátku samostatnosti byla schůze liter. kroužku, kde kol. Válka promluvil o zahraničním odboji československých katolíků. Výborových schůzí bylo celkem osm. Činnost odborů byla dobrá, zvláště hudebního. Jedně poklesla činnost literárního kroužku. Dne 20. listopadu bylo sehráno divadlo »František Xaver«, které se dobře hodilo na seminární scénu. Hra byla celkově dobře podána; finanční úspěch byl uspokojivý. Dne 5. prosince byl uspořádán Mikulášský večírek, který více uspokojil po stránce finanční než po stránce obsahové. Členstvo velmi dobře sleduje zprávy o katolickém táboře studentském i o sjezdu studentském resp. sjezdu katol. mládeže. Činnost je tedy na naše poměry ústavní dobrá za prvé čtyři měsíce. Jest potřebí neochabovati v další práci, ale svorně pracovati k vytčené metě! Další práci »Zdař Bůh«. Jednatel.

SSS Místek. Správní rok 1932-33 byl zahájen valnou hromadou, již se zúčastnil mimo jiných hostů také velký přítel katol. studentstva na Ostravsku, důst. pán P. Frant. Novotný CSSR. z Mor. Ostravy, který také jako hlavní řečník promluvil o úkolech katol. studentstva. Valná hromada přijala tuto kandidátku: předseda: Pávek Vít (VIII.), místopředs.: Slíva Ladislav (VII.),

jednatel: Quitt Jaroslav (VI.), pokladník: Opěla Bohuslav (VII.), knihovník: Krkoška Petr (VI.), členové výboru: Boháč a Kozel. Členské schůze konány: 16. září s přednáškou kol. B. Opěly na thema: Řím a university. 29. září (přednáší kol. Pávek na thema: Mozek a význam jeho v úkolech mediálních). 15. listopadu (přednáší kol. Quitt Jar. O době pobělohorské a Antonínu Koniášovi). Do této schůze dostavil se vítaný host p. tajemník místní lidové strany, aby s námi v budoucnu jako zástupce katol. mládeže šířil ideje katolicismu na Místecko-Frýdecku. Mimo to 23. září konána výborová schůze. Schůze bývají navštěvovány pravidelně 30 členy. K výběru temat přednášek slouží Zelenkův slovník katolika, který nám na naši žádost laskavě obstaralo Ústředí, za což mu tímto vzdáváme dík. (Slovník tentó doporučuji vřele ostatním sdružením.) Odebírá se 35 výtisků »Jitra« a 10 exemplářů »Nového Národa«. Knihovna sdružení čítá na 200 svazků. K zábavě členstva slouží ping-pong. Z ostatní činnosti zasluhuje zmínky zřízení lišty v místním farním chrámě, kterou je rozšiřován dobrý katol. tisk ze sbírky »životem«, vydávané Exercičním domem v Hlučíně. Velkou zásluhu o zdar tohoto podniku má ASS, z jehož řad vyšel k tomu podnik. Dále koupilo naše sdružení hektograf pro různé organizační práce a na rozmnožování písní do našeho studentského kostelíčka. Scházíme se do krásné budovy nového Lidového domu, jenž nám také bezplatně dal místnost k hraní table-tenisu, za což jeho předsednictvu zaplatí Bůh. Za zdar našeho podnikání musíme děkovati zvláště dp. P. prof. Kramolišovi, který obětavě radou i skutkem pomáhá, jak může. Svou vážností rází nám cestu jak ve škole, tak i ve veřejnosti. Na konec uvádím počet členů — 55. (Minulý rok 30.) Stav pokladny přes velká vydání dobrý. Toto je čtvrtroční bilance naší práce — bilance arcit' příliš malá na velké plány nového výboru. Je však omluvitelná nedostatkem času, neboť máme-li býti správnými katolíky, nesmíme zapomínati stavovských povinností. —tt J.

Z Českých Budějovic zaslali program své činnosti. Z něho pro zajímavost uvádíme: Přednášky: J. Tichý: »Za zemřelým Ant. Staškem«, vdp. Reban: »Otázka školská«, vdp. Smitka: »Jan Hus a jeho doba«, Ed. Vedral: »Vývoj socialismu«, vdp. Řepa: »T. Neumannová z Konnersreuthu« a jiné. Provedení sbírky na Mikulášský dar ve všech kostelích. Sehrání divadla »Růže z Polomé. Spolková činnost tedy pestrá a bohatá. Necht' slouží za příklad. Kulturní odbor ÚKSČs.

ASS Boskovice. Po několika letech hlásí se Boskovice zase k životu. Poslední zprávu o ASS čteme v jednatelské knize z roku 1927. Od té doby fakticky ASS v Boskovicích neexistuje. Katolické studentstvo neupadá však na dlouho do zhoubné ztrnulosti. Za krátkou dobu vzniká »Mariánská družina«, která vykazuje za obětavého vedení vdp. P. Františka Štrnada překvapující výsledky na poli náboženském. Studenti velmi pilně a četně navštěvují duchovní promluvy a prohlubují duchovní život. Za zmínku stojí, že od roku 1929 vstoupilo do bohosloví dvanáct abiturientů. Byly činěny pokusy o obnovení ASS, ale pro nepříznivé okolnosti bylo nutno od úmyslu toho upustiti. Teprve 9. prosince 1932 konala se ustavující valná hromada. Přítomno bylo 21 akademiků. Do výboru byli zvoleni: předsedou bohoslovec Jar. Šafář, místopředsedou MUC. Jos. Schneeweis, jednatel bohoslovec J. Stria, pokladníkem boho-

slovec A. Rýzner, členy výboru MUST. V. Říha, bohoslovec A. Korec a F. Blažek, revisory účtů bohoslovec O. Pospíšil a Fr. Krchňák. Kolega předseda nastínil potom v hlavních rysech pracovní program. Zdůraznil při tom úzkou spolupráci se studentstvem, aby mohl býti paralysován nevěrecký (komunistický) a protináboženský duch, který je nyní mezi studentstvem soustavně a plánovitě šířen. Jos. Stria, jednatel.

SSS Jilemnice. Již je tomu dávno, co byla naposled v »Jitře« zpráva o SSS v Jilemnici. Než přece nespíme. Pracovati veřejně není nám sice možno pro nepříznivé místní poměry, avšak scházíme se skoro každý týden u dp. profesora Zuzánka, u něhož konáme své schůze. Pokyny z Ústředí se snažíme pokud možno vyplniti všechny. Na naši prosbu a ochotou dpp. farářů z okolních farností byly uspořádány sbírky na Mikulášský dar. Více jsme pro celek vykonati nemohli. Pracujeme tiše, bez hluku, což ovšem po stránce finanční má své stíny. Práce naše je však vytrvalá a nese ovoce. Za dobu trvání našeho SSS vyšli z něho dva kněží a dva bohoslovci. Doufáme, že i v budoucnu prospěje církvi i svému národu tím, že jim dá hodné kněze. Boh. Chuchlík.

»Mikulášská« v SSSd v Praze XII. 11. prosince odpoledne pořádalo naše sdružení »domácí mikulášskou zábavu«; přišli se na ni podívat i zástupci Ústředí a děkujeme jim upřímně za jejich zájem a pochvalu. Tato pochvala byla jistě zasloužená, protože se účinkující členky horlivě snažily nás pobavit a skutečně dosáhly úspěchu, jak o tom svědčil potlesk a veselá nálada všech přítomných. Tato zábava měla ovšem jiný cíl než zábavu — byla totiž prostředkem k rozmnožení financí, kterých se pak použilo při vánoční nadílce chudým dětem. Tuto nadílku jsme vykonaly dne 18. prosince pro 55 chudých dětí. Radostná příprava. Studentky přinášejí oděv, obuv, hračky i peníze, za které se nakoupilo vše potřebné. Již v sobotu dopoledne jsme naplňovaly sáčky ovocem, oříšky, fíky a perníkem. Odpoledne jsme třídily a měřily oděv a obuv podle udané míry. Potom strojení stromečku. Mnohé ze studentek přinášejí krabice cukroví a za chvíli se stromeček až prohýbá. Pro každé dítě byla připravena vánočka. V neděli odpoledne o půl třetí přichází zástup dětí, které radostným očima pohlíží na všechnu tu krásu a přichystané dárky. Nejprve zazpívaly členky nacvičený sbor ze slovenských koled: »Zpívejte, jásejte...« Pak následovala promluva duchovního rádce Sdružení vdp. P. A. Daňhy. Kol. Kubičková recitovala Vrchlického básně »Vánoce v české zemi«; poté je proveden s úspěchem sólový zpěv s doprovodem houslí. Mladší členky velmi pěkně vystihly vánoční scénu, kterou byl zakončen program. Potom bylo rozdávání dárků. Nadílka zakončena v kapli sv. požehnáním.

Program na nové období do konce školního roku 1933 pro SSSd Praha XII., Korunní 4.

11. ledna výborová schůze — přípravy k pracovní konferenci.

18. ledna schůze členek, účinkujících při večerní akademii.

25. ledna členská schůze. Přednáška o významu pracovního kursu, referent bude zástupce Ústředí.

1. a 2. února pracovní konference.

8. února výborová schůze: »Výsledek pracovní konference« a projednání divadelní hry.

15. února referát o pracovní konferenci, členská schůze, kulturní přednáška s debatou.

1. března výborová schůze. Projednání přípravných prací k divadlu.

8. března členská schůze, referát z výborové, promluva duchovního rádce s debatou.

8. až 25. března zkoušky na divadlo.

26. března odpoledne divadelní představení.

29. března výborová schůze. Výsledek divadla, letní tábor.

5. dubna náboženská přednáška s debatou. Přijetí členek.

26. dubna výborová a členská schůze. Májová propagace.

V květnu májové pobožnosti a Mariánské pouti.

7. května výborová schůze. Návrhy na červnový výlet.

24. května členská schůze. Definitivní ujednání výletu, kulturní přednáška s debatou.

7. června výborová schůze. Přípravy na celostátní sjezd. Členská schůze, přednáška zástupce Ústředí o sjezdu. Propagace letního tábora.

11. června společný výlet.

14. června výborová schůze. Přesný program letního tábora.

21. června poslední členská schůze. Výbor podá referát o činnosti SSSd v roce 1932-33.

Kromě tohoto programu jednoměsíčně přistoupí členky na první pátek k svatému přijímání a navštíví chudé rodiny na periferiích a poskytnou jim nejnutnější potřeby, které hradíme z pokladny.
SSSd Praha XII., Korunní 4.

Všem sdružením!

Kulturní odbor vyzval všechna sdružení o zaslání zpráv z jejich činnosti. A kolik jich bylo? Nechci jmenovat všechna ta nepořádná sdružení, která neposlala zpráv ani za období do Nového roku. Či jsou ta sdružení mrtva? Věru, tím neprojevují mnoho zájmu o to, co svatě slibovala. Věru, mnoho práce nedáte kulturnímu odboru. Až pak na valné hromadě budete chtít od něho práci. Nutit někoho k něčemu, do čeho se mu nechce, nemá naprosto smyslu. Chcete zradit snahu ústředního výboru? Doufám, že sdružení, jimž tyto řádky náležejí, si připomenou své povinnosti a budou zásadní i v práci. Čekám činnost.

Předseda kulturního odboru ÚKSČs.

Cyrilo - Metodějská hlídka

Čtenářům cyrilometodějské hlídky!

Již druhý rok vás seznamujeme kratičkými zprávami s hnutím unionistickým. Co je naším cílem? Co jiného než vzbudit u vás zájem a touhu pracovat v intencích velké idey, »aby všichni jedno byli...« Svatý Otec Lev XIII. a Pius XI. několikrát upozornili, že na našem národě spočívá úkol pracovat na sjednocení našich slovanských spolubratrů se stolcem Petrovým.

Papež Pius XI. ve svém listě k oslavě 1100. výročí narozenin sv. Cyrila klade tohoto světce za vzor apoštolské práce naší duchovní i světské mládeži — tedy i vám studentům. Proč právě mladým lidem? Svatý Otec dobře vycítil, že jen mladá pružná vůle, s láskou mladého srdce, dovede zatoužit po velkých činech z pouhé lásky k Bohu, jak je žádá idea cyrilometodějská. Má-li náš národ vychovat misionáře pro tuto ideu, jak

dostojí své povinnosti, když zůstane idea většiny členů národa neznámou?

Proto jest cílem naší hlídky upozornit vás občas alespoň kusou zprávou na hnutí unionistické, informovat o jeho podnicích, o podmínkách a výsledcích jeho práce, seznámit vás s příslušnými odloučenými národy, s jejich vírou, povahou a pod. Uznáte, že v krátké hlídce nelze probírat otázku soustavně. Soustavné informace vám podá »Apoštolát sv. C. M.«, všem studentům tak snadno přístupný.

Jak tedy můžete i vy již nyní pracovat na díle unie? Budete-li se seznamovat studiem a četbou s poměry východní církve, s východní povahou a řečí (ruštinou, srbštinou), budete-li své modlitby a sv. přijímání obětovat za zdar unijní práce. Velký arcibiskup Stojan říkával: »Až se bude denně obětovat milion sv. přijímání za sjednocení, pak jistě se Bůh smiluje.« Proč sebe v té věci tak často pokládáme za bezmocné? Což známe cesty prozřetelnosti Boží? Nechce snad právě z nás vyvoliti si někoho za budoucího apoštola unie? Nemohou snad právě naše modlitby být semenem sjednocení? — Jak dlouho bude ještě svatá Rus tonouti v moři své vlastní krve? Jedno je jisto! Jako padla francouzská revoluce, padne i tato, až vykoná svůj Prozřetelností Boží určený úkol. Na nás jest, abychom bděli a připravovali se na vhodný okamžik. — Jste mladí a chcete-li vhodně uplatnit své síly, uplatníte je zde. Je však třeba již teď začít!

Proto, abychom došli ke konkrétnímu závěru: Kdo z vás by skutečně chtěl pracovat v idej cyrilometodějské, dopiš na »Cyrilometodějský odbor Stojanovy literární jednoty bohosl., Olomouc, Salesianum! Ochotně sdělíme bližší informace ke studiu cyrilometodějské otázky, k vedení cyrilometodějských kroužků při SSS, zašleme přednášky neb alespoň témata a literaturu! — Zdař Bůh vaší práci!
St. S., Olomouc.

Kdo se stará o Stojanov?

Majitelem »Stojanova« je Cyrilometodějské družstvo Velehrad. Zvěčnělý arcibiskup Stojan se nedočkal dobudování po sobě nazvaného exercičního domu — starosti o dobudování převzalo jmenované družstvo a pomocí svých dobrodinců, hlavně ndp. arcibiskupa olomouckého a světícího p. biskupa Stavěla, vede správu Stojanova a umořuje dluhy. Památka 80. narozenin arcib. Stojana vzbudila nový zájem a agitaci. Ve Stojanově zřízeno roku 1932 museum, revidován seznam členstva. Obětavě ve výboru pracují inspektor P. Mlčoch z Uherského Hradiště, P. spirituál Šuránek z Olomouce a j. Exerciie trvají na Velehradě 40 let. První exercicie konány roku 1893 pro učitele — bylo zásluhou Stojanovou, že konány pro 150 účastníků přes veškeren teror »pokroku«. Tradice exercičních turnusů, zavedených Stojanovem, se dosud dodržuje, poněvadž exerciční praktikové potvrzují, že vše, čím Stojan exerciční pořad zpestřil, pomáhá utvořit v exercitantovi dobrou disposici. Od roku 1924 až 1932 (září) bylo ve Stojanově, kde jsou exercicie v posledních 8 letech, 230 exerc. kursů s 16.782 účastníky — slušná jistě armáda. Přes obětavou práci a agitaci je na Stojanově dluhů ještě přes jeden milion Kč. Naše katolická veřejnost by si měla Stojanova více všimati. Nezapomínejte, studenti, na exercicie a můžete-li, podpořte práci Cyrilometodějského družstva i finančně!
Af.

Dívčí hlídka

Kolegyně!

Nechť jsme zůstati pozadu za kolegy. Propagujte prázdninový náboženský kurs katolických studentek, který uspořádá za souhlasu Ústředí SSSd Brno. Spojme se všechny svorně k prvnímu velkému dívčímu podniku a dokažme velkou účastí, že dovedeme o kurse nejen mluvit na dívčích sekcích, již po kolik let, ale také jej uskutečnit. Ovšemže bude poněkud jiného rázu nežli táboření kolegů, ale stejně bude postaráno o osvětlení duševní i tělesné tak, jak toho náš katolicismus a prázdniny vyžadují. Šetřete již nyní, abyste hojnou účastí přispěly ke sblížení všech katolických studentek.

Bližší zprávy budou v následujících číslech »Jitra«.

Milena Rodová.

Radujme se?

Pročítám ženské hlídky všech významných československých deníků: Nejbohatší ženy světa — Svátek míru — Haló, lyžujeme — Zlá rada — Letem ženským světem — Vánoční pověry — Drahotu zavinují ženy? — Co stojí zdvořilost? — Moderní dívka a láska — Nežiji-li manželé ve společné domácnosti. — Ten článek končí: »Kde nevládně zákon Bible, bude vládnouti zákon džungle.« A my jásáme, že to napsaly jiné noviny než naše. Ano, kdykoliv se ukáže nějaký článek příznivý našim ideám, jsme plny nadšení, že to napsaly a uznaly ty a ty noviny. Nesmysl. O to se neprosíme. A pak to zajímavé mluvení okolo věci, aby byly uspokojeny obě strany. Aneb když se odváží postaviti otevřeně za některý zákon Boží, pak je to jako s tím poře-kadlem Voltairovým, které zde nebudu citovat, poněvadž je až příliš známé. Ne mravnost proto, že tak poroučí Bůh, ne mravnost pro ni samotnu, ale proto, že prospěje státu. Jak jsou ty dámy rozumné, opravdu obdivuhodně rozumné a střízlivé svými názory, ale Bůh mě chraň od takové rozumnosti. Nechceme a nepotřebujeme jejich drobtů. Je to polovičatost, nedořešenost, nedomyšlenost. Nemohou říci ne a plně ano říci nechtějí. Co tedy zbývá? Zlatá střední cesta. Což o to! Zlatá je, to je pravda, ale hrozně nudná a musí se po ní chodit s přimhouřenýma očima, jak se leškne. Pak se nedivme, že to, co po ní chodí, vidí všechno jen prostředně, nejasně. — Takovými my nebudeme. Bud' věřím nebo ne. Jaképak nevím. Když nevíš, tedy nevěříš. Ale v tom okamžiku, kdy si to přiznáš, máš k víře blíž než když jsi říkala nevím. Musíme umět chtít, silně chtít, celou svou bytostí, vším svým myšlením. Nevěřím, ale chci věřit, vím, že nejsem dosti dobrou, ale chci být lepší, vím, Bože, že Tě dosti nemiluji, ale chci Tě milovat celým svým srdcem. K tomu mi, prosím Tě, pomoz. A stane se. A až se vás budou ptát na změnu, která se s vámi stala — usmějete se vřelě a řeknete dvě kouzelná slůvka: poznání a chtění.

M. R.

Zahraniční hlídka

Zahraniční přehled.

Německo. V Mnichově byly konány oslavy desetiletého trvání Katolické akce. Městem pocho-dovalo 8 až 10 tisíc členů katolické mládeže mnichovské, ke které promluvil v kostele sv. Michala arcibiskup kardinál Faulhaber o rozumu, vůli

a charakteru. — V Pasově odbývaný tiskový kurs navštívilo 150 kněží. Nejdůležitější referáty přednesli biskup dr. Waitz, spisovatel Naumann a generální ředitel bavorského tiskového svazu dr. Müller. — Zednářské lóže v Německu (spolu s velkou lóží vídeňskou, která má 2000 členů) čítají nyní kol 77 tisíc přívrženců. — Osnabrück pořádá v kostele sv. Josefa lidový týden liturgie a církevní hudby.

Rakousko. Nynější vídeňský arcibiskup dr. Theodor Innitzer pochází z Vejprt v Čechách. Roku 1908 habilitoval se na vídeňské universitě pro obor studia nového zákona, byl třikrát děkanem theologické fakulty a v roce 1928-29 rektorem university. V Schoberově kabinetu byl ministrem sociální péče. — »Svaz akademické pomoci« otevřel ve Vídni novou kolej pro 170 studentů. Budova byla vystavěna podle návrhu dra h. c. Holzmeistera a jmenuje se »Kardinal Piffl Heim«. — V Innsbrucku byla konána lidová misie Jesuitů, Redemptoristů a Kapucínů.

Maďarsko. V poslední době vyvíjejí v Maďarsku zvýšenou propagandu různé americké náboženské sekty, zejména tak zvaní »Millenisté«, kteří zásadně odmítají systém daňový. — Katolická akce je nyní organizována jednotně po celé zemi. Za duchovního vůdce je vyhlášen biskup dr. Glattfelder. Z laiků jsou v předsednictvu: hrabě Apponyi a Alexius Nagy. — V Budapešti zemřel bývalý ministr kultu a vyučování Kuno hrabě Klebelsberg, předseda Uherské historické společnosti, vynikající řečník a příznivec maďarských katolických snah.

Anglie. »Spolek katolických žen« oslavoval třicáté výročí svého trvání. Nyní byl připojen k anglické Katolické akci. JUC. Rud. Kalhous.

Hádankářský koutek z důvodů neznámých nebyl do 5. č. redaktorem Maňouškem zařazen. Tolík zatím na vysvětlenou. — Redakce.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

PRACOVNÍ KONFERENCE KATOL. STUDENTEK V PRAZE

SSSD PRAHA XII. USPOŘÁDÁ
VE DNECH 1. A 2. ÚNORA 1933

PRACOVNÍ KONFERENCI

PRO DÍVČÍ SDRUŽENÍ A PRO KA-
TOLICKÉ STUDENTKY DOSUD
NEORGANISOVANÉ

PROGRAM:

1. **Února** o 8. hodině mše svatá a Veni S. Spiritus.
— O půl 10. hodině zahájení, nato přednáška
p. prof. **P. Dom. Pecky**: Naše doba. Pak budou
podány zprávy o činnosti zastoupených sdru-
žení.
Ve 2 hodiny odpo. přednáší p. red. **Vondrá-
ková-Tichá**. Ve 4 hodiny přednáška **P. dra
J. E. Urbana**: Katolická akce. Přednáška bude
doprovázena světelnými obrazy.
Večer v 7 hodin seznamovací večerek.
2. **Února**: V 9 hodin referát předsedy **ÚKSČs. JUC.
A. Jaroše** a pak přednáška duchovního rádce
ÚKSČs. P. Alfonse Daňhy. V poledne krátká
adorace a zakončení kursu.

Kurs se bude konati v ústavu ctih. Školských
sester na Vinohradech, Korunní tř. čís. 4.
Tam bude též poskytnuto ubytování a stra-
vování. Blížší informace a pozvánky budou
ještě zaslány. Všechny kolegyně srdečně zve
Výbor SSSd Praha XII.

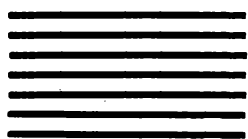
Po krásné pracovní konferenci v Hradci Krá-
lové následuje druhá — pro studentky. Je v zá-
jmu všech pracovnic na poli hnutí katolických
žen, aby se zúčastnily v počtu co nejhojnějším.
O vysoké úrovni konference svědčí již předem
jména přednášejících. Témata jsou jistě aktuální
a pro dnešní chaotickou dobu stanou se dobrou
glosou naší práci.

Katolické studentky znají své povinnosti, jsou
hrdé na to, že ony to budou, které dají směrnice
příštím ženskému hnutí v našem státě, a to ve
směrnicích opravdové lásky křesťanské.

Kulturní odbor při Ústředí katol. studentstva.

Katol. tisk je jedinou veřejnou pomůckou k obraně našich ideálů. Katol. stu-
denti a studentky doma, na venkově, všude budou propagovati
jen listy a tiskoviny katolické, t. j. dobré, odpovídající a jsoucí
dobrým ochráncem proti útokům nepřátelských táborů.

Všechny složky katolického mládí

pro zintenzivnění a prohloubení života na venek i uvnitř, pro zkoušku svých mladých sil a ideálů podaly si ruce k společné manifestaci dokonalých životních zásad katolicismu.

Tímto mohutným a historickým projevem stane se

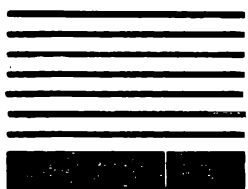
MANIFESTAČNÍ

A PRACOVNÍ

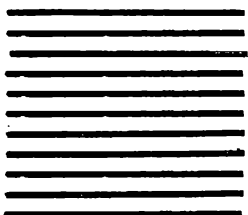
SJEZD

veškeré katol. mládeže

1. - 3. července

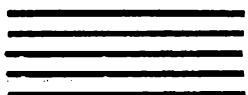
v roce 1933 v Praze

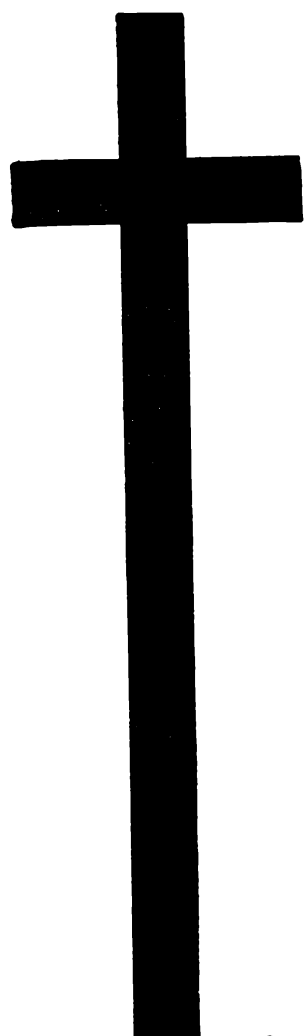
Katol. studentstvo svou mladou vůlí a nadšením pro Krista Krále ponese standartu s heslem víry a vítězství pražskými ulicemi, aby špělo k novým cílům a k dokonalejšímu životu.

PRO TENTO SJEZD PLATÍ ZÁSADA:

Kristus střed života - Kristus střed práce.

S Kristem a mladými silami a odvahou katol. studentstvo postaví se v šik nové generace, která se nechce bát a nebojí,

Jitro

časopis katol. studentstva

JITRO

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zapraviti.

Redakční závěrka vždy 28. předcházející měsíc.
Redaktor prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28.
Jemu zasílejte příspěvky pro „Jitro“.

Z obsahu :

Prof. Vincenc Kramoliš: Immaculata. - Jakob Vaar: Samotářský motiv. - K. Reban: Velký vlastenec. - Eda Jitzovský: Hory-lyže-šních. - Prof. B. Kocich: Naše studentské úkoly školské. - Proteus: Smrt Václava Samka. - Básně. - Hlídky. - Dopisy. - Výsledek soutěže.

Zprávy dopisovatelům :

Jos. V., Brno: Jen pište dále, jsem spokojen. — J. V., Strakonice: Bezvýrazné, něco lepšího. — H. E. Lena: Formálně dokonale, ale studenou cestou dělané. — Jiří Mandl: Snad později. Není místa. — Al. Věk: Básně ne. — S. Z. Hlinsko: Dojem veršované prózy. K podrobnému posudku nemám kdy. — M. T., Plzeň: Improvisace v pra-

vém slova smyslu. — M. M., Petřvald: Mnoho pravdy i dobré vůle. Možná, že příště zařadím, nemohu se rozhodnouti. — A. S., Olomouc: Loci communes. — Vřesovický: Zůstaly četné nejasnosti, nehodí se. — T—šar: Pěkné, ale již nečasové. — K. Jur.: Taktéž. — Něco odloženo pro příští číslo.

ČTĚTE JEN DOBROU KNIHU

V EDICI »JITRA« vyjde v nejbližší době kniha
DOMINIKA PECKY

SVATÍ A LIDÉ

Dílo v dnešní době velice vhodné a naléhavé.

**Objednávky číňte již dnes na administraci
„JITRA“, PRAHA II., SPÁLENÁ ULICE 15**

*Jako 4. svazek edice »ROZSEVAČ«
v Olomouci vyšlo*

P. SILVESTR BRAITO:

Život

*podle víry
podle evangelii
podle pravdy*

*Objednávky vyřizuje revue »Na hlubinu«, Olomouc, Slovenská 14 nebo
admin. »Jitra«, Praha II., Spálená 15.*

Proč jenám zapotřebí Říma.

*K 3. pouti katolického studentstva
čsl. a inteligence do Říma.*

Katolické studentstvo československé chystá letos o velikonocích svou třetí pout do Říma. Bude to letos spojeno ještě s většími oběťmi než loni, ale právě tyto oběti jsou na tom to nejkrásnější, jsou požehnané a vpravdě křesťanské. Katolické studentstvo musí i letos do Říma a musí tam i příště, pokud to bude možno, poněvadž si to slíbilo na hrobě sv. Václava ve Staré Boleslavi v r. 1929 a poněvadž sv. Otec právě tento úmysl vyzvedl ve svém loňském proslovu. Čítujeme z loňského dopisu kardinála Pacelliho, zasláného katolickému studentstvu po vykonané pouti: »S nemenší radostí uslyšela Jeho Svatost, že chcete každoročně vypraviti pout do Říma za tím účelem, abyste načerpajíce si duševních sil u Stolece Petrova se spojenými úmysly den ode dne horlivěji přispívali svou pomocí posvátné Hierarchii při vykonávání Apoštolského úřadu.«

Tato slova jsou nám směrodatná. Po nich již nelze ani jinak, než putovati!

V těch slovech jest i všechno odůvodnění našich každoročních poutí římských. Jdeme si tam pro posilu a nadšení, abychom neumdlěli ve svých snahách a bojích za dokonalost a mravní očistu, abychom pomáhali budovati a udržovati řád Boží, k němuž směřuje všechno snažení Církve a Její Nejvyšší hlavy.

Putujeme do Říma, abychom tam pokračovali na duši, zemdlené a unavené všedním životem, tak chudým na pravou radost a krásu. Jako s tělem vyčerpaným a zemdleným v ruchu velkoměsta spěcháme do hor a lesů, aby se zde zotavilo a načerpalo nových sil, tak jest potřebí i duši povznášet do duchovních výšin, na místa svatá, kde je čistý zdroj nadšení a síly. A kdo by upřel, že takovým místem není Řím? Tam stojí skála Církve Kristovy, tam jsou nevyčerpatelné zdroje milosti a duchovní síly. Je to město svaté, které dýše krví a nadšením svatých mučedníků a jest prosyceno jejich modlitbami. Stačí jen prodlet v jeho posvátných chrámech u hrobů svatých bohatýrů, kráčet ulicemi, kudy se ubírali na smrt, stanout v Koloseu, kde jich na tisíce vykvrácelo pro víru, sestoupit do katakomb, kde heroismus křesťanský mluví dodnes řečí tak živou a úchvatnou, stačí stanout před tváří Náměstka Kristova, který v rukou svých třímá všecku nepřemožitelnou moc úřadu Kristova a Petrova — to vše stačí, aby duše vzplála láskou a nadšením, aby se znovu duchovně zrodila a aby přilnula ke Kristu a Jeho Církvi a zajásala nad Její nepřemožitelností. Je nám potřebí Říma, jeho ducha, abychom duchem tím obrozeni a posílení dovedli se postaviti všem

nástrahám a v živém spojení s Církví uplatňovali všude zákon Kristův. Chceme, aby národ náš byl živou ratolestí Církve Kristovy, aby jeho životem proudila síla Kristovy nauky, která jediná je s to udržeti jej při životě a blahodárném rozvoji.

Poputujeme letos do Říma, poněvadž nás tam volá sám Otec všeho křesťanstva. Chce, abychom v proudu milosti Svatého roku tisícího devítistého od smrti Spasitelovy vyprosili celému světu, zmítanému zoufalým zápasem zmatků a bídy, potřebný Kristův pokoj a mír. Sv. Otec slibuje si od milostivého letošního roku mnoho. Věří, že modlitby, oběti a kající skutky poutníků římských nenechá Bůh bez vyslyšení.

Toho všeho si buďte, mladí přátelé, dobře vědomi a pak jistě vzplanete nadšením a touhou viděti letos Řím a přinese každou oběť, abyste se tam dostali. A nejen vy! Starejte se, apoštolujte a agitujte, aby se tam dostali i vaši přátelé a známí. Proste, povzbuzujte a všude často o pouti mluďte, abyste s sebou do Říma přivedli hodně svých známých, snad i těch, na které právě v Římě milost Boží čeká, aby je zachránila a k srdci svaté Matky Církve přitiskla!

Letošní naše pout, právě že se také bude konati ve Svatém roce velikého výročí smrti Kristovy, musí býti velikolepá a musí přinést hojné duchovní užítky světu a našemu národu!

Letos bude v Římě mládež takoruka z celého světa, jak by tam mohla scházet

mládež československá, když už jest dokonce očekávána a když již svými dvěma poutěmi se tak srdečně vepsala v srdce římských přátel a v srdce samého sv. Otce, z Jehož proslovů při minulých dvou poutích dýchalo k nám tolik tepla, lásky a otcovské oddanosti!

Nuže, letos o Svatém roce do Říma! Mládež začne. Velikonoce naše budou v Římě!

Prosíme snažně veledůstojné pány profesory náboženství, aby letos se hojně pouti studentské zúčastnili a hlavně, aby ji studentům doporučovali. Ministerstvo školství a národní osvěty jest požádáno (a doufáme v brzké příznivé vyřízení žádosti), aby dovolilo v hodinách náboženských doporučování naší pouti, která má i význam národní a celostátní a aby všem účastníkům pouti (profesorům i žákům) udělilo prázdnou ve dnech 19. a 20. dubna.

Poutní odbor ÚKSČs.

Prof. Vincenc Kramoliš:

Immaculata.

K 11. únoru, svátku zjevení Neposkvrněného Početí v Lourdech, jehož 75. výročí připadá na letošní rok.

Ve své prorocké knize Apokalypsi píše sv. Jan o vidění, jež měl, o ženě sluncem oděné, s měsícem pod nohama a korunou z dvanácti hvězd na hlavě její. Je to památná kapitola dvanáctá, zdomácnělá v církevní liturgii a v náboženských obrazech, obraz poetický, nadmíru lahodný.

Tím chmurnější je obraz ženy, líčené v 17. kapitole, kde praví: »Uzřel jsem ženu, ana sečí na šelmě šarlatové, plné jmen rouhavých, se sedmi hlavami a desíti rohy. A ta žena byla oděna nACHEM a šarlatem

a ozdobena zlatem a drahokameny i perlami, majíc ve své ruce kalich zlatý, plný ohavnosti a nečistoty a smilství svého a na čele napsané jméno: Babylon, matka smilství a ohavností zemských« (17, 3).

Dva obrazy žen v jedné knize. První zářivý ve své líbeznosti a kráse nebeské a druhý děsný ve své obludnosti a tupé smyslů. Ten druhý obraz je u nás obvyklejší a zahnízdí se s velkoměstáky po vesnicích a pohorských hotelích, a kdyby sv. Jan žil tu s námi dnes v našem kraji, zaměnil by slovo Babylon za případnější Ostravu. Máme dojem, jakoby líčil obraz ostravské židovky a polopanny, s nánosem jich vlastního nevksu a kletého

zbohatlictví, jež nedovede ukrytí špínu duševní.

Jak moudré a dobré, jestliže Církev staví každoročně ve velesvátek ženské čistoty a krásy duševní proti banálnímu obrazu ženy babylonské svůj obraz Neposkvrněné. Má hluboký smysl a dává na srozuměnou, v čem spočívá úkol ženy. Tento úkol, zvláště dnes důležitý, kdy celý svět je pohřížen do smyslnosti a pozemskosti, podlehl hrubé lakotě, závisti a lichvě, a dlouho nevybředne z třídního boje a záští, tento mariánský úkol jest, aby šlapala špatnosti, přemáhala vše pomíjející a proměnlivé (viz měsíc), svými myšlenkami a snahami však dlela u hvězd, ve vyšším světě ideálů, zbožnosti a lásky ke ctnosti. Hvězdy, které by měly pláti bytí neviditelně kol hlav našich dívek, jsou vypočteny svatým Pavlem v listě ke Galatským. Je to: láska, radost, pokoj, trpělivost, přívětivost, dobrotivost, shovívavost, tichost, důvěra, mírnost, čistota, zdrženlivost (5, 22).

Kéž by v naší rozervané, rozeštvané době žilo mezi námi co nejvíce žen a dívek,

zobrazených v prvním zjevení sv. Jana, žen, které by statečně šlapaly po všem nízkém a hrubém, s čely ozářenými svatostí, jejichž celý zjev by obetkal slunný charakter, vyznačený křesťanskou noblesou a jemností.

Proto vepsala se nám úcta k P. Marii tak hluboko do srdce, protože v ní vidíme souhrn všeho, co je na ženě ideální, tak nebesky krásné a vábivé pro svět. A naše dívky by měly svátky Matky Boží slaviti ve svaté hrdosti, jako svátky své, neboť v Marii bylo celé ženské pokolení, stržené Evou do prachu, očištěno a vyvýšeno na oltář.

Kéž by všechny ženy, i ty špatné, nahlédly, jak hrubě prohřešují se proti svému vrozenému povolání a proti vnitřní důstojnosti, když hrubnou a klesají, když místo pokoje zasévají dračí símě sváru, když místo nebeských věcí mají hlavu přeplněnou pozemskými trestkami, když šlapou po hvězdách nábožnosti a ideálního vzletu a kol hlavy jako vadnoucí věnec kladou sobě jen to, co jest proměnlivé.

Jos. Němeček:

Příběh.

*Z lesů jsem slyšel volat o pomoc
svůj hlas.
To byla tmavá, hrůzná noc
a já ze dveří do ní nevyšel.
jen bílého psa jsem kopl, co se chvěl,
— lhostejný k bolesti.*

*V té noci nebyl jsem jediný,
i jiní jízby dali pod zámek,
svědomí zkopali,
protože není dobře člověku, který ví,
že někde cosi umírá a bez viny.*

*Srdce když o pomoc volá, to strašné je,
lidé světla uhasí, ruce mají zavřené.
Nocí padá k nim zoufalý hlas,
do oken tluče, na prahu kleká,
krví se zalévá — dusí — čeká.*

*Zakřiknuté, bledé blížilo se ráno.
Já čekal, až se rozední,
a za ostatními šel do lesa sebe hledat
— poslední.*

Čtěte

JITRO

propagujte

U. N. Zettig:

Adagio.

*Půlnoc se rozlila zamlkle do tmy,
měsíc bledé světlo pomalu házel —
ó, noci, do dlaně ulož svůj vzlykot mi,
svůj vzlykot tlumený, ježž doprovázel
smutek tvůj a krásu svou odhal pod okny,
ó, noci tajemná, mezi planetami
vyzdob mou láskou své tajemné stopy,
pozvedni oči své a dej z nich světla mi,
do srdce mého, v němž radost se topí,
když jsme tak spolu a sami...*

*Půlnoc se rozběhla mezi souhvězdí,
měsíc bledé světlo zasněně zhášel...
Ó, noci milostná, s bílou ratolestí,
přivíň mne na srdce, v něž Bůh nasnášel
veškerá kouzla svá smutku i štěstí —
Přivíň mne na srdce ve chvíli smrti,
ó, noci kouzelná, v níž slavík zpívá
a jeho píseň se v krystaly drtí,
vzpomeň pohádky, jež zastřena bývá
sny, dokud je život nerozdrtí — —*

*Půlnoc je měkká jak křídla molu,
měsíc se obalil do staniolu —
ó, noci krásná — ó, noci neznámá —
zastav se — zastav se — sestro má...*

Lento.

*Stmívá se —
Bez jiním ověšen,
květ jeho sní jen o zrození.
Radost ztuhla, smutek je zasněžen —
Vzpomínky prchly tiše v dál, v níž času není
a mně po nich jen úsměv zbyl...
Písně již ve tmě spí jak ve vězení,
usnulo srdce, v němž jsem svou lásku utopil —
Zbloudilý motýl našel
matný plamen svíčky, jenž zhášel —
chvěje se — —
Večer již dávno odešel — my jednou každý
půjdeme s ním a opustíme navždy
vše, co radost nenese*

Jaromír Čada:

Hora krásy.

Výhybky cvakají, vlak zastavuje: Cha-monix. Muž v krátkých kalhotách, s holí opatřenou sekyrkou odevzdává lístek. Přichází k pomníku dvou alpinistů, kteří poprvé slezli Mont Blanc a ubytuje se v hotelu. Zanedlouho tiskne ruku svému příteli: »Vystoupíme letos opět na Mont Blanc?« »Samozřejmě, hled' jen, jak nám Balmet ukazuje cestu!« odvětlí druhý, otvíraje okno.

Tři hodiny ráno. »Vstávej, Jeane, kochouti kokrhají!« Vycházejí z hotelu svěží a veselí, opatření vším nezbytným k tuře. Divoká horská říčka jim šeptá S Bohem. Stoupají. Slunce pomalu se prodírá oblaky. Paprsky stávají se teplejšími a zanedlouho jim stékají praménky potu po vaselinou natřených tvářích. Vystupujícím se naskýtají pohledy čím dál tím krásnější. Slunce praží nemilosrdně. Ručičky uka-

zuří 12. Usednou, otevrou tlumoky a jedí. Po krátkém odpočinku vydávají se opět dále, leč stoupání je mnohem namáhavější. Za šera přicházejí k Vallotově chyši, po večeru a unaveni uléhají. Druhý den spánkem občerstvení, vystupují výše. Cesta je neschůdnější čím dál tím více, leč oni, díky svému mládí a síle, překonávají všechny obtíže. Konečně na vrcholu! Pozorují, jak ostatní vrcholky zahaluje mlha. Dlouho se nezdrží a sestupují. Vítr začíná fičet, mlha zahaluje všechny předměty. Sestupují namáhavě, přivázání k sobě provazem. Jean sekýrkou vysekává důlek, zatím co ho přítel drží na provaze. Nešťastný Jeanův pohyb sekýrkou, přeseknutý provaz. Charles pocítil náhlé uvolnění provazu, slyšel ve skučení větru temný pád a výkřik: Maman! Zoufale snažil se Charles proniknouti mlhu, nadarmo volal, nadarmo pískal: jen svist větru se mu vysmíval. »Jean, Jean, Jean, J...« Každou chvíli Charles klouzl, mechanicky, mysle jen na více než jistou smrt svého přítele, slézal, nedbaje odřenin a únavy. Nevěděl, kdy a jak ho probudila z jeho ztrnulosti Vallotova bouda. Připomněla mu únavu. Vešel, pojedl a pocítil, že se mu chce spát, s p á á t . . . Leč ne, nesmí odpočívat, vždyť musí m u s í zachránit svého přítele! Stěží

otvírá dveře proti větru, hned je obalen sněhem a pokouší se vystupovat. Avšak úplně vyčerpán, máje nohy jako olověné obrací se a vrávorá nazpět. Již vidí dveře, leč nemaje síly se udržeti, klesá. Zmocňuje se ho příjemná únava. Náhle si uvědomí následky dostavujícího se spánku uprostřed bouře, s vypětím posledních sil doplazuje se dovnitř, převálí se a spí.

Sluneční paprsek probouzí spáče-turistu. Tento se udiveně rozhlíží kolem: chata, vítr — Jean — Neváhá ani okamžik a jako kamzík se šplhá vzhůru. Zde, zde jsem zaslechl výkřik... Kus řemínku visel na hrotu srázné skalní stěny, pod níž se v hloubce šklebily trhliny ledovce.

Od té doby mnoho bouří se přehnalo, přenesla se i zhoubná vlna světové války. Redakce »Daily Mailu« přijala jednoho dne telegram: Turisté našli blízko brány v ledovci Bossonském 2 m hluboko zamrzlé tělo, konservované ledem stop po vyhrabání bylo nalezeno několik hlubokých ran na hlavě a prsou stop totožnost zjištěna: Jean Blanchard stop tento zahynul v bouři před 30 lety stop tělo konečně bude pohřbeno v...

Vrchol Bílé hory právě se zahaluje mlhou, objetím to těch, kteří životem zaplatili vyznávání lásky této krásce.

kluk

foto
C. Mařan
1. cena
fotosoutěže
Jitra

*Široký úsměv slunce
se zosobnil ve veselé tváři
a šibalských očích.
Kam se dívá, čemu se
směje?*

*V tváři chlapcově u
smívá se nejen radost,
ale i iambická harmonie
měkkého světla a stínu.
Smějte se s ním. Kdo
zná úsměv, zpola vyhrál
život.*

Echo.

*V stříbrných pruzích
bělostného dne
jak náraz vln
zní mrtvé echo prosby
duše znavené —*

*Na cestě stinné
k Pólu všeho bytí
proud lásky nítí
zhaslé naděje...*

*Pojď, neváhej,
tam půjdeš sám
němým šerem,
jen vůní květů uspáván,
až nad večerem
tisíce hvězd
tě políbí.*

Jakob Vaar:

Samotářský motiv.

Je smutno v polích, v celé přírodě. Vítr se přižene, šlehne do tváře, letí dál, na druhou stranu, kde ve valících se mracích chvílemi probleskne vysoký Praděd. Obloha zatažena šedým hávem. Chvillemi přeletí nízko nad zemí stádo krákajících vran. Ne-daleko plápolá několik ohňů. Dým plazí se při zemi, nemá síly prorazit těžkou, studenou atmosféru...

Je smutno všude... Zdá se, jako by ten smutek prýštil ze zoraných polí, z holých luk...

Hluboko pode mnou sténá obrovský les. Mohutné koruny starých velikánů kolébají se ze strany na stranu, šeptají si cosi, a ta novina letí dál, stále dál... Tichá, ale přece mohutná jejich píseň dere se sem ke mně nahoru, rozezvučí několik stromů nad mou hlavou...

V rohu, kde hraničí silné velikány s malými stromky, krčí se k zemi malá kaplička. Bílá, kulatá zeď prosvítá zelení stromů, nízká šindelová střecha schovává se do stínu, pod ochranu obrovitých těles...

K té kapličce rád chodívám. Je tam tolik krásně. Odvalím veliký kámen, otevřu silná dubová dvířka, pobitá železnými rámy — a vstupuji dovnitř.

Malý dřevěný oltář, několik obrázků na zdi... Uprostřed oltáře — Kristus. Ztrhaná jeho tvář plní mé nitro vždy takovým zvláštním citem, těžko vyslovitelným. Je v něm však plno smutku. Pohled do jeho

očí, v kterých je obsažena celá ta blízká předtucha smrti, všechn ten bol a hrozné utrpení, vlévá do mojí duše stesk, ale zároveň touhu po opravdovějším životě... Zde v této kapličce, před ztrhaným výrazem krásného obličeje vždycky si umiňuji, že se musím, musím stát lepším, aspoň trochu se mu přiblížit... Zde vždy si přeji, aby osud dolehl na mne těsněji, tížeji, chtěl bych mnoho trpět, mnoho obětovat pro štěstí druhého... Zde cítím se jaksi výš, na okamžik pryč z toho zkaženého světa...

A vždy pln klidu a ulehčení, pln nových, lepších a krásnějších tužeb, vždy obohacen, vycházím ven. Zavírám těžké dveře, přivaluji obrovský kámen a vždy ještě dlouho, dlouho hledívám zamřížovaným oknem do té krásné tváře Trpícího, u jehož nohou ve veliké modré váze je zastrčena každou neděli kytice čerstvých, bílých růží.

Pak spěchám domů. A když kráčím středem záplavy šedé, smrt věštící barvy — jsem hluboce dojat. Vidím stále ještě onu tvář... oči...

Přecházím vysoký kopec. Mým zrakům otvírá se nádherný pohled. Mezi dvěma vysokými hrázemi hor leží dlouhé údolí — zárodek úrodné Hané. Středem rychlým tokem ubíhají divoké ještě vlny Moravy, přijímají nové, stříbřité vlny Sázavy, valí se dál, věčně dál... Po stranách vysoké stráně, hory porostlé obrovskými lesy

nesčíslné kopce, bělající se vesnice, nové lesy, vyšší hory a tam vlevo tyčí se až k nebi vrcholky vysokých Jeseníků. Černé mraky válejí se ustavičně v lesích a zakrývají Praděd...

Najednou vysoko na nebi zjevuje se jasné světlo. Mraky se trhají, rozestupují a z nich vystupuje, zalita jasnou září krásná, bledá tvář. Ona tvář, poznávám ji z kapličky... Ztrhaný výraz v obličeji... ty krásné oči... Smutně hledí mi do tváře... skoro vyčítavě... Vidím, jak všechna

ta krása vtěluje se v něho, cítím, že ona tvář je ještě krásnější, než to všechno...

Stojím zmaten, očarován.

Srdce prudce mi tlučte... Vše zmizelo... Zapadající slunce zalije na chvilku oblohu červeným světlem. Jen na chvíli... Rozžhavená koule mizí za hradbou hustých mraků. Malé paprsky pohrávají si v ohromných výškách, pak zblednou... a zmizí... Ticho, smutné ticho vládne nad usínající přírodou a hrozný, děsící stesk vkrádá se do rozbolavené duše...

Ota Tichý:

Desiluse.

*Akord ticha zapadá
do moře půlnočních snů.
Má dětská, bláhová balada
se končí u břehů*

Osud...

Sychravý, ranní vzduch rozřízla mocná rána zvonu. Zvuk letí s věže dolů, do ulic, žene se mezi domy a letí pak kdesi do polí...

Z nízké chatrče vyběhla malá postava. Několik kroků řídkým blátem a octla se v polích. Všude ještě tma. Malá vesnička odpočívá v klidném spánku, jen tu a tam blýská se nejasné světýlko...

Postava byla již několik desítek metrů za vesnicí. Náhle se zastavila, obrátila tvář k vesnici zpět. Muž chvilku díval se na malou vísku před sebou. Jen chvilku. Obrátil se a kráčel dále. Ruka sáhla do hluboké kapsy a vytáhla krajíc chleba. Ohmatává jej, ale hned dvě řady bílých zubů zakousnou se hladově do tvrdé kůrky

Kráčí středem rozmočených polí, aby si napřímil cestu... Na zádech houpe se záplatovaný batoh. Černá čepice vražena hluboko do čela. Límeček utažen kolem krku, kabát upnut... Široké, z mnoha různých kusů sešité kalhoty, zastrčeny do nízkých bot, s vysokými, dřevěnými podešvemi.

Šedé mraky plují nízko nad zemí. Cesta ubíhá, několik kopců má již za sebou. Tvář bledá, oči nervosně tékají po krajině. V hlavě stále jedna myšlenka: Jak ho asi přijmou. Již dva týdny tam nebyl. Zrychlil krok, hnán jakousi zlou předtuchou. Na bílém čele objevuje se několik krupějí potu. Mozolovitou rukou stírá je dolů, sundává velikou čepici a pět tlustých prstů vjede do nerozčesaných černých vlasů.

Najednou se zastaví, zakryje oběma ru-

kama tvář a zapotácí se. Smrtná bledost rozlila se po vyhublém obličeji. Před očima se mu všechno točí, příšerně točí, stromy, cesta, pole, všechno visí kdesi ve vzduchu, utíká kamsi pryč, přicházejí jakési nové podivnější obrazce, utíkají zase pryč... Na šedém mraku kdesi vysoko, strašně vysoko, vidí malou skvrnu. Zdá se mu, že se přibližuje, je zřetelnější, již ji vidí docela jasně, blíží se rychleji, stále rychleji, letí, strašně letí... již je docela blízko... zrovna na něho... musí ho zabít... je veliká, strašně veliká, již zaplňuje celé nebe. Udeří... již... teď

Roztahuje ruce, chtěl by se něčeho chytit, podepřít...

Nic...

První kapky ranního deště zapadly do spletených vlasů... Studenou rukou přejel si obličej. Záchvat zmizel. Rychlým krokem snaží se dohonit, co zameškal. Nevidí lesknoucí se kaluže, necítí hustého deště... Hlava mu bolí, strašně bolí. Tlačí ho do ní se všech stran, něco železného... »Musím se přemáhat,« šeptají tiše rty, »musím, to nic není...«

Cesta spadala příkře do údolí, proběhla výběžkem lesa, jedna..., druhá otáčka a stál před dřevěnou boudou.

Dělníci již na svých místech. Přišel pozdě.

Pomalým krokem vešel do dveří, na kterých byla napsáno malým písmem: »Hrazení bystřín.« U stolu seděl správce. Podíval se krátce na příchozího a řekl: »Jste

propuštěn...« »Já? To není možné!...«
»Jste nepořádný...« zaznělo ostře... »Pa-
ne, mám nemocnou ženu a dítě,« trhaně
mluvila bledá ústa, »umírá... dva týdny
stál jsem u jejího lůžka... dva týdny jsem
nespal... Vy mne nemůžete vyhnat...
Nemám co jíst... mám ženu... dítě...
rozumíte? již tolik let s Vámi pracu-
ji...«

Václav Vlček:

Výkřiky a smích...

*V hroživých spirálách letěly výkřiky hlubin
a onyxů drtivý smích se roztrátil v tisíce ohnivých kaskád,
jež zvonily do snů a srdce změnilly v jasný a veliký rubín
a s výdechem minulých chvil se chtěly do smrti laskat.
Nesčetná echa jak tíživě železná bolest rozbila uspanou dlažbu
a do rány sypala sůl jak skelně bodavé hvězdy.
A tenkrát den zlomil svůj meč a dubovou pažbu,
ticho hořelo v stínu a bolest do bran zavřených slavila vjezdy.
V hroživých spirálách letěly výkřiky ještě
a onyxů drtivý smích zas trátil je v tisíce ohnivých kaskád.
Od východu nezřehého se přihnaly zelené deště
a z dále blesky záchranné do morových klidů již začaly tlumeně praskat.*

Velký vlastenec.

(K uctění památky velikého přítele hnutí kat. studentstva biskupa Jana Valeriana Jirsíka otiskujeme tuto kapitolu z dílka K. Rebana jako malou, ale vděčnou vzpomínku na jasného strážce jižních Čech.)

Jirsík patří k mužům nejzasloužilejším o národ a skutečným vlastencem jest již tím, co vykonal jako kněz a biskup pro duše českého lidu. K tomu přistupuje jeho činnost literární, z převážné části buditelská; dále účast v politickém zápase o české státní právo i pronikavá činnost kulturní, dosvědčená velkými zásluhami o české školství. Mimo toto vše je život Jirsíkův vyplněn vlasteneckou prací v užším smyslu. Dnes, kdy počínáme rozuměti, že bez buditelů kulturních ve stol. XVIII. a XIX. nebylo by našeho národního a politického osvobození z roku 1918, jest tímto poznáním tím zářivěji osvětleno vlastenecké smýšlení a buditelský význam Jirsíkův.

Jirsík nikdy v sobě nezapřel hlasu české krve. Leccos v životě jeho mohlo se utvářiti jinak, kdyby byl plul s proudem doby a nestaral se o národ. Avšak Jirsík nebyl opatrnický prospěchář; jemu láska k vlasti byla vedle zbožnosti nejzákladnější povinností a účinné vlastenectví vytkl si za svůj životní cíl.

Lásku k mateřtině vidíme na něm již v letech studií teologických; v pražském

Správcova tvář pozvedla se od papírů.
»Jděte a nevyrušujte...!«

Stěží vymotával se ze dveří... Bolestně díval se ke své kovářině, kde vesele bušil kladivem Gereš.

»Teď, právě teď, když mi žena umírá...«, znělo, přerýváno pláčem...

A uvnitř počítal správce bez zájmu výplatu dělníkům...

alumnátě s několika stejně smýšlejícími založil kroužek českých bohoslovců, který pěstoval řečnictví a odborné studium v jazyce českém. I v pozdějších letech jako farář minický tříbil svou češtinu na památkách klasické literatury české. Když se stal biskupem, zavedl v kněžském semináři přednášky o české gramatice a stilistice, ano s počátku je sám konal. Zajímavé jest, co vypravují osobní jeho pamětníci, že ačkoli byl takový vlastenec smýšlením a takový mistr spisovné češtiny, přece jen v běžné konverzací byl uvyklý užívati němčiny.

Roku 1836 při korunovaci Ferdinanda Dobrotivého a Marie Anny korunou svato-václavskou pronesl farář minický, Jirsík, příležitostné kázání, jež bylo i tiskem vydáno a jež je příznačným dokladem vroucího vlastenectví mezi tehdejšími českým duchovenstvem.

Roku 1848 setkáváme se s Jirsíkem velmi často v kruhu tehdejších duševních vůdců probouzejícího se národa.

Jirsík řízením Prozřetelnosti má v dějinách našeho probuzení místo zcela ojedi-

nělé. Jemu bylo dáno osudem do vínku, by ve svém vysokém a vlivném postavení stal se buditelem celého velikého kraje, totiž českého jihu. Jako biskup českobudějovický stal se živým ohniskem jihočeského národního obrození. Že český jih tak záhy a do té míry národnostně se uvědomil, kulturně i hospodářsky vyspěl, toť zásluhou Jirsíkovou. Nelze odloučiti jeho osoby od tohoto buditelského díla a kdo bude psáti národní a kulturní dějiny jižních Čech od let padesátých do let osmdesátých minulého století, nutně bude vypisovati život a práci tehdejšího biskupa českobudějovického.

Dvojazyčná diecése českobudějovická byla tehdy silně německá v tom smyslu, že nebylo v ní českého kulturního života. Jirsík — jak praví o sobě ve svém prvním pastýřském listu, vydaném po intronisaci — přinášel Čechům i Němcům rovnou lásku apoštola; pečoval také stejně o duše českých i německých diecézánů. V tom jevila se jeho spravedlnost a láska k lidu, z jehož krve byl, že kdežto dosud nikdo se o Čechy nestaral, Jirsík všechny prostředky duchovní správy opatřil jim v mateřtině. Ačkoli si v horkých zápasech národnost-

ních zachoval vždy nestrannost, přece pro své češství byl zejména německým národním tiskem napadán, husitským biskupem nazýván a jinak špiněn. Vrcholu dosáhly tyto útoky na jeho čest v letech jeho politické činnosti a r. 1868, kdy Jirsík jal se z vlastní iniciativy a na vlastní náklad stavěti budovu českého gymnasia v Českých Budějovicích. Jirsík umlčel tyto pusté hlasy svým klidem, pevností a mírností.

Založení českého gymnasia v Čes. Budějovicích patří k největším činům Jirsíkovým a jím vybudoval si pomník nepomíjející, neboť gymnasium, jež tři leta z vlastních prostředků vydržoval, mělo význam nesmírný. A podobně vyvolal v život první české obecné školy v Českých Budějovicích, stál u kolébky Českobudějovické Besedy (zal. 1862), Českobudějovické Zálohy (zal. 1864) a jiných vlasteneckých institucí, jichž byl protektorem, spolutvůrcem a štědrým podporovatelem. Co znamenal pro český život v Českých Budějovicích, pěkně vyličil Josef Procházka ve Vlčkově Osvětě XIII. (1883), str. 308. až 322. Lze říci, že bez Jirsíka sotva asi byly by České Budějovice dnes tak českými, jakými jsou.

A. L. L.:

Zimní pláč.

*Nebe zdrceně se choulí v hávu tuláka,
toulhy brána zapadla za krásou hvězdných rtů.
Sad hvízdá svou kostrou píseň kletby
Mráz skřípá výkřiky zděšení.
Vzdechy chladnoucích srdcí rdousí fialové páry v obzoru,
tma nehasnoucí kde dřímá v klidném vrahů oku.
Bolest zpívá . . .
Rozdrásané tváře úkosem jen odhalí svou krev
v bičujícím dechu ulice.
Zahleděla se do dvoran vesmíru okna v slzách,
vydechly vinice pod samotou nevděku šedého.
Mrtvy jsou prameny.
Jak jiskra v ssuti hrobových spálenišť
tlí život v dusných doupatech.
Chrysanthem bělost tklivá po nivách rozlita,
v nekonečnu žlutém nad ní zmírá lásky ston.
Noc plachá v naději tichem bije v písčiny duše
a člověk vzpomíná.*

Eda Jitzovský:

Hory - lyže - sněh.

Ve velké halle hotelu »Sport« je živo. U dlouhého stolu sedí tři páni, jimž je na čelech poznat, že jsou profesori, a kolem nich houf mladých lidí v nejpestřejších

barvách; nejsou to účastníci maškarního plesu, ale studenti-lyžaři. Červená čepice, zelený šál . . . nu, neharmonuje to, ale je v tom teplo a to je to hlavní. Smích, hla-

sitý hovor, klepání těžkými botami o podlahu a do toho pekelného hluku, podobného úplně rámusu o přestávce na gymnasiu, se nesměle ozývá prosebné napomínání trojčlenného senátu o ticho. Hned bylo vidět, že není třídní knihy po ruce...!

Vyvolávala se jména a ze všech koutů hally se prodírali ke stolu jmenovaní.

»Vyberte si z koše číslo.«

— — —
»Které číslo máte?«

»Dvacettři.« — — Levý člen senátu zapisal ke jménu číslo a střední volal dalšího:

»Rudolf Petran.«

— — —
»Číslo?«

»Čtyřicetsedm.«

»Dobře, další...«

Čas prchá, bílé koule vrhají jasné elektrické světlo, závodní komise se potí, na vytopené verandě je mariášové eldorádo a ve vedlejších sále někdo týrá rozladěný klavír...

Všichni do hally! — — Toto heslo prošlo všemi místnostmi velikého hotelu.

»Stala se nám nemilá věc, zapomněli jsme totiž, že závodníci na 8 km musí ještě dnes odejet do lesní hospůdky »Tětřev«, odkudž je ráno v 9 hodin start závodu.«

Vlna nespokojenosti proběhla pestrou směsicí studentů.

»Já vím hoši, že je již tma a že neznáte cestu, ale nezbyvá nám nic jiného; ráno nemůžete dělat cestu 6 km a pak hned závodit. Kolega Staněk pojede s vámi. — Kolik je vás?«

Les rukou se zvedl se nad hlavy.

»Za deset minut odjezd, sraz před hotelem. Proviant a deky si vezměte s sebou, všechno bude hned zítra ráno na saních dopraveno zpět do hotelu, abyste zde po závodech našli své věci.«

Třiašedesát hochů si připínalo na pláni před hotelem lyže. Byla již úplná tma, jen světlý stín obloukových lamp opisoval kruhy a elipsy v nažloutlém sněhu; dále byl temněšedý stín a černý pás lesů.

Krátký hvizd prořal temnotu.

»Jste všichni?« — Následoval nový hvizd a chvíle čekání.

Závodníci hlídek a dívky se smáli odjíždějícím: »Šťastnou cestu! Nadělejte třísek z lesů a veletucty lavorů!«

K Rolfovi přistoupila kvintánka Margit, podala mu pár vanilkových rohlíčků a se

starostlivou péčí, vlastní jen osobám hezčího pohlaví, řekla:

»Rolfe, je tam tma, dej pozor, víš, co ti říkala maminka!«

Rolfova čepice zapadla prudce na dva decimetry do sněhu... Oni s ním stále zacházejí jako s chlapečkem. Také musela být Margit při tom, když ho maminka napomínala, aby byl opatrný, nenabodl se v lese někde na větev, nebo nespádl do rokle! — Rolfova ostrá odpověď ztroskotala o milý úsměv dívky a vonící vanilkové rohlíčky, které se mu drobily v ruce.

Dlouhý had černých postav se vydal na cestu; Karel a Rolf poslední.

»Dobrou noc, Margit.«

»S Bohem — a mnoho štěstí zítra v závodě.«

»U-vi-dí-me« — přinesla ozvěna v odpověď od mizejících hochů.

Ostrý vítr rozcuchal Margit zlaté, jemně zvlněné vlásky a přidal temného odstínu pálícím líčkám. — Z temné dálky nesl se slábnoucí veselý křik ujíždějících lyžařů.

— — —
»Rolf budu mu držet palec...«

Trhaným pohybem vznesla se do výše červená raketa a jako veliká rubínová kapka klesala pozvolna k zemi. Dlouhá řada lyžařů se zastavila.

»Kdo jde poslední?« — Od úst k ústům letěla tato otázka a stejnou cestou šla zpět odpověď: Petran a Machek, dva gymnasté z O.

»Pozor, teď začíná sjezd. Držte se doleva a jed'te ve větších vzdálenostech za sebou.«

Ach, to byl sjezd se zavázanýma očima na neznámé cestě. Hoši upírali zrak kupředu, ale nadarmo, tu egyptskou tmou neprošli. Lyže ubíhaly, ale tentokrát jim neponechány volné otěže, nýbrž se silně brzdilo a docela primitivním pluzením a tyčemi. Rýsovat arabesky stalomu se nikdo v té »jízdě do pekel« neodvážil. Neznámý terén, tma a sjezd přímo akrobatický. Štěstí, že nebylo vidět ulekané obličejy a směšné pohyby, když se lyže přehoupaly přes rigoly a hoši hledali ztracenou rovnováhu.

»Pomoc, pomóoc!« — zazněl zoufalý výkřik z temnoty. Čtyři hoši dojeli k malému klubku schoulenému ve sněhu; zápalka škrtlá o krabičku a malý plamének osvětlil oživující černé klubko.

»Co je ti?«

»Nic.«

»Tak proč tolik křičíš?«

»No — abyste mne nepřejeli,« — durdil se maličký tercián. — — —

Nová rubínová raketa osvětlila na chvíli temné nebe. Lyžaři se sjížděli k malé skupině u lesa, která stále rostla. Několik kapesních lucerniček ozařovalo příjíždějící, sněhem obalené postavy; nebylo nikoho, kdo by nepadl a mnozí své pády ani nepočítali. — Z temnoty se vynořil Rolf s Karlem:

»Jedeme poslední.«

Ještě jeli chvíli lesem a pak dostihli mýtiny, na níž stála slabě osvětlená budova lesní hospůdky »Tetřev«. — Do staré kůlny, matně ozářené blížící petrolejovou lampou, ukládali hoši pečlivě otřené lyže.

»Rolfe, já nevím, kam si lehne, šenk je nabit, druhá místnost rovněž...«

»Snad se něco, Karle, najde.« — Oba vešli do nízké místnosti, kde to vypadalo jako v cikánském táboře. Podlaha pokryta vysoko slamou a v ní se váleli znavení hoši. Všechno přeplněno. Hostinský, malý, ale nezvykle hubený človíček, zavedl Rolfa, Karla a ještě několik hochů do síně k polámanému žebří a vybídl je, aby se vyspali na půdě. Hoši se vyšplhali na půdu, někdo postavil kapesní lucerničku na prachem pokrytý trám a osm znavených těl sebou hodilo do vonící záplavy sena. — Několik minut klidu vrátilo hochům dobrou náladu a ozval se hlad. Z batochů loveny zásoby; zázvorky se mísily s buřtem, pomeranče se sardinkami — člověk ani neví, co takový studentský žaludek snese!

Někdo se podíval na hodinky — 7 hodin.

»Tak časné jsem ještě nešel spat, ale co dělat.«

Hoši si udělali společné lože. Pod hlavy nahnuli seno, to přikryli třemi dekami na délku roztaženými, svlékli si kabáty a boty, přikryli pěti zbývajících dekami, na které pak zase nahnuli seno a spali tvrdě až do bílého dne.

— — —

Umyli se sněhem, vypili kávu s kozím mlékem a nastoupili krátkou cestu k místu startu. Rudá sluneční koule se vyhoupla za modrými horami a rozhodila své paprsky po bílém třpytícím se sněhu, jenž se zbarvil růžovým nádechem. — Krystalky umrzlého sněhu na větvích stromů bizarních tvarů se leskly jako démanty. Něčí rozpustilá ruka udeřila holí do obalené větve, s níž se sníh sypal na hlavu následujícího lyžaře. Veselý křik mladých hrdel a smích nesl se tichou velebností lesa. Zde, blíže Bohu a přírodě, se ukazuje pravá, přímo skotačivá bezstarostnost mládí. — V úzkých a špinavých ulicích měst je nitro mládeže jaksi zakřiknuto, ta pravá veselost a radost ze života je sešněrována pohledem na boj o život a skývu chleba, který kolem sebe vidí a začíná chápat. — — —

Na planině byl stan, v něm stůl, telefon a dvě skládací židle. Startér, profesor Staněk, vybídl hochy, aby se seřadili podle čísel. Rolf si přehodil přes lehkou sportovní vestu dva čtverce bílého plátna spojené ramínky a zavázal si na boku tkaničky. Veliká sedmačtyřicítka se mu černala na hrudi i na zádech.

Přesně v 9 hodin vyjel první závodník, provázen hlučným voláním ostatních. Rolf, jenž měl několik minut času, než došla na něho řada, rozhlížel se zatím po nádherném kraji. Před ním se modraly lesnaté Beskydy, za ním v dálce se tyčily strmé štíty Tater; byl jasný den, obloha krásně modrá a rozhled velmi daleko. Deset minut jízdy na lyžích a byl na Slovensku.

Číslo čtyřicetčtyři, čtyřicetpět, čtyřicetšest — odstartovala.

Rolf stál připraven u červeného praporku.

— — »tři — dvě — jedna — teď!«

Rolf se rozjel po svažující se planině a brzy zmizel za lesem. V hlavě mu stále znělo: tempo — tempo a Rolf jel, jak nejlépe uměl a uměl toho dost. Vyběhl do malého návrší a viděl před sebou »šestačtyřicítka«. — — přidával, vzdálenost se krátila — Rolf minul prvního soupeře a má náskok dvaceti vteřin.

Dále, dále a rychleji! Tempo...

Rolf předejel osmého závodníka a blížil se k mýtině, k níž vedla vyjetá již stopa a červené praporky zatknuté ve sněhu nebo připevněné na stromech. Závodníci projížděli dvorem, kde byli hlučně pozdravováni studentkami, čekajícími na start závodu na 3 km. Kontrola zapisovala čísla projíždějících závodníků, protože závod vedl delší cestou, než jakou jeli včera večer hoši. —

»Které číslo teď jelo?« — ptala se Margit, spravující něco na vázání lyží.

»Třicetosm, ale již zase někdo vyjel z lesa.«

»Ale ten jede, že se za ním sníh jen práší!«

— Margit přistoupila ke skupině dívek.

»Sedmačtyřicet — júú ten jich předehnal.«

Margit se rychle prodrala do první řady, ale vtom již Rolf vesele se směje jejímu překvapenému obličejí, zvolal:

»Nazdar, Margit« — kmitl se kolem mávajících mu dívek, kolem kontroly a ujížděl dále.

Jásavé: »Rolfe, drž se, dostaneš všechny zbývající...«

Více neslyšel, ale věděl, že to jsou jeho zamilované vanilkové rohlíčky. Ani se neobraceje, zamával holí v odpověď a běžel klusem do příkrého návrší. Dostihl vrcholu a před ním se objevil dlouhý sjezd. Poklesl v kolenech, opřel o ně pěstě svírající hole, naklonil se kupředu a jeho dlouhé, úzké lyže letěly po prudkém svahu jako šíp. —

»Volnou dráhu!«

Dva lyžaři uskočili stranou a Rolf se kolem nich jen kmitl. Před ním na trati byli roztroušeni závodníci a Rolf byl nenasytý, když dohnal toho, ještě chtěl předjet druhého...

Tempo — tempo!!

Již viděl před sebou hotel, ještě pět set metrů. Rychlost lyží se zmirňovala a svah přešel rovinku mírně stoupající.

Tempo — tempo!!

Rolf přímo běžel po rovince, jeho dlouhé nohy a tyče mu v tom výborně pomáhaly.

Za potlesku diváků a hlučného »hurá« studentů — projel cílem!

Časoměřiči přesně zapsali dobu příjezdu.

Po obědě byl v halle hluk přímo hrozný, všichni čekali na oznámení výsledku závo-

du. Oči všech se upíraly ke dveřím, za nimiž závodní komise propočítávala časy. Konečně se otevřely dveře a hluk rázem utichl...

»Pozor! Vítězem závodu na 8 km je Rudolf Petran, reálné gymnasium O., časem 19 minut 53 vteřiny.«

Hřímavý potlesk zazněl hallou, když protektor závodů předával Rolfovi krásný putovní pohár a sošku lyžaře, která se stala jeho vlastnictvím.

Někdo mu stiskl loket: »Gratuluji.«

Modré oči Margit zářily radostí... Rolf sklopil po chvíli zrak s úsměvem na své trofeje: »Víš, nebýt těch vanilkových rohlíčků, které tak děsně rád, tak...« — potlesk druhému vítězi přerušil jejich rozhovor.

Dvě žlutá světla rychlíku řezala mlhu; na stroji bděl strojvůdce s rukou na páce a hleděl do žlutého kuzele, který mu na několik kroků odkrýval lesklou ocel kolejnic.

Několik párů lyží, položených napříč oddělením na místech pro zavazadla, stínilo tak, že jen málo paprsků bledé elektrické žárovky našlo cestu na ospalé tváře hochů. Čas od času se od splývajících vázání uvolnila kapka vody a roztrikla se na špinavé podlaze vozu.

Rolf pečlivě sbíral drobtý posledního vanilkového rohlíčku a myslel na dívku, s níž byl kamarádem her, pláče a smíchu již od dětství...

Na zpoceném okně se promítaly stíny telegrafních tyčí, odpočítávajících vzdálenost — — blížili se domovu!

M. V. Kostomlatský:

Je život cesta...

(Připsáno bratru Štěpovi.)

Ulice — večer

Kroky si šeptají růženec hořících světél.

Zrádné jsou stíny.

Jiný a jiný

přijde a míjí

Parodií

života písně se smějí —

— a kroky pomaleji

k posledním světlům jdou blíž..

— — —

Nevidíš — —

— — kříž?

Ze vzpomínek.

Ujel jsem do hor. Je štěstím, že máme někde v krásném kraji příbuzné, abychom mohli, aspoň na krátký čas, osvoboditi se z tohoto bezbarvého, všedního města.

Jest neděle, krutý mráz, mnoho sněhu, někde i nebezpečné závěje. Chci se podívat do kostelíka, asi hodinu cesty vzdáleného, k němuž jest naše vesnička přifařena.

Oblékli mě do těžkého kožichu, jehož límec mi sahal až nad hlavu, vysoké boty vyčpané kožíšinou, beranice, hůl s bodcem — a v tu dobu by ve mně nikdo ze známých studentů nepoznal svého kolegu. Kam bych se dostal tady s městským raglánkem a v střevících, to by byla nerozumná sebevražda.

Jdu úvozovou cestou, vysokým sněhem pokrytou a málo ještě vyšlapanou. Nalevo vysoká stráň, porostlá pěknými smrky, které se však prohýbají pod těžkou pokrývkou sněhu. Na druhé straně pohled do širokého údolí.

Sněhová hladina, ničím nerušená, jen přede mnou, bázlivě a zimomřivě se krčí malá vesnička s kostelíkem pod spoustami sněhu. A horizont ohraničují vysoké hory, přikryté zmrzlým sněhem, který odráží sluneční paprsky modravým svitem.

Podél úvozu osamělé, nádherné smrky, tisknuté k zemi sněhovým příkrovem, který v sluneční záři dodává zmrzlým krystalům démantového lesku.

Přede mnou vyšlapané stopy míří k vesničce a místy plouží se tmavé skvrny zbožných lidí, spěchajících do kostela.

Doháním prvního. Stařeček, trochu sehnutý, v dlouhém vyšívaném kožichu s ohrnutým límcem a beranicí, která mu zakrývá dobrácký, ustaraný obličej, který oživují jasné a radostné oči.

»Dobré jitro, stařečku, také do kostela?«

»Pán Bůh pozdrav, mladý pane! Taky, taky na slovo Boží. Již po šedesát let tu chodím a ještě ani jednou jsem nevynechal.«

»A nenamáhá vás to, stařečku?«

»To vědí, mladý pane, už to tak nejde.

Jak přijde tadle sedmdesátka, ta člověka, panečku, tíží k zemi. Ale vědí, u nás v horách jsme daleko silnější a otužilejší než u vás v městě, máme tuhý život jako ta horská kleč, a tak, chvála Pánu Bohu, každou neděličku se do kostela vypravím.

Ale někdy, mladý pane, to není docela tak snadné, zvláště v zimě. Přijde náhle vítr, udělají se závěje, začne padat sníh a v prudké vánici není viděti ani na krok. Doma měli kolikrát o mne strach, ale já tu znám každé místečko a Pán Bůh mě vždycky chránil. Ale vědí, pro městského člověka by to nebylo.«

»Máte pravdu, u nás by se sotva tak starý člověk takové cesty odvážil.«

»Jó, mladý pane, já jsem se tu nachodil. Nejdříve sám, pak jsem vodil syna a po letech vnuka. A vědí, s tím jsem chodil nejraději. A vodpustějí, mladý pane, neznají v Praze Antona Horných, taky študenta, prý už bude doktorem?«

»Bohužel, stařečku, neznám. To víte, Praha je veliká, a...«

»Já vím, já vím, to já jenom tak, kdyby náhodou ho znali. A vědí, ten Anton je můj vnuk. S tím jsem se tu nachodíval a von vám dokonce panu faráři ministroval. A jak to dovedl! To pan farář měl vždy pro něho v sakristii kousek marcipánu.

Pak odešel na studie a nyní i domů málo přijíždí. Má prý v Praze moc práce a tak tu chodím stále sám.«

Stařík umlkl a tu vidím, jak dvě slzy stékaly mu po tváři.

»To se vám tak po vnukovi stýská, stařečku?«

»Ba stýská,« povzdechl, »ale jest snad lépe, že tu není. Vědí, mladý pane, on by se mnou už do toho kostelíčka nešel... Prý je to zbytečné, přežitě, pověra... To ty študyje...« a hlas mu přeskočil.

Nové slzy řinou se po tváři. — Jdeme mlčky vedle sebe až ke kostelu.

Nevidím okolní krásu, je mi smutno a přemýšlím.

»Nebylo by snad přece lépe, kdyby přijel a spatřil slzy svého děda...?«

Jak poznáte pravou, nezkreslenou historii našeho národa? Čtete

B. RÁČEK : ČESKOSLOVENSKÉ DĚJINY

v novém vydání u LADISLAVA KUNCÍŘE v Praze II., Voršilská 3

Osířeli.

*Můj návrat tichý, nenáročný, v místa kdys živá, jinovatkou dotknutá nyní,
můj návrat tichý, jenž neběře, co brával rád,
a druhové mi kdys tak blízcí v rozhovorech žití —
vše jak zetlelý trávy vlas z nostalgických zahrad.*

Ó, osířeli,

*Kdo srdce vaše ovlaží úsměvem,
jenž dá zlomené růži mízy svým dechem
v průvodech bludných dnů a marných měsíců
a v přílivech mrtvých věcí pod kroky času.*

Ó, osířeli — —

Slyšíte šelestivý tón houslí?

Nyní jest třeba pro každého — neplakati.

Prof. B. Kocich:

Naše studentské úkoly školské.

Abych nezalekl nebo neodradil takto svým voleným nadpisem svého článku leč kterého studentika před jeho přečtením, aby zkrátka ho jednoduše vynechal, musím hned vymezit okruh představ, které ve většině snad najisto takovému studentu na mysli utkví, jakmile se něco začne o školských úkolech studentových. Předem podotýkám, že nemyslím na žádné »konferenční« proslovy, to ponechávám kompetentním orgánům, o to se tedy starat nebudu, avšak chci ukázat na nové projekty těchto »studentských školských úkolů«. Tyto tryskají, jak se šíře o tom zmíním, z pojmu katolického studenta, odběratele »Jitra« a člena stud. SSS. Plynou důsledně z takového postoje vůči naší střední škole a konečně vůči školství vůbec. Plynou však jen z uvědomělého takového postoje, třeba však ho probudit, vrhnout na tyto perspektivy nové světlo, soubory otázek usměrnit a pak cele zapojit do studentského programu.

Vezměme do ruky ještě tak málo odmotané klubíčko problémů naší katolické školy! I toto nutno odmotávat a opravdu také odmotat, jeť školská otázka pro nás dílčím úkolem Katolické akce, úkolem nad to nejpodstatnějším, kořenem našich příštích opor a zápasů a zdravého optimismu vůbec. Žel však, nutno ji namnoze křísit, nutno vůbec o ni mluvit jako o problému. Bohuslav Koutník píše v »Činu«, IV. roč., 3. č.: »Že ani katoličtí rodiče nemají v své většině zájmu na úplné katol. škole, jest zřejmé již z toho, že dr. Reban naléhavě doporučoval vzkřísit Sdružení katolických rodičů a přátel křesťanské výchovy... Vůbec, jakmile se jde od abstraktní nespoko-

jenosti ke konkrétnímu vědění, dostavuje se podivuhodná skromnost.« Mluví se tu sice předně o rodičích a neplyne ani, vztahuje-li se ona výše uvedená výtka na katolické studenty. Ale nechť je, jak je, slyšíme tu jeden cizí hlas ohledně našich školských věcí, jak se zdají jevit zvenčí. Neznamená to však, že vskutku mají býti zájmy tyto cizími. Nutno však zajisté pojednat o otázce, zdali postavení studenta nevylučuje snahy a úsilí o konkrétní řešení naší školské otázky tak, jak se jeví formulovaná v jednotlivých malých úsecích v celé řadě brožur, spisků a článků rozmanitě v našich listech a časopisech roztroušených. Ovšem je nutno brát také zřetel na zákonné postavení našeho katol. studenta, které je venkoncem pasivní. (Rozuměj, mluvím předně o studentech, sdružených v SSS a teprve v druhé řadě možno mýsliti na ostatní.)

Je samozřejmé, že nelze chápat tyto školské, široce založené úkoly pro studenty samé tak, jak je nutno zdůrazňovat pro katol. veřejnost, pro katol. rodiče, pro katolické učitelstvo atd., vždyť, kdo se má o ni první zasazovat, jsou právě výše jmenovaní činitelé. Ve smyslu tom mluví jasně církevní právo v Kánonu 1372, § 1., který zní: »Všichni věřící od dětství, tak mají býti vychováváni, aby jim nejen nebylo předkládáno, co by odporovalo katolickému náboženství a počestným mravům, nýbrž obzvláštní místo ať zaujímá vyučování náboženství a mravouky. Kánon 1113 váže rodiče zněním: Rodiče mají velmi vážnou povinnost starati se podle sil o náboženskou a mravní výchovu svých dětí, stejně tak o výchovu tělesnou a občanskou

a také mají pečovat o jejich časné dobro. Kánon 1372 ještě v § 2. mluví, že »nejen rodiče, nýbrž i všichni ti, kdo jsou na jejich místě, mají právo a velmi vážnou povinnost starati se o křesťanskou výchovu dětí.

Četli-li jsme hořejší slova Koutníkovy, ohledně požadavků úplně katolické školy hodně nepříznivá, nutno uvážit k tomu, že jakýmkoli vyvracováním jich bychom samé věci neprospěli, zakládají-li se opravdu na skutečnosti. Dovedeme je zmírnit poukazem, že jsou to často katol. rodiče pod neblahým vlivem okolí, že jsou buď drženi v útlaku nebo ještě hůře, že jsou vázáni vůči pokrokovému učitelstvu ohledem na své děti, ježto by pak byly ve škole zhora nemožnými. To platí velkou měrou o středních ústavech, gymnasiích a učit. ústavech. Dokladů na to, myslím, nemusí býti přidáváno, neboť tento nepravý poměr se všude cítí.

Chceme se postavit kladně k těmto úkolům. Vřele však doporučuji všem čtenářům, aby se hleděli seznámit s celou touto otázkou, jak stojí a jak se nám vskutku jeví, v článku budějovického spirituála dra Rebana: »Školství v Čsl. republice a katolici«, v letošní Ročence »Neděle« (1933) na str. 58—69, kterýžto článek je zhuštěný referát, který měl výše jmenovaný pan autor na školské konferenci v Lidové Akademii, pořádané dne 28. srpna 1932. Referát jistě každého překvapí utřídností celé této otázky a bohatstvím námětů. Jak sám praví, má být »souhrnem fakt a pokusem najíti cestu další«, je pro »věcnou práci«, chce projednat »nejbližší a nevyhnutelně řešitelné části«, uvádí »konkretní prostředky«, zkrátka chce »vytvořiti pracovní program«. Co však hlavně z jeho prostudování jasně jde, je devisa: nespolehat se na ochranu a pomoc odjinud — není jiné pomoci, než svépomoc.

Přikročím k vlastnímu jádru celé naší otázky. Máme řešit problém: Jak je možný, nebo jak je myslitelný kladný postoj katol. studenta (nebo studentstva) vůči školské otázce nahoře již formulované? Lze-li tu vůbec něco vykonat nebo ne? Odpovídám na to, že ano, že lze v podstatě dosti vykonat, jen přiloží-li se ruce k dílu a opravdu se něco bude konat. — V prvé řadě nutno se o tyto věci zajímat, nutno vzbudit zájem u studentstva; tento zájem probouzet ve sdruženích studentských. Jak jej probouzet? — Četbou a slo-

vem; výměnou názorů o nutnosti a potřebě katolické výuky o jistější a duchem křesťanským opravdu prodchnuté celé školské výchově ve skutečné katol. škole, neboť »aby škola opravdu vychovala, musí všechna školní výchova a výuka, totiž učitelé, duch vyučování, knihy všech oborů, zkrátka vše — býti proniknuto křesťanským duchem a vedeno mateřskou bdělostí Církve« a dále »je nutno, aby dítě nebylo vyučováno náboženství jen v některých hodinách, nýbrž aby všechno vyučování proniknuto bylo duchem zbožnosti.« (Encyklika Sv. Otce Pia XI.: O křesťanské výchově mládeže, str. 36. Vydala Matice Cyrilo-metodějská v Olomouci 1930.)

Častějšími přednáškami ve Sdruženích, konaných o různých otázkách této školské výchovy. To se, pokud vím, opomíjelo a na to upozorňuje rovněž ve výše jmenovaném referátu dr. Reban, když praví: »Postrádáme toho zvláště u mládeže a studentstva, kteréžto složky zřídka kdy konají školské přednášky tak, aby příští generace věděla zevrubně, co musí žádati ve školství.«

Nestačí mít jméno katolického studenta nebo být členem SSS, toto všechno jest pouze předpokladem pro intensivnější a dobrovolnou, ale jako nutnou chápanou práci na sebevzdělání vlastním a na práci podnikanou pro studentské okolí **samo**, práci v duchu eminentně **katolickém**.

Rozšiřování a čtení spisků, pojednávajících o křesťanské výchově a školství vůbec. Doporučuji v tomto ohledu pro začátek dobrou a jasně psanou brožurku Jaroslava Slezáka: »Katolická škola v republice Československé«, která vyšla ve hlučínské sbírce »Životem« č. 69 (cena 50 h). Tuto může si každý opatřit. Nemohlo by každé Sdružení koupiti pro své členy pro každého jeden výtisk? Látky pro debatní schůzky ve všech SSS by bylo dost. Rovněž encykliku Pia XI. »O křesťanské výchově« by si měla Sdružení opatřit. K těmto druží se spisky prof. Dra Taubra: Učebnice našich škol ve světle pravdy atd., a Dr. Svobodové-Sadovské: »Otázky výchovy« a »Katolíci a škola«. Rovněž bych doporučoval spisy německého pedagoga F. W. Foerstra, zejména jeho »Školu a charakter«. Aby zájem o tyto otázky neutuchal, bylo by zapotřebí, aby jednotlivá Sdružení, po případě i jednotlivci, předpláceli si levný časopis těm otázkám právě věnovaný, totiž »Rodinu a školu«, vydá-

vaný Maticí Cyrilometodějskou v Olomouci za roční předplatné 5 Kč.

Těm studentům pak, kteří si zvolí povolání učitelské, nutno věnovati péči, aby se v přívalu pokrokařském neztratili.

Všechny tyto požadavky předpokládají však, aby se tu vzbudil zájem na základě probuzeného, namnoze zakrnělého a jaksi necitlivého, netečného vědomí pro ony jemné reakce na všelijaké ty triky školského ovzduší, víc než dost laického a vzdáleného namnoze čistého náboženského prostředí. To bych zdůraznil, neboť je hodně studentů katolických i v našich Sdruženích, kteří toho neustálého ovlivňování pokrokovými názory již necítí, jaksi na ně tímto školským ovzduším uvykli, což právě je příčinou mnohých nesprávných názorů, hnízdících již v útlé duši jako choroboplodný bacil. Tento má na svědomí ono zpovrchnění a často má za následek, že student jakž takž katolický pomalu se odbarvuje a stává se jistě lhostejným vůči náboženství, nebo se docela orientuje protikatolicky.

Musíme tak sami napravovat to, čeho nám naše škola nedá, nebo co nám dává nezdravého, neboť musíme si být vědomi jasně toho, že jsme tím postiženi první a to nejcitlivěji, neboť na vlastní kůži to odnášíme.

Pohledme, co píše v úvodu prof. dr. O. Tauber ve svém spisku: „Učebnice našich škol ve světle pravdy“: »Školy všech stupňů jsou přímo zaplaveny knihami obsahu zřejmě protikatolického. Zvláště čítanek a dějepisů se vyrojila spousta po převratě a tyto vnášejí do žactva všech stupňů škol jed skepse, chaos názorů světových a vočkují duším mladým ateismus a zárodky bludů a odpadů. Ztrácíme skoro celou mladší generaci. Odcizují se i děti rodičů našich katolických.«

Myslím, že i na tomto poli mohli bychom také něco vykonati. Revise učebnic tak brzy se nedočkáme a vlastních učebnic katolických také nemáme. Nepostačila by nám pro začátek naší činnosti na tomto poli brožurka, kde by naše školské učeb-

nice, tak jak nyní se jich užívá na našich školách, a to nejen středních, nýbrž i občanských, byly podle nejnovějších vydání a rovněž i se zřetelem na vydání starší, dosud také užívána, byly náležitě opraveny? Stačil by úplně nově pořízený spisek již jmenovaný, totiž dra O. Taubra: »Učebnice našich škol ve světle pravdy.« Ovšem musel by býti doplněn korekturami nově vyšlých učebnic; byl totiž vydán r. 1925 a tudíž se zajisté dost na tomto poli změnilo. Myslím, že p. prof. Th. Dr. O. Tauber by se milerád ujal nového zpracování svého spisku. Vydavatelství by se logicky musila ujmout redakce »Jitra«, tedy samo studentstvo, a vyšla by v knižnici »Jitra«. Doufám, že můj návrh bude skutečně jednomyslně. Dovedeme-li vydat jiné spisy, dovedeme vydat i tuto vpravdě studijní pomůcku. Tento spisek musil by býti povinně každým členem našich SSS koupen (musel by býti poměrně levný) a nadto i rozšiřován. Duchovní rádcové nebo schopnější studenti by ovšem musili ve Sdruženích se snažit dáti studentům praktický návod, jak z této příručky pro vlastní studium čerpat. Nic by to neprospělo, kdybychom je nechali někde založené. Studenti by si na ni zvykli. Působnost této brožurky by se šířila i dále. Obsahovala-li by jako původní vydání také přehlédnuté učebnice škol občanských, konala by službu dále tím, že by student sám upozorňoval své sourozence, chodící třeba do škol měšťanských, na nesprávnosti obdobného druhu. Tak ponenáhlu bychom jistě šířili vědomí, že učebnice naše svou zaujatostí a tendenčností nestačí. Nutno malou drobnou prací připravovat se na úkoly větší na tomto poli, před než budeme jistě postaveni, nebude-li snaha naše ochabovat.

Kéž by se tyto řádky, dobře míněné, neminuly cílem nebo nezapadly nepovšimnuty, vždyť dosti se tomu divím, že vedoucí kruhy studentské se toho samy dosud nechopily. Budme pamětlivi slov Taubrových, když píše v onom spisku v doslovu: »Probral jsem 30 učebnic. Práce to velká a dlouhotrvající. Kéž není nadarmo!«

J. A. Lipský:

Večer.

*Po bílé stezce, mezi stíny stromů
spěchám za vidinou.
Šmutně se usmála tomu,
který spěchal za krásou ideálu
a klopýtl o stín pokřiveného stromu.*

Proteus:

Smrt Václava Sámka.

Václav Sámek umřel.

Před domkem jeho bratra, ve kterém sdílel s ním pobyt, jsa neženat, se seřadili jeho soudruzi z továrny, podzimní slunce opřelo se o zubatý plot, komunistický tajemník, chtěje na sebe upozorniti, hřmotně zakašlal, sousedé a staré báby se trousili ke stavení, před nímž stály máry, a v malé chvíli přišel staříček kněz se starým kostelníkem a neposednými ministranty, jejichž oči hleděly nejradostněji a bez povinnosti do světa.

Po obřadech vyšel malý průvod na ulici, hlemýžďovitě plížil se ke kostelíčku, který seděl na zvlněné návsi, chráněné hrubými statky od světských marností. V oknech chalup se zjevila zvědavá hlava, místy připojil se k chudému průvodu chudý spulobčan Sámkův, děcka trčela ve vratech, div se nesmála černému chuchvalci lidí. Pak se otevřely dveře kostelíčka a studená jeho prostora pohltila průvod. Zvon, provázející Sámka na poslední cestě, zmlkl, v kostele blíkla světla a na odřenou klávesnici starých varhan sjely přestydlé prsty varhaníkovy. Venku vítr zdvihl chomáč spadlého listí, vmetl je do tváře kteréhosi domku, pak hartusivě zalomcoval korunami lip před čelem kostela a zase utichl, aby nabral dechu pro nový výpad.

Kostelem letělo zbožné rekviem.

*

Hluchoněmý byl Václav Sámek.

Měděným prachem zašpiněné ruce mu vydělávaly na bídný život u bratra.

Odstrkován a nenáviděn všemi, oblíbil si jedno na světě: kořalku. O sobotní výplatu dělil se bratr s hostinským. Poměr nebyl stejný a záležel na společnosti, se kterou se Václav dostal domů.

Rostl v životě jako planá hrušeň na skalce u lesa, smýkán větrem vášní, bez přátel, v rodině svého bratra, které byl

zdrojem peněz, strojem neúnavným a terčem posměchu, když ho dovedli zpitého domů.

Pro peníze živil bratr bratra. Prost pojmu bratrské lásky a lásky k člověku-mrzákovi, vyssával výplatu na Václavovi a za to ho nenechal spát ani ve světnici. V kuchyni, u dveří, vedoucích do chléva, spával hluchoněmý Václav Sámek, od země oddělen slamníkem. Zimou a nepříjemnými výpary tvrdla a hořkla jeho povaha, vědomí, že není považován za lidského tvora, v něm vzbouzelo zlost a odvahu k nesmyslným činům.

Samotněl. Jen několik starých lidí dovedlo s ním tajemným způsobem a posunky promluvit. K ostatním cítil nechuť, odpor, nevěřil jim. Děti neměl rád.

A jednoho dne onemocněl. Zápal plic, řekl lékař. Tehdy se bratr Václavův i jeho žena ulekli a hlavou projela jim otázka, kolik budou brát týdně z nemocenské pokladny na jeho konto — —

Václav ležel, dlouho, přes celé léto, na podzim a v první polovině listopadu vydechl naposled — —

Málo lidí plakalo, když rakev s tělem hluchoněmého Václava Sámka klesla do ztuhlé země. Jeho kamarádi mu přáli tohoto vysvobození. Bratr oplakával peníze.

— — —

Hrobník zaházel hrob u stěny hřbitova a odešel. Hrob pustl, vítr oplodnil kyprou hlínu travou a ohnicí, lidé se mu vyhýbali a Václav Sámek zmizel z paměti.

Zdá se, že hned po pohřbu ho lidé neznali.

Jen o těch, kdo zemřeli tragicky, se dlouho mluví. A hluchoněmý Václav zemřel tak obyčejně, tak programově a očekávaně...

— — —

Jen jeho život byl tragický a na to nikdo nepomyslel.

J. A. Lipský:

Večer v ulici, silueta žebráka a lidé.

S nebe přestal padat bílý sníh. Kraj se rozjasnil. Jen okamžik a odněkud se vážně valila ponurá šed' zimní večera. Mísila se s bělostí čerstvého sněhu, ležícího mezi špinavě žlutými zdmi domů. Na rohu stála lampa: ostrým stínem se opírala o opráskanou zeď, žlutým světlem prodírala temnotu

a hladila sníh, jehož některé jehličky se leskly... Ze stínů vyrazilo suché kašláni.

Prostor mezi lampou a střediskem mých myšlenek byl přelomen siluetou, s plížícím se stínem. Poznal jsem, že je to člověk. Hlava visela na shrbeném těle, pokrytém sněhem a hadry. Ruce tiskly se k tvrdému

dřevu berel. Mezi berlami visely mrtvé nohy, z nichž jedna brázdila sních, splývala se svým stínem a táhla se kamsi do nekonečna...

Siluetu řezala napříč temnotu ulice a zastavila se u stupnice schodů. Kus beztvare hmoty, obklopené černou vodní parou, se otočilo směrem, odkud přicházeli lidé.

Tlustá paní s drobnou dceruškou. »Mama, podívej se na toho pána, chce asi do schodů a nemůže.« — »Fuj, Ada, to je žebrák, kom šnel...!«

Za nimi se belhaly dvě ženské: »Mrkni, jak je nalitej, ani nahoru nevyleze.«

Nějaký pán, tlačící před sebou kouli bříška, otočil nos, ukrytý mezi masitými výrůstky, a opsal oblouk paraboly, jejímž ohniskem byl shluk temnoty u schodiště.

— — — — —
Žebrák se vůbec nepohnul.

Šel jsem k němu. »Milostivej — pomůžeš!« Oči se mu zaleskly, šedá tvář se pohnula. Chytím ho pod paži. Asi se usmál, ale obličej, rozrytý pruhy stínů, dělal nejhorší dojem.

Lezli jsme nahoru: já, před chvílí vstavší s postele s bolestí hlavy, a nějaký kus černého masa, který křečovitě lpěl na mém zesláblém těle. Na každém schodu jsme se

zastavili. Na každém schodu děkoval, dlouho oddechoval a ujišťoval mne, že na další vyleze sám. Jindy bych se usmál; dnes jsem jen více stiskl zuby a táhl se výš. Zmrzlé berly příšerně chrastily.

Po čele stékal pot. Dýchali jsme oba rychle, v plicích nám chrčelo stejně.

Opět o jeden schod výše... Zase...

Jsmo obaleni kouřem nemocných výdechů. Plavou kolem nás, jako bílé obláčky; zdá se, že stoupáme do nebe...

Konečně s námahou vyrazil ve dveřích: »Zaplať Pán Bůh!« Kolem úst mu pěnily sliny, na nízkém čele, hluboce rozrytém vrásky, plazily se mokré pruhy vlasů.

— — — — —
Chvějícím se krokem zapadl do jakési díry. Dveře zapraskaly, až se celý dům otrásl. Čekám, že každou chvíli nahnuté zdi spadnou. Zatím ze studených koutů vylézá ticho.

Takový je tedy dům žebráků.

Co čeká uvnitř, za popraskanými dveřmi, žebráka? Kolikrát podnikne cestu od domu k domu?

Kolik udýchaných odpočinků na kamenných schodech?

Kolik jízlivých úsměvů zachvěje zbytkem jeho těla, ve kterém má asi, jistě srdce?

dobrou chuť

Nezdá se ti, čtenáři, že ten obrázek je ti nějak známý, blízký? Nezpomeneš, jsi-li daleko, na domov, na matku, na náves u vás, na uličku mládí?

A ty, který jsi doma, nezdá se ti, že ti ten obrázek patří? Jaká to zemitá příchut komposice mládí a trhaných plodů!

foto

C. Mařan

Edice KRYSTAL v Olomouci vydává právě jako svůj XIV svazek knihu Dominika Pečky »Skryté paprsky«. Je to soubor nábožensko-filosofických essayů, ovoce mnohaletého studia a duchovního úsilí. Okolnost, že autor jest redaktorem »Jitra«, nedovoluje, abychom přinesli podrobný referát o knize. Cena je studentstvou přístupná: Kč 9.60 i s poštovním. Adresa: Edice Krystal, Olomouc, Slovenská 14.

Vlastní podobizna Maxe Jacoba.

Kdo jest Max Jacob? Francouzský básník; najdete o něm asi tři stránky v Reného Laloua *Histoire de la littérature française contemporaine*. Lalou ho zařazuje mezi kubisty a dadaisty a zřejmě si s ním neví rady. Max Jacob nás nezajímá jako básník. Max Jacob byl žid, světák, ironik, vypravěč choulostivých anekdot a povídek, řekněme z třetí kapsy. Bylo-li mu někdy smutno a byl-li vším zoškliven, chodil do chrámu plakat: ne do židovského chrámu, nýbrž do katolického. Jednoho dne roku 1909, vrátiv se z Bibliothèque Nationale, měl vidění Boha, jež bylo počátkem čistých vzrůsů. Jistý kněz mu odepřel křest. Dostalo se mu ho až za pět roků v klášteře S... ském za přispění statečného člověka. Až do té doby zmitán mezi světem, který jej opět zajal, a mezi Bohem, který mu ještě nepřispíval, byl živ mezi hryzením svědomí a prostopášností. Svoji cestu k Bohu vylíčil v knize *Obrana Tartufova* (*La défense de Tartufe*), která má podtitul *Ekstase, výčitky, vidiny, modlitby, básně a rozjímání obráceného žida*. (Do češtiny přeložil Bohuslav Reynek, vydala Edice Papsek v Pardubicích 1929.) Jsou tam úryvky feuilletonů, zlomky písní, domovnícké historky, jemná analýsa svědomí, stránky deníku, výkřiky monologů, výmluvná dialektika; vše se proplétá v pestré směsi a z ní vyzírá bolestná tvář člověka, který bloudil, trpěl, pochyboval, a když našel, modlil se a zpytoval svědomí. Jindy a jinde narýsoval Max Jacob vlastní svůj portret několika řádky, jichž nelze čísti bez pohnutí:

Max Jacob je plešatý, podivinský dobrák, který hledá již třicet let svůj cíl. Zavřel všechny druhy básnictví, když je byl všechny prozkoumal. Jeho próza nestojí za nic. Jeho poesie ještě za méně. Tvrdí, že našel novou psychologii na základě astrologie. Ale jeho astrologie jest předčasná a psychologové ji zavrhují. Max Jacob je hlupák. Neumí se vyjádřit. Vše se odehrává v jeho nitru a nic nevyjde na venek. Chce-li vystupovat jako inteligent, je nudný anebo nepochopitelný. Chce-li dělat básníka, podobá se všem, jen ne sobě samému (ačkoliv je dostatečně originelním, než aby mohl býti kopírován, imitován nebo dokonce zneužit). Je to nešťastník. Pokoušel se býti křesťanem, aniž by se mu podařilo býti čímkoliv jiným nežli pohanem. Neodvažuje se býti více pohanem — bojí se pekla: Je to nešťastník! Má mnoho úspěchů, ale nikdo o nich neví, jen on sám.

PhSt. Ota Tichý:

Německá lyrika u nás.

Jako 16. svazek »Deutsche Lektüre« (sbírka něm. četby pro školy a širší veřejnost, rediguje H. Siebenschein) vyšlo »Deutsche Lyrik aus der

Čechoslovakei«. Spolu se svazkem 6. téže sbírky, pod názvem »Landsleute« (*Deutsche Prosa aus der Čechoslovakei*) podává nám třebas ne úplný, přece aspoň přehledný a pronikavý pohled do novější literatury našich Němců.

Uvědomíme-li si, že právě u nás v Čechách na rozhraní mezi středověkem a novověkem má německá spisovná řeč svou průpravu v pražské Kanzleisprache, a že velké literární zjevy, jako Johannes von Saaz (ze Žatce; 14. stol.), v nové době na př. Rilke, Stifter atd., jež si nelze odmyslet z německého písemnictví, jsou rodem čeští Němci, pak pochopíme plně důležitost obeznamení se aspoň s tvorbou, již podávají obě jmenované sbírky.

Zajímavější se mi zdá svazek 16., snad proto, že je to výbor básní, jež může ovšem podati rozmanitější a pestřejší obraz než výbor prózy.

Tento výbor lyriky uspořádal Otto Pick, sám básník. Poznámky a slovníček připojil O. Lederer.

Prvních 8 stránek knihy je věnováno poesii Rainera Maria Rilkeho, a řeknu hned, že tvoří její nejkrásnější část. R. M. Rilke (* v Praze 1875, † 1926) je expresionista, hledající samotu. Touží po blaženství nebe, a je přitom básníkem plného života.

Úvodní báseň, vyňatá z jeho sbírky »Stunden-Buch«, jež celá je vlastně jakousi básníkovou modlitební knihou, vyjadřuje jeho hlubokou zbožnost.

Ich kreise um Gott, um den uralten Turm,
Und ich kreise Jahrtausendlang...

Bůh je mu pevnou věží, kol níž krouží jako sokol nebo vichřice.

Druhá Rilkeova báseň »Volkswaise« je dojímavá pro velikou lásku, již básník cítil k české písni.

Mich rührt so sehr
Böhmischen Volkes Weise,
Schleicht sie ins Herz sich leise,
Macht sie es schwer.

I další ukázky z jeho tvorby jsou zdařile vybirány, na př. báseň vyjadřující obdiv pro Vrchlického, nebo překrásné »Gebet für die Irren und Sträflinge«.

Rilke se modlí za blázny a trestance, za všechny nešťastníky, od nichž »život odvrátil svou tvář«.

Cítíte smutnou hrůzu, vanoucí ze slov, jež promlouvá za nočního ticha k ubožákům:

Wenn es euch jetzt gedenkt,
Greift euch zärtlich durchs Haar:
Alles ist weggeschenkt,
Alles, was war.

To je nejlepší místo z celé knihy.

Z ukázek z Hugo Saluse upoutá báseň »Antonín Dvořák«, zvláště posledními verši:

Ich seh' ihn verklärt und im leuchtenden Kleid
Eingehen in die Unsterblichkeit.

Zato úplně zklamou některé další ukázky, na př. z takového Janowitz († 1917, str. 20). Jsou to verše naprosto podprůměrné. Píše-li O. Lederer na téže stránce v poznámkách o básni »Aufbruch«, že je to hymnus jitra a k dennímu životu se probouzející přírody, můžete mu to nejvýše

věřit, ale necítíte toho. »Aufbruch« je prostě konstatování, jež nepřesvědčuje, s vyhledávanými literárními výrazy, jež působí docela komicky. Další báseň »Gebet« není nic více než hezká rýmováčka. A třetí ukáзка »Die Gans« je už jen pustou a hloupou slátaninou.

Báseň »Vallorbe« od Karla Krause (* 1874 v Jičíně; významný satyrik) není procítěna a proto místo básnického výrazu obdivu cítíte jen afektovanost, slavnostní slova a řečnické apostrofy. Lepší je jeho obrázek »Grabschrift für ein Hündchen«, poněvadž je bezprostřední a nechtěný. Humorně začíná:

Ein kleiner Hund mit langem Haar,
den ich persönlich kannte...

Z Friedricha Adlera zaujme báseň »Einen Dichter« (věnováno Jar. Vrchlickému) verši:

Der Schönheit Dienst wird arg gehöhnt,
Ein leeres Ding für müssige Leute...

Adler dobře vystihuje a jemně ironisuje šosácké mínění o umění. Jiná jeho báseň »Mozart«, ač trochu matná, má velmi šťastnou intonaci a dobře vystihuje metafysicky přísnou hudbu Mozartovu.

Fr. Werfel (* 1890 v Praze) ve svých básních je prorokem bratrské lásky. — Němci jej nazývají »Mensch, Menschheitsrichter und Weltfreund«. Od něho je zde také pěkný sonet »Schulgang« (str. 40), jenž zachycuje významný moment v životě velkoměstského studenta, jenž myslí, že zaspal, zoufale pádí do školy. Hlavou mu víří přitom spousta myšlenek a pocitů: touha po teplé posteli, cítí se vystrčen do lidského davu, hodiny v ulici krutě bijí o závod atd. Konečně doběhl. Vzkročuje do třídy, kde je právě rvačka ve zviřeném prachu. Radostně si oddechl: Není pozdě!

A prvním jeho činem je modlitba, vděčné poděkování Bohu za to, že nepřišel pozdě.

Ukázka z Oskara Wienera »Beethoven« je na Beethovena příliš jednoduchá. Verš »Wie hat mich dieses Spiel beglückt!« je sentimentální a slabý, a vůbec postrádá vztahu k Beethovenovi. Odškodňuje nás však v básni toto místo:

O du, wir wollen beten gehn!
Die Sichel rauscht im Erntefeld;
Was stirbt, muss wieder auferstehn.
Kein schwarzer Friedhof ist die Welt.

Básnička Heddy Sauerové »Vorfrühling« má zvučný rytmus i slovní kulturu, není však originální.

Z dalších ukázek zaujme ještě Max Brod svým kultivovaným uměním (»Die menschenleeren Inseln«).

Básně Paula Leppina (str. 61—64) nesnesou přísnějšího kritického měřítka. Na závalu je hlavně nezřetelná představa, a potom — skoro každý řádek stojí pro sebe. Jeho »Stimme im Dunkeln« připomíná však Nietzscheho »trunkenes Lied«: »O Mensch, Gib Acht! Was spricht die tiefe Mitternacht?«

Leppinova báseň je konkrétnější:

Im Labyrinth verirrter Kreaturen,
O Mensch, gib acht!

Ukázkami jsou ještě zastoupeni: Leo Greiner, Camill Hoffmann, Ottokar Winicky, Rudolf Fuchs, Hans Watzlik, Johannes Urzidil, Dietzen-schmidt, Josef Mühlberger, Robert Lindenbaum, Hans Klaus a vydavatel Otto Pick.

Kniha jako všechny ostatní z »Deutsche Lektüre« je hlavně určena za četbu pro střední školy. A zde, bude-li se z ní čísti hlavně Rilke (ten celý) a něco z Krause, Werfela a Broda, bude se jistě čísti s úspěchem.

Výbor z krásné prózy československé. V deseti svazcích vyšel v r. 1931—1932 společným nakladatelstvím Sfinx a Státního nakladatelství v Praze za vrchní redakce Karla Sezimy a spolupráce dra Antonína Veselého, dra Pavla Bujnáka a dra Pavla Eisnera Výbor z krásné prózy československé, mající býti doplňkem dvojí antologie domácí básnické tvorby, totiž České poesie XIX. století, vydané Májem a doplněné Novou českou poesii Kruhu českých spisovatelů, a dvojího souboru Procházekova, České lyry a České epiky. Jsou, jak víme, vážné a zásadní námitky proti antologiím, ne tak z řad čtenářů, jako spíše z řad autorů. Lze tedy vítati výbory a ukázkové publikace spíše jen podle teorie o menším zlu: stávají se nám aspoň v úryvcích dostupnými autoři, jichž úplná díla bychom snad nedostali do ruky. Naskytá se možnost čtenářů, aby s příslušnými příručkami přezkoumával své poznatky z četby a zatoužil po zevrubnější a soustavnější orientaci, než jakou může poskytnouti antologie sebeštedřejší. — Údobí nejstarší, kriticky již dostatek zhodnocené, je zřejmě pojato jen jako pozadí, na němž se mají rýsovat obrysy jen nejvýznačnějších zjevů literárních. Čím dále k dnešku, je galerie jmen i ukázek hustší a bohatší. Dva poslední svazky ukazují již autory nejmladší, třebaš ne vždy definitivně vyhraněné. — Pořadí není přísně chronologické, poněvadž šlo hlavně o to, aby ukojen byl zájem ideový a tematický, umožněno sledovati zajímavé látkové i motivické obměny i způsoby, jak se v jejich pojetí a podání obrazil názor na dobu, život a svět. Výbor z nejmladší prózy prozrazuje, že umělecké tvoření současných prozátérů je hýbáno a neseno hlavně otázkou vzájemných vztahů pohlaví a erotické polarity, otázkou viny a trestu a konečně otázkou sociální v nejrůznějších odstínech. Dominují pak v něm nesporně Jaroslav Durych, bratři Čapkové, Vladislav Vančura, Ivan Olbracht, František Langer, František Kubka, Jaroslav Seifert a Jan Čep. — Svolení k otištění ukázek odmítli vůbec dáti F. X. Šalda z příčin výslovně osobních a Jakub Deml bez udání důvodů; rovněž byla obtíž v neochotě nakladatelství nebo dědiců disponujících literární pozůstalostí autorů, takže nebylo ve všem a všudy dosaženo kvantitativní úměrnosti. Neměli býti projektovaný rozsah díla překročen, musila býti vyloučena essayistika a kritika, literatura memoirová, cestopisná, nauková a vědecky popularisující. — Krásné próze slovenské je věnován svazek 9. Časově zabírá tvorbu od roku 1846 (ukázka z Miloslava Jozefa Hurbana) až po autory soudobé. Slovenská literatura není zatížena tolik problematikou sexuální a sociální jako česká, je prostší, tematicky i slohově jednodušší. Z mladých vyniká Ladislav Nádaši-Jégé, Janko, Alexy, Tido Gašpar, Milo Urban. — Velmi cenným a zajímavým doplňkem výboru jest svazek 10., nesoucí název Němci v českých zemích, přeložený a uspořádaný drem Pavlem Eisnerem. Povaha výboru Eisnerova jest náznaková, chce podnítiti zájem, nikoliv nasýtití jej. Německá literatura v českých zemích vzniklá apeluje mocně na zájem českého čtenáře pro specifické vlivy půdy a duševního podnebí, neviditel-

nou spolupráci hroudy a krajiny a pro souhru všeho, co tvůrci dává domov a rodný kraj. Ukázky Eisnerovy tvoří kruh, na jehož počátku ční Stiftrův Witiko a na konci stojí mladičká Trutnovan Josef Mühlberger. Ostatní jsou většinou židé s problémem ghetta a rasové symbiosy, zvláště Max Brod a Franz Werfel, reportér Egon Erwin Kisch, mučedník svědomí Franz Kafka, nad něž nade vše zdá se vyčínivati Erwin Guido Kolbenheyer ukázkou z románu Třetí říše Paracelsova; v Kolbenheyerovi se slévají mystické tradice německého východu i podzemní vlivy slovanské; přes rozdíly myšlenkové konstituce, tvárného a výrazového úsilí poznáváme v něm dvojníka Durychova. Ne bez zajímavosti jest, že z děl, zastoupených ve výboru, ani jedno nebylo publikováno na území našeho státu.

Z brněnské opery.

Zemské divadlo v Brně uvedlo na scénu v minulém měsíci Dvořákovu operu »Čert a Káča« v nové dramaturgické úpravě. Dramaturgická úprava většiny Dvořákových oper, jistě vinou i libret málo dramatických, dnes více než jindy se stává lákavým problémem našich scéniků a dramaturgů, usilujících o zživotnění Dvořákovy hudby v ekvivalentní dramatický účín. Tato ušlechtilá snaha — prospět dílu Dvořákovu — vedla však brněnské upravovatele, p. Chalabalu a p. Knittla, k tak radikálním změnám, že jejich úprava nejenom dílu málo prospěla, nýbrž celý organismus opery přímo rozleptala. Když připustíme některá přemístění scén v I. a III. jednání, nemůžeme nikterak přijmouti to, co udělal p. Chalabala s arií kněžny na počátku III. jednání. Do této arie, v níž se odehrává psychický přerod kněžny a hudebně patří k nejušlechtlejšímu projevům Dvořákovým, přikomponoval p. Chalabala nevkusný milostný duet komorné s maršálkem; proč tak učinil, je nejasné; snad, aby »oživil« scénu. Podobně činí na konci III. jednání, kdy dílo nadstavuje baletem s hudbou z Dvořákovy opery »Král a uhlíř«.

Předně tato hudba, kterou komponoval Dvořák 25 let před »Čertem a Káčou«, a v níž hledá teprve svůj osobitý výraz, je přirozeně od hudby v »Čertovi a Káči« zásadně rozdílná; a zůstává hádankou, proč vůbec ten balet p. Chalabala přidal a proč skrtl původní, zcela přirozený závěr opery — proslávání slávy kněžné lidem za to, že zrušila robotu. — Dvořákovi byla kdysi číněna výtky meyerbeerismu; ale právě tento balet jest typickým dokladem laciné efektности meyerbeerismu, poněvadž se nestává podstatnou součástí dramatického díla. Obě uvedená místa, vklíněná bez vnitřní souvislosti, slohově operu hrubě porušují a činí ji jen nejasnější.

Kapitolou pro sebe je p. Knittlovo pojetí pekla ve II. jednání po stránce režijní a scénické. Z nemístné obavy, že staročeské, humorně pohádkové peklo, jak je pojímal a hudbou charakterisoval Dvořák, nedovede v dnešní době působit, zmodernisoval je p. Knittl barem, revue se všemi moderními vymoženostmi: telefonem, radiem, psacím strojem, hrou Jo-Jo, boxem atd. Při tom však zapomněl, že toto neslohové pojetí přímo kontrastuje s pohádkovým ovzduším I. a II. jednání a co horšího je: kontrastuje s Dvořákovou hudbou. Zde dopustil se p. Knittl zásadního omylu, vzniklého z nepochopení a neprožití hudby Dvořákovy. Opomíjí jiné různé — mírně řečeno — banální prostředky, jimiž chtěl »oživovat scénu«. A to nejlepší na konec! V jednom čelném praž-

ském denním listě byl otištěn článek p. Knittla (značka zk) pod názvem: Dvořákovské peklo roku 1933, kde podrobně popisuje p. Knittl svůj »objev« moderního pekla. Článek končí prohlášením: »Uznejte, že nepomohou-li Antonínu Dvořákovi ani tyto režijní vzorkové veletrhy, že mu není již toho času pomoci.« P. Knittl příliš sebevědomě si hraje na »zachraňovatele« hudby Dvořákovy. P. Knittl snad dobře ví, že asi před 20 lety byly určité veličiny, které chtěly popravovat Dvořáka, ale popravily jen sebe, p. Knittl může býti ubezpečen, že Dvořák zvítězí sám, bez pomoci, vlastní silou a krásou své hudby, jež se dotýká těch nejvnitřnějších záchvěvů srdce; snad někdy uzná i p. Knittl, že k takovým kouskům, jež nám ukázal na scéně avantgardní opery Z. d. v Brně, ho neopravňuje ani jeho pořekadlo: účel světi prostředky, nad nimiž by Dvořák jen zaplakal. Tento dramaturgický a scénický experiment s »Čertem a Káčou« může se ujmout a může zapůsobit v nějakém Oxfordě (s rozdílem, že v Oxfordě hrají čerti football, v Brně boxují), kde tamějšímu obyvatelstvu je duch Dvořákovy hudby na hony vzdálen, ale všechny opravdové cititele Dvořákovy hudby jen uráží. va.

Nestore Corsi: Advokát. Tisk. družstvo v Hradci Králové vydalo právě frašku italského dramatika Nestora Corsiho v překladu dra Čeňka Tomáška. Pracuje mezi mládeží u nás v Čechách, měl překladatel příležitost srovnávat naše hnutí s katolickým hnutím v Itálii, které blíže poznal za šest let svého římského studia. Kromě jiného upoutala ho řada italských katolických her, které mnohdy srší vtipem a přece je v nich dbáno zásad vřele doporučených svatým Otcem pracovníkům Katolické akce mezi mládeží. Jednou takovou zásadou jest, aby živel jinošský byl oddělen od živlu dívčího ve spolkovém životě — pokud jen to je možno. Rozdělení SSS. na dívčí a chlapecká je provedením této zásady. Naráží se pak ovšem mnohdy na obtíže, na příklad na nedostatek mravně nezávadných, veselých her s obsazením buď výlučně mužským nebo výlučně ženským. Překladatel si přinesl z Říma několik her, které chce postupně přeložit do češtiny. Právě vydaný »Advokát« se výborně hodí pro student-ská katolická jeviště.

V. Vilinský: V Rusku boj trvá... (Politické vraždy, procesy a spiknutí v SSSR.) Vyšlo u Šolce a Šimáčka v Praze, cena 24 Kč. »Standart« přípustné revolučnosti byl stanoven jednou provždy a pevně. Nikdo více nesměl býti revolučnějším, nežli sama vláda. — Je to ideová diktatura a je to také zákaz volného myšlení. Jinými slovy: revoluce přestala existovati a na její místo nastoupila bezohledná reakce. (Str. 97.) Kniha Vilinského je pravdivým dokumentem ruské přítomnosti. Nemá to býti spis historický, jak sám autor říká, nýbrž spíše reportáž, informativní příručka, která nevyčerpává téma, avšak seznamuje čtenáře s tím, co může býti za dnešních okolností sděleno širší veřejnosti. — Z řádků této knihy můžeme vyčísti celou tu tragedii myšlenky revoluce. Tajemství politických vražd, stopy Čeky, krev tisíců popravených proto, že byly věznice přeplněny — všechny tyto fakty, podložené dokumentárně, stávají se hroznou obžalobou světa proti rukám nezodpovídajících, řešících se stanoviska diktatury problém revoluce. Všechny atentáty, všechny teroristické počiny, jež zdály by se nezasevěnému projevy samostatnými, stá-

vají se jednotnou smyčkou, jež je stále připravována protirevoluci na hrdlo teroru a vraždící diktatury pod standartou revoluce a volnosti. Myšlenka protisovětského odboje zdá se býti živena právě těmi výpary z prolité krve. — Kniha Vilinského je komentářem ke všem těm knihám, jež o Rusku byly napsány. A my po přečtení s autorem věříme, že nenadále... »může nastoupiti okamžik tragického a nečekaného finale«. Stmívá se nad SSSR. —jza.

Jan Valerian Jirsík. Pod tímto titulem vyšla právě brožura K. Rebana, v níž spisovatel oceňuje nesmírný význam biskupa Jirsíka, jenž svým dílem zapsal se hluboko do srdcí českého lidu a všech potlačených a trpících. Nejen každý kněz, nýbrž každý katolík měl by čísti tento spis, aby poznal ušlechtilý vzor věrného kněze i upřímného vlastence a lidumila. Cena brožury vkusně vypravené Kč 3.—, na deset kusů jedenáctý zdarma, poštou vyplaceně. Objednávky přijímá: Jihočeský lidový deník »Hlas lidu« v Českých Budějovicích, poštovní schránka číslo 70.

T. Šimon Kozák: »Sedlák Šolta«. Nakladatelské družstvo Máje v Praze vydalo právě jako další (126.) svazek své divadelní knihovny tuto čtyř-

aktovou hru, která měla nedávno úspěšnou premiéru v Městském divadle na Vinohradech. Hra má všechny přednosti dobrého lidového divadla. Jde o příběh docela všední — boj sedláka o svoji půdu — jehož děj je protkáán dramatickým konfliktem mateřské lásky. Vděčné úlohy pro ochotnictvo, tím spíše, že sehrání neklade velikých požadavků na scénický aparát. Dekorace: světnice a zahrádka před chalupou. (Devět rolí pánských, šest dámských.) Cena Kč 7.50.

Paní Julie Mockerová, rozená Ebertová, sekretářka sdružení »Amitiés Françaises« v Praze, byla za své působení v oboru kulturních styků československo-francouzských jmenována důstojníkem Akademie (Officier d'Academie). — Diplom, podepsaný ministrem vyučování de Monzie, odevzdal paní Mockerové francouzský vyslanec pan Léon Noël, který jí osobně blahopřál k tomuto vyznamenání a vřele poděkoval za její záslužnou činnost.

Do šestého čísla přikládáme složenky k zaplacení předplatného. Žádáme tedy tímto, aby všichni čtenáři dlužný obnos zapravili a tak přispěli k hladkému chodu »Jitra«.

Duchovní hlídka.

Čeho se báti.

Bojte se toho, jenž může duši i tělo uvrhnouti do záhuby věčné.

Ta slova dobře pochopil mladý šlechtic, kterého pážata sváděla, aby se dopustil hříchu.

Místo odpovědi jim pravil:

— Přineste mi svíčku!

Přinesli ji divíce se.

— Rozžnete ji!

Rozžali ji divíce se ještě více.

Vložil prst do plamene a za půl minuty, nemoha již snést bolesti, utrl ji: byla zle popálena.

I obrátil se k pokušeitelům a řekl:

— Podívejte se! Nemohl jsem nechat svůj malíček ani minutku v plameni malé svíčky. Jakpak bych mohl v pekle zůstat celý v ohni věčném?

Ten, jenž tak mluvil, vstoupil jednoho dne do Trappy a stal se slavným abbé de Rancé.

(G. Hoornaert, Le combat de la pureté, p. 151.)

Kdo miluje nebezpečství, zahyne v něm.

(Ekkles. III. 24.)

Asi před třiceti lety pracoval v jedné lutyšské tiskárně mladý učeň: měl za úkol klásti sešity mezi stlačovací válce. Nevydával se v žádné nebezpečství, držel-li sešit za jeden konec a vsouval-li druhý do stroje. Hle, půvab blízkého nebezpečství jako by stoupal do hlavy a proto ten pocit tak zvláštní; hoch se bavil tím, že strkal konec prstu mezi válce a utrl v okamžiku, kdy již měl býti zachycen.

Jednoho dne zavolá své přátele. Uvidíte, je to tak veselé — to malé mrazení!

Ne, nebylo to veselé! Tentokrát neodtáhl prstu včas. Mezi dvěma těžkými válci vše bylo rozdrčeno: svaly, nervy, kosti.

Hoch vykřikl, ale slepý stroj pokračoval a když strojník přiběhl a rozklínil válce, spatřil, jak na

každém z nich lpí široký, krvácející plátek rozdrčeného masa hochova.

(G. Hoornaert, Le combat de la pureté, p. 101.)

Biduo saltavit — et placuit.

(Epitaf mladého Řimana z doby úpadku.)

Přestávají býti projevy vášně zavrženíhodnými, když k nim dochází při tanci?

Můžeme opakovati podle Msgra Deschampse (Oeuvres T. VIII, p. 157) slova ženy, která znala svět: Jak bychom křičely, kdybychom viděly své dcery tak v náruči mladých mužů — bez hudby. Zlo se nestává dobrem, domnívám se, hudebním doprovodem.

Nebe.

Aristoteles dosvědčuje v desáté knize své mravouky, že radosti duševní větší jsou než radosti smyslné: pak dává nám otázku, proč radosti duševních horlivěji nehledáme a zároveň nám odpovídá: poněvadž prý jim nerozumíme. Za příklad nám staví královského prince: dokud tento ještě pacholetem jest, milejší mu bude pamlsek, který mu jeho otrok podá, nežli celé otcovské dědictví, jelikož onen zná: co by bylo dědictví, ještě nechápe. Avšak, až dosáhne věku dospělejšího, bude všechny ty dárky za nic pokládati a celá touha jeho se obrátí k dědictví.

Právě tak vede se nám. Poněvadž nerozumíme tomu, co Bůh přislíbil těm, kteří ho milují, vážíme si více radostí, jichž nám naši rodičové dopřávají, aneb toho, co nám svět nabízí, nežli dědictví nebeského, které Kristus Pán přislíbil těm, již ho milují a následují.

(Svatý Alois z Gonzagy, Epištola k studující mládeži italské, proslovená v koleji sienské 1590, Život, IX 1926, 43.)

Ideál.

Krásného letního dne objevili jsme při procházce v Alpách náhle vysoko ve vzduchu velkého ptáka. Pohlíželi jsme na něho a záviděli

mu krásný rozhled. Pod sebou krásnou krajinu, kolem mohutné hory a ledem korunované vrcholy. Zdálo se, že se pták nemůže dosyta nahlédět na tu nádheru. Kroužil majestátně jako by chtěl užítí té krásy se všech stran. Pojednou činil užší a užší kruhy a pak bleskem sjel dolů. Objevil se dole zdechlina. Byl to jen sup. Nevznášel se ve výši, aby užil krásné vyhlídky a potěšil se pohledem na úchvatné horstvo: pro tyto věci neměl porozumění. Slídl jen po páchnoucí zdechlině.

(Hardy Schilgen, Mladí hrdinové, Brtnice — Birnbaum 1926, str. 63.)

Sázka Schopenhauerova.

Vypravuje se, že Schopenhauer obědvával u téhož stolu jako důstojníci posádky jednoho německého města. Měl zvyk klásti vedle svého talíře zlatý peníz, který si umínil dáti chudým, stane-li se, že by při jeho obědě důstojníci nemluvili o ženách a o koních. Dlouhé měsíce uplynuly, slavný filosof stále pokračoval ve svém pokuse, ale nepozbyl, co dal v sázku.

Pavel Janeček:

Nemáme světců?

»Nezamyslíli jste se nikdy nad tím, že od sv. Jana Nepomuckého nebyl zařazen do zástupu svatých ani jediný syn, ani jediná dcera našeho národa?« Tak ptá se Dr. Krlín v předmluvě své knihy o biskupu blahé paměti Ed. Brynychovi. Ano, zamyslíli jsme se nad tím?

Život v našem národě je otráven, zbaven štěstí, pravého vnitřního štěstí. Dolehla bída mravní a s ní bída hmotná. Na jedné straně nespočetný dav lidí honí se bezmyslenkovitě za každou frází, která slibuje lepší život — na druhé straně hlouček vážných lidí hledá cestu, jak pomoci lidu z této naprosté bídě. Kolik cest — tolik zklamání! A proč? Zapomnělo se na slova Kristova: »Beze mne nic nemůžete učinit.« Jediná cesta zbývá — cesta, s níž je spojena pravda a život. Má svůj směr, svůj cíl. Spolehlivými vůdci na této cestě jsou nám svatí, lidé, jejichž život je úplným spočinutím v Bohu.

Má náš národ dnes světce? Staletí plynou jen proto, aby vytvářela svaté, duše, v nichž Bůh je vším. Kdyby Bůh v našem národě již nemohl nalézt světců, víte, co by učinil?

Ale národ náš má svaté! Stačí, abychom se zahleděli do minulého století. Bohužel, zapomínáme, nechápeme. Nevážíme si svých světců, nejde o jejich cestou. Jaký krásný vzor horlivosti kněžské dal nám Bůh za začátku 19. stol. v osobě ské dal nám Bůh na začátku 19. století v osobě P. Gabriela Schneidra, zakladatele našich Chudých školních sester de Notre Dame! V celém jeho životě zraší se svatá trpělivost, pokora, vytrvalost v boji za dobrou výchovu mládeže! — Co je zapotřebí dnes nám?

Ve stejné době objevuje se zářivý vzor kněze, veliký biskup Jan Valerian Jirsík. Známe sice Jirsíka, biskupa-vlastence, ale nechápeme Jirsíka, biskupa-světce. Kéž aspoň dnes, v 50. výročí jeho smrti, pochopíme jeho krásné životní heslo: Bůh, Církev, Vlast!

V letech devadesátých, v době, kdy počíná boj proti církvi, proti mravnosti, posílá Boží Prozřetelnost dva muže, jejichž život jasně ukazuje, jak jediné dnes můžeme pracovat na záchraně svého národa. Jest na jihu Čech kněz svatého života P. Klement Petr — na východě je osoba velikého biskupa Eduarda Brynychy. První zachraňuje lid výchovou dobrých kněží, péčí o mládež, šířením úcty k Eucharistii — druhý pln svatě horlivosti probouzí slovem i písmem ve svém lidu náboženské vědomí. Oba dva muži svatě víry plní svůj život příkázáním lásky k Bohu a lásky k bližnímu. Bohužel, že tak málo známe jejich život, jejich dílo! Kéž by dnes duch těchto mužů, vpravdě svatých, naplnil srdce našich kněží — srdce nás všech!

A v poslední době zazářily svým životem dvě postavy v našem národě — arcibiskup Stojan a biskup Podlaha. Nemáme dnes jejich životopisy, které by nám ukázaly celý jejich život, ale známe jejich dílo — dílo, které není tvořeno pro čas — které dnes počíná nésti požehnané ovoce.

Světcí jsou znamením života církve. Nešťastný národ, který nemá světců! Dvakrát nešťastný národ, který nechápe, neváží si svých světců!

Osud.

Pojem, na který se svádí všechny neúspěchy, něco mlhavého, strašného a zákeřného, krvavý kat a moloch lidstva.

Je to však vskutku tak strašný pojem? — Lidé mu nerozumějí, domnívají se, že dopadá bez smyslu a účelu, děsí se ho, neboť vše neznámé tají jakési kouzlo hrůzy a děsu.

Hleďme osudu porozumět; každá rána osudu je vlastně velký Boží dar, který nám pomáhá k něčemu novému, lepšímu, k vyšší pravdě.

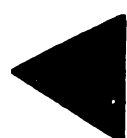
Viděl jsem kdysi cvičiti psa. Dlouhá šňůra ho poutala k ruce krotitele — dvě překážky se šklebily na uštěvané zvíře. Bič popohnal je vždy k rozběhu. Před překážkou vlastní ustrašené zavrtí je zastavilo, ale švih biče, dopadnuvší na jeho hřbet, vykouznil silný odraz a plavý skok přes překážku. Bič svištěl už hodnou chvíli. »Nemohl by se pes naučit skákat bez toho biče?« Dobrácká tvář člověka se pohnula vlnou odpovědi: »Vždyť bych raději dával tomu psu samý cukr, ale po dobrém to nejde. O to jsem se již často marně pokoušel. Případá to člověku, že ďábel vězí v tom zvířeti a zaslepuje mu rozum.« — A já marně jsem se pokoušel naň volati, aby skočil, že pak bude dobře a shledal jsem k svému žalu, že to byla pouze bolest, která došla konečně jako učitel cíle.

Kolik lidí nechová se jinak než tento pes! Osud tluče do nich a oni vědí pouze, že trpí. Nenávidí onu neviditelnou moc, která je bije neúspěchy, nechápou, že se to vše děje proto, aby něco dokázali, aby snad přeskočili nějakou duchovní překážku, neuznají, že by jim onen neviditelný učitel dával raději »cukr«, kdyby bylo možno tímto způsobem pozvednouti je přes hmotné stupně lidských choutek do vyšších stavů, převést je na nové cesty lepšího života, radosti a uspokojení.

Al. Věk.

Získávejte
předplatitele pro

JITRO

Na okraj sjezdu katol. mládeže v roce 1933.

Má-li se státi nějaká myšlenka, idea praktickou, produkční, je třeba ji proklamovati a manifestovati.

I my manifestujeme náš sjezd veškeré katolické mládeže.

My, katoličtí studenti, nejsouce zvyklí žít z negace ani z programovosti, nýbrž z praktického provádění důsledků programu a, stojíce na stanovisku nekompromisním, bereme myšlenku sjezdovou ve svých sto procentech, t. j. ve všech právních pracích i faktických výsledcích.

Naším příkazem a pracovním polem se stala Katol. akce. Ji jsme zasvětili všechnu mladou tvořivou energii, v ní chceme manifestovati všemu odbojnému národu své vyšší ideály, s její myšlenkou chceme šťastně vybřednouti z bombastických, ale nezodpovědných hesel, ji chceme překonat všichni strasti dnešních dnů a s ní užívatí lepších zítřků.

Jsme studenty, a to studenty nebojácnými, kteří se nechťejí skrýpati v ústraní, ani býti odstřkováni, a to — od nikoho!

Stojíme na zásadě, že dnešek je dobou, snad okamžikem nejpohodnějším, kdy je ještě možno zachrániti všechno to, co nám urval tábor pokrokařský, liberalistická a nekřesťanská filosofie a věda, co zkazila falešně tradovaná historie. My dnes ještě chceme podati ruku všem kolegům studentům svedeným, nepoznaším lepší vědy a pravdy. Jim chceme ukázati, kde a jak se má postavit student. Zítřka by snad bylo již pozdě.

Jest mnoho složek národa, jež mají rovněž příkaz Katol. akce. Ty však neznají poslání její universalit. Ty se stávají malichernými a malíckými z důvodů osobních, konkurenčních. Jest

možno dnes choditi jen po jedné cestě a jen vpřed. Nikdy ne zpět. A na té cestě není zákoutí a kryt proti nepříteli, kde bychom se mohli schovati či zastaviti. Studenti jdou touto cestou. Ale kudy chodíte vy všichni ostatní, po jakých cestách, za jaké bubliny se schováváte? Kdo zasluhuje názu katolický, ptáme se my studenti, kdo?

Byly doby, kdy člověk dovedl pro vznešenou myšlenku obětovati vše — vše i život. Toho však nedovede zastaralé vedení, konservativní regionalismus, ten dovede jen hnidopišsky počítati, sestřikovat hlavy dohromady a vyčkávat, jak to dopadne. Ruce pryč od díla vyššího. Odstupte a neznesevčujte význam katolicity, falešní vymlouvači, neznající přinést oběti!

Studenti a mládež — ti nelpějí na těch všedních, zmaterialisovaných výhodách a nemravných statečích.

My dovedeme pracovat.

My proklamujeme a manifestujeme sjezd veškeré mládeže dobré vůle v r. 1933. Vy, kteří váháte, vy, kteří jste odmítli — řekněte jednou: »Zde ruka naše, my katolíci z Čech, z Moravy, ze Slezska, ze Slovenska, z Podkarpatské Rusi, my všichni ve jménu Kristově řadíme se v šik, jenž má vydobýti těžce zkoušené a zrazené vlasti trochu toho štěstí. Rozvíňme nad seřazenými zástupy praporec sv. Václava a — s pomocí Boží vpřed — vpřed — vpřed!«

Možno ještě, abyste odmítli? Vítejte nám všichni, kteří přicházíte s myšlenkou víry a pomoci!

Miloš Krejza,

předseda kult. odboru Ústředí katol. studentstva.

SSS v Hradci Králové. Obohaceni novými námeti, jež jsme získali na pracovní konferenci, vrháme se s větší chutí do nové práce. Divadelní odbor sehrál 22. ledna divadelní hru »Skřivánek«, zdramatisovanou F. Balejem podle známé Baarovy povídky. Kus je prostý a právě svou prostotou rázovitý a nevtravý. Výkony herců byly místy až překvapující. Představení navštívil také J. E. ndp. biskup ThDr. M. Pícha. Na příští vhodný termín je připravována fraška »Ferda detektivem«. Hudební kroužek připravuje na 26. února pěvecko-hudební akademii. Při všech našich podnicích účinkuje studentský orchestr, který má již svou pověst. — Krásných výsledků se dopracoval eucharistický kroužek, který koná týdně své schůze a usiluje o týdenní a denní sv. přijímání. Spolupracuje s Mariánskou družinou studujících, která nyní pod vedením P. J. Bartonika S. J. mohutní a vzkvétá. — Na Mikulášský dar bylo vybráno 700 Kč, které již byly odeslány ústředí. Kolegové, kteří vybrali největší obnosy, byli odměněni pěknými knižními cenami. Dále bylo věnováno 100 Kč na předplatné osmi »Jiter« pro slovenské studenty, kteří se přihlásí v redakci »Jitra«. — Na programu členské schůze, konané 28. ledna, byla přednáška kolegy Mařana na téma »Vyhličky ze střední školy« a obšírný organizační referát o vykonané práci za první pololetí, jež přednesl kolega jednatel Roubal. Zprávy o všech svých podnicích uveřejňujeme jednak v nově za-

ložené Hlídce studentstva a mládeže ve »Štítu«, jednak ve Studentské hlídce v »Osvětě lidu«. — Dne 12. února bude uspořádán velký ping-pongový turnaj o ceny. Mohou se jej zúčastniti jen členové SSS, ať již kteréhokoliv. Upozorňujeme kolegyně a kolegy z okolních sdružení na tento turnaj. Přihlášky přijímá: SSS Hradec Králové, Boromeum. — cm-

»Jitro« pro osm slovenských studentů, kteří se nejdříve přihlásí v redakci »Jitra«, předplatilo SSS v Hradci Králové, jež zároveň děkuje redakci časopisu středoškolských studentů »Rozvoje« za získání gratis výtisku pro čítárnu sdružení.

Všem sdružením východních a severovýchodních Čech. V týdeníku »Štít«, který vychází v Hradci Králové, a v německobrodském »Lidovém listě« jsme založili Hlídku studentstva a mládeže. Abychom ji nemusili zaplňovati stále zprávami z Hradce, žádáme všechna sdružení východních i severovýchodních Čech (hlavně SSS Pardubice, Chrudim, Kutná Hora, Dvůr Králové, Kostelec nad Orlicí, Nový Bydžov), aby nám zasílala zprávy o své činnosti veřejné i vnitřní. Zvolte si ústředního referenta, který by pravidelně zasílal zprávy do »Jitra« i do »Štítu«. Příspěvky pro »Štít« zasílejte na adresu: C. Mařan, studující, Hradec Králové, Boromeum.

ASS Strážnice. Naše sdružení od svého vzniku přede dvěma lety neuveřejňovalo o sobě v našem

časopise zprávy o své činnosti. Až nyní pobídnutí naším členem a zároveň předsedou ŮKSČs., chceme podati zprávu o svém životě organizačním. V prvním roce naší činnosti uspořádali jsme svatováclavské slavnosti, o kterých bylo v »Jitře« referováno. Byl to podnik, kterým jsme se důstojně reprezentovali před celou veřejností. K dalšímu veřejnému podniku již nedošlo, jelikož mezitím naše sdružení pozbylo značnou část činného členstva tím, že tito členové se osamostatnili a dorostu nemáme. A to je organizačně u nás to nejméně příznivé. Naše ASS nemá přirozeného přílivu členstva z SSS, poněvadž toto před několika lety přestalo existovati. Ta skutečnost, že není u nás středoškolského sdružení, působí, že se ztrácí spojení mezi staršími kolegy vysokoškoláky a středoškoláky. Katoličtí studenti pak jsou ztraceni pro organizační práci studentskou i v universitním městě i u nás, jelikož nemají dostatečného zájmu a ti lhostejní se přidávají tam, kde se »drží společnost«, tam, kde pro ně něco mají. Pokrokový spolek akademiků je totiž u nás velmi čilý. Na znovuvzkříšení nějaké organizace nebo kroužku katolických středoškoláků pod jakoukoli formou není zatím ani pomyslení jednak pro nepochopitelné neporozumění v našich katolických kruzích, které činnosti studentstva nepřejí, a pak hlavně proto, že sdružení by nemělo katolickým studentům čeho poskytnouti, nemělo by čím je k činnosti připoutat. Když tedy nemůžeme zorganizovati katolické středoškoláky, když pro nedostatek činného členstva nemůžeme se odvážet jakýchkoli podniků na veřejnosti, tím více jsme se věnovali prohloubení a zvrucnění náboženského života středoškoláků. Vzali jsme si příklad ze svých západních kolegů z Francie a Belgie a zřídili jsme u nás duchovní rekolekce pro studentstvo a inteligenci. Vedení má P. Koláček S. J. z Velehradu. Z nejistoty, jaký budeme mít úspěch, stanovili jsme s počátku termíny dvouměsíční. Avšak zatím co bylo první promluvy přítomno dvacet osob, přišlo na druhou promluvu již asi sto studentů a studentek — intelligence dosud méně. Můžeme pomýšlet tedy na konání rekolekce každého měsíce. Jaký význam mají duchovní rekolekce pro vnitřní život, netřeba se snad šířit, poněvadž očekáváme, že se naši iniciativy chopí duchovní rádce ŮKSČs. a zvláštním článkem promluví o významu a nutnosti takových duchovních obnov. Od příští valné hromady si slibujeme jisté oživení naší činnosti prázdninové a budeme-li moci zaříditi čítárnu — pro studentstvo i naši veřejnost — a k tomu konci usilovně pracujeme — soustředíme v ní naše katolické studentstvo středoškolské, které beztoho silně již touží po nějaké činnosti a samo se chápe ojedinele práce v Katolické akci. Pak, doufáme, bude Strážnice zase jedním z prvních sdružení co do počtu členstva i jejich činnosti.

Přednášková činnost České ligy akademické v letním období 1933. Výbor Č. L. A. získal řadu vynikajících odborníků ze světa vědeckého i z praxe, aby členům a příznivcům, navštěvujícím naše přednášky, promluví o otázkách aktuálních a vhodných k prohloubení vzdělání. Je nám opravdu milou povinností poděkovati všem přednášejícím za ochotu, s jakou vyhověli naší žádosti. Členové i čekatelé projeví svou vděčnost hojnou účastí. Přednášky zahájeny byly ve čtvrtek 26. ledna tohoto roku proslovem P. dra S. Braita O. P.: O Sonnenscheinovi, apoštolu Berlína a za-

kladateli S. S. S. Příští přednášky, konané vždy ve čtvrtek v 19 hodin v místnostech Č. L. A., Praha II., Spálená 15, I. poschodí, budou následovati v tomto pořadí: 2. února pí Běla Dlouhá: Blahoslavená Anežka Česká. 9. února dr. J. Dostál: W. A. Mozart a jeho hudba. 23. února policejní komisař J. Machula: Sociální péče a veřejná bezpečnost. 2. března universitní profesor dr. V. Birnbaum: O křesťanském umění. 9. března P. dr. A. Schubert: Problém mravnosti studentstva naší doby. 16. března profesor dr. Josef B. Foerster, prezident České akademie: Po stopách duchovních proudů v umění dneška. 23. března universitní profesor dr. Frant. Dvorník: Některé nové objevy v historii doby Cyrilometodějské. Na některou členskou schůzi povelikonoční pozván bude spisovatel Jaroslav Durych. Každé pondělí koná se v místnostech Č. L. A. v 19 hodin schůzka Apologetického kroužku. Duchovní rádce P. dr. S. Braita promlouvá o otázkách pro každého katolika a jmenovitě katolického akademika velmi důležitých. Je v zájmu každého člena i čekatele Č. L. A., aby se těchto kroužků hojně účastnil, protože se zde naskýtá každému vzácná příležitost prohloubit své vzdělání ve věcech duchovního života. V týdnu 27. až 31. března budou konány každodenní postní promluvy (exercicie) v kapli kláštera františkánského, Praha II., Jungmannovo náměstí, kde se též každé první pondělí v měsíci konají rekolekce dp. P. dra Jana Urbana O.F.M., spojené s adorační pobožností. V místnostech Č. L. A. je každou neděli o 15. hodině vojenská besídka za vedení P. dra S. Braita O.P. a pana majora Solarika. První besídka konala se 22. ledna tohoto roku. Doporučujeme členům Č.L.A. i pražským středoškolákům, aby se těchto besídek zúčastnili v hojném počtu a šířili tak křesťanskou myšlenku sociálního sblížení s třídami tělesné pracujících. — Členové Č. L. A. pracují na díle křesťanské lásky též v sociálním kroužku, který vede P. dr. Jan Urban O. F. M. — Něk.

Representační ples České ligy akademické 1933. Tradiční representační ples České ligy akademické konal se letos ve středu 18. ledna v sálech Obecního domu hlavního města Prahy. Protektorát plesu laskavě přijal pan dr. Mořic Hruban, ministr mimo službu a místopředseda senátu Národního shromáždění, z Olomouce. Čestné předsednictví plesu ráčili přijmouti četní naši vzácní příznivci z nejvyšších společenských kruhů. Usilovnou a obětavou prací předsedy plesového výboru kol. JUC. J. Bátka a jednatele JUC. J. Bouzka podařilo se včas zorganizovati podnik jedinečného úspěchu, ačkoli ples z technických důvodů se konal záhy po vánočních prázdninách a byla tak ze spolupráce vyřaděna řada členů jinak obětavých a snaživých. Ještě před plesem omluvili svou nepřítomnost někteří naši vzácní příznivci z čestného předsednictva. Bylo nám opravdu líto, že nemohli svou laskavou přízeň, projevenou přijetím naší uctivé žádosti, dovršiti svou vzácnou účastí. Ples zahájen byl slavnostním průvodem z primátorského salonku, kde se po 20. hodině sešlo čestné předsednictvo a hosté. Prvou část průvodu tvořili předtančící dámy a páni, následovalo čestné předsednictvo a hosté a konečně protektor plesu dr. Mořic Hruban s předsednictvem Č. L. A. Průvod při vchodu do hlavního sálu uvítán byl slavnostními fanfárami Pražského grand-jazz orchestru za řízení kapelníka Koliandra. Plesu se zúčastnily vynikající osobnosti z nejvyšších společ-

českých kruhů. Jmenujeme zejména pány: J. M. Msgre Frant. Vaněček, prelát a děkan kapituly vyšehradské, J. M. Msgre Antonín Wunsch, prelát a kanovník kapituly vyšehradské, Msgre Jan Nep. Boháč, čestný člen Č. L. A., profesor a rektor koleje Arnošta z Pardubic, dr. Frant. Dvorník, profesor bohoslovecké fakulty, vdp. dr. V. Hrudka, odborný spisovatel, J. M. Msgre dr. Boh. Opatrný, generální vikář a metropolitní kanovník, vsdp. Boh. Stašek, kanovník a poslanec N. S., Msgre Frant. Světlík, kanovník a poslanec, arch. Václav Beneš, dr. Josef Doležal, vedoucí redaktor, Jakub Filip, ředitel Zemské banky, profesor L. Fučík, generál Vladimír Klecanda, Mořic Lobkowicz, ředitel pojišťovny, Alois Matoušek, ředitel Moravské banky, dr. Adolf Procházka, advokát a docent Masarykovy university, JUDr. et PhDr. Alois Rathauský, vrchní odbor. rada, dr. Karel Svoboda, profesor vysokého učení technického a náměstek primátora hlavního města Prahy, Dominik Trnka, profesor a čestný člen Č. L. A., J. S. dr. Wenig, profesor právnické fakulty a Frant. Zelenka, zemský poslanec a předsedící zemského výboru. Z dámského čestného předsednictva přítomny byly dámy: Lady Hana Svobodová, choť profesora vysoké školy technické, Marie Bradáčová, choť inženýra, A. Filipová, choť ředitele Zemské banky, dr. H. Koželuhová-Procházková, Gizela Lobkowiczová, choť ředitele, Liibuše Mašková, choť velkoobchodníka, Miloslava Režná, choť ministerského rady, Krista Svobodová, choť advokáta, Marie Trnková, choť profesora, Máša Trojanová, choť vrchního odborového rady a Zdeňka Wenigová, choť profesora právnické fakulty. Před 23. hodinou poctil ples návštěvou J. E. Msgre Th. et JUDr. Karel Kašpar, arcibiskup pražský a primas český, který ráčil nejen přijmouti čestné předsednictví, ale svou vzácnou účastí dal najevo, jaký význam přikládá snaze České ligy akademické, rozšířiti i v nejvyšších kruzích katolické inteligence zájem o cílevědomou a ušlechtilou práci spolku českých katolických akademiků na poli mravním i kulturním. J. E. ndp. arcibiskup přivítán byl předsednictvem spolku Č. L. A. a uveden za slavnostních fanfár středem seřaděných účastníků plesu na estrádu. Po téměř hodinové přítomnosti opouštěl ples s výslovným uspokojením nad zdařilým podnikem Č. L. A. Byly nám milé projevy všech našich vzácných příznivců, plné uspokojení nad zdarem tradičního plesu. Jako každoročně i letos zúčastnili se plesu četní senioři Č. L. A. a v přátelském rozhovoru vzpomenuli dob vlastní spolkové činnosti. Representační ples je pojítkem mezi generacemi staršími a generací přítomnou a zůstane provždy symbolem opravdového snažení a jeho zdar znamením, že Česká liga akademická hájí čestně své posice ve společenském životě a zůstává vzorným spolkem katolických akademiků, nadšeně pracujících pro dobro církve svaté i české vlasti; spolkem, který nezklame naději povždy katolickou inteligenci veň skládaných, a proto spolkem širokou katolickou veřejností podporovaným. Je nám milou povinností poděkovati všem, kdož jakýmkoli způsobem přispěli ke zdaru našeho repesentačního plesu a kdož obětavě s námi spolupracovali. Jsme zavázáni vděčností všem, kdož finančně podpořili naše dílo, i když nepřijali čestné předsednictví a osobně se plesu nezúčastnili. Jenom štědrosti našich vzácných příznivců byla zabezpečena úhrada nákladů na ples. I když čistý

výnos proti letům minulým v důsledku všeobecné hospodářské tísně nemohl býti značný, je slušným příspěvkem pro správní agendu spolku. Myšlenka, že naše práce byla opravdu širokou katolickou veřejností pochopena a oceněna, je nám utěšující posilou pro další činností spolkovou práci. — JUC. Josef Nuhliček.

SSSd České Budějovice. Ode dne 19. června 1932 staly jsme se činnými v našem SSSd. Odstupující členky, které po maturitě odešly z ústavu, předaly nám též vedení. V letošním roce se pomalu rozvíjí naše činnost. Dne 16. října 1932 konaly jsme valnou hromadu, kde byl zvolen nový výbor. Ustanovily jsme si ráz příštích schůzí. Náš duchovní rádce pan K. Reban povzbudil nás k další činnosti a připomněl nám cíl sdružení. Od té doby vykonaly jsme tři členské schůze a jednu výborovou. Program našich schůzí byl dosti pestrý. Největší část zaujímaly cenné přednášky pana dra J. Roubala »O vzniku země«, které byly velice zajímavé. Také proslovy p. K. Rebana byly důležité a poučovaly nás jednak v náboženství a jednak se týkaly společenských otázek. Jejich účelem bylo odstraňovati nám to, o čem bychom mohly pochybovati a učit nás správně řešit duševní a životní problémy. Ve výborové schůzi projednávaly jsme spolkové záležitosti. O Mikulášském daru, o kulturních přednáškách, a rovněž byl podán návrh na pořádání akademie. Doposud se stále jeví zájem a členky chodí s nadšením do schůzí. Doufáme, že se naše sdružení bude utěšeně rozvíjet. Vynasnažíme se, abychom příště podaly zprávu o naší činnosti již s bohatším programem.

ASS Břeclav. Letošní činnost našeho sdružení poněkud oživila — byly to hlavně vděčné debatní schůzky, na nichž jsme probírali nejrůznější otázky dnešního kulturního i veřejného života. Mezi členy máme zastoupeny všechny obory studia, takže naše debaty navzájem se pěkně doplňují. Na svátek Zjevení Páně uspořádali jsme pro Břeclavskou veřejnost přednášku »Ve vlasti Spasitelově«. Pozvali jsme známého vůdce čsl. poutí do Svaté země, profesora Msgra Antonína Bartoše z Brna, který je jistě dobře obeznámený s palestinskými poměry a tak nás dobře a krásně informoval. Po ukázal také na to, jak v dnešní kritické době je tím více třeba uvědomovat si, že před devatenácti stoletími přišel na svět, putoval, učil a spasil svět. Ten, jenž je naší Nadějí, příkladem a vzorem k následování. Abychom jednak my studenti, jednak naše veřejnost lépe pochopila a pronikla naše letošní heslo »Kristus střed života, Kristus střed práce«, zvolili jsme toto téma vždy a po všech stránkách vděčné, vždyť Kristus Pán nejen že nás vykoupil, On nás stále hledá a volá k Sobě, stejně jako kdysi z daleka, aby jim pomohl, nemocné aby uzdravil, hladové aby nasýtil a hříšníci aby u Něho našli odpuštění a klid duše své — jdeme i my ke Kristu — učíme ho středem své činnosti, svého celého života. Vhodně zapadly i příhodné sbory mužského sboru »Lumír«. V březnu a dubnu chystáme v Břeclavi kurs sociologických přednášek s názvem »O rodině«. Bude to pokračování loňského kursu, hlavně přednášky dra Vaška z Olomouce.

Sdružení, jež odevzdala Mikulášský dar. Čechy: SSSd České Budějovice, SSSm České Budějovice, vdp. J. Valenta, ředitel biskup. semináře České Budějovice, Kostel u sv. Václava České Budějovice, Chrám sv. Jana Nep. České Budějovice,

Chrám sv. Rodiny, České Budějovice, SSS Dvůr Králové, SSSd Kutná Hora, SSSd Chrudim, SSS Sv. Jan pod Skalou, SO při SKM, Klatovy, SSS Pardubice. Morava: SSSd Brno, SSSm Brno, CKM Hlučín, SSS Kroměříž, SSSd Olomouc-Řepčín, SSSm Olomouc, ASS Přerov, ASS Příbor.

Pracovní konference SSSd v Praze konala se za velké účasti ve dnech 1. a 2. února. Snad ještě žádná konference nebyla tak pracovní, výkonná jako tato. Nadšení, dobrá vůle, touha po spolu-

práci. Delegáti zde zastoupených sdružení ponechali domů nové směrnice práce a hlavně — nadšení. Podrobný referát příště. —jza.

K dotazům o Rozvoji, o jeho zasílání na přihlášená sdružení, oznamuje redakce toto: Redakci Rozvoje, časopisu bratří Slováků, byly zaslány vaše adresy. Z jakých důvodů však Rozvoj po sjednané dohodě není našim sdružením zasílán — nevíme. Pro bratry Slovaky »Jitro« je přichystáno.

Cyrilo-metodějská hlídka

Odchází nám zas jeden pracovník, jakých dnes nalézáme poskrovnu. Ct. p. Hamrál, který vedl již kolikátý ročník Cyrilo-metod. hlídky s péčí a s láskou k věci samé opravdu obdivuhodnou. Odchází již tam, kam mu ukazuje daná směrnice jeho povolání — do života — apoštolovat lidu. Loučíme se s ním s mnoha díky za prokázanou nám laskavost a přáli bychom si, aby nám i nadále podržel svou přízeň. — Hlídku dále povede ve vytčených směrnicích ct. p. St. Sedlák, jehož co nejupřímněji vítáme a byli bychom rádi, kdyby i jemu se u nás líbilo.

Pravoslavné theologické studium.

Ruské duchovenstvo bylo až do bolševického převratu vychováno v duchovních seminářích. Úroveň jejich nebyla vyšší než na našich středních školách. O vyšší bohoslovecké vzdělání pečovaly čtyři duchovní akademie, v Petrohradě, Moskvě, Kazani a Kijevě. Profesori duchovních akademií byli většinou laici, jen výjimkou přednášeli některé předměty mniši. Přes to však nesmíme podceňovat vzdělání těchto profesorů. Byli mezi nimi skutečně učenci prvního řádu. Vydávali několik theolog. vědeckých časopisů, mnohé bohužel podlehlivlivu protestantskému. Za redakce Glubokovského vycházel bohovědný slovník »Pravoslavnaja bogosl. encyklopedia«. Vyšlo celkem 13 svazků. Válka zastavila jeho dokončení.

Dnes, za bolševického režimu nelze o bohovědném studiu vůbec mluvit. Akademie jsou zrušeny, semináře zakázány a tak vzdělání kněžstva úplně znemožnilo. Rusové v emigraci si založili bohovědnou akademii v Paříži. Profesor této akademie Kartašev, navštívil loňský unionistický sjezd na Velehradě a zúčastnil se četných debat ve sporných otázkách.

V Jugoslavii má pravoslavná církev 5 seminářů ruského typu a v Bělehradě theologickou fakultu. Nedostatek profesorů a vzdělaných theologů je velkou překážkou. Bělehradská fakulta daleko se nevyrovná býv. ruským akademiím.

Podobné zřízení theolog. školství má Bulharsko. Na theolog. fakultě v Sofii je profesorem známý i u nás dr. Cankov, přítel protestantismu. Náleží mezi největší pravoslavné učence dnešní doby.

Nejhorší poměry jsou v Řecku. Seminářů zde vůbec není, a dvouletý duchovní kurs pro vzdělání duchovenstva v Athénách byl také zrušen. Synoda athénská sice vydala nařízení založit ve větších městech semináře, dosud však nebyla uskutečněna. K vysvěcení na kněze stačí zde pouhá znalost obřadů a nejdůležitějších povinností, jež se kandidát naučí u některého staršího kně-

ze. Nedivíme se nyní, že vzdělání takového kněžstva není prvotřídní.

Kolik by získala pravoslavná sjednocením s církví římskou! St. S.

Orientální kolej sv. Ondřeje v Mnichově. Přízní velkého bavorského arcibiskupa Faulhabera byla založena v Mnichově Orientální kolej pro výchovu budoucích misionářů na Rusi. Rektorem koleje byl jmenován známý odborník v patristice řecké dr. Chr. Baur O. S. B. Zdá se, že Němci dříve prakticky pochopili důležitost přípravy pro apoštolskou práci v Rusku, nežli my Slované. (Podle ACM.) (St. Sedlák.)

Kardinál Bessarion. Sjednotit roztrženou církev bylo upřímnou touhou nejen Říma, ale i mnohých Řeků. Na sněmu ferrarském (roku 1438), později přeneseném do Florencie (1439), mezi řeckými representanty, kteří v čele s císařem Janem VII. Palaeologem byli přítomni jednání o unii, vynikal učeností a nadáním arcibiskup nicejský Bessarion. Rodem z Trapezuntu (* 1395) stal se roku 1438 arcibiskupem nicejským. Když císař Jan VII. Palaeologus hledal záchranu proti nebezpečí tureckému v unii a dosáhl toho, že se o ní jednalo na sněmu ferrarském, přišel Bessarion spolu s císařem na sněm, kde se osvědčil jako vřelý její obhájce proti svému krajanu Marku, biskupu efesskému. Po svízelně dojednané unii vrátil se do Řecka, ale papež Evžen IV. povolal ho do Říma, kde se mu dostalo hodnosti kardinálské a roku 1463 jmenován Piem II. latinským patriarchou v Konstantinopoli. V Římě jeho dům byl střediskem humanistů, protože horlivě šířil zájem o klasické spisy řecké. Jako patriarcha napsal mnoho dopisů na východ; snažil se v nich vzbudit lásku k unii poukazem, že schisma je příčinou politického i kulturního úpadku říše byzantské a hledí přesvědčit své krajany o právním prvenství římského biskupa, bez jehož rozhodnutí není možno rozřešit žádné dogmatické otázky. Nutno uznat autoritu římské církve, »neboť ona je jediná, kterou brány pekelné nepřemohou, jediná, v níž vždy se uchovala neporušená nauka Otců.« Bessarion zemřel roku 1472. Unie, o níž tak pracoval, ztroskotala, zakládajíc se většinou jen na důvodech politických, bez souhlasu lidu. Avšak jeho upřímná vůle zůstává příkladem. Jeho spisy mají až dosud pro studium unionistické otázky velký význam. (Josef Novák.)

Bratje in sestře v Kristusu!

Při všech katol. Slovaních raste želja, da se po svoji narodni individualnosti uveljavimo tudi med zunajnim svetom, zlasti v družbi kat. narodov in tako dokažemo svojo narodno enakovrednost z drugimi narodi. To pa seveda nilahko. Pomno-

žiti bomo zato morali svojo delavnost, razviti vse svoje moči, porabiti vse svoje mlade zmožnosti, vse skupaj pa zediniti pod praporom skupnega, pozitivnega dela v duhu velikih idej, katerih veljava traja brez ozira na izpremembo časov.

Da pa pri vsem svojem mladostnem idealizmu ne bomo razočarani, brez uspehov, pa je nujno potrebno, da imamo pred seboj jasen cilj, katerega hočemo doseči, in določeno pot, po kateri bomo hodili do cilja!

Zato pa, v Kristusu bratje in sestre, ne trošite svojih dragocenih mladih energij z neznatnimi vsakdanjostmi in vaših moči ne vrednotite malenkostmi, ampak stopite na pot našega poslanstva, na pot, ki so jo že začrtali veliki sinovi slovanskih narodov, med katerimi se blisti kot svetla zvezda na nočnem nebu ime v duhu svetosti umrlega slovenskega škofa A. M. Slomška in enako tudi olomouškega nadškofa Stojana.

To poslanstvo, ki je naročilo božje, ki je želja sv. Cerkve in sv. Očeta, je delo za cerkveno edinost, delo, ki hoče zaceliti veliko rano v mističnem telesu Kristusovem, delo, ki hoče odpraviti cerkveni razkol.

Ideja cirilmetodijska, delo v duhu naših apostolov — sv. bratov Cirila in Metoda — to je naše poslanstvo v družini narodov, to je ona sila, ki nambo priborila v družbi narodov mesto, ki ga hočemo doseči. In vedeti morate, bratje, da ideja ciril-metodijska in utopija! Poglejte le odlično število naših osebnosti, ki so radi dela v smislu te ideje zasloveli ne samo v domovini, ampak tudi izven ujenih meja. Pa pomislite se na znamenite velehradske kongrese, pa tudi raznih dijaških ciril-metodijskih zborovanj ne pozabite.

Da pa postaja ta ideja med kat. Slovani, zlasti še med kat. slov. mladino, pa tudi splošno med kat. slovanskim izobraženstvom dominantna, nam jasno priča resolucija II. kongresa slov. kat. akad. mladine v Ljubljani, kjer se povdarja, da naj ima kat. akcija (za katero se vi vsi brez dvoma kot dobri in verni sinovi naše sv. Matere — kat. Cerkve — zelo navdušujete in skušate v tem smislu tudi delovati) med Slovani še poseben cirilmetodijski pečat, ker je cirilmetodijska ideja posebno močan nagib za razmah kat. akcije. Cerkvena forma cirilmetodijske ideje pa je apostolat sv. Cirila in Metoda, ki po verski obnovi kat. slovanstva deluje za zedinjene vseh kršč. Slovanov v eni

vesoljni Kristusovi Cerkvi. Kat. inteligenca pa naj spozna življenjepisa naših svetih apostolov in naj se seznani s tozadevno literaturo.

Slov. kat. akad. mladina se torej navdušuje za cirilmetodijsko idejo, za delo za cerkveno edinost, za izvršitev Kristusove oporoki: »Naj bodo vsi eno.« Kaj pa vi, bratje? Vi, ki se boste kmalu prištevali med to akad. mladino? Boste li stali pri tem važnem delu ob strani zaposleni z malenkostmi? Ali boste čakali, dabo to Vam namenjeno poslanstvo šlo mimo in preko Vas?

Zberite se v prijateljskem krogu in premislujte ta vprašanja, še bolj pa odgovore nanje! Odgovorite si jasno in odkrito, pripravite svoje moči in svoj mladostni idealizem ter stopite v krog delavcev v vinogradu Gospodovem, da se delo za cerkveno edinost pomnoži in pospeši.

Bratje in sestre! Pomnimo pa predvsem, da je cerkvena edinost velika božja milost, katero moramo predvsem izprositi z zaupno molitvijo in žrtvijo. Zato se spominjajte ločenih bratov in dela za cerkveno edinost v svojih vsakdanjih molitvah, zlasti pa pri daritvi sv. maše, pri sv. obhajilu. Ker pa Bogu prav posebno ugaja skupna molitev, zato določajte v svojih krožkih, delovnih edinicah, organizacijah, posebne molitvene dneve za cerkveno edinost. Posebno primerni dnevi za to so prazniki velikih vzhodnih svetnikov.

Vsaka srednjašolska in akademska organizacija, ki hoče biti in ostati moderna, sodobna, mora takoj osnovati (ako še ni) poseben odsek (kroužek) za delo v duhu cirilmetodijske ideje. In naloga akademskih in srednješolskih zvez je, da to delo pospešujejo in enotno vodijo, ker le s skupnim in enotnim delom bomo dosegli večje uspehe. Posamezni krožki pa naj si med seboj dopisujejo, drug drugemu sporovajo svoje načrte in ideje, pa tudi bodrila. Naše geslo pa je: Ut omnes unum sint!

Résumé: Práce v duchu cyrilometodějské ideje jest svatou povinností a posláním dnešní katolické mládeže, což zdůrazňují zvláště kongresy slovanské katolické akademické mládeže. Proto musí všechny středoškolské a akademické organizace, jež chtějí býti a zůstatí na výši doby, horlivě pracovati v duchu cyrilometodějské ideje.

Bog z Vami!

Lojze Turk, cand. theol.

Zahraniční hlídka

Anglie. Svaz katolických lékařů; organisovaných ve Společenstvu sv. Lukáše, Kosmy a Damiana, čítá nyní 578 členů. — Fašistickou stranu v Anglii vede sir Osvald Mosley. — Skotští biskupové vydali společný pastýřský list proti protináboženským snahám tamějších komunistů, podporovaných sovětskou vládou tiskopisy, propagačními filmy a peněžitou podporou jejich tiskáren.

Italie. V prosinci minulého roku oslavil 88. rok svého života kardinál a bibliotekář papežský František Ehrle. — Sekretář kongregace »Propaganda fide« Msgre Salotti konal v největších městech italských kulturně-náboženské přednášky. V Benátkách mluvil o povaze úřadů církevních, občanských a vojenských. — V Luganu vystavěl biskup Baccarini letní seminář. — Italská vláda věnovala v roce 1931-32 obnos dvou milionů lir

na udržování církevních budov (zejména v Římě a katedrály v Pulji). — V polovině prosince minulého roku slavil kardinál Pietro Gasparri stříbrné kardinálské jubileum. Kardinálem byl jmenován o Vánocích roku 1907 papežem Piem X. — Ve Vatikáně byl slavnostně otevřen nový monumentální vchod k vatikánskému muzeu. — Vatikánská železniční stanice byla již podrobena kolaudaci. Službu bude vykonávat italský personál. — Papežský archeologický ústav vypsál pro studenty papežských vysokých škol v Itálii odměnu 5000 lir za nejlepší vypracování téma: »Liturgie v Liber Pontificalis až do devátého století«. — Za pontifikátu papeže Pia XI. přestoupilo ke katolické víře šest milionů pohanů. — V audienci skupiny vysokoškolských studentů prohlásil sv. Otec o významu tisku: »Pro podporu katolických

zájmů jsou katolické listy nezbytnými. Proto je nevyhnutelné mít zřetel na hospodářské podmínky katolických časopisů. Získání četných předplatitelů je důležitým dílem pro utvrzení a rozšíření katolického tisku — je velkým apoštola-tem.« — Vatikánská knihovna byla nyní rozšířena o dvě oddělení. Budou nazvána podle zakladatele »Knihovnou Pia XI.« (Jinak označují se jménem »Nuova biblioteca«.) První oddělení se nachází ve starých budovách, vystavěných od Bramanta na rozkaz papežů Julia II., Mikuláše V., Alexandra VI. a Innocence VIII. Obsahuje milion tisků. Druhé oddělení je umístěno v bývalé továrně na mosaiky, může pojmuti 420 tisíc knih a je určeno pro cenné knihy (Riserva) a »incunabuli«. Hlavní zásluhu o zvelebení knihovny mají papež, prefekt Msgre Mercati, proprefekt Msgre Tisserant a bibliotekář kardinál Ehrle. — Senior kardinálského kolegia, kardinál Frühwirth, oslavoval v 87 letech v listopadu minulého roku 25. výročí svého biskupského svěcení. — Počet theologů při kolegiu »Propaganda fide« činil v roce 1931 250. Zejména silně byly zastoupeny misijní okresy z Afriky, Číny, Japonska a Austrálie. — Arcibiskup tridentský dr. Endrizzi a arcibiskup brixenský dr. Geissler byli ujištěni sv. Ot-tem, že německým menšinám v jižním Tyrolsku budou cirkví chráněna práva farního vyučování v řeči mateřské. — Na kongresu italských lékařů

ve Florencii byly projednávány rozdíly mezi lékařstvím a mravovědou. — Na kongresu k počtě Voltově promluvil Španěl Gimenez Caballero o novém katolicismu v Evropě. Angličan Lymington mluvil na téma: »Náboženství a patriotismus v evropské politice«. Rosenberg mluvil o »Krisi a znovuvytvoření Evropy«.

Francie. Ve Vannes a Auray byl konán národní kongres pro kněžský dorost. Bylo konstatováno, že 34 procent francouzského duchovenstva překročilo již 60. rok svého života a že ročně ubývá 430 kněží. — Sjezd katolických právníků francouzských zabýval se současnou krisí a možnými způsoby pomoci reformou zákonodárství. — Francouzský časopis »La Croix« trvá již 50 let. Byl založen roku 1912 Vincentem de Paul částkou 2000 franků (po třiceti letech trvání) a nyní vychází téměř v milionovém nákladu. Význam tohoto orgánu francouzských katolíků a katolického tisku vůbec ocepil sv. Otec v listu kardinálu Verdierovi. — O kultu sv. Terezie od Ježíška svědčí stálá návštěva poutníků do Lisieux. Podle statistiky přijíždí ročně do tohoto poutního místa kolem šedesáti zvláštních vlaků. Životopis sv. Terezie byl již vytištěn v 35 jazycích. — Na kupoli pařížského Pantheonu má být opětně postaven železný kříž ve váze 900 kg. — V Lyoně byl konán francouzský misionářský kongres.

Dopisy

Jaroslav Tichý,
vůdce českobudějov. oddílu katol. skautů:

KATOLICKÝ SKAUTING.

Zdraví, bystrost a odvážnost jsou tři hlavní požadavky mládí, které však v dnešní době plně zmatků mravních a sociálních těžko lze vštepovati naší mladé generaci. Tuto úlohu přebírá organizace mládeže — katolický skauting.

Katolický skauting jest sdružení hochů za účelem vzájemné sebevýchovy náboženské, morální a citové. Účelem jeho jest cvičiti u mládeže úctu, zbožnost, ohleduplnost, učiti je užitečným službám a podporovati úměrně jejich tělesný i duševní vývin.

Potřebujeme v nynější těžké době celých mužů, kteří nám vyrostou ze skautské generace. — Žádný skaut nebude planým plastencem, bude hájit svůj obor a své přesvědčení; bude vzorným příkladem a spolehlivým rádcem ostatním. Ve společenských stycích bude vždy zdvořilý.

Katolický skaut nechť paže si tuží, Církev brání, vlasti ochotně slouží a seje ono drahé símě bratrské, símě práva a jistoty, tak zašlapané »moderní« dobou.

Katoličtí studenti, spěšte se naší výchově, tvořte nové oddíly, vychováváme z vás zdravý a neohrožený dorost, odolávající všem nástrahám doby a jdoucí čestnou cestou k ideálům, plynoucím z veliké lásky k vlasti a církvi, jejíž ideál Kristův, tak čistý, mohutný a dojemný, oblažuje vaše srdce.

Rozmnožte naše řady a chcete-li založiti si oddíl, napište si o informace na adresu: Ústředí katolických skautů, Praha-Břevnov 514.

Katolickým skautům!

I vám, chlapi, patří římská pouť. Kdo z vás pojede, nechť jede ve stejnokroji. Svátý Otec,

jenž má jako bývalý alpinista turistiku a skauting velice rád, by byl jistě potěšen, vida v řadě katolických studentů československých i veselé a otužilé obličejy — našich skautů. Nuže, i vy všichni na pouť do Říma! ÚKSČs.

Též několik slov.

Pozoruji poněkud větší živost, jež se projevuje poslední dobou v dopisech v Jitru a mám radost, že naši studenti si chtějí vzájemně něco říci a že aspoň slovem se sjednocují. Rád bych však řekl též několik poznámek k některým dopisům.

V 3. a 4. čísle Jitra se rozvinul jakýsi »spor« mezi dívčím a mužským pokolením, při čemž dívky dostaly svůj díl a citice křivdu, na nich spáchanou, počaly se bránit. A z těch dopisů dobře vidíme slabiny katolického studentstva vůbec.

Omen student, který obvinil některé katolické studentky z věcí jim nemilých, ale snadno uvěřitelných, měl v jádře pravdu (proto tolik křiku!), ale řekl ji velmi nešikovně a neopatrně, a ti, kteří mu chtěli pomoci, to ještě více rozmazali. Ale nejžalostnější a nejtrapnější působí odpovědi uražených dívek. To jest krásný portrét jejich duší a všechna plytkost, neženská a mělkost jejich povah se nám v nich otevřela zcela bez studu, neboť hněv nezná žádných ohledů. Jak krásné mohly odpovědět a jak jemně a vhodně se mohly obhájit! Místo toho se zcela zbytečně rozčilují, kousají jízlivostí jako hysterické staré panny, mluví někde zcela nevěcně a místo ženské jemnosti, kterou bych rád viděl i v čistotě a ušlechtilosti výrazu, ukazují jen svou jedovatost, klepavost a mnohde i hrubost. Takový dopis sl. »Neemailované« na str. 128 (jak ji páli morálka!) jest typický a dělá své autorce malou čest; a sl.

»Mája« utkvívá stále jen na povrchu. Naproti tomu Marta Šobinská odpovídá již lépe, ale i tu leccos je nevhodné.

Celá věc je v jádře zbytečná. Pan Adolf pochybil v mnohých bodech, ale vzácné slečny to do-razily. V svých očích jejich odpovědi ublížily některým »katol.« studentkám daleko více než neobratné a nezáživné obvinění páně Adolfovo... A nyní trochu všeobecně! Ony pisatelky zcela neobhájily svou ženskou čest, neprojevily nijak jemnost dívčí duše, ale zcela lhostejně odkryly své mnohé slabosti a nedostatky, které u katolíka tolik bolí, ba překvapují.

V jednom jsou si naši studenti i studentky rovni: jejich život se ubíjí mělkými zájmy a jejich smysl pro velikost Církve, k níž se hlásí, jest otupován též smyslem pro mnohé věci neužitečné, zbytečné a někdy i nebezpečné. Jeden vzácný kněz mi před 2 roky napsal: »Překvapilo mne už často, že dnešní studenti tak málo píší o vlastních záhadách života, které tak zajímaly sv. Augustina a které zajímají každou hlubší inteligenci (jež chce intus legere). Nemyslím, aby student psal filosofická pojednání, na něž nestačí, nýbrž aby nějak živě, se zájmem, s láskou k pravdě a s milou otevřeností reagoval na tyto důležité věci, aby v Jitru bylo všecko, co hýbe nitrem studenta, pokud to zasluží pozornosti. A není-li student s to, aby sám těžké věci řešil, bylo by zajímavé slyšet jeho vtipné otázky a projevy touhy po Pravdě a lásce... Jaká to dnes vhodná doba pro katol. studenty, kdyby znali hloubku a sílu víry! Jak snadno by tu mohli vyniknouti nad tu duševní prostřednost a měknutí mozku a mravní sketství pokrokářské inteligence a pokrokářského studentstva!«

Jsou to krásná slova a pravdivá. Proč u našich studentů tolik zbabělosti? Proč tak málo zájmu pro věci hlubší, což nemají žádné inteligence? Proč tolik povrchnosti? A tak málo horlivosti? Odpovězte! — Nemoc, kterou trpí jistě část katolického studentstva, je frázovitost.

Kdysi P. Klement OSB, opíraje se o zkušenost(!), řekl: »Není katolických studentů!« A odpovědi mu bylo tolik frází, samé fráze, jen ne čin, skutečný fakt, který by za něco stál, který by něco dokázal a který by uspokojoval.

Kde je náboženský život? Jsou naše SSS jen zábavními podniky a kabarety pro ty, kteří se tam chodí povyrážet? Kde je Katolická akce? Kde je apoštolát tisku? A kde máme nějaký duchovní život (prosím, jen trochu trpělivosti, hned to bude!), nějakou náboženskou vřelost a vroucnost, která by svědčila, že naše studentstvo chápe zcela vědomě závaznost a povinnost k Církvi Boží? Jste na kůru chrámovém a vidíte tam předsedu SSS, jak se baví s kolegy, ač na oltáři je vystavena Nejsvětější Svátost Oltářní! Jsou pak oprávněni takovito katolíčtí studenti kritizovati katolické studentky?

Ovšem, negeneralisujeme! — Jsou mnozí hoši vzácní a dobří a jsou mnohé dívky krásné, čisté a milé (a o těch se pan Adolf ani nezmínil!) a je jich dosti, proto nemůžeme být tolik skeptičtí a pesimističtí. Je jisté, že hnutí katolického studentstva je u nás dosud mladé, nedosud nedorostlo, dosud se nevykrystalisovalo, proto je dosti nedokonalostí a nedostatků! Ale to nemůžeme jen prázdnotou kritikou, jen osobním útočením, to zmůžeme jen prací, prací a zase prací. Církev zná jedno velké slovo, které opředla nevýslovným

kouzlem a které je její silou. To slovo zní: O b ě t. Je třeba, aby se naši hoši i dívky naučili toto slovo milovat, vyznávat a žít. Proto neutkvívejme jen na povrchu, nebijme se o titěrnosti, ale zápasme jen o věci veliké. Protože jen takový zápas jest svatý a užitečný. Va.

Několik slov k článku p. E. J.: »Sport a my«.

Dovolují si podotknouti, že v názoru na Sokol se mýlíte. Jsem členkou Sokola od pěti let a jsem při tom také dobrou katoličkou. Závodila jsem také na několika závodech, ale ještě ani jednou jsem pro Sokol nevynechala mši svatou. Myslíte, že Sokolka nemůže být katoličkou? Dovolím si Vám říci, že za celých jedenáct let neslyšela jsem v Sokole ani jedno slovo o víře. Není pravdou, že v Sokole je někdo nucen jít v neděli do cvičení. A je-li nějaká zkouška, na kterou se mám dostavit, řeknu prostě, že jdu dříve do kostela a nikdo mi v tom nebrání. A stydí-li se někdo za to, že je katolíkem, stydí se za svou víru a je hoden opovržení. — Nosím již dlouho na krku zlatý křížek, který neodkládám ani při cvičení, a nikdo se tomu dosud nedivil. Ale když přišla do SSS dívka se sokolským odznakem, byla přinucena vystoupiti ze Sokola. Pan E. J. píše, že hoch musí jít do cvičení, protože je za každý goal v novinách. Pane, mýlíte se, neboť Sokol uveřejňuje v novinách pouze zasloužilé vítěze, a to dělá každý sportovní spolek, i Orel.

Vy svým časopisem vychováváte mládež, která bude za práva víry bojovati způsobem nečestným, neboť bude potíratí prostě vše, co nečpí klerikalismem, aniž by se přesvědčila o vlastnostech toho, co utlačuje.

A kde je potom příkázání Kristovo: »Miluj svého bližního!« Kája Malá, sextánka.

Slečno Kájo,

že máte tak hezké jméno a vůbec že jste to Vy, dovoluji si připojit k Vašemu dopisu několik poznámek, poněvadž nevím, zdali autor článku »Sport a my« bude mít tolik sympatií k Vám jako já. E. J. napsal doslovně toto: »Zvony svolávají do chrámů a mládež se honí právě v tutéž dobu po hřištích.« Nenapsal, jak zřejmě, že sextánka Kája se honí právě v tutéž dobu po hřištích. Dále napsal úryvek z rozhovoru mezi dítětem a matkou: »Ale maminko, my v Sokole jindy hrát nemůžeme než právě v neděli dopoledne, a kdybych nepřišel, vyloučí mne ze závodního družstva a já tak rád hraju... a když dám goal, tak jsem v novinách.« Hleďte, právě toto místo Vás pohoršilo a přece nikdo netvrdí, že právě Vy vedete takové rozhovory se svou matinkou anebo že byste byla schopna dát goal.

Ale Vám se zdálo, že autor článku prohlašuje Sokola za instituci protináboženskou a proto jste se ozvala a laskavě mi napsala, že Sokola za takovou instituci nepovažujete, a to na základě svých zkušeností. Je pravda, že Sokol pořádá různá cvičení a zkoušky právě v neděli dopoledne. Je pravda, že není nikdo nucen se takových zkoušek a cvičení zúčastnit, jak prohlásilo vedení Sokola ve své odpovědi církvi českobratrsko-evangelické, která si stěžovala, že těmito nedělními podniky se znemožňuje účast na bohoslužbě. Ale je pravda, že ti, kteří se do takových zkoušek nedostaví, jsou vylučováni ze závodů a z veřejných cvičení. Je pravda, že mnoho zbožných studentů a studen-

tek je v Sokole a že se jim tam pro to neděje křivda. Je možno, že někdo chodí již dlouho do Sokola a přece tam neslyšel nic o víře (snad jste chtěla napsati: proti víře). To záleží na tom, jaký je kde duch a jaká taktika. O to mi nejde. O tom Vás možná poučí jiní, kteří mají méně krásné zkušenosti než Vy. Já mám se Sokolem tyto zkušenosti: V létě skoro každou neděli je nějaké veřejné cvičení, závod, štafetový běh, zájezd. Studenti, kteří jsou v Sokole, tu neděli nepřicházejí na exhortu a mše svaté se také neúčastní. Jsou mezi nimi takové výjimky jako Vy také, že totiž před cvičením jdou na některou ranní mši svatou, ale to jsou jen výjimky. Ti ostatní raději volí býti špatnými katolíky než špatnými Sokoly. Na moji radu řekly loni některé sekundánky asi to, co Vy říkáte, když je v neděli cvičení, a sestra cvičitelka jim pravila: »Chodíte celý rok do kostela, tak jednou vám to velebný pán může odpustit.«

A kdyby Vám nešlo o zkušenosti, nýbrž o zásady, radím Vám, abyste dala bratru vzdělavateli své jednoty, ve které cvičíte, asi tyto otázky: Proč odmítl Sokol účastníci se veřejně oslav svato-václavských v roce 1929? Proč uveřejnil Věstník sokolský při sčítání lidu na první straně citát z Tyrše, vyzývající k vystoupení z Církve? Proč nesmí Sokol v kroji se zúčastnit veřejných bohoslužeb a obřadů katolických? Proč se v jednotách sokolských propaguje spalování mrtvol? Proč jsou vylučováni ze Sokola katolíci, kteří jsou členy katolických spolků?

A na konec, abyste věděla, kde je přikázání Kristovo: Miluj svého bližního — tak se tážete na konci svého dopisu — odpovídám, že přikázání Kristovo se vztahuje na osoby, ne na zásady, jimiž se osoby řídí, čili »klerikálně«: milujeme Sokoly i Sokolice, sokolství však nemilujeme.

Není sportovců mezi katolickými studenty?

Článek se sportovní tendencí je v »Jitru« vzácný a objevil se, pak je rázu onoho ve 4. čísle: »Sport a my.« Čekal jsem na reakci z nějakého povolanějšího pera. Marně. Mrtvo v národě studentském. Tak tedy »Sport a my.« Sympatický nadpis, bohužel, ničeho takového se v článku nedočteme. Lépe mělo znít: »Sport a já.« A mezi řádky vyčteme nelásku pisatele ke sportu. — Je to zvláštní — tak si pan redaktor představuje psaní do »Jitra«! Kol. Jitzovský měl čas se zabývat o primadony všech možných odvětví, ale při posuzování sportu neměl času uvážiti komičnost názoru: »Sportem získá tělo, ale nezískají duševní schopnosti.« Tot' succus článku, v němž se autor potácí mezi uznáním a potíráním sportu.

Ve známé knize velmistra dominikánů P. Gilleta: »Výchova charakteru« čteme: »Tělo musí mít svůj díl a bojný díl v reformě mravů.« Je to samozřejmé, dokud jsme lidmi. A poněvadž sport se týká přímo těla, tedy můžeme docela analogicky psát o sportu, že »může mít svůj díl v reformě mravů«, jinak by se míjel cíle. Nebožtík P. Lepka T. J. nazýval sport »moderní asketikou« a našel proň místo při duchovních cvičeních. P. Klement O. S. B., mluvě za juvenát emauzský, píše: »... sportu budiž v našich řadách přáno místa, hodně místa...« Tolik tento sympatický kněz, jenž o sobě píše: »Jsem od mladých studentských let vášnivým sportovcem.« A je jich a bude jich mezi kněžími stále více. P. Gillet píše také: »... cvičení stanou se zvy-

kem, potřebou, druhou přirozeností, místo aby unavovala...« To mluví o přirozených, jednoduchých cvičeních »na způsob hry«, t. j. o sportu, jako vůbec slovo gymnastika je francouzskou náhražkou anglického slova sport. Nebo »prosná gymnastika«, ale metodická, je ohromným doplňkem pro výchovu charakteru. Řeklo se o ní správně, že je jako »obecnou školou vůle« — může sloužit jako vzor pro gymnastiku duše. »Tolik velmistr. (Vých. charakt., Olomouc, str. 106, 107.)

Myslím si, jak by bylo dobře, kdyby o sportu nepsali lidé, kteří jej znají jen z referátů zaujatých, nekritických a fanatických novinářů a posuzují jen s hlediska fandů — diletantů. Jak je to se studenty, kteří jsou plni zápalu pro sport a svých povinností neplní? Nelze generalisovat. Ale nemohu vidět a vystát »studenta«, který se chvástá svým sportsmanstvím a při tom nezná pravidel ani jedné hry a neví, co to je na příklad Pythagorova věta. Je dnes mnoho příživníků sportu a ne každý, kdo si říká sportovec, je jím opravdu. A pak, aniž bych chtěl omlouvat, je mnoho takových, kteří pro svůj zájem o sport nesmějí mít dobrou kvalifikaci ať na státních, ať v různých soukromých ústavách. Předpojatost vůči sportu mizí pomalu. Některým se to bude zdát ilusorním, ale musí se přihlížet k velkému celku, ne k místním poměrům. Z vlastní zkušenosti vím, jak platnými jsou studenti činiteli při vzniku klubů — mají za úkol nejen závodit, nýbrž často vést administrativu a tak trpí újmou na čase. Nadšení však zmůže překážky a takový může s klidem studovat a plnit své náboženské povinnosti lépe, než zažraný antisportovec, holdující »klidnějšímu zábavám«.

F. W. Förster (Jak žít, Hulín) v kapitole Otázka pohlavní v oddílu Jak žít tělesně, mluví o nutnosti sebekázně a zpracování pudů, podle Nietzsche doporučuje, »abychom o silný tělesný pohyb postarali se tělocvikem, sporty, vycházkami a gymnastikou donna... vedle mírných sportů je velmi důležitá práce...« — Na »naší straně« není poměr ke sportu domyšlen. Ti mladí přestřelují a starí říkají: »Vždyť to nebyvalo!« Student musí dbáti především o svou čest. Žít z milosti profesorů jen pro hloupé divočení ve sportu, zaslouhuje trestu a »dištance«. To meznamená, že by sám sport tím byl vinen a měl být odsouzen.

Th. C.

Redaktor poznamenává.

K tomuto dopisu dovoluje si redaktor připojiti své poznámky. Chvála Edy J. na obálce »Jitra« se netýkala obsahu myšlenkového, nýbrž jen tématu a způsobu podání. Všem, kdož čtou váš dopis, doporučuji, aby si znovu přečetli článek »Sport a my«. Jen tak se pozná, že se podobáte donu Quijotu, bojujícími s větrnými mlýny. Polemisujete totiž s tím co jste vyčetl mezi řádky, ne s tím, co je v řádcích, čili polemislujete sám se sebou. Vyčetl jste mezi řádky nelásku autorovu k sportu. Jediné, co se dá vyčíst opravdu mezi řádky článku, jest neláska autora k výstřelkům a přemrštěnostem sportu. Přečtete-li si poslední odstavec článku, přesvědčíte se, že nevyznívá proti sportu, nýbrž proti jeho zneužití. Sport není cílem, nýbrž prostředkem. Tak jako půst, bdění, mrskání a askese není podstatou svatosti, nýbrž jen prostředkem svatosti, právě tak sport není podstatou charakteru, nýbrž jen prostředkem, a to ne jediným k jeho pěstění. Větu: »Sportem získá tělo, ale nezískají duševní schopnosti,« pokládáte za komickou, což překvapuje u člově-

ka, který umí číst mezi řádky. Snad by stačilo přidat si slovíčko a už by komická nebyla. Tedy: Sportem přímo získá tělo, ale přímo nezískají duševní schopnosti. Vaše citáty z různých spisovatelů jsou pěkné a užitečné a proto jest váš dopis otisknut tak, jak jste jej napsal.

Poněvadž v posledním čísle byla tato rubrika skoro prázdná, posílám nějaké poznámky.

— 1. Organizační hlídka je poněkud lepší než před několika lety. Lepší proto, že některé zprávy ze schůzí jsou jiné než bývaly: »Volba výboru, tanec, úbytek členů, ples.« — Teprve teď někde pochopili účel spolků: Po válce byly zřízeny katolické spolky, aby bránily Církev. Členové studentských podobných spolků horlivě pracovali, chodili se rvát na schůze sektářů a slyšel jsem, že jejich shromáždění na Žofíně se mělo konat za existence policie, která je měla chránit před bésám pokrokového studentstva. To bylo kdysi. Potom mladí horlivci zestárlí, myšlenky zaschly a celá činnost spolku se vyčerpávala volbou výboru. Není divu, že se ozývají hlasy: Spolek je dokument myšlenkové chudoby a osobní nemožnosti! — Dnes snad nastává obrát k lepšímu. Těší to. Pracujte. Zeptá-li se někdo: co by se stalo, kdyby nebylo spolků katolického studentstva, ať nemusíme říci pravdivě: »Nic!«

— 2. M.: Umění vázati kytice.

»Je prý to umění!« budíž.

»Trhejte všechny květiny, které vám přijdou do cesty.« Pozor, ani kráva nežere všechno. Květiny prý říkají: »Utrhni mne!« Možná, že to někdo slyšel, avšak zapomíná ten, kdo trhá, že bere cizí. Květiny stvořil Bůh. Květiny patří k oslavě Boha.

»Květiny krásí příbytek.« Neřekl bych. Dostal jsem se co by tramp do špinavé, polorozpadlé boudy. Sotva jsem překročil práh, vstoupil jsem do zápachající kaluže, do které stékala tekutina s nahnutého stolu, na němž sedělo dítě, máčející utrhlé květiny v špíně a zápachu. To bylo sprostáctví.

Květiny patří na lóuku. Kdo je pohodlný, nemůže tam poznávat krásu. Je pohodlnější koupit květiny, »těšit se« a nechat je shnit neb uschnout na hnojišti.

Vrchol nevkusů jsou květiny umělé — obraz naší doby: navenek krása, uvnitř nic nebo hniloba.

Nevím, proč nosit květiny do příbytku. Utrhlá květina značí smrt. Je to výbuch do prostoru a pak prázdnost. Dalo by se tedy říci, že lidé milující květiny utržené hledají druhá pro mozek. Ubohost trhaných květin = ubohosti mozku. Že by?

Potud všeobecně. Čekám, že se někdo ozve s jiným názorem na stejnou věc. Tedy do toho a hádejme se, ať se nezdá, že spíme! J. A. Lipský.

Výsledek fotosoutěže.

Podle usnesení poroty (arch.C. V. Kofroň, arch.C. J. Votýpka, MUC. M. Krejza), zasedající po dobrém obědě v neděli dne 29. ledna 1933 v MSK čís. pokoje 3 Jih, vyzněla v tomto smyslu. Ceny se udělují. I. cena 50 Kč přisouzena C. Mařanovi z Hradce Králové za »Kluka« (ostatní ceny se udělují v hodnotných knihách). II. cena L. Grünvaldovi z Tišnova za »Poslední led«, III. cena J. Schovanci z Hradce Králové za »Studii hlavy«, IV. cena M. Pipalovi z Prahy za »Noc v Benátkách«, V. cena J. Slabému z Brna za »Zimu«. Knihy budou zaslány v nejbližší době. Obrázky poctěné cenou budou postupně uveřejněny v »Jitře«. Z neodměněných rovněž mnohé velice hezké snímky budou reprodukovány; ze všech pak bude uspořádána expozice na sjezdové výstavce. — Několik poznámek pro soutěžící: Sláva F.: Náměty známé. Jen několik snímků vyšší úrovně. — K. Jurák: Start dobrý. Stále vpřed k lepším výsledkům. — Maňák: Dobré lavičky. Škoda, že se na nich nedá sedět — mnoho bílého sněhu. — Schovanec: Řada zdařilých portretů. O ostatních platí slova o žákovském piplání. — A. Schoch.: Kopie nejasné. Kopírujte lépe. — Štěpán Fr.: Zpracujte krásné náměty pečlivěji. Děcko se svým usměvem mnoho líbí — uveřejníme. — F. Ž.: Zimní krajinky snad krásné, ale bez použití filtru matné. Dnes se musí vše filtrovat. Nejlepší: Podzim v zahradě — ale málo světla. — Naše fotoamatérská soutěž se skončila za velkého jásotu porotců, potkavši se se značným úspěchem, jak je vidět z výsledku. Dívky se, bohužel, neumístily, ačkoliv mužští porotcové se vyznačují neobyčejnou rytířskostí (podle úsudku jiných). Rada do budoucna: soutěžící dívky necht' přiloží svou fotografii od fotografa. Že se soutěž těšila zájmu a že naši studenti mají smysl pro krásu, je vidět z krásných obrázků. Ti, kteří neobdrželi odměn,

necht' se nedají odstrašit, ale pilně pokračují, vždyť i v jejich fotkách je vidět část jejich bystrosti — co se jim líbí. I jejich mnohé obrázky budou otištěny. Budeme mít i od nich hezké obrázky v »Jitře«. — Tedy s chutí do toho a na shledanou s vámi všemi i s těmi nesoutěžícími, při soutěži přišti. — Tech. redakce.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnickví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5.

Ústředí katol. studentstva československého
vykoná ve dnech 9.—19. dubna 1933

III. POUTNÍ ZÁJEZD DO ŘÍMA

Církevní schválení:

Schváleno Nejd. arcibiskupským Ordinariátem v Praze dne 5. ledna 1933 čís. 28.

V poutním odboru zastupují zemi Moravskoslezskou: Msgre prof. Ant. Bartoš a Dr. Bruno Friedl. Slovensko: ředitel Sporadova v Bratislavě Msgre Dr. Eugen Filkorn a prof. P. Let Danišovič O. F. M. Podkarpatskou Rus: Msgre prof. Augustin Vološin a prof. kons. rada Dimitrij Popovič.

PROGRAM:

1. den, 9. dubna (Květná neděle). Odjezd z Prahy, Masarykovo nádraží 13.42 h., Brno příjezd 17.38 h., odjezd 17.42 h., Břeclava odjezd 18.59 h., Vídeň příjezd 20.50 h., odjezd Südbhf. 21.55 h.,
 2. den, 10. dubna (pondělí). Ráno v Tarvisiu snídanež, oběd cestou. Padova příjezd po poledni, odvoz do hotelů, ubytování.
 3. den, 11. dubna (úterý). Bohoslužby u sv. Antonína. Odvoz na nádraží, odjezd 11.59 h., Florencie příjezd 17.00 h., odvoz do hotelů, ubytování.
 4. den, 12. dubna (středa). Bohoslužba v katedrále, pěšky prohlídka města a uměleckých památek. Odpoledne zájezd autokary do Fiesole, prohlídka řím. amfiteátru. Večer odjezd do Říma. Příjezd o půlnoci, odvoz do hotelů, ubytování.
 5. den, 13. dubna (Zelený čtvrtek),
 6. den, 14. dubna (Velký pátek),
 7. den, 15. dubna (Bílá sobota),
 8. den, 16. dubna (Hod Boží velikon.)
- Pobyt v Římě podle zvláštního programu, který bude účastníkům rozdán při jízdě.
- Řím odjezd 20.00 h.
9. den, 17. dubna (Pondělí velikon.). Benátky příjezd 6.20 h., ubytování na Lidu, mše sv. Pak prohlídka Benátek, odpoledne výlet na Lido.
 10. den, 18. dubna (úterý). Benátky odjezd 7 h., oběd a večere cestou.
 11. den, 19. dubna (středa). Praha příjezd Wilsonovo nádraží 6.10 h.

Ceny pro studující: III. tř. z Prahy 1290 Kč, z Brna 1250 Kč, z Bratislavy 1255 Kč. II. tř. z Prahy 1695 Kč, z Brna 1602 Kč, z Bratislavy 1582 Kč.

Ceny pro nestudující: III. tř. z Prahy 1475 Kč, z Brna 1440 Kč, z Bratislavy 1410 Kč. II. tř. z Prahy 1815 Kč, z Brna 1750 Kč, z Bratislavy 1730 Kč.

V ceně, v níž je započten režijní příspěvek, jest zahrnuto: ubytování, stravování s nápoji, zpropitné, vstupné a veškeré dopravní prostředky (dráha a autokary), jichž bude použito. Ceny uvedené nebudou v žádném případě zvýšeny.

Zájezd do Neapole a Pompeji jest aranžován na 13. dubna za mírný příplatek asi 50 Kč. Účastníci by jeli přímo přes Řím do Neapole a večer by se vrátili do Říma. Pobyt jejich v Římě bude o ten den kratší.

Přihlášky přijímá a podrobné programy zasílá Poutní odbor. Přihlaste se hned nebo nejpozději do 25. března 1933.

Středoškolští studenti a jejich profesori, kteří se zúčastní pouti, budou mít dne 19. a 20. dubna prázdnou.

Pořadatelstvo pouti:

Poutní odbor ÚKSČs., Praha II., Spálená 15.

Klídi
Vojt. Maňoušek,
 redaktor,
 Dobruvka nad
 Svitavou.
 Tam zasílejte pří-
 spěvky, řešení a
 dotazy, týkající
 se jediné této
 rubriky.

9. Rebus. — CID.

Ch 1000 50 N 100

10. Záměny. — S. Kopal, Třešť.

- S »s« řeka naše na Moravě,
s »z« hádanku tu zase máme.
- S »e« sport, příteli, jest to,
s »u« země jest i město.
- S »k« je keř milého květu,
s »m« v les vejdi, je tu.

11.—12. Rebusy. — »Juvenát Salvatoriánů«.

1. **T₃** 2. **TRA**
 zem. lit.

13. Doplnovačka s tajenkou.
 »TERCIAN«.

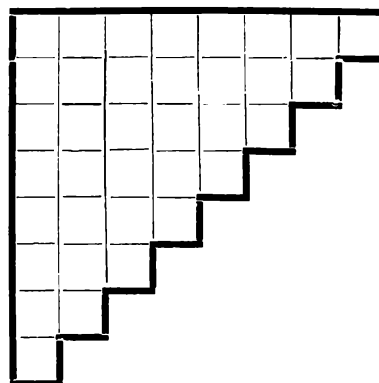
×				e
×				a
×				o
×				n
×				a
×				š

část města
 plodina
 omastek
 Savojský
 lož. kamene
 prorok

14. Zrůda. — »E. V. VIII. rg., Orlová.«

»Správná« bystře v řece pluje,
 »zrůdu« mlsoun rád kupuje.

15. Roháček. — Jar. Šnajdrovi
 Oldř. V. Buráň.

Rybrcou
 muž. jméno
 muž. jméno
 obroz. básník
 tur. jméno
 cizí řeka (zp.)
 franc. zlato
 souhláska.

16. Obložka. — Fr. Jordán, O »Slovan«.

Dobry MOK ten každý pije,
 při něm se vždy dobře žije.
 když ten MOK je v obložení,
 naše MĚSTO je hned k zření.

17. Rebus popisný. — »Beatrice«.

- známá předložka
 - obratlovec: zrada
 - tážeš se přítele
 - jistě spojí vše
 - výraz je údivu
- Celek dá známou knihu..

18. Záhadný nápis. — J. M. Lipnický.

NA LODI BLJE ANNU JEN
 ALOTEM ODLOKŮ — — —

Listárna hádanek.

Řešitelského turnaje z č. 6—10 min. roč. se zúčastnili: 1. J. Pochopová, Líšeň. 2. O. Radil, Přední Kopanina. 3. K. Volný, Brno. 4. T. Cehová. 5. B. Všetula, Veselí n. M. 6. C. Tichý, Brno. 7. L. Grünvald, Tišnov. 8. J. Havran, Pohora. 9. V. Borkovcová, Tišnov. 10. F. Sečkař, Strážnice. 11. J. Plachetský, Velké Meziříčí. 12. B. Štefková, Horní Otaslavice. 13. A. Dohnal, Val. Meziříčí. 14. V. Petrání, Bubeneč. 15. O. Buráň, Sl. Ostra-

va. — Odměnu obdrží: O. Radil, L. Grünvald, J. Plachetský, B. Štefková.

Čekal jsem větší účast; ale přesto počet odměn je značný, zlepši-li se účast, jistě i druzí budou radostně překvapeni odměnou. V letošním ročníku se vám naskytá hojně výhod, viz č. 1!

Řešení z č. 1—3 ročníku 14. zaslali dosud: B. Štefková, L. Grünvald, S. Kopal, J. Geryk, K. Volný, F. Sečkař, Juvenát, B. Jahodová, Z. Valouch,

Hádankáři, přispívejte do naší rubriky, luštěte pilně!
Nenutíme, zveme jen ve vašem zájmu k čilé spolupráci!

Redakce.

J. Havran, J. Pochopová, Nepodepsaný z Litovle. Tímto loňské řešení končíme. Pochopení a zájem o radostný a tolik zábavy i poučení skýtající hádankářský sport se nedá vnucovat. Naši studenti ve vlastním zájmu se přičiní o rozkvět rubriky, napíší, co jim není vhod, co zlepšiti, co nového zavést. Hádanky uveřejněné jsou přijatelné jak pro vyspělé hádankáře, tak začátečníky. Nekritisujte potají, pero a inkoust máte, vaše práce hádankářské i řešení jsou vítány. Od každého,

ode všech! Již ve čtyřech číslech jsem vám naznačil dosti...

Autorského turnaje se zúčastnili dosud: 1. K. Jurák, boh., Olomouc. 2. J. Havran, Pohora. 3. Prof. Antonický, Střelice. 4. J. Plachetský, Velké Meziříčí.

Za milé projevy k svátkům a přání novoroční srdečný dík a pozdrav. Těším se na vaše dopisy, vím, že se »rozjedete«. Váš oddaný vm.

H r a v ě

a

d r a v ě.

Co je fenomen? V dějepise přijde kantor na cizí slovo »fenomen« a ptá se, ví-li někdo, co to znamená. Primánci hledí vyjeveně... Nato profesor podává vysvětlení: »Znáte přece jabloň. Jabloň není fenomen. A krávu jste již také viděli? — Kráva také není fenomen. — Ale kdybyste viděli, že kráva leze na jabloň a že ocasem česá jablka, to by bylo fenomen!«

*

Co je národ? Kdo to zná?
Brachu, to má háček.
Vůdcům národ znamená:
žebrá plný sáček...

*

Na vsi. Muž: »Tak už je to jisté, že je zde ta kometa. Pan učitel prý ji viděl dalekohledem.« — Žena: »Já vždycky říkala, že toho kantora nám zde byl čert dlužen.«

*

Učitel dí: »Nepůjde, nepůjde to horem,
dokavad z nás nebude každý profesorem!«

*

Stojí voják.. Výkonný rotmistr: »Tedy zítra, vojáci, po prvé »zatáhnete« stráž. Nesmíte ono místo, kde budete stát, ani na okamžik opustit, nesmíte usnout, a kdyby přišel kapitán, major, či generál, ba sám ministr národní obrany, nedáte si pušky z rukou vzít... Pamatujte si to, ať některý něco nevyvede!«

A za týden u rozkazu: »...a vidíte, vojáci, mezi vámi se našel takový kujon a ten, když stál na vartě, půjčil aspirantovi pušku, pak šel rotnému pro sportky. Teď sedí v arestu — ale ta hanba pro pluk a pro mne, za tu bych nevzal ani korunu!«

*

Ze školy. Profesor (diktuje): »— — — A tak táhli Čechové se vším svým majetkem, se svým dobyt看em — dobyt看em — a vzali s sebou své ženy a děti — ženy a — děti — Novotný, máte už: děti?« — »Prosím, ještě ne, pane profesore!«

*

Abstinent má, draží, všeho plus.
Jen mu jedno chybí, spiritus!

*

Ve výkladní skřini u kloboučníka byl nápis: »Zde se předělávají staré klobouky.« I přečetl si pan Cibulka tento nápis, vstoupil do krámu a řekl: »Předěláváte staré klobouky?« »I ano,« řekl kloboučník. »Tak, prosím,« pravil pan Cibulka, »předělejte můj starý plstěný klobouk na nový slaměný.«

Veselá povaha je zdrojem mnohých potěšení v životě a velkou ochránkyní charakteru. Dodává jasu srdci i pružnosti ducha. — Veselé srdce uzdravuje jako lék.

»Račte býti, prosím, spisovatelem?« »Ano!« »A jak jste přišel k tomu povolání?« »Převzal jsem obchod po svém otci,« odpověděl Petr Zíbrt.

Ruské anekdoty.

Dva přátelé, kteří se neviděli od roku 1917, sešli se náhodou v Moskvě. »Dobrý den, jak se ti vede?« řekl jeden druhému. »Kolik je ti let?« »Třicet,« odvětil druhý. »Třicet, to není možné, vždyť při vypuknutí revoluce ti bylo třicet.« »Vím,« řekl druhý, »ale nemohu přece těch deset let prožitých po revoluci nazvat životem: Nemí-liž pravda?«

*

Dva židé se potkali na ulici v Moskvě. I otázel se jeden druhého: »Abrahame, kdo jsou členy sovětů v tvé obci?« »Inu, je tam Goldmann, Cohn, Lévy, Bernstein a Iwanov.« — »Iwanov? Rus?« »Bože,« děl nato druhý, »kam se všude tihle Rusové nedostanou!«

»He, he, soudruhu, kampak pospícháš?« zvolal moskevský soudruh na svého druha. »Jdu se utopit!« dostal za odpověď. »Není chleba, není masa, není mléka, není másla. Takový život nestojí za nic.« »Počkej s tím ještě, až bude skončena pětiletka, neboť pak,« řekl druhý soudruh, »bude všeho nadbytek.« Nato pověděl prvý: »Počkám-li ještě chvíli, pak nebude ani vody, v níž bych se mohl utopit,« a pospíchal spěšně k řece.

*

»Proč naříkáte, soudruzi?« otázel se Kalinin několika sedláků. A oni nato: »Nemáme boty a tys nám sliboval ráj na zemi.« »Ó, jak jste hloupí,« řekl nato Kalinin, »jestlipak to někdo kdy slyšel, že v ráji je třeba nosit boty!«

*

Selka stála na tržišti a prohlížela si po prvé ve svém životě velblouda. Hleděla na zvíře se všech stran a pak potřásla hlavou a řekla: »Podívejte se, co ti prokletí bolševici neudělali z koně.«

*

Rykov seděl ve své kanceláři a zaslechl pusté nadávky, vycházející z kanceláře Stalina. Zvolna otevřel dveře a viděl, že Stalin nadává sám sobě. I řekl nato Rykov: »Co blázníš?« Nato Stalin zcela klidně odpověděl: »To je jen moje slabá chvíle, kdy sám sebe posuzuji.« M.

A NOS LECTEURS DE L'ETRANGER.

Quelques idées directrices pour notre Congrès.

L'Action catholique devint l'unique but et l'unique champ de travail des étudiants catholiques. Nous lui avons dédié toute notre énergie créatrice et c'est grâce à elle que nous voulons manifester notre idéal au devant de toute la nation. Notre pays est connu à l'étranger et même dans les pays purement catholiques comme un tout hussite et athée. Il est vrai qu'une petite partie de notre nation est devenue infidèle à la voix du Christ et s'est engagée dans la propagation du principe hussite: »Loin de Rome«, principe qui devint très dangereux par sa »puissance démonique« les premiers temps d'après guerre. Malgré tout, la grande majorité (80%) de la nation tchécoslovaque est restée fidèle à la religion catholique. Malheureusement une assez grande partie de cette majorité catholique est froide dans la pratique des devoirs imposés par la Sainte Eglise et on remarque cette faiblesse surtout là où les catholiques devraient fortement réagir contre les attaques des opposants.

Faire revenir au catholicisme et approfondir le sentiment religieux de notre nation, voilà les points principaux que nous nous sommes imposés de réaliser, c'est le but et le devoir des étudiants catholiques et de toute la Jeunesse catholique tchécoslovaque. Ce grand désir, qui est aussi notre idéal, va être publiquement manifesté au Congrès de la Jeunesse catholique à Prague.

La tradition hussite fondée sur la négation de la vie religieuse et même nationale (désordres religieux au XVème siècle) commence à disparaître dans notre nation et dernièrement même chez ses défenseurs les plus acharnés, elle n'a pas été capable de fournir à la vie nationale nouvelle, les idées précieuses qui pourraient la soutenir. Elle devient une action liquidée grâce aux documents historiques modernes, basés sur une vérité absolument objective.

La tradition catholique au contraire est la plus ancienne des traditions chrétiennes dans notre pays. Elle est née sur le désir national d'une supériorité religieuse et morale. Déjà dans la première moitié du IXème siècle, 14 princes tchèques furent convertis au christianisme à la cour du roi français Louis, en 845.

Le christianisme fut pourtant définitivement introduit vers la deuxième moitié du IXème siècle par les deux grands saints slaves, s. s. Cyrille et Méthode. La venue des saints frères remporta des fruits bien précieux, déjà au commen-

cement du Xème siècle, d'autant plus que leur mission fut facilitée par la langue slave qu'ils parlaient et qui était aussi celle de nos ancêtres. La nation tchèque trouva un secours puissant dans ses trois grands saints et martyrs: saint Venceslas, duc de Bohême, de la famille régnante des Premislides, qui pratiqua sur le trône les plus belles vertus chrétiennes. Il fut tué en 929 par son propre frère, qui après l'avoir reçu à table, s'en alla avec des complices le tuer dans l'église où il priait en attendant la mort qu'il savait qu'on lui préparait. Il devint le Patron de la Bohême. Sa grand'mère, sainte Ludmila, fut martyrisée en 921. Notre troisième grand saint est saint Vojtěch qui fut évêque de Prague. Il visita les célèbres monastères en Italie et en France et vers la fin de sa vie se rendit en Pologne comme missionnaire où il fut tué en 997 par les prussiens encore païens et qui appartenaient alors à la race slave.

Notre Congrès veut présenter à tous et sans réserve les bases si profondes sur lesquelles est basé notre catholicisme. L'héroïsme de nos grands saints nous fournira un secours et une force nécessaire pour combattre ceux qui essaient en vain d'abattre notre suprématie. Nous soutenons le principe qui nous dicte d'agir en cette époque la plus favorable pour le salut de tous ceux qui nous ont été arrachés par la science libérale et franc-maçonnerie, par une fausse philosophie qui s'est permise d'ébranler et même de modérer la vérité historique menée dans une tendance purement anticatholique. C'est le programme dressé par l'Association des Etudiants catholiques de la Tchécoslovaquie, dans le cadre de l'Action catholique, malheureusement si peu connue dans notre pays.

Un grand jubilé en Slovaquie.

Notre première église chrétienne fut fondée il y a 1100 ans, près du château de Nitra en Slovaquie, par le duc Pribina. A cette occasion toute la Slovaquie célébrera ce jubilé mémorable ainsi que le duc Pribina. Le gouvernement tchécoslovaque promet d'en prendre le protectorat, de telle sorte que ce sera un jubilé national auquel prendront part tous les catholiques de la Tchécoslovaquie. La Jeunesse catholique de la Slovaquie aura son congrès à cette occasion. L'initiateur de ces grandes fêtes est Son Excellence Monseigneur Kmetko, évêque de Nitra.

La Fédération Centrale des Etudiants Catholiques Tchécoslovaques a reçu une aimable lettre de la part des nos collègues belges (Fédération Belge des Etudiants Catholiques) de Louvain. On nous félicite en particulier la bonne réussite de notre congrès de Prague en Juillet prochain ainsi qu'on nous assure de la collaboration par l'envoi de revues belges à notre exposition estudiantine en conséquence de notre initiative dans le quatrième numéro de Jitro. Nous espérons que les autres fédérations étrangères, elles aussi, sauront suivre cet exemple de la collaboration internationale catholique. A la F. B. E. C. appartiennent nos sympathies les plus cordiales.

ATTENTION! Quelque chose pour nos lecteurs français! Un étudiant catholique tchécoslovaque désire d'entamer la correspondance avec un collègue français. Il cherche donc de cette voie-ci un étudiant de l'école des hautes études commerciales ou de l'école supérieure de commerce etc. Notre collègue invite chaleureusement un étudiant français du même rang d'études chez soi en lui donnant l'occasion de passer les vacances en Moravie, dans une ville de campagne (gratuitement, excepté les frais de voyage). La Fédération des Etudiants Catholiques Tchécoslovaques, PRAHA II., Spálená 15, vous communiquera des informations. Les associations françaises sont priées d'en faire la connaissance à leurs membres.

Jitro

časopis katol. studentstva

JITRO

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen vás předplatné zapraviti.

Redakční závěrka pro 8. číslo 24. března.
Redaktor prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28.
Jemu zaslejte příspěvky pro „Jitro“.

Z obsahu :

Dominik Pecka : **O Jitru.** - *Václav Zima :* **Advokát chudých.** - *Proteus :* **Karel Fabián.** - *S. Z—íček :* **Sv. Jan pod Skalou.** - *Eda Jitzovský :* **II. Sport a my.** - *M. R. :* **Píseň o červeném květu.** - *Jeroným Kanut :* **List z deníku.** - **Básně.** - **Hlídky.** - **Dopisy.** - **Zprávy zahraniční.**

Zprávy dopisovatelům :

O. Javor : Splynutí duší. Nemožno. Příliš naivní. — *J. Č. :* Bouře. Nemožno pro řešení, které je jako by odvařeno z nějaké skotsko-puritánské povídky. Antropomorfické chápání Boha. — *Pluto :* Země je koule. Parafráze školních výkladů. Schovejte si to, až budete profesorem. — *V. Vlček :* Píseň o ránu. Nevím, jsme-li všichni dělání na takový platonismus a symbolismus. O esp. předávám Ůstředí. — *-íček.* Něco až v příštím čísle. — *Mírko :* Odpovídám lístkem. — *L. David :* Něco ano. Všecko se nehodí. — *V. Skála :* Jsou to verše, ale není to poesie. — *Lad. Jehlička :* Dobře.

Pošlete zase, ale politiku nechte býti Cui prodest? — *-dek :* Touha. Chybí vám pravá básnická zkušenost. — *T—ek :* Vzpomínka. Moc smutné. — *A. F. K. :* O stud. turismu. To jsou jen obecná rčení, všeobecné pravdy, to víme všichni — něco konkrétního! — *J. T. :* Kat. skauting. Na propagaci nestačí jen nadšená slova. Něco opravdu životního, zažitého, méně programovosti, více skutečnosti. — *Ostatním :* Pro velké množství příspěvků bylo nutno mnohé z nich nechat zpět z technických důvodů. Bude zařadeno příště. Do Dopisů pište stručně, čitelně! Řádně frankujte!

Začínáme s novou úpravou «Jitra». I my musíme dáti do úpravy vnější život.

Nová kniha v edici „Jitra“. 3. svazek.
DOMINIK PECKA:

**D
P**

SVATÍ A LIDÉ

kniha, již v dnešní době bylo již naléhavě potřeba nejen pro studenty, ale pro katolíky vůbec.

Objednejte ještě dnes!

Čtěte a upozorněte na knihy námi vydané!

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIV.

V Praze v březnu 1933.

Číslo 7.

O Jitru

Dominik Pecka

Byl jednou jeden hošíček a ten se chtěl zalíbiti pánům profesorům a proto mluvil vždy korektní češtinou.

Jednou přišel ke sborově, slušně zaklepal, a když mu bylo otevřeno, tápal se:

— Prosím, není tu pana ředitele?

— Není ho tu, vzkřikl senior sboru nevrle, právě ho odešlo!

Ti ostatní páni ve sborově se smáli, ale ten hošíček, sekundán, věřte, ten se za dveřmi rozplakal.

*

To není anekdota pro anekdotu. To je podobenství, analogie, bajka, chcete-li — ovšem nezvěřecí.

Ptali se jednoho vůdce mládeže:

— Co soudíte o katolickém studentstvu?

Odpověděl:

— Není ho.

Odpověděl genitivem záporným i odporným, genitivem, který býval neklamným znamením gramatikální vytríbenosti a vychovanosti, ale který je tvrdý a nelítostný, má-li býti znamením ještě něčeho jiného.

Není ho!

Co to znamená? Znamená to snad, že není studentů, kteří by žili podle katolických zásad, že není studentů, kteří by se modlili, Boha milovali a církvi poslouchali?

Znamená to, že jich vůbec není? To je neuvěřitelné. Znamená to, že jest jich málo? To by uvěřitelné bylo. Ale pak se to mělo říci jinak. Ne není ho, nýbrž jest ho málo.

Vězte, že zápory rozplakávají hošíčky. Hošíčkové chtějí slyšet klady. Všecky zápory jsou pesimistické, otravné a kruté.

Je třeba kladného vyjádření. Tedy správně: Katolické studentstvo jest, ale jest ho málo. To není radostné, ale k pláči už to také není. To je jiná řeč. A kdyby snad hošíček ještě plakal, musí mu vůdce generace vysvětliti, že není nejmenší příčiny natahovati moldánky, neboť nejsme tak pošetilí, abychom všechno měřili jen koantitou. To je blud demokracie, která se dívá na lidi jen jako na stejné a stejně hodnotné atomy a tyto atomy mechanicky sčítává. Bůh nesčítává atomy, nýbrž duše. Má-li duše člověka cenu nekonečnou, jest jasno, že jedna duše svatá váží více než tisíc duší nespasých a že tedy nezáleží na tom, kolik nás jest, nýbrž jediné na tom, jací jsme! Říká-li někdo: Jest nás málo, projevuje tak bezděky nevíru ve svou pravdu a nedůvěru ve svou věc, jako by pravdou bylo a za boj stálo jen to, co vyznává a činí množství. Činíme rozdíl mezi mnohostí a jakostí. Nejsme horda. Jsme stádečko. A Pán řekl svým věrným: Neboj se, malé stáde, neboť zalíbilo se Otci vašemu dáti vám království. (Luk. 12, 32.)

Byl jsem tázán, co soudím o Jitru, časopise katolických studentů. Tu otázku bych nejraději rozložil takto:

a) Co si myslím o sobě jako redaktoru Jitra,

b) co si myslím o studentech, kteří do Jitra píší?

Ad a): Cítím se jen starým beranem v tom stádečku, jdu tak trochu napřed a nebojím se. Bylo totiž řečeno, že bude dobře, povede-li Jitro někdo, kdo má jakousi autoritu u studentů (aha!), řekněme raději, kdo má jakousi jejich důvěru. Proto bych si přál mítí té důvěry co nejvíce, neboť jen tak může dosažen býti

cíl, pro který se Jitro vydává. Jitro má být nepochybně časopisem pro studenty i časopisem studentů. Pro studenty: má poučovat, vychovávat, bavit studenty. Studentů: má poskytovat mladým talentům možnost, aby bez uzardění, skrytí třeba pod nějakým exotickým pseudonymem, uveřejňovali své literární pokusy a svobodně projevovali své názory.

Ad b): Co si myslím o těch, kteří do Jitra píší? Pošlou-li něco dobrého, zařadím do nejbližšího čísla a nemyslím si nic. Jinak odpovídám buď soukromě nebo na obálce Jitra ve Zprávách dopisovatelům. Tyto zprávy ovšem čtou i nedopisovatelé, a jak jsem zjistil, oddávají se neřestnému gaudiu, objeví-li se tam stopy redaktorské rozlícenosti (furor redactoricus). A dopisovatelé, jichž příspěvky nebyly uznány za přijatelné, se oddávají různým druhům melancholie, takže jim líce blednou a domovnice nad nimi spráská ruce. Všichni pak mají dojem, že redaktor je člověk příšerný, zlomyslný, užlučený, mrzutý, zlolajný, nešťastný, nesoudný, stranický, zapomnětlivý, roztržitý a kdovíjaký. Proto se redaktor rozhodl vzbuzovat city libější a dojmy vznešenější.

Jitro čtou oktaváni a čtou je i primáni. Umění redaktorské záleží tedy v tom, aby s Jitrem byli spokojeni primáni i oktaváni. To je ošemetné. Kdo chce vyhovět všem, nevyhoví nikomu. Oktaváni se bu-

dou pohrdlivě usmívají některým pro ně příliš naivním článčkům. Primáni budou naříkati, že nerozumějí všelijakým těm duchaplnickým črtám a psychologisujícím povídkám. Zde není vše v moci redaktora. Neškodilo by, kdyby si dopisovatelé byli vědomi této nesnáze a usilovali o jasnost a určitost výrazu a volili zdáti se raději prostými než složitými. Místo: Chronicky se u něho projevovale idiosynkratická nechut k jistým vulgárním živinám, dá se snad říci: Nerad jidal hrách.

Tak zvaná vyšší úroveň ať se jeví spíše v obsahu nežli ve formě. Jitro není literární revue: jeho chloubou nebudou slohové finesy, nýbrž jas pravdy a krásy.

Obecně ovšem vzato, má a musí dobrý časopis převyšovat čtenáře, jinak nevede, netáhne, nepovznáší. Zůstane-li něco problémem v četbě, nemusí to být vždy na škodu: problém jest právě to, co láká.

Ideálem primána je kvartán — ideálem kvartána jest oktaván. Ideálem dítěte není dítě, nýbrž jinoch. Ideálem jinocha není jinoch, nýbrž muž. Ideály převyšují skutečnost. V tom jest jejich přitažlivost a síla.

A proto primánům nebudeme žvatlati, nýbrž vypravovati. Kvartánům nebudeme vypravovati, nýbrž vysvětlovati. Oktavánům nebudeme vysvětlovati, nýbrž dávat náměty.

Dvoji ples

A. L. L.

Dvorana za nocí jásá — dav střídá dav —
vavřínů snítky k podnoží padají bohyně Terpsichore.
Kdo za slunce polibku prvního kol kráčí,
lůtosti strunu v hrudi probudí ...
,Vám radost čistá nekvete již,
v srdci máte hady —
v elipsách spravedlnosti jež se vinou
po křovinách duše. —
Vás žene bludička v chlad džungle vášní,
kde ukryt ve stínu staletí
mrtvých matek hřích.
Tichounce života plyne smích
a pohár když dovršil jak usoudil On,
zapadne — zakvílí ...
Nečekals — málo snad,
kalichů krve pils za noci klamu?
V soumraku věků nad hroby světů
odpověď zavane —
a zas každý půjde
do dvoran k plesu.'

Advokát chudých

Václav Zima

Na světě vždycky budou chudí a trpící. Vždycky budou lidé, kteří budou cítiti svou bídu a opuštěnost, kteří těžkým a vrávoravým krokem se budou potáceti slzavým údolím tohoto světa. Přes všechny manifesty a resoluce internacionál, přes všechny spekulace filosofů, přes všechny pětiletky vždycky budou zde lidé, ukazující na svou bídu a chudobu, proklínající ji a protestující proti jejímu násilí. Vždycky budou zde tito lidé, z nichž mnozí tak trpělivě a tak odevzdaně nesou své tíhy, své bolesti, svá utrpení. Neboť chudé vždycky budeme míti s sebou. Ale vždy na tomto světě též vyrostou čas od času osobnosti neobyčejné síly a nesmírné lásky k těm, kteří trpí, kteří žijí mimo společnost a kteří se plazí podél přepychových paláců s bolestí v duši, s hněvem v nitru, se slzami v očích a se stisknutými zuby. Vždycky čas od času pošle Bůh na tuto zemi nové Vavřince, vyhledávající a vykopávající ony hluboko skryté, úžasné a neznámé poklady Církve, jimiž jsou chudí, nemocní, ubíjení tíží a tvrdostí života, svíjející se pod jeho hroznými koly, drtícími jejich naděje, touhy a sny.

Bedřich Ozanam jest jeden z těch, kteří svůj život posvětili a vyvýšili láskou ke všem vyděděncům života, jimž tolik pomáhal, pro něž se tolik obětoval a u nichž zanechal své krásné a hřejivé srdce. Jeho život jest nepřetržitým řetězem velikých skutků milosrdenství a křesťanské pomoci bližnímu. Jest to život praktického křesťana, nespokojujícího se pouhou literou a neblýskajícího se slovy, nýbrž úplně mizejícího v moři skvělých a krásných činů.

Advokát chudých. To jest titul tohoto člověka, v němž jest vyjádřeno vše, čím byl přeplněn jeho život, čím si získal lásku a úctu svých přátel a čím se též zařadil do vysoké kategorie vyvolených a hlubokých duší, jichž Bůh používá za nástroj své lásky a dobroty a svého milosrdenství. »Ozaname! Jak velký, velký jest Bůh!« Tak často říkal slavný Ampère Ozanamovi, jenž u něho bydlil za svých studií. A při tom svíral svou hlavu ve dlaních a vzbuzoval ve svém tichém posluchači velikou, žhavou lásku k Bohu, na jejíž vyjádření ani matematické formulky ani fysické zákony tohoto učenice nestačily.

To byly počátky Ozanamovy. A z těchto počátků vyrostl onen silný člověk, který jako profesor pařížské Sorbonny obhazuje s katedry velikost a potřebu víry a náboženského života, který svými veřejnými přednáškami tolik mladých duší odtrhuje od propastí zoufalství a vrací je Bohu, který zakládá »Konference sv. Vincence«, spolek pro pomoc chudým a nemocným. Sám stojí v čele těch, kteří se přihlásili do tohoto spolku, sám navštěvuje ubohé a špinavé, příbytky chudáků a žebráků, všude těší, všude rozdává almužnu, všude podporuje hmotně i duchovně a všude opakuje zcela nezemským a sladkým hlasem: »Jsem váš sluha . . .«

Zvláštní vztah měl tento apoštol i k studentům. Vidí dobře, jak jejich nečinnost a lajdáctví je ubíjí, jak jsou osamoceni a bez vzájemné soudržnosti a tak zakládá t. zv. »dějepisnou konferenci«, kde organisuje studenty v jakýsi pevný celek, kde je vychovává v apologety Církve a křesťanství, kde se řeší všechny důležité otázky veřejného života a kde se probouzí a rozněcuje nadšení pro Boha a pro život v něm. V dvaceti letech odevzdává pařížskému arcibiskupu Quélenovi žádost s podpisy 200 akademiků, v níž se prosí o zavedení kázání v katedrále Notre-damské proti moderní nevěře a všem hereším, jež tehdy začaly vyrůstati v lidstvu. A tak dal vlastně Ozanam podnět k těmto důležitým konferencím kazatelským, v nichž později tolik vynikl dominikán Lacordaire.

Jak velký a krásný vliv měl na studentstvo, o tom svědčí pozoruhodný výrok jednoho jeho posluchače: »Co nedokázali kazatelé tolika kázáními, vy jste dokázal jedinou před-

náškou: udělal jste ze mne křesťana.« Ozanam věnoval se tomuto apoštolátu úplně. Jeho vlastní já není mu ničím, on se obětuje pro druhé; jest přímo hnán a puzen vnitřní jakousi silou ke všem těm obětem, musí zmocí slabosti svého již unaveného těla, nechce ustoupiti ani před nemocí, jež ho týrá. Jest to člověk železné vůle a jemného tichého srdce. V mnohých případech svého života a v některých rysech svého díla může býti nazván laickým sv. Pavlem: »Kromě nesmírné útěchy, kterou katolík nalézá na stupních Oltáře, kromě radostí rodinného života neznám většího štěstí, než mluvit k mladým lidem, kteří mají vyšší smysl a srdce.« Tak sám napsal a tak vyjádřil tyto jediné radosti svého života. Jasný pohled do hlubin chudoby, bídy a bolesti, žhavá láska, kterou měl pro všechny, s nimiž se setkal, apoštolská horlivost a nezištnost — to jsou hlavní rysy jeho osobnosti, jež tolik obohatila svou přítomností, svým příkladem a působením první polovinu minulého století . . .

Slova Arnošta Hella (»člověk«) se zde tak krásně dají opsati a uplatniti: »Ti, kteří staví hráze předsudkům, zvykům, ti, kteří dýchají předem vzduch století, jež po nich bude následovati, ti ženou ostatní a spějí k slávě: to jsou lidé věčnosti . . .

Člověk vyšší zjevuje lidem tu stránku jejich duše, které neznají. Člověk vyšší sestupuje ke dnu našemu hlouběji, než máme ve zvyku sami tam sestupovati. Dává slovo našim myšlenkám. Jest důvěrnější s námi, než my sami . . . Člověk vyšší, bez ustání trýzněný protichůdnictvím ideálu a skutečna, cítí lépe než kdokoli lidskou bídu . . .«

Jediný pohled na život Bedřicha Ozanama nám odkrývá široký horizont geniality. Ukazuje a svědčí o tom, že jsme se tu setkali s člověkem vyšším, nikoli prostředním, s člověkem geniálním, u něhož není studenosti a marnosti, ale u něhož vidíme dosažení oněch vznešených, ideálních jasů, jež mají býti cílem každému z nás.

A tento jediný pohled tolik blaží a rozradostňuje, sílí a pozdvihuje z nicoty a všednosti doby. Přináší nové světlo, jež ozařuje naše myšlenkové obzory, a nové teplo, jež spaluje a sžihá naše vniterné pláně . . .

Karel Fabián

Proteus

Karel Fabián šel zvolna k domovu.

Bylo jasné červnové odpoledne. Cesta zařezávala se do paseky, byla kamenitá, vymletá od jarních povodní; však sloužila jen chodcům a jen v létě. Povozy a auta jezdily po okresní silnici. Nad zemí se tetelil horký vzduch, paseka voněla dozrávajícími plody a z nitra paseky bylo slyšeti dětský křik. Děti, sbírající borůvky, vyplašily zmiji.

Karel pohnul hlavou, slyše něco o zmiji. To ho vyrušilo ze snění. Usmál se a v myšlenkách letěl mu film příhod se zmijemi. Již v mnoha případech byl příčinou smrti zmijí. S pirátskou chytrostí a opatrností vztahoval své štíhlé prsty na krček tohoto postrachu dětí a vítězně se vracíval ke kamarádům s kořistí, hlavičku stisknutou v prstech, zbytek štíhlého těla v rukávě. Kamarádům naskakovala husí kůže na těle a Karel se d'ábelsky smál ubohému zvířátku, které marně mlátilo jazykem o podnebí své hluboce vykrojené tlamky. A teď slyší křik ustrašených dětí, které házejí kamením, pokud je na pasece našly, po mrštné zmiji. Má jim pomoci? Jistě by se mu podařilo ji chytiti, ale to by musil býti klid, děti by se nesměly hýbat a se zatajeným dechem čekati, až se zmije uvelebí, až bude přesvědčena, že není pronásledována, ležeti na kamení a povalovati se. Toho by

s dětmi nedocílil. Děti by se nezdržely a zmije, tato d'ábelská královna paseky, ukrývá se již před pohybujícím se stínem. Ne, nepůjde tam. A vůbec on, Karel Fabián, musí přestat myslet na chytání zmijí, na stavění letních pelechů v lesích, na chytání raků v době dozrávání pšenice, na strílení havranů, syslů a vran. Musí zapomenouti na ony chvíle, ve kterých z jara, když se blíží svátek sv. Jiří, lovil v potoce žáby a skokany, kdy plul na ledních krách po rybníce do Indie a dělal srdnatého kapitána pirátů, musí zapomenouti na vše, co mu mládí přineslo.

Karel Fabián jde z městečka. V náprsní kapse v zamaštěné tobolce, ušité z odpadků načervenalé kůže šoférských kabátů, má vysvědčení ze IV. třídy měšťanské školy, které ho už k něčemu opravňuje, jak mu řekli na rozloučenou ve škole. Může jít do kanceláře, ke staviteli, do továrny, na odbornou školu. Má možnosti. Ale kam?, kam má jít, když se mu všechn ten výpočet míst protiví. Ze srdce nenávidí místa k sešňorování lidského těla. Chtěl by jít ven, do přírody, dělati ve velkém to, co dělal v mládí v malých formách. Že studoval či chodil do měšťanky? Vždyť on nechtěl. Byl by zůstal na obecné škole ve svém rodišti, potloukal se lesy ve volné chvíli, měl jich dosti. Byl by raději večerel pečené raky a žízeň zapuzoval vodou z potoka, jen kdyby byl zůstal doma. Ale rodiče chtěli z něho něco mít, snad pána. Z něho, Karla Fabiána, hochu zkaženého povídáním a čtením o dalekém západě a indiánech, vesnického Buffalo-Billa, známého úskočníka při bitkách mládeže vedlejších vesnic, měl býti pán. Rodiče nezabraňovali mu čísti »Tajemné hrady v Karpatech« a »Cliftonovy cesty kolem světa« a chtěli z něho míti pána. Neodporovali nedospělému Karlovi v jeho divokých přáních. Mohl si zahrávat se zrezavělými bambitkami svého otce. A mladý Karel blouznil v měsíčních nocích o hořících préríích, o divokých koních a stupňovitých skalních útesech, o indiánských pohlavárech a krajtách tygrovitých, o dutých stromech a orchidejích, ukrytých ve spleti popínavých lian a jeho rodiče jen povážlivě kývali hlavou a divili se, kde se jejich Karel nachladil, vždyť má horečku.

*

Karel Fabián měl býti pánem. Tak tomu chtěli rodiče a zvláště matka. Modlíla se za štěstí svého syna před obrazem Matky Boží. Poslali ho do měšťanské školy, do dvě hodiny vzdáleného městečka. Karel chodil do školy denně, v každém počasí po čtyři léta. Jeho mysl, násilně vytržená z dětského snění a mladických radostí, zatahovala se mraky, které věstily bouři. Nucen do učení, přišed ze školy, usedal do koutku u kamen a snil o divokých ostrovech polynesských, o skrytých pokladech Azteků a indiánských chatách na březích Velkého jezera, o pancéřových lodích na dně mořském a sněhových pláních na měsíci. Tu jeho duše usínala, koupajíc se v sladkých vzpomínkách, vzbuzených v něm Jul. Vernem. Spal dlouho, až ho probudila hladká ruka jeho matky a zvala ho k večeři. Nešel, neměl chuti k jídlu, chtěl pokračovati ve vzpomínkách. Vzrušen, odcházel za vesnici, usedal na skále u hřbitova a v jeho hlavě honily se myšlenky. V kapse drtil silou svých prstů kousky tužek a připomínaje si bláznivost svých plánů, záviděl mrtvým klidný spánek, chráněný před událostmi času mystickým znamením kříže. Trhal v zasmušilosti květy divoké kaliny a házel je jako pozdrav mrtvým obyvatelům hřbitova. Nechápal konservativních rodičů, kteří z něho chtěli mít pána a posílali ho jen do školy a do kostela. A on chtěl jít do světa... Kdyby aspoň vlak uviděl. Jen pískání jeho slyšel za jasného večera a tu lidé říkali, že bude pršeti. Ale on jej chtěl viděti, chtěl jeti, tam, daleko... k širému moři...

Odcházel domů smuten Karel Fabián, s trpkým úsměvem na rtech a soumrakem na čele; a v uších zněl mu táhlý pískot vzdáleného vlaku; jako na posměch jeho snům...

Bude pršeti...

*

Karel Fabián měl jít podle usnesení rodinné rady do městečka ke stavitelovi do kanceláře. Rodiče chtěli ho mít na očích. Mohl jít studovat do Brna na některou z odborných škol, doma by byli unesli tuto finanční přítěž, ale rodiče měli strach, aby se Karel nezkazil. Bude-li v blízkém městečku u stavitele a denně docházeti domů — zvykl si na to za ta čtyři léta — nesejde s očí starostlivých rodičů a oni budou vědět, co dělá.

A tak Karel Fabián, nevěda co počít, šel ke stavitelovi do kanceláře. Sedával u okna za rýsovacím stolem a pozoroval ve volné chvíli monotónní život na dvoře. Smál se obrazotvornosti stavitelových dětí, které dělaly z košťat koníky a z písku mouku a chvílemi byl uchvácen romantickým zanícením a touhou po dobrodružstvích. Ale sny přešly a Karel v modravém kouři cigarety hledal svoji budoucnost. V těch chvílích zapomínal na práci, uloženou mu stavitelem a hrozil se, tento srdnatý hoch, nebojící se rvát se s dospělým mužem, příštích dnů. Šedé okolí a popelavost života tížily ho jako můra a tu rozevíral kalich svého žití, naplněný zkaženým vínem a se zakaleným zrakem díval se na jeho rozčeřenou hladinu. Svět brázdil v něm zrezavělou lžící... Byl ponechán sobě samému, svým myšlenkám a svému rozumu. Dospíval...

*

Karel Fabián se odvážil jít na zábavu. Nedorozuměl se s kamarádem a proto brzy odešel.

Ráno se nemohli Karla dovolati. Myslili, že šel ze zábavy rovnou do města.

Až v poledne, jdouc na půdu, našla ho matka již studeného.

*

Karla Fabiána uřízli a pochovali v koutě hřbitova, kam sluníčko svítí při svém západu, v blízkosti skály, na které sedával. Pohřeb byl smutný jako ten jeho život. Lidé se křivovali a dávali ho za výstrahu svým dětem: Vidiš, jak skončil?

Sv. Jan pod Skalou

S. Z—íček

Nebojte se, že ve Sv. Janě vás ohlodají ramenonožci nebo hlavonožci nebo trilobiti! Doba prvohor a třetihor minula, ale bez té i oné nebyl by Sv. Jan. Aspoň ne takový, jako je.

Ale vraťme se k věci. Jdi z Prahy na Motoly a dál tou hloupou, asfaltovanou silnicí s bílými mezníky, z níž vidíš jen nudné kopce, rozvrtané díry, násypy, lanové dráhy a smrdící autobusy. A tak jdi až do Loděnic, odboč nalevo násepním tunelem a třeba si myslí, že tu byl ubit sv. Ivan pohanskými pastýři. Ale už se silnice kroutí, svítí bílým prachem, neboť není asfaltovaná a patníky nejsou tak bílé. A zvedneš hlavu, neboť musíš zvednout hlavu, abys viděl Křížek. Skálu s křížem. Skálu vítězství. Sv. Ivan tu vztyčil kříž. Snad jej pohané strhli, ale teď jej vidíš, jak se rýsuje v modru pozadí. Ohmatáš jej očima, až sjedeš vertikálně k bílému bodu. Ten tě upoutá. Potom přidáš do kroku, nevšímneš si ani vil na pravé straně a jdeš — jdeš, až se musíš zastavit. Snad i vydechneš. Sv. Jan. Údolí míru. Pohádka — Křížku na skále konkuruje kříž na kostele, ale vidíš příbuznost, neboť se dívají na sebe i na tebe docela přátelsky. Nemysli, že kamenná hradba Mramoru a Křížku, svah nad ústavním parkem, kaple sv. Maxmiliána tě přijmou nepřátelsky. Budeš si přát být tu rok, dva — celý život. Zapomeneš, že v Praze řvou auta a tramvaje neurvale zvoní, že strážník na křižovatce cvičí elegantní prostná, že jsou v Praze kavárny

a královský hrad. Teď vidíš Sv. Jan a nic jiného. A ani nechceš vidět nic jiného. Teď si všimneš toho bílého bodu, ale s druhé strany a poznáš, že je to kaplička. Bílá kaplička s věžičkou, která vynutí vzpomínku na štěstí. Kaplička sv. Kříže. Legenda vypravuje: »Sv. Ivan, prchaje před ďáblem, dostal v těchto místech kříž od sv. Jana Křtitele, aby se vrátil a potřel ďábla.« Kaplička vítězství. Teď ti ale ten bílý bod ztemní, protože tě pozdravuje svou žlutí zámek, přitulený ke kostelu s tím křížem, který konkuruje kříži na skále. Musí se ti líbit. Není to moderní škatule, ale zámek posvěcený tradicí. Smutnou a slavnou. Nevíš, zda tou či onou. Proto je to zámek, jenž se líbí.

Jistě málokdo z vás ví, že v těch žlutých stěnách je učitelský ústav a kdybyste byli neznabozi, tak na místě plivnete. Je to ústav katolický a idioti říkají, že zaostalý. Ale vím, že se usmějete, ale ne ironicky, ale radostně. Stodvacet kandidátů zde věří v Boha.

Sv. Jan pod Skalou

I tam pracují naši studenti na ideálech, jež jsme si vytkli za životní cíl. — I oni doufají v konečné vítězství katolicity v naší vlasti.

A když budete prohlížet obrazy v kostelním museu, když se budete zimou klepat v jeskyni sv. Ivana, vzpomeňte, že blízko jsou příbuzné duše, o kterých málokdo ví, které pracují tiše s včelí prostotou a v srdci nosí kříž, který hřeje.

Ale to vás unavuje. Napijte se ze studánky. Ve výklenku kostela, zde — venku a říká se jí »studánka sv. Jana«. Jak se dotkneš nádobkou hladiny, zašumí bublinky, zvednou vlnky, zase zašumí a celé stříbrné tančivě vystupují k hladině, nad kterou stojíš a toužíš být dítětem, aby ses mohl z toho radovat. Ale teď se musíš ohlédnout. Zvedni hlavu, stoč oči nad Mramor a poznáš, že je pozdě. Musíš se loučit. Nejdříve s tou studánkou a těmi bublinkami, potom s tou skalou s vítězným křížem, se žlutým zámekem, s bílou skvrnou, s ústavním parkem. Pohlédneš ještě jednou na vše, aby sis vše vryl v paměť, neboť máš již po levé straně vily a po pravé zarudlé slunce, které chce obšťastnit svou přítomností druhou polokouli.

**Připravujte se,
šetřte a
těšte se**

na náš

**manifestační
sjezd
1. - 3. VII. v Praze**

II. Sport a my

Eda Jitzovský

Při slově »student« si každý představí na jedné straně hromadu knih a na druhé hřiště. Student a sport patří k sobě. Většina světových rekordmanů jsou studenti, protože studenti mají více času věnovat se přísnému trainingu a závodění než druzí. Sport a student jsou vztažné pojmy, ale sport a my, to znamená sport a katolický student, je něco jiného. Je rozdíl mezi studentem a katolickým studentem; podobně je rozdíl mezi oběma druhy sportovců.

Je pravda, že katolický student se sportu, hlavně aktivnímu, dosti vyhýbal. Jeho výchova je jiného rázu, než výchova studenta liberálního, jemu se přičítá způsob, jakým byl a je dosud sport provozován, jeho povaha nebyla tak výbojná. Velmi rád by si býval zahrál, ale neměl dobrá ústa a špičaté lokty, aby se v klubu nebo mezi hochy uplatnil, ač svým výkonem snad mnohdy předčil jiné. Někteří profesori schválně neposílali na závody hochy katolíky; jaká by to byla hanba, kdyby černý vyhrál před červenými! Taková nespravedlivost mu vzala chut ke všemu. Sám si nemohl zahrátí wolley-ball, sám se neodvážil a ani často nesměl jít na stadion šťastnějších si zatrénovat běh, skok a podobně. To jsou příčiny »nezájmu« katolického studenta o sport, ač v nitru byl tímže hochem jako druzí, s týmiž sklony a touž chutí ke hře a sportu. Tím není řečeno, že není katolických studentů-sportovců, ale mohlo by jich býti více, nebýti zmíněných příčin.

Mnohdy se sport zdá míti hrubý nátěr, a proto mnoho dobrých odvětví sportu našlo v širší veřejnosti, hlavně konservativní, obliby. Jedině tennis byl vždy chválen asi proto, že hráče oddělovala síť a nemohlo se hrátí surově. Vůbec surovost ve sportu je příčinou, která odrazuje mnoho lidí starších a činí je nepřáteli sportu, ale i hodně jemných hochů z našich řad se sportu z toho důvodu vyhýbá.

Je sport sám o sobě surovým? — Nikdy! Ani kopaná ne, která je nejoblíbenější hrou všech hochů, a kterou nám od malička právě pro domnělou surovost všichni starší haní. Sport vyžaduje celých mužů, ale celým mužem nebude nikdy ten, kdo nemá v sobě pevného základu mravní náboženské výchovy. Atheista-gentleman je forma, panák, který jedná dle společenských pravidel a jehož drží na uzdě to: co by tomu řekli druzí!! Zapomene-li se v určitém okamžiku kontrolovat, pak se pozná jeho pravá povaha. — — —

Amerika: LTC.

Řev tisíců, boxmatch mezi hráči, publikum a policisté na ledě, všechno se pere, hádá, křičí . . .

Sportovní cena takového zápasu se nerovná nule, ale je ostudou!

Několik mladých mužů s malým kruhovým odznakem, v jehož oranžovém poli bylo velké modré »V«, křičelo:

»Bijte do nich, do Al Caponů, složte je . . .«

Studenti, akademičtí sportovci, chápou sport jako psinu, rvačku a mají radost, když soupeř je zbit!

A zase by se mohlo říci: ne všichni studenti . . .

Omluva — jen někteří — sem vůbec nepatří, protože žádný slušný člověk se nebude tak chovat vůči nikomu, tím méně vůči cizincům, kteří jsou hosty a při hře, která není bez rizika vážných úrazů.

Co je příčinou, že studenti, tedy inteligentní hoši, se dali strhnout k takovým a mnohem horším výkřikům?

Je samozřejmé, že se divák přikloní vždy k jisté straně, jejíž vítězství si přeje, ale musí být objektivní, spravedlivý k soupeři a uznati i jeho výkon. Povzbuzujte své hráče, křičte

si při goalu třebas do ochraptění, když se radost již jiným způsobem nedá projevit, ale tleskejte i soupeři, přišli jste se přece pobavit a ne rozsévat nenávist. Vzpomeňme si jen na zápas Slavia-Juventus, italské noviny zatáhly do nenávistného štvání i naše legionáře a vyčítaly nám, že je živili!

Lidé získali sportem mnoho, ale kompromitovali jej tím, že do něj vnesli své vášně: ješitnost, nespravedlivost, hněv, nenávist a jiné. Sportovní výchovou chtěli nahradit výchovu náboženskou; že sport sám naprosto nestačí zdolat vášně a špatné sklony člověka, je docela zřejmé, ale naproti tomu je sport výbornou pomůckou, ale jen pomůckou výchovy. Pomáhá sílit vůli, cvičí odvahu, přesnost, rozhodnost a nesmí být proto přehlížen. U nás slučuje Orel sport s výchovou náboženskou, ovšem jdeme vpřed pomalu, nemáme odborného vedení a chybí zkušenost. Po této stránce hodně kulháme za Němcem, Itálií a Francií. A zde jsme u jádra věci. Na nás záleží, abychom si vybudovali svá sportovní sdružení na náboženském základě. To vlažné tempo našich sdružení musí ustoupit cílevědomému sprintu a nadšení. Dnes nemůžeme čekat, až nám druhí naše hochy odvedou a vycvičí ve svých intencích. Musíme bojovat proti nepříteli týmiž zbraněmi, kterými zdolává nás. Sport je heslem dneška, mládí jde za sportem — snažme se je zachytit na tomtěž poli a vychovat ve svých zásadách, pak nebudeme mít jen registrované členy, ale živý kádr mladých mužů, zocelených tělesně i duševně a s tím se již dá něco pořádit!

Dnes není prakticky možno, aby naše studentská sdružení si zřídila hned sportovní odbory, čeká nás mnoho jiné práce, ale všude a ve všem potřebujeme lidi nadšené, odhodlané k práci a zocelené. Vychovávejme se zatím sportovně sami. Máme dobrý mravní základ a proto by každý katolický student mohl být opravdu dokonalým sportsmanem a celým mužem, ne polovičným, který místo aby sportem překonal své chyby, do sportu ještě vtahuje jiné vášně.

Sport a my! Není úmyslem těchto řádků rozebírat různé druhy sportu a vychvalovat jeho přednosti, to je všechno známé — ale na málo příkladech se mělo ukázat, čeho se ve sportu máme vystříhat. Sport je nám prostředkem k dosažení jiných met. Být sportovcem, neznamená vzít lyže na ramena, zajet si do hor a tam v boudě neděli protancovat, nebo udělat pár parádních kristiánek a telemarků před dívkami. Každý také nemůže být světovým rekordmanem, jeho výkony mohou být daleko podprůměrné, ale může být dokonalým člověkem-sportovcem v jednání s bližními a pevným charakterem. K tomu napomáhá sport, k výchově charakteru, na centimetrech a desetinkách vteřiny nezáleží! Jsme mladí, plní energie, naše tělo žádá mnohé, myšlenky dozrávají, oči jsou těkavé a dnešní svět je pln otráveného vzduchu. Zvláště student ve velkoměstě je vydán mnohým nebezpečnostem. Víra uchrání od pádu, ale ne od pokušení a duševního boje a tu je sport výborným spolupracovníkem, zaujímá naši mysl a znemožňuje příliv různých myšlenek; při hře se nehřeší. Pěstujme hodně sport, ale upravme si svůj poměr k němu na základě náboženské výchovy, spojme oboje a výsledkem budou celí muži a dokonalí atleti duše i těla. Co nám hlavně chybí, je: odpovědnost, přesnost, obětavost a přímý charakter — jsme příliš měkcí a choulostiví. Sport nám dodá odvahy a tvrdosti!

Jsou tvoji přátelé již u nás organisováni, čtou „Jitro“, jediný náš studentský katolický časopis?

Píseň o červeném květu

M. R.

Šedá ulice. Všechny ulice ve velkoměstě jsou šedé, ale ta, o níž píši, byla zvláště špinavá a nevlídná. Nebyla to dlouhá ulice periferní. Nebylo na ní nic zvláštního. Podobala se stům jiných, které spojovaly dvě hlavní třídy. Po jedné straně byl malý sad, oddělený od chodníku nizoučkým plotem z dřevěných příček. Na kraji chodníku byla řada stromů a na druhé straně ulice stejná řada tvořila jim protějšek. Řeknete, že to musela být zelená ulice, ne šedá, a že jistě nebyla tolik protivná. Snad na jaře a v létě, ale v zimě právě proto, že nebyla zelená a měla jí být, byla dvojnásob šedá a odpuzující. Pak tam ještě stávalo několik aut, poněvadž na rohu byla hojně navštěvovaná kavárna a nad okleštěnými, zčernalými stromy tyčily se jako hradby pochmurné zdi činžáků.

A přece chodívala tou ulicí ráda. Nemívala tam dostaveníčka, ani tam nebydlel její milý a přesto tam dovedla stát třeba půl hodiny. Nedívala se na lidi, ačkoli to mohlo být zajímavé. Její zraky byly upřeny na jednu knihu ve výkladní skříní. Ta byla poesíí celé ulice, byla její okrasou a chloubou. Ale lidé chodili kolem a neviděli krásu, neviděli, poněvadž ji hledali na nepravých místech.

Dovedla dlouho stát před výkladní skříní a v duši měla tolik, tolik krásných pohádek. Dívala se na bílou knihu s rudým nápisem, dívala se na černé dřevorytové kolečko a šeptala si: »Píseň o červeném květu. Píseň — o červeném — květu.« Nemohla si tu knihu koupit. Ale to nevadí. Vždyť si již navymýšlela tolik pohádek o červeném květu, že by tam nenašla jistě nic nového. A tak rudý nápis na bílé obálce hlásal píseň o červeném květu. Byl slávou a světlem ulice, ale lidé o něm nevěděli. Až kteréhosi dne byla kniha vystřídána jinou a ulice vyhlížela jako dívka, která ztratila svou čistotu.

Již neměla příčiny, proč by tudy chodila.

Dva přátelé

katolického studentstva:

Prof. Dominik Pecka
a P. Alfons Daňha

Proč máme my, katoličtí studenti, tak málo přátel? Vždyť i my to myslíme dobře. — Kdo nám ještě tak porozumí, jako tito dva? Kdo upřímně podá studentům pomocnou ruku?

Bude, či nebude ?

J. Věk

Bude slavnou umělkyní. Ó, jistě. Bude celé dny zpívat, že se lidé budou zastavovat pod okny a slzet pohnutím, neboť bude zpívat o lásce a rozloučení — ne — o věčné lásce bude zpívat. Na koncertech a v operách bude zpívat tak, že lidé poznají vlastní hříchy, budou se kát, naplní kostely, budou klekat před Svatostánkem a prosit o smilování.

On bude skladatelem. Bude skládat pro ni tak krásné písně, že při nich bude až srdce bolet. Na koncertech musí sedět vždy v první řadě, aby mu dobře viděla do očí. Ó, pak bude jistě pěkně zpívat. Ale možná, že bude též známým kritikem. A pak pozor! Nu ovšem, bude nemilosrdný.

»A nepochválíte mě ani, když si u vás udělám dobré oko?«

Žádná protekce. Budu přísný a spravedlivý jako ke všem a možná, že vás někdy rádně strhám.'

..»A když si vás budu hodně předcházet?«

,O ne, prosím, to u mne neplatí.'

»Tak dobře, když jste tak zlý, nebudu zpěvačkou, budu hrát činohry. Ano, budu.«

,Ale možná, že se stanu i činoherním kritikem.'

»Jistě?! — Ach, to nevádí. Budu hrát tak, že zapomenete, že jste kritikem a já zapomenu, že jsem herečkou a budu plakat a plakat a smát se a tančit až klesnu únavou. Vy vyskočíte, abyste mě zachytil, ale tu uvidíte světla, uslyšíte potlesk a zastydíte se za svůj omyl. Pak půjdu domů a mnoho krásných pánů mi bude nabízet svůj doprovod, ale já přistoupím k vám, přede všemi vám podám ruku a řeknu: »Je pozdě, půjdeme!« A až se zbavíme posledního člověka, teprve si radostně oddechne, poběžíme ruku v ruce, budeme se klouzat na klouzačkách a přeskakovat hromádky písku, jako nyní.«

,A co když vás přece strhám? A běhat a skákat také nebudu, to se již nebude hodit.'

Stáli na vrcholku holé, příkré skály. Vítr fučel se všech stran. Slunce nádherně zapadalo mezi mraky. Dívala se mu do očí a pochopila, proč by ji trhal.

»Tak tedy nebudu slavnou herečkou, ne, nebudu!«

Pozdni příchod

Jos. Němeček

Otevři ...

Svá okna rychle otevři!
Už kvapem tma se snáší níž
a na prahu tvém divný host
jen zvolna dále střešá tíž.
Pojď' blíž ...

Rychle přistup blíž!
Zamklý mluvčí chci se ptát,
když v prosvětlený obzor vstupuji
a slunce zřel jsem zapadat
a prsten z krve usmívat
v záři lamp, že lásky poznání,
tak krásné jako kruté, vlastnil
jsem kdysi přece ... Víš, ani
věřit už zázraku bílých dlaní
nevím, zdali mám. Vždyť tak
sny opadly, jak krajky po plesu,
jak jednoho žití hřmící rychlovlak.

1932

Proč

*se nesmějete, červené jiřiny,
jako v zahrádce.*

*Tam jste se smávaly
jako v pohádce*

princezny.

Proč

*ve sklenici vody úsměvy ztuhly
v svaštělé tváře*

*tuberkulosních milenek
a slunce záře*

se vypařila.

Proč

*smutnýma očima tolik žalujete
na mě a na svět.*

*Chtěly jste žít, červené jiřiny.
Zmařen je váš květ*

umírá.

Červené jiřiny

*večer se sklonily, ráno nevstaly,
stonky vybledly*

*a poslední vzdechy jak bílé mráčky
tiše se zvedly*

a plují

po světnici.

List z deníku

Jeronym Kanut

Bylo již hodně večer, když jsme spolu šli. Den již dávno zmizel, ztemnělé šero začalo nás obklopovat. Mlčel jsem a naslouchal jeho hlasu, v němž se lámalo cosi a v němž zachycoval jsem záchvěvy apoštolské duše. Vždy cítil jsem se vedle tohoto kněze, s nímž jsem se seznámil za svých studentských let, jako vedle člověka, který miluje a který vidí, kam jde a co chce. Jeho láska k duším a jeho obětavost v apoštolské práci přímo vydýchána a vyssáta ze zažloutlých listů Životopisů svatých, nad nimiž probídl v mládí mnohé chvíle tento vzácný kněz, jak se mi kdysi přiznal . . .

A kdykoliv jsme spolu mluvili, vždy se mi zdálo, že tento venkovský farář, působící v malém skrytém městečku, živořícím ve stínu blízkého velkoměsta, má na své tváři a ve svém srdci mnoho rysů abbé Méautise z jednoho románu Jules Barbey d'Aurevillyho, po jehož přečtení stále cítím hrůzu a bázeň, jež vydává svědectví o vlivu Nadpřirozena na život člověka.

Také dnes jsme spolu šli a také dnes jsme spolu rozmlouvali. Tma již byla, šli jsme po paměti známou cestou (často vyprovázel jsem jí kněze, s nímž i teď jsem šel), ale ještě větší tma byla v mé duši, v mém nitru, tma nejistoty, kolísání, nerozhodnosti. Bylo tomu již několik dní, co jsem udělal maturitu a co jsem počal vážně uvažovati o své budoucnosti. Dávno byl jsem rozhodnut státi se knězem, ale dnes, kdy tato otázka se stala problémem mé budoucnosti, stál v cestě někdo, kdo mě miloval a jehož pláč dusil sílu mého rozhodnutí.

Byla to má matka, která tolik bránila, abych byl knězem a která všechnu svou mateřskou autoritu a též lásku vynaložila na to, aby zvrátila můj úmysl a nadiktovala mi úmysl svůj. Jen k vůli ní rozhodl jsem se opustiti svůj sladký plán, zkonstruovaný v mém nitru, jenž pronikl mi do krve a stal se ideálem, cílem mého života.

A s tímto novým rozhodnutím šel jsem dnes vedle kněze, nic netušícího a jistě rozjímajícího o Kráse Boha, neboť tvář jeho byla jasná a i v šeru bylo již zřítí, jak se leskne

klidem a vážností. Hledal jsem netrpělivě, šířán úzkostí a zhroucen vnitřním bojem, vhodnou chvíli, kdy budu moci otevřít své srdce člověku, jemuž jsem tolik důvěřoval . . . A nemoha toho již vydržeti, vyrazil jsem hlasem zoufalým a stísněným:

»Pane faráři, já nemohu vstoupiti do semináře!« A jako dodatek řekl jsem tiše: »Moje matka mne o to prosí.« Všechna úzkost má ležela v těchto slovech, všechno váhání a nerozhodnost posledních chvil. Když jsem je vyslovil, sám jsem se jich lekl, neboť jsem poznal, že to ze mně mluví někdo cizí . . .

A kněz, který šel vedle mě, pochopil dobře cizotu mého hlasu. Z jeho odpovědi vy- cítil jsem to dobře, neboť jsem visel na jeho rtech. Byl pohnut a v očích se mu zaleskla slza a víčka mu trochu zčervenala. Kdykoliv se mu odcizila nějaká duše a mizela v pro- pasti života, vždy viděl jsem v jeho očích tuto slzu a tuto nápadnou červenou na víčkách očních.

Jeho odpověď byla jasná. Byla to odpověď kněze, který se zasvětil Oběti a který pronikl celý svůj život službou Bohu. »Milý příteli,« pravil ke mně, zmírňuje krok, »zabte v sobě hlas, který promluvil tato slova, neboť není to hlas váš. Byl jste roz- hodnut státi se knězem a nyní k vůli matce měníte svůj úmysl. Vracíte se k své matce, abyste opustil Boha. A zapomínáte při tom na svou duši a na svou povinnost. Matka vám slibuje zisk, který vytežíte, stanete-li se něčím jiným, než knězem. Ale což nevíte, že sloužiti Bohu (a tu se jeho hlas zesílil a zmohutněl!) jest víc, než sloužiti mamonu? A zapomínáte, že veškeré c h l e b í č k á ř s t v í jest hnusnější, než různé neduhy du- chovní? Jestliže zabijete v sobě poslání kněžské, jež vám do duše vložil Bůh, a já o tom vím, že je máte (řekl to s důrazem a zastavil se při tom!), pak jste sebevrahem a nezbývá mi nic jiného, než modliti se za vaši ubohou, znásilněnou duši . . .« — Umlkl — a já cítil, jak se ve mně cosi láme a jak z jakýchsi ssutin a trosek vyvstávám opět a jak žiji . . .

A když si vzpomínám na tyto chvíle a na tato slova a vidím kolem sebe tolik mladých, kteří zabíjejí své kněžské poslání k vůli různým marnivostem, ač Bůh si je vyvolil, opouš- tějí Ho sebevědomě a klidně — neváhám napsati sem svůj případ, mnohem složitější, než jsem napsal, z něhož zachytil jsem jen jednu chvíli a o jehož p e k l e jsem po- mlčel. Proti Bohu stojí tolik lidí. A jedinec vrávorá mezi Ním a mezi nimi jako slepec, přijímající s tupostí všechny fráze lhostejných a všechny rady nevidoucích . . . A satan při tom získává to, po čem touží, neboť Oběť, denně konaná, a Svátosti, stále udělované, ničí jeho plány, trhají jeho síť. A poněvadž k sloužení Oběti nejsvětější a k udílení Svá- tostí musí nutně být kněží, usiluje, aby jich nebylo, aby zvolna vyhynuli . . .

Fata morgana

L. David

*Zas na chvíli šřasten
po přestálých bojích
a bouřlivých snech
o štěstí . . .*

*To někdo pochopil,
to někdo vyňal
jádro z hořké slupky
pohrdání.*

*Zas duha smíru
klene se v duši;
jen bojím se, bojím,
že náhle se rozplyne,
jako se zjevila
v slunci,
— jak vzdušný obraz
oasy v poušti. —*

K u l t u r n í h l í d k a

Soutěž

Mile se pobavivší a líbezně naladěný redaktor ukončil právě soutěž na nejpodařenější posměšnou báseň ze školního života rozhodnutím, že nejlepší ze zaslaných prací jsou tyto tři:

1. M. Novák: *U roentgenu.*
2. Posměváček: *Báseň (?) posměšná.*
3. Miriam: *Studentská. (M. Holková.)*

Všem soutěživším děkuji, že se snažili, seč byli, zaplašiti vznešené chmury s mého redaktorského čela a slibuji jim za to věrnou odanost svého neredaktorského srdce. »Posměváčka« žádám, aby mi poslal svoji adresu. Práce cenou poctěné uveřejňujeme.

Miriam:

Studentská...

*Pod paží aktovku mám
ráno, když v pochod se dám
k boudě, jež vězní mé mládí.
Den každický vždy zrána
mne zhltně školní brána,
kde čekají lavice a kamarádi.*

*Časem se srdce stará,
zda doba našeho jara
neplyne suše v zmar.
Vždyť chvíle mládí
mi nenahradí
nikdy nic, až budu stár.*

*Promiňte tedy, pane s notesem,
že před »pumou« se vždycky netřešem.*

*Když všechnu školní vědu
já časem nedovedu,
děvčátko zlíbat přec znám.
Když při matematice
mne pošlou do lavice
přec výmluvu já mám:*

*Vznětlivé mládí
srdce mi hladí,
jak bílých ruček pár.
Tu dobu mládí
mi nenahradí
nikdy nic, až budu stár.*

*Promiňte tedy, pane s notesem,
že před »pumou« se vždycky netřešem.*

Albert Vyskočil: NA POKRAJÍ DNŮ. Básně. Pourova edice, Praha XIII., Vinohradská 10. Ti, kteří milují poesii víc než pokřik různých básnických škol, naleznou v těchto verších stesk duše poznávší vyhnanství tohoto světa a toužící k Absolutnu, naději silné víry a lásku statečného srdce. Svět není tu zužován pochybnostmi, ale šíří a hloubí se před námi v slávě svých tajemství. Vlny vnitřního rytmu veršů unášejí nás k výšinám, což je známkou pravé poesie. Řeč jejich, ač vysoce kultivovaná, je tak střídma a odříkavá ve výrazech, že překvapuje prostotou a dává mocně vystoupiti hluboké pokoře těchto básní. Původně vyšly ve sborníku Archy ve Staré Říši.

Jan Mádl: AMERICKÉ OBRÁZKY. (Nákladem autora roku 1932, cena 20 Kč.) — Jak již název 112stránkové knihy udává a podtitul: »Útržky z notesu« potvrzuje, nemůžeme v díle tomto hledati žádného učeného popisu země dolarů a zlata, ani žádných filosofických rozborů a úvah země, která i přes částečné pozbytí všech pohádkových pověstí, zůstává pro nás Evropany stále ještě zemí záhad a fantasií. Autor ani ničeho podobného nechtěl veřejnosti předložit. Podává pouze pestré feuilletonistické obrázky, jak je známe z ukázek otiskovaných v časopise »Orel«. Nejsou to suchá líčení způsobu života v Americe, ale zajímavé příběhy a postřehy, jak je autor při návštěvě Nového světa pozoroval, zažíval a viděl, a přesto, že nejsou líčeny nikterak v souvislosti, přece dovedou zaujmouti, pobaviti a v jisté míře i poučiti. Jest to především dobrý sloh a hbitý postřeh, který dovede učiniti knihu natolik zajímavou, že ji neodložíme, dokavad ji nepročteme až do poslední stránky. 68 fotografických obrázků, tištěných na křídovém papíře, doprovází text a zpestřuje účelně knihu. Jsem přesvědčen, že líbivé dílko dojde hojně čtenářů, k čemuž autoru srdečně přeji!

O. V. Buráň.

ŽIVOT, revue pro veřejné otázky současnosti, náboženství, kulturu a politiku — právě pro svůj široký obzor a obsah stane se vhodnou linií tvoření úsudku pro studentstvo — hlavně posledních tříd školy střední a vysokoškoláky. Čtěte!

NA HLUBINU, revue stále ještě nedoceněných kvalit a pravd. Hlubka obsahu znamená pochopení vyššího poslání života lidského, znamená živou víru katolicismu. Hlubina poznání.
—jza.

REVUE ŘÁD. Redakcí Stan. Berounského a Jana Franze počala vycházet v Praze nová revue, hlásící se ke katolickému programu, Řád. Dosud vyšlymi dvěma čísly uvedla se pěkně do české literatury. Je to orgán mladých; mimo redaktory přispívají do ní Václav Renč, Timotheus Vodička, Josef Kostohryz a Marie Štěchová. Její název »Řád« ukazuje program a stanovisko autorů, podtitul »Revue pro kulturu a život« hlásá, že by mohla dobře navázati na zaniklý »Rozmach«, zvláště dnes, kdy »Akord« stárne a života veřejného si čím dál, tím víc ne-

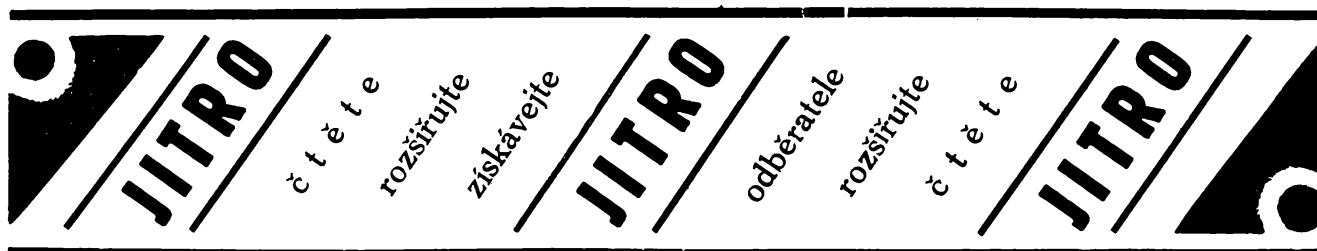
všímá. Každé číslo obsahuje články, listy z Československa, v nichž se autoři humorným způsobem vypořádávají se všemi »neřády«, varia kritiky a poznámky. Z 2. čísla: Václav Renč, Setba nebes, báseň, překlad z Franze Kavky: Při stavbě čínské zdi, z Paul Claudela Podobnoství o Animovi a Animě, Jana Franze Poznámky o Durichovi, překlad z Berdajeva: O demokracii a socialismu, z varií: Katolicismus a společnost, poznámky se zabývají hlavně politikou. Vychází měsíčně, roční předplatné 60 Kč. — Administrace v Praze-Vršovicích, Palackého 74.

Báseň (?) posměšná

(A la Homeros.)

Hotová oprava celá a skončena kritika strašná;
avšak nyní se bojím, by nenastal zase zlý zápas,
kdež velmi nerovná zbraň, kde student a profesor lýtý,
zápasí s krutostí hroznou o fleka, o třínohého.
Marně se kolega brání, již přikvačí záhuba náhlá,
konečně zazvoní školňas a nebeská vskutku to hudba.
Vděčně děkuje starci a slíbí si v milém svém srdci
»vždycky« se připravit »řádně«, vždy »pocitivě« slovíčka dělat
— k tomu však nedojde nikdy! Vždyť »Zejdák« mnohem je lepší! —
Takové myšlenky měl jsem a čekal budoucích věcí.
Tož, jak sešity sebral a velmi pečlivě složil,
profesor moudrý vytáh svůj notes a pečlivě hledal ...
Hrozná tu svírala tíseň »statnou« hrdinů mysl.
Jedna oběť již padla, však — ejhle! — stal se tu zázrak!
Neotevřela se země a nepadla obloha ani
o mnoho větší byl div, neb jakmile hlas se tu ozval,
hlasitý zvonku, hned hluboce oddechli žáci si všichni;
zavřel notes pan doctor (dr.) a zavřel Homéra také,
důstojnými pak kroky on vyšel na naši chodbu.
— Nehybně všichni tu stáli a úžasem jati tu byli. —
Nesmírná věru pak radost jim vešla do chlupatých prsou,
»nového nic nám nedal a úloha dopadla dobře!«;
tak křičeli všichni a vroucné mu vzdávali díky.
Jakmile nabyli zase své dřívější bujaré mysli,
krajíce vytáhli hbitě, neb velmi jim žaludek kručel.
Hochů totiž i dívek velmi rozmnoží síly,
krajíc, hlavně když vuřtem neb sýrem je obložen dosti.
Jiní, již měli jen prachy, si koupili zemli jen málo,
sedm neb 8 neb 9, vždyť žravost — nectnost je velká;
(tyto jim dávala »Pepi«, jež mimo to měla pak také,
bonbony »Štolverky« zvané, oplatky, potravu mužů.
Všichni chutě tu jedli, jen já si hryzal svou tužku,
pracně hledaje rýmy pro tuto »posměšnou« (?) báseň.

»Posměváček«, SSS, Brno.

M. Novák:

U roentgenů

(Parodie stejnojmenné básně
Jiřího Wolkerů.)

To není Faustova jizba a duše zde nevchází
v prokletí,
to je sborovna — místnost s magickou hrůzou
XX. století,
páni profesori tu probírají všechny mozkové
blány,
hlava študáka se zde otvírá, jak dopis
zašifrovaný,
dneska je lavicí mozek a na něm psáno jest,
zda študák má jednou diplom či vidle nést.
»Pane ředitel, s tím těžké to je,
uždyť on je, jak by měl v hlavě kus loje.«
»Otevřte hlavu tu notesy svými
a známkami nade vše spravedlivými.«
»Z latiny, pane, to jenom čtyřky jsou
(potíž má se všemi frázemi),«
... a těžký ortel všichni vynesou:
Že takových lidí je na zemi,
co lenochy a darmošlapy jsou
a neví nic a bouří jen a řvou ...
Čtyřka ...
Čtyřka a repec, to těžké břímě jest,
však nadto těžší osud bude mít.
»Z češtiny dejte, prosím, prosvítit
hlavu tu známkami spravedlivými
a povězte, co s lidmi takovými!«
»Co vidím zde, to jenom čtyřka jest,
v té hlavě všechno jiné může kvést,
on řemeslu se může vyučiti,
a může jednou třeba štěstí mít;
je silný dost — tož bude-li jen chtít ...
Vzal pero se stolu, jež nové dnes se svítí:
»Já musím, i když ne snad rád,
tu čtyřku přece jenom znamenat.
Jsem hotov.«
»Dvou táži se a o dvou čtyřkách vím;
jak z řečtiny — to ještě řekněte mi,
a pak si řekneme, co s ním.«
»Já mám zde čtyřku, těžko mluvit o ní.«
»Je propuštěn,« zní suše mezi všemi
a hlavy v tichosti se nad notesy kloní ...

CO SE DĚJE V JUGOSLAVII? Církev, Stát, Biskupové, St. Sokol, Srebrnič ... to jsou názvy kapitol velmi zajímavé brožury, která vyšla v Brně. Kulturní boj a boj vůbec, vyvolaný kruhy a třídami protikatolickými, zachvívá celou Jugoslavií. Jest zřejmá jeho marnost do budoucna. Boj však zde je, a to — k neprospěchu a neštěstí státu. — (Expedice brožury: Brno, Francouzská 34.)

POESIE, čtvrtletní sborník pro poesii a literární vědu, přešla nyní úplně do našich rukou (loňský ročník byl vydáván ostravskou kulturní radou). V redakci se jinak nic nezměnilo, řídí ji dále Jan Strakoš, Zdeněk Šmíd, Zdeněk Vavřík a Jaroslav Závada. Program zůstává týž, orientace španělsko-polská. Tiskne se v krásné úpravě, každý článek odděleně, po způsobu Florianově. Redakce v Mor. Ostravě (Vavřík) a v Kroměříži (Strakoš). Administrace v Kroměříži, Jungmannova 81. Z 1. čísla II. ročníku: překlad z Zegadłowicze, Miguela de Unamno, článek o Španělsku, překlad z němčiny (Villy Haas: Calderon neboli sen v divadle), článek Zdenka Šmída o Gabriele Mistralové, verše Johna Keatse, Henri Bremonda rozjímání o čisté poesii, básně Františka Lazeckého, Zdenka Vavříka a Jana Zahradníčka, Vladislava Vančury článek o Maupassantovi, Jana Strakoše úvaha o básnictví, verše Springerovy a Dokulilovy, poznámky a j. Výběr je výtečný, překlady dokonalé. Dnes jest snad Poesie naše nejdokonalejší umělecká revue vůbec. Roční předplatné 40 Kč, pro studenty sleva.

Jan Čep: LETNICE. Melantrich, Praha, 1932. Pod názvem Letnice vydává Jan Čep tři povídkové prózy, jež se vyznačují týmiž tématy a jsou laděny do týchž stupnic, jako jeho Zeměžluč. Postavy Čepovy, ať je to Prokop či Jakub Kratochvíl, jsou hamletovští zbloudilci, nalomené, spíše jen cítící než myslící třtiny, nedovedoucí uchvátit a ztvárnit svůj osud. Jejich vírou jest především přesvědčení o marnosti pozemského dychtění, jejich nadějí je smrt a jejich vlastní láskou jest domov, do něhož se vracejí vždy znovu, aby se potkávali se siluetami svých příbuzných a přátel, kteří jeden po druhém odcházejí na věčnost, aby se vzrušovali vzpomínkami na čisté dětství, aby se rozechvívali meditacemi zmaru a mystikou dvou břeven, položených křížem přes sebe. Studentům především bude blízký příběh Jakuba Kratochvíla: ostře tu vyniká protiva dědiny a města, prostoty a složitosti, cudnosti a vášně, zbožnosti a indifferen- ce liberalistické společnosti. Doma: Oltář plál v bílé stkvělosti nad modrými hlubinami chrámu a Jakub se cítil všecek oblit jeho světlem, když přišel s páterem Klementem pod stupně pokryté kobercem, nesa velikou mešní knihu. Ejhle, Hospodin přijde! Radost tlumená, plná naděje. Něco se stane, něco se stane, ale dosud je to skryto jako jádro uprostřed jablka (64). V městě: Jakub byl jako prodán. Ti kluci se ne- bojí, že do nich za některá slova udeří hrom! Ke zpovědi šli v dlouhém průvodě, odříkávajíc nahlas hříchy jako rouhavou litanii, a odcháze- jíce od mřížky, schovávali do kapesníku smích.

Jakub je viděl, jak ráno před přijímáním chroustají u cukráře smetanové trubičky. Začal se skrývat a mlčet. Jméno pátera Klementa se kalilo nánosem čím dál tlustším, ba chlapec si na něho většinou ani nevzpomněl. Bude potřebl dlouhých let, než mu onen obraz na večerní chvíli pronikne k srdci (89—90). - Věta Čepova, div křehkosti, průzračnosti a jasnosti, jako by ze skla vyfouknutý, prozrazuje jemného lyrika, jehož slovní kultura se vyznačuje střídmostí, rytmickou rovnovahou, spiritualisujícím oparem, stejně jsouc vzdálena všední otřelosti jako okázalé okrasnosti.

NEJKRÁSNEJŠÍM PŘEDMĚTEM V ROZVRHU HODIN JE PŘESTÁVKA, jest název knížky, jejíž autoři Otakar Nováček a Vladimír Rýpar v humorných, dobrým sociologickým postřehem podložených črtách, sledují studentský život v nejrůznějších jeho fázích a stupních, majíce především úmysl pobaviti zpodoběním prostředí, jež samo o sobě není vždy radostné, ale v němž právě proto se rodí ironie, parodie, travestie a všechny druhy vtípu stupňované až v paroxysm. Knížka je doplněna ukázkami studentské poesie satirické, antologií školních anekdot a vtípů, jakož i slovníčkem studentské hantýrky. Knihu expeduje dr. Ot. Nováček, Jihlava, Valy 1.

PRO DOBU SVATOPOSTNÍ doporučujeme: »Pobožnost k Matce Boží Bol.« za 5 Kč, »Pobožnost k sv. Ranám Páně« po 40 hal., »Život služebnice Boží Gemmy Galgani«, o jejíž blahořečení se jedná, za 16 Kč, »Svatou hodinu«, kterou konala tato služebnice Boží, za 2 Kč, pohlednice Ukřižovaného v Limpas po 80 hal., »Pobožnost pro mládež k Pánu Ježíši v době svatopostní« za 50 hal. Novinka. K úvahám o utrpení Páně připojen návod k cvičení v různých drobných úkonech sebezáporu z lásky k trpícímu Spasiteli. Knížky tyto vydaly a ochotně zašlou Školské sestry O. S. F., Praha XII., Korunní 4.

ZÁSNUBNÍ PRSTEN, nová hra našeho známého dramatika redaktora Václava Kašpara, založena je na vážném konfliktu tří lásek, lásky mateřské, milenecké a lásky sourozenců. Je to otřásající drama čtyř lidí, jež autor podivuhodným způsobem zauznil a vyřešil v nečekaný závěr. Vzrušující tato hra má vděčné role a jednoduchou scénu. (2 pán., 4 dámské úlohy.) Vydalo nakladatelské družstvo Máje v Praze.

Jar. Streit: **BLÁZINEC V BLÁZINCI**. Fraška ve 3 jednáních. 6 muž., 7 žen. úloh. Scéna: Kancelář, pokoj. Cena 6 Kč. Vyšlo v nakladatelství J. Birnbauma v Brtnici. Pro množství

komických scén a svou jednoduchou výpravu stane se hra jistě oblíbenou i na nejmenších venkovských jevištích. — Doporučujeme!

Dr. Karel Kašpar: **DOJMY Z KONNERSREUTHU**. Druhé, doplněné vydání v nakladatelství V. Kotrby v Praze. Tajemství stigmat bylo vždy v popředí zájmu nejen vědy, ale i obecného nazírání lidského. Jest tedy zcela pochopitelné, že kolem stigmat Terezy Neumannové z Konnersreuthu a kolem nimbu utrpení Kristova, kolem bolesti a krve křížové cesty a nakonec kolem vidění smrti Spasitelovy — jest stále mnoho tajemství víry, velikosti zbožnosti — nevíry a obrácení. — Arcibiskup dr. Karel Kašpar ve svém spisku podává obraz objektivního názoru — kněze i učence, laika i lékaře. Z knihy této poznáš velikost lásky a víry, poznáš stopy veliké oběti Kristovy. Poznání Konnersreuthu znamená poznání člověka, jeho síly a zas jeho — malomocnosti proti zákonu vyššímu. —jza.

SKRYTÉ PRAMENY, SVATÍ A LIDÉ. Poznání Boha znamená cestu k němu, znamená poznání nejvyššího Dobra a Pravdy. Poznání životů svatých je poznání cesty. — Tyto dvě knihy prof. Dominika Pecky patří nejen knihovnám, ale srdcím všech. —jza.

CO SE LÍBÍ? Symbolické vyřešení obálky »Jitra«. Ovšem to nám nikdo neřekne. Ale již kolikátý časopis vychází s návrhem podobným — ovšem víceméně nepodařeným. Jen mezi mladými jest nová schopnost tvůrčí.

BÁSNÍCI VE VZPOMÍNKÁCH. V posledních dnech byly to 80. narozeniny Jaroslava Vrchlického (16. února), Svatopluka Čecha 25. výročí úmrtí (23. února), Adolfa Heyduka 10. výročí úmrtí (6. února) a přišly jistě vhod pěkné knížky »Domov a cizina«, vydané nakladatelstvím J. S v á t e k v Praze XVI., Husova 7. V každé knížce jest krátký životopis, rozbor literární díla autorova, ukázky jeho prací a literatura, takže čtenář má výstižný obrázek o významu básníkův. Doporučujeme proto sbírku »Domov a cizina« a vydané svazky od prof. V. Zelinky »Jaroslav Vrchlický« za 5.60 Kč, prof. dr. V. Nováka »Adolf Heyduk«, cena 2.80 Kč, a prof. F. Strejčka »Svatopluk Čech« za 2.80 Kč.

TESTY Z DĚJEPISU. Bývalý redaktor »Jitra« prof. B. Černý právě vydává v Praze v graf. Unii »Testy z dějepisu«. Testy stanou se vhodnou a vítanou pomůckou pro názorné přesvědčení se o znalosti probrané látky. Opravdu kladný přínos v záplavě dnešních pedagogických pomůcek a příruček. —jza.

Duchovní hlídka

PLAISIR.

Nedá se říci, že by rozkošníci nutně byli lidmi nejméně inteligentními. Víme na příklad, že Musset není nejposlednější z básníků ani Carpeaux poslední sochař. Musí se počítati se zásobami přirozených sil. Jsou boháči, kteří, i když špatně hospodaří se svým majetkem a i když mnoho promarní, uchovávají si více důchodů než hospodáři vyšší z chudoby. Tak je to i s poklady ducha a zdraví — ty se také rázem nevyčerpají. Abychom viděli, jaký účín má rozkoš na inteligenci, nesmíme srovnávat jednoho člověka s druhým člověkem, nýbrž téhož člověka s ním samým. To není vždy snadné. Složitost skutečností často zastírá jejich zákony. Ale tam, kde jejich svědectví je jasné, je to svědectví proti rozkoši. Sám Musset i Carpeaux jsou toho dokladem: Carpeaux nemocný, impotentní, sešlý špatným životem, byl knížetem Stürbeyem přiveden k Bohu, ke zpovědi, svatému přijímání. Stal se jiným člověkem. Ach, zvolal, kdybych byl žil jako mnich, byl bych Michelangelem. A co Musseta se týče, právě poslední léta jeho krátkého života, jež měla pro něho znamenati rozvoj a vrchol tvoření, byla podle úsudku jeho kritiků léta jeho úpadku. Diogenes hledá za bílého dne člověka s rozžatou svítilnou. Buď člověkem! I to je málo: buď vítězem! Nenasytné je srdce člověka: rozkoš ho neuspokojí, jen Dobro nekonečné: Maxime du Camp vypravuje, že, ztráviv noc na okraji pouště, slyšel za svítání táhlé, žalostné, jednotvárné sténání. Snad hvízd větru na písku. Arab, který ho provázel, pravil: To je nárek pouště. Poušť nařiká, když svítá. Srdce člověka jest jako nesmírná poušť, které nic nemůže vyplniti, nesmírná, stenající poušť. Nekonečno — toť to, co mi stačí a čeho potřebuje mé srdce. Nekonečno obsahuje vše a více už si člověk nemůže žádati. A je nutné člověku, poněvadž se nemůže spokojiti s tím, co jest méně. (A. Eymieu, *Le gouvernement de soi-même*. III.)

LÍTOST.

Na pomezí půvabného kraje Herve a Holandska stojí vychovávací ústav, řízený voršilkami. Před časem tam dával duchovní cvičení jeden redemptorista. Jedna z nejmladších žákyň odchází po zpovědi velmi dojata a jde plakat na klekátko, jak se pláče ve třinácti letech. Přiblíží se k ní jeptiška a táže se jí velmi soucitně: »Proč pláčeš?« Děvče vzlykne a oře slzy. »Proč pláčeš? Zapomněla jsi nějaký hřích?« »Ne, matko.« »Proč tedy tak pláčeš? Vyhuboval ti velebný pán?« »Ne, matko.« A konečně,

snažíc se promluvit nahlas, odpovídá těmito přerývanými slovy: »Urazila jsem Pána Ježíše!« (P. Lejeune, *Retraite anecdotique aux premiers communians*.)

ZAPŘI SEBE SÁM!

Ale nemohl se udržeti, aby nemluvil spolužákům o věcech božských: začali se kupiti kolem něho a brzy vypuklo znovu nepřátelství. Jako Newman v Oxfordě, svým způsobem však jsa ještě vřelejší, nemohl zameziti moci, která z něho vycházela. Studenti byli zvyklí pořádati v neděli a ve svátky veřejné disputace, a následovníci Ignáciovi zanedbávali tyto schůzky, chodíce raději do kostela modliti se a přijímati. Přílivu duchovnosti bylo nesmírně potřebí na universitě. Zdá se, že profesori byli nedbalí a nepřesní ve svých přednáškách, a že se málo starali o kázeň akademickou a rovněž málo hleděli na kázeň mravní. Studenti chodili do přednášek, jak se jim líbilo, a činili také velmi mnoho, jak se jim líbilo, mimo koleje. Leč tyto nedělní disputace byly ovšem podporovány představenými, kteří při nich mohli posouditi pokroky svých žáků. Podněcovalo to horlivost mladých lidí ve studiích. A tu přišel tento všetečný Španěl a podkopával tuto horlivost, kterouž vypěstovati bylo tak nejvýše obtížno! Se stanoviska úředního věc byla jasná, a Peña, jehož přednášky nejvíce trpěly nepřítomností posluchačů, počínal si zvláště prudece. Rektor Gouvea, pamětliv jsa, že dříve též měl příčiny stěžovati si do Ignácia, snadno se přiklonil k žalobě profesorů. Byl zákon, podle něhož student, rušící kázeň, mohl býti veřejně bičován. Učitelé a studenti byli shromážděni po obědě v síni koleje: učitelé stáli v dvojí řadě, ozbrojeni jsouce pruhy, a vinník, svlečený po pás, proběhl mezi nimi. Gouvea ustanovil, že Ignácius bude bičován. Přátelé světcovi řekli mu, na čem se usnesli proti němu a že to bude vykonáno, jakmile vstoupí v obvod koleje. Byl uražen hrozbou tak potupnou a duch španělského šlechtice vzplanul. Ale jen na chvíli, a potlačil jej. Osle, řekl si, marno jest ostnu se vzpírati; jdi, nebo tě tam povlekou! (Francis Thompson, *Svatý Ignác z Loyoly*, Stará Říše 1922.)

BŮH A TY.

»Co je ti do toho?« slyšívám z hrubých úst. Ale mají pravdu. Co je ti do toho? Proč se tak horlivě staráš o zbytečné a prázdné věci? (Obyčejně se osvědčuje »svatá lhostejnost« sv. Františka de Sales!) Nemyslíš, že na 60 proc. tvých »starostí«

vůbec nezáleží? — »Na čem pak tedy záleží?« — »Na Bohu a na tobě.« — »Na Bohu, dejme tomu, ale já že jsem tak důležitý? To je nekřesťanský egoismus!« — »Ne, právě altruismus začíná tím, že se člověk stará o sebe, totiž o mravní stav své duše. Pak se může teprve učit lásce k bližnímu. Vždyť jsi to snad četl v geniální Gilletově »Výchově charakteru«, že altruismus — a čestnost vůbec — začíná mravním egoismem, což jest »milovat sebe pro Boha«. Kdo se nestará o svůj duchovní život, nestará se, zdali miluje bližního jako sebe. Ovšem pouhou pozorností na svou duši bys ani daleko nedospěl. Zdálo by se ti, že nic pořádného nedokážeš, že je to všechno zbytečná námaha a že bude lépe se tím netrápit. A moderní doba křiklavě nabízí jedovaté uspávací prostředky: přehnanou sportovní vášeň, nicotin, alkohol, tanec a různé druhy nečistoty. Ale náš postup myšlenek zašel na scestí, neboť jsi-li co k čemu, jistě by sis uvědomil, že sice sebe ušlechtilejší egoistická námaha je marná, ale jen tehdy, jestliže zapomeš na prvou a hlavní složku Newmanova problému: Bůh. Můžeš něco bez Něho? — »Ale když On je takový nějaký divný a pro tu svou vzdálenost skoro protivný...« myslíš si tam kdesi hluboko v srdci, kde zůstal černý kout, ale sám před sebou se za takovou pitomost stydíš. Jakkpak bys Ho mohl milovat, když Ho ani neznáš? Co tedy dělat, abys Ho poznal? To napsal svatý Benedikt na kamennou bránu starého Monte Cassina: *Ora et labora!* B. Vřesovický.

O KŘÍŽOVNÍCÍCH S HVĚZDOU.

Sedm dlouhých věků přelétlo od chvíle, kdy po prvé zazářila nad Vltavou, proti královskému hradu Přemyslovců, červená hvězda. Tam, u paty mostu Juditina, byl postaven nový hrad. A páni toho hradu, duchovní synové blah. Přemyslovny Anežky, dostali do štítu kříž a tu červenou

hvězdu. Štít a erb dostávali rytíři. A tito rytíři byli posláni k mostu na stráž. Stráž musí býti spolehlivá a věrná. Nejlepší jsou vždy strážcové stejné krve. Ani blah. Anežka nesvěřila svůj hrad cizincům. Sama sestavila první četvrt strážců-rytířů ze synů české vlasti. Strážnice její měla býti útlukem všech, kteří trpí. Proto i rytíři-strážcové musili býti, ne snad rytíři meče a krve, ale rytíři lásky. Vždyť ve štítě měli kříž. Kříž lásky, kříž bolesti a utrpení. A s křížem hvězdu naděje. Naděje ve spásu. Dobré símě vyšlo z prosté cely kláštera na Františku. Vltava je zalévala a ono rostlo. Záře hvězd šířila se víc a více, až obsáhla celou Českou zemi. Vedla vždy, i v dobách úplné temnoty, ke spáse duší. A vedla jistě; jako kdysi vedla ke Kristu hvězda betlemská mudrce, tak i tato hvězda nad Vltavou vedla k němu národ český. Každý ze šesti paprsků si našel jinou cestu. Jeden na Moravu, druhý do Slezska, třetí svítil v Polsku, jiný se odrazil do Uher a jeden šel ke slunci, na jih. Zazářil nad Rakouskem. Tak různými cestami, ale stejnou prací šli za stejným cílem. Ve všech těchto zemích měli svítiti lidu na cestu k blahu časnému a spáse věčné. Vůdcové na této cestě byli oni rytíři, nositelé kříže s hvězdou — čeští křížovníci, synové blah. Anežky. 700 let konají skutky milosrdenství, i když změnou poměrů změnila se i práce. Služba tělesného milosrdenství změnila se ve službu duchovní. 700 let již jdou za křížem. 700 let roste strom řádu. Nepřízní časů uschlo sice mnoho větví. Uchla větev slezská i s ratolestmi polskou a uherskou. Veškerá míza přelila se znovu do kmene. Ten tu stojí statný. Stojí tu, jak tu stál před staletími. Neustoupil s místa, které mu určila ta, jež ho zasadila. Vltava teče kol a stále vlévá síly kořenům. A hvězda svítí nad ní. Její zář je tak jasná a volá k sobě oči všech, co jdou po mostě. Volá jako zavolala, když po prvé se zaleskla v ruce blah. Anežky. Ot. Ka.

Cyrilo - methodějská hlídka

RUSKÁ EMIGRACE V ČSR.

Po převratu musili všichni protivníci nového režimu opustiti Rusko a uchýliti se do ciziny, jestliže chtěli uchovati život. Rozprchli se do celého světa. Centrem ruské kultury zahraniční je na prvním místě Paříž a pak Praha.

Rusové v Československu podléhají ministerstvu zahraničí a prostřednictvím jeho Svazu národů. U nás se jim dostalo vřelého přijetí, což oni velmi rádi uznávají. Pochvalně zmínil se o or-

ganisaci pomoci ruské mládeži studující u nás i Svaz národů.

Roku 1923 obývalo na území naší republiky asi 23.000 ruských emigrantů; při posledním sčítání lidu bylo jich asi 9000 a počet tento stále klesá. Stěhují se hlavně do Francie a do Ameriky z důvodů existenčních. Mezi studentstvem u nás je velmi rozšířena tuberkulóza, snad vlivem podnebí a z nedostatku životních potřeb. V letech 1921—1930 zemřelo v ČSR 92 ruských studentů a z toho 57 na tuberkulózu, čili 60%

všech úmrtí. Ruský Červený kříž, který se stará o ženy, děti, nemocné a invalidy, zaznamenává poslední dobou 535 případů tuberkulózy, hlavně mezi mládeží. Ruský podpůrný komitét, který ještě roku 1925 mohl udělit na podporách 19.693 Kč, udělil roku 1932 pouze 5000 Kč. Pro studující zřízena jsou dvě gymnasia, a sice v Mor. Třebové a v Praze-Strašnicích.

Ruské gymnasium založeno bylo původně roku 1920 v Cařihradě, roku 1922 s povolením vlády přeneseno bylo do Mor. Třebové a umístěno v táboře ruských vystěhovalců. S počátku bylo vydržováno od ministerstva zahraničí, od roku 1928 z příspěvků, které poskytuje ministerstvo školství a národní osvěty »Spolku pro vydržování ruských středních škol v RČS«. Při gymnasiu zřízen jest internát, v němž dostávají studující celé zaopatření. Studující jsou většinou děti emigrantů ruských, částečně také děti z manželství rusko-českých.

Ruské gymnasium v Praze-Strašnicích bylo zřízeno od pražské společnosti Zemgor (Ojedinecie zemských i gorodských dělatělej v ČSR) v srpnu 1922. Gymnasium má vlastní budovu s internátem. S pomocí ministerstva školství vydrží týž spolek.

V poslední době všeobecné krise pomýšlí se na to, spojit obě gymnasia v jediné se sídlem v Praze. Postupem času má z tohoto ústavu vyrůst stálý ústav s vyučovací řečí ruskou nejen pro Rusy, ale i pro ostatní národnosti. Šifra.

PATRIARCHA BEKKOS.

Život Jana Bekka, velkého zastánce unie, dojednané na II. sněmu lyonském (1274), upomíná pro náhlou a úplnou změnu názorů na zářný obrat sv. Pavla i jeho život, plný bojů. Jako přívrženec Photiův vsazen byl císařem Michalem Palaeologem, usilujícím z bázně před Karlem z Anjou a křížovou výpravou (Michal totiž vyvrátil císařství lat. na Východě) o unii, do vězení.

Tam četbou svatých Otců a hlavně spisů mnicha Nilnefora Blemmidy ze Šavla stal se Pavel, z přívržence schismatu nadšený obhájce Latiníků. Povolán na stolec patriarchy po sesazení patriarchy Josefa, odpůrce unie, byl upřímně oddán a vřele hájil unii dojednanou na II. sněmu lyonském (1274).

V četných spisech theologických, jež prozrazují nevšední nadání, nadšenou výmluvnost a velkou znalost patristické a bohovědné literatury, ukazuje, že rozkol se neopírá o důvody věro- učné, ale o malicherné námitky, jež by dobrá vůle a láska měla přezírat.

Marné ovšem bylo přesvědčování, že Latiníci neporušili pravé víry, unie nenašla přízně u lidu, politické důvody ji rozbily.

Bekkos, několikrát sesazený a opět dosazený na stolec patriarchální, zemřel roku 1298 ve vězení. J. Novák.

CYRILOMETODĚJSKÝ KROUŽEK BOHOSLOVCŮ V OLOMOUCI.

Kroužek je odborem Stojanovy literární jednoty a účelem jeho je speciálně se zabývat otázkou unionistickou.

Končíme právě správní rok 1932—1933 a doufáme, že nebude bezúčelným, upozornit krátce na náš program a na činnost v uplynulém roce. Program kroužku možno rozdělit na čtyři body:

1. Seznamovat členy s otázkou unie.
2. Seznamovat katolické studentstvo s touto otázkou.
3. Pěstovat styky se slovanskými bohoslovci.
4. Modlitbou a hmotně podporovat práci unionistickou.

Přesně podle naznačeného programu postupovala naše činnost také letos.

Ad 1. Členové seznamování s otázkou unionistickou hlavně přednáškami a pak knihami, jež byly vystavovány v seminární čítárně. Před prázdninami v cyklu osmi přednášek probrán podrobně vznik východního rozkolu, věro- učné rozdíly, povaha a názor odloučených na unii, pokusy o sjednocení a pod. Účelem bylo připravit na VI. unionistický kongres na Velehradě. Po prázdninách stanoveno, že kroužek si ve svých přednáškách blíže všimne nynějších poměrů na Rusi. Má-li práce unionistická býti pozitivní, je třeba seznámit se s těmi, s nimiž sjednocení připravujeme, a sice nutno navázat na dané poměry. Proto sestaven cyklus osmi přednášek o bolševismu. Dosud byly čtyři, ostatní zbyly na příští správní rok.

Ad 2. Katolické studentstvo seznamuje kroužek s ideou cyrilometodějskou jednak tím, že udržuje cyrilometodějskou hlídku v »Jitře«, jednak členové kroužku o svátcích a prázdninách přednášejí v domácích SSS nebo ASS. Jsme mimo to ochotni každému sdružení dáti soukromé informace o ideji cyrilometodějské.

Ad 3. Prozatím vede kroužek korespondenci s bohoslovci lublaňskými. V minulém čísle byl otištěn jeden dopis, který byl speciálně určen pro české katolické studenty.

Ad 4. Téměř všichni čeští bohoslovci obětují jednou za 14 dní účast na mši svaté a sv. přijímání na úmysl unie. Mimo to se denně při večerní modlitbě obětuje Otčenáš za odloučené. Hmotně podporujeme ACM měsíčním příspěvkem 30 hal., jež platí každý člen Jednoty a pak sbíráním známek a staniolu.

Tolik krátce o činnosti CM kroužku. Větší podniky, jako byl na př. bohosl. sjezd na Velehradě s programem unionistickým, akademie nebo pietní vzpomínky v předvečer sv. Josafata a sv. Cyrila, pořádá Stojanova literární jednota. Neboť idea cyrilometodějská jest i její vůdčí ideou. Letos, kdy připadá desetileté úmrtí našeho největšího unionistického pracovníka, arcibiskupa dra Stojana, připravuje o něm Jednota zvláštní sborník. V něm budou soustředěny všechny zprávy o Stojanovi, jež dosud nebyly uveřej-

něny, z ostatních bude pořízena bibliografie. Sborník má být jakýmsi pramenem k budoucímu životopisu Stojanovu, do něhož se dosud, bohužel, nikdo nedal.

Ostatní, hlavně soukromou práci cyrilometodějskou, jež je dosti čilá, pomímám.

Na velehradském sjezdě SSS bylo mezi resolučními stanoveno všimati si blíže CM otázky. Uskutečňte alespoň jeden bod našeho programu! Bojíte-li se práce, podnikněte alespoň útok modlitby za sjednocení!

St. S.

Organizační hlídka

FUNKCIONÁŘŮM K ÚVAZE!

Bude se snad někomu zdáti, že je zbytečno opakovati věci, již tolikrát přetrásané. Ale zkušenost a zvláště v tomto správním roce mne přímo nutí znovu těmito otázkami se zabývat. Opravdu s lítostí konstatuji, že většina našich sdružení dosud nedovede pochopiti, že vedle svých práv mají také své povinnosti vůči centrálnímu orgánu — Ústředí, které je nutno včas a svědomitě plniti. Vždyť je to první předpoklad řádné činnosti Ústředí, má-li i ono plně dostati vlastním povinnostem k jednotlivým sdružením a vůči veřejnosti.

A tu chci v hlavních bodech ukázati, v čem se chybí a v čem je třeba naléhavé nápravy. Ústředí posílá jednotlivým sdružením oběžníky. Bývají v nich kromě různých pokynů a informací i dotazy, na které každé sdružení má odpověděti.

A výsledek?

Je trapno uváděti mizivé procento odpovědí. Nechci příčinu toho hledati v totální nevědomosti nebo pohodlnosti, ale spíše v nepochopení důležitosti této oběžníkové akce. O významu jejího nelze diskutovati. Poněvadž jediné na základě dokladů o činnosti jednotlivých sdružení, čerpaných z jednateckých zpráv a dotazníků, může Ústředí s větší nadějí na dobrý výsledek a snadněji domáhati se podpory u veřejnosti, úřadů, nadací a fondů. Neboť v takových případech je nutno operovati se spolehlivými fakty o poměrech celé organizace. Proto nám záleží na přesném zjištění poměrů, jaké vládou v jednotlivých sdruženích.

Nemyslete si, že oběžníky a dotazníky jsou psány z dlouhé chvíle nebo k obtěžování sdružení.

Rovněž se zasíláním jednateckých zpráv nemohu býti spokojen. A proto na adresu těch, jichž se to týká, důtklivě připom-

mínám, že je dále nemožný status quo ante a že je nutno v dohledné době postarati se o nápravu. Znovu upozorňuji, že bez jakékoliv milosti uveřejním v příštím čísle »Jitra« jména těch sdružení, která svou nepořádností brzdí vzrůst našeho hnutí a zasluhují toho, aby byla výstrahou ostatním.

V jednateckém řádě, v hlavě VIII., jednájíci o poměru Ústředí k organizacím v něm sdružených a naopak, stojí: »Ústředí má jako orgán nadřízený právo požadovat od sdružení poslušnost. Vyžaduje toho zájem celku.« Rozumí se samo sebou, že »poslušnost« neznamená nedotknutelnou superioritu Ústředí nad sdruženími, ale znamená poslušnost, která vyplývá z morální poslušnosti, bratrské lásky a jako taková je ještě utvrzována právním ustanovením. Ústředí, vyžaduje-li na organizacích v něm sdružených plnění pokynů a žádostí na ně vznesených, činí tak vždy s nejlepším úmyslem na prospěch celého našeho hnutí.

Je tedy bez odmluvy naprosto nutno pokyny a ustanovení Ústředí co nejsvědomitěji plniti a zachovávat. Bez disciplíny a pořádku všech nikam nedojdeme.

Každé sdružení musí býti také v častém, aspoň písemném styku s Ústředím. A i tu jest nutno něco vytknouti, neboť způsob, jakým se děje vyřizování písemností spolkových některými sdruženími, překvapuje. Prosím, konkrétní případ! Obdržel jsem od jednoho jednatele SSS zprávu o valné hromadě a oznámení nově zvoleného výboru na korespondenčním lístku s poznámkou: »Račte uveřejnit v organizační hlídce!« Co lze zde říci, když říkáme, že dopis je obrazem toho, kdo jej posílá? Rozhodněte sami! Vím, říká se často: »To se nám již odpustí!« Ale

není to pravda. Zvykne si potom takový jednotlivec na tento způsob jednání s Ústředím a osvojí si jej i při jednáních ostatních.

Blíží pokyny, jakým způsobem se vede písemný styk s Ústředím, úřady (okresní správou politickou, úřady školskými) a lidovými jednotami, najdete v Organizační příručce, kterou vydalo Ústředí (str. 87). Každý funkcionář má mít tuto příručku!

Zatím jen tolik, doufám, že funkcionáři našich sdružení zvyknou si již jednou na pořádek a disciplínu tak, aby se nemuselo o věcech tak samozřejmých přistě již psát. Tajemník.

ASS PREROV. Vedení besídky pro žáky I. až III. tř. zdejšího gymnasia ujal se náš duchovní rádce pan prof. Ertl. Takovým způsobem vychová se našemu sdružení nadšený dorost, který jednou převezme vedení v našem spolku. Sdružení je svému duchovnímu rádcovi velmi vděčno za tuto obětavou a velmi obtížnou práci a děkujeme mu za všechnu péči o příští rozkvet našeho sdružení. K. Chamradová.

Z ČINNOSTI »MORAVANA«, SPOLKU KATOL. AKADEMIKŮ V BRNĚ. Několik těchto rádků má být odpovědí kol. H—covi na jeho výtku ve Studentské hlídce ve »Dnu« 24. února t. r. Kol. H—c (Hudec?) tvrdí, že činnost katol. studentstva brněnského rovná se letošního roku velké nule. Nuže, ohlédněme se trochu po této činnosti! Zmiňuji se prozatím jen o »Moravanu«. »Moravan« pokračuje v cyklu přednášek o baroku, jenž byl zahájen již loni v dubnu přednáškou dr. Vašici »O české poesii barokní«. Před vánočními byly to přednášky 18. listopadu dr. Kalisty »Úvod do politické ideologie českého baroka«, 9. prosince dr. Arne Nováka »Baroko v básnictví a Čechové«. V letním semestru budou 27. dubna přednáška dr. Kutala »Výtvarné umění barokní« (s diapositivy), 4. května přednáška dr. Racka »Hudba v baroku« a 11. května ukončí cyklus dr. J. Strakoš přednáškou »O baroku v moderní české literatuře«. Přednášky ty budou vydány patrně po prázdninách v Edici »Jitra«. — V rámci květnové propagace uspořádal Svaz katolického studentstva v Brně »Studentský meeting« s případným programem. Theologická publika »Moravana« převzal letos laskavě dr. S. Brait. O. P. Dosud byla tato: 8. listopadu »Moderní člověk a náboženství«, 6. prosince »Existence Boží«, 24. ledna »Boží vlastnosti«. V letním semestru jsou připraveny: 28. února »Ježíš Kristus« (jeho božství), 28. března »Moderní člověk a křesťanství«, 9. května »Moderní člověk a církev«, 16. května »Mravnost přirozená a nadpřirozená«. Všechny tyto přednášky konají se na filosofické

fakultě Masarykovy university v Brně. V Sušilově koleji uspořádal kol. dr. Chudoba několik debatních večerů, v nichž zejména podal kritiku Miklíkovy knihy »O dobrém řízení státu«. — 26. ledna přednášel spisovatel A. C. Nor. o svém díle. — Ve čtvrtek 9. března pořádal »Moravan« veřejnou přednášku o chystané novele § 144 v Besedním domě; referát právní bude mít advokát dr. Tomášek, s hlediska lékařského promluví obvodní lékař dr. Frant. Šváb, náboženský, sociologický a národohospodářský bude mít univ. prof. dr. B. Vašek. K účinnější propagaci chystané studentské pouti do Říma zajisté poslouží přednáška kol. IngC. Fotra »O dojmech z první pouti katolického studentstva do Říma«, s diapositivy, která bude 14. března. — Ani společenská činnost nebyla opomíjena. Před vánočními bylo uspořádáno šest tanečních večírků pod vedením tanečního mistra B. Husky; vyvrcholením jejich byl V. reprezentační ples »Moravana« 23. ledna v Mramorovém sále Zemského domu, který se konal pod protektorátem pana profesora Frant. Drobného, člena zemského výboru moravskoslezského, a skončil s úspěchem jak morálním, tak finančním. — Katolické studentstvo v Brně uvádí ve známost širší veřejnosti také pěvecký sbor »Moravana« — pokud je nám známo, jediné pěvecké těleso v ČSR, vytvořené z vysokoškolských studentů — který, díky dirigentu kol. PhC. Veselkovi, zpívá vždy na akademických bohoslužbách v chrámu P. sv. Michala, jakož i při jiných příležitostech; 5. února uspořádal zdařilý koncert na Lomnici u Tišnova. — Že Studentská hlídka ve »Dnu« živoří a nevychází pravidelně, nutno hledati jednak v tom, že akademici do ní nepřispívají v době četných svých prázdnin, jednak že středoškoláci píší do ní velmi málo a konečně v tom, že často Studentská hlídka, přes to, že příspěvky byly do redakce odevzdány, nebyla do sobotního »Dne« zařazena. Tolik kol. H—covi na vysvětlenou.

Š. M.

SSS V HRADCI KRÁLOVÉ. Na členské schůzi, konané 25. února, přednášel p. řed. J. Mencl, známý orelský pracovník, o vzniku a vývoji těl. organizace orelské a jejím poměru ke studentstvu. Řečník markantními příklady dokázal, že opravdový katolík do Sokola nepatří. Po této skvělé přednášce bylo provedeno rozlosování hráčů na ping-pongový turnaj o ceny, jenž byl uspořádán v neděli 26. února v refektáři Boro-mea. První cenu na něm získal kol. M. Starý, jenž se stává mistrem SSS pro škol. rok 1932/33, druhá cena byla udělena kol. R. Segrovi, třetí kol. Ptáčkovi a čtvrtá (věnovaná p. řed. J. Menclem) kol. Brousilovi. Přípravuje se Josef-ský večírek. V postě přistoupí naše členstvo společně k sv. přijímání. —cm—

SPOLEČENSKÝ VEČÍREK SSSm PRAHA. Naše mladé sdružení rozhodlo se letos důstojně vystoupiti na veřejnost, aby ukázalo svou dobrou vůli a chut k práci. Společenský večírek, který se všestranně vydařil, ano možno říci, že ještě předčil náš první podnik Zábavný večer, byl uspořádán ve středu 22. února ve velkém sále paláce »Charitas« na Karlově náměstí. Vkusný program byl zahájen vlastním devítičlenným jazz-bandem, který zahrál Fučíkův »Florentinský pochod«. Zaslouhou konferencierovou byl celý program uveden v souladný celek, v němž vynikala čísla houslová a zpěvní. Po vyčerpání programu změnil se sál v taneční parket a rozproudivla se radostná zábava, která trvala do 12 hodin, kdy zdařilý společenský večírek byl ukončen. Večírků zúčastnil se náš duchovní rádce vdp. dr. Braito a dp. prof. Pluhař, předseda a tajemník UKSCs, početná delegace SSSd Praha XII. s p. prof. Novákem a mnoho našich příznivců. Zdar tohoto podniku dokazuje, že naše sdružení, které jest avantgardou katolicky cítící inteligence, stojí na pevné základně nadšené práce a že si časem vydobude uznání a čestné místo ve společenském životě. Považujeme za milou povinnost poděkovat všem, kdož jakkoli se přičinili o zdar našeho společenského večírku. Prosíme, abyste i nadále zůstali našimi příznivci a neodpírali nám pomoci v naší namáhavé práci.

—erva—

SSS MÍSTEK podává přehled své činnosti za II. čtvrtletí XII. správního roku (zprávu za I. čtvrtletí viz v V. č. »Jitra«). Schůze byly konány: 10. pros. — na programu organizační záležitosti; 16. pros. — přednášel taj. Lad. Dusík: »O sjednocení katolických stran v ČSR«; 27. ledna 1933 — s přednáškou prof. B. Kocicha, v níž promluvil o katolickém studentu — členu SSS. Přednášky byly opravdu cenné a věcné a poslouchalo je průměrně 25 členů. Mimo těchto 3 členských schůzí byla 1 schůze výborová dne 14. prosince. Schůze trvají vždy asi 2 hodiny. Ve schůzi 16. prosince bližší zprávu o letním táboře podal nám akademik PhC. Zdeněk Quitt, který mimo jiné pravil, že v úvahu, kde se má letní tábor konat, přichází místo v Beskydách, tedy místo nám blízké. Toto bylo členy přijato s radostí, neboť bylo by jim umožněno krásně prožít část prázdnin. - Jelikož dřívější knihovník se vzdal funkce, byl zvolen v VI. členské schůzi knihovníkem kolega O. Vidlář (VII. tř.) - Sbírka na »Mikulášský dar« vynesla 200 Kč. Tolik vynesla sbírka po okolních vesnicích, kdežto příznivcům a peněžním ústavům v místě byly zaslány šeky, takže naše sbírka se jistě zvýší. Touto cestou děkuje SSS Místek všem šlechetným dárcům i ochotným sběrate-

lům. Naše činnost ve veřejnosti jeví se teprve jen lištou (bližší viz v V. č. »Jitra«), kterou za necelého 1½2. měsíce bylo rozšířeno 210 brožur, 50 čísel »Nového národa« a 30 »Nedělí«. Jelikož jsem neuvedl počet odběratelů »Jitra« v minulé zprávě, dělám tak nyní: Sdružení odebrá 35 exemplářů »Jitra«. Členové výboru zúčastní se podniků místních katolických spolků. Mnozí členové přispěli ke zdaru »Silvestrovského večera«, pořádaného ASS, jenž skončil úspěchem jak morálním, tak i finančním. - To je tedy přehled naší práce od 15. listopadu 1932 do 1. února 1933. - Pauca sed bona. Zdar Bůh! —tt, J.

SSSD. BRNO. Hlavním bodem naší činnosti po vánocích byla besídka pro studentky nižších tříd gymnasií (1.—4. třída), konaná dne 21. ledna. Zúčastnilo se jí celkem 10 studentek, většinou z primy. Program byl asi tento: Kol. předsedkyně přivítala všechny dívky, řekla jim, kdo jsme, jaký máme účel a proč si je zveme. Pak čtena byla balada »O větvičce«, legendy vánoční a děti byly vybídnuty, aby vytkly hlavní myšlenku a co se jim líbilo. Potom členky SSSd s dětmi zpívaly vánoční koledy, které děti znaly a vyprávěly jim své dojmy z minulých vánočních. Besídka zakončena byla opět koledami a čajem se zákusky, při čemž se děti navzájem seznámily. Dětem se besídka velmi líbila a proto slíbily, že zase na druhou besídku přijdou.

M. Kupková, jednatelka.

Doporučuji i ostatním sdružením pořádání podobných besídek. (Pozn. tajemníka.)

EUCCHARISTICKÝ KROUŽEK PŘI SSSD V KUTNÉ HOŘE. Jak se dočítáme v 1. čísle »Jitra«, str. 10, počíná resoluce sjezdu katolického studentstva na Velehradě slovy: Hnutí katolického studentstva budiž více eucharistické. Nechť jsou všude zřízeny eucharistické kroužky a v nich ať se usiluje o měsíční sv. přijímání a alespoň o měsíční eucharistickou promluvu. Na podzim navštívil naši schůzi v SSSd veledůstojný P. A. Daňha, duchovní rádce Ústředí katol. student. čsl. Akcentoval znovu zřizování eucharistických kroužků s měsíční eucharistickou promluvou a sv. přijímáním, a tu jsme se přiznaly, že u nás v Kutné Hoře eucharistický kroužek již delší dobu existuje. Letos má 19 členek. Největší zásluhu o kroužek má ctihodná matka RNDr. M. Terezie Marešová, ředitelka našeho ústavu, která týdně promluvy vede naše duše blíže k svatostánku. Před svátkem Nejsvětějšího Srdce Páně konal eucharistický kroužek smírnou pobožnost před vystavenou Nejsvětější Svátostí Oltářní. Po celý rok konáme kratinké návštěvy svatostánku a obětujeme veškerou svou práci a starosti Bohu. Vloni v říj-

nu utvořil náš kroužek živý růženec. Růžence jsme obětovaly za dobrý český kněžský dorost, abychom měly dobré vůdce duší, za obrácení hříšníků, na záchranu duší doma a za misie. Proč to vše píšeme? Ne, abychom se chlubily! Kdyby tomu tak bylo, byly bychom se už dávno přihlášily. Teprve ke slovu vdp. A. Daňhy, který nás letos navštívil, podáváme tuto zprávu a prosíme, aby jiná sdružení také sdělila, jak se snaží, abychom poznaly činnost v jiných kroužcích. Předsedkyně euchar. kroužku.

PRACOVNÍ KONFERENCE KATOL. STUDENTEK 1.—2. ÚNORA V PRAZE.

Dne 1. února zahájena mši sv., kterou celebroidl duch. rádce SSSd Praha XII. P. A. Daňha. Při promluvě po evangeliu vyzdvihl cíl pracovní konference a projevil radost nad hojnou účastí studentek. Většina delegátek přistoupila k sv. přijímání. Po mši sv. zahájena pracovní konference, které se zúčastnili J. M. pan kanovník J. Málek, profesor Dominik Pecka, zástupcové ústředí (předseda A. Jaroš, místopředseda A. Šnevajs, předseda kult. odb. M. Krejza), dva delegáti SSS Sv. Jan pod Skalou, 58 delegátek z dívčích sdružení a 10 neorganizovaných studentek. Předsedkyní pracovní konference byla zvolena M. Šolcová VIIIg.-Praha. Prvním bodem konference byl referát pana prof. D. Pecky na téma »Naše doba«. Referent ve své přednášce poukazuje na to, kterak moderní filosofové uznávají rozum za svrchované božstvo. Upozorňuje na to, že největším bludem je to, že my, poněvadž se vidíme v menšině, přestáváme věřit takřka ve vítězství. Po referátu rozvinula se čilá debata a delegátky po debatě podaly výstižné referáty o činnosti a práci ve svých sdruženích. Písní »K nebesům se orla vzletem« zakončeno dopolední jednání.

O druhé hodině odpolední promlouvá na téma »Poslání katolické studentky« paní redaktorka L. Tichá. Ukazuje, že ve vážných dobách kulturního boje neměli jsme velkých žen, které by měly odvahu postaviti se proti proudům, kterými se mnoho žen dalo strhnouti. Katolická studentka, zvláště pak akademička, musí si dobře uvědomiti, do kterého tábora patří. Potřebujeme katolických inteligentek pevné víry a bohatých vědomostí — příštích vůdkyň našich katolických žen. Opět po přednášce paní redaktorky rozvíjí se velmi čilá debata. O 4. hod. zahájil svůj referát »Katolická akce« vdp. dr. J. Urban, doprovázený světelnými obrazy. Zdůrazňuje význam systematické práce na periferii, poukazuje na škodlivost tisku a filmu a prohlašuje, že každý laik má se snažiti, aby byl zapracován v Katolické akci. Zvláště pak intelligence musí

jíti příkladem ostatním, jsouc naplněna duchem Kristovým, pracovat a získávat všechny pro Krista.

Večer potom byl uspořádán seznamovací večírek s dobře připraveným programem, jehož se zúčastnil J. M. opat strahovský dr. M. Zavoral, vzácný přítel katolického studentstva. Ve svém projevu klade účastnicím konference na srdce, aby byly pamětlivy toho, že národ na ně čeká, po nich touží a že Kristus má plné právo na jejich práci.

Potom účastnice s J. M. panem opatem uprostřed daly se vyfotografovati. Při odchodu pana opata byla mu darována kytice žlutých růží jako projev vděčnosti.

2. února o půl 10. hod. předseda ÚKSČs Jaroš zahajuje přednášku »Katolíci a škola«. Katolíci mají přirozené a historické právo na katolickou školu. Bezkonfesní školy vykazují naprosté nedostatky, vychovávají chabé charaktery a podlaňují náboženskou výchovu v rodině. Zárukou obrození našeho národa je a bude jediné katolická škola. Po tomto prodiskutovány různé školské i mimoškolské otázky. Nato předseda kulturního odboru Krejza vyzdvihuje význam celoríšského sjezdu katolické mládeže a katolického studentstva, připravovaný na 1. a 2. července t. r. Mluví tak ohnivě, že nadšení shromážděných se stupňuje. (Ohromující potlesk.)

Pražské dívčí sdružení podává návrh, aby účastnice sjezdu katolické mládeže si pořídily bílé čapky s nějakým symbolickým odznakem. Návrh přijat. O 11. hod. přednáší poslední referát »Bohu blíž!« duchovní rádce P. A. Daňha. »K Bohu blíž!«, volá, jinak všechno marno. Nebude-li srdce a duše naše pracovati nejprve na svém nitru a posvěcovati je, pak vše je zbytečné. Škoda času, škoda práce — »Kristus střed naší práce, Kristus střed našeho života«.

Nato předsedkyně přečetla hold Jeho Svatosti Piu XI., Jeho Excelenci apoštolskému nunciovi Ciriacimu a J. E. arcibiskupovi dru Kašparovi. Po přečtení pozdravných projevů konference zakončena tichou adorací a chvalozpěvem »Te Deum laudamus«, svatováclavským chorálem, papežskou hymnou a hymnami národními.

Kéž tato pracovní konference, konaná jen pro velké zájmy Kristovy a k povznesení duší, přinese v budoucnosti takový užitek, s jakým úmyslem a s jakou velkou láskou byla podniknuta.

Tímto dovoluujeme si poděkovati upřímnými a srdečnými slovy za vzácnou přízeň J. M. nejdůstojnějšímu panu opatovi dru M. Zavoralovi, J. M. kanovníkovi Málkovi, všem referentům, zástupcům ÚKSČs, všem váženým hostům, všem milým delegátům a delegátkám, jakož i všem

sdružením, která nám poslala pozdravné projevy. Zaplať Pán Bůh za vše!

Výbor SSSd Praha XII., Korunní 4.

SSSD Č. BUDĚJOVICE. Zúčastnily jsme se pracovní konference studentek v Praze a přinesly jsme si mnoho krásných dojmů, které nám zajisté zůstanou hluboko v duši. Snažily jsme se alespoň trochu nastínit krásný program a ráz pracovní konference. Podařilo se nám aspoň vzbudit krásnou představu vaší konference a nadšení pro naše ideály. Pokud jsme měly je zaznamenány, reprodukovaly jsme některé krásné myšlenky pánů referentů, kladly jsme otázky, které byly na konferenci při debatách předkládány a tak jsme znovu oživily debaty, které se nám právě na konferenci tolik líbily. Oživily jsme též podle návodu kulturní kroužky a určily jsme jejich program. Odpověděly jsme na otázky dříve nesrozumitelné, o nichž jsme se na pracovní konferenci poučily. Naše schůze měla ráz: Vzpomínka na pracovní konferenci v Praze. Rokovaly jsme též o příštím sjezdu a vzbudily jsme veliký zájem. Opravdu jsme mnoho získaly na pracovní konferenci, čehož jsme použily k povzbuzení nás všech. Splnila nám vše, čeho jsme od ní očekávaly. Budeme pracovat a těšit se na 1. a 2. července.

D í v ě ě h l í d k a

BÍLÉMU KVĚTU ČESKÉHO ÚDOLÍ.

Tak pohlížím na obraz tvůj, světice naše, Anežko, a myšlenka smutná stíhá myšlenku smutnější. Tvůj skromný zjev tak jasně mluví a přec tak málo se o tobě ví, ty květe českého údolí. — Anežko česká, ani naše studující mládež tebe nezná! Jak bolestné to svědectví a nejsmutnější fakt je, kterak moderní škola hledí vyhladit z historie vše, co mluví o svatosti, o světcích národa, o imposantním jich vzepětí se k vyšším ideálům a metám.

Proto se tak zapomnělo na český František, kde v tiché cele se modlí za svůj lid chudá řeholnice Anežka, dcera krále Otakara II. — Když před několika lety na slavném Vyšehradě matka její Konstancie viděla ve snu hrubý šat, jistě si nepomyslela, že jej v nedlouhé době oblékne její dcera Anežka a ukryje svoji ušlechtilou krásu v tiché cele na Františku. — A hle, z Františku se rozlévá líbezná vůně ctností svatého života po celé české zemi, ano, svatost Anežčina proniká i za hranice a sv. Klára, veliká žena italská, váží si Anežky jako světice. Její dopisy dýchají upřímnou láskou k své duchovní dceři

KATOLICKÁ AKCE PRO ČSR. Minulý měsíc byl zřízen 100členný výbor Katolické akce pro náš stát. Jest jen vítati tento rázný krok katolicismu. Do výboru za studentstvo byl jmenován předseda Ústředí.

ZALOŽENÍ LIGY ČESKOSLOVENSKÝCH AKADEMIČEK V PRAZE.

Dne 2. března v Praze — v den památky blah. Anežky České — shromáždilo se na Král. Vinohradech v Korunní tř. u Školských sester přes 30 katolických akademiček, které si s nadšením vzaly za svůj vzor vznešenou, ale přece tak prostou a pokornou, blahoslavenou dceru královskou, Anežku. Láskou a obětí pracovati v jejím duchu pro blaho Církve i národa! Hnutí katol. studentstva je opět posíleno o nový akademický spolek dívčí, který je zároveň prvním spolkem svého druhu v naší vlasti. — Podrobnější referát přineseme příště.

POUT DO ŘÍMA.

Chcete ztrávit velikonoce v Římě? Chcete být účastni požehnání Sv. Otce »Urbi et orbi«? — Řím je náš program! Studenti a jeho příznivci pojedou do Říma s třetí stud. poutí. Ústředí všem zájemcům pošle podrobný prospekt.

a jsou pro nás opravdovým svědectvím o němž vztahu velkých těchto dvou duší. — Milá naše česká světice rozlévá jas kolem sebe a teplo lásky dýchá z jejích skutků. Chudí, ubozí, nemocní a trpící jsou jejími nejmilejšími bratry a sestrami v Kristu, kterým slouží jako nejposlednější.

Milé studentky, pohleďte na svůj zářný vzor, vzor apoštolátu a Katolické akce. Za Anežkou naší, v jejích světlých stopách mezi chudé, nuzné a ubohé. Naše doba potřebuje lásky Anežčiny; nuže, katolické studentky, za Anežkou, podejme ruku ubohým, nemocným a chudým. — Je potřeba této veliké lásky, která dýchala a šířila se kdysi před 700 lety z českého Františku. — Dnes je této hřejivé lásky křesťanské více třeba, jak kdy jindy. Národ, v němž drahý náš český lid je v těžké agonii, potřebuje lásky. Vzhůru, drahé studentky, třeba pomoci; za příkladem světice naší české Přemyslovny, jejíž krev koluje v našich žilách, vzhůru, na pomoc. Jděte rády mezi chudinu a neste jí tuto křesťanskou lásku, která hřeje. Apoštolujte slovy, skutky, knihou, pomáhejte hmotně, ale hlavně po-

máhejte povznést se ubohému zaprodanému srdci našeho lidu k čistšímu a ideálnějšímu životu, jaký Kristus nařizoval. Snažte se usmířit rozvrácené rodiny, vraťte dětem otce, matku, přiveďte děti k pravému poznání Boha, starejte se o pokřtění ubohých těch lidských bytostí, pomozte zoufajícímu srdci kleslému v ohavnost hříchu, srdce kleslé v ohavnost hříchu povznesťte k očistění a cestě pokání, bídu učiňte snesitelnější hmotnou podporou. Nezapomínejte při těchto úkonech lásky, že již před 700 lety z českého Františku šířila se akce katolická a vy, drahé

Anežčině, aby opětně z rumu a zapomenutí vy-
zdvíženo bylo k slávě drahé a posvěcené místo na Františku, tam na břehu Vltavy, kde před 700 lety skryl se nejvzácnější klenot české krásy. Národe český, studentky, inteligentky! Proč tolik nevděku a zapomenutí?

S hlubokým bolem pohlížíme ve vaše dívčí ušlechtilé srdce a tážeme se vás, proč tak málo vás chápe, že třeba ruku k pomoci podat drahému lidu českému, v jehož srdci je tolik neodkryté krásy, ale jež oklamáno se slepě žene za bludičkou štěstí a neomezené volnosti. — Touto

*Z pracovní konference katol. studentek v Praze ve dnech 1.—2. února t. r.
Katol. studentky se svým velkým příznivcem, J. M. opatem M. Zavoralem uprostřed.*

studentky, když jdete s fysickou i hmotnou pomocí k ubohým, pohleďte vzhůru a poproste naši českou světici, princeznu a řeholnici, aby řídila vaše kroky vždy tam, kde toho nejvíce třeba.

Vzpomeňte, že kráčíte po půdě svaté, kudy tolik našich národních světců kráčovalo před vámi a dejž Bůh, aby i mezi vámi, drahé naše studentky, skrývaly se duše veliké a svaté. Bůh vám pomáhej! — Snad i vám bude údělem nevděk a posměch, ale nebojte se. Nebud'te povrchní a malicherné. — Obětujte tuto bolest za vrácení se českého lidu k víře svatováclavské a

pomocí jste povinny všechny, které na svých čelech máte znamení kříže, jež křtem svatým vám bylo nesmazatelně vtištěno.

Voláme k vám, drahé naše studentky, naděje našeho národa. Postavte se v řady organizovaných studentek, které sdružují se v dívčích SSSd a snaží se pomáhati ubohému lidu podle svých sil a prostředků. Či voláme marně? Je vaše dívčí srdce oddáno snad jen tanci, požitkům? Jak smutné by to mezi vámi bylo; — ne, tak daleko to přece ještě nedošlo, aby naše mládež, naše inteligentky, naše studentky se musely přiznat k tak smutnému faktu. — Věříme, že jsou ještě

mezi vámi Anežky, české Anežky, které se radostně chopí práce na poli Katolické akce.

Anežko, světice naše! Kéž s láskou patříš na naše dílo obrody a vkříšení a my se modlíme, aby Bůh povýšil Tebe, ty květe českého údolí, k slávě oltáře.

Symbolia.

NA STRÁŽ.

Proč tento nadpis? Je ho asi třeba. Na stráž, ano na stráž, milé studentky! Všude se nám vytýká, že dívčí svět nic nedělá, že, dovolím se tak vyjádřit, je povrchní. Konečně si musíme snad, bohužel, tuto smutnou pravdu přiznat. Jsme povrchní. Nemáme opravdového pochopení nejvyšších ideí naší svaté víry. My, ženy, jsme jako třtina nalomená. Je mezi námi málo mravní síly, která dovede duši povznést k heroickým činům a obětem. Plujeme s proudem, neboť proti proudu, přirozeně, těžko plouti. K tomu třeba sebezáporu, oběti, odříkání a hlavně milosti Boží. Přiznat si musíme, že u jinochů je tomu v tomto směru rozhodně lépe. Tam slovo a skutek je skoro totéž. — Je pravda, že takováto sebekontrola bolí a v očích našich i těch druhých nás poníží. Ale nezoufejme, Bůh dává pokorným milost. Pokora je nutná k duchovnímu obrození. — Studenti pracují ve svých organizacích již dlouhou řadu let a my teprve několik, snad jeden až dva. Práce několikaletá jistě musí nést ovoce krásné a ušlechtilé činnosti. — Každoroční exercicie, společné přednášky, debaty, diskuse, to vše prohlubuje, dodává síly, odvahy a radostného nadšení pracovat pro svaté zájmy Kristovy. Je pravda, že líbí se nám tato činnost ducha, my vidíme se státi před skutečným faktem. Vidíme naše organizované řady studentské, která vedou velký boj proti ateismu se vši rozhodností. My, které jsme blíže centru katolického studentstva a sledujeme jeho výkonnost, opravdovost a setrvačnost v tomto tichém, ale houževnatém boji ateistickém, dovedeme chápat, že vše to je možné jen v duchu uceleném, který se povznáší nad hmotu a ve světle svaté víry hájí práva Boží a církve svaté. Nám, studentkám, není určeno, abychom vedly nějaké učené diskuse, jako se to žádá od studentů, zvláště ne nám, studentkám středoškolským, ale nesmíme složit ruce v klín. Je nám též možno vésti boj proti nevěře, a to podle rad našeho velikého biskupa Brynychy, jak na Slovan-ském ostrově minulého roku zdůraznil RNC. Talacko a na pietním večírku vyzdvihl dr. Krlín: Tisk proti tisku, spolek proti spolku, knihu proti knize, proti nepřátelství lásku Kristovu. Studentky drahé, chápete, proč musíte na stráž! Zříte práci, která na vás čeká, a kterou jste povinny své katolické víře a církvi. — Tisk proti

tisku. Postavte stráž tisku, to je vaše pole působnosti. Katolická akce — to je to právě. — Snad řeknete — ano, ale já přece jsem v pensionátě, nemohu na periferii mezi chudé, opuštěné atd. — Milá studentko, tak dalece to s tebou došlo a tolik jsi zchoulostivěla, že jsi zapomněla na slova Kristova: Láska je vynalézavá. Nemusíš dělat žádných učených přednášek, ale vždy můžeš půjčiti, darovati katolický časopis, knížku, buď o prázdninách neb v jiných volných dobách — a jindy a jindy. — Ale namítneš: finance? Věřím, to je vždy ten nejtěžší problém k řešení. Ale i tu je pomoc. Knížky »Životem« jsou velmi levné a pro Katolickou akci téměř nezbytné. 50 h máš snad občas nazbyt, kup si ji, když ti někdy přebývá a apoštoluj. Bůh ti vše odplatí. Nemáš-li opravdu nazbyt, máš Sdružení, které může tyto knížky opatřit ze společné pokladny a i naše Sdružení tak činí. Nakoupí občas takovýchto různých knížek, které pak studentky půjčují neb darují do různých známých i neznámých rodin. Přímou se táži Sdružení chrudimského, kutnohorského, budějovického a řepčinského, aby nám odpověděly v příštím »Jitře« do »Dívčí hlídky«, jak se v tom směru zařídí. Čekám. Odpovíte, či pomínete hlubokým mlčením? Tuto otázku třeba v každém Sdružení důkladně prodiskutovat a pak učinit program, podle kterého se musí práce Katolické akce řídit. Nuže, na stráž, drahé studentky! Těším se na vaše zprávy. Příště pokračování.

Symbolia.

PŘIPRAVUJTE SE!

Již se blíží dlouho chystaný celoříšský sjezd studentstva i veškeré katolické mládeže a je třeba, abychom pochopily důležitost tohoto sjezdu, neboť také my, katolické studentky, tvoříme složku mezi ostatními účastníky. K tak významnému a dalekosáhlému projevu manifestačnímu, kdy celá veřejnost čeká s napětím na účast i program sjezdu, je třeba, abychom ukázaly, že jsme, že skutečně existujeme. A k tomuto katolickému projevu se musíme připravit a přinést i finanční oběti, jež takováto propagace vyžaduje. Strádejte, kolegyně, již od nynějška, abyste mohly všechny, zdůrazňují všechny, zúčastnit se sjezdu jak organizované, tak i neorganizované. Získavejte pro sjezd — snažte se získat co nejvíce — s n a d š e n í m s e z í s k á v á s n a d n o. Pamatujte při všech obtížích, které se vám naskytanou při této agitaci, že heslem celého sjezdu je:

»Kristus — střed našeho života.«

»Kristus — střed naší práce.«

Jak ráda duše, která je proniknuta hlubokým poznáním víry, dovede přinést i těžké oběti pro

Krista. — Oběť je životní silou naší duše. — Musíme vyprošovati na Bohu vroucími modlitbami zdar sjezdu! Toto by si měla každá členka i každý člen Sdružení vzít za svatou povinnost. Nemusíme snad ani připomínat, že je samozřejmé, aby všechna katolická mládež projevila účast při tomto sjezdu. — Loňského roku zúčastnili se sletu všesokolského i mnozí katolíci, ač myšlenka sokolská je zřejmě proti církvi římsko-katolické a proti všemu, co je katolické. A naši katolíci propůjčují ochotně, jako by to nic nebylo, své síly a nadání ve prospěch této nevěrecké myšlenky. — Jak na naší pracovní konferenci výslovně citoval MUC. M. Krejza, předseda kulturního odboru, z věstníku sokolského, významné heslo: »Buď Tyrš, nebo Loyola«, jinými slovy: »Tyrš, nebo Kristus«, anebo: »Buď strana jedna, nebo druhá.« Prostředkem nelze kráčet. — Staré přísloví dí: »Aurea via media,« avšak není pravidla bez výjimky. Jít střední cestou v tomto případě znamená »býti polovičatým katolíkem«, jinými slovy »bát se přiznat ke svému přesvědčení«. Bohužel jsou mezi námi i takoví katolíci, kteří s přepjatou pýchou hlásí: »Já jsem Sokol,« ale kteří jako skety bojí se říci před člověkem jakéhokoli postavení: »Já jsem katolík« — a přece, uváží-li, že Bůh je a oni křtem svatým Mu patří, pak s bolestí konstatujeme, jak zpracování jsou myšlenkou sokolskou, že věru o tom smutno přemýšlet.

Není to plané házení slov. Podotýkám, že Sokol schvaloval tažení proti Římu, jak se dočítám o tom v časopise »Život«, viz str. 230, č. 16—17. Slova tato neplatí jednotlivým členům jednot sokolských, kteří často nejsou si plně vědomi, o jaké směry usilují vedoucí činitelé, kteří pošlapují vše, co je nám svaté. Víme, že musí nás všechny spojovat veliká láska Kristova, a kde této není, není ani místa pro Jeho vyznavače. Jak by to bylo smutné, kdyby prvního katolického sjezdu, který bude směrodatným pro všechny další generace, nezúčastnili se všichni, kteří se považují za opravdové katolíky. Mezi ně patříme i my, katolické studentky. Čekáme s jistotou, že nás studentek bude několik set. Poněvadž víme, že SKM řídí si svůj stejnokroj pro tento sjezd, usnesly jsme se na pracovní konferenci, že také my, studující mládež, pořídíme si alespoň stejné čapky — studenti určili si již barvu — a studentky jednohlasně přijaly barvu bílou. Čapky, aby byly jednotné, obstará pro všechny naše pražské Sdružení, proto třeba, abyste se co nejdříve přihlásily, aby na základě toho mohly být čapky objednány. Nejspíše to budou radiovky s trikolorou a s nějakým symbolickým ozdnakem. Nadšení je všude veliké a čekáme na radostné vaše zprávy. Jsme přesvědčeny, že i vás těší tato myšlenka, která bude též velkou propagací. Přibližnější zprávy podá vám naše Sdružení. SSSd., Praha XII., Korunní 4.

Zahraníční hlídka

ŘÍM. Za rok 1931/32 bylo zasláno katolickým světem do Říma k účelům církevním přes 60 mil. lir. 46 mil. bylo věnováno na účely 616 misijních společností, které jsou činny v pěti dílech světa. - U příležitosti jubilejního roku (33 1933) bude řada zemřelých vynikajících členů katolické církve prohlášena za blahoslavené a za svaté. Mezi navrhovanými je i vynikající profesor Contar. de Ferrini. Prostřednictvím apoštolského delegáta v Egyptě, Msgra Valeriho, věnoval svatý Otec králi Fuadovi bibliofilské vydání knihy »Ptolemaios v Egyptě«. Fuad, jehož smýšlení ke katolickým příslušníkům jeho státu je velmi liberální, zaslal již dříve svatému Otcovi knihu »Monumenta cartographica Africae et Aegypti«. Novou zakázanou knihou je »La Chiesa Romana« (Církev římská), vydaná autorem Buonaintim letošního roku v Miláně.

NĚMECKO. Dr. Lotz ve své knize »Volks-tod?« mluví s obavou o ubývání populace v Německu. Na 1000 obyvatelů připadalo loňského

roku toliko 36 narozených dětí. Před světovou válkou poměr narozených činil 26.8%, loňského roku toliko 14%.

FRANCIE. Lourdy oslavují letošního roku 75. výročí zjevení »Lourdské panny«, Bernadetty Soubirrous. Remeš vzpomněla začátkem tohoto roku památky sv. Remigia, který zemřel před 1400 lety. Protestantů je ve Francii toliko 289 tisíc duší.

MAĎARSKO. Do budoucna jsou slibny obchodní styky mezi Maďarskem a vatikánským státem, zejména ohledně objednávek potravin.

RAKOUSKO. Linecký biskup dr. Jan M. Gföllner vydal pastýřský list o pravém a falešném nacionalismu. Přirovnává k sobě stát, národ a náboženství. Nad národem jest stát, ale nad státem náboženství, které pokládá za »nicht national, sondern übernational«.

ŠVÝCARSKO. Orgán katolického duchovenstva »Schweizer Kirchenzeitung«, dovršuje letošního roku 100. výročí svého trvání.

ANGLIE. »Catholic Direktory« uveřejňuje statistiku katolicismu v Anglii. Podle zásady: »Katolické dítě do katolické školy«, věnují vedoucí činitelé velký důraz na rozšíření katolických škol. Podle statistiky katolických středních škol v Anglii a Walesu jest 516 s 59.849 žáky, škol obecných je 1376 s 389.631 žáky.

POLSKO. Kardinálu Hlondovi, primasu republiky polské, byl udělen za jeho zásluhy o stát

řád »Bílé orlice«. - V »Podkowa Lesna« byl položen základní kámen ke stavbě nového kostela. Kostel zřizuje polský autoklub k počtě svého patrona sv. Křištofa.

SPOJENÉ STÁTY SEVEROAMERICKÉ. Počet katolíků podle zprávy »Official Catholic Directory« činí 20,236.391 (konvertitů za poslední rok 40.269).

JUC. Rud. Kalhous.

D o p i s y

VÁŽENÝ PANE REDAKTORE!

Potvrzuji úplně názor kolegyně Káji Malé na Sokol. Ze článku p. E. Jitzovského je viděti, že autor je zapřisáhlým odpůrcem Sokola, a že vidí vše černé jen a jen u Sokola. Proč sváděti všechny chyby všech sportovních klubů jen na Sokol a jen na něm je vypichovati? P. E. Jitzovský jistě si neuvědomil, že v katolické mládeži je mnoho dobrých katolíků-Sokolů, jichž se svým článkem dotkl. — Proč nutiti někoho, kdo vykonává své náboženské povinnosti, aby vystoupil ze Sokola? Či pojem katolík a pojem Sokol nesmějí státi vedle sebe?

Článek p. E. J. »Sport a my«, bohužel, o tom pravém sportu málo pojednává. Jsou v něm fráze, které jako by psal ne student-sportovec, ale nějaký zahořklý mravokárce. Nač tak přísně na nás? Proto doufám, že p. E. J. se polepší a napíše nám článek s opravdovou sportovní tendencí, bez narázek na jakýkoliv spolek, jako pravý gentleman.

Mil. Pípal, VIII. tř., Praha.

KOLEGYNĚ KÁJO,

na Váš dopis o Sokole odpověděl pan redaktor celkem stručně, ale tak pádně, že se s ním těžko budete dávat do debaty. Ale Váš originální dopis mě nutí, abych si také přiložil polínko. Promiňte mi ten výraz, ale Váš názor na Sokol je naivní. Nepotřebuji se odvolávat na všelijaké sokolské protikatolické resoluce, snad Vám jako dobré katoličce postačí, že v mém rodném městě pořádala sokolská jednota dětský výlet do lesa právě o Božím Těle — dopoledne. Byla to odpověď na snažnou žádost dp. katechety, který předešlou neděli s kazatelnou prosil rodiče, aby všechny své děti vypravili do průvodu. — Také každoročně pořádá u nás Sokol dětskou veselici na Popeleční středu (!) a poděluje děti párky (!) a cukrovím. Co potom platí slova kněze ve škole? Milá kolegyně, takových příkladů

znám velice mnoho, ale škoda místa. Pan redaktor Vám dal otázek dost. Je-li Vaše jednota tak snášenlivá (myslím spíše pokrytecká), pak výjimka potvrzuje pravidlo. Jsem zvědav, vyskytne-li se uvědomělý katolický student (či studentka), který by se Vás v této otázce zastal, a ještě více jsem zvědav, kdo bude v této debatě kapitulovat. Oktaván.

ODPOVĚĎ KÁJI MALÉ, SEXTANCE.

Je pěkné, že hájíte své, ale nemusíte to dělat se zavázanýma očima. Není všechno zlato... a sokolské není ani pozlátkem! Rozumný katolík nemůže se Sokolem sympatisovat. Po stránce náboženské Vám byla dána odpověď, chci se ještě dotknout planého a neupřímného vlastnění Sokola, který se zdá míti patent na češství a na republiku. Co Čech, to Sokol, ale kdo není Sokol, tak do něho! V jednom z větších měst republiky s asi 33% českou menšinou je Sokol a Orel. Jednou do roka pořádá vlastenecký a naprosto nepolitický kulturní spolek velikou národní slavnost. Je to přehlídka Čechů v městě a jediný snad den, kdy městem hřmí české volání. Na slavnost, aby byl mohutný průvod, jsou pozvány všechny české spolky. Orel vyhověl, Sokol ne, a sice s přímým poukazem na to, že jdou Orli! Patentovaní representanti češství nejdou, protože jdou také jiní Češi, ne červeného zabarvení. Milá slečno, tuto okolnost musí každý rozumný člověk odsoudit! Náhodou se stal v onom městě starostou Sokola také jednou rozumný člověk a ten nařídil, aby jednota v průvodu šla. A výsledek? Dostal nos z Prahy a národní bohatýři seděli za pecí. Je nás ve světě hrstka Čechů v cizím moři a Sokol, nepolitický, nábožensky snášenlivý, bratrský představitel národa a vůbec dokonalost sama, trísť tak nízkým způsobem národní sílu.

Obdivuji sokolskou organizaci i jeho výkony tělocvičné a slety, také netvrdím, že je to ve

všech jednotách stejné, ale nemohu souhlasit s ideou sokolství, jeho vystupováním jako celek a způsobem, jakým nejvyšší hlavy vedou ČOS. Hlava je zde směrodatná, ne jednotlivé údy; systém a praxe, ne plná ústa frází, které dává Sokol, asi pro památku, vytesávat nad portály sokoloven. Nejsem v Orle, protože je v naší jednotě turecké hospodářství, kterému se zatím nedá odpomoci a s kterým nemohu souhlasit. A zde je chyba jen v údech, ale divím se Vám, katolické studentce, tedy inteligentní a rozumné snad dívce, že můžete sloužit pod komandem lidí nábožensky i národně nesnášenlivých a nebratrských. Jak můžete býti nadšena, závodit a bít se za ideu, která nemůže býti v souhlase s Vaším přesvědčením, jste-li opravdu katolickou studentkou a dívkou, která se na svět nedívá jen naivními očima. Zlatý křížek, zvláště bez těla Kristova, nepraví nic, je dnes módní zlatou ozdobou a ne poznávacím odznakem katolíka, ale sokolský odznak je puncem určité kasty a jistých zásad. Ne pro tělocvik, ne pro sport nemůže býti katolík v Sokole, ale pro to ostatní, čemu se říká sokolství.

A teď všem: Nelítejte po cizích hnízdech, když do nich nepatříte; jste-li modří, nemůžete býti modročervení. Sokol a katolík, toť severní a jižní pól! Dvěma pánům nelze sloužit a ten sokolský pán, je od našeho Pána vzdálen tisíce mil. Jde-li někomu jenom o sport a Orel snad v některých městech nevyhovuje, tak vstupte do sportovního klubu, kde si ten wolleyball nebo tennis také zahrajete, ale nedělejte stafáž lidem, kteří se s námi nechtějí snést jen proto, že jsme katolíci a že nenosíme sokolský punc na kabátě. Najděte již jednou svoji hrdost!

Eda Jitzovský.

PANU TH. C.!

Ani mi nenapadne, abych se na tu Vaši reakci z povolaného pera zlobil. Mluvíte o Pythagorově větě, ale zdá se, že jste se přes ten »Pons asinorum« také ještě nedostal. Hodně čtenářů »Jitra«, kteří mne znají, se srdečně tomu zasmálo, že jste ze mne udělal »zažraného anti-sportovce«. V tom případě jste se opravdu ztrefil do rohového praporku místo do branky. Kdybych se chtěl svým »sportsmanstvím chlubit«, poslal bych Vás do jednoho gymnasia k profesorovi tělocvikovi a ten by Vám rád ukázal album snímků a rejstřík ústavních rekordů — našel byste toho dost, čemu byste se mohl divit.

Že sportem získá tělo, ale nezískají duševní schopnosti — to není ani tak komické; vysvětlím Vám, jak já to chápu. Sport podporuje svěžest tělesnou, ale také duševní. Staří lidé, kteří se hodně naběhali, hlavně horalé, ti mají

úplně jasný rozum a výbornou paměť i ve vysokém stáří. Mladý člověk, který se nepřecpává a žije střídme, má vždy, až na abnormality, jasný mozek a jen sport mu duševních schopností nedodá. Sport pomáhá udržeti duševní svěžest a oddaluje tak senilní zatemnění mozku, ale jistě nemá vliv na talent a schopnost snadněji se něčemu naučit. Kdo trénuje běh, srazí pár vteřin na čase, ale sotva se naučí o pár minut dříve lekci! Pod slovem — duševní schopnost — přece nerozumíme charakter, nebo sebevýchovu podle mravních zásad, při nichž sport může býti hodně nápomocen, což nikdo nepopírá. Máme přece mnoho duševně velmi schopných lidí a jsou třeba zločinci. Tedy sport a schopnost duševní nijak blízce nesouvisí. Je pravda, že sport i zde pomáhá, ale velikou oklikou. Na ostatní Vám již velmi dobře odpověděl sám pan redaktor. Nebude-li se Vám snad některý z mých článků líbit, pište zase a třeba hodně ostře, ale uvažte vše napřed dobře, abyste mne nepodezíral z něčeho, čeho jsem na míle vzdálen.

Eda Jitzovský.

P. S. Jsi-li to Ty, »Bato« z P. XIX., pak si něco řekni, ale hodně potichu, aby to druzí neslyšeli.

OREL, SOKOL, DTJ.!

Dobrá byla polemika o Sokolu. Někdo tam zatáhl i Orla. Tedy skromný názor o znaku společném tělocvičným jednotám. Ideály všech jsou krásné. Ideál bývá vždy krásný. Horší je skutečnost. Co myslíte o tomto:

Veliký průvod. V čele tlustý náčelník prolamuje kolena. Za ním stádo děcek, mužů i žen. Špacírují dlouho. Jako pes kolem horkého žrádla. Nakonec se usadí v písku cvičiště. Vychrtlý řečník vysype hromady slov, věčně stejných. Odněkud z lože povel. To není oficír. To je majestát spolkové organizace. Hromada pestrých hadrů. Šňůry, brky, žíně na hlavě, rokoko v mozku. Muzika spustí. Rozestavený zástup začne komicky plácát rukama, kopat do vzduchu, vystrkovat zadky, a to docela vážně. Diváci se blbě uculují. Měli by se smát. Sprostě smát podobné komedii. Komedii staré, bez duše, prkenné, bez cíle.

S tím nemůžeme souhlasit.

A pak! Co se tím manifestuje? Kázeň! Pohotovost! K čemu? Předvojenská výchova! Není třeba. O výchovu armády je řádně postaráno. Co tedy poutá toto stádo? Snad sklony středověkého člověka, vkus starých tetiček.

Podobné věci dělají kluci. Nemají rozumu nebo málo. Jak dlouho uvidíme provádět takové hlouposti dospělé lidi, kteří jsou »rozumní«?

SLEČNO KÁJO!

Nevím, zdali čtete »Jitro« doopravdy, poněvadž píšete: »Svým časopisem vychováváte!« Vy se asi nedáváte vychovávat. Chcete jen bojovat, a to čestně nebo vůbec ne! Prosím Vás, bojujte! Přečtete-li: Orel, Sokol... buďte tak laskavá, přemýšlejte chvíli a napište do »Jitra«:

1. Proč jste Sokolkou?
 2. Proč byste nemohla být Orelkou a v DTJ?
- Na odpověď od sextánky se těší sextán.

J. A. Lipský.

K ČLÁNKU P. JAROSLAVA TICHÉHO: »KATOLICKÝ SKAUTING«.

Myslím, že je naprostá zbytečnost zřizovati katolický skauting. Není, podle mého názoru, třeba do podobného sdružení vkládati náboženství neb politické organizace. Československý skaut nebere nikomu náboženství neb mravní názory. Naopak, snaží se vychovati zdravý dorost pro naši mladou republiku. Léčí mládeži nejen tělo, ale i duši. Jako nastalo tříštění tělocvičných sdružení, tak stane se i se skautem. Tak jako vystupují proti katolickému skautingu, tak bych vystoupila proti podobnému zřízení jiných náboženství neb spolků.

Jsme mladý, malý národ, a chceme se se skautem sblížit s ostatními národy, proto chceme vystupovati jednotně. Jsem mladou skautkou a mám skaut ráda, vidím v něm mnoho a mnoho od něho též čekám. Chci proto jednotu a nechci třídění.

Fanda.

P o z n a m e n á v á m

k Vašemu dopisu toliko následující. Nevkládáme politickou ideu do skautingu, ale tvoříme společnost, která doplňuje skautské zásady náboženstvím, upevňuje je mravně. Netříštíme činnost: naše skautská organizace je členem Svazu Junáků-Skautů RČS, naši zpravodajové jsou zástupci zpravodajů svazových, mezi naší katolickou organizací a S. J. S. RČS panuje nejlepší shoda (pro oba Svazy platí stejná nařízení). Úplnou jednotu jsme dokázali při Slovanském skautském Jamboree v Praze. Vašich posledních slov si vážím, ale ať je kdo organizován kde chce, svůj úkol národní a mravní může vyplnit vždy, nestane-li se naprostým politickým bigotou. Neboť:

»...cesty mohou býti rozličné,
jen vůli mějme všichni rovnou.«

Jar. Tichý,
vůdce českobuděj. oddílu katol. skautů.

Čtěte knihu „Svatí a lidé“

SKROMNÉ POZNÁMKY K ČLÁNKU »TĚŽ NĚKOLIK SLOV.«

Cítím plně bolest, která mezi řádky jest ztajena nad naší katolickou mládeží a chápu, proč tolik smutných výčitek. I na mě často těžce doléhá otázka: Kam to spěje naše studující mládež? Jest snad jen proto zde, aby užívala, aby, bez- tak již ladem pohozené hřivny duše své, mařila a ničila, té duše, která jest ideálním obrazem Boha? — Má srdce, kterému Bůh dal tolik kouzla a něhy, bytí a život — žíznit jen po hříšných rozkoších a opájet se jedem mravní zvrhlosti?

Ne, jistě ne! — Leč kdo pomůže těmto ušlechtilým duším povznést se nad bahno a kal, ve kterém celý, celičský svět tone? Či chcete, aby sami čelili tomuto hroznému přívalu, který strhuje kdekoho? Chceme, aby několik jednotek stálo jako zářící majáky v urputném tomto vzepětí se vln nevěry a požitkářství?

Již několikrát bylo voláno po vůdcích — ale kde jsou? Jen se naříká nad naší mládeží, ale ruka k pomoci se jí nepodá.

Vytýká se jí mělkost, povrchnost a frázovitost; vše jest smutnou pravdou, ale obraťme zraky též na sebe a řekněme si: »Netkví chyba také v nás? Dali jsme své síly těmto mladým duším? Nebyli jsme příliš sobečtí a pohodlní, než bychom obětovali chvilku volného času k vedení těchto duší, které tolik volaly po naší pomoci, když tonuly?« — Kolik to bylo hlasů: »Nemáme vůdců,« — a kolik odpovědí? — Těch, kteří se obětovali studující mládeži a jejímu vedení, je příliš málo. Snad v prvním nadšení se jim ochotně podá ruka, ale přijde prvý nezdár a nevděk, a již ruka se stáhne zpět a ustoupí v klidný koutek ticha, kde nic neruší a pohodlně se žije. — Mládí potřebuje vůdců, a to vůdců obětavých, zapomínajících na své já.

Dívám, které se hájily, když v »Jitře« č. 3 se ocitl článek od A. Severského, se trpce v tomto článku vytýká mělkost. Myslím, že tímto se věc nenapraví. Chyba tkví na obou stranách. — Více úcty je třeba. — Nenaříkejte nad mělkostí jejich. Kde měly vzít hloubku, když rodina je rozvrácená, povrchní? — Je pravda, že vzaly to některé za špatný konec, ale celkově řečeno, vždyť studenti nejsou lepší. — Proč tolik hany na dívky? Jsou mnohé ušlechtilé a jemné. Neberte jim odvalu samým odsuzováním. Víte, že žena je vždy slabší a myslím, že by bylo lépe, kdyby se jim určitěji ukázalo, že jsou též mezi nimi dobré a hluboké duše, které ne- bojí se přiznat k svému přesvědčení veřejně. Ty, které hájily všechny napadané katolické studentky, jsou v tomto článku odsouzeny, ale právě takové, které by to nejvíce potřebovaly, se

směji. V obhajobě jest trochu více dětinské uražené ješitnosti, která se nesmí tak tragicky soudit. Pisatel článku snad představoval si studentku s vysokoškolským vzděláním, pak by to bylo horší. U akademičky je větší rozhled a vytržebnější úsudek. Známe naše studentky, vím dobře, co jim chybí, ale není možno vše přelomit najednou. Tyto duše třeba milovat i přes jejich nedostatky. Jsou mladé a mládí dopouští se více chyb, vždyť i studenti chybují. To neznamena však, abychom je opustili, nýbrž naopak s tím

větší láskou, která vše odpouští, i nevděk, který mnohdy tolik bolí, abychom těmto drahým duším ukazovali cestu vznešených ideí křesťanských. Na jejich chyby upozornit musíme laskavým slovem, které více pomůže, než ostří meče. — Kéž bychom konečně pochopili, čeho je třeba této naší drahé, studující mládeži. — Vypisuji slovo ze samotného článku: »Obět.« Ano, »Obět.« — Obětovat se plně mladým duším a býti jim vůdcem, aby i ony pochopily, co to obět je. Symbolia.

A nos lecteurs de l'étranger

Information sur l'activité des étudiants catholiques en Tchécoslovaquie.

Une ardeur bien active règne dans notre Fédération depuis un certain temps. Nous sommes entièrement occupés par la préparation de notre troisième pèlerinage traditionnel à Rome. L'idée de nous y rendre surgit dans nos coeurs durant le pèlerinage de notre Fédération à Stará Boleslav, là où fut martyrisé notre grand saint et Patron de la Bohême, saint Venceslas. C'est là que nous fîmes notre promesse solennelle d'organiser chaque année un pèlerinage officiel de la Jeunesse estudiantine catholique à Rome, afin d'y proclamer auprès du Très Saint Père nos témoignages de reconnaissance pour Son Auguste Personne. Notre pèlerinage est d'autant plus officiel que c'est le Saint Père lui-même qui nous ordonna et conseilla de nous y rendre régulièrement, afin de puiser l'aide divine et les bénédictions nécessaires à la source même du Catholicisme mondial, dans le berceau de l'Eglise Catholique, à Rome.

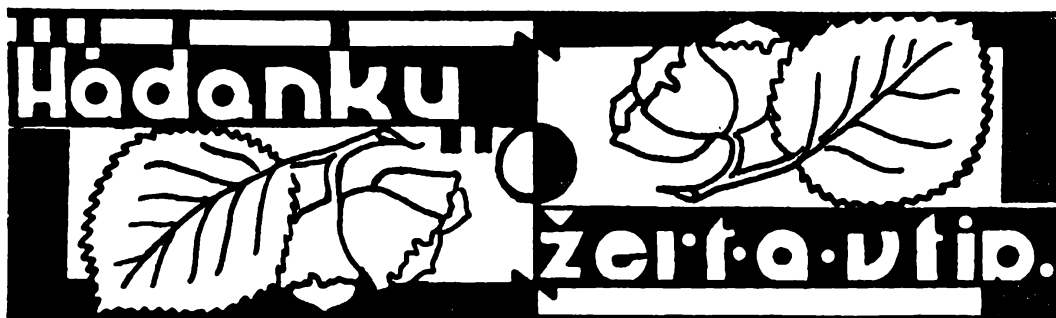
Le Comité préparatoire du Congrès national de la Jeunesse catholique travaille bien activement à l'organisation du Congrès qui aura lieu du 1 au 2 juillet à Prague. C'est à cette occasion que je me permettrai d'adresser à toutes les Fédérations estudiantines à l'étranger une prière de la part du Comité préparatoire. Nous installerons pendant le Congrès une exposition de la littérature et presse estudiantines catholiques. Je prierai donc mes chers collègues, les secrétaires d'échange, de bien vouloir nous envoyer toutes leurs revues, éditions, ainsi que tous les livres formant la littérature estu-

diantine de leur pays, afin que nous puissions les exposer. Nous espérons que vous n'omettez pas de prendre part à cette exposition de la Presse estudiantine et universitaire catholique. Vous pourriez joindre à l'envoi un petit drapeau dans vos couleurs nationales afin que votre partie de l'exposition en soit décorée.

Nous sommes heureux de mentionner la création de la Ligue universitaire des Etudiantes catholiques tchécoslovaques. C'est la première association de ce genre dans notre pays et nous espérons qu'elle accomplira son devoir le mieux possible et que ses rangs encore peu nombreux, formeront dans l'avenir une armée bien forte de jeunes combattantes qui viendront en aide au mouvement de toute notre jeunesse catholique. Nos jeunes amies chercheront force et soutien dans les prières adressées à la Bienheureuse Anežka Přemyslovna, qu'elles choisirent comme leur Patronne.

La Fédération des Etudiants Slaves Catholiques organise chaque année une semaine d'études qui a pour but de fortifier les liens d'amitié entre les étudiants slaves, afin qu'ainsi fortifiés et solidarisés ils puissent s'opposer à toutes les attaques auxquelles ils sont exposés et de travailler avec une ardeur grandissante pour la cause catholique. La prochaine semaine d'études aura lieu à Poznan, en Pologne, vers la fin du mois de juillet. Une conférence préparatoire sera tenue à Bratislava, capitale de la Slovaquie, le 17 mars.

Ladislav Pospíšil.
secrétaire d'échange.

Řídí
Vojt. Maňoušek,
redaktor,
Doubravice nad
Svitavou.
Tam zasílejte při-
spěvky, řešení a
dotazy, týkající
se jediné této
rubriky.

II. řešitelský turnaj.

Řešení hádanek z č. 4, 6, 7 (hád. č. 1.—30.) zašlete do 20. dubna 1933.

19. Přesmyčková záhada. — Red. M. V.

—uč—

1	K. Albín
2	Ani Labe
3	Lodi neubývá e = ě
4	Snad lid?
5	Jakýs člověk J =
6	Norsko — S. K. Haná u = r
7	Tahy ne!

Začáteční písmena přesm. tajů dají název známé české knihy (spis. B. N.) Přesmyčky: 1, 2, 4, 7 jsou zeměpisné, 5, 6 literární.

20. Rebus zeměp. — Juvenát Salvat.

Š	Š	K	e = ý
---	---	---	-------

21. Hádanka. — Jiří Plachetský.
Poskytnu stínu v horkém zeměpásu,
přesunutím hlásek noci dávám jas.

22. Doplnovačka s tajenkou.
Sextáncům »Krásnohorské« — Igor.

●				V
	●		A	
		●		
	A		●	
V				●

známý přístav
italské město
čsl. pohoří
egyptské město
město Pobaltí

23. Záměnka. — O. Radil, Př. Kop.

S »f« umělecké dílo nástěnné,
s »t« Severanu hlad často zažene.

24.—25. Přesmyčky. — »Začátečník«.

(zem.)	VE VOZÍKU?
Bezejmené z Moravy: Rychnovák. (lit.) DR. CHYBA: MOŠNA ŠÍŘIN.	

26. Král. procházka. — K. Jurák

B. Hruškovskému.

S	I	O	H	O	Í	L
R	V	S	K	I	Č	J
Ě	K	A	T	Z	N	E
Z	T	A	J	K	E	L
B	E	E	J	B	Y	N
						Í

27. Pádovka. — Alfovi M.: BEATRICE.

1. pád chytrá hlavička,
táže se: »Kde je 2. pád?«

28. Rámovka. — Cid, Tišnov.

	á		e	
		●		
	e		a	

1—2 liter. výtvar
3—4 řemeslník
5—6 ochrana hradu
7—8 domácí zvíře

29. Rebus popisný. — Pořadatel
prof. Stan. Antonický.

Hlodavec, kulturní rostlina a
písmeno dohromady dají,
to co v mozku vzniká
a málokdy se utají...

30. Rebus. — Chovanky z Levoče.

N	S	vede spolek	E
		S	

Hádankářská rubrika není jen k vyplnění mís-
ta... Je-li vám popřána, přispívejte pilně bez po-
bízení, přičiňte se o její rozkvět!

Letní tábor katol. studentů

bude vybudován u Hoštýna u Mor. Třebové na způsob tábora skautského. Cvičení, stopování, signalisování, táborové ohně. **Od 15. července do 5. srpna.**

Tábor povede zkušený profesor tělocviku. O duchovní a kulturní stránku vhodně postaráno.

**Nuže, studenti, ven, ven-dolesů, k vodě!
Poznejte tajemství a kouzlo přírody!**

Nechte zaplanout u svých stanů mohutné ohně s rudými plameny
a pošlete radostnou píseň s veselými jiskrami vzhůru k letní obloze!

Potřeba letního tábora pro kat. studenty byla již naléhavá. Přispějte tedy všichni k uskutečnění krásné myšlenky. **Vždyť do duše studenta patří radost.**

V á m p a t ř í l e t n í t á b o r !

Získejte své kolegy na ústavě a již dnes posílejte nezávazné přihlášky do Ústředí. Denní pobyt nebude přehovět 10 Kč. Celkový propočet na 200 Kč i s ubytováním, stravováním a exkursemi.

Prožijte léto v radosti v přírodě - v táboře.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jediné v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5.

Víte, jaké bylo dílo církve v našem národě?

Statisíce českých katolíků to neví a proto se všude krčí a bázně ustupují. Že však se nemusíte stydět ani bát za slavnou minulost svých katolických předků, naopak že můžete přihlásit se hrdě k velkolepému dílu katolické církve u nás, to vám poví

Dějiny naší vlasti slovem i obrazem,

dílo známého katolického spisovatele a historika P. JIŘÍHO SAHULY, jež počalo vycházeti koncem února t. r. Dějiny jsou psány

na základě nejnovějších vědeckých badání

a ozdobí je četné celostránkové ilustrace akademického malíře KARLA RĚLINKA. Budou vycházeti ve 14denních sešitech po Kč 2'50.

Dopíšte si ještě dnes o podrobný prospekt na adresu:

**Výpravna díla DĚJINY NAŠÍ VLASTI (red. V. Vedral),
ČES. BUDĚJOVICE, Vrchlického nábřeží 689.**

*Sulla via per un migliore avvenire, in tempi cattivi e movimentati,
con gli ideali accesi nei nostri cuori, veniamo nuovamente con amore
ed entusiasmo a stringere la mano ai fratelli delle università italiane
in occasione del nostro III. Pellegrinaggio a Roma durante l'Anno Santo
1933, portando il saluto dalla nostra cara Patria a tutti i nostri amici
e fratelli. Evviva la gioventù gogliarda cattolica d'Italia!*

Litro

časopis katol. studentstva

JITRO

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zapraviti.

Redakční závěrka pro 9. číslo 28. dubna.
Redaktor prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28.
Jemu zasílejte příspěvky pro „Jitro“.

Z obsahu :

Otto Gaube: Věda a víra. - L. G.: Bílá laň. - Perditus: Církev a světské mocnosti. - A. Dandisl: Modrá brigáda. - J. K.: Lucerna ardens et lucens. - Básně. - Hlídky. - Dopisy.

Zprávy dopisovatelům. S. -íček, Pár řádek. To už nepůjde, protože jsme diskusi o těch věcech skončili. Jsme rádi, že to máme s krku. — Eda, Pravda, Havajské kytary. Na zpívání to může být dost dobré, do »Jitra« se nehodí. — Kefud, Květ atd. Dobře je to zřymováno, ale poesie to není. Co není, může být, dodávám pro útěchu. — A. V., Pohádka atd. Próza, řečnění, patos, jinak dobré náběhy. — V. T. Bída. Raději něco veselejšího! — J. V—slav, Zvony. Pěkné, ale není místa. Schovávám na příště. — Baťa P. XIX. Poněvadž nejste Baťa a pak poněvadž nejste ten Baťa, který byl v podezření, že je Baťa, neotisknuji váš dopis, jenž nadto nic nového a zásadního neobsahuje. — J. R., Uh. Brod. Na poesii náboženskou kladu nejprísnejší měřítko. Nic tak neškodí náboženství a zbožnosti jako špatné náboženské umění. Zkuste později, ale prožijte, procitíte, probojujte každou myšlenku! — J. K., Řím. Kniha o Frassatim došla. Přečtu ji, jak budu mítí kdy. Díky za námět!

SSSD PRAHA XII., KORUNNÍ TŘ. 4
sehraje dne 23. dubna v 7 hod. večer
divadelní hru:

„SVATÝ VÍT.“

Palác „Česká Koruna“, Korunní tř. 32.
Čistý výtěžek věnován chrámu na Fran.
tíšku a na periferii. Přijďte všichni!

Vyjde 1. května.
Objednejte!

4. sv. edice „Jitra“

BÁSNE

MILOŠ

KREJZA

GOTICKÉ KVĚTY

Msgr Prof. Otto Gaube:

Věda a víra.

Znám jest výrok slavného konvertity, universitního prof. Dra Alberta Marie Ruvilla z Hallu: »Věda je chladné světlo, — teplo jí skýtá víra.« Věda může stejně škoditi jako prospěti; — aby prospívala, k tomu potřeba víry.

Nikdo tuto pravdu pádněji nevyřkl a celou svou po míru toužící duší krásněji nevyčítil, jako Göthe ve svém »Faustu« a Otokar Březina ve své velebné mystice. Proto se stal Göthe básníkem světovým a Otokar Březina mystikem mezinárodním, jak to slovy elegantními vyslovil německý vyslanec v Praze v kondolenci, pronesené vůči ministru školství a národní osvěty nad úmrtím Otokara Březiny.

Duše lidská touží po míru a blahoslavený lidstvem je ten, jenž mu cestu k míru ukáže, — sám na ní míru dosáhnuv. Věda může život obetkat všemi vymoženostmi ducha, — duše však vzdychá strážněmi štvána, nemá-li víry.

Věda nalezla a vynalézá tolik divů techniky, — bez víry zvrhá se v dítky týrající a vraždící macechu. Matkou, milující dobroditelkou činí ji pouze víra. Není to hanbou kulturních národů, — národů křesťanských, že nekonečné, draze placené konference nemohou se sjednotit na požadavku odzbrojení? Že bez zardění projednávají kapitoly o válce chemické, o vrhání pum s letadel? Nežasl svět, dověděl-li se, že teprve dohodou po dlouhých proslovech bylo docíleno zákazu války bakteriologické, kde se hromadně, uměle šíří cholera, mor a tyfus? Že zákaz používání otravných plynů a ničivých prostředků chemických ve válce má býti učiněn závislým teprve na vzájemnosti a má se omeziti na státy, jež by chtěly toho zákazu dbáti?

Na sjezdu učenců v Chicagu sdělil známý americký chemik Hilton Jones, že objevil nový kov, dvakrát pevnější než ocel, avšak o polovinu lehčí než hliník. Mluvil o novém otravném plynu, zvaném cacodyl isocyanid, který, jak prohlásil, jest již znám všem velmocem světa. Jeho účinky jsou prý strašné: zničil by, — pravil Hilton, — celé armády stejně snadno, jak sfouknutím se zhasí světlo. Pak ukázal svému posluchačstvu nový kov a pravil s úsměvem: »Zde je druhý vynález, stejně významný. Tento kov je nazván »beryllium«, — v leteckém průmyslu vyvolává pravou revoluci. Snese napětí dvakrát větší než ocel, při tom jeho váha činí jen malý zlomek váhy ocele. Je tak tvrdý, že se ho může použiti k řezání skla, je však absolutně vyloučeno učiniti do berylia prostou rýhu. Sestrojte letecký motor o 400 koňských silách z tohoto kovu a bude tak lehký, že jediný člověk bude s to jej vyzdvihnouti a odnésti.

Představte si, že některý stát vyrobí letadla z jiného nového kovu, zvaného »aldur«, těžko viditelného, jež opatří motory z »beryllia« a vyzbrojí pumami, naplněnými nově vynalezenými otravnými plyny, — co za hrůzy vyvolá budoucí válka?!«

Hle, vraždící věda!

Věda bez víry hlásá bezohledný, ledový egoismus. Věda prodchnutá vírou staví se ve služby altruismu — lásky k bližnímu, tohoto čistého, pravého, neposkvrněného náboženství — jak praví evangelium.

Věda, ozářená náboženstvím, líbí se Bohu a získává srdce — spojujíc všechny. Takováto věda, již utiskne láskou zušlechtěné srdce lidské pečetí míru, překlene jako most všechny rozdíly sociální, všechny nesváry mezinárodní a stranické boje a bude směřovati jen k dobru a míru.

Dožijeme se toho? Dočká se tohoto kýženého cíle lidstvo vůbec?

Jest ovšem vznešenou povinností všech lidí dobré vůle ze všech sil k tomu cíli pracovat.

Ale jak?

Veliký pacifista, filosof a básník Hauptmann napsal, že národové jsou v zajetí vědy, spoutáni a očarováni jejími vynálezy. Odkud kyne rozčarování z tohoto otroctví, odkud svoboda?

Náš Zavoral praví, že svoboda jest výhradním majetkem těch národů, jichž dějiny a praktické žití jest plno Kristova odkazu lásky. A jsou-li dosud miliony lidí v nízkosti otroctví, pak je to jen proto, že nepoznali Krista.

A jestliže v křesťanských zemích úpí lidstvo v otroctví ve formě zcela moderní, pak není to věru vinou křesťanství, nýbrž těch, kteří nestojí na půdě evangelia lásky, kteří nepochopili ducha Kristova, nebo stojí přímo v táboře jeho nepřátel.

Rádo, velmi rádo se mluví a píše, že i pod rouškou křesťanské lásky bylo těžce hřešeno na právech lidu, že s jménem Krista na rtech bylo pácháno násilí.

Kdo takto mluví, nebo píše, ten nechť vzpomene, jak bolestně odpýkala církev sama tyto bědy, jakými obětmi, jak neúměrnou prací, kolika činy lásky musili věrní a praví sluhové Boží napravovati to, čím nehodní hřešili. Zde netřeba ničeho omlouvat, praničeho zastírat, neboť opět to byli jenom lidé, jejichž ruce nebo rty nebyly ani schopny ani hodny úkolů, jimiž je Bůh pověřil.

Zde platí slovo: Historia gentium magistra, — dějiny buďtež učitelkou národů!

Prodchněme vědu odkazem Kristovým, — učením lásky a nebudeme jejími otroky, nýbrž pány!

Věda zapřažená v zájmy egoismu bídne zotročuje, věda ve službách lásky k bližnímu zušlechťuje a oblažuje. —

Perditus:

Církev a světské mocnosti.

Boj Filipa Sličného s Bonifácem VIII. byl předzvěstí hnutí, které za tři století vzniklo ve Francii a bývá jmenováno galikanismem. Galikanism je názor, že papeži nepřísluší žádná, ani nepřímá moc ve státních záležitostech. Dalším stupněm emancipace světské moci byl febronianism. Od galikanismu se liší tím, že nemá národnostního podkladu a že v něm převládá racionalism a servilní oddanost k vládám. Neuznává církevní samostatnosti a přisuzuje státu právo zasahovati do zřízení církevních. Uplatnil se zvláště v Rakousku.

O vědecké vyvrácení galikanismu a febronianismu se zasloužili zvláště italští teologové a kanonisté. Obyčejně se drželi názoru středových kurialistů: o zmírnění jeho se pokusil Robert Bellarmin tím, že popíral přímou moc papeže ve světských záležitostech a učil, že

mu přísluší pouze moc nepřímá. Podobně učil jiný člen Tovaryšstva Ježíšova, Suarez, že totiž papež má toliko direktivní či deklaratorní moc ve světských věcech.

Pomineme-li teorii panteistické ideokracie zbožňující stát, dle níž jest Církev ve státě jen trpěna, dokud není dosti silen, aby všechny jiné společnosti, tedy i Církev absorboval, máme teorii svobodné Církve ve svobodném státě, která hlásá odluku Církve od státu. Odluku však, ať je jakákoliv, nemožno pokládati za stav ideální, nanejvýš jen za menší zlo, hrozí-li pronásledování Církve nebo je-li třeba zabrániti jejímu zestátnění. Jako blud byla teorie odluky odsouzena v 54. větě Syllabu: *Ecclesia a statu statusque ab Ecclesia seiungendus est.* (Denzinger, 1755.)

V mnohých státech amerických se vykonává zásada, že stát nemá míti na starosti nadpřirozeného cíle svých občanů a vůbec že nemá dbáti o jejich náboženství a víru. Zásadě této chybí jakékoliv odůvodnění a oprávnění, poněvadž vladaři nemá a nemůže býti lhostejno náboženské vyznání jeho poddaných. Se stanoviska katolické Církve jest teorie o lhostejnosti státu k Církvi zavržitelná, protože jest oporou náboženského indiferentismu, odsouzeného v 79. větě Syllabu.

Oblíbena jest teorie o souřadnosti Církve a státu. Zakládá se na názoru, že Církev i stát jsou instituce stejnoprávné, že mají zvláštní původ i úkol, takže stát zásadně uznává svobodu Církve a nezávislost její na státě, Církev pak uznává nezávislost státu na Církvi jakožto společnosti, nikoli však nezávislost na náboženství. Teorie souřadnosti se uplatňuje v jednáních o konkordáty, oboustranné to a závazné smlouvy o poměru Církve a státu. Je zřejmo, že není možno, aby se v jednáních takových našla shoda naprostá, jak pro povahu Církve, která jest obecná a světová, tak pro povahu státu, který je jednotlivý a obmezený.

Jest nevyhnutelno uznati, že stát je samostatný ve vlastním svém oboru právním. Dle slov Lva XIII. jest obojí moc, jak duchovní tak i světská ve vlastní své oblasti svrchovaná.

Avšak Církev trvá na přesvědčení, že jest zřízením Kristovým, majícím vlastní účel, vlastní prostředky k němu a tudíž i vlastní právo. Jako taková nepodléhá Církev ve věcech duchovních nižádné moci světské. »Cokoliv jest v lidských věcech jakkoliv posvátno, cokoliv náleží k spáse duší neb službě Boží, ať jest to takové svou přirozeností, ať se takovým vyrozumívá pro účel, k němuž se vztahuje, to vše jest v moci a rozhodnutí Církve. (Leo XIII, *Immortale Dei*, Denzinger, 1866.) Věcmi číře duchovními se rozumí svátosti, církevní pravomoc, odpustky, výchova kleru, bohoslužba, průvody a pouti, ustanovování a rušení svátků a postních dnů, církevní kázeň a správa církevního jmění.

S ohledem k poslednímu cíli jest Církev nadřazena státu, poněvadž účel její převyšuje účel státu. Tato nadřazenost nesmí se však chápati s hledem na cíl přirozený, který stát má, poněvadž to by znamenalo, že stát jest společností nedokonalou. Avšak toliko s hledem na cíl nadpřirozený, takže stát jako společnost nižší v tomto smyslu má poskytnouti Církvi prostředky svého řádu, aby jich užila k vlastnímu svému cíli.

V konfliktu Církve a státu nesmí býti činnost Církve znemožňována ohledem na časné škody, ať domnělé či skutečné. Zásada zní: *Cura boni spiritualis praevallet et missio Ecclesiae impediti nequit.*

Jako dokonalá společnost má Církev právo na všechny prostředky k svému cíli, tedy nejen duchovní, nýbrž i časné, pokud jich potřebuje k dosažení nadpřirozeného cíle. Toto právo uplatňuje dle can. 1495 C. I. C., který zní: Církev katolická i Apoštolská Stolica mají vrozené právo svobodně a od světské moci nezávisle nabývat, podržovat a spravovat statky pozemské k dosažení svých vlastních cílů.

Těmito zásadami nevniká Církev v obor státního práva, poněvadž neupravuje svět-

ského řádu s hledem k nadpřirozenému cíli a neupírá státu svrchovanosti ve vlastním jeho oboru. Jsou však i záležitosti, které mají přímý vztah k obojímu cíli, jak přirozenému, tak nadpřirozenému, a proto přímo podléhají obojí moci. Hlavní zásadou o těchto smíšených záležitostech, ať přirozených, na příklad smlouvách, výchově dětí, ať přirozených sice dle povahy, ale řádem Božím v nadpřirozeno povýšených, na příklad manželství, ať číře nadpřirozených, na příklad křtu, jest, že stát nesmí o nich dávatí zákony bez ohledu na to, co Církev již v těchto věcech nařídila. Stát může svým zákonem upravovati smíšené záležitosti řádu nadpřirozeného, má právo přímo o nich rozhodovati: a proto zákony o smlouvách uznává i Církev za závazny, pokud neodporují právu božskému, dle can. 1529: Co stanovilo v zemi světské právo o smlouvách, buď obecně, buď zvláště, ať jmenovaným, ať nejmenovaným, a o zrušení, totéž ve věcech církevních právem kanonickým budiž zachovááno s týmiž účinky, nepříčí-li se právu božskému, nebo není-li právem kanonickým jinak stanoveno.

Podobně může stát svými zákony zřizovati školy: nutí-li však věřící katolíky, aby na ně platili a své děti do nich posílali, má též dbáti toho, co Církev o výchově dětí stanovila. Can. 1372 to připomíná: Věřící všichni tak mají býti vyučováni od dětství, aby nejen nic jim nebylo předkládáno, co odporuje katolickému náboženství a čistotě mravů, ale zvláště aby se uplatnila výchova náboženská a mravní.

Ničeho nemůže stát stanoviti v záležitostech smíšených, které jsou buď řádu nadpřirozeného, na příklad křest, nebo které jsou do řádu nadpřirozeného povýšeny, na příklad manželství, a to co se týče podstaty těchto záležitostí a účinků od podstaty neoddělitelných.

Ve věcech manželských tedy nemůže stát rozhodovati o tom, co náleží k jeho podstatě, totiž o manželském souhlasu, o formě uzavírání manželství, o rozluce a překážkách manželství. Rovněž nemá právní moci rozhodovati o účincích, jež jsou neoddělitelny od podstaty manželství, totiž o legitimitě dětí a o kohabitaci. Přísluší však státu rozhodovati o ryze občanských účincích manželství, poněvadž jsou svojí povahou časně a od podstaty manželství oddělitelné. Can. 1016 stanoví: Manželství lidí pokřtěných se řídí právem nejen božským, ale i kanonickým, ale tak, že nedotčen jest obor moci světské, pokud se týče občanských účinků téhož manželství.

(Dr. Silv. Kulhánek, Kanonické zásady poměru Církve a státu, Církevně-právní kollegium Jednoty katol. duch. diac. brněnské, Brno 1923.) (Pokračování.)

Kolej
»Nepomucenum«
v Římě.

Vznešené hnutí katol. studentstva dochází porozumění na všech místech. Pomocníci našemu dílu se hlásí se všech stran. — I v »Nepomucenu« v Římě máme mnoho upřímných přátel.

Bílá laň.

Jarka krácel, zalit září podzimního slunce, pod modrým nebem, po němž pluly jemné, jakoby nadýchané mráčky. Šel pomalu polní cestou k lesu. Plnými plicemi ssál do sebe těžkou vůni dozrálé přírody. Dospěl ke kraji lesa. Usedl na rozehratou zem a opřel se o bělostný, černě pruhovaný kmen mladé břízky, která jako její sestry zbarvila své vlasy do zlatova. Jarka se snivě zahleděl do dálky, kolébán jemným šepotem zlatého proudu, který se mu nad hlavou vlnil, šuměl a jiskřil, odrážejí žhavé šípy sluneční a zbarvuje je svým roztopeným zlatem. Někdy se zachvěla bříza tak prudce, že se zlaté vlnky rozlétly po svahu, třepetajíce se jako motýlci a jako žluté jiskry zapadly do zarudlé vonící trávy, aby své zlato zaměnily za zářící rubín. Bylo jich tam už na sta a stále přilétaly nové, strásány s vlasů několika bělokorých krasavic, z nichž některé, tvořice veselé hloučky, rozběhly se po svahu dolů, jiné zase stály až vzadu u lesa, svítíce svými kmeny a horkým svým zlatem do jeho vážné a syté zeleně, která zůstávala stále táž, i tehdy, když zrovna u ní zaplály žhavé jiskry mládí rozkvetlého a rozhořelého, jež svými odlesky změnilo celou stráně.

Jarka seděl a díval se do modravé dálky. Tam vzadu už lesy splývaly s nebem, slabě zamřzeny, modré až fialové. Čím byly blíže, tím byly krásnější. Protější stráně plály zarudle do modrého vzduchu, pod nimi zase ty světležluté skvrny bříz a dole v polích rudá světla planých hrušek. Pod nimi se táhly tmavé pruhy zorané půdy až k lesu. A dole, zrovna pod Jarkou, hořely střechy městečka, baňatá kostelní věžka volala do mraků a vedle ní teklo kus modrého nebe s bílými skvrnami v úzké říčce.

Oči Jarkovy se naplnily podzimním teplem a směsicí barev, které na ně útočily a teple objaly městečko. Už je tak dlouho neviděl! I ty lesy kolem. A Jarkovy oči zesmutněly. Oh, jak se vše změnilo od té doby, kdy zde uviděl »bílou laň«! Ano, tehdy tu vládlo žhavé léto a co času už přešlo! Zrovna takové bylo tehdy nebe, právě tak pluly mraky, ale vše bylo přece jaksi jiné, ty střechy dole a ten kostelík se jaksi jinak díval. — Tehdy! Od té doby Jarka často vzpomínal, často snil, často toužil spatřit ty břízy. A podařilo se mu to. Byl tu pak mnohokrát a vždy uviděl »bílou laň«.

Až jednou!

Břízy byly tehdy jaksi smutné, jako by byly plakaly a neodvážily se na Jarku podívat. Ta zamlklost tehdy Jarku zarazila. A tehdy čekal, čekal dlouho, ale nadarmo. »Bílá laň« nepřišla. Opustil pak tuto stráně, aby zapomněl, aby se již nikdy nevrátil. Snažil se zapomenout, ale nemohl. A dnes, dnes ho něco zavolalo. Podlehl čemusi, čeho neznal. Vzpíral se, ale musil jít. Přivítala ho baňatá kostelní věžka, přivítaly ho i břízky a udiveně se naň zadíval les . . .

Jarka seděl, opřen o břízu a vzpomínal. Odkudsi z údolí volala do modrého nebe křídlovka, jejíž zdlouhavé tóny ulétaly kamsi dozadu k modrým vrchům. Zamyslel se a zapomněl na všechno, naslouchaje opojivému zpěvu zlatovlasých bříz. Pojednou se za ním zachvěla zeleň lesa a zarudlé mlází zašumělo. Jarka vyskočil a ztrnul.

Před ním stála dívka, jejíž bílá halenka splývala s bělostí březových kmenů. Pod vlasy, zlatými jako hřívy těch stromů kolem, zazářily prosebně hnědé oči.

»Ty?«

Dívka sklopila oči a její rty zašeptaly: »Odpustíš?«

Neodpověděl. S úsměvem ji vzal za ruku a odvedl k břízce, odkud před tím pozoroval rudý kostelík. Mlčeli, ale jejich oči mluvily.

A zlaté proudy březových větví nad jejich hlavami radostně zašuměly, vysílající tisíce záblesků, vesele zářících, do modravého vzduchu, veseleji se rozběhly po nebi bílé mráčky a z údolí se usmívala střecha kostelíka.

Vzadu v lese si šeptaly temné smrky, jak Jarka našel svoji »bílou laň«.

M. V. Kostomlatský:

Tvoje oči.

*Slunečka v létě rozesmátá,
— motýli hrají —
letí ...
Dvojice svatá —
pohledy dětí ...*

*Žhavý,
kovově modravý zrak
upřený do oblak —
— pevný a nesmlouvavý
silného muže ...*

*Plaménky dohořívající žlutavých svíc
na rakvi z katakomb smutného světa ...
Pramének kouře do výše vzlétá ...
Tma — a již nic ...*

— — — — —
Skleněné oko se dívá ...

A. Dandisl:

Modrá brigáda na Urálu.

Hlavní tepna dráhy, vedoucí od stanoviště jedenácté železniční pracovní brigády ve vzdálenosti dvou set kilometrů slujnatou a lesnatou pustinou jižního Urálu, sloužila prozatím jen dalšímu uskutečnění plánu, protíti napříč odlehlé, vzácnou pryskyřici chovající okresy zisk nesoucímí kolejemi. Po celé trati kupily se stopy práce; na některých místech vzbuzovaly hory nahromaděné země a kamení, na nichž povalovaly se kmeny prastarých lesů jako odhozené košťály, dojem, jako by zde bylo řádilo ničící zemětřesení. Jednomyslně snášela brigáda všechny nedostatky, ke kterým ji prales nutil. Ale vousy, které dělníkům narostly, zdívočily jejich obličej.

Když dospěli k výši 180 m, naslouchali všichni ti muži jednoho večera ve velikém baráku zaraženě, an brigádník Míša Irylov projevil na počátku schůze, kterou svolal, návrh — projednati především opatření k zlepšení způsobu života. Neodůvodňoval svůj návrh stížnostmi na kuchaře a zřízence kantin. Řekl jen, že by nikomu v brigádě neškodilo, kdyby mohl přestat práti si své prádlo sám. Potom však zdůraznil, že se vůbec nedostává schopných lidí, kteří by dovedli spravovat a šít.

Aby se zhostil toho, co mu leželo na srdci, a aby získal ostatní svému tajnému úmyslu, nedovedl jinak, než že rozzuřen křičel, že mu jeho prádlo visí na těle jako z plechu. Hlas chvěl se mu rozčilením. Ale podivné ticho, které mezi shromážděnými panovalo, naznačovalo mnohem zřetelněji, než by mohla pronesená slova, že zde někdo dal výraz trýzni, kterou trpěli vlastně všichni. Usmál se pošklebně. A ve velikém rozhorlení prosadil, že bylo vyžádáno alespoň několik žen ze ženské pracovní železniční brigády.

Zatím dostoupila brigáda do výše 200 m, kdež křížily se dvě jistě 60 metrů široké údolní kotliny. Baráky tábora byly postaveny uprostřed pralesem zelenavě zastíněné plošiny. A z plechových komínových rour kantiny unikal kouř ohně, který rozdělávala nyní třicetiletá statná Iruša Orbay a její dvě starší pomocnice. Míťa Irylov byl první, který si dal oholiti plnovous, aby se Iruši líbil. A brzy nato zmizely se všech tváří vousy, které činily dojem příšerných škrabošek. Míťa se stále na ni usmíval. Večer jak večer snažil se navázati s ní hovor, ale vždy vmísili se jiní do toho. Jednou se tázal Iruši vyčítavě, zda je snad horší Alexandra Fedoroviče, který požívá u ní přednosti. Tvářila se, jako by neslyšela a chápala se své práce. Míťa stal se uzavřeným. A večer v kantině s hlavou mezi pěstěmi podepřenými o stůl pohlížel zadumavě a pochmurně k Iruši, jeho číhající pohled stíhal nepřetržitě každý pohyb rukou a rtů. Za nic neopustil by nyní pustinu. Ale na to již ani vůbec nemyslel. Myslel jen — na ni, jako všichni ti ostatní, kteří byli do této ženy zamilováni. Nevšímali si Alexandra Fedoroviče a vinili jej mezi sebou z málo kamarádského chování. A způsob, jakým mu dávali cítiti svou žárlivost, vzbuzoval obavy.

Mezitím, co se »modré oddělení« brigády hotovilo překlenouti obě údolní propasti předitvím ducha a ocele, rozdělil se zbytek mužstva v přední čety, aby třaskavinami, pražci a kolejemi pronikli podél pravé propasti, a aby si pak každá četa zvláště, z rozličných odboček razila cestu zpět. Zprvu vracely se čety se svých stanovišť ještě týž večer, ale pak propracovala se každá jednotlivá četa z rozličných odboček daleko od sebe vzdáleným odbočkám. Poslední četa, kteréž bylo nařízeno umožniti stoupání zatáčky na konci propasti, na výše položenou planinu a pak prodloužiti koleje přes planinu směrem jižním, čítala osm mužů. Mezi nimi byl Alexandr. Vždy v pondělí jeli dresinou za svou práci. Tam nocovali ve stanech a vařili si jídlo ve společném kotli. A když koncem týdne, tak k večeru, jeli na své dresině záhybem veliké zatáčky, která vedla s vysoké planiny dolů k Iruši, bručel si každý pro sebe píseň brigády. Práce pokračovala. Míťa Irylov, který měl za úkol dbáti zvláště v zatáčkách před propastí, aby se žádný pražec a žádná kolejnice neuvolnila, obcházel novou trať denně. Kdysi v neděli však, když přední četa, ke které náležel Alexandr, měla se vrátiti do tábora, zůstal Míťa Irylov již od rána seděti na svém místě v kantině. Tvář jeho byla zachmuřena. Náhle pohlédla mu Iruša do obličeje, zasažena potutelně příšerným pohledem, kterým ji stíhal zpod přivřených víček. Zvolna křivily se jeho prsty v drápy a sevřely v pěst. Povstal, zavěsil svůj veliký rozvěrák na rameno a zíraje upřeně před sebe, tápal na trať.

Když tak dobré tři hodiny krácel mezi kolejemi a mezi propastí s bujným pralesem, vyjel proti němu prázdný stavební vlak. Šel kolem něho, aniž by na něj pohlédl. Na zavolání strojvedoucího, zda by nechtěl raději s ním k »Iruši« — tak nazývali brigádníci nyní tábor — neodpověděl. Šel a šel, hledě jen před sebe. Za předposlední výhybkou stanul na místě, kde lokomotiva vlaku, se kterým se potkal, ztratila žhavé strusky. Uchopil sice svůj veliký rozvěrák, aby oheň uhasil, ale náhle jej odsunul a opřel se o něj oběma rukama. Díval se na oheň, který potměšile praskaje, plazil se po suché trávě v oblast stromů na kmeny, které vítr vyvrátil. V křoví počaly poskakovati malé plaménky, rostly, šplhaly. Praskaly. Listí se svrástilo. Plameny se vzmáhaly. Žár nutil jej zpět. Jako bez ducha pohlížel vyjeveně na vznik požáru, ač výhled zatemnil kouř, který vítr poháněl nad propast.

Již delší dobu pozoroval Alexandr Fedorovič, že brzy ten, brzy onen muž čety, když právě v práci na chvíli ustane, neobrací své zraky jako jindy k zapadajícímu slunci, ale dívá se nedůvěřivě směrem k zpáteční cestě a shýbá se pak opět ku své práci. Pak vzpří-

mili se ostatní a dívali se také tam. Mlčeli sice, ale na jejich čelech objevily se kolmé vrásky. Slunce zapadalo stále hlouběji. Znepokojení rostlo. Občas pokukovali ti, kteří shrbeni pracovali na svorkách kolejnic, kradmo k lesu, nad nímž se vznášel dlouhý, bílý pruh par; občas pohlédli si ostatní, kteří nosili pražce, do obličeje, ne však do očí, nýbrž na ty kolmé vrásky. A musil-li někdo promluvit o něčem, co se týkalo práce, neznělo to jako jindy krátce a tvrdě, znělo to spíš stísněně a jako by potichu dodával sám sobě odvahy. Ano, čím více se šerilo, tím nevolněji bylo Alexandrovi. Tím více, že v modrých parách obzoru, k němuž vedla zpáteční cesta, nemohl nic objevit. Měl pocit, jako by se četa tajně umluvila na něčem proti němu. A začal si hvízdati, takže druzí pohlédli na něj udiveně.

Četa nastoupila konečně zpáteční cestu na své dresině. Uprostřed plošiny měla silnou hnací páku, která vzhledem k příčnému trámci podobala se kříži, jímž muži, stojíce čtyři na jedné a čtyři na druhé straně, počali pohybovat. Alexandr stál vpravo na okraji a vyhlížel směrem jízdy. Dresina jela bez rozkazu rychleji, než jindy. Nikdo nemluvil. Tmělo se stále víc a více. Kola klapala v rychlém taktu. Muži oddychovali jako šťvaná zvěř. Náhle vzkřikl muž, stojící vedle Alexandra: »Hoří! Hoří! Lešení hoří! . . .« Běhlo v očích Alexandra, který se díval upřeně kupředu, bylo viděti přes tmu, která zahalovala obličeje. Nyní teprve pochopil podezřelé mlčelivé chování čety. A vpředu nad lesem černým jako noc rudly stále víc a více mraky. Shrbil se a poháněl a rozjížděl dresinu zoufalou silou v šílené tempo. A zatím co ostatní, aby rychlost jízdy dodrželi, vyrazili monotonně a úryvkovitě: »Hoří, hoří!« křičel Alexandr: »Jen víc! Jen rychleji! Iruša hoří!« A jeli, poháněni zápachem požáru. Každý chtěl pomáhati hasiti; každý si chtěl přispíšiti, každý byl změněn, poděšen září planoucí na nebi. Jízda stala se útekem a její rychlost budila v nich pocit, jako by unikali neštěstí. Když se přiblížili k lesu a síly hrozily je opustiti, ustoupil Alexandr náhle od příčného břevna, mávl rukama ve vzduchu v taktu, jako by trhal za provaz a křičel na muže: »Jen dále!«

»Rychle skrz! Oheň nedostihl dosud náspu! Rychleji! Rychleji!« — »Zadržte, zadržte!« volali dva, tři, čtyři, pak všichni, až je dusivý kašel umlčel. Jednomu po druhém klesaly ruce s příčného trámce, tiskli je na ochranu k obličeji. A stále dále řítila se dresina, hnána spádem. Jiskry prskaly osobám vstříc, jako žhavé střely. Dým řídl, žár stával se peklem. Stromy praštěly. Dým se vlácel.

Nezadržitelně řítila se dresina dolů. Pryskyřice tekla s kmenů a větví a hoříc, kapala na pražce. Z nářku lidí, kteří se před ohněm slezli v klubko, ječely zoufalé výkřiky, jeden byl sežehnut ohněm na hlavě. Jinému hořely kalhoty. Vzduch plál plamenem. Všichni křičeli. Všichni spolu zápasili. Každý se snažil přidržeti slabšího před sebou proti ohni a záru aneb krýti se jím. Plamen na kalhotech vyšlehl. Člověk hořel jako pochodeň. Spadl s dresiny. Ohnivý popel se rozvířil. A doutnající dresina pádila do ohnivého moře.

V táboře ztichlo vše. Jedině Iruša čekala na nárazníku na konci trati. Chýlilo se k půlnoci. Nebe plálo rudě. Vzduchem otráasaly nepřetržitě výbuchy, které způsobovala brigáda, aby podminováním skalních útesů oheň zasypala a udusila.

Noc. Planina se otráasala. Ze skalních rozsedlin řvaly ozvěny. A když korečně vše utichlo, naslouchala Iruša v nejistotě poslední četu, která se do tábora dosud ještě nevrátila. Rachotivý hluk na koleji přerušil ticho. Ulekla se. Byl zřetelnější. Blížil se. Zatajila dech a dívala se upřeně tam, kde koleje ztrácely se do noci. Koleje zněly hlasitěji v taktu. Dresina se objevila. Byla prázdná, ale ověšena vlajkami plamenů a černými prapory dýmu.

Přel. J. Mockerová.

Rozdavač světla.

Literární historie vypravuje, že Goethe umíraje, volal: »Více světla!« Vypravuje to s úmyslem ukázat, že v tomto muži jakási vyšší touha nezanikla ani v poslední chvíli. Zachycuje ona slova, v nichž jest skryto cosi nesmírně smutného, a rozmělnuje je ve svých stařeckých zubech; učí ty, kteří jí věří, opakovati tato slova a obdivovati se jim. A zapomíná při tom tato neúnavná klanitelka lidské slávy, že věta, již Goethe vykřikl, dívaje se do tváře blížící se smrti (máme-li věriti jejímu podání), odhaluje věci, jež nelze rozpitvati rozumem a zařaditi do škatulek vědy, ale jež možno proniknouti jediné srdcem.

Zdá se, že Goethe ve chvíli loučení s tímto světem ztratil svůj klid. Onen klid záhadný, pošklebující se všemu svatému a nadpřirozenému, který v jeho díle ironisuje Pravdu. Arnošt Hello vážil tento podivný a mnohými tolik zdůrazňovaný klid Goethův na svých velmi přesných a citlivých vahách a poznal, že jeho tíže strhuje v propast, poněvadž jest to klid bez Boha.

Goethe umíraje, volal: »Více světla!« To byla smrt člověka, který odhodil náboženství a klaněl se neznámým bohům. To byla smrt autora Werthera, bytosti rozeklané, nemožné, protivné, která byla stvořena člověkem znásilňujícím sama sebe. To byla smrt vznešeného a vyschlého starce, jenž »zestárl ve svém protestantském cynismu«, jak o sobě Goethe sám napsal. Nemodlí se, nelituje, neoplakává svých vin a svého rouhání, neusmíruje se s Bohem, jež popíral, ale i ve chvíli poslední, kdy odevzdává se smrti, kdy ustupují do pozadí všechny ohledy světa, teatrálně, v póze básníka, s tvrdošíjností dítěte volá stále svou větu: »Více světla!« Tak může snad umírat básník, pěvec Jupiterův, stvořitel Faustův, ale nikdy tak nemůže umírat člověk a křesťan.

V témže století, kdy ve Výmaru umírající Goethe toužil po světle, v Itálii rozdával Světlo božské Pravdy bl. Don Giovanni Bosko. XIX. století, o němž Hello napsal, že jest hladové, hynouc toužením po nekonečnu, ukázalo v tomto světcí příklad, kdy hlad po nekonečnu jest nasycen přilnutím k Bohu. Don Bosko se věnoval výchově mladých duší, do nichž zaséval ono Světlo, po němž se toužilo, Světlo velmi jasné, plné a intenzivní, jehož zdrojem a zřídlem jest sám Bůh. Pokračoval v díle sv. Filipa Neri a otevřel své kněžské srdce bolestem svého prostředí a uzavřel do něho ty, kteří potřebovali jeho lásky. Boskovy výchovné ústavy nabyly záhy veliké pověsti a jeho vliv počal býti pocítován i mimo Itálii. Slova liberálního ministerského předsedy Ratazziho: »Don Bosco je snad největším zázrakem XIX. století,« vyjadřují, jak dovedl tento světec působiti i na ty, kteří se jinak lhostejně dívali na dílo Církve a pohrdali jí. Boskovo srdce patřilo mládeži. Umíraje v Turině, pravil k těm, kteří stáli u jeho lože: »Řekněte jinochům, že je všechny očekávám v ráji. Vždy kupředu!« Neumírá jako vznešený básník, nevolá po světle, protože z jeho srdce vyzařovalo světlo lásky apoštolské a v jeho duši bylo skryto Světlo Pravdy Boží, kterou učil. Svůj život takřka prohýřil štědrým rozdáváním tohoto nebeského Světla a rozdával je všem, o nichž věděl, že ho potřebují. V poslední chvíli své myslel na ty, jimž byl otcem i matkou a jež zrodil pro Boha. Je-li možno srovnávati, tedy ve Výmaru umíral literární genius, ale v Turině (více než o půl století později) umíral světec.

Jedna krásná vlastnost vyniká silně na blah. Boskovi. Jeho střízlivá veselost. Byla kouzlem jeho osobnosti a podmaňovala mnohé, kteří se s ním setkali. Byla též

zbraní, již získával ztracené duše, a byla jednou z nejdůležitějších částí jeho paedagogické metody. Byla to veselost, tryskající z vnitřní jistoty, z duševní vyrovnanosti a plnosti, bylo to vzácné ovoce kněžské askese.

Boskovo dílo vyrůstá z této veselosti. Nese na sobě její rysy, proto je tak silné. Tato veselost, to je klid v Bohu. To je působení neviditelného, jasného Světla, jež Bůh vložil do nitra pokorného kněze a po němž snad toužil umírající básník. Goethe jest člověk slávy. Jest obdivován, jeho dílo působí na tolik duší. A jeho život jest prozkoumáván s takovou přesností, že nelze již jinak. Goethe jest slavný. Ale blah. Bosko jest člověk úcty. Při vyslovení jeho jména nelze žertovat a nelze tlachat. Tu se mlčí a toto mlčení, v jehož hlubinách jest skryto tolik myšlenek a tolik citů, jest mlčením pokorně a sladce uctivým. Goethe může snad býti někým obdivován, ale Bosko může být následován. A to jest mnohem více.

V životopise Dominika Savio, jenž byl vychován v Boskově ústavu, napsal na jednom místě Don Bosko tato slova: »Život jest nejvzácnějším darem Boha; život nám poskytuje příležitosti shromažďovati si zásluhy pro nebe. Zásluhy pro nebe si tedy získáme, zasvětime-li všechny své dobré skutky Bohu...« To jsou prostá slova, bez jiskřivé formy, bez zvláštní krásy vnější. Jak jinak by to řekl básník! A přece nedalo by se to srovnati s rčením Boskovým. To, co je v něm krásného, to jest uvnitř, to jest to, co nelze vnímati očima tělesnými a předčítati ústy, ale co nutno hledati očima duše. To jest ono vyjádření smyslu života, jež se má o co opřít, protože za ním stojí s k u t e č n ý, veliký život světcův...

Trpíte dnes mnozí a trpíte mnoho. Smutek lze viděti ve vašich tvářích a stín bolesti zakrývá je. Nečtěte v básnicích, nerozumějí vám. Ztratili kontakt s životem, zmizeli v jeho propastech. A sami hledají cestu, plní zoufalství a hořkosti, rouhajíce se Bohu a proklínajíce lidi. Nečtěte básníky, šílence snů, ale ponechte to těm, kteří mají dlouhou chvíli po dobrém obědě. Vy, kteří milujete a trpíte, vy, kteří hledáte a nalézáte, vy, kteří byste rádi viděli a tápete ve tmách ponurých nocí, vstupte do školy bl. Dona Giovanni Bosko. Zanechte vše, co vám překáží, venku a jděte tam jen se svými bolestmi, se svým smutkem, se svým těžkým životem, s chorobami duše. A najdete radost a najdete jasné dny, neboť rozuměti duším a vraceti je kladnému životu v Bohu, to jest poslání tohoto zázračného rozdavače Světla...

Lad. Riasnoviech:

Odídem.

(H.)

*Odídem z majera,
odídem žalostne
mrtvou stráňou
za šera, za šera
so srdcom, myslou tiež
— možno — uplakanou...*

*Odídem z majera,
odídem žalostne
v diaľku čiernu, tmavú
za šera, za šera
vykopať zapadlú
túhu popolavú...*

*Odídem z majera,
odídem žalostne
v diaľnu šedú dúhu
za šera, za šera
blaženosť — samotu
hľadať novú, druhú...*

*Odídem z majera,
odídem žalostne
v majer iný
za šera, za šera
aspoň raz bozkať tvoj
obraz siný...*

Kantor.

Eusebius Cerba, zatrpklý, stárnoucí mládenec byl postrachem gymnasia. Hypochondr a figurka profesora na vymření . . .

Bouchly rozvrzané dveře, nad nimiž se zachvěla tabulka s římskou sedmou. Dvacet-sedm žáků mlčky počítá a rýsuje v začouzené čtvercové místnosti, zdobené se tří stran promočenými svrchníky, čepicemi a klobouky, rozvěšenými na polámaných a zkřivených věšácích. Minuty se vlekou jako by měly stokilová závaží na nohách. U tabule se zoufale bojuje o bytí či nebytí. Na kathedře leží ošumělý notes, který mu zjednal respekt a absolutní klid — ale uzavřel srdce žáků.

Nikdo ho neměl rád, ne pro pětky, které psal — hm, ty píšou jiní také a budou se psát vždy — ale všichni v něm jaksi cítili nepřítele. Nenáviděl smích, nenáviděl sport, neznal omluvy, nerozuměl mládí — byl to strohý, přemrštěně přísný kantor-pedant, ne vychovatel mládeže, ale dompteur, lpící na zkostnatělých formách výcviku. — — —

»Ne — špatně . . . dost, sedněte!«

Křída zazvonila o kovovou misku, trojúhelník a kružítko dopadly se slabým třesknutím na kathedru. Mrtvé ticho třídy bylo na chvíli rušeno vrzáním vyhlodaných parket pod tíhou dlouhých kroků . . .

Profesor vyhledal v koženém pouzdře pečlivě ořezanou červenou tužku a sklonil se nad rozevřený zápisník . . . dopsal. Jeho dlouhá, vyhublá postava se napřímila. Pokročil před tabuli, hrábl rukou do nepěstěných vlasů a posunul si staromódní skřípec na černé tkaničce, která se někde za uchem ztrácela a opět vynořovala na pomačkané, zašpinavělé náprsnice; pohlédl na špičky bot, které již dávno volaly po krému, pak na lesknoucí se, nežehlené, úzké a jako harmonika vypadající kalhoty až nahoru k pobryndané vestě a pak majestátním pohybem zastrčil palce do jejích spodních kapsiček a zbývajícemi osmi prsty bubnoval po skrovném břiše.

Jeho oči se chvíli pásly na zbledlých tvářích studentů a pak sestoupil se stupně . . .

Sedmadvacet žáků se zmenšovalo, div že nezmizelo pod lavicemi . . .

Co to? Strach mizí se sedmadvaceti obličejů a svaly kolem úst se chvějí zatajovaným smíchem.

Kousek rohlíku vyčnívá panu profesorovi z děravé podšívky kabátu . . . teď padá k zemi — on toho nepozoruje — vzpouzející se rty jsou drceny ostrými řadami zubů . . . a nyní zase něco padá — ohlodaná kůrka chleba a dva kousky cukru . . .

Jiskřivá kaskáda hlasitého smíchu se rozletěla třídou. — — —

Neholená tvář profesorova zrudla, skloněn zíral na předměty, rozlétnuvší se po špinavé podlaze. Co se dalo v jeho nitru? Uvolněný skřípec se houpal na černé tkaničce . . .

Zvoní! — Skloněn, opustil profesor třídu.

Na druhý den před osmou hodinou je v septimě stísněná nálada. Za chvíli přijde on, ale nikdo se nepřipravuje, dnes pětce nikdo neujde; bude se mstít za ten smích . . .

Tiše se otevřely dveře a vstoupil dobře oholený a učesaný muž v nových, prostých, ale vkusných šatech. Zapsal se, opřel se o tabuli a mírným hlasem počal vysvětlovati novou látku; výklad zopakoval.

»Rozuměli jste mi?«

»Ano« — vydechla užaslá třída.

Špinavý notes se ve třídě již neobjevil. Dny prchají, ve třídě je klid. Úsměv lpí na rtech žáků, z očí zírá láska a obdiv k profesoru, jemuž malicherná příhoda vrátila kontakt s mláďm.

A. L. L.:

Smír úsměvu.

(*Mé matičce.*)

*Tma hrůzy usedla v mé lože,
kdy noc trávila stříbrné vůně dne.
Anděl míru marně líbal kamenná víčka,
když stínů volání bodalo
a chvělo se jak list zvadlý v podzimu tělo.
V duši řvalo peklo . . .
Pil oběti krev večera hřích
a satanskou šklebil se rozkoší
v blednoucí líc.
Jak květy leknínů v tůň černou
vzpomínky padaly v mozku síně,
kde viny kletba dusila jich labutí zpěv.
Šum jarních fontán pohřebních chorálů ozvěnou
opěval spravedlnost věčnosti . . .
A zvolna jen zmíraly tmy v měsíce slzách,
ticha chlad padal hebce v údolí srdce.
To den se již rodil z bolesti půlnoci
a kosil těkavé životů sny.
Zabloudil paprsků dech teď v hrob mých stěn,
zajásal — v pozadí pad', kde na obraze zářil
matky úsměv zlatý.
Jelen jak štvaný v houšť spásy zapadl noci bol,
z poháru štěstí když osvěžen
svědomí hrozivým unikl propastem.*

Karel Jurák:

Vzpomeň si!

Tak se pokorně krčí. Poněkud sehnutá. Její našedlé oči se smutně dívají stále v totéž místo.

Přišla zima. Oči jí obalili mechem. Zúžily se. Jako by jí to bolelo, ještě bolestněji patří na své okolí.

Máš dojem smutku. Nahlédni však do jejího nitra, tolik jásotu, křiku, smíchu mládí tě ovane. Chceš dovnitř. Ale pes tě nepustí. Musíš si jej nějak získat. Říkává se, že zvířata neodolají dlouhému, ostrému pohledu. Ale to je jako výjimka! Tak na tebe štěká, — jako by tě odháněl od něčeho, čeho si nezasloužíš, co jsi sice prožil, ale nyní už o tom nevíš, zpronevěřil ses tomu, a přítomnost chudá, nemající ráda by se k tomu vrátila.

Marně hledáš kousek něčeho dobrého, třebaš cukru, jímž bys obměkčil strážce poesie dětství. Mezi ním a tebou jsou sice jen nahnutá a nahnílá vrátka — to je však, aby slepice v létě nehrabaly v zahrádce — ale za nimi ten pes!

Ten štěká, kňučí, sápe se, jako by tě chtěl odehnat, protože cítí u tebe odvrácení od něčeho vyššího a přiklonění — lépe schýlení se na jeho úroveň. To však nesnese. Chce tě mít výš! Víš co? Obejdi tamhle okolo zahrádky, a dívej se aspoň oknem — jestli se ten kus skla v mechu může řadit mezi okna — když už dovnitř jít nesmíš!

Tam je kus slámy, zabal si do ní boty, zvedni si límec, ruce strč třebaš do kapsy — a dívej se na mládí!

Frantík právě byl chycen. Zavázali mu oči mamčiným šátkem, zamotali s ním třikrát a teď chytej!

Ludva na stole, Slávek se krčí pod postelí. Frantíkova ruka hmatá po stole, Ludva ji přeskočil, ruka je však rychlejší, hned se vrací, Ludva skočí na židli, židle nesnesla náraz, pád její přiskřípl kočce ocas, Micka sténá, Ludva a Slávek se chechtají, Frantík kopne do převrhnuté židle, padá, hlava jeho se trochu odrazila od podlahy, odraz vyvolal bouli, boule bolest, ta slzičky — slzičky řehot kluků — vše v nejlepším. Teď samozřejmě musí zakročit »deus ex machina« — tatínek. Přičinil se, aby se rámus zdvojnásobnil, ne že by se ke klukům přidal, ale tím, že jim přidal.

Snažili se sice usmířit tatínka tím, že mu stáhli vysoké boty, rychle přinesli papuče a fajfku, Frantík tabák, Slávek honem škrt sirku — a snad už by bylo dobře, ale zas tyto úlohy se ještě nenapsaly.

»Tatínku, my je napíšem až po večeri.«

»No, dobrá!«

Tatínek sedí, jako by o něčem přemýšlel. Kluci už vycítili, že něco chystá.

»Tati, můžeme už rozsvítit? Je tu tak tma!«

»No, nachystejte lampu a očistěte knot — a pak počkejte!« Tatínek jde ven, za chvíli přinesl tlustou knihu, posadil se ke kamnům.

»Sem si pěkně sedněte a buďte tiši!« Chlapci se uvelebili u jeho nohou.

»Chlapci, zítra začne nový čas — nové období. Budeme si připomínati hrozné bolesti toho, který nás vykoupil. Představte si, že se píchnete špendlíkem. Jak hned uskočíte. Proč? Protože to bolí. Co to však muselo být za bolest — koruna ze samých špendlíků — trnů — a k tomu vsazena na hlavu. Považte! na hlavu! Vzpomeňte si, když vás někdy bolí hlava, jak hned naříkáte — co však měl říci Ten, který svými mukami chtěl vnést trochu světla do našeho života?!«

Tatínek rozžihá lampu a počíná číst. Dychtivé oči sledují rty otcovy: »Umučení Pána našeho . . .«

Proč se už nedíváš okénkem. Zebou tě nohy?

Nebo se ti to zdá pohádkou, která už byla.

Kéž by se vrátila! Zdali víš proč?

Z. Nadezd'a:

Nevím. -

*Kam květy mi uprchly,
zachytil jsem je jen v úsměvu,
slavík ve květech za okny
probudil se ve zvonivém
úderu.*

*V jasmínu, který dozněl zvuky
křišťálovými
v hnědých krovkách, jež sálají.
Březnem vychladlé lekníny
paprsky vlnami tryskají . . .*

Utrpení Kristovo.

Co tedy činí ve svém utrpení? Hle, jak nám to několika slovy líčí Písmo: »Tradebat autem iudicanti se iniuste.« »Odevzdával se, poddával se tomu, kdo ho nespravedlivě soudil.« A to, co se praví o jeho soudci, rozumí se v důsledku o všech, kdo se mu pokoušejí nadávati. »Tradebat autem,« odevzdává se jim, aby s ním učinili vše, co chtějí. Chtějí ho políbiti, nabízí rty; chtějí ho spoutati, podává ruce; chtějí ho poličkovati, nastavuje tváře; tlouci holí, nastavuje záda; nelidsky bičovati, nastavuje ramena; žalují na něho před Kaifášem a před Pilátem, on se pokládá ve všem za usvědčeného. Herodes a celý jeho dvůr se mu vysmívají a posílají ho zpět jako blázna; ke všemu se přiznává svým mlčením; vydávají ho slouhům a vojákům, a on sám se poddává ještě více: tuto tvář, jindy tak vznešenou, že uchvacovala podivem nebe i zemi, tu ponechává zpřímá a bez hnutí plivání této luzy; rvou mu vlasy a vousy, nepromluví, nepovzdychne; je to ubohý beránek, který se nechává stříhati. Pojd'te, pojd'te, kamarádi, volají tito nestoudní vojáci; podívejte se na toho blázna ve strážnici, který si představuje, že je židovským králem; to mu musíme dát korunu z trní! — »Tradebat autem iudicanti se iniuste«; přijímá ji. — A ona dosti nedrží, zatlučeme ji holí. — Bijte, zde je hlava. — Herodes ho oblékl bíle, jako blázna; přines tamhle tu starou šarlatovou kazajku, aby vystřídal barvu! — Oblecte, zde jsou ramena. — Podej, podej svou ruku, králi židovský, tu máš třtinu jako žezlo! — Zde jest, učíte s ní, co budete chtít. — Ha! teď už to přestala být hra, tvůj rozsudek smrti je vynesena; podej ještě svou ruku, abychom ji přibili! — Hle, tu ji máte také. Tak se shromažďete, Židé i Římané, velcí i malí, měšťané i vojíni, vracejte se stokrát k útoku; rozmnožujte do nekonečna údery, nadávky, rány na rány, bolesti na bolesti, urážky na urážky, zpílejte jeho bídě až na kříž, aby se stal jediným předmětem vašich výsměchů, jako šílenec, vaší zběsilosti, jako zločinec: »Tradebat autem,« poddává se vám do nekonečna; jest připraven snést všechno, všechno, co jest tvrdé a snesitelné v nelidském výsměchu a ve zlomyslné krutosti.

Nuže, křesťané, rozvážili jste si dobře tento hrozný obraz! Nestačí toto strašné množství nesmírných bolestí, které jsem vám všechny dohromady předvedl před očima, aby vás pohnulo? Cože, vidím ještě vaše oči suché! cože! ještě neslyším vzlykání! Čekáte, že vyložím zvláště všechny různé okolnosti této krvavé tragedie? Jest třeba, abych vám z ní postupně ukázal všechny různé osoby; takového Jidáše, který ho líbá, Petra, který ho zapírá, Malcha, který ho bije, křivé svědky, kteří ho křivě pomlouvají, kněží, kteří se rouhají jeho jménu, soudce, který poznává a přece odsuzuje jeho nevinu? Jest třeba, abych vám vylíčil našeho zločince, jak dvakrát nebo třikrát úpí pod krupobitím ran bičem, jak se potí pod tíhou svého kříže, jak nechává rozbít všechny metly o svá ramena, jak otupuje ve své hlavě hroty trnů, jak nechává na svém těle unaviti všechny katy? Ale den by nás opustil, než bych se dotkl jen poloviny těchto příšerných podrobností: zkratke tuto nekonečnou řeč vážným rozjímáním.

Pohled'te na tuto tvář, jindy potěšení, nyní hrůzu pro oči; popatřte na toho člověka, kterého vám Pilát představuje na výši svého soudního dvora. Hle, zde je ten člověk; ejhle, zde je ten muž bolesti: Ecce homo, ecce homo. »Ejhle člověk.« A kdo je to? Člověk či zemský červ? Je to živý člověk, či rozdrásaná oběť? Vždyť vám to říkají, je to člověk: Ecce homo. »Ejhle člověk.« Hle, muž bolesti. Vidíte ho ve smutném stavu, kam ho přivedla synagoga, jeho matka; nebo spíše, vidíte ho ve smutném stavu,

kam ho přivedly hříchy, vaše vlastní hříchy, které vylily na tohoto nevinného celou tu povodeň zla. Ježíši! kdo by tě mohl poznati? »Spatřil jsem ho,« praví prorok, »a nebyl k poznání.« Daleko toho, aby vypadal jako Bůh, ztratil dokonce podobu člověka, a »hledali jsme jej v jeho přítomnosti«. Et desideravimus eum. Je to on? je to on? je to ten člověk, který je nám zaslíben, »člověk na pravici boží a Syn člověka, ve kterém se Bohu zalíbilo«? Super virum dexteræ tuæ et super Filium hominis quem confirmasti tibi. Je to on, nepochybujte o tom: ejhle člověk; ejhle člověk, kterého jsme potřebovali, aby vykoupil naše nepravosti: potřebovali jsme člověka znetvořeného, aby v nás obnovil obraz boží, který naše hříchy smazaly: potřebovali jsme člověka zcela pokrytého ranami, aby uzdravil naše rány: Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra. »Byl zraněn pro naše hříchy, byl umučen pro naše zločiny; a my jsme vyléčení zsinlostí jeho ran;« et livore eius sanati sumus.

Rány, jak se vám kořím! svaté jízvy, jak vás líbám! krvi, která vytékáš, ať z umučených očí, ať z celého rozdrásaného těla! drahocenná krev, kéž Tě mohu zachytit! Země, země, nepij tuto krev! Terra ne operias sanguinem meum: »Země, nepokryj mou krev,« říkal Job: ale co záleží na krvi Jobově? Ale, země, nepij krev Ježíšovu: tato krev nám patří a má padnouti na naše duše ...

Přeložil B. Vřesovický.

J. K., Řím:

Lucerna ardens et lucens.

V roce 1925 umírá v Torině akademik Petr Jiří Frassati, zrovna když měl býti promován na doktora-inženýra. Bylo mu 24 let. Udivil moderní svět svou láskou k Bohu a bližnímu. Jeho život se čte jako veliká kniha dobroty Boží. Mohou se právem o něm říci slova Beránka Božího o Předchůdci Páně: »Ille erat lucerna ardens et lucens.« (Sv. Jan 5, 35). Jeho čisté, junácké srdce zasvítilo záhy zářící pochodní hořící lásky k velikým činům a obětem. Ve farním kostele v Turině u oltáře, kde přistupoval ke stolu Páně, je pod jeho stříbrným reliefem napsáno: »Petr Jiří Frassati, apoštol lásky, který v modlitbě v každodenním sv. přijímání čerpal sílu a světlo za vítězství dobrého boje, aby tak dovršil běh života a radostně odpověděl na neočekávané volání Boží, jako dobrý voják Kristův — na památku a za vzor mládeži.«

Nuže, proč byl Petr Giorgio Frassati katolickým studentům postaven na svícen, který den ode dne šíří svůj světelný obzor? Protože byl hořící pochodní čisté lásky a víry k Bohu a bližnímu, kterou čerpal z denního sv. přijímání a spojení s Ním.

Při tom byl nadšeným sportovcem a turistou, miláčkem nebetyčných Alp. Žil mezi námi a byl jedním z nás. Nic zázračného nebylo v jeho životě a přece dovede tolik upoutat naše srdce. Praví nám to jeho přítel: »Myšlenka na něho má neodolatelnou přitažlivost; vykonal tolik dobra za živa a mnohem více po smrti.«

Proto stal se miláčkem katolických studentů italských; dnes 250 organizací katolické mládeže v Itálii nese jeho jméno. Sám byl nadšeným členem i předsedou »FUCI« (Federazione Universitaria Cattolica Italiana). Nejkrásnější chvíle mládí dovedl obětovati studentskému sdružení. Hrdinou se ukázal v Římě na kongresu katol. studentů r. 1921, když komunisté pronásledovali katol. studenty. Tehdy P. G. Frassati statečně hájil studentský prapor, který mu násilím nepřátelé roztrhali. Nebál se ani žaláře. »Ille erat lucerna ardens et lucens.«

»Spravedlivý živ bude z víry.« (Sv. Pavel, Gal. 2, 11.) Uprostřed nevěreckých kolegů, kteří se sáпали na mladičkého Orla, ulétal bolestným ranám nepřátel do oblaků nebetyčných Alp, kde napájel své srdce radostnou vírou v království Boží.

Své sestře píše: »Ty se tážeš, zda jsem vesel. A jak bych neměl býti, když víra mi dává sílu? Jsem vždycky veselý! Smutek musí býti vypuzen z katolických duší. Bolest není smutek, který je nemocí horší nad každou jinou. Taková nemoc je skoro vždy ovocem ateismu. Avšak cíl, pro který náš život je stvořený, ač posetý mnohými trny, přece není smutný. On je radostný i v bolesti.« Podobně svému příteli: »Jistě víra je jediná ještě záchrana; jí se třeba silně zachytiti; co by byl bez ní celý náš život? Nic! Ó více, byl by utracen marně, protože na světě je samá bolest a bolest bez víry je nesnesitelná; zatím co bolest, živená pochodní víry, stává se něčím krásným, protože zoceluje ducha v zápasch.« Ó, jaké zdroje neochvějné víry se zde rozlévají pro naše studentské duše slabé víry!

Pier Giorgio Frassati se nikdy za svou víru nestyděl a všude ji vyznával až k heroismu; zlé splácel jen dobrým. Když se vrátil z vězení a vyprávěl kolegům o své příhodě s praporem, tu se mu tvář rozjasnila a oči zářily radostí: »Naložili s námi zle, ale my jsme jim odpověděli za to modlitbou sv. růžence.« Pro sport a turistiku nikdy nezanedbal svých náboženských povinností i za cenu největších obětí. Ve spolcích, noclehárnách turistických, v kruhu přátel, na vrcholu nebetyčných Alp, všude se modlil. »Byl jako anděl, který, když dosáhl vrcholku Alp, zatím co jiní kamarádi se opájeli jiskřící krajinou, on kleče, s rukama sepjatýma a očima pozdvíženýma k slunci, zanotil hlasem procítěným, že získal pohnutím každého.« Tehdy byl vpravdě »svící hořící a svítící«. (Sv. Jan.)

Ale nade všechno byl P. G. Frassati apoštolem lásky, kterou čerpal z Eucharistie. Rád čítával listy sv. Pavla a dobře rozuměl jeho slovům »a kdybych měl všechnu víru, takže bych hory přenášel, lásky však kdybych neměl, ničím bych nebyl«. (I. Kor., 13, 2.) Lásku prokazoval v kostele, doma, ve škole, všude. Nejvíce však miloval chudé. Svému příteli M., který se zdráhal navštívit s ním chudé ve špinavých domech, kde prý může dostat jen nakažlivé nemoci, odpověděl, »že navštěvovati chudé je navštěvovati samého Ježíše Krista«.

Byl z bohaté rodiny a měl dosti prostředků udíleti milosrdenství. Kolik dobrodiní prokázal svým chudým kolegům a hladovým trpícím, ví jediné Bůh! S evangelickou prostotou je vyhledával a Štědrý večer ztrávil obyčejně u chudé rodiny, kam přinesl štěstí a mír. Nezapomněl na ně ani ve hrozném smrtelném zápase a prosil svou matičku, kterou tolik miloval, aby jeho šaty rozdala chudým. Není divu, že chudí první v něm poznali světce. Při jeho pohřbu bylo slyšeti jejich hlasy: »Otec, dobrodinec náš zemřel, zemřel světec Frassati.«

Byl »pochodní hořící a svítící« lásky až k smrti.

Ač byl silné, krásné postavy, zkosila ho smrt ve čtyřech dnech. S radostí zvolal: »Hle, tu jsem, ó Pane!« P. Cesarini zůstal při té zprávě ohromen, hořekuje Božskému Spasiteli. Proč jsi nám vzal toho drahého mladíka, zatím co kolem nás je taková zloba? A zdálo se mu, jako by Pán mu odpověděl: »Nevíš, co pravíš; on byl již zralý pro nebe.«

Takový je svatý! Il santo! Písmo sv. ho takto opěvuje: »Šťasten boháč, který shledán byl bez vady, který za zlatým kovem nehonil se. Kdo je takový? Abychom ho chválili! Neboť činil divy v životě svém. Kdo se osvědčil v bohatství, že zůstal bezvadný? Budíž jemu věčná sláva vzdávána! Kdo mohl přestoupit a nepřestoupil, kdo zlé činiti a neučinil? Proto jest upevněno štěstí jeho od Pána, a jeho almužny hlásat bude všechna obec svatých.« (Kniha Sirach. 31, 8—11.)

*

Tyto řádky nechtějí podati život P. J. Frassati, to je úkolem knihy samé. Vyšla z péra prof. Antonína Cojazzi v Turině r. 1928 a ještě téhož roku v trojím vydání! Za 4 roky vyšlo sedm vydání a bylo prodáno 60.000 exemplářů. Zároveň je přeložen již do polštiny, slovinštiny, dvakrát do němčiny, připravuje se překlad anglický, španělský a maďarský.

Kdy pak se dostane do rukou našich studentů? Kdo jim jej přeloží a vydá? Nemohli by si jej vydati studenti sami v edici Ústředí jako akademici slovinští? Naši studenti byli radostně vítáni od katolických studentů v Římě a v jiných městech Italie na své pouti do Věčného města. Bylo by krásné, kdyby i naši katol. studenti se naučili milovati od nich jejich miláčka P. G. Frassati-ho, apoštola Eucharistického Krále, apoštola lásky chudých a trpících, apoštola sv. čistoty. Jednou se tázali studenti prof. Cojazzi-ho: »Proč náš Pier Giorgio je ještě více živý mezi námi než byl na této zemi?« — Odpověděl, protože zde zrovna rukou hmatáme onu hlubokou katolickou pravdu, která je zjevena ve slovech sv. Evangelia: »Kdo miluje život svůj, ztratí jej, kdo nenávidí život svůj na tomto světě, k životu věčnému zachová jej.« (Sv. Jan 12, 25.)

Je smutno v naší vlasti, protože nejsme svatí studenti jako byl Petr Jiří Frassati. Jen svatí jsou největší geniové z tohoto světa, jsou věčně radostni a mladí, vedou nás »Ad Deum qui laetificat iuventutem meam.«

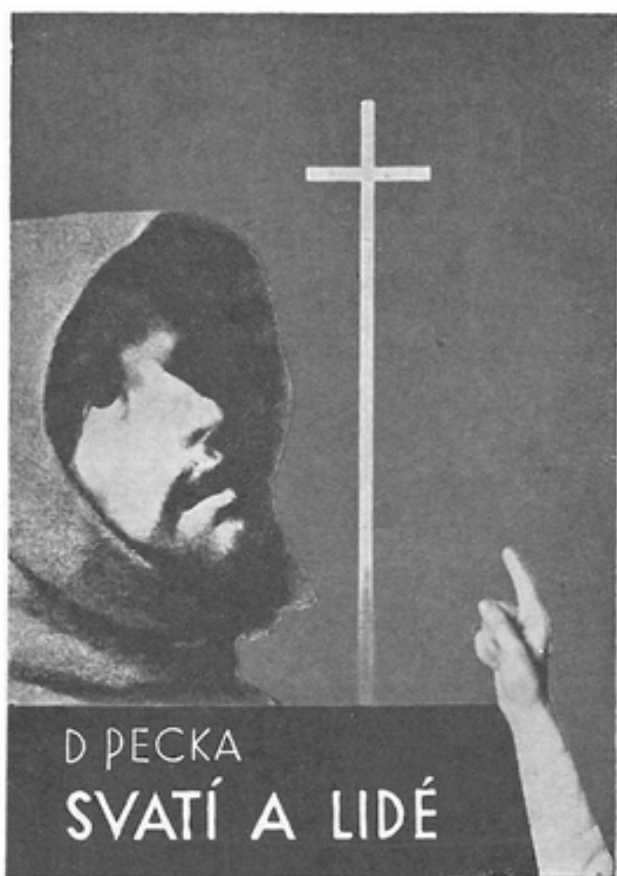
Hospodin nám praví: »Buďte svatí, neboť já, Hospodin, Bůh váš, svatý jsem.« (Levit. 19, 2.) V Novém zákoně Kristus: »Buďte tedy dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest.« (Mat. 5, 48.) Dej Bůh, abychom byli svatí a dokonalí jako byl Pier Giorgio Frassati a v našich studentských srdcích zazářil jeho zjev jako »lucerna ardens et lucens.«

Petr Jiří Frassati.

»Ty se tážeš, zda jsem vesel. A jak bych neměl býti, když víra mi dává sílu? Jsem vždycky veselý! Smutek musí býti vypuzen z katolických duší. — —«
P. J. Frassati.

K u l t u r n í h l í d k a

„SVATÍ A LIDÉ“, 3. sv. edice „Jitra“ právě vyšlo. Kniha jest rychle objednávana. Objeďte i vy, ať se vám dostane nového skvostu naší literatury. (Obrázek je reprodukcí jednoho z návrhů na obálku St. Langra.)

KURSY »FILOSOFICKÉ REVUE«. Budova filosofické fakulty, Praha V., Břehová č. 5. — A) Filosofie: Univ. prof. Dr. Jaroslav Beneš: »Systematické základy filosofie thomistické se stálým zřetelem k projevům filosofie moderní.« (II. běh.) Velká posluchárna, dne 9., 16. a 23. května 1933. — B) Dogmatika a morálka: Dr. Silvestr Braitto: »O Bohu« (pokračování). Velká posluchárna. Dne 10. a 31. května. — Dr. Jan Ev. Urban: »Základy mravnosti« (pokračování). Velká posluchárna, 3., 17. a 24. května. — Dne 2. května přednáška univ. prof. Dra Jos. Vašici: »Barokní české básnictví« s recitacemi pí Evy Vrchlické. Společně s Ligou Akademickou. Sál Umělecké Besedy. — Dne 30. května uspořádá Dr. Alfred Fuchs »Večer středověké poesie Mariánské«. Společně s Ligou Akademickou. V sále kláštera Emauzského. Začátek vždy v půl 8. hod. več. — Kursy určeny jsou pro studenty, akade-

miky vůbec a učitele. Pro účast předpokládá se alespoň středoškolský stupeň vzdělání. — Zápis před první přednáškou toho kterého kursu!

KOLEGOVÉ! Život katolíka není zábavou, není něčím, co mívá — naopak je trvalou hodnotou, která má svoje pevně vymezené místo ve vesmírném dění. Tomismus nás učí, že jen dobro je skutečností, neboť zlo je to, co vlastně není, zlo je nicota. Má tedy život katolíka být něčím, co existuje v nejuplnějším uskutečnění všech složek lidské přirozenosti, to jest rozumu a svobodné vůle. Pěstování rozumu — toť filosofie. Pěstování vůle — toť morálka. — Sloučení jejich nalezneme v dogmatice. — Kolegové, vy víte dobře, že jste dosud neměli příležitosti býti dostatečně poučení ani v jediném z těchto disciplin tak, jak byste si přáli a tak, jak by bylo nutno vzhledem k boji katolíka v moderním světě! — Abychom vám pomohli, pořádáme Kursy Filosofické Revue. Mají vám poskytnouti co nejsystematičtější poučení a co nejlépe vás vyzbrojit! — Za docenty byli zvoleni lidé nejlepších kvalit, opravdoví kněží především a opravdoví odborníci, lidé tvůrčí schopnosti a i formálních kvalit. Kursy trvají dnes již tři roky a jsou četně navštěvovány. Prosperují vně a prosperovaly by i vnitřně, kdyby tu nescházeli především studenti! — A teď považte následující fakt: Jdete-li mezi Němce, najdete na jejich kulturních podnikcích vždy 80% mužské mládeže, a teprve zbytek tvoří dívky a ostatní posluchači. U nás je tomu právě naopak! To je ovšem zřejmě nezdravý zjev. Tak posic ani nedobudeme, ale ani neudržíme! Na vás, katoličtí studenti, na vás, kteří máte jediní otevřeny zdroje nadpřirozených milostí, na vás a vaši rozumové a volní zdatnosti záleží budoucnost národa — neboť není budoucnosti národa bez katolicismu. Vzpamatujte se, zanechte východoslovanského uvažování, uvědomte si nebezpečnou naši situaci mezinárodní — jedněte! — Vzdělávejte se filosoficky, morálně a dogmaticky. Bez tohoto základu není vzestupu!

SEXUÁLNÍ PROBLÉM (eros a sexus v mládí) z pera odborníka vychovatele a vůdce mládeže Dra M. Habáně vyšel v tyto dny v Edici Krystal, Olomouc, Slovenská 14. O sexuálním životě mládeže se i u nás mnoho psalo, ale často se zapomínalo na mravní a duchovní prvek v roz-

voji mládí, které bylo odsuzováno do zajetí bouřících živočišných sil. Habánův spis zřetelně ukazuje na význam duševní síly i v sexuálním životě mládí, vidí příčiny dobra i zla a ukazuje cesty k úspěšnému ovládnutí rašící síly životní. Habánův spis bude vítán rodiči i vychovateli, jimž pomůže často k splnění zodpovědných funkcí vychovatelských: v rukou dospívající mládeže bude osvoboditelem z temna nejružnějších moderních hesel o »zákonu přirozenosti« a vůdcem z labyrintu mučivých záhad a pochyb. — Svazek pro studenty Kč 5.—

MAŘENKA CHCE JINOU VLÁDU. Je to první humoristický román V. Vilinského, autora několika vedeckých a politických spisů, jehož loňská reportáž »Rus se dívá na ČSR« vyvolala značný rozruch. Hrdinou tohoto románu je »kouzelný poddůstojník« Ivan Karmanov, emigrant, člověk čistého srdce, který nešťastnou shodou okolností je vypovídan ze všech zemí. Karmanov se ocitá v Československu, kde se zamiluje do Mařenky, sluzky ministerského předsedy, a ztropí výtržnost. Je vypovězen do Německa, kde spolupracuje s Hitlerem, předpovídá bursiánům vzestup papírů, zařizuje v Paříži červotoči farmu a konečně spolu s anglickým žurnalistou Mac-Naughtenem instaluje malý státní převrat. Mařenka touží po svém Ivanovi a naléhá na poslance Břicha, aby konečně vystoupil proti dosavadnímu ministerskému předsedovi. Jak to skončí, dočtete se na posledních stránkách knihy. Aktuální náměty a ironické podání neobyčejně prudkého děje činí tuto knihu nesmírně poutavou. Jemné kresby Richarda Zemánka přiléhavě doprovázejí nesčetné náměty autorovy, takže obrázky a reportážní sloh tvoří jednotný celek. (Edice »Bod«, svazek I. Rediguje Em. Masák.)

NĚKOLIK POZNÁMEK K WAGNEROVĚ JUBILEU. 50 roků uplynulo od úmrtí umělce, jehož jméno znamenalo revoluci a boj v životě i umění, jehož jméno šířilo nadšení a obdiv u všech, kdož byli prosti šosáctví, jenž stejně byl nenáviděn starou generací jako milován mláďm. Richard Wagner — to bylo heslo modernosti a spásy. U nás našel Wagner nejvěrnější ctitele, počínajíc Hostinským a Smetanou, u nás také jeho kult byl tak posvátný a opravdový, že jenom snad kult Mozartův v XVIII. stol. mohl se mu vyrovnati. Nebude proto nezajímavým poznati, jak zachovala se k letošnímu jubileu česká veřejnost umělecká. Všimněme si Prahy jakožto centra hudebního života, kde kult Wagnerův býval jistě nejsilnější. Praha oslavuje Wagnera koncertem ve formě diletantské akademie venkovských městeček (zpívají se na ní

»úryvky«! z Wagnerových oper). — Divadlo, v němž vlastně je smysl Wagnerova umění, hraje Tannhäusera, kterého ostatně má stále na repertoiru. To je fakt, který zaráží. Je známo, že poměry u Státního divadla nejsou »ideální«, ale je tragické, jestliže těmto záškodným vlivům divadelním podlehl i zodpovědný umělecký vůdce divadla, sám výborný znatel Wagnerův. — Avšak navždy zůstane skvrnou v dějinách divadla, že několik dní po jubileu Wagnerově vypravuje Státní divadlo znovu nastudovaného Švandu dudáka od skladatele, jenž uměleckému jménu a vážnosti českého národa více škodí než prospívá, jemuž není nic posvátného a jenž v touze po laciné popularitě bez ostychu sahá i k hudebním pokladům, jež jsou každému Čechu drahé. — Zde doklad o »programovosti« Státního divadla! Wagner musí ustoupiti Weinbergrovi! Zajímavou kapitolu tvoří otázka, jak česká kritika uvítala jubileum Wagnerovo. A tu překvapuje, že téměř všichni kritikové zaznamenávají ostražitě ne to, čím Wagner ještě dnes právem žije, nýbrž hodnoty, jež odumřely spolu s Wagnerem. Je to snad už v povaze člověka, že bedlivě vyhledává u velikých umělců slabší stránky, jako by se bál jejich oslnivé záře a hledá proto stín a chlad... Měl jsem dojem při čtení všech podobných článků, jako by se všichni ti autoři styděli za to, že i oni náleželi ve svém mládí k těm »pošetilým blouznivcům«, jimž Wagner byl vším, jako by se pyšně honosili vědomím, že i ten Wagner dnes pro ně už zestárnul, odumřel, vybledl a že neuznávat Wagnera znamená dnes býti moderním, tak jako kdysi bylo moderním Wagnera uznávat. Ano, jak říká Arne Novák: »Wagner novoromantik, Wagner dramatik, Wagner patetik nadneseného heroismu, Wagner vynálezce nekonečné melodie — jsou mrtvi.« Dnešnímu světu, jeho horečnému spěchu je na hony vzdálen velebný stín Wallhally, pathos a hrůza Nibelungů, hrdinný zpěv rytířů, oslnivý lesk císařského dvora; dnešní životní spěch nedopřává oddechu, nedopřává zapomenout na všední život, nedopřává plně se oddat vysněné pohádce, jež aspoň na chvíli může učiniti člověka šťastnějším. Dnešnímu chladnému světu je cizí ono moře touhy a lásky, jež tryská z drásavého Tristana a jež zachvívá a rozněcuje nejtajnější hlubiny srdce; dnešnímu praktickému světu je cizí onen mysticismus, jenž dýchá z tajemného Parzifala a jenž unáší duši do neznámých světů krásna a jenž dává pocítiti ráj již zde na zemi... Dnešní svět nedopřává to vše procítiti plnou měrou, jak toho dopřával v minulých dobách. A tu cítím jakousi lítost, že ztrácíme něco tak krásného, něco, co marně hledáme v moderní hudbě, něco, co nám nemůže

dát Schönberg, Hindemith, Prokofěv, poněvadž u nich chladný mozek zvítězil nad vřelým srdcem, poněvadž u nich matematický, chladný konstruktivismus překonal bohatou, procítěnou invenci. Ale přece o něco jsme bohatší: jsme moderní! Než nezdá se vám, že ta naše modernost je draze vykoupěna? va.

NIKOLA ŠUHAI LOUPEŽNÍK. Ivan Olbracht. Román. Nakladem Sfinx, Praha. — Zdál by se pohádkou tragický shon života nezranitelného loupežníka Nikoly Šuhaje. Jen však pro nás, kteří žijeme v klidném a normou přesně stanoveném a skutém prostředí. Nikola Šuhaj však žil svým nezkrotným životem, aby »bohatým bral a chudým dával, a který nikdy, kromě v sebeobraně nebo ze spravedlivé msty, nikoho nezabil...« Postava Šuhajova žije v čirém vzduchu hor, mezi pastevci, kteří jí naslouchají s bázlivým pohledem do šera lesů, jako by se obávali, že z nich opět vystoupí Nikola, všemi štvaný a opuštěný, který se odváží rvát se s tvrdým zákonem lidí a ještě tvrdší dlaní přírody. Honěný po skalách, v lesích — Nikola je loupežníkem osudu, života a lásky. — Pastevci pak vysoko v horách — »za šerících se večerů, když při plamenech ohně před kolibou pojedli kukuřičné kaše, vyjímají ze záhradčí sopilky, a střídající sloku písně se slokou hry na píšťalu, zpívají do houstnoucího soumraku...« o Nikolovi Šuhaji — loupežníku. —jza.

MLADÝ ŠTEFÁNIK A MLADÉ SLOVENSKO. Autor takto pojmenované knížky, mladý slovenský publicista Juraj Šujan, jest znám již svými předchozími knížkami o Štefánikovi. Tato jeho nová kritická práce směřuje k tomu, podati nám Štefánika politického, takového, jakým skutečně byl. To se tkne zejména otázky československé. Separatisté slovenští činí pokusy, aby bylo u Štefánika prokázáno přesvědčení separatistické. Proti tomu Šujan na základě autentických zápisků Štefánikových a na základě časopiseckých článků Štefánikových z dob jeho studií jasně dokazuje, že Štefánik byl vždy pro československou jednotu a to velmi rozhodně. Práce tato má veliký význam, neboť napřed znemožňuje jakékoliv dovolávání se Štefánika u separatistické části slovenské inteligence. — Velmi rozhodně zde Šujan polemizuje se separatistickou orientací a odhaluje příčiny, proč mladé Slovensko nepřilnulo dosud jak náleží k československé jednotě. Knižka tato má značný dosah politický. Význam její tudíž daleko přesahuje historický rámec její otázky a vzhledem k současným politickým poměrům patří k nejaktuálnějším knížkám dneška. Vyšla v nakladatelství »Orbis« v Praze XII.

ITALIE A MY. Jaroslav Maria. Vydalo nakladatelství Sfinx, Praha. — Člověk se stává kritikem daných úkazů a faktů, jež nejsou absolutní. U jediné, nejvyšší krásy a pravdy stane se i umělec obdivovatelem. I Jaroslav Maria ve své knize »Italie a my« stojí, sám umělec lehkých a zas tak těžkých kontrastů, před bílým mramorem, ve stínu gotiky, na březích slávy, u vodopádu minulosti a čistí studánky Svatých a Světic, u pramenů, z nichž jest čerpati ještě dnes; stojí jako obdivovatel tvoření, života a velkého Tvůrce. Kraj, lid, umění — vše je odrazem dob tak dávných a přece živých. Sv. František z Assisi »stojí tu v ohromující prostotě a dětinské nevinosti. Sv. Dominik, sv. Ignác z Loyoly, gotická výše přísnosti, sv. Kateřina sienská — ztotožněná síla italského kraje.« — »Citová jiskra, citový blesk, toť bytostní znak všeho velkého, co v této zemi bylo vytvořeno.« — — »Nabyli slávy, neboť nespočetní věřící přicházejí se kořiti. Nabyli důstojnosti, neboť chudoba a zničení imponuje. Nabyli svého konečného smyslu v té tak často posmívané pravdě, že život jest jen pouhý stín, ale pravda konečná ve stínu pod věčně bdělým okem Hospodinovým.« —jza.

GOTICKÉ KVĚTY

K 1. máji vyjde v edici »Jitra« nová, elegantní knížka básní našeho známého pracovníka Miloše Krejzy: *Gotické květy*. — Lyrika studenta — mladého katol. autora, konglomerát života, víry a lásky. Hloubka a výše jsou spojeny ethernými pouty snů. — Smělá grafická úprava a výzdoba mladého grafika Jiřího Voťpky. Kniha mnoho slibuje.

KNIHOVNY »VESELÁ MYSL« sv. 1., 2., 3., 4. v nakladatelství »Orbis«, Praha. Řekli bychom veselé čtení a povídání anekdot. Ale jest v tom poněkud více. Šlehnutí satiry, vtipu dá mnohdy látku k uvažování. — »Baťa z blízka.« Profil Baťovy osobnosti a jeho optimistické a radostné práce. — »O umělcích a lidech od pera«, dvě stě veselých historek ze života velkých spisovatelů, malířů, hudebníků a filosofů. — »Židovské anekdoty« a »SSSR v satire a humoru« se řadí těsně vedle sebe. Řady dobrých kreseb a karikatur doplňují vhodně náměty jednotlivých svazků. Kdo má rád hodnotnou anekdotu, ten najde ve »Veselé mysli« uspokojení. Výprava a úprava knihy jen doporučuje.

KALENDÁŘ KATOL. STUDENTSTVA vydává opět S. K. A. Moravan pro rok 1933—34, který vyjde v květnu t. r. Všem sdružením byly

již rozeslány dotazníky. Při rostoucí oblibě kalendáře nebylo možno vyříditi všechny objednávky na minulý ročník. Proto všichni, kdož jste tak dosud neučinili, pošlete vyplněné dotazníky a objednávky co nejdříve, aby mohl být stanoven náklad kalendáře, na adresu: S. K. A. M o r a v a n, Brno, Dr. B. Macků 117, Sušilova kolej.

»KRISTUS« — předvedla společnost Leofilm v bio Alma. Film jest pokusem o předvedení celého života Kristova — od jeho zvěstování až slavné vítězství na kříži a zmrtvýchvstání — až pod sugestivní a zdrcující pýchu lidskou — in hoc signo vinces! — Bylo vždy těžko předvést postavu a osobnost Kristovu filmovou aparaturou, aby nebylo ublíženo myšlence samé. Vzpomeňme jen na náznakovost filmů »Ben Hur« a »Kráľ Králů«. Film »Kristus« však zůstal jen pokusem. A mnohde, můžeme směle, ač neradi, říci — fiaskem. Doba dnešní se svou technickou

výpravou může poskytnouti alespoň prostředí, když již samo dějové pásmo je filmovou čočkou zasáhnuto trapně. Nejen že v životě Kristově spatřujeme značné mezery — ale je zde mnoho nedostatků ideového provedení — zůstává těžce přijatelná kulisa života — ochotnického a mechanicky divadelního. Výraz a výbuch Pravdy a Vítězství nevyznívá tou uchvacující silou a mohutnou přesvědčivostí, jež již samotného katolíka by nadchla. A divák nekatolík? Mimo několika záběrů o narození, dětství a smrti na kříži — zůstane každému nevěřícímu zase prázdno. Film je němý — podmalován reprodukovanou hudbou, jež mnohde působí nejen trapně, ale zlodějsky. — Film byl tedy pokusem, jež předvádět — bylo by odsouzením. Mohutnost Kristova a jeho božského učení bylo vyšší, jež opíjí lidi, jež zvedá jejich duše vzhůru k lepšímu, k modlitbě, k slzám. — A to vše postrádá film »Kristus«.

—jza.

D u c h o v n í h l í d k a

SEXUÁLNÍ PROBLÉM. (Několik poznámek.)

Mladý člověk přijímá s první láskou všechnu zodpovědnost za štěstí milované osoby.

Velmi důležitým bodem v lidském životě jest první láska, neboť je to mocný a krásný projev přirozenosti, jímž se začíná rodinné přátelství. Nesmí se tak lehce ničiti tento tak důležitý projev. Zahrávati si brzy, bez zralosti, nebo lámati lehkomyšlně toto pouto prvního přátelství, nebo ho využítí sexuálně v nejčasnějším období mládí znamená životní katastrofu pro obě strany. Nikdy již není mladý člověk schopen první lásky, která měla býti pevnou základnou životní. — Výchova vyžaduje veliké péče, aby všechny myšlenky o sexualitě byly poutány na čistou duševní náklonnost a lásku — neboť láska má rozhodující hodnotu.

Tak jako v nejútlejším věku chápání je třeba dítěti, tážícímu se po původu, odkud přišlo, říci o jeho přebývání pod mateřským srdcem, o bolestech a starostech matčiných, aby dítě bylo ovládnuto láskou k matce, tak tento počátek lásky, sahající až ke kořenu bytosti, se prohloubí v jinošských letech první láskou a stane se mostem k erotu pro budoucí společníci životní. Je třeba — učiti dospívající mládí spojovati sexuální vysvětlení se ctí, s nutnou hrdostí, s radostí z povinnosti, s láskou, s odpovědností, s duševními vlastnostmi atd.

Mládí někdy až hořce a rozervaně prožívá dvojí život — je nutné soustavně a správně poučiti —

síti do duševního života mladíkova, kterému je třeba rozuměti až do nejjemnějších odstínů — podobá se v něčem tonoucím. Běda vychovatelům, kteří v tom vidí jen zlou vůli. —

Na tom záleží, jaké ideály se dají mládeži — nemůže se mládí řídit jen stálým rozkazem; život mládí se musí vésti a řídit správným poučením. Je třeba vštípit odpovědnost za každý projev lásky, odpovědnost za duši svou i milované osoby.

Psychologické řešení sexuálního problému je tak důležité, že ani celibátní stav ho nemůže řešiti jinak. V tomto stavu ovšem eros jde jinak než v pravidelném životě, jdoucím za rodinným poutem. Celá mladistvá schopnost erotu ve výchově pro celibát se musí uplatniti v žáru lásky Boží: »Dominus spes mea a iuventute mea.« — Není-li dosti zdůrazněna a probuzena tato první láska v nadpřirozeném směru, nikdy nevzejde naprostá harmonie v celibátním životě. Je-li znetvořena nebo přerušena tato první mladistvá láska k Bohu, rovněž působí nedostatky, neúplnost a nevyrovnanost.

Neznalost vyšších rozkoší a nezkušenost čistých rozkoší žene lidi k užívání smyslných, které jsou takřka po ruce bytosti zkrušené smutkem. Trpíme předrážděností smyslnosti — a sexuální výstřednost znamená vždy vyšinu celé bytosti.

Filosofie erotu je úžasná a dává nahlédnouti do tajů lidské psychologie, v níž se odehrávají scény bolesti, nevyplněných tužeb a snů, spředených v době mládí, plného rozkvětu, kdy energie du-

ševní jsou opojeny a čekají v naději na uskutečnění. Že mnohdy marně, není vinou tužeb, nýbrž slabosti a lenosti, pro niž nevítězí v psychologii duševní síly a jejich působení, nýbrž snadnost smyslného rozechvění a jeho erotu. Celý sexuální problém lze omeziti na problém lásky. Z lásky totiž vychází celý způsob života, proto láska je nejvěrnějším zrcadlem života a člověka. V síle lásky se jeví síla ducha, proto čím větší čistá láska, tím čistší a větší duch.

Výchova erotismu a sexualismu žádá po člověku celou jeho mravní sílu, upevnění převahy duševního erotu nad smyslným, aby člověk dovedl ovládati sebe i své pudy. Tím přichází k pravé svobodě ducha, zbavuje se otrocké závislosti na smyslnosti a vášních. Svoboda ducha umožňuje uskutečnění pravého vznešeného přátelství. Síla lásky se stává životu oporou, nikoliv katastrofou. Křesťanská výchova sexuální počíná svou práci v základě celé osobnosti, ve výchově lásky. Její postup odpovídá vrozené povaze lidské a její psychologii. Ctnost čistoty není jen uzavřeným tajemstvím klášterů, je povinností každého křesťana, bez ní nelze stavěti morální život. Pro mládí pak je obzvláště nutná, neboť je sestrou mládí; bez ní výchova mládí je zničena u kořene. —

Mladí jsou neschopni ovládat srdce, jsou jím téměř oslepeni; naděje je pro ně vším — celá budoucnost — odtud plyne snadnost, s jakou se dají svěsti a oklamati. —

Člověk má rozum, jenž poznává dobré a zlé — a vůli, jež poznané chce nebo jím pohrdne; to je lidský život. »Chléb a láska jsou dvě kola, jimiž se pohybuje lidský život,« je zákon, stanovený některými psychology. Má svou celou a jedinou platnost jen pro živočichy, pro člověka jen částečně. Lze označiti život mládí jako kult všeho — dobrého, vznešeného a pravdivého. Odtud též vyplývá nutnost náboženství, bez něhož mládí ve svém rozvoji trpí nedostatkem nejvzácnější opory. V Bohu nachází slabost, kterou je mládí doprovázeno, svou všemohoucí oporu, láska nachází svůj nejvznešenější předmět, poznání svou pravdu. Přirozený zákon čistoty je v křesťanství ještě zdůrazněn slovy Kristovými o zachovávání čistoty. Mimo to křesťanství svými prvky nadpřirozeného života dodává duši statečnosti a síly, a nejvíce pak, nahrazuje smyslnou rozkoš vnitřní radostí a rozkoší, plynoucí z čistoty srdce: »Blahoslavení čistého srdce, neboť budou viděti Boha.«

Čistota přivádí k mužnosti. Mužnost je plná síly pro vznešenost a heroismus přes všechna protiventství a nenávist, přes pronásledování a oběti.

Prináší neochvějné přesvědčení, že život po-

zemský se všemi svými dovolenými radostmi není nic u porovnání se skutečností, že Bůh nás miluje a že nás určil ke své blaženosti. Víra je pokladem, dražším než všechny hodnoty lidské. V mužství konečně má vzrůst Bůh v duši jako nejvyšší pohnutka a cíl našeho jednání. —

A tak je dvojitá možnost. Buď mladík podlehne v slabosti celému proudu vášnivosti a smyslnosti, duše bude přemožena — na její mrtvole se usadí tělesnost se svými vlastnostmi, egoismem, brutalitou, výstředností všeho druhu, se svým stupidním smíchem a svými hrubými radostmi, se svou sensuálností a rozkoší — a konec všeho, mravní ztroskotání. Druhá možnost: boj, vítězství, rozmnoží se radost z obětí a krušného sebeumrtvování, a konec je vítězné mužství.

Další slova jsou skoro zbytečná. Četl jsem spisek dra Habáně O. P., olomouckého dominikána, a uvedená slova nejsou nic jiného, než několik jejích úryvků. Jmenuje se »Sexuální problém« a vychází v druhém, přepracovaném a rozšířeném vydání. Až budete čísti tu knihu, začnou se ozývati v duši vaší struny a zazvučí z nich píseň, o jejíž kráse a vznešenosti jste neměli ani tušení; neboť byla dosud dušena a tlumena tělem, životem a tmou. Budete-li moci přechísti celou knihu, zvláště její druhou část, bude ta píseň zníti v srdci celá a naše mládí se naplní pokojem, radostí a světlem, protože celé naší bytosti se dostalo celé pravdy o věci, z níž vychází všechno. B. J., Olomouc.

LAPLACE.

Věnoval prý jedno ze svých děl Bonapartovi a ten prý mu řekl: Newton mluvil ve své knize o Bohu. Pročetl jsem vaši knihu a nenalezl jsem tam toho jména ani jedinkrát. — Laplace prý odpověděl: Občane, první konsule, neměl jsem zapotřebí hypotesey.

Ruský astronom Mädler napsal: Odpověď Laplaceova je zcela správná: neboť ani my nemáme zapotřebí hypotesey Boha, který by přicházel zlepšovati a napravovati své dílo a nikdy jí potřebovati nebudeme. Vesmír jest hodinový stroj, ale není to takový hodinový stroj, s kterým by se musilo choditi k hodináři, aby uvedl do chodu to, co nechce jíti. Náš Bůh trůní nad časem a nad prostorem: v Něm není změny a čím více pronikáme jeho díla, tím více se utvrzujeme v tom názoru.

(A. Eymieu, *La part des croyants dans les progrès de la science au XIXe siècle I.*, Perrin et Cie, Paris 1928. p. 59—61.)

DVA ÚČTY.

Jiřík, desetiletý hoch, slyšel jednou, jak rodiče mluví o účtech dodavatelů, které se měly pla-

titi. I napadlo mu, že by i on mohl předložit mamince svůj malý účet.

Když v poledne sedala matka ke stolu, spatřila na svém talíři kus papíru, na němž bylo napsáno písmem pečlivým a neohrabaným zároveň:

Maminka dluží svému Jiříkovi:

Že šel pro uhlí šestkrát	2 fr
Že šel pro dříví vícekrát	2 fr
Že všelicos vyřídil	1 fr
Že vždy byl hodným chlapcem	1 fr
Celkem	6 fr

Matka si přečetla účet a neříkala nic.

Večer při večeři našel Jiřík na svém talíři účet se šesti franky, které žádal.

Pln radosti z nálezů strkal již peníze do kapsy, když tu spatřil jiný účet znějící takto:

Jiřík dluží své mamince:

Za deset šťastných let života	Nic
Za deset let živení	Nic
Za ošetřování v době nemoci	Nic
Za to, že byla mu deset let hodnou maminkou	Nic
Celkem	Nic

Když Jiřík četl tyto řádky, začervenal se a zůstal na okamžik zmaten a ohromen. Potom s očima plnými slz se vrhl do náruče své maminky.

Maminko, šeptal, vezměte si své peníze a prosím vás, odpusťte mi tu hloupost, kterou jsem udělal. Maminka není svému dítěti dlužna nic. Chápu, že vám nikdy nebudu moci zaplatiti, co jsem vám dlužen. A nyní budu dělati vše, co si bu-

dete přátel a nebudu mysliti na to, abych za to něco dostal.

V BIBLICKÉ DĚJEPRAVĚ.

V Ailly-sur-Moye se ukazoval ve škole obraz, znázorňující proroka Eliáše na poušti, jak mu anděl přináší chléb a vodu.

Učitelka se táže jednoho ze svých žáků, co přinesl anděl proroku.

No, copak mu přinesl anděl?

Chléb, chléb a... a...

— A noviny! odpovídá školáček.

Rodiče malého Pavla dostali výpověď z bytu. To jej velmi trápí.

Při zkoušce se ho ptali:

Proč byli Adam a Eva vyhnáni z ráje?

— Poněvadž nemohli zaplatiti činů!

JAKOUBEK TŘÍLETÝ, PAVLA ČTYŘLETÁ:

Pavla (k Jakoubkovi): Řekni: vel.

Jakoubek (s váháním): Vel.

Pavla: Hlasitěji!

Jakub (s větší jistotou): Vel.

Pavla: Řekni: bloud.

Jakub (pomalu): b... bloud.

Pavla: Hlasitěji!

Jakub: Bloud!

Pavla: Řekni: velbloud!

Jakub (váhaje): Vel, velbloud.

Pavla: Hlasitěji!

Jakub (s větší jistotou): Velbloud!

Pavla (přísně): Tak vidíš, toto slovo se nesmí nikomu říkati!

(R. Bethléem, L'Éducation en exemples, Aubanel frères, Avignon 1929.)

Cyrilo-methodějská hlídka

EUCHARISTICKÉ HNUTÍ NA RUSI.

Podivný nadpis! Všude se mluví a píše o pronásledování náboženství na Rusi a za takových poměrů by byl možný nějaký vnitřní rozvoj? Nic nového! Vzpomeňme si na krvavé pronásledování v prvních dobách křesťanských, kdy Eucharistie byla jediným zdrojem, z něhož čerpaly celé tisíce mučedníků odvahu k odporu a pochopíme i dnešní hnutí v Rusku.

»Žurnal Moskovskoj Patriarchii«, oficiální orgán moskevského metropolity Sergie, mimo jiné zajímavé zprávy oznamuje, že z mnoha stran byl žádán patriarcha o povolení sloužit mši sv. dle liturgie sv. Jana Zlat. nejen v neděli, ale i v úterý a ve čtvrtky ale spíše v době postní a velikonoční, aby věřící mohli přijmouti sv. svátosti. V pravoslavné církvi má totiž kněz dovoleno sloužit slavnou liturgií v neděli nebo ve svátek a nějaká tichá zde neexistuje.

Důvodem této žádosti jest jednak nedostatek kněžstva, jednak i touha po duchovní posile, již věřící člověk čerpá ve mši sv. Z toho však bychom nemohli ještě usuzovat na hnutí eucharistické. Než, sledujeme-li list dále, dovídáme se, že patriarcha je z různých stran

žádán, aby povolil časté, ano i denní sv. přijímání. Ovšem pravoslavná církev není na takovou horlivost připravena. Hlavní obtíž je, že pravosláví požaduje před každým sv. přijímáním zpověď. Proto list odpovídá, že církevní autorita prozatím denní sv. přijímání nepovoluje, ale doporučuje týdně. Uvážíme-li, že tato zpráva je z úředního orgánu pravoslavné církve, který vychází pod přísnou bolševickou cenzurou a nemůže tedy vše podrobně vypsati, plným právem usuzujeme na celé hnutí eucharistické.

Také na loňském unionist. kongresu na Velehradě assumptionista P. Gordillo s nadšením mluvil o jistém pravoslavném knězi, který pravidelně konával měsíční adorace se svými farníky, ač v pravoslavné církvi něco takového neexistuje. Takových kněží eucharistů dle jeho mínění je celá řada. Ovšem veřejnost o nich nesmí vědět.

Netřeba nám tedy stále černě hledět na osud Ruska. Církev a náboženství, i když pronásledováno, nepochybně žije dále! Extensivně je sice zeslabováno, intenzivně však vzrůstá stále. — Eucharistický král, tolik posmívaný, dá jistě vítězství pravdě! St. S.

METROPOLITA ISIDOR.

Mimo Řeků účastnil se jednání o unii na sněmu florenckém (1439) i moskevský metropolita Isidor. Věda, že unie nebude v Moskvě přijata, hlavně pro odpor knížete Vasil, odebral se po skončení sněmu do Kijeva v hodnosti kardinála a legáta pro celý sever. V Kijevě byl uznán po sesazeném Gerasimovi beze všeho metropolitou, ježto tam vládl katolický Kazimír II., bratr polského a uherského krále Vladislava III. Teprve roku 1441 vrátil se do Moskvy. Velkokníže Vasil svolal synodu, na níž se dostavilo ze všech patnácti ruských biskupů jenom osm, proti unii zaujatých a odepřeli přijat unii. Isidor byl jat a uvězněn; po dvou letech (r. 1443) prchl do Říma, kde se mu dostalo v kolegiu kardinálském vládného exilu. R. 1452 poslán byl jako papežský legát do Čarohradu a byl svědkem jeho pádu. Metropolita Isidor zemřel v Římě 27. dubna 1463. J. N.

VELIKODUHOVNÍŠKA MOLITEV.

Ko je náš Hospod s svojimi učenci zadužič jedel velikonočno jaguje, ko je sedel pri zadnji večerji, pri kateri je postavil zakrament ljubezni, sv. Evharistijo, v kateri se vsak dan znova daruje za nas pri sv. maši, je malo pred svojim strašnim, a odrešilnim trpljenjem gledal v duhu vso bodočnost svoje Cerkve, vse boje in preganjanja in zmage svojih zvestih sinov, vernikov, pa tudi žalostni razkol z vsemi nesrečnimi posledicami. Bog je ljudi tako ljubil, da se je Sin božji učlovečil, trpel in umrl strašne smrti na križu radi

odrešenja in večne sreče človeškega rodu; ljudje pa so v »zahvalo« zavrgli od njega določeno postavo in oblast. Kristus je ustanovil samo eno, na skali sv. Petra sezidano, Cerkev za vse ljudi, za vse narode, za vse čase; le tej eni Cerkvi je dal v oblast vse svoje zaklade milosti, le tej eni ej obljubil svojo večno pomoč in sv. Duha, a razkol greši proti tej eni Kristusovi Cerkvi s tem, da odvajajo od nje ljudi, katerim zida nacionalno omejene cerkve po posameznih državah, Kristus je hotel imeti vse ljudi v eni čredi, razkol pa mu je odgnal več kot 100 milijonov ovčic...

Ta pogled je Kristusa tako razžalstil, (saj je kot dobri pastir pripravljen dati za vsa h o včico svoje življenja), da je polu bridkosti molil veličastno velikodušno molitev, v kateri je prosil svojega nebeškega Očeta za edinstvo svoje Cerkve, za edinstvo med svojimi učenci in med tistimi, ki bodo od njih vero sprejeli, rekoč: »A ne prosim samo zanje, (to je: za te, navzočne, svoje učence), ampak tudi za tiste, ki bodo po njih besedi verovali, da bodo vsi eno, kakov ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal... sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, ki si mi jih dal, da bodo eno kakor midva... Da bodo popolnoma eno...« (Jan 17, 11—23).

Kristus ne obsoja ločenih kristjanov, ampak moli zanje; po Jezusovem vzgledu molimo tudi mi, da bi se ločeni kristjani že skoro vrnili v naročje sv. k a t. C e r k v e.

Lojze Turk, Ljubljana.

O r g a n i s a č n í h l í d k a

OZNÁMENÍ.

JUDr. MILOSLAV HOŘINA,
předseda České Ligy Akademické,

byl prohlášen doktorem věd právních a státních ve velké aule staroslavného vys. učení Karlova v Praze dne 31. března t. r. Obětavému studentskému pracovníkovi srdečně blahopřejeme. ČLA a ÚKSČs.

ASS Břeclav pokládá si za čest oznámiti tímto, že jeho bývalý místopředseda

veldp. P. FLORIÁN SLÁMA byl 1. dubna t. r. našim nejdp. biskupem brněnským posvěcen na kněze. Slavnou první mši sv. sloužití bude ve svém rodišti Němčickách (u Vel. Pavlovic) na velikonoční pondělí 17. dubna o půl 10. hod.

Jménem celého našeho sdružení i všech kolegů ze studií, jak středoškolských tak i theologických, milému P. primiciantovi srdečně blahopřejeme k dosažení kněžské důstojnosti a pravomoci. Kéž Dobrotivý Pán Vinice, jehož službě zasvětil Jste celý svůj mladistvý život, žehná a hojnými milostmi podporuje Vás na těžké, ale tak vznešené dráze životní!

NÁSTUP K VELKÉMU SJEZDU MLADÝCH KATOLÍKŮ.

Mohutná myšlenka ofensivy, vlastní katolickému mládí, začíná se již rozrůstat nadějnými ratolestmi. Tato myšlenka se stala akcí a její první projev vyzněl opravdu vítězně. Večer 22. března pojmul veliký sál Slovanského ostrova v Praze na 3000 mladých nadšenců, počet to, z jakého se možno jen radovati a na němž možno stavěti. Praha již dlouho neviděla tak imposantní a mani-

festiční projev. Byl to projev a prohlášení mladých katolických bojovníků.

Shromáždění nadšeně pozdravuje svého protektora a přítele J. Ex. ndp. arcibiskupa dra Kašpara, který s úsměvem se vítá s našimi mladými. Mezi hosty vidíme samé příznivce našeho hnutí a bohudík bylo jich již hodně.

Vlastní projev zahájil o půl 8. hod. předs. ČLA JUC. M. Hořina. Prvním a hlavním řečníkem schůze byl známý přítel katol. mládeže, prof. theol. fakulty v Olomouci dr. Bedřich Vašek.

Nadšenými slovy vybízí katolickou mládež k uskutečnění krásného hesla, jež jest programovým heslem celého sjezdu — Kristus střed života — Kristus střed práce. Moderní společnosti lidské, zmítané zmatky, chybí pevná základna, to, co již Komenský nazval — centrum securitatis — střed bezpečnosti. Lidstvo trpí dnes naturalismem, požitkářstvím, skepsí, která vrcholí bankrotem laické morálky a popřením autority. Zde jest poslání nás katolíků a katolické mládeže především, vyvésti společnost z jejích bludů a přivést ke středu opravdového života a štěstí, ke Kristu. Potřeba jest k tomu však také pracovati. Především musíme ještě více zduchovnit náš život, musíme se nechati prolnouti úplně duchem Kristovým a pak toto své opravdové křesťanství roznášeti a rozdílet jiným. Vrátili se ke Kristu a osvoboditi se od otročení civilisaci. Pro všechny ty vynálezy a pokroky technické zapomněli jsme na své duše. Musí již přestati tato lhostejnost a vlažnost, musí přestati jen pouhá obrana — defensiva. Katolicismus značí ofensivu — apoštolát. A zde jest veliký úkol katol. laiků, aby následovali svých vzorů z prvních dob křesťanských a pomáhali účinně šířiti království Kristovo, aby účastni byli opravdové této akce katolické. Doba je těžká a vážná, snad jest to již hodina jedenáctá, a proto tím více musíme stupňovati své síly. A věříme, že naše

nadšená mládež katolická svým velkým sjezdem dá nový signál k této katolické ofenzivě, aby i v našem národě brzo se naplnilo programové heslo našeho sjezdu mladých:

KRISTUS STŘED ŽIVOTA,
KRISTUS STŘED PRÁCE.

Projev dra Vaška byl uvítán nadšeným potleskem, ale i příslibem opravdové vůle bojovat za veliké ideály. Dále promluvil místopředseda Katolické akce dr. Stanekovský. Zdůrazňuje nutnost čistoty mládeže, která pak bude zárukou vítězství. Mládež musí vzít praporek do ruky, proti radikalismu lži musí postavit radikalismus pravdy, proti nevěře hlubokou víru, proti nepoctivosti poctivost.

Po jeho řeči, přijaté nadšeným potleskem, prosí o pomoc při pracích sjezdových duch. rádce SKM P. Nesrovnal.

Nato, nadšeně pozdravován, ujímá se slova náš milý arcipastýř J. E. p. arcibiskup dr. Kašpar. Děkuje řečníkům za krásná slova, děkuje přítomným za účast. Nabádá mladé ke křesťanskému životu. »Doba mládí je dobou jara, doba jara je dobou setí. Na začaté cestě se setrvává, je nutno tedy voliti správnou cestu. Pravou cestu ukazuje jedině živá víra, silená sv. Eucharistií.« J. E. p. arcibiskup nabádá k práci v Katolické akci, která je cílem obnoviti vše v Kristu.

Po nadšeném potlesku, svědčícím o plné oddanosti našemu arcipastýři, JUC. Hořina ujišťuje p. arcibiskupa věrností a děkuje za pozornost k mladým.

Pak následovaly projevy jednotlivých složek. MUC. M. Krejzy za Ústředí katol. studentstva, kol. Kenderessy za katol. Slováky, dr. Šindlera za Mariánské družiny, kol. Farníče za ruské katol. studenty, Rozsochy za Ukrajince a sl. kol. Šolcové a Papírníkové za katolické studentky.

Zapěním chorálu svatováclavského zakončen byl tento projev naší mládeže. Byla to schůze opravdu jedinečná a její skvělý úspěch jest krásnou a radostnou předzvěstí toho, co nám mládež připraví v létě svým velkým sjezdem katolické mládeže. Mladí ukázali znovu, že rozumí velké době a že chtějí v ní stát na svých místech. A v této pevné vůli, nadšení a práci mají podporu celého katolického tábora.

Z SSSm V PLZNI. Naše sdružení, jediné na českém západě, neopustilo ani letos staré, ale osvědčené koleje své práce. Členstvo se schází každou sobotu a čerpá z bohatých přednášek našeho milého duchovního rádce vdp. inful. arciděkana Ant. Havelky doplnění svého náboženského vzdělání a prohloubení svého duchovního života. Ale i členstvu, zejména pak členům starším, je dána možnost uplatnění své vědomosti z různých oborů vědy, umění, atd. před posluchačstvem z tříd nižších. Rovněž s díkem můžeme kvitovat občasné přednášky plzeňských pp. profesorů náboženství ThDr. K. Bláhy a prof. J. Limpoucha, kteří mají velikou zásluhu o potěšitelný vzrůst členstva v letošním roce. — Po vnitřní konsolidaci mohlo sdružení i letos vystoupiti na veřejnost. Stalo se tak přednáškou p. prof. Limpoucha o Římu, která byla pořádána 17. března t. r. jako propagace na III. pouť katolického studentstva a intelligence do Říma. Přednáška, která byla provázena 200 světelnými obrazy, shromáždila všechny příznivce našeho hnutí i mnoho studentstva, kteří naplnili přednáškový sál musejní do posledního místa. Panu prof. Limpouchovi patří náš velký dík za jeho krásná slova i nevšední ochotu, s jakou vyhověl naší žádosti. —vj.—

ASS BRĚCLAV. Na Květnou neděli 9. dubna pořádáme univ. extensi Cyrilo-Methodějské fakulty v Olomouci. Přednáší dr. Jos. Foltynovský, profesor pasto-

rálky na téma: »Mravní nebezpečí dneška pro rodinu«. Touto přednáškou pokračujeme v loňském přednáškovém cyklu »O rodině«. Dnes, kdy se šíří o rodině názory tak pochybené, kdy rodinný život je tak tupeň a snižován, musíme my, katoličtí studenti — předvoj Katol. akce, uváděti na veřejnost katolický názor na úhelný kámen života mravního, na rodinu, na svátost stavu manželského! Musíme připomínat slova Ducha sv., pronesená v knize Moudrosti (3, 19) o rodině vzdálené od přikázání Božích »Rodiny nepravé hrozně je skonání!«

ASS KR. POLE. Poněvadž náboženské vědomosti zvláště po stránce apologetické a dogmatické jsou u mnohých našich studentů velmi slabé, rozhodli jsme se uspořádat pravidelně jednou za tři týdny debatní večer, t. j. jakýsi seminář, při kterém by se probírala nejdůležitější látka. Začátek byl učiněn debatním večerem dne 21. března v katol. domě. Za téma zvolen důkaz o existenci Boží. O tomto předmětu promluvil náš duchovní rádce Th. dr. Frant. Švábeník, jenž s nevšední důkladností probíral celou látku a ochotně odpovídal na četné dotazy. Všichni přítomní se zájmem sledovali debatu a vyslovili přání, aby se podobný večer opět co nejdříve uspořádal. ff

CMK HLUČÍN. Dávno tomu, co byla naposled v »Jitře« zpráva o činnosti katolického studentstva v Hlučíně. Přece však jsme nesložili ruce v klín, ani nespíme. Podávám zde proto krátký referát o stavu našeho kroužku. 11. února t. r. měl na členské schůzi p. prof. dr. Josef Špaček přednášku na téma: »Má nastávající cesta do Afriky a Palestiny.« Přednáška se všem líbila, neboť pan profesor dovede upoutati, jak zajímavým vypravováním, tak též vhodně zapojeným vtipem. Někdy také k nám zavítá p. prof. Josef Frydrych a dp. Fr. Novotný CSSR z Mor. Ostravy, který již také měl několik přednášek. Poslední byla o unionismu. Bohužel, že skoro většina přednáškových schůzí bývá členstvem málo navštěvována. Dnes čítá kroužek 28 členů a odebírá 25 výtisků »Jitra«. Jak je vidět, není tento počet nijak veliký, ačkoliv by členů mohlo býti jednou tolik. Příčinu ovšem nutno hledati u studentů samých, kteří nemají na tom žádného zájmu. Nutno ale přiznati, že také někteří členové nejeví o spolkovou činnost velkého zájmu. Je-li svolána schůze, tak napřed si musí většina přecíst »České slovo« nebo »Ostravský poledník« a pak teprve je na řadě schůze, takže některá schůze je jenom planým schůzováním. A mnohý k tomu si myslí, když zaplatil příspěvek, že již vykonal pro spolek mnoho. Jsou ovšem také někteří, kteří se vši silou se přičinují o rozkvět kroužku. Velikou ztrátu utrpěl spolek odchodem kol. Jana Vitáska, který byl jeho pravou rukou. Veřejně pracovat není nám pro nepříznivé místní poměry možno. Velikou naději očekáváme od ASSS, které zde o vánočních svátcích přičiněním Th. St. Richarda Prokopa bylo obnoveno. Předsedou byl zvolen Th. St. Richard Prokop a jednatelem Th. St. Jan Vitásek. Končím s přáním, aby náš CMK vzkvétal vždy víc a více a aby katolické studentstvo hlučinského gymnasia již jednou poznalo, jak velký úkol mu zde náleží. Vždyť i kraj hlučinský potřebuje své zastánce. Studentstvo tohoto katolického kraje je především povoláno k tomu, aby svědomitě hájilo práva katolického lidu hlučinského a aby se chopilo práce uvědomovací a vzdělávací. K tomu volám: »Zdař Bůh.« —ka.

CMK HLUČÍN. Jako každým rokem, tak i letos pořádá Exerciční dům v Hlučíně exercicie pro domácí i okolní studenty. Upozorňujeme tímto kolegy z Opavska, Ostravska a Místecka, aby se na tyto exercicie nezapomněli přihlásit. Exercicie budou pravděpodobně od 28. června až do 2. července. Také pro abiturienty

budou exercicie a to od 24.—28. června. Poplatek za stravu činí 35 Kč. Přihlásí-li se dostatečný počet studentek, tak i pro ně budou exercicie pořádány. Datum přesné oznámíme v červnovém čísle »Jitra«. — Veškeré dotazy jakož i přihlášky adresujte: Ant. Dominík, studující, Hlučín, Dlouhoveská č. 440 anebo přímo na Exerciční dům v Hlučíně. Doufáme, že se u okolních studentů bude jevit zájem a že přihlášek bude dostatečný počet. Již nyní má každé SSS pamatovati na exercicie. Vykonal exercicie, a to poctivě, má být snahou každého katolického studenta. Tak na shledanou v červenci v Hlučíně. —ka.

SSS V HRADCI KRÁLOVÉ. Dramatický odbor uspořádal i letos josefský večírek, ač poměry byly velice nepříznivé. Program byl složen většinou z výtvorů některých kolegů a byl pěkně doplněn orchestrem. — Na výborové schůzi, konané 23. března, byl ustaven přípravný výbor pro účast na sjezdu a výstavku v Praze. Společná svatá zpověď a sv. přijímání budou vykonány 1. dubna. Tři přípravné přednášky bude mít duchovní rádce vdp. Msgr. J. Černý. — Na členské schůzi dne 7. dubna promluví o esperantu známý esperantský pracovník ctih. p. J. Filip, bohoslovec. — Na 23. dubna je připravována divadelní pohádka pro členy nižších tříd. Podobná představení chceme pořádati častěji místo obvyklých besídek. Na programu členské schůze, proponované na 29. dubna, bude přednáška o Polsku. — Z odborů se může pochlubit bohatou činností eucharistický kroužek. Má 15 členů, z nichž většina přistupuje denně k sv. přijímání. Kroužek koná každou neděli své schůze, na nichž mají promluvy sami členové. Duší

kroužku je kol. Michálek. — Sportovní odbor pěstuje nyní místo table-tenisu spíše volley-ball. Na table-tenisový turnaj katolického studentstva, jež uspořádala kolej Arnošta z Pardubic, byli vysláni 3 členové. — Měsíc květen věnujeme přípravám na sjezd. —cm.—

ŠACHOVÝ KROUŽEK SSSm, PRAHA rozhodl se pořádati u příležitosti sjezdu katol. studentstva (asi 3. července) soutěž o mistrovství katolického studentstva v šachu. Soutěž bude pořádána se svolením ÚKSČs, které přislíbilo také věnovati putovní cenu vítězi. Šachový kroužek SSSm Praha chce touto soutěží obnoviti zájem o šach, který byl vždy studentstvem pěstován. Také byl oblíben kdysi u našich studentů a pěstován sdruženími v šachových kroužcích, což dokazuje šachová hlídka, pečlivě vedená v minulých ročnících »Jitra«. Zároveň SSSm Praha chce tímto způsobem navázati a utužiti vzájemné přátelství jak mezi jednotlivci, tak mezi sdruženími. Šachový kroužek SSSm Praha doufá, že soutěž vzbudí ve sdruženích zájem a že se jí jejich členové v hojném počtu zúčastní. —erva-

KAM LETOS K MOŘI? Do Lussingrande, jediné přímořské ozdravovny čsl. katolíků na Adrii. Subtropická vegetace ostrova Lošina. Jeho klima poskytuje úplné zotavení po zimním období chřipky, anginy, krčních a plicních katarhů. Čtyřnedělní pobyt od Kč 800.— do Kč 1000.— bez nejmenších devisových potíží. Děti poloviční pensí. Ilustrované prospekty a informace zašlou obratem všechny diecéšní svazy Charity. Výpravy odjíždějí vždy začátkem měsíce, počínaje květnem. Závažné přihlášky vyřídí, valuty i jízdenky obstará jen Svaz Charity (milosrdné lásky) v Olomouci.

LIGA ČESKOSLOVENSKÝCH AKADEMIČEK. Jak již bylo oznámeno, konala se dne 2. března t. r. v Praze XII., Korunní 4, ustavující schůze Ligy československých akademiček. Ustavující valné shromáždění zahájil p. prof. Novák (býv. předseda ČLA) a uvítal hosty i přítomné. Z hostů nutno uvést spisovatelku pí Bělu Dlouhou-Pečinkovou, p. ředitele gymn. Smiška, P. Daňhu. Za ÚKSČs přítomen předseda. ČLA zaslala velmi srdečný přípis. Za předsedkyni schůze navržena kol. Líbalová a zapisovatelkou kol. Pražáková, což přítomnými schváleno. Nato ujímá se slova dp. prof. P. Čulík (býv. tajemník ÚKSČs), který promlouvá o tom, proč bylo nutno založiti Ligu čsl. akademiček. Kde jsou katol. akademičky, které po studiích vstoupily do praktického života? Jako by se nám ztrácely. Naproti tomu naši akademici, pevněji organizovaní v ČLA a jiných spolcích, uplatňují se i ve svém povolání na různých frontách katol. života. Život spolkový, vzájemná posila v mnohém přispěly. I akademičky potřebují nutně sdružovati se. Řečník nastiňuje náboženské, kulturní a společenské úkoly Ligy a zvláště zdůrazňuje význam sociální otázky pro ženu a zvláště uvědomělou katol. akademičku.

Další řečník, P. dr. Urban, se pro churavost omluvil.

Nato jsou předčítány stanovy spolku, které vzaty na vědomí, a zvolen výbor, jemuž v čele stojí jako předs. kol. PhC. Papírníková. Místopředs.

zvolena JUC. Líbalová a jednatelkou RNC. Pražáková. Nově zvolená předsedkyně děkuje za projev důvěry a podává nástin práce do prázdnin. Nejdříve zocelit vnitřně svou organizaci i sebe a připravit se prakticky pro rozkvět i růst spolku v příštích letech. Katolická akce bude vlastním působištěm našich akademiček.

P. Daňha, duch. rádce ÚKSČs, omlouvá nepřítomnost ndp. kanovníka Švece a tlumočí jeho pozdrav. Dále praví, že samostatné organizování dívek je požadavkem Katolické akce. To však neznamena separovati se od sdružení jinošských; doporučuje spolupráci a vzájemný poměr jako mezi bratrem a sestrou. Promlouvá o sjezdu katol. mládeže a studentstva a doporučuje zřídit mensu pro katol. akademičky. Na konec děkuje ctihodným sestrám O. S. F. za laskavé pohostinství, které poskytují našim milým studentkám.

Předseda Jaroš zdraví přítomné jménem ÚKSČs a přislíbuj novému spolku vzájemnou pomoc Ústředí. Těžký úkol si vzaly naše akademičky: pozvednouti prapor ženské důstojnosti, zrestituovati čestné postavení české ženy a dívky, tolikrát ženami samými zdiskreditované v úřadech, školách i na tribuně parlamentu. Nechtědy ukáží katol. akademičky, co má a musí znamenati žena v životě náboženském i národním! Dále prosí dp. prof. Čulíka, aby vedl duchovně nově zrozené sdružení jako duch. rádce.

Paní Běla Dlouhá-Pečinková je šťastna, že aka-

demičky našly svůj vzor v blah. Anežce Přemyslovně a v tom, že ustavující schůze koná se v den její památky, spatřuje mnoho providenciálního. Staví světici za vzor českým dívkám a prosí je, aby spolupracovaly na obnovení duchovního dědictví naší Blahoslavené. Volá akademičky ke spolupráci na obnově českého Assisi, na znovuvybudování Anežčina kláštera na Františku.

Na konec promlouvá vřele p. řed. Smíšek a dává cenné pokyny pro budoucí práci Ligy.

Na zakončení památné schůze rozezvučel se slavnostně vyzdobený sál chorálem svatováclavským. Na nadšených tvářích a v jiskřících očích mladých dívek bylo vidět, jak nerady se toho večera rozcházely. Jš.

ČESKÉ BUDĚJOVICE MANIFESTUJÍ. Spojené složky katol. studentstva, SKM a Katol. skautů, sešly se dne 2. dubna, aby manifestovaly pro myšlenku sjezdovou. Bylo to vítězné nadšení kraje Jirsíkova. — Podrobný referát příště.

D í v ě í h l í d k a

NEZAPOMÍNEJTE...

Zase o měsíc blíže celoříšskému sjezdu a v srdcích našich hoří stále větší nadšení. Veliká imposantní myšlenka. Kristus střed života, Kristus střed práce nás opravňuje k naději, že zdar našeho sjezdu je zaručený.

S radostí uvítaly jsme zprávu Chrudimského ústavu, že celý IV. ročník přijede a mimo to i téměř všechny ostatní organisované i neorganisované studentky toho ústavu jsou zapáleny ideovou myšlenkou sjezdovou. Studentky chrudimské, jste prvé, které jste projevíly život a které chápete, že není možno dlouhých odkladů v této věci, která potřebuje projednání v Ústředí a v jiných institucích. Je nutno, aby i ostatní Sdružení pochopila, že třeba se hlásit ihned a neodkládala to den ze dne, neboť tím se jenom věc ztěžuje a agitace stává se méně hodnotnou. Doufáme, že ostatní Sdružení v nejbližších dnech přihlásí počet účastnic organisovaných i těch, které ve Sdruženích nejsou. Studentky, chápejte význam této agitace, abychom nemusely se zahanbením přijmouti výtku, že jsme liknavé. Studenti se již nadšeně hlásí a my teprve od jednoho Sdružení dostaly přihlášku. Agitujte, agitujte, agitujte!!! Je to přísná a samozřejmá povinnost! Nechtějte být mezi posledními — řad'te se vždy k prvním.

Není-li nadšení mezi studentkami, které ve Sdružení nejsou (předpokládá se s jistotou, že Sdružené přijdou všechny), povolejte k vám zástupce Ústředí, kteří by myšlenku sjezdovou u vás prodiskutovali. — Není možno, abychom nerozhýbaly shnilými vodami a neodstranily veškeré bahno předsudku a liché bázně. A my, katolické studentky, při našem zasedání dívčím vezmeme si za úkol vykonat prosebnou pout na náš drahý a posvátný František. My české studentky béréme to za svoji povinnost milou a svatou; budeme

3. svazek

edice

J i t r a

Právě vyšlo

Dominik Pecka

SVATÍ A LIDÉ

kniha, která bude velikým
přínosem naší literatury.

z trosek zapomenutí vyzvedati slávu naší veliké české ženy a světice Anežky Přemyslovny. Ano s písní na rtech půjdeme na ono posvátné místo v dny celoříšského sjezdu a položíme oběti na oltář, které po dobu přípravy budeme přinášeti s láskou za její svatořečení. Čerstvými květy pokryjeme půdu posvěcenou a v oltář položíme nevadnoucí oběti. Pamatujte na to všechny, neboť již blízko jest den.

SSSd Praha XII., Korunní 4, dívčí gymnasium.

ZAS JEDNOU NĚCO JEN DÍVČÍHO.

V sobotu 18. března okolo 2. hodiny jsme přišly na »František«, abychom malou loď chrámu bývalého kláštera poněkud upravily k nedělní bohoslužbě. Když jsme stanuly na prahu chrámu, zachvěly jsme se bolestí. »Ó, Anežko, to jest vděk nás, Čechů, za to vše, co jsi pro nás vykonala? Nebylo na tom dosti, že tvůj klášter skoro rozbořili, ale také tvůj chrám, stánek Boží, skutečně zneuctili. Tam, kde jsi tak ráda dlívala na modlitbách se svými sestrami, tam, kam lid celé Prahy rád spěchával, tam udělali — skladiště!« Však nebylo času k úvaze. Potlačily jsme slzy, které se nám vkrádaly do očí, vzmužily jsme se a odhodlaně vkročily. Věděly jsme, že slzami a naříkáním ničeho nemůžeme, ale prací. »Ano, Anežko, slíbily jsme ti, že my, katolické studentky, se přičiníme o to, aby se tvůj obraz brzy zastkvěl ve svátosti na oltáři tobě důstojného chrámu.« — A teď s chutí do práce. V minutě byly rozevřeny kufry, vykasaly se rukávy a již to šlo. Práce rychle ubývalo za cvrlikání ptáček, kteří si zde udělali hnízdečko a neopustili Anežky i když na ni všichni zapomněli. Za tři hodiny bylo vše hotovo, scházelo než upravit oltář a umýt podlahu. Dobře. Hadr do ruky a za okamžik bylo i to vykonáno. Radostným okem jsme pohlížely na svou práci a milé

teple se nám rozlévalo nitrem. Ještě jsme si na odchodu zazpívaly a ubíraly se k domovům. Nastalo krásné nedělní ráno. O 9. hodině zazněl z jindy tichého chrámu »Na Františku« zvuk harmonia a rozléhala se píseň k naší milé světi. Konečně tedy došlo splnění to, co bylo již dávno naším přáním. Vzdáváme tímto srdečné díky veledušejnému panu P. Vraštilovi, superioru T. J., dále milostivé pí. red. B. Dlouhé, která nás seznámila s místy nám tak drahými, pí. redaktorce Vondrákové, pp. kolegům, kteří přisluhovali při nejsv. oběti a p. kolegovi, který laskavě doprovázel náš zpěv. Děkujeme též za účast zástupci ÚKS, p. MUC Krejzovi a 3 (!) kolegům, kteří se jediní zúčastnili. Jest vskutku podivuhodné, že katoličtí studenti nemají trochu pochopení pro naši bl. Anežku, která již tak dlouho čeká na své svatořečení a která se tak zasloužila o náš národ. Bohužel, již to tak bývá, že ve zlé době se modlíme a slibujeme, obratem však svých slibů zapomínáme. Ale což teď nejsou doby nejhorší a nepotřebujeme pomoci?! Studenti, čekáte na vhodnou dobu? Nuže, ta nám právě nadešla a proto s chutí do práce, jejíž plod musí vyvrcholiti na našem sjezdu v prvních dnech červencových. Práce jest na obou stranách. Jak v táboře mužském, tak dívčím. Vy, studenti, můžete snad více pracovat konkrétně než my, dívky. Máte spíše přístup do veřejnosti. Ale my, studentky, slibujeme, že vás budeme v práci podporovat i modlití se, aby naše vítězství, v které pevně věříme, bylo tím větší a zajištěnější. A my jsme již se svou prací a modlitbou začly a sice u naší světi, Anežky. Přiznávám upřímně, že nám bylo líto, když jsme viděly tak malou účast z vašich řad. Ale ať! Ale- spoň si můžeme jednou říci, že tuto mši sv., kterou chceme zavést jako tradiční, jsme začaly my, katolické studentky. Konečně, bylo to naší povinností. Vždyť to byla veliká česká žena a větší ještě světi a proto k ní snad musely přijíti první katolické dívky-studentky.

Doufám však, že při těchto příštích bohoslužbách, které se budou pravděpodobně konati každý měsíc (a budou vždy včas ohlášeny), zúčastníte se v hojném počtu nejenom proto, že je vaší povinností podpořiti svou přítomností podnik vašich kolegyní, ale hlavně proto, že tím pomůžete do kruhu svatých naší milé české kněžně Anežce, která vám toho jistě nezapomene a bude naší svorné práci s nebeských výšin zehnat.

»M-i-K-a.«

EXERCICIE studentek pořádají Školské Sestry OSF, dívčí gymnasium, Praha XII., Korunní č. 4. Exercicie řídí vdp. superior J. Vraštil T. J. Začátek o 4. hod. odpoledne 8. dubna, ukončení dne 11. dubna ráno mši svatou a sv. přijímáním. Stravné a nocleh po dobu exercicií v ústavě Škol. Sester OSF za poplatek 25 Kč.

Zveme vás, milé studentky, upřímně a srdečně k účasti. Tolik se naříká nad naši katolickou mládeží, že není uvědomělá v otázkách naší sv. víry. Proto podáváme vám ruku k pomoci. Slovy Ježíše Krista: »Zajeď na hlubinu« chceme prohloubiti vaše ušlechtilé duše, ve kterých se skrývá tolik krásy.

Jsmo přesvědčeny, že chápete význam sv. exercicií a doufáme, že účasti na nich dokážete, že i vy katolické dívky jste schopny velkých činů. Hlaste se na adresu: Školské Sestry OSF, dívčí gymnasium, Praha XII., Korunní 4. S. B.

BÍLÉ RADIOVKY pro sjezd budou velmi levně pořízeny. Cena nebude přesahovati ani 9 Kč i s vyšitým odznakem. Studentky, hlaste se u SSSd, Praha XII., Korunní 4.

MÍSTO PRO LETNÍ OSVĚŽENÍ našich milých studentek se již připravuje. Bude zcela určitě. V příštím čísle zprávy podrobné. Těšte se! SSSd, Praha XII., Korunní 4.

Z a h r a n i ě n í h l í d k a

KONFERENCE SEKRETARIÁTU SLOVANSKÝCH KATOL. AKADEMICKÝCH ORGANISACÍ.

Pročítáme-li předválečnou Studentskou Hlídku a porovnáme-li tehdejší studentský život s dnešním, zdá se nám, že našemu dnešnímu čes. studentstvu se čehosi důležitého nedostává: styků se slovanskými katol. studenty a vzájemného poznávání národního života a kultury jednotlivých větví velké slovanské rodiny. Tomu lépe rozuměli naši předchůdci před válkou. Byla to hlavně ČLA, která nejvíce prováděla prakticky sblížení a poznávání se slovanských národů v rak. monarchii a byla vlastně první průkopnicí všeslovanského bratrství. Na to se pak po převratě pozapomnělo, což snad lze odůvodniti zvýšeným úsilím vybudovati vnitřně silnou organizační síť. Nelze říci, že by nebyly sledovány též snahy zahraničního studentstva, zvláště slovanského (slovanské kongresy často i početně byly obesílány), avšak žež z poznatků v zahraničí získaných byla slabá. Naproti tomu bratři Slováci od vzniku samostatného státu československého věnovali se pilně zahraniční práci a to jak na foru Pax Romany, tak i zejména na foru slovanském. Nezůstalo jen při vysílání delegací na různé konference a kongresy, nýbrž provedena idea slovanského sblížení do praktických důsledků: skutečně výměna studentů, což znamená, že studentům slovanským umožněno studovati na univerzitách v Polsku a Jugoslavii, zatím co Poláci a Jiho-slované (Chorvati a Slovinci) mohli studovati na bra-

tilavské universitě. Při tom byla věnována pozornost nejen vlastnímu studijnímu oboru, nýbrž i poznání jazyka, literatury, umění, lidu atd. Touto vážnou prací dosáhli Slováci důležitého postavení v Sekretariátě slovanských katol. akademických organizací, který koná každoročně své pololetní konference v Bratislavě.

Letos konala se tato konference ve dnech 18. a 19. března za účasti všech slovanských delegací. Za Čechy: JUDr. Vičánek (senior), předseda a tajemník ÚKSČ; za Chorvaty: prof. Perenič; za Poláky: kol. Deptula; za Slováky: kol. Galan, dr. Vašek, dr. Durčanský, Bezák, Kašický, Kosorin a j.; za Slovinci: kol. Uršič; za Ukrajince: dr. Hornikiewicz. Hlavními body jednání byla studentská výměna, otázka cyrilometodějská a příští slovanský kongres v Poznani. Výměnu se podařilo několikrát uskutečniti mezi Bratislavou, Lublaní a Varšavou. Bude nutno pro příště ji zracionalisovati, aby bylo dosaženo lepších výsledků. Musí býti poskytnuto maximum možností seznámiti se co nejvíce s životem toho kterého slovanského národa. Bude vypracována pro tento účel zvláštní příručka, kde budou podrobné pokyny. Nestačí omeziti se na poznání života a kultury jen v universitním městě (kultura zde mívá zpravidla ráz všeobecný, málo od jiných zemí odlišný), nýbrž bude nutno umožňovati studijní pobyt na venkově, kde teprve lze se setkat se svéráznou národní kulturou. V Praze narážela dosud výměna na nezájem čes. studentstva o slovanské university, zatím co na př. polští studenti se na pražské vysoké školy hlásili několikrát.

Poněvadž nebylo s naší strany vzájemnosti (t. j. nebylo českých studentů, kteří by studovali současně na polské univerzitě, čímž by bylo dosaženo bezplatnosti pobytu), nebylo možno výměnu uskutečnit, neboť volných míst v našich kolejích nebylo lze dosáhnouti. Dr. Vičánek navrhuje, aby ve všech našich katol. kolejích (Arnoštova kolej v Praze, Sušilova v Brně a Svoradov v Bratislavě) byla vyjednána 2 volná místa a rezervována slovanským studentům pro výměnu. Výhoda by spočívala v tom, že by byl umožněn pobyt i kdyby se neuskutečnila vzájemnost s naší strany. Zájem našeho studentstva dal by se snad vzbuditi propagací výměn v tisku. Příští kongres bude v Polsku ve dnech od 27. července až do 1. srpna. Započne v Čenstochové, pobude 3 dny v Poznani, kde bude hlavní kongresový program. Na to účastníci navštíví Hnězdno, Toruň a v Gdyni se kongres oficiálně zakončí. Pak ještě výlet do Varšavy a Krakova. Pojednáno bylo o komisích. Čechům připadne předsednictvo komise intelektuální a referát na téma: »Bludy kapitalismu pramenem krise«. Nové zřízena Sekce studentek, kterou povedou polské akademičky. (Mimo to jsou sekce akademiků a sekce seniorů.) Aby bylo možno projednati v debatě problémy přednesené v jednotlivých referátech, budou tyto předem otisknuty a připojeny prameny, z nichž bylo čerpáno. K referátům budou ostatními delegacemi předneseny korreferáty a v nich naznačeno (během nejvýše 15 minut), co v tom ohledu se v kterém státě koná. Stanoveno, že cena za pobyt na kongresu nebude přesahovati 10 dolarů.

Nato projednávána důležitá otázka slovanského stud. tisku. Jako první pokus vydán byl právě intelektuální komisi »Biuletyn« (v polském jazyce). Návrh čes. delegáta, aby totiž Sekretariát vydával samostatný orgán ve všech slovanských jazycích o životě nejen studentském, nýbrž i kulturním a politickém, byl by nejideálnějším vyřešením ožehavého problému, avšak pro značnou nákladnost a technické obtíže nebude uskutečnitelný. Bude se tedy věnovati větší pozornost těmto otázkám v orgánech jednotlivých federací (Jitro, Rozvoj, Luč, Prad, Obnova a p.). Pokud vydají komise příležitostně publikace, zašlou se tyto Sekretariátu, který je pak v jednom celku spojené rozešle federacím. Pro podávání zpráv budou jmenovati federace do 1. května své referenty. Aby slovanská veřejnost byla upozorněna na několikaletou práci Sekretariátu na poli slovanského sblížení, bude vypracováno prohlášení, které pak se uveřejní v tisku. (Prohlášení vypracuje předs. UKSČs.) Do Sekretariátu se přihlašuje za člena Sojuz Katolickoji Molodji »Pidkarpattja« v Užhorodě. Dle statutu Sekretariátu nutno splniti určité formality a proto definitivní přijetí vysloví kongres.

Pro nás plyne zásadní dvojí povinnost: začít praktické provádění výměny (komisi pro výměnu řídí kolegové Slováci) a pracovati pro uskutečnění slovanského kongresu v r. 1934 v Praze. Ústředí prozatím dosáhlo v tomto ohledu souhlasu a dohody o spolupráci s našimi seniory.

CHCETE SE O PRÁZDNINÁCH ZDOKONALITI VE FRANCOUZŠTINĚ? Francouzská rubrika Jitro vzbudila živý ohlas v zahraničí. Někteří francouzští studenti rádi by ztrávili své prázdniny v Československu. Iniciátorem jest vlastně mezinárodní sekretariát univ. katolického tisku (SJPUK) v Lille, který jest ochoten k zprostředkování. Francouzští studenti by působili v našich katol. rodinách jako preceptoři francouzského jazyka. Jako odměna bylo by jim poskytnuto celé zapotřebí.

Kdo by tedy reflektoval na francouzského preceptora, nechť se obrátí včas na Zahraniční odbor katol. studentstva a udá bližší: o jakou rodinu

jde, délka pobytu a datum, místo, jaký sport se v rodině pěstuje a pod.

Naším studentům se naskýtá možnost prakticky prováděti mezinárodní styky a doufáme, že se u nás najde několik rodin, které rády přijmou katol. studenty francouzské.

UKSČs.

ŘÍM. 13. března mají býti jmenováni tito noví kardinálové: Dr. Innitzer, arcibiskup vidimský, Msgr Dobei, apoštolský nuncius v Rumunsku, P. Jumasoni-Biondi, apoštolský delegát ve Washingtoně, Msgr Forsati, arcibiskup turinský a Msgr Villeneuve, arcibiskup v Quebecu.

Čínský ministr obchodu a průmyslu, Dr. Kung Ilsiang-Hu, host italské vlády, byl 11. února t. r. přijat sv. Otcem.

Čínský katolík, J. Z. Wei, učitel řeči v Singapuru, se vypravil pěšky do Říma, aby shlédl papeže. Řím má dosáhnouti 2. dubna, kdy bude otevřena Porta Sancta. P. John Comidine, gen. ředitel římské misijní tiskové centrály »Agenzia Fides«, se právě vrátil z inspekční cesty po Asii a Africe. Od listopadu loňského roku sbíral důležitý statistický a dokumentární materiál. Celkem urazil 95.000 km.

UHRY. Podle poslední statistiky jest římských katolíků v Uhrách 5.634.103, reformovaných 1.813.162, evangelíků 534.065, židů 444.567, řeckých katolíků 201.093, řecko-východních 39.839 a jiných 21.490. Největší přírůstek se jeví u římských katolíků: 528.728, největší úbytek u židů: 27.788.

NĚMECKO. »Das katholische Akademikerverband« konal v Mnichově ve dnech 10.—13. března cyklus přednášek na thema: Der katholische Gedanke und die Neuordnung von Wirtschaft und Gesellschaft.

Biskup Dr. Sproll z Rattenburgu ve své přednášce o církvi, politice, morálce a hospodářství mezi jiným pravil: »Das Volk glaubt nur noch an die vorgelebte Religion. Hebung der Volksmoral muss Hauptaufgabe der Politik sein. Lebendiges Christentum verlangt aktive Teilnahme am Leben des Staates, und zwar dort, wo die das Leben beeinflussenden Entscheidungen fallen.«

Arcibiskup freiburgský dr. Gröber vydal pastýřský list proti domácím politickým bojům.

Ve výroční den korunovace sv. Otce promluvil ve velkém sále berlínské Filharmonie papežský nuncius Orsenigo o programu Pia XI.

Dr. Görres v Berlíně vydal dílo »Friedensamt der Päpste«.

JUGOSLAVIE. Arcibiskup záhřebský a vůdce jugoslávského episkopátu, Dr. Antonín Bauer, dovršil ve výroční den korunovace Pia XI. 78. rok svého života. **RUMUNSKO.** V Ditrú chtělo třicet řecko-katolických příslušníků přistoupiti k církvi římské. Zatím byli dáni — prý z důvodů ochrany veřejného pořádku — pod policejní dozor a hrozí jim mimo to i soudní stíhání.

JUC. Rud. Kalhous.

UKSČs. a AUDAC. Při III. pouti katol. studentstva a inteligence dojde již po třetí k přátelskému setkání našich studentů s katol. studenty italskými, jimž je věnováno několik srdečných slov v pozdravu na titulním listě tohoto čísla. Ústředí katol. studentstva rozhodlo se věnovati italským studentům naši státní vlajku s věnovacím nápisem českým a italským. Italské studentstvo bude zastupovati římské Universitní Sdružení Katol. Akce (Associazione Universitaria di Azione Cattolica, dříve se spolky katol. studentstva ital. zvaly Federazione Universitaria Cattolica Italiana, z čehož vznikla známá zkratka FUCI.) Přeji bychom našemu studentstvu poznati ducha katol. studující mládeže italské, pravého

ducha katol. studenta a studentky a hlavní vlastnosti jejich: zbožnost, veselost a statečnost, jak se jeví v životě Petra Jiřího Frassati.

III. POUŤ KATOL. STUDENTSTVA A INTELIGENCE DO ŘÍMA ve Svatém roce došla nečekaného

Dopisy

Bratia Česi!

Chytám sa pera na žiadosť priateľ'a Mařana, s ktorým si čule korespondujeme, hoci nepovažujem ani za trošku vhodné, aby »Jitro« a »Rozvoj« boli tribúnami, kde by sme sa mali vzájomne spoznávať a informovať. Dôvody tu nejdem rozvíjať; myslím, že si ich vyvoďte sami.

Teší nás Slovákov, že mladá česká generácia sa vrúčne snaží poznať naše pomery a smýšľanie. Konštatovali sme to najmä na m. r. sjazde v B. Bystrici a to isté pozorujem ešte vo zvýšenej miere z listov svojho priateľa.

A práve preto mám k vám priateľské slovo, aby ste nás posudzovali ozať kriticky. Nedajte sa zaslepiť každjakými neobejektivnými novinami. Dnešná politika temer bez výnimky ani z ďaleka nemá čoby len špetky politickej mravnosti. Tonie v kaluži, v blate. A menovite neverte tým, ktoré vás chcú silou-mocou omámiť lahodnými áriami o vzostupe československej vzájomnosti. Lebo je pravda, že československý pomer je hmlistý a najlepšie mu pristane pomenovanie: problém. Divím sa však taktike nie jednej politickej strany, že zastierajú skoro na každom kroku onú svätú slovanskú revnivosť Čechov a Slovákov pozlátkou najlepšieho priateľ'stva, hoci vo vnútri to vri. Načo tá topofóbia? Strach pred seba samými?

Priatel'ia, uznajme, že takto sa nemôže, ba ani nesmie riešiť tak dôležitý problém, lebo tým sa krajne ohrozuje budúcnosť našej republiky, ktorá, žiaľ, ešte i v 15. roku trvania sa musí zabávať vecami, v ktorých malo byť jasno už dávno a nie teraz, keď si doba žiada úzkostlivej pozornosti riešenia kríz a iných neuhov.

Povedzme si už konečne všetko, ako je, dajme každému, čo mu patrí, rešpektujeme sväté práva národné a nebudme pánmi, lež slúžme pevnej republike, ktorá je jedinou zárukou nielen pre dnešok, ale i v budúcnosti.

Nehľad'te na nás okuliarmi starých, ako na podkopníckych separatistov a (moderne) tukovcov. To je poleno, ktoré nám i vám hádže pod nohy novinárska blamáž, nemysliac na jeho následky. To sú iba sprosté, vyostrené frázy, zakorenené natoľko v niektorých hlavách »verejnej mienky«, že sa ani nemyslí na ich pravý význam.

Tak se má pestovať bratská láska? Rozmýšľajte.... A nemá nás taká špinavosť a podlosť poburovať?

Preto negn'iaavme pravdu za chr'btom. Von s ňou na svetlo! Chyby sú u vás i u nás. Ale tie musia zmiznúť. Preč so starou, falošnou frázovitosťou. Nastupujú nové šiky s novými pracovnými metodami! Staré zlo do hrdzavého železia. Elán, svornosť, láska, ktoré dosiaľ plnili iba naše ovzdušie sťa dynamit, musia preniknúť do srdcí! Lebo stačila by jediná iskra a je hotový šýb. Ďalšou takou frázou je, že sme kriklúnni (čoho sa azda môže i mne uleznúť, hoc sa mi za to nepohne ani vlas na hlave). Kriklúňom je vraj náš agilný pracovník dr. Vašek a s ním, pravdaže, aj ostatní akademici, ktorí sa na pozvanie zúčastnili vášho sjazdu na

pochopení medzi studentstvom a inteligencií. Prihlásilo se 320 účastníku ze všech krajů československé republiky. Studentů jest celkem asi 120, tedy počet velmi uspokojivý. Svatý Otec bude mítí jistě velkou radost i z této třetí pouti naší studující mládeže.

Velehrade. Srovnajte v duchu minuloročný Velehrad a B. Bystricu. Necítite protivy?....

Vyhod'te teda i to zo svojho slovníka a znesieme sa azda.

Príjmite srdečne týchto pár slov. Nech vzbudia aspoň nepatrné plamienky, ktoré by vzplápolaly vo vašich i našich srdciach v túhe po úprimnej spolupráci a vyrovnaní. Dopisujte si s nami, lebo to je najlepší spôsob, ako poznáte vlastným štúdiom naše smýšľanie.

Do videnia vo vašej Prahe a v našej Nitre!!

Lubo J. Ambruš.

Vázení přátelé!

Na vydávání »Jitra«, jež mne dochází, přikládám pět dolarů. Rád se v něm probírám, neboť mi připomíná také můj pobyt v Praze v letech 1887 a 1888 a tehdejší moje studijní léta universitní (něm.). Se srdečnými pozdravy se znamená upřímně oddaný Msgr. Alois J. Klein, infulovaný prelát v Brainard, Nebraska, North America.

KOLEGO JITZOVSKÝ, píšete, že ve vaší orelské jednotě je turecké hospodářství, pro které nejste členem Orla. S orelstvím tedy souhlasíte. Nenesete na tom tureckém hospodářství i Vy vinu? Jste mladý student a čekáte, až jiný udělá pořádek? Víím dobře, že je turecké hospodářství ve více jednotách, víím, že je někdy velmi obtížné chyby jiných napravovat, ale nemožné to není. Myslíte, že to sám nevytrhnete? Bude-li každý z nás z křemene, bude i celek z kvádrů. Dobrá vůle a trpělivost a ještě jednou trpělivost - všechno ve spolku zmůže. A platí to všem.

Chystá se sjezd katolické mládeže. Dlouho si na to šetříme, zvláště my vzdálení. V Praze si vyslechneme řečníky a zase pojedeme domů? Nikoliv. Sjezd má sjednotit katolickou mládež a připravit spojení všech čl. katolíků. A kdo nám poskytuje lepší základnu pro toto sjednocení, než celostátní čl. Orel. Ten přejímá téměř z kolébky a propouští u hrobu. Heslem si učinil být avantgardou čl. katolicismu. Proto milujme svého Orla, pracujme pro jeho rozmach a naše práce jistě nebudou marné. Oktaván.

KOLEGO PÍPALE, výtka učiněná Sokolu v článku E. Jitzovského nebyla tak hrozná a byla pravdivější, než nevím co na světě. Hovory o »dobrých katolících-Sokolech« jsou k smíchu. Je bohužel mnoho katolíků členy Sokola, ale ti jsou katolíky nejvýše v kostele a na venek jdou v sokolském kroji třeba na Husovu oslavu, ale na katolický pohřeb v kroji nesmějí, protože by museli jít za křížem. O Božím Těle nebo Vzkříšení není řeči. O těchto katolících platí slova Spasitelova: »...kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje.« Dobře praví E. J.: »Sokol a katolík, toť severní a jižní pól.« — Snad by se takhle debata hodila do »Národní Politiky«, ale psát v »Jitru« o »dobrých katolících-Sokolech«, je nesmysl, katolických studentů nedůstojný. Mám dokonce podezření, že za těmi, kteří v »Jitru« Sokol hájí, se skrývá někdo jiný, komu je třeba organisace katol. studentstva, i samo vzořně vedené »Jitro«, solí v očích. Oktaván.

À nos lecteurs de l'étranger

Notre troisième pèlerinage à Rome.

Les étudiants catholiques de la Tchécoslovaquie entreprendront cette année-ci, pendant les fêtes pascales, leur troisième pèlerinage à Rome, dans la Ville Eternelle, afin d'accueillir auprès du tombeau des Saints Apôtres des forces nouvelles et les miséricordes nécessaires pour toute notre jeunesse aussi bien que pour notre Patrie. Le succès de ce pèlerinage est admirable et nous sommes heureux de pouvoir compter dans ses rangs: 18 prêtres, un grand nombre de professeurs, docteurs, médecins et plus d'une centaine d'étudiants et étudiantes. Notre pèlerinage comptera 320 personnes et il formera un train spécial. En dehors de Rome, nos pèlerins visiteront Padoue, Assise, Naples, Pompéï et Venise. Le Samedi-Saint nous aurons le grand bonheur d'être reçus en audience par Notre Saint Père le Pape. La légation tchécoslovaque auprès le Saint-Siège a invité aussi nos étudiants à une réception officielle. Notre pèlerinage est d'autant plus important que nous y verrons représentés tous les pays de notre Patrie: la Bohême, la Slovaquie, la Moravie, la Silésie et la Ruthénie. Notre pèlerinage en dehors de son importance religieuse, sera aussi mémorable par le renforcement du contact déjà si cordial de la Jeunesse universitaire italienne avec la Jeunesse tchécoslovaque. Nous nous verrons pour la troisième fois et c'est pour la troisième fois que nous voudrions leur dévoiler notre amitié bien sincère et bien dévouée. A cette occasion on échangera des drapeaux nationaux. Ce numéro de notre revue est dédié à nos collègues italiens. Nos sympathies pour nos amis italiens ont été toujours très grandes et bien cordiales, surtout à l'époque si malheureuse pour les »fucini«. D'autant plus nous ferons tout notre possible pour fortifier, de plus en plus ardemment, nos liens d'amitié afin de travailler à forces unies à la réalisation d'un monde, basé uniquement sur la suprématie du Christ. Nous prions Dieu d'aider notre amitié fraternelle dans l'esprit de Pax Romana.

L'ACTIVITÉ DE LA JEUNESSE

ÉTUDIANTE CATHOLIQUE.

Le Congrès de la Jeunesse catholique tchécoslovaque est préparé avec une ardeur extraordinaire afin qu'il soit une digne manifestation de tous les jeunes coeurs catholiques qui forment et formeront toujours, le noyau du catholicisme en Tchécoslovaquie, malgré toutes les attaques de la part des athées, ayant en main la presse

parvenant à l'étranger en voulant cacher derrière elle la présence de nos jeunes combattants pour la cause catholique, défenseurs vaillants du Christ, si souvent et si douloureusement offensé par ce troupeau d'athées. Le Comité préparatoire du Congrès organisa le 15 mars une réunion officielle de propagande dans un des plus grand salons de Prague. M. le docteur Vašek, professeur à l'université, tint un discours devant un auditoire de plus de 3000 personnes, ayant pour sujet: »Jésus-Christ, centre de vie — Jésus-Christ, centre de travail«. La solennité de cette réunion fut aggrandie par la présence de Son Excellence l'Archévêque de Prague, Monseigneur dr. K. Kašpar, qui prononça un discours bien chaleureux. A ces deux discours s'ajoutèrent ceux des délégués des diverses organisations estudiantines, aussi bien tchèques que slovaques. Le discours de la déléguée des étudiantes catholiques fut très sympathiquement reçu.

Sur l'exemple de nos étudiants, les étudiantes organiseront aussi un camp de vacances, non seulement pour rafraîchir et fortifier leur santé, mais surtout pour consolider et renforcer leur éducation religieuse.

Le mois de mai sera dédié à la propagande des missions. Cette propagande aura pour but de faire connaître à toute notre société et surtout à notre jeunesse les devoirs des missions catholiques, si peu connues dans notre pays et surtout parmi les étudiants. La Fédération est en contact avec l'association s'occupant des missions dans le gymnase archiepiscopal qui édite aussi une revue des missions: »Pán volá« (Le Seigneur appelle). Cette dernière paraîtra probablement, après les vacances, comme supplément de notre organe »Jitro«, afin que l'idée des missions puisse pénétrer plus facilement dans les rangs des étudiants. Puisse-t-on trouver parmi eux quelques jeunes coeurs qui voudraient sacrifier leur vie pour l'oeuvre si grande et si digne qu'est la »Propaganda Fidei«.

ECHANGE D'ÉTUDIANTS.

Etant donné que l'annonce d'un de nos collègues dans le sixième numéro de »Jitro«, trouva de l'intérêt auprès de nos amis à l'étranger, qui voudraient passer leurs vacances en Tchécoslovaquie, nous publierons régulièrement sous ce titre les informations nécessaires.

Nous faisons appel cette fois-ci aux organisations des étudiantes afin de faire connaître à leurs

membres la possibilité de passer les grandes vacances dans les environs pittoresque de Bratislava, capitale de la Slovaquie. Une jeune étudiante catholique tchécoslovaque recevrait chez elle une jeune étudiante, qui voudrait la perfectionner dans la langue française. Veuillez adresser les informations nécessaires au Comité des Affaires Etrangères de la Fédération Cen-

trale des Etudiants Catholiques de la Tchécoslovaquie, Prague II., rue Spálená 15, Tchécoslovaquie.

Nous espérons que le désir de nos amis français voulant passer leurs vacances en Tchécoslovaquie sera réalisé. Nous faisons la propagande nécessaire dans la presse.

Le Secrétariat d'échange.

STUDENTI

Kam letos o prázdninách? - Nerozmýšlejte se dlouho! Letos budete mít svou zvláštní prázdninovou kolonii. Ústředí vybuduje u Hoštejna u Záhřebu na Moravě

letní tábor katol. studentstva od 9.7. - 1.8.

Vedení tábora bude mít prof. tělocviku. O duchovní a kulturní stránku bude rovněž vhodně postaráno. Cena pobytu 10 Kč denně - celkem 200,- Kč i s ubytováním, stravováním a exkursemi.

Využijte jedinečné příležitosti, přihlaste se do našeho letního tábora,

prožijte část letošních prázdnin uprostřed lesů, u vody, ve volné přírodě, v romantice Hoštejna.

Informace:

Ústředí katolického studentstva

Praha II., Spálená ulice číslo 15.

STUDENTI

LISTY PRO UMĚNÍ A KRITIKU

vydává MELANTRICH,
ŘÍDÍ BEDŘICH FUČÍK S REDAKČNÍM KRUHEM.

PRVNÍ TŘ ČÍSLO VYŠLA S TÍMTO OBSAHEM:

1. X. Šalda: Na cestu, František Halas: Básně, Ivan Olbracht: Podkarpatská vesnice, Miloš Weingart: Plebejství a vulgarisace kultury v přítomnosti, Božena Benešová: Básně, Bedřich Fučík: František Götz, Jan Čep: Ruralism, Paul Eluard: Na tvou věru, František Bidlo: Pegas v kulturní redakci. Ano ne (poznámky a polemiky).
2. Josef Hora: Přítomnost, L. Fischer: Potřeba kulturní revize, Ventura García Calderón: V cukrové třtině, František Hrubín: Bláhové nokturno, Roman Jakobson: Úpadek filmu?, I. Nevald: André Maurois, Guy-Charles Cros: Horká noc, Vilém Mathesius: Nová lingvistika, Marcel Arland: K sporům o Dostojevského, John Donne: Relikvie, František Bidlo: Kodíčková poslední a nejlepší režie.
3. Jaroslav Seifert: Dvě básně, René Wellek: Dvoji Anglie, Egon Hostovský: Blázen a dítě, Karel Dostál: Herectví: evištní a filmové, Jan Franz: O Janu Čepovi, František Bidlo: Umění v dnešním Německu. Poznámky, glosy a polemiky.

AUTORI NEJBLIŽŠÍCH ČÍSEL:

Jan Čep, Ot. Fischer, E. Hostovský, E. B. Lukáč, Marie Majerová, Boh. Mathesius, Jan Mukařovský, Karel Nový, Ivan Olbracht, Josef Tráger, Vilém Závada, Alain, Sherwood Anderson, Karl Kraus, Catherine Mansfield, Viktor Šklovskij.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ DRUHÝ A ČTVRTÝ ČTVRTEK V MĚSÍCI.
ČÍSLO O 32 STR. 2 Kč. ROČNÍ PŘEDPLAT. (NA 20 ČÍSEL) 40 Kč.

KAŽDÝ PŘEDPLATITEL PRVNÍHO ROČNÍKU
POSTANE ZDARMA JAKO PRÉMII SOUKROMÝ
TISK NOVÝCH BÁSNÍ JOSEFA HORY: „JARNÍ VÍTR“

Příhlášku pošlete v obálce frankované 30 hal. svému knihkupci nebo přímo na adresu nakladatelství:

MELANTRICH A. S. V PRAZE XVI., HUSOVA 20.

Zašlete mi nezávazně na ukázkou 1. číslo Listů pro umění a kritiku.
Nevrátím-li je do 14 dnů, můžete mě pokládati za odběratele.
Přihlašuji se k odběru Listů pro umění a kritiku. Předplatné pošlu složenkou předem na celý rok (s nárokem na prémii) - na půl roku - na čtvrt roku.
(Co se nehodí vrátíte.)

Jméno

Zaměstnání

Adresa

Odvolaám se na váš insert v časopise

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5.

letní tábor	Studentka milující	letní tábor
	přírodu, radost, zpěv a výšiny oblak, po volnosti a polibcích slunce, přihlásí se ještě dnes do dívčího	
	Tábor bude pod vedením p. prof. Pecky -- Do přírody tedy, studentky! --	
	Celotýdenní pobyt Kč 100.-. Přihlášky a dotazy zasílejte na SSSd Brno, Koliště 5, nejdéle do konce května.	

PROGRAM SJEZDU KATOLICKÉ MLÁDEŽE V PRAZE 1933.

29. ČERVNA: Ve 20 hodin zahájení sjezdu »Slavnostní akademii bohoslovců«.

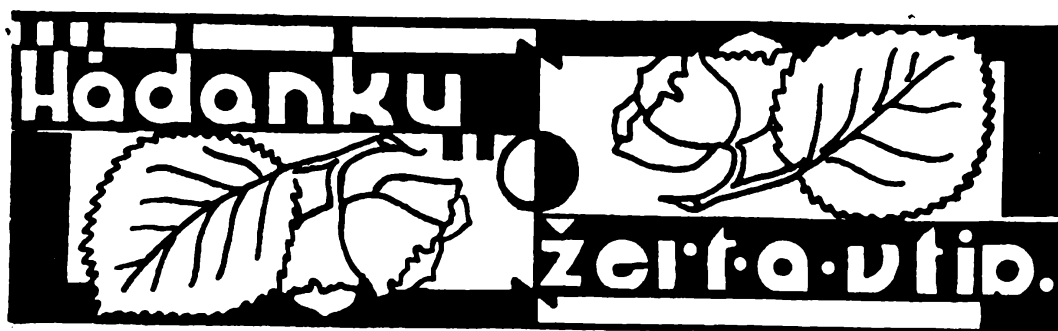
30. ČERVNA: Pracovní kurs bohoslovců. Příjezd a ubytování účastníků. Ve 14 h. prac. konference sekcí: kulturní a sociální a konf. duchovních rádců. V 16 hodin pracovní konference Ústředí katol. studentstva čsl. — V 19.30 hod. adorace jinochů u sv. Ignáce v Praze II. s kázáním P. Ferd. Nesrovnala S. J. — V 19.30 hodin adorace dívek u sv. Ludmily na Král. Vinohradech s kázáním P. A. Pelikána S. J. Před i po adoraci příležitost k sv. zpovědi v jednotlivých kostelích a klášterech. — Ve 20.30 hodin večer zahraničních hostů.

1. ČERVENCE: Pout mládeže k hrobům sv. patronů českých. — V 7 hodin mše sv. ve velechrámu sv. Víta, kterou slouží J. E. nejdp. Dr. Karel Kašpar, arcibiskup pražský. Píseň k sv. patronům: »K oltáři Páně...« Společné sv. přijímání. Kázání P. A. Daňha C. Ss. R. Uctění hrobů českých patronů. — V 9 hodin průvod na Slovanský ostrov. — V 10.30 hodin valná hromada Sdružení katol. mládeže ve velkém sále. Odpoledne prohlídka Prahy. — Ve 14 hodin valná hromada Ústředí katolického studentstva československého. — V 15 hodin na

Dannerově stadionu ve Vršovicích vystoupení pražských dětských besídek za účasti J. E. nejdp. Dra Karla Kašpara, arcibiskupa pražského. — V 16 hodin společné porady organizací, sdružujících katolickou mládež. Slavnostní schůze esperantistů. — Ve 20 hodin v Národním divadle slavnostní představení »Prodaná nevěsta«. Současně orelská akademie, Lužicko-srbský večer, div. »Hvězda z Lisieux«.

2. ČERVENCE: Hlavní sjezdový den. V 7 hodin slavná mše sv. s chorálním zpěvem »Missa de angelis«, která se slouží v kostele sv. Mikuláše na Malé straně. — V 9 hodin zahájení průvodu směrem k Národnímu divadlu, přes Václavské nám. do Vršovic na Dannerův stadion. V 10.30 hodin slavnostní sjezdové shromáždění: Zahájení předsedou sjezdového výboru dr. M. Hořinou. Projev J. E. nejdp. arcibiskupa pražského dr. Karla Kašpara. Projevy cizích hostů a delegací. Slavnostní řeč na téma: Kristus střed života — Kristus střed práce. Proslaví Karel Sklenička. Hold mládeže Kristu Eucharistickému na Dannerově stadionu. — V 15 hodin sjezdové národopisné odpoledne.

3. ČERVENCE: Zájezdy na posvátná a historicky památná místa: Stará Boleslav, Svatá Hora, Karlštejn a jiná.

Řídí
Vojt. Maňoušek,
redaktor,
Doubravice nad
Svitavou.

Tam zasílejte přispěvky, řešení a dotazy, týkající se jediné této rubriky.

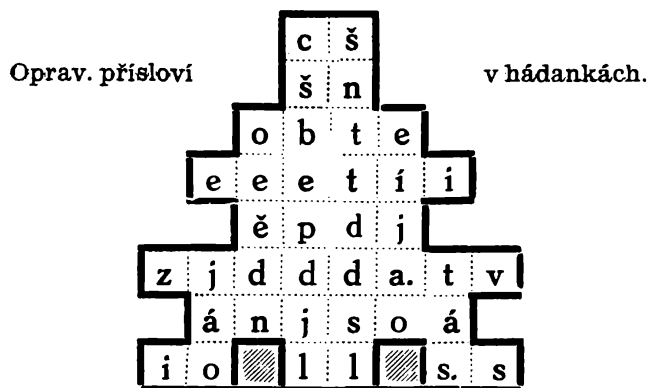
II. řešitelský turnaj.

Řešení těchto hádanek zašlete zároveň s řešením z čísla 8. a 9.!

1. Přesmyčka. — Stan. Autonický.

Z jantaru díra.

2. Koniček. — E. Zavadilovi věnuje St. A.

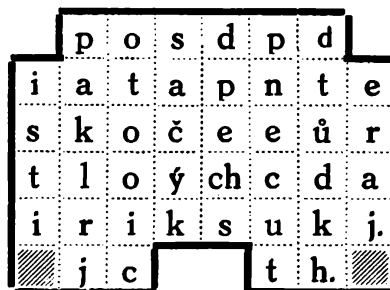
3. Rebus. — Juroškovi: K. Jurák.

CHe 100m² 100m² 100. E

4. Výpustka. — Cid, Tišnov.

Z POKOJE vypadla hláška
větrej jata —
zůstala po ní (jaký div!),
ŽENA SVATÁ...

5. Královská procházka. — J. Havran.

Neuveřejnění rubriky v čísle 5. (nemoc redaktora a jiné překážky) omlouvám, vynahrazuje se a těší mě, že byly aspoň dotazy, proč... Jinak nezvýšili se zájem o náš milý sport a »hravě-dravě«, jsou nasnadě eventuality lehce domyslitelné... Kdo máš zájem, pošli příspěvky (řešení), informuj se, redakce vyjde všem vstříc. —

Igor — Praha: že bys sdělil adresu? »Sextánky« se nedozví... Vitám v náš kruh, rád uveřejním. — Rychnovák: Příspěvky celkem vhodné, jen dál! Pozdrav! — J. Havran: Nic zlého... vyřizuji dopisem. — Rovněž tak řadu jiných dotazů a sdělení; jen píše, těším se na práce všech — i těch »loňských« hádankářů.

Výhodná nabídka čtenářstvu „Jitra“.

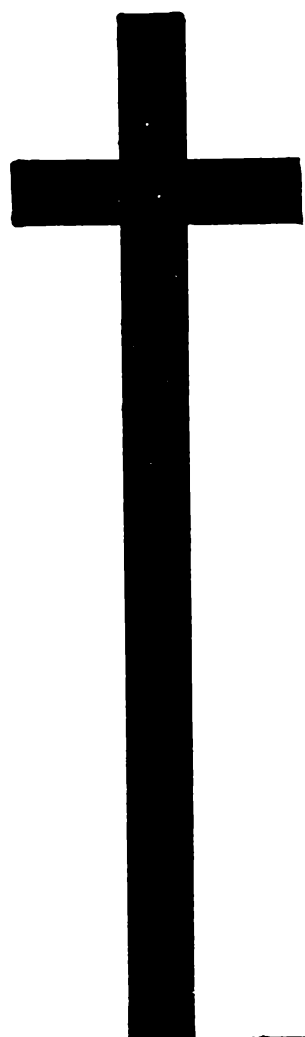
Prvních 10 obdrží Sborník zdarma,
dalších 20 obdrží Sborník za Kč 2.50,
dalších 20 obdrží Sborník za Kč 3.50,
dalších 20 obdrží Sborník za Kč 4.—,
dalších 20 obdrží Sborník za Kč 5.—,
dalších 10 obdrží Sborník zdarma.

Ostatní přihlášení nad tento počet knihy obdrží Sborník za Kč 5.—. Nezasílejte poukázkou! »Mezi-obchod« vyloučen. — Foto-dopisnice hádankářských pracovníků dostanete kus za 40 hal. s p.

O B J E D N E J T E I H N E D !

Mnoho čtenářů nemá možnost seznati jádro »tajů« a rádi by přispívali do hádankářské rubriky »Jitra«. Bohatý obsah cenné a hledané knihy Sborník Vtip se! vás poučí a pobaví, upoutá souěžemi, foty a jinými zajímavostmi. Uveřejněná nabídka vydavatelství Sborníku platí jen tehdy, když se do 25. dubna t. r. přihlásí 100 abonentů. V 9. čísle »Jitra« bude jejich seznam podle pořadí. Nepřihlásí-li se 100 odběratelů, platí pro přihlášené jednotná cena Kč 4.— kromě poštovního; jinak je cena Sborníku Kč 9.—. Využijte nabídky, upozorněte na ni! Adresujte vše na redaktora hádankářské rubriky.

Vyšlo 5. dubna 1933. — Majitel, vydavatel a nakladatel Ústředí katolického studentského Československého v Praze. — Vytiskla Československá akciová tiskárna v Praze. — Redaktor prof. Dominik Pecka. — Odpovědný redaktor JUC. Alexej Jaroš. — Užívání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze pod č. 264.300-VII, ze dne 29. listopadu 1929.

Jitro

časopis katol. studentstva

Jitro

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar. Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zaplatiti.

Redaktor

prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28. Jemu zasílejte příspěvky pro „Jitro“.

Redakční závěrka vždy 28.

Hlídkové

zprávy zasílejte redakci do Prahy.

Z OBSAHU

9.

č í s l a

Msgre Prof. Otto Gaube: **Helenský sen.** — Jos. Horký: **Pohádka o srnce.** — Perditus: **Církev a světské mocnosti.** — Václav Zima: **Geniální šašek.** — Dr. M. Hořina: **Požehnání a příkaz Říma.** — **Básně.** — **Hlídky.** — **Dopisy.** — **Zprávy zahraniční.** — **Obrázky.**

Zprávy dopisovatelům:

V. Mirko: Tisknu Vám ruku, samému mně nenapadlo, že by se mohlo takového něco přihoditi. — Septimán: Nelze uveřejniti, netušíte, že ta optima fides nám vynesla hrozby a žaloby. — Proteus: Děkuji za pozdrav. Člověče, ten Klímov nemohu potřebovat, je v tom politika, což já vím, kolik Kocourkovů by se na mě rozvzteklilo? Viz, co píše Septimánovi. — Marie, Črta: Nehodí se, příliš všední věc. — Rectus: Zbytečně se namáháte, poněvadž jste asi ještě velmi mlád a nevíte, co hájíte a proti čemu bojujete. Píšete: »Spalování mrtvol? Je to jistě citově a zdravotně lepší než starý obřad. A proč vlastně církev se rozčiluje nad spalováním? Že to snad nevynáší?« Nemohu věřiti, že by tak mohl psáti katolický student. Proto posílejte své

dopisy jinam, ale napřed se vzdělávejte, abyste něco pořádného o Církvi věděli. — Mont: Článek o Sokole vzbudil rozhořčení ve vašem SSS? Díky Bohu! Vřed musí býti vyříznut. Naši ambice sice není urážeti Sokol, ale jest naší ambicí dožírati shnilé katolíky, byť byli organizováni v SSS. — Olga: V pocitu pěkné, ale torma dosud nedokonale. Známe s Vaším dovolením použiji ve prospěch Jitra. — Jar. Č.: Noční host mne nespokojil — činí dojem jen rozvinuté anekdoty. — Eda J.: Májový večer dopadl, jak jste tušil. Tramping — camping v příštím čísle. — Oskar Gruňský: Postřeh správný, způsob podání nevyhovuje. — Vlad. V.: Resurrexit — působí dojmem kázání, vše jistě dobře míněno, ale Jitro nesmí moralisovat. — S. Zíček: Až v příštím čísle.

2. svazek edice „Jitra“

Dominik Pecka:

SVATÍ A LIDÉ

*Kniha, jež byla napsána pro studenty -
k formaci charakteru*

1 výtisk Kč 5.60 i s portem
1 výtisk Kč 15.— na japanu, s podpisem autora

O
B
J
E
D
N
E
J
T
E

3. svazek edice „Jitra“

Miloš Krejza:

GOTICKÉ KVĚTY

*K n i h a b á s n í,
k n i h a ž i v o t a,*

v í r y a l á s k y 1 výtisk 8.- Kč

Všem sdružením!

Při hromadné objednávce knihy
básní Miloše Krejzy:

GOTICKÉ KVĚTY

expedujeme po 6.- Kč pro naše
členy. Tato sleva je jen dočasná.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. - Bohatý výběr knih české literatury.

Kníhkupectví a papírnictví

„U ZLATÉHO KLASU“

Praha II., Karlovo nám. č. 5.

Msgre Prof. Otto Gaube:

Helenský sen.

Na severním výběžku Akropole, nejvzácnější to stavby helenské architektury, stálo Fidiové veledílo — zlatem a slonovinou bohatě zdobená, mohutná socha bohyně Athény-Parthenos — symbol to duchovní, mravní bezúhonnosti a čistoty národní.

Svým mistrně vtesaným okem přezírala antické veleměsto, luhy, hory a moře, upírajíc je v dálné končiny, — až tam, kde vycházející slunce zlatí obzor, — k východu. Lesklé brnění zdobilo její štíhlou postavu, v levici třímala štít, na její pravici spočívala Niké, malá to soška bohyně vítězství.

Hlavu Athény líbal první paprsek rodícího se dne, když slunko se velebně nořilo z čerčících se vod egejských, líbal ji naposled den umírající, nežli zmizel v hlubinách vod jonských.

Řekové vážili si nadmíru své pověsti, dle níž tato jim drahá bohyně se zrodila z hlavy otce všech bohů, Dia, majíc za matku Metis, božskou moudrost. Ji obetkala duše národa všemi nejkrásnějšími ctnostmi a vzácnými dokonalostmi bez nejmenší slabosti lidské, prostu všech vášní.

Athéna-Parthenos — praví Plato — žila v duši národa jakožto nejčistší a nejkrásnější květ helenského snění, byla nejcennějším skvostem helenského umění dob periklejských — svou krásou, svou čistotou převyšuje všechny chrámy a oltáře města.

Ona byla symbolem svatých, věčných, nepoznaných ideálů lidstva uprostřed klamu pohanství a zžírající smyslnosti.

Nepoznané ideály mravní čistoty! Dějiny učí, že bezúhonnost mravů a čistota života byly hodnotami vroucně želanými, ale — nepoznanými. Niké, malá to soška bohyně vítězství v ruce Athény, volala k národu, žalujíc, jak mizivě nepatrné jest vítězství čistoty života nad tyranstvím vášní a kalem všednosti. Jen málo nejvznešenějších duchů dovedlo se poněkud přiblížit tomuto ideálu životní krásy a radosti, — národ helenský zabřednuv ve smyslnost, vymíral. Athéna-Parthenos byla krásným snem helenským, jež Řekové v lepších dobách svého bytí krátce snili, nemajíce mravní síly jej uskutečnit.

A tak stál tento symbol krásy lidské duše nehybně na nejvyšším místě sídla antické kultury, povznesen nad pusté orgie, páchané k poctě Venuše, Bacha a Luperka, trpělivě zíraje k východu, jako by odtud měla přijít spása.

A spása přišla, sen stal se skutečností.

Na východě luhy a háje palestinské obýval vyvolený národ kněžský. Kněžský proto, že bylo jeho úkolem, Prozřetelností uloženým, aby celému lidstvu zachoval a hlásal ideu monotheismu a messianismu, jakožto pravdu Bohem zjevenou.

Tento národ byl ochráncem svatého Písma, listu tu Stvořitelem a Vychovatelem lidstva člověku daného, aby, čerpaje z něho životní moudrost, byl na zemi šťasten a po smrti blažen.

A toto svaté zjevení Boží mluví na prahu dějin lidstva, — v ráji — o vznešené ženě, jež potře hlavu svůdce lidstva.

Tato žena, zrodívši Krista, zrodila křesťanství, přivodila obnovu mravů, čistotu života u všech, již Bohu na výsostech dopřávající slávy, jsou dobré vůle. Za to nosí pokoj nebes ve své hrudi. —

Co v helenském snu o Athéně-Parthenos symbolicky naznačeno, to ctí svět jako skutečnost v Bohorodičce a v Kristu-Králi. Jako ona bohyně — dle pověsti — vyvstala z hlavy Diovy, majíc matkou Moudrost a zdobena jsouc lesklou zbrojí, — tak vyšla nejsvětější žena světa, Maria, z věčného úradku Božské Prozřetelnosti, jakožto nejvznešenější dílo věčné Moudrosti, zdobena všemi milostmi a ctnostmi hlásanými Kristem, Bohočlověkem.

A jako Athéna pravicí třímala Niké, bohyní vítězství, symbol to sebezapření, tak spočíval na loktech nejvelebnější matky Spasitel, vítěz nad hříchem a smrtí. —

Velký apoštol národů, sv. Pavel, když promluvil k filosoficky vzdělanému, ale sofisticky žijícímu národu Helenů s Areopágu o božském díle vykoupení, jistě pozvedl svůj zrak do výše k soše Athény-Parthenos a v duši zajásal: »Sestup, bohyně čistoty, se svého mramorového trůnu, ty pouhý krásný sne o čistém, šťastném bytí lidském! Ta, jejíž symbol tvůj národ v tobě si vytvořil, trůní živa se svým živým Kristem Areopágu jeho církve, upírajíc své velebně čisté oko přes časy do věčna.« Ono »ave«, jímž po prvé nebe pozdravilo neposkvrněnou matku s božským dítětem, stalo se hymnem milionů chválících, prosících a děkujících. —

Zmizela Athéne-Parthenos, vymřel její národ, mrtva jeho řeč.

Křesťanství, dílo Krista-Vykupitele a jeho svaté matky, jest dómem, jehož zdi se pnou od věčna k věčnu, jehož základy jsou pravda, dobro a krása, jenž v sobě pojí všechny lidi dobré vůle.

Dómem křesťanství procházejí generace, národové a jest velebnou výsadou Boží prozřetelnosti národům skýtanou, smějí-li v blízkosti svatostánku tohoto věčného dómu dlíti, a co jest i povinností těchto národů z této blízkosti co nejvíce pro kulturu duše těžiti.

Vzdálenost od ideálu — Krista — jest v životě národů různá. Stejně heslo životní dáno všem: »Mne následujte, já jsem cesta, pravda a život, nikdo nepřijde k Otci, leda mnou.«

S heslem jak kdo naloží, co ze sebe dovede udělat, jak svůj životní úkol umí vypracovat, — to určuje cenu národa i jednotlivce.

Slavný mystik Mikuláš Kempff správně praví: »Ten má cenu, kdo z balvanu sobě určeného vykřeše postavu v balvanu dřímající. Uměti žíti, v tom býti umělcem, neznamená libovůli, náladu, nýbrž pořádek a zákon. Poslušnost vůči Bohu není, — jak myslí pyšný, — nedostatek energie a svobody, nýbrž rozhodnutí k mužnému činu. A v tom je pravá svoboda a lidská důstojnost a mír.«

Toť nic jiného, nežli správná interpretace hesla betlemského: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle: — kdo slávu vzdá svému Bohu, jsa poslušen jeho svatého zákona, tomu dá Bůh v odměnu — pokoj srdce.

V antice mnozí naříkali nad úpadkem mravů národa a velcí duchové věstili jeho smrt. Tytéž nářky se opakují i v érách křesťanských.

Dějiny lidské kultury učí, že zpupnost národů vůči Bohu, jeho svaté vůli, intimované člověku zákonem mravním, národy antické pohřbila a že táž zpupnost jest hrobařem i národů křesťanských.

A tu praví Fichte: »Naříkáte nad národem, že mravně hyne, vy jste to, již hnilobu jste přivodili a neodvratnou smrt jeho zavinili: — jací jednotlivci, takový národ! — Učiňte jej lepším!« —

Ideál — Kristus — dán věnem všem národům, — i antickým, i moderním, protože Kristus žije od věků na věky: jedněm vetknut v duši pouze zákonem přirozeným, jiným nadto ještě zdůrazněn a ozářen — zjevením.

K nejšťastnějším národům, k národům křesťanským, mluví Kristus sám svým učením a svým životem — v církvi.

Tento vznešený ideál životem vytvářet, t. j. jemu se přibližovat, jest povinností jednotlivců a tudíž i národů. Postavu Krista z balvanu tvého »já« vykresat, toť životním úkolem každého. »Jenom zbabělec nebo zločinný škůdce svého národa« — praví Tolstoj — »blábolí něco o přežitém křesťanství.« — »Dokud jest učení Kristovo a život Kristův nedostižným ideálem,« — píše Kant, Rousseau, Göthe, — »dotud nemůže se přežít: ideál se nikdy nepřežije!«

»Ideálu, Krista, nedosáhne lidstvo nikdy« — praví Strauss.

Kdo takto svůj národ klame a svádí, mluvě nebo píše o přežitém křesťanství, nemoha mu dáti žádné rovnocenné náhrady za zprzněný nebo uloupený ideál, Krista, toho nechť právem stihne trest navrhovaný Tolstojem. Píšeť: »Redaktory listů a časopisů křesťanství hanobících a ideál, Krista, urážejících a spisovatele v tomto destruktivním smyslu píšící nutno postavit do řady a postrílet jako škodnou zvěř!« —

Sanitní rada Dr. Gruber měl před vznešeným posluchačstvem protestantským v Berlíně přednášku o časových proudcích. Mluvil o zločinnosti a znemravenlosti mládeže, budoucího to národa, a pravil: »Boj proti těmto zlům, jež rakovinou rozežírají strom národního bytí našeho, nelze vésti bez vznešených ideálů. Katolíci si tohoto ideálu váží a těží z něho — je to svatá matka s nejsvětějším dítětem na rukou. U nás obskurní nebo nadutá filosofie tento skvoucí ideál mravní dokonalosti zatemnila. A přece nezbyvá než zvolati: „V tomto znamení, národe, zvítězíš!“«

Tak mluví muž, milující svůj národ!

A my?! Kolik redakcí u nás tupí křesťanství den co den ve svých listech a publikacích, kolik učitelů ničí ideál — Krista — v duších dětských a studentských! A přece hrozí národu tímto systematickým znemravňováním nebezpečství větší, než tušíme.

Hle krátké, ale britké slovo k národu, jako jubilejní dar v desátém roce trvání státní samostatnosti! Čelný spisovatel, zírající do budoucna, E. Čapek, napsal v »Pokrokové revui« pražské v jubilejním čísle: »Slavíme právě desáté jubileum republiky: slavnosti šumí, příval frází se tiskne, bengály a reflektory září, duté řeči znějí. Ale pod slavnostními fanfárami slyšíme kontrapunkt starého církevního zpěvu: quantus tremor est futurus, quando iudex est venturus! — jaký děs vás obestře, až den soudu přikvačí — v pěti letech od deflační krise poklesl přebytek živě narozených dětí nad počtem úmrtí o 65 tisíc. To je pokles o 38½%! V celé republice připadl r. 1927 na 1000 obyvatelů přirozený přírůstek

7, ale v Čechách jen 4! — Kdy dostihneme Francie a kdy budeme vydáni na milost sousedům při své nepříznivé zeměpisné poloze? Půjdeme-li takovým tempem, bude to dosti brzo. Kdyby všechny matky se řídily názory, jaké jsou dnes běžné u lidí usedlých ve městech, neměli bychom samostatnosti. Tyto zjevy zasluhují trvalé pozornosti!» —

Toto slovo z úst t. zv. pokrokaře jest pádným důkazem, jak příšerně rychle postupuje znemravenění a nabádá k revisi kulturní činnosti vůdců národa.

Dějiny národů však učí, že tyto trapné a bolestné zjevy vyvěrají z odklonu od mravního ideálu.

Svatý rok 1933 volá k národům slova Spasitelova: »Učte se ode mne, jsemť tichý a pokorný srdcem a dosáhnete míru pro své duše!« Kéž by veškerá inteligence v národě v družném spění působila na mravním povznesení sebe i svých, v duchu ideálů lidstva — Krista — jsouc si vědoma pravdy Bohem v programu, křesťanství před 1933 lety zjevené, že pokoj národy jen tehdy oblaží, budou-li jeho dítky dobré vůle, t. j. dopřejí-li svým životem slávy Bohu na výsostech. —

PhDr. Jos. Vřesina:

Vydechla Svůj Život jako vůni.

(Hymny Světici.)

Oblak vůně snes se od Agáve,
největší když květů dala hrozen,
v kamení tam rostouc v době žhavé —
mezi trním bílý Květ byl zrozen — —

V Lásky žáru zelená se listí,
v němžto Stříbro vláken zraje tiše
a když vichor šlehá písku tříští,
oblak vůně na vše strany dýše — —

Rozhlédla se kolem, Slunce zřela —
s duší planoucí a rozechvělou —
Láskou jak smrt silnou zahořela —
do vůní Svou duši vdechla celou — —

Vydechla Svůj Život jako vůni
pro Svou Lásku, jež tam věčně trůní.
Ke šťastnějším Sestrám, Bratřím spěla,
čekali ji — palmy v rukou — v dáli,
kde se duše šťastna láskou chvěla
a kde štěstí nikdo nezakalí.
Vydechla Svůj Život jako vůni
Slunci Svému, jež tam věčně trůní!

Jos. Horký:

Pohádka o srnce.

Ten kout tam u lesa — — to byly aspoň tři stránky hezké pohádky. Les tam seběhl s hory — — obkročil kus pole, víc se stáhl a pak již šel jen takovým korytem dolů — — snad se mu již pak dál nechtělo a tak si sedl na mez — tam pod skalou.

Ale tam v tom koutě byl ten les tak zvláštní. Bylo tam smrkové mlází s panenskými břízami — bukový les a vysoké dřiny. Vše se míchalo.

Les se tam hezky roztočil a zatočil, že se do něj mohlo rozběhnout jen kousek pole, či spíše louky. Ale ta cesta, po které sem louka přišla, byla tam — jak se les točil jen

tak na tři kroky a ještě i tam byly rozestaveny na mezi strážě. Břízy tam stály na stráži, ale ty se styděly.

Jednou na podzim sem přihopkoval zajíc a schoval se. Za chvíli se sem přikymácelo veliké a kostnaté tělo hajného. Pod jeho dlouhými vousy se skrýval nasládlý úsměv. Pušku položil do trávy a rozhlížel se — pak vytáhl křivák a uřezal pár silných větví a přibíl je na jeden vysoký buk. Pak dal místu tomu s Bohem a odešel.

*

Když vycházel měsíc na procházku — mladé srnce to nedalo a šla se toulat lesem.

Ale nikde se jí nechtělo líbit. A jak se tak točila a mezi stromy proplétala, viděla, že jedno místo má měsíc zvlášť rád, že tam chodí na besedy.

I šla se podívat, co se mu tam tak líbí, ale na kraji lesa potkala naříkající stružku. Srnka v její vodě viděla cosi žlutého a chtěla se na to podívat. Nahnula se a viděla sebe. Cudně se prohlížela a sama sobě se líbila.

Nevěděla, že je tak hezoučká — samou radostí začala skákat a skákala a skákala . . .

Ale bukové listí si cosi povídalo, že by nemusila být tak rozpaslá a tak ona se zastyděla a zastavila se, ale právě na tom místě, kam chodil měsíc besedovat.

Zajíc, vyrušený u svého oběda, se díval zamílovaně na tu tanečnici, ale poněvadž měla vysoké nožky, začal se bát a zakryl se lesem.

Srnka se styděla, že se jí měsíc na celé kolo řehtal. Sklopila hlavu a šla domů; od mámy dostala vyhubováno. Na vysokém buku se ozvalo pod dlouhými, prošedivělými vousy syčavé zaklení a puška se sklonila.

Zajíček se bál.

*

Ale srnka byla z těch mladých a chtělo se jí nových dobrodružství. Znovu mámě utekla a toulala se zase lesem. Potkala srnečka.

Začala si jej dobírat . . . ale srneček si to nechtěl dát líbit a pustil se za ní.

A srnka utíkala a utíkala, ale utéci nemohla. Srneček jí byl pořád v patách.

A ona měla takovou zlost . . . vždyť i ten měsíc si z ní nehorázně tahal.

A tak srnka nechtíc, vletěla tam, kde jednou vyplašila zajíce. Ale nad černými, prošedivělými vousy se cosi zalesklo a s vysokého buku to udělalo bum . . .

Srnka se lekla a svalila se na zem. Srnec se vrátil. Bylo jí najednou tak krásně teplo . . . a ona se rozhlížela a nevěděla jak to přišlo, že se svalila a že jí tak pálí nožka. A ještě jí ani nenapadlo, aby vstala, když s vysokého buku před ni spadlo kostnaté tělo s dlouhými vousy. To tělo jí vzalo do náručí.

Zatřásla sebou jako by ji někdo posypal sněhem a její dětsky nevinná kukadla z modrého hedvábí spřádala křišťálovou slzu — která se zachytila ve vousech toho dlouhého, jenž ji odnášel a na všechny rozhazoval řeřavé uhlí svých očí.

Bečela.

Stýskalo se jí po mamince a tuze se hubovala, že ji tenkrát neposlechla a vždycky jí utíkala.

Nožka se jí hojila . . . ale ještě bolela.

Těch dlouhých vousů se bála a pak toho velikého psa. Ale měla ráda zahrádku . . . tam se jí líbilo . . . ale ještě lépe by se jí líbilo v lese.

»Ach, les,« srnka vzdychala.

Jenom kdyby mohla utéci. Do lesa by doběhla . . . to není tak daleko . . . a tam by se už schovala a přišla by k mamince a tuze by jí prosila, aby jí to odpustila, že ona už bude hodná. Ale maminka byla tam — kde vyrostl les.

A dlouho již trvalo srnčino vězení.

Až jednou.

Jednou se probudila a moc se divila, kde se tu vzalo tolik krásných bílých hvězdiček; vždyť jich bylo plno. Pes na dvoře hafal radostí a proháněl se po té panensky čisté pokrývce, až se srnka skoro rozhněvala. Nemohla vidět, jak ten pes špinil tu krásnou bělost.

Pes radostí hafal a otevřel si branku, aby se mohl podívat, jak to vypadá také na polích . . .

Srnkou to hnulo . . .

Pes si sám otevřel branku a nechal ji otevřenou, a to právě srnkou tak cukalo.

» . . . tudy bych mohla utéci,« břesko jí v hlavě a již zvedala nohy s místa a kladla je vpřed a již byla v polo dvorku, když v hájovně vrzly dveře.

Udělala pár kroků a zastavila se, na pohled šťastná a spokojená.

Přetvařovala se.

Na prahu se totiž objevil ten hrozitánský, vousatý muž. Zachechtal se . . . hladil srnčinu srst (připlížila se k němu a lichotně se třela o jeho nohavice, aby se mu zavděčila), ale v jeho povaze bylo málo něžnosti. Drapl ji za kůži a surově jí zatřásl . . .

Srnka zabečela a odběhla. Pak dlouho . . . velice dlouho kula plány, jak odtud utéci.

*

Na večer zase padaly drobné běloučké hvězdičky a pes hafal . . . Šeřilo se . . .

Náhodou šel kdosi kolem hájovny a pes se dal do vzteklého štěkání a hned se pustil za ním. Otevřel si branku a jen za ním. Srnka byla připravena.

Pes se vrátil a zalezl do boudy.

Srnka mu dávala plachými kukadly s Bohem.

Venku za plotem bylo všechno bílé, a to bílé stále padalo. A srnka běžela . . . šlo jí to těžce . . . nožky se bořily do hebké bělosti, ale špatně se z ní vyťahovaly — ale přece běžela . . .

Běžela, ale nevěděla kam . . . chtěla k lesu . . . ale kde byl les . . . všechno bylo bílé . . . Pak vše černalo a ztrácelo se jí i to bílé.

Srnce bylo úzko. Chtělo se jí plakat . . . křičet, ale bála se, aby ji nenašli. A hlad měla a v celém těle ji jen tak loupalo . . . Chtěla si odpočinout.

Ale slyšela haf . . . haf, haf . . .

A zase utíkala, ale pak již nemohla . . .

Zabořila se a nemohla ven. Složila se, a to bílé jí přitížilo víčka, a to bílé ji přikrylo hedvábnou pokrývkou.

Bylo jí teploučko . . . a tak krásně . . . zdálo se jí o matince a sestříčkách.

Přestalo padat bílé . . . ukázalo se kus modrého nebe . . . a pak svítilo asi půl měsíce.

Něco ostrého šlo po tom bílém závoji.

Mrazilo ji . . . chtěla otevřít kukadla . . . chtěla utíkat . . . chtěla plakat a nemohla.

Hvězdičky svítily . . . Běžel pes . . .

Haf . . . haf, haf . . .

Bum . . .

*

» . . . otevř . . . tak ti ji nesu. Je namrzlá, bude z ní dobré maso . . .«

Haf . . . haf . . .

Hvězdičky svítily.

Z vesnice znělo . . . cin-cin . . . cin-cin . . .

Kouzlo lesa a mládí.

Když noční stíny spadnou do srdcí lesů a červený nádech táborových ohňů se rozlije po trásnících vysokých smrků, tu duše mládí vzpomíná a tichá píseň uniká s lehkým dýmem táboráků.

Naši studenti letos budou mít také svůj tábor — uprostřed lesů i strání. Veselý jásot bude se smát i od chat našich studentů. Chcete se zúčastnit? — Pište si do Ústředí pro bližší pokyny

Vítězslav Skála:

Noční lov.

(Kapitola z připravené knihy »Plátěná osada«.)

»Kamarádi, pojd'te spát,
přestaňte v kytary hrát,
úkol noční v duši zní,
vám akord poslední,«

rozléhalo se úskalími temnoty mezi majestátnými jedlemi, buky a topoly. Táborák zmíral po horkém dnu. Postavy se míhaly kol, zapadaly v plátěné boudy a siluety jich běžely

LETNÍ TÁBOR A OZDRAVOVNA

po šedých plachtách. Měsíc se schoval za mrak. Před vůdcovým stanem zastavilo se pět postav.

»Tedy o půl dvanácté. Heslo: pozor.«

Pět skautů zasalutovalo. Odešli. Jen jeden se postavil, přiložil k ústům trubku a křem se majestátně a kouzelně nesly tóny večerky »Moravo, Moravo, Moravičko milá . . .«

Dozněly poslední akordy, trubač odešel. Zavládlo ticho. Bublající potok vyprávěl o svých strastech, život o historii ve snech spících bratří.

Šumící velikánové hladili zvuk kráčející hlídky. Zabalena, s holí trpělivě křížovala plochu táboru odměřenými kroky. Popošla k potoku jakoby hledala krásný ztracený den, pohlédla na hodinky, šla dál — zastavila se u stanu a z dlouhé chvíle poslouchala klidnému dechu spících. Jak krásné býti strážcem těch, které spánek odvedl do království snů a vtiskl jim nemožnost počáteční obrany při náhlém nebezpečí.

Čtvrt na dvanáct. V dálce neznámý vlak oddychoval — píšťala rozřízla noc. Hlídka přistoupila k jednomu ze stanů — otevřela dvířka.

»Tak, Jirko, už je čas.«

Za několik okamžiků vyšel ze stanu oblečený Jirka, rádce družiny Orlů a signalisoval píšťalkou pro svou družinu:

— — — / . — . / . — . / — — — / . . . — / . — . // — . /
— — — / — . — . / — . / . . // . — . / — — — / . . . — //
. — . / — — — / . — . / . — . //

Netrvalo ani čtvrt hodiny a u brány seřadilo se osm jinochů. Družina Orlů nastoupila cestu — do neznáma? Přešla umělý skautský most a klusala po vypasených drahách k železničnímu mostu. Dusivé ticho ukrojovaly dodatečné informace rádcovy.

Měsíc ovinul bledou halenou spící kraj. Husím pochodem špli hoši po úzké pěšince, vroubené občas křovím, do lesíka. Ještě se však zastavili na několik kroků před lesem. Krátký hvizd. Všichni se přikrčili k zemi. Podrádce Bella s dvěma členy vyslán napřed jako hlídka k obhlédnutí okraje lesa a planiny uvnitř.

Srdce každému prudčeji zabušilo. Bimbo měl oči navrch a býval by nejraději utíkal napřed. Krátký a dlouhý hvizd z lesa. Rádce dal znamení k pochodu plížením po dvojicích, asi dvacet metrů od sebe vzdálených. Družina zapadla v les, roztáhla se poněkud — levé křídlo vedl rádce, pravé Jukan. Všichni napjatě naslouchali, neozve-li se poplašný signál přední hlídky. Postupovali lesem pomalu a obezřele. Pojednou zaslechli hlas jakoby probuzeného ptáčka. Znamení Bella. Zastavili se. Za několik okamžiků přišel podrádce s hlídkou.

»Nahoře na planině tábor o pěti stanech. Žádná hlídka,« hlásil rádce.

»Roztáhněte se, obklopíme tábor,« rozkázal Jirka; všichni uposlechli a dali se v pozorný další pochod. Stanuli na planině. Pomalu obklopovali tábor. Měsíc osvítil jim celou plochu lesní a bledý přísvit burcoval šedé plachty stanové. Zastavili se u stanů. Kde je hlídka? Seděla na stráži v zásobovacím stanu a volně si oddychující, snila snad o skleněných zámcích neskutečna.

»Vlajku vezměte se stožáru a rozvažte provazy u špiček!«

Uděláno. Pojednou se začal projevovati ve stanech život. Bimbo dokonce rozvázal a zul botu spáči, jehož nohy vyčnívaly ze stanu.

»Mami, mami,« ozvalo se přitlumeně. Jeden naříkal, že mu spadla na hlavu cihla. — Všichni Orlové dali se na zpáteční cestu. Ve dvou skupinách roklí a pod topoly spěšně běželi k železničnímu mostu a odtud po drahách jeden po druhém k táboru.

— »Heslo,« ozvala se sebevědomě naše hlídka, když viděla blížiti se jakousi postavu za stromy.

»Pozor,« nesla se odpověď lesem. »Jdem z lovu.« Vtom vyhrnuli se i ostatní bratři.

— »To je dost, že jste tady. Já myslel, že jste tam zkejsli. Dělal jsem si již chuť na zítřejší kyselačku.«

»Jen se nesměj! Hleď — vlajka.«

Hlídka hleděla udiveně. A když ticho opět táborem zavládlo, hlídka, křížujíc prostranství, kroutila hlavou. Nemohla pochopiti, že ti jeleni tam nahoře mají tak ospalé hlídky.

(Věnováno bratřím 24. odd. katol. skautů českobuděj.)

J. Makarius:

Jarní chvíle.

Do lesních tišin
sluníčko spouští
po zlatých lanech
džbery přeteklé modrem...

Ucítíš na rtech
chladný prs větru,
do klínů samot
zvrátiv se blažen
prosáklý zemí...
Staneš se písni
v hrdle všech ptáků,
staneš se hláskou
v řeči všech zvířat

a z obou tvých očí
vyrostou smrčky,
hledící do modrých průlin
rozlétlých oblak...

Mons. Boháčovi, předsedovi poutního odboru ÚKSČs. byly zaslány tyto odpovědi na pozdravné připsy, které zaslali ze své pouti do Říma katoličtí studenti:

Vzdávám vřelé díky za milou vzpomínku, již věnovali milí poutníci českoslovenští v Římě zástupci Svatého Otce v jejich vlasti, jenž je tak otcovsky v Římě přijal a jim žehnal a blahopřeji i ke krásnému výsledku jejich cesty.

Nuncius Ciriaci.

Kancelář presidenta republiky děkuje za pozdravný projev, zasláný čl. katolickým studentstvem z Říma.

*Za kancelář presidenta republiky:
Podpis nečitelný.*

Z letošní pouti do Říma.

Zleva do prava: Předseda ÚKSČs. Alex. Jaroš, prof. Trnka, generál. vikář z Assisi, Msgre Boháč, Ladislav Pospíšil, pokladník pout. odboru.

Církev a světské mocnosti.

Pokračování.

Zásady, které byly právě vyloženy, mají se uplatnit hlavně v jednáních konkordátních. Moderní státy sice zaručují svým občanům náboženskou svobodu ústavními svými listinami, ale ve skutečnosti nejsou vladaři a státníci moderní Církvi nikterak nakloněni, a jde-li o náboženská práva, řkou, že každý bude mít tolik práv, kolik si jich uhájí, tedy ne tolik, kolik mu spravedlivě náleží. A divno je, že si mají občané teprve dobývat, co jest jim ústavou zajištěno. Divno, ale konec konců nic jiného nezbyvá. Politika je péče o veřejné blaho. Pokud je blaho veřejné podmíněno rozkvětem Církve jakožto šířitelky mravnosti a kultury, potud je povinností katolických občanů státu hájiti jejich práv i politicky.

Že veřejné blaho je založeno nejen na státním právu, nýbrž především na mravnosti, uznávají i politikové Církvi nepřizniví. Masaryk napsal:

Rozumí se samo sebou, že strany politické za svůj konečný cíl prohlašovali musí státní právo, rozuměj, politickou samostatnost. Avšak o to běží, aby si hlasatelé byli vědomi prostředků, vedoucích k tomu cíli, a aby hlásající tento cíl, nepřestávali na hlásání, nýbrž neúměrně kdekdo v oboru svém pracovali v své i jiných vzdělanosti, jak Palacký to žádal. Samostatnost neudrží a nespasí žádného národa, národ si musí udržet samostatnost — spasí nás mravnost a vzdělanost: i politická samostatnost je jen prostředkem pravého života národního — pozbyli jsme jí, když jsme přestali jako národ mravně žíti. U nás i politická strana vedle svého užšího programu politického musí státi na pevném základě programu kulturního. (T. G. Masaryk, Česká otázka, Praha 1895.)

Slova, která zasluhují pozornosti. Masaryk ovšem chtěl vybudovati mravnost a kulturu národa na základech humanitní filosofie, kterou pokládal za kořen našeho obrození a obrodních ideálů. A to byla politicky holá abstraktnost. To cítil Masaryk sám, a proto se bál katolicismu v české politice právě pro jeho životní konkrétnost a jasnou určitost. Citovaná slova jeho jsou v teorii pravdiva. Kulturní, nikoliv politický a národnostní program nás spasí. Jsou v oběhu mnohé kulturní a náboženské programy, ale nemají hloubky ani rozvahy. V tom se většinou shodují, že zamítají Církev jako kulturní instituci, a to mnohdy ani ne z důvodů zásadních, jako spíše z upřílišeného historismu, který právě Masaryk tak křiklavě konstruoval, a který současně i dříve už několik protestantsky smýšlejících novelistů a novinářů hlásalo, řkouc, že národ pro svou minulost nemůže býti přítelem Církve. Tito novelisté pokládali dějiny za jakousi lidovou školu lásky k vlasti, palestru vlasteneckých ctností, a tudíž žádali od historické pravdy, aby se líbila, aby hýbala a rozněcovala. Alois Jirásek o tom napsal: Je pravda, že tendencí často umění trpí. Ale jsme v zápase a bojujeme o život. A život národa nade všecko. Pro něj všecko musí zápasit — i umění. (Dr. Jan Frič, Život a dílo Aloise Jiráska, Praha 1921.) Vznikly historické romány, v nich neštěstí národa a utrpení jeho nekriticky kladeno za vinu Církvi, její představitelé líčeni nepřiznivě a v odporu s historií, romány byly čteny, pravda se líbila, ba co horšího, byla za pravdu pokládána a tak cítění národnostní uváděno v rozpor s přesvědčením náboženským a příslušností k Církvi. Toť způsob mnohých schismatiků a popěračů Církve a její moci od dob Filipa Sličného.

Z boje Filipa Sličného s Bonifácem VIII. zvláštní pozornosti zasluhuje právě snaha králova získati lid francouzský a podnítiti jeho národnostní cit. Místo buly *Ausculda Fili*, která byla spálena, dal král rozšířiti fingovanou bulu *Deum Time*:

Bonifác biskup, služebník služebníků Božích, Filipu, králi Franků. Boha se boj a přikázání jeho zachovávej. Chceme, abys věděl, že v duchovních věcech i časných jsi nám podroben. Církevní statky a obročí udělovati ti vůbec nepřísluší, a máš-li některá uprázdněná ve správě, výnos jejich nástupcům zachovej, a udělil-li jsi některá, udělení takové jsme za neplatné prohlásili, a vzešlo-li ze skutečnosti, odvoláváme. Ty, kteří jinak věří, za bludaře pokládáme.

Stejně příznačná jest domnělá odpověď králova *Sciat maxima tua Fatuitas*:

Filip, z Boží milosti král Franků, Bonifáci, jenž jako Velekněz si počíná, pozdrav skrovný či žádny. Ať ví převeliká tvoje pošetilost, že v časných věcech nikomu nejsme podrobeni, že obsazování církevních úřadů a uprázdněných obročí právem královským nám přísluší, a jejich výnos že si присvojujeme, udělení, která jsme dosud učinili a která ještě učiníme, že budou platna pro minulost i budoucnost, a jejich držitele že mocně chráníme proti všem. Ty, kteří jinak věří, za pošetilce a blázny pokládáme.

Je pochopitelné, že taková slova naplnila každého Francouze nevolí proti papeži a nadšením pro krále a vlast. Když byla takto připravena nálada ve veřejnosti, bylo svoláno národní shromáždění. Že Filip skutečně počítal s národním sebevědomím, dokazuje okolnost, že tenkrát byl po prvé pozván také třetí stav. A třetí stav se šlechtou se usnesli, že budou krále podporovati hrdlem i statky, a prohlásili, že i kdyby král strpěl přehmaty papežovy, oni že jich nestrpí.

Od té doby počal pronikati prvek národnostní v životě národů — z příčin rozmanitých. Ke škodě Církve se uplatnil zvláště avignonským zajetím papežů (1305—1376), pokud totiž bylo papežství závislo na koruně francouzské. Za schismatu (1378—1417 až 1448) byl otřesen primát papežský: obediencie se neřídila dle diecézí, ale dle národů. Na koncilu kostnickém (1414—1418) bylo odlišně od dřívějších zvyklostí hlasováno dle národů.

To byly předzvěsti nové doby. Vlivem humanismu ustupovaly božské a nadpřirozené hodnoty přirozeným a lidským. Vědomí národní počalo větší měrou pronikati než v dobách dřívějších a nabylo významu i v bojích náboženských.

Hnutí husitské mělo národnostní podklad. Již sto let před ním, v době boje Filipova s Bonifácem, těžce nesli uvědomělí Čechové výsady a vliv Němců, jehož nabyli zvláště za posledních Přemyslovců a Jana Lucemburského. Je to patrné z kroniky Dalimilovy. Od dob Karla IV. počali se Čechové domáhati rovného práva s Němci ve správě měst, při obsazování míst duchovních, a zejména na universitě. A právě z Husova podnětu byl vydán Dekret kutnohorský (1409), dle něhož měl národ český pro budoucnost míti v záležitostech universitních hlasy tři, ostatní pak národové dohromady hlas jeden. Zvěst o smrti Husově způsobila v Čechách roztrpčení. Počátkem září 1415 sešel se v Praze sněm pánů a zemanů z Čech a Moravy a vydal protest ke koncilu kostnickému, k němuž 452 pánů přivěsilo své pečeti. Většina pak panstva vstoupila v jednotu, kterou se zavázali hájiti na svých statcích svobodu slova Božího a neuznati prozatím ve věcech víry jiného soudce než Písmo svaté a universitu pražskou.

O sto let později povstali národové němečtí, aby zavrhlí primát římského papeže. Také hnutí reformační mělo příčiny národnostní. Z poplatků do Říma odváděných byla zdobena Itálie. K dokončení díla Bramanteova byly hlášány odpustky a hněvem naplnily Luthera. Jeho vystoupením propukl odpor rasy germánské proti rase románské, přísného

severu proti hýčkanému jihu. Luther obnovil blud husitský o neviditelnosti Církve. Těžištěm jeho disputace s Eckem v Lipsku 1519 byl primát papežský: jeho božské ustanovení popíral Luther a tvrdil též, že i obecné koncily v rozhodnutích víry mohou blouditi a bloudily. Popřev primát papežský, vyzýval světské vladaře a šlechtu, aby reformovali Církev. Spis: An den christlichen Adel deutscher Nation von des christlichen Standes Besserung (1520). Náboženským mírem augsburským 1555 bylo přiznáno knížatům, říšským městům a rytířstvu ius reformandi, to jest právo ustanovovati na svém území náboženské vyznání — cuius regio, illius est religio. Pokračování.

V. T. (Arěv):

Štěstí.

Hvězdy plály . . .
třpytivá fontána
padala v lesklém proudu
do duše tíhou zlomené.
Šero se rozptylovalo
a v modravém svitu
zřel jsem bělavá křidélka
nestálého, omamného štěstí —
které kouzelně mizelo
a obláček smavého závoje
ovanul van chvilí se tvář
a zůstal jen stín . . .
plápol hvězdy pad!!

J. V—slav—:

Zvony.

Zvony zvonily. Stříbrné zvuky se nesly jasně do dále a jako rosné krůpěje zapadaly hluboko do srdcí těch, kterým se na rtech chvělo tiché: »Anděl Páně«.

Sluneční koule zářila žhavě na blankytném azuru. Bylo poledne. Rozežhavený vzduch se tetelil, tísnivé ticho zavládlo nad krajem.

Co to však přerušilo tichou Záleskou dědinku z jejího zadumání? Tklivé: »Zvony, naše zvony nám budou brát,« znělo se všech stran.

A zvony zvonily . . . smutně. Hluk utichl, dav se rozcházel. Každý plně ponořen ve své neveselé myšlenky, nevšímal si smutku jiného. Zvony umlkly. Ticho . . .

Tísnivě, jako před bouří, bylo v duši starého zvoníka Málka. Shrbená postava pomalu, těžce vlekla se k blízkému domku. »Bože,« zaznělo tiše s jeho suchých rtů.

Jeho zvony budou brát! Kovová jejich srdce budou rozbita — proto, aby kosila životů těch, kteří bojují tam v dále pro vlast. — Hluboký povzdech vydral se mu z hrudi. Jeho duše lkala. Vždyť měl rád ty svoje zvony nade vše. Denně je vídal, kochal se jimi, rozuměl jejich líbezným slovům, k srdci mu přirostly. A nyní? Ztvrdlou rukou setřel slzu, která skanula po vráscitých tvářích. Plakal pro ně. —

Večer! Po točitých, chatrných schodech znaveně kráčí Málek s rozžatou svítilnou. Jde — Bože — posledně zvoniti. Posledně zazní jejich líbezný, stříbrný hlas nad těmi, kdož jej tak rádi slýchali, posledně zazní i do duše starého Málka. —

Postavil lucernu — chopil provaz.

A zvony zvonily — smutně. Loučily se. Duši zvoníka Málka pronikaly ty zvuky jako ostré meče. Horké slzy zakalily jeho oči. Kovová srdce zvonů mluvila k němu, do jeho bolesti pukajícího srdce.

Opět jeden ostrý šíp vnikl do jeho duše.

Posledně zkalené oči s láskou ulpěly na zvonech. Tělo se nachýlilo — pád. — Jeho srdce navždy dotlouklo, čistá duše vzlétla tam, odkud není návratu. Anděl smrti dokončil své dílo a na zemi?

Tam ležel on, rukou pevně svíral konec provazu, na jeho rtech se chvěl blažený úsměv, neboť boj jeho srdce byl dobojován. Snil krásný, sladký sen . . . věčný.

A zvony plakaly dále. To snad chtěly poslati poslední pozdrav svému příteli?

Hlas jejich rozléhal se po ztichlé krajině a mnohým svíral srdce.

»Málek se loučí se svými zvony. Měl je tolik rád« — bylo slyšeti jakýsi hlas.

»Slyš, jak smutně znějí!«

Zvony zněly ještě chvíli a potom jejich stříbrná srdce dozněla — navždy.

Již nezaznějí nikdy, — nezaznějí, až budou lidé klásti jejich starého přítele do chladné země.

Tichý větérek pohrával si haluzemi stromů, celoval je. Stříbrný měsíční paprsek vklouzl skulinou do smutné, ztichlé věže, udiveně pohleděl na zem, políbil ty šedé vlasy. — A stromy šelestily divnou píseň — smutnou pěly melodii a dlouho do temné noci na věži malého kostelíka — zvoníkova lucerna svítila . . . svítila . . .

Ota Tichý:

Motiv.

Jsme sami, žehnáni tichem a pokorou.

Jen jedna hvězda zpívá žhavou tmou.

Ach, naslouchej!

Až úsměvy štěstí v očích ti zaplanou,

vezmi si hvězdu něžně do rukou —

a tiše odcházej!

Odejdeš sama, sevřena tmou,

já zůstanu se svou pokorou —

zmámený čaroděj.

Václav Zima:

Geniální šašek.

V historii lidstva se často setkáme s osobnostmi velkými. Zůstáváme státi bezradní před jejich dílem a velebíme Moudrost Boha, jenž je obdařil tolika dary. V této velikosti jest cosi vznešeného. Vzbuzuje úctu. Mlčí se o ní.

Ale v historii lidstva se setkáme často též s osobnostmi, kteří si oblékají masku velikosti a chtějí, abychom se jim klaněli. Jsou to typy velmi lidské a velmi obdivované slepými massami. Jsou to lidé, zamilovaní do své popularity, obětující dílo chvilkovému

úspěchu, prodávající myšlenky za úsměv davu. Jsou to lidé negeniální, zcela prostřední a protivní, myslí si však, že mají patent na genialitu a že Bůh nemůže existovati, protože existují oni.

Voltaire, obdivovaný XVIII. stoletím, patří do této druhé kategorie. Nazval jsem ho geniálním šaškem a to, co o něm víme, tento titul potvrzuje. Arnošt Hello dal mu sice jiný název, pojmenovav ho »špindířským pitomcem«, leč to na věci nic nemění. Člověk, který měl několik tváří, má zajisté právo míti též několik titulů.

Jest mnoho knih o Voltairovi. Jsou psány krásným slohem a všechny téměř kreslí obraz rozkošného básníka, vtipného satirika a miláčka dam s vroucí něžností a pietou. Jedna z nich vyšla letos u Topiče v českém překladu: André Maurois, Život Voltairův. Není tlustá, ale povídá mnoho. S jakousi rozkoší kreslí nám Voltaira, muže, jenž byl po celé století kdysi oslavován celou Evropou, ale kdo umí čísti mezi řádky a kdo se nedá klamati slovy, toho se — i když nechce — zmocňuje jakési podivné opovržení vůči uctívanému šarlatánu slova a milenci nevědecké vědy.

Geniální šašek. Tak se nám jeví Voltaire v knize Mauroisově, snad proti vůli autorově. A jediné tak lze vyjádřiti kouzlo Voltairovy osobnosti, o níž se kdysi tolik snilo.

Ještě před nedávnem byli lidé, kterým bylo rozkoší probírat se Voltairovými knihami, vypravovati jeho vtipy a pochutnávat si na anekdotách z jeho života. Náš bývalý profesor filosofie v septimě a oktávě, zestárlý vnuk Františka Krejčího a učitel psychologie bez duše, dovedl s gustem a řízností povědět mnohou episodku z Voltairova deníku. Získal si tím popularitu četných studentů, zvláště když při tom jízlivě rozpoutal svůj proticírkevní vtip, ale rozhodně tím nijak neposloužil filosofii, které učil.

Bylo kdysi hnutí, které nedělalo nic jiného, než že se připínalo na Voltairovy protináboženské myšlenky a v novém rouše představovalo je národu jako něco nového a jedinečného. Mladí lidé snili o Voltairovi mnoho nesmyslů a kdyby byl někdo napsal, že Voltaire při studiu Newtonových spisů polykal hřebíky, byli by činili totéž aspoň při otevřené latinské gramatice

Dnes už pominuly ony doby voltairianské lásky a voltairianského idealismu. Dnes už mnozí mladí lidé ani nevědí, že nějaký Voltaire existoval. Ale dědictví Voltairovo jest předáváno jako zářící pochodeň, od generací starých generacím novým. Rouhavé šlágry a anekdoty jsou stále v oblibě a nevymizely dosud. Jest stále v módě ono koketování s nemravností, ona akrobatická chůze na napjatém laně hříchu a nečistoty — mnohé smrtelné pády neodradily. I dnes přezývá moderní člověk často banální protináboženské fráze, jiskřící vtipem, ale zející prázdnotou. Zapomnělo se dnes sice na otce Voltaira, leč nezapomíná se na jeho dítě, jímž jest i n t e l e k t u á l n í n e m r a v n o s t. Zdá se dokonce, že toto dítě se dnes stává mužem . . .

Člověk, který si hraje na revolucionářského myslitele, ale který nechce podstoupiti oběti pro své myšlenky — to jest Voltaire. »Je nepříjemné,« píše Maurois, »cítí-li někdo v sobě apoštolské poslání a nemá při tom sklon k mučednictví. Voltaire si přál myšlenkové svobody, ale nechtěl žít v Bastille.«

Člověk, který dovede obratně psát a bojovat slovy, ale má-li trpěti za to, co napsal, vzdává se zbraně a prchá. Člověk, který nejen že se sám rouhá, ale svádí též jiné k rouhání. Člověk, který 14 let si zahrává na milence přeintelektualisované dámy, paní de Châtelet, s níž hovoří o matematice a fysice a propůjčuje se k nemravnému a nízkému oklamání jejího manžela tehdy, kdy bychom od něho očekávali něco zcela jiného. Člověk, který plní svůj byt nestoudnými obrazy a vybízí svou neteř, aby je kupovala v množství co největším. Člověk, který v dopise paní de Deffant vyjadřuje svůj životní

názor slovy, jež přijímá i dnešní generace: »Užívejte života, který je něco, kdežto smrt není nic.« Tento člověk, to jest Voltaire. André Maurois praví o něm na jednom místě: »Voltaire přes blízkost hranic se zmocnila často panická hrůza, ale n e m o h l o d o l a t s v é m u d é m o n u.« Jest cosi tragického v této větě. Jest v ní zhuštěně a krátce vyjádřen smysl Voltaireova života a jest v ní též vyjádřeno i jeho zhroucení.

Jest tragické a obludné, že Voltaire mohl kdysi vyrůst v tomto světě, že jedem svých slov zničil tolik duší a že ovládnuv jeviště, stal se populárním ve svém století. Jest tragické a obludné, že Voltairův duch kdysi se stal iniciativním organisátorem nevěry a dal signál k směšnému tažení proti všemu nadpřirozenému a náboženskému. Jest to bolestný důkaz, co jest člověk, zavraždí-li v sobě násilně ideu Boha. Ale daleko tragičtější a hroznější jest, že měl Voltaire úspěch, že dovedl býti ideálem tolika století a že se k němu tak dlouho vzhlíželo jako ke geniálnímu filosofu a básníku. Byl to jistě historický omyl (a my víme, že takových omylů bylo a jest velmi mnoho), ale nás to též utvrzuje v mínění, že svět nedovede rozeznávati mezi skutečnou velikostí a jejím stínem. Nelze proto tleskati, vidíme-li svět v adoraci před lidmi vskutku geniálními, když víme, že tentýž postoj dovede zaujmouti i vůči pouhým šaškům geniality.

Mezi dnešní mladou generací neslyšíme již jména Voltaireova. S novou dobou přišli do módy též noví bozi. Leč ono pohrdání věčnými principy náboženskými, ona záliba v rouhavém postoji a populární zesměšňování věcí vážných a vznešených, to vše jest částí Voltaireova odkazu, jenž se ještě stále, jakoby nevykořenitelně udržuje a připomíná v tomto století. Jest to jakési dohořívání (jež však není zrovna blízko úplnému zhasnutí) bludných ideí intelektuálního komika a komického intelektuála, jehož balsamované teorie samo peklo ukrývá a zachovává v lůně několika staletí. Ti, kteří chodí lhostejně a chladně kolem velechrámu Církve, nalézají útulek v zchátralé stavbě voltairianského racionalismu. Jsou to většinou lidé oboustranně krátkozrací, neboť jinak, majíce oči zdravé, musili by viděti neudržitelnost a ubohost oné stavby, v níž hledají úkryt, a musili by z ní prchnouti.

Ale jsou mezi nimi též lidé, kteří žízní po pravdě. Hledají ji poctivě. Tito budou nuceni jednoho dne kopnouti do modly Voltaireovy a s pohrdáním vysmějí se tomu, co zbožňovali jako dědictví tohoto muže a v čem viděli stopy nesmrtelnosti. Tito lidé, utíkající od beznáboženského života k životu v Bohu, se množí mezi dnešní mladou generací, nikoliv ovšem řadou geometrickou, ale úporně a pomalu, a věříme, že jednou budou moci projevit svou sílu. Tehdy Voltaire, zbožňovaný Voltaire, staletí okouzlující Voltaire by mohl zavzdychnouti, neboť tehdy teprve bude definitivně mrtev.

H. N . . . ská:

Vzpomínka.

Či snad dvě bolesti ruku v ruce jdou lépe?!

Tma rozhostila se všude.

Horečka lomcuje tělem,

s bolestí téměř zápasící.

Vzpomínky táhnou hlavou a nezastavují se,

jdou stále dál a dál . . .

Proč přicházejí teď ve dnech bolesti?

Jánuš Slávenský:

Jitřní idyla.

(Z chystané knihy »Zlatý zámek«.)

Byla jarní půlnoc, byla půlnoc vlahá,
mně bylo tak smutno, vílo moje drahá . . .
Už minula půlnoc, už se blíží ráno —
Probouzí se dítě matkou zulíbáno . . .
Jde děvčátko k lesu, jasné oči má —
ve své dětské lásce laňku objímá.
Jitřní píseň zvoní, jitřní píseň sténá —
pěšinou jde smutek — bolest jeho žena.
Jitřní píseň zvoní a teskní do dálky.
Už zmizely víly a tančí rusálky . . .
Jde děvčátko lesem, jasné oči má,
ve své dětské lásce všechny objímá —
Usedne si potom blízko studánky . . .
Fialky už voní a kvetou sasanky — —
Jde děvčátko lesem, jasné oči má —
přidružím se k němu a půjdeme dva . . .
Budou duše snít a hledět do dálek.
Dojdeme až k místu něžných fialek
Tolik jich to pro nás v noci rozkvetlo — —
Budeme tam spolu chodit pro světlo . . .

S. Z—íček:

Stíny světla.

Les je krásný. Les je kouzlo. Les je drahokam přírody. Nevinná těla štíhlých borovic ukazují neomylně, ke komu se máme modlit a jak se máme modlit. Nenáročně a v tichu. To ukazují borovice, ale i malé a zakrslé chuchvalečky smrků a jedlí. Ty jsou pokorné a líbí se svou prostotou. Sedí u paty borovic a stěží vidí modrý pruh stejně nevinné oblohy a vidíš na nich vroucnost a touhu po životě. Teď si vzpomeneš, že zde ticho a cítíš les a vidíš les a můžeš ohmatat les. Les je tedy nevýslovně krásný; nejen proto, že se líbí, ale že je tajemný a můžeš se od něj učit.

V tom lese se zrodil květ. Snad z rosy někde pod zvrásněnými větvemi lípy a našel jej starý Urc. Starý a nemluvný. Třaslavý a bezdětný. Chránil les, protože byl myslivcem. Byl dobrý. Nesl květ na rukou a stařecky se chvěl, protože se bál a myslel na to, co doma. A tak bylo v bílé myslivně veseleji a potom i v celém lese. Katuška byla květem a byla všude a znala všecko. Věděla, kde potůček se ztrácí v podvrtaných březích a v kořenech smrků, věděla, že kousek dál se vylévá do modravého jezírka, jenž svítí jako ztracený peníz. Katuška znala všecko a všecko se jí líbilo i malá zakrslá kuřátka smrků, i štíhlé

borovice i mýtiny s ostružinami i cesty, po nichž se plazily vyschlé kořeny, ale jezírku, jež se svítilo jako ztracený peníz, dávala přednost, protože to bylo »její« jezírko a co bylo »její«, to měla ráda. Když si větve pohrávaly s plentami mlhy, když zem kouzlila vystupující parou les pohádky se svými skřítky, rusalkami a kozorohy, s matnými lesky zkomírajících paprsků dne, s temnými zákmity stínů větví, za šumící hudby vrcholků stromů, když vánek přispěchal podívat se na tu krásu, bylo jezírko nejkrásnější. Jezírko a Katuška. Katuška přestala být květem a byla vílou. Bosé nožky měla vnořeny do vody, ruce opřeny o kolena a obličej hleděl vzhůru. A potom se Katuška rozzpívala. Slabě a tiše, smutně a teskně, jako poraněné ptáče v hloubi lesa, jako by se bála svého hlasu a své samoty. Ale ne na dlouho. Poslední teskný tón zmíral kdesi v houštinách nebo na dně rybníčka, když Katuška zajásala jako u vytržení, vytrhla nožky objetí křišťálové vody a prchala zákmity stínů větví, matnými lesky zkomírajících paprsků, za šumící hudby vrcholků stromů, závoji klesající mlhy k Urcově myslivně. Pak již tak často nechodila k jezírku a přemýšlela. Přemýšlela o životě a pomáhala v kuchyni. Vychodila školu. Večer četla nahlas »Život svatých«. Tak žila, až starý Urc zabručel, že by mohla jít z domu. Do světa.

Katuška odešla. Zesmutněla myslivna, zesmutněl les, zesmutnělo jezírko. Uplynula zima a odešla. Jaro dýchalo z lesa a dodýchalo. Přešlo léto i podzim i zima. A druhá a třetí. - Znovu se příroda rozvila k životu. Ze shnilých listů vzešly květy a vůně nahradila puch. Jezírko ustálilo hladinu a hrálo východem a západem slunce a večer znaveně vydychovalo modravou páru. Srpek měsíce se usmíval mezi stromy a vystupoval, že byl větší a větší a hvězdy mu byly čestnou družinou.

A tehdy přišla Katuška. Provlekla se stíny větví. Je skloněná a její tvář má masku. Masku všednosti. Oči ženy. Katuška ví, že není Katuškou. V lese je těžko lhát. Je zlomeným květem. Je zlomenou krásou. Je vílou hříchu. Dochází na břeh a její stín se pohupuje na hladině jezírka. Nevinná těla borovic ukazují, ke komu se máme modlit a jsou zamyšlena. Katuška nevidí. Nevidí vroucnost a touhu po životě. Nevidí, ke komu a jak se máme modlit. Nevidí pokoru a nezná ji. Je zlomeným květem. Vystupuje do záře měsíce. Stín na hladině se povážlivě prohýbá. Prsa se jí dmou a víčka mžikají. Vidí z houštin napřažené zbraně. Vidí v jezírku krev. Vidí kata s rozpáleným železem. Vidí purpurový pranýř. — Vztahuje ruce. Hledá pomoc u měsíce. Teď se šklebí a schovává za vršek borovice. Hledá pomoc jinde. Otáčí se, oči má vytřeštěné a vlasy jí vlají. Tam vidí Urce; hledá ji. Dobrák Urc . . . Katuška poskočí — — —

Jezírko nemluví a je tajemné. Les je také tajemný a krásný. Starý Urc chodí sehnut a proklíná chvíli, kdy našel květ. Vyhýbá se lípě se zvrásněnými větvemi a modravému jezírku, které se leskne jako ztracený peníz.

Miloslav Břeh:

Vzpomínka.

»Dál,« zaznělo tiše.

Po dlouhé době slyším ten známý hlas. Otvírám. Černá, tichá světnička. Holé stěny visí v malém šeru. Temno dlouhými prsty padá se stropu, natahuje se do koutů a tam bratří se s rodící nocí. Podají si ruce a tímto pozdravem volají žluté paprsky bledého

měsíce. Maličkým oknem rozsekává těžkou tmou v světničce. Paprsky jeho políbí tvář noci a zůstanou v jejím černém objetí. Smutné ticho sedá hroznou vahou na křídla zmírajícího dne.

Zalita měsíčním světlem, klečí před dřevěným křížem. Hlava obnažena, v ruce zalesklo se zrnko růžence.

»Milo, jsi to ty?« zaznělo měkce. »Ano, jsem...« Podala mi dlouhou, bílou ruku. Jemně ji tisknu štařeckou, kostnatou...

Zavedla mne ke stolu, posadila. Dýmavý plamen malé lampičky prožehl tmou.

Sedí naproti a tak nějak smutně hledí mi do tváře. Nemohu snést ten stařecký pohled. Proniká hluboko, přísně, vyčítavě...

Náhle chytí mne za ruku, nese ji k sobě.

»Milouši...« pomalu, vážně nese se tmou, »Milouši..., řekni mi..., věříš tam v toho?...« ukázala na malý dřevěný kříž.

Žlutý měsíc seděl v jeho tváři a on smutně, s výrazem hluboké bolesti hleděl mi do očí... A druhý pár strhaných očí lpěl na mé tváři. Té živé vedle, staré, dobré...

»Věřím, věřím... ale...«

»Věděla jsem to, věděla. Věděla jsem, že nejsi jako ti ostatní... Zůstaň mu věren... Zůstaneš, Milouši...?«

»Chci, bábo, chci..., ale...«

»Mám tě ráda, Milo... Jsi hodný. Zůstaň vždy takový. Hleď tu na ten obrázek. Svatý Martin. A tu ten žebrák. Hleď, Milo! Uřezal svého pláště a dal ho tomu žebrákov... Vid', Milo, že již nejsou takoví lidé...?«

»Nejsou, babičko, nejsou... a měli by být...« dralo se mi těžce z úst. Sedla si ke mně a hleděla mi jasně, dlouze do očí. Díval jsem se na ten obraz. Širokým mečem řeže plášť tomu dole u jeho nohou. Tomu nahému žebráku — Bohu. Hluboko v nitru chví se mi tiché: To nám všem chybí...

Dlouho seděl jsem u ní, dlouho mi vyprávěla, jak mě rád měl otec... S bolestí skrývala slzu, když mi připomínala, jak zdrav, plačky se se mnou loučil a odcházel, aby kdesi daleko ode mne střela vyrazila mu život ze srdce...

Minula krátká doba. Dnes ta dobrá tvář leží na malém hřbitově vedle svého muže. V duši však zanechala ohlas něžných vzpomínek, které sílí v slabých chvílích mládí...

Jenda Z.:

Dvacet let.

Dvacet let
pohlížím na Boží svět,
dvacet let životu a štěstí vstříc,
a mám-li vám, přátelé, pravdu říct',
chtěl bych mít vždycky jen dvacet let.
Dvacet let života! —
jak mi to lahodí, ...
však přec' i zabolí,
řeknu-li nepokrytě:
zítra mi bude o den víc
a o jeden — méně.

Požehnání a příkaz Říma.

(K III. pouti katol. studentstva a inteligence do Říma ve Svatém roce 1933).

Co všechno bylo o Římu vysloveno a napsáno těmi, kteří jej navštívili a snažili se poznat, i těmi, kteří neviděli, anebo zkoumali s předsudkem, že musí býti odsouzen, čili kteří odsoudili dříve než začali poznávat. Zvláště náš národ se vyznamenal kýmsi, jehož jméno stalo se výstražným znamením, ale i pravidlem moudrosti: přijímat s nejšířší výhradou tvrzení tak zvaných očitých svědků, i když mají pro značnou část národa punc vážného spisovatele jako známý český »znalec« Říma. Machar chtěl odsoudit Řím a zatím odsoudil sebe. Provinilec se odsuzuje už svým činem, soudní nález je jen oznámením a odůvodněním trestu. Co o Macharovi napsal Šusta, Opletal, Pohůnek nebo Hynek, uvádí sice Machara do situace, jíž se říká »mat« nebo »grogy« — ale skutečným pranýřem Macharovy hanby je plod jeho duše (sit venia verbo!) — kniha, jež je opravdu reflexem jeho nitra.

Je nemravné, že dosud se dovoluje číst Macharův Řím, že vychází nezměněně v nových vydáních a je tak skutečným jedem z Judey lidem tupým nebo pohodlným na myšlení a ověřování nebo pamlskem lidem nespravedlivým, cílevědomým nepřátelům Církve. Macharův Řím čte a půjčuje se veřejně na školách proti jasnému ustanovení ústavy republiky, že veřejné vyučování má býti zařízeno tak, aby neodporovalo výsledkům vědeckého badání. Běda, pane Machare, zabloudil jste v Římě! Vaše kniha je barvoslepým průvodcem tak jako vaše svědomí —!

Kdyby výpravy československého katolického studentstva do Věčného Města neměly nic jiného do sebe než poznání všeho podvrženého a z poznání pro člověka myslícího a mravného, vyplývající povinnost opravit předkládaný za autentický a přece fingovaný obraz středu křesťanského světa, sídla náměstků Kristových, už tím jediným mají smysl důležitý.

Katolické výpravy do Itálie jsou poutěmi ne cestováním — jsou cestou očistnou, cestou duchovní. Padua, Assisi, Řím. Viděli jsme v Assisi u hrobů sv. Františka a sv. Kláry slzy a usebranost vpravdě zbožnou a v Porciunkule, kde svatý František Bohu sloužil, bylo nám sv. přijímání Hody Lásky, jak je první křesťané nazývali. U hrobů sv. apoštolů Petra a Pavla v pokoře a úctě jsme se modlili za národ. — Ve stavu duchovního povznesení jsme byli přijati Svatým Otcem. O řeči Sv. Otce přinesly více méně podrobně zprávu katolické listy, vycházející v kratších periodách než »Jitro«. Proto se přidržím a chci podtrhnout jedno významné a povzbuzující: požehnání Sv. Otce letošnímu sjezdu katol. mládeže a studentstva. Vždyť příkazem jsou slova: »Vy neste mé požehnání domů, do Vaší krásné vlasti, do Vašich rodin, Vaší mládeži studující, všemu jejímu snažení a jejímu kongresu.« Tak tedy ve Svatém roce s požehnáním náměstka Syna Božího nastupujeme k práci, aby národ celý jedno byl a to v Kristu, k práci, jejímž počátkem má býti sjezd. Požehnání sílí a zavazuje. A katolické studentstvo chce býti avantgardou Katolické akce. Kéž každý katolický student je vyznavačem a pracovníkem. A přítomným úkolem práce je vydat ze sebe vše, co je v našich možnostech k zdaru sjezdu. Sjezd bude přehlídkou naší připravenosti do stále hrozícího kulturního boje.

Dostalo se nám požehnání, na nás je, abychom se přičinili! Sjezdem se přihlásí katolická mládež a studentstvo hrdě k Římu. Ne, Řím nebyl a nebude českým národem odsouzen!

K u l t u r n í h l í d k a

SLOVENSKÝ KATOL. SKAUTING.
(Informace i odpověď na dotazy.)

Slovenští »Katolícki skauti« reprezentují dnes poměrně mladé, ale dosti silné těleso skautské rodiny v republice. Zrození tohoto náboženského skautingu není bez zajímavosti. Po převratu bývaly na Slovensku tělocvičné a sportovní společnosti zhusta organisovány tak, že ze zemí »historických« přijížděli organisátoři a zakládali spolky, které mají dodnes svůj nejvyšší patronát na západě republiky.

Trochu jiného druhu je však slovenský skauting katol. Na Slovensku zakotvil a šířil se už tenkrát, když v Čechách nebo na Moravě ještě málokdo uvažoval o možnosti idee skautské a současně pravověrně katolické; tato organizace vznikla tedy pro Slovensko a Podkarp. Rus spontánně, roste stále počtem členů i příznivců a má pevné organizační středisko v Bratislavě. O obětavosti slov. katol. skautů sotva se nám jen zdá. Uvedu jen to, že si z milodarů postavili na Běluši krásný, moderní skautský dům. Vydávají svůj samostatný časopis »Skaut«, který nepostrádá ilustrací a má pestré rubriky obsahové. Mimo to mají tito skauti pravidelné referáty v nejpopulárnějším slov. deníku »Slovák« atd. Takové obětavosti u mladých katolíků by bylo v Čechách třeba jako soli. Klíč k ní nám také podávají lepší náboženské poměry tam na východě republiky než u nás; ne každý snad ví, že na Slovensku a Podkarp. Rusi se na střed. školách vyučuje náboženství povinně od I.—VIII. třídy, a to až do oktávy po dvou hodinách týdně! Takto získávají kněží (katecheté) mnohem více přístupu k mladým i starším studentům než tomu je u nás — a je-li kněz jen trochu horlivý, neztrácí nad studenty dohledu a jeho námaha je vděčně odměňována.

I hnutí exerciční a zájmy misiologické jsou slovenským středoškolákům hodně blízké. U těch, kteří jsou v katolickém skautingu organisováni, třeba zvláště vyzdvihnouti, že nedovedou nikdy uzavírat nezdravých a nežádoucích kompromisů náboženských. Oni to jsou právě, kteří se nestyděli přiznávat a plnit skautský příslib, že »skaut je bohobojný« (!), oni mohou být vzorem katolické praxe, jak se má pravidelně a s horlivým zájmem svítit svátek a neděle. Živá přítomnost na mši svaté je prostě u katol. skauta v takové dny první povinností. Katol. skaut na Slovensku je vůbec jakýmsi vojínem proti náboženské vlaš-

nosti, a jeho úkoly vzrůstají hlavně od té doby, co slovenský Orel stává se tam tělesem sterilním a trapně politisujícím.

U katol. skauta mile překvapují rozličné odstíny i dobrovolné náboženské obětavosti, které se však již poskytuje volnější pole. Snad právě to je nejdůležitější, když lze příležitostně pozorovat, jak katolíčtí skauti stávají se vzornou oporou nejednomu knězi, jak po celý církevní rok přispívají k uskutečnění Katolické akce, a to ne úvahami a frázovitým povídáním, ale činně, programovitě. Považují na př. za povinnost účastnit se korporativně velkých církevních slavností (Boží Tělo, Vzkříšení a pod.), střídat se jako stráž u Božího hrobu, pěstují chrámový zpěv a někde i s hudbou, obstarávají na nádraží velkého města oltář pro nedělní mši sv. (věc u nás ještě vůbec neznámá!), mívají při vycházce v neděli nebo ve svátek i polní bohoslužbu, jsou v každý čas ochotni rozšiřovat katolickou četbu a pod. Stalo se, že nestranní pozorovatelé, i z kruhů jinověrců, posuzovali nekompromisní a nadšený zápal těchto mladých katolíků a neupřeli jim mimořádné pochvaly. Mnozí tam našli po dlouhém hledání pravý smysl výchovy duševní i tělesné a pravý idealismus, což je jistě vzácným kořením u dnešních lidí.

Příroda, jak ji Kristus a apoštolové milovali a navštěvovali, skýtá i katol. skautům slov. právě takové oblažení pro duši i pro tělo; a není při nich nejmenšího bludného pantheismu, který dnes zachvacuje kdejakou turistickou nebo i skautskou skupinu, jsou-li v ní ovšem členové, kteří si prostě nahrazují Boha a nejcennější náboženské hodnoty přírodou. Katol. skauti mají na Slovensku i Podkarp. Rusi jistou budoucnost. Opakuji: je to kádr katolíků mladých a intelektuálních, je to jádro živé a nopolitisující, je to vojsko moderních rytířů Božích. Proto také nás musí naplňovat přímo nadšením to pomyšlení, že i v Čechách a na Moravě katol. skauting se pevně stabilisoval a ožívá.

S letošním jarem přichází nová práce, ohlašují se nové programy a až přijdou prázdniny, bude práce a programů ještě více. Pak se můžeme i ve větších skupinách poznat a rozhodovat, jak učinit toto katol. těleso mladých co největší. Nemyslíte, že to bude i skvělý skutek dnes tak potřebné Katolické akce? Uvažovali jste, proč těžce zkoušená církev tolik počítá i na nás — mladé? Nezdá se vám, že i vy můžete mít trochu ctižádosti, abyste jednou v dějinách katol. skautin-

gu u nás byli vedeni na prvních stránkách téměř jako spoluzakladatelé a jako průkopníci? Hoši a dívky, uvažujte, čtete znovu — a uznáváte-li pravdu závěrečné úvahy tohoto článku, přihlaste se jako členové katol. skautů do ústředí v Praze. Vědomí, že jste prvními průkopníky tohoto bohumilého hnutí ve vašem kraji, bude vás nesmírně blažit!

J. Z—o.

Prof. Dr. Jos. Vřesina:

POCTIVOST V USA.

V denních listech se píše o rafinovanosti amerických zlodějů a kasařů atd. Snad je pravda, co se líčí; ale mám za to, že to nejsou praví Američané, kteří kradou, loupí a vraždí. Jsou to lidé odkudsi z Itálie, Španěl, z Ruska, z Mexika atd. Stalo se mi na př. v Galvestonu, že jsem nechal na lavici ležet své dva kufry, plné knih a prádla, pěkné, nové kufry, a odešel jsem do města. Asi po dvou hodinách jsem se vrátil, maje za to, že kufry budou pryč a já budu zbaven mizerné přítěže. Ale běda! Vstoupiv do čekárny, pohlédl jsem na lavici, kam jsem položil kufry — a oba tam pěkně ležely netknuty vedle sebe! Musel jsem se s nimi pachtit dál, ale vzpomněl jsem si na naše města a řekl si: »Tohle tak nechati někde na Wilsonově nebo jiném nádraží a za dvě hodiny se vrátit! To už by tam dávno nebylo nic!« Na veřejných ulicích větších měst jsou postaveny etažérky s novinami každý den čerstvými. Vedle nich je nádobka na peníze. Každý kolemjdoucí může si noviny vzít a zaplatit nebo nezaplatit. Nikdo u toho nestojí. Ale večer je tam nádobka s penězi, leží tam odebrané noviny a etažerek také. Tak to zkusit někde u nás! Večer by tam obyčejně asi nebylo nic!

BARVY MOŘÍ. Jan Uhde. (Liter. středisko, Brno; Kč 17.—.) — Druhá kniha veršů bývalého přispěvatele »Jitra« zachycuje dojmy krásných chvil, prožitých na břehu i vlnách dalekých moří. Atlantik, Jadran, Černé moře — bouří v těchto verších, šeptají své laskavé písně i hrmí nenávistí a silou. Jsou to dobré verše. Neпоstrádají vůně a nejsou bez sladké příchuti. Kromě několika stereotypních a banálních milostných básní čte se to hezky a pěkně. Nej slabší (myslenkově!) jest »Večerní modlitba«. Napíše-li básník o své milence: »Modlím se k tvým nahým kolenům a nadrům« atd., je v tom kus

rouhání, ale hlavně jest to velmi nešikovně řečeno. Bylo by třeba poněkud pevnějšího výběru a čistší schopnosti výrazové. Přirovnání jsou většinou námořnický hrubá a silná, mnohde nezní krásně. Kdyby se některé věci vypustily, byla by to sbírka zcela dobrá.

vz.

KRISTINA VAVŘINCOVÁ. Sigrid Undsetová. II. Paní. 2. svazek. Vydal Lad. Kuncíř, Praha. Již loňského roku jsem se zmínil na těchto místech o významu díla Undsetové, o Kristině Vavřincové, a dnes podám několik slov o poslední části této mohutné románové skladby. Kristina, jako paní a hlavně matka, přináší velké oběti, aby odčinila hříchy svého mládí. Vidíme před sebou ženu-kajícnici, jež putuje k sv. Olavu, snáší statečně všechny rány, jež na ni Bůh sesílá, a to všechno činí s tím plným vědomím křesťanské duše, že každá vina musí býti drazě a bolestmi odčiněna, aby duše byla očistěna i v očích soudce nejvyššího, Boha. I Kristinin manžel, lehkovážný a horkokrevný Eslend, je těžce v životě zkoušen, a to všechno jen proto, aby částečně pykal za hříchy mladých let, a také proto, aby v nejvyšší míře poznal, co pro něho znamená žena, a hlavně jeho manželka, Kristina. A přehlídíme-li dnes celý tento román, vidíme, že spisovatelka velmi mistrně dovedla zladiti ty velké kontrasty a rozdíly, jež v celé stavbě románové potkáváme. Dovolila-li vystoupiti v plné nahotě hříchu v první části, přímo mistrovským způsobem provádí postup očisty, aniž by se při tom uchýlovala k nějakým ideovým násilnostem nebo nepravdivým převratům. Děj plyne pravdivě a složitě od začátku až do konce jako sám život, a při tom vítězí dobro nad zlem.

—vč.—

KAŠPAR Z HOR. Henri Pourrat. Přeložili Jan a Václav Čep. Vydal v roce 1932 Melantrich v Praze. — Auvergueský básník Henri Pourrat dovedl zachytiti ve svém »Kašparovi z hor« nádheru přírody svého kraje jedinečnými barvami neporušené svěžesti a živosti a spojití ji s vypravováním o urozených zločincích a o prostých hrdinech z lidu, kteří vyrostli ve vypravování tamějšího lidu v postavy a hrdiny báječné. Lidovou pověst, plnou skutečné filosofie prostých lidí, podává spisovatel tak zábavně a poutavě, že snad málokterá z moderních detektivních povídek se může vyrovnati pověsti o Kašparovi a o pronásledované Anně Marii. Anna Marie, to je ústřední postava, kolem níž se točí všechno dobré i zlé, a řekneme ihned, že toho zlého je více. Její bratranec, Kašpar, je jediná osoba, jíž důvěruje, a jestliže udělá jen krok bez jeho vědomí aneb proti jeho rozhod-

S V A T Í A L I D Ě

Knih vysokých hodnot pro život dnešního studenta. — Máte již ve své knihovně?

nutí, jistě je to krok nešťastný. Snad málokterému spisovateli se však podařilo nakreslit tak sytý obraz křesťanské ženy, trpící, která, vědoma si svých povinností jako žena, třeba člověka nehodného, vražedníka, nikdy se nedovede pomstít. I když jí to stojí vlastní její život, vždy se ráda obětuje, poněvadž cítí jediné velkou zodpovědnost věrnosti před Bohem. Motiv náboženský je zde velmi silný, ale příliš pasivní. Je to však pasivnost jen zdánlivá, vnějšková, ve skutečnosti je to však praktická aplikace Božího přikázání — milovati i své nepřátele — na život skutečný, na svůj vlastní život. A napadá tu srovnání. Jestliže Jaroslav Durych ve svém »Bloudění« nakreslil výstižně obraz křesťanské dívky, panny Andělky, Henri Pourrat v Anně Marii podává nádherný vzor křesťanské matky, která, když všechny pozbyla, když nemá takřka nikoho, komu věnovala svoje srdce, svoji lásku dává svému dítěti, a to dlouhé hledání ztraceného syna, to je obtížné hledání a nalezení lásky ženiny, pravé lásky, lásky mateřské. Není možno zmínit se o všem, ale to jsou jistě nejdůležitější momenty všeobecných pravd. Básník má tu schopnost umění nejen nakreslit sympatické postavy, nýbrž také vynutit si nepozorovaně sympatie čtenářovy pro svoje osoby a napínavým dějem udržeti zájem čtenářův až do konce. Překlad je výborný a dialektické výrazy překládány velmi obratně analogickými výrazy českého hovorového jazyka. —vč—

BREVIÁŘ PRO LAIKY uspořádal a nákladem F. Obziny ve Vyškově vydal Edvard Gryc. Knížka na jemném quasi-indickém papíře vytištěná obsahuje nejkrásnější žalmy, hymny a homolie svatých Otců, rozdělené na sedm dní, či jak autor říká, na sedm mysterií: pro neděli mysterium narození, pro pondělí mysterium svatého Kříže, pro úterý mysterium Ducha svatého, pro středu mysterium Krista Krále, pro čtvrtek mysterium Svátosti Oltářní, pro pátek mysterium Srdce Ježíšova, pro sobotu mysterium Matky Boží. Žalmy jsou v překladu Hejčlově, hymny většinou v překladu Fuchsově. I po této stránce podává tedy kniha skvělý výběr náboženské poesie v rouše jazykově a rytmiicky dokonalém — hlavní její cena jest ovšem v obsahu, jenž nahrazuje laikům sentimentální, rozbledlé a mělké modlitební knihy a poskytuje duši to nejlepší. Knížka tato patří do ruky studující mládeže a vzdělavců vůbec. Cena 12 Kč.

KRŮPĚJE, Josefa Koudeláka povídky z dětského života, vycházejí již ve druhém vydání. Snad nikdo dosud nevěnoval tak hluboký pohled dětské duši a nepronikl k nejjemnějším a nejskrýtějším záchvěvům dětského srdce jako Koude-

lák v drobném svazečku nazvaném Krůpěje, obsahujícím drobné příběhy z dětského života: vložil do nich křišťálovou něhu a jasnou prostotu a učinil z nich malé skvosty poesie, které potěší každého, kdo má rád děti a kdo ve vzpomínce umí se vracet do ráje dětství. Vydal Č. Beran v Olomouci.

SBORNÍK SUŠILOVY KOLEJE, vydaný právě Drůžstvem a podpůrným spolkem Sušil v Brně v krásné úpravě s řadou obrázků, je publikací významnou především potud, že připomíná dnešní generaci studentské počátky velikého sociálního díla, které se dnes může zdát čímsi samozřejmým, jež však generace předcházející podnikla s obětmi a lopotou, jichž záslužnost snad nebyla vždy doceněna, jak připomíná v úvodním, retrospektivním článku dr. Bohdan Chudoba. Kromě vzpomínkových črt přináší Sborník hodnotné ukázky vědeckého snažení našich akademiků, z nichž sluší jmenovati L. Vrly analytickou studii o Chattertonu Alfreda de Vignyho, Fr. Kopečného essay o vlivu národního vědomí na jazykovou kulturu nazvaný Jazyk a národ, Jos. Tichého reliefní vzpomínku na Jeneweinovu účast v Dostálově revui Nový život, Jar. Nejedlého studii Právní řád a ohnisko právní relevance a konečně pěknou lyrickou skladbu Jos. Veselky na slova J. Toma-
na pro mužský sbor. Sborník uzavírá statistika obyvatelů koleje od založení, jakož i seznam akademiků, kteří v koleji ukončili svá studia a většinou již zaujímají význačná místa ve veřejném životě.

JARNÍM EPOSEM nazval Bohumil Malina Ptáček knížku, která má hlavní titul Až... a vychází v nákladu F. Obziny ve Vyškově. Ve dvanácti patetických zpěvech rýsuje básník tragedii mladého, nezaměstnaného inženýra Alfreda, který organisuje revoluční akci, hyne však úbytěmi po nezdařilém pokuse, zatím co druhové umírají na popravišti. Básník, byť inspirován drsnou realitou dneška a snad i nedávným incidentem v židenických kasárnách, usiluje vytvořit dílo nadreální, jakousi synthesesu skutečnosti a snu nesenou pocitem marnosti všech věcí lidských, kolotajících v bludném kruhu, tuší však,

»že střed má tento bludný kruh:
nad časem Bůh,
nad Bohem žádné myšlenky ni slova!«

GOTICKÉ KVĚTY

Čistá lyrika protéká daktylskými a iambickými vlnami mezi ostrůvky éterných snů. Objednejte.

SRDCE od Edm. Amici, zpracováno pro jeviště. Zemědělské knihkupectví A. Neubert v Praze vydalo právě ve své sbírce »Naše scéna« jako číslo 131: »Srdce«. Hra o mládeži a pro mládež o 3 dějstvích. Podle známé povídky Edmonda de Amicis pro české děti zpracoval F. Cimler. Srdce matčino a výsledek mateřské výchovy jsou duší hry. Příběhy knihy »Srdce« jsou přepracovány na české poměry. Tím autor hru přiblížil malým divákům i dětským hercům, takže bude ji možno snadno provést a ihned pochopiti. Provozovací právo jest volné.

»SBORNÍK mezinárodních tomistických konferencí v Praze 1932« byl sestaven redaktorem P. dr. M. Habaněm O. P. Jest věnován ndp. arcibiskupovi pražskému, dru K. Kašparovi. Na počátku jsou uvedeny pozdravné příspisy sjezdu zasláné a pak následují přednášky v jazyku, ve kterém byly proneseny. Je to kniha nezbytná pro každého, kdo chce hlouběji proniknouti ke kořenům filosofických problémů a hlavně seznat postoj tomistických myslitelů k filosofům moderním.

REVUI ZVLÁŠTNÍHO TYPU vydává Edice Ve stínu Radhoště ve Frenštátě pod Radhoštěm s názvem »Frenštátské noviny«. Tato revue seznamuje svou obec s liturgií církevního roku. První obsáhlý svazek velké osmerky o 48 str. vyšel k vánocům L. P. 1932, druhý k Svátému týdnu, třetí k velikonočním atd. Z dosavadních příspěvatelů jmenujeme: Dr. Alfréd Fuchs, O. F. Babler, Jar. Durych, Jan Kocián, Jakub Deml, Josef Žarský, Dr. Aug. Štancl, Dr. Metod Habaň a j. Předplatitelé jako premií obdrží román Jana Staňka: »Pro její krásné oči«. Vyžádejte si na ukázkou svazek, který vám ochotně pošle výše uvedená firma.

ŽIVOTOPIS velikého pomocníka v beznadějných záležitostech sv. Judy Tadeáše s pobožností k němu za Kč 1.— vydaly Školské sestry O. S. F., Praha XII. Korunní 4. Jejich nákladem vyšla též modlitba k Marii, Dobré Matce a naši po-

mocníci, za 10 hal., Vademecum, obsahující krátký životopis sestry Benigny Konsolaty Fer. a myšlenky a modlitby z jejích zápisků, za 6 Kč. Objednávky ochotně vyřídí již jmenované Školské sestry O. S. F.

STAROČESKÉ MÁJE. Zemědělské knihkupectví A. Neubert v Praze vydává právě knihu, která ve svých několika svazcích přináší z pera osvětového pracovníka p. Vl. Fürsta několik vzpomínek o starých českých májích ve formě dramatické. 1. svazek: »Daleké, široké pole« (předvečer májí), 2. svazek: »Ta naše máje zelená se«. Pro pořádání májí a podobných slavností knížku možno doporučiti.

ŘEČI NEDĚLNÍ A SVÁTEČNÍ. Em. Žák. (Doplňk.) Homiletická knihovna. V Praze. Cyrillometodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrba. Cena 9 Kč. Ve svých promluvách prof. Žák přináší vždy mnoho nového, časového a zajímavého. Homiletická fysiognomie prof. Žáka jest příliš známa, aby ji bylo třeba dokreslovati. Co u něho překvapuje, jest, že po tolikेरých sbírkách předchozích není u něho stopy po vyčerpanosti a že jeho promluvy oplývají pořád stejnou bohatostí látky, myšlenek i příkladů. Doplňk jeho řečí nedělních a svátečních jest rozdělen ve tři skupiny: kázání eucharistická, řeči sváteční, a nejpočetnější, kázání mariánská, jichž themata, Maria a křesťanské manželství, Maria vzor křesťanské matky, Křesťanská rodina a p. jsou dokladem, že prof. Žák umí sáhnouti po látce časové a naléhavých úvah zasluhující. Jako všechny předcházející sbírky promluv prof. Žáka, jest i tento doplňk cenným přínosem do homiletické literatury české, a mohu jej všem vřele doporučiti.

Dr. Lub. Petr.

PRO VĚRNÉ ČECHY A LIDI DOBRÉ VŮLE sepsána byla velice potřebná knížka »Čtení o sv. Janu Nepomuckém«. Napsal prof. V. Kozel, badatel v otázce svatojanské. Spisek čítá 160 stran, je ozdoben několika obrázky, má schválení církevních úřadů a přispěje nemálo k poznání světlé postavy našeho národního světce a zaslouží si proto největšího rozšíření. — Cena Kč 8.—. Zasilá Vzdělávací knihovna jihočeského deníku »Hlas lidu« v Českých Budějovicích.

D u c h o v n í h l í d k a

ZAPŘI SEBE SÁM.

Jediné jeho soužení bylo totiž jako kdysi v Barceloně, že se duchovní rozjímání vtíralo do jeho studií. Bylo mu varovati Petra Favrea, který s ním bydlil a soukromě mu pomáhal, dohlížeje na jeho studia, aby se nezmiňoval o žádné věci

duchovní, by neodvracel jeho myšlenek od práce, kterou se zabýval. Jediná událost, která přerušila toto krátké příměří, byla, že na čas bydlil mimo kolej svaté Barbory, poněvadž ošetřoval onemocnělého morem. Vypravuje se, že po tomto skutku milosrdenství bolest v ruce vnukla

jeho živé obrazivosti myšlenku, že se nakazil. Vzpouzeje se svému strachu, vložil si ruku do úst řka: »Máš-li mor v ruce, měj jej také v ústech!«

Francis Thompson: Svatý Ignác z Loyoly, Stará Říše, 1922, p. 65/66.

O PEKELNÉM NÁŘKU, TRVAJÍCÍM VĚČNĚ.

Ó, běda, utrpení zde a utrpení tam, jak jste nerovná! Ó, běda, přítomnosti, jak zaslepuješ, jak klameš! Že jsme toho v kvetoucím mládí, v krásných blahých dnech, které jsme tak promarnili, nepředvídali! Ó, běda, ony se už nikdy nevrátí. Ó, běda, přeběda, kéž bychom měli aspoň jednu jedinkou hodinku ze všech těch dlouhých prožitých let! Ale boží spravedlnosti jest nám toho odepráno a musí navždy odepráno býti. Ach, utrpení, bída a nářek bez konce v tomto zapomenutém kraji, kde vši lásky, útěchy a naděje navždy zbaveni býti musíme. Běda, nepřáli bychom si už ničeho, nežli: aby byl kámen mlýnský tak široký jako celá země, tak vysoký, aby se dotýkal všech stran nebe a aby přilétal ptáček vždy za sto tisíc let a uštípl z kamene, kolik činí desátý díl prosného zrnka — a za sto tisíc let zase tolik, tak že by za desetkrát sto tisíc let uzobl tolik, kolik dělá celé zrnko prosné: my, ubožáci, ničeho bychom si nežádali, než aby potom, až by z kamene nic nezbylo, i naše věčné trápení se skončilo — ale toho nelze!

(J. Suso. Dr. Alois Lang, Jindřich Suso.)

LÁSKA BOŽÍ.

Je dvojí láska k dítěti: láska mateřská a láska otcovská. Matka miluje dítě více citem, otec více

rozumem. Matka miluje své dítě, i když je ošklivé, neduživé a zlé. Miluje je až do vlastního zničení. V románu *Les Misérables* vypravuje Viktor Hugo o ženě, která žila jediné svému dítěti: jmenovala se Fantine a měla dítě, plod mladistvého poblouznění. Svěřila je cizím lidem, sice jinak by nenašla práce. Nesvědomití opatrovatelé její Cosetty stále vydírali na ní peníze, více a více žádali, předstírajíce, že dítě je nemocno: Nemohouc tolik vydělati, dala si Fantina vytrhati své přední zuby a prodala je zubnímu lékaři, aby tak, zničíc své zdraví a svoji krásu, zachránila své dítě.

Otec miluje rozumově. Dovede své dítě trestati a jemu odpírati. Nedbá jeho chvilkových slz a nářku, věda, že přítomné utrpení dítěte přinese dobré ovoce v budoucnosti. Dítě někdy vzdoruje a myslí si, že ho otec nemiluje, ale to jen z nerozumu: až doroste, pozná, že otec měl na mysli vyšší jeho blaho, kdykoli je trestal, blaho, jehož ve svém dětství nebylo schopno pochopiti.

Bůh nás nemiluje láskou mateřskou: sice život náš byl by rájem, v němž by nám nebylo nic odepráno.

Bůh nás miluje láskou otcovskou: odpíraje nám, po čem ve svém nerozumu toužíme, ač je snad spásu naší na škodu: trestaje nás a dopouštěje na nás strasti, pod jejichž tíhou vzdycháme a pláčeme, nerozumějíce záhadám bolesti. Až dorosteme věčnosti a nahlédneme v hlubiny božské moudrosti, pochopíme, proč jsme trpěli a vděčně uznáme, že cesty, jimiž nás Bůh vedl, byly cesty dobré.

Josef Zeman, jižní Čína:

Ze zámořských misí.

Misijní biskup, Msgr. Gaudin, Oblát Panny Marie Neposkvrněné, který žil dlouhá léta v ledových pláních Kanady (vikariát sv. Alberta), vypravoval přátelům při návštěvě ve Francii: »Sv. Benedikt Labre žil dobrovolně v naprosté chudobě, ve špíně a opovržení, a Bůh ho vyvolil, aby zahanbil a odsoudil prostopášné XVIII. století. Jeho příklad nám dává odvahu žiti v podobných poměrech na našich misijních cestách polárními krajinami. Moje diecése, větší než celá Francie, se rozprostírá v nejsevernější části Kanady, až k Ledovému oceánu a severnímu pólu. Sedm až osm měsíců v roce vše je pod sněhem a ledem, měsíc bláta a bažin, dva měsíce prachu... Často přenocuji pod širým nebem při 45 stupních mrazu, ale dávám přednost 45 stupňům mrazu bez sněhové vánice před 25stup-

ňovým mrazem, spojeným se sněhovou vánicí. Celé měsíce jsem cestoval po zasněžených pláních a zamrzlých jezerech, často ztrácí cestu, když se zdvihl ten hrozný vítr, bičující vánice. Spávám na holé zemi, nemám chleba ani vína, žiji pouze o sušených nebo zmrzlých rybách, rozmělněných roztaveným sněhem. Na cestách máme jediné zásoby z rozemletého suchého masa zabaleného do loje. Po 15 let jsem si ještě nedovedl zvyknouti na tuto stravu, ale to nic není...

Třeba spáti se společníky! — Když je nezbytno nocovati na ledu pod kupou sněhu, oděv z koží nechrání od zimy, nemožno se dosti zahřáti. Tu nocujeme pod několika příkrývkami, po obou stranách mám jednoho divocha, a někdy třeba uvést na »lůžko« i psy, kteří tahají naše sáně.

Nuže, nečistota našich divochů není pouze odporná, často jest i hnusná, skrývají v sobě zárodky nakažlivých nemocí. Běloši je nakazili nemocemi, kterých dříve ve svých samotách neměli.

V těchto případech dávám přednost spaní ve společnosti psů...

Když však divoši jsou pouze zavšiveni, svolím býti zavšiven jimi i já. Ano, na každé misijní cestě po celou dobu jsem zavšiven. Věřte mi, že nikdo nechce živiti vši pro zábavu! Po návratu se jich vždy hned zbavím. Ani moji divoši je nemají rádi, ač žijí ve věčné špině. Nicméně vždy, kdykoli je třeba vydati se na cestu, celé měsíce trvající, se vši náplní utrpení, hnusu a odporu odhodlaně odcházím. Bylo by mi nesnesitelné, nemíti té odvahy, a zdálo by se mi hříchem zůstat v misijní stanici!»

Toť jako ohlas slov velikého misionáře, sv. Pavla: »Běda mně, nebudu-li hlásati evangelium! Láska Kristova nás žhne!«

Adolf Hrdý:

KVĚTEN KATOLICKÝM MISIÍM!

S tímto heslem bude v tomto měsíci Ústředí katolického studentstva čl. v Praze propagovati u nás misijní hnutí, hnutí, které v ostatních katolických zemích již dávno zakořenilo a vytvořilo mohutné misijní svazy

Misionáři na své pouti.

Každý misionář, který opustil zátíší sladké domoviny a vydal se na dalekou cestu za moře, na lov duší, podepsal by tyto řádky. Utrpení všeho druhu, svízele tělesné a duševní ho nezbytně čekají, jsou jeho údělem, ať pracuje v polárních krajích, ve střední Africe, na opuštěných ostrovech Tichého oceánu, nebo ve vnitrozemí rozbouřené Číny. A podivno, ač každý misionář to ví, jest o tom přesvědčen a po léta to trpělivě prožívá, přece vytrvává na svém stanovišti, přece každoročně sta nových nadšených věrozvěstů Kristových odjíždějí za moře, na lov duší. Toť důkaz životnosti naší svaté církve katolické, nezdolné síly a milosti, která proudí jejich tělem.

A což, moji drazí přátelé, tam daleko ve vlasti nikdo z vás nebude mít odvahy vydati se na výpravu do velehor toho ideálu, na lov nesmrtelných duší, poslušen slov Božského Spasitele: »Jdouce do celého světa, učte, křtíte všechny národy...!« ?

katolické mládeže americké, belgické, italské a německé.

U nás je teprve ve stavu zrodu, neboť nelze zde mluviti o existenci misijního hnutí, aspoň ne v takové formě, jak se vyskytuje v Německu a v Americe. Jsou sice i u nás misijní kroužky při jednotlivých spolicích mládeže, ale tyto kroužky často o sobě nevědí a jejich činnost omezuje se obyčejně jen na sbírání známek a staniolu. Jedině misijní studentské sdružení v Arcibiskupském gymnasiu v Bubenči pracuje již několik roků v tomto směru intenzivněji, majíc styky i se zahraničními misijními svazy a některými misijními stanicemi. Jeho misijní slavnosti, pořádané každým rokem, našly v Praze pochopení a velké obliby. Největší však úspěch měla jeho misijní výstavka, která bude opakována při sjezdu katolické mládeže v Praze, a bude tvořit část výstavky hnutí katolického studentstva. Toto sdružení vydává také misijní studentský časopis »Pán volá«, který však rozsahem nelze nijak přirovnati zahraničním misijním studentským časopisům. Bude nutno uvažovati napřesrok o rozšíření tohoto časopisu mezi naším studentstvem. Je také možné, že bude vycházeti jako příloha Jitra, neboť nebylo by vhodné, aspoň ne po stránce finanční, vydávati dvojí studentský časopis.

Byly také vydány i propagační letáčky misijních sdružení mládeže, ale tato akce neměla velkého úspěchu. Proto Ústředí rozhodlo se v měsíci květnu uspořádati propagaci »Květen katolickým misiím«, aby v katolické veřejnosti byl vzbuzen zájem o katolické misie, zvláště v mládeži, aby i u nás mohlo dojít k vybudování takového misijního svazu katolické mládeže, jak se s ním setkáváme v cizině. Nepůjde zde o vytvoření nové organizace mládeže, neboť jednotlivá misijní sdružení nejsou spolky s pevnou organizační formou, ale spíše jen ideové spojení stejně smýšlejících a o stejnou věc se zajímajících jednotlivců. Členové mohou býti členy různých spolků, poji je toliko živý zájem o misie. Poněvadž hlavní kádr pracovníků v misijním hnutí a v misijních organizacích v zahraničí rekrutuje se z řad katolického studentstva, je i naší povinností, abychom přispěli k realizaci této myšlenky u nás a snažili se pro ni získati co nejvíce stoupenců.

Zmíním se nyní krátce o největších misijních svazech katolické mládeže resp. studentstva. Největším svazem vůbec jest Catholic Students Mission Crusade v USA, založený roku 1918, dva roky později nežli svaz německé mládeže zvaný »Missionskreuzzug«. Ředitelem tohoto svazu je známý Msgre Fr. Thill, americký Němec. Mission Crusade je nejpevněji vybudovaná organizace. Celé území její je rozděleno na 16 velkých okresů, které zahrnují v sobě 2600 misijních sdružení studentských a v nichž je organisováno na 500.000 studentů a studentek. Počet opravdu ohromující. Hlavním prostředkem, kterým tento svaz snaží se vzbuditi mezi studentstvem zájem o misie, jsou všeobecné misijní sjezdy, svolávané každý druhý rok do některého z měst v USA. Nadšení, které opravdu tyto sjezdy dovedou dáti americké mládeži a které si odnáší z těchto monstremeetings, je nejlépe viděti v rychlém vzrůstu této ohromné organizace a hlavně v činnosti v jednotlivých místních sdruženích. Řídící se zásadou, že zájem o misie roste čím více je znám život v nich, snaží se vedoucí sdružení světelnými obrazy, přednáškami, filmy ze života misionářů, vhodnou literaturou a časopisy i dopisováním s aktivními misionáři zainteresovati studentstvo co nejvíce do všech misijních otázek. Velký úspěch mají také studijní kroužky, kde pracují studenti vědecky pod vedením misiologů. Mission Crusade vydává časopis »The Shield«, přinášející velmi mnoho zpráv a obrazů ze života misijních stanic a misionářů, praktické pokyny pro práci v misijních sdruženích a pro nás nejzajímavější zprávy organizační, které nám ukazují, jak se skutečně v jednotlivých sdruženích pracuje a jak velký zájem má americké studentstvo o misie.

Druhým velkým misijním svazem je německý Missionskreuzzug, který ovšem svým počtem členstva je o mnoho slabší, neboť celkový počet organisovaných studentů a studentek nepřesahuje 50.000. Jsou také některé rozdíly mezi Mission Crusade a Missionskreuzzug. Podstatný rozdíl je již v organizaci samé. Organizační

Vesnice domorodců.

základ amerického svazu tvoří misijní sdružení, takže členství ve svazu předpokládá členství v některém místním sdružení.

Missionskreuzzug je více méně volnější, neboť zde tvoří organizační základ jednotlivec, který řádně plní své povinnosti. Ale i v Německu doporučuje se tvořit sdružení, která jsou potom ve volném spojení s Ústředím, kterému občas podávají zprávy o své činnosti. V čem záleží činnost těchto sdružení? Jednak ve sbírání známek a staniolu. Roztříděné známky zasílají jednotlivá sdružení Ústředí, které potom vymění je za cizí s misijními stanicemi. Takto vyměněné známky se potom prodávají. Část výtěžku věnuje Ústředí na tisk a organizační prostředky, část na podporu misí a zbytek rozděljuje se mezi jednotlivá sdružení. Povinností členstva jest snažiti se co nejvíce rozšířiti misijní časopisy, knihy, brožury a prodávati misijní dopisnice a dopisní papíry, které jim zasílají misionáři z misijních krajín a s kterými je sdružení v písemném styku. Sdružení pořádají pro členstvo a veřejnost přednášky se světelnými obrazy, po případě i filmová představení o misích. Pořádají misijní slavnosti, Ústředí pak organisuje misijní sjezdy a misijní tábory.

Misijní tábory jsou vlastně skautské tábory, které se těší zvláště velké oblibě u studentstva, jednak svým vedením a potom způsobem života v nich. Vychovatelé mládeže v Německu pochopili již dávno, že není možno vychovávat mládež, zejména mládež studující, podle starých metod a že je nutno přizpůsobiti se novým poměrům a dáti mládeži především to, co mládež dovede přilákat. Táboření, které je tak charakteristické pro organizace mládeže německé, není cílem, ale toliko prostředkem k výchově. S počátku tento nový způsob výchovy setkal se i v Německu s velkým nepochopením zvláště u starších vychovatelů, ale nyní je viděti, že tento nový způsob výchovy v táboře, při sportu, který způsobil, že organizace katolické mládeže v tak krátkém čase zmohutněly, ukázal se správným. Dokonce na některých katolických gymnasiích v Německu sami profesori a učitelé táboření a sport propagují, ovšem v duchu katolickém.

Další svazy jsou belgický misijní svaz »Pro Apostolis«, který organisuje asi 30.000 členů, v Itálii byla vytvořena »Lega Missionaria Studenti« (LMS), která má asi 115 sdružení. Nejmladší je misijní svaz »Ligue Missionnaire des Ecoles« (LME) ve Francii, založený r. 1929 a mající asi 40 sdružení.

Misijní sdružení ve francouzské části Kanady spojila se na jaře v misijní ligu »Ligue Missionnaire des Ecoles« a

Brasílský indian.

za necelých šest měsíců měla v 215 sdruženích 52.000 členů. V anglické části Kanady existuje od r. 1921 misijní svaz »Canadian Catholic Students«, organisující ve 130 skupinách 20.000 členů a vydávající měsíčník »The Crusader«. Existují ještě misijní svazy v Polsku, Maďarsku a ve Španělsku, ale bližší údaje o nich prozatím nemám.

Vidíme tedy, že na poli misijním jsme proti zahraničí vlastně neudělali nic a že nás čeká v tomto směru velká práce, musíme mnoho a mnoho dohánět. Stále se u nás v tisku a v přednáškách dávají katolíci v cizině a jejich organizace, jako francouzské, německé a belgické, za vzor, ukazuje se a říká, co mají oni, a co u nás není, ale aby se skutečně sledovala jejich práce, a to, co u nás chybí, se doplnilo, nevidíme. Bez práce kupředu se nikdy nedostaneme a budeme-li stále jen se obdivovat a mluvit, ale ne jednat, lehko se může stát, že na tom katolicismus u nás bude ještě hůř. Katolíkům ve Francii a v Německu i jinde jejich organizace také samy nevyrostly, stálo je to často hodně práce a obětí a také vše to, čím nyní se právem pyšní, nevzniklo přes noc, ale trvalo i desetiletí.

My pak, katolíční studenti, musíme bedlivě sledovat a studovat hnutí katolicismu v cizině, čerpat z bohatých zkušeností těch, kteří se dočkali ovoce své práce a skutečně k něčemu se dopracovali. Musíme k budování našich organizací užívatí prostředků, které se jinde vyzkoušely a skutečně také osvědčily. Někde snad narazíme, setkáme se s neporozuměním, ale to nás nesmí odstrašit. Věc dobrá a spravedlivá vždycky dojde uzná-

ní. Misijní hnutí, které dovedlo získati tolik srdcí v cizině, musí i u nás zakotviti. Pro velikou ideu, ideu katolických misí, musí i u nás sta a tisíce srdcí vzplanouti. Vždyť církev svými misiemi a misionáři plní jeden ze svých nejhlavnějších úkolů. »Jdouce do celého světa, učte všechny národy!« rozkázal Kristus apoštolům. Tato slova neplatí jenom pro misionáře a katolické kněžstvo, jejich nástupce, ale platí také pro nás, zvláště nyní, když je nedostatek dělníků na vinici Páně. Žijeme v době, kdy vyrůstají kolem nás moderní pohané, kdy bude potřeby, aby každý z nás stal se misionářem-apoštolem a šířil světlo tam, kde již začíná vládnouti tma. Idea misí, která zaplála v cizině, která budovala mohutné organizace katolické mládeže v Americe a v Německu, musí najíti vyznavače i u nás. Také ona musí nás nadchnouti k nové práci a vlítí do našich žil nového nadšení k boji pro rozšíření Království Božího na zemi. V květnu budeme propagovati tuto velkou ideu, ideu katolických misí. Studenti! Ústředí volá vás k práci! V měsíci královny máje chceme upozorniti katolickou veřejnost, čeho se nám nedostává, čemu chceme u nás raziti cestu a k čemu chceme klásti základy.

Uposlechněte všech pokynů, které vydá Ústředí v oběžnících k této májové propagaci, aby tato akce měla pozitivní výsledek. »Kristus musí kralovati!« Bůh tomu chce! Kristus musí kralovat v našich srdcích, kolem nás až v nejzazších končinách světa.

Cyrilo-metodějská hlídka

Z VÝCHODNÍ LITURGIE O P. MARIÍ.

Dětinná úcta k Matce Boží, již tak vřele vyznávali východní sv. Otcové, zanechala zvláště patrné stopy v liturgii východní. Nelze na vše upozornit, alespoň něco. Jedno z nejkrásnějších míst v ní zaujímá »hymnos akathistos« k uctění Bohorodičky. Skvělý hymnus byl složen z vděčnosti za pomoc nebes na přímělu P. Marie při hájení Cařihradu. Akathistos doslovně znamená hymnus, při němž se nemá sedět. Skládá se ze 24 písní, z nichž 12 je kratších a nazývají se kontakie, poněvadž je v nich udán stručně význam svátku, ostatní se nazývají oikoi, ježto staví spolu jakýsi pomník P. Marii.

Ježto ukázkou uvádím překrásný oikos 10.: »Zdí jsi panen, Bohorodičko, Panno a všech těch, kteří se k Tobě utíkají, neboť Tebe zastínil Stvořitel nebe i země, Přecistá, aby se ubytoval v lůně Tvém a všechny poučil, že mají k Tobě volati: Raduj se, sloupe panenský, raduj se, bráno vykoupení. Raduj se, původkyně duchovního obrození, raduj se, dárkyně božské dobroty. Raduj se, neboť jsi znovu zrodila ty, kteří v hanbě počati byli, raduj se, neboť jsi rozumem obdařila, kteří o rozum oloupeni byli. Raduj se, která jsi zničila hubitele srdcí, jež si porodila Rozsevače nevinnosti. Raduj se, kteráž spojuje věřící s Pánem, raduj se, vznešená příznivkyně panen, raduj se, stavební výzdobo svatých duší! Zdravas, Panno přecistá (dosl. nevdaná)!«

Tento zpěv opěvuje vznešené poslání Rodičky Boží. Vyjadřuje hluboké tajemství víry, že Panna Maria byla matkou Spasitele, ale zároveň zůstala pannou. Zde se shoduje církev pravoslavná úplně s naukou naší.

V měsíci květnu, kdy naše církev oslavuje královnu nebes, měli bychom si také více všimati krásných mod-

liteb a zpěvů, jimiž ji pravoslavný Východ velebí. Vždyť pravoslavi stejně dobře chápe vznešené postavení Rodičky Boží a ve své liturgii je tak přesně a rozhodně vyznává. Dosud však nemáme souborného překladu východních modliteb a hymnů.

»RUSKÉ STUDENTSKÉ HNUTÍ KŘESŤANSKÉ« se sídlem v Paříži, jehož účelem bylo hájit zájmy pravoslavi a prohlubovat náboženský život, oslavuje letos deset let svého trvání. Při jeho založení jsme očekávali, že nám přibyl nový spolupracovník v boji proti ateismu ruské emigrace a pomocník na poli unie. Nyní však zklamání konstatujeme, že úplně podléhá vlivu protestantismu a zednářstva. Místo pravého a prohloubeného náboženství hlásá zkomolené a zjednodušené křesťanství na způsob americké YMCA.

»MLÁDEŽ UKRAJINSKÁ KRISTU!« Pod tímto heslem chystá řecko-katolický episkopát v Polsku náboženskou manifestaci ukrajinské mládeže. Účelem manifestace je získat a udržet při náboženském přesvědčení stále se odcizující mládež. Slavnost má pořádati Katol. akce. Katol. ak. studentstvo ukrajinské pokládá Kat. akci za jařmo, jímž chtějí spoutat Poláci sjednocené Ukrajince a proto odřeklo účast. Ve skutečnosti Katol. akce mezi uniáty je úplně samostatná. Jsou však zde ještě stopy staré nedůvěry k Západu. Vidíme, jak obtížná je práce i mezi sjednocenými. St. S.

PRAVOSLAVNÉ MILOSTIVÉ LÉTO.

Také pravoslavná církev v Jugoslavii oslavuje 1900. výročí smrti Božského Spasitele na kříži Milostivým létem. Prvou nedělí postní byl ve všech pravoslavných chrámech čten list patriarchův, jímž zahajuje Milostivé léto a vyzývá k pokání. Mezi jiným praví: »Ať se náš národ vzbudí z duchovní ospalosti a mravní nestálosti. Ať se očistí od hříchu. Ať věřící během roku ve vět-

ších nebo menších skupinách navštěvují kající chrámy a kláštery. S lidem pak také jeho národní vůdcové, duchovní, vychovatelé i chovanci. Ať v poutních průvodech naplní duchovními písněmi celou zemi.« Dále upozorňuje patriarcha na důležitost lásky k jinověrcům. Z citovaného patrně, že způsob oslavy Milostivého léta

je podstatně stejný jako v církvi římsko-katolické (totiž pokání a duchovní obroda). Kéž by se srbská pravoslavná církev skutečně probudila z duchovní ospalosti a navrátila se k původnímu dědictví Kristovu, jehož představitelem je papež římský. — Modleme se v Milostivém létě horlivěji za sjednocení.

O r g a n i s a č n í h l í d k a

ASS Místek pokládá si za čest oznámiti, že bývalý člen vldp. P. JOSEF ŠIGUT

byl dne 2. dubna t. r. slavnostně vysvěcen na kněze v Olomouci. Slavnou první mši sv. sloužil ve svém rodišti Metylovicích u Místku v pondělí velikonoční 17. dubna t. r. Upřímně blahopřejeme milému P. primiciantovi.
ASS Místek.

ČINNOST ČESKÉ LIGY AKADEMICKÉ V LETNÍM OBDOBÍ SPRÁVNÍHO ROKU 1932—1933. Přehlédneme-li vykonanou práci, můžeme s uspokojením říci, že výbor i členstvo v letním období se intenzivně vynasnažilo vyplniti čestně svůj úkol a dostati povinností. Ohlášené přednášky byly početně navštíveny z řad členstva i hosty. Nadprůměrná účast byla zejména na přednášce univ. prof. Dra Birnbauma »O křesťanském umění«, provázené světelnými obrazy. Stejně početná byla návštěva na přednášce oblíbeného sociálního pracovníka P. Dra A. Schuberta na téma »Problém mravnosti studenta naší doby«. Pro přednášku prof. Dra Jos. B. Foerstra, presidenta České Akademie, »Po stopách duchovních proudů v umění dneška« byl zajištěn přednáškový sál Svazu hospodářských družstev a byl návštěvníky zcela zaplněn. Rostoucí počet členstva a zájem veřejnosti brzy donutí Českou Ligu Akademickou, aby hledala přednáškový sál reprezentativnější a rozsáhlejší, než jsou stávající spolkové místnosti.

Je jasno, že především osobnosti přednášejících i zvolená témata byly již samy o sobě schopny upoutati zájem členstva i veřejnosti. Bude na příštím výboru, aby šetřil těchto zásad a vzestupnou linii účasti i zájmu zachoval.

Před velikonočními prázdninami byly konány v kapli kláštera františkánského týdenní exercicie. Jest radostné, že všechno členstvo pochopilo plně svou katolickou a ligistickou povinnost a promluvil P. Dr. J. Urbana OFM se v imposantním počtu zúčastnilo. Pro termíny po velikonočních svátcích získání byli: P. Dr. J. Urban OFM, tajemník SKM Janoušek, přisedící zem. výboru JUC. Fr. Zelenka a generál Vl. Klecanda. Posléze jmenování uvolili se přednáseti »O skautingu vůbec a katolickém zvláště« 4. května t. r. Členská schůze bude se konati ve čtvrtek 11. května, valná hromada stanovena na neděli 14. května t. r. Tradiční pout ČLA do Staré Boleslavi připravuje se na den 25. května t. r.

Spolu s Filosofickou Revuí pořádala ČLA dva přednáškové večery: pro ČLA původně sjednanou přednášku univ. asist. Dra Františka Kovárny »O soudobém malířství« 27. března a 2. května přednášku univ. prof. Dra J. Vašici na téma »Česká barokní poesie«.

K významnému veřejnému projevu došlo 3. února t. r., kdy na podnět ČLA byl spolu s akademickými katolickými spolky pražskými bez rozdílu národnosti i se spolky akademickými mimopražskými uveřejněn v katolickém tisku protest proti uskutečnění reformních předloh ministerstva školství, ohrožujících nezadatelná

práva matky Církve na náboženskou výchovu mládeže, a vysloven slib spolupráce na zintenzivnění křesťanského a katolického citění, myšlení a jednání v republice Československé pod vedením nejdůstojnějšího episkopátu. Dne 2. března t. r. uspořádalo Národní studentské souručenství, sdružující politické i ideové studentské frakce, hlásící se k nacionalismu, veřejný projev proti kulturní a sociální reakci. Za ČLA promluvil místopředseda JUC. Jiří Královec. Dne 15. března zúčastnila se ČLA manifestačního projevu katolického studentstva a mládeže na téma »Kristus střed života — Kristus střed práce«.

Česká Liga Akademická má ku konci správního roku 215 členů. 630 jednacích čísel, vyřízených do konce dubna 1933, svědčí o čilé agendě a korespondenci spolku. Těšíme se, že všichni naši mladí přátelé, končící letos středoškolská studia, po příchodu na vysoká učení do Prahy, vstoupí do našich řad. Obracujte se s důvěrou na naše členy, pracující v četných studentských sociálních sdruženích i v Ústředí kat. stud. čl., poradí vám ochotně v otázkách studijních i sociálních. Naši členové jsou v samosprávách kolejí, jsou ve výborech fakultních spolků i Svazů. Opatřujeme sociálně slabým členům kondice. Jakožto člen Národního studentského souručenství máme i mensu v Akademické Besedě. Je též vaší katolickou povinností, abyste se jakožto příští představitelé katolické inteligence vzdělávali a upevňovali v otázkách duchovního života, a tato vzácná příležitost se vám naskýtá členstvím v nepolitickém a národním spolku, České Lize Akademické. Informujte se u funkcionářů ČLA ve spolkových místnostech, Praha II., Spálená 15, I. poschodí nádvorního traktu, kterýkoliv všední den od 17—18 hodin. Josef Nuhlíček.

KATOL. STUDENTSTVO A MLÁDEŽ ČESKO-BUDĚJOVICKÁ MANIFESTUJE SJEZD MLÁDEŽÍ KATOLÍKŮ. Vznešená myšlenka našeho červencového sjezdu dobývá si vítězně srdcí mládeže. Po katolické Praze zdraví radostně a s nadšením vítá ji město Jirsíkovo. Manifestace v neděli 2. dubna vyzněla akordem jistě zvučným. Byl to spontánní projev odhodlání všech složek katol. mládeže k boji a ofensivě. Velký sál Jirsíkova domu pojal tehdy přes 300 účastníků vesměs z řad mládeže. Vedle jiných vzácných hostů pocítila nás návštěvou J. E. ndp. biskup Šimon Bárta, jenž byl shromážděním radostně pozdraven. Po zahájení ujímá se slova jako hlavní řečník místopředseda Ústředí katol. studentstva kol. Krejza. Ohnivými slovy vyzdvihuje význam sjezdu a jeho hesla. Bouře a ohně sežehly pravý účel života, zničily štěstí na zemi i štěstí věčné. Člověk bez Boha a víry přivodil tu zkázu. Kdo však bude stavěti příbytky nového lidstva? Bude to člověk s velikým štítem, na němž ne rukou, ale srdcem napíše slova: Kristus střed života — Kristus střed práce. Tomu se zdaří rozdmýchat ohniček nového života a zamezit strašným koncům, jež lidstvu hrozí. Vlny racionalismu zplodily bolševism, nihilism, krizi a hlad. Proti těmto chorobám hledá se lék, ne však ve výšinách víry, ale v bahně a v kalných vodách

nevěry. Sjezd katol. mládeže bude signálem k ofenzivě Kristových zásad v naší vlasti. Krista chce mládež do srdcí, do života, do rodin, do škol a práce. V duchu Jeho učení chce řešit otázku sociální, otázku hladu a přinést světu záblesky let šťastnějších. Kristus a kříž je nám znamením absolutní pravdy. Shromáždění odměnilo řečníka bouřlivým potleskem. Když ten dozněl, chápe se slova přítel katol. studentstva ředitel Katol. akce vdp. spirituál Reban. Jménem K. A. budějovické diecése vítá myšlenku sjezdu, přeje mu mnoho Božího požehnání a pochopení ve veřejnosti, lituje však, že přítomnost vrhá v radost přípravy šed' stínů a že myšlenka ta nedošla odezvy u všech složek katol. mládeže. Připomíná, že sjezd nesmí být pouze skvělým divadlem, ale musí mít cenu vnitřní. Důležitější než práce technické jest příprava srdcí. Po jeho řeči, přijaté souhlasným potleskem, následují projevy zástupců spolků. Za katol. studentstvo manifestuje sjezd předseda SSSm kol. Mikolášek a předsedkyně SSSd kol. sl. Toužimská, Stanovisko SKM objasňuje sl. Kadlecová. Katol. skauti připojují se projevem kol. Tichého, Jednota bohoslovecká projevem M. Malého a katol. učitelstvo nadšenými slovy učitelky sl. Daňhové. Projevy mladých nadšenců dojat je k slzám i sám ndp. biskup, Raduje se z jejich slov a uděluje všem své biskupské požehnání. Manifestace byla zakončena národními hymny. Byla to nejnavštěvenější schůze mládeže a studentstva, jakou zřídka kdy České Budějovice vidí. Kéž nezůstane účastníkům jen bludnou efemerkou, jejíž lesk by záhy vyprchal, ale kéž je prvním rozhodným krokem k zdaru našeho milého sjezdu! Fr. Kolman.

SSS PRAHA se snaží ze všech sil, aby ve své práci nezůstalo pozadu za ostatními Sdruženími. Pokusíme se vypsati přehledně práci našeho Sdružení za poslední čtyři měsíce. Členské schůze jsou konány každou druhou sobotu v sále ČLA. Členských schůzí konalo se 7, výborových rovněž tolik. Na programu členských schůzí byly hodnotné přednášky hostů i našich členů, sloužící k doplnění náboženské výchovy a k všeobecnému vzdělání v různých oborech. Z přednášek zasluhují zmínky: přednáška dp. prof. Pluháře: »Příroda vede k Bohu«, dp. P. Fr. Žáka T. J.: »Atheismus a socialismus«, kol. Fučíka: »O Smetanovi«, kol. Moslera: »O stratosféře« a kol. Hájka: »O letectví«. Schůze byly zpestřeny hudebními čísly kolegů Reinera, Kleina a Douska. Dále byly uspořádány dvě exkurse. 28. ledna do dominikánského kostela sv. Jiljí v Praze I., kde jsme si prohlédli malby Rainerovy, pak klášter s bohatou knihovnou. Druhá exkurse byla pořádána na Štefánikovu hvězdárnu na Petříně 25. března. Zde prohlédli jsme si zařízení hvězdárny, zajímavé fotografie a dalekohledem jsme uviděli některé ukázky z hvězdné oblohy. Na veřejnost vystoupilo naše Sdružení svým společenským večírkem 22. února, který byl pořádán ve velkém sále paláce »Charitas« a který se finančně i morálně vydařil díky obětavé a svorné práci všech členů. O zábavu pečují šachový kroužek, který hodlá u příležitosti sjezdu katol. stud. uspořádati soutěž o mistrovství katol. studentstva čl. v šachu a kroužek hudební a dramatický. Naše Sdružení zúčastní se také svou expozicí výstavy ÚKSČs. Rovněž bylo Ústředím pověřeno celkovým uspořádáním výstavy. Zde ukáží naši členové svůj vkus a svou grafickou zručnost na četných diagramech. Naše Sdružení připravuje na 21. květen své druhé veřejné vystoupení, Akademii, kde hodlá ukázati hudební, pěveckou a hereckou schopnost svých členů. Doufáme, že práce našeho Sdružení, které pracuje na tvrdé půdě velkoměsta, dojde uznání i v širší katolické veřejnosti pražské a dosáhne její účinné podpory.

— erva —

SOCIÁLNÍ STUDENTSKÉ SDRUŽENÍ V PRAZE vyslovuje nejmenované dárcyni za dar 750 Kč srdečně »Zaplať Pán Bůh!«

SSS V HRADCI KRÁLOVÉ. Členové našeho Sdružení se v hojném počtu zúčastnili přednáškového cyklu o Ježíši Kristu v Adalbertinu a přistoupili dne 2. dubna k spol. sv. přijímání po třech přípravných promluvách v mariánském kostele. 5. dubna měl vdp. kan. Černý, duch. rádce SSS, apologetickou přednášku pro členy z vyšších tříd. 7. dubna konalo naše Sdružení čl. schůzi, na které přednášel bohoslovec Jan Filip na téma »Význam pomoc. jazyka esperanta«. Řečník ukázal četné výhody tohoto jazyka a vyvrátil námitky jeho odpůrců. Katoličtí studenti by si měli pokládat za svou mravní povinnost naučit se tomuto jazyku, aby se mohli dorozumět s katol. studenty jiných národů o společných cílech. Na této čl. schůzi byly pak rozdány ceny vítězům v ping-pongovém turnaji a členstvo vybidnuto k hojně účasti na červencovém sjezdu v Praze. Na květen připravuje naše SSS tyto podniky: 6. května koná členskou schůzi s přednáškou Jos. Veselého na téma: »Jak se má katol. student připravovat, aby jednou svědomitě plnil úkol katolického inteligenta.« 28. května sehraji nejmladší členové Sdružení divadelní hru: »Jak se Kid stal Robinsonem s mladým Bobem Pinkertonem.« —m

KLATOVY. Studentský odbor při SKM sděluje: V tomto roce byly konány 3 schůze: I. 22. ledna s přednáškou na téma: Biskup Brynych (V. Kunca), II. 12. února s přednáškou: Dr. Podlaha, biskup a kněz (J. Häusler), 5. března se zúčastnili členové schůze SKM s přednáškou vsdp. ThDra J. Šebesty o biskupu Jirsíkovi. III. vlastní schůze se konala 12. III. s přednáškou: O původu života (V. Kunca). — Předseda S. O. kol. JUDr. V. Ryneš byl prohlášen doktorem věd právních a státních. Gratulujeme. — Při Odboru zřízen: Eucharistický kroužek (11 čl.) a Esperantský kroužek (10 čl.). První zásluhou dp. duchov. rádce P. Průši a druhý založen kol. jednatelem. — SKM a S. O. pořádaly za spolupráce ostatních katol. spolků výstavu katol. tisku v Klatovech. — Odbor propaguje Neděli, Hlubinu a edici Jitra. Do Prahy na sjezd pojede deputace. Zúčastníme se též výstavy o sjezdu. —ca.

SSS KUTNÁ HORA podává zprávu o své činnosti. Nový občanský rok jsme zahájily členskou schůzí, na níž bylo pojednáno o zájezdu na pracovní konferenci do Prahy a o příštích akademiích. V nejbližší výborové schůzi byl stanoven počet účastnic, jichž bylo celkem 14. Vybráno bylo číslo, kterým jsme chtěly přispěti k obohacení programu na seznamovacím večírku. Ze sjezdu jsme si přinesly mnoho krásných námetů, kterých jsme užily při následujících schůzích. 12. února jsme pořádaly slavnostní schůzi s akademií. V zahajovací přednášce, kterou pronesla bývalá předsedkyně našeho Sdružení, nyní učitelka v Praze H. Grötzová, byl širší veřejnosti vysvětlen účel a význam SSS. Následoval klavírní přednes Dvořákova »Slovanského tance č. 16«, pak s velkým zdarem provedena jednoaktovka zpěvohra »Madame Pompadoure«. Po krátké přestávce zazpívaly kolegyně za doprovodu houslí a klavíru »Věrné milování«, načež přednesen melodram »Babiččiny zvony«. Po sólovém zpěvu »Hlášej, ptáčku« a »Měsíčku na nebi...« z »Rusalky« recitován sborem »Pacifik 113«. Všechny členky zazpívaly pak hymnu katolického studentstva, kterou byla zdařilá akademie ukončena. S nemenším zájmem byla uvítána masopustní veselice 26. února. Na programu byla tato čísla: Klavírní přednes »Orfeus v podsvětí«, jednoaktovka »U bílého koníčka«, sehraaná I.

roč., opět se zdarem opakována »Madame Pompadoure«. V přestávce bylo postaráno o osvěžení v buffetu, do něhož přispěly jednak chovanky městské a také rodiče chovaneč interních. Čtyři v umění kuchařském zblběhlé kolegyně vyrobily obkládané chlebičky, k jejichž úpravě poskytl zdejší ctih. sestry ochotně všeho potřebného. Program oživen byl libivým cikánským tancem s tamburínami, po němž následovala jednoaktovka »Vivat, Floreat, Crescat«, sehraná III. ročn., načež opět předvedena sborová recitace »Pacifik 113«, doprovázená velkým potleskem a na žádost obecnosti opakována. Úspěch akademii jevil se i finančně. Z milodarů, jež se sešly, věnovaly jsme značnou částku na misie a na jiné dobré účely. U příležitosti vystavení Nejsvět. Svátosti Oltární adorovaly naše členky střídavě po celý den. V měsíci březnu byly pořádány dvě schůze, na nichž účastnice podaly referáty o pracovní konferenci v Praze. Snažily jsme se vzbudit zájem o celoživotní sjezd v Praze o prázdninách. S radostí očekávaly jsme exercicie dne 25. března, v nichž nám bylo poskytnuto mnoho látky k přemýšlení. Přejeme si jen, aby dny duchovního cvičení byly pro nás opravdovými dny milosti. Předs. a místopředs.

SSSD PRAHA-VINOHRADY.

O velikonočních prázdninách ve dnech 8.—11. dubna konaly se v dívčím gymnasiu Školských sester OSF na Vinohradech exercicie pro katolické studentky. Zúčastnilo se jich ku 40. Exercicie vedl veleduš, pan P. superior Vraštil. Děkujeme srdečně za jeho krásná slova, jimiž nám objasnil cíl a účel duchovních cvičení takovým způsobem, že při rozchodu nejedné z účastnic zaleskly se slzy v očích a povzdechla: »Škoda, že jest již konec.« Slíbily jsme si však, že se po roce opět shledáme a doufáme, že nás bude ještě více než tentokrát.

V neděli 23. dubna se hrálo naše dívčí Sdružení na Vinohradech divadelní hru »Sv. Vít«. Můžeme říci, že výsledek byl skutečnou odměnou za námahu, kterou členky rády a s ochotou přinášely.

Děkujeme všem, kteří nás svou účastí povzbudili a tím také podpořili náš podnik, jehož čistý výtěžek bude věnován na chrám bl. Anežky na Františku a na periferie. Mezi jinými poctil nás svou vzácnou přítomností J. E. p. opat Zavoral, dále Dr. Stanovský, P. superior Vraštil, P. Daňha, zástupci ÚKS a SSSm.

Hra tato bude se pravděpodobně v nejbližší době opakovati (bližší bude oznámeno) a doufáme, že ji přijdou shlédnouti všichni ti, kterým to tentokrát nebylo možno. M. K.

DIVADLO A KATOLICKÉ STUDENTKY. Napsal-li jsem již takto tuto úvahu, upozorňuji tedy hned

předem, že nechci řešit poměr našich studentek k divadlu vůbec. Nechci přijít na scestí či rozcestí. Chci však psáti jen o jednom případě a ukázati na něm, jak dovedou naše studentky krásně a originálně zpestřit a zintenzivnit svoji činnost. Byly to studentky z Vinohrad, naše studentky, které připravily velice četné a vybrané společnosti krásný večer. Hra »Sv. Vít« sama, již svým dominiálním římským prostředím, dovedla dodat večeru cosi nového a nevšedního.

Myšlenka velikého a základny pohanské nenávisti bořícího a zase uchvacujícího tajemství přiznání víry a hrdinné smrti — znamená nové cesty v životě katolíka. Idea křesťanská znamená oběti a křesťan z římských katakomb dovede milovat vše, ale nejvýše miluje Krista a jemu právě to vše umí obětovat. To byl i mladičský syn římského místodržícího na Sicílii Vít — křesťanský svatý Vít.

Hra svou dějovou spádností dávala tušit úspěch celému večeru. A tvárný, snaživý a nadšený sbor studentek byl plastikou, která kvete celou hrou. Mladí nechalo zahrát všechny struny v těch nejjemnějších i nejostřejších vyhraněných tónech. Studentky oblékly na sebe i mužské tógy a nasadily si přílby a chopily se meče. Avšak i tohoto úkolu se zhostily poctivou snahou. Mladičský Vít byl podán s takovou upřímností, jaké je schopno zas ještě jen dítě — mladičská terciánka! Tak krásně znělo z jeho úst to — věřím v Ježíše Krista.

Krescencie sl. Kubíčkové byla podána jedinečně i v těch nejobtížnějších a nejjemnějších nuancích a detailech. Jest se třeba jen těšiti na vystoupení příští. — Valerián, zástupce Diokleciánův, byl věrně vystižen ve své fyziognomii hrdého a neústupného služebníka hrozného vraha křesťanů. Sl. Gisiblová, která hostovala mezi našimi studentkami, zaslouží si plně svůj úspěch, který si z tohoto prostředí odnesla. Městský prefekt Hylas byl předveden s takovou propracovaností, že obecenstvo plně pochopilo hroznou tragedii Římana, pronásledujícího křesťany a ztrácejícího svůj největší poklad, svého syna Víta — jenž hrdě hlásí: »Já jsem křesťan!« — Žalárník domu Hylova i vojín dávali tušit bystré pozorovatele okolí. — Jedna postava děje doplňovala přesně postavu druhou v celém harmonickém vzepětí. Pěkně zapadala i vložka taneční.

Závěrečný obraz zbožnění sv. Víta, promítnuta silueta Hradčan a s katedrálou našeho národního patrona sv. Víta — dětský sbor andělů — to vše zabezpečuje vinohradským studentkám přízeň i do budoucna. Režie sl. Zdechovské ukázala, jaké možnosti dává dobrá hra, je-li svěřena dobrému režiséru. Jí patří velký podíl na celém úspěchu.

To jest tedy studentka a divadlo. Zde v tomto případě to znamenalo krásu a milý večer. -ja.

Z a h r a n i č n í h l í d k a

NÁRODNÍ KONGRES KATOL. STUDENTEK FRANCOUZSKÝCH.

V Nancy konal se ve dnech 20.—23. dubna národní kongres Federace franc. katol. studentek, jehož se zúčastnilo na 300 universitních posluchaček. Zastoupeny byly všechny francouzské university. Sjezdu předsedal J. Em. Msgr Brunhes, biskup montpelliérský. Zdůrazněny byly mezinárodní úkoly Federace, studována otázka sociální a největší pozornost byla věnována řešení problému, kterak katol. studentsvo má působiti ve svém nejbližším okolí — v prostředí, v němž žije.

Příští sjezd byl stanoven, podobně jako u franc. studentů, při první pouti franc. studentstva do Říma v dubnu příštího roku.

SDRUŽENÍ KATOLICKÉ MLÁDEŽE FRANCOUZSKÉ (Association Catholique de la Jeunesse Française) konalo pod předsednictvím franc. kardinálů-arcibiskupů velmi zdařilý národní kongres v Lyoně ve dnech 21.—23. dubna. Navštívilo jej 10.000 účastníků. Sjeli se ze všech francouzských krajů studenti, námořníci, dělnická mládež (jocistes) a venkovská mládež. Všichni mezi sebou ušlechtilé soupeřili

v témže duchu a se stejnou horlivostí i nadšením. Katol. mládež francouzská jest organisována dle stavů a povolání v několika autonomních hnutích a přece i tak pracuje jednotně a rukou nerozdílnou na pevné basi společného programu. Impozantní kongres lyonský — říšský sjezd veškeré mládeže katolické Francie byl mohutnou manifestací této dokonalé jednotnosti. Kéž by tomu bylo tak i při našem pražském sjezdu!

Ústředním thematem, jímž se zabývaly studijní komise kongresu, bylo »Křesťanské pojetí míru«. Svatý Otec Pius XI. prostřednictvím kardinála-stát. sekretáře Pacelliho zaslal ku sjezdovým jednáním telegram, který byl tlumočen kardinálem Maurinem. Pius XI. ve svém poselství ke sjezdu vítá sjezdová jednání o křesťanském míru a praví, že skoro providentiálně zapadají do jubilea lidského vykoupení, které jest zdrojem pravého míru v Kristu. Sv. Otec dále vzdává dík kardinálům a biskupům, kteří se ujali protektorátu nad sdruženou mládeží, kteréž blahopřeje a posílá apoštolské požehnání.

V závěru kongresu přednesl jménem katol. mládeže německé její delegát a gen. duchovní rádce P. Clemens poselství německé mládeže, v němž se zdůrazňuje nutnost upřímného bratrství mezi všemi dětmi téže Církve.

Jš.

NĚMECKO. Ve Stuttgartě přednášel biskup rottenburgský Dr. Sproll o náboženství, politice, mravnosti a hospodářství. Zdůraznil význam náboženství na život jedince, rodiny i společnosti a vytkl význam mravní čistoty v politickém životě, které může býti dosaženo toliko plněním příkazů náboženských.

POČET MARIÁNSKÝCH KONGREGACÍ vzrostl z počtu 4834 v r. 1912 na 9413 v roce loňském.

NĚMEČTÍ FRANTIŠKÁNI působí již 40 let v jižní Brazílii. Činnost jejich jest zejména kulturní: v 88 školách vyučují nyní 7988 žáků.

V klášterním kostele ve Frauenchiemse byly při opravných pracích objeveny nádherné nástěnné malby z 12. stol.

MAĎARSKO. Novým představeným maďarských Benediktinů byl papežem jmenován P. Chrysostomus Kelemen. Řád jest činným kulturně i sociálně a jest nájemcem lázní Balaton, Jaured na Blatenském jezeře.

Na požádání právnické fakulty university v Budapešti přednášel o kodifikaci církevního práva zemí západních a východních kardinál primas Dr. Serédi. Přednášející jako vynikající znalec církevního práva byl členem redakce »Codicis juris canonici« a stále pracuje

v komisi pro kodifikaci orientálního církevního práva. Tři přednášky arcibiskupovy těšily se velké pozornosti nejen právníků, nýbrž i theologů, historiků a přátel orientálních badání.

Zemřel maďarský politik hr. Albert Apponyi byl pokládán za největší katolickou osobnost v Maďarsku a za představitele »typu katolického«. Byl současně předsedou »Katolické akce«.

ŘÍM. Na Zelený čtvrtek a Velký pátek Sv. Otec konal liturgické slavnosti v Sixtinské kapli, jak bylo zvykem až do r. 1870.

Sv. Otec přijal v audienci členy Ústavu pro orientální studium. V tomto papežském institutu studují v I. semestru dva Češi, dva Němci, Holanďani a Uhři, tři Belgičané a Jugoslavci, pět Italů, šest Francouzů, sedm Španělů, po dvou příslušníci USA, Polska a Rumunska a po jednom příslušník Ruska, Mexika a Mesopotamie.

Papežská Vysoká škola pro hudbu obdržela darem varhany od Američana Mrs. Warda; vatikánská rozhlasová stanice zařadila do vysílacího programu koncert na tento hudební nástroj.

ANGLIE. Britská vláda jmenovala opět mimoř. vyslance a zplnomoc. ministra u Vatikánu. Vyslancem byl jmenován sir Robert Henry Clive, bývalý vyslanec v Teheranu. Jmenováním britského vyslance u Sv. Stolice bylo úplně odstraněno nedorozumění britské vlády s Vatikánem následkem postupu bývalého maltského guvernéra lorda Stricklanda. Za vzniklého sporu byl zastupce Londýna u Sv. Stolice, vyslanec Getty Chilton, přeložen do Chile a vyslanectví zůstalo až do nynější smírné dohody neobsazeno.

BULHARSKO. Latinských Bulharů žije v diecési sofijské a nikopolské kolem 50.000. Z řádů katolických nejčinnějšími jsou členové řádu kapucínského. Největší překážkou rozvoje bulharského katolicismu jest nedostatek škol a protirímský směr pravoslavného duchovenstva.

POLSKO. Před 600 lety nastoupil na polský trůn Kazimír Veliký (1333—1370), velký přítel věd a umění; r. 1364 založil se souhlasem papežovým universitu v Krakově.

ŠVÝCARSKO. Postavení katolíků v kantonu a městě Ženevě jest stále neutěšené; dříve spory se starokatolíky, dnes nedostatek samostatných katolických škol.

RUMUNSKO. Bývalý nuncius v Bukurešti, Msgr Dolci, opustil své působíště jako nově jmenovaný kardinál. Před odjezdem byl vyznamenán králem, vládou, a byl mu dán k použití salonní vůz patriarchův až do Říma.

JUC. Rud. Kalhous.

Dopisy

Bratři Slováci!

Dopis L. J. Ambruse povzbudil mě k odpovědi. Otázka čl. jednoty musí býti vyřešena naší mladou generací. Politika stranická drtí dobrý poměr. Vždyť my hledíme s Vámi navázati úzký poměr. Politické blamáže a novinové kachny nemohou nám býti vodítkem k informaci o Vás, tak jako rozkladná agitace nemůže býti směřodatkou k rozbití čl. jednoty. Hříchy starých musí býti odčiněny skutkem mladých. Věříme, že Vy, Slováci, poznáváte nás blíže a dokonaleji a že zanecháváte již chiméru, v kterých neodpovědní živlové z nás Čechů konstruovali pánovitě šašky. Poznáváte, že to bylo pouhou falešnou frází, která měla Vaši lásku

k nám přervat. Ojedinělé příklady »naší pánovitosti« museli býti ignorovány a vyloučeny se separatismem a »tukismem«.

Mladá generace naše pohlíží na Vás jako na inteligenci Janošíků, horních chlapců, kteří po právu stojí za svými názory. — Jednota čl. prakticky realizována dopisováním, cestováním a vzájemnou výměnou knih, časopisů, publikací i názorů v dopisech bude mít veliký úspěch a vliv.

I Vaše statečnost a odhodlanost nás povzbuzuje. Když po světové válce ono otravné hnutí s heslem »Pryč od Říma« se šířilo a naši Čecháčkové se tomuto proudu uhýbali nebo se s ním směšovali, Vy statní horní chlapci

jste pevně odolávali a — zvítězili. Proto si Vás také vážíme.

Nová mladá generace pojímá Vás ve světle zcela jiném, než jedinci ze starší generace, prodchlí a »nevycezení« z lesklého monarchismu rakousko-uherského.

Vítězslav Skála.

K ČLÁNKU »NA STRÁŽ«.

Kolegyně Symbolio!

Chcete, abychom Vám odpověděly, jak se zařídíme ve směru Katolické akce. Dovolte, abych Vám napsala, jak jsme se už dávno zařídily:

1. Konáme apoštolát mezi svými družkami v penzionátě. Jen tím jest vysvětlen stálý a rychlý každoroční vzrůst počtu členek.

2. Půjčujeme katolické časopisy svým známým doma.

Odebíráme: Na hlubinu, Věstník katol. učitelstva, Květy mládí, Naši omladinu, Neděli a m. j. dobré katolické časopisy, které si po přečtení nenecháme někde v zásuvce, ale půjčujeme je o svátcích a o prázdninách svým známým doma.

O takové činnosti, jak Vy píšete, působit totiž někde na periferii města mezi chudinou, nemůže býti u nás ani řeči, poněvadž jsme velkou většinou z malých vesnic, které jsou dnes vesměs katolické. Každoročně konáme nadílku chudých dětí zdejší mateřské školky. Kolegyně, jež studují na ústavě dom. nauk, vyprosí doma zbytky látek, z nichž šijí věci pro chudé. Při tom jim obětavě pomáhají i kolegyně nečlenky SSS. Ale nepíšeme o tom, poněvadž jsme té zásady, že lépe je více pracovat než mluvit. Tolik k Vašemu článku.

Milka z Řepčína.

A nos lecteurs de l'étranger

INFORMATION SUR L'ACTIVITÉ DES ÉTUDIANTS CATHOLIQUES EN TCHÉCOSLOVAQUIE.

Notre Fédération organisa en cette Sainte année son troisième pèlerinage à Rome, qui fut le plus solennel et qui rapporta à toute notre jeunesse et par elle à notre Patrie, la Miséricorde divine et la Bénédiction Apostolique de Notre Saint Père, qui après nous avoir reçus en audience eut vers nous un long discours, imbu d'une bonté et d'un amour vraiment paternels pour tous les jeunes, »qui doivent être les guides de tous leurs frères en Jésus-Christ et c'est surtout la jeunesse étudiante, nous a-t-il dit, qui doit former les premiers rangs de l'armée, combattant pour le Règne universel du Sauveur«. Notre bonheur fut d'autant plus grand en apprenant que c'est la Fédération des étudiants tchécoslovaques qui fut l'une des premières à conduire les longs défilés des étudiants catholiques vers la Sainte Ville, pour y implorer, au pied du Tabernacle mondial la protection et la bénédiction du représentant visible de Jésus-Christ. Profondément touchés par les saintes paroles du Pontife, nous quittions le Vatican en gravant profondément dans nos cœurs les paroles de Saint Cyprien: »Il n'y a qu'un Dieu, il n'y a qu'un Christ, il n'y a qu'une Eglise, il n'y a qu'une foi, il n'y a qu'un peuple ramené à l'unité d'un seul corps par le lien divin de la concorde.«

Nos pèlerins furent aussi reçus par M. le Ministre de la Tchécoslovaquie auprès le Saint Siège, M. le docteur V. Radimský.

Après cette réception nos étudiants, avec le chef spirituel du pèlerinage et le grand ami de la Jeunesse catholique, Monseigneur J. Boháč, se rendirent dans l'Association des Universitaires catholiques italiens où nos chers amis romains nous préparèrent une entrevue bien cordiale. Cette entrevue qui fut la troisième, manifesta de nouveau les liens d'amitié qui unissent les étudiants des deux pays et pour le prouver d'une manière bien visible, nous échangeâmes nos drapeaux nationaux que nous conserverons dans notre Patrie en signe d'un attachement absolu au beau pays de l'Italie, au cœur duquel se trouve le centre mondial, la Cité du Vatican.

NOS CONGRÈS ET PÈLERINAGES. Pendant le mois de mai les Associations de notre Fédération organiseront divers pèlerinages auprès des tombeaux de nos saints Patrons. Un pèlerinage traditionnel sera conduit à Stará Boleslav, vers le sanctuaire de Saint Venceslas qui y fut martyrisé. C'est là que sera béni le drapeau de la Fédération par S. E. l'évêque et chanoine Eltschkner. — Les étudiants de la Moravie se rendirent à Hostýn où aura lieu aussi une assemblée des étudiants moraves.

LE CONGRÈS DE LA JEUNESSE CATHOLIQUE A PRAGUE. Tous les jeunes catholiques de la Tchécoslovaquie se réuniront au commencement du mois de juillet pour prouver à tous nos compatriotes et à tous nos amis à l'étranger, qu'ils forment un groupe bien puissant dans le mouvement catholique tchécoslovaque. Le Congrès aura lieu à Prague du 30 juin au 3 juillet.

PROGRAMME DU CONGRÈS: 30 juin. Cours de collaboration intellectuelle des étudiants en théologie. Séance de coopération des étudiants et de la Jeunesse catholique. 1 juillet. Pèlerinage auprès des tombeaux de nos saints Martyrs et Patrons. Communion générale et messe solennelle dans la cathédrale de Saint Guy, célébrée par Son Excellence l'Archévêque de Prague, Monseigneur K. Kašpar. Assemblée générale de la Jeunesse catholique et de la Fédération Centrale des Étudiants Catholiques de la Tchécoslovaquie. 2 juillet. Jour officiel du Congrès. 8 h. 30. Cortège. 10 h. 30. Assemblée de toute la Jeunesse catholique. Discours prononcés par S. E. l'Archévêque de Prague et par un représentant de la Jeunesse catholique ayant pour sujet: »Jésus-Christ, centre de vie — Jésus-Christ, centre de travail.« Manifestation eucharistique. 3 juillet. Pèlerinages et excursions. Nous invitons tous nos amis à l'étranger d'assister à notre Congrès, ils seront chaleureusement reçus.

Ladislav Pospíšil, secrétaire d'échange.

MÁME SVOJI OZDRAVOVNU SPOJENO S TÁBOREM KATOL. STUDENTSTVA

Deset let trvá Sušilova kolej. Deset let sleduje Družstvo a Kuratorium této koleje potřeby katol. studentstva. V desátém roce práce o vybudování a zajištění koleje rozhodly se jmenované instituce splnití touhu, o které se čas od času v řadách katol. studentstva hovořilo: dáti studentstvu možnost prázdninového zotavení se svými a mezi svými. Staví studentskou ozdravovnu v rozkošném, zalučněném, s obou stran jehličnatými lesy zdobeném údolí, kterým protéká Svratka. Na místě opravdu jedinečném: klid, slunce, voda, vše tu jest. A přece není ozdravovna zastrčena. Od Dalečína, stanice autobusové linky, která spojuje Políčku přes Jimramov s Bystřicí nad Pernštejnem, je vzdálena 20 minut. Od severu chrání mohutná skála ozdravovnu, srubovou stavbu na kamenné podezdívce, rozdělenou na pokoje určené — až na dva, kde se bydlí po dvou — vždy pro jednoho studenta.

Nesmí chyběti ani duševní zaměstnání. O to postarají se laskavě naši katoličtí vědci, kteří přijdou na čas,

aby ukázali, jak věd, které získáváme, užít k formaci člověka. Bohoslužba bude v ozdravovně denně. Při ní vnikneme do hlubin katolické liturgie a poznáme sílu, která dovede tvořit konstitutivní elementy osobnosti. Mnozí studentští přátelé slíbili přijíti. Doufáme, že jiné získati se podaří.

6. července 1933 se ubytuje v ozdravovně první turnus 18 studentů. Plánuje se osazení trojí. Po třech týdnech. Poslední turnus končí 6. září 1933. Poplatek za vše jest 10 Kč denně. Najde-li se dobrodítel, dá se poplatek snížit, alespoň méně majetným. Zatím takového dobroditele není.

Ozdravovna je tu. Záleží nyní na studentstvu, aby ji osadilo a dokumentovalo její potřebu, umožnilo další její vybudování.

Informace dá IngC. František Pospíšil, Brno, Klácelova 2 nebo kancelář koleje Sušilovy tamtéž.

Středoškolská studentstva se hlásí do Ústředí katol. studentstva, Praha II., Spálená 15.

P
Ř
I
H
L
A
Š
T
E
S
E

SSS
PRAHA

uspořádá dne 20. května
ve 3 hodiny odpoledne

AKADEMII

ve velkém sále paláce
„Charitas“, Praha II.,
Karlovo náměstí.

Na programu čísla hudební, zpěvní a divadelní. — Přijďte se na nás podívat!

Řídí
Vojt. Maňoušek,
redaktor,
Doubravice nad
Svitavou.

Tam zasílejte pří-
spěvky, řešení a
dotazy, týkající
se jediné této
rubriky.

III. řešitelský turnaj.

Řešení hádanek z č. 8. a 9. zašlete do 25. května!

6. Přesmyčka lit. — Fr. — čkař, Stráž.

Pij čas i proso! p = t

7. Doplnovačka s taj. — Jubilejní. D. J. Šíř.

×	a	1
×	s	
×	n	9
×	n	
×	r	3
×	k	
×	e	3
×	v	

asijský stát
hmyz blanokřídlý
ženské jméno
váh. jednotka
angl. míra
část těla
samosprávný celek
cizokrajný pták

8. Rebus. — Š. Korkos, Iliašovce.

+ PO

9. Rebus popisný. — Sestřičce Fanušce MíNA.

Každému s nás pobavení chystá,
zbraň stará, věc to jistá —
písmeno přidej a máš celek,
s ním přijde Ti řada vzpomínek.

10. Rebus. S. Antonický.

Bařuv 100
výrobek

11. Dvojroháček. — Štef. Korkos, Il.

1					A
2				A	A
3			A	A	
4			A	A	
5		A	A		
6	A	A			
7	A	A			

1. pokrm
f 2. účinek jedu
e 3. rostlina
d 4. člen nár. (zp.)
c 5. franc. tvar
b 6. zkratka
a 7. písmeno

a) hájení se, b) vrata, c) úder, d) ženské jméno,
e) předložka, f) písmě.

12. Rodovka. — Cid, Tišnov.

»On« — městečko u Prahy,
»ona« — část lidského těla.

13. Přesmyčka. — Lidušce: Joža.

CHODÍŠ, BOŘE LÁSKU

s = z

14. Souzvučka. — Juvenát Salvatoriánů.

Zápasník s kored _____,
usedl znaven _____.

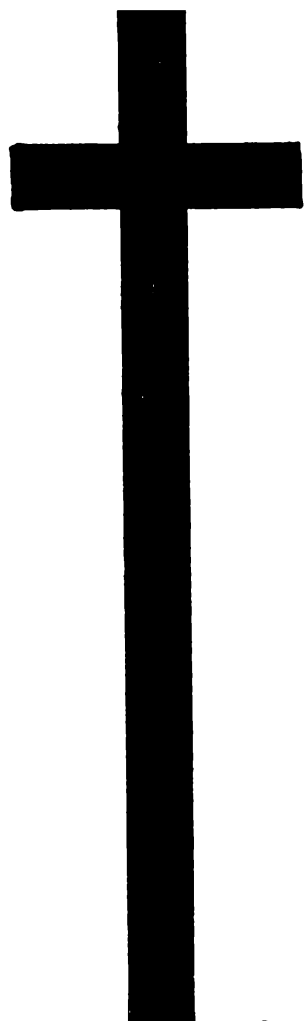
15. Skryvačka. — Jiří Plachetský.

JANKU, DALS' TA KOLA ROBIT?

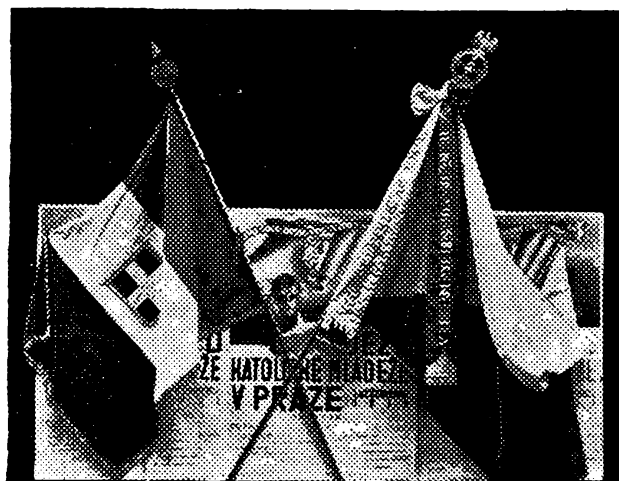
Listárna hádanek.

Výsledek II. řešitelského turnaje »Jitra« (č. 4.—7.) uveř. v č. 10. Rovněž tak výsledek i řešení III. turnaje (č. 8. a 9.); neopomeňte v hojném počtu zaslati řešení včas a aspoň z poloviny správně! — Na výzvy v posledních číslech »Jitra« se řada hádankářů nově přihlásila ke spolupráci; zaslali řešení i příspěvky. Jen houšť, necht' vás sdružím nejen desítky, ale sta kolem

»?« »Jitra«! — Všichni odměnění z I. turnaje (č. 1.—3.) kvitujte příjem odměny lístkem, adres. mně přímo! — Na »Výhodnou nabídku« — viz č. 8! — se nepřihlásil potřebný počet, tudíž platí podmínky dále uvedené v nabídce. Aby i ostatní získali tuto cennou knihu, takřka zadarmo, opakuji nabídku do odvolání pro čtenáře »Jitra«. — Děkuji všem za účast a zájem o rubriku, potěší mě i váš větší počet!

Pod těmito vlajkam

všichni na shledanou

v P R A Z E

Jitro

časopis katol. studentstva

Jitro

vychází jednou měsíčně kromě hlavních prázdnin. Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon číslo 44.910. Číslo účtu u Poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné: pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.—, pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spojené státy severoamerické celoročně 1 dolar. Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a jest povinen včas předplatné zaplatiti.

Redaktor

Hlídkové

Z OBSAHU

10.

č í s l a

prof. Dominik Pecka, Jihlava, Nerudova 28. Jemu zasílejte příspěvky pro „Jitro“.

Redakční závěrka vždy 28.

zprávy zasílejte redakci do Prahy.

Prof. Dom. Pecka: **Student si volí povolání.** — Perditus: **Církev a světské mocnosti.** — Proteus: **Dva obrazy.** — Vítězslav Skála: **Bdělý finančník.** — J. Věk: **Nevíte?** — **Básně.** — **Hlídky.** — **Dopisy.** — **Zprávy zahraniční.** — **Obrázky.**

Zprávy dopisovatelům:

Marie: Jako náboženská zkušenost jistě velmi pěkné, ale forma, kterou je to vyjádřeno, neuspokojuje. — Jar. Č.: Vlastní skladba. Ani téma ani pojetí nové. A pak: vytýká se nám estetisující a literární směr. »Jitro« zřejmě nemůže sloužit za líheň literárních talentů. — Prof. Vítovský: Promiňte, že Váš dopis si ponechává redakce jen k vlastnímu poučení. Nemáte tušení, jak musíme šetřit místem, zvláště v tomto posledním čísle. — F. H.: Verši jsem zahrnut, Proto odsunuji vše, co činí dojem rýmované prosy. — Oktaván: Debatu jsme skončili po stránce věcné. Osobní věci byly a jsou vedlejší. — Proteus: Vaše příspěvky mi byly vítány i čtenářům. Měl jste hned upřímně mi vyjevit, v jaké jste situaci. — K. J.: Zamřel jsem, poněvadž se nehodilo, jak sám nyní uznáváte. — K. N.: Cesty milosti nejsou vždy tak prosté, jak se básníku zdá v jeho zanicení. Nikdy nesmíme napomáhati jednostrannému náhledu, jako by víra byla útočištěm jen pro zklamané a uštvané duše. Talent jste však projevil. Pošlete něco do příštího ročníku. — šl.: Jarní bouře. Formální vyspělosti Vám nelze upříti, ale vizte, co napsáno o nadbytku veršů a

estetisujícím směru. — L. D.: Ty verše se naprosto nehodí. Erotiky je dost a smyslnosti také, nač ji ještě rozdmychovat. — A. V. Trvám na dřívějším sdělení: Verše ne. Prosa je mnohem lepší, trpí však jakousi hledaností a zbytečným přetížením obrazovým. — B. Vřes.: V ideji správné, ale tón příliš patetický a kazatel-ský. — -svat: Pěkná imprese, ale máme veršů ještě v přesazbě minulého čísla. Jak pomoci? — V. T.: Totéž. — V. S.: Úryvek z novely. Nezdá se mi, že by to byl uzavřený celek, který by se hodil k samostatnému otisknutí. — Jos. N.: Báseň p. S. jsem neuveřejnil, poněvadž jsem uznal nároky na honorář; avšak »Jitro« doposud nehonoruje příspěvků. Jinak Vaše roztrpčení zcela neodůvodněné. — Jaruš Sl.: Nemohu zařaditi pro nedostatek místa. — P. Novotný, Hlučín: Recensí jednotlivých sešitků sbírky »Životem« nemohu, bohužel, podati. Váš pěkný námět předám Ústředí. Díky za článek o exerciciích! — Ostatním, jichž zásluky neregistruji, oznamuji, že některé příspěvky mnou zařazené, budou z formálních důvodů vyloučeny, poněvadž toto číslo jest poslední.

Kritika o knihách edice Jitra: Na hlubinu:

Pecka:

SVATÍ A LIDÉ

Kniha jest psána pro mladou duši. Chce ji naučiti dívati se svatě a nadpřirozeně na svaté. Chce je také přiblížiti i dnešnímu člověku, který se kolikráte otrásá hrůzou již při samém vyslovení slova svatý.

Krejza:

GOTICKÉ KVĚTY

Prvotiny mladého autora, který má opravdu talent, který dovede se dívati na život a jenž zvědavě a pln porozumění nahlédá do hlubin tajemství života. — Velký příslib.

Objednali jste již? Jitro je edice vaše.

Prof. Dom. Pecka:

Student si volí povolání.

Chceš být šťasten ve svém povolání? Chceš voliti dobře? Smím ti raditi?

Činím rozdíl mezi povoláním tvůrčím a mechanickým. V tvůrčím povolání uplatňuje člověk svůj um, vkládá do díla své srdce. V povolání mechanickém dbá jen předpisů, aplikuje formule, sčítává, kontroluje, nahlíží do tabulek, vyhledává tarify. Tvůrčí povolání těší. Povolání mechanické unavuje. Proto ti, kteří vykonávají povolání mechanické, odškodňují se tím, že po denní dřině, jak to nazývají, zabývají se něčím, co je těší a do čeho mohou vložit duši. I vidíme je, jak zabradničí, fotografují, jak pěstují sport, hudbu, jak se stávají sběrateli, bibliofily, amatéry a diletanty všeho druhu. Mají pak povolání dvoje: jedno placené, které je netěší, druhé neplacené, které je těší. Vnitřně se rozpolcují a mají duši námezdníka a duši diletanta.

Oč lépe jsou na tom ti, kteří zvolili povolání tvůrčí! Neb slouží myšlence, a tato služba je činí šťastnými. Toť učitelé, technické, stavitelé, lékaři, obhájci, umělci, spisovatelé, organisátoři, kněží.

Kněze jmenuji naposled. V kněžství je úhrn všeho, co v tvůrčích povoláních je krásného, v kněžství vrcholí služba ideí, kněz je učitel pravdy nejvyšší, stavitel chrámu duchovního, lékař duší, přítel uražených a ponížených, vůdce nevidoucích, síla slabých.

Ještě více jest kněz. Kněz je člověk, praví Giulianiotti, ale jest více než anděl. Jest bříšník, ale zahlašuje hříchy. Jest služebník, jeho Pán však ho poslouchá. Andělé, ba ani královna andělů, nemají ani moci odpouštět, ani moci donutiti Krista, aby pod svatou způsobou chleba a vína obnovil jedinečně smírnou oběť Boha Bohu. A on jediný může činiti ty divy. (Prach exilu.)

Všechna tvořivá a krásná povolání jsou pouhým účastenstvím na ideí kněžství, jsou jejím nepatrným stínem — proč bys volil stín, když můžeš voliti světlo?

Myslíš, že miluješ národ. Říkáš to se zjevným sebevědomím. Avšak co je základem života národů? Mravnost, odpovídá ti Historie. Mravnosti však není bez víry.

Víry není bez apoštolů, jako není setby bez rozsevačů. Proto volá apoštol: Kterak uvěří v toho, o kom neslyšeli? A kterak uslyší bez hlasatele? A kterak budou hlásati, nebudou-li posláni? (Řím. 10, 14 sq.)

Čekají duše. Čeká národ. Čeká Církev. A ty říkáš, ať jdou druzí, ty že půjdeš svou cestou? Chceš mít klidný, pohodlný, bezstarostný život, ovšem, budeš jej mít, stojíš-li tak o to, ale věz, že bude možno kdykoliv na tebe ukázati a říci: Hle, člověk, který mohl býti hrdinou!

Bojíš se? Nešťastníče, dovedeš pochopiti, kam dospěješ, budeš-li vždy voliti jen to, co je lehčí? Co se stane, zvykneš-li si takto řešiti situace života? Budeš státi mezi nejposlednějšími, neschopen vykonati to nejlehčí.

Opravdu se bojíš? Ach, příteli, to, čeho se bojíme, to je vždy to pravé. Strach je známkou povinnosti. Kdyby ses nebál; znamenalo by to, že ti ta věc je lhostejna. Ty se bojíš, pravíš, že je to vše velmi krásné, ale velmi těžké. Ale právě, že se bojíš, máš to učiniti. Věci snadné ponech zbabělcům, slabochům, poražencům, změkčilcům, zběhům a zrádcům. Mrtví ať pochovávají mrtvé, ty však jdi a zvěstuj království Boží! (Mat. 8, 22.).

Jos. Němeček:

Chiméry.

Zvoníku,
jenž v poplachu ztrácíš hlas,
již pozdě je . . . Tma vstává,
jde nádvořím
a kotvami brázdí dna snů.
Ó, jak krev na velký bije zvon,
leč pohyblivý záhyb úst
zástupy vyslovuje.

Třeskuté hrůzy nestaví jejich krok
a známý obličej nepoznává tebe.
Oni k dálnému cíli váží pout
a ty, zvoníku,
jsa vztyčen v polštářích,
užasle zíráš za nimi — — —
Jako by oni živi byli — a ty
již mrtvý.

Perditus:

Církev a světské mocnosti.

(Dokončení.)

Není herese ani schismatu v novém věku, aby neměly příčin národnostních. Sekty vznikaly popírajíce viditelnost Církve a primát římského papeže: ve své slabosti hledaly opory u knížat světských a tak se znárodňovaly. Odpor proti Římu a proti katolickému náboženství se stával zápornou stránkou národního uvědomění. Protestantští dějepiscové vyličili Církev jako nepřítelku národů. Pokus o založení národní církve v Německu po sněmu vatikánském, vznik sekty československé po světové válce, jsou jasnými doklady, že zneužití národnostního citu proti Církvi jest taktika jak stará, tak i nová: galikánská, protestantsky revoluční demagogie, jejíž ovčím rouchem jest vlastenecké cítění, vnitřkem pak hltavý vlk herese.

Zřízením národních sekt vznikly příkré protiklady.

Církve teritoriální proti Církvi universální.

Částkové církve národní proti Církvi obecné.

Církve z milosti vladařů proti Církvi svobodné.

Autorita světských knížat proti duchovní autoritě papeže.

Dílo lidí proti ustanovení božskému.

Blud proti Pravdě.

V bule Unam Sanctam byla předtucha: všechny bludy moderní předem v ní byly odsouzeny, všechna neštěstí náboženských bojů předvídána, útoky na jedinstvo Církve a prvenství její viditelné hlavy předem odraženy. I ti, kdož zamítají Církev, vyžadují mravnost. Vědí, že je základem národního bytí. Jest jisto, že to nemůže být mravnost jakákoliv. Jest sice možno na základě sociologických, biologických a fyziologických výzkumů odůvodnit etiku, ale zdůvodnění mravnosti pro rozum a zdůvodnění mravnosti pro vůli jsou dvě zcela různé věci. Mezi rozumovým vyličením a vzněcující, inspiřující silou je propast. Jen výchova nábožensko-mravní může dát vůli dostatečné motivy, aby jednala eticky dobře. A Církev jako učitelka teonomní mravnosti jest zachořatelkou národního bytí. To pochopili nejvlastenečtější a nejhlubší duchové moderní Francie, země zákony rozlukovými Církvi odcizené, země vřelého citu národnostního, kdysi tak hrdé na své galikánské svobody. Pochopili sílu katolické tradice a její význam pro mravní integritu národa a proto neváhali se postavit na její obranu.

René Bazin je přesvědčen, že jen křesřanství zachrání Francii. Učenci říkají, že potřeba tvoří ústroj: ač nevěří, že by to bylo pravdou o přírodě, přeje si, aby se ta formule uplatnila v řízení státu. (Pages Religieuses, Tours, 1915.)

Paul Bourget byl uveden Taineovou naukou o zákonech národnosti k poznání, že kořenem národního zdraví je křesřanská mravnost. (Pages de critique et de doctrine.) Podobný názor vyslovuje v románě Étape.

Maurice Barrès byl i v politice i v literatuře hlasatelem konservativního doktrinarismu. Hlavní ideou jeho knihy L'Appel au soldat je přesvědčení, že každá bytost žijoucí se rodí z plemene, z půdy, z ovzduší, a že duch národní se jinak nejeví než ve spojení se zemí a jejími mrtvými. Svůj tradicionalism vyslovil ještě jasněji, když počal vystupovati jako obháje Církve, neboť považoval katolicism za tvůrce řádu.

Příkladem jeho se řídil Charles Maurras, který sice nebyl katolíkem náboženské praxe, ale ze státnických důvodů si přál obnovení katolicismu v národě. Vnuk Renanův Ernest Psichari přímo sdružil pojmy Francie a Křesřanství a rozhodl se zápasiti ense et cruce, »svých otců se zastávejte proti otci svému«. (René Lalou, Histoire de la littérature française contemporaine, Paris, 1924.)

Duchové opravdu kritičtí nespatořovali nikdy rozporu mezi uvědoměním národním a přesvědčením náboženským. Dovedli se postavit na obranu pravdy a ukázati, že Církev nejen že nedusila národního svérázu, ale že její zásluhou se vědomí národní, kde bylo potlačeno, probudilo. Dovedli se ohraditi proti snahám filosofů a historiků, kteří své oblíbené myšlenky vnášeli do dějin národních, aby je pak dějinami takto zbarvenými odůvodnili světu současnému, v němž byli se svou moudrostí příliš osamoceni. Zkreslili dějiny úžasně, ztrátu české samostatnosti na příklad popisující jako mstu Církve nad kacířským národem. Historikové nepředpojatí však dokázali, že právě porážka na Bílé Hoře zachránila národ český před neštěstím daleko horším, totiž germanisací, a té právě ušel vítězstvím světa románského nad světem germánským. Bílá Hora byla ovšem neštěstím — trestem za odvrát od zřídla života.

V dialogu Miloše Martena Nad městem takto se táže cizinec Allan Čechů předbělohorských: Proč jste se spojili proti harmonii, kázni a jasnosti románské kultury s cizotou protestantské negace, proč nečelili jí kladem národní vůle, slovem života? Vykrváceli jste za německý protestantismus! Aby postavil hráz vítězné protireformaci a za ní kupčil skrytě se zájmy pramálo náboženskými, zneužil protestantismus vaši již zakalené tradice,

vaší rytířské lehkověrnosti, zneužil odboje a vzdoru, jež jsou vám vrozeny — aby na konec zapomněl chytře na národ, který se dal pro něj všecek, krví i duchem. (M. Marten, Nad městem, Praha, 1917.) Bílá Hora vzbudila a vypěstovala v pokořeném národě sílu, jež se stala vzpruhou nového života. Historik Pekař rozhodně popírá, že by vítězstvím protireformace byla nastala v duševním životě českého národa bezútěšná poušť, kterou dějepisci protestantští rádi nazývají temnem. Naopak, tvrdí, že katolíci pobělohorští s láskou i mravní silou se soustředili k záchraně i obnově národního vědomí, z péra jesuity Bohuslava Balbína vyplynula plamenná slova obrany jazyka slovanského, i svatořečení Jana Nepomuckého, jehož iniciátorem byl právě Balbín, bylo vlastně činem vlasteneckým a obranným. Tak položen základ k pozdějšímu národnímu probuzení. (Josef Pekař, Bílá Hora, Praha, 1921.)

Jak intimně je spojeno katolictví s obrozením našeho národa, dosvědčuje výstižně Ferdinand Peroutka: Hlasatelé protestantismu, kteří konec konců vždy se podivují, že není v této zemi nepřekonatelné chuti k protestantismu, a že Češi nespěchají s odhozením katolicismu tak, jak by se zdálo na základě logické formule historické, mohli by pochopiti na základě docela očividných faktů, že český národ velmi dávno přestal pojmáti katolicismus jako můru, která na něm sedí, a že naopak kolem počátku století devatenáctého, kdy se počal probouzeti, cítil katolicismus jako náboženství sladké a půvabné, v jehož náručí je možno dobře žít . . . Nedovedu si vzpomenouti na některého z buditelů, který by býval schopen pocítiti živé porozumění pro formulku, že katolicismus jest popel a protestantismus oheň. V té době bylo katolictví živým náboženstvím v této zemi. Pokuste si odmysliti vliv katolictví z lidové písně, z lidového umění, ze zvyků, z přísloví, z naší architektury, literatury, z pověstí a pohádek — jak velice bychom byli ochuzeni! Jak těžce by tím bylo zasaženo i to, co pokládáme za českou tradici!

Kdekoliv se podíváme na dílo našeho lidu, ať slovné, ať zpěvné, barvové nebo tvarové, všude vidíme, že tu bylo katolictví silou oživující. Člověk, který dobře nezná katolické svátky, neporozumí ani lidovému předpovídání počasí. Je velmi patrné, že květinám a ptákům v této zemi dávali jména katolíci. Velmi mnoho z toho, v čem vidíme typické výtvarné vyjádření češství, přišlo do této země teprve z katolického kostela. Lidové umění dovede nade vše jasně povědět, jak si český národ katolictví asimiloval. To nebyl skrytý boj mezi oběma, nýbrž důvěrné spolužití! (Jací jsme, Praha, 1924.)

»Jest třeba voliti mezi velvyslanectvím u Vatikánu s konkordátem a mezi svobodnou církví ve svobodném státě. A nejen to, jest třeba se rozhodnouti buď pro náš názor o nezávislém státě nebo pro ultramontanismus. Pravím to bez všelijakých úmyslů snížití velikou instituci římskou. Dnešní papežství vzdalo se své bývalé idee universální monarchie. Dnešním jeho záměrem jest býti rozhodčím uvnitř států a mezi státy. Proti tomu však stojí naše laické zákony, ve kterých jest psáno, že národ jest svrchovaným.« (Francouzský minist. předseda Herriot ve schůzi sněmovny 23. I. 1925.)

Mezinárodní zednářství říká totéž po celé Evropě. Ve Francii, v Itálii, v Německu, jenom jméno země se mění, fráze je stejná: Vatikán jest nepřitelem národa. Stát nemůže strpěti, aby cizí, zahraniční moc rozhodovala o jeho vnitřních záležitostech, národ má právo sebeurčení, z otroctví touží k svobodě.

Na tyto řeči bychom mohli odpovědět podobenstvím. Národ s Církví sjednocený jest jako vlak po kolejích jedoucí. Vlak není volně řiditelný jako na příklad automobil. Strojvůdce nerozhoduje o směru jízdy. Vlak je v tom smyslu nesvoboden: jest však otázka, je-li proto i nedokonalý? Právě naopak, že jeho vůdce nemá vlastní vůle, že musí jeti po kolejích dávno vyměřených a položených, právě v tom jest jeho dokonalost, neboť jen proto tak rychle uhání a tolik toho uveze, že jede po kolejích. V kolejích je tedy

dokonalost vlaku: poněvadž ale svoboda je ontologicky tolik co dokonalost, je v kolejích i svoboda vlaku. Svoboda záleží v tom, že podřizujeme vůli svou vůli dokonalejší, abychom snáze překonali překážky, které jsou nám v cestě k dobrému cíli. Hello praví též, že svoboda jest možnost činiti dobro, ačkoliv se mnozí domnívají, že svoboda jest možnost činiti zlo. (Le Siècle, Paris, 1920.)

Vlak — národ, koleje — Církev.

Vyjede-li vlak z kolejí, rozbije se. Koleje však zůstanou vždy krásné, lesknoucí se na slunci jako dvě úžovky.

A potom? Jiný vlak začne na nich nádhernou jízdu. I když jeden národ se odštěpí od Církve, nezahyne proto Církev. Jiné národy se budou těšiti z jejích darů. V elegantních kupé vlaku je plno cestujících: sedí tam, baví se, čtou, spí, jedí a ani ve snu jim nenapadá, že to jejich pohodlí je podmíněno těmi kusy železa, šrouby a pražci, které tam před dávnými časy položili neznámí dělníci. Jiný seje, jiný klidí. Tak i národ. Žijeme, pracujeme, obchodujeme, máme umělce, vědce a průmyslníky: máme kulturu. Ale nemyslíme, že žijeme setrvačností, že travíme z tuku, tak jsme si už na vše uvykli, jako by nám to bylo od jakživa náleželo, jako by to nebylo dobrodiním Církve.

Eva Moravcová:

V zadumání.

Netuším bolesti, která duši raní,
když pod růžovým hlohem sedím v zadumání
a opojná vůně tisíce květů ovíví mé skráně.
V nerušeném tichu, kdy květ se s květem pojí
tajemnou páskou vůně svoji sním o štěstí.
Sním o štěstí, jež duši je tak blízko,
když rozvlněná v vzpomínky se noří,
sním o štěstí, jež v nekonečné dálce
nám, věčně toužícím a žíznícím, se nikdy nepřidruží.
Je duše ubohou. Jen růžové květy hlohu šeptají si v štěstí,
když duši mou se táhne tichý stesk
a srdce cítí víc než tělo snese.
Je jaro. A jest mi, jak by neviditelná ruka
přebírala rozladěné struny mé duše.
Však marně. Zvuk nezazněl. — A já necítím,
když pod růžovým hlohem sedím s zadumání,
bolesti, kterou jaro — mládí raní.

Proteus:

Dva obrazy.

Myslivna.

Lesní stěna. Vrcholky smrků a mechem porostlých buků se ježí na modré báni nebes. Veveřice a vítr, lomčující korunami stromů, nashazovali do očadlé trávy příkopu rozčepýřené bukvice. Mechem zarůstá pastvíska před lesem.

Před les postavili myslivnu. Stíny neposedných stromů olizují červené tašky na střeše. Myslivna je bílá. V zahrádce pod okny je směsice barev jak o slovácké svatbě. Pár jezevčků hlídá obydlí fořtovo. Lesní roh visí nad postelí, zahalené pokrývkou, na níž honící psi štvou jelena.

A když myslivna se koupe v záři vycházejícího slunce, rozklíží se víčka pětiletého caparta a jeho zrak se zavěsí na hodinách s kukačkou.

A den se kolíbe zvolna k svému konci.

Zedník.

Zvlhl mu tabák v koženém míšku pod zaplátovaným kabátem. Pršelo a zapomněl si obé odnésti pod střechu. Ukazováček a palec jeho rukou jezdí po koutech drobných kapes maltou postříkané vesty. Rezavý tabák z papírových cigaret honí v tmavých útrobách šatu.

Nashromáždil. Proužek novinového papíru zmizel mezi dvěma prsty. A už se před červeným nosem zabělala nouzová cigareta.

Komíny dobře staví zedník Marhoun, a to každý nedovede.

Tvrdohlavý a umíněný je jak královské dítě. Sobota je nejdelším dnem v týdnu. Hrbatou ženu má a dvě špinavých děcek. Třeba v mračnech by stavěl, kdyby věděl, že hadicí teče vodka.

Svatou Rus procestoval a z Vladivostoku jel po moři.

Někdy ho zastihne nechut k práci a tu si řekne: Ne, a nebudu hřmít.

Partafíra se mračí.

Vítězslav Skála:

Bdělý finančník.

(Kapitola z připravené knihy »Plátěná osada«.)

Nedělní odpoledne zapadá v neznámo. Ohnivý sluneční kotouč chýlí se k západu. Tábor oživnul, neboť členové družin se po partách vraceli z města. Sonny Mimbo dovolil jim totiž ztrávit dnešní neděli volnou vycházkou do města. Rolf s Kájou si sedli na pařezy u primitivního přístavu a zdálo se, že se namáhají překřičeti divoký hukot blízkého jezu. Vyměňovali si názory. Kolem shluklo se několik jiných z družiny datlů, z nichž rádce Inko, táborový humorista, házel hádající se dvojici povedené vtipy do rozpálených tváří.

Kája se občas rozpaloval. Slunce již zapadlo a vlahý větérek nesl krajem lahodné zvuky skautské polnice: tram-ta-ta-taaa, tram-ta-ta-taaa. Volala k večeři. Bylo 7 hodin. Všichni se hrnuli ke kuchyni. Vůdce se s nimi pomodlil krátkou modlitbu a již chrastěly vojenské es-šálky, lžíce a nože. Bylo ticho. Každý se pohroužil tělesně i duševně v obsah, který mu kuchaři těžko vtěsnali do šálku a — jedl akordem. Listnatá střecha bukových velikánů kryla pětaticet bijících srdcí a protkána mírným větérkem, doplňovala řeč jídelních příborů. Večeře zakončena opět krátkou modlitbou.

Hoši se rozešli do stanů, aby si připravili potřebné věci k nočnímu cvičení. Kuchaři domývali nádobí a při tom dojívali svoji dvojitou porci. A když pak drhli kartáči kotel od polévky, stačila pouze melodie: »Kolíne, Kolíne . . .«, aby se takřka celý tábor otrásal

pod mohutnými basy i soprány lišek, jelenů, datlů, orlů a kosů. Mladý kuchařík Scotty rytmicky čistil jednu polovinu kotle, zatím co starší Unkas příliš nespíchal. Ale jakmile byl Scotty hotov, odešel a užaslý starý Unkas chtěj nechtěj musil kotel dočistiti.

Poplašný signál polnice rozryl poslední akordy bujarého zpěvu. Se všech stran hrnuli se v plné výzbroji, obtěžkáni potřebnými věcmi členové na prostranství, kde jim vůdce Sonny Bimbo udělil poslední informace. Druhá polovina družiny kosů měla hlídkovou službu v táboře po dobu hry.

»Rozchod.«

Pětatřicet svalnatých postav se rozešlo a v hloučcích ještě debatovalo. Občas rozřízl vzduch, signál některého z rádců, udílejícího poslední informace družinové neb rozkazujícího k nástupu ke hře. Prostranství na druhé straně řeky ztichlo. Vůdce s trubačem a podvůdcem Verrou odešel na pozorovatelnu, umístěnou na primitivní vojenské rozhledně v blízkém lese, odkud byl dokonalý rozhled v místa, kde se hra měla odehrávat.

Bylo přesně osm hodin. Sonny Bimbo dal znamení trubačovi, který jaksi významně i majestátně rozsekl signálem napětí na bojujících stranách. Vůdce uchopil dalekohled a pomalu diktoval podvůdci postup hry.

Jarý ozon mámil plíce, kouzelné ticho blažilo napjaté nervy. Skautská srdce se chvěla. Rádcí napiatě sledovali průběh hry. Hrál se »Na podloudníky«. »Finančníci« chtěli čestně obhájit barvy svých družin a bílý kříž na svých prsou. Některým v horečné fantasii vzplála myšlenka: bojujeme za Krista, jehož kříž na srdci neseme a tamti »nepřátelé« chtějí dobýt naši katolickou tvrz. Nesmíme je propustiti. A vskutku, dostatečně se jim to povedlo. Ze sedmnácti nepřátel pouze pěti se podařilo uniknouti bdělým obráncům, jedenáct jich bylo chyceno a dvanáctý — o tom se to dozvíte později.

Přesně o půl 10. hod. skončena hra signálem s pozorovatelnou. Vůdce rozradostněn živým průběhem hry, podvůdce obtěžkán zápisky o hře a bolavou rukou od psaní, i trubač oslavený svým prvním výstupem, vraceli se do tábora. V deset hodin přehlížel Sonny Bimbo členy. Ale — jeden scházel. Kdo? Harvey od lišek. Malý klouček, který se na hru nejvíce těšil.

Vůdce se zachmuřil. Po několika okamžicích přemýšlení vytvořil tři pomocné čtyřčlenné skupiny, z nichž jednu sám vedl a nastoupil cestu k prohlídce celého úseku hry. Ostrá světla elektrických reflektorů křížovala vlnící se lány obilí, ostré hvizdy brázdily chvějící se letní vzduch, jímž občas zazněl táborový pokřik: dakolijeor. Vůdce Sonny Bimbo úsilovně a nespokojen prohledával křoviny a pozoroval i hladinu řeky, zdali je klidná. Šumící velikáni vdechovali mu myšlenku tragiky hocha, jehož jemu, skautskému vůdci, svěřili starostliví rodiče.

Šel podél křoví. Pojednou se zarazil, ale v několika okamžicích současně se lehce zasmál. Harvey ležel v křoví jako na číhané a — spal. Zazněla signálka. Po chvíli přišly druhé pátrací skupiny a všichni se zasmáli při pohledu na »bdělého finančníka«. Vůdce jej vzbudil. Harvey se převrátil, protáhl se a procedil zuby »Dobrou noc.«

»Dobrou noc,« odpověděli ostatní a odnesli jej na nosítkách do tábora.

(Věnováno bratřím 24. odd. katol. skautů českobuděj.)

J. Věk:

Nevíte?

Bílé místo mezi poli. Sbíhají se tam tři silnice, rovné a zaprášené. Pole, nedozírné lány, zelené louky, kdes v dálce kousek listnatého lesíka, veliká, široká rovina, na-

plněná nekonečností. Zde se nelze ukrýt zvědavým zrakům. Ale nač se skrývat? Na jejich lásku může hledět celý svět.

Proti sobě po silnici se blíží dva body. Rostou každým okamžikem, jak rychle nohy pracují a kola se točí. Tmavý bod mává již z daleka bílým kapesníkem, ale druhý nemává, poněvadž se bojí pustit řidítek. Avšak nelze se mýlit. Je celý bílým vykřičníkem radosti. Kdo to jede? Radost a úsměv, aby navštívili svého přítele. Dali se společně třetí cestou. Slunce planulo tak jásavě, že se jim na čele perlil pot. Ale jak jej setřít, když kolo skáče přes kaménky a ona se bojí pustit držadel? Byla hrozně směšná se svou zkormoucenou tváří. A pole, louky, stromy u cesty ubíhaly, obilí si šeptalo pohádky o práci a chlebě a cvrčci — co to zpívali cvrčci? Nebo hráli na housle? Zeptejte se druhého cyklisty, jestli zná krásnější symfonii. Blížili se vesnici. Tam v sadě na ně čeká přítel.

»Co nám vezete?«

»Vítr, radost, písničky, smích, mnoho řečí a štěstí. Můžeme rozdávat, neubude! A co nám dáte vy?«

»Přátelství, důvěru, dobré slovo . . .«

»To všechno máme. Dejte nám krajíc chleba!«

Kousali do velikých krajíců, až oněměli. Jenom oči se smály a tolik toho nažvatlaly, že jim bylo až hanba. Kdyby chtěly aspoň chvíli mlčet a neprozrazovaly všechno. Ale kdepak. Když dojedli, neměli už co říci.

»Cožpak již nevíte všechno? A dovedli bychom slovy říci tolik krásy?«

»Že ne?«

»Och, jistě že ne. Vždyť vy to také víte. — Nevíte? Vy nevíte co zpívá potok a ptáci, co šeptá tráva a motýli, když líbají květy a usínají v jejich obětích, co zvěstuje slunce při východu a západu, co plane ve hvězdách a co vypráví vítr na své pouti světem? Nevíte o čem hovoří les, když nejvíce mlčí, věčný sníh na nebetyčných horách a letící oblaka prozářená sluncem? Proč to nevíte? Je mi vás tolik líto. Ale nepřivezli jsme vám slzy, nýbrž radost. Však vy to také poznáte. Učte se od nás!«

A za chvíli se vzdalovaly od vesnice, po rovné, zaprášené silnici, dva body. Tmavý se ještě dlouho otáčel a mával bílým šátkem; druhý se bál pustit řidítek, ale co na tom. Byl celý bílým vykřičníkem radosti.

Resoluce.

Katolické studentstvo, shromážděné ve Staré Boleslavi u kolébky své římskokatolické víry, našeho významu vlasteneckého uvědoměli, staví se ochotně do průbojné fronty katolického studentstva v zahraničí a v těsném spojení se svou centrálou mezinárodní Pax Romana je ochotno po příkladu sv. Václava

obětovati za nehynoucí statky víry vše nejdražší — i život. Jsme si plně vědomi, že dnes stavíme se s katol. mládeží československou na výboj a chceme a budeme o to usilovati, aby příští sjezd katolické mládeže, který ideově dnes zahajujeme, dal podnět k vítězstvím vedoucím katolicismu v Československu.

Na pozdravný telegram ze St. Boleslavě došel Ú. K. S. Čs. tento přípis:

Svatý Otec vzdává vroucí dík za hold oddanosti a lásky katolického studentstva, jehož vynikající zástupce uvítal při studentské pouti v Římě a žehná všem ušlechtilým snahám této naděje církve a vlasti.

Nuncius Ciriaci.

POUT KATOLICKÉHO STUDENTSTVA DO STARÉ BOLESLAVĚ

J. M. opat M. ZAVORAL,
světitel vlajky katol. studentstva

STUDENTKY
V ČELE PRŮVODU

NĚKOLIK NAŠICH
PŘÁTEL:

Msgre JAN BOHÁČ
J. M. kapitul. děkan CHLÁDEK
J. M. kanovník MÁLEK

Nás v srdci hrála láska . . .

Nejmilejší den z celého týdne, zvláště pro studenty, je sobota. Jako na smilování čekáme na poslední úder školního zvonce. Poslední hodinu mysl velké většiny je upoutána zcela k něčemu jinému, než co se právě vykládá. Myslím, že nejčastěji to bývá dosti důležitý problém: »Jak ztrávím dnešní odpoledne? Na zítřek příprava do školy žádná, venku je krásně, v divadle dávají právě dnes pěkný kus. Kam půjdu?«

Také já přemýšlím, kam bych měla jít. S odpovědí však jsem brzo hotova. Vždyť dnes jdeme na periferii, máme již postaráno, jak vyplníme volný čas! — Milosrdně dozní poslední úder zvonu, sbíráme přeházené učení a spěcháme k obědu — užuž, abych byla hotova! Přemýšlíme, co dnes s sebou vezmeme na periferii. S lítostí však konstatujeme, že naše zásoby jsou téměř vyčerpány. Skříň — naše zásobárna, je již vybrána až do dna a zrovna dnes, když se chceme vydat na delší obchůzku! To však nic nedělá, vždyť si dovedeme pomoci. Odvážně běžíme ke společné pokladně a odtud vybíráme — poslední padesátikorunu! Víme, co to je padesát korun, tak mnoho, a přece pro nás tak málo. Pro dnešek to vystačí, ale — jak bude dál?

Jdeme do obchodů a naše objemné kufry se pomalu plní balíčky mouky, kávy, cukru, a pokud možno vším, co je nejnnutnější.

A nyní nastupuje radostné putování. Zavazadla jsou sice těžká, ale každá ráda tu obětičku přinese z lásky k bližnímu.

V hlavě to víří rojem nespoutaných myšlenek, tužeb a přání. Jak to bude dnes? Jak nás ti lidé přivítají? Nevyženou nás? Kohopak nám asi Pán Bůh pošle prvního do cesty? Na poslední otázku se nám dostává brzy odpovědi. Bylo to slabé, ubohé, v cárech oděné děvčátko. Ptáme se: »Kampak jdeš, holčičko?« Otevře na nás svá velká očka, z nichž se na nás dívá velký otazník: »Proč se mne ptáte, je vám něco do toho?« Než to nic nedělá a my se tážeme znovu. Odpověď vyzní ne příliš vlídně: »Jdu pro vodu,« a již od nás prchá, co může. Je nám jí líto. Počkáme, až půjde zpět, snad se toho dozvíme víc. Za malou chvíli vrací se děvčátko, ale nemůže již tak rychle běžet. Brádmě její je na ni příliš těžké. Musí si chvílemi odpočinout. Chápeme se té příležitosti, jedna z nás se nabídne, že jí to pomůže odnést domů. Dítě se vzpírá, konečně však si dá přece říci a dovede nás až k svému ubohému příbytku.

Na smetišti stojí vyřazený vagonový vůz, a to jest její domov. Vychází nám vstříc celá kupa dětí a za nimi starší již žena — jejich matka a dívají se na nás docela přátelsky. Tuší, že něco dostanou. Vypráví nám o vši té bídě, v které žijí a vděčně přijímá malý příspěvek do domácnosti. Mezi věcmi nechaly jsme, jako náhodou, několik knížeček »Životem« a šly zase apoštolovat dál.

Stejným dílem jsme podělily několik rodin a zbylo nám ještě pro jednu. Bylo by tam bývalo potřeba ovšem mnohem více, ale daly jsme z mála a rády. Teď jsme byly na váhách, kam dáme poslední část. Rozhlédly jsme se po vši té bídě, která nás obklopovala a zamířily jsme k nejbližší chaloupce. Před touto stál muž, jenž si nás jaksi nedůvěřivě prohlížel. Po několika krátkých větách otevře nám úplně své srdce. Sdělil nám, že jest bez zaměstnání. Při veškeré té bídě jevílo se v jeho slovech tolik utajené hrlosti; půl roku již bez práce a nešel žebrať — a byl mnohdy hlad. Za ním se krčily dvě rozto milé děti. Ihned jsme se s nimi spřátelily. Onen muž zavedl nás do své chaloupky. Bylo

to tam malinké, chudobné, ale všechno čisté a docela příjemné. Naši pozornost ihned upoutal obrovský obraz Pána Ježíše, který zaplňoval skoro celou jednu stěnu malé světničky. Vyprávěl nám, že našel ten obraz pohozený kdesi za hřbitovní zdí; sebral jej a odnesl domů, aby nebyl nějak zneuctěn, a vyzdobil si jím svůj chudobný příbytek. Dojala nás jeho hluboká víra a odcházely jsme s myšlenkou, že těmto lidem musíme pomoci.

V kapse dvě koruny, kufry prázdné, ubíraly jsme se k domovu. Šlo se nám již dosti lehce, ale ty dvě koruny jako by nám ještě tížily kapsu. Příležitost, abychom je udaly se naskytla brzy.

Na ulici žebrovalo otrhané dítě o nějakou almužnu. Neprosilo nic pro sebe, ale prosilo za svou nemocnou maminku. Vysypaly jsme sporý obsah našich kapes do jeho skřehlých rukou. Nyní teprve se nám šlo domů s úplným uspokojením, neboť pokud v našich slabých silách bylo, vykonaly jsme to, co láska Kristova od nás žádá: »Buďte milosrdni jako i Otec váš milosrdný jest.«

(SSSd. Praha na periferii.)

Lad. Riasnoviech:

Spomienky.

Sú známe.

Oj, dobre známe mojej ubolenej duši.
Ja ľúbil som ich nežne, ako sa len sluší,
no, z duše mojej na ráno mi uletely . . .

Sú známe.

Mne srdce pri ich čudnej piesni silne búši
a bôľne bôľe v duši predsa nevyruší
— veď i tie by mi na ráno tiež uletely . . .

Sú známe.

Tajomnú vôňu dnes však srdce pri nich tuší:
Krvavé, rudé sú už sťaby kvety ruží.
Daj, Bože, aby už aj s bôľmi uletely!

Lipský:

Osmnáctý máj.

Země se probudila v jarním bodě. To začalo jaro. Rozespálá běžela po své eliptické dráze; blížila se k slunci. Přišel máj tichými krůčky. Studené kapky přestaly bičovati zemi. Mraky zalezly jako zbití psi. Po suchých chodnících proháněl se teplý vítr. To již Karla neudržel nikdo doma. Spěchal za město . . . V dáli si našel osamělý strom. Karle, co nejrychleji k cíli! Svaly se napjaly, tělo naklonilo . . . Karel běží . . . Slunce se mu směje. Karel se nezlobí. Snaží se jen uprchnouti stínům, které se mu věší na paty . . . Zlatý motýl sedí na chodníčku. Poděšen úderem roztáhl křídla a vyletěl. Narazil Karlovi na srdce . . . probudil lásku. Karel běžel se sladkým tajemstvím, aby ho odevzdal u cíle — zavěsil na větev osamělého stromu . . . Vítr roznese zvěst: v Karlovi se probudila láska, láska k životu . . . ano k životu, tak to bude krásné — — —

Lehkoatletické závody. — »Proč nechceš, Karle, běžet 1500 m?« — »Víš, Franto, jsem nějak nachlazen!« — »Snad nejsi babička —«

U startu chvěl se hlouček mladých těl. Byl mezi nimi i Karel. »Připravte se, pozor . . .« Výstřel.

Na závodní dráze se zvedl prach. Skupina nováčků prudce vyrazila, aby za několik okamžiků ztratili dech.

Tretry udupávaly do prachu uprchlou energií. Skupina závodníků se roztahuje. Objímají vnitřní okraj elipsovitě dráhy, jako obruč dubový soudek.

Poslední kolo. Úsměv závodníků změnil se v křečovitý pošklebek. Karlovi hoří plíce; na nohy věsí se olovo, po těle stéká studený pot. Máňa se usmála na Karla, zašeptala: Kájo, Kájo — — — Zdálo se mu, že slunce prorazilo dnešní sychravý den. Teď musí vydržet, jen k vůli ní.

Finish.

Karel vede. Obzor cíle se nořil z dálky.

Řev, ztuhlý výraz očí, skandování jmen, křečovitě sevřené palce . . .

Karel zahlédl po pravé straně bílou hmotu — — —

Hurá, tempo — — —

Nesnesitelné vedro spalovalo tělo, horečné chvění vlnilo spánky. Dusivý stisk krutého polypa svíral hrdlo, které sípalo — — —

Hurá, tempo, řev, chaos — peklo — — —

Někdo před Karlem strhl pásku. Otočila se svému uchvatiteli kolem krku, jako by ho chtěla udusit — — —

Karla odváděli.

Na tričku se objevily dvě červené skvrny. Hleděly jako udivené oči. Čemu se divíte? Proklaté oči!

Slunce rozhodilo poslední hrst načervenalého písku po nemocničním pokoji. Karel se probudil. Otevřel divně oči — — — Pohled byl smutný: krev, tichá voda, — — — šel kdosi, měl sklopenou hlavu. Byla to dívka a plakala. Kolem ní šířila se vůně rozkvetlých sedmikrásek — — — Kájo, neplač, pod rozkvetlými akáty si vzpomeň — — —

Nad Karlem se skláněl lékař. Už je lépe. Měli jsme strach. Karel se dívá kamsi daleko: »Pane doktore, viďte, že budu žít!« Lékař otevřel okno. Jarní vzduch příjemně ovanul horké spánky.

U okna poletoval motýl. Bojácně usedl. Rozvíral zlatá křídla a vytahoval sosák — — —

To vše Karel viděl a usmál se: »Mám velikou radost.«

»Tak je to dobré, chlapče — — —«

»Až se uzdravím, budu jiným člověkem — — —«

Ah Věk 1933.

Slepec.

Letní ráno zpívalo v ulicích slunečnou píseň a otvíralo jizvy kamenných mrtvol. Házelo úsměvy svěžím chodcům a ubíhalo rychleji než oni kamennými koryty, aby vyběhlo do městských parků a sadů, pohrát si s dětmi. Shodilo svůj rosný pláštík na trávu a lehčí, rychleji utíkalo ke dni.

Zvábené mládí hochů vylétlo na trávníky a mladé oči hltaly novost, krásu, život. — Vy oči, učící mládí, dávající radost, jediné chápající krásu, slyšící smích jevů, vy pohledy, dávající plnou náruč, vyzpívejte mládí všechnu krásu a radost. — Dnes takové dvě nadějně zpívající oči Jiřího Veleny jiskřily v hrách přátelského kruhu; nepoznaly ještě mnoho a proto toužily žít.

Aí — íííí . . . Smrtné vřeštění jak ssedlá krev padalo vzduchem. — Vyloupený důlek, ještě mokvající, civěl vyčítavě a hrozivě. Chlapci se rozprchli, kdesi v trávě se válel prak. Ptáci zmlkli, bolestný jek zaplašil slunce, květiny se úzkostlivě trásly a vítr rozháněl několik zvědavců obláčků. Byl rozhorlen, že se tak tupě a bezcitně dívají. Sám marně se pokoušel o slova útěchy. Jen stromy ho slyšely. Jiřího ohlušil vzlykot a vědomí neštěstí.

U Velenů měli mrzáka. Bolestná zoufalost hodila matku na lože a bičovala ji temnými představami. Vyplakala si srdce — a oči její zhasly.

Neštěstí skočilo do Jiříkova stínu. Chtěl je vyhnat z jeho pohodlné skrýše a ono mu prsklo nějaký zánět do zdravého oka a uhasilo poslední plamen, kterým hořelo jeho mládí. Jiří přestal se smát zlatým šípům bílého střelce azuru a neobjímal se více vesele se zelenou vůní lesů. Černý smutek jako kvočna se popelil v jeho tváři a vyhloubil tupé brázdy resignace. A přece kus teplé radosti roztavilo olovo jeho lící.

Otec mu koupil psa — Věrna. Takového vycvičeného psa pro slepce. A zvíře poznalo soucit a člověk vděčnost. — Našli se dva přátelé. — Jiřího důlky přestaly slzet. Až jednou. To všichni už zapomněli na matku. Ale ona nezapomněla, naopak, stále více po nich toužila. Proto pozvala si k sobě muže — otce. Věděla, že Jiří nebude sám, že je s jeho duší Pán a s tělem pes.

Tehdy Jiří dal všechnu svou lásku, kterou měl pro tento svět, Věrnovi. Dal mu lásku syna, i lásku, kterou nepoznal, lásku milence.

Pak vídaly hučící stoky lidí denně dva spokojené a šťastné tvory. Snad mnohý jim záviděl, vždyť nebyl tak rád na světě jako slepcův pes a jistě ne tak klidný a pln tichého štěstí jako — mrzák.

Dvojice chodila do jedné čtvrti města, kde všude ji vítala přátelská ústa domů a ukazovala jim lidská srdce. Některá byla drsná a okoralá životní trampotou, ale všechna, alespoň uvnitř, byla soucitná. To byla srdce chudších, ale spokojeně žijících lidí z pěkných domečků. Domečky byly tak milé a útulné, protože se z nich usmíval výsledek vlastní pilné práce.

Jednou napadlo dvojici podívat se také na druhou stranu města. — Šli. — Hned na pokrači polekal je pokřik pyšných, velikých domů, který se jich pánovitě ptal, co tu chtějí. »Jdem zkoumat lidská srdce.« — To zde nenajdete, smála se varovně dlažba; a domy udiveně koukaly co je to za divné slovo. Dlažby se nechtěly ptát; musely by se shýbnout a jejich páni by je snad plísnil, že jedna s něčím tak nízkým, jako je dlažba. To raději překonají zvědavost.

Slepec a pes kráčeli k nejbližším domům a nevšímali si varování dlažby. Přemýšleli o tom, jaká asi ta srdce budou. — Nenalezli tam žádná srdce, na jejich místě bylo žlato a sobectví. Slepce hrozně bolelo to poznání. A k tomu stále jej palčivě pálila slova, která po něm nějaká lokajská loutka hodila. I pes ještě cítil kopnutí surové nohy. — Zesmutněli oba a zžírali se steskem a zklamáním. — A jejich mučivý stesk slyšela Matka a viděla bolest synovu. Proto poprosila Pána, aby jej mohla k sobě zavolat a potěšit. A Pán ve své neskonale dobrotě svolil a dal pokyn andělu. — — —

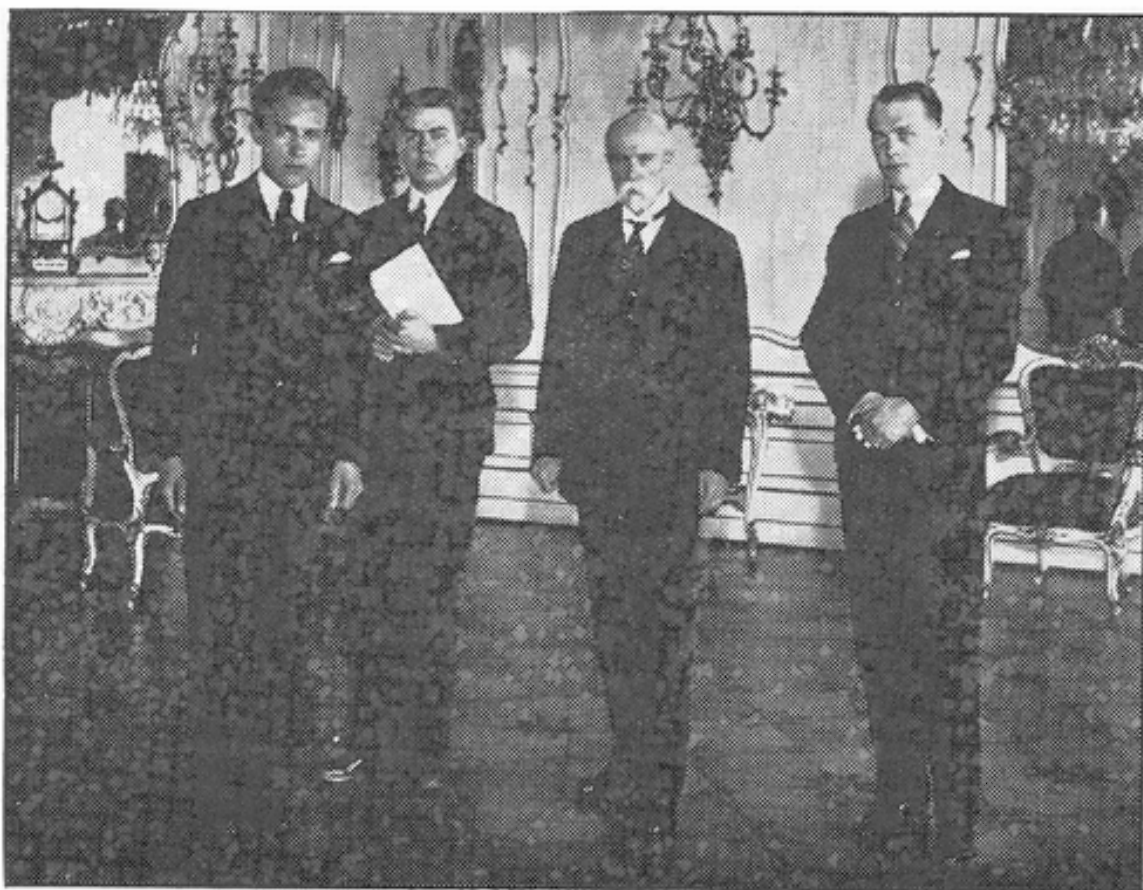
Za tři dny vyšli všichni obyvatelé malých, útulných domků doprovodit slepce a psa na hřbitov.

**Máte již ve svých knihovnách
knížky edice Jitra? — Jsou Vaše.**

Audience u pana presidenta.

12. května t. r. o půl 11. hod. přijal pan president republiky zástupce našeho studentstva: kol. JUC. A. Jaroše, IngC. L. Pospíšila, JUC. A. Hrdého. Po představení delegace tlumočil kolega Jaroš panu presidentu hold katolického studentstva, organizovaného v Ústředí a informoval ho o zahraničních stycích s jednotlivými studentskými katolickými organisacemi zahraničními. Ústředí svým členstvím v Mezinárodní organizaci katolického studentstva »Pax Romana« a Sekretariátu slovanských akademických organizací dostupuje svou činností na foru mezinárodním takového stadia, že studentstvo považuje za nutné informovati o tom všechny oficielní představitele našeho státu. Mimo to Ústředí chce v roce 1935 převzít pořadatelsví jubilejního XV. kongresu »Pax Romany« v Praze, na který se sjedou jako každoročně zástupcové všech katolických studentských organizací, takže Praha stane se hostitelkou příslušníků téměř všech států evropských a i některých amerických. Bude tedy nutno postarati se o důstojné přivítání zahraničních hostů i od oficielních představitelů našeho státu. Z toho důvodu také bylo o audienci žádáno.

Pan president projevil potěšení nad tím, že katolické studentstvo pěstuje zahraniční styky a zdůraznil, že tyto mohou přinést prospěch nejen organizaci naší, ale i našemu státu. Projevil také souhlas k připravovanému kongresu a doporučoval delegaci, aby v tisku bylo hodně referováno o tomto kongresu a přípravných pracích, aby úřady a hlavně representanti našeho státu byli dokonale informováni a mohli se postarati o srdečné přijetí zahraničních delegátů. Blíže se informoval potom o celkovém stavu naší organizace, o finančních podporách a pod.

Členové ÚKSČs. u pana presidenta republiky.

Během půlhodinové rozmluvy byla panu presidentu vysvětlena celková posice naší organizace a její poměr k politice. Bylo zdůrazněno, že naše organizace jako celek nikdy se neúčastní politického života. Jediným účelem a cílem výchovy v našich spolcích a sdruženích studentských je vychovávat členstvo tak, aby vždy ve veřejném životě uplatňovalo vždy nebojácně svůj křesťanský názor. Chceme, aby z našich řad vycházela katolická inteligence, která by vždy a všude veřejně dovedla své přesvědčení hájit a uplatnit. Po rozhovoru o poměrech v dnešní československé inteligenci, prohlásil pan president, že nynější inteligence nemá mravního základu, rovněž vzdělání dnešní inteligence je povrchní a hlavně co ji diskredituje, je »kšeftaření«.

Katolická inteligence, u které náboženství má být hlavním základem, o který se opírá vnitřní založení každého jednotlivce, které je vždy rozhodujícím momentem při všech životních otázkách, má určité plus. Neboť náboženství obsahuje hlavní prvek mravnost vedle ostatních transcendentálních prvků.

Bohužel, ale někdy katolická inteligence se neliší mnoho od ostatních a to jest velká chyba. Opravdu katolické náboženství mělo se poněkud jinak chápat a opravdověji.

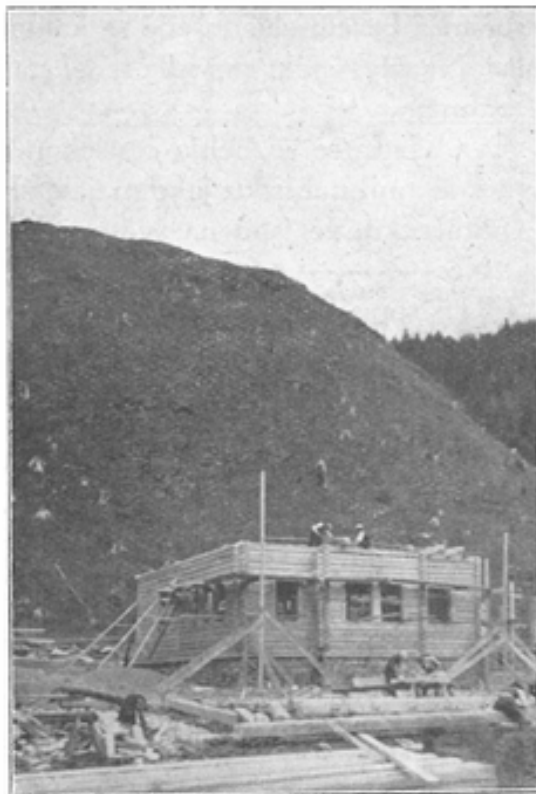
Vy tedy, katoličtí studenti, kteří budujete na náboženství, máte pevný základ k budování hodnot mravních a kulturních.

Nesmí se také zapomínat na lásku k bližnímu. »Miluj Boha — miluj bližního.« Je někdy těžké milovat bližního, ale při trochu dobré vůli to jde. Ten, kdo hlásá nenávist, nemá katolického přesvědčení.

Ku konci audience byly panu presidentu věnovány poslední tři svazky edice Jitra jako ukázka naší ediční činnosti a zdůrazněno, že naše edice sleduje ten cíl, aby našemu studentstvu dostaly se do rukou knihy opravdu hodnotné a za ceny pokud možno nejnižší. Při odchodu od pana presidenta byla mu dána otázka: »Co vzkazujete, pane presidente, katolickému studentstvu?« — »To jsem Vám v celku již v našem rozhovoru řekl, přál bych si, aby všichni katoličtí studenti byli stále slušnými lidmi.«

Katolické studentstvo jest si vědomo svého poslání, a svých povinností v našem národě.

STAVBA ŠTUDENTSKÉ OZDRAVOVNY V DALEČÍNĚ.

Tato ozdravovna je i pro studenty středoškoláky.
Hlaste se včas v Ústředí.

Smutek dětství.

Pozdraveno buď hluboké údolí, krajino tiché krásy a mlžných snů, matčina pokladnice květnových pohádek nad řekou, blahoslaveno buď údolí zlatého a růžového dětství, ztracená kaplička na zapadlém rozcestí v lukách, krajino svěcená!

Deset let vlálo v tvých stříbrných břících na stráni, deset podzimů plakaly měkce stříbrošedé olše do bělozelených vírů chladné vody pod splavem. V tvářích Evy Marie rozkvétalo deset bělostných růží, s nádechem růžového jarního obláčku, který se časně brouzдал ranní rosou na nebeské louce od východu k západu.

Vysoko na kamenité stráni v březovém háječku ležela Eva Marie v mechu a zpívala píseň a chválu samoty, píseň tulačky bez domova, chválu tklivou a radostnou jak skrčená sedmikráska. Vonný vzduch údolí přetékal přes balvany a ztemnělé lesíky na březích mírné řeky, zastřené ranní mlhou. Zlaté skvrny tančily po kmenech bříz, doutnaly v barevném mechu a jasném listí a v dívčiných kadeřích rozvlněných po zelené pohovce rozhořivaly se v svatozář. V smavých očích jí usínala nejkrásnější pohádka. »Jak ten obláček volal, jak lákal, srdíčko jsem mu měla dát, jít za ním . . .« zářilo jí z očí, když sestupovala drsnou pěšinkou. Pohádka neodcházela. Šla s ní jak průhledný stín, růžový na mechu, tichý, bez ozvěny, zelený na kamení.

Na rozpukaném balvanu splýval ze štěrbiny trs bílých drobounkých květů, kvítečka jako hvězdičky, jak mamincino pohlazení. Jemný, stínový obrys nadýchlo slunce po lišejníku, roztrhalo jej na ostré hraně, maličko zesinavěl stín na suché hlíně a — Eva Marie se otřásla — sněžnou plání tak kmitne větrný závan — zelenožlutý had pod květem. Bělostné květiny zůstaly, ale pohádka — — —

Racek prořízl horký polední vzduch nad řekou a zapadl do chrastícího rákosí. Schnoucí prádlo na trávníku svítilo ostrými zášlehy a řeka nad klidnými tůněmi pod skloněnými vrbami a bezem zelenošedě se kalila a rozjasňovala. Neznámý dýchal na její zrcadlíci se hlat. Na dřevěném stavidle seděl stařeček. Trámy horkem schly a páchly vodními řasami a bahnem.

Eva Marie se rozběhla cestičkou. Růžové rty se rozpukly k záchrannému rozhovoru, který se tajil nablízku jako maják, skrytý na rozbouřeném moři vlnou nebo skalisky.

»Stařečku, že jsou na světě pohádky!«

»Ne — — —.«

Zlatý soprán se rozplakal. V očích se hnulo cosi temného. Černokřídlý motýl tam rozvíjel smuteční prapory a zase je v dešti svinul, sevřel tam dva tmavé lupeny motýl černo-plátník.

»Pohádky jsou, zlaté děvčátko, v nás — neplač — poznáme-li je však, ach, zase nejsme na zemi — — nevím — — ach, neplač, neplač, smutek dětství je smutek nejvyšší.«

Eva Marie se zahleděla po chvílce na řeku. Vodní proud linul bolestné světlo jak zšeřelá lampa. Vzduch se přitiskl k zemi, ustrašený pták. Temný motýl z dívčiných očí vzletěl k obloze — úděsný motýl smrti.

Eva Marie došla do kamenných jeskyní bývalého lomu a dolu, jenž zpola sesut a zarostlý připomínal krvavou ránu země.

Plamenný had nahlédl do květů a snů, vrchole hor se roztráslý vzdorem, hra stínů a oslnivých světél se setřela závojem deště, kovová polnice útoku a zkázy břešně zvučela mezi nebem a zemí. Ustrašená Eva Marie, bouře je také pohádka! — — —

Večer. Řeka hučí přívalem vod, servané květy i s větvičkami odevzdaně plynou a uplývají. Měsíční svit hrůzně doplňuje černé tmy. Marie Eva bloudí po nezaplaveném břehu. Děsné burácení splavu se přibližuje. Eva Marie vidí šlehy svítlen s druhého, nedosažitelného břehu. Jako omámená drží se kluzkého pně a hledí do bouřícího splavu. Voda se pění, víří, točí, zrádně světélkuje — — až se oči točí — — padají — — olše nemají záchranných rukou. Marie Evo, už nenajdeš svou pohádku, tvůj smutek dětství byl smutkem posledním!

**KATOLICKÉ STUDENTKY
VE STARÉ BOLESLAVI.**

Všechny se již usmívají ve svých nových sjezdových čapkách. Mohla by některá studentka zůstat doma, když všechny se chystají?

STAVBA STUDENTSKE OZDRA- VOVNY V DALEČÍNĚ.

Tato ozdravovna jest i pro studenty
středoškoláky. Hlaste se včas
v Ústředí.

K u l t u r n í h l í d k a

NÁVRAT K MINULOSTI. Ján E. Bor. Vyšlo jako 3. svazek edice Pramen, nákl. Ú. S. K. Š. v Bratislavě 1933. Nechybí v dnešní době, jejíž diagnosu možno vyjádřiti dvěma slovy: zrada vzdělců a vzpoura davů, návodů k přetvoření světa. Má-li pravdu Maritain, že Lutherem, Descartem a Rousseauem je inscenován moderní člověk, je možno označiti vývoj tohoto moderního člověka jako laicisaci a rozeznávati v něm tři etapy: odcírkvenění, odkristění, odbožštění života. Zbloudí-li člověk, musí se vrátiti až tam, kde se od pravé cesty odchýlil. Proto Bor neváhal nazvati Návratem k minulosti knihu essayů, v nichž pod egidou prací Maritainových a Bertrandových ukazuje, co velikého jest v díle svatého Tomáše Akv. a svatého Augustina, ovlivněn pak názory Bremondovými o čisté poesii, doplňuje tyto dvě největší úvahy duchaplnou črtou Básníci a svatí a konečně uzavírá knihu kritickými rozpravami o Bendově Zradě vzdělců, o díle Bernanosově a o poesii absolutní. Bez nadsázky možno autora chváliti především v tom, že k nám uvádí nejlepší, co má současná Francie, zejména H. Bromonda, tak skvěle zhodnoceného F. X. Šaldou, a to ne otrockou, knihomolskou interpretací, nýbrž kritickým zvažováním hodnot a protihodnot téměř suverenním. Mínění předmluvy, že po stránce estetické se dosud nikdo u nás neobíral svatým Augustinem, je třeba opravit poukazem, že již před lety vydal u nás dr. Jaroslav Hruban knihu Estetika svatého Augustina. Nelze souhlasiti s míněním, že Bernanosova Chantal je samá heroičnost: naopak, prvek heroický pohříchu zcela chybí v životě jejím.

GOTICKÉ KVĚTY. Miloš Krejza. Ve sličné úpravě, s přiléhavými linoleotypy arch. C. Jiřího Votýpky, vydal Miloš Krejza nákladem Ústředí katol. studentstva čsl. jako 3. svazek edice »Jitra« svoji první básnickou sbírku, nazvanou Gotické květy. Knížka zobrazuje dvě údobí básníkovy duchovního a citového vývoje: v prvním prochází básník melancholickou lučinou mládí, kde gotické květy stesku a zetlelé krásy rozkvétají ne v jasů ranního slunce, ale ve stínu zklamání a marnosti, v němž vše umlká a bledne: v druhém se vrací — lovec marných tužeb — v rodný kraj, do stínu staré zvonice, aby tam v tichu meditoval o věčnosti a pěl Hospodinu žalmy oddanosti i písni vítězné lásky. Tyto verše nejsou planou asociací hrou, v níž si libuje tolik básníků antiintelektualistických — naopak,

formální zřetel je tu potlačen vědomým odříkáním uměleckým, aby tím jasněji pronikala krása duchovnosti vpravdě gotické.

HOŘÍCÍ KEŘ. Sigrid Undsetová. Vydal Ladislav Kuncíř, Praha. — Mnoho toho bylo již napsáno o umění a jemnosti duševního podání Sigrid Undsetové. Spisovatelka prostou kulturou slova a lidského života ve všech jeho detailech, reálných i psychických — dotknula se nejjemnějších tónin člověka. — Hořící keř víry v Boha dává červenavý, ranní nádech naděje všem vídoucím. Paprsky skrytých pravd víry pomalu pronikají tmou nevěry, nebo stínem bezradnosti a toužení. — I Pavel Selmer toužil po poznání — toužil jen po dokonalém smyslu života — a zatonul po pravé víře a Bohu. Nedočkavost je dána kvapem času a života. Pavel Selmer vychovává své děti, ženu — okolí — ale čas kvapí a mnoho bolesti jest třeba překročit. Víra je síla a je i obět. — Pavel Selmer věří, obět přináší — trpí, ale vítězí — ve svých dětech, v částech své duše. Keř — hořící keř víry — se promítl v plném svém blesku a absolutní pravdě v Pavlovi, jeho dětech, v životě jeho ženy Björg jako memento, a promítl se i jako řasnaté záblesky na okraje hrotu skal a tichá stébla horských salašů, kde život je horký a zas tak jednoduchostí mrazivý. Umění víry a síly prolulo i tvorbu Sigrid Undsetové. Harmonie času, děje, postav — dojíká a uchvacuje. A při tom není nikde ztrnulé masky a pósy. Umění Undsetové je nový život, čistý potok v horách a budoucí mohutná řeka nové víry ve vlasti Undsetové. —jza.

Z BOJŮ ZA SVOBODU VLASTI. Paměti z let 1914—1919 katol. legionáře Jana Janouška. Kniha nenáročná, tak prostá, jako byl její pisatel. Jsou to vzpomínky rolníka Jana Janouška na dobu válečných let, na okamžiky, které nejen prožívalo mnoho tisíc jiných dobrých lidí, ale kterých mnoho také nepřežilo. Osud českého člověka, osudovostí vázaného na armádu rakouskou, je dán již samým prostředím — záložník — v zázemí v Jičíně. Pak přijdou chvíle na ruské a italské frontě. Kreslení života fronty přibližuje se čtenáři mnohem více právě svým prostým a lidovým názorem, vykristalovaným podáním. Doba v zajateckých táborech a konečně v legiích jest dokumentární glosou nejen dějů skutečných, ale i vykřičníkem pro historiografii pravdivou a netendenční. Vypsání života v legiích, v družině bratří-hrdinů — považujících smysl života v uchování cti, daného zákona bratrství a

vzpomínky na vlast a rodinu — právě to je největším a nejpřímějším kladem celé knihy. »— odcházím s těžkým srdcem. Jest přece jen těžko najednou přetrhnout pouta, která mne vázala ke kamarádům a bratrům...« Pocit upřímnosti dává kouzlo všem stranám knihy. Dobrou glosou knize i děje je řada obrázků, jež zajímavost jen zvyšují. — Cena 10 Kč. Zasílá Jan Janoušek, tajemník SKM, Praha-Vršovice, Bohdalec č. 613. — Doporučujeme. —jza.

NAŠE MAMINKY. Vydal Orbis společně s »Čsl. ochranou matek a dětí«. — Je to kniha o maminkách, na něž vzpomínají ve svých verších, vzpomínkách a studiích naši básníci, spisovatelé, malíři, herci a politikové. Všichni cítí stejně, každý měl rád svoji maminku; všichni ukazují, jak život matky je plný netušených a hřejivých okamžiků, jak srdce matčino píše třebas mnohdy rukou prací tvrdou na duši dítěte slova, na něž se nezapomíná. Tu přichází každý, aby zvěčnil ty mnohdy skryté slzy matčiny a aby ohrál vzpomínku na matku veršem synovské lásky. — Arbes, Benešová, Biebl, Deml, Durych, Dyk, Engliš, Foerster, Hilbert, Holeček, Hora, Hořejší, Karásek, Kopta, Křička, Mahen, Masaryk, Medek, Neruda, Němcová, Olbracht a řada jiných — všichni přicházejí s kyticí vzpomínek. Kniha krásná, zajímavá — kniha o maminkách. —jza.

ZNÁTE JAKUBA DEMLA? Dr. Jan Bartoš. Nákladem Jana Muchy ve Velkém Meziříčí. 1932. Snížená cena 5 Kč (18 Kč). Autor brožurky Kdo je Jar. Durych věnuje svou druhou podobnou knihu Znáte Jakuba Demla? »všem těm dnešním studentům, kteří ve škole nic neslyšeli o Jakubu Demlovi, jako doplněk oktávanské učebnice«. Kniha pojednává o životě básníkově, podává seznam děl (jichž je už skoro 60!) a jejich rozbor. Závěrečné ocenění je žalobou veřejnosti i oficiální kritiky, která Demla nepochopila. Autor uvádí tu hlasy některých kritiků našich (Šaldy) i cizích (německých a polských), kteří kladou Demla mezi nejsilnější zjevy soudobého českého písemnictví. Vyvrací nesmyslné námitky o epigonství, Jakub Deml je osobitý zjev český. Křivda spáchaná na J. Demlovi českou kritikou musí býti smyta! Je povinností každého katolického studenta, aby poznal J. Demla, i když lidé, kteří sestavují školní učebnice, na něho zapomněli. Proč? Snad že řekl někomu do očí nepříjemnou pravdu. Ale pravda musí zvítězit i v případě Demlově! —cm—

PRO MĚSÍC ČERVEN doporučujeme našim milým čtenářům Životopis sv. Markety Alacogue, první ctitelky a šířitelky úcty k Božskému

Srdci Ježíšovu, za 10 Kč, pohlednice Božského Srdce se sv. Marketou po 40 hal., důvěrnou nověnu k Božskému Srdci za 20 hal., Smírnou modlitbu za 30 hal., obraz Božského Srdce Páně podle orig. prof. Dítěte 60×40 za 30 Kč. — Vše vydaly a objednávky vyřídí Školské sestry O. S. F., Praha XII., Korunní 4.

DĚJINY NAŠÍ VLASTI SLOVEM I OBRAZEM, 5. sešit Sahulova díla, právě vyšel. Cena sešitu 2.50 Kč. Sešit na ukázkou pošle V. Vedral, redaktor, České Budějovice, Vrchlického nábřeží 689.

KALENDÁŘ KATOL. STUDENTSTVA. Právě vyšel po 17. Obsahuje: List biskupa dra Kupky: Katol. stud. mládeži. Pribinovy oslavy (z pastýřského listu slov. biskupů). Vzpomínáme (vzpomínka na biskupa Stojana). Dobrý pastýř (dr. Braitto). Duchovní situace přítomnosti (R. Voříšek). Genius a dav (dr. Pecka). Původ života (Sigma). Dílo Jakuba Demla. Nejbližší Orient (dr. B. Chudoba). — Z praktických článků: Katolický skauting. Něco o jazykové správnosti. Rok 1848. Evropa. Krátkovlnné amatérské vysílání. Sociální instituce pro vysokoškolské v Praze a v Brně. — Organisační: Adresář katol. stud. organizací. Seznam sdružení a j. Kalendář vydává Moravan, spolek katol. akademiků — Brno — Sušilova kolej — ulice Bedřicha Macků. Cena 5 Kč. Objednati závčas, bývá brzy rozebrán!

AKADEMICKÝ TÝDEN V PRAZE pořádá se od 28. září do 5. října 1933 pod protektorátem pražského arcibiskupa dr. K. Kašpara a olomouckého arcibiskupa dra L. Prečana, opata Zavorala, P. V. Bubeníka, prov OP. a jiných duchovních hodnostářů a kulturních činitelů pod zvláštní záštitou sv. Vojtěcha. Hodnoty pro život z křesťanské kultury: Úvod. Taj. Papica: Pojem křesťanské kultury. A) Filosofické a vědecké základy křesťanského názoru. P. E. Przywara SJ.: Jak přichází křest. filosofie z objektu k duchu — k Bohu, co dává lidskému životu, jak řeší dnešní krizi. Univ. prof. dr. J. Beneš: O lidské duši, o jejím poměru k tělu. Dr. M. Habán: Metafysické životní hodnoty. Souhrn metafysických pravd. — B) Přejít z filosofie k víře: Univ. prof. dr. Matocha: Víra je rozumná (rationabile obsequium). — C) Písmo svaté: Univ. prof. dr. prel. Hejčl: Estetická stránka Bible. Univ. prof. dr. P. Zapletal: Nábožensko-mravní ráz, obsah a význam Bible. Univ. prof. dr. P. Škrabal OP.: Bible a tradice. O inspiraci Bible. O její bezbludnosti. O kánonu bibl. knih. — D) Theologie: 1. Její vliv na výchovu křest. charakteru. Univ. prof. P. Mag. Garrigou-Lagrange: Asketi-

ka a mystika. Univ. prof. dr. Cinek: Mše svatá. Prof. dr. Braitto: Duch lidský a nadpřirozeno — o cíli života — o povýšení k nadpřirozenu milostí. 2. Jak užiti v životě křest. světového názoru. Univ. prof. dr. St. M. Gillet, generál O. P. Intelektuální výchova — výchova vůle — vliv Církve na mezinárodní vztahy. Prof. P. Em. Soukup OP.: Manželství. Dr. P. Urban OFM.: Náboženství a modlitba jako činitel v lidském životě. 3. Jak užiti křest. ve společnosti. Univ. prof. dr. P. De Rosy OP.: a) odpor k nespravedlivým zákonům, b) nacionalismus, c) původ dnešního kapitalismu. Prelát dr. kan. M. Pfeiffer: O mezinár. právu. Univ. prof. dr. Vašek: Encyklika Quadragesimo anno a nejtěžší problémy doby: a) sociální soudobá situace ve světle pravdy, b) Jaká má býti podle encykl. nutná přestavba společnosti, c) Církev a morální síly

jako sociální činitel podle encykliky. Dr. P. Bernardin Skácel OP.: De regimine principum sv. Tomáše. — F) Estetika: Univ. prof. V. Birnbaum: Umělecký význam Prahy. Profesor dr. Muckermann S. J.: Světová literatura. Jacques Maritain: Filosofie umění. Paul Claudel: Literatura. — F) Historie: Univ. prof. P. Théry: O mystické theologii Dionisia Areopagity. — Důtklivě doporučujeme!

V XV. ROČNÍKU »JITRA« přineseme posudky těchto knih: Edvard A. Filleue: Blahobyť v dnešním věku strojů — vydal Orbis, Praha; C. Malaparte: Státní převrasy jak se dělají a jak se jim zabraňuje — Orbis, Praha; ing. A. Paleček: Nové selství (základy ruralismu) — Orbis, Praha; Hans Fallada: Občánku, a co teď? — R. M. Rilke: Zápisky M. L. Brigge — Sfinx, Praha.

Exercicie a student.

Osvoboditel Irska, Daniel O'Connel, odešel do samoty exercičního domu načerpat nových sil k těžkému boji pro svobodu národa.

Byl pohřížen v modlitbě, když za ním přišel důvěrník jeho strany.

»Rychle do parlamentu. Bez vás prohrajeme bitvu na dvacet roků. Naši odpůrci nabývají při hlasování většinu.«

»Buďte klidni« — praví O'Connel — »jestliže se modlím a vyznávám ve zpovědnici hříchy, obhájím i zde naši věc. Ať parlament hrozí. Pokleknu-li ke zpovědnici, jsem silnější než kdybych pozdvihl rámě k boji.«

O'Connel zvítězil.

Studenti! Na posledních dvou sjezdech studentských vyšel z vašich řad bojovný signál: »Pokřesťanit národ!« Heslo vznešené, plné blaživé naděje na lepší budoucnost.

Ale uvědomili jste si také, kolik je v těchto slovech povinností, závazků a obětí? Že reformace musí vycházeti nejprve od reformátora samého? Reformovat jiné a ne napřed sebe, to je setba do větru.

Do samoty! Jako sv. Jan Křtitel. Samota, úvahy a modlitba učinily z něho předchůdce Páně, který připravoval cesty pro jeho příchod.

Náměstek Kristův — a jeho hlas je nám hlasem Božím — volá celý katolický svět k duchovním cvičením, které nazývá »vysokou školou, universitou duchovního života«. Tisíce katolíků po-

slechlo. I studenti. U studentů holandských a německých je pravidelná účast exercicií jednou z hlavních povinností. Naše studentská mládež nezůstane pozadu.

Co exercicie dávají? Útěchu a sílu. Píše mi kterýsi mladý účastník duchov. cvičení: »Cítím se dnes tak šťastným, jako jsem se cítil před mnoha lety po prvním sv. přijímání... Čerpám proto sílu, abych nebyl více tím Kainem, který často ubíjel duše svých bližních, ale abych se stal apoštolem Kristovým jak slovem, tak i příkladem... Kdo chceš poznati pravé štěstí, jdi, učin totéž a budeš mít radost takovou, jakou mám já.«

Studenti, ano, pokřesťanit národ«, tuto naději skládáme ve vás. Proto o prázdninách na exercicie i reformovat sebe, načerpat sílu k nadlidské práci. Proniknutí věčnými pravdami, očistění na duši a posílení Chlebem života, splňte svůj úkol.

Proto heslo: Katolický student letos na exercicie!

P. Fr. Novotný C. Ss. R.

KURSY EXERCICIÍ PRO STUDENTY V HLUČÍNĚ.

Pro maturanty 24. až 28. června.

Pro studenty (od kvarty nahoru) 28. června až 2. července.

Pro členy Legio Angelica (a zároveň pro studenty nižších tříd od terciie dolů) 24. až 28. července.

Poplatek Kč 35.—. Přihlášky řiďte: Exerciční dům, Hlučín, Slezsko.

EXERCICIE ve Staré Boleslavi 4., 5. a 6. července. Účastníků může býti přijato 30. Celkový poplatek Kč 45.— za celý turnus.

VELEHRAD od 12. do 16. července pro studenty vyšších tříd počínaje IV. třídou, od 17. do 21. července pro studentky a akademičky, od 24. do 28. července pro stud. 7. a 8. tř., od 15. do 19. srpna pro akademiky ve Stojanově. Poplatek Kč 40.—.

V **KUKSU** u Dvorá Král. pro jinochy od 2. do 6. června.

V **HLUČÍNĚ** pro dívky od 2. do 6. června.

V **DALEČÍNĚ** pro dívky od 2. do 6. června

V **VELTRUSÍCH** pro dívky od 21. do 25. června.

V **HLUČÍNĚ** pro dívky od 6. do 18. července.

V **KARDAŠOVÉ ŘEČICI** pro dívky od 31. července do 4. srpna.

V **RAJHRADĚ** pro akademičky a studentky od 10. do 14. července.

EXERCIČNÍ TURNY.

1. Studenti z 1.—3. tř. mají v Brně, Veveří 15, seminář od 29. června o 6. hod. večer do 2. července odpol. Poplatek 30 Kč.

2. Studentky z 1.—3. tř. v Rajhradě u ct. sester Těšitelek od 29. června o 6. hod. večer do 2. července odpol. Poplatek 30 Kč.

3. Studenti ze 4.—8. tř. v Brně, Veveří 15, seminář v červenci od 8. večer o 6. hod. do 12. ráno. Poplatek 40 Kč.

4. Studentky ze 4.—8. tř. v Rajhradě u ct. ses. Těšitelek v červenci od 10. večer od 6. hod. do 14. ráno. Poplatek 40 Kč.

Přihlášky přijímá do 15. června: Exerciční sekretariát, Brno, alum. Úplný seznam exercicií i na Velehradě bude vám ještě poslán.

EXERCICIE V HRADCI KRÁL. I. turnus 5.—9. července pro studentky a dívky v Rudolfinu. II. turnus 12.—16. pro studenty a jinochy v Boromeu. Exercicie začínají vždy večer v 6 hodin prvního označeného dne. Přihlášky adresujte na Diecéšní sekretariát katol. mládeže, Hradec Král., Adalbertinum, a zasílejte na dvojím koresp. lístku se zpáteční adresou, aby vám mohly být podány případné informace. Studující do 14 let mohou se zúčastnit dětských exercicií v srpnu. Bližší v denním tisku.

EXERCICIE PRO STUDENTKY A AKADEMIČKY.

Prerov 17.—21. července. Klášter sester N. P., Šířava 7. (Dívky, úřednice, studentky.).

Všichni studenti a studentky letos na exercicie!

EXERCICIE V CHRUDIMLI.

Ve dnech 20. až 24. srpna budou v chrudimském pedagogiu Školských sester O. S. F. sv. exercicie pro všechny katolické učitelky. Zveme vás srdečně, přijďte všechny! 20. srpna v 6. hod. večer začnou a skončí 24. srpna ráno.

DUCHOVNÍ CVIČENÍ katolické mládeže diecése královéhradecké v roce 1933 budou pořádány v těchto turnech: I. pro dívky a studentky v ústavu hluchoněmých ode středy 5. do neděle 9. července; II. pro jinochy a studenty v Boromeu ode středy 12. do neděle 16. července. Poplatek za stravu 30 Kč za všechny dny. Účastníci a účastnice vezmou s sebou ručník, mýdlo, kartáček na zuby a mimo to sešitek na poznámky a modlitební knížku (dívky nepotřebují brát jako jindy náčiní k jídlu). — Exercicie počínají první den v turnu v 6 hodin večer a končí poslední den ráno. Přihlášky na dvojitém korespondenčním lístku se zpáteční adresou nejdéle na týden před započetím každého turnu, na I. turnus na adresu: Správe ústavu hluchoněmých v Hradci Králové, na II. turnus: Ředitelství bisk. Boromea v Hradci Králové, nebo na oba turny na adresu: Sekretariát diecéšního Sdružení katol. mládeže v Hradci Králové, Adalbertinum. — Mimo tyto turny budou pořádány začátkem srpna exercicie pro laické katechety a katechety a potom dva turny pro školní mládež asi v polovici srpna. Bližší bude uveřejněno v katolickém tisku později.

JUBILEJNÍ SLAVNOSTI NA SVATÉ HOŘE U PŘÍBRAMĚ V ČERVNU 1933.

Ještě jsou v živé paměti všech účastníků velkolepé slavnosti, které se konaly loňského roku na Svaté Hoře na památku dvoustého výročí korunovace milostné sošky bl. Panny Marie svatohorské. Na 220.000 v jediném týdnu jubilejním zavítalo na tuto českou poutní metropoli, a za celý rok více než půl milionu věřících. Letos uspořádána na všeobecné přání ještě jedna řada podobných slavností: budou to závěrečné slavnosti korunovační, s nimiž zároveň bude spojena oslava 200letého trvání kongregace Redemptoristů, kteří jsou svými misijními pracemi v našem českém lidu dobře známí a kteří jsou od roku 1861 též správci Svaté Hory.

Letošní svatohorské jubilejní slavnosti budou pořádány ve dvou obdobích, a to: 1. na svátky svatodušní ve dnech 4. a 5. června, kdy má na Svaté Hoře svůj sjezd Hospodářské sdružení čs. křesťanských zemědělců a domkářů pro stát československý a kdy se též pořádají slavnosti pro účastníky národnosti německé. (České bohoslužby a kázání budou též!) — 2. Hlavní oslavy vyvrcholí v tridnu od 23.—25. června pro české poutníky. Denně budou tři slavnostní kázání (o 1/2 8. hod. ráno, o 1/2 10. hod. dopol. a ve 4 hod. odpol.) Každého dne bude o 1/2 11. hod. pontifikální mše svatá se svatohorským Zdráváním a poté průvod s milostnou soškou. Odpo-

ledne o 1/25. hod. je pontifikální sv. požehnání, večer v 8 hod. vždy světelný průvod.

Pro tyto slavnosti jsou uděleny zvláštní jubilejní duchovní výsady, t. j. plnomocné odpustky, které může získati na Svaté Hoře každý věřící v době od 1. května do 30. září pro duše v očistci, když sv. svátosti hodně přijme, uctí Bohorodičku a na úmysl sv. Otce se pomodlí 5krát Otčenáš, Zdravas a Sláva Otcí.

I letos povolena těž sleva 50 % na všech drahách Čsl. republiky pro tyto slavnosti, a to v době: od 1.—8. června a pak od 20.—28. června. Příslušné legitimace, opravňující k této zlevněné jízdě, zasílá již nyní (za 6 Kč) »Jubilejní komitét svatohorský, Příbram V.-1.« — Přijďte všichni ctitelé mariánské v počtu co nejhojnějším o těchto jubilejních slavnostech na Svatou Horu!

Josef Zeman, misionář, jižní Čína:

ZE ZÁMOŘSKÝCH MISÍ.

Misijní biskup, Msgr Gaudin, oblát Panny Marie Neposkvrněné, který žil dlouhá léta v ledových pláních severní Kanady (vikariát sv. Alberta), vypravoval přátelům při návštěvě ve Francii:

»Svatý Benedikt Labre žil dobrovolně v naprosté chudobě, ve špině a v opovržení, a Bůh ho vyvolil, aby zahanbil a odsoudil prostopáše XVIII. století. Jeho příklad nám dává odvahy žiti v podobných poměrech na našich misijních cestách v polárních krajích.

Moje diecése, větší než celá Francie, se rozprostírá v nejsevernější části Kanady, až k Ledovému oceánu a severnímu pólu. Sedm až osm měsíců v roce vše jest pod sněhem a ledem, měsíc bláta a bažin, dva měsíce prachu... Často přenocuji pod širým nebem o 45° mrazu, ale dávám přednost —45° před —25° s větrem. Celé měsíce jsem cestoval po zasněžených pláních a zamrzlých jezerech, často ztrácí cestu, když se zdvihl ten hrozný vítr a bičující vánice.

Spávám na holé zemi, nemám chleba ani vína, žiji pouze o sušených rybách, nebo zmrzlých, rozmělněných roztaveným sněhem. Na cestách máme jediné zásoby z rozemletého suchého masa, zabaleného do loje; po patnáct let jsem si ještě

nedovedl zvyknout na tu stravu, ale to nic není...

Třeba spáti se společníky! — Když jest nezbytno nocovati na ledě, pod kupou sněhu, oděv z koží nechraní od zimy, nemožno se dosti zahřátí, tu nocujeme pod několika příkrývkami, po obou stranách mám jednoho divocha, a někdy třeba uvést na »lůžko« i psy, kteří tahají naše saně.

Nuže, nečistota našich divochů není pouze odporná, často jest i hnusná a nakažlivá. Běloši je nakazili nemocemi, kterých dříve ve svých samotách neměli.

V těchto případech dávám přednost spáti ve společnosti psů... Když však divoši jsou pouze zavšiveni, svolím býti jimi zavšiven. Ano, na každé misijní cestě, po celou dobu jsem zavšiven. Věřte mi, že nikdo nechce živiti vši pro zábavu! Po návratu se jich vždy hned zbavím. Ani moji divoši je nemají rádi, ač žijí ve věčné špině.

Nicméně vždy, kdykoliv se třeba vydat na cesty, celé měsíce trvající, se vši náplní utrpení, hnusu a odporu, odhodlaně odcházím. Bylo by mi nenesitelné nemít té odvahy a zdálo by se mi hříchem zůstat v misijní stanici!»

Toť jako ohlas slov velikého misionáře, svatého Pavla: »Běda mně, nebudu-li hlásati evangelium! — Láska Kristova nás žhne!«

Každý misionář, který opustiv zátiší sladké domoviny, vydal se na dalekou cestu za moře, na lov duší, by podepsal tyto řádky. Utrpení všeho druhu, svízele tělesné a duševní ho nezbytně čekají, jsou jeho údělem, ať pracuje v polárních krajích, ve střední Africe, na opuštěných ostrovech Tichého oceánu, nebo ve vnitrozemí rozbořeného Číny! A podivno, ač každý misionář to ví, jest o tom přesvědčen a po léta to trpělivě prožívá, přec vytrvává na svém stanovišti, přec každoročně sta nových, nadšených věrozvěstů Kristových odjíždí za moře, na lov duší. Toť důkaz životnosti a síly naší svaté církve katolické, nezdolné síly a milosti, která proudí jejím tělem. A což, drazí moji přátelé, tam daleko ve vlasti, nikdo z vás nebude mít odvahy vydati se na výpravu do velehor toho ideálu, na lov nesmrtelných duší, poslušen slov Božského Spasitele: »Jdouce do celého světa, učte, křtíte všechny národy!...«?

Cyrilo-metodějská hlídka

PŘÍPRAVY K DŮSTOJNÉ VZPOMÍNCE NA 10. VÝROČÍ ÚMRTÍ ARC. DR. A. C. STOJANA.

Ve středu 10. května t. r. konala se v Přerově poradní schůze, jak co nejpietněji vzpomenouti 10. výročí úmrtí arc. olom. dr. A. C. Stojana. Schůze, svolané družstvem Velehrad, zúčastnil se vedle zá-

stupců Apoštolátu CM., Jednot duchovenstva (olom. i brněn.), Apoštolátu Jednoty katolického učitelstva a j. i zástupce katol. studentstva.

Na schůzi probrány různé návrhy na oslavy. Podle dosavadních dispozic započnou se slavnosti zasazením pamětní desky na rodný dům Stojanův v Beňově u Pře-

rova, někdy v červnu. Podobně bude zasazena asi deska i v Dražovicích u Vyškova, kde Stojan po dvacet let (1888—1908) působil. Navrhováno, aby byly zasazeny desky na všech místech, kde Stojan působil, na všech kostelích, které pomáhal stavěti, na farách, školách atd., které pomáhal budovati.

Hlavní slavnosti soustředí se ovšem na Velehradě, kde jest arc. Stojan pochován. Za tou příčinou bude záhodno, aby byl opraven důstojně jeho náhrobek, který po jeho smrti byl dělán jen na rychlo a většinou ze sádry, která se vlivem vlhka rozpadává. Bude požádán některý umělec o zhotovení návrhu na důstojnou úpravu.

K výročí úmrtí (29. září) vyjde rozsáhlý životopis a budou vydány dvě řady pohlednic a uspořádána serie diapositivů neb filmových pásek pro přednášky.

K uctění památky arc. Stojana složil náš přední hudební skladatel, Mistr Dr. J. B. Foerster, sbor pro mužské hlasy na slova P. Ferd. Místeckého. Mimo to se chystá ještě jeden slavnostní sbor.

Aby nebylo zapomenuto ani na dílo, jemuž Stojan věnoval celý svůj život, bude provedena akce k získání členů družstvu Velehrad, jež pečuje o udržování a dobudování exercičního domu Stojanov a rozšíření exercičního hnutí. Učiněna bude výzva, aby ve všech moravských farnostech byl zaveden Apoštolát CM.

B. Bozet, Olomouc:

VZPOMÍNKA

NA TISÍCÍ VÝROČÍ PŘÍCHODU SV. CYRILA A METODĚJE NA MORAVU 1863.

Letošní rok je vzpomínkovým rokem pro ctitele cyrilometodějské, jimiž věřící stádce moravské, české i slovenské zajisté vždy býti má z vděčnosti za dar víry.

Sv. Cyril a Metoděj v heroickém hrdinství apoštolů, zřikající se kariéry a pohodlí v domovině, přinesli pochodeň víry na moravský Velehrad. Věřící lid česko-slovenský vždy si byl vědom jejich oběti i svého pokladu, který mu oni přinesli.

Nejvýrazněji se projevila ona vděčnost v tisícím výročí příchodu slovanských apoštolů na Moravu roku 1863. Tenkrát složila celá věřící Morava hold sv. bratřím mohutnými oslavami ve znovuzřízené basilice, vzkříšené z josefinských ssutin, které vyvrcholily ve slavnostní oktáv od 8. do 12. července.

Tyto slavnosti měly dalekosáhlý vliv na zintenzívení náboženského života u nás, neboť prakticky vnesly ideu cyrilometodějskou do širokých vrstev lidových. Jako jarní tráva prý se nerozzelená dřive než první burácení jarní bouřky otřeše zemí, ponořenou do zimního spánku, tak možno říci i o mileniových slavnostech velehradských r. 1863, že od té doby se datuje opravdové pojetí toho, čemu říkáme dědictví cyrilometodějské.

Než tisícileté oslavy spadají do doby nejtěžších bojů o práva národní. A tu můžeme s hrdostí poukázat, že slavnosti velehradské se staly i největšími slavnostmi národními v těch letech. Víra a národnost kráčely ruku

v ruce, a v dobách nejhorších byla víra jedinou záštitou národnosti, když všechny pokusy liberárního národovství zklamaly. Dosvědčuje nám to korespondence liberála Helceleta z té doby.

Při církevních slavnostech velehradských byly chystány i velkolepé slavnosti národní. Ale nepřízní vídeňské vlády, která se nikdy nemohla zbavit strachu z »pan-slavismu« a snad i nátlakem liberálů českých, kteří by byli museli »znásilniti« své husitské přesvědčení účastí na církevních slavnostech velehradských, slavnosti ony byly přeneseny do Brna a uskutečnily se 25. a 26. srpna. A tu vidíme radostný zjev, že v čele stojí »naděje národa«, studentstvo! Ve značném počtu se sjeli do Brna na národní slavnosti, aby pozdravili své vůdce, Palackého, Riegra, Sušila a všechny přední muže české, kteří se sjeli do Brna. Tam manifestují společně s 20.000 vlastenci pro národnost, ale též pro víru cyrilometodějskou, neboť celá slavnost je konána k počtě sv. apoštolů slovanských, Cyrila a Metoděje. Brněnský »Hlas« přináší slova uznání studentstvu.

Po národních slavnostech v Brně zavítalo studentstvo na Velehrad, aby zde vykonalo pout, kterou oznamovaly předběžné zprávy v Hlase (1863, str. 189), Hvězdě (1863, str. 260) a českém Blahověstu (1863, str. 371): »I naši studující moravští chystají se na pouť velehradskou; dne 28. srpna vyjdou z Uher. Hradiště v průvodu s křížem v čele, dne 29. srpna budou obcovati slavným službám Božím na Velehradě, odpoledne budou míti slavné požehnání, po kterémž se rozejdou obzírati poblížké krajiny«. Sjelo se skutečně přes 200 studentů z Moravy i Čech. Mši sv. sloužil a na téma: »Čiňme podle příkladu sv. apoštolů, Cyrila a Metoděje, vše pro Boha a vlast« kázal kaplan z Litomyšle Fr. Bek. Studentstvo tedy před sedmi desítkami zapalovalo svým nadšením srdce chladná. Dnes po 70 letech s radostí a hrdostí vzpomínáme jejich příkladu: že dovedli spojit víru cyrilometodějskou s národností podle vzoru Sušilova, a tím nejlépe uctili památku největších dobrodinců slovanských, sv. Cyrila a Metoděje.

K ROZŠÍŘENÍ ÚCTY K NAŠIM NÁRODNÍM SVĚTČŮM.

Během prázdnin vyjde dílo neobyčejného významu literárního a zvláště náboženského, totiž veršovaný životopis blah. Jana Sarkandra, sepsaný od velikého kazatele v době »temna«, B. H. Bílovského, člena Tovaryšstva Ježíšova, později děkana v Písku v Čechách a faráře v Letovicích a Slatěnicích u Olomouce. Tato báseň, která vytryskla z vroucí úcty k moravskému mučedníku a ohnivě touhy po zlepšení mravního života, líčí v 19 kapitolách život, mučednictví a posmrtné oslavení zázraky blah. Jana Sarkandra. Jako kázání, z nichž některá vyjdou, tak i toto dílo Bílovského zasluhuje povšimnutí nejen jako dílo literární, nýbrž hlavně proto, že se mravními aplikacemi hodí i pro naši dobu. Tato báseň sepsána již r. 1703. Jest zpřístupněna přepisem univ. prof. dra Vašice. Vyjde nákladem Stojanovy literární jednoty bohoslovců olomouckých. Obsah asi 210 stran. Již nyní adresujte objednávky na Stojanovu literární jednotu bohoslovců olomouckých, Salesianum.

D í v ě í h l í d k a

»ZA HLASEM TVÝM JSEM, PANE, ŠLA, DEJ SÍLY SLABÉ DUŠI MĚ.«

Žilás mezi námi a nikdo z nás netušil, k jak vysokým cílům spěje duše Tvá. Dnes, kdy zavřela se za Tebou brána klášterní, vzpomínáme na Tebe s melancholickým smutkem. Dnes už chápeme, proč zahloubána bývala Jsi

v sebe. Proč nikomu z nás neotevřela Jsi hlubinu čistého svého srdce, které skrývalo v sobě své sladké tajemství. Až Tvoje čelo skryje bílý závoj, až dostoupíš vrcholu svého cíle, tu, kéž čistá duše Tvá vzpomene v modlitbách na ty, které tak šťastny nebyly. Třebaže Jsi mezi námi byla krátký čas, získala Jsi plně naše sym-

patie nejen členek starších, ale i všechny mladší členky projevovaly Ti důkazy své lásky. Na Tvém místě, kde Jsi sedávala, skloněna nad svými knihami, pilně studující, jest jiná. Ve všech nás, které jsme s Tebou byly ve styku, zanechala Jsi ty nejkrásnější vzpomínky. My vzpomínáme na Tebe s láskou v modlitbách. Jistě i Tvá čistá duše vzpomene v modlitbách na nás a na celé naše Sdružení, které k vážnému kroku do jiného, lepšího života přeje Ti, by Pán, kterému s láskou na oltář kladěš svůj mladý, nadějný život, se zalíbením shlédl na tuto čistou oběť. — Ke vzpomínce na milou Růženku

SSSd. Praha XII.

NOC V PENSIONÁTĚ PŘED STAROBOLESLAVSKOU POUTÍ.

Již jedenáctá odbila a lampa ještě svítí
a lampa ještě hořela, co v studovně visela.

Blížila se hodina půlnocní. Nad tichým klášterem noc rozesetřela svůj hvězdný závoj a klidný spánek se snesl na víčka mladých obyvatelky kláštera. Pouze ve studovně zůstaly ty nejobětavější a nejpečlivější (o aprovisaci) a činily poslední přípravy na cestu do Staré Boleslavě. Konečně bylo vše hotovo. I tyto pečlivé Marty se již ubíraly tichými chodbami k ložnicím. Kudrnatou hlavičkou proletěl nápad, více méně ztřeštěný: »Pobudíme to.« Ujednáno — vykonáno. Nastala velmi obtížná práce dostat spící chovanky z nejmilejšího místečka. Ticho ložnice bylo pojednou přerušeno slovy: »Ve jménu Páně vstávejte.« V odpověď se ozvaly podivné zvuky a poněkud zřetelnější hlasy: Neblázni. — Nech nás spát — atd. Když se nedostavil žádaný účinek, bylo použito silnějšího prostředku: Přinesl se džbán s vodou a jemným postříkáváním byli spáči přiváděni k životu. Pojednou se soustředila pozornost na Máňu, která se velmi ráda dělá moudrou a z každého si tropí zerty. U ní se totiž dostavila v neobyčejném stupni cestovní horečka. Večer projevila obavu, aby nezaspala. Koketně si nasadila bílou čapku s odznakem, zavěsila si přes rameno fotoaparát a pojednou si vzpomněla: »Ještě zuby.« Chytla kartáček a tak horlivě se jím oháněla, až voda stříkala kolem. Tu se ozvaly hlasy: »Za pět minut jedem. Nasedat. Předsedkyně již také půjde.« (Tato se však zatím dusila smíchem pod příkrývkou.) Jedna za druhou jsme na sebe natáhly kabáty a kostymy, aby se zdálo, že jsme již připraveny. Když již ubohá oběť našeho nápadu byla na cestě k autobusu a my byly dokonale uspokojeny výsledkem, oznámily jsme jí šetrně, kolik je hodin. Nikdy nezapomeneme na ten obličej. Škoda, že ho nebylo možno zachytit aparátem. Konec toho všeho byl, že s větší ještě rychlostí, než se oblékla, ocitla se ve svém lůžku a usínala se slovy: »Je to ale nesvědomitost.«

Druhý případ: Ke třetí hodině ráno, po půlnocní rozrušující scéně, ponořeny byly opět všechny v klid-

ný spánek. Spokojené oddychování. Jen občas dolétl k sluchu šepot. »Pst, pst«, ozvalo se ložnicí. Šepot nanovo. »Tiše, Ančo, co děláš?« »Prosím nic — já se jen učím přednášku.« To nejmladší z řečníků se tak horlivě a svědomitě připravovala k zítřejšímu dni.

M. T., M. K., M. K., P. P.

NAŠE DRAHÉ STUDENTKY!

Blízko jest již doba vytoužených prázdnin. Čas letí mimo nás a nezastaví se. My kráčíme s jasným zrakem k vytčeným metám a zdá se nám, že jen pro nás slunce svítí a celuje Boží zemi. Co jiného je mládí — čisté, kvetoucí mládí?

Drahé katolické studentky. Vráťte se do svých milých, tichých vesniček, do údolí zeleně a květů, do jásavého zpěvu ptactva a ženců, do jasných zvuků kos a srpů, na luka, pole. — Tam slunko sklání se za hory a zvony mluví k srdci lidskému o pozdravení andělském. Tam zbožná matka Tvá se modlí »Anděl Páně«. Do té čisté, svaté krásy našeho českého venkova se vrátíte Vy, studentky, z velkých měst našich. Prosím Vás, nezapomínejte, že jdete domů. Nenoste prach a saze velkoměsta ve Vaše čisté vísky. Jděte, a vraťte se čisté, skromné i při svém vzdělání. Nevyvyšujte se nad ostatní, nad Vaše spoluobyvatele, kteří nemají prostředků k vzdělání, aneb, kteří nejsou obdařeni nadáním jako Vy. Buďte skromné ve svém zevnějšku, neste lásku a radost ve Vaše útulné domečky. Líbejte mozočné ruce Vašich drahých otců a pohláďte něžnou svou rukou vráscité čelo zlaté matičky. Bůh chraň, aby otec, matka, některé z Vás zaplakali si skrytě v srdci nad Vaším nevďekem. Čím chudší Vaše matička, čím mizernější ruce Vašeho otce, tím čestnější pro Vás.

A ještě něco, drahé studentky. Toto žádá od Vás povinná úcta k rodičům. A nyní, co od Vás žádá Bůh. Nezapomínejte, že jste studentky katolické. Ať nechybíte jedinou neděli a svátek v kostele na mši svaté. A možno-li Vám, přistupte k svatým svátostem, aby příklad Váš byl dokonalý. »Slova táhnou, příklady uchvacují.«

Drahé naše studentky! Jednu věc si zapamatujte. Neukazujte umění malířské, kterým se velká města chlubí, na Vašem čistém venkově. Pamatujte, že náš dobrý venkovský lid nechce rozumět modernímu malířství, že se mu líbí krása pravá, nefalšovaná. Neopravujte dílo Boží. Neboť Vaše tvář a Vaše oko je uměleckým dílem Božím. — »Ta je dobrá pro zábavu a ukrácení chvíle, ale má žena musí být čistá, ideální.«

Na shledanou, drahé vísky, kde čekají zbožní otcové a svaté matky.

O říšském sjezdu nechť plane naše oko a rumění se naše tvář.

Tam podáme si ruku k společné práci, neb společný je cíl nás všech: »Všecko obnovit v Kristu.«

Na shledanou se těší

Symbolia.

Stojan miloval studentstvo,

které projeví svou vděčnost tím, že v desátém výročí jeho úmrtí vykoná pout k jeho hrobu ve dnech 28. a 29. července t. r. a zúčastní se

bohosloveckého sjezdu na Velehradě,

konaného v označené dny. Sjezd je zasvěcen dílu Stojanovu a proto i část programu je věnována organizaci studentstva. Účast mnohých z řad studentstva bude umožněna tím, že sjezd se koná po exerciciích pro studenty z vyšších tříd, které budou pravděpodobně ve dnech

24. — 28. července

Proto zůstaňte ještě na našem sjezdě. Těšíme se na vás!

SJEZDOVÁ PŘÍLOHA JITRA.

Miloš Krejza:

Zažhněte nové pochodně!

(Poslání sjezdové.)

Stojanův vznešený sen o silné katolické mládeži stal se skutkem.

Velehrad víry vítězně hřímá k obloze a zástupy mladých s neochvějnou a nezadatelnou pravdou kráčeji ulicemi. Praporec svatováclavský s nadšením a apoštolským vítězstvím vesele vlaje nad hlavami těch, kteří jediní nezdali vlast a národ cyrilometodějský a svatováclavský. Znovu v plné síle a mohutnosti zaznívají slova, že v jednotě je síla a v kříži vítězství.

Katoličtí studenti! Ve vás spočívá jedině jasná budoucnost vlasti a od vás národ čeká první šťastný úsměv. Mohli byste zklamat? Ne sebe, ne své drahé, ale Krista a vlast? Mohli byste zraditi dědictví našich otců a příkaz Stojanův? — Nesmíte, nedáte zahynouti.

Nuže, prapory vzhůru a s hrdým čelem křikněte v zkorumpované zástupy nepřátel své nesmlouvavé: »My chceme a my budeme. My, mladí katolíci!«

Litice bezbožnosti a bezpráví sociálního, kulturního a lidského posedla jako horečka zrádnou a neodpovědnou chásku, která zapřela svůj národ a svými krvavými rukama a očima, nenávisť zkroucenými, svatokrádežně se dotýká památky národní slávy.

Kdo zvítězí, vy, katoličtí studenti? Kdo? Lid, jenž hájí nesobecky a s láskou dědictví svatováclavské, nebo dav lžipokroku, dav anarchie a revoluce nízkých pudů, dav, který dovede zhanobit vše, který si říká Husův, Žižkův, Komenského a který svým jednáním ničí i jejich památku? Zvítězí pravda a láska, nebo přetvářka a zbojnické násilí demagogických fantastů?

Studenti, vy jste nadějí, vy jste květem, vyzvedněte své ruce a přiložte je k boji za vítězství. Zažhněte pochodně k vítězství pravdy, lásky a míru!

Bratři! — Vy všichni z Čech, Moravy, Slezska, Slovenska i vzdálené Podkarpatské Rusi — přijďte ukázati svou nezdolnou sílu, svoje nadšení pro svatou věc, přineste kříž do ulic kamenné Prahy. Přineste na hrob českých králů, svatých patronů svá srdce, která nezapomněla, že vše je třeba obětovat

PRO BOHA A PRO VLAST.

PROGRAM

MANIFESTAČNÍHO SJEZDU

KATOLICKÉ MLÁDEŽE

A STUDENTSTVA

V PRAZE

I

Ve čtvrtek 29. června (sv. Petra a Pavla):

**Ve 20 hodin zahájení sjezdu »Slavnostní akademii bohoslovců«
v sále arcibiskupského gymnasia v Bubenči, Wintrova ul.**

9

V pátek 30. června:

Pracovní kurs bohoslovců:

Příjezd a ubytování účastníků. Odpoledne prohlídka Prahy.

3

V 16 hod. pracovní konference Ústředí katolického studentstva čl.

3

V 19½ hod. adorace jinochů u sv. Ignáce v Praze II. s kázáním P. Ferd. Nesrovnala S. J.

V 19½ hod. adorace dívek u sv. Ludmily na Král. Vinohradech s kázáním P. Ad. Pelikána S. J.

V 19½ hod. adorace řecko-katol. mládeže u sv. Klimenta v Praze I.

Před i po adoraci příležitost k sv. zpovědi v kostelích a klášteřích.

Ústředí katolického studentstva československého v Praze
svolává u příležitosti sjezdu katolické mládeže

XX. řádné valné shromáždění

do Prahy na den 1. července 1933 ve 14 hod. ve velkém sále Slovanského ostrova
s tímto programem:

1. Zahájení a uvítání hostí.
2. Čtení zápisu posledního valného shromáždění.
3. Slavnostní proslov spisovatele P. Jakuba Demla.
4. Zprávy funkcionářů.
5. Projev J. Exc. nejduš. pana arcibiskupa pražského dra K. Kašpara a projevy ostatních hostí.
6. Schválení návrhů pracovní konference.
7. Volby.
8. Volné návrhy.

Volné návrhy nutno odeslati písemně ÚKSČs. nejpozději do 24. června t. r.

Dne 30. června o 16. hod. koná se

pracovní konference

v malém sále Slovanského ostrova. Bližší v oběžníku ÚKSČs.

Za Ústředí katolického studentstva čsl. v Praze:

JUC. Alexej Jaroš,
předseda.

JUC. Adolf Hráň,
I. tajemník.

V sobotu 1. července:

Pout mládeže k hrobům sv. patronů českých.

V 7 hodin ve velechrámu sv. Víta: Kázání P. Al. Daňhy CSsR.
Mše sv. J. E. nejduš. dra K. Kašpara, arcibiskupa pražského.
Zpívá se píseň k sv. patronům: »K oltáři Páně...« Společné sv. přijímání. Při společném sv. přijímání zpěv »Ježíši Králi«. Před požehnáním píseň »Svatý Václave«. Uctění hrobů sv. českých patronů.

V 9 hodin průvod na Slovanský ostrov, kde se koná:

V 10½ hodin valná hromada Sdružení katolické mládeže ve velkém sále.

Ve 14 hodin valná hromada Ústředí katolického studentstva českoslov. ve velkém sále.

Ve 14 hod. schůze Dívčího odboru SKM v sále »U koruny« v Praze XII. (za kostelem sv. Ludmily), Korunní tř.

V 16 hodin na Dannerově stadionu ve Vršovicích vystoupení pražských dětských besídek za účasti J. E. nejduš. dra Karla Kašpara, arcibiskupa pražského, a zkoušky.

V 15 hodin v sále kláštera v Emauzích valná hromada a schůze Zaměstnaneckého odboru SKM.

V 15 hodin v malém sále na Slovanském ostrově schůze zemědělské mládeže.

V 17 hodin společné porady delegátů organizací, sdružujících katolickou mládež.

V 17 hodin slavnostní schůze esperantistů v sále u Voršílek.

Ve 20 hodin v Národním divadle slavnostní představení »Prodaná nevěsta«. V divadle na Slupi sehraje SKM Praha II.—VI. (po 34.) představení »Hvězda z Lisieux«.

Ve 20 hodin Podkarpatoruský večer.

*Katolíci budou mít tolik
práv, kolik si jich dobudou*

V neděli 2. července:

Hlavní sjezdový den.

V 7 hod. slavná mše sv. s chorálním zpěvem »Missa de angelis«, která se slouží v kostele sv. Mikuláše na Malé Straně.

V ½9 hodin zahájení průvodu směrem k Národnímu divadlu, přes Václavské nám. do Vršovíc na Dannerův stadion.

Slavnostní sjezdové shromáždění na Dannerově stadionu ve Vršovících.

1. Zahájení v 10.45. Fanfáry.
2. Zahájení a uvítání předsedou sjezd. výboru JUDr. Mil. Hořinou.
3. Projev zástupce hlav. města Prahy a duchovního správce farnosti vršovické.
4. Projev J. E. nejdp. arcibiskupa pražského dr. K. Kašpara.
5. Projevy zástupců mládeže moravské, slovenské, podkarpato-ruské a Čechů z Volyně.
6. Slavnostní řeč na thema: »Kristus střed života — Kristus střed práce.« Ref. Karel Sklenička.
7. Zakončení.

Hold mládeže Kristu Eucharistickému:

1. Při příchodu eucharistického průvodu na stadion fanfáry.
 2. Společný zpěv: 1. Zvěstuj Těla vznešeného.
 3. Zasvěcení a slib mládeže Kristu-Králi.
 4. »Te Deum«. (Bože, chválíme Tebe...)
 5. Společný zpěv: 2. »Svátosti té neskonale...« 3. »Otcí, Synu...«
 6. Sv. požehnání.
 7. Společný zpěv: »Ježíši Králi...« »Tam, kde strní církev
týmě...« »Kde domov můj...?« »Nad Tatrou sa blýska...«
- V případě nepříznivého počasí koná se I. část sjezdového jednání na stadionu a II. část v kostele sv. Václava ve Vršovících, což by bylo včas ohlášeno.
- Sv. požehnání 2. července se koná! Ve starém kostele sv. Mikuláše v 18 hod. V novém kostele sv. Václava v 19 hod.
- V 15 hod. na Dannerově stadionu národopisné odpoledne.
- V ½20 hod. sehraje Orel Praha II.—VI. divadelní představení »I člověk spravedlivý...« v sále »Charitas«, Karlovo nám. 5.
- V ½20. hod. studentská akademie v sále v Emauzích.

V pondělí 3. července:

Zájezdy na posvátná a historicky památná místa: Stará Bole-slav, Svatá Hora, Karlštejn a j. Studentský zájezd na Karl-štejn bude uspořádán odpoledne. Hlaste se předem v ÚKSČs.

*Nastupte všichni odvážně v řady těch, kteří
se nebojí a kteří chtějí pravdě pomoci k svě-
mu právu a moci!*

*Katoličtí studenti jsouce si vědomi odpo-
vědnosti a božích příkazů, budou mani-
festovati o svém sjezdu pro nezadatelná
práva katolíků v tomto státě a národě.*

Organizační hlídka

PRACOVNÍ KONFERENCE KATOL. STUDENTSTVA Z VÝCH. MORAVY NA SV. HOSTÝNĚ.

Ve dnech 6.—7. května pořádalo katol. studentstvo z východní Moravy pout a sjezd na sv. Hostýně. Nebudu se zmiňovati o celé pouti; chci jen několika slovy načrtnouti průběh pracovní konference v neděli.

Ač každý očekával od této konference nové posílení pro další život, přece všichni byli jsme překvapeni kvalitní stránkou konference.

Předseda kol, Kott dává celému sjezdu heslo a program: »Pro nový řád a cyrilometodějskou jednotu!« Myslím, že v dnešní době nemohl být zvolen přílehačtější program pro práci katol. studentstva. Na druhou část hesla: »Pro cyrilometodějskou jednotu« navazuje první řečník Msgre Jemelka. Katol. inteligence má provést obrodu našeho národa a tu její povinností je, aby se opět přihlásila k ideji cyrilometodějské. Myšlenka cyrilometodějská spojuje v sobě myšlenku obrody s myšlenkou sjednocení všeho lidstva. Rozkol pramení vždy jen z negace náboženského života. Důkaz toho vidíme na hnutí Fotiově v Byzanci a v hnutí západoevropských knížat, po němž přichází Luther a reformace a vzniká rozkol. Naproti tomu sv. Cyril dobře poznal universálnost, světovost církve katolické, nedá se strhnouti bludem a rozšiřuje církev v krajích slovanských. Ovšem nejmocnějším pramenem náboženské obrody je eucharistie. Není možno, aby církev žila z lidského zdroje. Již Kristus Pán, když se modlil při poslední večeři modlitbu velebnějšou, spojil zde eucharistii s modlitbou za sjednocení: »Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my.« Proto také poslední papežové Pius X., Benedikt XV. a Pius XI., jejichž heslem je: »Omnia restaurare in Christo!« nařídili, aby na každém eucharistickém kongresu byla sekce uniijní. Dokázal, že právě nepochopení myšlenky uniijní přivedlo Rusko k dnešní záhubě. Velký filosof a asketa ruský Solovjev volá Rusko k jednotě s Římem. Pravosláví však nedovedlo pochopiti světovost a universálnost církve katol., nemohlo získati také obrody a proto padlo. Ku konci vyzývá řečník, aby stud. mládež podporovala »Apoštolát«, který již po 40 let plní program cyrilometodějský.

Dr. Vilinský zdůraznil význam Ruska před revolucí. Rusko bylo vlastně zprostředkovacím článkem mezi Východem a Západem. Avšak ruská náboženská vroucenost neměla pevných kořenů v minulosti. Tato pevnost proto nemohla odolati ateismu. Ateism v Rusku vede plánovitý vyhlazovací boj. Křesťanství hlásá, že všechny vrstvy, složky a třídy mají svorně pracovati k jednotnému cíli. Komunism však hlásá, že stát je mocnou zbraní, kde buržoasie zotročuje dělníka. Dělník se musí zbaviti této vlády a svého cíle dosáhněm pěstováním třídního boje a nenávisti. Mezi křesťanstvím a komunismem je tedy nepřekonatelný rozpor. Proto SSSR vyhlásil pětiletý vyhlazovací boj náboženství, to znamená, že do r. 1937 náboženství v Rusku musí být úplně zničeno. Útočí také na vše, co udržuje náboženství: rodinu, výchovu a jiné. Ale vyhladiti náboženství se Sovětům nepodaří, neb Kristus pravil, že ani bránv pekelná nepřemohou církev. Rusko jednou zase se vrátí k náb. řádu. Je však nutno, aby Slované pomáhali Rusku k náboženské obnově tím, že budou pěstovati ideu cyrilometodějskou, budou horlivě pěstovati unionism a podají je pak rozvrácenému Rusku.

Dr. Hořina ve své řeči zdůrazňuje, že dnešní lidstvo snaží se vnést do celého života pevný řád. Nejpevnější,

tradici osvědčený řád má právě církev katolická. K tomu závěru došel i docent dr. Fišer ve své anketě, ač nepatří do katolického tábora. Dr. Kozák dělí ideově dnešní lidstvo ve dva tábory; na jedné straně je ateista, na druhé katolík; na pravé fašista, na levé komunista. Dnes se již dostatečně poznalo, že, kdo věří v Boha, kdo je přesvědčen o jeho existenci, hlásí se otevřeně do tábora katolického. Z toho plyne pro nás hrdost, že víme, co chceme. Jsme přesvědčeni, že pravdu, kterou hlásal Ježíš Kristus, čistou a neporušenou máme jediné my — katolíci. Ku konci řeči vyzýval pak studentstvo, aby v hojném počtu dostavilo se na sjezd do Prahy. Musíme tam pod Hradem a před parlamentem dokázati, že je zde místo pro katolicism. Musíme dokázati, že, stojí-li dnes kdo za národem, jsme to právě my katolíci. Sv. Otec dal již našemu sjezdu apoštolské požehnání. Nyní jest na nás, abychom se přičinili o zdar sjezdu, aby to byla velká manifestační slavnost všech Slovanů zastoupených v naší republice. Cílem našim musí být obroditi národ v Kristu. Řečník prosí sv. Václava, aby nedal zahynouti nám ni budoucím. Byli-li jsme uchvácení dosavadními řečníky, byli jsme ohromeni řečí dra Krlína. Nejen že nás očaroval skvělou formou, ale hlavně myšlenkovým, hlubokým a filosofickým obsahem své řeči. Za všeobecného potlesku vstává řečník, ale jakmile řekne první větu, nastává klid a kostelní ticho trvá po celou dobu přednášky. Stručný obsah jeho řeči je asi tento: Diváme-li se na historii od doby kalvarské, zdá se nám, že se vývoj podobá vlně, která mnohdy převyšuje Golgothu, ale pak zase klesá hluboko v úpadku rozumu. Tuto dobu 1900 let snaží se nám zachytiti básník, umělec a kněz. Básník vidí vznešené a výsostné postavení lidstva a opěvává je nádhernými slovy. Básník není hmotou, kterou bere stavitel k stavbě, nýbrž je budovatelem říše Boží, ukazuje, že nejvyšší vzepětí ducha lidského zaznamenává doba zrání a růstu, doba duchového růstu k výšinám. U nás život je v úpadku, poněvadž není zrání a růstu. Aby obilí mohlo růst a zrát, potřebuje deště, tepla a pohody. To platí i o nás mladých, kteří máme růsti a dorůsti a vydati bílý plod. Deštěm rozumu se u nás poznání. Člověk roste a mohutní myšlenkou a proto jest nutno, abychom objali myšlenku v celé její kráse. Myšlenka působí na utváření celého života. Myšlenka chybná dá chybný život, ale pravdivá povede mne přes překážky a slabosti, bude mne nutiti k stoupání, až dostoupím výše. Plné zažití a poznání myšlenky dává mi i vnitřní radost. Velký Ernest Renau prohlásil, že jeho úkolem jest hledati pravdu, poněvadž to působí radost. Ovšem Renau zašel na scestí, když pravil, že hledá pravdu pro osobní blaho a rozkoš. Mladému člověku je zapotřebí ohně poznání a lásky. Život lidský je jako kadlub a pec, do níž je naházena směs. Čím lépe člověk tuto věc zpracovává, tím více proniká ke kořenům myšlenky a tím více myšlenku miluje. A tu F. X. Novák praví, že u kořenů všech věcí stojí Bůh. Proto má myšlenka a její poznání tak veliký význam. Jak možno blížiti se ke slunci a nebyti zapalován a rozněčován! Láska rozněchuje moje poznání. Člověk potřebuje také k růstu duhy pokoje. Není-li dnes lidstvo šťastné, je to proto, že nemá vnitřního klidu a pokoje. I v bídě a neštěstí musíme míti onen klid, který svět dáti nemůže. Katolická inteligence má dnes trojí poslání: vůči sobě, jiným národům a státu. V první řadě jest nutno, aby každý pracoval. Nebudeme-li pracovati a sebe vzdělávati, budeme iako hlína, kterou každý odkopne. Mladý člověk, který by nechtěl mnoho znamenati, nestojí za nic. Přetvoříme-li a obrodíme-li sebe, pak musíme se

snaziti přetvořiti své bližní. Nikdo z nás nesmí býti sobcem, nýbrž říci si: »Poněvadž sám mám, musím dáti i ostatním. Já jsem vykoupěn jako ten druhý a třetí a velkou smlouvou na kříži jsem zavázán, abych pomáhal k uskutečnění království Božího na zemi.« A obrodíme-li společnost kolem sebe, obrodíme celý národ. Snad každý inteligent se otáže: »K čemu jsem na světě?« Slavný francouzský básník Paul Claudel se táže: »Co bych asi chtěl, aby bylo smyslem mého života, co bych chtěl dokázati jako básník?« A odpovídá: »Chtěl bych pěti Pánu píseň jako pastýř na hoře Karmel.« Není možno, aby mladý člověk si přál něčeho jiného, než pěti celým svým životem píseň chvály a díky Bohu. Bouřlivý potlesk odměnil řečníka za jeho krásná a obsahem bohatá slova.

Konference byla zakončena chorálem svatováclavským a národními hymny. Bylo by si přáti, aby každý katolický student byl si plně vědom významu hesla: »Pro nový řád a cyrilometodějskou jednotu!«

Karel Fiala, Val. Meziříčí.

VÝBOROVÁ SCHŮZE ŮKSČS.

konala se 6. května t. r. za přítomnosti všech členů Ústředí až na P. Daňhu a kol. Hladíkovou, kteří nepřítomnost omluvili. Prof. Trnka, jednatel Poutního odboru ŮKSČS., podal zprávu o průběhu letošní pouti do Říma, která měla velké pochopení zvláště u studentstva, jak tomu nasvědčuje velký počet stud. (141) vzhledem k celkovému počtu účastníků (319). Vedení pouti celkem uspokojilo, až na některé vady, při výměně lir a ubytování. To se dá však vysvětliti velkým návalem poutníků v Římě i v ostatních poutních místech a návalem přihlášek v poslední chvíli.

ZPRÁVA PŘEDSEDNICKÁ. Schůze Ústřední rady v Bratislavě byla narychlo svolána drem Vaškem (expresem) v poslední chvíli, před konáním, takže se jí nemohli zúčastniti členové za ŮKSČS. až na kolegu předsedu a kol. tajemníka, který však není členem ani náhradníkem v Ústřední radě, a z toho důvodu také nemohlo dojiti k nějakému jejímu usnesení. Projednány jenom některé věci, týkající se výměny »Jitra« a »Rozvoje«. Slovenské Ústředí ustoupilo od poslední usnesení Ústřední rady, aby byla podána oběma o schválení změny stanov obou Ústředí. Rozhodnuto definitivně o tom pojednati v Praze, kam měla býti svolána schůze na 23. května, kterou však Slováci nesvolali, aniž bylo dáno nějaké vysvětlení.

Ústředí spolu se sekretariátem katolické mládeže postavilo se za projev pana arcibiskupa proti nemravným filmům promítaným školní mládeži.

Došlo k jednání o přijetí Klubu Mičurových akademiků, kterýžto klub podle § 2. svých stanov je klubem nepolitickým. Stanovy byly dány k schválení panu arcibiskupovi.

Ústředí slovenského katolického studentstva vytvoření Ústřední rady oznámilo »Pax Romaně«, mezinárodní organizaci katol. studentstva, s upozorněním, že naše Ústředí vzdalo se názvu »československé«. Stalo se tak bez vědomí našeho Ústředí i přesto, že při tvoření Ústřední rady byla Ústřední rada oběma Ústředími označena za orgán toliko interní, který nepatří na mezinárodní forum.

Žádost o přijetí k audienci u pana presidenta byla kladně vyřízena. O průběhu audience pojednáno jest na jiném místě.

Po zprávě předsednické jednáno o přípravných pracích zájezdu do Lucemburska a Poznaně a o připravovaném kongresu »Pax Romany« v Praze v roce 1935. Usneseno získati pro kongres především osobnosti. Ústředí zúčastní se také kol. Banzetem přípravných

prací oslavy blažené smrti zvěčnělého arcibiskupa dra A. C. Stojana v Beňově.

ZPRÁVA POKLADNÍ. Stav pokladny uspokojivý. Po odečtení všech výdajů i budoucích vydání bude možno příštím výboru předati 14.100 Kč. Poté jednáno o edici »Jitra« a podána zpráva o »Jitru«. Stav odběratelů je stejný. O nové dva svazky edice »Jitra« ve veřejnosti nejeví se prozatím velký zájem, poněvadž nebyly v tisku ještě řádně propagovány.

ZPRÁVA TAJEMNIKA. Celkový stav členstva podle odeslaných nacionálií je 2723, jednacích čísel korespondence 1183. Byla konstatována malá aktivita některých sdružení. Z některých vůbec nepřicházejí do Ústředí zprávy. Byl založen nový akademický spolek Liga čl. akademiček v Praze. Do Ústředí přihlásily se také Mariánské družiny v arcibiskupském gymnasiu v Bubenči, takže tím vzroste celkový počet členstva asi o 200 členů. Po zprávě tajemnické pojednáno o tom, jakým způsobem by se oživila činnost některých Sdružení.

Zástupci moravského studentstva stěžují si na jednotlivé redakce moravských katol. novin, které nechtějí uveřejňovati studentské hlídky. Schůze Sekretariátu slovanských katol. akademických organizací 18.—19. března v Bratislavě účastnili se kol. předseda a kol. tajemník. V příštím roce 1934 má býti v ČSR organizován kongres katol. akademiků, pravděpodobně v Praze. Bylo o tom již jednáno s ředitelem Katol. akce drem Jandou. Organizaci kongresu převezme Svatováclavská Liga.

Ústředí pokusí se o uskutečnění výměn našich studentů do slovanských zemí a postará se o to, aby pro výměnu byla v koleji Arnošta z Pardubic rezervována dvě místa.

Letní tábor u Hoštejna nebude se budovati, poněvadž Ústředí umístí účastníky tohoto tábora v ozdravovně Sušilovy koleje v Brně, v Dalečíně. Podrobnosti budou ještě dojednány s drem Hegrem, rektorem Sušilovy koleje.

Jednáno o přípravných pracích sjezdových a o výstavce hnutí katol. studentstva. Ústředí postará se také o soustředění studentských exercicií a v »Jitře« a v tisku uveřejní seznam exercičních míst a domů s exercičním programem, aby naše studentstvo mohlo si vhodné exercicie vybrati.

Na pracov. konferenci »Pax Romany«, »Heiligenkreuz« bylo usneseno vyslati kol. Pospíšila. Závěrem jednáno o přípravách k slavnosti svčení vlajky katolického studentstva ve Staré Boleslavi.

Referát o výborové schůzi podán stručně pro značnou rozsáhlost organizační hlídky. —ah—

ČESKÁ LIGA AKADEMICKÁ, XXVII. řádná valná hromada ČLA. konala se v neděli 14. května t. r. v sále Svazu hospodářských družstev. Zúčastnilo se jí na sto členů a hostů, z nichž jmenujeme duchovního rádce ČLA. P. dra S. Braitu, P. dra J. Urbana OFM., P. Daňhu, ředitele Katolické akce dra Jandu, arch. Beneše, prof. Nováka, red. dra Formánka, prof. dra Svobodu, náměstka primátora hlav. m. Prahy, dra Hronka a dra Krlína. Za Svaz junáků skautů dostavil se generál Vlad. Klecanda. Valnou hromadu zahájil předseda dr. M. Hořina uvítav hosty a promluví v činnosti Ligy za uplynulý správní rok. Duchovní rádce ČLA. P. dr. S. Braitu O. P. promluvil nato krásně o účelu a cílech spolku, sdružujícího květ katolické inteligence. Povstáním uctili účastníci památku zesnulého seniora ČLA. dra Františka Hronka, finančního rady, který byl jedním z budovatelů spolku. Zprávy funkcionářů nebyly podávány vzhledem k obsažným referátům ve výroční zprávě.

vě, jež byla rozdána všem účastníkům. Před volbami promluvil k členstvu dr. Janda, který napomenul členstvo, aby, hledíc k tradici Ligy, šetřilo zásad, jež umožňují spolku členství v Katolické akci. Volby měly velmi rušný průběh. Zvoleni byli: dr. M. Hořina za předsedu, JUC. Václav Bátěk za místopředsedu, PhC. Kurz za jednatele, IngC. Jos. Šesták za pokladníka, JUC. František Schwarzenberg za předsedu ples. výboru, za členy výboru JUC. Josef Nuhlíček, MUC. Vincenc Veselý, IngC. Ladislav Pospíšil, IngC. B. Brandejs a Marta Vinarská, za revisory účtů JUC. Jaroslav Bouzek a JUC. Vladimír Kalinka. Po volbách byly četny pozdravné příписy J. M. dra Eltschknera, světicího biskupa, kanovníka Msgra Josefa Bouzka, ministra Ing. Dostálka, dra Hrubana, dra Baxy, J. M. dra Drachovského, přisedícího zemského výboru JUC. F. Zelenky, řed. dra Šolleho, prof. Trnky a spolku Moravana. Za primátora hlav. města Prahy pozdravil valnou hromadu prof. dr. Svoboda, který vyslovil potěšení nad vzrůstem významu spolku. Za Ústředí katol. stud. čsl. promluvil předseda JUC. A. Jaroš, za Považan kol. Menke, za SSSd. Praha-Vinohrady kol. Líbalová, za Ligu čsl. akademiček kol. Plátová, za Národní stud. souručenství kol. předseda Šnevajs, za SSSm. Praha kol. Dufek. Valnou hromadou aklamací rozhodnuto poslati pozdravné telegramy presidentu republ., J. E. Msgru Pietru Ciriacimu, apoštol. nunciuovi v Praze, J. E. dru Karlu Kašparovi, arcibiskupu pražskému a primasu českému, J. E. dru Leopoldu Prečanovi, arcibiskupu olomouckému, J. M. dru Metodu Zavoralovi, opatu strahovskému, J. M. Msgru Josefu Bouzkovi, kanovníku vyšehradskému, primátoru hl. města Prahy dru Karlu Baxovi, J. M. prof. dru. Kimlovi, rektoru university Karlovy, J. M. Ing. dru Rudolfu Kukačovi, rektoru Českého vysokého učení technického v Praze a pozdravné příписy vynikajícím osobnostem katolického života. Zapěním chorálu svatováclavského a státních hymen zakončena valná hromada. — Máme upřímné přání a prosbu, kéž Bůh žehná pracovníkům Č. L. A., aby spolek vždy plnil svatý úkol, vyzdvihnutý duchovním rádcem: Vést a vychovávat katolickou inteligenci v duchu Kristově. Nčk.

SSSd. KUTNÁ HORA. Jelikož se blíží konec tohoto organizačního období, podáváme zprávu o naší činnosti v druhé polovině správního roku. V měsíci květnu konala se valná hromada za tím účelem, vzbudit zájem o sjezd v Praze. Bylo poukázáno na význam letošního sjezdu a zjištěn přibližný počet asi 30 účastnic. Čilá debata vyvinula se v příčině odebrání časopisu »Nové směry«, po níž bylo odhlasováno většinou hlasů, že budeme časopis odebírat. Přečten byl oběžník o misiích a několika slovy objasněn účel misií. Na ukončení zastpávaly jsme, jako obyčejně, hymnu katol. studentstva. Na programu příští schůze byla přednáška o misiích, kterou přečetla předsed. misij. kroužku. Naše činnost misijní záleží v peněžitě podpoře a sbírání známek a staniolu, jež ve značném množství posíláme na příslušná místa. Po ukončení schůze jsme se odebraly všechny do klášterní zahrady, kde se celé naše SSS. se ct.

m. instruktorkou dalo vyfotografovat, jelikož snímky potřebujeme na výstavku do Prahy. Na třetí schůzi přečetla a přeložila jedna kolegyně děkovný lístek, který jsme obdržely z Říma za zaslání příspěvek na misie v Číně a Japonsku. Dále jsme vyslechly referát o časopise katol. stud. sloven. »Rozvoji«, a usnesly jsme se, že časopis budeme odebírat příštím rokem, jelikož jsme v něm našly mnoho zajímavého a poučného. Předsedkyně kulturního odboru udala směrnice příprav na výstavu. Na začátku června čekáme vzácnou návštěvu veleduš. Vel. Mat. General, řádu sv. Voršily z Říma, k jejíž počtě připravujeme duchovní akademii. Na pout do St. Boleslavě jsme vyslaly 7 členek. Příští schůzi nám podají referáty o vyplnění celého dne. Zvláště pěkný dojem si odnesly ze svčení vlajky a s velkým zájmem vyslechly všechny přednášky. Některé z nich zúčastnily se vůbec po prvé podobného sjezdu a očekávaly, že poznají v přátelském hovoru členy a členky zastoupených Sdružení, jak slyšely z vypravování o jiných sjezdech, na př. v Brně, na Velehradě a letos o pololetí v Praze. Snažily se sice navázati, pokud čas dovoľoval, styk s některými členkami, aby poznaly zařízení jejich Sdružení. Leč s druhé strany nedostalo se jim pochopení, a místo vzájemného poznání a sdružování se spíše jednotlivá Sdružení od sebe oddělovala. To však neplatí jen dívčím Sdružením, ale i chování pp. kolegů mohlo obsahovati více společenského taktu. Byla by to špatná reklama pro manifest. sjezd, na který se všechny těšíme, kdybychom podle toho musely předpokládati, že budeme zůstaveny šamy sobě, aniž bychom poznaly ostatní Sdružení, což je také účelem sjezdu. —rb—

ZÁPIS DO STREDOŠKOLSKÉHO INTERNÁTU RÁDU SV. FRANTIŠKA V MALACKÁCH je v dňoch 1.—10. júla. Prihlasovať sa možno už vopred, pretože do internátu pripúšťa sa len určitý počet žiakov, ktorí sú do I. triedy miestneho verejného katolíckeho gymnázia zapísaní, telesne i duševne zdraví, pochádzajú z dobropovestnej rodiny a predošlé školy dokončili aspoň s dobrým úspechom.

Internát umožňuje mravno-náboženskú výchovu katolíckej inteligencie, ďalej výučbu v hudbe a v moderných rečiach. Za chovancov zodpovedá správa, ktorej sú chovanci úplne podriadení.

V ústave poskytuje sa chovancom:

1. všestranná práca výchovná a stály dozor;
2. strava a to päťkrát denne;
3. byť v peknom priestranom kaštieli, ktorý leží v krásnom, 64 jutár veľkom anglickom parku a v zdravom lesnatom kraji pri hlavnej trati Bratislava—Praha;
4. kúrenie a elektrické svetlo;
5. kúpeľ a pranie postelnej bielizne;
6. poistenie proti úrazu na celú dobu, pokiaľ je žiak v internáte.

Rodičia za to platia mesačne 400.— Kčs.

Noví internisti prihlasujú sa vyplnením »Dotazníka«, ktorý s prospektom a s podrobnými úpravami (na príklad o šatnej výbave) zašle na požiadanie:

Správa internátu v Malackách, pri Bratislave.

NA 300 NAŠICH STUDENTŮ A STUDENTEK DNE 25. KVĚTNA VE STARÉ BOLESLAVI.

Na svátek Nanebevstoupení Páně 25. V. vykonala Česká Liga Akademická a ÚKSCs svoji tradiční pout do Staré Boleslavě za účasti studentských Sdružení: SSSd Praha XII., SSSd Kutná Hora, SSSd Chrudim, SSSd Čes. Budějovice, SSS Jilemnice, SSSm Praha, Ligy čsl. akademiček, SSS Hradec Králové, arcibiskupského gymnasia v Bubenči a studentů z Břevnova, kteří vyslali dele-

gáty. Pouti zúčastnilo se také mnoho osobností a přátel studentstva: Jeho Milost opat strahovský Zavoral, dr. Urban O. F. M., Msgr J. Boháč, P. A. Daňha CSsR, dr. Janda, dr. Doležal, dr. Fuchs, dr. F. X. Novák, prof. Novák, tajemník Janoušek, senátor Krohier, učitel Slezáček, velkostatkář Stangler a mnoho jiných. U příležitosti této pouti byla posvěcena vlajka katolíckého studentstva J. M. panem opatem drem Zavoralem a slavnostně odevzdána vlajka italského katol. stu-

dentstva, věnovaná katolickým studentům čl. letos v Římě při III. poutním zájezdu.

Poutníky uvítal před kostelem sv. Václava J. M. pan kanovník Málek a při kázání zdůraznil význam památných míst staroboleslavských, která jsou tak úzce s námi spjata. Na tato místa nutno putovati, neboť jedině zde je možno načerpati nadšení a síly. Tato místa jsou nám posvátná a my víme, proč sem putujeme každoročně. Po kázání sloužil mši sv. P. dr. Urban, který před sv. přijímáním zdůraznil nutnost a opravdovost vnitřního života. Marné jsou všechny snahy, všechno organisování, pořádání poutí a manifestování, směřující k rozšíření ideje Kristovy, když těm, kteří pracují, kteří organisují a vedou, schází vnitřní posvěcení, posvěcení, kterého možno dosáhnouti jedině častým sv. přijímáním. Sv. přijímání, toť pramen všech velikých milostí. Ke stolu Páně přistoupilo na 130 poutníků. Po mši sv. konal se potom v restauraci v Houštce tábor katolic-

lek, který je potěšen, že Stará Boleslav stává se pramenem nového nadšení v našem studentstvu. Studentstvo musí propagovati ideu svatováclavskou a musí se dokázati, že Čechové jsou národem svatováclavským, ne Žižkovým nebo Husovým, jak se nyní hlásá. Vždyť po staletí voláme: »Ty jsi dědic české země!« Sv. Václav je velikánem našich dějin, v něm hledejte svůj vzor.

Dr. Fuchs, který se ujímá slova po panu kanovníku Málkovi, vždy se zajímal o psychologii mládeže. Mezi starou a mladou generací jsou rozdíly. Nynější generace je voluntaristická, má touhu po činu, ale namnoze je vedena falešnými vůdci. Katolická mládež má pevný základ, křesťanství, provede katolické činy! Katolicismu u nás je třeba optimismu a naše mládež jej má.

Pozdravné příписы shromážděným zaslali: Pax Romana, dr. Hruban, dr. Hronek, dr. Mičura, generál Klecanda. Poté promluvil za katolické učitele p. učitel Sle-

Z POUTI KATOLICKÉHO STUDENTSTVA DO STARÉ BOLESLAVĚ.

Mezi účastníky v čele s J. M. p. opatem Zavoralem a J. M. kapitul. děkanem Chládkem, spatřujeme sen. Kroihera, dr. Alfr. Fuchse, taj. SKM. Janouška a rektora dp. Loulu CSSR.

kého studentstva, který zahájil předseda ÚKSČs Jaroš. Po uvítání hostů ujímá se slova dr. Doležal, promlouvá na slova »Řím a Stará Boleslav«. Zmiňuje se o III. poutním zájezdu studentstva do Říma, kterého se sám zúčastnil a upozorňuje na to, že to byla Stará Boleslav, kde se zrodila myšlenka pořádat každoročně pouti do Říma, které mají ten úkol, aby sblížily náš národ s Římem — pramenem věčné pravdy. Práním nás všech je, aby celý náš národ jednotně stál pod křížem Kristovým v přátelském poměru Věčnému městu. V době velkých převratů hledá se nová cesta k měření světového názoru. Vracíme se k pramenům křesťanství a tu i náš národ musí se vrátiti k Staré Boleslavi, aby uchoval svou samostatnost. Kolikrát jsme ji měli? Kolikrát jsme ji ztratili? Kolikrát jsme zvítězili silou ducha, tedy silou mravní? Na bedra naší i budoucí generace byl položen velký úkol udržet si samostatnost. Státy a národy žijí morálkou, historie to potvrzuje. Proto budoucnost našeho národa nám zajistí jedině víra svatováclavská a křesťanská morálka.

Po hlavním řečníku ujímá se slova pan kanovník Má-

záček, P. Daňha, za SKM. tajemník Janoušek, za ÚKSČs, kol. Krejza, za nejmladší studentky kol. Ratajková, SSSd. Čes. Budějovice, za ČLA. kol. Bábek, za SSSd. kol. Líbalová, za Ligu čl. akademiček kol. Plátová, za SSS, Jilemnice kol. Chuchlík, za SSSm. Praha kol. Jelínek.

Po pozdravných projevech byla přijata resoluce, kterou přečetl P. Daňha.

Odpoledne seřadili se účastníci pouti ve 2 hod. u kostela sv. Václava, kde byl uvítán světitel vlajky J. M. pan opat Zavoral. Odtud pak průvodem odebrali se poutníci do kostela P. Marie, kde byli uvítáni P. rektorem Loulou. Po zapění: »Přiď, ó duše přesvatý...« promluvil generální duchovní rádce ÚKSČs. P. Al. Daňha a pěvecký kroužek SSSd. Vinohrady zapěl sbor »Anděl Páně...« Poté přikročeno k slavnostnímu aktu svěcení vlajky katol. studentstva J. M. panem opatem, který ve své promluvě upozornil na to, že se dosavad u nás zapomínalo pro víru na sociální otázky a že úkolem katolického studentstva bude, aby tuto chybu napravilo. Z toho důvodu doporučuje pilně sledo-

vat a studovat sociální poměry v našem národě. Posvěcenou vlajku potom předal předsedovi UKSČs., který poděkoval panu opatovi za obřad posvěcení a jemu, jako světiteli i jako zástupci nejdůstojnějšího československého episkopátu, složil slib, že katolické studentstvo bude vždy pod touto vlajkou bojovati, vítěziti a bude-li toho zapotřebí, i životy položí pro Boha, církev a vlast. Italskou vlajku, dar to katolického studentstva italského našemu studentstvu, předal předseda poutního odboru UKSČs. Msgre J. Boháč, který ve svém proslovu ukázal, jak možno navazovati styky s jinými národy a získati jejich sympatie. Pak byly zapěny státní hymny, papežská hymna a vykonán záslib P. Marie P. Daňhou. Po zapění písně: »Matičko Boží, obětuj...« bylo požehnání.

Je nesporno, že každý z poutníků odnášel si domů dojmy, na které se tak lehce v životě nezapomíná. Nadšení, které zářilo všem účastníkům z očí, aspoň tomu nasvědčovalo.

—ah—

POUT KATOL. STUDENTSTVA A MLÁDEŽE ČESKOBUDĚJOVICKÉ DO DOUDLEB.

Katoličtí studenti českbudějovičtí zůstávají věrní vyčeným zásadám. Jako loni, tak i letošního roku uspořádali svou manifestační pout do známého poutního místa jihočeského. Spolu s ostatními složkami katol. mládeže a se Sdružením katol. rodičů připutovali k prahům sídla Slitovnice Doudlebské. V den, jenž byl zasvěcen zlatým srdcím našich matek, vzdali hold matce všeho lidstva — Královně máje.

Časně ráno řadila se naše mládež na Jirsíkově náměstí. Shromáždí se tu členové SSSm., bratři a sestry z SKM., Orla a 24. oddílu katol. skautů. Cestou připojují se katol. rodiče a naši cyklisté, takže v Doudlebech vítá hlas zvonu zástup téměř 300členný. V starém doudlebském kostele slouží mši sv. duchovní vůdce pouti vdp. Plojhar. Připojuje též krátkou promluvu, v níž vyzdvihuje překrásně význam pouti. Po mši sv. konán je venku před kostelem tábor katol. mládeže, studentstva a rodičů. Jménem výboru sjednocené katol. mládeže českbudějovické zahajuje jej kol. Kolman, který oznamuje předsednictvo: za SSSm. předseda kol. Mikolášek, za Sdružení katol. rodičů okresní soudce dr. Tizinger, za SKM. br. Šimon a za katol. skauty kol. Limet. Kol. Mikolášek, jenž tábor řídil, předal slovo redaktorovi »Hlasu lidu«, vdp. Plojharovi. Ten ve spádě a impulsivní řeči kreslí účel pouti a poslání mládeže.

»K nebesům dnes zalet, písni,« tak voláme často. Ano, zalet, naše písni, k modru nebes před prestol Královnny máje, abys nám vyprosila sílu a pomoc pro naše boje. Potřebujeme ji, abychom mohli splniti své poslání. Chceme obnoviti národ, vyzdvihnouti jej z kloak mravní bíd, bojovati za katol. školu, proti mravní zkáze, šířené špatným tiskem, filmem, rozhlasem a vydobýti respektu pro katolicismus v naší vlasti.

Po vdp. Plojharovi ujímá se slova předseda sjednocené katol. mládeže v Čes. Budějovicích, kol. Kolman. Téma jeho proslovu zní:

Mariánská úcta a katolická mládež.

Katol. mládež bude vždy s radostí ctíti Královnou nebes. V knize jejího života bude čísti pro sebe poučení, z jejího srdce bude čerpati lásku a na místě jejích posvátných sídel bude prositi ji o pomoc. Jí zasvěti máj svého života, aby byl tak krásný, jako květen jarní přírody. Pod jejím praporem bude bojovati za víru a jednotu celého národa.

Za SKM. promluvil nadšeně pokladník DSKM., br. Němec. Katol. skauti holdují Královně máje slovy kol. Limeta. Sdružení katol. rodičů připojuje se k pro-

jevům mládeže krásným proslovem p. Tesaře. Konečně zdraví sněmování mládeže starosta města Čes. Budějovic p. dr. Dlouhý, jehož řeč je nadšeně aplaudována. Vidí v mládeži pokračovatele staré generace. Mladí ponesou věkům dalším bílý prapor katol. a jeho ochranníky čl. strany lidové. Tábor zakončen pak národními hymny.

Odpoledne následovala pobožnost křížové cesty, kázání vdp. Rebana a sv. požehnání. Pak rozcházel se účastníci do svých domovů. Odnášeli si v mladých srdcích lásku k víře a katol. ideálu a nadšení pro další práci. Nikterak nás nezalekl referát, který o naší pouti přineslo soc. »Národní osvobození«. Chápeme, že činná a nadšená katol. mládež bude ostrým trnem v oku apoštolů omšelého pokroku. S chutí do další činnosti!

—an.

Z SSSm. V PLZNI. — Plzeň již dlouho postrádala opětného seznámení s novými výsledky vědeckého badání v otázce pravosti Rukopisů, v otázce, která opět zaujala pozornost celého našeho literárního světa. Veliká účast na přednášce svědčila, že tato otázka, ač už velmi stará, stále ještě zajímá i ty, kteří mají v té věci svůj vlastní názor, i ty, kteří sledují práci t. zv. obránců Rukopisů. A čeho se neodvážily jiné, větší studentské spolky plzeňské, to uskutečnilo naše Sdružení, které tím dalo najevo, že katolické studentstvo se nebojí revise této ožehavé otázky dneška, ale že chce v zájmu pravdy a spravedlnosti stejně slyšeti ochránce i odpůrce Rukopisů. Naše Sdružení pozvalo k této přednášce známého odborníka v otázce Rukopisů p. prof. Jana Vrzalíka z Prahy, který promluvil na thema: Zmatky v otázce rukopisu Královédvorského a Zelenohorského. Po úvodních slovech našeho duchov. rádce vldp. arciděkana A. Havelky promluvil kolega PhC. Karel Třeska, který přiblížil Rukopisy posluchačstvu zejména po stránce obsahové. P. prof. Vrzalík vysvětlil podrobně celý vědecký postup školy univ. prof. Mareše a jeho spolupracovníků a ukázal na chyby školy Gebauerovy. Jeho poutavý, přísně vědecký, ale přece každému lehce přístupný výklad byl odměněn hlučným potleskem. Po přednášce se rozvinula čilá debata a p. prof. Vrzalík měl příležitost odpovídati na četné dotazy z řad obecnstva k plnému jeho uspokojení. Ovšem, když vystoupil jistý student, známý svým smýšlením v celé studentské společnosti, a chtěl převést debatu na pole politické, nejen že se mu to nepodařilo, ale dostal na své vystoupení, které vzbudilo všeobecnou nevoli, také patřičnou odpověď. — Tímto, dosud vrcholným podnikem, ukončuje naše Sdružení svou přednáškovou činnost a počne se připravovati na letošní sjezd.

—vj—

Je milou povinností AKADEM. SOC. SDRUŽENÍ V MÍSTKU, že může k oznámení o slavnostním vysvěcení P. Jos. Šiguta na kněze, uveřejněném v minulém čísle »Jitra« (č. 9.), připojit další dvě: MUDR. JAROSLAV SLÁMEČKA, jeden ze zakládajících členů ASS. v Místku, po celá leta svých vysokoškolských studií vynikající funkcionář a v poslední době jeho předseda, byl dne 27. května t. r. o 1/2 11. hod. dopol. ve velké aule Masarykovy university v Brně, Sirotčí 7, promován na doktora veškerého lékařství. — Ing. Dr. VÍTĚZSLA SLÍVA, bývalý člen ASS. v Místku, byl dne 2. června t. r. o 11. hod. dopol. v zasedací síni profesorských sborů Českého vysokého učení techn. v Praze II., veřejně prohlášen doktorem technických věd. — Upřímně oběma blahopřejeme a pevně doufáme, že jako dosud i v dalším svém životě věrně budou hájiti věčné pravdy Kristovy. ASS. Místek.

SSS. BRNO-SEMINAŘ. Po bohaté činnosti v prvním pololetí dali jsme se radostně do další práce. Byla

nacvičena veselohra »Advokát«. Sehrána byla 26. února 1933. Představení se zúčastnil mimo jiné též J. M. kancléř Kratochvíl a Msgre Štěpánek. Hra se neobvykle líbila, zejména kol. Tyc a Dvořáček budili nekonečný smích v četném obecnstvu. Finančně hra příliš neuspokojila. Dále bylo konáno několik přednášek pro členstvo, při kterých se uplatňoval značně orchestr, řízený kol. Válkou. Tak 12. III. měl přednášku kol. Pelc o kulturním boji u nás, 2. IV. přednášel kol. Šesták o počátcích Čsl. Orla, 14. května měl oslavnou řeč na paměť sv. Jana kol. Vavříček ze septimy. — Přes neutěšené poměry zúčastní se téměř 20 procent členstva sjezdu katolické mládeže v Praze. Jistě vzhledem k značným obětím finančním účast velká a pro jiná sdružení příkladná. Všichni se těšíme na sjezd v naší stověžaté matičce Praze.

Jednatel.

KLATOVY. Studentský odbor při SKM. se hlásí čile k životu. Na podnět výboru našeho S. O. pořádalo SKM. výstavu katol. tisku od 26. III. do 2. IV. Vystaveno as 1050 čísel (»Jitro« i publikace ÚKSČs. byly zastoupeny). — 5. a 6. IV. vykonali členové předvelikonoční duchovní obnovu s přednáškami vldp. arciděkana Muchky a dp. kaplana Průši. 7. IV. přistoupili ke stolu Páně. — 9. dubna konal studentský odbor schůzi s přednáškou: »Proč chtějí katolíci náboženskou školu«. Po ní věnováno chudým členům 6 exempl. brožurky o milostném obraze P. Marie Klatovské. SO. vykonal exkursi členů do městského musea 11. dubna t. r. Na programu je ještě několik exkursí a výletů. 23. IV. zúčastnili se členové přednášky kol. předsedy SO. dra V. Ryněše na téma: »1100 let křesťanství na území RČS.« — 2. V. uvítali členové S. O. J. M. ThDra Š. Bártu, biskupa českobudějovického, jenž zavítal do Klatov, aby zde udělal sv. birmování. — 5. V. přijal pak nejdůst. p. biskup zástupce katol. spolků mládeže (SKM., SO. a Orla). Nejdůst. p. biskup udělil k další práci spolkům katol. mládeže své požehnání. — 7. května Studentský odbor uposlechnuv volání ÚKSČs., uspořádal přednášku na téma: »Misie«. Tím SO. upozornil své členy na důležitou práci Církve katolické o rozšíření víry Kristovy mezi pohany. — 28. května konala se další schůze SO. s přednáškou na téma: Kristus střed života — Kristus střed práce (dr. V. Ryněš). — Ve druhé polovici června hodlá SO. i SKM. uspořádati Balbínovu akademii, aby mohl vypraviti své delegáty nebo chudší členy SO. na sjezd do Prahy.

SSS. PRAHA. V sobotu 20. května t. r. uspořádalo naše Sdružení ve velkém sále paláce »Charitas« svou druhou akademii, která byla novým dokladem, že naše Sdružení je všestranně na postupu. Dík úsilovné a obětavé práci všech našich členů, podali jsme obecnstvu vše nejlepší, co mohli jsme ze sebe vydati. Ačkoliv doba k pořádání akademie byla nevhodná a nepříznivá, účast byla uspokojivá. I finančně akademie nedopadla tak špatně, jak se zdálo. Program byl následující: 1. A. Dvořák: Valčík č. 4. (smyčcový orchestr). 2. Promluva předsedy ÚKSČs. Alexeje Jaroše. 3. N. Paganini: Sonatina (housle a klavír), P. Čajkovskij: Píseň beze slov (housle a klavír). 4. J. Zelinka: Šumařovo dítě (melodram). 5. B. Smetana: Večerní písně (sólový zpěv). 6. G. Donizetti: Dcera pluku (housle a klavír). 7. J. Suk: Fantasie Polonaise (klavír). 8. J. Reiner: Tango, Valse triste, Marka-Fox (smyčcový orchestr). 9. »Jen trochu kuráže všechno se dokáže.« (Veseloherní aktovka.) 10. J. Reiner: Hymna katolických studentů (sborový zpěv). Nejvíce se líbily skladby kol. Reiner, které

se musely několikrát opakovat. Kol. Reiner rovněž dirigoval svou hymnu katol. studentů. Ve smyčcovém orchestru hráli kolegové: J. Reiner, Steinhauer, Bubeníček, Klein, Málek, Syko a Broukal. Svou vzácnou přítomností poctil nás dp. prof. Pluhař, předseda ÚKSČs. Alexej Jaroš a předseda kulturního odboru ÚKSČs. Miloš Krejza a SSSd. Praha XII. Děkujeme všem, kdo se naší akademie zúčastnili a jakýmkoli způsobem se zasloužili o její zdar.

—erva—

SSS. V HRADCI KRÁLOVÉ. Přehlížíme-li celoroční činnost SSS., můžeme s ní být zcela spokojeni. Sice mnoho našich plánů a návrhů nemohlo být realizováno, ale jako všude, platí i zde »oculta sunt faciliora dictu quam factu«. S novými náměty jsme se vraceli z valné hromady ÚKSČs. na Velehradě, které jsme se zúčastnili v počtu 9 členů (z toho 6 delegátů), a na své valné hromadě 11. září jsme vykonali volby výboru, který řídil osudy našeho SSS. v letošním škol. roce. Svatováclavské jubileum jsme letos oslavili krásným způsobem. Ráno jsme přistoupili ke společ. sv. přijímání a odpoledne jsme uspořádali svatováclavskou akademii. V říjnu jsme se zúčastnili svými 10 členy jubilejní pouti ke hrobu bisk. Brynychy. Nejvýznamnějším naším podnikem byla pracovní konference, která se dobře vydařila. Zúčastnilo se jí pět okolních Sdružení, královéhradečtí bohoslovci i neorganizovaní studenti a studentky, v celkovém počtu 104. V předvečer konference byla uspořádána slavnostní akademie na úvítanou účastníků. Konference vyslala delegaci, vedenou předsedou ÚKSČs. JUC. Jarošem k J. E. p. biskupovi Píchovi, aby tak projevila oddanost studentstva svému arcipastýři. Divadelních představení jsme sehráli několik: Ferda šéfem, Skřivánek, Jak se Kid stal Robinsonem a kromě toho jsme uspořádali Mikulášskou a Josefskou zábavu. Výborových schůzí konalo naše SSS. dosud 9, na nichž byly dány směrnice pro další činnost, na 8 členských schůzích pak byly proneseny zajímavé přednášky, jako: Význam fotografie, Má cesta Rakouskem, Vyhledky ze stř. školy, Poměr Orla ke studentstvu, Význam esperanta, Úkoly katol. inteligenta, Misie a j. Letos zvláště se nám vydařila sbírka na Mikulášský dar, takže jsme mohli zaslat 700 Kč. Za 100 Kč jsme předplatili »Jitro« pro 8 Slováků a 500 Kč jsme u-psali na půjčku práce. Dva naši členové se zúčastnili význačné akademie SSSd. v Chrudimi a tři členové pouti do Staré Boleslavi 25. května. Práce v jednotlivých odborech byla též čilá. Duch. rádce Sdružení, vdp. kan. Černý, vykonal 10 apologetických přednášek. Členové třikrát přistoupili ke společnému sv. přijímání, exercicií o minulých prázdninách se zúčastnilo 6 členů. Eucharistický kroužek od svého ustavení v prosinci vykonal 23 schůzí. Má 15 členů, kteří přistupují týdně a většina z nich denně ke stolu Páně. Fotoamatérský kroužek s 25 členy může se pochlubit, že jeho nové spolkové album obsahuje fotografie, které při soutěži redakce »Jitra« dobyly I. a III. ceny. Sportovní odbor uspořádal ping-pongový turnaj o 4 ceny. V letním období pěstuje se nejvíce wolley-ball. Čítárna a knihovna obohacuje nejen všeobecné vzdělání členů, ale co hlavního, dbá také o vzdělání náboženské. Všechny zprávy našeho Sdružení byly pravidelně uveřejňovány v Hlídce studentstva a mládeže v místním týdeníku »Štít«, která byla letos zavedena. Redakci »Štítu«, jakož i všem našim dobrodincům vzdáváme srdečný dík a zaplat Pán Bůh.

—m.

AKADEMIE SSS. DÍVČÍHO V CHRUDIMI byla nejen krásným počinem, ale ukázala rovněž, co mo-

hou dokázati katolické studentky. Bohatý program byl vyplněn čísly sólovými, sborovými a rytmickými. Čísla sborová (Dvořák: »Sbor vik«, »Zpěvy«) pod vedením dirigentky, pí profesorky Kuchyňkové, vynikala bezvadnou dynamikou a intonací. Vypěstlost účinkujících se projevila i v číslech sólových, z nichž arie »Blaženky«, sl. Kalistové, svou čistotou hlasu a přednesem okouzila obecenstvo. Básně »Pod starým praporem« sl. Stehlíkové a »Bílému domu v staré zahradě« sl. Vedralové, byly předneseny se zvláštním nadšením a procítěním. Ukázky moderní rytmiky byly velmi pěkné, ač některá čísla rytmická mohla být nahrazena čísly hudebními. Mohutným dojmem působila alegorická hra J. Šetiny: »Tři doby země české«, představující vývoj čes. státu od nejstarších dob. Akademie měla všestranný úspěch, a všichni, kdož se o ni zasloužili, mohou být s výsledkem své práce plně spokojeni. Těšíme se, že po tomto prvním kroku bude takových akademií více a přejeme dívčímu Sdružení v Chrudimi k další činnosti mnoho zdaru. Sch.

BRATRSKÝM SSS!

Pište do »Jitra«, co děláte, poradte druhým, co je výhodné, podněcujte k práci! My pracujeme v poslední době intenzivněji, protože chápeme, že svět o nás musí zvědět, že musí poznati, že za Kristem kráčí také mladá česká inteligence. Dne 26. března pořádaly jsme přednášku vdp. P. Macka, faráře z Bojanova, o Tereze Neumannové z Konnersreuthu. Přednáška byla velice pěkná, neboť vdp. far. byl očitým svědkem událostí konnersreuthských. Z číselného výtežku založily jsme cestovní fond. Dne 22. dubna na řádné členské schůzi konaly se volby nového výboru. Dne 7. května pořádal literární kroužek přednášku p. prof. Jana Sedláka na téma »Otakar Březina«. Přednáška byla velice zdařilá, neboť p. prof. Sedlák byl osobním přítelem Otakara Březiny. Naše knihovna byla obohacena 10 knihami básní p. profesora, Dne 21. května pořádaly jsme akademii, která se nám vydařila. Na programu byla čísla hudební, rytmika a recitace. Bratrské SSS. Hradec Králové vyslalo 2 delegáty, kol. Kopeckého a kol. Schovance.

V příští členské schůzi přednáší kol. pokladní o pouti do Říma, které se sama o letošních velikonočních zúčastnila. Na pražský sjezd přijede nás přes 100. Těšíme se na vás všechny, že se vzájemně poznáme, své plány si sdělíme a hlavně, ukážeme české veřejnosti, že katolické studentstvo kráčí za Kristem.

SSSd, Chrudim.

CMK HLUČÍN. V dubnovém čísle »Jitra« jsme upozornili na exercicie pro katolické studenty v Hlučíně. Datum nemůže být změněno. Zůstává na 28. června až 2. července. Kolegové, kteří pojedete do Prahy na sjezd katolické mládeže, přijďte do Hlučína na exercicie pro »Legio Angelica« (sdružení ministrantů). Budou od 24. do 28. července. Oba kursy bude mít dp. František Novotný. Exercicie pro maturanty budou v Hlučíně od 24.—28. června. Sdružení, propagujte studentské exercicie co nejúčinněji! Kolegové, přijďte v hojném počtu! Učinte zadost ideálu katolického studenta! Poplatek za stravu je jako obvykle 35 Kč. Přihlašujte se zavčas na »Exerciční dům, Hlučín«! Dominik.

ZÁVĚREM! Končím organizační hlídku a pokládám za svou povinnost poděkovati všem kolegyním a kolegům, kteří do ní přispívali. Bylo by si jen přáti, aby zprávy v příštím roce u některých Sdružení byly pravidelnější a častější. Organizační hlídka má být obrazem aktivity celé naší organizace, v níž se zračí nejlépe vnitřní život. Proto je povinností každého Sdružení, resp. funkcionáře k tomu určeného, aby do každého čísla »Jitra« poslal sebemenší zprávu o Sdružení. Jinak právem možno se domnívati, že Sdružení nepracuje. Ještě jednou děkuji všem za spolupráci a přeji svému nástupci mnoho zdaru a Božího požehnání. Nechť naše hnutí a naše organizace vzkvétá k radosti těch, kteří jí kladli základy a k prospěchu celé naší svaté věci. — Váš v Kristu oddaný Adolf Hrdý, tajemník.

Z a h r a n i ě n í h l í d k a

ITALIE. V Římě, v dominikánském klášteře S. Maria sopra Minerva, byl otevřen nový Ústav pro církevní umění. Ústav tento bude přístupný posluchačům z řad duchovenstva i laiků a přednášeny budou dějiny umění a vztah tohoto k náboženství, technika církevn. umění, liturgie a esthetika. V klášteře tomto jest pohřben vynikající malíř náboženských obrazů, Giovanni da Fiecoli, zvaný pro své umění »Beato Angelico«. Rektor katolické university Srdce Ježíšova v Miláně, P. Agostino Gemelli O. F. M., oslavoval 25. výročí svého kněžského jubilea. Studoval lékařství a znechucen materiálně pozitivistickou vědou, vstoupil v Rezzatu do františkánského řádu. Na kněze byl vysvěcen v březnu r. 1908, kdy celá Italie vzpomínala památky Giordana Bruna. R. 1909 založil časopis »Rivista di filosofia neoscolastica«, r. 1914 spolek »Vita e Pensiero« a za světové války pro italské vojny »Opera di consecrazione dei Soldati dell' Esercito e dell' Armata d' Italia«. R. 1920 založil kněžský časopis »Rivista del Clero«. Největší zásluhu si však získal svým úsilím o založení katolické university v Miláně. První dvě fakulty otevřel krátce po válce nynější Sv. Otec, tehdejší arcibiskup

milánský. Třetí fakulta, právnická, byla připojena roku 1924. Jako řečník vynikl Gemelli na mezinárodním kongresu filosofie v Neapoli r. 1924 a v Římě r. 1929.

VATIKÁN. O velikonočních svátcích navštívila Vatikán řada studentských výprav z různých států, Akademie milánské university doprovázel rektor této, Gemelli, akademiky rakouské solnohradský zemský hejtmán dr. Rehrl a později spolkový kancléř rakouský, dr. Dollfuss. Tento rozmlouval v soukromém slyšení s papežem o možnosti konkordátu mezi Vatikánem a Rakouskem. Za tím účelem dlel v Římě také rakouský ministr spravedlnosti dr. Schuschnigg, který připravuje reformu manželského práva. Dr. Dollfuss spolu s německým místokancléřem Papenem přistoupili u papeže k velikonočnímu sv. přijímání.

NĚMECKO. V Německu se ustavilo národně-sociální náboženské hnutí pod názvem »Deutsche Christen«. Farář Hosenfelder prohlásil na ustavujícím sjezdu v Berlíně: »Der Gläubige hat das Recht zur Revolution gegenüber einer Kirchenbehörde, die dem Sieg der nationalen Erhebung nicht restlos anerkannt.« Cílem nového hnutí jest vytvoření říšské evangelické němec-

ké církve. — Němečtí katolíci založili pod čestným předsednictvím Papežským spolkem »Kreuz und Adler« s programem křesťansko-konzervativním.

TURECKO. Koncem března byl konán v Istanbulu první sněm apoštolského vikariátu v Turecku. Předsedou shromáždění byl apoštolský delegát a administrátor Msgr. C. Margotti. Z účastníků dlužno se zmíniti o arménském arcibiskupovi Vahanu Kechourianovi a o řeckém biskupovi Varouchasovi.

Dopisy

Vážený pane redaktore!

Účastníci sjezdu a exercicií severo- a východočeské mládeže a intelligence dovoluji si Vám, jakožto redaktoru studentského katol. časopisu »Jitro«, zaslati uctivý pozdrav a současně Vám sděluji i jeden bod své neobligátní resoluce, který jest prosbou k Vám, aby Vaším vlivem náš časopis »Jitro« už jednou omezil estetizující beletrii více ve prospěch článků obsahu katolicky-organisačního, informativního. Je toho dnes všude, a tedy i u »Jitra« navysost třeba, aby nás též jednou čas neshledal nepřipravené. Snad jste sám ráčil sledovati dopisy z několika čísel »Jitra«, z nichž vysvítalo, jak nemožně tápají někteří katol. studenti i v řešení »svého« poměru k organizaci sokolské. Mladí chtějí organisační zprávy ze života a ruchu nepolitických, ale ušlechtilých směrů tělovýchovných, které jsou katolické, které nejsou škol. orgány zakázané — a které »Jitro« nedostatečně anebo jen vyhybavě sleduje. Doporučujeme do poz. katol. skauting!

Všichni účastníci pracovních porad Vás pak snažně žádají, abyste do posledního čísla »Jitra« z t. škol. roku neopomenul též zařadit výzvu anebo článek (články), jímž by se volali mladí abiturienti stř. škol do řad duchovenských, aby tak rozmnožili nebezpečně prořídilé řady kněží v českých upadajících a bludem povážlivě zamořených diecésích. Neračte podceňovat úspěšný a velmi účinný význam takové výzvy!

Vaši vzácné laskavosti předem děkuji za účastníky shora uvedeného pracovního sjezdu:

V. Novák.

Dr. Schneider.

Milá Milčo z Řepína!

Vy jste byla jediná, která jste odpověděla na vyzvání ve čl.: Na stráž. Těší mne Vaše odpověď. Pišete, že skutky Vašeho Sdružení jsou skryté. Nezapomínejte však, že Spasitel řekl: »Vy jste světlo světa. Nemůže

MAĎARSKO. Představitelé katolické církve v Budapešti, zejména jesuita P. Bangha a univ. profesori dr. Pataky a dr. Iványi, konají přednášky mezi židovskými příslušníky maďarského hlavního města, za účelem konverze ke katolické víře. Loňského roku skutečně důsledkem podobných přednášek přestoupilo 36 židů. Od 1. května t. r. bude reorganisován piaristický řád v Maďarsku. Řád tento jest nejdůležitějším mezi všemi řády maďarskými počtem škol a žáků. JUC. Rudolf Kalhous.

se ukrýti město na hoře ležící. Aniž rozsvěcují svíce a kladou ji pod kbelík, nýbrž na svícen, aby svítila všem, kteří jsou v domě. Tak světlo Vaše před lidmi, ať vidí skutky Vaše dobré a velebí Otce Vašeho, jenž jest v nebesích.«

Proto uvažte, že třeba, a zvláště v dnešní době, aby naše katolická studující mládež pracovala nejen skrytě, ale aby svými skutky dokazovala, že skutečně katolickou je před celou veřejností. A tak pište o své neúnavné práci do »Jitra«, aby jiná Sdružení si z Vás brala příklad. Je ho třeba. Pozdravujte Vaše Sdružení, které tak obětavě pracuje.

Symbolia.

CO JSME UČINILI S DĚICTVÍM OTCŮ, S OD. KAZEM SV. CYRILA A METODA? 1. Víru jsme většinou zachovali, jednotu s Římem však většina Slovanů ztratila. — 2. První slovanský seminář — »Sv. Kliment« — pověstný tříletou přítomností a prací sv. apoštolů, leží přes pět set let v rozvalinách, zánik Velké Moravy a Velehradu dosud neobjasněn. Státní úřad svodobného národa přidělil trosky semináře jako kus lesa lesnímu družstvu a svobodný národ našel ještě peníze na probádání dějin své první velké říše — Velké Moravy. — 3. Pomocníci a učenci sv. apoštolů — slovanští řeholníci Basiliáni — vyhnáni již Svatoplukem ze země. V osvobozeném státě nemají českého a slovanského dorostu, jsouce v listor. zemích neznámi a nemohouce tu zakotviti pro nedostatek ochoty, propůjčiti jim n. p. v Praze vhodnou budovu. — 4. Slovanské písmo, bohoslužebný jazyk slovanský a obřad cyrilometodějský národ náš skoro nezná, ač jde o první slovanský jazyk spisovný, jenž postaven na roveň řečtině a latině a jenž byl na nejvyšší stupni dokonalosti již v době, kdy ostatní kulturní jazyky evropské byly ještě v plénkách. — 5. Oč předčí sv. C. a M. svými zásluhami (slovanské písmo, první spisovný jazyk, jazyk bohoslužebný) na p. Husa a přece nemají v Praze pomníku vůbec, ač by takový pomník patřil na místo nejpřednější. Jest k tomu třeba výkladů? — Není.

Kardašova Řečice...

směr našeho prázdninového dívčího tábora.

Do lesa, do romantického ovzduší bývalého zámku, opředeného závojem snů a sladkých dum. — Tam, katolické studentky! V červánkách zapadajícího slunce, za líbezného klokotu slavičího povzneseme srdce i duše výše v modravý azur, abychom osvěžily své síly a načerpaly nového nadšení pro příští studia.

Doba pobytu od 10. do 30. července za 360 Kč.

Hlaste se ihned! Čas spěchá!

Přihlášky nejdéle do 15. VI. na adresu: SSSd. Praha XII., Korunní 4.

Potřebnější budeme se snažit přispět finančně. I studentky neorganisované vítány.

A nos lecteurs de l'étranger

INFORMATION SUR L'ACTIVITÉ DES ÉTUDIANTS CATHOLIQUES EN TCHÉCOSLOVAQUIE.

Notre Fédération est en pleine préparation du Congrès de la Jeunesse Catholique en Tchécoslovaquie, qui aura lieu à Prague du 30 juin au 3 juillet. Le programme du Congrès a été publié dans le dernier numéro de notre organe. Voulant faire du Congrès une digne manifestation du catholicisme en Tchécoslovaquie, nous nous sommes rendus chez le Président de la République, T. G. Masaryk, qui nous a reçus bien chaleureusement en s'intéressant bien vivement au mouvement des jeunes universitaires catholiques. Nous profitâmes aussi de cette occasion pour donner au Président de la République, un rapport sur l'activité de la Fédération à l'étranger et surtout de sa participation dans Pax Romana. Nous lui exposâmes aussi notre grand désir d'organiser en 1935 le Congrès international de Pax Romana à Prague. Il nous assura que nos congressistes seraient vivement et cordialement reçus dans notre Patrie et que le gouvernement serait prêt à nous aider dans notre travail, digne propagande de la Tchécoslovaquie à l'étranger. Avant de quitter M. le Président, ce dernier nous dit: »Vous avez la base la plus précieuse de la morale, la religion«, paroles certainement très précieuses, auxquelles nous resterons fidèles.

La Fédération fut représentée par un délégué à la Semaine d'études de Heiligenkreuz près de Vienne, organisée par les universitaires catholiques de l'Autriche. Les conférences figurant au programme eurent souvent un aspect assez politique.

Notre Fédération organisa le 25 mai son pèlerinage traditionnel à Stará Boleslav, là où fut martyrisé notre Patron, Saint Venceslas. Notre pèlerinage fut d'autant plus solennel car c'est là que fut béni notre drapeau officiel par S. E. l'abbé mitré le docteur M. Zavoral, un grand ami de notre mouvement étudiant international, concentré dans Pax Romana. Après cette cérémonie eut lieu la remise officielle du drapeau des Universitaires italiens (reçu lors de notre troisième pèlerinage à Rome) aux étudiants tchécoslovaques, par le grand ami des étudiants, Monseigneur J. Boháč, président dévoué du Comité des pèlerinages à Rome. Ce dernier, en un discours bien chaleureux, exprima la grande joie sur l'amitié des étudiants italiens et tchécoslovaques, réalisée par nos pèlerinages

annuels à Rome. Entre autre, je me permets de citer une partie de son discours: »Ces deux drapeaux de différentes couleurs nationales ont un même symbole, la Croix et c'est elle qui devra remporter la victoire et semer dans le monde entier l'amitié universelle, l'amitié chrétienne.« Après ce discours les deux drapeaux se croisèrent sur la mélodie des hymnes nationales et de l'hymne papale. Les assistants exprimèrent ainsi leurs profondes sympathies pour la nation italienne et surtout pour la Jeunesse catholique italienne, qui a toujours désiré la Paix et l'Amitié, guidée par la voix du Christ et obéissant aux paroles du Souverain Pontife.

Le 29. mai, nous reçûmes dans nos petites et simples salles la visite du secrétaire administratif de Pax Romana. M. Rudi Salat, qui passa parmi nous toute une journée en nous donnant des informations bien précieuses sur le programme un peu modifié de Pax Romana. Nous l'assurâmes de notre grand désir d'organiser le XVème Congrès de Pax Romana à Prague et nous espérons que Pax Romana se réunira de nouveau après tant d'années dans un pays slave.

M. Rudi Salat visita la capitale ainsi que les institutions catholiques sociales: le Collège des Universitaires catholiques, Kolej Arnošta z Pardubic, où il fut reçu par le recteur du Collège, le professeur Monseigneur J. Boháč, le séminaire de Prague, l'imprimerie catholique où il fut reçu par le directeur le R. P. S. Beneš, il visita un ancien de Pax Romana M. le professeur dr. F. Dvorník etc. M. R. Salat repartit le lendemain pour Berlin pour y étudier la situation du mouvement des étudiants catholiques après tous les événements politiques qui s'y sont déroulés.

Avant de terminer, je fais encore appel à toutes les Fédérations de nous aider, si possible, dans l'organisation de notre exposition de Presse catholique universitaire que nous organiserons pendant le Congrès de la Jeunesse catholique à Prague, du 30. juin au 3. juillet. Nous souhaitons à tous nos lecteurs et amis beaucoup de bonheur pendant les grandes vacances et nous espérons que vous n'oublierez pas de suivre notre page qui vous est réservée, durant l'année scolaire qui va suivre.

Ladislav Pospíšil, secrétaire d'échange.

SJEZD **VEŠKERÉ**
KATOLICKÉ
MLÁDEŽE
V PRAZE 1. - 2. ČERVENCE

ŘEŠENÍ HÁDANEK

Řešení hádanek »Jitra«, roč. 14., čís. 1. — 1. Víno zraje, bude vinobraní. 2. Po-po-ka-te-pe-t-l. 3. Kamila, alibi, mísa, iba, li, a. 4. Dří-patka. 5. Labe, Bela, Elba. Abel. 6. Jan Kollár: Slávy dcera. Boleslav Jablonský. 7. Cep, pec. 8. Kdes dávno jest jara. Vepsal O. B. 9. Past, mast, masa, rasa, rosa, rota, bota. 10. Svato-václavské posvícení. 11. Je sen, jeseň. 12. Dunaj. 13. Cham, ros, ibi, sol, tum, ubi, sub, Christus. 14. Portret. 15. Tatry. 16. Užhorod. 17. Moravský Kras. 18. Past, pásti. 19. Boty, noty. 20. J, Eva, barka, Kolchida, J. Vrchlický. Vělička, Recko, oko, J. **Čís. 2:** 21. Motor, Pegas, samum, Agata, pusta, vrata, rarach, Olymp, Lukáš. 22. Jan Kubelík. 23. Zvyk. 24. Lípa, píla, pálí, panny, Lipany. 25. Sázava. 26. Mítra. Nitra, zítřa. 27. Jenísej. 28. Ohon, o honu. 29. Co člověku... nekoupí. S. A. O. — **Čís. 3:** 30. Čím více dobra, tím méně zla. 31. Meruna, rounka. 32. Karel Dostál Lutínov. 33. Procitněte, Jitro volá! 34. Karoliny. 35. Horymír. 36. Na západní frontě klid. 37. Vata, pata, páka, čáka, čára, čirá, Čína. 38. Jan Neruda: Malostranské povídky. 39. Petrůň, pět ran. 40. Parabola. Amerika, reseda, arena, bída, oka, la, a. 41. Zas temná noc. 42. Přijed' do Levoče!

I. turnaje (č. 1.—3.) se zúčastnili řešením: B. Štefková, L. Grünwald, S. Kopal, J. Geryk, K. Volný, F. Sečkař, Juvenát, B. Jahodová, J. Pochopová, Z. Valouch, J. Havran, M. Galušková, J. Motka. — **Odměnění byli za řešení:** Fr. Sečkař, Strážnice, B. Jahodová, Kutná Hora a K. Volný, Brno. — **Za přispívání:** J. Pochopová, Líšeň.

Číslo 4. — 1. Má, er, Sláva. Pt, l, a, ka. Lyon, soda. Tu, les, okr, lo. Bohu na výsostech. Goa, pa, akt, ou, urna. Dama, stora, rána. I, Amerika, š, Trik, žalm, K, t. Hod. 2. Spravedlnost jest láska moudrého. B. 3. Zpívejme radostně koledy 4. Prostějov. 5. Pá-lenka. 6. Chmel, majka, slída, šakal, vrána, okoun, rákos, zmije, bríza, kláda, achát, krtek. 7. Jakub Deml. 8. Svátky, statky, svíc, vic. — **Čís. 6:** 9. Chumelenice. 10. Svratka, zvratka; Tenis, Tunis; kalina, malina. 11. Vysoké Tatry. 12. Literatura. 13. Ulice, čočka, máslo, Eugen, skála, Eliáš. 14. Štika, pa — 15. Krakonoš, Radomír, Adolar, Kollár, Omar, Rýn, or, š. 16. S-víno-v. 17. Po-hád-kam-á-je. 18. Národ pijanů, je národem otroků. — **Čís. 7:** 19. Blaník, Albanie, Bloudění, Island, Čelakovský, Krásnohorská, Atheny, »Babička«. 20. Velký Šišák. 21. Palma, lampa. 22. Janov, Milán, Tatry, Kaira, Vilno. 23. Freska, treska. 24. Zvíkov. 25. Jindřich Šimon Baar. 26. Svět bez Krista. . . číselníku. J. L. 27. Ladiček, ladička. 28. Báseň, tesař, násep, beran. 29. Myš-len-ka. 30. U nás je výborná sanice.

II. turnaje (č. 4.—7.) se zúčastnili řešením: M. Galušková, J. Motka, V. Káninská, F. Sečkař, L. Grün-

wald. — **Odměnu obdrží za řešení:** M. Galušková, Olomouc, J. Motka, Litovel a L. Grünwald, Tišnov. — **Za přispívání:** J. Plachetský, Vel. Meziříčí, a St. Antonický, Střelice.

Číslo 8. — 1. Turnaji zdar. 2. S poctivostí nejdá! dojdeš, bez ní ještě dál. S. A. 3. Eucharistie. 4. Světnice. 5. Jitro, časopis Pecka, J. H. — **Č. 9.** — 6. Časopis Jitro. 7. Siam, vosá, Anna, tuna, yard, ruha, obec, kivi. 8. Předpoklad. 9. Hradisko. 10. Kremace. 11. Potrava: obrana. 12. Bráník, bránice. 13. Liduška z Bochoře. 14. Za pasem, zápasem. 15. Jan Kollár.

III. turnaje (č. 8. a 9.) se zúčastnili řešením: M. Reichová, K. Hora; B. Jahodová, K. Hora; L. Grünwald, D. J. Šit, Praha; J. Pochopová, Líšeň.

Odměnu obdrží za řešení: M. Reichová, Kutná Hora; D. J. Šit, Praha.

Za přispívání: J. Havran, Pohora; K. Jurák, Olomouc.

*

Autorského turnaje (viz č. 3. »Jitra«) se zúčastnili: K. Jurák, J. Havran, S. Antonický, J. Plachetský a L. Grünwald. — Zasláné práce podmínkám plně nevyhovely; nejlepší z nich byly uveřejněny a ostatní přijdou na řadu příště. Autoři jich byli odměněni!

*

LISTÁRNA HÁDANEK.

Ke konci ročníku konstatuji přehledně: Účast hádanekářů v »Jitru« jak příspěvků, tak řešením neodpovídala časopisu tolik rozšířenému... Rada spolupracovníků vytvářela a s chutí se věnovala krásnému poslání hádaneky, přispěla tak oživení časopisu (projděte si »Jitro« roč. 14., seznáte je); jím a všem, kdož snad opodál sledovali hádaneky »Jitra«, srdečný dík! A ty — nesmělé zvu ke spolupráci, těším se na Vás, jen napište něco, prázdniny jsou dosti dlouhé. A d r e s u z n á t e!

Všechny odměněné jak z I., tak z II. a III. turnaje prosím o kvitování příjmu odměny mně adresovaným lístkem.

Nezapomeňte! Příštím ročníkem bude naše rubrika reorganizována; na přání mnohých vytvoříme »Klub hádanekářů Jitra«. Bližší do prázdnin oznámím jednotlivcům. Upozorňuji ještě na »Sborník Vtip se!«, objednejte za zlev, cenu, o prázdninách Vám přijde vhod. — Mnoho zdaru u zkoušek, zvláště maturantům. Hádanekáři, nezapomeňte na »Jitro«, přihlaste se zas! — Příjemné a zasloužené prázdniny! — Zdraví Vás všechny oddaný Vojt. Maňoušek, red., Doubravice n. Svít.

Na shledanou!

J. E. ndp. Dr Karel Kašpar, arcibiskup pražský, píše o knize:

Jan Mádl:

„Přečetl jsem knihu skutečně s opravdovým zájmem“.

„Lidové listy“ píší: „Tyto Americké obrázky doporučujeme. Jest to kniha poutavého obsahu, zpestřeného epizodami kritikou amerického prostředí a lehkým, takřka románovým nádechem“.

Americké obrázky

32 kapitol textu doprovází 70 pěkně provedených snímků. — Z názvů jednotlivých kapitol uvádíme: New York, Chicago, Mesquazie Indian Reservation, Na hranicích Nebrasky a Dakoty, Rodeo, Ze severu na jih, Američtí černoši, Texaský obrázek, San Antonio atd. Cena Kč 20.— (m. pošt.). Pro studenty (při odvolání na tento časopis) Kč 12.— (vč. pošt.) Objednávky na adr. autora; Praha VIII., Podlipného 7.